Bundel - Commissie Veiligheid, Bestuur en Financiën van 5 juni 2025

1 Opening

2 Vaststellen van de agenda van 5 juni 2025

3 Vaststellen van ingekomen agenderingen (Procedure)
Deze punten worden alleen procedureel behandeld. De leden van de commissie bespreken of, op welke wijze en voor hoe lang zij deze raadsvoorstellen en onderwerpen willen bespreken. Na vaststelling van dit behandeladvies, wordt het stuk voor een volgende vergadering geagendeerd.
- Ingekomen agenderingen commissie VBF 5 juni 2025
- Lange Termijnagenda commissie Veiligheid, Bestuur en Financiën 5 juni 2025

3.1 Raadsvoorstel Regeling Risicovolle Projecten: startdocument Mobiliteitshub XL en wijziging afschrijvingsmethode werven
- Dossier 4610 voorblad
- Raadsvoorstel Regeling Risicovolle Projecten: startdocument Mobiliteitshub XL en wijziging afschrijvingsmethode werven
- Startdocument Regeling Risicovolle Projecten Mobiliteitshub XL

3.2 Werkbezoek 'gebruik de kracht van de samenleving'

3.3 Agenderingen ter plaatse op basis van de lijst ingekomen raadsbrieven
- Raadsbrieven commissie Veiligheid, Bestuur en Financiën 5 juni 2025

4 Verslagen
Ter vaststelling:
Conceptverslag commissie Veiligheid, Bestuur en Financiën 17 april 2025
- Conceptverslag commissie Veiligheid, Bestuur en Financiën 17 april 2025

5 Toezeggingen/Moties
Ter vaststelling:
Lijst Toezeggingen en moties commissie Veiligheid, Bestuur en Financiën 5 juni 2025
Lijst aangenomen moties commissie Veiligheid, Bestuur en Financiën 5 juni 2025
- Toezeggingen en motielijst commissie Veiligheid, Bestuur en Financiën 5 juni 2025
- Lijst aangenomen moties commissie Veiligheid, Bestuur en Financiën 5 juni 2025

6 Ingekomen stukken
Geen.

7 Verslag Adviescommissie Controle en Financiën
Ter Kennisname:
Het verslag van de adviescommissie Controle en Financiën 20 maart 2025
- Adviescommissie C&F 20-03-2025

8 Raadsvoorstel Zienswijze ontwerpbegroting 2026-2029 Het Utrechts Archief (HUA)
Wethouder: Streefland, Beleidsterrein: Personeel en Organisatie
Indicatieve behandeltijd: 45 minuten (gezamenlijk met agendapunt 9 te behandelen)
De raad wordt zoals ieder jaar in de gelegenheid gesteld om zich door middel van een zienswijze uit te spreken over de begroting van het Utrechts Archief. Het college heeft een voorzet gedaan in de vorm van een conceptbrief.
- Raadsvoorstel Zienswijze ontwerpbegroting 2026-2029 Het Utrechts Archief (HUA)
- Reactiebrief zienswijze ontwerpbegroting 2026-2029 van Het Utrechts Archief (HUA)
- HUA - Ontwerp Programmabegroting 2026 - 2029
- HUA - Kadernota 2025
- HUA - Jaarverslag 2024 - Definitief zonder persoonlijke handtekening

9 Raadvoorstel Toestemming wijziging gemeenschappelijke regeling Het Utrechts Archief (HUA)
Wethouder: Streefland, Beleidsterrein: Personeel en Organisatie
Indicatieve behandeltijd: 45 minuten (gezamenlijk met agendapunt 8 te behandelen)
In het kader van de Wet Gemeenschappelijke Regelingen (Wgr) moeten alle gemeenschappelijke regelingen (GR) gewijzigd worden, zo ook de GR Het Utrechts Archief (HUA). De raad heeft op 12 december 2024 haar reactie gegeven op het voorstel, waaronder via amendement A235 en motie M515. Inmiddels is de regeling aangepast en wordt deze nu voor definitieve vaststelling aan de raad aangeboden.
- Raadsvoorstel Toestemming wijziging gemeenschappelijke regeling Het Utrechts Archief
- Ontwerpbesluit wijziging Gemeenschappelijke Regeling HUA
- ingekomen reactie DB HUA over aanpassing Gemeenschappelijke Regeling
- Gemeenschappelijke Regeling HUA met wijzigingen Ontwerpbesluit doorgevoerd

10 Raadsvoorstel werkdruk en werkwijze

Werkgroep Werkdruk en Werkwijze, Marijn de Pagter
Indicatieve behandeltijd: 120 minuten.
In opdracht van het Dagelijks Bestuur (DB) van de raad heeft de werkgroep 'Werkdruk & werkwijze' aan een uitwerking van de adviezen van het rapport van Necker over de ervaren werkdruk van raadsleden gewerkt. Dit voorstel bevat de voorstellen van de werkgroep, waarmee de adviezen van het rapport worden overgenomen. Er worden een aantal concrete voorstellen gedaan voor structuurwijzigingen in de werkwijze van de raad, die deels al na de zomer van kracht moeten worden.
De werkgroep legt één onderdeel expliciet als keuze aan de raad voor. Dat is het maximum aantal commissieleden in de nieuwe periode (3 of 4).

- Raadsvoorstel Werkdruk & Werkwijze
- Bijlage - Uitwerking modellen commissies
- Bijlage - Varianten voor spreektijden commissies
- Advies gemeenteraad Utrecht - Werkdruk en werkwijze

11 Initiatiefvoorstel 'Verlaging van de minimumleeftijd en versoepeling van het woonplaatsvereiste voor commissieleden in Utrecht'
Dagelijks Bestuur
Indicatieve behandeltijd: 45 minuten
Met dit initiatiefvoorstel vraagt Ruben Snijder (Student & Starter) de raad te besluiten de Verordening op de raadscommissies te wijzigen. Met de wijziging worden de eisen aan commissieleden op 2 punten versoepeld: - de leeftijdsgrens wordt verlaagd van 18 naar 16 jaar - Voor de verplichting om ingezetene van Utrecht te zijn is en ontheffing voor 6 maanden, met mogelijkheid op verlening, mogelijk.

- Dossier 4632 voorblad
- Initiatiefvoorstel Verlaging van de minimumleeftijd en versoepeling van de woonplaatsvereiste voor commissieleden in Utrecht met wijzigingen zichtbaar
- Verordening op de raadscommissies met wijzigingen bijhouden
- Wijzigingsbesluit Verordening op de raadscommissies.def

12 Raadsvoorstel Zienswijze Ontwerpbegroting 2026 Belastingsamenwerking gemeenten en hoogheemraadschap Utrecht, inclusief meerjarenperspectief 2027-2029
Wethouder: Schilderman, Beleidsterrein: Financiën
Indicatieve behandeltijd: 30 minuten
Het betreft het raadsvoorstel met betrekking tot de zienswijze op de reguliere jaarlijkse begroting van de BghU waarin de raad door middel van een zienswijze zich kan uitspreken over de begroting.

- Dossier 4676 voorblad
- Raadsvoorstel Zienswijze Ontwerpbegroting 2026 BghU, inclusief Meerjarenperspectief 2027-2029
- Zienswijze meerjarenbegroting 2026-2029
- Aanbiedingsbrief Utrecht jaarstukken 2024, begrotingswijziging 2025 en ontwerpbegroting 2026
- GR BghU, Jaarstukken 2024 (incl. controleverklaring
- GR BghU, Accountantsverslag 2024
- Bijlage notitie begrotingswijziging 2025
- Ontwerpbegroting 2026 en mj-perspectief 2027-2029
- Raadsbrief Informatiememo Voortgang verbetering dienstverlening
- Informatiememo voortgang verbetering dienstverlening

13 Raadsvoorstel zienswijze jaarstukken 2024, geactualiseerde begroting 2025 en ontwerpbegroting 2026 VRU
Burgemeester, Beleidsterrein: Openbare Orde en Veiligheid
Indicatieve behandeltijd: 30 minuten
Recent ontving de raad van de VRU de voorlopige jaarstukken VRU 2024, ontwerpbegroting VRU 2026 en geactualiseerde begroting VRU 2025. De jaarstukken zijn aangepast naar aanleiding van de zienswijzen die gemeenteraden eerder dit jaar hebben ingediend. Als raad wordt u in de gelegenheid gesteld om een zienswijze in te dienen op deze financiële stukken.

- Dossier 4663 voorblad
- Raadsvoorstel Zienswijze jaarstukken 2024, geactualiseerde begroting 2025 en ontwerpbegroting 2026 VRU
- Zienswijzebrief jaarstukken 2024, geactualiseerde begroting 2025 en ontwerpbegroting 2026 VRU
- Aanbiedingsbrief voorlopige jaarstukken VRU 2024 ontwerpbegroting VRU 2026 en geactualiseerde begroting VRU 2025 - Gemeenteraden
- Voorlopige jaarstukken VRU 2024
- Ontwerpbegroting VRU 2026 en geactualiseerde begroting VRU 2025

Overzicht zienswijzen kadernota VRU 2026
Infographic jaaroverzicht VRU 2024

14 Raadsvoorstel Kwantitatieve indicatoren Samen Stad Maken
Wethouder: Eva Oosters, Beleidsterrein: Samen Stad Maken
Indicatieve behandeltijd: 30 minuten
Juni 2024 stelde de raad de beleidsnota 'Samen stad maken -geen Utrecht zonder U' vast en nam zij motie 2024-249 'Samen de stad scherper maken' aan. De motie roept op een aantal kwantitatieve indicatoren te formuleren. Met het raadsvoorstel dat nu voorligt, geeft het college uitwerking aan de motie en vraagt ze de raad deze kwantitatieve indicatoren vast te stellen. Dit ter invulling en uitwerking van de indicatoren in
de al vastgestelde beleidsnota. De indicator 'sociale cohesie' komt te vervallen en de beleidsnota wordt conform de voorstellen gewijzigd.

Dossier 4571 voorblad
Raadsvoorstel Kwantitatieve indicatoren Samen Stad Maken
Kwantitatieve Indicatoren Samen stad maken
Resultaten vragenlijst Buurtbudgetten in Utrecht
Beleidsnota Samen stad maken Geen Utrecht zonder U (na verwerking amendementen) met wijzigingen indicatoren zichtbaar

14.1 Raadsbrief voortgang Samen Stad Maken
Raadsbrief Voortgang Samen Stad Maken
Resultaten vragenlijst Buurtbudgetten in Utrecht

Agenderingen Commissie Veiligheid, Bestuur en Financiën
(Ter vaststelling op 5 juni 2025)

Stukken afkomstig vanuit het college		
Datum: 19 maart 2025 Soort stuk: Raadsvoorstel Regeling Risicovolle Projecten: startdocument Mobiliteitshub XL en wijziging afschrijvingsmethode werven Beleidsterrein: Ruimtelijke Ordening, Wervengebied Wethouder: Eerenberg, Streefland	Met het vaststellen van het startdocument voor de Mobiliteitshub XL stelt de raad de bundeling van reeds vastgestelde kaders voor uitvoering van het programma vast, op basis waarvan de raad twee keer per jaar over de voortgang van het programma wordt geïnformeerd en met het college de dialoog kan voeren over (bij)sturing en beheersing van het project. Daarnaast wordt als separaat beslispunt (en losstaand van de regeling risicovolle projecten) voorgesteld de afschrijvingsmethodiek van het project werven aan te passen. Hiermee aangesloten bij de waardeontwikkeling van deze objecten.	Voorstel: 1. Gelet op de aard van het stuk het voorstel dit als A-punt door te geleiden naar de raad.

Technische bijeenkomsten en werkbezoeken		
Onderwerp: Werkbezoek ‘gebruik de kracht van de samenleving’ Beleidsterrein: Samen Stad Maken Wethouder: Eva Oosters	Op basis van brede belangstelling vanuit de Adviescommissie Participatie is het voorstel een werkbezoek (in de vorm van een gesprek en fietstocht) te organiseren naar goede voorbeelden van initiatieven waarbij Utrechters eigenaarschap hebben gepakt, en naar plekken waar nieuwe kansen liggen. Daarbij kan het gesprek gevoerd worden over wat ervoor nodig is om Utrechters meer ruimte te geven voor eigenaarschap en zo vanuit de gemeenschap te kunnen bijdragen aan de stad. Dit werkbezoek is in vervolg op de uitvoering van motie 196/2024 ‘Gebruik de kracht van de samenleving’, zoals beschreven op pagina 42 van de Voorjaarsnota 2025. Dit raakt alle beleidsvelden en daarom is het voorstel alle raads- en commissieleden hiervoor uit te nodigen.	Voortel: 1. Inventariseren of u behoefte heeft aan dit werkbezoek; 2. Indien dit het geval is en de agenda het toelaat kan het werbezoek plaatsvinden op de RIB-avond van VBF op 24 juni a.s. van 19:30 – 21:30

LANGE TERMIJNAGENDA COMMISSIE VEILIGHEID, BESTUUR EN FINANCIËN 5 JUNI 2025

Onderwerp	Beleidsveld	Planning aanbieden aan raad	Fatale termijn Raads-besluit	Datum aange-boden	Beoogd kwartaal commissie procedu-reel	Beoogd kwartaal commissie inhoudelijk	Beoogd kwartaal raadsbe-handeling	Aangeboden /Gestopt	Toelichting wijziging planning	Toelichting in geval van gestopt
Voorjaarsnota 2025, eerste bestuursrapportage 2025 en meelopende stukken	Financiën	2025 Q2		15-05-2025				Aangeboden		
Raadsvoorstel Kwantitatieve indicatoren Samen stad maken	Participatie	2025 Q1			2025 Q2	2025 Q2	2025 Q2			
Zienswijze meerjarenbegroting BghU 2026 - 2029	Financiën	2025 Q2		13-05-2025				Aangeboden		
Veiligheidsregio Utrecht (VRU) zienswijze ontwerpbegroting VRU 2027 en jaarstukken 2025	Openbare Orde en Veiligheid	2026 Q2	22-06-2026		2026 Q2	2026 Q2	2026 Q2			
Zienswijze kadernota 2027 VRU (Veiligheidsregio Utrecht)	Openbare Orde en Veiligheid	2025 Q4	10-03-2026		2026 Q1	2026 Q1	2026 Q1			

LANGE TERMIJNAGENDA COMMISSIE VEILIGHEID, BESTUUR EN FINANCIËN 5 JUNI 2025

Onderwerp	Beleidsveld	Planning aanbieden aan raad	Fatale termijn Raads-besluit	Datum aange-boden	Beoogd kwartaal commissie procedu-reel	Beoogd kwartaal commissie inhoudelijk	Beoogd kwartaal raadsbe-handeling	Aangeb oden /Gesto pt	Toelichting wijziging planning	Toelichting in geval van gestopt
Nota Verbonden Partijen	Financiën	2025 Q2			2025 Q3	2025 Q4	2025 Q4		20250526 Was Q4 2024, Wordt Q2 2025. De nota Verbonden Partijen wordt aangepast na de technische sessie op 28 november 2024. De planning is daarom aangepast naar Q2 2025.	
Programmabegroting 2026, Tweede bestuursrapportage 2025 en Verordeningen 2026	Financiën	2025 Q3								
Eindejaarswijziging 2025	Financiën	2025 Q4								
Beleidsnota Risicomanagement	Financiën	2025 Q4								
Jaarstukken 2024 en Resultaatbestemming	Financiën	2025 Q2		15-05-2025				Aangeb oden		

LANGE TERMIJNAGENDA COMMISSIE VEILIGHEID, BESTUUR EN FINANCIËN 5 JUNI 2025

Onderwerp	Beleidsveld	Planning aanbieden aan raad	Fatale termijn Raads-besluit	Datum aange-boden	Beoogd kwartaal commissie procedu-reel	Beoogd kwartaal commissie inhoudelijk	Beoogd kwartaal raadsbe-handeling	Aangeb oden /Gesto pt	Toelichting wijziging planning	Toelichting in geval van gestopt
Veiligheidsregio Utrecht (VRU) zienswijze ontwerpbegroting VRU 2026 en jaarstukken 2024	Openbare Orde en Veiligheid	2025 Q2	12-06-2025		2025 Q2	2025 Q2	2025 Q2			
Actualisatie financiële verordening	Financiën	2026 Q4				2026 Q4	2026 Q4		20250303 Was Q4 2024, wordt Q4 2026. De financiële verordening zal worden opgenomen in het overdrachtsdossier, de planning is daarom aangepast naar Q4 2026.	
Nota WAAVA	Financiën	2025 Q2			2025 Q2	2025 Q2	2025 Q2		20250303 Was Q4 2024, wordt Q2 2025. De operationalisatie van de Nota WAAVA op ambitie rond	

Onderwerp	Beleidsveld	Planning aanbieden aan raad	Fatale termijn Raads-besluit	Datum aange-boden	Beoogd kwartaal commissie procedu-reel	Beoogd kwartaal commissie inhoudelijk	Beoogd kwartaal raadsbe-handeling	Aangeboden /Gestopt	Toelichting wijziging planning	Toelichting in geval van gestopt
									circulariteit wordt verder uitgewerkt. Daarnaast vindt hierover gesprek met de accountant plaats. De planning van de nota WAAVA is daarom aangepast naar Q2 2025.	

Commissie Veiligheid, Bestuur en Financiën

Dossiernummer	4610
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	5 juni 2025
Agendapunt	3.1
Titel	Raadsvoorstel Regeling Risicovolle Projecten: startdocument Mobiliteitshub XL en wijziging afschrijvingsmethode werven
ID	4832
Behandelend ambtenaar	
Telefoon	
E-mail	
Datum collegebesluit	
Geocodering	Stad Utrecht
Thema	
Portefeuillehouder	Wethouder Schilderman
Beleidsveld	Financiën
Referendabel	
Reden niet referendabel	
Raadsadviseur (lijst)	
Behandelvoorstel	
Resultaat commissiebehandeling	
Resultaat raadsbehandeling	

Geagendeerd	Vergaderdatum
Commissie Veiligheid, Bestuur en Financiën	5 juni 2025

Voorgesteld besluit

Gemeente Utrecht

Voorstel aan de gemeenteraad

Regeling Risicovolle Projecten: startdocument Mobiliteitshub XL en wijziging afschrijvingsmethode werven

Beleidsveld	Ruimtelijke ordening, Wervengebied
Organisatieonderdeel	Concerncontrol
Opsteller	Stephan van Tilburg, Bert Vaessens, Agnes Scholte
Kenmerk	30235785
Vergaderdatum Raad	Volgt
Referendabel	Ja
Geheim	Nee

Het college van burgemeester en wethouders stelt de raad voor te besluiten:

1. Het startdocument voor de Mobiliteitshub XL, waarvoor de Regeling risicovolle projecten van toepassing is, vast te stellen, waarin de door de raad reeds vastgestelde kaders gebundeld en op een meer uniforme wijze zijn weergegeven.

2. De planning zoals opgenomen in de kredietaanvraag van het project Mobiliteitshub XL te actualiseren, waarmee de oplevering van de Mobiliteitshub XL wordt voorzien in september 2028 in plaats van begin 2028.

3. De afschrijvingsmethode voor de investeringen in het programma werven aan te passen van lineair naar annuïtair, waardoor de kapitaallasten evenredig verdeeld worden over toekomstige jaren.

Burgemeester en wethouders van Utrecht,

de secretaris, de burgemeester,

Samenvatting

Met het vaststellen van het startdocument voor de Mobiliteitshub XL stelt de raad de bundeling van reeds vastgestelde kaders voor uitvoering van het programma vast, op basis waarvan de raad twee keer per jaar over de voortgang van het programma wordt geïnformeerd en met het college de dialoog kan voeren over (bij)sturing en beheersing van het project. Met de aanpassing van de afschrijvingsmethode van het project werven wordt aangesloten bij de waardeontwikkeling van de objecten.

Context

Aanleiding

Bij vaststelling van de kredietaanvraag voor de realisatie van de Mobiliteitshub XL heeft de raad besloten om de regeling Risicovolle Projecten van toepassing te verklaren op het project Mobiliteitshub XL. Hierin is aangegeven dat het startdocument binnen zes maanden na vaststelling van dit besluit aan de raad wordt voorgelegd. Dit startdocument ligt nu voor.

Juridische context

In de Regeling Risicovolle Projecten is het startdocument benoemd als basisdocument voor de kaderstelling en controle van risicovolle projecten op hoofdlijnen (artikel 7), door de raad vast te stellen. Conform artikel 8.3 van de Regeling Risicovolle Projecten legt college een aanpassing van de kaders voor aan de raad, wanneer de voortgang daartoe aanleiding geeft.
De nota WAAVA geeft richtlijnen voor de te hanteren afschrijvingsmethode.

Beslistermijn

Er is geen specifieke beslistermijn voorzien.

Beoogd effect

De raad kan aan de hand van het startdocument het verloop en de uitvoering van het project Mobiliteitshub XL monitoren en op basis daarvan de dialoog over sturing en beheersing ervan voeren. Met aanpassing van de afschrijvingsmethodiek werven wordt beter aangesloten bij de waardeontwikkeling van de objecten in het wervengebied.

Eerdere besluitvorming en informatievoorziening aan de raad

De kredietaanvraag voor de realisatie van de Mobiliteitshub XL is goedgekeurd in de raad van donderdag 12 december 2024, op basis van het concept VO. Tevens heeft de raad besloten (conform voorstel) om de regeling Risicovolle Projecten van toepassing te verklaren op het project Mobiliteitshub XL.

Het bestemmingsplan Papendorp, waar de Mobiliteitshub XL onderdeel van is, is in de raad van 25 april 2024 vastgesteld. Het beeldkwaliteitsplan Papendorp, waar de Mobiliteitshub XL onderdeel van is, wordt in de raad van 8 mei 2025 behandeld.

Beslispunten, Argumenten en Kanttekeningen/Risico's

Beslispunt	
1	Het startdocument voor de Mobiliteitshub XL, waarvoor de Regeling risicovolle projecten van toepassing is, vast te stellen, waarin de door de raad reeds vastgestelde kaders gebundeld en op een meer uniforme wijze zijn weergegeven.
Argumenten	
1.1	Het startdocument en de voortgangsrapportages dragen ertoe bij de dialoog over sturing, beheersing en bijsturing van dit programma vorm te geven.
	Door het vaststellen van dit startdocument stelt de raad voor dit RRP project het referentiekader vast voor de voortgangsinformatie. In de voorgangsrapportages worden de stand van zaken en eventuele afwijkingen

	van de kaders - zoals gebundeld weergegeven in de startdocumenten - aan de raad voorgelegd.
Beslispunt	
2	De planning zoals opgenomen in de kredietaanvraag van het project Mobiliteitshub XL te actualiseren, waarmee de oplevering van de Mobiliteitshub XL wordt voorzien in september 2028 in plaats van begin 2028.
Argumenten	
2.1	Er is tijd nodig om de scopewijziging om een groene gevel te realiseren, te verwerken in het Voorlopig Ontwerp.
	De raad met A241 Groen moet je wel doen de opdracht gegeven om significant meer groen in het ontwerp op te nemen. Deze aanpassing wordt in het Voorlopig Ontwerp doorgevoerd en dat kost tijd. Deze wijziging zit in de hernieuwde planning verwerkt.
2.2	Input vanuit de marktconsultatie is verwerkt in deze nieuwe planning
	In januari 2025 is een marktconsultatie gehouden onder geïnteresseerde partijen (totaal 15). De reactie van de marktpartijen was dat de daar gepresenteerde planning ‘uitdagend’ was. Met name de tijd voor de ‘ontwerpfase’ (Definitief Ontwerp en Uitvoeringsontwerp). Deze stond op 6 maanden en is nu opgerekt naar 10 maanden.
Kanttekeningen/Risico’s	
2.1	De opleverdatum van de Mobiliteitshub XL nadert het kritieke moment van oplevering woningbouw
	De Mobiliteitshub XL wordt gerealiseerd om woningbouw mogelijk te maken. De opleverdatum van de Mobiliteitshub XL moet bij voorkeur voor de opleverdatum van de betrokken gebiedsontwikkelingen zijn. Daarom wordt in de raakvlakkenplanning het meest kritisch moment van oplevering van de betrokken woningbouwprojecten weergegeven. Nu is dat Beurskwartier (Ondaatje) in oktober 2028. Dit is nog na de geplande oplevering van de Mobiliteitshub XL, maar nadert het kritieke pad. Uiteraard houden we ook de ontwikkelingen, zoals geschetst in de raadsbrief Stand van zaken uitvoering Parkeren in de gaten voor zover die mogelijk de realisatie van de Mobiliteitshub beïnvloeden. Indien de opleverdatum van de Mobiliteitshub XL na de opleverdatum van de eerste betrokken woningen valt, kan er geparkeerd worden op de tijdelijke P+R Papendorp. De tijdelijke P+R wordt pas opgeheven als de Mobiliteitshub XL opengaat.
Beslispunt	
3	De afschrijvingsmethode voor de investeringen in programma werven aan te passen van lineair naar annuïtair, waardoor de kapitaallasten evenredig verdeeld worden over toekomstige jaren.
Argumenten	
3.1	De annuïtaire werkwijze sluit beter aan bij de mate waarin deze civiele constructies slijten en in waarde verminderen
	De accountant heeft geadviseerd om de afschrijvingssystematiek voor de investeringen in het kader van het programma werven aan te passen, omdat dat beter past bij de daadwerkelijke waarde-afname. Hiermee sluiten we aan bij de bedoeling van het afschrijvingsbeleid (nota WAAVA). Bij de actualisatie

	van de nota WAVAA zal bezien worden op welke wijze de afschrijvingstabel hierop aangepast wordt.
3.2	De aanpassing van deze methode geeft een stabieler financieel beeld
	Door de annuïtaire afschrijvingsmethodiek blijven de jaarlijkse kapitaallasten gelijk.
3.3	De daadwerkelijke investeringslasten passen binnen de financiële kaders gedurende de looptijd van het programma werven
	Bij het raadsvoorstel bij het programmaplan in 2021 is aangegeven dat er jaarlijks een actuele raming wordt gemaakt in het uitvoeringsprogramma. Omdat voor de veiligheid en het behoud van het erfgoed de eerste jaren is gestart met de slechtste muren en kelders met de meeste schade en daarmee de hoogste herstelkosten, wordt in de eerste jaren van het programma meer geïnvesteerd in het wervengebied dan in het tweede deel van het programma. Bij een annuïtaire afschrijving blijven de jaarlijkse kapitaallasten gelijk en worden daarmee evenredig verdeeld over de toekomstige jaren, terwijl lineaire kapitaallasten hoger starten en door de snellere afschrijving in omvang afnemen gedurende de afschrijvingstermijn (door een afnemende rentecomponent).
Kanttekeningen/Risico's	
3.1	Wijziging van de afschrijvingsmethode heeft gevolgen voor de solvabiliteitsratio en vrijval van kapitaallasten op lange termijn
	Door toepassing van de annuïtaire methode zijn de afschrijvingslasten in eerdere jaren lager (en de rentelasten hoger) dan in latere jaren. Dit betekent dat de balanswaarden van de investeringen in de eerdere jaren ook hoger zijn ten opzichte van lineaire afschrijving. Vanaf 2037 is er een kantelpunt: dan zijn de balanswaarden lager ten opzichte van de lineaire systematiek. Wijziging van de afschrijvingssystematiek heeft daarmee gevolgen voor de solvabiliteitsratio: in de eerdere jaren is deze lager dan ten opzichte van de lineaire afschrijvingsmethodiek. In de jaren vanaf 2037 ontstaat een omgekeerd effect. Daarnaast is er minder vrijval van kapitaallasten doordat over de gehele afschrijvingstermijn de rentecomponent bij de annuïtaire afschrijvingsmethode in totaliteit groter is dan bij de lineaire methode. Dit past binnen het programmabudget.

Financiën
Aan de vaststelling en de actualisatie van de startdocumenten zijn geen financiële consequenties verbonden.

De wijziging van de afschrijvingsmethode voor werven heeft geen consequenties voor de meerjarenbegroting 2025-2029. Er is minder vrijval van kapitaallasten doordat over de gehele afschrijvingstermijn de rentecomponent bij de annuïtaire afschrijvingsmethode in totaliteit groter dan bij de lineaire methode. Dit past binnen het programmabudget.

Vervolg
Conform de Regeling Risicovolle Projecten wordt de raad twee keer per jaar geïnformeerd over de voortgang op basis van de kaders zoals gebundeld weergegeven in het startdocument. De volgende voortgangsrapportage wordt in najaar 2025 verzonden aan de raad.

Samen stad maken (voorheen: Participatie)
'Gemeente aan zet' van toepassing, er is niet samengewerkt met Utrechters voor dit voorstel.

Communicatie
Er is geen aanvullende communicatie voorzien.

(Niet)Referendabel
De verordening raadgevend referendum gemeente Utrecht is van toepassing.

Bijlagen
Bijlagen besluitvorming:
- Startdocument RRP Mobiliteitshub XL

Bijlagen informatief
-

Startdocument RRP Mobiliteitshub XL

1 april 2025
Kenmerk
Versie 0.7
Concept

Gemeente Utrecht

Utrecht.nl

Colofon

Uitgave

Opgesteld door:
Stephan van Tilburg, Bert Vaessens, Carola Wijnands, Jaap-Jelle van Os (VGU)
Esther Driessen (Ruimte)

mobiliteitshubxl@utrecht.nl

In opdracht van

Ontwikkelorganisatie Ruimte

Internet

www.utrecht.nl

Rapportage

Informatie

Inhoud

1	Doelstelling	4
2	Scope	7
3	Geld	9
4	Tijd	13
5	Kwaliteit	15
6	Risico’s	19
7	Organisatie	24
8	Communicatie en participatie met inwoners en stakeholders	27

1 Doelstelling

1.1 Doel en beoogd effect

Doel van het Project
Het projectdoel is het realiseren van een succesvolle, hoogwaardige en functionerende Mobiliteitshub XL, ingebed in de gebiedsontwikkeling Papendorp en ingebed in het nieuwe concept 'Parkeren op Afstand'. De scope van de Mobiliteitshub is het realiseren van een gebouw met 2.000 parkeerplekken, 1.700 fietsparkeerplaatsen en 2 commerciële ruimten.

Beoogd effect
Om Utrecht bereikbaar en leefbaar te houden wordt in de RSU 2040 en het Mobiliteitsplan 2040 onder andere ingezet op parkeren op afstand in ringhubs voor bewoners en bezoekers van binnenstedelijke verdichtingslocaties. Dit is verder uitgewerkt in het Parkeerbeleid fiets en auto, waaronder de module parkeerhubs. Met de Mobiliteitshub XL wordt uitvoering gegeven aan dit beleid. De Mobiliteitshub XL is een randvoorwaarde voor de ontwikkeling van (onder andere) Merwedekanaalzone, Beurskwartier, Lombokplein, Groenewoud en Papendorp.

Parkeren op afstand
De bewoners van gebiedsontwikkelingen zoals Lombokplein, Beurskwartier en Merwedekanaalzone kunnen vanaf eind 2028 hun auto parkeren in de Mobiliteitshub XL. Met parkeren op afstand maken we de verdere groei van Utrecht mogelijk.
Voor nieuwe bewoners van Groenewoud en Papendorp Noord gaat de Mobiliteitshub XL functioneren als een wijkhub.

1.2 Context van het project

Aanleiding
De initiatieffase is afgerond. Deze fase heeft geleid tot een raadsvoorstel voor een voorbereidingskrediet. Dit voorstel is goedgekeurd in de raadsvergadering van 9 maart 2023. Op basis van dit voorbereidingskrediet is een Voorlopig Ontwerp opgesteld.
In de raad van donderdag 12 december 2024 is besloten tot het beschikbaar stellen van de kredietaanvraag voor de realisatie van de Mobiliteitshub XL. Na verwerking van de door de raad opgedragen bezuinigingsopties en de door de raad opgedragen scope-wijziging om een groene gevel te realiseren A241 Groen moet je wel doen, wordt het VO afgerond. In de realisatiefase wordt de verdere (technische) uitwerking van het ontwerp en realisatie aanbesteed. Naar verwachting start de realisatie in 2026 en kan de Mobiliteitshub XL 2028 worden opgeleverd en in gebruik worden genomen.
De raming van de stichtingskosten is gebaseerd op het Voorlopig Ontwerp.

Gebiedsontwikkeling Papendorp-Noord

- In Papendorp Noord en het naastgelegen plangebied 'Groenewoud' worden tot 2036 ongeveer 3.650 woningen en een aantal (maatschappelijke) voorzieningen gerealiseerd. Een deel van de bewoners en bezoekers van deze woningen gaan straks voor hun parkeerbehoefte

gebruikmaken van de Mobiliteitshub XL. De Mobiliteitshub XL is één van de eerste functies in de gebiedsontwikkeling die opgeleverd wordt. Ook is de hub bedoeld voor de toekomstige bewoners en bezoekers in de nieuwe (autoluwe) gebiedsontwikkelingen Merwedekanaalzone, Beurskwartier, Lombokplein en (mogelijk) Krachtstation (parkeren op afstand). Het Rijk herkent de noodzaak voor de Mobiliteitshub XL en heeft een subsidie beschikbaar gesteld om daarmee de woningbouw te realiseren en waar mogelijk te versnellen. Daarnaast biedt de Mobiliteitshub XL plek voor forenzen en bezoekers van omliggende voorzieningen en andere bestemmingen in de stad. Een aantal cruciale randvoorwaarden voor het realiseren en succesvol laten functioneren van de Mobiliteitshub XL worden op gebiedsniveau Papendorp Noord opgepakt, zoals: bestemmingsplan, beeldkwaliteitsplan, levering bouwrijpe grond, aansluitingen op de infrastructuur, de WKO en de mogelijke oplossingen voor netcongestie.

Zo snel, veilig en comfortabel mogelijk van en naar huis
De komende jaren zorgen we ervoor dat bewoners straks zo snel, veilig en comfortabel mogelijk kunnen reizen tussen de Mobiliteitshub XL en hun woning. Dit gebeurt volgens de door de raad vastgestelde module parkeerhubs door:

- Te zorgen voor kwalitatief hoogwaardige fietsroutes tussen de Mobiliteitshub XL en de woongebieden. Dit doen we onder meer door een extra fietsverbinding aan de zuidkant van De Meernbrug die doorloopt tot en met het 24 oktoberplein. In de MPR 2024 is deze fietsverbinding geprogrammeerd. Sociale veiligheid heeft bij alle fietsroutes tussen Mobiliteitshub XL en de woongebieden een hoge prioriteit.
- Bewoners een (inpandig) bewaakte fietsenstalling aan te bieden in de Mobiliteitshub XL. Deze bewaakte fietsenstalling maakt onderdeel uit van hun abonnement.
- De OV-verbindingen tussen de Mobiliteitshub XL en de woongebieden te verbeteren. Naast de Mobiliteitshub XL komt een OV-halte. Nu nog van de vrij liggende busbaan, straks mogelijk van een sneltram. Met de Provincie Utrecht werken we de mogelijkheden uit om de regionale bussen ook bij de Mobiliteitshub XL te laten stoppen. We kijken specifiek naar voldoende diensten in de avonduren en weekenden. Wij maken hierover afspraken met de nieuwe provinciale concessiehouder van het OV.
- Te zorgen voor een ruim aanbod van verschillende vormen van deelmobiliteit (bakfietsen, elektrische fietsen) in de Mobiliteitshub XL. We onderzoeken de komende jaren de mogelijkheden voor het aanbieden van aantrekkelijke abonnementsvormen voor gebruik van deelmobiliteit en OV tussen de Mobiliteitshub XL en de woongebieden.

1.3 Bijdrage aan de publieke waarde

Realisatie van de Mobiliteitshub XL draagt bij aan de volgende publieke waarden:

1. De Mobiliteitshub XL maakt het mogelijk om autoluwe gebieden te ontwikkelen. Hierdoor ontstaat in deze gebieden meer ruimte voor groen, ontmoeten èn meer woningen.
2. De Mobiliteitshub XL ondersteunt de realisatie van de woningbouw, omdat een van de ‘hete hangijzers’ in de betrokken binnenstedelijke gebiedsontwikkelingen, namelijk parkeren, centraal wordt georganiseerd.

3. Ook de hoeveelheid vervoersbewegingen per auto richting de betrokken binnenstedelijke gebiedsontwikkelingen is met de Mobiliteitshub XL lager dan dat dit zou zijn geweest als al het parkeren in die gebieden zou moeten worden opgelost.
4. De Mobiliteitshub XL draagt bij aan de mobiliteitstransitie, doordat de privéauto ‘op afstand’ wordt geparkeerd, is de drempel voor gebruik van de eigen auto groter en worden alternatieven (fiets, OV, lopen) aantrekkelijker.
5. De Mobiliteitshub XL is vliegwiel voor de gebiedsontwikkeling Papendorp Noord, het zorgt voor fysieke ruimte doordat het tijdelijke P+R terrein op maaiveld kan worden opgeheven en ontwikkelperspectief voor woningbouw doordat invulling wordt gegeven aan de parkeernorm voor nieuwe woningbouw. Ook zorgt de geluidsluwe gevel dat snelweggeluid (en het geluid van de Mobiliteitshub zelf) verminderd wordt aan de zijde waar nieuwe woningbouw wordt gerealiseerd.
6. De Mobiliteitshub XL draagt met de uitgebreide laadinfrastructuur (zie ook risico’s) bij aan de energietransitie in de mobiliteit.

1.4 Beoogd eindmoment

Oplevering is beoogd eind 2028. Daarna start de beheer- en exploitatiefase. Als de realisatiefase, en de daarmee samenhangende financiële risico’s, is afgerond, wordt het risicoprofiel naar verwachting lager. Beoogd eindmoment voor de RRP is daarom september 2028.

2 Scope

2.1 Wat hoort wel en wat niet bij de uitvoering van het project

Het projectresultaat is een functionerend gebouw passend in zijn omgeving, met daarin het volgende programma:

- 2.000 autoparkeerplekken
- 1.700 fietsparkeerplekken
- 250 laadpunten (in plaats van de oorspronkelijke 1.000). Wel toekomstige uitbreiding met 200 laadpunten mogelijk maken (door meenemen bekabeling/mantelbuizen).
- PV-panelen op het dak, zodat de installaties van de Mobiliteitshub (exclusief laadpalen) en de huurders in de exploitatiefase energieneutraal zijn (BENG).
- Een ruimte voor een sportschool van ca 800-1.000 m2 BVO.
- Een ruimte voor een (fiets)reparatiewinkel van ca 200 m2 BVO.
- Een pakketpunt van ca 100 m2 BVO.
- Een centrale hal met toiletten en een beheerdersruimte.
- Inclusief alle ondersteunende (energie) installaties en aansluitingen.

Wat niet tot de uitvoering van het project hoort, maar wel noodzakelijk is om het doel (paragraaf 1.1) te bereiken:

- Bouwrijp maken van de grond
- Realisatie van een WKO
- Realisatie van omliggende woningbouw, horeca en supermarkt
- Aansluitingen op en realisatie van wegen, fietspaden, voetpaden
- Binnentuin
- OV-Halte en verbeterde OV-verbinding
- De beheer- en exploitatiefase

De sturing op deze raakvlakken is uitgewerkt in paragraaf 5.2.

2.2 Fasering

Het project zit in de ontwerpfase.
De initiatieffase is afgesloten (het voorbereidingskrediet is goedgekeurd in de raad van 9 maart 2023).
De kredietaanvraag voor de realisatie is goedgekeurd in de raad van donderdag 12 december 2024, op basis van het concept VO. Na verwerking van de door de raad opgedragen bezuinigingsopties en de door de raad opgedragen scope-wijziging om een groene gevel te realiseren A241 Groen moet je wel doen, wordt het VO afgerond.
Hierna wordt de aanbesteding voor de realisatie in gang gezet.

2.3 Plan van aanpak voor de eerste fase met doorkijk voor het vervolg

2025 staat in het teken van:

Fase	Taak	Opmerkingen
Ontwerpfase	Aanpassen VO o.b.v. scopewijziging vergroening	Analyse op mogelijkheden voor vergroening van maximaal 50% van het geveloppervlak.
Ontwerpfase	Aanbestedingsdossier gereed	• Bij start inschrijffase dient er voldoende inzicht te zijn op de mogelijkheid om tot maximaal 50% vergroening van de gevel te komen. • Bij aanbestedingsdossier gereed hoort ook goedkeuring tenderboard.
Ontwerpfase	Aanbesteding realisatie	- Start aanbesteding voor een 'Design , Build en Maintanance' contract. - Er wordt gefaseerd opdracht gegeven. Na gunning start de DO/vergunningsfase. Na succesvol afronden 1e fase wordt opdracht vrijgegeven voor realisatiefase. - Gunning project en opdracht uitvoeren 1e fase (DO/Omgevingsvergunning).
Ontwerpfase	Onherroepelijk bestemmingsplan	Indien in juni 2025 geen sprake is van een onherroepelijk bestemmingsplan, ligt keuze voor: • Starten met fase 1: het DO/Omgevingsvergunning. • Gunning uitstellen.
Ontwerpfase	Beeldkwaliteitsplan, geaccordeerd in raad	College heeft het BKP op 4/2/25 vastgesteld. Agendacommissie bepaald nu wanneer het stuk wordt geagendeerd voor de raad.
Ontwerpfase	Oplossingsrichtingen netcongestie: uitgangspunten voor aanbesteding helder	

Doorkijk naar het vervolg:
In 2026 start de geselecteerde partij voor ontwerp, realisatie en onderhoud (Design, Build en Maintanance / DB&M) met het maken van een Definitief Ontwerp (DO) en vervolgens de aanvraag van de Omgevingsvergunning.
Na het ontvangen van de Omgevingsvergunning wordt de opdracht voor realisatie en beheer & onderhoud vrijgegeven.

3 Geld

3.1 Het beschikbare budget en de inzet ervan per fase, per jaar of per deelproject

Het beschikbare budget is conform geheime bijlage 1 van de kredietaanvraag en is ongewijzigd.
De bouwkosten van het ontwerp zijn door een externe kostenadviseur binnen het ontwerpteam van de architect geraamd en getoetst door het interne projectteam. De geraamde bouwkosten zijn inclusief installaties, inrichting, opslagen aannemer, exclusief BTW en prijspeil mei 2024. Vervolgens zijn opslagen berekend voor interne en externe kosten voor projectuitvoering, advisering en ontwerp. Daarnaast zijn opslagen gerekend voor onvoorziene zaken, projectrisico (onvolledig programma), prijsstijgingen tot einde bouw op basis van opslagen horende bij de fase van dit project. Tot slot zijn kosten voor de kunstregeling, leges en verzekering toegevoegd.

De verdeling over de fases is als volgt:

Omschrijving	Budget
Haalbaarheid/ initiatieffase	0,46%
Interne kosten/ Proceskoste	3,00%
Ontwerpfase	2,44%
Uitvoeringsfase/ bouwkosten	75,49%
Nazorgfase	0,08%
Reserveringen	17,27%
Belastingen en verzekeringen	1,26%
Totaal	**100,00%**

Wij verwachten, op basis van de huidige planning, de volgende uitgaven in de tijd.

2024	2025	2026	2027	2028	2029	Totaal
0,46%	2,03%	4,15%	52,80%	40,47%	0,08%	100,00%

Hierbij zijn de volgende uitgangspunten gehanteerd:

- De planning conform paragraaf 4.
- De interne kosten, kosten voor projectmanagement, onderzoek en advies zijn evenredig verdeeld over de projectperiode.
- De ontwerpkosten voor aanpassing VO, DO en UO worden gelijkmatig in 2025 en 2026 gemaakt.
- De bouwkosten worden onevenredig over de bouwperiode gemaakt. De verwachting is dat aan het begin van de bouwperiode het merendeel van de kosten worden gemaakt.
- De reserveringen (prijsstijging, onvoorzien) zijn gekoppeld aan de bouwkosten en besteding hiervan in de tijd is gelijk gehouden aan de besteding van de bouwkosten. Voor prijsstijgingen is een index van 3,0% per jaar aangehouden. Er is geen rekening gehouden met rentekosten, omdat de dekking uit eenmalige bijdragen bestaat, die in een vaste activa reserve worden gestort.
- De nazorgfase is in 2029.

- De kosten voor belastingen (vergunningaanvraag) worden in 2026 gemaakt, voorafgaand aan de bouw (leges omgevingsvergunning).

3.2 Onzekerheden in het budget, aan de kostenkant en aan de dekkingskant

3.2.1 Onzekerheden kostenkant

De opdracht van de raad is om “het ontwerp dusdanig aan te passen dat minimaal 50% van de gevel buiten het geplande frame een groene gevel is. Daarnaast het frame te vergroenen zodat dit eveneens een echte groene gevel wordt. En als dit niet kan binnen budget en/of geslaagde aanbesteding de raad te informeren over zowel een optie binnen budget als een optie die minimaal 50% groen is”.

Het realiseren van een groene gevel is duurder dan de gevel zoals in het VO-ontwerp zat. In de stichtingskosten zijn reserveringen opgenomen. Binnen deze reserveringen is een post voor ‘projectrisico’ opgenomen, voor wijzigingen van het PvE.

De wijziging van de gevel uit het oorspronkelijke VO naar een groene gevel wordt momenteel (Q1-2 2025) uitgewerkt als wijziging op het VO. Het aangepaste VO is de basis voor de aanbesteding, daarmee wordt de groene gevel onderdeel van de aanbesteding. Of de groene gevel ook daadwerkelijk binnen budget gerealiseerd kan worden, zal dan ook pas na afronding van de aanbesteding blijken.

3.2.2 Onzekerheden dekkingskant

De dekking is zeker en toereikend om het project te realiseren. De dekking staat in de geheime bijlage van de kredietaanvraag.

Bijdragen vanuit de gebieden

De bijdragen vanuit de gebieden (met uitzondering van Papendorp Noord) zijn gekoppeld aan het aantal parkeerplaatsen die niet in deze gebieden worden geregeld, maar in de Mobiliteitshub XL worden opgelost. Daarom is de scope van 2.000 parkeerplaatsen in de Mobiliteitshub XL randvoorwaardelijk in het projectresultaat.

Bijdrage Papendorp Noord

De bijdrage vanuit de gebiedsontwikkeling ‘Papendorp Noord’ is om een kwalitatief hoogwaardige voorziening te realiseren, bijvoorbeeld door extra functies (sportschool, fietsreparatiepunt) en hoogwaardige gevels en het frame te realiseren.

Subsidie versnellingsgelden woningbouw

Een significant deel van het realisatiebudget van de Mobiliteitshub XL komt uit de zogenaamde ‘versnellingsgelden woningbouw’, een subsidie van het ministerie BZK. Deze subsidie is onderdeel van de gemeentelijke propositie aan het ministerie in de ‘propositie Utrecht Zuidwest’. Hierin zitten, naast de bijdrage voor de Mobiliteitshub XL, ook bijdrage voor andere mobiliteitsprojecten in Utrecht Zuidwest (inclusief het stationsgebied Utrecht Centraal).

Inmiddels is de subsidie beschikt. De eerste helft is reeds overgemaakt naar Gemeente Utrecht het derde kwart volgt in december 2025 en het restant in 2026. Ook worden de bijdragen geïndexeerd (tot het moment dat ze worden overgemaakt).

Omdat de subsidie een onderdeel is van een totaal-propositie, met meerdere mobiliteitsprojecten, moet de verantwoording ook over de gehele propositie gebeuren.

Op totaalniveau moet verantwoording worden afgelegd. Criteria hiervoor zijn o.a.:
- Uitvoering maatregelen (uiterlijk 2035)
- Realisatie beloofd aantal woningen (6200), waarvan 50% betaalbaar
- Percentage cofinanciering (56,89%)

De verantwoording op totaal niveau over de verschillende mobiliteitsprojecten richting het ministerie, gebeurt door het organisatieonderdeel Ruimte, afdeling Mobiliteit. Vanuit het project Mobiliteitshub XL wordt hier input voor aangeleverd.

3.2.3 Onzekerheden exploitatie: beheerkosten

Bij de kostenraming van het VO zijn ook de beheer- en onderhoudskosten voor de exploitatiefase uitgevraagd. Deze kosten zijn opgenomen in de business case. De business case voor de exploitatiefase is onderdeel van het raadsbesluit ‘kredietaanvraag Mobiliteitshub XL’.

Het realiseren van een groene gevel leidt naar verwachting tot hogere beheerkosten dan in de VO-raming was opgenomen. Het beheer en onderhoud van installaties en gebouw (waaronder gevel) gedurende de eerste 15 jaar, zijn onderdeel van de aanbesteding “Design, Construct & Maintenance” en is daarmee onderdeel van de scope van dit project.

Aan de inkomstenkant van de exploitatie zitten de volgende onzekerheden:

- Mate van gebruik. De mate van gebruik is afhankelijk van de acceptatie van het ‘Parkeren op Afstand’ concept èn van het tempo van de realisatie van de woningbouw. Beide punten zijn als toprisico verwerkt (zie ook paragraaf 6.1).
- Netcongestie kan mogelijk tot gevolg hebben dat tijdelijk geen E-Laden kan worden aangeboden en de commerciële ruimtes niet verhuurd kunnen worden. Dit kan leiden tot inkomstenderving. Dit punt is verwerkt in toprisico ‘netcongestie’ (zie paragraaf 6.1).

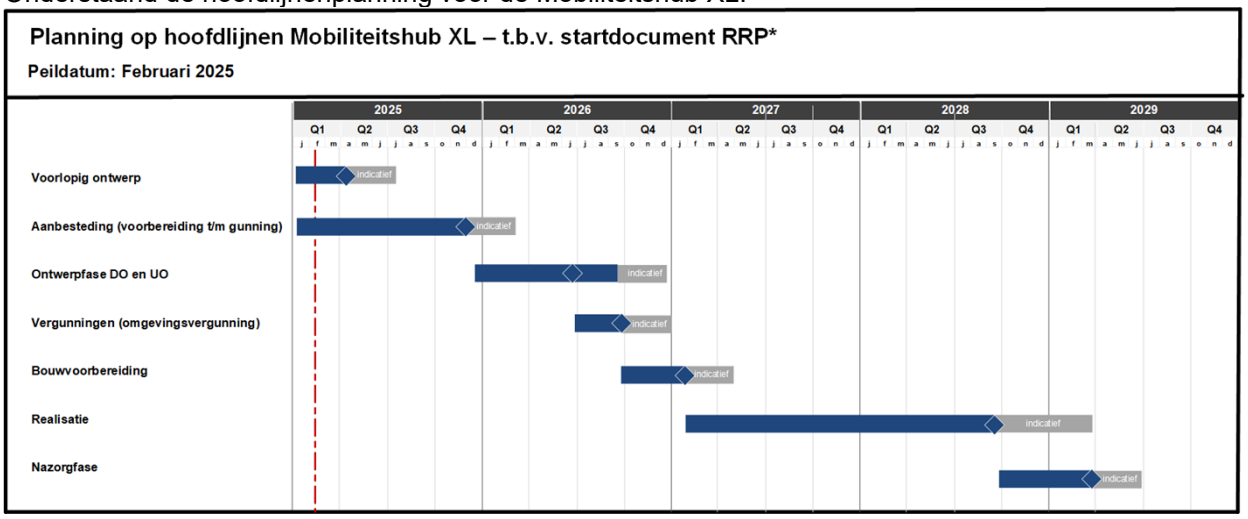
3.3 De raming, de geprognosticeerde eindstand per fase en de verwachte besteding per kostensoort worden op dezelfde manier per fase, deelproject of per jaar opgenomen

Van het projectbudget (kredietaanvraag inclusief voorbereidingskrediet) zijn nu alleen de kosten voor de werkzaamheden tot en met Voorlopig Ontwerp besteed. Verder zijn er nog geen verplichtingen aangegaan.

Omschrijving	Budget	Realisatie
Haalbaarheid/ initiatieffase	0,46%	0,46%
Interne kosten/ Proceskosten	3,00%	0,00%
Ontwerpfase	2,44%	0,00%
Uitvoeringsfase/ bouwkosten	75,49%	0,00%
Nazorgfase	0,08%	0,00%
Reserveringen	17,27%	0,00%
Belastingen en verzekeringen	1,26%	0,00%
Totaal	**100,00%**	**0,46%**

4 Tijd

Onderstaand de hoofdlijnenplanning voor de Mobiliteitshub XL.

*i.v.m. het mogelijk optreden van risico's die de planning kunnen beïnvloeden, is er bij elke deelfase een indicatieve doorlooptijd toegevoegd. In deze paragraaf wordt toelichting gegeven op een aantal van deze risico's.

In deze tabel worden de belangrijkste mijlpalen benoemd en het moment waarop deze gereed zijn.

Mijlpalen	**Datum gereed**
Voorlopig ontwerp	Q2 2025
Aanbesteding (gunning)	Q4 2025
DO gereed	Q2 2026
Vergunning verleend (o.b.v. DO)	Q3 2026
Start realisatie	Q1 2027
Ingebruikname	Q3 2028
Nazorgfase gereed	Q1 2029

Risico's waar rekening mee gehouden is in bovenstaande planning:

1. Input vanuit de **marktconsultatie**. In januari 2025 is een marktconsultatie uitgevoerd onder geïnteresseerde partijen (totaal 15). De reactie van de marktpartijen was dat de daar gepresenteerde planning 'uitdagend' was. Met name de tijd voor de 'ontwerpfase'. Deze stond op 6 maanden en is nu opgerekt naar 10 maanden.
2. Scope wijziging van het ontwerp om een **groene gevel te** realiseren. Deze aanpassing moet in het VO worden doorgevoerd en deze wijziging zit in de planning verwerkt.

Risico's die een impact kunnen hebben op tijd, maar vooraf niet in te schatten zijn in tijd:

1. **Bestemmingsplan**: In het Stedenbouwkundig Programma van Eisen (SPvE) voor Papendorp-Noord is rekening gehouden met het realiseren van deze Mobiliteitshub XL. De bouw van de

Mobiliteitshub XL staat beschreven in het bestemmingsplan Papendorp. De gemeenteraad heeft het bestemmingsplan op 25 april 2024 vastgesteld. Inmiddels is de beroepstermijn verstreken. Er is beroep ingediend tegen het bestemmingsplan Papendorp en ook beroep tegen het bestemmingsplan Groenewoud. Er is overigens geen verzoek om voorlopige voorziening ingediend, de bestemmingsplannen zijn dus wel in werking getreden. Mogelijkerwijs kan dit nog tot vertraging leiden (als de RvS de bestemmingsplannen/ een deel van de bestemmingsplannen dat betrekking heeft op de mobiliteitshub vernietigt).

2. **Aanvullend bestuurlijk proces als gevolg van groene gevel:** Als uit de VO-aanpassing of later in de aanbesteding blijkt dat de groene gevel niet zonder meer (binnen budget of binnen andere randvoorwaarden) gerealiseerd kan worden, kan het zijn dat er aanvullende bestuurlijke besluitvorming nodig is op de scope wijziging om een groene gevel te realiseren, dit kan leiden tot vertraging van de realisatie (als indicatief aan de planning toegevoegd).
3. **Netcongestie:** De impact van netcongestie is een risico voor het project. Uitgangspunt is dat er geen consequenties voor de planning zijn. Aangezien er gebruik kan worden gemaakt van de bestaande aansluiting van de P+R, kan de Mobiliteitshub XL operationeel zijn, zij het mogelijk tegen sterk verminderde operationele kwaliteit (zie kwaliteit).

5 Kwaliteit

5.1 Wijze van borging van de kwaliteit van de uitvoering

De gemeente is volledig in de lead voor het realiseren van de Mobiliteitshub XL en het borgen van de kwaliteit van ontwerp en uitvoering.

5.1.1 Borging kwaliteit ontwerp

De kwaliteit van het ontwerp is geborgd doordat de gemeente een concept Voorlopig Ontwerp heeft opgesteld, dat momenteel aangepast wordt vanwege de scope wijziging om een groene gevel te realiseren. Hierna wordt het Voorlopig Ontwerp als referentieontwerp aanbesteed. Onderdeel van het VO is een zogenaamd 'bouwstenenboek'. In dit boek worden de ontwerpdetails vastgelegd waarvan gemeente vindt dat die randvoorwaardelijk zijn om de kwaliteit van het ontwerp te borgen. Deze zaken worden hiermee vast omschreven, zodat de bouwer hier niet van kan afwijken.
Andere elementen (zoals wijze van constructie) worden functioneel omschreven. Hiervoor kan de bouwer[1] zijn expertise gebruiken en zelf invulling geven *hoe* deze functionele eisen worden behaald.

5.1.2 Beeldkwaliteitsplan

De kwaliteit van de Mobiliteitshub XL en de inrichtingsplannen wordt getoetst aan het vastgestelde Stedenbouwkundig Programma van Eisen. Daarnaast is de kwaliteit van de Mobiliteitshub XL onderdeel van het beeldkwaliteitsplan Papendorp Noord, dat in mei/ juni 2025 in de raad wordt behandeld. De bouwer moet de omgevingsvergunning aanvragen en deze aanvraag zal getoetst worden aan het beeldkwaliteitsplan. De supervisor Papendorp adviseert de commissie omgevingskwaliteit.

5.1.3 Borging kwaliteit uitvoering

Design, Build & Maintain (DBM) nodigt de markt uit om hun expertise in te zetten op die onderdelen waar zij goed in zijn en een meerwaarde te leveren op de kwaliteit van het eindproduct. De ontwerpvrijheid die wordt toegevoegd in het contract (Vraagspecificatie Eisen) nodigt de markt uit om hun expertise op die onderdelen in te zetten. Hieraan moet de bouwer voldoen. Eventuele afwijkingsvoorstellen van de bouwer moeten worden onderbouwd door middel van een Trade - Off Matrix. Hierbij worden verschillende varianten beoordeeld op de volgende criteria: kwaliteit, geld, planning, duurzaamheid, risico's zodat de opdrachtgever (= gemeente Utrecht) een weloverwogen keuze kan maken.

5.1.4 Programma van Tegenspraak

Een belangrijk element bij projectbeheersing is het opstellen en voeren van een Programma van Tegenspraak: een plan met de daarin vastgelegde momenten waarop en door wie naar het project wordt gekeken. Het programma van tegenspraak voor het project Mobiliteitshub XL bestaat uit:

[1] Waar staat bouwer wordt bedoeld: partij (als winnaar van een DB&M aanbesteding) die in opdracht van gemeente het Design (DO+UO), Build (het daadwerkelijk realiseren) en Maintenance (15 jaar onderhoud) gaat uitvoeren.

1. **Interne kwaliteitsborging** door middel van (vastgelegde) collegiale reviews op producten (verantwoordelijkheid PM). Daarnaast wordt tegenspraak georganiseerd binnen het projectteam, bijvoorbeeld door stukken ter beoordeling in het Integraal Project Management (IPM)-team voor te leggen.
   Periodieke risicosessies (minimaal twee keer per jaar) worden gepland, om vooruit te kijken naar de belangrijke producten, momenten, fases (verantwoordelijkheid Risico -en raakvlakkenmanager).
2. Het actief toepassen van verbeteringen uit **evaluaties** (bijvoorbeeld van Parkeergebouw Berlijnplein) en **leerervaringen** van andere gemeenten rondom Mobiliteitshubs. Zo nemen twee leden van het Projectteam deel aan de 'Hub Design Academie' een door het ministerie van IenW georganiseerde kennisuitwisseling met gemeenten die in het kader van de 'versnellingsgelden woningbouw' ook Mobiliteitshubs realiseren. Ook is er regelmatig kennisuitwisseling met de gemeente Amsterdam (in het kader van de Smart Mobility Hub in het Arena-gebied).
3. Tussentijdse **externe projecttoets** met eventuele bijstelling. Hiervoor is het ontwerpteam van het VO (architect, constructeur, installatieadviseur, advies brandveiligheid, verkeerskundige en kostendeskundige) gedurende het gehele realisatietraject beschikbaar voor externe toetsing.

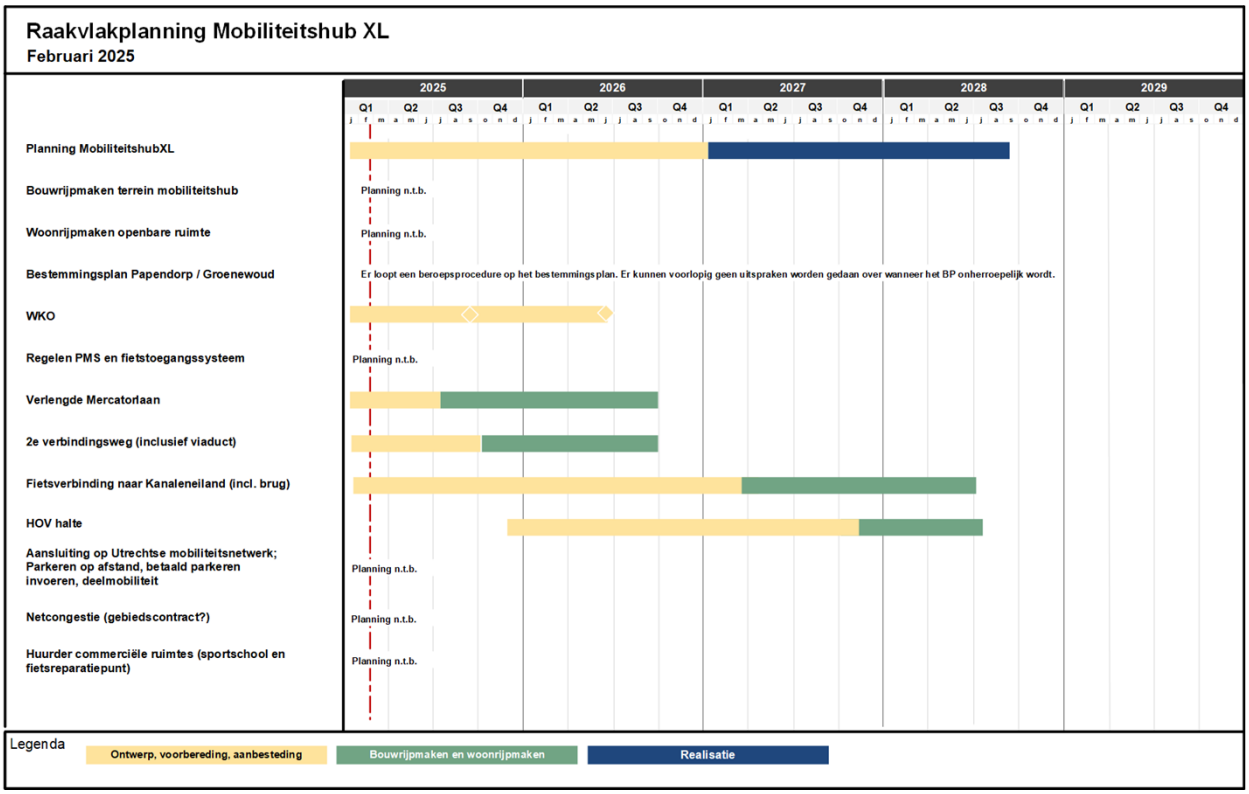
5.2 Toelichting, onderbouwing en duiding van projecten of activiteiten, zowel van interne als externe partijen, die van invloed zijn op dan wel de uitvoering raken van het project

De volgende projecten en activiteiten zijn van invloed op het project en worden allen onder door gemeente of in opdracht van gemeente gerealiseerd:

- **Netcongestie:** Voor dit project is de mate van impact door netcongestie een groot risico. Dat er netcongestie is, is een feit. Als het benodigde vermogen niet bij oplevering kan worden geleverd, heeft dit (tijdelijk) gevolgen voor de exploitatiemogelijkheden van de Mobiliteitshub XL. Op gebiedsniveau worden de beheersmaatregelen uitgewerkt (zie ook risico's). Netcongestie is niet verwerkt in onderstaande raakvlakplanning omdat netcongestie vooral impact heeft op de kwaliteit van de exploitatiemogelijkheden.
- **Weginfrastructuur**: De infrastructuur moet worden aangepast, o.a. de Mercatorlaan moet worden doorgetrokken. De realisatie van de verlengde Mercatorlaan moet uitgevoerd worden, voordat het stuk van de Mercatorlaan waarop de Mobiliteitshub XL wordt gerealiseerd kan worden opgeheven. Daarnaast wordt een nieuwe weg vanaf de Marinus van Tyruslaan aangelegd als ontsluiting van de noordelijke ingang van de Mobiliteitshub. Hierbij hoort ook het verleggen van kabels en leidingen.
- **Bouwrijp maken:** Het bouwrijp maken van de grond is niet in scope van dit project, maar wel een randvoorwaarde voor start realisatie.
- **WKO op gebiedsniveau**. WKO wordt momenteel aanbesteed en gerealiseerd. De Mobiliteitshub XL heeft een beperkte warmtevraag (alleen beheerdersruimte, Sportschool en (fiets) reparatiewinkel. Echter de Mobiliteitshub XL is wel een van de eerste voorzieningen die van de WKO gebruik gaat maken en heeft dan ook last als WKO niet tijdig gerealiseerd is.

4. **Realisatie Fietsroute, OV halte en uitbreiding OV verbinding**. Deze zijn van invloed op de succesvolle ingebruikname van de Mobiliteitshub XL.

De bovenstaande raakvlakken zijn in onderstaande planning verwerkt.
Dit zijn afhankelijkheden voor de realisatie van de Mobiliteitshub. We sturen op het tijdig realiseren van de Mobiliteitshub en werken samen met alle raakvlakprojecten om het doel te bereiken (zie hoofdstuk 1). Daarnaast zijn er ook gebiedsontwikkelingen die afhankelijk zijn van de realisatie van de Mobiliteitshub. We sturen erop dat de Mobiliteitshub in gebruik wordt genomen voordat de eerste woningen gereed zijn.

5.3 Toelichting, onderbouwing en duiding van de opgenomen informatie, waarbij de bevindingen van adviseurs of toezichthouders expliciet inzichtelijk worden gemaakt

De Mobiliteitshub XL is opgenomen in het beeldkwaliteitsplan Papendorp Noord, dat in mei/juni 2025 in de raad wordt behandeld. De bouwer moet de omgevingsvergunning aanvragen en deze aanvraag zal onder andere getoetst worden aan het beeldkwaliteitsplan. De supervisor Papendorp adviseert de commissie omgevingskwaliteit.

Een eerste uitwerking van het Voorlopig Ontwerp is besproken (juni 2024) in de commissie omgevingskwaliteit. Hier zijn de volgende aandachtspunten meegegeven:

1. Zorg voor een prettige en veilige klantreis
2. Heb aandacht voor de menselijke maat (in relatie tot de grootte van het gebouw); zorg dat zo veel mogelijk stakeholders (gebruikers, omgeving) plezier van de Mobiliteitshub hebben.

3. Zorg dat de beeldkwaliteit van de Mobiliteitshub XL in lijn is met het beeldkwaliteitsplan Papendorp Noord.
4. Heb aandacht voor duurzaamheid (opwek, materialisering).

De genoemde aandachtspunten worden (en zijn deels al) verwerkt in het ontwerp van de Mobiliteitshub.

Indien het project binnen de scope en budget blijft zoals weergeven in de door de raad goedgekeurde kredietaanvraag, zal terugkoppeling aan de raad beperkt blijven middels de begrotingscyclus en de voortgangsrapportages in het kader van de RRP.

6 Risico’s

6.1 Belangrijkste risico’s en beheersmaatregelen

In onderstaande tabel zijn de 6 belangrijkste top risico’s, de gevolgen en de beheersmaatregelen weergegeven.

De risico’s zijn breed geïnterpreteerd, dus niet alleen de risico’s die horen bij het realiseren van het project (= het gebouw), maar ook de risico’s die horen bij het succesvol in gebruik nemen van de Mobiliteitshub XL volgens het bedacht concept van Parkeren op Afstand.

Risico-omschrijving ***Benoem oorzaken, risico en gevolgen***	**Toelichting** ***Leg uit waarom dit een belangrijk risico is in termen van kans, impact voor doelstellingen en kaders, en de mate waarin het risico beheersbaar is.***	**Stand van zaken maatregelen** ***Welke maatregelen tref je bij dit risico?***
Risico: Cruciale raakvlakken voor het goed laten functioneren van de Mobiliteitshub XL zijn niet tijdig gereed of kwalitatief onvoldoende. **Oorzaken**:: - Fietsverbindingen niet tijdig gereed door interne oorzaken (onvoldoende prioriteit) of externe oorzaken (afstemming RWS) - OV-verbindingen niet op gewenste frequentie, vanwege te hoge kosten of te lage prioriteit bij concessieverlener. - Capaciteit deelvervoer niet op gewenst niveau vanwege onvoldoende marktinteresse of onvoldoende interne prioriteit. - Productontwikkeling Parkeren op Afstand’ blijft achter door onvoldoende interne prioriteit. - (flankerend) parkeerbeleid door onvoldoende interne prioriteit (invoering betaald parkeren, opstellen beleids- en	De kans dat het risico zich voordoet is ‘mogelijk’ en de impact is ‘hoog’ omdat als deze raakvlakken niet zijn ingevuld, de Mobiliteitshub slecht bereikbaar is voor de doelgroep en er geen sprake is van een succesvol te exploiteren Mobiliteitshub. De beheersbaarheid van de **interne prioritering** is redelijk goed. In de governance uitwerking is hier veel aandacht voor. De beheersbaarheid van de **externe uitvoering** van de raakvlakken is beperkt, vanwege de afhankelijkheid van interesse van deze partijen en de beperkte mogelijkheden van gemeente om de interesse met financiële middelen te verhogen.	**‘interne’ maatregelen:** -Inrichting Governance vanuit het ‘brede’ projectdoel (succesvol functionerende Mobiliteitshub) - belang benadrukken van invoering betaald parkeren in Utrecht Zuidwest voor oplevering Mobiliteitshub XL. - Geen, beperkte of duurdere alternatieve parkeermethoden in de gebiedsontwikkelingen in Utrecht Zuidwest. - Beleid en uitvoeringsregels die ervoor zorgen dat het restant aan parkeerplekken kan worden ingezet voor andere doelgroepen, als door bewoners van gebiedsontwikkelingen minder parkeerplekken worden afgenomen dan van tevoren bedacht. **Maatregelen met externe afhankelijkheid:** - Voortdurende afstemming met projectteam Taludpark en

uitvoeringsregels) niet tijdig ingevoerd. **Gevolg:** Gebruik blijft achter omdat het product parkeren op afstand minder aantrekkelijk is. Dit heeft mogelijk ook negatieve impact op de gebiedsontwikkelingen**.**		fietsverbinding over Amst.Rijnkanaal. - Mobiliteitshub XL in concessie deelvervoer opnemen. - Lobby bij Provincie Utrecht om frequentie en routes OV tussen Mobiliteitshub en gebiedsontwikkelingen tijdig in OV concessie op te nemen.
Risico: De ontwikkeling van de woningbouw waarvan de bewoners en bezoekers gebruik maken van de Mobiliteitshub **XL wordt vertraagd.** **Oorzaken:** - Netcongestie - Marktomstandigheden - Stikstof - Procedures **Gevolg:** - Omzetderving gedurende de eerste jaren.	De kans dat het risico zich voordoet is ‘waarschijnlijk’ en de impact is ‘hoog’ omdat dit leidt tot hogere aanloopverliezen. Het risico is beperkt beheersbaar omdat de afhankelijkheid van derden (markt, ontwikkelaars, procedures) groot is.	- Overleg om te bezien of de planning van de woningbouw ten gunste van de vulling van de Mobiliteitshub XL kan worden bijgesteld door ontwikkelingen die gebruik maken van de Mobiliteitshub naar voren te halen. - Voor het opvangen van dit risico is aanvullend budget ‘risicomaatregel vertraagde woningbouw' gereserveerd. Hiermee kan wegblijvende omzet van 50% van de bewoners en bezoekers gedurende 3 jaar kan worden opgevangen. - De parkeerexploitatie is achtervang voor tegenvallende exploitatieresultaten.
Risico: **Impact op exploitatie door netcongestie.** **Oorzaak:** Er kan geen leveringscontract met Stedin voor elektra worden afgesloten voor het benodigde vermogen waarbij alle functies (Mobiliteitshub, E-Laden en huurders) volledig operationeel kunnen op het gewenste moment. **Gevolgen:**	De kans dat het risico zich voordoet is ‘waarschijnlijk’ en de impact op de functionaliteit van de Mobiliteitshub XL (bij ‘worst – case) is ‘hoog’. Het risico is redelijk beheersbaar de afhankelijkheid van derden (netbeheerder) is weliswaar groot tegelijkertijd komen er ook steeds meer oplossingsmogelijkheden beschikbaar (vanuit de markt en netbeheerder).	Uitwerken ‘worst case scenario’ (gedaan): - Huidige netaansluiting van de P+R overnemen. - Onderzoeken welke functies operationeel kunnen zijn met huidige leveringscontract **Maatregelen in het ontwerp en aanbesteding Mobiliteitshub XL (reeds opgenomen):** - Energiegebruik beperken en piekgebruik verminderen door Smart Charging.

- Ingebruikname kan niet op het kwalitatief wenselijke niveau. - We moeten terugvallen op overname van het bestaande leveringscontract van de P+R Papendorp waarbij alleen verlichting, installaties, de onderste vier etages en enkele liften operationeel zullen zijn.		- Toevoegen bufferbatterij - Zelf energie opwekken dmv zonnepanelen. **Maatregelen om te komen tot een 'best case scenario':** - In gebiedsverband (woningbouw, WKO, Mobiliteitshub XL) mogelijkheden voor een groepscontract onderzoeken. - centrale opwek verkennen - kansen vanuit WKO aanbesteding verkennen. - Marktinnovaties volgen
Risico: **Dat de Raad van State geen uitspraak heeft gedaan of het beroep niet is ingetrokken voordat deel 2 van de aanbesteding volgens planning moet worden gegund.** **Oorzaken:** - Er is beroep tegen het bestemmingsplan ingediend. - Raad van State heeft nog geen uitspraak gedaan inzake het beroep. **Gevolgen:** - Indien wordt gewacht met het gunnen van de realisatie van de Mobiliteitshub op uitspraak RvS dan is er sprake van planningsuitloop (met impact op de gebiedsontwikkelingen). - Indien de realisatie van de Mobiliteitshub wordt gegund voor de uitspraak èn de uitspraak pakt negatief uit: dan wil de	De kans dat het risico zich voordoet is 'waarschijnlijk' en de impact is 'groot' omdat RvS behandelingen een lange wachttijd hebben en het stilleggen van het project Mobiliteitshub XL een direct gevolg voorplanning heeft. Het risico is beheersbaar omdat de behandeling van het beroep tegen het bestemmingsplan èn de aanbesteding van de Mobiliteitshub voorlopig nog parallel lopen.	**Voorkomen dat het risico optreedt:** - Gesprekken voeren met bezwaarindieners of beroep ingetrokken kan worden. - De behandeling bij de Raad van State voorbereiden. Het verweer is reeds ingediend. **Maatregelen om de gevolgen te dempen:** - De gunning van de aanbesteding van de realisatie van de Mobiliteitshub XL knippen in een eerste deel DO en een tweede deel UO, realisatie en beheer. - Het tweede deel niet gunnen voordat de procedure is afgewikkeld.

aannemer financieel gecompenseerd worden voor vertraging.		
Risico op tekort van kennis projectteam en verloop **Oorzaken:** - Wisselingen in projectteam - Veel overdrachtsmomenten.. - Specifieke expertise (tijdelijk / op cruciale momenten) onvoldoende (kwalitatief) ingevuld. **Gevolgen:** - Verlies van tijd - Verlies van kwaliteit - Mogelijk hoge faalkosten	De kans dat het risico zich voordoet is ‘waarschijnlijk’ en de impact is ‘hoog’ omdat latere oplevering van de Mobiteitshub XL gevolgen heeft voor gebiedsontwikkeling en het concept parken op afstand. En kwaliteit van het project te lijden heeft onder de vele wisselingen. Het risico is redelijk beheersbaar omdat de gemeente en projectteam hiervoor zelf aan zet is.	**Voorkomen dat het risico optreedt:** - In het projectteam: openheid en transparantie, vooruitkijken. - Overdracht goed plannen en warm welkom bij wisselingen. - Aantrekkelijk maken om voor project te werken. **Maatregelen om de gevolgen te dempen:** - Kennis delen binnen en buiten het projectteam. - Kennistekort invullen door interne en externe werving en inhuur.
Risico: Hogere bouwkosten dan nu geraamd; **Oorzaken:** **-** Bouwkosten stijgen harder dan reservering. - Ongunstige marktsituatie bij aanbesteding, - Aanvullende wensen vanuit politiek of commissie welstand of anders. - Onvoorziene omstandigheden. **Gevolg:** Aanbestedingsbedrag komt boven de geraamde bouwkosten uit. Gezien de grootte van het project, gaat dit al snel over hoge bedragen.	De kans dat het risico zich voordoet is ‘mogelijk’’ en de impact is ‘middel’. Bij de raming hebben we al zoveel mogelijk rekening gehouden met deze financiële onzekerheden waardoor we hogere bouwkosten dan geraamd in eerste instantie nog kunnen opvangen zonder dat dit leidt tot grote tekorten Het risico is redelijk beheersbaar omdat in de gunningscriteria van de DCM aanbesteding prijs een groot aandeel van de gunningsbeslissing vormt en hiermee de scherpte van de markt wordt opgezocht.	**Voorkomen dat het risico optreedt:** - Het PvE is compleet opgesteld, inclusief gewijzigde inzichten op het gebied van brandveiligheid of eerdere projecten (Berlijnplein). Ook zijn kosten om netcongestie tegen te gaan reeds verwerkt. - Nieuwe aanvullende wensen (niet zijnde noodzakelijke maatregelen) alleen honoreren indien deze voorzien zijn van aanvullende dekking. - Prijs is een zwaarwegend gunningscriterium in de aanbesteding. - Indien de inschrijvingen boven de geraamde bouwkosten plus post budgetrisico uitkomt, dient de afweging gemaakt te worden of de post 'onvoorzien' of 'projectrisico' wordt aangesproken of wordt bezuinigd in het ontwerp. De lijst 'bezuinigingsmaatregelen' kan hiervoor als leidraad gehanteerd worden.

		- Als ultieme maatregel kan de Design, Built and Maintain (DBM) opdracht niet gegund worden. **Maatregelen om de gevolgen te dempen:** - Voor de stijging bouwkosten is een post 'budgetrisico' in de stichtingskosten opgenomen, gebaseerd op 3,0% bouwkostenstijging per jaar tot einde werk. - Voor aanvullende wensen (wijzigingen PvE) is een post projectrisico in de stichtingskosten opgenomen, gebaseerd op een opslagpercentage behorende bij de ontwerpfase / uitwerking PvE. - Voor onvoorziene omstandigheden is een post 'onvoorzien' geraamd in de stichtingskostenraming, gebaseerd het percentage behorende bij de fase in het ontwerpproces.

6.2 Toelichting, onderbouwing en duiding van de opgenomen informatie

De risico’s zijn tot stand gekomen in een werksessie met de projectgroep en opdrachtgever. Tijdens een vervolg werksessie zijn de toprisico’s bevestigd. Daarnaast is er een uitgebreid risicodossier welke periodiek wordt behandeld in het IPM-team. Deze werksessie wordt minimaal 2 maal per jaar herhaald.

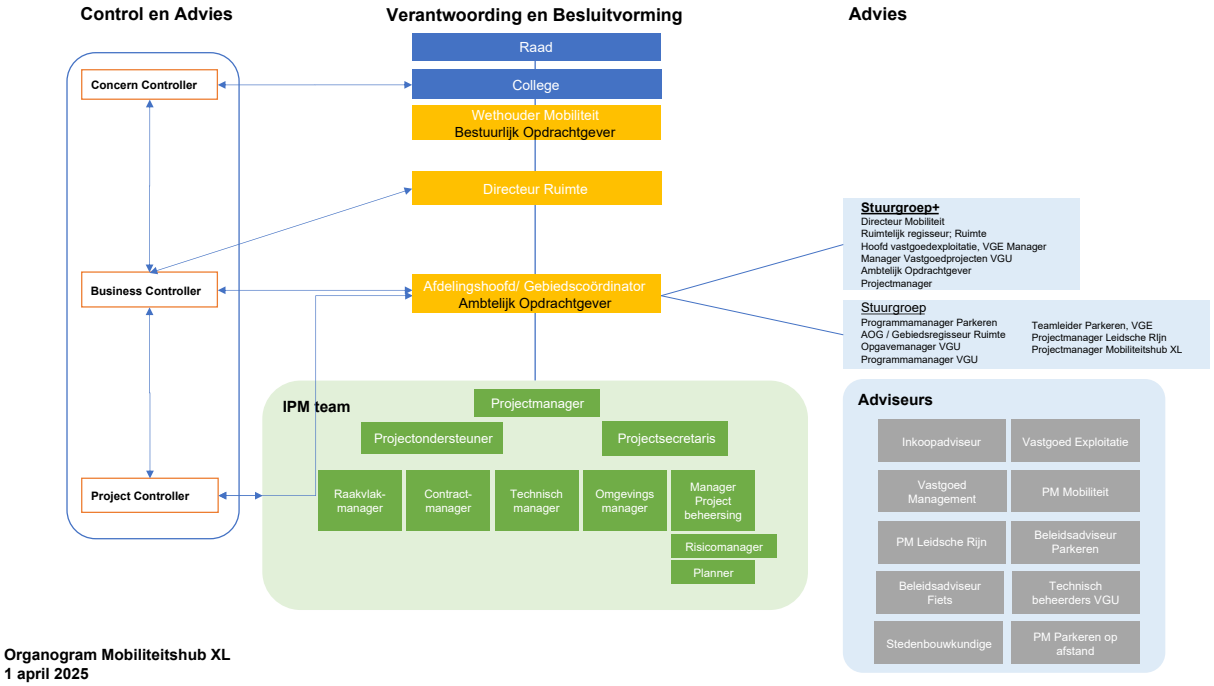
7 Organisatie

7.1 Besturing van het project (governance)

Gemeente Utrecht is volledig in de lead voor de realisatie van dit project. De gemeente is grondeigenaar, toekomstig eigenaar en exploitant van de Mobiliteitshub XL en bouwheer. De wethouder mobiliteit is bestuurlijk verantwoordelijk De gebiedscoördinator Leidsche Rijn zal functioneren als ambtelijk opdrachtgever. De integraal projectmanager (VGU) is verantwoordelijk voor. de projectfases: ontwerp, voorbereiding, realisatie en zorgt in de beheerfase voor de overdracht van de Mobiliteitshub XL naar de assetmanager/contractmanager (van VGU).
Voor het financiële mandaat zal de Mandaatregeling 2024 B&W (overheid.nl) worden aangehouden.
Mandaatregeling B&W en Burgemeester 2024 Gemeente Utrecht | Lokale wet- en regelgeving (overheid.nl)

Voor de aanbesteding (boven de 10 miljoen) ligt het akkoord bij de Concerndirectie. Voor de overige opdrachten zal dit betekenen dat het formeel akkoord geven op bedragen in SAP bij de directeur VGU , Manager vastgoedprojecten, Programmamanager VGU en Projectmanager ligt.

De besturing van het project is als volgt georganiseerd:

Organogram Mobiliteitshub XL
1 april 2025

De rolverdeling tussen stuurgroep plus en stuurgroep is als volgt:

Stuurgroep plus:
- Zorgt voor betrokkenheid en draagvlak in de organisatie
- Is het eerste escalatieniveau op verzoek van de stuurgroep
- Stuurt op de raakvlakkenplanning

Stuurgroep:
- Adviseert opdrachtgever (OG), in te nemen besluiten bij wijzigingen (binnen mandaat) vanuit een integraal perspectief.
- Bewaakt het projectdoel, in lijn met gestelde doelen, visie en prioriteiten van de OG

Het IPM-team
De organisatiestructuur van het project is gebaseerd op het Integraal Projectmanagement (IPM)-model. Er is gekozen voor deze structuur om duidelijkheid te verkrijgen in taken, rollen en verantwoordelijkheden van de verschillende medewerkers. Tevens zorgt deze werkwijze voor meer uniformiteit en standaardisatie in de aansturing, organisatie en bemensing van het project.

De integraal **projectmanager** (PM) is verantwoordelijk voor het boeken van een goed projectresultaat, conform de interne opdracht. De projectmanager zorgt voor de juiste werkomstandigheden voor het team, onderhoudt de relatie met de externe opdrachtnemers, zoals de bouwer, op directieniveau en legt verantwoording over het project af aan de ambtelijk en bestuurlijke opdrachtgevers.

De manager projectbeheersing (MP) is verantwoordelijk voor de beheersing van het project waaronder de risico's, de planning, de financiën, de kwaliteit, informatie en organisatie (grotick aspecten).

De **omgevingsmanage**r (OM) is verantwoordelijk voor het in balans houden van de relatie met de omgeving en andere stakeholders, zowel in de voorbereiding als bij uitvoering van het project.

De technisch manager (TM) is verantwoordelijk voor het formuleren van de technische scope in de vorm van (functionele) specificaties en het vervolgens, bij de opdrachtnemer, controleren hierop.

De **contractmanager** (CM) is verantwoordelijk voor de aanbesteding, contracteren en het naleven van het contract en onderhoudt de relatie tussen de opdrachtgever en opdrachtnemer.

De **risico- en raakvlakkenmanager** (RM) is verantwoordelijk voor het risicodossier van het project en voor het aansturen van alle raakvlakprojecten die nodig zijn voor het succesvol in gebruik nemen van de Mobiliteitshub XL. Denk hierbij aan voor -en natransport (deelmobiliteit, HOV-bushalte), netcongestie en het aansluitende frame.

De control op de beheersing van het project maakt geen deel uit van het projectteam, en is georganiseerd op de volgende niveaus:

- **Projectcontroller**: De projectcontroller monitort en geeft gevraagd en ongevraagd advies aan de projectmanager en ambtelijk opdrachtgever over de voortgang van het project op de beheersaspecten.
- **Businesscontroller**: ziet toe op de werking van projectcontrol en de relatie tussen de ontwikkelingen binnen het project en het bredere gemeentebelang.
  Concerncontrol: heeft bij RRP projecten een expliciete rol in de advisering o.a. op de voortgangsrapportages.

7.2 Organisatie Raakvlakken

De succesvolle realisatie en ingebruikname van de Mobiliteitshub XL is sterk afhankelijk van de succesvolle invulling van de onderstaande raakvlakken, waarbij in alle gevallen gemeente aan zet is.

- **Bestemmingsplan:** het verweer voor de beroepsprocedure tegen het bestemmingsplan wordt gecoördineerd door organisatieonderdeel Ruimte, Leidsche Rijn.
- **Beeldkwaliteitsplan:** de realisatie van het beeldkwaliteitsplan en het bestuurlijk traject ter besluitvorming hierover wordt getrokken organisatieonderdeel Ruimte, Leidsche Rijn.
- **Netcongestie:** Op gebiedsniveau worden de beheersmaatregelen uitgewerkt (zie ook risico's).
- **Weginfrastructuur**: De infrastructuur moet worden aangepast, o.a. de diagonaal en de Mercatorlaan moet worden doorgetrokken. Dit gebeurt door organisatieonderdeel Ruimte, Leidsche Rijn
- **Bouwrijp maken:** Grond bouwrijp maken wordt uitgevoerd door organisatieonderdeel Ruimte, Leidsche Rijn.
- **WKO op gebiedsniveau**. WKO wordt momenteel aanbesteed en gerealiseerd in opdracht van organisatieonderdeel Ruimte, Leidsche Rijn.
- **Aansluiting op concept 'Parkeren op Afstand'**: De aansluiting van de Mobiliteitshub XL op het concept 'Parkeren op Afstand', waaronder propositie en communicatie richting nieuwe bewoners van de betreffende gebiedsontwikkelingen, wordt getrokken door organisatieonderdeel Ruimte, Mobiliteit.

De integrale sturing van de raakvlakken op gebiedsniveau (alle bovenstaande punten, met uitzondering van 'Parkeren op Afstand') gebeurt in de planningsoverleg Papendorp Noord onder regie van de gebied coördinator. De integrale sturing op het concept Parkeren op Afstand gebeurt door de programmamanager Parkeren op Afstand.

8 Communicatie en participatie met inwoners en stakeholders

Er heeft geen participatie plaatsgevonden over de Mobiliteitshub XL (concept, ontwerp). Er heeft wel participatie plaatsgevonden over het SPvE Papendorp-Noord, waar deze Mobiliteitshub XL onderdeel van uitmaakt. Ook heeft er participatie plaatsgevonden over het Mobiliteitsplan 2040. Het beleid uit het Mobiliteitsplan 2040 vormt de grondslag voor het parkeren op afstand. Met de Mobiliteitshub XL wordt uitvoering gegeven aan dit beleid.

Met belangengroepen Fietsersbond en Solgu is het Voorlopig Ontwerp besproken. Aandachtspunten ten aanzien van de Mobiliteitshub XL zijn of worden opgenomen in het ontwerp.

Er wonen nog geen mensen rondom de Mobiliteitshub XL. Daarop is participatie met de directe omgeving in de ontwerpfase (nog) niet aan de orde. De invulling van het frame van de Mobiliteitshub leent zich bij uitstek voor participatie met toekomstige bewoners. We houden delen van het frame vrij om later met deze bewoners te kunnen participeren. Ook zorgen we dat hiervoor projectbudget beschikbaar blijft.
Er zijn op dit moment al wel bedrijven werkzaam in Papendorp, tijdens de realisatie houden we contact over werkzaamheden en bereikbaarheid van het gebied.

Bij de verkoop en verhuur van woningen in de gebieden Merwedekanaalzone, Beurskwartier, Lombokplein, Groenewoud en Papendorp zorgen we in afstemming met de ontwikkelaars van deze wijken voor goede communicatie over de Mobiliteitshub XL.

RAADSBRIEVEN COMMISSIE VEILIGHEID, BESTUUR EN FINANCIËN 5 JUNI 2025

nummer	Ontvangstdatum	Beleidsveld	Onderwerp
1	27-05-2025	Bestuurlijke zaken	Rekenkamerbrief Jaarstukken 2024 bijlage uitvoering raadsbesluiten rekenkameronderzoeken
2	22-05-2025	Bestuurlijke zaken	Rekenkamerbrief Opvolging aanbevelingen 'De mens als zwakste schakel'
3	20-05-2025	Openbare Orde en Veiligheid	Raadsbrief beëindiging bezetting Drift 13
4	20-05-2025	Financiën	Raadsbrief Accountantsverslag 2024
5	14-05-2025	Financiën	Raadsbrief Informatiememo Voortgang verbetering dienstverlening
6	13-05-2025	Bestuurlijke zaken	Raadsbrief Reactie evaluatie referendumcommissie
7	13-05-2025	Personeel en Organisatie	Raadsbrief Beantwoording SV2025 nr 52 over Persoonsgegevens online
8	06-05-2025	Personeel en Organisatie	Raadsbrief Plan van Aanpak Rekenkameronderzoek de mens als zwakste schakel
9	06-05-2025	Samen Stad Maken	Raadsbrief Initiatievenfonds voorjaar 2025
10	22-04-2025	Financiën	Raadsbrief Voortgang risicovolle projecten voorjaar 2025
11	18-04-2025	Bestuurlijke zaken	Raadsbrief Uitstel beantwoording schriftelijke raadsvragen en toezeggingen vanwege meireces
12	17-04-2025	Personeel en Organisatie	Raadsbrief Utrecht Monitor 2025
13	16-04-2025	Openbare Orde en Veiligheid	Raadsbrief Verlenging vergunningsplicht autobranche Bedrijventerrein Nieuw Overvecht
14	15-04-2025	Inkoop	Raadsbrief Evaluatie nota Inkoop en contractmanagement

RAADSBRIEVEN COMMISSIE VEILIGHEID, BESTUUR EN FINANCIËN 5 JUNI 2025

nummer	Ontvangstdatum	Beleidsveld	Onderwerp
15	10-04-2025	Personeel en Organisatie	Raadsbrief Rapport 213a Programma Informatie op Orde

VERSLAG OPENBARE VERGADERING COMMISSIE VEILIGHEID, BESTUUR EN FINANCIËN D.D. 17 APRIL 2025

[Typ hier]

Datum verslag	23 april 2025
Locatie	Stadhuis, raadzaal
Verslag door	Geertjan Benus (Notutekst)
Vaststelling verslag	mei 2025

Aanwezigen:
Ochtendvergadering
De voorzitter, mevrouw V. Dada Anthonij, en van het college de burgemeester mevrouw S. Dijksma, de wethouder mevrouw R. Streefland, en van de commissie de leden: mevrouw M. Fattal (GroenLinks), de heer M. Koning (D66), de heer A. Ait Daoua (D66), mevrouw B. Chirino (ChristenUnie), de heer R. Snijder (Student & Starter), mevrouw E. Usmany (Student en Starter), mevrouw I. Raaijmakers (PvdA), mevrouw H. Assen (PvdA), mevrouw T. Meerding (VVD), mevrouw Ramaker (VVD), de heer M. de Pagter (VVD), de heer G. Dijkstra (EenUtrecht), de heer M. van Heuven (Partij voor de Dieren), de heer V. Paalman (Horizon), mevrouw S. Nolten (BIJ1), de heer I. Simşek (DENK), de heer R. Maas (VOLT), mevrouw Y. Hessel (Utrecht Solidair), de heer B. van Steeg (CDA), de heer R. Klijn (UtrechtNu!), de heer C. Bos (Stadsbelang Utrecht), de heer D. Bosch (UtrechtNu!), mevrouw Y. Hessel (Utrecht Solidair) en van de griffie de commissiesecretaris en de commissiegriffier de heer J.Lok.

Middagvergadering
De voorzitter, mevrouw V. Dada Anthonij, en van het college de wethouder R. Streefland en van de commissie de leden: mevrouw M. Fattal (GroenLinks), de heer A. Daoua (D66), de heer M. Koning (D66), mevrouw I. Raaijmakers (PvdA), mevrouw H. Assen (PvdA), mevrouw E. Usmany (Student en Starter), de heer R. Snijder (Student & Starter), mevrouw H. Assen (PvdA), de heer F. Cicero (Student & Starter), mevrouw T. Meerding (VVD), mevrouw M. Ramaker (VVD), de heer S. van Bemmel (Partij voor de Dieren), de heer R. Klijn (UtrechtNu!), de heer G. Dijkstra (Een Utrecht), de heer B. van Steeg (CDA), mevrouw S. Nolten BIJ1), de heer S. van Bemmel (Partij voor de Dieren), de heer I. Simşek (DENK), de heer R. Maas (VOLT), de heer C. Bos (Stadsbelang Utrecht), mevrouw Y. Hessel (Utrecht Solidair), en van de griffie de commissiesecretaris en de commissiegriffiers de heer J. Lok en mevrouw W. Kok.

Verslag openbare vergadering commissie VBF d.d. 17 april 2025

Aanwezigen: - 1 -
1. Opening en mededelingen - 2 -
1a. Heropening en mededelingen - 2 -
2. Vaststellen agenda van 17 april 2025 - 2 -
3. Vaststellen van ingekomen agenderingen - 2 -
4. Verslagen - 8 -
5 Toezeggingen/Moties - 8 -
6. Ingekomen stukken - 9 -
7 Gevolgen hoog ziekteverzuim gemeentelijke organisatie en groei van de stad - 9 -
8 Stand van zaken digitale gezondheid gemeente Utrecht - 38 -
9 Weerbaarheidsopgave van Utrecht - 44 -

1. Opening en mededelingen

De voorzitter, mevrouw Dada-Anthony, opent de vergadering om 11.00 uur en heet alle aanwezigen een warm welkom.

Mededelingen vanuit de commissie
Geen.

Mededelingen van het college
Geen.

1a. Heropening en mededelingen

De voorzitter, mevrouw Dada-Anthonij, heropent de vergadering om 14.00 uur en heet alle aanwezigen welkom.
De voorzitter, mevrouw Kok, heropent de vergadering omstreeks 15.30 uur.

2. Vaststellen agenda van 17 april 2025

De voorzitter neemt ervan kennis dat de commissie de agenda conform vaststelt.

3. Vaststellen van ingekomen agenderingen

De stukken inclusief de behandelvoorstellen zijn aan de commissie toegezonden.
De voorzitter licht toe dat in de lange termijn agenda de raadsvoorstellen te vinden zijn die het college de raad de komende tijd zal toesturen. Bij de vergaderstukken vindt de raad de ingekomen agenderingen inclusief een voorstel over hoe die te behandelen.

3.1 Raadsvoorstel Kwantitatieve indicatoren Samen Stad Maken
Het voorstel is dit voorstel te agenderen voor een commissiedebat van 5 juni voor 30 minuten. **De voorzitter** neemt ervan kennis dat de commissie daarmee akkoord gaat.

3.2 De nog te ontvangen raadsvoorstellen voor het concept ontwerp programmabegroting 2025-2028 en kadernota 2024 van het Utrechts archief (HUA) en de wijzigingen van de drie partijen gemeenschappelijke regelingen.
Dit betreft twee losse raadsvoorstellen die het college voor 10 mei naar de raad zal sturen.
De voorzitter licht toe dat voor beide raadsvoorstellen geldt dat de behandeling in de commissie van 5 juni en in de raad van 12 juni nodig is. Het voorstel is om beide voorstellen in samenhang te behandelen in de commissievergadering van 5 juni voor 45 minuten. De commissie stemt hiermee in.

3.3 Het nog te ontvangen raadsvoorstel zienswijze op de Begroting BghU
De voorzitter licht toe dat om de zienswijze van de raad naar de BghU te kunnen meenemen, behandeling noodzakelijk is in de commissie van 5 juni en de raad van 12 juni. Het college verwacht rond 12 mei het voorstel aan de raad toe te sturen. Het voorstel is om dit te agenderen voor de commissie van 5 juni voor 30 minuten. De commissie stemt daarmee in.

3.4 Het nog te ontvangen raadsvoorstel zienswijze op de voorlopige jaarstukken 2024, de ontwerpbegroting 2026 en de geactualiseerde begroting 2025 van de VRU.

De voorzitter licht toe dat het voorstel is dit voorstel te behandelen in de commissie van 5 juni en de raad van 12 juni. Dat is nodig om dit mee te kunnen nemen in het bestuur van de VRU. Het voorstel is dit te agenderen in de commissie van 5 juni voor 30 minuten. De commissie stemt daarmee in.

3.5 Een nog te ontvangen raadsvoorstel van de werkgroep Werkdruk en zijn werkwijze met de uitwerking van de adviezen Werkdruk.
De voorzitter deelt mee dat de werkgroep zo snel mogelijk, en waarschijnlijk rond half mei, zijn advies zal toezenden aan de raad, in de vorm van een raadsvoorstel. Het DB van de werkgroep verzoekt de commissie dringend te adviseren voor een raadsbesluit vóór de zomer zo dat eventuele wijzigingen daarna kunnen ingaan. Het DB stelt daarbij een behandeltijd voor van 120 minuten.
Mevrouw Meerding (VVD) vindt het een goed idee dit op de agenda te zetten. Vanuit haar fractie is het verzoek een sessie in te plannen voor de toelichting van deze voorstellen, zo dat alle raadsleden met interesse hierin hierbij betrokken worden en zij hun eventuele vragen kunnen stellen.
De heer Van Steeg (CDA) lijkt het goed over dit onderwerp breder te spreken. De druk om dit na de zomer in te voeren, staat er nu wel heel duidelijk in. Wat hem betreft maakt de raad daarvan een onderwerp van discussie. Het lijkt hem riskant om dit vlak voor de verkiezingen te doen.
De heer Koning (D66) vindt het een goed voorstel van mevrouw Meerding.
De voorzitter gaat er vanuit dat deze Raadsinformatiebijeenkomst te organiseren is op 20 mei wanneer daarvoor ruimte is.
De heer De Pagter (VVD) bevestigt als voorzitter van de werkgroep dat het voorstel in voorbereiding is. De verwachting is dat dit op 15 mei voor te leggen is aan het DB en dat het dan gepubliceerd wordt. Dan zou 20 mei een technische toelichting te geven zijn. Hij geeft dan graag daarover een presentatie, waarbij de raadsleden vragen kunnen stellen.
De voorzitter legt het voorstel voor van 60 minuten voor de toelichting op 20 mei en 120 minuten voor de behandeling in de commissie op 5 juni wanneer daarvoor ruimte is.
De heer Bos (Stadsbelang Utrecht) legt de vraag voor of dit in de vorm van een Raadsinformatiebijeenkomst moet; hij stelt een technische sessie voor.
De voorzitter verneemt van de commissie dat zij hiermee kan instemmen.

3.6 Aanbod voor een Technische Sessie Ombudsloket
De voorzitter licht toe dat volgens eerdere afspraken rondom de evaluatie het Ombudsloket een technische sessie hierover voorstelt. Het voorstel is dit te doen op de Raadsinformatiebijeenkomst van 20 mei 2025 in 60 minuten. De commissie stemt daarmee in. De technische sessie zal van 18.30 uur tot 19.30 uur plaatsvinden.

3.7 Initiatiefvoorstel 'Verlaging van de minimumleeftijd en versoepeling van het woonplaatsvereiste voor commissieleden in Utrecht'
De heer Snijder (Student & Starter) licht dit voorstel toe. Het voorstel is ontstaan vanuit twee redenen: (1) het verloop van commissieleden is hoog, ook bij zijn fractie. De voornaamste reden was dat studenten hun studentenhuis uit moesten en zij geen vervangende woonplek konden vinden terwijl zij zich wel graag willen inzetten. Om die reden stelt zijn fractie voor flexibeler om te gaan met het woonplaatsvereiste in het geval commissieleden bereid zijn terug te komen naar de stad. Daarnaast stelt

zijn fractie voor de leeftijdsgrens te verlagen van 18 naar 16 jaar, zo dat jongeren meer betrokken raken bij de politiek en ook bij de dagelijkse beslissingen die hen aangaan. Hij vraagt de gelegenheid *een strekt ter vervanging* toe te zenden om het stuk zo optimaal mogelijk te maken. Dat zullen geen grote punten van aanpassing zijn
De voorzitter deelt mee dat het voorstel is dit te agenderen voor de commissie van of 5 juni of 19 juni voor 60 minuten.
Mevrouw Assen (PvdA) geeft in overweging of 60 minuten hiervoor nodig is.
De heer Snijder (Student & Starter) merkt op dat dit uitvoerig is besproken in het fractievoorzitteroverleg en ook besproken in het DB; in het DB bleek dat er verschillende standpunten waren over beide punten. Bovendien is dit een onderwerp waarover veel te zeggen is, ook in deze raad.
Mevrouw Meerding (VVD) denkt dat het in 30 minuten te bespreken is, juist omdat het besproken is het fractievoorzittersoverleg.
De heer Dijkstra (EenUtrecht) sluit zich aan bij de inbreng van de VVD.
De heer Bos (Stadsbelang Utrecht) sluit zich daarbij aan.
De heer Simşek (DENK) stelt een compromis voor: 45 minuten.
De voorzitter stelt vast dat de heer Snijder kan leven met het compromis. Zij concludeert dat de tijdsreservering 45 minuten wordt

3.8 De angel halen uit de verstoorde relatie tussen de supporters van FC Utrecht en de gemeente
De heer Bos (Stadsbelang Utrecht) licht zijn voorstel voor de behandeling van 90 minuten toe. Hij ziet een verstoorde relatie tussen de verenigingen en het stadsbestuur. Hij zou graag de verenigingen willen horen en tegelijkertijd een toelichting willen hebben vanuit het college. Zijn streven is daarmee ook de angel uit de verstoorde relatie te halen. De supportersverenigingen hebben al aangegeven daartoe bereid te zijn. Hij vraagt of het college daartoe bereid is.
Burgemeester Dijksma kreeg gisteren een uitnodiging van FC Utrecht om samen met beide supportersverenigingen en met FC Utrecht binnenkort om de tafel te gaan. Zij heeft daarin bewilligd. Het lijkt haar het verstandigst dat gesprek onderling te voeren achter gesloten deuren in plaats van in een openbare Raadsinformatiebijeenkomst. Nog los ervan dat dit gesprek binnenkort moet plaatsvinden en niet eerst medio mei.
Mevrouw Assen (PvdA) vraagt de heer Bos waarom hij denkt dat een Raadsinformatiebijeenkomst het juiste middel is.
De heer Bos (Stadsbelang Utrecht) geeft te kennen ontevreden te zijn met de reactie van het college. Hij vindt dat het de verantwoordelijkheid is van de raad om daarin stappen te zetten. De raad controleert het college. De raad moet wat hem betreft in de gelegenheid zijn om bij te sturen. Hij vindt het normaal in deze situatie het initiatief te nemen. Bovendien is hij van mening dat de raad hierover iets te zeggen heeft.
Mevrouw Assen (PvdA) ziet geen aanleiding om andere partijen te horen dan de betrokken supportersverenigingen. De raad is op de hoogte van de visie van de verenigingen. Zij legt de vraag voor wat het middel van de Raadsinformatiebijeenkomst iets toevoegt aan het aanstaand overleg.
De heer Bos (Stadsbelang Utrecht) was gechoqueerd over de antwoorden vanuit het college. Hij wil ook andere supportersverenigingen een stem geven; zij ervaren de consequenties van de verstoorde relatie met het college.

De heer Koning (D66) verwacht dat meerdere partijen het ongemak ervaren zoals dat verwoord is door de heer Bos. En ook dat het wenselijk is om uit de huidige situatie te komen. Hij heeft zojuist van de burgemeester begrepen dat daaraan gewerkt wordt. Hij vindt het heel goed om dat af te wachten. Hij stelt voor nu niet een Raadsinformatiebijeenkomst hierover te organiseren. Dan verneemt hij graag binnenkort wat het gesprek heeft opgeleverd.
De heer Dijkstra (EenUtrecht) sluit zich daarbij aan. Hij voegt hieraan toe dat met een openbare bijeenkomst hierover *het even tot elkaar komen* niet zal lukken met heel veel extra ogen. Hij adviseert de burgemeester dit niet te doen.
De heer Van Heuven (Partij voor de Dieren) is het eens met wat zojuist gezegd is. Wanneer de heer Bos behoefte heeft aan meer informatie kan hij zich aanvullend laten informeren door allerlei partijen in de stad. Wanneer de heer Bos ontevreden is met de beantwoording op de schriftelijke vragen, raadt hij hem aan een commissieagendering te maken en dan vervolgens het debat te voeren. Hij kan zich ook voorstellen dat de burgemeester de raad wil informeren over wat uit de gesprekken is gekomen, al was het maar een conclusie op hoofdlijnen; wat hem betreft hoeft dat niet in detail.
De heer Van Steeg (CDA) is teleurgesteld over de gang van zaken in de afgelopen tijd. Ook hij ziet dat een openbare discussie eerder leidt tot schade dan tot een constructief gesprek. Hij merkt dat vanuit de verenigingen er een drempel is om het gesprek aan te gaan. Hij zou dan denken dat het in een Raadsinformatiebijeenkomst moeilijker wordt inplaats van gemakkelijker. Hij hoopt dat het gesprek snel zal plaatsvinden. Hij hoopt dan ook dat de bereidwilligheid er is bij de supportersverenigingen. Hij is geen voorstander van een Raadsinformatiebijeenkomst.
De heer Simşek (DENK) zou juist denken dat een Raadsinformatiebijeenkomst de mogelijkheid biedt om vanuit de raad in gesprek te gaan met de supportersverenigingen. Hij kan het voorstel in principe steunen. Wat hem betreft hoeft het één het ander niet uit te sluiten. Wat hem betreft is het ook goed dat de burgemeester in gesprek gaat met de supportersverenigingen. Hij begrijpt de afkeer hiervan niet zo.
De heer Maas (VOLT) begrijpt de vraag van de heer Bos heel goed. Veel ophef hierover is geweest in de media. Hij sluit zich aan bij de woorden van de Partij voor de Dieren; zijns inziens is het beter om achteraf hierover te spreken op basis van een brief van het college.
Mevrouw Meerding (VVD) begrijpt de vragen van de heer Bos; wat haar betreft is het heel goed dat partijen met elkaar in gesprek gaan. Wat haar betreft is een Raadsinformatiebijeenkomst daarvoor niet bevorderlijk. Zij vindt dat de burgemeester nu beter maar eerst in gesprek kan gaan met de supportersverenigingen zoals zij ook voorstelt.
De heer Bos (Stadsbelang Utrecht) merkt op dat de discussie een hele tijd niet openbaar was. Er zijn besluiten genomen. Er is enorm wantrouwen vanuit de stad naar dit college. Hij wil de raad in positie brengen om de controlerende taak te vervullen. Hij begrijpt dat de stemming in de raadsfracties is dat zij dat niet willen. Hij vindt dat jammer. Hij denkt dat de beschadiging al heeft plaatsgevonden en dat dit gerepareerd moet worden. Hij herhaalt zijn argumenten waar het gaat om het horen van de supportersverenigingen. Zij zijn hiervan de dupe. Hij schikt zich onder protest.
Mevrouw Hessel (Utrecht Solidair) is het eens met de woorden van de heer Bos. Zij heeft gesproken met de supportersverenigingen. Het is nu geëscaleerd omdat ze over één kam werden geschoren met de hooligans en de mensen die anderen bedreigden. Wat haar betreft moeten mensen in de gelegenheid zijn vóór de de-

escalatie en stoom afblazen. Wat haar betreft komt de raad meer in positie; dat dit beter zou werken.
De heer Van Steeg (CDA) weet waar de pijn zit, ook bij de supporters, ook naar aanleiding van de gebeurtenissen vorig jaar. FC Utrecht heeft nu zelf het initiatief genomen om het gesprek te laten plaatsvinden. De burgemeester is bereid dat gesprek te voeren. Hij refereert hierbij aan de inbreng van de heer Van Heuven. Dat zou voor hem de Koninklijke route zijn; hij ziet in dat de openbare discussie haar risico's kent.
De heer Paalman (Horizon) steunt de inbreng van de meerderheid. Het lijkt hem nu niet handig een Raadsinformatiebijeenkomst te organiseren.
De heer Bos (Stadsbelang Utrecht) merkt op dat supporters er voor gekozen hebben om de media op te zoeken en duidelijk te zijn. Dit college heeft dat ook gedaan. Daarmee zijn de relaties al beschadigd. Hij vindt dat dit gesprek in de openbaarheid gevoerd zou moeten kunnen worden en dat partijen in de openbaarheid tot elkaar moeten kunnen komen en niet als resultante van een vergadering tussen FC Utrecht, de supporters en de burgemeester.
Mevrouw Nolten (BIJ1) merkt op dat de commissie een reactie heeft gegeven op het voorstel van de heer Bos. De raad is in meerderheid niet overtuigd. Zij zou het graag willen laten bij die conclusie.
De voorzitter concludeert aldus. Het staat de heer Bos vrij om samen met andere partijen een bijeenkomst te regelen met de supporters.

3.9 Aanbod voor een Technische Sessie Rekenkamer in het kader van het lopende onderzoek naar algoritmes
De voorzitter deelt mee dat de Rekenkamer de commissie uitnodigt voor een bijeenkomst waarin de Rekenkamer samen met een onderzoeksbureau de raad wil betrekken bij het lopende onderzoek naar algoritmes. Het voorstel is de bijeenkomst in te plannen op de Raadsinformatiebijeenkomst van VOWE op 17 juni van 18.00 uur tot 19.30 uur voor 90 minuten.
Mevrouw Raaijmakers (PvdA) vraagt nadere toelichting op de geplande tijd. Zij stelt voor 60 minuten uit te trekken voor deze discussie.
De voorzitter stelt in overleg met de commissie 60 minuten vast.
.
3.10 Agenderingen ter plaatse op basis van de lijst ingekomen raadsbrieven
De heer Van Steeg (CDA) wil graag de voortgangsrapportage Veiligheid uit 2024 agenderen. Hij wil persoonlijk stilstaan bij de ondermijningsaanpak en de verantwoording daarover. Eerder is hierover gesproken in het debat, en specifiek over de cijfers van zakkenrollen en autokraken waarover hij recentelijk mondelinge vragen heeft gesteld. Hierbij sluiten deze fracties zich aan: de VVD, ChristenUnie, PvdA, UtrechtNu!, VOLT, DENK, Partij voor de Dieren, Student & Starter en BIJ1.
De voorzitter stelt voor 90 minuten in te plannen voor de veegcommissie. Zij merkt op dat andere agendapunten met een fatale termijn voorrang krijgen. Zij verneemt dat de heer Van Steeg daarmee kan leven.
Mevrouw Assen (PvdA) merkt op dat de tijdsduur verkorten niet helpt voor het vinden van een plek op de agenda. **De voorzitter** antwoordt bevestigend; niet voor de eerstvolgende commissievergadering.
Mevrouw Chirino (ChristenUnie) verneemt van de commissie dat er geen steun is om de bespreking van de werkgroep Veiligheid in te korten.

De heer Maas (VOLT) verbaasde zich over het afzonderlijk agenderen van de HUA, BghU en de VRU op behoorlijk veel tijd. Hij stelt voor deze onderwerpen gezamenlijk te behandelen.
De heer Van Steeg (CDA) vindt dit een riskant voorstel.
Mevrouw Ramaker (VVD) sluit zich aan bij het CDA; zij vindt het riskant om de tijd in te korten zonder de stukken te kennen.
Mevrouw Assen (PvdA) stelt voor het wel te proberen. Zij steunt het voorstel van VOLT. Iedereen kan er uithalen wat voor hem/haar de focus heeft.
De voorzitter licht toe dat 120 minuten goedgemaakt moeten worden.
Mevrouw Chirino (ChristenUnie) sluit zich aan bij de woorden van de PvdA. Het lijkt haar goed het voorstel van de heer Maas uit te proberen.
De voorzitter legt de vraag voor hoeveel tijd ze hiervoor moet uittrekken.
De heer Maas (VOLT) stelt voor 60 minuten uit te trekken.
De heer Van Steeg (CDA) maakt bezwaar tegen het gezamenlijk agenderen van deze drie onderwerpen. Hij benadrukt de drie organisaties apart op de agenda te zetten.
De voorzitter stelt dat het niet juist is terug te komen op een eerdere agendering. Zij stelt voor vast te houden aan wat besloten is. Zij legt andermaal de vraag voor wat met deze agendering te doen.
Zij stelt voor de voortgangsrapportage Veiligheid uit 2024 te agenderen voor de veegcommissie met de winstwaarschuwing dat de agenda vol kan raken met stukken die een fatale termijn hebben.
De heer Van Steeg (CDA) stelt voor dat dan maar te doen. Hij zal hierover ook schriftelijke vragen stellen. Wanneer dit na de zomer wordt geagendeerd, is de actualiteit een stuk minder. Hij stelt voor na te gaan hoe hiermee om te gaan.
De voorzitter dankt hem voor zijn medewerking

De heer Dijkstra (EenUtrecht) stelt voor de raadsbrief Cameratoezicht 2024 te agenderen. Het voorstel is 90 minuten. Het gaat om 12 fracties. Dit kan kort na de zomer; het heeft geen urgentie.
Mevrouw Assen (PvdA) is een van de agenderende fracties. Zij heeft gezien dat vrij veel partijen in clusters ongeveer eenzelfde standpunt hebben. Wat haar betreft kan er minder tijd uitgetrokken worden voor de bespreking.
De voorzitter vraagt hoeveel minuten zij voorstelt.
Mevrouw Assen (PvdA) stelt voor 75 minuten.
De heer Koning (D66) houdt vast aan 90 minuten gezien de geschiedenis op dit dossier.
De voorzitter stelt voor vast te houden aan de voorgestelde tijd en de agendering te laten plaatsvinden na de zomer. Daarmee is dit afgeconcludeerd.

Mevrouw Meerding (VVD) had dit voorstel nog niet aangekondigd; zij wil graag spreken over het Bollendak op Utrecht Centraal. Zij zal daarvoor een agendering schrijven om deze bespreking te doen plaatsvinden na de zomer.
De voorzitter ziet de agendering tegemoet voor de volgende commissievergadering.
De heer Van Steeg (CDA) sluit zich bij de agendering aan. Hij legt de vraag voor aan mevrouw Meerding hoe het stellen van vragen is gelopen; het was voor hem een verrassing dat er geen mondelinge vragen zijn gesteld vandaag; er zijn alleen schriftelijke vragen gesteld.

Mevrouw Meerding (VVD) licht toe dat haar fractie contact heeft gehad met de ChristenUnie. De ChristenUnie had mondelinge vragen aangekondigd. Haar fractie was al bezig met schriftelijke vragen en zodanig veel dat in onderling overleg besloten is om alleen schriftelijke vragen te stellen.
De voorzitter neemt ervan kennis dat er geen nadere agenderingen zijn.

4. Verslagen

Ter vaststelling:
Conceptverslag commissie Veiligheid, Bestuur en Financiën d.d. 20 maart 2025.
De griffie heeft geen opmerkingen ontvangen; desgevraagd verneemt zij dat de raadsleden hierover geen opmerkingen indienen. De verslagen zijn daarmee vastgesteld.

5 Toezeggingen/Moties

Ter vaststelling:
De heer Dijkstra (EenUtrecht) stelt toezegging 909 aan de orde; Monitor Samen Stad maken. Dat was een toezegging om in maart 2026 in te gaan op hoe de bewonersbode wel of niet is afgewezen. Hij had een andere beleving van de toezegging; namelijk niet alleen de afwijzing betrekken maar ook alles wat is behandeld of goedgekeurd en dat het ging om Q 24/25. Dan valt het nog net in deze periode. Hij vraagt het na te gaan.
De tweede is een toezegging in het raadsvoorstel van de Participatieverordening; het college heeft aangegeven dat het later in dit jaar terug zou komen met een voorstel hoe dat ook kan gelden voor particulieren. Hij ziet dat graag opgenomen in de toezeggingenlijst, zo dat de raad dit goed kan volgen. Wat hem betreft geldt dan de deadline Q2/25.
De voorzitter geleidt deze onderwerpen door naar het college. De heer Dijkstra zal te zijner tijd daarop een reactie krijgen.
De heer Snijder (Student & Starter) merkt op dat zijn fractie in de vorige commissie VBF gevraagd heeft naar motie 77 Control Utrecht over digitalisering. Zijn fractie heeft op die dag geen reactie gehad. Hij vraagt of de wethouder daarop nu kan ingaan of straks bij het onderwerp Digitale Gezondheid. Hij had liever een bredere agendering gezien over digitale zaken. Hij hoopt op coulance van de wethouder.
Wethouder Streefland bevestigt dat deze motie is ingediend. Deze motie heeft veel impact. Die gaat samen met hervormingsbezuinigingen om na te gaan waar te centraliseren is en wat dat betekent voor de verantwoordelijkheid van de wethouder. Het college is bezig met dit uit te werken. Zij weet even niet op welk moment het goed is om de raad te informeren. Dit is zeker belangrijk in het licht van het Overdrachtdossier en de aandacht voor het dossier Digitalisering en het IT-vraagstuk. Dat hoort bij elkaar, maar het is veel omvattender dan dit eventjes nu te doen. Dit zou iets kunnen betekenen in de organisatiewijziging. Zij belooft dit niet te vergeten en zij zal de raad op een tijdig moment hierover informeren. Zij zal uitzoeken wanneer dat precies zal zijn.

De heer Koning (D66) stelt de lijst aangenomen moties aan de orde. Hij was zojuist geattendeerd door een attente collega dat hier iets in staat over motie 125 over webpagina's ring- en deurbelcamera's; die motie is na een stevig ontraden aangenomen.

De motie is naar zijn weten nog niet uitgevoerd. Hij ziet dat het college dit als uitgevoerd beschouwt. Hij legt de vraag voor hoe dit te doen.
Burgemeester Dijksma merkt op dat hiermee het debat over gedaan dreigt te worden. Zij heeft de raad tijdens de behandeling van de motie gezegd dat de gemeente een webpagina heeft. Wanneer de raad hele andere dingen wil, had de raad daarbij een dekking moeten aanleveren. Bekend is dat in het huidig financiële tijdsgewricht het geld er niet is. Wat de motie vraagt, is al eerder gevraagd en heeft het college ook uitgevoerd. Zij vreest de wereld in dit opzicht niet mooier te kunnen maken. Daarover was ook in het debat geen misverstand.
De heer Koning (D66) merkt op dat hierin een politiek verschil van inzicht zit. Hij zal zich beraden of hiervan een commissiedebat te maken of schriftelijke vragen te gaan stellen.
Burgemeester Dijksma lijkt dat goed. Zij hoopt dan te vernemen wat er dan anders moet dan de huidige webpagina. Maar dan moet de raad ook alvast op zoek gaan naar geld.

Mevrouw Chirino (ChristenUnie) gaat in op motie 108, *De Basis op Orde*. Dit heeft betrekking op de portefeuille Financiën met betrekking tot de voortgang in het verbeterprogramma *versterking financiële functie;* zij leest dat die motie is afgedaan. Haar fractie ziet graag dat de brief die nu is gekomen in C&F wordt besproken. Haar fractie vindt het belangrijk na te gaan of er voldoende is gedaan op het onderwerp. Zij vraagt deze motie op de lijst te handhaven.
De heer Van Steeg (CDA) deelt mee dat dit onderwerp op de agenda stond bij de adviescommissie. **De voorzitter** beschouwt dit hiermee als te zijn opgelost.

De heer Snijder (Student & Starter) vraagt de wethouder of zij enigszins een tijdinschatting kan maken; wanneer er eventueel een update zou kunnen komen. Nu is het onduidelijk wanneer dat kan zijn.
Wethouder Streefland begrijpt dat; hieraan zit iets vast, namelijk de Voorjaarsnota met de keuzes die daar gemaakt moeten worden in het licht van de hervormingsbezuinigingen. Dan zit het bestuur na de zomer, in Q3 of begin Q4.
De heer Snijder (Student & Starter) vindt het helemaal goed en ook goed wanneer dit wordt opgenomen in het verslag van deze commissie.

6. Ingekomen stukken
Geen.

De voorzitter schorst de vergadering voor 5 minuten en heropent die voor de behandeling van het inhoudelijke deel van deze agenda.

7 Gevolgen hoog ziekteverzuim gemeentelijke organisatie en groei van de stad
Wethouder: Streefland, Beleidsterrein: Personeel en Organisatie
Geagendeerd door: Margreet Ramaker (VVD), Ilse Raaijmakers (PvdA), Achraf Ait Daoua (D66), Bino Chirino (ChristenUnie), Ruud Maas (Volt), CDA, Mahaar Fattal (GroenLinks), Victor Paalman (Horizon)
De laatste jaren is het ziekteverzuim onder ambtenaren van de gemeente Utrecht fors gestegen. Tegelijkertijd staat de gemeente de komende jaren groei voor in aantal woningen, voorzieningen en inwoners. En met een financiële taakstelling, onder meer door te bezuinigen in de gemeentelijke organisatie. De fracties willen op basis van beantwoording van de schriftelijke vragen (zie bijlage) met de wethouder in gesprek over hoe de gemeente Utrecht aantrekkelijk blijft als werkgever en zorgt voor een veilige werkomgeving voor haar medewerkers.

De voorzitter leidt de bespreking in aan de hand van de annotatie bij de agenda (zie hierboven)

De commissie
Mevrouw Ramaker (VVD) merkt op dat Utrecht aan kop loopt in Nederland met het hoogste ziekteverzuim van gemeenteambtenaren in 2023. Haar fractie vindt dat zorgelijk. Deze keer kan het college niet met de vinger naar het Rijk wijzen.
Om dat hoge ziekteverzuim tegen te gaan is allereerst capaciteit nodig. De vraag is ook of de juiste mensen op de juiste plek zitten. De vraag is of mensen het werk aankunnen. Het gaat om over gekwalificeerd en onder gekwalificeerd zijn. Niet het werk kunnen doen op je niveau, is een reden voor ziekmelding. Het frequent kortdurend ziek melden is in Utrecht hoog. Zij vraagt of de wethouder het met de VVD eens is dat ook een aanpak nodig is voor het frequent kortdurend ziekteverzuim.
Ook de mate van autonomie is een parameter in de oorzaken voor ziekmelding. De vraag is of de ambtenaar kan kiezen voor hoe hij/zij zijn/haar werk uitvoert. Is het mogelijk de tijd in te delen? Zijn de kaders duidelijk? Is de opdracht duidelijk? De wethouder geeft in de media aan dat binnen de organisatie geprioriteerd moet worden. Zij legt de vraag voor waarvan de gemeente wel of niet is, uitgaande van de prioriteiten. In hoeverre sluit de huidige aanpak aan op de hervormingen waarvoor de organisatie aan de lat staat. Zij refereert daarbij aan de 25 miljoen euro bezuinigingen.
De derde en laatste oorzaak van ziekmeldingen, is de relatie met de leidinggevende; de collega's in de organisatie. Hoe prettig en veilig is het op de werkvloer? Zij noemt in dit verband de pestcultuur bij de veegdienst. Zij legt de vraag voor in hoeverre de weg naar de vertrouwenspersoon bekend is. In het algemeen vraagt zij of deze vertrouwenspersonen in actie komen. Worden zij gehoord? De VVD mist de rol van de vertrouwenspersonen in het wegnemen van het ziekteverzuim.
De instroom van nieuwe medewerkers in 2023 was hoog: 20%. In hoeverre zorgt de gemeente ervoor dat on boarding (het proces van het je eigen maken van de organisatie) de werkdruk van de andere medewerkers niet verhoogt. Haar fractie ziet op ad hoc basis, op organisatieonderdeel maatregelen worden genomen voor het tegengaan van het terugdringen van het ziekteverzuim. Haar fractie vraagt de wethouder een structurele oplossing op basis van de drie grondoorzaken die zij zojuist noemde. Daarop voortbordurend legt zij de vraag voor of de wethouder een concreet organisatiebreed plan kan voorleggen voor de aanpak voor het terugdringen van het ziekteverzuim.
De heer Bos (Stadsbelang Utrecht) hoort de VVD een aantal veronderstellingen op tafel leggen. Hij noemt in dit verband bijvoorbeeld on boarding. Hij ervaart dat als open doelen; wat hem betreft zou dit het beleid moeten zijn. Hij kan zich niet voorstellen dat het stadsbestuur dit niet goed geregeld heeft. Hij vraagt of de VVD aanleiding heeft om daarover een andere mening te hebben. Of heeft de VVD dezelfde vragen als Stadsbelang Utrecht?
Mevrouw Ramaker (VVD) merkt op dat het ziekteverzuim niet omlaag gaat. Haar fractie wil een concrete aanpak waaruit blijkt dat het ziekteverzuim omlaag kan. Zij ziet nu meer symptoombestrijding.
De heer Bos (Stadsbelang Utrecht) merkt op dat dan de vraag blijft staan naar een strategisch personeelsplan, naar een uitvoeringsplan; of moet geconcludeerd worden dat het personeelsplan en het uitvoeringsplan er niet is of herijkt moet worden of niet

goed is. Dan deelt hij dat met de VVD. Hij heeft de indruk dat de VVD van mening is dat deze plannen ontbreken.
Mevrouw Ramaker (VVD) merkt op dat haar fractie zich aansluit bij Stadsbelang dat voor de raadsleden de aanpak niet duidelijk is. Het is te veel gericht op organisatie-onderdelen en te ad hoc. Ook de VVD ziet geen gericht beleid.
De heer Van Steeg (CDA) merkt op dat de raad hierover al jaren spreekt. Ook nu weer spreekt het bestuur over het ziekteverzuim bij de begroting. Hij vraagt of mevrouw Ramaker er vertrouwen in heeft dat de organisatie op deze manier verder komt.
Mevrouw Ramaker (VVD) herhaalt haar argumenten met betrekking tot de mate van autonomie, de juiste mens op de juiste plaats, et cetera.

Mevrouw Raaijmakers (PvdA) kan zich grotendeels aansluiten bij de inbreng van de VVD. Haar fractie maakt zich zorgen over het hoge verzuim. Zij benadrukt dat de gemeente hier niet het goede voorbeeld geeft. Zij gaat eerst in op het proces en dan op de inhoud.
Voor wat betreft het proces sluit zij zich aan bij de interrupties van het CDA van zojuist. De eerste vraag die bij haar opkomt is hoe het zover kon komen. Wat is geleerd van eerdere aanpakken; hoe zit het dat het ziekteverzuim alsmaar toeneemt. Zij krijgt hierop graag de reflectie van de wethouder.
Nu ligt er wel een plan van aanpak; maar ook zij betwijfelt of dit voldoende gaat zijn. Wat haar betreft moet snel zichtbaar worden dat het verzuim terugloopt; wat als dat niet gebeurt? Heeft het bestuur dan nog maatregelen achter de hand? Zij krijgt hierover graag meer informatie.
De heer Van Steeg (CDA) deelt dat met de PvdA. Ook vraagt hij zich af of er een onderzoek moet komen om hierop nog meer greep te krijgen. Wat zijn nu de grondoorzaken om het ziekteverzuim niet te kunnen terugdringen?
Mevrouw Raaijmakers (PvdA) benadrukt dat het zit op de grondoorzaken. Verder is het lastig één oorzaak aan te wijzen en zit het op meerdere plekken. Zij is dan benieuwd wat een extern onderzoek extra kan opleveren. Zij staat daar niet per se om te springen. Zij wil wel de reflectie op wat tot nog toe is gedaan en wat mogelijk is geleerd van eerdere aanpakken die niet gewerkt hebben. Zij wil zeker meer inzicht in hetgeen tot nog toe is gedaan.
Zij vervolgt met in te gaan op de inhoud. Zij is ervan overtuigd dat aan alle verschillende verklaringen iets gedaan moet worden. Zij worstelt als raadslid met het vervullen van de controlerende rol. Welke data heeft de raad nodig? Zij is ervan overtuigd dat dit probleem snel moet worden opgepakt met urgentie. Zij sluit zich aan bij de inbreng van de VVD over autonomie. Partijen in de stad en medewerkers hebben er last van dat zaken worden overruled in de loop van een proces. Zij krijgt hierop graag een verklaring en de reflectie van de wethouder.
Mevrouw Ramaker (VVD) slaat aan op de rol van de raad. De raad ziet toch ook de repercussie als gevolg van het ziekteverzuim, met bijvoorbeeld projecten die niet doorgaan.
Mevrouw Raaijmakers (PvdA) vraagt nadere toelichting.
Mevrouw Ramaker (VVD) licht toe dat hoe meer mensen ziek zijn in een team, hoe zwaarder het wordt voor de mensen die niet ziek zijn. De raad heeft daarvan ook last. Zij gaat ervan uit dat de PvdA dat ook ziet.

Mevrouw Raaijmakers (PvdA) begrijpt dat zij dat te weinig benadrukte in de ogen van de VVD. Zij ziet dit ook terug in de externe inhuur; dat vindt haar fractie vervelend. Deels is de externe inhuur bestemd voor het vervangen in ziekte en pieken.
Mevrouw Ramaker (VVD) benadrukt het belang ervan als raad goed aangehaakt te zijn op Personeel en Organisatie zodat de raad daarover controle kan uitoefenen.
Mevrouw Raaijmakers (PvdA) antwoordt bevestigend. Zij is dan zoekende naar waaraan de raad behoefte heeft; zij verneemt dan graag het antwoord van de wethouder. Zij heeft geen behoefte aan alle informatie van arbodiensten. Ze heeft in de aanloop van dit debat ook gemerkt dat het lastig is daarvoor alle informatie te krijgen.
De heer Dijkstra (EenUtrecht) vraagt hoe de PvdA de informatie leest over mogelijk een te hiërarchische cultuur op plekken
Mevrouw Raaijmakers (PvdA) refereert aan haar inbreng over partijen in de stad en medewerkers die dat ervaren. Zij wil daarop graag de reflectie; welke ideeën leven om daaraan iets te doen? Zij bevestigt dit te herkennen.
De heer Dijkstra (EenUtrecht) dankt de beide initiatiefnemers voor dit debat. Hij leest weinig terug in de beantwoording van het college over gebrek aan autonomie. Hij leest weinig terug over hiërarchische cultuur.
Mevrouw Raaijmakers (PvdA) deelt dat met de heer Dijkstra. Zij vervolgt haar betoog in haar termijn.
Zij heeft met de vakbond gesproken in de loop van het debat. De vakbond is zeker van mening dat de gemeente te laat heeft ingegrepen en deed een aantal voorstellen. De vakbond ziet vooral heil in meer maatwerk en flexibiliteit, zeker nu het verzuim vooral langdurig is. Zij vraagt daarop de reactie van het college.
Een ander punt ging over vitaliteit; is er een goed loket wanneer ambtenaren het even niet meer trekken? Dat kan ook een Ombudsloket zijn voor medewerkers met ook doorzettingsmacht zo dat medewerkers het vertrouwd voelen om daar aan te kloppen. Een ander punt dat genoemd is, ging over de rol van leidinggevenden; leidinggevenden hebben soms teveel mensen onder hun hoede. Zij vraagt of P&O daarin een adviserende rol kan hebben.
Wat haar betreft moet de durf er zijn om grenzen te trekken en nee te zeggen - zeker met de hervormingsbezuinigingen in aantocht. Dan is het belangrijk expliciet te maken wat het bestuur niet meer doet. De raad heeft dan recht op om dat ze weten. Zij vraagt of dat meer inzichtelijk wordt voor de raad.
Zij gaat in op de gebeurtenissen bij de veegdienst; zij merkt op dat dit een extreme situatie was. Zij vindt het onvoorstelbaar wat daarvan naar buiten is gekomen; zij legt de vraag voor hoe dat zo ver kon komen. Zij is enorm geschrokken van openlijk racisme. Zij beseft dat daar flink werk aan de winkel is, maar ook dat er een norm gesteld moet worden. Zij legt de vraag voor of dat laatste is gebeurd.
De heer Simşek (DENK) vraagt de PvdA of de fractie van mening is dat het stellen van normen al voldoende gebeurt.
Mevrouw Raaijmakers (PvdA) heeft dat te weinig gezien. Zij legt deze vraag voor aan het college. Zij ziet te weinig van *het stellen van normen*.

De heer Ait Daoua (D66) merkt op dat het ziekteverzuim in de organisatie niet alleen hoog, maar vooral langdurig is. Juist het langdurig ziekteverzuim vraagt de aandacht van het bestuur. Het zegt iets over hoe collega's zich voelen in hun werk en het zegt iets over de omstandigheden waarin zij hun taken uitvoeren en ook hoe veilig en ondersteunend zij zich voelen. Ziekteverzuim is niet zomaar een cijfer het is ook een signaal. Het vertelt iets over hoe het echt gaat met mensen in de organisatie. Het kan

van verschillende kanten komen; werkdruk, onveilige werksfeer, het gevoel niet gehoord te worden en het kan ook zorgen voor problemen in de privésfeer. Vaak is het een combinatie daarvan met langdurige uitval tot gevolg.
Soms krijgt hij signalen uit de organisatie over waar het wringt; als voorbeeld noemt hij de veegdienst, en de hoge werkdruk bij Publiekszaken en Volksgezondheid en alle afdelingen met direct contact met inwoners. Hier past ook terughoudendheid; ziekteverzuim is zelden te herleiden tot één gebeurtenis of tot één afdeling.
Tegelijkertijd kunnen de signalen wel iets zeggen over onderliggende patronen. Als medewerkers zich structureel onveilig voelen of zich terugtrekken, moet de organisatie daarmee iets.
Hoewel de gemeentesecretaris verantwoordelijk is voor het personeelsbeleid, is het aan de raad om signalen serieus te nemen en kaders te stellen voor een gezonde werkcultuur en realistische werkdruk.
Hij vraagt of het college inzichtelijk kan maken welk deel van het ziekteverzuim te herleiden is tot structurele factoren als werkdruk of sociale onveiligheid. En hoe wordt dit gemonitoord? Is het college bereid om jaarlijks verzuimcijfers per organisatie-onderdeel te delen met een toelichting op waar de uitdagingen zitten en welke verbeteracties lopen? Hoe worden signalen van sociale onveiligheid vroegtijdig herkend en welke rol spelen leidinggevenden hierin? Wat vraagt dat van de cultuur in de organisatie?
.
Mevrouw Chirino (ChristenUnie) vindt het hoge ziekteverzuim een punt van zorg. Zij vindt het goed om te zien dat hiervoor aandacht is. Tijdens de technische sessie werd haar duidelijk dat de gemeentelijke organisatie hiermee veel bezig is. Haar fractie hecht veel waarde aan een veilige werksfeer en zij pleit voor meer aandacht en waardering voor de medewerkers.
Volgens het college is een aandachtspunt dat medewerkers meer verantwoordelijkheid kunnen nemen voor hun eigen inzetbaarheid en re-integratie. Haar fractie doet daarom een oproep voor meer regie bij werknemers zelf. Niet iedereen is daartoe in staat. Juist wanneer sprake is van werkgerelateerd verzuim, kan het problematisch zijn dat de regie vooral ligt bij de leidinggevenden. Zij vraagt of de wethouder dit erkent.
Haar fractie wil dat bij verzuim de gemeentelijke medewerkers erop gewezen worden bij wie ze terecht kunnen wanneer sprake zou zijn van sociale onveiligheid. De VVD sprak al over de rol van een vertrouwenspersoon. Zij vraagt of dit nog laagdrempeliger gemaakt kan worden en veelvuldiger gecommuniceerd. Haar fractie denkt dat dit nog te weinig gebeurt.
Daarnaast geeft het college als antwoord op de schriftelijke vragen dat het jaarlijkse medewerkeronderzoek zich niet specifiek richt op thema's als de ervaren sociale veiligheid. In de raadsbrief wordt aangegeven dat er slechts een meldingenonderzoek wordt gedaan naar incidenten van bijvoorbeeld discriminatie op de werkvloer.
De heer Van Steeg (CDA) vindt dat mevrouw Chirino terecht een punt maakt van de vertrouwenspersoon; het belang ervan om vertrouwd te kunnen melden. In de gesprekken die gevoerd zijn, vernam hij dat daar wel echt een probleem zit. Mensen durven het niet te melden bij een vertrouwenspersoon omdat zij het gevoel hebben dat zij dan niet verder geholpen worden; dat dit alleen maar tegen hen gaat werken. Hij legt de vraag voor hoe dat op te lossen.
Mevrouw Chirino (ChristenUnie) noemt specifiek de vertrouwenspersoon omdat mensen nu denken naar de leidinggevende te moeten of dat het terugkomt in een

enquête. Het college zegt hier niet naar te vragen in een enquête. De leidinggevende kan ook de bron zijn van onveiligheid. Om die reden pleit zij voor de rol van een vertrouwenspersoon. Dat kan ook iemand anders zijn. Maar wel dat het [vertrouwelijke adres] kenbaar wordt gemaakt.
De heer Van Steeg (CDA) is dat met mevrouw Chirino eens. Maar wanneer mensen niet willen melden aan een vertrouwenspersoon, vindt hij dat dit met urgentie veranderen moet.
Mevrouw Chirino (ChristenUnie) antwoordt bevestigend. De vertrouwenspersoon is juist voor dit soort gesprekken. Wanneer mensen het gevoel hebben daar niet terecht te kunnen, moet daaraan iets veranderen. Haar fractie wil dat in het medewerkeronderzoek wel aandacht wordt besteed aan de sociale veiligheid zo dat vertrouwenspersonen niet alleen bij meldingen onder de aandacht gebracht worden. Van belang is dat het breed in de organisatie duidelijk is dat het sociaal veilig is.
De heer Van Steeg (CDA) vindt het dan van belang dat dan met de melding echt iets wordt gedaan. Dat gevoel moet versterkt worden wat hem betreft.
Mevrouw Chirino (ChristenUnie) antwoordt bevestigend. Zij heeft niet de indruk dat het gevoel dat met de melding niets wordt gedaan de reden is om niet te gaan melden. Het melden is hoogdrempelig. Het is [doorgaans] lastig om naar een vertrouwenspersoon te gaan. Wanneer dat op een andere manier te ondervangen is, hoopt zij dat de gemeente daarmee iets gaat doen.
Zo lang mensen niet melden, kan er sprake zijn van sociale onveiligheid met mogelijk verzuim tot gevolg. Wanneer de leidinggevende dit niet gedegen oppakt of als de leidinggevende bijdraagt aan het gevoel van onveiligheid, is het niet vreemd dat medewerkers in een situatie van langdurig verzuim terechtkomen. Zij vraagt de wethouder hoe dit te voorkomen is.
Mevrouw Ramaker (VVD) merkt op dat dit in de relatiesfeer zit. Zij herhaalt de drie grondoorzaken die bedrijfsartsen zien voor hoog ziekteverzuim: capaciteit, autonomie en relatie. Zij vraagt of de ChristenUnie het een idee vindt een bedrijfsarts te vragen integraal te onderzoeken hoe dat precies zit in relatie tot ziekteverzuim.
Mevrouw Chirino (ChristenUnie) is voorstander van een integrale aanpak. Zij denkt niet dat een bedrijfsarts hier de oplossing is. Ook daar schuurt het. Mensen moeten wachten om terecht te kunnen bij een bedrijfsarts. Ook bij de bedrijfsarts zit werkdruk. Dat stapelt zich op. Zij denkt niet dat een extra taak bij de bedrijfsarts de oplossing is in de gemeentelijke organisatie.
Mevrouw Ramaker (VVD) licht nader toe dat zij bedoelt te onderzoeken of het aan de relatie ligt met de leidinggevende, of aan de capaciteit, of dat er te weinig autonomie is. Zij zou graag willen dat de bedrijfsarts daarop zijn/haar analyse geeft.
Mevrouw Chirino (ChristenUnie) denkt dat de drie grondoorzaken wel degelijk een rol spelen. Zij komt daarop terug.
In de technische sessie werd toegelicht dat er wensen en beperkingen zijn met betrekking tot de bedrijfsarts. Als een soort triage gaat plaatsvinden voor het gebruik van de bedrijfsarts, zou haar fractie ervoor pleiten dat bij het beoordelen van de mate van urgentie ook gekeken wordt naar wat de medewerker zelf aangeeft, niet alleen naar wat de leidinggevende zegt. Zijn hierbij buiten de gemeente al andere behandelaren betrokken? Gaat het om fysieke of mentale klachten? Haar fractie vindt dat belangrijke vragen. Is er sprake van stressgerelateerde problematiek? Haar fractie hecht er waarde aan dat snel wordt gehandeld in situaties waarbij bij mensen het water de lippen staat, ook als de leidinggevende dit niet zo kan beoordelen, bijvoor-

beeld door de span of control of door sociale onveiligheid. De vraag is hoe dat in te vullen. Krijgen de medewerkers hierin voldoende regie?
Verder vindt haar fractie het opvallend dat er in de schriftelijke vragen meermalen wordt gewezen op het ontbreken van een direct causaal verband. Dat begrijpt zij. Wanneer in teams met een hoog verzuim veelal lager wordt gescoord op bijvoorbeeld herstelbehoefte, steun van de leidinggevende, de zwaarte van het werk, behalen van gestelde doelen, is te concluderen zonder nader extern onderzoek dat dit belangrijke factoren zijn voor het werkplezier; dan is bekend waaraan gewerkt moet worden. De vraag is of dit soort signalen wel goed opgepakt worden.
Tenslotte benadrukt zij dat de raad naar zichzelf moet kijken als het gaat om de werkdruk van ambtenaren. Wat de ChristenUnie betreft mag de raad daarvan meer doordrongen zijn. Eindeloos vragen van meer aan ambtenaren doet iets met hen die voor de gemeente werken. Ook daar valt haars inziens winst te behalen. Zij hoopt dat de raad in die zin iets kan bijdragen.

De heer Maas (VOLT) vindt het hoge ziekteverzuim verschrikkelijk. De beantwoording van de schriftelijke vragen liet zien dat dit verzuim soms oploopt tot 16%. Dat roept veel vragen op over de precieze situatie aldaar. Datzelfde geldt voor de veegdienst. Hij sluit zich graag aan bij de vragen van de PvdA daarover.
Hij vindt het fijn om te zien dat er inmiddels een robuuste aanpak lijkt te komen waarmee maatwerk waar te maken is, gericht op de persoon, de afdeling, de leidinggevende, specifieke signalen zoals sociale onveiligheid. Zijn fractie heeft vragen over of die aanpak in voldoende mate en met voldoende mensen plaatsvindt. En of de gemeentesecretaris verder moet doorpakken door de positie van HR, of P&O te versterken met deze aanpak. Hij vraagt of de wethouder daarop iets kan toelichten. Hij is niet voor verder onderzoek, maar wel voor doorpakken op dit thema.
Mogelijk heeft hij gemist in de technische sessie wat veranderd gaat worden aan de afspraken met de Arbodienstverlening. De wachttijd bij de bedrijfsarts moet verlaagd worden, zo vernam hij. De aanbieding is daarbij cruciaal: wat is gedaan aan de inhoud van de afspraken. Hij vraagt een toelichting.
De heer Van Steeg (CDA) begrijpt dat heer Maas stelt dat nu vooral doorgepakt moet worden op de onderwerpen die in gang zijn gezet. Toch neemt jaar op jaar het ziekteverzuim toe. Wat geeft de heer Maas het vertrouwen dat het bestuur op de juiste punten aan het doorpakken is en dat dit echt gaat leiden tot verlaging van het ziekteverzuim.
De heer Maas (VOLT) is vooral blij om te zien dat er een robuuste aanpak is. Hij ziet dat er iets gebeurt. Hij maakt zich zorgen over of die aanpak voldoende robuust is en voldoende uitgebreid. Hij heeft vertrouwen in maatwerk en in persoonsgericht.
De heer Van Steeg (CDA) begrijpt dat heer Maas zegt dat hij weet waar de problemen zitten; dat alleen doorgepakt moet worden. Hij betwijfelt of bekend is waar de problemen zitten.
De heer Maas (VOLT) merkt op dat op landelijk niveau daarover veel bekend is. Er is heel veel wetenschappelijk onderzoek op dit soort thema's gedaan en ook bij gemeentelijke organisaties. Hij verwijst naar de desbetreffende toelichting in de raadsbrief. In algemeenheid is hierover veel bekend; juist de maatwerkaanpak van een specifiek daartoe opgeleide verzuimadviseur kan zijns inziens helpen om al die elementen die leiden tot uitval, in beeld te brengen.

De heer Van Steeg (CDA) bevestigt dat in algemene zin hierover veel te zeggen is. Toch scoort de gemeente Utrecht slecht, ook ten opzichte van het landelijk gemiddelde. Hij vraagt de heer Maas naar de verklaring daarvan.

De heer Maas (VOLT) weet dat niet. Hij vindt het ook moeilijk om daarop direct antwoord te geven. Te zien is dat bij specifieke bedrijfsonderdelen dat verzuim enorm groot is. Hij vindt het niet toevallig dat die bedrijfsonderdelen zijn waar veel klantcontact is. Daar zijn veel problemen. Die vereisen een specifieke aanpak. De robuuste aanpak is vooral in die onderdelen van belang.
Hij gaat in op de afspraken over preventie. In de technische sessie is gesproken over het verwachtingenmanagement. Welke concrete preventieve maatregelen gaat de raad zien? Wanneer krijgt de raad daarover duidelijkheid? Vraagt hij de wethouder. Hij is erg benieuwd naar de resultaten en hij hoopt met onder andere het CDA, maar ook met alle anderen, dat dit resultaat er eindelijk gaat komen. Hij hoopt hiervan een overzicht te krijgen bijvoorbeeld aan het einde van dit jaar.

Mevrouw Ramaker (VVD) stelde samen met VOLT vragen over de versterking van de financiële functie. Ziekteverzuim kost de gemeente geld en het is ook jammer. In hoeverre ziet VOLT het zitten om werk te maken van ook de versterking van de P&O-functie.

De heer Maas (VOLT) merkt op dat dit een van zijn suggesties was. Wat hem betreft moet het centrale deel van het ambtenarenapparaat meer in Control komen. Hij bevestigt dat dit zeker een suggestie is.

Mevrouw Ramaker (VVD) kent VOLT als de partij die fan is van monitoren. In hoeverre heeft de heer Maas het idee dat de raad [op dit onderwerp] kan monitoren. Welke indicaties kan hij geven?

De heer Maas (VOLT) is een fan van monitoren. Hij is ook een fan van indicatoren. Hij vraagt de wethouder niet voor niets daarvan een overzicht. Hij is ook een fan van maatwerkaanpak. Het ziekteverzuim is een divers monster. Bekend is dat persoonlijke omstandigheden een grote rol spelen. Het is heel erg moeilijk om juist op een dergelijke aanpak algemene indicatoren te zetten.

Mevrouw Ramaker (VVD) begon niet voor niets te stellen dat Utrecht geen Gallisch dorpje is in Nederland. Dit zegt eigenlijk heel veel over de organisatie zelf. Er zijn heel veel tools. VOLT gaf dat zelf ook aan. Zij noemt in dit verband wetenschappelijk onderzoek. Zij veronderstelt dat er voldoende houvast in cijfers kan zijn voor een goede monitoring.

De heer Maas (VOLT) veronderstelt dat de VVD in dit opzicht VOLT aan zijn zijde vindt. Indicatoren zouden te leggen zijn op de inzet van de verzuimadviseurs: hoe doen zij hun werk. Hij vindt dat iets om over na te denken. Misschien kan de wethouder daarover nog iets zeggen.

De heer Van Steeg (CDA) gaat in op de inbreng van de heer Maas over het centrale deel van de organisatie dat meer in control zou moeten zijn. Hij vraagt wat de heer Maas daarmee bedoelt.

De heer Maas (VOLT) zet uiteen dat zoals dat bij de financiële functie keer op keer is bevestigd, dat hier ook een beetje aan de hand lijkt. Er lijkt nu een aanpak te komen met verzuimadviseurs waarbij P&O meer in control komt, waarbij directeuren worden getraind en waarbij een aanpak gekozen wordt. Hij hoopt dat het centrale niveau daaraan meer sturing kan geven met maatwerk.

De heer Van Steeg (CDA) vraagt of de heer Maas er vertrouwen in heeft dat dit gaat gebeuren met de stappen die nu worden gezet.

De heer Maas (VOLT) heeft dat vertrouwen nog niet echt. Hij gelooft dat er een goede aanpak gekozen is. Die aanpak moet nog waargemaakt worden. Hij vraagt zich af of dat met voldoende mensen gebeurt, en of hiervoor voldoende budget is.
De heer Van Steeg (CDA) merkt op dat andere fracties [de wens uitspraken] dat medewerkers meer autonomie zullen krijgen. De heer Van Steeg denkt dat het ook belangrijk is. Hoe is dat te rijmen met aan de andere kant die centrale [in control] - hoe is een en ander meer met elkaar in overeenstemming te brengen?
De heer Maas (VOLT) zou het fijn vinden wanneer dat lukt. Hij vindt dat de uitdaging. Hij richt zijn ogen dan op de maatwerkaanpak van de verzuimadviseurs.

De heer Van Steeg (CDA) merkt op dat het bestuur al jaren spreekt over het ziekteverzuim op het stadskantoor. Al jaren wordt geconstateerd dat dit verzuim te hoog is en inmiddels is gestegen tot ruim boven de 8%. Zijn fractie is van mening dat de gemeente het goede voorbeeld moet geven als het gaat om goed werkgeverschap. Dit ziekteverzuim heeft enorme consequenties voor de stad. Dit vertraagt enorm en kost veel geld en schaadt het vertrouwen in de gemeente als organisatie en in het goede bestuur. Wat het CDA betreft moet het roer echt om. Dan gaat het niet alleen over het ziekteverzuim. In de afgelopen tijd is gesproken over deze onderwerpen. Het CDA is als fractie ook benaderd door medewerkers van het stadskantoor die aangaven dat het daar niet goed gaat. Men durft geen melding te doen bij vertrouwenspersonen omdat het gevoel bestaat dat die personen niet onafhankelijk zijn. Wanneer mensen dit niet durven, zit er wat hem betreft echt iets fout in de organisatie. Daaraan moet iets worden gedaan.
Daarnaast vertellen de medewerkers dat heel veel gewerkt wordt met vaststellingsovereenkomsten. Hij vraagt de wethouder of zij dit herkent en of dat ook een relatie heeft met het hoge ziekteverzuim.
Mevrouw Chirino (ChristenUnie) schrikt van deze informatie van het CDA over de geluiden over de vertrouwenspersoon. Zij vraagt naar suggesties van het CDA als het gaat om de vraag wat wel gaat helpen.
De heer Van Steeg (CDA) vindt dat lastig te beantwoorden. Hij vindt dat het stadsbestuur onvoldoende greep heeft op de problematiek. Hierover wordt jaar op jaar gesproken. Steeds wordt bij de begroting opgemerkt dat het ziekteverzuim te hoog is. Steeds stijgt het ziekteverzuim verder. Nu wordt er weer een aanpak in gang gezet. Het stadsbestuur komt hierin onvoldoende verder. Wat hem betreft moet vanuit het externe gekeken worden naar wat beter moet in de organisatie. Hij is ervan overtuigd dat de centrale regie beter moet, de autonomie van medewerkers - overal zit er iets. Hij ziet ook veel wantrouwen. Dat wantrouwen komt naar buiten bij de veegdienst, bij de beheerder van de Domtoren; het CDA krijgt deze signalen. Bij hem gaan alle alarmbellen af.
Mevrouw Chirino (ChristenUnie) vraagt nadere informatie over de vertrouwenspersoon.
De heer Van Steeg (CDA) heeft meerdere gesprekken gevoerd over de vertrouwenspersoon. Daaruit bleek dat ze onvoldoende mandaat hebben en onvoldoende worden vertrouwd. Het gevoel bestaat dat de klachten niet serieus worden genomen. En sterker nog, wanneer er een melding gemaakt wordt, dat dat eerder tegen de melder zal worden gebruikt dan dat de melder serieus wordt genomen. Dan is er echt iets mis.
Mevrouw Chirino (ChristenUnie) vindt dat daar dan naar gekeken en er iets op aangepast moet worden. Zij vraagt of het CDA het met haar eens is dat hier niet

gesproken moet worden over de vertrouwenspersonen, de individuen die nu voor de gemeente werken, maar dat er iets niet goed gaat in de systematiek en dat de raad daarover iets concreets wil vernemen van de wethouder.
De heer Van Steeg (CDA) vindt dat er iets fundamenteels moet veranderen in de organisatie. Dat zit mogelijk in de centrale sturing; dat altijd de bereikbaarheid van de vertrouwenspersonen geborgd wordt en dat die personen altijd vertrouwd worden. Wanneer die signalen niet worden opgepakt of niet herkend worden, gaat er iets fundamenteler mis.
De heer Klijn (UtrechtNu!) hoort de heer Van Steeg aansturen op een onderzoeksrapport terwijl de aard en omvang van de problematiek redelijk duidelijk is; wat hoopt de heer Van Steeg wat een onderzoeksrapport gaat bijdragen.
De heer Van Steeg (CDA) merkt op dat dit een veelkoppig monster is. Hij noemt de problemen die de revue zijn gepasseerd. Voor hem is het niet zo duidelijk. Hij ziet nog geen coherente aanpak waarbij een goede analyse wordt gemaakt van waar het precies misgaat en hoe daarmee integraal verder te komen. Hij hoorde enkele andere partijen daarover ook zaken suggereren. Hij denkt dat het kan helpen om concreter en ook van buiten af toegevoegde waarde kan geven.
De heer Klijn (UtrechtNu!) merkt op dat er nu sprake is van een complex probleem; hij ziet dat het spanningsveld tussen *centrale regie* en dat *complexe probleem*. Hij vindt ook dat gekeken moet worden naar deelproblemen en niet alles integraal te willen oplossen. Dat is mogelijk complex.
De heer Van Steeg (CDA) houdt eraan vast dat er een centrale regie ontbreekt. En dat in teams individuele problemen zijn. Misschien hoeft dat niets met elkaar te maken te hebben. Maar beide zaken zijn te constateren.
De heer Klijn (UtrechtNu!) vraagt of de heer Van Steeg het idee heeft dat er een gedeelde probleemanalyse is of dat dit ontbreekt.
De heer Van Steeg (CDA) antwoordt dat dit ontbreekt.
Mevrouw Nolten (BIJ1) vindt de woorden van de heer Van Steeg alarmerend, dat mensen niet durven te melden bij de vertrouwenspersoon. Ook haar fractie maakt zich daarover zorgen. Dit is tot haar spijt een bekend fenomeen. Ook vindt zij het niet juist dat verantwoordelijkheid gelegd wordt bij de personen die discriminatie en racisme ervaren. Zij vraagt wat het CDA ziet als oplossing daarop bij te sturen zonder dat het alleen afhankelijk is van of mensen die zelf bereid zijn dit te melden.
De heer Van Steeg (CDA) merkt op dat mevrouw Nolten een koppeling maakt met discriminatie en racisme en de vertrouwenspersoon. Dat hoeft niet één op één het geval te zijn. Discriminatie en racisme kunnen een reden zijn om een melding te maken. Dat is een valide reden. Wat hem betreft moet een vertrouwenspersoon goed geborgd worden in de organisatie. Daarin is de centrale sturing echt belangrijk: ervoor zorgen dat de vertrouwenspersoon het vertrouwen geniet van de medewerkers in het stadskantoor.
De heer Van Steeg vervolgt zijn betoog met aan de wethouder te vragen te reageren op zijn informatie over de vaststellingsovereenkomsten. Hij zag in de antwoorden op de vragen dat er soms sprake is van een onveilig werkklimaat, dat er een wegkijk en eilandjes cultuur is en dat ook al eerder een onderzoek is gedaan bij de veegdienst. De raad hoeft niet overal over geïnformeerd te worden. Hij legt de vraag voor of de raad niet eerder geïnformeerd had kunnen worden over dit zwaarwegende onderzoek. Achteraf is te zien hoe groot de problemen daar zijn.
Al eerder is in de technische briefing gezien dat er hard gewerkt wordt; er worden stappen gezet. Dan is nu in 2024 het nieuwe plan ingezet en daarvóór liep alweer

een ander plan. Zijn vraag blijft of het stadsbestuur voldoende in de greep heeft wat er echt moet gebeuren. Zijn gevoel zegt dat het stadsbestuur die greep niet heeft. De heer Maas sprak al over de doorzettingsmacht, de centrale regie op het stadskantoor; de heer Van Steeg denkt dat dit één van de problemen is en dat daar iets moet gebeuren. Daarin is verandering nodig en duidelijkheid. De vraag is hoe één en ander gedaan wordt in deze organisatie.
Er moet iets gedaan worden aan de procedures voor het vertrouwen. De vraag is ook hoe de problemen zich tot elkaar verhouden en hoe ervoor te zorgen is dat Utrecht een werkgever is waar mensen graag willen werken, waar mensen met plezier werken. Wat zijn fractie betreft en wat hem betreft moet ook extern worden nagegaan op welke manier dit te verbeteren is.
Mevrouw Ramaker (VVD) merkt op dat mensen graag komen werken bij de gemeente Utrecht; het aantal nieuwe medewerkers in 2023 was 20%. Zij vraagt hoe het CDA verklaart dat ondanks onveilige gevoelens Utrecht blijkbaar een aantrekkelijke werkgever is.
De heer Van Steeg (CDA) bevestigt dat Utrecht een fantastische stad is om voor te werken en dat niets mooiers is dan een bijdrage te leveren aan de groeiende stad. Dat laat onverlet dat dit soort signalen mensen kan afschrikken. Dat laat onverlet dat wanneer iemand op het stadskantoor werkt, die persoon tegen cultuurproblemen kan aanlopen die die persoon niet had verwacht. Hij kan dat heel goed verklaren. Het kan goed zijn dat wanneer mensen na een tijdje tegen dingen aanlopen die zij heel onprettig vinden. Wanneer de desbetreffende dat niet kan melden bij iemand, kan dat leiden tot grote problemen.
Mevrouw Ramaker (VVD) gaat in op de prioritering van taken; zij legt de vraag voor of dan niet eerst gekeken moet worden naar wat precies nodig is, welke taken uitgevoerd moeten worden, inplaats van nieuwe mensen te werven. Daar ziet de VVD een bottleneck. De nieuwe instroom belast de organisatie ook. Zij vraagt hoe het CDA dat verklaart.
De heer Van Steeg (CDA) denkt dat er zeker een relatie is tussen de werkdruk en de taken die er zijn. Hij is voorstander van heldere keuzes. Hij adviseert het college helder te wezen over de taken die gedaan worden en de taken die niet gedaan worden. Of dat dan leidt tot meer of minder mensen. Vaak is het zijns inziens mogelijk om het werk met minder mensen te doen. Waar het hem om gaat is de cultuur van de prettige werkgever, je problemen kunnen melden, ingrijpen op het moment waarop er echt een probleem is bij een onderdeel. Daar zit wat hem betreft op dit punt meer het probleem dan het aantal mensen dat voor de gemeente werkt.
Mevrouw Ramaker (VVD) merkt op dat het heel erg druk wordt op een feestje met 150 mensen in de tent die geschikt is voor 100. Is het CDA het met de VVD eens dat het echt belangrijk is om ook naast de cultuur goed te kunnen prioriteren. De gemeente Utrecht vindt keuzes maken moeilijk.
De heer Van Steeg (CDA) verwacht dat een duidelijke keuze in taken zal helpen die de gemeente uitvoert. Belangrijker vindt hij de cultuur op het stadskantoor en hoe daarmee om te gaan. Hij noemt in dit geval de snelheid van ingrijpen op problemen die er daadwerkelijk zijn.
Mevrouw Chirino (ChristenUnie) hoort het CDA pleiten voor meer onderzoek, maar ook veel oorzaken noemen; dan is het nodige toch bekend?
De heer Van Steeg (CDA) bevestigt dat een aantal punten waarvan te zeggen is dat het niet goed gaat. Hij herhaalt zijn argumenten met betrekking tot vertrouwenspersonen en de centrale regie en de samenhang die er in zit. Hij is niet in staat om de

elementen die er toe doen aan elkaar te knopen. Hij is het er over eens dat een aantal zaken bekend is. Hij adviseert het college daar dieper naar te kijken, nog eens na te gaan hoe op plekken veranderingen zijn te bewerkstelligen zo dat dit ziekteverzuim ook echt is terug te dringen.
Mevrouw Chirino (ChristenUnie) vindt dat vooral gedaan moet worden en minder gekeken met de fte en de middelen die de gemeente heeft. Wat haar betreft moet echt aangepakt worden in plaats van er nog meer naar te kijken.
De heer Van Steeg (CDA) is voorstander van gewoon doen, als maar bekend is of de goede dingen gedaan worden. De gemeente doet al lang dingen terwijl het ziekteverzuim blijft stijgen.

Mevrouw Fattal (GroenLinks) spreekt namens mevrouw Melody Fard die woordvoerder is op dit onderwerp. Zij merkt op dat een veilige werkplek geen leuk dingetje is; mensen hebben récht op een veilige werkplek. Haar fractie heeft heel veel respect voor de mensen die bij de veegdienst werken en de moed hadden om zich uit te spreken over wat hen overkwam. Wat haar betreft moeten de racistische structuren worden aangekaart. Het is onacceptabel en zorgwekkend dat dit voorkomt in de organisatie van de gemeente Utrecht. Zij ziet het college stappen zetten, ook nadat die meldingen kwamen. De vraag is inderdaad of de stappen zullen gaan werken; zullen ze effect gaan hebben? Onderzoek is één ding, aanbevelingen overnemen is goed. Dan begint het werk pas. Zij mist zicht op of het veiliger wordt. Haar fractie pleit daarom voor een structurele vorm van monitoring; niet over individuele meldingen, maar over de voortgang in de sociale veiligheid in de organisatie in den brede. In haar ogen verdienen de meldingen dat ook die de raad in de afgelopen jaren ontvangt. GroenLinks stelt voor dat het college jaarlijks rapporteert over sociale veiligheid in de organisatie zo dat de raad kan blijven volgen of de lijn die nu is ingezet ook echt gaat leiden tot cultuurverandering.
Dat brengt haar op het ziekteverzuim. Zij merkt op dat de situatie momenteel heel schrijnend is. Meerdere partijen hebben zich daarover uitgesproken. Zij kan zich daar volledig bij aansluiten. De gemeente moet niet alleen een veilige werkplek bieden aan de mensen die voor haar werken. De gemeente moet ook haar uitvoeringkracht behouden. Daarover is al veel gezegd. Veel is niet op orde; dit heeft duidelijk veel impact op mensen die nu bij de gemeente werken of al weg zijn gegaan. Zij sluit zich aan bij de zorgen die ook de VVD en de PvdA zijn uitgesproken.
Zij voelt ook ongemak over dit debat. De raad moet zijn controlerende taak uitvoeren; wat haar betreft is het ook goed dat de raad die taak uitvoert. Maar mevrouw Fattal wil niet op de stoel gaan zitten van het college en ook niet op die van de gemeentesecretaris. Zij richt zich tot het college en zegt onder meer: “Ik wil volgend jaar andere cijfers zien.” Zij vindt het nu niet nuttig om maatregelen te noemen waarvan zij denkt dat ze gaan helpen. Zij gaat er niet over. Zij wil verandering zien.
Mevrouw Raaijmakers (PvdA) vraagt of GroenLinks het met haar fractie eens is dat dit probleem niet van dit jaar is. Het bestuur praat hierover al een aantal jaren. Dan moet de raad toch suggesties geven? Er moet meer dan tot nu is gezien.
Mevrouw Fattal (GroenLinks) is het daarover eens; zij vindt wat tot nu toe gebeurd is niet voldoende. Zij vindt het ook niet nuttig met 45 raadsleden ideeën te gaan opperen. Zij vindt het ook niet nuttig daarmee 80 punten erbovenop te gooien op wat op [de werkvloer] al moet gebeuren. Zij merkt op dat dit geen kritiek is gericht aan haar collega's; er worden goede opmerkingen gemaakt. Zij pleit voor

terughoudendheid vanuit de raad. Zij kijkt naar de wethouder en zegt: “Ga het fiksen”.
Mevrouw Raaijmakers (PvdA) vindt dit deels wel klinken als kritiek; hierover wil zij spreken uit bezorgdheid. De raad heeft al een aantal jaren tegen de wethouder gezegd “Ga het fiksen”. Zij roept op tot een stap verder.
Mevrouw Fattal (GroenLinks) kan zich bij een deel van wat gezegd is in dit debat aansluiten; bijvoorbeeld per team kijken wat nodig is (UtrechtNu!). En specifieke voorstellen kunnen ook wel eens heel ineffectief zijn. Zij vindt het niet helpend om daar nog meer aan toe te voegen.
Mevrouw Ramaker (VVD) kijkt naar wat de raad merkt van de personele problematiek in de gemeentelijke organisatie. Zij benadrukt dat de raad het hoogste orgaan is; zij vindt het van belang dat de raad goed kan blijven sturen ook op dit onderwerp.
Mevrouw Fattal (GroenLinks) bevestigt dat de controlerende taak van de raad ongelooflijk belangrijk is. Zij wil ervoor waken dat de raad het niet zelf gaat doen. De output van de ambtenaren vindt zij zelf heel erg goed. Maar er wordt aan heel veel kanten aan hen getrokken, niet alleen vanuit de raad. Maar ook vanuit de teams zelf, vanuit de stad, vanuit het Rijk. De gemeente is ook een hele ingewikkelde organisatie. Daarvoor is maatwerk nodig.
Mevrouw Ramaker (VVD) merkt op dat de gemeente Utrecht niet anders is dan andere gemeenten in Nederland. Iedereen constateert dat. Er is wel iets aan de hand. Zij vindt het dan niet meer dan logisch dat de raad erbovenop gaat zitten, ook omdat het geld kost. Dan moet de raad het college enkele zaken meegeven over wat hij belangrijk vindt. Daarom voert de raad dit debat.
Mevrouw Fattal (GroenLinks) deelt volledig dat de situatie schrijnend is. Zij is ook blij dat de raad dit bespreekt. Er zijn een paar goede dingen gezegd over de aanpak. De concrete uitvoering van dag tot dag laat zij over aan de gemeentesecretaris en de ambtenaren.
Mevrouw Hessel (Utrecht Solidair) merkt op richting GroenLinks over de opmerking dat zij er weinig van merkt, op dat de kranten er vol van staan. In Utrecht merkt iedereen dat er drie à vier projectleiders zijn in twee jaar tijd. In de zaak waar 1 miljoen euro aan handhavingsommen moest worden betaald, bleek een gebrek aan leiding en dat mensen maar wat deden. Zij vraagt of mevrouw Fattal ermee eens is dat de raad ook een controlerende taak heeft over of het werkgeverschap wel goed wordt uitgevoerd.
Mevrouw Fattal (GroenLinks) heeft gezegd de situatie heel schijnend te vinden. Waaraan zij merkt dat het niet goed gaat met het verzuim in de organisatie, zijn de cijfers en de verhalen van mensen zelf. Zij laat zich dáárdoor leiden. Dat is heftig en dat moet het stadsbestuur aanpakken.

De voorzitter schorst de vergadering om 13.04 uur tot 14.00 uur.

Hervatting van agendapunt 7.
De heer Paalman (Horizon) kan zich aansluiten bij de zorgen die in de commissie zijn uitgesproken.
Hij vraagt in hoeverre de bore-outs gesignaleerd zijn en of die betrokken worden bij een eventueel onderzoek naar ziekte. Dit komt steeds vaker voor onder jonge mensen. Kijkt de gemeente Utrecht daar serieus naar?

Niet agenderende fracties

Mevrouw Nolten (BIJ1) gaat in op het ziekteverzuim als gevolg van een onveilige werkomgeving. Haar fractie vindt de situatie bij de Utrechtse veegdienst een schokkend voorbeeld van hoe institutioneel racisme en discriminatie nog steeds spelen in de gemeentelijke organisatie. Zij vindt het niet gek dat mensen als gevolg van onveiligheid zich ziek melden. Discriminatie en racisme op de werkvloer is niet alleen onrechtvaardig maar ook ziekmakend. Medewerkers die dagelijks moeten functioneren in een vijandige en onveilige omgeving waar zij worden buitengesloten onderschat of genegeerd vanwege hun afkomst, naam, huidskleur of geloof dragen een mentale last die zich vroeg of laat vertaald in uitputting, burn-out en ziekteverzuim. Zij noemt dat niet een persoonlijk probleem van de slachtoffers. Zij merkt op dat die bovendien zelf verantwoordelijk zijn voor het melden van discriminatie. Dit is wat haar betreft het falen van een organisatie.
De aanpak van discriminatie mag in haar ogen niet afhankelijk zijn van een melding. Preventie en actieve verantwoordelijkheid van de organisatie zijn daarin essentieel. Zolang de gemeente toelaat dat racisme en discriminatie in de organisatie bestaan, is zij medeverantwoordelijk voor de schade die dat aanricht, bij mensen, bij teams en uiteindelijk bij de hele organisatie. Dit is extra schrijnend voor de gemeentelijke organisatie die een afspiegeling zou moeten zijn van de gemeentelijke samenleving. De gemeente hoort een veilige plek te zijn voor alle werknemers. Zo lang dat niet op orde is, is ziek melden voor degene die racisme en discriminatie ervaren, voorlopig de enige uitweg.
Hoewel de nadruk ligt op aanpak van ziekteverzuim onder andere door medewerkers die gediscrimineerd worden, ziet haar fractie graag dat als zij zich schuldig maken aan discriminatie dat zij op non-actief worden gesteld, of bij herhaaldelijk misdragen, worden ontslagen. Dit geldt wat haar betreft in het bijzonder ook voor leidinggevenden. Zij stelt daarom de volgende vragen.
Hoe waarborgt de gemeente dat de slachtoffers zich veilig en serieus genomen voelen zo lang leidinggevenden die zich schuldig hebben gemaakt aan discriminerend gedrag niet direct op non-actief worden gesteld. Wat haar fractie betreft is het noodzakelijk om betrokken leidinggevenden tussentijds te schorsen om machtsverhoudingen en intimidatie te voorkomen tijdens de duur van het onderzoek. Zij vraagt of de wethouder bereid is om deze maatregel in te stellen.
Eerder is een motie ingediend over ontslag als uitgangspunt bij discriminerend handelen. Haar vraag is of die daadwerkelijk wordt gehanteerd als leidraad in disciplinaire trajecten. Zij vraagt of er concrete voorbeelden zijn waar deze motie is toegepast; zo niet, vraagt zij hoe de gemeente van plan is de aangenomen motie wel te implementeren.

Mevrouw Hessel (Utrecht Solidair) sluit zich aan bij de inbreng van de heer Van Steeg. Zij schrok van de reacties dat mensen niet meer schrikken van wanneer sprake is van intimidatie. Zij heeft heel veel contact met mensen; zij heeft zelden zo'n angstcultuur meegemaakt; mensen durven niet naar buiten te treden. Één iemand ging naar de rechter en reageerde uiteindelijk met "ook wanneer je een rechtszaak wint, krijgen ze je weg als ze je weg willen hebben". Iedereen gaat weg met een vaststellingsovereenkomst. Mevrouw Hessel sprak ook een jurist; die zou iemand bijstaan met een hele sterke zaak en dan komt de werkgever met een vaststellingsovereenkomst en dan kiest de werknemer daarvoor.
De voorzitter vraagt mevrouw Hessel niet in te gaan op individuele casussen.

De heer Bos (Stadsbelang Utrecht) merkt op dat mevrouw Hessel niet specifiek inging op een persoon. Er werd een situatie omschreven waarin een vaststellingsovereenkomst werd aangeboden. Hij vindt het ongepast dat de voorzitter mevrouw Hessel aanspreekt als zou zij een individuele casus aan de orde stellen.
De voorzitter licht toe dat zij wilde voorkomen dat het uit de hand zou lopen; zij gaf om die reden deze waarschuwing.
Mevrouw Hessel (Utrecht Solidair) vervolgt haar inbreng. Zij las vorig jaar een artikel in de krant over discriminatie, pesterijen, vernederingen. Daar hebben duizenden ambtenaren mee te maken in de gemeente Amsterdam. Dat blijkt uit een onderzoek van het Verweij-Jonker instituut onder Amsterdamse gemeenteambtenaren. Veel klachten gaan over leidinggevenden. Opvallend daarbij is dat het vooral leidinggevenden zijn die zich volgens medewerkers schuldig maken aan wangedrag. Dat gebeurde vorig jaar in Amsterdam en daarna werd het doodstil. Mevrouw Hessel dacht dat het niet in Utrecht zou gebeuren. Wat haar betreft kan over Utrecht eenzelfde artikel geschreven worden. Daarom denkt zij dat het heel belangrijk is onder ogen te zien dat het gebeurt. Wanneer mensen gepest worden en geïntimideerd, gaan ze zelf ook dat gedrag vertonen. Heel veel burgers in Utrecht klagen over het gedrag van ambtenaren. De cultuur werkt altijd door in hoe de medewerker zijn werk uitvoert; zij noemt dat een risico.
Vorig jaar kreeg de raad een antwoord op het ziekteverzuim bij de gemeente. Dan leest zij dat 80% van het verzuim bepaald wordt door langdurig verzuim. Ruim de helft van het langdurig verzuim betreft psychische klachten. Meestal is dat de combinatie van werk met privé omstandigheden. De persoonlijkheid van de medewerker en/of het ontbreken van sociale steun van bijvoorbeeld de leidinggevende. Misschien gaat het wel over de persoonlijkheid van de leidinggevende? Dit is alleen te voorkomen met een wijziging van het ziekteverzuimsysteem. Wat haar betreft moet preventie/begeleiding bij een neutrale persoon gelegd worden. Dat was vroeger personeelszaken en nu HRM. Van een leidinggevende kan niet verwacht worden dat die een zieke werknemer begeleidt en dat hij/zij daarbij in een neutrale positie blijft.
De voorzitter roept mevrouw Hessel op tot haar vraag te komen.
De heer Bos (Stadsbelang Utrecht) merkt op dat een commissielid over zijn eigen tijd gaat. Wanneer een commissielid iets niet agendeert, betekent dat niet dat hij zijn tijd niet mag gebruiken. Dat is de afspraak. Vanuit het voorzittersoverleg is gesproken over hoe ervoor te zorgen dat een vergadering ordentelijk verloopt, en waarop wordt ingezet. Uiteindelijk gaat het om het commissielid zelf en mag die zijn tijd gebruiken die beschikbaar is voor de commissievergadering.
Mevrouw Fattal (GroenLinks) merkt op dat afspraken niet voor niets gemaakt worden; wanneer die niet gehandhaafd worden, betekenen de gemaakte afspraken niets. De heer Bos heeft gelijk; iedereen gaat over zijn eigen tijd. Het is wel belangrijk dat de voorzitter mensen aanspreekt over hun tijdgebruik. Ditzelfde geldt ook voor haar waar het gaat om haar bijdragen kort te houden.
De voorzitter bevestigt dat iedereen over zijn eigen tijd gaat. Er zijn ook onderling gemaakte afspraken, wanneer commissieleden niet mee agenderen ze hun bijdragen kort houden. Zij wil voorkomen dat deze vergadering uit de tijd loopt.
De heer Bos (Stadsbelang Utrecht) heeft ervaring als voorzitter van de commissie en hij ziet dat mensen gebruik maken van hun rechten. Het spreekrecht is een groot goed. Wanneer mensen spreektijd willen besteden aan één agendapunt, doen ze dat. Niemand die ze tegenhoudt wat hem betreft.

De voorzitter spreekt de hoop uit dat mevrouw Hessel of een ander die dit wenst de volgende keer wel mee agendeert.
Mevrouw Hessel (Utrecht Solidair) vervolgt haar inbreng. De Utrechtse aanpak van het verzuim gaat uit van eigen regie door leidinggevenden en medewerkers. Daar zit wat haar betreft de crux: wanneer de leidinggevende intimideert, moet die de medewerker begeleiden.
Het komt voor rekening van de leidinggevende wanneer die veel ziekteverzuim heeft in zijn groep; de leidinggevende wil dan af van iemand die vaak ziek is. Dat zijn risico's op intimidatie en intimidatie wordt dan uitgelokt. Tussen de werkgever en de werknemers zou een neutrale positie moeten zijn; daarvoor moet een arbodienst ingehuurd worden. De begeleiding is mogelijk vanuit de arbodienst. Mevrouw Hessel verwacht dan al een paar procent daling in het ziekteverzuim.
Zij schrikt wanneer zij leest dat de kern van de geïdentificeerde aanpak versteviging is van de eigen regie in een warm zakelijke sfeer. Daarmee wordt het weer bij de werknemer gelegd en eigenlijk ook bij de werkgever. Mevrouw Hessel pleit voor allereerst een extern onderzoek; zij heeft schrikbarende geluiden gehoord.
Mevrouw Hessel betwijfelt of de gemeente Utrecht wel een goede werkgever is; de gemeente heeft geen ouderenbeleid. Zij begrijpt dat de gemeente een goede werkgever is voor alle projectleiders maar niet voor het lagere personeel. Het lagere personeel moet hard werken. Wanneer de ouderen geen cliëntencontact meer aankunnen, is voor hen niets geregeld. Zij hoopt dat dit wordt meegenomen.
Zij vraagt de wethouder een extern onderzoek in te stellen naar intimidatie binnen de gemeentelijke organisatie. Zij vraagt de wethouder te overwegen het ziekteverzuimbeleid/preventie in neutrale handen te geven.

De heer Klijn (UtrechtNu!) probeert zijn bijdrage beperkt te houden. Hij benadrukt dat dit een belangrijk onderwerp is.
Het ziekteverzuim van 8,7% is veel te hoog. Dat percentage groeit al jaren. 80% van dit verzuim is langdurig; het hoogst van de vier grote steden. Het gaat om een groep van meer dan 500 medewerkers die nu ziek thuis zit. Hij noemt dat een ernstig probleem voor de gemeentelijke organisatie en voor de stad. Het is alsof een voetbalwedstrijd wordt gespeeld met 10 man structureel. Dat houdt het team niet vol.
Hij vindt het ook niet vreemd dat een groot deel van de medewerkers (meer dan éénderde) die wel werkt een veel te hoge werkdruk ervaart. Natuurlijk is het een complex probleem; er is geen grip op alle oorzaken. Wel is een goed vitaliteitbeleid te voeren. Dat gebeurt in zijn beleving onvoldoende. Hij refereert aan de inbreng van mevrouw Hessel: de kern van de verzuimaanpak wordt neergelegd bij het respect tussen leidinggevende en de werknemer. In een ideale wereld werkt dat misschien, maar niet wanneer sprake is van sociale onveiligheid of een zieke managementcultuur. Hij veronderstelt dat daar een grote blinde vlek zit bij de gemeente; er is te weinig aandacht voor de psychische klachten die verband houden met het werk. Wat nodig is, is een cultuuromslag bij een aantal leidinggevenden en bij een aantal onderdelen van de organisatie, en het weer gaan luisteren naar de werknemers als een vorm van dienend leiderschap en het aangaan van een oprechte dialoog tussen werknemer en leidinggevende. De managementkwaliteiten luisteren en het vermogen tot reflectie, lijken te ontbreken. Dit moet wat hem betreft de gemeentelijke organisatie op de rit gaan krijgen.
Hij vraagt de wethouder hoe de kwaliteit van leidinggeven gemonitoord wordt. Zijn er regelmatig functioneringsgesprekken tussen werknemer en leidinggevende die twee

kanten opwerken? Is de analyse van de arbodienst over dit onderwerp inzichtelijk voor de raad? Kunnen de vragenlijsten van het medewerkers tevredenheidonderzoek in de jaren 2023 en 2024 gedeeld worden met de raad?
Is er überhaupt wel draagvlak bij leidinggevenden voor het hebben van een regierol bij het verzuimbeleid? Is het overleg met de centrale ondernemingsraad van voldoende kwaliteit? Kan een ombudsman hiervoor een oplossing zijn?

Mevrouw Usmany (Student & Starter) houdt haar bijdrage kort. Zij attendeert op het belang van dit onderwerp om een effectieve aanpak te zoeken. Ook haar fractie vindt het hoge ziekteverzuim zorgwekkend.
Dit debat richt zich vooral op werkgerelateerde oorzaken; haar fractie sluit zich op dat gebied aan bij de punten die eerder al zijn gemaakt over de aandacht die nodig is voor de sociale veiligheid binnen de gemeentelijke organisatie. Zij vindt de aandacht voor privé omstandigheden volledig ontbreken. Wel is in de toekomstvisie specifieke aandacht voor de groep medewerkers van 45 – 54 jaar. Zij vindt die aandacht terecht. Die groep zit in een complexe levensfase; zij combineren een gezin met mantelzorg voor ouders. Tegelijkertijd vraagt zij zich af hoe het met de jongere medewerkers zit bij de gemeente. Zij staan vaak aan het begin van een carrière, maar kampen met onzekerheid over hun contractpositie, hebben te maken met prestatiedruk en met een krappe woningmarkt. Daarvoor is geen specifiek aandacht. Zij vraagt hoe de wethouder hierop reflecteert. Zij legt de vraag voor of het stadsbestuur aandacht moet hebben voor leeftijdsgebonden omstandigheden van deze medewerkers.

De heer Bos (Stadsbelang Utrecht) refereert aan zijn motie in 2015 Utrechtse Ambtenaren uit de Lappenmand omdat het ziekteverzuimpercentage toen al 6,9% was en uit de pas schoot met percentages die destijds gebruikelijk waren in Nederland.
In 2024 diende hij de omgekatte motie nog een keer in. Het toenmalige college, het toenmalige sturend orgaan, nam wellicht de verkeerde maatregelen of handelde niet om het enorme ziekteverzuim naar beneden te brengen. Hij vindt 8,7% bizar. Wanneer hij ziet waarmee het huidig college bezig is, stemt hem dat tevreden. Zorgvuldigheid hierbij is belangrijk. Het alloceren van problemen vindt hij belangrijk. Hij vraagt naar de bron van het ziekteverzuim. Hij vraagt naar de bron van de enorme in- en uitstroom binnen de organisatie. De basis is het personeelsbeleid. Wanneer het personeelsbeleid niet goed is, en de organisatie wordt geconfronteerd met een enorme uitstroom, met een enorm hoog percentage ziekteverzuim, belasten de zieken ook het zorgsysteem. Wanneer niet gezorgd wordt voor een goede basis, blijft de organisatie geconfronteerd worden met ziekteverzuim. Hij pleit ervoor te zorgen dat Utrecht een Great place to work is. Daartoe riep hij al eerder op. Maar dan moet ervoor gezorgd worden dat Utrecht een geweldige werkgever is voor wie een werknemer graag wil werken, waarvan het personeelsbeleid goed is. Nu plakt het stadsbestuur pleisters op wonden die ontstaan. Nu wordt geprobeerd het ziekteverzuimbeleid aan te pakken. Maar de organisatie is er niet met alleen die aanpak. Er moet voor gezorgd worden dat het personeelsbeleid integraal gemeentebreed opnieuw wordt opgebouwd zo dat er geen aanleiding meer is om zwaar in te zetten op extra maatregelen om [het percentage] ziekteverzuim naar beneden te krijgen. Hij ziet graag het huidige personeelsbeleid goed doorgelicht worden. Hij pleit ervoor het operationeel personeelsbeleid onder de loep te nemen en te zien wat te verbeteren

is. Hij roept ertoe op om vanuit een externe partij het Utrechtse personeelsbeleid zowel strategisch als operationeel goed onder de loep te nemen. Hij vraagt een plan hoe het personeelsbeleid in de toekomst vorm te kunnen geven.

De beantwoording

Wethouder Streefland ziet dat dit onderwerp leeft; dat leeft ook bij de wethouder. Zij vindt het onderwerp ingewikkeld. Het raakt aan heel veel punten en het streven is dit complexe probleem wel met een druk op de knop vast te pakken. Zij geeft een inleiding over wat het college momenteel doet. Daarna zal zij zo snel mogelijk doorgaan met de beantwoording van de fracties.

De wethouder is erkentelijk voor de aandacht voor dit onderwerp. Dat had zij liever niet gewild; het is wel top of mind. Dat is ook het geval bij de organisatie. De wethouder dankt de heer Bos met dat hij zijn motie weer onder de aandacht bracht. Volgens haar is het daarna ook weer verder gekomen. In haar beleving was het een goede technische sessie.

De grootste vraag is of er voldoende sturing en regie is op het verminderen van het ziekteverzuim, waar allerlei onderliggende [oorzaken] zijn. Het antwoord is dat het college hierop veel steviger is gaan sturen. Dat betekent concreet dat het college elke maand de verzuimcijfers inzichtelijk heeft, dat die op concerndirectieniveau worden besproken. Dat is vervolgens op een goede manier en ook op een warme manier met de leidinggevenden besproken. Dan wordt er vervolgens binnen de eigen organisaties aan gewerkt.

Het college werkt ook aan een analyse op welke organisatieonderdelen het verzuim meer is. Daarop zet het college een opmaat aanpak; hier is nooit een one size fits all oplossing mogelijk. Bijvoorbeeld bij Wijken, bij volksgezondheid, bij Publiekszaken wordt een analyse gehouden met de medewerkers op de werkvloer van wat er nodig is, wat in de desbetreffende organisatie te doen is. Bij Wijken is het iets anders dan bij Publiekszaken of bij Volksgezondheid. Dan wordt nagegaan wat te verbeteren is, wat is daar aan te pakken. Na deze gaan ook andere organisatieonderdelen aan de slag. De wethouder noemt in dit verband Werk en Inkomen. Zo probeert het college het uit te breiden zo dat zowel sprake is van sturing van boven af met de aanpak Verzuim. Dat gaat over herstellen, voorkomen en versterken. Daaronder zijn ook de doelen gesteld. Daarop stuurt het college.

De wethouder is het er zeer mee eens dat de problematiek gelaagd is. Bij de ene afdeling gaat het over de autonomie in het werk. Of zit iemand in een rooster zonder mogelijkheid tot flexibiliteit. Of heeft iemand te maken met weinig doorgroeimogelijkheden. Of soms is het werk te moeilijk geworden. Bij een ander team, bijvoorbeeld bij Volksgezondheid, gaat het om een hele hoge werkdruk om zorg te leveren, om het goed te doen in de vele contacten die er zijn met de mensen in de stad. Dat leidt soms ook tot stress. Daar gaat het om leren prioriteren; wat doen we nu en wat later en wat doet we niet. Dat is niet de kerncompetentie. De gemeente Utrecht vindt “nee zeggen” heel moeilijk. Bij Publiekszaken is de span of Control van de leidinggevenden veel te groot. Een team van 50 is veel te groot. Dan moeten de teams kleiner worden; dan zijn er meer leidinggevenden nodig. Dat kan weer leiden tot meer bureaucratie. Dat is niet gewenst, maar dat is wel nodig. Het is nodig om mensen te zien en ze aandacht te geven om de relatie te versterken.

Het college gaat op hoog niveau na hoe het met de cijfers staat, wat de aanpak is; per afdeling wordt dan gekeken naar wat nodig is. Daarnaast staan dan verzuimspecialisten. Dit is belangrijk omdat het over mensen gaat.

Het college ziet dat mensen graag bij de gemeente Utrecht willen werken. Het college probeert in te zetten op het binden en boeien van mensen aan/in de organisatie. De wethouder vindt het terecht dat dit de aandacht heeft van de raad. Het stadsbestuur moet de cijfers naar beneden krijgen. 1% minder verzuim betekent 8 miljoen euro. Dit is heel belangrijk voor het college.
De cultuur in de organisatie en ook hier in de raad en ook in de stad is een lieve cultuur met elkaar; veel samen doen en veel overleg. Daar wordt het niet altijd beter of doelmatiger van. Nu komen er hervormingsbezuinigingen aan; die gaan ook over de organisatie en ook over het leren prioriteren en “nee” zeggen. Het is iets cultureels. Het is ook wat de organisatie ziek heeft gemaakt. Dat betekent dat de organisatie in een andere dynamiek komt te zitten, meer resultaatgericht gaat werken. De hervormingsbezuinigingen gaan helpen, namelijk inzicht en overzicht krijgen in alle werkzaamheden; niet alles kan meer. Dat vinden alle betrokkenen heel moeilijk.
De heer Van Steeg (CDA) vraagt wat er dan precies veranderd is dat het nu wel top of mind is bij het college; het college zit nu in zijn laatste jaar.
Wethouder Streefland antwoordt dat dit hiervoor ook al top of mind was. Het college ziet deze cijfers ook. De patronen die in Utrecht te zien zijn, zijn breder te zien in de G4. Zij zit in de commissie voor arbeidszaken; ook daar is hetzelfde te zien. In de arbeidsmarkt is iets aan de hand waardoor dit patroon te zien is. De wethouder bevestigt dat datgene wat het college tot nu toe heeft gedaan niet voldoende effect heeft gehad. Het betekent ook niet dat het college dit nu pas doet. Ook vorig jaar was dit al ingezet. Het is nu nog meer top of mind dan voorheen. Dit ligt bij de wethouder dichterbij omdat dit correspondeert met haar achtergrond; het klopt dat zij zich hier ernstig tegenaan heeft bemoeid.
De heer Van Steeg (CDA) vindt dat op zich goed om te horen. Toch is de trend in de toename in de cijfers nog steeds te zien; wat zal straks de curve doen dalen?
De wethouder licht toe dat het gaat om een combinatie van sturen op cijfers, op precies weten hoe hoog de cijfers zijn, waar en binnen welke teams om dan in te dalen in de teams om na te gaan wat er aan de hand is.
Het college is begonnen met het aanscherpen van het verzuimprotocol. Zij verwacht dat in de organisatie meer helderheid komt over wat te doen wanneer iemand ziek is en wat de leidinggevende moet doen. Het college heeft meer dingen ingevoerd en hoopt van harte dat daarmee de verzuimcijfers naar beneden gaan. Het college kan het alleen maar heel goed volgen en bijsturen.
Wat zij nu al ziet is dat bij de teams waar nu hieraan gewerkt wordt de cijfers afnemen. De wethouder kan niet beloven dat over drie maanden het overal minder is. Het gaat overal en bij iedereen over bewustwording.
De heer Van Steeg (CDA) hoort de wethouder iets zeggen over “Het is ook wat de organisatie ziek heeft gemaakt.” Hij vraagt of de wethouder de hervormingsbezuinigingen als een mogelijkheid ziet om de cultuurverandering te laten plaatsvinden.
Wethouder Streefland antwoordt met “ja” en “nee”. “Ja” omdat het alle betrokkenen gaat leren dat niet alles meer kan en dat soms “boem” “ho” is. Mensen zijn steeds doorgegaan met heel hard te werken. Misschien moet straks ook gezegd worden dat dit niet meer gaat. Dat zal daarbij gaan helpen. Zij ziet alleen wel dat hervormingsbezuinigingen ook iets gaan doen met de cultuur of met de DNA van de organisatie, namelijk een heldere opdracht verlenen. Wat moet gedaan worden, wanneer moet het af zijn met wie zal overlegd worden wanneer wordt output geleverd? Wanneer het jarenlang niet op die manier is gedaan, moeten de betrokkenen daarop begeleiding krijgen. Dat zal niet iedereen even leuk vinden. Dat gaat het college wel

helpen om doelmatiger en uiteindelijk ook binnen de kaders fijner te gaan werken. Daarop is nog wel iets te doen.
De wethouder vindt ook goed om te zeggen dat de hervormingsbezuinigingen de gemeentelijke organisatie gaan helpen. De wethouder schetst de dagdagelijkse problematieken die op de gemeente afkomen; veel wordt gevergd van ambtenaren.
Mevrouw Hessel (Utrecht Solidair) vraagt naar het aantal vaststellingsovereenkomsten die afgesloten zijn. Het ziekteverzuim kan ook dalen door meer mensen onder druk te zetten een vaststellingsovereenkomst te tekenen.
Wethouder Streefland zou zover niet willen gaan. Daaronder zit een aantal aannames, alsof dit heel vaak gedaan wordt. Wanneer iemand niet meer op zijn plek zit, is het mogelijk om die via een interne careercentre op een andere plek zich wel thuis te laten voelen. De wethouder benadrukt dat dit niet verjuridiseerd wordt. Daarover is ook al een debat gevoerd. Daarin is uitgebreid hierover gesproken.
Mevrouw Hessel (Utrecht Solidair) neemt dat aan. Zij bevestigt dat vaststellingsovereenkomsten er altijd zullen zijn. Dat kan soms ook heel nodig zijn. De vraag is of deze overeenkomsten excessief worden afgesloten. Wanneer zij het aantal te weten komt, is te beoordelen of dit ook in een organisatie als die van de gemeente te verwachten is.
Wethouder Streefland stelt voor in Q4 de raad te informeren over hoe het programma loopt met het plan van aanpak. Dat zal uitgebreider gebeuren dan afgelopen jaar gedaan is. Dan is ook iets te zeggen over vaststellingsovereenkomsten.
De wethouder vervolgt zijn beantwoording met in te gaan op de inbreng van de VVD. Zij beantwoordt de vraag of de juiste mensen op de juiste plek zitten. De drie basisbehoeften zijn cruciaal. De vraag is ook of mensen over- of ondergekwalificeerd zijn en wat de gemeente dan doet. Loopbaanproblematiek kan een van de oorzaken zijn van verzuim. Dat is een belangrijke reden waarom de gemeente nu een voorstel heeft ontwikkeld voor het Loopbaancentrum; daar kunnen mensen naar toe en worden ze geholpen. Daar worden gesprekken gevoerd.
De wethouder bevestigt dat fitgesprekken gevoerd worden. Het kan zijn dat iemand is uitgewerkt of dat het te moeilijk is geworden, of te gemakkelijk. Uiteindelijk is des te meer zichtbaar contact van de leidinggevende met de medewerker des te effectiever. De wethouder noemt in dit verband interne roulatie; zij houdt liever goede mensen in de organisatie, en mensen die niet meer op hun plek zitten en ergens anders in de eigen organisatie wel.
De heer Maas (VOLT) vindt “loopbaancentrum” leuk klinken en dat is het misschien ook; hij wil graag weten hoe dat werkt. Wat is een dergelijk centrum precies?
Wethouder Streefland antwoordt dat het college daarmee bezig is. Het streven is mensen binnen de organisatie te herpositioneren. Een Loopbaancentrum kan daarbij helpen. P&O is daarmee intensief bezig. Vanuit [de individuele ambtenaar] een andere plek vinden binnen de organisatie, blijkt moeilijker te zijn. Daarbij helpt een dergelijk centrum. Ook daarover kan de wethouder de raad nader informeren in de reeds toegezegde brief.
Autonomie is mogelijk in sommige afdelingen in andere afdelingen veel minder. Daar waar meer repeterende werkzaamheden zijn, is minder autonomie mogelijk. Dat wordt verschillend gewaardeerd.
Bij andere afdelingen is soms een te grote vorm van autonomie te zien. In het licht van de hervormingsbezuinigingen zal dat “vrijheid binnen kaders” worden. Ook dat is een gegeven. Soms hebben mensen veel autonomie maar weinig contact met de

leidinggevende omdat de span of control van de leidinggevende te groot is en iemand aan het zwemmen is.
Mevrouw Ramaker (VVD) vraagt de wethouder in te gaan op autonomie in relatie tot het ziekteverzuim.
Wethouder Streefland antwoordt dat in sommige afdelingen te zien is dat de autonomie klein is; wanneer medewerkers daarvan last hebben, is te zien dat het ziekteverzuim hoger is. Dat is een gegeven. Daar gaat het college na of iets te doen is met meer pauzemogelijkheden of andere werkzaamheden. Bij bepaalde afdelingen waarbij bekend is dat het ziekteverzuim ook hoger is, zijn minder doorgroeimogelijkheden. Naar dat soort dingen kijkt het college momenteel. Gebrek aan autonomie is dan een van de dingen waardoor mensen sneller ziek kunnen worden.
Mevrouw Ramaker (VVD) begrijpt dat de wethouder zegt dat het gaat om op maat oplossingen. Zij vraagt of de wethouder kan zeggen dat dit het HRbeleid is.
Wethouder Streefland antwoordt dat de gemeente Utrecht strategisch personeelsbeleid heeft. Daarover is van alles geschreven. Zij is er voorstander van hiermee aan de slag te gaan en een en ander te verbeteren. Het college probeert teams te helpen in het geval ze te kampen hebben met verzuim.
Mevrouw Ramaker (VVD) is er voorstander van hiermee aan de slag te gaan. Zij vindt het fijn dat er beleid is en dat cijfers bekend zijn. Zij vraagt of de wethouder het met haar eens is dat het goed is om het te stroomlijnen en een plan van aanpak hierop te maken.
Wethouder Streefland antwoordt dat het college een plan van aanpak heeft. Zij vraagt de ruimte om hiermee aan de slag te gaan. Zij stelt voor in december de raad een update te geven over de voortgang en over eventuele aanscherpingen. Naar aanleiding van de motie van de heer Bos is het college verder aan de slag gegaan om dat verder te gaan verstevigen. Het college is verdiepend aan de slag gegaan met het plan van aanpak. Zij nodigt de commissie uit het haar te laten weten wanneer de raad daarover meer informatie nodig heeft.
De heer Bos (Stadsbelang Utrecht) denkt dat het vooral gaat om een stuk transparantie met betrekking tot de verbeterstappen. Hij zou het niet slecht vinden om vanuit dat kader de raad te informeren over de stappen die gezet worden om invulling te geven aan het strategisch personeelsbeleid, maar ook aan het operationeel personeelsbeleid. Wat hem betreft moet het college het laten zien.
Wethouder Streefland neemt daarvan nota. Zij doet dat graag. Q4 lijkt haar het goede moment om uit te weiden rondom dit thema en waar het breder over personeelsbeleid gaat. Het college wil dit zo concreet mogelijk [benaderen] als het gaat om onder meer de effecten en wat nog niet lukt. De wethouder hoopt van harte [het verzuimcijfer] snel naar beneden te krijgen. Daaraan wordt hard gewerkt.
De heer Bos (Stadsbelang Utrecht) merkt op dat het in deze casus niet gaat om het ziekteverzuim naar beneden te krijgen als resultante. Het gaat erom dat de gemeente Utrecht een goed strategisch en operationeel personeelsbeleid moet hebben, waardoor dit soort maatregelen niet nodig zijn om de processen te verbeteren. Als het personeelsbeleid goed is, gaan mensen niet weg en worden ze niet ziek. Hij herhaalt zijn streven.
Wethouder Streefland is het daarmee eens. Zij geeft aan de andere kant een winstwaarschuwing; de arbeidsmarkt is complex. De samenleving is ook niet gemakkelijker worden. De gemeente Utrecht heeft hervormingsbezuinigingen. [Medewerkers] hebben binnen de gemeente Utrecht zeer uiteenlopende werkzaamheden. Wanneer het zo gemakkelijk zou zijn om dit te bewerkstelligen met alleen een strategisch

personeelsbeleid, had de wethouder dat graag gedaan. Zij wil graag mensen houden voor de organisatie.
En toch is het zo dat mensen op den duur zeggen dat ze ziek worden. Soms zit dat binnen afdelingen. Dan is het nodig om een goede analyse te maken. En dat ondanks dat er een schitterend strategisch personeelsbeleid is.
Prioritering en inzicht krijgen in de werkzaamheden en dingen niet meer doen en dingen laten doen, is iets dat met de hervormingsbezuinigingen naar boven komt. Dat betekent ook voor het college als voor de raad dat soms gezegd moet worden dat voor een taak niemand beschikbaar is. Of dat het nu niet kan maar wel later. De wethouder vraagt de raad daarop voorbereid te zijn.
Als het gaat om de veiligheid op de werkvloer zijn de vertrouwenspersonen bekend, en is er een meldpunt. Er zijn ook externe vertrouwenspersonen. Er zijn ook van hen meer dan eerder. De wethouder hoopt van harte dat mensen zich bij de vertrouwenspersonen melden wanneer zij voelen dat het niet goed gaat. Daarover probeert het college laagdrempelig te zijn en ze daartoe te bewegen. Bovendien is er een bedrijfsmaatschappelijk werker beschikbaar. De wethouder bevestigt dat wanneer het gaat om een leidinggevende, het juist goed is dat een medewerker naar een vertrouwenspersoon gaat om in een 3-gesprek na te gaan wat nodig is. Te zien is dat mensen wel naar de vertrouwenspersoon gaan.
Mevrouw Ramaker (VVD) vindt het goed om te horen dat er ook externe vertrouwenspersonen zijn. Zij vraagt of het dan ook gaat om echte mensen; hoe heeft de gemeente Utrecht dit geregeld?
Wethouder Streefland antwoordt dat het echte mensen zijn die niet verbonden zijn aan de gemeente Utrecht en niet een soort Ombudsloket.
Mevrouw Ramaker (VVD) neemt aan dat de raad in het sociaal jaarverslag [hierover geïnformeerd wordt]. Zij legt de vraag voor of dit te verbeteren is zo dat de raad die informatie ook gemakkelijker kan vinden. Dit zegt zij in aansluiting op de inbreng van de heer Bos over transparantie.
Wethouder Streefland merkt op dit een goed punt te vinden. Zij licht toe dat in de jaarstukken elk jaar wordt bijgestuurd. Zij kan zich voorstellen dat de raadsleden dan heel erg moeten zoeken. Zij kan nagaan hoe dat te verbeteren.
De heer Van Steeg (CDA) merkt op dat zijn fractie mensen én ook vertegenwoordigende organen aan de telefoon krijgt die zeggen dat die meldpunten onvoldoende functioneren, dat ze daarin onvoldoende vertrouwen hebben. Die stellen dat die vertrouwenspersonen onvoldoende onafhankelijk zijn en dat [op meldingen] onvoldoende wordt doorgepakt. Wanneer de wethouder dit niet herkend, beschouwt hij dat ook als een probleem. Hij vraagt of de wethouder dit ook zo ziet.
Wethouder Streefland moet hiervan bijkomen. Zij benadrukt dat er vertrouwenspersonen zijn. Dat is geen meldpunt. Het gaat om mensen waar mensen heengaan wanneer er vraagstukken zijn. Er zijn ook externe vertrouwenspersonen. Zij weet dat vakbonden bezig zijn om een Ombudsloket in het leven te roepen. Wanneer daar andere gesprekken gevoerd worden, ook intern, houdt het college dat ook transparant.
De wethouder weet dat mensen een extra drempel ervaren. Zij hoopt van harte dat wanneer mensen de raad bellen, gevraagd zal worden wat zij nodig hebben. Het advies kan zijn contact op te nemen met een extern vertrouwenspersoon. Zij zou willen dat die dynamiek versterkt wordt. Het college doet er alles aan om mensen te vragen een melding te maken wanneer er iets aan de hand is. Soms heeft dat ook te maken met dat mensen de idee hebben te maken te hebben met een ingewikkelde

buitenwereld waarvoor ze vertrouwenspersoon nodig hebben. De wethouder houdt zich aanbevolen voor concrete aanvullingen als het gaat om de vraag wat nog meer te doen is om de drempel [te slechten] naar de vertrouwenspersoon om de arbeidsrelatie weer te herstellen zodat iemand weer gezond aan het werk kan.
De heer Van Steeg (CDA) betwijfelt niet dat de wethouder hier bovenop zit. Dat laat ze ook zien in dit debat. Zijn zorg is dat dit doorkomt in de organisatie; dat er werkelijk actie wordt ondernomen op meldingen die gedaan worden. Zijn gevoel is dat er een groot verschil is tussen wat de wethouder hier zegt en de urgentie die zij uitstraalt en wat er daadwerkelijk plaatsvindt op de werkvloer.
Wethouder Streefland kan niet goed reageren op signalen die de heer Van Steeg heeft gekregen. Het lijkt haar dan goed dat de heer Van Steeg daarover in alle openheid het gesprek aangaat met haar. Wanneer mensen zich bezwaard voelen om naar de interne vertrouwenspersoon te gaan of in ieder geval naar een vertrouwenspersoon, is er de externe vertrouwenspersoon. Ook die is [beschikbaar] om het gemakkelijker te maken voor mensen.
De heer Simşek (DENK) kan zich aansluiten bij de vraag die het CDA stelt. In het verlengde daarvan vraagt hij zich af in hoeverre de externe vertrouwenspersonen bekend met de mensen op de werkvloer en in hoeverre de wethouder een beeld heeft van of daar ook drempels worden ervaren om die te benaderen.
Wethouder Streefland antwoordt dat die bekend zijn. Dit is ook aangegeven in dezelfde routing met de contactgegevens. Een interne vertrouwenspersoon is niet hetzelfde als een verlengstuk van de organisatie. Die is opgeleid om het 3 gesprek te voeren en onafhankelijkheid te waarborgen. Soms is dat effectiever dan een externe, zo stelt de wethouder zich voor. De wethouder kan niet iets doen aan gevoelens als “durf ik het eigenlijk wel”. Zij kan niet meer doen dan wat zij nu inbrengt.
Zij bevestigt dat er nu veel steviger On Boarding programma's zijn voor alle medewerkers. Het college heeft oog voor *learning on the job*. Zij bevestigt dat veel wisselingen in teams voor druk zorgen. Het college is erbij gebaat dat mensen een tijd in de organisatie blijven. Zij noemt dit binden en boeien en strategisch personeelsbeleid. Een buddy wordt toegekend voor drie maanden; mogelijk is hierin differentiatie aan te brengen. De wethouder merkt op dat het niet effectief is om mensen te laten zwemmen en ook niet voor het team.
Mevrouw Ramaker (VVD) merkt op dat er een wisselwerking is tussen zaken centraal te regelen en het op maat maken. Zij legt de vraag voor in hoeverre nagedacht is over de spanning; zij gaf nu het voorbeeld van On Boarding. Zij vraagt of de wethouder bezig is met de vraag hoe het centrale meer te versterken is.
Wethouder Streefland merkt op dat twee jaar geleden juist om deze reden een centraal On Boardingsprogramma is ingesteld met twee dagen waarin mensen elkaar leren kennen. Dit wordt heel goed beoordeeld. De concerndirecteur of de gemeentesecretaris is dan aanwezig. Momenteel wordt nagedacht over mensen niet te snel los te laten.
De wethouder benadrukt dat het college bezig is met de span of control. Zij erkent dat het contact met burgers soms tot stress leidt. Zij benadrukt dat de spanning veroorzaakt wordt door meervoudige factoren.
Mevrouw Ramaker (VVD) vraagt wanneer de raad het Plan van Aanpak krijgt voor de hervormingsbezuinigingen.
Wethouder Streefland antwoordt dat de raad daarover eerst gaat besluiten bij de Voorjaarsnota met het pakket dat daaraan vastzit. Daarna komt er een monitoring om na te gaan hoe het loopt.

De wethouder bevestigt dat ziekte en verzuim effect hebben op de uitvoering van het werk. Soms moet het college daarvoor inhuren. Zeker bij piek en ziek. Ook dat probeert het college naar beneden te brengen. Dat gaat ook naar beneden. Een en ander kan leiden tot vertraging van de werkzaamheden. Bovendien kan dat leiden tot een latere start van een programma.
Zonder dat de wethouder refereert aan dat de toename van het verzuim een landelijke trend is, benadrukt zij dat bij de overheid die toename in het algemeen hoger is. Dat geldt zeker voor afdelingen die borg staan voor zorg. Ook is de toename in de organisatie een factor.
Mevrouw Raaijmakers (PvdA) merkt op dat het al jarenlang aan de gang is en jaar op jaar het verzuim toeneemt. Kennelijk was wat is gedaan in de afgelopen tijd niet goed genoeg. De vraag is of het college nu een stap verder gaat.
Wethouder Streefland merkt op dat te zien is dat het een combinatie is van centrale sturing en zicht op feiten en cijfers als zorgt het college voor meer inbedding in de organisatie. Te zien was dat alleen centrale sturing niet helpt. Goed wordt nu gekeken naar welke afdelingen meer aandacht nodig hebben en waarop het vooral zit waardoor mensen ziek worden: op leiderschap, span of control, gebrek aan autonomie? Dat nagaan, doet het college nu meer dan eerder. Het college zet bijvoorbeeld in op hoe mensen hun rol invullen. Er moet een warme zakelijkheid zijn. Ook moet gezegd worden tegen mensen dat ze zich niet met een appje mogen ziek melden. Om die reden het verzuimprotocol. Het is een verplichting binnen met MD-traject voor alle leidinggevenden voor een betere aanpak van verzuim en dan niet alleen “Gij zult hier weer komen” maar ook wat is er aan de hand: de verzuimgesprekken. Ook is de aanpak van het college gericht op de Arbodienst. Een effectievere arbodienst kan het college helpen bij het kort verzuim. Zij hoopt voldoende reflectief te zijn.
Mevrouw Raaijmakers (PvdA) vraagt of de leidinggevenden nog meer ondersteund worden vanuit P&O. De ene leidinggevende is de andere niet.
Wethouder Streefland antwoordt bevestigend dat die ondersteuning zowel vanuit P&O gedaan wordt: meer begeleiding. Te zien is dat de verzuimspecialisten die rol hebben naar leidinggevenden. Er komen meer verzuimspecialisten bij. Dat is vanuit HR faciliterend/begeleidend. Het verzuim zit niet alleen bij de medewerkers, maar zit soms ook bij de leidinggevenden om deze reden - misschien niet helemaal klaar voor de taak. Leidinggeven is ook moeilijker geworden. Ook in het gesprek hierover in deze commissie, bepleit de wethouder compassie met hen.
De heer Maas (VOLT) merkt op dat de beantwoording door de wethouder vragen bij hem oproept. Maar misschien loopt hij op de zaken vooruit. Hij herkent een aantal factoren die de wethouder noemt. Hij refereert aan het debatje met de VVD over de indicatoren. Hij legt de vraag voor aan de wethouder welke indicatoren zij hieraan kan toevoegen. Zij noemde een fors aantal voorbeelden.
Wethouder Streefland zou wat haar betreft het college vooral gaat dóen in plaats van schrijven over het doen. Zij hoopt dat de raad haar niet intensief met indicatoren bezig laat zijn; zij hoort dat graag.
De heer Maas (VOLT) vindt het mogelijk om aan doelen te werken, maar wanneer niet bekend is wanneer het doel behaald is, wordt het niets. Hij wil ook niet veel werk veroorzaken. Hij wil weten wanneer het geslaagd is.
Wethouder Streefland begrijpt dat volledig. Volgens haar is het goed om in de Q4-brief aan te geven wat behaald is en wat is ingezet. Dat inzichtelijk maken. Zij kan voor 2024 zien dat alle dingen die gezegd zijn, ook gedaan zijn.

De heer Bos (Stadsbelang Utrecht) hoopt niet in het jaarverslag van de gemeente allerhande indicatoren op te nemen voor hoe succesvol de gemeente is op ziekteverzuim. Wat hem betreft spreekt het percentage. Wanneer de raad daar achter wil duiken, vraagt hij wel duidelijkheid aan het college.
Wethouder Streefland dankt voor deze inbreng. Zij zal in ieder geval in de brief van Q4 informatie opnemen over de voortgang. Dat doet het college ook bij rekening en risicovolle projecten. Zij zal dat niet in detail gaan doen.
De heer Van Steeg (CDA) heeft ook niet zo behoefte aan indicatoren. Wel heeft hij behoefte aan de succesfactoren; heeft het college die voldoende in de greep? De wens bestaat om het percentage naar beneden te krijgen. De wethouder heeft ook gesproken over een cultuurverandering. Gesproken is over de vertrouwenspersonen, over de vaststellingsovereenkomsten; wat zijn volgens de wethouder de cruciale succesfactoren waardoor een betere werkcultuur ontstaat op het stadskantoor.
Wethouder Streefland vindt dit een hele grote vraag. Een cultuur veranderen kost ongeveer zeven jaar. Vandaag gaat het over de inzet op verzuim. Dat is ook een cultuuraspect. Daarbinnen is bekend dat het van belang is dat een leidinggevende goed zicht heeft op zijn eigen team, pro actief is, warm en benaderbaar is. Eerder werd in het debat ook over leiderschap gesproken. Ook is bekend dat het goed is om drempels op te werpen als het gaat om cultuur; je niet zomaar ziek te kunnen melden. Dat zijn elementen binnen de cultuur van ziekteverzuim. Daarmee is het college bezig aan de hand van een plan van aanpak.
De vraag is gesteld of er nog andere maatregelen achter de hand zijn wanneer blijkt dat de huidige aanpak niet werkt. De wethouder wil hier graag mee doorgaan; hier zijn de grondoorzaken genoemd.
Het inhuurplafond neemt juist een beetje af omdat daarop scherper gestuurd wordt. Daarmee neemt ook de regelruimte af om zaken toch nog voor elkaar te krijgen. Dat neemt niet weg dat inhuur altijd nog nodig zal zijn voor piek en uniek. Het college streeft naar een betere balans in de arbeidsmarkt.
De wethouder hoopt met de toezegging de raad uitgebreider te informeren in Q4 de raad te bedienen als het gaat om de controlefunctie van de raad. Ook als het gaat om de aanpak. Zij spreekt zelf ook met de vakbond. Het college is bekend met de wensen van de vakbond.
Mevrouw Ramaker (VVD) merkt op dat in de bedrijfsvoeringparagraaf wordt de raad geïnformeerd ook over personeel en organisatie; zij merkt op dat die heel erg summier is. Zij vraagt of het mogelijk is met te linken naar de jaarverslagen de raad in de gelegenheid te stellen om een en ander snel te checken.
Wethouder Streefland antwoordt dat dat vooral in linkjes moeten zijn; jaarverslagen moeten wel leesbaar blijven. Zij gaat na wat mogelijk is.
Mevrouw Raaijmakers (PvdA) vindt het terecht dat politici ook met vakbonden spreken. Uiteraard onderhandelt het college over een CAO; dat is nu niet de reden waarom politici met de vakbonden spreken. Signalen van medewerkers meegeven hoort in de raadzaal thuis.
Wethouder Streefland weet dat die geluiden er zijn, en dat politici met de vakbonden spreken en dat die geluiden ook worden meegenomen. Het college is goed op de hoogte van waarvoor de vakbond staat. Zij beschouwt de vakbond als een zeer waardevolle gesprekspartner aan de lokale tafel, zoals de centrale ondernemingsraad.
Zij vervolgt haar beantwoording met aandacht te besteden aan de veegdienst. Zij is het zeer eens met diegenen die zeggen dat een norm gesteld moet worden. Het

rapport over cultuurverandering is in november van vorig jaar opgeleverd. De wethouder denkt dat het goed is wat het college is gaan doen op basis van dat rapport. Het college is het met de aanbevelingen aan de slag gaan; dat zit op vijf thema's. Huisregels voor iedereen, duidelijkheid in functie, rollen en taken. Dat heeft te maken met het niet kunnen wegkijken als leidinggevende. Wegkijk cultuur, omgang met collega's en communicatie. Het college is aan de slag gegaan met werkgroepen, met leidinggevenden maar ook met collega's. Die werkgroepen maken concrete plannen. Een maatschappelijk werker en een fysiotherapeut zijn geplaatst op de hoofdpost. Het college werkt aan een onafhankelijk vertrouwenspersoon op de wijkposten. De encyclopedie van deze afdeling en alle actuele informatie wordt digitaal geplaatst. Dat zijn de eerste stappen die het college zet samen met de centrale ondernemingsraad. Ook de vakbonden zitten daar aan tafel. Gezien is dat hierop veel nodig is. Het tweede onderzoek dat nu loopt, is in maart gestart en duurt tot ongeveer eind mei. Het college en de wethouder maken zich zorgen over de signalen van medewerkers. Het college pakt racisme en discriminatie stevig aan; de wethouder uit haar gevoelens over wat aan het licht is gekomen. Zij bevestigt dat het verschrikkelijk is voor mensen om in de situatie te zitten die aan het licht gekomen is. Eén en ander wordt nu onderzocht; ook omdat er vragen gesteld zijn over wat het bestuur doet met de normstelling. Wanneer een en ander wordt bevestigd door het onderzoek zal ook worden nagegaan wat dat voor het dienstverband betreft van betrokkenen. Ter bescherming van de medewerkers is allereerst een grondig onderzoek nodig.

Mevrouw Nolten (BIJ1) vindt het goed om te horen dat er stappen gezet zijn. Tot haar spijt is dit nodig. Zij begrijpt dat voorzichtigheid geboden is en dat de zaak eerst onderzocht moet worden. Tegelijkertijd is het wrang dat mensen die racisme ondervinden nu thuis komen te zitten en iemand anders die zich daar schuldig aan maakt nog wel op de werkvloer rondloopt. Wat gebeurt er dan in de tussentijd?

Wethouder Streefland merkt op dat in Utrecht gekeken wordt naar wat de gemeente voor deze mensen kan betekenen. Het kan zijn dat iemand even thuis wil zitten. Het kan ook zijn dat op een andere manier de werkzaamheden hervat worden. De wethouder kan dat niet beoordelen. Zij deelt volledig dat deze zaak verliezers kent aan alle kanten en zeker voor deze groep. Zij benadrukt dat het college hiermee prudent omgaat en dat ook doet.

Mevrouw Nolten (BIJ1) heeft begrepen dat de wethouder de maatregel niet schuwt als een en ander bevestigd wordt in het onderzoek.

Wethouder Streefland antwoordt dat het de motie was van de raad waarover ook gecommuniceerd is. Van belang is dat een ordentelijk proces gelopen wordt. Zij heeft goed werkgeverschap hoog in het vaandel.

Mevrouw Nolten (BIJ1) merkt op dat de wethouder spreekt over een onderzoek en de signalen die zijn ontvangen. Het gaat over een specifieke afdeling. Hoe zorgt het college ervoor dat dit ook niet gaat gebeuren in andere afdelingen en of daarop een aanvullend onderzoek gaande is.

Wethouder Streefland antwoordt heel alert te zijn. Zij is een team Sociale Veiligheid gestart van leidinggevenden om hierop aandacht te hebben. Dit wil het college absoluut niet.

Zij vervolgt met in te gaan op de inbreng van D66. Het college heeft de uitgebreidere vragen ingevoegd in het medewerkeronderzoek als het gaat om sociale veiligheid. Die vragen kunnen gebruikt worden door de leidinggevenden. Die worden met de teams en de afdelingen besproken: wat is te zien, wat komt daaruit naar voren? Er is

een relatie tussen werkdrukverhoging of ziekteverzuim maar de vraag is of het causaal is. Maar mensen kunnen werkdruk goed aan wanneer het veilig is op de werkvloer.
Het medewerkeronderzoek is bedoeld als instrument om in elk team het gesprek te laten plaatsvinden tussen leidinggevenden en medewerkers. Sommige teams zijn ook klein. Zij zou het onprettig vinden wanneer dit in de raad herleidbaar zou zijn naar personen. Dit is niet een rapportage-instrument op basis waarvan op het hoogste niveau conclusies kunnen worden getrokken. Wel is gezamenlijk afgesproken dat duiding gegeven wordt op hoofdlijnen; dat kan de wethouder wel delen met de raad. Het college gaat na welke informatie de raad nodig heeft en welke informatie in de teams thuishoort.
De heer Ait Daoua (D66) vraagt of het nu niet mogelijk is vast te stellen dat het gaat om hogere werkdruk, sociale onveiligheid of gewone ziekte.
Wethouder Streefland licht toe dat het college inzicht heeft in het ziekteverzuim; de wethouder verwijst naar de technische sessie. Het is niet mogelijk waartoe het verzuim leidt op persoonlijk niveau. Binnen psychisch is te zien waarmee het te maken heeft op persoonlijk niveau. Dat heeft te maken met druk met thuis, met netwerk, et cetera. Het college probeert die informatie ook op te halen. Die informatie deelt het college met de raad.
De heer Ait Daoua (D66) vraagt of dat per afdeling het geval is.
De wethouder antwoordt bevestigend.
Zij vervolgt met de vraag hoe signalen van onveiligheid vroegtijdig worden ontdekt; de rol van de leidinggevende is daarin heel belangrijk. Zeker als het daartussen speelt is het extra complex. Het college beschikt over meerdere meetinstrumenten waarin de sociale veiligheid is weer te geven. Het zit uiteindelijk in de kundigheid van leidinggevenden of in het team zelf of het daar voldoende volwassen is om te zeggen dat het niet goed is. Dat faciliteert het college momenteel.
De wethouder was het eens met de inbreng van VOLT: maatwerk en regiesturing van bovenaf.
In het kader van de aanpak van de arbodienst zet de wethouder uiteen dat het college in de aanbesteding uitgaat van bedrijfsartsen die het dichtbij organiseert; dat zijn bedrijfsartsen die in huis bij de gemeente spreekuur houden en bij wie medewerkers eerder dan nu terecht kunnen.
Er zijn veel mogelijkheden van medewerkers om preventief in actie te komen; het gesprek met bedrijfsmaatschappelijk werk. Het preventief spreken met de bedrijfsarts. De inzet van coaching zonder tussenkomst van leidinggevenden. Daarnaast is daar dan de vertrouwenspersoon in- en extern.
De wethouder hoopt van harte dat het CDA de handreiking deelt. Het college probeert echt wat laagdrempelig is. Zij kan zich nog steeds voorstellen dat de mensen het liever niet melden. Zij hoopt dat dit niet het geval is.
Er wordt ook gewerkt met vaststellingsovereenkomsten; dat gebeurt in elke organisatie. In eerdere gesprekken is hierover gesproken. De wethouder zou willen refereren aan dat debat. Soms is dat de beste oplossing; die wordt niet altijd geïnitieerd door de werkgever. Soms is het een oplossing die beiden aandragen. Uiteindelijk wil het college dat mensen heel lang duurzaam en fijn werken in de organisatie. De wethouder is niet tevreden met dat het soms fout gaat.
Als het gaat om voldoende grip hebben op de acties, hoopt de wethouder van harte dat de raad het met haar kan meemaken dat dit geprobeerd wordt en dat daarop

gestuurd wordt. De wethouder zal in Q4 de raad kunnen informeren over de eerste effecten daarvan.
De wethouder dankt GroenLinks voor haar bijdrage. Het college verwacht voor het zomerreces een update naar de raad te kunnen sturen. Zij refereert aan haar informatie over de stadsbedrijven.
Bore-out heeft iets te maken met competent zijn; relatie, competentie en autonomie - de drie basisbehoeften. Het klopt en ook dat jongeren daar meer last van hebben. Het college gaat momenteel na wat dat betekent voor jongeren tot een jaar of 30 die bij de gemeente komen te werken. Dat is een andere generatie. Mogelijk kan een Careercentre hierbij heel erg helpen. De andere kant is dat de snelheid waarin de betrokkene een vervolgstap zou willen, niet altijd even reëel is.
Het college traint leidinggevenden en geeft hen begeleiding. In het medewerkeronderzoek wordt expliciet gevraagd naar de ervaren steun van de leidinggevenden. Dit is ook een onderdeel van de 360 graden fit-gesprekken. Zij begrijpt dat de heer Klijn uiteindelijk wil dat de leidinggevende ook feedback krijgt van de medewerker.
De heer Klijn (UtrechtNu!) antwoordt bevestigend. Hij wil ook wel graag data krijgen over de tevredenheid van medewerkers met een fit gesprek in Q4. Hij oppert dat de wethouder op een later tijdstip daarover inzicht kan geven; wordt de tevredenheid met leidinggevende goed gemonitoord?
Wethouder Streefland vindt dat teveel in detail. Zij vindt dat de commissie of raad daarover niet zou moeten gaan.
De heer Klijn (UtrechtNu!) bedoelde dit als organisatiebreed; een algemeen beeld. Hoe tevreden is de Utrechtse medewerker van de gemeente met zijn leidinggevende en met die fit gesprekken?
Wethouder Streefland merkt op dat dit niet veel zegt. Er zijn 7000 medewerkers. Daarop zijn heel veel leidinggevenden. Daarvan is niet één beeld te maken. Zij stelt voor op een ander moment hierover te sparren als het gaat om wat de heer Klijn in dit opzicht van de wethouder wil. Een fit gesprek is een instrument die in alle organisaties bestaat om ervoor te zorg dragen dat feedback gegeven wordt ten behoeve van de continuïteit in de organisatie.
De heer Klijn (UtrechtNu!) vindt dat dit instrument het cruciale punt in de relatie tussen werkgever en de werknemers. Of ziet hij dat verkeerd?
Wethouder Streefland merkt op dat dit een instrumentarium is dat er moet zijn in alle organisaties om de voortgang te borgen van iemands functioneren in het systeem. Het echte werk gebeurt in de teams met de samenwerking. Het gaat om een minor detail in het totaalpakket van wat een leidinggevende nodig heeft.
Gevraagd is naar inzichtelijkheid met de arbodienst; in een eerdere raadsbrief en bij raadsvragen is ingegaan op het verzuim en de oorzaken daarvan. De wethouder zal in de volgende vergadering daarop doorgaan. En daarbij ook op de arbodienst. Het college is in een aanbesteding en heeft het aangescherpt.
Een medewerkersonderzoek is voor de medewerker; dat wordt besproken met de medewerker op het niveau van teams. Het is ook een instrument dat veiligheid in zich heeft. Zij zal dat niet naar de raad sturen. Zij wil voorkomen dat mensen iets anders invullen omdat de informatie naar buiten gaat. Dit onderzoek blijft voor intern gebruik. Hierover kan het college op hoofdlijnen wel iets meer zeggen.
De heer Klijn (UtrechtNu!) licht toe de vragenlijsten gevraagd te hebben, niet de uitkomsten ervan.
Wethouder Streefland vraagt naar het doel daarmee van de heer Klijn.

De heer Klijn (UtrechtNu!) zet uiteen dat de raad daarmee in beeld heeft wat er gemeten wordt; welke vragen worden gesteld?
Wethouder Streefland stelt voor daarover technische vragen te stellen aan het team. Dan kan de lijst naar de heer Klijn gestuurd worden. Dit is niet per se informatie waarmee het bestuur iets kan. Zij wil informatie geven over de aard en het inzicht van de vragen.
Gevraagd is wat het college doet voor jongeren die bij de gemeente komen werken. Het college hoopt vooral de jongeren lang te kunnen binden en te boeien. Het college is in gesprek over hoe dit te kunnen doen en wat het careercentre kan doen. Het gaat om aanpak per leeftijd. Voor jongeren is van belang snel in de markt te kunnen kijken. De gemeente kan jongeren niet tegenhouden wanneer zij weg willen naar een andere werkgever. Jongeren kunnen last krijgen van de regelgeving in de bureaucratie. Het college gaat dan na wat daarin te verbeteren is. Helemaal op maat maken is niet mogelijk.
De wethouder dankt Stadsbelang voor de extra aanzet.

Gemiste vragen
De heer Klijn (UtrechtNu!) was benieuwd naar het overleg met de centrale ondernemingsraad. Wordt dat voldoende constructief gevoerd? Zit dat op de goede weg?
Hij had een vraag gesteld over het instellen van een ombudsman en wat de idee van de wethouder daarin was.
Wethouder Streefland antwoordt dat de centrale ondernemingsraad adviesrecht heeft en op sommige punten instemmingsrecht. Het college zit daar goed aan tafel. Ook met de decentrale ondernemingsraden. De raden hebben een stem ook als het gaat om een tegenstem.
Zij weet dat de vakbonden een Ombudsloket hebben. Het gesprek wordt met hen gevoerd, niet met iedereen.

De heer Lok (commissiegriffier) noemt de toezeggingen:
- In Q4 volgt een brief over het verloop van de aanpak ziekteverzuim waarin onder meer wordt meegenomen informatie over vaststellingsovereenkomsten in algemene zin, het in te richten interne loopbaancentrum en in hoeverre de interne doelen worden behaald.
- Voor de zomer volgt mogelijk meer informatie over het lopende onderzoek.

De heer Maas (VOLT) had de wethouder iets horen zeggen over stoplichten op het gebied van de doelen.
Wethouder Streefland zal informatie geven over hoe het college staat in de vervolgaanpak.

De voorzitter legt de vraag voor of de agenderende fracties hun doel bereikt hebben of dat zij dit onderwerp willen doorgeleiden naar de raad.

Mevrouw Ramaker (VVD) vond dit een prettig debat. Het is geen gemakkelijk onderwerp. Als raadslid wilde zij niet op de stoel van de wethouder zitten en ook niet op de stoel van de leidinggevenden of op de stoel van de medewerker. De informatie heeft zij goed meegekregen. Zij wacht de toezeggingen af. De punten die zij aankaartte zijn aan de wethouder meegegeven. Zij is benieuwd naar de nadere informatie over de veegdienst. Voor haar was dit afdoende.

De heer Van Steeg (CDA) houdt een discrepantie tussen wat de wethouder zegt en de signalen die de raad opvangt. Haarmee wil hij iets doen ook in de raad. Mogelijk schrijft hij zelf een agendering.

De voorzitter rondt de bespreking van dit onderwerp af. Dij deelt mee dat de fracties zo nodig zelf een agendering indienen bij de griffier en het raadssecretariaat; het DB bepaalt de tijd; voor de raad van 8 mei moet een agendering uiterlijk morgen voor 12.00 uur zijn ontvangen.

De voorzitter schorst de vergadering voor 5 minuten en heropent die voor de behandeling van punt 8.

8 Stand van zaken digitale gezondheid gemeente Utrecht

Wethouder: Streefland, Beleidsterrein: Personeel en Organisatie
Geagendeerd door: Victor Paalman (Horizon), Achraf Aït Daoua (D66)
De agenderende partijen willen graag met elkaar en het college in debat over de digitale gezondheid van gemeente, met nadruk op IT. De agenderende partijen zijn geschrokken door de raadsbrief vorig jaar over het onverwacht aflopen van de ondersteuning van het belangrijkste systeem van de gemeente, en willen daarom meer informatie van het college over de stand van zaken. De gemeente Utrecht huurt ook nog steeds veel externe IT in, wat volgens de agenderende fracties onvoldoende toekomstbestendig is. In een samenleving waarin langzaam alles om technologie en IT gaat draaien gaan de partijen daarom graag in debat.

De voorzitter leidt de bespreking in aan de hand van de annotatie bij de agenda.

De commissie
De heer Paalman (Horizon) merkt op dat zonder IT de gemeentelijke organisatie nergens is. Hij levert zijn bijdrage in drie blokjes: het zaaksysteem, externe inhuur, de geopolitieke verhoudingen en de consequenties daarvan voor de IT.
Zonder het zaaksysteem stopt de dienstverlening aan de burgers en kan de overheid effectief niet meer functioneren. Gepland was dit systeem in 2026 te vervangen; de gemeenteraad werd eind december 2023 geïnformeerd over dat het huidige systeem vanaf 1 januari 2024 niet meer zou worden onderhouden. Dat is een vergissing van twee jaar. Daarnaast heeft het meerdere miljoenen gekost in tijden waarin de gemeente het al heel erg krap heeft. De heer Paalman is blij met de evaluatie die naar de raad is gestuurd. Hij stelt enkele vragen hierover aan de wethouder.
De wethouder noemt versnipperde verantwoordelijkheden en gebrek aan eigenaarschap als oorzaken. Wanneer wordt daarvan gemeentebreed werk gemaakt? Er is een inventarisatie gemaakt wanneer deze systemen aan het einde van hun contractuele of technische levensduur komen. Hij legt de vraag voor wat dit zegt over de interne organisatie van de gemeente dat zo iets cruciaals niet goed geregeld is.

Hij heeft de evaluatie gelezen en volgt de ontwikkelingen kritisch. Wat hem betreft is het net iets te vaak “foutje bedankt” als het gaat om de IT bij de gemeente. Dat schaadt het vertrouwen in de financiële positie van de gemeente.
Met betrekking tot de externe inhuur merkt de heer Paalman op dat sinds hij in deze raad actief is, hij zich hard maakt voor een sterk en kundig IT-team voor de gemeente Utrecht zo dat niet zoveel werk via externe inhuur gedaan hoeft te worden. In 2024 is na inschatting ruim 14 miljoen euro uitgegeven aan externe inhuur. Dat bedrag verdwijnt grotendeels in de zakken van commerciële bureaus. Die gebruiken het om

jong IT-talent binnen te hengelen door ze snoepreizen naar de VS te geven. Die mensen worden vervolgens weer tegen een dikke prijs bij de gemeente neergezet. Dat is een vicieuze cirkel. Welke inspanning zet de wethouder in om die vicieuze cirkel te doorbreken? Op welke manier zoekt de wethouder naar nieuw IT-talent en welke maatregelen (bijvoorbeeld betere verloning) heeft zij om de gemeente Utrecht een aantrekkelijke werkgever te maken. Is de wethouder bereid de raad daarover te informeren met hele concrete actiepunten, om het doel te bereiken.
Vorig jaar stelde de heer Paalman schriftelijke vragen over het gegeven dat persoonlijke informatie van de inwoners en de stadsgeheimen inzichtelijke zijn voor de Amerikaanse overheid door afhankelijkheid van de gemeente op Microsoft. Hij waarschuwde het college voor de wisseling van de macht in de VS. Die is ondertussen al een paar maanden realiteit. Die realiteit is nog wilder dan voorgesteld; de regering Trump ontketent handelsoorlogen met Europa, spreekt openlijk over annexeren van grondgebied van haar bondgenoten en legt sancties op op medewerkers van het Internationaal Strafhof. Hij stelt de volgende vragen aan de wethouder.
De wethouder heeft vorig jaar erkend dat persoonlijke data van de inwoners en geheime stukken van de gemeente Utrecht door de Amerikaanse overheid opgevraagd kunnen worden. Subsidies van universiteiten in de VS worden gekort door de Amerikaanse regering omdat ze voor waarden staan waarvoor de universiteiten in Nederland ook staan. Grote Amerikaanse techbedrijven als Amazon, verwijderen clausules over gelijke rechten. Utrecht betaalt daaraan mee in zowel geld als waardevolle geheimen. Hij roept de wethouder op dit uiterst serieus te nemen en de gemeenteraad zo spoedig mogelijk een brief te sturen met een verkenning op de alternatieve inrichting van de IT op Europese bodem. De staat Sleeswijk Holstijn bewijst dat het niet een loze missie is. Hij krijgt graag de toezegging dat de brief er komt. Hij vraagt het college een proactieve houding aan te nemen en zeker geen afwachtende als het gaat om de normen en waarden op dit terrein in het belang van de dienstverlening.

De heer Ait Daoua (D66) merkt op dat het zaaksysteem de digitale ruggengraat is van de dienstverlening aan de inwoners. Uit de evaluatie blijkt dat het flink is misgegaan: geen eigenaarschap, versnippering, geen tijdige signalering van risico's; zijn eerste vraag aan de wethouder is, hoe structureel geborgd wordt dat het zaaksysteem onder centrale aansturing valt met een eindverantwoordelijke. Dan alleen worden dit soort gevallen voorkomen.
Tot zijn geluk is Utrecht aangesloten bij het open zaaksysteem; dat is een Open Source systeem dat mede door Utrecht is verbouwd. Daar ligt wat hem betreft nog veel meer onbenut potentieel. Hij legt de vraag voor wat het plan is van de wethouder om het zaaksysteem volledig aan de open zaak te koppelen zo dat versnippering is tegen te gaan.
Hij gaat in op de Cloud; in tijden van toenemende internationale spanningen is de afhankelijkheid geen technisch detail meer. Het is een geopolitiek risico geworden. De gemeentelijke systemen draaien op service van de Amerikaanse technische giganten, zoals Microsoft en andere cloud providers. Het zijn bedrijven die vallen onder de Amerikaanse wetgeving, onder andere de Cloud Tech, die hun voorwaarden eenzijdig kunnen wijzigen en die als het er op aankomt, handelen in het belang van Washington en niet in het belang van Utrecht. Wat als morgen door politieke spanningen Amerikaanse providers hun diensten beperken of stopzetten? In theorie zou dan de stad plat gelegd kunnen worden en de dienstverlening flink

beperkt. Hij vraagt de wethouder of het college dit jaar een strategie kan maken voor digitale soevereiniteit en specifiek actief beleid om minder afhankelijk te worden van Amerikaanse clouddiensten. Daarbij vraagt hij te denken aan het kijken naar Europese dan wel Nederlandse alternatieven, maar ook naar samenwerking met andere gemeenten, zoals Amsterdam en met andere Europese partners en koepelorganisaties.
Daarnaast ontbreekt in Utrecht momenteel een heldere data cloudstrategie als het aankomt op de vraag welke gegevens opgeslagen worden in de Cloud en welke niet? En welke gegevens versleuteld moeten worden met de sleutel in eigen beheer. Welke gegevens dienen bewaard te worden op lokaal niveau en dus niet in de cloud. Hij vraagt of het college dit jaar hierover een duidelijke strategie voor teleggen aan de raad.
De heer Paalman (Horizon) vraagt of Utrecht het zelf moet gaan doen wanneer andere gemeenten niet zover zijn.
De heer Ait Daoua (D66) vindt dat dit gezamenlijk gedaan moet worden. Utrecht kan dit niet alleen. Hij wil dit het liefst doen met zoveel mogelijk gemeenten. Het begin is na te denken over hoe Utrecht minder afhankelijk gaat worden; wat hem betreft wordt daarop een actief beleid gezet.
De heer Paalman (Horizon) begrijpt dat de samenwerking een voorwaarde om de soevereiniteit op digitaal gebied te bereiken. Of is dat het streven van D66?
De heer Ait Daoua (D66) is van mening vooral voor samenwerking te gaan en het gezamenlijk te gaan doen.
Hij vraagt of de gemeente een duidelijke cloudstrategie voor te leggen aan de raad. Waarin deze zaken worden vastgelegd, inclusief concrete kaders en toetsingscriteria van hetgeen hij heeft ingebracht.

De voorzitter neemt ervan kennis dat andere fracties geen inbreng hebben hierop en zij schorst de vergadering voor 10 minuten na overleg met de wethouder.

De beantwoording
Wethouder Streefland beantwoordt de vragen van Horizon en zij gaat in op de versnipperde verantwoordelijkheid. Zij stelt zich voor dat dit later een uitgebreider gespreksonderwerp zou moeten zijn. Zij vindt dit onderwerp goed om te bespreken. Door de geopolitieke situatie is dit top of mind.
Zij gaat in op de vragen van Horizon met het zaaksysteem. Zij bevestigt dat dit een versnipperde verantwoordelijkheid was. Dan is er ook nog sprake van wisseling van leidinggevenden, in dit geval de directeur van IPM. Die heeft dit gesignaleerd in zijn eerste week. De centrale regiesturing valt nu onder zijn verantwoordelijkheid. Het is ook onderdeel van de aanpak van DRA; veel meer centrale sturing op dit soort zaken, specifiek op de verbetering van de ICT. Bekend is dat hierop nu veel meer zicht is. Zij bevestigt dat dit de ruggengraat is van de gemeentelijke organisatie.

Ze gaat in op het contractueel inzicht. Het college verbetert dit voortdurend, specifiek ook voor ICT-contracten. Er zijn IPM onderdelen centraal en decentraal. Het college heeft zowel centraal als decentraal de opdracht gegeven al eerder om alle IT-contracten de ICT en de voorzieningen inzichtelijk te maken. Het is goed na te gaan wanneer contracten aflopen, waar de gevoeligheden zitten, waar de verouderde systemen. Het college is daarmee bezig. De opdracht wordt gegeven om de

risicoanalyse te maken. Het gaat momenteel om 76 contracten die nu inzichtelijk zijn. Het college is daarmee bezig vanuit centrale sturing.
Met betrekking tot externe inhuur heeft het college te maken gehad met een toename van externe inhuur op IT. Dat had ook te maken met het overgaan naar vernieuwde zaaksystemen waarbij handen nodig zijn. Zij verwacht niet dat dit een rustige landing zal worden, gezien de internationale situatie. Het college zal de externe inhuur veel meer onder de loep gaan nemen, ook in het licht van de hervormingsbezuinigingen. Dat zal dan ook hier terecht komen. Voor sommige specifieke kennis en kunde zal het college een extern expert inhuren. De vraag was veel meer of het college genoeg doet aan werving en selectie om de talenten in huis te halen. Daarop kan het college nog veel meer doen. De heer Paalman had daarbij ideeën en ook hoe dat nog beter te kunnen doen. Dan gaat het ook om buiten die markt mensen aannemen die ook bij de gemeente blijven. De wethouder bevestigt dat de gemeente minder aantrekkelijk is dan andere organisaties waarbij een auto en een hoog salaris in de aanbieding is.
De heer Paalman (Horizon) gaat in op de externe inhuur. Hij vraagt of de wethouder erkent dat er sprake is van een vicieuze cirkel. Hij legt de vraag voor hoe daar uit te komen.
Wethouder Streefland deelt mee dat de gemeente in het beloningssysteem niet meer kan doen voor deze groep dan voor andere. Het college zit vast aan het bestaande functiehuis. De mensen moeten het vooral aantrekkelijk vinden om voor een organisatie te werken die voor de inwoners in de stad van betekenis kan zijn. Er zijn nog genoeg mensen die dat willen.
Nu is al te zien dat doordat het college er scherper op gaat sturen, het minder aantrekkelijk wordt. De wet DBA zorgt voor de beoordeling of iemand echt een ondernemer is, en via welke constuctie de persoon wordt aangenomen. In dat opzicht wordt al een vermindering gezien. De wethouder denkt ook dat de gemeente het beter zelf kan doen, op termijn. Het zal effect hebben op het moment waarop de gemeente ze minder nodig heeft; omdat de gemeente het zelf kan, gaan zij er minder op verdienen. De vraag is dan waar te beginnen. Tegelijkertijd is het realiteit dat er krapte is op dit terrein. Dat is ook te zien bij de afdeling Ruimte als het gaat om sommige juridische ingewikkeldheden. De economische recessie kan soms helpen.
De heer Paalman (Horizon) vindt het een nadeel dat ICT-ers doorgaans niet voor een gemeente werken. Hij ziet ook niet een oplossing. Hij hoopt dat de wethouder slimmer is dan hij. Anders blijft de gemeente zo doorgaan.
Wethouder Streefland merkt op dat geherprioriteerd wordt; de gemeente gaat niet alles meer doen. Dat zou een oplossing kunnen zijn. Wat is het risico? Wat is Nice to Have? Zij is daarmee bezig te focussen en te doen wat nodig is. Dan is het ook mogelijk om mensen daarvoor zelf op te leiden. Net als bij de woningnood gaat het echt oplossen wanneer er meer woningen op de markt komen. Net als deze krapte gaat het helpen wanneer meer mensen worden opgeleid die dit willen doen.
Mevrouw Ramaker (VVD) merkt op dat er volgens haar een verschil is tussen specialistisch en het meer beheersmatig werk. Ze legt de vraag voor in hoeverre de Big Five in de ICT door de gemeente Utrecht is ingehuurd. Voor bepaalde zaken huurt de gemeente hen in om een extra slag te kunnen maken; de gemeente hoeft niet alles in huis te hebben.
Wethouder Streefland weet niet wat de gemeentelijke leverancier preferred suppliers zijn; zij weet wel dat op het niveau van beheer extra handjes soms nodig zijn. Dat vraagt om andere inhuur dan iemand die heel complexe vraagstukken oplost op het gebied van ICT. De wethouder wil vooral nagaan wat de gemeente zelf

kan en dat dan ook zelf gaan doen. Soms betekent dat ook dat mensen worden opgeleid die in het begin daarvan niet waren. Wat haar betreft moet het college op dit gebied intern creatiever worden. Dat neemt niet weg dat het in een krapte soms moeilijk is om extra mensen op te leiden. Ook daar is een vicieuze cirkel te zien. De wethouder houdt zich aanbevolen voor ideeën.
Zij gaat in op afhankelijkheid van Microsoft. Die is flink gewijzigd in de geopolitieke situatie. Dat vergt ook simpelweg aanscherping van de cloud en van de ICT. Daarop ging ook D66 in. In het sourcingbeleid trekt het college op met de G4. Amsterdam kwam hiermee ook naar buiten: hoe de digitale soevereiniteit te verkrijgen. Dit geldt voor de overheid in brede zin. Er is nog geen volwaardig EU alternatief met vergelijkbare functionaliteiten, kwaliteit en kosten die er nu zijn. Het college werkt er aan om een Europese leverancieronafhankelijk landschap te creëren; daarmee is de gemeente niet afhankelijk van één leverancier. Liever afhankelijk van leveranciers op Europees niveau.
De heer Paalman (Horizon) begrijpt dat er nog niet een alternatief is als het gaat om kwaliteit; hij vraagt of de wethouder bereid is om een paar kwaliteitseisen te laten vallen voor een andere leverancier.
Wethouder Streefland zet uiteen dat het contact met onder meer Amsterdam een onderdeel is van de veranderingstrategie. De gemeente Utrecht loopt binnen de VNG daarin voorop. Het gaat wat haar betreft om waarborgen in te bouwen als het gaat om beveiliging van gegevens van mensen. Dat zijn cruciale zaken.
Tegelijkertijd wil het college dat het effectief werkt en inventief is. Dat betreft de kwaliteitseisen van het gebruik. Dit is aan de afdelingen. De wethouder stelt zich voor dat het college de raad informeert in begin Q4 over onder meer de cloudtransitie; dan kan het college informatie daarbij opnemen over de strategie voor zover die openlijk te delen is.
D66 ging in op het zaaksysteem. Het college is in gesprek met XXLNNC, een exploitant van ZS over de koppeling van het zaaksysteem aan een open source. Het is de intentie van het college dit gaan doen. De wethouder verwacht hierover meer te weten in Q3. Daarna zal het college de raad informeren in de brief; ze kan zich voorstellen op basis van die brief dat het verstandig is dit in een agendering te doen. Het kan ook in de vorm van een technische sessie of een Raadsinformatiebijeenkomst. Zij denkt dat het goed is dit onderwerp op de politieke agenda te zetten.
De wethouder merkt op dat het ook de vraag is die raadsleden zichzelf moet stellen; in hoeverre maken ze gebruik van sociale media. Het gaat om een politiek morele vraag. De wethouder vindt het niet gek om ook die te bespreken; dat is aan de raad.
De heer Paalman (Horizon) merkt op dat een van zijn vragen was hoe het uit te leggen is naar inwoners van de stad die heel bewust afstand nemen van de situatie in de Verenigde Staten, juist vanwege de wet die daar geldt. Juist vanwege het leiderschap. Wat zegt de wethouder tegen die inwoners?
Wethouder Streefland merkt op dat het niet zo moeilijk is uit te leggen. Dat betekent dat het college moet zeggen dat het hiermee bezig is, maar nog niet zo ver is. Ook voor de inwoners geldt de vraag wat voor computer zij thuis hebben en wat voor één zij op hun werk hebben. En welke server zit daaraan vast? En wat vindt de inwoner daarvan? Ook hier gaat het gesprek over hoe om te gaan met de sociale media accounts en het gebruik daar weer van. Zij bevestigt het zeer serieus te nemen. Zij herhaalt haar informatie over een Europees platform. Daaraan werkt het college samen met BZK, G4 en de VNG om ervoor te zorgen zo snel mogelijk toe te kunnen naar een veilig alternatief.

De heer Paalman (Horizon) vindt dat goed om te horen. Hij noemde ook een voorbeeld van andere Europese overheden die ook al plannen maken. Hij vraagt in hoeverre het staat met de Europese samenwerking op dit gebied.
Wethouder Streefland antwoordt bevestigend dat het niet zonder Europa kan en dat het voor de gemeente de eerste en beste safe haven gaat zijn om een alternatief te gaan ontwikkelen, om ervoor zorg te dragen dat Europa niet zo afhankelijk is van de reus aan de overkant van de oceaan.
De heer Ait Daoua (D66) vindt dat Microsoft fantastisch goede clouddiensten aanbiedt; hij benadrukt het onderscheid. Hij vindt dat gekeken moet worden naar het risico; “wat als”.
Wethouder Streefland is het daarmee helemaal eens. Het liefst ziet zij goede waarborgen van Microsoft Europa. Wanneer die waarborgen er niet zijn, moet gekozen worden voor een ander alternatief. Het andere deel gaat over hoe individuen zelf omgaan met het gebruik van de “big tech vrienden”.

Gemiste vragen?
De heer Paalman (Horizon) had gevraagd of de wethouder het met hem eens is dat door de politieke keuze de gemeente Utrecht als overheid kwetsbaar en mogelijk chantabel is.
Wethouder Streefland vindt dat hele grote woorden. Het college is hard aan het werk om dat te voorkomen. Vooralsnog heeft het college de onzekerheden en risico's in beeld. Het college probeert die nog scherper in beeld te krijgen. Zij refereert aan haar informatie over verouderde systemen, op tijd schakelen met leveranciers, goed dingen doen in de inkoop. Zij werkt aan veiligheid met de gegevens voor de inwoners.
De heer Paalman (Horizon) zocht niet data veiligheid. Hij zocht naar het gegeven dat de nieuwe regering in de Verenigde Staten inmiddels bekend staat om met harde hand te reageren op uitspraken die haar niet bevallen. Hij noemt het Internationaal Strafhof. Hij noemt de universiteiten in de Verenigde Staten. De VS is niet bang om te acteren. De gemeente Utrecht zegt tot zijn geluk dingen waarmee Donald Trump het heel erg mee oneens is. Daarvan kan de gemeente schade ondervinden.
Wethouder Streefland ziet absoluut dreiging uitgaan over zaken die internationaal opgemerkt worden; of het nu handelsverdragen zijn of importheffingen of universiteiten die hiermee te maken krijgen. Zij noemt als voorbeeld de woorden als diversiteit en inclusie. Het college is zeker alert. Tot haar geluk heeft de gemeente dat niet alleen. Europa is dan top of mind. Hetzelfde geldt voor bijvoorbeeld de gemeente Amsterdam. Zij schakelt veel met die gemeente over dit soort zaken.

De voorzitter vraagt de commissiegriffier welke toezeggingen zijn gedaan.
Mevrouw Kok (commissiegriffier) noemt ze:
Toezeggingen
- Begin Q4 informeert het college de raad over de strategie met de cloudtransitie.
- In Q4 informeert het college de raad over de koppeling van de het zaaksysteem aan de open source. Daarin staat de strategie met de cloud centraal.

De heer Paalman (Horizon) vraagt wat cloud strategie in concreto betekent; hij vraagt of dat betekent het plan om af te bouwen van de afhankelijkheid van Microsoft. Hij vraagt verduidelijking van wat in de brief te lezen zal zijn.

Wethouder Streefland antwoordt bezig te zijn om een strategie te ontwikkelen in hoeverre de gemeente Utrecht zich onafhankelijk van Microsoft kan ontwikkelen. Ze kan daarover nog geen ins and outs vertellen; dat is erg afhankelijk van BZK, de Europese commissie en de G4-partners in de VNG.

De voorzitter vraagt de agenderende fracties of zij met deze bespreking bereikt hebben wat zij wilden bereiken of dat zij het willen doorgeleiden naar de raad.

De heer Paalman (Horizon) vindt dit een goed gesprek. Voor zijn gevoel zijn er nog wel enkele gaten. Mogelijk wil hij die opvullen tijdens de behandeling in de raad. Wat hem betreft stuurt de voorzitter dit door naar de raad.
De heer Ait Daoua (D66) sluit zich daarbij aan.
De voorzitter vraagt hen morgen vóór 12 uur de agendering in te dienen voor de raadsvergadering op 8 mei. Een actuele motie kan tot woensdagavond voor de raad worden ingediend. Hiermee rondt zij de behandeling van dit agendapunt af.

9 Weerbaarheidsopgave van Utrecht

Burgemeester, Beleidsterrein: Openbare Orde en veiligheid
Geagendeerd door: Ruud Maas (Volt), ChristenUnie, CDA, DENK, VVD, PvdA, Student en Starter, D66, EenUtrecht GroenLinks
Op basis van de beantwoording van schriftelijke vragen en de opgehaalde informatie bij de technische sessie, willen de fracties graag met de burgemeester in debat over de gevolgen hiervan voor Utrechters en de Utrechtse gemeenschap. De bespreking is in één termijn. T
De voorzitter leidt de bespreking in aan de hand van de annotatie bij de agenda.

De commissie
De heer Maas (VOLT) is zich gaan realiseren door de dreiging in Oekraïne dat Europa zich zo langzamerhand in een zeer kwetsbare positie bevindt en dat het hoog tijd wordt dat Europa voor zichzelf gaat zorgen op allerlei gebieden. Naar aanleiding van de Tweede Kamer-brief over de gevolgen voor Nederland, het webinar van de VRU, stelde hij schriftelijke vragen, las hij de beantwoording, woonde hij de technische sessie bij. Dit heeft heel veel informatie opgeleverd. Hij dankt het college daarvoor. Het lijkt hem goed hierover nader te spreken over vooral de toekomst.
Zijn fractie is vooralsnog gerustgesteld over dat de gemeente al volop in voorbereiding is met het maken van plannen en scenario's voor mogelijk toekomstige uitdagingen. Hij vindt het fijn om te zien dat het verder gaat dan alleen stroomuitval en cyber aanvallen waarbij ook gedacht wordt aan klimaatuitdagingen, wateroverlast, vervuiling en communicatie. Hij vindt het fijn dat Utrecht hierin voorop loopt. Hij vraagt de burgemeester of zij dit breed gaat delen binnen de VNG. Hij denkt dat die positie gedeeld kan worden.
In een technische sessie kwam het idee van Wijksteunpunten naar voren. Zijn fractie vond dat een heel goed idee. Het zou fijn zijn om in de toekomst wanneer de plannen nader uitgewerkt zijn, hierover meer informatie te krijgen. Hetzelfde geldt voor de positie van de raad ten tijde van een grote crisis. Zijn fractie gelooft niet dat er al brede inzichten zijn. Het zou goed zijn om daarover meer informatie te krijgen. Mogelijk kan de burgemeester iets vertellen over de planning wanneer de raad die informatie kan krijgen. In ieder geval vindt hij het fijn te weten hoe het college de raad hierbij gaat betrekken. Zal de raad raadsbrieven ontvangen, jaarlijkse voortgangsrapportage?
De gemeentesecretaris sprak over de bedrijfscontinuïteitsplannen. Hij zou daar later nog op terugkomen; misschien kan de wethouder dan wel de burgemeester de raad

informeren over wanneer die plannen gaan komen en hoe de raad daarover geïnformeerd wordt en welke tijdsplanning daaraan vast zit.
Gesproken is over communicatie en of daarvoor een plan komt. Zijn fractie heeft daarover veel vragen. VOLT heeft een zoektocht gedaan naar wat daarvan is in Europa. Vooral in Scandinavische landen is daarin veel. Wat kan de gemeente daarin doen?
Het baart zijn fractie zorgen dat dit een onderwerp is waarmee het gevaar bestaat dat het een zwarte zwaan wordt; het is er en uiteindelijk blijkt dan dat daarop niet effectief is gereageerd. Bijvoorbeeld zoals gereageerd wordt op cyber; wat kan Utrecht eraan doen om dat goed op de agenda te krijgen en te houden? Hoe denkt de burgemeester daarover?
Tot slot is het volstrekt duidelijk dat de raad onvoldoende voorbereid is op toekomstige crises. Dat kan de raad zichzelf aanrekenen. Het zou kunnen helpen om de informatie zoals die is gegeven bij de Raadsinformatiebijeenkomst, breder te delen onder alle raadsleden, bijvoorbeeld met een brief, of met iets anders. En dat bijvoorbeeld bij een volgende raadsvergadering op te nemen in een inwerkprogramma. Zijn vraag is of het bestuur iets kan bedenken waarop de hele raad te bereiken is, wat dit betekent voor nu en ook tot zijn spijt in de redelijk nabije toekomst.

De heer Van Steeg (CDA) refereert aan de inbreng van de heer Maas en bevestigt dat het bestuur in een nieuwe realiteit is beland. Die is al een langere tijd gaande. Dat heeft te maken met de opkomst van China, van Rusland en nu met Donald Trump komt het bestuur tot het harde besef dat Europa het alleen moet gaan doen. Te zien is ook dat landen als Rusland, autoritaire regimes, digitaal hun invloed uitoefenen op Nederland en zeker op landen dichterbij Rusland. Daarop moet ook Nederland voorbereid zijn. In die zin maakt de geopolitieke realiteit het bestuur van het land bewust van de risico's die er zijn. Maar ook de risico's die er zijn in Utrecht. De heer Van Steeg is blij dat de gemeente Utrecht hiermee hard aan de slag is. Daarom zijn de vragen ook gesteld met het initiatief van VOLT.
Te zien is dat de invloed direct te zien is in Utrecht. Hij vraagt de burgemeester of zij iets concreter kan maken om welke invloed het gaat; wordt er invloed uitgeoefend op demonstraties? Kan de burgemeester daarover iets zeggen?
In een technische briefing werd gesproken over dat van alles georganiseerd wordt; hij denkt dat het goed is daarover na te denken. Het belangrijkste is dat mensen zelf verantwoordelijkheid gaan nemen. Hij noemt in dit verband samen redzaamheid zoals is weergegeven in de antwoorden op schriftelijke vragen. Hij vindt het belangrijk *samen redzaamheid* verder te versterken en aan te sluiten bij de landelijke campagne DENK VOORUIT. Hij vindt het ook goed wanneer de lokale overheid een campagne start. Hij vraagt de reactie van de burgemeester over hoe dat eruit ziet.
Het CDA Utrecht is vaker voorstander van op lokaal niveau met elkaar samen te werken, op de inzet op vrijwilligerswerk, op het samengaan met verenigingen. Hoe past het bij wat hier gebeurt als het gaat over de weerbaarheid. Hij ziet dit als een automatische manier om de weerbaarheid in de stad te vergroten. Hij vraagt of dit aansluit bij de agenda die er nu is op het gebied van het Sociaal Domein. Hij krijgt graag de reactie van de burgemeester.
In het vorige debat werd gesproken over de digitale positie van de gemeente. Hij denkt dat het heel belangrijk is om de kwetsbaarheden daar te identificeren en daarop voorbereid te zijn, zeker als het gaat om het breder voeren van de discussie

in dit bestuur. Het is goed dat vast te stellen en het een plek te geven in een plan als dit.
Daarnaast gaat hij in op het bedrijfsleven; daarover wordt nog weinig gesproken. Ook als het gaat om de brief van de Tweede Kamer en in de antwoorden op de gestelde vragen. Hoe wordt het bewustzijn van het bedrijfsleven op dit item in Utrecht georganiseerd? Dat de mensen die er werken bewust worden gemaakt in de weerbaarheid van de bedrijven. Welke rol hebben verschillende bedrijven in deze opdracht?
Tenslotte vraagt hij de burgemeester hoe voor haar de tijdlijn er uitziet in de komende jaren. Hij refereert daarbij aan de desbetreffende vraag die de heer Maas stelde. Hoe wordt de raad daarover geïnformeerd? Wat betekent dit wellicht ook financieel, en ook in de concrete stappen die gezet worden in de wijken, met steunpunten, voedselbanken. Hij krijgt hierop graag de reactie van het college.

De voorzitter merkt op dat DENK niet aanwezig is. Zij geeft het woord aan de VVD.

Mevrouw Meerding (VVD) merkt op dat het onrustig is in de wereld. Het zou zo maar kunnen zijn dat Nederland betrokken raakt in een internationaal conflict of in het allerergste geval in een oorlog. Ook kleinere crises zijn mogelijk, bijvoorbeeld 72 uur stroomuitval. Ook dat kan er al voor zorgen dat mensen echt in de problemen komen.
De VVD vindt het van het allergrootste belang dat Utrecht veilig gehouden wordt. De veiligheid van de inwoners staat voor haar fractie voorop. Haar fractie is blij dat de gemeente hiervoor al langere tijd voorbereidingen treft, en nagaat hoe zij om moet gaan met crisissituaties.
Wat bij haar fractie is blijven hangen uit de technische sessie, is dat er op dit moment aan heel veel dingen gewerkt wordt. Heel veel verschillende acties staan in de steigers. Tegelijkertijd is ook bekend dat een situatie van langdurige stroomuitval, nu al kan vóórkomen. Dat voelt voor haar fractie als is de gemeente daarop niet voldoende voorbereid. Haar fractie vindt het daarom belangrijk niet alleen te kijken naar de voorbereiding op de lange termijn, maar voelt zij ook de urgentie voor de korte termijn. Volgens de VVD zou bijvoorbeeld iedere Utrechter een noodpakket in huis moeten hebben. Dat is een landelijk advies. Zij heeft hem zelf al, maar velen nog niet. Dat baart haar zorgen. Hier ligt een rol voor de gemeente. Zij vraagt de burgemeester of de gemeente hierover actiever kan communiceren naar inwoners; dat het in huis halen van een noodpakket van belang is. Kan een duidelijkere nadruk worden gelegd in het plan van aanpak op de korte termijn, naast wat de gemeente al op de lange termijn gaat doen.
Tot slot gaat zij in op het gemeentebestuur. Zij refereert aan de desbetreffende inbreng van VOLT. Zij vindt het ook belangrijk dat ervoor gezorgd wordt dat de raad blijft functioneren, mocht er iets gebeuren en mocht het moeilijk worden om met elkaar te communiceren. Daarbij is haar vraag wat daarvoor de plannen zijn mocht er morgen iets gebeuren. Zij oppert het idee om bijvoorbeeld alle raadsleden hierover bij te praten op de korte termijn, bijvoorbeeld in de zomersessies die vaak georganiseerd worden na het zomerreces. Zij vindt dat het uitgelezen moment om iedereen de urgentie duidelijk te maken en misschien ook te bespreken met wat er dan gedaan wordt in een dergelijke situatie.

Mevrouw Assen (PvdA) merkt op dat dit een vreemde realiteit blijft, dat dit is waar het bestuur staat na de technische sessie. Die was inhoudelijk heel goed: een

dreiging van oorlog in welke vorm dan ook. Zij vindt dat een bizar contrast met haar hoop op wereldvrede toen zij in deze stad opgroeide.
Sinds de technische sessie is haar duidelijk dat in deze stad al heel veel gebeurt om op het ergste voorbereid te zijn. Naar zij hoopt is dat uiteindelijk onnodig. Die voorbereiding biedt ieder geval iets van geruststelling.
In deze raad wordt vaak gesproken over het bundelen van allerlei voorzieningen die in de stad geboden worden: scholen, Buurtteams, consultatiebureaus, hulporganisaties, zorg en formele zorg. Een dergelijk type plek, die type Buurtplekken lijken haar ook de plekken waar de wijksteunpunten gerealiseerd moeten worden. Dat bundelen van al die functies, blijkt in de praktijk nog heel vaak lastig. Haar oproep is daarop in te zetten om in één klap de noodzakelijke vliegen te slaan om alle Utrechters te bereiken die nu nog geen noodpakket hebben. Zij blijkt na toetsing tot de grote meerderheid te horen die nog geen noodpakket heeft. Er is nog meer nodig aan voorlichting en bewustwording bij een hele grote groep Utrechters. Daarbij denkt haar fractie dat het goed is om te mikken op het laaghangend fruit. Zij gokt daartoe te behoren. Zelfs die moeten nog om. Straks leunen die op elkaar. Zij roept ertoe op een beroep te doen op solidariteit. Zij roept ertoe op mensen ervan bewust te maken dat het geen vanzelfsprekendheid is dat iedereen zich kan voorbereiden. En wanneer het bestuur daarover gaat communiceren, dan ook de oproep te doen te doneren voor een stadsgenoot. Misschien wel door middel van een campagne. Zij gelooft dat heel veel Utrechters daartoe bereid zijn. Zij gelooft dat *samen redzaamheid* waarover het CDA sprak, ook de kracht is van Utrecht.
Aanvullend daarop roept zij ertoe op de vele sleutelfiguren te benutten die op heel veel terreinen meer in te zetten zijn. En die te benutten om de bewustwording hierover te vergroten. Zij ziet dan graag terug in een volgende update hoe dat al meer in de praktijk wordt gebracht.

De heer Cicero (Student & Starter) had gehoopt dat zijn eerste speech ergens anders over zou gaan. Het bestuur leeft in een tijd waarin de samenleving wekelijks NOS-berichten krijgt over oorlog. Waar oorlogsmisdaden en gruwelijk geweld live te volgen zijn. En waar het naleven van het internationale recht eerder een keuze dan de regel blijkt te zijn. Dat maakt hem woedend als rechtenstudent. Als jong mens maakt hem dat ontzettend bang. Die gevoelens van angst, machteloosheid en onzekerheid heeft hij niet alleen. Het gaat om een hele generatie jongeren van Utrecht en daarbuiten in een wereld waar vrede en veiligheid niet meer vanzelfsprekend zijn.
Hij begint zijn speech met een woord van dank aan het college en aan de veiligheidsregio Utrecht en aan alle anderen die achter de schermen werken aan stedelijke weerbaarheid. De beantwoording van schriftelijke vragen en de georganiseerde technische sessie, laten zien dat Utrecht het onderwerp serieus neemt. Dat neemt niet weg dat de fractie nog een aantal vragen heeft.
Hij begint met de weerbaarheid van de Utrechter en de communicatie daarover. Het is goed dat de gemeente de gemeenschap van informatie voorziet. Toch maakt zijn fractie zich zorgen over de uitwerking daarvan. Hoe gaat de gemeente ervoor zorgen dat alle Utrechters en ook de moeilijk te bereiken groepen goed geïnformeerd zijn. Wordt deze communicatie praktisch en duidelijk uitgelegd als het gaat om de vraag wat Utrechters moeten doen in een noodsituatie?
Dit soort informatievoorziening is cruciaal. Voor vele van de aanwezigen in deze raadzaal geldt dat ze niet weten wat ze moeten doen wanneer het alarm afgaat. Hij

vraagt of het college bereid is samen te werken met buurtcentra, onderwijsinstellingen en andere maatschappelijke organisaties om dit soort praktische informatie gemakkelijk beschikbaar te maken.
Het eerdergenoemde punt, de noodpakketten. Die pakketten zijn geen grap meer, zo bleek, maar een duidelijke noodzaak voor alle Utrechters. Tegelijkertijd zijn deze pakketten, online al 200 a 300 euro. Hoe kijkt het college naar de mogelijkheid voor minder vermogende Utrechters om deze pakketten te kopen. Kunnen deze pakketten ingekocht worden met de hulp van de U-Pas?
Hoe zorgt het bestuur ervoor dat niet alleen vermogende Utrechters weerbaar zijn, en de meest kwetsbare Utrechters het hardst geraakt worden. Kan de gemeente daarin voorzien door informatievoorziening over de verkoop van dergelijke pakketten te faciliteren?
Verder vraagt hij hoe het college aankijkt tegen de weerbaarheid van studenten die door de woningnood in kleine woonruimtes van 8m^2 moeten wonen. Hoe wordt van hen verwacht dat zij een noodpakket inclusief 9 liter water kwijt kunnen op een kamer waar maximaal een bed en een kast in past. Is het college bereid te zoeken naar creatieve oplossingen zoals noodpakketten kluisjes op lokale opslagpunten in samenwerking met woningcorporaties.
Tenslotte noemt hij de breed gedragen gevoelens van angst en onmacht. Hoe is het mogelijk om de mentale weerbaarheid van jonge Utrechters te waarborgen. Hij vraagt of mentale weerbaarheid en gezondheid worden meegenomen in weerbaarheidplannen en strategieën.
Hij sluit zich aan bij de vragen van het CDA met betrekking tot de digitale weerbaarheid. En bij de vragen van de VVD over de positie van de raad.

De heer Koning (D66) vindt het goed dat dit debat gevoerd wordt over dit belangrijke thema. Hij merkt op dat er weinig debat onderling is. Dit gaat over een thema waarop de inbreng zinvol is. Hij kan zich aansluiten bij veel van de sprekers. Hij hoort inbreng geleverd zijn over samenwerking met scholen, over noodpakketten en over samenhangende robuuste plannen met smart doelstellingen. Dat is allemaal nodig.
Hij vraagt de raad zich voor te stellen wat het betekent voor Utrechter: 72 uur geen stroom. Misschien wel ook geen gas en geen stromend water en geen riolering en geen internet, geen telefonie, door een combinatie van cyber-aanvallen en ondermijning van vitale infrastructuur. Wat zou dat betekenen voor de situatie van de individuele burger. Zonder water of energie zou hij geen noodzakelijke flesvoeding voor de baby van vier maanden oud kunnen maken. Dat betekent al heel gauw een medisch probleem. Zonder communicatiemiddelen zou hij zijn zorgbehoevende familieleden niet kunnen bereiken, maar ook de ambulance en de politie niet. Hij zou mogelijk niet kunnen tanken. Of de auto kunnen opladen om zijn heil te zoeken buiten het storingsgebied. Het ene brood in de vriezer is na 24 uur op. En de kliekjes in de koelkast zijn 24 uur later ook op.
Ervaringen met crises in andere landen wijzen uit dat na 72 uur mensen in paniek raken met ernstige ontregeling van de vitale infrastructuur en mensen bereid zijn om over te gaan tot plunderingen. Zijn fractie maakt zich met andere partijen zorgen over de weerbaarheid de stad.
De kans dat een dergelijke crisis met alles tegelijk, is misschien niet zo groot. Maar het is wel reëel. Met netcongestie en oplopende vijandelijkheden in de wereld is de kans op een dergelijke crisis groter geworden dan in de afgelopen decennia. De

systemen zijn volledig van elkaar afhankelijk. Ze zijn soms ook nog afhankelijk van de werking van servers in landen die steeds meer onbetrouwbaar blijken te zijn. Daarover werd gesproken in het debat hiervoor.
Utrechters hebben handelingsperspectief nodig. Hij ziet dat het college dat ook wil bieden en hij kijkt uit naar de vervolgstappen. Zijn fractie stelt een concreet plan van aanpak voor met een strakke planning, mogelijk in lijn met VOLT; een soort draaiboek. Hij weet dat dergelijke draaiboeken er zijn bij organisaties. Hij vraagt of dat gecommuniceerd kan worden naar Utrechters: over stroomuitval, over internet en telefonie-uitval, over uitval van functies als de levering van schoon water en de rioolzuivering en wat mensen dan zelf zouden kunnen en moeten doen. Die zelf in *samen redzaamheid* moet omhoog; daarover moeten bewustzijn en acties ontstaan.

De voorzitter constateert dat EenUtrecht geen behoefte heeft aan inbreng in dit kader.

Mevrouw Fattal (GroenLinks) las de beantwoording van de schriftelijke vragen van VOLT aan de ene kant met geruststelling en aan de andere kant met beangstiging. Er worden keuzes gemaakt door internationale autocraten die de landen steeds meer dwingen om zich voor te bereiden op de ergste scenario's. Het bestuur zit ook nog in tijden van ravijnjaren en minder bestedingsruimte dan ooit. Dat betekent iets voor de crisisparaatheid. Ook door de bezuinigingen op landelijk niveau. Zij ziet dat op infectieziekten bestrijding de paraatheid voor een pandemie erg klein is. Ook wordt in het hoofdlijnenakkoord bezuinigd op het budget voor rampenbestrijding. Het Rijk lijkt daarmee niet te leren van het verleden en voert weer kortzichtige bezuinigingen door wat de samenleving schade berokkent op de lange termijn.
Wanneer er ook nog een pandemie zou opduiken, brengt dat de samenleving flink in de problemen.
Sinds de coronacrisis als het meest recente voorbeeld van een crisis, zijn heel veel zaken heel goed gegaan. Maar ook een aantal niet. Wat goed is gegaan, was te zien dat zich in Utrecht geen rellen voordeden. Zij vindt dat een mooi resultaat van hoe in Utrecht sleutelpersonen ingezet zijn om verbinding te maken met mensen. Dat laat zien dat de overheid open en transparant en daadkrachtig te werk moet gaan. Ook de crisiscommunicatie vanuit de rijksoverheid was een succes, wat haar betreft.

Tegelijkertijd is te zien dat vooral kwetsbare minderheidsgroepen harder zijn getroffen door de pandemie dan andere groepen. Zij noemt de ouderen die lange tijd geen familie konden zien in hun tehuizen, mensen met een migratie achtergrond bleken een grotere kans te hebben op overlijden door Covid dan mensen zonder migratie achtergrond. Maar ook mensen in informele arbeid, zoals arbeidsmigranten of schoonmakers. Die hadden sneller geen inkomen meer dan anderen. En die kregen vaak ook geen steunmaatregelen. De vraag is dan wat het bestuur daarvan kan leren; dat is de vraag zeker richting kwetsbare groepen.
Zij vraagt het college om in de stappen die gezet worden, de crisisplannen, het veiligheidsnetwerk, alle voorbereiding die getroffen wordt, mee te nemen. Hoe gaan bepaalde maatregelen juist de meest kwetsbare mensen in de stad raken en wat kan het bestuur leren van het verleden?

Niet agenderende fracties

De heer Paalman (Horizon) vindt het allerbelangrijkst dat de gemeente digitaal weerbaar is. Hij is ervan overtuigd dat het volgende groot conflict een digitaal conflict is. De belangrijkste stap die Utrecht kan nemen is de gemeente digitaal niet meer afhankelijk te maken van een bondgenoot aan de andere kant van de oceaan maar wel van bondgenoot op het eigen continent. Zijn grootste oproep in dit kader is voor de Europese onafhankelijkheid te gaan op digitale zaken. Dan is Nederland goed digitaal weerbaar.

De heer Van Bemmel (Partij voor de Dieren) vindt weerbaarheid belangrijk om dat het menselijk handelen kan zorgen voor enorme rampen. In 2020 had een pandemie enorme maatschappelijke gevolgen. Hij sluit zich aan bij de woorden van GroenLinks niet kortzichtig te zijn voor een mogelijke volgende pandemie.
Vandaag zijn veel terechte punten gemaakt over hoe weerbaarheid te versterken is. Juist daarom belicht hij een andere kant: het voorkomen van rampen. Hij denkt daarbij aan de verantwoordelijkheid in de aanpak van het klimaat, het voorkomen van grote branden en ook hoe het bestuur zijn rol neemt in een volgende pandemie. Welke rol ziet de burgemeester weggelegd voor Utrecht om bij te dragen aan het voorkomen van rampen?
Zijn fractie was blij om op de Raadsinformatiebijeenkomst te horen over dat in weerbaarheidplannen expliciet aandacht is voor de dieren. Het werd eerst benadrukt vanuit het perspectief van voedselzekerheid. Na doorvragen bleek de gemeente ook echt bezig te zijn met bijvoorbeeld evacuatieplannen voor dierenwelzijn. Daarmee is zijn fractie blij. Hij hoopt dat de burgemeester die focus kan vasthouden bij dit onderwerp.

De voorzitter deelt mee dat de tijd richting kwart voor vijf gaat. Wethouder Streefland kan vanavond niet aanwezig zijn. Er is één vraag voor haar die zij graag wil beantwoorden.

Beantwoording
Wethouder Streefland beantwoordt de vraag over bedrijfscontinuïteitsplannen en wanneer het college daarover meer kan vertellen. De wethouder zet uiteen wat nu al gedaan wordt. Elk organisatieonderdeel heeft al een bedrijfscontinuïteitsplan. Deze dagen en al eerder deze weken worden ze geactualiseerd vanwege de geopolitieke situatie. Het college heeft businessimpactanalyse uitgevoerd om te bepalen welke processen kritiek zijn. Daarop is een lijst van 75 gebaseerd. Het college probeert zich voor te bereiden in de gemeentelijke situaties, waaronder cyberaanvallen, energie-uitval. Daarop zit de grootste zorg op korte termijn.
De vraag gaat vooral over hun hoe dit loopt en wanneer het stadsbestuur daarover meer kan weten en geïnformeerd kan worden. De wethouder vernam ook dat het voorstel is om een moment te kiezen in augustus waarop de raad bij elkaar komt en ook nadenkt over zijn eigen vragen over wat het betekent voor het democratisch proces en de rol van de raad. De wethouder kan zich voorstellen dat het college op een dergelijk moment de raad meeneemt over hoe het loopt bij die processen in de eigen organisatie en wat dat voor de raad betekent. Tenzij dit eerder mogelijk is.
De heer Maas (VOLT) vraagt over de datum naar aanleiding van de suggestie van mevrouw Meerding en gezien de impact van dit onderwerp en het belang ervan voor de raad de impact van dit onderwerp en het belang ervan voor de raad of het goed is na te denken over een tijdstip vóór het reces.

Wethouder Streefland vindt dat de vraag. De wens is dan om gezamenlijk het gesprek te voeren over meer dan alleen dit onderdeel. Zij vindt dat heel cruciaal. In het licht van de agenda voor de komende tijd, kan de wethouder zich voorstellen dat wanneer het echt urgent wordt, gezegd wordt dat dit zo prioritair is dat het eerder gedaan wordt. Dat kan de wethouder toezeggen. Zij vindt het meest reëel om toe te zeggen 3-de of 4-de week augustus. Dan is het ook goed om iets dat schriftelijk is daaraan toe te voegen.
De voorzitter vraagt of daaraan een brief voorafgaat.
Wethouder Streefland vindt dat afhankelijk van hoe ver het dan staat en hoe reëel dat is. Zij zou willen sturen op de informatie delen in augustus. En dan al veel gereed te hebben wat daarna gedeeld wordt met de raad. Of de informatie te geven aangevuld met de antwoorden op vragen die er dán zijn.

De voorzitter schorst om 16.50 uur de vergadering tot 20.00 uur.

Verslag openbare avondvergadering commissie Veiligheid, Bestuur en Financiën

Datum 17 april 2025
Locatie Raadszaal, Utrecht
Verslag door mevrouw M. de Mul (Notuleerservice Nederland)

Aanwezigen

De voorzitter Linda Bode, de burgemeester Sharon Dijksma, de leden Achraf Ait Daoua (D66), Hester Assen (PvdA), Jan Baijens (Partij voor de Dieren), Job van den Broek (CDA), Felice Cicero (Student & Starter), Gert Dijkstra (EenUtrecht), Mahaar Fattal (GroenLinks), Yvonne Hessel (Utrecht Solidair), Aziz Kawak (PvdA), Raphaël Klijn (UtrechtNu!), Ruud Maas (Volt), Lars van Rooij (Student & Starter), Iskender Şimşek (DENK), Bert van Steeg (CDA), Maaike Zijdenbos (VVD), de commissiegriffier Johan Dorst

Verslag commissie Veiligheid, Bestuur en Financiën

9 Weerbaarheidsopgave van Utrecht ..... - 52 -
Lijst van toezeggingen ..... - 55 -
10 Turks Koffiehuis in Transwijk ..... - 55 -
11 Opkomstbevordering bij verkiezingen ..... - 62 -
Lijst van toezeggingen ..... **Error! Bookmark not defined.**

De voorzitter heropent de vergadering.

9 Weerbaarheidsopgave van Utrecht

De voorzitter geeft het woord aan de burgemeester om de vragen te beantwoorden.

Burgemeester Dijksma dankt de agenderende fracties. Tijdens de rib is verkend hoe impactvol dit onderwerp is. Gezien de huidige geopolitieke situatie, en het feit dat er elk moment een situatie kan ontstaan waardoor we in een artikel 5-situatie kunnen komen, dan zijn we eigenlijk al in oorlog. Op dit moment kan wordt gesteld dat een hybride vorm van oorlogsvoering al gaande is. Dat betekent dat er statelijke actoren zijn, die bijvoorbeeld door het frustreren van ons internetgebruik of het lamleggen van vitale processen, proberen om onze samenleving te ontregelen. Dat is niet een vraag van morgen, maar een vraag van gisteren en van vandaag. Daar moeten we niet alleen vanuit Nederland of vanuit Europa op voorbereid zijn, maar ook als stad. Dat gebeurt ook al enige tijd. Op de vraag van Volt over wat dat heeft opgeleverd antwoordt de burgemeester dat dat vanzelfsprekend gebeurt. Op verzoek

van de NCTV heeft de stad Utrecht en de veiligheidsregio Utrecht een handelingsperspectief voor steden bij langdurige stroomuitval gemaakt. Daarin is opgenomen wat dat precies betekent en wat voor effecten dat gaat hebben. Dat handelingsperspectief wordt met behulp van de NCTV over alle gemeenten van Nederland verspreid. De burgemeester combineert haar rol als voorzitter van de VNG om zich actief te bemoeien met dit thema en de gesprekken die daar met het kabinet over zijn. De positie van de raad is in zo'n situatie belangrijk. Hoe houd je democratisch controle over processen die snelheid van handelen vergen maar ook verantwoordelijkheid van het bestuur? In haar rol als voorzitter van de raad draagt de burgemeester daar graag een aan bij. Ook de griffie is momenteel bezig om zich op een dergelijke situatie voor te bereiden. De burgemeester vindt de suggestie om dit in het augustus-overleg bij de kop te nemen uitstekend. Het zal anders zijn dan bij de crisis in coronatijd, om twee redenen. Enerzijds omdat de snelheid van handelen in coronatijd de raad soms letterlijk op afstand bracht, en anderzijds omdat er toen veel hybride is gedaan. In situaties van langdurige stroomuitval gaat het misschien eerder andersom zijn. Dan moet er worden geprepareerd op het bij elkaar komen, de stroom aan de praat houden en het verslag doen van de besprekingen. Dat zijn goede thema's om te bespreken. De burgemeester zegt toe dat zij in augustus met de raad in gesprek zal gaan over het voorstel dat hierover vanuit het dagelijks bestuur wordt opgesteld. Het thema van de vitale processen heeft wethouder Streefland al besproken. Communicatie is inderdaad key. Dat begint met de vraag of iedereen een noodpakket heeft. Momenteel wordt overwogen of, in aanvulling op de landelijke campagnes, een stadsbrede campagne op dit punt moet worden voorbereid. De wijksteunpunten kunnen gaan gelden als distributiecentra voor noodzakelijke zaken als water of andere voedingsmiddelen. De burgemeester zegt dat de minister van Justitie, met behulp van de VNG, bij de Voorjaarsnota een claim heeft ingediend om het thema van de wijksteunpunten in te brengen. Zij verwacht dat het kabinet dat gaat honoreren. Dat betekent dat de Utrechtse stembureaus kunnen worden ingericht als plekken voor communicatie, voor spullen en voor energie. Er wordt ook naar Scandinavië gekeken, en er wordt goed opgelet dat de boot niet wordt gemist. Kijkend naar waar de gemeente nu staat, volgens de NCTV als koploper, kan worden gezegd dat zij doen wat nu nodig is. De burgemeester moet ook vaststellen dat zij het antwoord schuldig moet blijven op de vraag wat er gebeurt als er 72 uur stroomuitval is. Zeker deze regio, met netcongestie, is erg kwetsbaar. Het is niet zo ingewikkeld om de regio daarmee fundamenteel te ontregelen. Binnen 72 uur zullen inderdaad rellen ontstaan, want de beveiliging doet het dan niet meer. Er liggen allerhande openbare orde-situaties op de loer, en de politie kan niet overal zijn. Op de vraag van het CDA wat de geopolitieke situatie met de stad doet antwoordt de burgemeester dat sommige demonstranten bang zijn om te demonstreren omdat ze bang zijn voor vergelding. Dat is bijvoorbeeld het geval bij demonstraties tegen het Iraanse regime. Ook als Israël opnieuw eenzijdig het staakt het vuren breekt in de oorlog in Gaza heeft dat meteen repercussies in Utrecht. Wij zijn heel gevoelig voor ontwikkelingen in de wereld, en dat vertaalt zich meteen door naar wat er op straat gebeurt. Het vergroten van de zelfredzaamheid is daarin inderdaad heel belangrijk. Dat zijn wij niet gewend en dat is dan ook een groot dilemma. Bij veel problemen zal direct naar de overheid worden gekeken, maar in de eerste uren van een crisis is de overheid vooral bezig zich te herpakken en te beoordelen wat er als eerste gedaan moet worden.

De heer Maas (Volt) vraagt of er, gezien de situatie die de burgemeester schetst, nog wel kan worden gewacht. Moeten er niet al scenario's klaarliggen?

Burgemeester Dijksma antwoordt dat die scenario's er al voor een deel zijn. Die zijn al in ontwikkeling als het gaat om langdurige stroomuitval. De NCTV zegt dat als je je voorbereidt op dit het scenario, je een hoop bijvangst hebt bij andere calamiteiten. Dit is een belangrijk scenario waar men twee jaar geleden al mee is begonnen. De netwerkbeheerders en andere actoren zijn daarbij betrokken. Verder werd er

gevraagd naar de voorbereiding van het bedrijfsleven, en of zij een bijdrage kunnen leveren. Niet voor niets is een paar jaar geleden het stedelijk veiligheidsnetwerk opgericht. Daar zit ook het bedrijfsleven in. Dit thema is al meerdere keren besproken. Enerzijds om bewustwording te creëren, maar ook met een hulpvraag. Als dit zich voordoet, dan kunnen we dat niet alleen. Dat konden we in coronatijd niet, en dat zullen we in zo'n situatie ook niet kunnen. Dan is het alle hens aan dek voor iedereen in de stad. De bondgenoten zijn daar cruciaal in. Daar hoort het bedrijfsleven bij, maar niet alleen. Ook de onderwijsinstellingen, de buurtvaders en –moeders en het hele sociale domein. Het CDA merkte terecht op dat het sociale domein vol aan moet worden gezet. Om die reden heeft de gemeentesecretaris een bestuursopdracht van het college gekregen om ons hierop in de breedte van de organisatie, dus inclusief het sociale domein, te prepareren. Het kan niet zo zijn dat alleen de afdeling Openbare orde en Veiligheid hiermee aan de slag is. Voor wat betreft de tijdlijn stelt de burgemeester voor om geregeld een voortgangsrapportage te sturen. De eerste zou in Q4 kunnen komen. Zij wil wel enige flexibiliteit afspreken over de vorm. Dat kan een brief zijn, maar ook een technische sessie met gasten van buiten. Voor wat betreft een noodpakket voor iedere Utrechter zegt de burgemeester dat het belangrijk is om na te denken over de vraag wat te doen als mensen zich dat niet kunnen veroorloven. Utrecht is een barmhartige stad. Dat zal betekenen dat zij vanzelfsprekend zullen bijspringen. Of dat effectief is moet op landelijk niveau worden besproken. Daarbij moet worden afgewogen of degenen die niet zelfredzaam zijn op voorhand al worden ondersteund, of pas als het aan de orde is. Daar wordt over nagedacht. Mensen kunnen in crisissituaties kwetsbaar zijn, bijvoorbeeld omdat ze weinig mobiel zijn. De gemeente is daarbij belangrijk omdat zij achter de voordeur kunnen komen. Het bundelen van functies in de wijksteunpunten is nodig. Dit idee is opgepakt nadat de burgemeester een bezoek bracht aan Oekraïne waarbij zij zag dat dit heel goed functioneerde. Er wordt dus niet alleen van de Scandinavische landen geleerd, maar ook van wat er daar gebeurt. Het is heel terecht dat Student & Starter ook de mentale weerbaarheid heeft geagendeerd. Dit gaat voor veel jongeren veel impact hebben. Zeker als het aan de orde is, maar ook nu al. Tijdens de eerdere crisis in de coronatijd hebben zij het het zwaarst te verduren gehad. Dat moet een wijze les zijn. Zij hebben misschien wel de hoogste prijs betaald tijdens die crisis. Dat dat iets heeft gedaan met hun mentale weerbaarheid is in cijfers terug te zien. Dat staat tot nu toe nog te weinig op onze agenda. De burgemeester voelt zich zeer aangespoord om daar meer aan te gaan doen. Er moet samen het gesprek worden aangegaan over wat praktisch is voor studenten. De Partij voor de Dieren merkte terecht op dat er ook oog moet zijn voor de dieren, zowel in de aanpak van de crisisplannen en evacuaties als in de rampenscenario's. Dat staat zeker op de agenda. Het is belangrijk dat er een periodieke agendering in de raad is om ervoor te zorgen dat iedereen goed bij de les blijft. De burgemeester is de raad erkentelijk voor het feit dat zij in de gelegenheid wordt gesteld om dit samen zo breed op te pakken.

De voorzitter informeert naar onbeantwoorde vragen.

Mevrouw Assen (PvdA) zegt dat zij specifiek had gevraagd om een beroep te doen op de solidariteit van mede-Utrechters om kwetsbare Utrechters te helpen.

Burgemeester Dijksma noemt het voorbeeld van iemand die weinig familie of vrienden in de buurt heeft, alleen is en niet zelfredzaam is. De gemeente kan dat niet vanuit elke straat of elk huis zelf organiseren. De vraag zal dan ook heel erg gaan over 'noaberschap': de nabijheid van de buurt die voor elkaar zorgt. Dat beroep zal op mensen worden gedaan als het aan de orde komt. Zij hoopt dat het nooit zover hoeft te komen.

De voorzitter informeert opnieuw naar onbeantwoorde vragen. Die zijn er niet meer.

Lijst van toezeggingen

1. In Q4 komt er een raadsbrief over het thema weerbare samenleving. De wijze waarop de raad in het vervolg hierop wordt geïnformeerd kan variëren.

De voorzitter vraagt of de agenderende fracties met dit debat hebben bereikt wat zij beoogden.

De heer Maas (Volt) antwoordt dat hij heeft bereikt wat hij beoogde, namelijk meer informatie. Hij ziet niet direct aanleiding voor voorstellen, maar wacht rustig af richting Q4.

De voorzitter vraagt of nog andere partijen willen reageren. Dat is niet het geval. Zij geeft aan dat het onderwerp daarmee is afgerond.

10 Turks Koffiehuis in Transwijk

De voorzitter zegt dat de fracties van EenUtrecht, Utrecht Solidair, UtrechtNu! en DENK een debat willen naar aanleiding van de handhaving in 2019 door de gemeente bij een Turks koffiehuis in Transwijk, en uitspraken van de rechtbank en Raad van State. Op dit moment is de schadeafhandeling nog onder de rechter en dat kan nog heel lang duren. Na alle ellende voor de betrokkenen en de kosten voor de gemeente willen de fracties in debat over onder meer de vraag of hier een excuus van de gemeente past en welke lessen hieruit kunnen worden getrokken.
Het voorstel wordt in één termijn besproken. Hiervoor is 45 minuten gereserveerd. Zij geeft het woord aan de fractie van EenUtrecht voor hun inbreng.

De heer Dijkstra (EenUtrecht) zegt dat de gemeente een machtig orgaan is. De burger is dat niet. Dat mag niet worden vergeten bij alles wat de gemeente doet. Dat betekent dat de gemeente heel zorgvuldig moet omgaan met die gemeentelijke macht. Sterker nog, als daarin fouten worden gemaakt dan past het de gemeente om die direct toe te geven en te herstellen. Doet de gemeente dat niet, dan beschadigt het het vertrouwen van de burger. Het hoort ook niet thuis in onze democratie. Dat is de kern waar we het vandaag over willen hebben, aan de hand van één voorbeeld: het ingrijpen van de gemeente bij een Turks koffiehuis in Transwijk in 2019. Op last van de burgemeester is het koffiehuis zes jaar geleden gesloten en is de vergunning ingetrokken. Een jaar later liet de rechtbank weten dat het sluiten van het koffiehuis niet had mogen gebeuren. In 2021 liet ook de Raad van State weten dat het intrekken van de vergunning ten onrechte heeft plaatsgevonden. Dat vonnis heeft de gemeente aangevochten, maar weer twee jaar later bleef de Raad van State bij die uitspraak. De conclusie is dat de gemeente een uiterst machtsmiddel heeft ingezet met desastreuze gevolgen voor de ondernemer, zijn familie. Er is veel verdriet, leed, inkomensschade en uitsluiting door de eigen gemeenschap, terwijl nu bekend is dat dit volgens de rechter nooit had mogen gebeuren. Over de zaak zelf wil EenUtrecht het vandaag niet hebben. Rechters hebben tot drie keer toe een uitspraak gedaan. Het past ons niet omdat te bekritiseren of in twijfel te trekken. Een diepe knieval en oprechte persoonlijke excuses aan de exploitant van het Turkse koffiehuis waren hier eind 2023 wel op zijn plaats geweest. De burgemeester heeft echter aangegeven die excuses niet te willen aanbieden want de gemeente zou niets verkeerds gedaan hebben. Dat kan EenUtrecht niet goed rijmen. Zij stellen dan ook de volgende vragen: ziet de burgemeester dat je als gezagsdrager maximaal achter uitspraken van een rechter moet gaan staan? Zo ja, hoe kan het dan dat de burgemeester haar excuses niet heeft aangeboden? Is de burgemeester zich bewust van het feit dat niet zozeer de gerechtelijke uitspraken maar vooral de excuses van de gemeente indruk gaan maken op de omgeving van de exploitant, waardoor een volledig eerherstel van

zijn familie kan plaatsvinden? Dan de schadevergoeding: dat sleept zich al anderhalf jaar voort en is inmiddels ook juridisch. EenUtrecht vraagt zich af of dat de gemeente is die we willen zijn. In plaats van excuses wordt onderhandeld over de schadevergoeding. Aan de burgemeester wordt gevraagd of zij bereid is om tegemoet te komen aan het leed van betrokkenen en zich persoonlijk in te spannen voor een schadevergoeding in goed onderling overleg, dus zonder rechters en dure advocaten. Kan zij verder ordegrootte aangegeven wat de kosten zijn geweest, zowel juridisch als de inzet van alle ambtenaren in de afgelopen zes jaar? Tenslotte vraagt EenUtrecht of dit een incident is of een topje van de ijsberg. Kan de burgemeester overtuigend aangeven dat hier sprake is van een incident? Is de burgemeester met EenUtrecht van mening dat het beeld kan ontstaan van een ongewenste juridische cultuur bij de gemeente, met te lang juridisch doorgaan in plaats van overstappen op bemiddeling en samenwerking?

Mevrouw Assen (PvdA) vraagt of die cultuur eerder meer zwart-wit of zero tolerance was, en dat daar inmiddels anders naar gekeken wordt, door jurisprudentie. Kan dat verschoven zijn?

De heer Dijkstra (EenUtrecht) vraagt of zij bedoelt dat het verschoven is bij de gemeente zelf.

Mevrouw Assen (PvdA) antwoordt dat ze dat inderdaad bedoelt. Zoals die bij de overheid breder, zoals naar aanleiding van het toeslagenschandaal, wellicht ook wat is verschoven.

De heer Dijkstra (EenUtrecht) antwoordt dat hij dat hoopt, maar dat nu nog niet terugziet. Eind 2023 was de laatste uitspraak van de Raad van State. We zijn nu anderhalf jaar verder, dan zou je een andere oplossing verwachten van de gemeente. Excuses zijn dan op zijn plaats na drie uitspraken van de rechter. Ook in het proces rondom de schadevergoeding ziet EenUtrecht geen oplossing.

Mevrouw Assen (PvdA) zegt dat het tijd kost om de hoogte van een schadevergoeding te bepalen. Zou het voor EenUtrecht afgerond kunnen zijn als partijen het eens zijn over de schadevergoeding?

De heer Dijkstra (EenUtrecht) antwoordt dat er inmiddels anderhalf jaar is verstreken, na de uitspraak in 2023. Daarom is besloten het nu toch te agenderen, ook al is het signaal van betrokkenen dat er op korte termijn geen zicht is op een overeenkomst. Het heeft nu zo lang geduurd, de gemeente moet nu een ander gezicht laten zien.
Hij vervolgt zijn betoog met de vraag of de burgemeester kan aangeven of er in de gemeente kritisch gereflecteerd wordt op dit soort cases, en in welke mate men vindt dat hier te lang te juridisch is gehandeld.

De voorzitter geeft het woord aan de fractie van UtrechtNu!.

De heer Klijn (UtrechtNu!) sluit zich grotendeels aan bij EenUtrecht. De ondernemer is in een ontzettend slechte film terecht gekomen, waarin een bingoavond leidt tot sluiting van zijn bedrijf en een jarenlange rechtszaak. De vraag is welke lessen hieruit kunnen worden getrokken. Hopelijk komt de gemeente er toch in onderling overleg uit. Excuses zijn alleen zinvol als ze gemeend zijn. De lessen zijn het belangrijkst in deze, met de tegemoetkoming naar de ondernemer.

De voorzitter geeft het woord aan de fractie van DENK.

De heer Şimşek (DENK) sluit zich aan bij wat de sprekers voor hem hebben gezegd. DENK vindt het een schande hoe het college jarenlang met de kwestie rondom het

Turks koffiehuis in Transwijk is omgegaan. Jarenlang is een hardwerkende ondernemer nodeloos beschadigd door de disproportionele maatregelen en slecht onderbouwde aantijgingen vanuit de gemeente. Het excuus waar DENK herhaaldelijk om heeft gevraagd ontbreekt nog steeds. Dit getuigt niet alleen van weinig empathie, maar ook van bestuurlijke arrogantie. Het is hoog tijd dat het college zijn verlies erkent en verantwoordelijkheid neemt voor deze jarenlange procedure. Het voortdurend redeneren heeft ertoe geleid dat de ondernemer niet alleen financieel, maar ook emotioneel en reputationeel zware schade heeft geleden. Dit is niet acceptabel in onze rechtsstaat. Daarom roept DENK het college dringend op om direct excuses aan te bieden aan de getroffen ondernemer voor de gang van zaken en de onnodig lange procedure, en zo snel mogelijk te komen tot een minnelijke schikking en het betalen van een passende schadevergoeding. Stop deze juridische strijd en bespaar zowel de ondernemer als de gemeente een heleboel kosten en leed.

De voorzitter geeft het woord aan de fractie van GroenLinks.

Mevrouw Fattal (GroenLinks) zegt dat GroenLinks al sinds het ontstaan van deze zaak met kritische ogen naar dit dossier kijkt. Zij sluit zich aan bij de woorden van EenUtrecht, die liet weten dat het jammer is dat dit dossier na zes jaar nog steeds niet is opgelost. De middelen die de gemeente kan inzetten zijn heel heftig. Terecht, want soms is dat ook echt belangrijk. In deze zaak was dat niet zo. Het is schadelijk voor het vertrouwen van Utrechters in de overheid wanneer er zes jaar na dato nog steeds geen eerlijke oplossing is gekomen. GroenLinks vindt het echt belangrijk dat hier een vorm van herstel plaatsvindt. Het is fijn dat men in gesprek is met elkaar. Iets van excuses en herstel in woorden lijkt GroenLinks op zijn minst op zijn plek. Dit proces heeft veel met deze mensen gedaan en zij verdienen een eerlijke oplossing.

De voorzitter geeft het woord aan de fractie van het CDA.

De heer Van Steeg (CDA) vindt dat het dossier te lang duurt. De uitspraak van de rechter is duidelijk: de onderbouwing is onvoldoende. Dat betekent dat het aan de gemeente is om dat zo snel mogelijk op te lossen. Daar wordt al lang op gewacht. Het CDA hoopt dat dat zo snel mogelijk gebeurt.

De heer Dijkstra (EenUtrecht) zegt dat de twee beslissingen in 2019, het sluiten en het intrekken van de vergunning, tot aan de hoogste bestuursrechter aan toe volledig als onterecht zijn gekwalificeerd.

De heer Van Steeg (CDA) bevestigt dat het onvoldoende onderbouwd is. Die uitspraak is duidelijk.

De voorzitter geeft het woord aan de fractie van de PvdA.

Mevrouw Assen (PvdA) sluit zich aan bij een groot deel van wat EenUtrecht en GroenLinks zeiden. De PvdA vindt het echt belangrijk dat hier lessen uit worden getrokken, zeker wanneer die raken aan cultuur. Zij kunnen zich ook voorstellen dat er inmiddels, in de slipstream van de toeslagenaffaire, meer jurisprudentie is met meer oog voor een ondernemer of onderneming waardoor moet worden bekeken wanneer handhaving op zijn plek is. Er bestaan meer grijstinten waar dat eerder alleen zwart of wit was. Voor wat betreft de schadevergoeding sluit zij zich aan bij de eerdere sprekers.

De heer Dijkstra (EenUtrecht) vraagt of de PvdA ook de vraag om kritisch te reflecteren op de te juridische cultuur terecht vindt.

Mevrouw Assen (PvdA) antwoordt dat ze dat inderdaad vindt.

De voorzitter geeft het woord aan de fractie van D66.

De heer Ait Daoua (D66) geeft aan dat wat hier is gebeurd niet goed is. De gemeente is te hard van stapel gelopen met de handhaving en dat heeft deze ondernemer diep geraakt. De uitspraken van de rechtbank en de Raad van State zijn helder: het had niet gemogen. Deze ondernemer verdient een barmhartig excuus. D66 snapt ook dat het college wacht tot de juridische afhandeling helemaal rond is. Aan de burgemeester wordt gevraagd of zij dan ook bereid is om excuses te maken.

De heer Şimşek (DENK) vraagt waarom D66 het geen tijd vindt om te stoppen met dit circus en met een minnelijke schadevergoeding moet komen in plaats van eindeloos door te procederen.

De heer Ait Daoua (D66) antwoordt dat hij begrijpt dat de burgemeester eerst afwacht tot het juridisch is afgewikkeld voordat excuses plaatsvinden.

De heer Şimşek (DENK) zegt dat de ondernemer inmiddels niet langer kan wachten. Die heeft al genoeg schade geleden. Het eindeloze doorprocederen zorgt voor enorm veel extra leed en problemen, maar ook voor enorm veel extra kosten voor de gemeente. Wat zegt D66 tegen de ondernemer die nu in deze situatie zit en nog steeds moet wachten op de gemeente zonder excuses te krijgen? Vindt D66 niet dat er snel actie moet komen en dat hiermee gekapt moet worden?

De heer Ait Daoua (D66) antwoordt dat hij hoopt dat de juridische procedures zo snel mogelijk stoppen en dat de ondernemer daarna ook excuses ontvangt.

De heer Dijkstra (EenUtrecht) zegt dat EenUtrecht voorstelt om het bepalen van de schadevergoeding juist niet via een juridisch traject te laten lopen maar daar uit te komen in goede bemiddeling. Deelt D66 dat dat beter zou zijn?

De heer Ait Daoua (D66) antwoordt dat hij dat deelt. Hij benadrukt dat hij heeft aangegeven dat hij het begrijpt wanneer de burgemeester wacht met het aanbieden van excuses tot na de juridische procedure.

De heer Dijkstra (EenUtrecht) zegt dat er een acute oplossing wenselijk is, en niet weer een juridisch proces. Ziet D66 ook dat nu excuses kunnen worden aangeboden, en dat het niet te maken heeft met of iets nog onder de rechter is? Die excuses zijn nu al op zijn plaats, zeker als dat eerherstel betekent voor deze familie in hun eigen gemeenschap.

De heer Ait Daoua (D66) antwoordt dat hij dat echt iets voor de burgemeester vindt. Hij begrijpt het als de burgemeester zou willen wachten tot het helemaal juridisch is afgewikkeld.

De heer Dijkstra (EenUtrecht) vraagt of D66 zich kan indenken dat het niet aanbieden van excuses op dit moment een voortduring van de pijnlijke situatie voor deze familie betekent.

De heer Ait Daoua (D66) antwoordt dat hij dat zeker kan inbeelden, maar dat hij ook begrijpt dat de burgemeester zou willen wachten tot de afwikkeling van de juridische procedures. Dat is aan de burgemeester zelf.

De voorzitter geeft het woord aan de fractie van de VVD.

Mevrouw Zijdenbos (VVD) zegt dat de VVD het belangrijk vindt dat de gemeente een betrouwbare overheid is. Dat betekent dat besluiten, zeker zulke heftige en vergaande besluiten, ook een gedegen motivering moeten hebben. Daarmee worden

onnodige rechtszaken voorkomen. Het sluiten van een horecagelegenheid heeft grote gevolgen voor een ondernemer. Helaas is het koffiehuis onrechtmatig gesloten en loopt er nog altijd een rechtszaak rondom de schadevergoeding. Dat betreurt de VVD en het is wat hen betreft onwenselijk. Zij sluiten zich dan ook aan bij EenUtrecht. Aan de burgemeester wordt gevraagd of er niet samen uit kan worden gekomen.

De voorzitter geeft het woord aan de fractie van Utrecht Solidair.

Mevrouw Hessel (Utrecht Solidair) zegt dat dit hele verhaal Kafka op zijn smalst is, zoals heel veel situaties in deze gemeenteraad. Deze meneer procedeert en moet steeds weer naar de rechter. De gemeente kan procederen wat ze willen want zij kunnen gewoon pakken uit de belastingpot. Ambtenaren gaan om vijf uur naar huis maar zo'n gezin zit jaren in de stress en gaat kapot. Als ze dan voor de tweede keer winnen en uit het Woo-onderzoek blijkt dat er hele vreemde dingen zijn gebeurd rondom contacten met een ambtenaar wat als infiltratie had kunnen worden aangemerkt, maar wat werd ontkend. Het dossier las als een thriller maar is werkelijk gebeurd. Iemand zijn hele bedrijf is kapot gemaakt. Het minste wat de gemeente dan kan doen is het slachtoffer schadeloos stellen. Dat is pas een echt excuus. Aan de burgemeester vraagt Utrecht Solidair om te stoppen met alle procedures en daar geen belastinggeld meer aan te verspillen. Erken je verlies en stel dat gezin schadeloos voor zover dat mogelijk is. Een excuus is wel het minste, helemaal schadeloos is bijna niet meer te doen want dat zou een heel hoog bedrag worden. Maar je kunt er wel samen uitkomen. Deze situatie doet haar denken aan een ziekenhuisfout waarbij de patiënt overlijdt. Het gaat de familie dan niet om het geld, maar om de erkenning. Deze mensen verdienen nu erkenning. Utrecht Solidair hoopt dat de burgemeester en het college zullen besluiten om burgers niet meer het vel over de oren te trekken maar hun verantwoording te nemen. Zij vraagt de burgemeester dan ook om die verantwoording te nemen, te stoppen met juridische trajecten, te stoppen met het verspillen van belastinggeld, te stoppen met intimidatie maar aan deze mensen excuus aan te bieden en hen schadeloos te stellen.

De voorzitter vraagt of andere fracties een bijdrage willen leveren. Dat is niet het geval. Zij geeft het woord aan de burgemeester voor de beantwoording van de vragen.

Burgemeester Dijksma zegt dat zij dit snel zou willen oplossen, het liefst zonder juridische procedure. Daar is het gesprek op dit moment ook over gaande. Dat maakt het lastig, want het gaat hier over één casus die feitelijk onder de rechter is. De burgemeester vindt dat dat proces moet worden afgewacht. Tegelijkertijd snapt zij heel goed dat hierover ook emoties zijn. Met EenUtrecht is zij het eens dat als je door de Raad van State in het ongelijk wordt gesteld, daarvan de consequenties moeten worden geaccepteerd. Een overheid mag daar nooit rancuneus in zijn. Tegelijkertijd is te zien dat de zaak door de jaren heen wel nuances kent. Eerder heeft de rechtbank de gemeente tot twee keer toe wel in het gelijk gesteld. In de tussentijd is de jurisprudentie gewijzigd. Misschien is dat ook wel goed. De jurisprudentie is zodanig gewijzigd dat de hoogste rechter tegen de gemeente zegt dat het intrekken van een vergunning niet proportioneel kan zijn bij een melding over een illegale bingo, en dat er voldoende bewijslast moet zijn. De eerste uitspraak van de Raad van State was niet dat de gemeente ongelijk had, maar dat de gemeente het beter moet redeneren. Daarna volgde een uitspraak waarin de Raad van State aangaf het een niet-proportionele maatregel te vinden op iets waarvan men overigens niet heeft gezegd dat het niet heeft plaats gevonden. Het kost tijd om de schade te berekenen. Daar is inzage voor nodig, en men moet erop vertrouwen dat dat op een goede manier gebeurt. Die gesprekken zijn nu gaande. Feitelijk zou op 16 mei aanstaande een vervolgprocedure moeten plaatsvinden. De burgemeester heeft de intentie om dat te voorkomen en er voor die tijd uit te zijn.

De heer Dijkstra (EenUtrecht) zegt dat het klinkt alsof de burgemeester het spijtig vindt dat de jurisprudentie gewijzigd is. Hij gaat ervan uit dat men daarmee juist blij is.

Burgemeester Dijksma antwoordt dat ze daar geen positieve of negatieve opvatting over heeft, ze heeft daar gewoon mee te doen. Het komt voort uit het feit dat de rechters van mening zijn dat als overheden zware middelen inzetten, ze steeds steviger moeten aangeven waarom ze dat doen. Dat is niet alleen in deze casus zo, dat is ook op andere momenten te zien. Andersom is het ook niet zo dat de gemeente van het begin af aan in het ongelijk is gesteld. Er is twee keer door een rechtbank uitgesproken dat het proportioneel was. Ondertussen veranderde dat. Dat is een belangrijk feit en daar dien je naar te handelen. Dat vindt de burgemeester ook. Zij vindt ook dat het goed zou zijn om er verder zonder juridische procedure onderling uit te komen. Daarvoor moet zicht komen op hoeveel de schade is, inclusief bewijzen. Het zou heel mooi zijn als dat voor 16 mei lukt. De burgemeester is ook van mening dat er dan iets gezegd moet worden over wat het gevolg is voor de ondernemer. Zij begrijpt goed dat deze lange rechtsgang impact heeft gehad. Het heeft effect op de familie en dat valt te betreuren. Daar is zij ook toe bereid. Zij geeft verder aan dat de gemeente niet permanent in het ongelijk worden gesteld bij handhavingszaken. Dit is gelukkig een uitzonderingssituatie.

Mevrouw Hessel (Utrecht Solidair) zegt dat het niet relevant is wat vorige rechtszaken gedaan hebben. De uitspraak van de rechter moet worden gerespecteerd en die is dat de meneer heeft gewonnen.

Burgemeester Dijksma heeft geen vraag gehoord en vervolgt haar beantwoording. Gezagsdragers moeten zich maximaal inspannen om uitspraken van de rechter uit te voeren. Zij hoopt via een minnelijke schikking tot een schadevergoeding te komen. Zij kan niet beloven dat dat zonder advocaten gebeurt, want zij begrijpt heel goed dat de wederpartij daar een advocaat voor aan tafel heeft. Dat is verstandig. Hoe sneller dit kan worden opgelost, hoe beter. Zij kan in deze zaak geen ordegrootte van kosten meedelen. Er is een standaard werkwijze in bezwaar waarbij niet per zaak wordt geregistreerd wat er aan ambtelijke inspanning op wordt geleverd. Het is een normale rechtsgang en niet persé afwijkend van een ander dossier om mee te vergelijken.
Een belangrijke vraag van EenUtrecht was of er kritische reflectie op dit type dossiers is. De burgemeester verzekerd hen dat dat zo is. Zeer als er zo'n uitspraak komt is het rechtvaardig om ook naar jezelf te kijken en te bezien waar signalen zijn gemist. Daarom is het relevant om de hele rechtsgang erbij te nemen. Als je van het begin af aan in het ongelijk wordt gesteld is dat echt een andere situatie dan wanneer dat in hoger beroep zo is. Het is relevant, niet om het gelijk te halen maar om uit te leggen hoe het werkt. De burgemeester hoopt dit zo snel mogelijk af te ronden en tot een goed einde te brengen. Daar is alle inspanning op gericht. Zij zal dan haar verantwoordelijkheid nemen, ook in woord richting de ondernemer. Er wordt veel gepubliceerd over deze zaak, ook dingen die niet waar zijn. De suggestie van infiltratie is onjuist. Er is een melding geweest van iemand die gewoon bezorgd was. Dat was geen infiltrant. Er moeten geen dingen bij worden gehaald die niet juist zijn. Dat is belangrijk om te blijven zeggen. De burgemeester hoopt te hebben laten zien dat ze het zeer serieus neemt, dat het inderdaad lang heeft geduurd maar dat het hopelijk snel tot een goed einde komt. Daar is de inspanning echt op gericht.

De voorzitter informeert naar onbeantwoorde vragen.

De heer Dijkstra (EenUtrecht) heeft drie vragen gemist. Hij vraagt waarom de burgemeester in de afgelopen drie jaar geen excuses heeft aangeboden. Ook vraagt hij de burgemeester overtuigend aan te geven dat dit geen incident is. Verder vraagt hij of de burgemeester zich kan voorstellen dat hiermee een beeld kan ontstaan dat

hier sprake is van een juridische cultuur. Dat is voldoende reden om het serieus op te pakken en iets mee te doen.

Burgemeester Dijksma antwoordt dat D66 een terecht punt aangaf voor wat betreft de excuses. Dat kan als sluitstuk als alles is afgerond. Het is zeker niet zo dat zij niet bereid is om dat te doen. Zij betreurt ook dat dit zo lang heeft geduurd.

De heer Dijkstra (EenUtrecht) vraagt de burgemeester of zij zich kan voorstellen dat alleen excuses voor eerherstel kunnen zorgen. De gemeenschap van die mensen denkt namelijk dat zij schuldig zijn.

Burgemeester Dijksma antwoordt dat zij dat begrijpt. Zij verwacht dat EenUtrecht begrijpt dat het zinvoller is om dat in relatie tot de ondernemer te doen, en niet omdat dat in dit debat wordt gevraagd. Het is belangrijk, maar het kan ook helpen om het dossier af te ronden. Zij heeft al aangegeven dat zij daar niet voor zal duiken. Zij is geen bange bestuurder. Op het moment dat de gemeente in het ongelijk wordt gesteld dan is dat zo, en daar moeten zij ook de consequenties voor dragen.

De heer Dijkstra (EenUtrecht) zegt dat hij nog steeds niet begrijpt waarom het niet gelijk na de laatste uitspraak is gebeurd.

De voorzitter constateert dat alles uitvalt. Zij schorst de vergadering totdat alles weer is opgestart.

- Schorsing –

De voorzitter heropent de vergadering en geeft het woord aan de burgemeester voor de beantwoording van de vraag van EenUtrecht.

Burgemeester Dijksma antwoordt dat zij zich kan voorstellen dat het aanbieden van excuses door de gemeente belangrijk is voor de ondernemer. Het antwoord op de vraag waarom dat niet eerder is gebeurd heeft zij al eerder gegeven: omdat zij met elkaar in gesprek zijn en dat eerst moet afronden. Het verzoek om een toelichting op waarom dit een incident is pakt zij samen met een reflectie op de juridisch cultuur. De gemeente gaat zelden zelf in hoger beroep. Doorgaans berusten zij in een uitspraak. In dit geval is ook niet de gemeente in hoger beroep gegaan maar de wederpartij. Verder wordt er altijd gebeld en in gesprek gegaan om de zaak in den minne te schikken. Het is wel degelijk zo dat de menselijke kant van de juridische cultuur ook belangrijk is. Het lukt niet altijd om het minnelijk op te lossen. Zij vindt het moeilijk om te voldoen aan het verzoek van EenUtrecht om overtuigend aan te geven dat dit geen incident is. Dat is best ingewikkeld, er zou een heel dossier opgebouwd moeten worden. Zij begrijpt wel de vraag en vindt de achterliggende boodschap belangrijk. Dat is waar EenUtrecht hun betoog mee begon: realiseer je welke macht je hebt en wees daar behoedzaam in.

De voorzitter informeert naar andere gemiste vragen. Die zijn er niet. Er zijn geen toezeggingen gedaan. Zij vraagt de agenderende fracties of zij met dit debat hebben bereikt wat zij ermee beoogd hadden.

De heer Dijkstra (EenUtrecht) had een klein beetje meer gehoopt maar is wel blij met de antwoorden die gegeven zijn. Hij heeft het idee dat zij elkaar goed hebben verstaan en dat de burgemeester dat op haar manier goed zal meenemen in het vervolg. Hij heeft geen behoefte om daar nog een motie of iets dergelijks aan toe te voegen. EenUtrecht volgt het nauwlettend en kijkt uit naar 16 mei.

De heer Şimşek (DENK) zegt dat zij zich intern gaan beraden over de kwestie en overwegen dit te agenderen voor de raad.

De voorzitter wijst erop dat zij dan zelf een agendering dienen aan te leveren bij de griffier en het raadssecretariaat. Zij rondt dit onderwerp vervolgens af.

- Schorsing –

De voorzitter heropent de vergadering.

11 Opkomstbevordering bij verkiezingen

De voorzitter geeft aan dat een groot aantal fracties in debat wil over de instrumenten die de gemeente kan inzetten om de opkomst bij gemeenteraadsverkiezingen te vergroten. Zij willen in gesprek over wat er kan worden geleerd van eerdere verkiezingen en hoe doelgroepen die niet komen stemmen het best geïnformeerd kunnen worden. Het voorstel wordt in één termijn besproken, er is 90 minuten voor gereserveerd.
Zij geeft het woord aan de fractie van DENK.

De heer Şimşek (DENK) zegt dat over zo'n elf maanden de gemeenteraadsverkiezingen voor de deur staan. Een verkiezing waarbij de opkomst over het algemeen relatief laag is. Zeker in vergelijking met landelijke verkiezingen maar ook in vergelijking met de laatste Provinciale Staten-verkiezingen in Utrecht. De opkomst was 56% wat betekent dat bijna de helft van de Utrechtse bevolking niet is komen stemmen. Dat vindt DENK zeer problematisch. Eén van de groepen die bij verkiezingen structureel ondervertegenwoordigd is zijn jongeren en in het bijzonder MBO-studenten. Wat DENK betreft moet daar extra op worden ingezet omdat dat de mensen zijn die stemmen voor hun toekomst, stemmen voor de lange termijn. DENK zou daarom graag zien dat de zichtbaarheid van de komst van de verkiezingen op onderwijsinstellingen, in het bijzonder op het MBO, extra groot wordt. Is het college bereid om hierop in te zetten, door bijvoorbeeld grote, opvallende banners, posters, flyers en andere zaken waarmee de verkiezingen duidelijk zichtbaar gemaakt kunnen worden op de plaatselijke onderwijsinstellingen te verspreiden, met informatie over de gemeenteraadsverkiezingen, het liefst voor ontvangst van de stempas? DENK verzoekt om een toezegging hierop. Is het college daarnaast bereid om mbo-scholen een mail te sturen met allerlei informatie over de verkiezingen en de deelnemende partijen, met bijvoorbeeld een link naar de informatiepagina over de verkiezingen die de mbo-scholen kunnen delen met al haar studenten? Is het college bereid om dit te doen voor de komst van de stempas, met wellicht een reminder vlak voor de verkiezingen? Ook hierover verzoekt DENK om een toezegging. Ook de wijkcentra en de maatschappelijke instellingen zouden kunnen bijdragen aan het verhogen van de opkomst, zeker in die buurten en wijken waar de opkomst zeer laag is. Is het college met de wijkcentra en maatschappelijke instellingen die hieraan wensen mee te werken in gesprek om informatie over de verkiezingen te verspreiden, via grote zichtbare banners, om mensen duidelijk te maken dat de verkiezingen eraan komen en hen van informatie te voorzien? Betreffende de stempas merkt DENK op dat bij voorgaande verkiezingen de stempas al zes weken tevoren werd bezorgd. Bij veel mensen zorgt dat ervoor dat ze de stempas makkelijk kwijt kunnen raken. Wettelijk gezien kunnen de stempassen tot twee weken voor de verkiezingen worden opgestuurd. Is het college bereid om het met de inkoop van de postbezorging zo te plannen dat de stempas op zijn vroegst drie weken voor de verkiezingen wordt bezorgd? DENK vraagt om een toezegging daarop. Bij de vorige gemeenteraadsverkiezingen zou worden ingezet op het huis-aan-huis verspreiden van een verkiezingskrant in buurten met een lage opkomst. Dat is door een capaciteitstekort niet doorgegaan. Is het college bereid om de huis-aan-huis verspreiding van de verkiezingskrant deze keer op tijd te organiseren zodat deze bij de volgende verkiezingen in ieder geval in de buurten met een lage opkomst wel huis-aan-huis wordt verspreid? Bij de vorige verkiezingen waren er in Kanaleneiland

maar vier stembureaus, waarvan maar één stembureau in Kanaleneiland-Noord. Dat is wat DENK betreft veel te weinig. In hun motie uit 2021 is breed uitgedragen dat er meer ingezet moet worden op wijken met een structurele lage opkomst. Om die reden verzoekt DENK het college om in die wijken in plaats van het afstandscriterium van 750 meter tot een stembureau een afstandscriterium van 350 meter voor elke bewoner te hanteren, desnoods met de inzet van mobiele stembureaus. Voor wat betreft de digitale stemhulp verzoekt DENK het college om die meertalig aan te bieden zodat het voor iedereen beter te begrijpen is. Tenslotte kaart DENK de beantwoording van de schriftelijke vragen aan. Het college geeft daarin aan dat het voornemens is om in elke wijk één verkiezingsbord te plaatsen. Wat DENK betreft is dat veel te weinig, zeker in de wijken met een lage opkomst. Daar zouden veel meer verkiezingsborden moeten komen. Is het college bereid om, in het kader van ongelijk investeren voor gelijke kansen, juist in de wijken met een lage opkomst meerdere verkiezingsborden te plaatsen? Wat DENK betreft moet dit desnoods ten koste gaan van de wijken waar de opkomst al erg hoog is. Ook hiervoor wordt om een toezegging gevraagd. Tenslotte geeft DENK aan dat investeringen in de democratie de hoogste prioriteit verdienen. Daarom zouden zij graag voor de voorjaarsnota een overzicht van het college ontvangen van de kosten van al deze voorstellen en de andere voorstellen die vandaag worden gedaan zodat duidelijk is hoeveel geld er bij de Voorjaarsnota vrijgemaakt zou moeten worden voor het bevorderen van de opkomst. Ook hiervoor wordt om een toezegging gevraagd.

De heer Dijkstra (EenUtrecht) zegt dat DENK alleen zaken benoemt die in de laatste paar dagen of weken voor de verkiezingen kunnen worden gedaan. Heeft DENK het idee dat alleen daarmee de opkomst kan worden verhoogd?

De heer Şimşek (DENK) antwoordt dat er structureel betere informatievoorziening naar burgers moeten komen over wat hier allemaal gebeurt. Het is van belang dat, als de verkiezingen eraan komen, men dat weet en dat men weet hoe ze moeten stemmen. Mensen die een drempel ervaren zouden beter betrokken moeten worden. Wat DENK betreft zou op beiden moeten worden ingezet.

De heer Dijkstra (EenUtrecht) zegt dat dat hem geruststelt want alleen kort tevoren iets doen zal veel te weinig zijn. Wat is het voorstel van DENK om ook tussen die vierjaarlijkse verkiezingen iets te doen?

De heer Şimşek (DENK) antwoordt dat het duidelijk is dat veel burgers in Utrecht zich niet betrokken of gehoord voelen en een grote afstand tot de politiek ervaren. Daar ligt voor de raadspartijen een grote uitdaging, maar in het bijzonder voor het college. Zij moeten laten zien wat het belang is van gemeenteraadsverkiezingen en van de gemeentelijke politiek.

De heer Dijkstra (EenUtrecht) vraagt of DENK de zorg deelt dat op tussentijdse maatregelen ook wordt bezuinigd. EenUtrecht ziet daar geen extra investering of aandacht voor door het college.

De heer Şimşek (DENK) is het daarmee eens. De verkiezingen zijn echter al over minder dan een jaar. Het kost wel even tijd om plannen die nu worden gemaakt uit te voeren.

De voorzitter geeft het woord aan de fractie van de PvdA.

De heer Kawak (PvdA) zegt dat hij hier vandaag niet alleen als commissielid zit maar ook als nieuwkomer die ooit naar Nederland is gevlucht. Hij weet hoe het is om in een nieuw land opnieuw je plek te moeten vinden. Hij weet ook hoe ingewikkeld het kan zijn om je weg te vinden in de samenleving, laat staan in de politiek. Toen hij net in Nederland was wist hij niet wat de gemeenteraad precies deed, laat staan

waarom het belangrijk was om te gaan stemmen. Pas later, toen hij mensen ontmoette die hem daarin meenamen, begon hij te begrijpen dat zijn stem ertoe doet. Ook hij hoorde erbij. Dat besef bereikt helaas niet iedereen. In zijn omgeving merkt hij dat veel statushouders, mensen met een migratieachtergrond en Utrechters die afstand voelen tot de politiek zich niet aangesproken voelen door de campagne van de gemeente. Zij voelen zich niet gekend of gezien en blijven dus thuis. Dat moet anders want Utrecht is pas echt democratisch als iedereen zich vertegenwoordigd voelt en als iedereen meedoet. Daarom pleit de PvdA ervoor om niet een algemene campagne te voeren maar per doelgroep te kijken wat er werkt, samen te werken met mensen en organisaties die het vertrouwen van de gemeenschap hebben, informatie begrijpelijk en dichtbij te brengen in de juiste taal, op de juiste plek en op het juiste moment. Als je weet dat jouw stem telt en het verschil maakt, dan voelt stemmen niet meer als een plicht maar als een kans. Een kans om je plek in deze samenleving en in de politiek te claimen. Aan de burgemeester wordt gevraagd hoe ervoor wordt gezorgd dat campagnes ook Utrechters bereiken die nu nog afstand voelen tot de politiek. Is de gemeente bereid om samen te werken met maatschappelijke organisaties die deze groepen al goed kennen? Hoe kunnen bewoners zelf worden betrokken bij het opzetten van campagnes en debatten in hun eigen wijk? De PvdA complimenteert de gemeente met de MBO-campagne. Kan een soortgelijke aanpak ook worden ingezet voor andere groepen zoals jongeren die direct aan het werk gaan, juist zonder diploma? Laat de gemeenteverkiezingen van 2026 het bewijs zijn dat Utrecht een stad is waar iedereen telt, ongeacht waar je vandaan komt, hoe lang je hier bent en welke taal je spreekt.

De voorzitter geeft het woord aan de fractie van D66.

De heer Ait Daoua (D66) zegt dat de opkomst bij verkiezingen in de wijken Overvecht en Kanaleneiland schrikbarend laag is. Dat zegt iets. In Overvecht kwam in 2022 maar 35% van de mensen stemmen en in Kanaleneiland rond de 40%. In Oost was dat meer dan 70%, dus het dubbele. Dat is niet een klein verschil. Dat betekent niet dat de mensen in die wijken geen interesse hebben, maar dat betekent vaak dat die mensen zich niet uitgenodigd voelen, niet gezien of niet gehoord voelen, of simpelweg niet weten waarop ze stemmen en waarom ze zouden moeten stemmen. Dat geldt vooral voor jongeren, praktisch opgeleiden en mensen met een migratieachtergrond. Dat laten meerdere onderzoeken zien. Het college doet dingen die belangrijk zijn. Er is aandacht voor toegankelijkheid, er zijn communicatiemiddelen en MBO-studenten worden betrokken maar tegelijkertijd blijft het bij veel van wat altijd al wordt gedaan. De opkomstverschillen blijven ook. Daarom denkt D66 niet aan meer stembureaus, maar aan meer betrokkenheid, meer ontmoeting, meer communicatie, meer marketing, meer uitleg. Dit moet samen worden gedaan, dus niet alleen door het college maar ook door de raad en zijn politieke partijen. D66 stelt voor om een info-pop-up neer te zetten in de wijk of bij mbo-scholen. Laat jongeren politieke speed-dates organiseren, niet alleen bij mbo-scholen maar ook bij kickboksscholen, voetbalverenigingen en andere sportverenigingen.

De heer Şimşek (DENK) hoort veel voorstellen waar DENK zich in kan vinden. D66 geeft aan dat er niet meer stembureaus moeten komen. Is het niet en-en in plaats van of-of: en de drempel fysiek wegnemen en meer bekendheid creëren?

De heer Ait Daoua (D66) is het daarmee eens. Alleen meer stembureaus leiden niet persé tot meer mensen die gaan stemmen. Er moet meer gebeuren om de mensen bewust te maken van waarom stemmen belangrijk is. Daarbij zouden meer stembureaus kunnen helpen, maar alleen meer stembureaus zal geen effect hebben.

De heer Şimşek (DENK) constateert dat D66 niet voor minder stembureaus, en ook niet tegen meer stembureaus is. D66 zegt dat dat niet het enige is waarop moet worden ingezet. Daar kan DENK zich volledig in vinden.

De heer Ait Daoua (D66) vervolgt zijn betoog. Hij pleit voor meer aandacht voor communicatie en marketing via influencers en social media, maar ook via gemeenschappen. Aan het college wordt gevraagd of zij, voorafgaand aan de verkiezingen, samen met maatschappelijk partners zoekt naar mogelijkheden om laagdrempelige steminfo-activiteiten te organiseren in wijken met een lage opkomst, bijvoorbeeld bij MBO- en sportscholen via pop-ups, speeddates en minidebatten. Tegelijkertijd kijkt D66 ook naar de politieke partijen. Verder vraagt hij of het college bereid is om samen met de raad en maatschappelijke partners een routekaart op te stellen richting maart 2026 met concrete acties om kiezers, in het bijzonder jongeren en moeilijk bereikbare groepen, beter te betrekken en te informeren.

De heer Dijkstra (EenUtrecht) vraagt aan D66 of zij werkelijk denken dat een paar weken voor de verkiezingen in wijken als Kanaleneiland en Overvecht nog mensen kunnen worden bereikt via meer marketing en uitleg. Of heeft D66 als democratenpartij nog oplossingen voor hoe je in die tussentijd van vier jaar in die wijken mensen beter kunt betrekken, waardoor ze eerder gaan stemmen?

De heer Ait Daoua (D66) ontkent dat hij het over een aantal weken tevoren heeft gehad. D66 is van mening dat het belangrijk is om juist ruim van tevoren de wijk in te gaan, ook als politieke partij, om aan te geven waarom stemmen zo belangrijk is. Hoe vaker politieke partijen zich laten zien en hoe meer men van bewoners hoort dat stemmen belangrijk is, hoe meer politieke betrokkenheid wordt geactiveerd.

De heer Dijkstra (EenUtrecht) zegt dat het naast het vragen aan mensen om te gaan stemmen, belangrijk is om heel veel andere dingen te doen om dat daadwerkelijk te bereiken. Investeren in burgerberaden, in lokale raden, mensen meer zeggenschap geven, bewonersgroepen serieus nemen, betere participatie. Daar hoort hij D66 niet over. Hoe komt dat?

De heer Ait Daoua (D66) antwoordt dat er twee verschillende dingen door elkaar lopen. Juist de moeilijk bereikbare groepen, zoals jongeren en mensen met een migratieachtergrond, die lopen qua participatiecijfers achter. Datzelfde geldt ook voor het stemmen. Dus als het gaat om participatieverhoging dan moet daar ook voor die moeilijk bereikbare groepen iets mee worden gedaan. Dat is echter een ander debat.

De heer Dijkstra (EenUtrecht) vindt dat klinkklare onzin. Die moeilijk bereikbare groepen kunnen naar het stemhokje worden getrokken, maar zij willen juist meer worden betrokken bij hun wijk. bijvoorbeeld bij het afvalprobleem. Ziet D66 eveneens dat dat de manier is om ze meer betrokken te krijgen bij de politiek, als ze meer aanwezig zijn bij dat soort vraagstukken?

De heer Ait Daoua (D66) antwoordt dat als wordt gekeken naar de onderzoeken die zijn gedaan, dan is te zien dat jongeren, mensen met een migratieachtergrond, studenten van mbo-scholen achter lopen qua participatie. Het is volgens D66 effectiever voor deze doelgroep dat zij ervan bewuster worden gemaakt dat zij kunnen kiezen en dat het belangrijk is om te stemmen. Kortweg stemmen weer cool maken onder jongeren.

De voorzitter geeft het woord aan de fractie van Student & Starter.

De heer Van Rooij (Student & Starter) zegt dat democratie alleen werkt als mensen het gevoel hebben dat ze echt mee kunnen doen. Niet alleen op de verkiezingsdag, maar ook in de vier jaar daarna. Dat begint bij luisteren naar mensen en ze serieus

nemen. Dat geldt ook voor jongeren. Als het doel is dat meer jongeren gaan stemmen dan moet verder worden gekeken dan campagnes. Dan moet worden gebouwd aan een cultuur waarin meedoen vanzelfsprekend is en waarin jongeren merken dat hun stem ertoe doet. Dat vraagt niet alleen iets van de politiek en van de gemeente, maar ook van organisaties in het maatschappelijk middenveld, zoals jongerenorganisaties, onderwijsinstellingen en anderen. Als het maatschappelijk wordt gemaakt en juist minder politiek kan de gemeente een faciliterende rol spelen. Tegen die achtergrond wil Student & Starter zich richten op vier punten. De communicatie sluit nog onvoldoende aan op jongeren. Student & Starter hoort dat er via social media gericht wordt gecommuniceerd met 18- tot 25-jarigen. Het is goed dat dat gebeurt. De vorm is vaak te traditioneel of puur informatief. Jongeren zijn juist gewend aan beeld, aan humor en context en niet aan gemeentebrieven en posters in bushokjes. Aan de burgemeester wordt gevraagd of zij ruimte ziet om samen met jongeren formats te ontwikkelen die werken op de platforms waarop zij actief zijn. Geen communicatie over jongeren maar door jongeren. Zou een jongerenstemwijzer hieraan bij kunnen dragen, die niet alleen partijen vergelijkt maar ook uitlegt wat de gemeenteraad eigenlijk doet?

De heer Şimşek (DENK) vindt het idee leuk klinken. Vindt Student & Starter ook dat de jongeren die hierover meedenken een afspiegeling moeten zijn van allerlei wijken en groepen in de stad?

De heer Van Rooij (Student & Starter) vindt dat heel erg belangrijk. Daarom vinden zij het belangrijk dat met verschillende partners in de stad wordt samengewerkt. Er moet aandacht zijn voor die diversiteit.

De heer Şimşek (DENK) vraagt of dat niet een heel harde eis moet zijn. Het gaat over neutrale gemeentelijke communicatie. Dan moeten ook echt alle jongeren worden bereikt.

De heer Van Rooij (Student & Starter) antwoordt dat het sowieso moet gebeuren, en wat Student & Starter betreft wordt daarbij naar alle jongeren gekeken. Dat kan als harde eis worden bestempeld.
Hij vervolgt zijn betoog. Ten tweede zijn stemlocaties niet altijd zichtbaar of dichtbij. Ondanks de inzet die hierop al plaatsvindt kan het voor jongeren zonder stemervaring een drempel zijn om te gaan stemmen. Is de burgemeester bereid om in samenspraak met jongeren te kijken hoe stemlocaties logischer en zichtbaarder kunnen worden ingericht? Bijvoorbeeld vaker op plekken waar jongeren toch al komen. Ten derde worden jongeren niet structureel betrokken bij beleid over opkomstbevordering. Een hoge opkomst bereik je niet alleen met een losse campagne maar dat vraagt om beleid waarin jongeren zelf meedenken over hoe de opkomst kan worden bevorderd. De gemeente werkt nu vooral op projectbasis samen met onderwijsinstellingen. Wat Student & Starter betreft is dat nog te incidenteel. Is de burgemeester bereid om samen met jongerenorganisaties, studentenraden en andere partners een structureel plan voor opkomstbevordering te maken waarin jongeren structureel en als volwaardige partner aan meedoen? Tot slot richt Student & Starter zich op de data. Zij begrijpen dat opkomstcijfers per leeftijd lastig te achterhalen zijn vanwege privacyregels maar inzicht is wel belangrijk. Kan de burgemeester toezeggen dat bestaande onderzoeken, zoals de USBO en landelijke data, worden benut? Kan zij verder bekijken of bestaande data van recente verkiezingen inzichten geven die helpen om het beleid beter in te richten? Als we willen dat jongeren meedoen moeten ze ook de ruimte krijgen om mee te doen, en niet alleen op één dag in maart.

De heer Şimşek (DENK) vraagt of Student & Starter vindt dat de focus moet liggen op MBO- jongeren en jongeren uit wijken die ondervertegenwoordigd zijn, in het kader van ongelijk investeren in gelijke kansen.

De heer Van Rooij (Student & Starter) antwoordt dat er inderdaad expliciet aandacht moet zijn voor jongeren die ondervertegenwoordigd zijn.

De voorzitter geeft het woord aan de fractie van EenUtrecht.

De heer Dijkstra (EenUtrecht) zegt dat democratie een groot goed is. In Nederland wordt het als een vanzelfsprekendheid gezien. Er is echter wel iets aan de hand. Hij verwijst naar de USA waar voor velen onverwacht heel veel democratie in een paar weken overboord wordt gekieperd. Wat daar kan, kan ook hier gaan gebeuren. EenUtrecht roept op om niet naïef te zijn maar waakzaam, en meer dan dat. Terecht dat vandaag de vraag hoe de opkomst groter wordt gesteld wordt, maar het zou groter moeten worden gemaakt. Namelijk hoe houden en krijgen we de democratie hier lokaal goed, levend en sterker. Dan gaat het om veel meer dan een extra stemhokje. Dat moet gewoon gebeuren, maar er moet veel meer gebeuren. Deelt het college dat beeld met EenUtrecht? Zo ja, is het college dan bereid nader te verkennen wat daarvoor in de breedte nodig is? Ook over de oplossingen heeft EenUtrecht nagedacht. Er moet meer worden gedaan dan alleen vlak voor de verkiezingen. Is het college het met EenUtrecht eens dat er meer moet worden geïnvesteerd, zowel met aandacht als met geld, in vier bouwstenen om de democratie vier jaar lang te versterken? Ten eerste het investeren in tegengeluid, bijvoorbeeld via de media, debatpodia, in de wijken of via nieuwe media die de Utrechtse politiek meer bij de Utrechters brengt. Ten tweede het investeren in belangenbehartiging, zoals deels wordt gedaan met de beleidsregel De Stem van Utrechters, maar dat is maar heel dunnetjes. Wie kent de Wmo-cliëntenraad, hoe worden huurders goed ondersteund? Dat is allemaal heel beperkt. Ten derde het investeren in tussentijdse democratie. Het burgerberaad moet niet om de drie à vier jaar plaatsvinden, maar minstens elke twee jaar. Maak van het huidige correctieve referendum ook een adviserend referendum en maak dat toegankelijker. Ten vierde het investeren in lokale raden met meer zeggenschap over de eigen leefomgeving. Gemeenschapsraden per buurt of wijk met eigen buurtbudget enzovoort. Dit zijn de vier bouwstenen. Is het college bereid om een dergelijk democratieprogramma globaal uit te werken en te presenteren in Q3?

De heer Şimşek (DENK) kan zich vinden in een groot deel van wat EenUtrecht voorstelt. Zien zij ook een link in de mate waarin Utrechters worden betrokken en de bereidheid van Utrechters om ook naar de lokale verkiezingen te gaan?

De heer Dijkstra (EenUtrecht) antwoordt dat hij ervan overtuigd is dat de dingen die hij noemde er echt voor gaan zorgen dat de opkomst essentieel hoger gaat zijn. Ook de dingen die net werden genoemd moeten worden gedaan, zoals investeren in voldoende stemhokjes, maar als niet wordt geïnvesteerd in de vier bouwstenen dan komt het opkomstpercentage niet boven de 70%.

De heer Van Rooij (Student & Starter) hoort mooie voorstellen, waarin Student & Starter zich voor een groot deel kan vinden. Hij vindt het echter jammer dat hij niet meer concrete voorstellen hoort. Wat moet er op de korte termijn gebeuren om dat percentage omhoog te krijgen? EenUtrecht noemt vooral grote plannen.

De heer Dijkstra (EenUtrecht) antwoordt dat hij het enthousiasme van de heer Van Rooij fantastisch vindt. Het is wel zo dat het opkomstpercentage niet in een keer tien procent omhoog gekrikt wordt. Dat is iets van een lange adem, van investeren in de samenleving. Als dat goed gebeurt komt het over tien jaar misschien boven de zestig procent, dankzij aandacht voor de democratie tussen twee verkiezingen in.

De heer Van Rooij (Student & Starter) vindt ook die inzet belangrijk. Herkent EenUtrecht tegelijkertijd dat een aantal groepen momenteel erg ondervertegenwoordigd is? Zijn er wel degelijk een aantal maatregelen mogelijk,

zoals door de andere partijen en door Student & Starter net zijn voorgesteld, waarmee juist die groepen nu al naar de stembus kunnen worden getrokken? Het juist die groepen die niet naar burgerberaden en andere vormen van participatie komen. Herkent EenUtrecht dat daar een andere inzet op nodig is?

De heer Dijkstra (EenUtrecht) antwoordt dat het in de vier bouwstenen elke keer ook over migranten en jongeren gaat. Hij roept op om jongeren op te zoeken om het tegengeluid te geven. Ondersteun jongerenorganisaties. Belangenbehartiging gaat ook over jongeren en migranten. Natuurlijk kunnen nu ook al een aantal dingen gebeuren om te kijken of de opkomst van volgend jaar vergroot kan worden. Alles wat EenUtrecht noemt gebeurt gefragmenteerd, verdeeld over de begroting, maar het zou als één programma gezien moeten worden.

De heer Van Rooij (Student & Starter) constateert dat er vandaag een tweetrapsraket wordt voorgesteld. EenUtrecht met lange termijnplannen, en andere partijen voor de korte termijn, met het gezamenlijk doel om het percentage omhoog te krijgen.

De heer Dijkstra (EenUtrecht) antwoordt dat dat hem deugd doet. Hij is van plan om met een motie te komen om hiertoe op te roepen en meent te horen dat Student & Starter die motie gaat steunen.

De voorzitter geeft het woord aan de fractie van GroenLinks.

Mevrouw Fattal (GroenLinks) sluit zich aan bij de stichtelijke woorden van EenUtrecht dat democratie heel belangrijk is, en dat ieder zijn stem moet laten horen. Dat vindt GroenLinks ook. Vaak weten Utrechters die geen Nederlands paspoort hebben niet dat ze mogen stemmen, vooral EU-burgers. Wat voor campagne wordt voor deze groep mensen gedaan? GroenLinks vindt het belangrijk dat in verschillende talen campagne wordt gevoerd over het feit dat men mag stemmen. Ook Tigrinya, Arabisch, Pools, Amazigh, Turks zijn talen van Utrecht. De mensen zijn de taal misschien niet heel vaardig maar moeten ook worden betrokken bij de democratie n Utrecht. Gezien de huidige financiële situatie zijn de middelen misschien beperkt. Eerder heeft een debat plaatsgevonden over de toegankelijkheid van stemlocaties in relatie tot het Rekenkamerrapport. Het is een prioriteit dat die aanbevelingen worden uitgevoerd. Het is schandalig dat er mensen in Utrecht zijn die niet eens kunnen stemmen omdat het ze onmogelijk wordt gemaakt. Aan het college vraagt zij een terugkoppeling over de voortgang daarvan.

De heer Dijkstra (EenUtrecht) vraagt of GroenLinks de structurele investering in de democratie ook nadrukkelijk met elkaar wil opzoeken. Zijn zij bereid met EenUtrecht mee te kijken met de motie die wordt voorbereid?

Mevrouw Fattal (GroenLinks) is bereid daarin mee te kijken. Zij vraagt zich wel af of zij dezelfde middelen daartoe zien. Zij ziet ook dat je meer aan opkomstbevordering moet doen dan een paar weken tevoren een campagne te draaien. Overigens besluit 60% van de mensen pas een week van tevoren wat ze gaan stemmen, dus het is niet nutteloos. Het heeft ook te maken met hoe de politieke partijen zich in de stad bewegen. Er ligt een flinke verantwoordelijkheid bij de politieke partijen om dat goed te doen. Wanneer zij langs de deuren gaat of op pleinen met bewoners spreekt ziet zij ook veel mensen die al heel lang niet meer stemmen en die niet van plan zijn te gaan stemmen. Wie weet maakt haar gesprek net de impact waardoor mensen er weer vertrouwen in hebben in dat wat zij ophaalt ook echt verandering teweeg brengt in de raad. Zij geeft aan dat GroenLinks en EenUtrecht het eens zijn, maar wat GroenLinks betreft ligt het middel vooral bij de politieke partijen in de raad.

De heer Dijkstra (EenUtrecht) zegt dat het niet gaat over wat de partijen kunnen doen, maar wat de gemeente hierin in opdracht van de raad kan doen. Wil GroenLinks meekijken naar een gezamenlijke inzet voor dit doel?

Mevrouw Fattal (GroenLinks) antwoordt dat inzet ook niet gratis is. De middelen die de gemeente inzet waar het gaat om sociale zekerheid, het leveren van huisvesting, het bieden van een goede uitkering, toegankelijk zijn voor mensen die vragen hebben, die versterken ook het geloof in de democratie. Utrechters zien daardoor dat de gemeente er voor hen is. Dat kan ook beter, maar GroenLinks heeft liever dat de middelen worden ingezet om die belangrijke doelen te halen dan dat er geld wordt gepompt in allerlei verschillende campagnes.

De heer Dijkstra (EenUtrecht) bedoelt met inzet zeggenschap, gunnen en geven. Dat kan geld opleveren. Hij heeft het niet over geldverspillende campagnes, maar over goed nadenken over hoe de energie kan worden versterkt. Dat kan soms zonder geld door mensen mandaat te geven, zeggenschap te geven of een deel van hun eigen leefomgeving. Ook in wijken met een lage opkomst. In die strekking zou hij het willen zoeken, en hij hoopt dat GroenLinks dan met EenUtrecht zou willen meekijken hoe dat goed kan worden geformuleerd.

Mevrouw Fattal (GroenLinks) antwoordt dat ze graag meekijkt.

De heer Şimşek (DENK) vraagt of GroenLinks suggereert dat ze niet meer geld willen uitgeven aan het verbeteren van de opkomst. Volgens hen kan het geld beter worden besteed. Er zijn heel veel projecten die de gemeente doet waarvan veel Utrechters zeggen dat dat geld ook wel anders besteed had mogen worden. Is het in een democratie niet juist ook belangrijk om die Utrechters de gelegenheid te geven te investeren in die democratie zodat zij via de stembus kunnen aangeven wat zij ervan vinden?

Mevrouw Fattal (GroenLinks) antwoordt dat GroenLinks het ook vreselijk vindt dat er een opkomstpercentage van 56% was bij de vorige gemeenteraadsverkiezingen. Maar zij zijn ook bijgepraat over de hele pijnlijke financiële situatie waarin de gemeente zit. GroenLinks vindt het niet nuttig om geld alleen maar hierin te pompen. Zij wil eerlijk zijn over de puzzel die hier met elkaar wordt gelegd en de dingen die misschien wegvallen als hier veel geld tegenover wordt gezet.

De heer Şimşek (DENK) zegt dat hij dit debat heel bewust enigszins ruim voor de Voorjaarsnota heeft geprobeerd te agenderen. Het is bekend dat de financiële situatie niet superfraai is op dit moment. Is GroenLinks bereid mee te kijken om eventuele dekking te vinden voor kostenverhogende maatregelen om de democratie in Utrecht te versterken, en kiezers in de gelegenheid te stellen om te kiezen voor de toekomst, in plaats van nu al uit te sluiten dat daarin wordt geïnvesteerd?

Mevrouw Fattal (GroenLinks) antwoordt dat haar is geleerd dat het beter is om mensen te teleurstellen om later toch iets leuks te doen dan omgekeerd. Meekijken doet zij graag maar ze wil wel alvast de verwachtingen managen. Er moet ook worden gekeken naar het bredere plaatje.

De voorzitter geeft het woord aan de fractie van het CDA.

De heer Van den Broek (CDA) zegt dat zij als Christen Democratisch Appèl vanzelfsprekend een warm pleitbezorger van de democratie zijn. Het doet dan ook pijn om te zien dat de opkomst zo laag is en veel lager dan iedereen zou willen zien. Het is goed om te lezen dat de gemeente proactief bezig is met dit vraagstuk en ook dat alle fracties met ideeën komen over hoe dit probleem kan worden ondervangen. Veel van de mogelijke maatregelen zijn wel duur, 31 tot 91 euro per stem, en leveren

relatief weinig winst op. Het CDA vraagt zich af of dit in tijden van bezuinigingen wel de juiste koers is. De gemeente kan zich daarnaast ook een aantal dingen zelf aanrekenen. Iedereen herinnert zich wellicht de bordenrel bij de Provinciale Statenverkiezingen van 2023, toen de gemeente het democratisch proces blijkbaar niet belangrijk genoeg vond om de burgers op de meest simpele en goedkope wijze te informeren met verkiezingsborden die zelf beplakt kunnen worden.

De heer Şimşek (DENK) constateert dat ook het CDA financieel gezien de knip op het investeren in het verhogen van de opkomst wil zetten. Is het CDA het er niet mee eens dat juist bij de Voorjaarsnota kritisch bekeken moet worden welke uitgaven minder kunnen, die voor Utrechters helemaal niet zo van belang zijn, waardoor wel kan worden geïnvesteerd in het verbeteren van de democratie?

De heer Van den Broek (CDA) antwoordt dat zij altijd kritisch kijken naar de Voorjaarsnota, ook in dit geval. Hij wil niet bezuinigen op plannen die er al liggen en op projecten die al lopen. Het CDA kijkt wel kritisch naar nieuwe plannen die nu voorliggen en vindt dat de bedragen die worden genoemd per gewonnen stem niet in verhouding staan tot de winst die ermee wordt geboekt. Als er oneindig geld beschikbaar zou zijn dan zou het daar zeker aan worden uitgegeven. Helaas moeten er keuzes worden gemaakt. De fractie van het CDA heeft geconcludeerd dat, hoe graag ze het ook zouden willen, het in dit geval helaas niet de moeite waard is.

De heer Şimşek (DENK) vraagt of het CDA het op zijn minst met DENK eens is dat veel inwoners niet zo blij zijn met veel beleid van het college dat geld kost. Is het dan niet mooi als de gemeente aangeeft extra te willen investeren in het verhogen van de opkomst, zeker een jaar voor de verkiezingen. Daardoor wordt de kiezer meer in stelling gebracht. Het is niet zo dat dit ieder jaar moet gebeuren, want er zijn maar eens in de vier jaar gemeenteraadsverkiezingen. Zou dat niet een veel betere prioritering zijn, aangezien er wel genoeg dingen zijn waar wel wat minder geld naar toe mag?

De heer Van den Broek (CDA) antwoordt dat er veel is dat het college doet waar het CDA het niet mee eens is. Dat is te zien aan de debatten die worden gevoerd. Tegelijkertijd zijn er heel veel andere prioriteiten waar het CDA voorrang aan zou willen geven. Daarmee willen zij niet zeggen dat ze democratie niet belangrijk vinden en er niet in willen investeren, maar met maatregelen die bijna honderd euro per gewonnen stem kosten moet serieus worden overwogen of dat de manier is hoe deze investeringen moeten worden gedaan.

De heer Baijens (Partij voor de Dieren) zegt dat het CDA het heeft over hoeveel euro het kost per stem, maar die maatregelen gaan helemaal niet over het winnen van meer stemmen. Het gaat over het verkleinen van ongelijkheid tussen groepen mensen. Ziet het CDA dat ook zo?

De heer Van den Broek (CDA) antwoordt dat het CDA dat ook zo ziet. Tegelijkertijd zien zij dat bij een aantal maatregelen expliciet wordt aangegeven dat de ongelijkheid daardoor groter kan worden. Bepaalde maatregelen kunnen ertoe leiden dat meer ‘usual suspects’ kunnen gaan stemmen, mensen uit groepen die toch al oververtegenwoordigd zijn onder de huidige stemmers. Met veel van deze maatregelen loop je dus het risico dat het probleem dat de Partij voor de Dieren beschrijft alleen maar groter wordt.

De heer Baijens (Partij voor de Dieren) vraagt of het CDA wel voor de maatregelen is die deze verschillen wel kleiner maken, ook als dat geld kost.

De heer Van den Broek (CDA) antwoordt dat voorstellen die iets van geld kosten altijd bespreekbaar gemaakt kunnen worden, maar het moet wel binnen de marges

blijven. Als er een voorstel komt voor een maatregel die expliciet deze groepen aanspreekt, en niet uit de klauwen giert voor wat betreft de kosten, is het CDA zeker bereid om daarover mee te denken.
Hij vervolgt zijn betoog. Hij was gebleven bij de problemen die er ontstonden in 2023 bij het zelf beplakken van verkiezingsborden. Dat gebeurde omdat er praktische bezwaren waren, maar het kwam wel in het nieuws en het wekte daardoor niet de indruk dat de gemeente het democratisch proces serieus neemt. Voor veel burgers zijn deze borden het meest zichtbare element van verkiezingen. Eén bord per wijk is voor het CDA echt veel te weinig. Zij beseffen dat deze borden duur zijn en geven de voorkeur aan veel goedkope zelfplakborden in plaats van een paar dure voorgedrukte borden. Verder is het CDA voor relatief goedkope of bijna gratis maatregelen. Meer vrije plakplaatsen en creatieve oplossingen zoals een verkiezingssite waar mensen posters, flyers en andere dingen van partijen kunnen downloaden. Aan de burgemeester wordt hierover om een reactie gevraagd.

De heer Şimşek (DENK) zegt dat een aantal vrije plakplaatsen hem goed in de oren klinkt. De grote verkiezingsborden zijn voor burgers inderdaad een van de meest zichtbare dingen waardoor men herinnerd wordt aan de verkiezingen. Het CDA gaf in het debatje met de Partij voor de Dieren aan dat er best mag worden geïnvesteerd in groepen die ondervertegenwoordigd zijn. Is het dan geen goed idee om meer verkiezingsborden te plaatsen in de wijken waar de opkomst al laag is, en wellicht dan maar niet in de wijk waar de opkomst toch al hoog is?

De heer Van den Broek (CDA) antwoordt dat het CDA pleit voor het overal plaatsen van extra borden. Het plaatsen van nog meer borden in de wijken waarin de opkomst laag is lijkt hen een goed idee.
Hij vervolgt zijn betoog. De Utrechtse politiek is vooral zelf verantwoordelijk voor het verhogen van de opkomst door debatten te voeren die Utrechters willen horen, eigen verantwoordelijkheid te pakken en de wijken in te gaan. Onder aan de streep werkt dat veel beter en is het vooral veel duurzamer dan allerlei hippe marketing en kekke foefjes.

De voorzitter geeft het woord aan de fractie van de VVD.

Mevrouw Zijdenbos (VVD) bedankt het college voor de uitgebreide informatie over het bevorderen van de opkomst bij verkiezingen. Fijn dat de universiteit een reflectiebrief heeft geschreven, want die geeft veel inzicht. Zoals dat een hogere opkomst niet persé voor een betere vertegenwoordiging zorgt. Uit onderzoek blijkt dat er heel veel redenen kunnen zijn waarom kiezers niet stemmen. Sommige mensen zijn tevreden over hoe het gaat in de gemeente en stemmen daarom niet, anderen weten niet op welke partij ze moeten stemmen omdat de partijen te weinig onderscheidend zijn, en weer anderen hebben geen of weinig vertrouwen in de overheid. Het blijkt duidelijk uit de stukken dat de opkomstbevorderende maatregelen, zoals kranten, niet werken. Daarom moet daar niet teveel geld aan worden uitgegeven. Wel kan de spreiding van stembureaus wat effect hebben. De VVD vraagt het college om daarbij ook aandacht te hebben voor plekken als Vleuten en De Meern waar de opkomst ook onder de vijftig is gezakt bij de vorige verkiezingen. Misschien wel het belangrijkst dat uit het onderzoek volgt is dat kiezers gaan stemmen als zij een hoger belang ervaren. Als er een duidelijk lokaal thema is gaan mensen eerder stemmen. Het is dus aan alle fracties om ervoor te zorgen dat de verkiezingen echt ergens over gaan. Volgend jaar is dat in ieder geval zo. Het uitrollen van betaald parkeren over de gehele gemeente is een heel concreet thema waardoor kiezers hopelijk veel gaan stemmen. De VVD gaat in elk geval knokken voor elke stem om betaald parkeren in de hele gemeente tegen te gaan.

De voorzitter geeft het woord aan de fractie van de Partij voor de Dieren.

De heer Baijens (Partij voor de Dieren) zegt dat er ongelijkheid is in de bekendheid van de lokale politiek. Ongelijkheid in het politieke vertrouwen en in het gevoel om gehoord te worden. Het aanpakken van deze onderliggende ongelijkheid zou de focus moeten hebben want dit zorgt voor grote verschillen in de opkomst tussen wijken. Het is positief dat de gemeente hier al op inzet, onder meer via de samenwerking met de mbo's. Kunnen dit soort initiatieven verder worden uitgebreid, bijvoorbeeld via de aanbeveling om hiervoor sleutelfiguren in de wijk in zetten, zoals huisartsen en wijkverplegers?

De heer Van den Broek (CDA) zegt dat huisartsen en wijkverplegers al vrij druk zijn. Hoe ziet de Partij voor de Dieren het voor zich dat deze mensen een rol gaan spelen in het democratisch proces?

De heer Baijens (Partij voor de Dieren) antwoordt dat in de technische sessie werd verteld dat een wijkgerichte aanpak mogelijk is, waarbij mensen zien dat er verkiezingen aankomen en daar informatie over krijgen. Het is belangrijk dat dat komt van mensen die ze vertrouwen, vandaar de voorbeelden van de huisartsen en wijkverpleegkundigen. Daar zou bijvoorbeeld materiaal kunnen worden neergelegd wat mensen informeert over de aanstaande verkiezingen.

De heer Şimşek (DENK) vraagt of de Partij voor de Dieren dan alleen flyers bij de huisartsenpraktijk wil neerleggen, of willen zij dat huisartsen mensen actief informeren over de verkiezingen?

De heer Baijens (Partij voor de Dieren) antwoordt dat dat laatste hem niet wat lijkt, maar het gebruik maken van sleutelfiguren in een wijk zou verder uitgewerkt kunnen worden.
Hij vervolgt zijn betoog. Een reden die bijna een kwart van de mensen noemde om niet te gaan stemmen bij de vorige verkiezingen is dat ze niet weten wat de verschillen tussen de partijen zijn en dus niet weten wat er te kiezen valt. Als partij hebben zij daar een grote rol is, maar ook de gemeente zou meer handvaten kunnen geven, bijvoorbeeld door te verwijzen naar een kieskompas, een stemwijzer of andere informatie over partijen in de communicatie. Dit kan ook worden gedeeld in wijkbladen. Aan de burgemeester wordt gevraagd of de gemeente daartoe bereid is. Tot slot blijkt dat mensen met een migratieachtergrond minder vaak gaan stemmen dan andere groepen. Kan de gemeente de drempel verlagen door ook in andere talen te gaan communiceren over de verkiezingen?

De voorzitter schorst de vergadering alvorens tot de beantwoording van de vragen over te gaan.

- Schorsing –

De voorzitter heropent de vergadering en geeft het woord aan de burgemeester voor de beantwoording van de vragen.

Burgemeester Dijksma vindt dit een belangrijk onderwerp: hoe zorgen we ervoor dat onze democratie wordt gevierd? Die is erg kwetsbaar. Op het Europees continent is te zien dat die wordt beïnvloed door zogenaamde statelijke actoren en dat fake nieuws steeds vaker een rol speelt. Alles van waarde is weerloos, en dat geldt ook voor de democratie. Die moet dus met zijn allen hoog worden gehouden, en daar is veel inspanning voor nodig. Het gaat nu om de vraag hoe de mensen kunnen worden bereikt die nu thuis blijven. De burgemeester is het met EenUtrecht eens dat die inspanning niet pas vlak voor de verkiezingen ingezet moet worden. Uit de bijlage die de universiteit heeft gemaakt blijkt dat onderzoeken die in de VS en het VK zijn gedaan maar heel weinig met Nederland te maken hebben, onder andere vanwege een ander kiessysteem. Er is ook naar Noorwegen gekeken, omdat dat meer op

Nederland lijkt. De leidende boodschap is dat dit een langjarige investering in democratisering in de volle breedte en het vergroten van het vertrouwen in de overheid vraagt. Dat zijn kernbegrippen. Verder is interessant dat er veel categorieën stemmers zijn. De algemene gedachte is dat mensen afgehaakt en teleurgesteld zijn. Dat is zeker voor een deel zo, maar niet alleen. Er zijn ook mensen die niet gaan stemmen omdat ze op dat moment het gevoel hebben dat ze iets beters te doen hebben met hun leven. Zij zijn bijvoorbeeld op vakantie of het gewoon vergeten. En er zijn mensen die het eigenlijk wel goed vinden zoals het is. Het is dus niet één homogene groep. Daarbinnen zitten ook weer doelgroepen die verschillend moeten worden benaderd. Er is dan ook niet één vorm van communicatie. Het DENK-voorstel om een kostenoverzicht te maken van opkomstbevorderende maatregelen spreekt de burgemeester aan. Het eerlijke verhaal is zoals GroenLinks aangaf: er is geen extra budget voor. De gemeente organiseert de verkiezingen, waarbij tussentijdse verkiezingen meestal niet worden gefinancierd door BZK. Dat is niet goedkoop. Bovendien is de gemeentelijke organisatie er vooral voor om verkiezingen goed en eerlijk te organiseren. Een belangrijk deel daarvan is om te communiceren over het feit dat er verkiezingen zijn. Actieve opkomstbevordering is ook een taak van de politieke partijen. In het debat werden soms dingen bij de gemeente belegd waarvan de burgemeester zich oprecht afvraagt of zij dat moeten doen. Zij noemt het organiseren van verkiezingsdebatten op mbo-scholen. Toen zij nog lid was van een politieke jongerenorganisatie werden deze debatten op scholen door hen georganiseerd. Dat mocht als het niet vanuit één partij gebeurde. Daar kwam geen gemeente of landelijke overheid aan te pas. Zo hoort het ook. Er zit nu een beetje consumentisme in.
Over het democratiseringsprogramma meldt de burgemeester dat dat er al is. Er kunnen mensen op de publieke tribune plaatsnemen, basisscholen komen langs, er wordt heel veel met mbo-scholen gedaan. Vanuit de griffie zijn drie mensen bezig om dat programma goed vorm te geven.

De heer Dijkstra (EenUtrecht) zegt dat dat toevallig dezelfde titel heeft, maar daar had hij het niet over. Hij verzoekt de burgemeester in te gaan op de vier bouwstenen die hij heeft benoemd. Die gaan veel breder.

Burgemeester Dijksma geeft aan dat EenUtrecht elke dag wel een nieuw moment vindt om te pleiten voor een nieuw burgerberaad. Dat debat is in deze raad in de afgelopen weken al eerder gevoerd. Het zou gek zijn als de burgemeester daar opeens een ander standpunt over zou innemen dan het college eerder heeft gedaan. Het is een voorbeeld dat door EenUtrecht werd aangehaald. Zij krijgen daar nu hetzelfde antwoord op als eerder van een collega is ontvangen, want in Utrecht houdt men zich aan eenheid van collegebeleid.

De heer Kawak (PvdA) hoort de burgemeester zeggen dat veel voor jongeren wordt gedaan, en dat de politieke partijen zelf ook een belangrijke taak hebben. Maar de gemeente kan wel een belangrijke rol spelen bij het bereiken van een hele grote groep statushouders die niet weten hoe en waarop ze moeten stemmen. Daarvoor zou niet een standaard campagne moeten worden gevoerd die die groep niet bereikt. Hoe kijkt de burgemeester daarnaar?

Burgemeester Dijksma antwoordt dat dat onderdeel is van het inburgeringsprogramma.

De heer Kawak (PvdA) zegt dat het inburgeringsprogramma wordt doorlopen in een periode dat men het heel druk heeft met andere dingen. Er is veel meer nodig dan in de inburgering of bij het ontvangen van een Nederlands paspoort. Een campagne in de eigen taal of door te werken met maatschappelijke organisaties zal geen extra geld kosten. Het is simpel. Daardoor kunnen een heleboel statushouders die niet

weten dat ze kunnen stemmen worden bereikt. Op korte termijn zal dat in de cijfers zichtbaar zijn.

Burgemeester Dijksma antwoordt dat dat wel ingewikkeld is. In welke taal moet dan worden gecommuniceerd? De afspraak is dat de informatie bij de meeste verkiezingen in het Nederlands is en bij Europese verkiezingen ook in het Engels. Het is dus niet zo dat daar bovenop nog allerlei andere dingen worden gedaan. Ook hiervoor geldt, los van de keuze de wordt gemaakt, dat het niet gratis is. Voor de voorstellen die de PvdA doet is op dit moment geen financiering beschikbaar.

De heer Şimşek (DENK) zegt dat de burgemeester vast een aardig beeld heeft van de groepen die er in Utrecht zijn. Op basis daarvan kan er toch wel materiaal worden geproduceerd in verschillende talen?

Burgemeester Dijksma laat weten dat het is zoals ze net zei. Dat doet de gemeente niet. Het begint met de vraag in welke talen dan moet worden gecommuniceerd, en vervolgens bij wie dat dan moet gebeuren. Er zijn heel veel plekken in de stad waar wel degelijk wordt opgeroepen om te gaan stemmen, ook door de zojuist genoemde maatschappelijke organisaties, en vaak in de taal die de mensen naast het Nederlands spreken.

De heer Şimşek (DENK) zegt dat het vooral gaat om complexere zaken, die voor sommige mensen nieuw kunnen zijn. Zoals een uitleg hoe de stempas werkt en hoe het stemmen in zijn werk gaat. Een mooie visuele weergave met een uitleg in die taal kan wel degelijk behulpzaam zijn. Het is niet altijd makkelijk voor alle maatschappelijke organisaties om dat op die manier over te brengen. Een oproep om te gaan stemmen is wat anders dan het geven van informatie over hoe het stemmen werkt, wanneer het is en hoe het allemaal gaat. Herkent de burgemeester dat?

Burgemeester Dijksma herkent dat het niet voor iedereen die het Nederlands goed beheerst altijd even makkelijk is om de brieven te snappen. De gemeente probeert steeds meer met infographics en op andere manieren te communiceren. Dat mag van de gemeente worden gevraagd.

De heer Şimşek (DENK) vraagt of de burgemeester bereid is om die infographics, die niet heel veel woorden bevatten, in meerdere talen uit te brengen, desnoods met ruimte voor maatschappelijke organisaties om het zelf verder te verspreiden naar de doelgroep.

Burgemeester Dijksma antwoordt dat dat niet de lijn is van het college. Zij vindt het heel goed om zo te communiceren dat er eigenlijk geen taal nodig is maar dat het duidelijk wordt door te kijken. Dat is een goed uitgangspunt waaraan zij voorlopig aan wil vasthouden.

De heer Baijens (Partij voor de Dieren) las in de Inventarisatie Opkomstbevordering Verkiezingen dat de EU-richtlijn de gemeente verplicht om toegankelijke informatie te verschaffen. Past dat in de lijn om niet in meerdere talen te communiceren?

Burgemeester Dijksma antwoordt dat de toegankelijkheid ook kan zijn voor mensen die functioneel analfabeet zijn. Daarom is de infographic zo belangrijk want daarmee maakt het niet uit of je kunt lezen of in welke taal je leest. Op die manier wil het college daaraan tegemoetkomen.
Zij vervolgt de beantwoording van de vragen. Er zijn stembureaus op mbo-scholen. Er is altijd een groep MBO-studenten die helpt bij het tellen van de stemmen op kandidaatsniveau in de Jaarbeurs. Aan MBO-studenten wordt ook getoond wat voor werk ze bij Publiekszaken kunnen doen. Vanuit Burgerzaken worden presentaties gegeven en de gemeente wordt door mbo-scholen vaak benaderd om stembussen

en stemhokjes uit te lenen voor studentenraadverkiezingen. Er is een oproep aan first time voters. De burgemeester doet haar best om leuke videoboodschappen in te spreken, met QR-codes, om op die manier de jeugdige doelgroep aan te spreken. Zij is bereid om met diverse jongeren te praten over hoe de gemeente met hen communiceert en hoe dat beter kan. Voor wat betreft het betrekken van maatschappelijke instellingen hoopt zij dat de politieke partijen dat deels zelf doen. Het is belangrijk maar het is niet bij uitstek een taak voor het team dat de verkiezingen organiseert. Betreffende het aantal stembureaus is de burgemeester van mening dat het niet gaat om de hoeveelheid stembureaus in de wijk of de afstand tot de stembureaus. Zij ziet een ander probleem. In Overvecht is onlangs een onderzoek gedaan naar het bereiken van mensen in die wijk op dit onderwerp. Daaruit bleek dat een heleboel mensen de brieven van de gemeente niet openmaken. De vraag is waar dat door komt. Dat is soms omdat men de overheid niet vertrouwt, of omdat men denkt dat een brief van de gemeente slecht nieuws bevat zoals een rekening. In de manier van communiceren naar specifieke doelgroepen is het dus heel belangrijk om niet in kwantiteit te denken, zoals verhoging van het aantal borden. Die borden doen namelijk niets. Ze kosten ongelooflijk veel geld maar het levert weinig op. Dat geld kan veel beter worden besteed bijvoorbeeld door na te denken over hoe deze doelgroepen op een slimme manier kunnen worden bereikt. Dat is niet door meer stembureaus in te richten, want voor een deel weet men die wel te vinden bij andere verkiezingen. Er zit iets onderliggends achter wat beetgepakt moet worden. Volgens de burgemeester is het verstandig om daar met elkaar langer over in gesprek te zijn. Er is geen quick fix.

De heer Şimşek (DENK) herkent het probleem dat veel mensen de brieven van de gemeente niet openmaken. De praktijk heeft wel uitgewezen dat mensen soms lang in de rij moeten staan voor een stembureau. Dat was in Kanaleneiland het geval bij de Provinciale Statenverkiezingen. Daardoor knapten sommige mensen af. Dat is dus wel een extra drempel. Erkent de burgemeester dat het wegnemen van dat soort drempels wel degelijk impact kan hebben?

Burgemeester Dijksma vindt het opmerkelijk dat een moment wordt genoemd waarop er een run op het stembureau plaatsvond als bewijs dat er te weinig stembureaus zijn. Het was er heel druk, zeker rond het spitsuur. Op dat moment was ook de app aan het haperen, dat hielp niet mee. Als er meer stembureaus worden neergezet, dan moet er ook meer bemensing zijn. Zij moeten in shifts werken, waardoor nog meer mensen nodig zijn. Mobiele stembureaus zijn heel duur en meestal niet goed toegankelijk. Dat is een bijkomend dilemma.

De heer Şimşek (DENK) vindt mobiele stembureaus een uiterst middel als er op plekken echt geen locatie te vinden is. Volgens DENK was het er niet alleen tijdens spitsuur heel druk, maar ook om twaalf uur ’s middags. Hij zegt dat een run op de stembureaus toch precies is wat we willen bereiken. Er wordt nu vanuit gegaan dat de opkomst laag zal zijn, en daar wordt het stembureau op ingericht.

Burgemeester Dijksma is het daarmee eens. Er zijn daarna ook maatregelen getroffen waarover met DENK is gecommuniceerd.
Zij vervolgt haar beantwoording. Er zijn verschillende voorstellen gedaan waar zij niet zelf uit kan kiezen. Bovendien is er geen budget voor. Zij vindt het een goed idee om, voordat dit debat in de raad aan de orde is, een schriftelijk overzicht aan te leveren. Als de raad daar middelen voor wil vrijmaken dan kunnen zij zelf bepalen waar dat geld vandaan moet komen. De een zegt het een, de ander zegt het ander. Het is verstandig om dat te documenteren in een lijstje met een kostenoverzicht. De raad kan dat dan met elkaar afwegen. Er wordt nu hard gewerkt aan het goed en eerlijk laten verlopen van de verkiezingen met de middelen die er zijn. Als de raad de communicatie wil optoppen, dan moet daar een budgetkeuze in worden gemaakt en budgetverantwoordelijkheid in worden genomen. Dan kan worden bepaald of er extra

borden moeten komen en waar die dan moeten staan. Voor het college is dat lastig te bepalen, want de keuze voor Overvecht of Vleuten-De Meern kan ook als een politieke keuze worden uitgelegd. Daarom wordt dit door de burgemeester teruggelegd naar de raad, want zij wil daar onpartijdig in blijven.
De burgemeester hoopt daarmee de gestelde vragen te hebben beantwoord. Zij biedt de raad de gelegenheid om zijn eigen keuzes te maken, ook budgettair.

De heer Şimşek (DENK) zegt dat de keuzes voor de wijken ook cijfermatig is gedaan, op basis van opkomstcijfers. Aan de burgemeester wordt gevraagd of zij nog steeds van het principe van ongelijk investeren in gelijke kansen is als het om het verhogen van de opkomst en het vergroten van de zichtbaarheid in de wijken gaat.

Burgemeester Dijksma vindt dat een lastige vraag. In deze situatie moeten alle Utrechters een even grote kans hebben om hun stem uit te brengen. Daarin kan van alles worden gedaan om het dichterbij te brengen, maar er moeten wel locaties beschikbaar zijn. Dat is op de ene plek makkelijker dan op de andere. Dat wordt heel apolitiek gedaan, daar beslist de burgemeester niet in. Dat vindt zij heel comfortabel. Dat sommige doelgroepen extra aandacht moeten hebben begrijpt zij, zoals jongeren, want dan is zij in de rol van ‘iedereen’. Dat is belangrijk.

De voorzitter informeert naar gemiste vragen. Zij stelt voor om eerst de gemiste vragen te inventariseren en vervolgens de beantwoording te doen.

De heer Şimşek (DENK) vraagt of de stempas later opgestuurd kan worden, op zijn vroegst drie weken tevoren. Verder vraagt hij naar de inzet op MBO-instellingen.

Mevrouw Zijdenbos (VVD) heeft geen gemiste maar een aanvullende vraag.

De voorzitter geeft aan dat dat onderdeel inmiddels is afgerond.

De heer Ait Daoua (D66) vraagt naar de routekaart.

De heer Dijkstra (EenUtrecht) vraagt naar het in beeld brengen van een democratieprogramma in de brede zin. Dat gaat niet zozeer om extra geld, maar om het in beeld brengen wat daarvoor gedaan moet worden.

De heer Kawak (PvdA) vraagt of de burgemeester bereid is om samen te werken met de maatschappelijke organisaties die het vertrouwen hebben van de doelgroepen.

De heer Van Rooij (Student & Starter) vraagt naar een structureel plan om samen met jongeren aan het vergroten van de opkomst te werken, naar stemlocaties op plekken waar jongeren komen en een jongeren stemwijzer.

De voorzitter informeert of er andere fracties met gemiste vragen zijn. Dat is niet het geval. In overleg met de burgemeester schorst zij de vergadering.

- Schorsing –

De voorzitter heropent de vergadering en geeft het woord aan de burgemeester voor de beantwoording van de gemiste vragen.

Burgemeester Dijksma zegt dat er met de postbezorgers een gesprek kan worden gevoerd over het later bezorgen van de stempassen. Daar zitten wel nadelen aan. Als de brief later wordt bezorgd, dan hebben mensen minder tijd om een volmacht te regelen. Zij wil wel kijken of het wat later kan. Utrecht is echter niet de enige

gemeente die verkiezingen organiseert.
Betreffende de routekaart met maatregelen geeft zij aan dat dat een optelsom zal zijn van wat je zou kunnen doen, wat het kost en wat dan wordt geschrapt in de Voorjaarsnota.
Over het betrekken van maatschappelijke organisaties zegt de burgemeester dat de Bondgenoten en Stadmakers regelmatig worden gesproken. Daarbij kan zij aandacht besteden aan het belang van de oproep om te stemmen. Het is ingewikkeld om dat door het team dat veel werk verzet rondom de verkiezingen, wat een klein team is, erbij te laten nemen. Het zijn ook dingen die de partijen voor een deel zelf moeten doen.
Verder geeft zij aan dat zij niet goed begrijpt wat EenUtrecht met het democratiseringsprogramma bedoelt, anders dan het programma dat vanuit de raad wordt gerund.

De heer Dijkstra (EenUtrecht) geeft aan dat hij de vier bouwstenen van dat programma uitgebreid heeft toegelicht. Anders dan de wethouders zit de burgemeester hier. Zij heeft ook als opdracht om de democratie gezond te houden. Alles wat nu gefragmenteerd gebeurd zou vanuit die invalshoek bij elkaar gebracht moeten worden. Ziet de burgemeester dat belang?

Burgemeester Dijksma antwoordt dat ze dat belang ziet. Zij zegt dat het bestaansrecht van EenUtrecht ongeveer aan de vier bouwstenen is ontleend. Daarmee hebben zij een stem in de raad en zijn zij op het thema participatie niet aflatend bezig. Dat zijn nog steeds wel keuzes die worden gemaakt. Er kan ook voor een andere manier worden gekozen om die betrokkenheid te bevorderen. Er is niet maar één smaak in. De burgemeester herkent de vier punten wel, maar maakt daar soms een andere afweging in. Eigenlijk vraagt EenUtrecht om de vier hoofdthema's waar zij voor staan uit te voeren. Volgens de burgemeester zou EenUtrecht de collega-fracties ervan moeten overtuigen dat dat een goed idee is en er een meerderheid voor halen. Het is niet zo dat een burgerberaad automatisch de democratie versterkt. Dat zou heel goed kunnen, maar daar kan anders naar worden gekeken.
Betreffende een jongerenstemwijzer zegt de burgemeester dat de gemeente geen stemwijzer maakt. Dat doen de partijen met elkaar. De burgemeester moedigt hen daartoe zeker aan.

De heer Van Rooij (Student & Starter) zegt dat zij hebben gesproken met ProDemos en met de Nationale Jeugdraad. Zij zijn hier mee bezig en hebben de gemeente er over gecontacteerd. Zou de burgemeester eens met deze partijen willen kijken of er een faciliterende rol in mogelijk is? Over het algemeen zijn het niet de partijen die ook de normale stemwijzer maken.

Burgemeester Dijksma antwoordt dat zij het opneemt in het lijstje. Zij weet een beetje hoe ProDemos werkt en dat is niet pro deo.

De voorzitter vraagt of alle vragen zijn beantwoord. Dat is het geval. Zij vraagt naar de toezeggingen die zijn gedaan.

De griffier zegt dat is toegezegd om voorafgaand aan de raadsbehandeling van de Voorjaarsnota een overzicht van potentieel opkomstbevorderende maatregelen en de daaraan gerelateerde kosten te sturen.

De heer Şimşek (DENK) vraagt of dat voor de commissiebehandeling kan worden toegestuurd.

Burgemeester Dijksma antwoordt dat dat inderdaad voor de commissiebehandeling zal worden gedaan.

De heer Van Rooij (Student & Starter) zegt dat de burgemeester een soort zachte toezegging heeft gedaan over het meenemen van jongeren bij het vaststellen van de campagne om jongeren te bereiken, en over het in gesprek gaan over de jongerenstemwijzer. Kan dat in deze toezegging worden meegenomen?

Burgemeester Dijksma antwoordt neemt de jongerenstemwijzer en wat dat kost op in de routekaart. Het eerste kan inderdaad als toezegging worden genoemd.

De voorzitter stelt vast dat het onderwerp daarmee is afgerond. Het zal worden meegenomen in de bespreking van de Voorjaarsnota. Zij vraagt of er behoefte is aan een andere behandeling.

De heer Şimşek (DENK) overweegt een voorstel over de stempassen en de inzet van stembureaus. Wellicht dat er ook nog een motie op andere punten komt. Zij vinden dit onderwerp zo belangrijk dat ze het willen agenderen voor de volgende raadsvergadering.

De heer Dijkstra (EenUtrecht) sluit zich daar bij aan. Hun motie had hij al aangekondigd.

De voorzitter dankt de aanwezigen en sluit deze vergadering.

TOEZEGGINGENLIJST

Naar aanleiding van agendapunt 7: **Gevolgen hoog ziekteverzuim gemeentelijke organisatie en groei van de stad** zegt de wethouder toe:

In Q4 volgt een brief over het verloop van de aanpak ziekteverzuim, waarin o.a. wordt meegenomen:
- informatie over vaststellingsovereenkomsten;
- het in te richten interne loopbaancentrum;
- in hoeverre de voorgenomen doelen zijn of worden behaald ('stoplichten');

Naar aanleiding van agendapunt 8: **Stand van zaken digitale gezondheid gemeente Utrecht** zegt de wethouder toe:

- Begin Q4 informeert het college de raad over het koppelen van het zaaksyteem aan open data en de cloudstrategie of -transitie.

Naar aanleiding van agendapunt 9: **Weerbaarheidsopgave van Utrecht zegt de Burgemeester toe:**

- In Q4 volgt een raadsbrief over het thema Weerbare Samenleving. Nota bene: de wijze waarop de Raad in deze in vervolg hierop wordt geïnformeerd kan variëren.

Naar aanleiding van agendapunt 11: **Opkomstbevordering bij verkiezingen** zegt de Burgemeester toe:

- Voorafgaand aan de commissiebehandeling van de VJN stuurt de Burgemeester een overzicht van potentieel opkomst bevorderende maatregelen en de daaraan gerelateerde kosten.

- In de gebruikelijke Raadsbrief kort voor de verkiezingen, Q4 van 2025, informeert de Burgemeester de Raad over de gevraagde ‘coole communicatie’ naar jongeren.

3780

TOEZEGGINGEN EN MOTIELIJST COMMISSIE VEILIGHEID, BESTUUR EN FINANCIËN 5 JUNI 2025

ID	Onderwerp	Toezegging	Portefeuille houder	Beleidsveld	Deadline	Stand van zaken openbaar	Datum afdoening
968	Afrondende besluitvorming na debat over Evaluatie burgerberaad jaarwisseling: volgende burgerberaad	Wethouder Oosters zegt toe begin Q4 van dit jaar, in plaats van in Q1 van volgend jaar, een brief te sturen over het volgende burgerberaad.	Wethouder Oosters	Samen Stad Maken	31-12-2025		
950	Controlerende mechanismen VTH	T.a.v. aanscherping van klachtafhandeling onderzoekt het college of het deel op een boete over discriminatie zichtbaar kan blijven staan, dus naast het deel waarop staat voor welk feit de boete is uitgeschreven en buiten het eigen organisatieonderdeel maar wel bij een ander. Het college komt hier in de voortgangsrapportage op terug en komt ook	Wethouder Streefland	Personeel en Organisatie	15-10-2025		

ID	Onderwerp	Toezegging	Portefeuille houder	Beleidsveld	Deadline	Stand van zaken openbaar	Datum afdoening
		terug op de vignetstudie en focusgroepen.					
949	Controlerende mechanismen VTH	Het college onderzoekt hoe het toetsingskader risicoprofilering van het College voor de Rechten van de Mens kan worden geïmplementeerd in de organisatie bij de toepassing van risicoprofilering. In de jaarlijkse voortgangsrapportage van het programma Diversiteit en inclusie rapporteert het college de raad hierover (begin Q4 2025)	Wethouder Streefland	Personeel en Organisatie	15-10-2025		
948	Raadsbrief Evaluatie burgerberaad jaarwisseling	Als het college aan de slag gaat met een nieuw burgerberaad dan informeert zij de	Wethouder Oosters	Samen Stad Maken	31-03-2026		

ID	Onderwerp	Toezegging	Portefeuille houder	Beleidsveld	Deadline	Stand van zaken openbaar	Datum afdoening
		raad en gaat ze in op o.a. de tijd en duur van het traject en de mogelijkheid om te overleggen. Ook komt ze terug op vergoedingen (Q1 2026).					
947	Raadsbrief Evaluatie burgerberaad jaarwisseling	Het college informeert de raad voorafgaand aan de Voorjaarsnota over de financiering van de komende jaarwisseling en mogelijk langjariger.	Wethouder Oosters	Samen Stad Maken	16-06-2025		
946	Raadsbrief Evaluatie burgerberaad jaarwisseling	Begin Q4 2025 informeert het college de raad over hoe de jaarwisseling dit jaar wordt aangepakt. Er wordt dit jaar nagedacht over andere manieren van communicatie over het	Burgemeester Dijksma	Openbare Orde en Veiligheid	01-10-2025		

ID	Onderwerp	Toezegging	Portefeuille houder	Beleidsveld	Deadline	Stand van zaken openbaar	Datum afdoening
		vuurwerkverbod. Het college informeert de raad hierover in deze brief.					
945	Raadsbrief Evaluatie burgerberaad jaarwisseling	Het college komt in Q1 2026 met een brief over de inrichting van een mogelijk nieuw burgerberaad, dus over de eventuele besparing van kosten in relatie tot onderwerpen die je zou kunnen kiezen	Wethouder Oosters	Samen Stad Maken	31-03-2026		
910	‘Goed werkgeverschap en rechtsgang’	Een herijking van het handelingskader integriteit, waarbij ook het moment en de manier van informeren van de raad wordt betrokken, volgt waar mogelijk in Q2 2025	Wethouder Streefland	Personeel en Organisatie	30-06-2025		
909	Raadsvoorstel Verordening	Bij de monitor Samen Stad Maken van maart 2026 wordt ingegaan	Wethouder Oosters	Samen Stad Maken	31-03-2025	20250414 De genoemde deadline is niet correct;	

ID	Onderwerp	Toezegging	Portefeuille houder	Beleidsveld	Deadline	Stand van zaken openbaar	Datum afdoening
	Samenwerking, participatie en inspraak	op de afwegingen bij het afwijzen van een bewonersbod, terugkijkend vanaf 2024				terugkoppeling volgt bij de monitor in 2026.	
908	Raadsvoorstel Rekenkamerrapport: de Mens als zwakke schakel	In het plan van aanpak op dit Raadsvoorstel wordt o.a. ingegaan op het vervangen van legacy software en training/bewustwording.	Wethouder Streefland	Personeel en Organisatie	31-05-2025		
914	Informeren triageformulier	Wethouder Streefland zal de raad in het eerste kwartaal informeren over het triageformulier.	Wethouder Streefland	Personeel en Organisatie	31-03-2025	Afgehandeld met raadsbrief Uitvoering WOO 2024 van 31 januari 2025.	31-01-2025
894	Stoppen met beboeten buiten slapen	Het college brengt In kaart welke instrumenten er internationaal zijn in plaats van het beboeten van buitenslapers en	Burgemeester Dijksma	Openbare Orde en Veiligheid	30-06-2025		

ID	Onderwerp	Toezegging	Portefeuille houder	Beleidsveld	Deadline	Stand van zaken openbaar	Datum afdoening
		koppelt dit in Q2 aan de raad terug.					
893	Raadsvoorstel Wijziging van de Algemene plaatselijke verordening Utrecht 2010, partiële herziening 2024	Bij de voortgangsrapportage Grenzen Stellen, Perspectief Bieden volgend jaar een stand van zaken te geven over de effectiviteit van de last onder dwangsom maatregel bij het verbod op technische hulpmiddelen.	Burgemeester Dijksma	Openbare Orde en Veiligheid	30-06-2025	20250327: de voortgangsrapportage Grenzen Stellen, Perspectief Bieden 2025 maakt onderdeel uit van de Voortgangsrapportage Veiligheidsagenda 2025; deze zal in Q2 2026 aan de raad gezonden worden.	
892	Raadsvoorstel Wijziging van de Algemene plaatselijke verordening Utrecht 2010, partiële herziening 2024	In het jaarlijkse handhavingsverslag wordt de raad geïnformeerd over de stand van zaken rond weigeringsgronden voor evenementenvergunningen bij 'geen goede' organisatoren.	Burgemeester Dijksma	Openbare Orde en Veiligheid	30-06-2025		

TOEZEGGINGEN EN MOTIELIJST COMMISSIE VEILIGHEID, BESTUUR EN FINANCIËN 5 JUNI 2025

ID	Onderwerp	Toezegging	Portefeuille houder	Beleidsveld	Deadline	Stand van zaken openbaar	Datum afdoening
891	Raadsvoorstel Wijziging van de Algemene plaatselijke verordening Utrecht 2010, partiële herziening 2024	De burgemeester zegt toe verder in gesprek te gaan met omwonenden en te onderzoeken welke pragmatische oplossingen er mogelijk zijn om overlast verder te beperken, zoals aanpassingen in de openbare ruimte, en koppelt dit einde Q1 terug aan de raad.	Burgemeester Dijksma	Openbare Orde en Veiligheid	31-03-2025		
872	Raadsvoorstel Zienswijze wijzigen gemeenschappelijke Regeling Het Utrechts Archief	De wethouder zegt toe na de zomer (Q3) een raadsbrief te sturen met de laatste informatie over de GR HUA, specifiek het uittredingsproces van het Rijk. Tevens volgt na de zomer een aanbod voor een technische bijeenkomst	Wethouder Streefland	Personeel en Organisatie	30-09-2025		

ID	Onderwerp	Toezegging	Portefeuille houder	Beleidsveld	Deadline	Stand van zaken openbaar	Datum afdoening
		over dit thema, samen met Provinciale Staten.					
838	Brief gevolgen bezuinigingen Rijk	De brief over de gevolgen van de bezuinigingen van het Rijk komt in 2025 voorafgaand aan de Voorjaarsnota naar de raad.	Wethouder Schilderman	Financiën	30-04-2025	20250526 Via de Voorjaarsnota 2025 (kenmerk: 30252302) bent u geïnformeerd over de inkomsten vanuit het Rijk als gevolg van de Voorjaarsnota 2025 vanuit het Rijk. Als hierop in de meicirculaire vanuit het Rijk nieuwe ontwikkelingen komen, wordt uw raad hierover in Q2 2025 bij de raadsbrief over de meicirculaire geïnformeerd.	
837	Raadsvoorstel Programmabegroting 2025	Voor de VJN wordt de raad geïnformeerd over het gesprek met het Ondernemersfonds om ook initiatieven te kunnen financieren (zonder ingewikkelde procedure), nu op het Initiatievenfonds wordt bezuinigd.	Wethouder Oosters	Participatie	31-05-2025		

TOEZEGGINGEN EN MOTIELIJST COMMISSIE VEILIGHEID, BESTUUR EN FINANCIËN 5 JUNI 2025

ID	Onderwerp	Toezegging	Portefeuille houder	Beleidsveld	Deadline	Stand van zaken openbaar	Datum afdoening
836	Raadsvoorstel Programmabegroting 2025	In Q1 2025 volgt een brief over het initiatievenfonds en de ondersteuning van ‘grote evenementen’ vanuit dit fonds;	Wethouder Oosters	Participatie	31-03-2025	20241112: onderwerp komt terug in raadsbrief Evenementen van Q1 2025.	
835	Raadsvoorstel Programmabegroting 2025	In het voorjaar wordt de raad geïnformeerd over de hervormingsbezuinigingen, inclusief de uitvoering van de motie 'M306 Behoud het wijkservicecentrum in Vleuten-de Meern' en de gevolgen van de bezuinigingen voor participatie/gemeenschapsvorming.	Burgemeester Dijksma	Burgerzaken	31-05-2025		
808	Nota WAAVA individuele bomen afschrijven	Bij de nieuwe nota WAAVA (eind 2024 of begin 2025) komt college terug op de mogelijkheden om op	Wethouder Schilderman	Financiën	31-01-2025	20250303 Meer informatie hierover volgt in Q2 2025 bij de nota WAAVA.	

ID	Onderwerp	Toezegging	Portefeuille houder	Beleidsveld	Deadline	Stand van zaken openbaar	Datum afdoening
		individueel niveau bomen af te schrijven. Deze nota komt aan de orde in commissie VBF					
805	Voortgangsbrief aanpak agenda tegen uitbuiting 2023	De wethouder zegt toe een separate raadsbrief te blijven sturen over de voortgang op dit onderwerp. In het eerstvolgende voortgangsbericht wordt o.a. aandacht besteed aan: -de samenwerking met het Rijk en de rol van Utrecht in de regio; - toevoeging van recidievencijfers, - Indien mogelijk: wat we kunnen doen tegen arbeidsuitbuiting bij ongedocumenteerden.	Burgemeester Dijksma	Openbare Orde en Veiligheid		20241030 In Q2 2025 komt er een voortgangsbrief over de aanpak van de Agenda tegen uitbuiting over 2024.	
752	Raadsvoorstel Voorjaarsnota en Eerste	De wethouder zegt toe: •De raad in Q1 2025	Wethouder Streefland	Personeel en Organisatie	31-03-2025		

TOEZEGGINGEN EN MOTIELIJST COMMISSIE VEILIGHEID, BESTUUR EN FINANCIËN 5 JUNI 2025

ID	Onderwerp	Toezegging	Portefeuille houder	Beleidsveld	Deadline	Stand van zaken openbaar	Datum afdoening
	Bestuurssrapportage 2024	een raadsbrief te sturen met de uitwerking van de voorgestelde hervormingen in de personele organisatie, met daarin ook de voortgang van het pan om IT-talenten duurzaam aan de organisatie te binden, evenals het ‘cappen’ van inhuur.					
751	Raadsvoorstel Voorjaarsnota en Eerste Bestuurssrapportage 2024	De burgemeester zegt toe: •Om de raad in Q4 2024 een integrale reactie toe te zenden op de gevolgen van de bezuinigingen op handhaving in samenhang met het Rekenkamerrapport ‘Over lastig handhaven’.	Burgemeester Dijksma	Handhaving	31-12-2024		

TOEZEGGINGEN EN MOTIELIJST COMMISSIE VEILIGHEID, BESTUUR EN FINANCIËN 5 JUNI 2025

ID	Onderwerp	Toezegging	Portefeuille houder	Beleidsveld	Deadline	Stand van zaken openbaar	Datum afdoening
749	Raadsvoorstel Voorjaarsnota en Eerste Bestuurssrapportage 2024	De wethouder Financiën zegt toe: •Om de raad bij de VJN 2025 te informeren over de nieuwe toekomstbestendige systematiek van het groeikader en een technische sessie te organiseren.	Wethouder Schilderman	Financiën	31-05-2025	20241709 U wordt hierover in Q2 2025 geïnformeerd bij de Voorjaarsnota 2025	
809	Uitkomsten onderzoek motie 282	Wethouder Streefland zal de uitkomst van het in motie 282 gevraagde onderzoek in Q3 2024 in een brief aan de raad delen.	Wethouder Streefland	Personeel en Organisatie	30-09-2024		
744	M249 Samen de stad scherper maken	M249 Samen de stad scherper maken	Wethouder Oosters	Samen Stad Maken	31-03-2025	16 april 2025: Op 19 maart heeft de raad het raadsvoorstel ‘Kwantitatieve indicatoren Samen Stad Maken’ ontvangen; motie is hiermee afgedaan.	
738	Raadsbrief Voortgang aanpak overlastgevende vreemdelingen	In Q4 volgt een raadsbrief met o.a. meer cijfermatig inzicht	Burgemeester Dijksma	Openbare Orde en Veiligheid	31-12-2024	De raadsbrief met o.a. een meer cijfermatig inzicht bij de aanpak overlastgevende en criminele	

ID	Onderwerp	Toezegging	Portefeuille houder	Beleidsveld	Deadline	Stand van zaken openbaar	Datum afdoening
		bij de huidige aanpak (met o.a. een 'mini-dashboard').				vreemdelingen volgt in Q2, gelijktijdig met de cijfers ten aanzien van deze aanpak in de voortgangsrapportage veiligheidsagenda 2024.	
735	Spoeddebat politie inzet bij pro-Palestina demonstraties Universiteit Utrecht	De raad ontvangt op een nader te bepalen moment een raadsbrief over de evaluatie van de demonstraties, waarbij o.a. Amnesty betrokken wordt, evenals demonstranten over hun ervaringen bij de demonstraties, i.r.t. de politie-inzet én waarbij aandacht wordt besteed aan de rol en inzet van verbindingsteams.	Burgemeester Dijksma	Openbare Orde en Veiligheid			
734	Raadsvoorstel Beleidsnota Samen stad maken	In Q1 2025 volgt een raadsbrief met daarin o.a. informatie over: ○ De 0-meting van de	Wethouder Oosters	Samen Stad Maken	31-03-2025	20250414: Op 19 maart 2025 heeft de raad de brief 'Voortgang Samen stad maken 2025' ontvangen, waarin	19-03-2025

ID	Onderwerp	Toezegging	Portefeuille houder	Beleidsveld	Deadline	Stand van zaken openbaar	Datum afdoening
		benoemde indicatoren; ○ Eerste ervaringen met het Kompas; ○ de 'rechtspersoonlijkheid'; ○ het effect van de voorgenomen bezuinigingen; - en hoe dit tot mogelijke bijstellingen in het beleid kan leiden door de Raad.				genoemde punten zijn verwerkt. 20241112: in deze brief komt ook het onderwerp buurtbudgetten aan de orde	
733	Raadsvoorstel Zienswijze Ontwerpbegroting 2025-2028 Het Utrechts Archief	In november 2024 volgt een raadsbrief met een update over stand van zaken, specifiek met het oog op de voorziene uittreding van het Rijk en o.a. en de rol van de raad en de aanpassingen van de gemeenschappelijke regeling aan de hand van de gewijzigde WGR.	Wethouder Streefland	Personeel en Organisatie	30-11-2024	Afgehandeld met raadsvoorstel (met daarin opgenomen een update over de uittreding) Raadsvergadering 12 december 2024.	

TOEZEGGINGEN EN MOTIELIJST COMMISSIE VEILIGHEID, BESTUUR EN FINANCIËN 5 JUNI 2025

ID	Onderwerp	Toezegging	Portefeuille houder	Beleidsveld	Deadline	Stand van zaken openbaar	Datum afdoening
674	Afrondende Besluitvorming na debat over Demonstratierecht: Evaluatieformulier	Burgemeester Dijksma zegt toe dat voortaan standaard na afloop van een demonstratie een evaluatieformulier zal worden toegestuurd aan de organisatoren van een demonstratie.	Burgemeester Dijksma	Openbare Orde en Veiligheid	31-05-2024		
657	Afrondende Besluitvorming na debat over Demonstratierecht: M96	M96 Wees terughoudend met het gebruik van camera's bij demonstraties	Burgemeester Dijksma	Openbare Orde en Veiligheid	29-05-2024		
609	Raadsbrief Lobbyregister	Het college komt voor de zomer met een brief over het inperken van lobbyactiviteiten van wethouders t.a.v. activiteiten in het verlengde van hun (voormalige) portefeuilles	Burgemeester Dijksma	Bestuurlijke zaken	30-06-2025	Het wetsvoorstel regels gewezen bewindspersonen laat op zich wachten. Het inperken van lobby-activiteiten wordt opgenomen in de actualisatie van de Gedragscode voor burgemeester en wethouders B&W, het raadsvoortel ter vaststelling wordt medio 2025 ter vaststelling aan de gemeenteraad aangeboden.	

TOEZEGGINGEN EN MOTIELIJST COMMISSIE VEILIGHEID, BESTUUR EN FINANCIËN 5 JUNI 2025

ID	Onderwerp	Toezegging	Portefeuille houder	Beleidsveld	Deadline	Stand van zaken openbaar	Datum afdoening
535	Raadsvoorstel Programmabegroting 2024	De wethouder zegt toe: de financiële spelregels in uit te werken inzake de financiële werkwijze als onderdeel van de financiële verordening in afstemming met de adviescommissie C&F (binnen een half jaar na gesprek met adviescie).	Wethouder Schilderman	Financiën	30-06-2024	20250303 De planning van de financiële verordening is aangepast naar Q4 2026. Deze zal worden opgenomen in het overdrachtsdossier.	
503	Afrondende besluitvorming na debat over Aanpak inclusieve stagemarkt en actieplan MBO: M316	M316 Hoog tijd voor een MBO-traineeship	Wethouder Streefland	Personeel en Organisatie	30-09-2024		
450	Voorjaarsnota 2023: rol ervaringsdeskundigheid binnen veiligheidsdomein	Burgemeester Dijksma zegt toe om de raad voor het einde van 2023 in een brief te informeren over de rol die zij voor ervaringsdeskundigheid ziet binnen het veiligheidsdomein.	Burgemeester Dijksma	Openbare Orde en Veiligheid	31-12-2023		

TOEZEGGINGEN EN MOTIELIJST COMMISSIE VEILIGHEID, BESTUUR EN FINANCIËN 5 JUNI 2025

ID	Onderwerp	Toezegging	Portefeuille houder	Beleidsveld	Deadline	Stand van zaken openbaar	Datum afdoening
454	Voorjaarsnota 2023: planningsoptimisme	Het College zegt toe bij de volgende VJN, wanneer de Meerjarenprogramma's toegankelijker worden weergegeven, concreet in te gaan op 'planningsoptimisme'. Daarbij gaat het College ook in op de vraag of fondsen en reserves op meerjarenprogramma's wenselijk zijn.	Wethouder Schilderman	Financiën	10-06-2024	20250801 U bent hierover voor het laatst geïnformeerd bij de Voorjaarsnota 2024 (kenmerk: 12308782) op 11-7-2024 en de raadsbrief 'Diverse toezeggingen commissiebehandeling Programmabegroting 2025' op 5-11-2024 (kenmerk: 12729096). Meer informatie zal volgen bij de Voorjaarsnota 2025.	
417	Raadsvoorstel Startdocument Burgerberaad: raad in positie	Wethouder Oosters zegt toe dat de raad bij het tweede burgerberaad in positie wordt gebracht om een keuze te maken uit meerdere uitgewerkte onderwerpen en dat die selectie van onderwerpen wordt	Wethouder Oosters	Participatie	30-09-2023	20231102: Genoemde deadline is hier niet van toepassing. Dit hangt af van de planning van een volgend burgerberaad.	

ID	Onderwerp	Toezegging	Portefeuille houder	Beleidsveld	Deadline	Stand van zaken openbaar	Datum afdoening
		voorbereid door middel van participatie met inwoners van de stad.					
415	Raadsvoorstel Aanpassing beleidscyclus en programmabegroting: Raadsbrief prioritering van ongedekte doelstellingen	Wethouder Schilderman informeert de raad in het tweede half jaar van 2023 in de nog te versturen raadsbrief over de dekking van moties over de omgang die het college voorziet met de prioritering van ongedekte doelstellingen in beleidsnota's.	Wethouder Schilderman	Financiën	30-10-2023	20250303 De planning van de financiële verordening is aangepast naar Q4 2026. Deze zal worden opgenomen in het overdrachtsdossier.	
218	Beantwoording SV 2022, nr. 90 over Openbaar maken persoonsgegevens bij zienswijzen na toestemming betrokkene 30-6-2022: reikwijdte	De wethouder zegt toe de raad uiterlijk Q4 2023 te informeren over de reikwijdte van het openbaren van e-mail/adreslijsten aan de raad.	Wethouder Streefland	Personeel en Organisatie	30-12-2023		
93	Programmabegroting 2022: nota WAAVA	De wethouder zegt toe uiterlijk in januari 2022	Wethouder Schilderman	Financiën	30-09-2022	20250303 De operationalisatie van de Nota WAAVA op ambitie	

ID	Onderwerp	Toezegging	Portefeuille houder	Beleidsveld	Deadline	Stand van zaken openbaar	Datum afdoening
		de al eerder toegezegde nota WAAVA toe te sturen naar de raad.				rond circulariteit wordt verder uitgewerkt. Daarnaast vindt hierover gesprek met de accountant plaats. De planning van de nota WAAVA is daarom aangepast naar Q2 2025.	
28	Raadsvoorstel Nota Inkoop en Contractmanagement 'Doelmatig en duurzaam bijdragen aan een gezond Utrecht' en collegevoorstel 'Beleidsregel drempelbedragen bij aanbesteden': M323 Aan de bak met innovatie(f) inkopen	M323 Aan de bak met innovatie(f) inkopen	Wethouder Streefland	Inkoop	30-06-2023	20250416 Afgedaan met raadsbrief 'Evaluatie nota Inkoop en contractmanagement' (kenmerk: 30211438) op 15 april 2025.	
24	Raadsvoorstel Nota Inkoop en Contractmanagement 'Doelmatig en duurzaam bijdragen aan een gezond Utrecht' en	Over 3 jaar (2e kwartaal 2023) een evaluatie-moment in te plannen of de nota inkoop voldoet (in relatie met	Wethouder Schilderman	Inkoop	30-06-2023	20250416 Afgedaan met raadsbrief 'Evaluatie nota Inkoop en contractmanagement' (kenmerk: 30211438) op 15 april 2025.	

ID	Onderwerp	Toezegging	Portefeuille houder	Beleidsveld	Deadline	Stand van zaken openbaar	Datum afdoening
	collegevoorstel 'Beleidsregel drempelbedragen bij aanbesteden': evaluatiemoment	bijvoorbeeld de Utrechtse waarden)					
22	Ingekomen stukken: SV 2020, nr. 097 over Openbaarheid van bestuur bij gemeenschappelijke regelingen	Beleidsveld Financiën - Beantwoording SV 2020, nr. 097 over Openbaarheid van bestuur bij gemeenschappelijke regelingen. De raad wordt uiterlijk 31 mei 2021 per brief geïnformeerd over de wijze waarop verbonden partijen per partij invulling geven aan de openbaarheid van bestuur en de uitkomsten van besprekingen over dit onderwerp met de verbonden partijen.	Wethouder Schilderman	Juridische zaken	06-05-2021	20252103 Afgedaan met raadsbrief 'Uitkomsten vermogensgrens kwijtschelding belastingen en openbaarheid bij verbonden partijen' (kenmerk: 30189463) op 18 maart 2025.	

TOEZEGGINGEN EN MOTIELIJST COMMISSIE VEILIGHEID, BESTUUR EN FINANCIËN 5 JUNI 2025

LIJST AANGENOMEN MOTIES COMMISSIE VEILIGHEID, BESTUUR EN FINANCIËN 5 JUNI 2025

Datum	Onderwerp	Status	Indiener(s)	Mede-indieners	Beleidsveld	Deadline	Stand van zaken openbaar	Datum afdoening
08-05-2025	M247 Goed temperaturen aanpak ziekteverzuim virus	Motie aangeno-men	Ramaker, M.F. (Margreet) (VVD)	Ait Daoua, A. (Achraf) (D66)	Personeel en Organisatie	31-12-2025		
08-05-2025	M249 Ook alleen bouwt Utrecht afhankelijkheid VS af	Motie aangenom en	Paalman, V. Victor (Horizon)	Ait Daoua, A. (Achraf) (D66)	Personeel en Organisatie	31-12-2025		
08-05-2025	M151 Nieuwe traditie, leuke alternatieven	Motie aangenom en	Heuven, M. van (Maarten) (Partij voor de Dieren)	Dijkstra, G.J. (Gert) (EenUtrecht) Maas, R.A.H.M. (Ruud) (Volt) Snijder, R.E.P.C. (Ruben) (Student & Starter) van Vliet, D.J. (Dirk-Jan) (D66)	Samen Stad Maken	08-08-2025		

LIJST AANGENOMEN MOTIES COMMISSIE VEILIGHEID, BESTUUR EN FINANCIËN 5 JUNI 2025

Datum	Onderwerp	Status	Indiener(s)	Mede-indieners	Beleidsveld	Deadline	Stand van zaken openbaar	Datum afdoening
08-05-2025	M184 Hanteer de terminologie van internationale mensenrechtenorganisaties	Motie aangenomen	Nolten, S.J. (Stevie) (BIJ1)	Sungur, M. (Mahmut) (DENK) Maas, R.A.H.M. (Ruud) (Volt) Vries, L. de (Louise) (Partij voor de Dieren) Dijkstra, G.J. (Gert) (EenUtrecht) Dada-Anthonij V. (Venita) (D66) Fattal, M. (Mahaar) (GroenLinks) Assen. M.H. (Hester) (PvdA) Zwanenberg, P. (Pepijn) (groep Zwanenberg) Snijder, R.E.P.C. (Ruben)	Internationale Zaken en Regionale samenwerk-ing			

LIJST AANGENOMEN MOTIES COMMISSIE VEILIGHEID, BESTUUR EN FINANCIËN 5 JUNI 2025

Datum	Onderwerp	Status	Indiener(s)	Mede-indieners	Beleidsveld	Deadline	Stand van zaken openbaar	Datum afdoening
				(Student & Starter)				
27-03-2025	M126 Versterkte risicobeheersing voor verouderde ICT-systemen	Motie aangenomen	Ait Daoua, A. (Achraf) (D66)		Personeel en Organisatie	30-09-2025		
27-03-2025	M125 Webpagina slimme deurbelcamera's	Motie aangenomen	Ait Daoua, A. (Achraf) (D66)	Dijkstra, G.J. (Gert) (EenUtrecht) Fattal, M. (Mahaar) (GroenLinks) Maas, R.A.H.M. (Ruud) (Volt) Snijder, R.E.P.C. (Ruben) (Student & Starter)	Openbare Orde en Veiligheid	27-06-2025	2 april 2025: Zoals aangegeven door de burgemeester tijdens de behandeling van deze actuele motie op 27 maart jl. is hetgeen dat is gevraagd in deze motie reeds uitgevoerd. De raad is hierover geïnformeerd bij brief van 27 februari 2024.	

LIJST AANGENOMEN MOTIES COMMISSIE VEILIGHEID, BESTUUR EN FINANCIËN 5 JUNI 2025

Datum	Onderwerp	Status	Indiener(s)	Mede-indieners	Beleidsveld	Deadline	Stand van zaken openbaar	Datum afdoening
20-02-2025	M50 Een sterk bewonersbod ontstaat niet vanzelf	Motie aangenomen	Steeg, B. van (Bert) (CDA)	Dijkstra, G.J. (Gert) (EenUtrecht) Zweth, R. van der (Rick) (PvdA) Chirino, C.C. (Bina) (ChristenUnie) Dekkers, F. (Fred) (GroenLinks)	Samen Stad Maken	20-05-2025		
23-01-2025	M15 Rechtdoen aan Terughoudendheid	Motie aangenomen	Assen. M.H. (Hester) (PvdA)	Peters, R. (Ralph) (D66) Snijder, R.E.P.C. (Ruben) (Student & Starter) Graaf, R. van der (Rik) (ChristenUnie)	Openbare Orde en Veiligheid	30-06-2025		
23-01-2025	M17 Verbeter veiligheid rond thuiswedstrijd	Motie aangenomen	Steeg, B. van (Bert) (CDA)	Graaf, R. van der (Rik) (ChristenUnie) Meerding,	Openbare Orde en Veiligheid	31-07-2025		

LIJST AANGENOMEN MOTIES COMMISSIE VEILIGHEID, BESTUUR EN FINANCIËN 5 JUNI 2025

Datum	Onderwerp	Status	Indiener(s)	Mede-indieners	Beleidsveld	Deadline	Stand van zaken openbaar	Datum afdoening
				T.A.A. (Tess) (VVD) Peters, R. (Ralph) (D66) Snijder, R.E.P.C. (Ruben) (Student & Starter)				
23-01-2025	M19 Routekaart om te voorkomen dat het weer misgaat	Motie aangenomen	Paalman, V. Victor (Horizon)		Openbare Orde en Veiligheid	23-04-2025		
12-12-2024	M515 Smeed het ijzer als het heet is	Motie aangenomen	Steeg, B. van (Bert) (CDA)	Dijkstra, G.J. (Gert) (EenUtrecht) Assen. M.H. (Hester) (PvdA)	Personeel en Organisatie	12-03-2025		
12-12-2024	M502 Naleven internationaal recht in woord en daad	Motie aangenomen	Sungur, M. (Mahmut) (DENK)	Assen. M.H. (Hester) (PvdA) Dijkstra, G.J. (Gert) (EenUtrecht) Heuven, M. van (Maarten)	Internationale Zaken en Regionale samenwerking	12-03-2025		

LIJST AANGENOMEN MOTIES COMMISSIE VEILIGHEID, BESTUUR EN FINANCIËN 5 JUNI 2025

Datum	Onderwerp	Status	Indiener(s)	Mede-indieners	Beleidsveld	Deadline	Stand van zaken openbaar	Datum afdoening
				(Partij voor de Dieren) Kleinrensink, J. (Julia) (GroenLinks) Nolten, S.J. (Stevie) (BIJ1) Snijder, R.E.P.C. (Ruben) (Student & Starter)				
14-11-2024	M450 Laat het aantal coffeeshops meegroeien met de stad	Motie aangenomen	Koning, M.A. (Maarten) (D66)	Dijkstra, G.J. (Gert) (EenUtrecht)	Openbare Orde en Veiligheid	14-02-2025		
07-11-2024	M415 Weerstandsvermogen voor grote maatschappelijke opgaves	Motie aangenomen	Zweth, R. van der (Rick) (PvdA)	Kleinrensink, J. (Julia) (GroenLinks) Dijkstra, G.J. (Gert) (EenUtrecht)	Financiën	30-04-2025	20250303 Meer informatie hierover volgt in Q2 2025 bij de VJN 2025.	

LIJST AANGENOMEN MOTIES COMMISSIE VEILIGHEID, BESTUUR EN FINANCIËN 5 JUNI 2025

Datum	Onderwerp	Status	Indiener(s)	Mede-indieners	Beleidsveld	Deadline	Stand van zaken openbaar	Datum afdoening
07-11-2024	M422 Ook Utrecht verdient een jongerenraad	Motie aangenomen	Snijder, R. (Ruben) (Student & Starter)	Dijkstra, G.J. (Gert) (EenUtrecht)	Participatie	30-06-2025		
26-09-2024	M365 Ontschot de budgetten van VTH	Motie aangenomen	Maas, R.A.H.M. (Ruud) (Volt)	Assen. M.H. (Hester) (PvdA) Dijkstra, G.J. (Gert) (EenUtrecht) Snijder, R. (Ruben) (Student & Starter) Hessel, Y.H. (Yvonne) (Utrecht Solidair)	Handhaving	27-12-2024		
26-09-2024	M368 Maak democratie toegankelijk	Motie aangenomen	Maas, R.A.H.M. (Ruud) (Volt)	Raaijmakers, I. (Ilse) (PvdA) Dijkstra, G.J. (Gert) (EenUtrecht) Heuven, M. van (Maarten) (Partij voor de	Burgerzaken	08-11-2024		

LIJST AANGENOMEN MOTIES COMMISSIE VEILIGHEID, BESTUUR EN FINANCIËN 5 JUNI 2025

Datum	Onderwerp	Status	Indiener(s)	Mede-indieners	Beleidsveld	Deadline	Stand van zaken openbaar	Datum afdoening
				Dieren) Snijder, R. (Ruben) (Student & Starter) Bosch, D. (David) (UtrechtNu!) Hessel, Y.H. (Yvonne) (Utrecht Solidair) Pagter, M. de (Marijn) (VVD) Ait Daoua, A. (Achraf) (D66)				
11-07-2024	M306 Behoud het wijkservicecentrum in Vleuten-de Meern	Motie aangenomen	Meerding, T.A.A. (Tess) (VVD)	Stellinga, H.J.J. (Hessel) (CDA) Dijkstra, G.J. (Gert) (EenUtrecht) Bosch, D. (David) (UtrechtNu!)	Burgerzaken	10-01-2025	09102024: Er komt een onderzoek naar de dienstverlening in de Wijken om te kijken of daar besparingen mee te behalen zijn. Momenteel zijn PDV en Wijken op	

LIJST AANGENOMEN MOTIES COMMISSIE VEILIGHEID, BESTUUR EN FINANCIËN 5 JUNI 2025

Datum	Onderwerp	Status	Indiener(s)	Mede-indieners	Beleidsveld	Deadline	Stand van zaken openbaar	Datum afdoening
							zoek naar een projectleider die het onderzoek gaat uitvoeren. De inschatting is dat het onderzoek zelf ongeveer drie maanden gaat duren	
11-07-2024	M309 Samen voor inclusie en tegen polarisatie	Motie aangenomen	Deldjou Fard, M. (Melody) (GroenLinks)	Raaijmakers, I. (Ilse) (PvdA) Snijder, R.E.P.C. (Ruben) (Student & Starter) Dijkstra, G.J. (Gert) (EenUtrecht)	Openbare Orde en Veiligheid	31-03-2025	1-mei-2025: afgedaan met raadsbrief Voortgangsrapportage Veiligheidsagenda 2024 van 9 april 2025	09-04-2025
27-06-2024	M246 Blijf zoeken naar bestuursrechtelijke mogelijkheden	Motie aangenomen	Steeg, B. van (Bert) (CDA)	Meerding, T.A.A. (Tess) (VVD)	Openbare Orde en Veiligheid	27-09-2024	1-mei-2025: afgedaan met raadsbrief Voortgangsrapportage	09-04-2025

LIJST AANGENOMEN MOTIES COMMISSIE VEILIGHEID, BESTUUR EN FINANCIËN 5 JUNI 2025

Datum	Onderwerp	Status	Indiener(s)	Mede-indieners	Beleidsveld	Deadline	Stand van zaken openbaar	Datum afdoening
							Veiligheidsagenda 2024 van 9 april 2025	
06-06-2024	M213 Demonstreren is een recht, ook op de universiteit	Motie aangenomen	Fattal, M. (Mahaar) (GroenLinks)	Dijkstra, G.J. (Gert) (EenUtrecht) Koning, M.A. (Maarten) (D66) Nolten, S.J. (Stevie) (BIJ1) Snijder, R. (Ruben) (Student & Starter) Stam, T. (Titus) (PvdA) Vries, L. de (Louise) (Partij voor de Dieren) Maas, R.A.H.M. (Ruud) (Volt)	Openbare Orde en Veiligheid	06-09-2024		
06-06-2024	M203 Geef gehoor aan demonstranten	Motie aangenomen	Nolten, S.J. (Stevie) (BIJ1)	Sungur, M. (Mahmut) (DENK) Vries, L.	Openbare Orde en Veiligheid	30-09-2024		

LIJST AANGENOMEN MOTIES COMMISSIE VEILIGHEID, BESTUUR EN FINANCIËN 5 JUNI 2025

Datum	Onderwerp	Status	Indiener(s)	Mede-indieners	Beleidsveld	Deadline	Stand van zaken openbaar	Datum afdoening
				de (Louise) (Partij voor de Dieren) Dijkstra, G.J. (Gert) (EenUtrecht) Snijder, R. (Ruben) (Student & Starter) Fattal, M. (Mahaar) (GroenLinks) Stam, T. (Titus) (PvdA)				
06-06-2024	M205 Steun wederopbouw Gaza via VNG	Motie aangenomen	Sungur, M. (Mahmut) (DENK)	Nolten, S.J. (Stevie) (BIJ1)	Openbare Orde en Veiligheid	06-09-2024		
06-06-2024	M209 Pleit voor erkenning Palestina	Motie aangenomen	Sungur, M. (Mahmut) (DENK)	Nolten, S.J. (Stevie) (BIJ1)	Openbare Orde en Veiligheid	06-09-2024		
06-06-2024	M212 Zorgvuldige aanpak bij inzet geweld ME	Motie aangenomen	Dijkstra, G.J. (Gert) (EenUtrecht)		Openbare Orde en Veiligheid	06-09-2024		

LIJST AANGENOMEN MOTIES COMMISSIE VEILIGHEID, BESTUUR EN FINANCIËN 5 JUNI 2025

Datum	Onderwerp	Status	Indiener(s)	Mede-indieners	Beleidsveld	Deadline	Stand van zaken openbaar	Datum afdoening
06-06-2024	M196 Gebruik de kracht van de samenleving	Motie aangenomen	Graaf, R. van der (Rik) (ChristenUnie)	Steeg, B. van (Bert) (CDA) Kleinrensink, J. (Julia) (GroenLinks)	Participatie	11-10-2024	20241112: motie wordt beantwoord bij de Voorjaarsnota 2025	
25-04-2024	M185 Transparant Burgerberaad	Motie aangenomen	Bosch, D. (David) (UtrechtNu!)	van Vliet, D.J. (Dirk-Jan) (D66) Snijder, R. (Ruben) (Student & Starter) Dijkstra, G.J. (Gert) (EenUtrecht)	Participatie	31-03-2025	20241015: Motie is beantwoord met Raadsbrief Evaluatie burgerberaad jaarwisseling	
25-04-2024	M149 Aflossen van studieschuld via IKB budget	Motie aangenomen	Sungur, M. (Mahmut) (DENK)	Snijder, R. (Ruben) (Student & Starter)	Personeel en Organisatie	28-06-2024		
28-03-2024	M108 De basis op orde	Motie aangenomen	Zwinkels, J.M. (Jantine) (CDA)		Financiën	30-06-2024	20250324 Afgedaan met raadsbrief 'Voortgang Verbeterprogramma Versterken	

LIJST AANGENOMEN MOTIES COMMISSIE VEILIGHEID, BESTUUR EN FINANCIËN 5 JUNI 2025

Datum	Onderwerp	Status	Indiener(s)	Mede-indieners	Beleidsveld	Deadline	Stand van zaken openbaar	Datum afdoening
							Financiële Functie' (kenmerk: 30205961) op 18-3-2025 20250801 Een update over het verbeterprogramma is gegeven tijdens de heidag van de adviescommissie Controle & Financiën op 11 oktober 2024. In Q1 2025 volgt naar verwachting een raadsbrief met informatie over het verbeterprogramma. 20241907 Voor het verbeterprogramma is in de Voorjaarsnota	

LIJST AANGENOMEN MOTIES COMMISSIE VEILIGHEID, BESTUUR EN FINANCIËN 5 JUNI 2025

Datum	Onderwerp	Status	Indiener(s)	Mede-indieners	Beleidsveld	Deadline	Stand van zaken openbaar	Datum afdoening
							2024 een claim opgenomen van 1,050 miljoen euro structureel (p. 23). Voor dictum 3: Meer informatie hierover volgt in Q4. Een update wordt gegeven tijdens de heidag van de adviescommissie Controle & Financiën op 11 oktober 20241305 Meer informatie hierover volgt naar verwachting in Q2 2024	
29-02-2024	M94 Betrek demonstranten bij het	Motie aangenom en	Nolten, S.J. (Stevie) (BIJ1)	Vries, L. de (Louise) (Partij voor de Dieren)	Openbare Orde en Veiligheid	29-08-2024		

LIJST AANGENOMEN MOTIES COMMISSIE VEILIGHEID, BESTUUR EN FINANCIËN 5 JUNI 2025

Datum	Onderwerp	Status	Indiener(s)	Mede-indieners	Beleidsveld	Deadline	Stand van zaken openbaar	Datum afdoening
	demonstratiebeleid			Fattal, M. (Mahaar) (GroenLinks) Maas, R.A.H.M. (Ruud) (Volt) Oudejans, A.T. (Annemarijn) (Student&Starter) Stam, T. (Titus) (PvdA)				
29-02-2024	M77 Ctrl+Utrecht, geef digitalisering de status die het verdient	Motie aangenomen	Oudejans, A.T. (Annemarijn) (Student&Starter)	Ait Daoua, A. (Achraf) (D66) Dijkstra, G.J. (Gert) (EenUtrecht)	Personeel en Organisatie	31-12-2024		
09-11-2023	M397 Samen keuzes maken en verantwoordelijkheid delen leidt tot betere resultaten	Motie aangenomen	Dada-Anthonij V. (Venita) (D66)	Vasters, J. (Joost) (D66) Kendir, E. (Esma) (Student&Starter) Hessel, Y.H. (Yvonne) (Utrecht	Financiën		20250303 De planning van de financiële verordening is aangepast naar Q4 2026. Deze zal worden opgenomen in het	

LIJST AANGENOMEN MOTIES COMMISSIE VEILIGHEID, BESTUUR EN FINANCIËN 5 JUNI 2025

Datum	Onderwerp	Status	Indiener(s)	Mede-indieners	Beleidsveld	Deadline	Stand van zaken openbaar	Datum afdoening
				Solidair) Bosch, D. (David) (UtrechtNu!) Nolten, S.J. (Stevie) (BIJ1) Steeg, B. van (Bert) (CDA) Graaf, R. van der (Rik) (ChristenUnie)			overdrachtsdossier. 20241305 Meer informatie hierover volgt naar verwachting in Q4 2024 bij de financiële verordening, dit is mede afhankelijk van het gesprek met de adviescommissie Controle & Financiën.	
09-11-2023	M409 Grip op investeringen	Motie aangenomen	Passier, C.E. (Charlotte) (Volt)	Ramaker, M.F. (Margreet) (VVD) Dijkstra, G.J. (Gert) (EenUtrecht)	Financiën	30-06-2025	U bent hierover voor het laatst geïnformeerd bij de Voorjaarsnota 2024 (kenmerk: 12308782) op 11-7-2024 en de raadsbrief 'Diverse toezeggingen commissiebehand	

LIJST AANGENOMEN MOTIES COMMISSIE VEILIGHEID, BESTUUR EN FINANCIËN 5 JUNI 2025

Datum	Onderwerp	Status	Indiener(s)	Mede-indieners	Beleidsveld	Deadline	Stand van zaken openbaar	Datum afdoening
							eling Programmabegroting 2025' op 5-11-2024 (kenmerk: 12729096). Meer informatie zal volgen bij de Voorjaarsnota 2025. 20241305 Meer informatie hierover volgt naar verwachting in Q2 2024 bij de Voorjaarsnota 2024.	
09-11-2023	M387 Oproep staakt het vuren	Motie aangenomen	Kleinrensink, J. (Julia) (GroenLinks)	Zweth, R. van der (Rick) (PvdA) Maas, R.A.H.M. (Ruud) (Volt) Heuven, M. van (Maarten) (Partij voor de	Openbare Orde en Veiligheid	31-12-2023		

LIJST AANGENOMEN MOTIES COMMISSIE VEILIGHEID, BESTUUR EN FINANCIËN 5 JUNI 2025

Datum	Onderwerp	Status	Indiener(s)	Mede-indieners	Beleidsveld	Deadline	Stand van zaken openbaar	Datum afdoening
				Dieren) Graaf, R. van der (Rik) (ChristenUnie) Kendir, E. (Esma) (Student&Starter) Sungur, M. (Mahmut) (DENK) Dijkstra, G.J. (Gert) (EenUtrecht) Koning, M.A. (Maarten) (D66)				
02-11-2023	M347 Reflecteer en informeer over verleden Prins Bernhard bij Prins Bernhardplein & Prins Bernhardlaan	Motie aangenomen	van Vliet, D.J. (Dirk-Jan) (D66)	Snippe, L.C. (Lisanne) (Partij voor de Dieren) Zwanenberg, P. (Pepijn) (GroenLinks) Zweth, R. van der (Rick) (PvdA) Dijkstra,	Handhaving	01-06-2024	Op dit moment wordt bekeken hoe de motie concreet op straat vorm kan krijgen, rekening houdend met de mogelijkheden en beperkingen die	

LIJST AANGENOMEN MOTIES COMMISSIE VEILIGHEID, BESTUUR EN FINANCIËN 5 JUNI 2025

Datum	Onderwerp	Status	Indiener(s)	Mede-indieners	Beleidsveld	Deadline	Stand van zaken openbaar	Datum afdoening
				G.J. (Gert) (EenUtrecht)			de bestaande bebording biedt	
06-07-2023	M250 Snel overzicht? Stoplichten in de jaarstukken	Motie aangenomen	Maas, R.A.H.M. (Ruud) (Volt)	Sungur, M. (Mahmut) (DENK) Vasters, J. (Joost) (D66)	Financiën	29-12-2023	20241709 Dit is verwerkt in de Jaarstukken 2023 (kenmerk: 12389278). Bij de effectindicatoren worden de kleuren groen (doel behaald) en rood (doel niet behaald) gehanteerd 20241705 Meer informatie hierover volgt in Q2 2024 bij de Jaarstukken 2023	
11-05-2023	M99 Waarborgen bij algoritmen en cameratoezicht	Motie aangenomen	Fattal, M. (Mahaar) (GroenLinks)	Koning, M.A. (Maarten) (D66) Kendir, E. (Esma) (Student&Starter) Graaf, R. van	Openbare Orde en Veiligheid		20250516 Afgedaan in de Jaarstukken 2024 d.d. 15 mei 2025. Zie	

LIJST AANGENOMEN MOTIES COMMISSIE VEILIGHEID, BESTUUR EN FINANCIËN 5 JUNI 2025

Datum	Onderwerp	Status	Indiener(s)	Mede-indieners	Beleidsveld	Deadline	Stand van zaken openbaar	Datum afdoening
				der (Rik) (ChristenUnie) Assen, H. (Hester) (PvdA) Dijkstra, G.J. (Gert) (EenUtrecht)			https://utrecht.jaarverslag-2024.nl/.	
09-03-2023	M46 Stevige lobby	Motie aangenomen	Koning, M.A. (Maarten) (D66) Fattal, M. (Mahaar) (GroenLinks) Sungur, M. (Mahmut) (DENK) Chirino, C.C. (Bina) (ChristenUnie) Bosch, D. (David) (PVV)		Openbare Orde en Veiligheid	09-06-2023		

LIJST AANGENOMEN MOTIES COMMISSIE VEILIGHEID, BESTUUR EN FINANCIËN 5 JUNI 2025

Datum	Onderwerp	Status	Indiener(s)	Mede-indieners	Beleidsveld	Deadline	Stand van zaken openbaar	Datum afdoening
09-03-2023	M48 Blijf zoeken naar mogelijkheden om online in te kunnen grijpen	Motie aangenomen	Steeg, B. van (Bert) (CDA) Heuven, M. van (Maarten) (Partij voor de Dieren) Raaijmakers, I. (Ilse) (PvdA) Chirino, C.C. (Bina) (ChristenUnie) Maas, R.A.H.M. (Ruud) (Volt) Bos, C.H. (Cees) (Stadsbelang Utrecht) Kendir, E. (Esma) (Student&Starter)		Openbare Orde en Veiligheid	09-06-2023		

LIJST AANGENOMEN MOTIES COMMISSIE VEILIGHEID, BESTUUR EN FINANCIËN 5 JUNI 2025

Datum	Onderwerp	Status	Indiener(s)	Mede-indieners	Beleidsveld	Deadline	Stand van zaken openbaar	Datum afdoening
			Hessel, Y.H. (Yvonne) (Utrecht Solidair) Pagter, M. de (Marijn) (VVD)					

VERSLAG ADVIESCOMMISSIE CONTROLE EN FINANCIËN
20 maart 2025, 09.00-10.45 uur
Burgemeesterskamer Stadhuis

Gemeente Utrecht

Adviescommissie: Jantine Zwinkels (vz.), Sjaak van Bemmel, Bina Chirino, Fred Claasen, Raphaël Klijn, Ruud Maas, Charlotte Passier, Ralph Peters, Margreet Ramaker, Ruben Snijder, Rick van der Zweth en Daniëlle Rijnders (raadsadviseur Control & Audit)

Overige deelnemers: Johan Dorst (Griffie), Jasmin Grundauer (manager concernaudit), Annemieke Jutte (adviseur hervormingsbezuinigingen en risicomanagement), Rachid Saghraoui (concerncontroller en directeur financiën a.i.), Paul Venhoeven en Gerth Molenaar (Rekenkamer), Hanneke Zeevalkink (programmamanager hervormingsbezuinigingen), Bob Leeuwenkamp en Rein-Aart van Vugt (Deloitte)

Niet aanwezig: Derk van Bergen, Cees Bos, Gert Dijkstra, Stevie Nolten, Victor Paalman, Titus Stam.

Notulen: Rosenbaum Select, notulisten & verslaggevers

1. a. Opening en mededelingen

De voorzitter heet allen welkom, de heer Klijn in het bijzonder, want hij is er voor het eerst bij.

b. Vaststellen agenda

De agenda wordt vastgesteld zoals opgegeven.

2. Vaststellen verslag vorige bijeenkomst (13-02-2025)

Geen bijzonderheden; het verslag wordt vastgesteld.

3. Ingekomen stukken

- *Advies van de deskundigencommissie Van Ark, betreft de hervormingsagenda jeugd*

Toelichting door de heer Saghraoui. De commissie Van Ark kwam tot de conclusie dat gemeenten over de jaren 2022 en 2023 in totaal € 1,6 miljard te weinig hebben gekregen voor jeugdzorg. Ook voor 2025 wordt een te lage rijksbijdrage verwacht. De commissie Van Ark adviseert om dit deels met geld en deels met gewijzigd beleid op te lossen. De VNG voert overleg met de rijksoverheid over het naderende ravijnjaar 2026, de adviezen van de commissie Van Ark en indexering van de rijksbijdrage. De gemeente Utrecht zet in op het binnenhalen van middelen. Tijdens het Overhedenoverleg, eerder deze week, werd duidelijk dat de rijksoverheid stuurt op een integrale afweging bij de (rijks-)voorjaarsnota.

Vragen, reacties en discussie

Desgevraagd geeft de heer Saghraoui aan dat het voorgaande uiteraard wordt betrokken bij de voorbereidingen op de voorjaarsnota. Intern wordt afgewogen hoeveel risico de gemeente hierbij wil nemen. Het is lastig om dit onder controle te krijgen, want pas ná de behandeling van de voorjaarsnota komt de meicirculaire. De gemeente moet dus eigenlijk anticiperen op iets waarvan de omvang volstrekt nog niet duidelijk is.

commissiegriffier Adviescommissie CF ✉danielle.rijnders@utrecht.nl

Betekent dit dat de gemeente Utrecht de komende jaren extra geld moet reserveren voor jeugdzorg? De heer Saghraoui verduidelijkt dat de commissie Van Ark reageert op de hervormingsagenda jeugd. Daarin staat dat inzet om de kosten voor jeugdzorg te verlagen een gezamenlijke verantwoordelijkheid is, maar veel gemeenten – waaronder Utrecht – hadden daar al maatregelen voor genomen. De commissie Van Ark doet de aanbeveling om de inspanningsverplichting niet als vrijblijvend te beschouwen, en dringt ook aan op maatregelen aan de voorkant van het rijksbeleid. Verlaging van de kosten voor jeugdzorg heeft een onwenselijk gevolg, namelijk oplopende wachtlijsten.

- *Jaarverslag 2024 van de Rekenkamer*

Het jaarverslag laat zien dat 2024 een productief jaar was voor de Rekenkamer. De heer Venhoeven wijst op het eerste hoofdstuk, de bestuurlijke terugblik, waarin de Rekenkamer enkele belangrijke constateringen en aanbevelingen doet. Sturen en verantwoorden zal nóg belangrijker worden dan het al was, zegt de heer Venhoeven. Hier is de afgelopen twee jaar veel aandacht voor geweest, maar wat in beleidsnota's staat, moet nog wel worden ingevoerd. De goede intenties zijn echter duidelijk.

Over de organisatie van de Rekenkamer zelf geeft de heer Venhoeven aan dat de formatie achterblijft bij die van de gemeente. Een voorstel tot uitbreiding werd om begrijpelijke redenen afgewezen; de gemeenteraad kan de komende tijd een nieuw verzoek verwachten.

4. Monitoring hervormingsbezuinigingen

Zie de presentatie Proces VJN/hervormingsbezuinigingen en monitor bezuinigingen, bij vergaderstukken; toelichting door mevrouw Zeevalkink. De gemeenteraad heeft vorig jaar een besluit genomen over hervormingsbezuinigingen: vanaf 2026 € 20 miljoen, stapsgewijs oplopend tot € 25 miljoen in 2029. De raad heeft aangegeven dat dit zoveel mogelijk gevonden moet worden in de gemeentelijke organisatie, om de stad te ontzien. Dit betekent dat werkprocessen waar mogelijk moeten worden aangepast.

Proces

Op blz. 6 van de presentatie is het proces op een tijdlijn weergegeven. In week 13 ontvangt de raad een raadsbrief. In april en mei organiseert de griffie technische sessies. Op 10 juli a.s. staat de voorjaarsnota ter besluitvorming bij de raad op de agenda.

De Adviescommissie veronderstelt dat slimmer en/of anders werken de intentie is van de hervormingsbezuinigingen. Hoe kan de raad zeker weten dat het niet om platte bezuinigingen gaat? Hierop geeft de heer Saghraoui aan dat de begrippen hervorming en bezuiniging nog niet geheel zijn uitgekristalliseerd, vandaar dat hieraan in de raadsbrief nog geen kwalificatie wordt gegeven. De Adviescommissie verwacht dat er bij de voorjaarsnota wordt aangegeven of het is

commissiegriffier Adviescommissie CF ✉danielle.rijnders@utrecht.nl

gelukt om de gewenste besparing van € 25 miljoen te realiseren met hervormingen – dus met slimmer en/of anders werken.

'Hetzelfde werk doen met minder geld'- wordt dat als bezuiniging of als hervorming gezien? Volgens de heer Saghraoui gaat het vooral om slimmer werken. Met hetzelfde geld zal ánders worden gewerkt om hetzelfde te bereiken. De ambtelijke organisatie wordt hier deels door externen bij begeleid. Er wordt afgesproken dat hierover wordt doorgepraat tijdens de eerste technische sessie.

In de raadsbrief zal een beeld worden gegeven van de verwachtingen voor de personele gevolgen (in de ambtelijke organisatie). Welke taken en werkzaamheden gaan er wegvallen? Mevrouw Zeevalkink geeft aan dat hierover bij de behandeling van de voorjaarsnota wordt besloten. Over het niveau waarop de veranderingen zichtbaar zullen zijn, zal worden doorgepraat tijdens de tweede technische sessie. In de monitor zal het niveau beter zichtbaar zijn.

Monitor bezuinigingen
De monitor is een tijdelijke aanvulling op de P&C-producten, en geeft een integraal overzicht van de voortgang van de bezuinigingen. Daarmee wordt de bij de voorjaarsnota 2024 gemaakte afspraak nagekomen. Voor de inhoud van de monitor wordt verwezen naar blz. 10 van de presentatie. De afdeling Financiën is van plan om de reserves, behorend bij de bezuinigingen, ook op te nemen. De raad ontvangt gedurende twee jaar tweemaal per jaar een 'stoplichtrapportage' waarin afwijkingen inhoudelijk worden toegelicht.

Er wordt opgemerkt dat de raad veelal totaaloverzichten van personeelskosten krijgt. Men wil deze graag gespecificeerd per programma zien, zodat kan worden gevolgd welke effecten een financiële maatregel heeft op een beleidsterrein. Mevrouw Zeevalkink legt uit dat de monitor niet voorziet in personele gegevens; het abstractieniveau van de monitor sluit aan bij het abstractieniveau van de voorjaarsnota. De effecten worden inzichtelijk via de beleidscyclus. Mevrouw Ramaker wijst erop dat de raad daar niet op kan sturen. De raad wil zien in cijfers zien hoe de bezuiniging op personeelskosten doorwerkt in de organisatie. Er is behoefte aan inzicht in de gevolgen voor de personele capaciteit.

In het rapport van de Rekenkamer werd melding gemaakt van hoge ambities – waar geen geld voor is. Houdt de monitor rekening met die hoge ambities, en wordt daarop bijgestuurd? Dat er investeringswensen zijn, is bekend, zegt de heer Saghraoui. Bij de hervormingsbezuinigingen zal het realiteitsgehalte daarvan worden beoordeeld. De Adviescommissie merkt op dat een monitor op begrotingsniveau de raad zou helpen.

Desgevraagd geeft de heer Saghraoui aan dat de bezuinigingen inzichtelijk worden gemaakt op programmaniveau. Mevrouw Jutte vult aan dat de monitor over *vastgestelde* bezuinigingen gaat.

Effecten komen aan de orde bij besluitvorming over de voorjaarsnota. De impact voor de stad is niet terug te vinden in de monitor.

Zo'n proces kost geld, wordt gezegd, is daar een overzicht van? Denk aan inzet medewerkers, een onderzoeksbureau en zo meer. Volgens de heer Saghraoui doet de ambtelijke organisatie zelf het meeste werk. Vanzelfsprekend kan inzicht worden gegeven in de kosten voor inhuur van externen. De kosten worden betaald uit de reserve hervormingsbezuinigingen; ook die wordt gemonitord.

De heer Dijkstra (vandaag niet aanwezig) heeft gevraagd of er inzicht is in eerder doorgevoerde bezuinigingen, bijvoorbeeld op de Wmo, leerlingenvervoer en jeugdhulp. Mevrouw Zeevalkink geeft aan dat dit onderdeel is van de hervormingen Sociaal domein.

5. Nota risicomanagement

Zie de presentatie, bij vergaderstukken; toelichting door mevrouw Jutte. Er wordt gewerkt aan een nieuwe nota risicomanagement, want de huidige nota is verouderd. De accountant heeft geadviseerd om het risicomanagement in lijn te brengen met de kaders. Bij het ontwikkelen van risicobeleid is het de kunst om van tevoren te bedenken waar een plan op kan stagneren, en om daarop te anticiperen.

Er zijn drie soorten risico's: (a) 'traditionele risico's'; deze zijn intern en beheersbaar: het budget mag niet worden overschreden, het moet aan kwaliteitseisen voldoen, er mogen geen data lekken, en zo meer. Als dit soort risico's optreedt, komt dat in de krant. (b) Risico's die men bewust neemt, bijvoorbeeld omdat de gemeente samenwerkingsverbanden aangaat. Voorbeeld: Overvecht-Noord Aardgasvrij, waarvoor de gemeente een samenwerkingsverband met Eneco aanging. (c) Externe risico's, waarop men geen invloed heeft. Voorbeelden: prijsstijgingen, nieuwe bezuinigingen, door de rijksoverheid opgelegd, een natuurramp. Op blz. 8 van de presentatie staat kort weergegeven hoe de gemeente Utrecht met elk van deze risico's omgaat.

Mevrouw Jutte legt uit dat het nu niet gaat over details zoals het klimaat of de netcongestie - dergelijke risico's moeten organisatiebreed worden aangepakt. De nieuwe nota gaat over de aanpak van risico's in het algemeen.

Het aanhouden van financiële reserves is een maatregel. De heer Van der Zweth merkt op dat de gemeente redelijk wat reserves had en nog heeft. Wordt stapeling ervan aangemerkt als risico? Mevrouw Jutte legt uit dat de huidige beleidsnota sterk financieel gericht is. De nieuwe nota wordt wat breder, echter met behoud van financiële afspraken. Het gaat dan ook over hoe de gemeente met reserves wil omgaan. Dit kan wat uitvoeriger worden besproken in de technische sessie van 17 april a.s.

Sommige risico's hebben financiële gevolgen; die worden in kaart gebracht voor het financieel risicoprofiel, waar uiteindelijk de financiële gezondheid van de organisatie aan kan worden afgelezen. Ten slotte vraagt mevrouw Jutte nog aandacht voor de regeling risicovolle projecten (zie presentatie, blz. 15 e.v.).

Reacties en vragen
Hoe worden onvoorziene omstandigheden gesignaleerd? Door het er veel met elkaar over te hebben, zegt mevrouw Jutte, door regelmatig risicosessies te organiseren, want daardoor groeit het risicobewustzijn in de organisatie. Voortgangsrapportages zijn ook belangrijk, als onderdeel van projectbeheersing. Aan de hand van een voortgangsrapportage worden alle risicofactoren nagelopen, waardoor duidelijk wordt waar het stagneert.

Over politieke aspecten is het niet gegaan, terwijl dat ook risico's kunnen zijn. Projecten kunnen bijvoorbeeld politiek gevoelig liggen. De raad zou projecten zelf willen aanmerken als risicovol, maar daarvoor lijkt de wethouder niet veel ruimte te bieden. Volgens mevrouw Jutte is daar wel aandacht voor in de aanpak.

De heer Claasen stelt dat zaken ook wel eens tot risico worden gemáákt. Voorbeeld: 'het klimaat is een risico' vs. 'klimaatverandering is een zekerheid'. In het laatste geval wordt daar rekening mee gehouden, wat een project duurder kan maken. Dit zou in de beleidsnota meegenomen moeten worden.

Desgevraagd bevestigt mevrouw Jutte dat er wordt gewerkt met het model *three lines of defense*. Mevrouw Grundauer vult aan dat dit ook terugkomt in het jaarplan Concernaudit, dat zij in de volgende vergadering zal presenteren.

Aan de regeling risicovolle projecten ligt een puntentelling ten grondslag. Kan de raad daar gebruik van maken om begrotingsrisico's te identificeren? Mevrouw Jutte licht toe dat de puntentelling een hulpmiddel is; dit is voor de belangrijkste risico's eigenlijk niet nodig – behalve voor het in beeld brengen van de financiële gevolgen. In de rapportage aan de raad worden de belangrijkste risico's opgenomen, inclusief (kwalitatieve) toelichting. Risico's met een lage puntenscore – die de ambtelijke organisatie beheersbaar vindt – worden niet vermeld.

6. Prioritering lopende onderwerpen
Dit onderwerp wordt verplaatst naar de volgende vergadering (17 april a.s.).

7. Vooruitblik jaarplan 2025
Zie het overzicht in de vergaderagenda.

Schorsing
De ambtenaren verlaten de vergadering.

8. Stand van zaken controle jaarrekening 2024

Het controleteam is op 3 maart jl. begonnen, maar deed eerder ook al wat voorbereidend werk. Het viel al op dat er relatief veel eindejaarsboekingen zijn, wat tot extra werk leidt, zowel voor het controleteam als voor de ambtelijke organisatie. Het gaat om 63 boekingen met een resultaateffect van ongeveer € 10 miljoen. Hierin zijn vier of vijf boekingen op Grondexploitatie begrepen, maar daarover waren vooraf afspraken gemaakt. De heer Leeuwenkamp memoreert dat ongeveer drie jaar geleden het project 'Versterkte accountantscontrole' liep. Daarna liep het aantal eindejaarsboekingen sterk terug, maar sinds vorig jaar loopt het weer op. Dit heeft de aandacht.

De vele SiSa-regelingen kosten zowel het controleteam als de ambtelijke organisatie ook dit jaar weer veel tijd. Over de grondexploitatie herstructurering Leidsche Rijn was al in een vroegtijdig stadium contact. Hier wordt extra tijd aan besteed, in goede samenwerking. Het totale controleproces loopt op schema.

De jaarrekeningcontrole staat op 5 juni a.s. bij de Adviescommissie op de agenda. Daar wordt dan ruim tijd voor genomen.

9. Rondvraag en sluiting

Er wordt geen gebruik gemaakt van de rondvraagmogelijkheid. De voorzitter sluit de vergadering.

Gemeente Utrecht

Voorstel aan de gemeenteraad

Raadsvoorstel Zienswijze ontwerpbegroting 2026-2029 Het Utrechts Archief (HUA)

Beleidsveld	Personeel en Organisatie
Opsteller	I. van der Linden, J. Uilenreef & R. van der Wal
Kenmerk	30255543
Vergaderdatum Raad	12 juni 2025
Referendabel	Nee (artikel 1:2 lid 2 onder i Verordening raadgevend referendum)
Geheim	Nee

Het college van burgemeester en wethouders stelt de raad voor om te besluiten:

1. De bijgevoegde reactiebrief aan Het Utrechts Archief (HUA) vast te stellen als zienswijze op de ontwerp programmabegroting 2026-2029 van HUA, waarin aandacht wordt gevraagd voor:
   a. het voortbouwen op innovatiekennis van anderen;
   b. het scherp blijven rapporteren op de realisatie van de indicatoren;
   c. het in kaart brengen van de meerjarige financiële situatie;
   d. het verkennen van besparingsmogelijkheden vanaf 2027;
   e. een ordentelijk en toekomstbestendig uittredingsplan en het bewaken van de belangen van de achterblijvende partners bij het uitreden van het rijk uit de gemeenschappelijke regeling

Burgemeester en wethouders van Utrecht,

De secretaris, de burgemeester,

Samenvatting

Het Utrechts Archief (HUA) is een gemeenschappelijke regeling, zoals bedoeld in de Wet gemeenschappelijke regelingen, van het Rijk (Ministerie OCW), de gemeente Utrecht en de provincie Utrecht. Op 4 april 2025 heeft het bestuur van HUA de ontwerp programmabegroting 2026-2029 aan de gemeenteraad aangeboden voor zienswijze. Met dit voorgestelde besluit geeft de raad invulling aan deze zienswijze door deze brief vast te stellen en te versturen.

Context

Aanleiding

Volgens de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr) zendt het dagelijks bestuur van HUA voor 30 april ieder jaar de algemene financiële en beleidsmatige kaders, in de vorm van de ontwerpbegroting, de kadernota en de voorlopige jaarrekening naar de gemeenteraad, de provinciale staten en de minister. Op 4 april heeft HUA de stukken aangeboden met de mogelijkheid om voor 8 juli een zienswijze kenbaar te maken bij het dagelijks bestuur. De vaststelling van de ontwerpbegroting, met inachtneming van ontvangen zienswijzen, staat gepland op de vergadering van het algemeen bestuur op 8 juli 2025. De kadernota en het jaarverslag zijn ter informatie meegestuurd, de zienswijze kan worden ingediend op de ontwerpbegroting. Dit raadsvoorstel gaat over de zienswijze op de begroting van 2026, en niet over de uittreding van het rijk. Na het zomerreces wordt de gemeenteraad geïnformeerd de vorderingen van deze uittreding. De uittreding wordt momenteel voorbereid via een ambtelijke werkgroep waar de gemeente, de provincie, het rijk en HUA zelf in vertegenwoordigd zijn.

Juridische context

Op grond van de Wgr, hoofdstukken IX en I, is het dagelijks bestuur van HUA verplicht de raad 12 weken te geven voor een zienswijze op de ontwerpbegroting, voor het bestuur hier definitief over kan besluiten. Op grond van artikel 35, derde lid van de Wgr, kan de gemeenteraad zijn zienswijze over de ontwerpbegroting naar voren brengen. Op grond van het vierde lid is het dagelijks bestuur van HUA vervolgens verplicht om de raad – voorafgaand aan het vaststellen van de begroting – schriftelijk en gemotiveerd te informeren over de conclusies die getrokken zijn naar aanleiding van de zienswijzen.

De termijnen die HUA nu aanhoudt zijn conform de gewijzigde Wet gemeenschappelijke regelingen. De raad is geïnformeerd over de wijziging van de wet in de raadsbrief van maart 2022. Ondanks dat HUA nu handelt naar deze termijnen, zijn deze nog niet formeel in de tekst van de gemeenschappelijke regeling van HUA opgenomen. Toestemming voor de benodigde wijziging van de GR wordt via een ander raadsvoorstel aan de gemeenteraad aangeboden.

Beslistermijn

De gemeenteraad heeft de mogelijkheid om voor 8 juli een zienswijze kenbaar te maken bij het dagelijks bestuur van het HUA.

Beoogd effect

Het bestuur van HUA neemt de zienswijzen van de deelnemers van de gemeenschappelijke regeling mee bij het vaststellen van de begroting.

Eerdere besluitvorming en informatievoorziening aan de raad

- Zienswijze begroting HUA 2022-2025, Zienswijze begroting HUA 2023-2026 en Zienswijze begroting HUA 2025-2028.
- De laatste digitale informatiesessie voor raads- en statenleden was op 9 april 2024. Hierin is uitleg gegeven de uittreding van het rijk en het gekozen toekomstscenario voor HUA.
- Raadsbrief 26 september 2023 over de uittreding

Beslispunten, Argumenten en Kanttekeningen/Risico's

Beslispunt	
1	De bijgevoegde reactiebrief aan Het Utrechts Archief (HUA) vast te stellen als zienswijze op de ontwerp programmabegroting 2026-2029 van HUA, waarin aandacht gevraagd wordt voor:

	a. het voortbouwen op innovatiekennis van anderen; b. het scherp blijven rapporteren op de realisatie van de indicatoren; c. het in kaart brengen van de meerjarige financiële situatie; d. het verkennen van besparingsmogelijkheden vanaf 2027; e. een ordentelijk en toekomstbestendig uittredingsplan en het bewaken van de belangen van de achterblijvende partners bij het uitreden van het rijk uit de gemeenschappelijke regeling
Argumenten	
1.1	De begroting kan vastgesteld worden, omdat de financiële onderbouwing van de ontwerpbegroting 2026 – 2029 past binnen de kaders van de gemeenschappelijke regeling en omdat de beleidsmatige aspecten in de begroting in overeenstemming zijn met eerdere plannen.
	De programmabegroting volgt de vereisten uit het besluit begroting en verantwoording Gemeenten (BBV). De begroting kan formeel als sluitend worden vastgesteld, maar structureel is sprake van oplopende kosten. De inzet van bestemmingsreserves houdt de begroting tot en met 2026 sluitend. Vanaf 2027 zijn deze reserves deels uitgeput. Tegelijkertijd nemen de structurele kosten toe, onder andere door het e-Depot, archiefgroei en Rijksuittreding. Dit vraagt om tijdige aandacht voor structurele oplossingen. De begroting baseert zich op het nieuwe meerjarenbeleidsplan 2026-2029 dat HUA in de vorige algemene bestuursvergadering op 24 maart 2024 heeft vastgesteld.
1.2	Het aandachtspunt om voort te bouwen op innovatiekennis van anderen in deze krappe financiële tijden is opgenomen om de innovatieambities van HUA te temporiseren
	In het tweede speerpunt ligt de nadruk op het ontsluiten van de archieven via nieuwe technieken, waaronder Artificial Intelligence. Met het oog op de krappe financiële tijden en de kanttekening van het dagelijks bestuur op het meerjarenbeleidsplan om te prioriteren en te faseren in de ambities is het niet wenselijk dat HUA overmatig experimenteert, maar hier juist leert en voortbouwt op wat anderen doen. Hier hoeft HUA geen voortrekkersrol in te nemen, AI is immers niet hun kernexpertise.
1.3	Het aandachtspunt om scherp te blijven op de effectenindicatoren is opgenomen, omdat dit wel gedeeltelijk is verbeterd, maar nog steeds aandacht behoeft.
	In vergelijking met de begroting van 2025-2028 is er naast de beoogde maatschappelijke effecten en effectindicatoren ook een stuk tekst toegevoegd dat meer inzicht biedt in wat HUA gaat doen om dit te bereiken. Dit is een goede ontwikkeling, maar deze is echter niet helemaal consistent ingevuld. Bij speerpunt 1 lijkt de nadruk op 2025 te liggen, terwijl de begroting wordt ingediend voor 2026 en bij speerpunt 2 worden helemaal geen tijdspaden genoemd.
1.4	Het aandachtspunt om de volledige financiële situatie in beeld te brengen, inclusief de gevolgen van de uittreding van het rijk, is toegevoegd om tijdig keuzes te maken.
	De structurele kosten stijgen vanaf 2026, onder andere als gevolg van de verdere ontwikkeling van het wettelijk verplichte e-depot voor digitale archiefstukken en de groeiende instroom van papieren archieven. De sluitende begroting vanaf 2026 wordt mede mogelijk gemaakt door de inzet van bestemmingsreserves, wat een slimme manier is om deze hoge reserves na herhaaldelijke oproepen te verlagen. Deze echter in 2027 deels uitgeput. De uittreding van het rijk brengt ook risico's en onzekerheden voor de overblijvende partners met zich mee. Het is noodzakelijk om deze financiële onzekerheden en risico's goed in beeld te brengen om tijdig structurele oplossingen in kaart te brengen en weloverwogen keuzes te kunnen maken.
1.5	Het aandachtspunt rondom het verkennen van besparingsmogelijkheden sluit aan bij de eerder gedane oproep van de raad en het college.

	HUA heeft tot op heden nog geen concrete bezuinigingsmaatregelen in kaart gebracht of doorgevoerd, met het oog op de uittreding van het rijk. HUA koos ervoor om voor 2026 de begroting sluitend te houden door inzet van de bestemmingsreserves. Omdat deze reserves vanaf 2027 deels zijn uitgeput, is het noodzakelijk dat HUA alsnog concrete bezuinigingsopties uitwerkt om de stijgende structurele kosten op te vangen. Hierbij hoort ook een analyse van taken die kunnen worden beperkt of beëindigd, zodat structurele oplossingen tijdig in beeld zijn. Dit heeft de raad vorig jaar als zienswijze al gevraagd en is ook vanuit de wethouders in het bestuur van HUA onderstreept.
1.5	Het aandachtspunt voor een ordentelijk en toekomstbestendig uittreedplan en het bewaken van de belangen van de achterblijvende partners (provincie en gemeente) is opgenomen, omdat er juridische, financiële en bestuurlijke aandachtspunten spelen, die in de onderhandelingen met het rijk en precieze uitwerking van de uittredingsconstructie en –regeling meegenomen -en waar mogelijk gemitigeerd- moeten worden.
	Er is afgelopen maanden steeds meer duidelijkheid en zekerheid gekomen over de contouren van manier waarop (term: uittredingscontructie) het rijk de uittreding uit alle Regionale Historische Centra (RHC's), waaronder de GR HUA, wil en gaat vormgeven. Om de door het rijk gewenste uittredingscontructie mogelijk te maken zijn artikelen opgenomen in de nieuwe Archiefwet, die recentelijk is vastgesteld. In de kern verandert de relatie van het rijk van risicodragend mede-eigenaar naar een klant die haar regionale rijksarchieftaken wettelijk delegeert aan het dagelijks bestuur van HUA. Dit binnen nader af te stemmen beleidskaders en tegen een vaste financiële vergoeding (waarschijnlijk een SPecifieke UitKering (SPUK). In feite wordt het rijk hiermee een niet risicodragende “speciale klant”. Zoals in de eerdere technische sessies voor raads- en statenleden op 11 januari 2023 en 9 april 2024 is toegelicht, heeft deze uittredingsconstructie voor achterblijvende partners in de GR HUA zowel juridische, financiële en bestuurlijke aandachtspunten. Deze aandachtspunten worden in de ambtelijke HUA werkgroep Uittreding, waar sinds juni 2024 ook ambtelijke vertegenwoordiging vanuit het ministerie van OCW is aangeschoven, zo goed als mogelijk geanalyseerd en geadresseerd. De thematieken die in deze werkgroep zijn uitgewerkt, hebben het rijk veel inzicht gegeven in de zorgen van en consequenties voor achterblijvende partners en welke thema's belangrijk zijn om nader uit te werken en vast te leggen in de uittredingsplannen per RHC. Op basis van de reeds gegeven input en aandachtspunten vanuit HUA en haar achterblijvende partners is het rijk nu aan zet om in komende maanden de details van de door haar gewenste uittredingsconstructie verder te concretiseren Daarna kunnen de HUA werkgroep uittreding het definitieve uittredingsplan en ook de structurele impact voor ons als achterblijvende partners definitief uitwerken en door het bestuur van HUA laten vaststellen.

Financiën

De gemeentelijke bijdrage 2026 (ongeveer € 3,7 miljoen) aan Het Utrechts Archief maakt onderdeel uit van het programma Overhead van de programmabegroting van de gemeente Utrecht. Het Utrechts Archief (HUA) heeft in de meerjarenbegroting voor de jaren 2026 en verder een stelpost opgenomen voor een gemeentelijke bijdrage aan het e-depot van € 210.000. Hoewel voor 2026 de bijdrage voor het e-depot nog volledig wordt gedekt vanuit de bestemmingsreserve, is deze reserve naar verwachting in 2027 grotendeels uitgeput. Dit onderstreept het belang om tijdig tot afspraken te komen over de structurele financiering van het e-depot vanaf 2027. Daarbij dient nadrukkelijk gekeken te worden naar mogelijke bezuinigingsopties, zodat de gemeentelijke bijdrage in balans blijft met de ambities en wettelijke taken. Dit draagt bij aan het kunnen maken van verantwoorde keuzes over de toekomstige bijdrage van de gemeente Utrecht aan HUA.

Vervolg
De zienswijzebrief van de gemeenteraad wordt, na vaststelling, aan het bestuur van Het Utrechts Archief verzonden. De vaststelling van de begroting staat gepland voor de vergadering van HUA bestuur op 8 juli 2024.

Samen stad maken (voorheen: Participatie)
‘Gemeente aan zet’ is van toepassing, er is niet samengewerkt met Utrechters voor dit voorstel.

Communicatie
Het Utrechts Archief ontvangt na besluitvorming de zienswijzenbrief. Verder is geen aanvullende communicatie voorzien.

Niet referendabel
Dit raadsbesluit is niet referendabel omdat het een besluit betreft over stukken van een gemeenschappelijke regeling (artikel 1:2 lid 2 onder i Verordening tot raadgevend referendum gemeente Utrecht).

Bijlagen
Bijlagen besluitvorming
- Reactiebrief zienswijze ontwerpbegroting 2026-2029 HUA

Bijlagen informatief
- Ontwerp Programmabegroting 2026-2029 HUA
- Kadernota 2025 HUA
- Jaarstukken 2024 HUA (incl. controleverklaring)

Gemeenteraad
Postadres Postbus 16200, 3500 CE Utrecht
Telefoon 14 030
www.utrecht.nl/gemeenteraad

Gemeente Utrecht

VERSIE VOOR BESLUITVORMING

Het Utrechts Archief
Dagelijks bestuur
Postbus 131
3500 AC UTRECHT

Behandeld door	I. van der Linden & R. van der Wal	**Datum**	volgt
Doorkiesnummer	nvt	**Ons kenmerk**	30255543
E-mail	hua.gr.accounthouder@utrecht.nl	**Onderwerp**	Zienswijze ontwerpbegroting 2026 - 2029 Het Utrechts Archief
Bijlage(n)	geen		
Uw kenmerk	geen	**Verzonden**	Volgt
Uw brief van	4 april 2025	Bij antwoord datum, kenmerk en onderwerp vermelden	

Beste leden van het dagelijks bestuur,

Bij de brief 4 april 2025 van heeft u ons, op grond van artikel 19 van de Gemeenschappelijke Regeling, de ontwerp ‘Programmabegroting 2026 – 2029’ aangeboden en de gelegenheid geboden om een zienswijze op de ontwerpbegroting kenbaar te maken. Hieronder wordt onze zienswijze verwoord.

Inhoudelijk
Wij stellen vast dat de ontwerp ‘Programmabegroting 2026 - 2029’ binnen de inhoudelijk kaders van de gemeenschappelijke regeling past. Het vastgestelde meerjarenbeleidsplan ligt aan de basis van deze programmabegroting. Binnen de pijler *Duurzame veerkrachtige organisatie* zijn jullie bezig in 2025 met een interne leergang Digitale vaardigheden, wat wij aanmoedigen. Als archiefinstelling zullen jullie de komende jaren net zo digitaal vaardig moeten worden als jullie publiek, zodat jullie de juiste hulp kunnen bieden. Binnen de pijler *Zoeken, vinden en verbinden* spelen jullie ook al in op de technologische ontwikkelingen door jullie collectie beter vindbaar te maken. Verlies hierbij niet het papieren archief niet uit het oog en bouw ook juist voort op innovatiekennis van anderen in deze krappe financiële tijden.

Wij zien, in vergelijking met de begroting van 2025-2028, dat naast de beoogde maatschappelijke effecten en effectindicatoren ook meer inzicht wordt gegeven in wat de organisatie daarvoor gaat doen. Deze ontwikkeling moedigen wij aan, maar blijf scherp in het rapporteren over wat er gerealiseerd kan worden in het jaar waarvoor de begroting is ingediend.

Financieel
De begroting voor 2026 is sluitend, evenals het meerjarenperspectief voor de periode 2026–2029. Tegelijkertijd constateren wij dat de gemeente Utrecht voor een aanzienlijke financiële opgave staat, onder meer door de herijking van het gemeentefonds. Vorig jaar hebben wij daarom verzocht om besparingsmogelijkheden in kaart te brengen en als dagelijks bestuur realistische en duidelijke keuzes te maken. Deze oproep blijft onverminderd van kracht: wij blijven aandringen op een sobere

en doelmatige uitvoering van deze gemeenschappelijke regeling, waarbij wordt uitgegaan van de wettelijke taken.

Wij spreken onze waardering uit voor de inspanningen om de begroting sluitend te houden. Tegelijkertijd is zichtbaar dat de structurele kosten blijven toenemen, onder andere als gevolg van de verdere ontwikkeling van het wettelijk verplichte e-depot voor digitale archiefstukken en de groeiende instroom van papieren archieven.

De sluitende begroting vanaf 2026 wordt mede mogelijk gemaakt door de inzet van bestemmingsreserves. Met deze constructie worden de bestemmingsreserves afgebouwd, dat was een wens vanuit het algemeen bestuur sinds 2019. Aangezien deze reserves naar verwachting in 2027 deels zijn uitgeput, is het van belang om tijdig te werken aan structurele oplossingen die ook op de langere termijn een sluitende begroting garanderen. Wij verzoeken u daarom om de meerjarige financiële situatie in beeld te brengen, met expliciete aandacht voor de gevolgen van de voorgenomen uittreding van het Rijk. Denk hierbij aan de onzekerheden rond de financieringsconstructie en de hoogte van de reguliere indexaties, die zoals gebruikelijk pas achteraf worden vastgesteld. Zo kunnen tijdig weloverwogen keuzes worden voorbereid.

In lijn met eerdere verzoeken vragen wij het dagelijks bestuur tevens om efficiëntie- en bezuinigingsmogelijkheden in kaart te brengen voor de periode na 2027. Daarbij vragen wij ook om een analyse van taken die eventueel kunnen worden beperkt of beëindigd, mocht de meerjarige financiële situatie of het risicoprofiel daartoe aanleiding geven. Dit draagt bij aan het tijdig kunnen maken van realistische en verantwoorde keuzes richting de toekomst.

Uittreding rijk uit de gemeenschappelijke regeling
Wij maken ons, net als vorige jaren, zorgen om de consequenties van de uittreding van het rijk uit de gemeenschappelijke regeling. We vragen expliciet aandacht voor een ordentelijk en toekomstbestendige uittredingsconstructie, en het daarop gebaseerde uittredingsplan. We waarderen de ambtelijke en bestuurlijke inzet om, ook landelijk, de juridische en financiële aandachtspunten en thema’s van achterblijvende partners te adresseren. Op basis van eerder gehouden technische sessies voor raads- en statenleden realiseren we ons dat het Rijk, als wetgevende macht, zelf de wettelijke voorwaarden voor haar gewenste en unieke uittredingsconstructie kan regelen en dit nu ook heeft ingezet via de nieuwe Archiefwet. Op basis van de reeds gegeven input en aandachtspunten vanuit HUA en haar partners is het rijk nu ook aan zet om in komende maanden de details van de door haar gewenste uittredingsconstructie verder uit te werken. Daarna kan het bestuur van HUA het definitieve uittredingsplan en ook de structurele juridische en financiële impact voor ons als achterblijvende partners definitief uitwerken en vaststellen. We vragen u om in dit proces onze belangen goed mee te nemen.

Hoogachtend,
Gemeenteraad van Utrecht,

de griffier,
Miguel Israel

de voorzitter,
Sharon A.M. Dijksma

HET UTRECHTS ARCHIEF

ONTWERP PROGRAMMABEGROTING 2026 - 2029

Samenstelling Algemeen Bestuur van Het Utrechts Archief

Mevrouw Rachel, Streefland, voorzitter (Dagelijks Bestuur / Algemeen Bestuur)
Mevrouw Anja Smit, vicevoorzitter (Dagelijks Bestuur / Algemeen Bestuur)
De heer Rob van Muilekom (Dagelijks Bestuur / Algemeen Bestuur)
Mevrouw Eva Oosters (Algemeen Bestuur)
De heer Has Bakker (Algemeen Bestuur)
De heer Paul Breevaart (Algemeen Bestuur)

Voorwoord

Met veel genoegen bieden wij u de Begroting 2026 - 2029 aan, waarin de ambities en inspanningen van Het Utrechts Archief zijn vastgelegd. Op basis van het nieuwe meerjarenbeleidsplan is de begroting ingericht op vier speerpunten. Hierbij zal de afspiegeling van de samenleving in de bedrijfsvoering, collectie en activiteiten van HUA evenwichtiger en inclusiever worden.

De volgende speerpunten zijn gedefinieerd:
Speerpunt 1: Ketenpartner van een betrouwbare overheid
Speerpunt 2: Zoeken, vinden en verbinden
Speerpunt 3: Nieuwe doelgroepen in het publieksprogramma
Speerpunt 4: Werken aan een duurzame en veerkrachtige organisatie
Per speerpunt is beschreven hoe de effecten bereikt worden. (Wat willen we bereiken? Wat gaan we daarvoor doen?) Op totaal niveau wordt er een raming van de baten en lasten gemaakt (Wat zijn de kosten hiervan?).

Het Utrechts Archief is er voor iedereen die voor recht en bewijs, onderwijs, onderzoek of cultuurbeleving gebruik wil maken van onze collecties en diensten. Onze missie is de bronnen van de Utrechtse geschiedenis te verwerven, te bewaren en ter beschikking te stellen aan het publiek. We verbinden de inwoners van de stad en provincie met elkaar en hun omgeving, door gezamenlijk het verhaal van de Utrechtse geschiedenis te vertellen. Om dit te bereiken bieden we een aantrekkelijk publieksprogramma en innovatieve digitale dienstverlening. HUA is een toonaangevend expertisecentrum op het gebied van informatiebeheer en een deskundig partner voor instellingen en overheden in de regio.

De begroting 2026 is sluitend, evenals het meerjarenperspectief voor de periode 2027 – 2029. Wij zijn ervan overtuigd dat HUA met de beschreven uitdagingen een solide financiële basis voor de doorontwikkeling kan handhaven.

Utrecht, 13 maart 2025

Namens het Managementteam van Het Utrechts Archief,
De directeur,
drs. Chantal Keijsper

Inhoud

Samenstelling Algemeen Bestuur van Het Utrechts Archief 1
Voorwoord 2
1. Inleiding 5
2. Hoofdlijnen van de begroting 6
2.1. Algemeen 6
2.2. Indexering 6
2.3. Uitgangspunten Begroting 2026 - 2029 6
2.4. Mogelijke financiële verwerking verzoek gemeente Utrecht op bezuiniging op bijdrage 2026 7
2.5. Voortgang voorgenomen uittreding Rijk 10
3. Beleidsbegroting: Programmaplan 11
3.1. Speerpunten 2026 – 2029 11
3.2. Speerpunt 1: Ketenpartner voor een betrouwbare overheid 11
3.2.1. Doel 11
3.2.2. Beoogde maatschappelijk effecten 12
3.2.3. Effectenindicatoren 12
3.2.4 Wat gaan we daarvoor doen? 12
3.3. Speerpunt 2: Zoeken, vinden en verbinden 15
3.3.1. Doel 15
3.3.2. Beoogde maatschappelijke effecten 15
3.3.3. Effectenindicatoren 15
3.3.4 Wat gaan we daarvoor doen? 16
3.4. Speerpunt 3. Nieuwe doelgroepen in het publieksprogramma 17
3.4.1. Doel 17
3.4.2. Beoogde maatschappelijke effecten 17
3.4.3. Effectenindicatoren 17
3.4.4 Wat gaan we daarvoor doen? 18
3.5. Speerpunt 4. Een duurzame en veerkrachtige organisatie 18
3.5.1. Doel 18
3.5.2. Beoogde maatschappelijke effecten 18
3.5.3. Effectenindicatoren 19
3.5.4. Wat gaan we ervoor doen? 19
3.5.5. Organisatie 20
3.5.6. Maatschappelijke verantwoordelijkheid 21
3.5.7. Huisvesting 21
3.5.8. Interne beheersing 21
3.5.9. BTW 21
3.6. Overzicht Algemene dekkingsmiddelen, vennootschapsbelasting 22
3.6.1. Algemene uitkeringen 22
3.6.2. Vennootschapsbelasting 22
3.6.3. Duurzaamheid 22
3.6.4. Overige algemene dekkingsmiddelen 22
3.7. Weerstandsvermogen en risicobeheersing 23
3.7.1. Beleid weerstandsvermogen en risicobeheersing 23
3.7.2. Weerstandscapaciteit 23
3.7.3. Risico-inventarisatie 24
3.7.4. Benodigde weerstandscapaciteit 26
3.7.5. Kengetallen Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) 26

3.8. Kapitaalgoederen en onderhoud 26
3.8.1. Algemeen 26
3.8.2. Waardering en afschrijving van activa 26
3.8.3. Investerings- en afschrijvingsoverzicht 2026 - 2029 27
3.9. Financiering 28
3.9.1. Algemeen 28
3.9.2. Algemene ontwikkelingen 28
3.9.3. Wet verplicht Schatkistbankieren (Wet vSB) 29
3.9.4. Renterisiconorm 29
3.9.5. Kasgeldlimiet 29
3.10. Bedrijfsvoering 30
3.11. Verbonden partijen 30
4. Financiële begroting 31
4.1. Overzicht baten en lasten en de toelichting 31
4.2. Overzicht structurele en incidentele baten en lasten 31
4.3. Uiteenzetting financiële positie en de toelichting 33
4.4. EMU-saldo 38
Vaststellingsbesluit 39

1. Inleiding

Deze begroting volgt de vereisten uit het besluit begroting en verantwoording Gemeenten (BBV), waarin de volgende indeling van de begroting wordt voorgeschreven:

- **Beleidsbegroting**
  - Programma
  - Paragrafen
- **Financiële begroting**
  - Overzicht van baten en lasten
  - Financiële positie

2. Hoofdlijnen van de begroting

2.1. Algemeen

Nieuw beleid, beleidswijzigingen of beleidsintensiveringen zullen in beginsel budgettair neutraal worden uitgevoerd door herprioritering van middelen, het effectiever en efficiënter organiseren van bestaande taken en het realiseren van synergie. Op basis van de Financiële Beheersverordening 2021 onderscheidt HUA binnen de P&C-cyclus de (meerjaren)begroting, de jaarrekening en Bestuursrapportage. Onderdeel van de (meerjaren)begroting vormt de kaderstelling. Deze kaderstelling bevat uitgangspunten die ten grondslag liggen aan de voorliggende (meerjaren)begroting. Hierna worden de belangrijkste financiële ontwikkelingen en hun effect op de begroting geschetst. Tot slot worden de gehanteerde uitgangspunten weergegeven.

2.2. Indexering

Loonontwikkelingen en prijsaanpassingen

In een reguliere cyclus bij een gemeente wordt in de komende maanden de kadernota 2025 opgesteld. Dit gebeurt in samenhang met de 1e Berap 2025. Bij het opstellen van deze kadernota 2025 doorwerkend naar 2026 (eind februari 2025) is het lastig nu al de financiële cijfers in te schatten voor de 1e Berap, dus tot en met april 2025 en daarmee voor het hele jaar 2025. De belangrijkste zaken worden hierin kort toegelicht. In de vorige Kadernota 2024 en de Meerjaren programmabegroting 2025 – 2028 is voor de prijsindexatie de Europese consumentenprijsindex (HICP) van DNB gehanteerd. Hierbij wordt gerekend met de kerninflatie, dat is de HICP gecorrigeerd voor voedsel en energieprijs fluctuaties. Aangezien HUA niets te maken heeft met voeding en maar gedeeltelijk afhankelijk is van energieprijzen, is de kerninflatie geschikt voor HUA. In de meest recente Najaarsraming (december 2024) stelt DNB dat de kerninflatie HICP over heel 2023 is uitgekomen op 4,1% en wordt deze voor 2024 geraamd op 3,2%, voor 2025 op 3,2% en voor 2026 op 2,8%.

De onderhandelingen voor de CAO Gemeenten en SGO, zijn nog lopende eind februari 2025. Vooralsnog is de VNG de enige partij die een concreet bod op tafel heeft gelegd (24 januari 2024). De geboden percentages van de VNG zijn: per 1 april 2025: 3,1%; per 1 april 2026: 1,2%; per 1 januari 2027: 1,3%. DNB verwacht, in de Najaarsraming van december 2024, dat de contractlonen naar verwachting 4,5% zullen stijgen in 2025 en in 2026 met 3,6%. Op basis van beide bronnen worden de volgende percentages salarisverhoging gehanteerd, 2025: 4%; 2026: 2,5%.

Samenvattend:

1. Daar waar er reële prijsverhogingen zijn doorberekend aan HUA zullen deze eerst worden doorgevoerd in de aan te passen begroting voor 2025. Voor 2026 wordt deze dan geïndexeerd met 3,0%.
2. Voor de lonen in 2025 is de situatie onhelder, de huidige CAO loopt tot 31 maart 2025. Er is nog geen reel vooruitzicht wanneer er een nieuwe CAO wordt afgesloten. DNB verwacht dat de lonen in 2025 met 4,5% zullen stijgen en in 2026 met 3,6%. Het meest actuele bod van de VNG is 4,5% voor 2025 en 2,5% voor 2026. Dit laatste percentage is gehanteerd worden voor de begroting 2026.
3. Hanteren van de Europese consumentenprijsindex (HICP) kerninflatie van DNB Najaarsraming 2024, afgerond op hele procenten, aangehouden wordt voor 2025: 3% en voor 2026: 3%.

2.3. Uitgangspunten Begroting 2026 - 2029

Hieronder worden de technische uitgangspunten weergegeven die door HUA gehanteerd zijn bij het samenstellen van de begroting 2026-2029:

1. HUA hanteert de BBV.
2. HUA heeft 1 programma conform de definitie van de BBV.
3. Voor de loonaanpassing 2026 wordt 3,6% gebruikt en voor prijsaanpassingen 3%.

4. In de meerjarenbegroting 2027 – 2029 wordt geen indexatie toegepast.
5. De begroting is exclusief btw opgesteld.
6. De salariskosten zijn begroot conform de eindtrede van de inschaling van de betrokken medewerkers. Hierbij wordt rekening gehouden met vaste toelagen en afwijkende inschalingen.
7. Conform de in de Nota Investering- en Afschrijvingsbeleid verwoorde uitgangspunten wordt voor investeringen geen rekenrente als kapitaallasten begroot, maar alleen de lineaire afschrijvingskosten.
8. Bij het opstellen van de jaarrekening is het continuïteitsbeginsel gehanteerd. Dit is een vereiste om een meerjarenbegroting te kunnen presenteren.
9. Prijsstijgingen van bestaande taken worden zoveel mogelijk binnen de beschikbare middelen gerealiseerd.

Op basis van de bekende gegevens voor 2025 is de concept meerjarenbegroting 2026 – 2029 opgesteld. Hierbij is het voorstel om het positieve resultaat van € 14.253 over 2024 toe te voegen aan de Algemene reserve. Onder aanname van goedkeuring en vaststelling van dit voorstel zijn de cijfers verwerkt in de begroting. Deze doorrekening heeft ook invloed op de cijfers van 2025 en deze zijn terug te vinden onder de noemer “Sec 2025”. Met de 1e Berap 2025 zal de begroting 2025 ook aangepast worden aan de nieuwe situatie en zal goedkeuring worden gevraagd aan het bestuur.

Er doen zich voor de komende jaren twee specifieke situaties voor die ieder op hun eigen manier invloed hebben op de begroting. De volgende paragraaf gaat over de vraag vanuit de gemeente Utrecht aan het bestuur HUA om een bezuiniging op de bijdrage voor het jaar 2026. De paragraaf daarna gaat over de actuele situatie met betrekking tot de voorgenomen uittreding van het Rijk uit de gemeenschappelijke regeling.

2.4. Mogelijke financiële verwerking verzoek gemeente Utrecht op bezuiniging op bijdrage 2026

In de zienswijze van de gemeenteraad van Utrecht van 6 juni 2024 op de ontwerpbegroting 2025 – 2028 is vanwege de herijking van het gemeentefonds gevraagd besparingsmogelijkheden in kaart brengen en om een analyse op specifieke taken te maken.

Uit de notulen van het AB van 9 december 2024:
“RS (*Rachel Streefland als wethouder van GU)* geeft aan dat zij in het DB gesproken heeft over de vraag vanuit de gemeente over de bezuinigingen:
Zij geeft aan dat er vanuit de gemeente gevraagd wordt de toekomstige stijging van de deelnemersbijdrage van GU voor HUA voor 2026 te minimaliseren en waar mogelijk te temporiseren. De bijdrage voor 2026 blijft daarmee gelijk aan de bijdrage van 2025, waarmee de facto geen indexering plaatsvindt. RS kan geen toezegging doen hoe dit voor de jaren daarna zal gaan.”

Vanuit de provincie Utrecht (PU) of vanuit het Rijk zijn geen verzoeken ontvangen voor besparingen op de bijdrage.

In de vergadering van 17 juni 2024 heeft het AB de notitie “Prioritering en fasering meerjarenbeleidsplan 2025 – 2028” vastgesteld. Deze prioritering en fasering is op verzoek van het bestuur aangebracht om de aangekondigde bezuinigingen inhoudelijk richting te geven voor de jaren 2025 en 2029 en geeft antwoord op de inhoudelijke vragen op de toen aangekondigde bezuinigingen.

Toelichting vraag specifieke situatie HUA
GU vraagt aan bestuur HUA om voor 2026 de gemeentelijke bijdrage niet te verhogen en te handhaven op het niveau van 2025. Dat betekent:
1. dat er geen reguliere indexatie plaats kan vinden op de bijdrage van 2026

2. en dat het door het AB op 9 december 2024 vastgestelde kostenniveau voor 2026 voor het e-depot niet worden doorberekend in de bijdrage GU voor 2026.

Provincie Utrecht (PU) heeft voor 2026 geen bezuiniging aangekondigd.
De bijdrage van het Rijk wordt nooit geïndexeerd door HUA. Het Rijk laat in de laatste maanden van het lopende boekjaar weten welke indexatie er wordt toegepast voor dat jaar. Deze indexatie kan dan ook worden opgenomen voor het jaar daarop.

Uitgangspunten voor de uitwerking

De vraag ligt voor wat de eenzijdige bezuiniging van de GU voor 2026 betekent in relatie tot de bijdragen van de andere twee partners en hoe dit kan worden verwerkt in de begroting voor 2026. Hierbij is gekeken naar:

- Wat zijn de bedragen die horen bij de bezuinigingsvraag van GU?
- Hoe past de vraagstelling bij het vastgestelde kostenniveau e-depot en wat betalen de afnemende partners GU en PU hiervoor?
- Hoe kan de opdracht van het bestuur uit 2019 voor het beëindigen van de bestemmingsreserves hierin meegenomen worden?
- Hoe wordt er voor de drie partners, Rijk, GU en PU, een evenredige oplossing gevonden voor dit vraagstuk?

Bepaling bedragen bezuiniging voor 2026

		index	1,03		
	Sec 2025	2026	2027	2028	2029
Rijk	2.917.524	2.917.524	2.917.524	2.917.524	2.917.524
Rijk - kenniscomponent 2022-2026	50.000	50.000			
Provincie	741.052	792.121	792.121	792.121	792.121
Gemeente	3.693.969	3.804.788	3.804.788	3.804.788	3.804.788
Gemeente - bezuiniging 2026		-110.819			
Gemeente - e-depot		272.000	272.000	272.000	272.000
Gemeente bezuiniging - e-depot		-272.000			
totaal	7.402.545	7.453.614	7.786.433	7.786.433	7.786.433

GU: De in de ontwerpmeerjarenbegroting 2026 – 2029 voorgestelde reguliere indexatie voor 2026 van 3% op de bijdrage zou een bedrag van € 110.819 bedragen. In december 2024 heeft het bestuur het kostenniveau voor het e-depot vastgesteld. Dit bedraagt voor de gemeente in 2026 € 272.000. De gevraagde bezuiniging door GU bedraagt daarmee voor 2026 € 382.819, ofwel 9,4% op de jaarlijkse bijdrage.

PU: De voorgestelde indexatie voor 2026 van 3% op de bijdrage van 2025 bedraagt € 22.232.
PU draagt sinds 2018 bij aan het e-depot voor een percentage van 9,59%. Volgens het in december 2024 vastgesteld kostenmodel e-depot wordt de bijdrage voor PU voor 2026 en verder € 102.000. Wordt dit ook verrekend in de jaarlijkse bijdrage dan komt dit voor 2026 op een totale bijdrage van € 792.121.

Rijk: Het Rijk heeft geen bezuinigingen gevraagd en maakt geen gebruik van het e-depot.

Inzet reserves 2026

Nummer	Omschrijving	Stand per 31 december 2025	Dotaties	Onttr.	Stand per 31 december 2026
30013	Digitale Toegankelijkheid	213.700		213.700	0
10014	Verkenning en inrichting eigen E-depot	743.793		743.793	0
10015	Energie en indexatie	113.000		113.000	0
100Rijk	taakstelling en claims Rijk	0	438.902	0	438.902
100GU	taakstelling en claims Gemeente Utrecht	0	513.837	382.819	131.018
100PU	taakstelling en claims Provincie Utrecht	0	117.754	0	117.754
	Totaal	**1.070.493**	**1.070.493**	**1.453.312**	**687.674**

Om de bezuiniging GU op te vangen voor 2026 wordt het volgende voorgesteld:

- De niet gebruikte bestemmingsreserves in 2025 “Digitale Toegankelijkheid”, “Verkenning en inrichting eigen E-depot” en “Energie en indexatie”, worden bij elkaar opgeteld. Dit bedraagt in totaal € 1.070.493
- Deze bestemmingsreserves worden opgeheven.
- Per partner wordt er een bestemmingsreserve ingericht “Taakstelling en claims” ingericht.
- Het vrijgekomen bedrag van € 1.070.493 wordt conform de huidige GR verdeeld over de partners in een eigen bestemmingsreserve: Rijk 41%, GU 48% en PU 11%.
- Het voorgestelde bezuinigingsbedrag GU € 382.819 wordt uit de individuele bestemmingsreserve geput voor het jaar 2026.

Dit betekent concreet dat:

- GU houdt eind 2026 een eigen bestemmingsreserve over van € 131.018.
- PU heeft de beschikking over € 117.754.
- Het Rijk heeft de beschikking over € 438.902.

Op deze manier kan de gevraagde bezuiniging voor het jaar 2026 worden verwerkt.

In de vastgestelde de nota Reserves en voorzieningen 2023 – 2027 worden de functies en de uitgangspunten voor bestemmingsreserves beschreven. De in te stellen bestemmingsreserve “Taakstelling en claims” heeft tot doel om (incidentele) onvoorziene uitgaven zoals een verzoek tot een bezuiniging op de bijdrage vanuit een van de partners op te vangen. Dit komt overeen met de bufferfunctie van de bestemmingsreserve zoals beschreven in de nota Reserves en voorzieningen 2023 – 2027.

Begrotingjaren 2027 en verder

Bij de gevraagde bezuiniging heeft GU aangegeven nog geen beeld te hebben voor 2027 en verder. Om een consistent beeld voor 2027 en verder in de meerjarenbegroting te kunnen presenteren is, in afwachting van verdere informatie vanuit GU, de volledige bijdrage van de drie partners berekend. Dit verklaart de hogere bijdrage voor 2027 en verder ten opzichte van 2026.
Omdat de cao-stijging van de loonkosten ook met indexering onvolledig gedekt wordt, is vanaf 2027 gerekend met een tekort op de jaarlijkse personeelsbegroting van € 120.000. Als gevolg van de afbouw van de bestemmingsreserves zal HUA over minder liquide middelen gaan beschikken en dit heeft weer tot gevolg dat er

minder rentebaten verwacht worden op het schatkistbankieren. HUA heeft steeds al beleid om bestaande taken zoveel mogelijk binnen de gegeven middelen uit te voeren. Daarom zijn deze zaken taakstellend meegenomen in de meerjarenbegroting voor de jaren vanaf 2027.

Samenvatting mogelijke financiële verwerking verzoek gemeente Utrecht op bezuiniging op bijdrage 2026 en begrotingjaren 2027 en verder

Om een evenwichtig beeld te kunnen presenteren zijn in afwachting van de beslissing van het bestuur zijn de bedragen voor de bezuiniging op de gemeentelijke bijdrage in 2026 verwerkt. Ook is het voorstel voor de verdeling van de niet gebruikte bestemmingsreserves verwerkt. Voor de jaren 2027 is daarbij, als gevolg van hogere loonkosten dan eerder geïndexeerd en lagere rentebaten, een taakstellende bezuiniging op de personele lasten opgenomen voor 2027 en verder van € 120.000.

2.5. Voortgang voorgenomen uittreding Rijk

De nieuwe archiefwet is op 18 februari 2025 aangenomen door de Tweede Kamer. De volgende stap is de behandeling van het wetsvoorstel in de Eerste Kamer, de precieze datum hiervan wordt begin maart bekend. Ook volgt de verdere uitwerking van nadere regels rond de uitvoering van de wet in het Archiefbesluit en de Archiefregeling. De definitieve vaststelling van de nieuwe archiefwet is nodig in verband met de opgenomen bepaling over delegatie van de Rijksarchieven in de provincie aan de RHC's. Zonder deze vaststelling van de wet kan het Rijk niet uittreden uit de RHC's. Daarmee blijft de laatst afgegeven planning van de voorgenomen uittreding per 1 januari 2027 overeind en is er voldoende tijd om dit op alle vlakken goed voor te kunnen bereiden.

De interne werkgroep Aanpassing GR, gevormd uit de ambtelijke ondersteuning van de partners en HUA, hebben inmiddels alle benodigde stukken opgesteld voor aanpassing van de huidige gemeenschappelijke regeling in verband met de nieuwe WGR. De stukken zijn vanuit het AB HUA aangeboden aan gemeente Utrecht en provincie Utrecht. Het vervolg van dit traject wordt in 2025 verder opgepakt. De werkgroep Aanpassing GR is vervolgens begonnen met het voorwerk voor het aanpassen van de gemeenschappelijke regeling naar een twee partijen GR.

De werkgroep Uittredingsregeling is bezig met het in kaart brengen van alle benodigde onderdelen voor een uittredingsplan. Dit een arbeidsintensief traject waarbij er langzaam maar zeker vooruitgang wordt geboekt. Daarbij wordt er ook gekeken naar de mogelijke risico's die er kunnen ontstaan door de unieke situatie dat het Rijk in plaats van een volledig einde aan de samenwerking te maken zoals bij een reguliere uittreding, verbonden blijft bij de RHC's via een delegatiebepaling in de nieuwe archiefwet. Een groot deel van de mogelijke en reële risico's kunnen wellicht niet worden opgenomen in de uittredingsregeling omdat deze juridisch niet verder kan kijken dan 5 jaren na de uittredingsdatum. Er wordt gezocht naar aanvullende documentatie of regeling tussen de betrokken partijen zodat ook dit onderdeel voor de (verdere) toekomst goed geborgd blijft.

In het door alle partijen getekende convenant staat dat het de uitdrukkelijke bedoeling is dat de hoogte van de financiering en de wijze van indexatie in stand blijven. Omdat het nog steeds een voorgenomen uittreding betreft zijn de baten voor de komende jaren van het Rijk in de meerjarenbegroting gecategoriseerd onder noemer Bijdragen Rijk, Gemeente en Provincie.

3. Beleidsbegroting: Programmaplan

3.1. Speerpunten 2026 – 2029

Om de ambities uit het meerjarenbeleidsplan te realiseren zijn er vier programmalijnen, HUA noemt dit speerpunten. Via deze ‘speerpunten’ van beleid richt HUA zich op het toegankelijk maken van de collectie en toezicht op en advies over het informatiebeheer van de overheden.

3.2. Speerpunt 1: Ketenpartner voor een betrouwbare overheid

3.2.1. Doel

HUA beheert de archieven van de aangesloten overheden en staat ze met advies en toezicht terzijde, zodanig dat ze aan hun wettelijke verplichtingen kunnen voldoen. Voor de digitale transformatie moeten veel processen opnieuw worden ingericht, zowel aan de kant van HUA als aan de kant van de Gemeente Utrecht, de Provincie Utrecht en alle andere partners waarvoor HUA het archiefbeheer verzorgt.

Met 35,5 km op de plank en een aanhoudende instroom vraagt het beheer van papieren archieven en collecties ook de komende jaren nog volop de aandacht. Nu de overbrengingstermijn in de nieuwe Archiefwet wordt teruggebracht van 20 naar 10 jaar, zullen deze bestanden versneld beschikbaar gaan komen voor inzage door de burger. Naar verwachting zal het volume met 500 tot 1000 meter per jaar blijven groeien. Omdat de bestaande depotvoorziening vol raakt, moet er een oplossing gevonden worden via nieuwbouw of verplaatsing van een deel van de collectie naar externe locaties.

Deze forse instroom vraagt ook om voortzetting van het grootschalig digitaliseren van papieren archief. Dat doen we via *scanning on demand* en in grote projecten, waar mogelijk in aansluiting op landelijke digitaliseringsprogramma’s. Speciale aandacht besteden we aan AV-materiaal, kwetsbare stukken en stukken met afwijkende formaten of bijzondere dragers. Waar de kwaliteit het toelaat, publiceren we ook scans die al voor overbrenging door de overheid zelf zijn gemaakt. Op deze wijze zal in 2028 tenminste een kwart van de totale papieren collectie in gescande vorm toegankelijk zijn.

Daarnaast krijgt HUA ook steeds meer digitaal gevormde informatie in beheer. Vanuit onze functie als regionaal centrum zullen niet alleen gemeente en provincie, maar ook de andere overheden die met HUA samenwerken, gebruik gaan maken van het e-depot van HUA. Vanuit deze omgeving zal ook steeds meer digitaal archief toegankelijk worden voor de burger. Creatie en beheer van informatie krijgen bij de overheid steeds meer gestalte met gebruikmaking van gestructureerde data. Er vormt zich een ander informatielandschap waarin het langdurig bewaren van gegevens bij de bron een van de centrale uitgangspunten vormt. Bij veel gemeenten, waaronder Utrecht, krijgt deze ontwikkeling vorm vanuit de principes van Common Ground. De nieuwe Archiefwet wil ruimte bieden aan deze ontwikkeling en binnen die kaders wil HUA samen met beide partners en andere RHC's de mogelijkheden gaan verkennen voor een passende invulling van de archieffunctie in deze nieuwe omgeving.

Behalve archief gevormd door de overheid verrijken we onze collectie ook met particulier archief. Daarbij dient het nieuwe acquisitieprofiel als uitgangspunt. Bij het opnemen van digitaal archief van particuliere herkomst geven we prioriteit aan informatie die past binnen de kaders van de hotspots die door gemeente en provincie worden aangewezen, als onderdeel van hun selectiesystematiek.

De eerder ingezette ontwikkeling naar systeemtoezicht zal verder worden doorgezet. Langs de lijnen van het strategisch en tactisch informatieoverleg volgt HUA de ontwikkeling van het informatiebeheer bij gemeente en provincie en de andere aangesloten overheden met kritische blik. De gemeente- en provinciearchivaris doen jaarlijks verslag van hun bevindingen aan B&W en het Gedeputeerde Staten, met de Archiefwet als kader. Maar

HUA ondersteunt deze overheden ook met advies en een oplossingsgerichte aanpak, bijvoorbeeld bij de implementatie van de nieuwe Archiefwet. De nieuwe PDC voor Digitale archiefdiensten en Toezicht dient daarbij als vertrekpunt.

3.2.2. Beoogde maatschappelijk effecten

a. Informatie beter toegankelijk en beschikbaar
b. Betrouwbare digitale informatie voor de lange termijn geborgd
c. Versteviging van de positie in de regio voor beheer en gebruik van archief
d. Meer diversiteit in de opbouw van onze collectie

3.2.3. Effectenindicatoren

- In deze beleidsperiode wordt elk jaar minstens 400 meter archief overgebracht en opgenomen.
- In deze beleidsperiode produceren we jaarlijks minstens 500.000 scans.
- In 2028 is de helft van al het AV- en digital born-materiaal op analoge dragers digitaal toegankelijk en waar nodig vervangen.
- In 2028 zijn 3.000 charters, een derde van al het nog resterende chartermateriaal, gevlakt, gescand en digitaal toegankelijk.
- In 2028 levert HUA aan alle partners en samenwerkende overheden digitale archiefdiensten, waaronder het e-depot.
- HUA draagt er middels kennis en advies actief aan bij dat eind 2028 hebben alle partners en samenwerkende overheden hun regelgeving en kwaliteitssystemen hebben aangepast op de nieuwe Archiefwet.
- In 2027 ligt er een plan voor de groei van de fysieke depotruimte na 2028.

3.2.4 Wat gaan we daarvoor doen?

Aandachtsvelden speerpunt ‘Ketenpartner’

Ad a. Informatie beter toegankelijk en beschikbaar

Indicatoren:

- Jaarlijks ten minste 400 meter archief overgebracht en opgenomen
- Jaarlijks ten minste 500.000 scans
- Jaarlijks ten minste 800 charters gevlakt, gescand en digitaal toegankelijk
- In 2027 ligt er een plan voor de groei van de fysieke depotruimte na 2028

Collectievorming en toegankelijkheid

In 2025 zullen naar verwachting vooral van de zijde van het Rijk en de gemeente Utrecht grote hoeveelheden archief worden overgebracht. Naar verwachting zal het volume aan archieven en collecties groeien met tenminste ca. 500 meter toenemen tot 36 km. Belangrijk aandachtspunt bij de gemeente Utrecht vormt de (afronding van) de overbrenging van de archieven van de Griffie en de Bestuurs- en Concerndienst. Daarnaast wordt de laatste hand gelegd aan de bewerking en overbrenging van de verzameling fotomateriaal van Gebouwd Erfgoed (i.o.v. OO Ruimte). In het eerste kwartaal wordt, na een lange periode van voorbereiding, de verzameling archieven en collecties van het USC en andere studentenorganisaties vanuit het depot van het Universiteitsmuseum overgebracht naar dat van HUA. De werkzaamheden aan de collectie van het Nederlands Volksbuurtmuseum, die eind 2021 bij HUA in bruikleen is gegeven, zullen in 2025 geheel worden afgerond. Deze wordt in een bijzondere samenwerking met het NVBM voor het publiek toegankelijk gemaakt en deels gedigitaliseerd.
Bij het ontsluiten van de collectie wordt dit jaar prioriteit gegeven aan de recent verworven archieven van de Stichting Tivoli en het Bonifatiuscollege, en de archieven van de Stichting Bijstand Buitenlandse Werknemers Utrecht en de Koninklijke Nederlandse Maatschappij voor Diergeneeskunde. Daarnaast worden de

inventarisatiewerkzaamheden in het kader van de lopende DVO met de gemeente Nieuwegein en de samenwerkingsovereenkomst met de Ridderlijke Duitsche Orde tot afronding gebracht.

Digitalisering en conservering

Ook in 2025 wordt volop gedigitaliseerd en zal het aantal scans (eind 2024 10 miljoen) weer met zo'n 500.000 worden uitgebreid. Net als voorgaande jaren gebeurt deels via scanning on demand, deels via projecten (o.a. DTR en Metamorfoze). In 2025 zal via DTR de rijksexemplaren van de Burgerlijke Stand van Vijfheerenlanden worden gescand. Voor Metamorfoze zal een uitgewerkt projectplan worden opgesteld voor de digitalisering van het archief van het Zeister Zendingsgenootschap (programma Slavernijverleden). Nieuwe aanvragen bij Metamorfoze worden voorbereid voor: a. een selectie van alle middeleeuwse handschriften die met beschrijvingen beschikbaar zullen komen op het platform e-codices van ING Huygens, en b. een selectie van technische tekeningen van de restauratie van de Dom en andere middeleeuwse binnenstadskerken. Ook zal een begin worden gemaakt met de uitvoering van de eind 2024 gehonoreerde aanvraag voor het maken van scans en OCR van weer een nieuwe van Utrechtse kranten via Delpher.
Het vlakken en digitaliseren van de laatste deel van de in totaal 2900 charters van het kapittel van St. Jan en de groot formaat-charters van St. Marie zal in 2025 worden voltooid. Daarnaast wordt een begin gemaakt met het (intern) digitaliseren van de kaarten en tekeningen uit de Atlas Muller (collectie beeldmateriaal Rijk).

Ad b. Betrouwbare digitale informatie voor de lange termijn geborgd

Indicatoren:

- In 2028 is de helft van al het AV- en digital born-materiaal op analoge dragers digitaal toegankelijk en waar nodig vervangen;
- In 2028 levert HUA aan alle partners en samenwerkende overheden digitale archiefdiensten, waaronder het e-depot;
- HUA draagt er middels kennis en advies actief aan bij dat eind 2028 hebben alle partners en samenwerkende overheden hun regelgeving en kwaliteitssystemen hebben aangepast op de nieuwe Archiefwet.

Programma Digitale Duurzaamheid en programma Common Ground

Het programma Digitale Duurzaamheid (DiDu) wordt in juni 2025 afgerond. Daarbij richt de aandacht zich op:

- Inrichten en in gebruik nemen digitaal atelier (voor ontvangst en bewerking van archief bestemd voor het e-depot)
- Inrichten en in gebruik nemen toegang digitaal archief voor ambtenaren
- Inrichten en in gebruik toegang beperkt openbaar digitaal archief
- Opstellen Preservation policy (incl. gedigitaliseerd, websites en social media)
- Afronden impactanalyse provincie Utrecht

In de tweede helft van 2025 zal een programmaplan worden uitgewerkt voor Common Ground.

Digitale archiefdiensten

De eerder uitgevoerde impactanalyses bij de VRU, de GGDrU en de gemeente Nieuwegein zullen tot afronding worden gebracht. In samenwerking met het Nationaal Archief gaat in 2025 alsnog het project van start om alle AV- en digital born materiaal op analoge dragers uit de archiefcollectie van het Rijk te digitaliseren en op duurzame wijze te archiveren. De digitale raadpleegexemplaren komen als onderdeel van de betreffende archieftoegangen voor het publiek beschikbaar.
Voorts zal worden gewerkt aan de verdere implementatie van de nieuwe archivistische beschrijvingsstandaard RiCo, die als onderdeel van het programma Digitale Toegankelijkheid in gang werd gezet. Ook wordt samen met het Gelders Archief en het Brabants Historisch Informatie Centrum gewerkt aan een koppeling tussen het Collectie Beheersysteem (Mais Flexis) en het e-depot (Preservica).

Zoals in het bredere verband van de gebruikersvereniging van Mais Flexis ook wordt gewerkt aan het ontwikkelen van nieuwe functionaliteit, die de daarin opgebouwde data beter bruikbaar moeten maken, conform de zogenaamde vijf vinkjes van de NDE (conform DERA-architectuur). HUA neemt daarin een voortrekkersrol op zich. Tenslotte zullen voorbereidingen worden getroffen voor de nieuwe aanbesteding van de e-depotvoorziening voor de periode vanaf 2026.

Ontwikkeling archieftoezicht

Bij de gemeente Utrecht zal het systeemtoezicht verdere invulling krijgen, in afstemming met chief record officer en Expertteam Informatiebeheer. We houden hierbij aandacht vast voor onze aanbevelingen van de nulmetingen en adviezen sinds 2015-2022. Daarnaast voeren we voeren een themainspectie uit op de migratie van het nieuwe zaaksysteem en betrekken daarbij het advies van Digitale Archiefdiensten.

Bij de provincie loopt de eerder ingezette reeks kwaliteitstoetsen door. Ons toezicht richt zich daarbij op het inrichten van een sterke beheerorganisatie (negenvlaksmodel) door de nieuwe strategisch-inhoudelijk manager Informatievoorziening, en beoordeling volgens het INK-model van de uitkomsten en opvolging van de kwaliteitstoetsen. Bij de gemeente Nieuwegein en de verbonden partijen verloopt de toezichttaak de afspraken gemaakt in het kader van de DVO 2021-2025 en werkplan 2025, en de resp. samenwerkingsovereenkomsten (swo) met VRU, GGDrU, BghU en WIL over 2025-2026. Met de recreatieschappen en GO Hollandse Waterlinies bespreken we of een overeenkomst aan de orde is.

De RUD fuseert in 2026 met de Omgevingsdienst regio Utrecht ODRU. Hier houden we samen met de gemeentearchivaris van Zeist toezicht op. De nieuwe organisatie wordt dubbel zo groot en valt ook onder ons toezicht. Hierover maken we in 2025 afspraken met hun directie.

Uitvoeringsorganisatie BIJ12 verandert in 2025 onze beheer- en toezichtrelatie. Dit geven wij gestalte in overleg met Zuid-Holland.

Ad c. Versteviging van de positie in de regio voor beheer en gebruik van archief

In 2025 werkt HUA aan de voorbereiding van een nieuwe DVO met de gemeente Nieuwegein. Naar verwachting zullen de digitale archiefdiensten daar voor het eerst een substantieel onderdeel van gaan uitmaken. Ook streeft HUA naar voortzetting van het Historisch Informatiepunt dat in 2024 van start is gegaan in de Bibliotheek van het Stadshuis van Nieuwegein. In april 2026 expireert ook de lopende samenwerkingsovereenkomst met de Ridderlijke Duitsche Orde. Ook daar werkt HUA aan een nieuwe overeenkomst.

Vanuit haar rol kenniscentrum besteedt HUA onder meer aandacht aan voorlichting aan particuliere archiefvormers en aan beheerders en aanbieders van AV-materiaal. Vanuit Archieftoezicht wordt de komende jaren ingezet op voorlichting over de nieuwe Archiefwet en bijbehorende regelgeving. Daarnaast levert Toezicht opnieuw een bijdrage aan de VNG Adviescommissie Archieven.

Ad d. Meer diversiteit in de opbouw van onze collectie

In 2024 is gestart met het opstellen van de hotspotmonitor voor de gemeente Utrecht aangevuld voor 2020-2023. Dit project zal in het tweede kwartaal van 2025 worden voltooid, om daarna te worden vastgesteld door het SIO. De implementatie van de eerder vastgestelde hotspots van Utrecht 2013-2019 en Nieuwegein 2017-2021 vraagt om terugkerende aandacht.

Al langere tijd vraagt het acquisitiebeleid van HUA om een herijking. Dit zal in 2025 actief worden opgepakt, om daarna te worden aangeboden aan het bestuur. Dit moet enerzijds recht doen aan uitgangspunten die in het verleden voor de verschillende bewaarplaatsen onder beheer van HUA zijn geformuleerd, anderzijds ruimte bieden aan de invulling van de hotspots van de bij HUA aangesloten overheden en de wens om tot een meer gevarieerde en inclusieve vorm van acquisitie te komen.

In 2023-2024 vonden diverse projecten plaats in het kader van het thema Koloniaal verleden en Slavernijverleden. Enkele daarvan krijgen in 2025 een vervolg, dat met subsidie van het programma Indisch Erfgoed, Netwerk Oorlogsbronnen en Metamorfoze zal worden gerealiseerd.

3.3. Speerpunt 2: Zoeken, vinden en verbinden

3.3.1. Doel

Hoe maken we onze archieven en collecties goed vindbaar en doorzoekbaar voor gebruikers? En welke nieuwe technieken kunnen we hierbij inzetten? Via een integrale visie op fysieke en digitale dienstverlening maakt HUA de collectie beter en gebruiksvriendelijker vindbaar en ondersteunen we klanten in het zoeken en vinden.

Omdat de burger recht heeft op vrije toegang tot informatie, investeren we in het beschrijven en eenvoudig vindbaar maken van onze bronnen. Dit zullen we steeds vaker voornamelijk geautomatiseerd doen, in plaats van handmatig en via de inzet van vrijwilligers. We sluiten hierbij aan bij de nieuwe visie van de Koninklijke Vereniging Archiefsector Nederland (KVAN), waarbij het verbinden van de archiefcollecties via Linked Open Data centraal staat.

We richten ons op de volgende technieken: *Hand Written Text Recognition* (HTR) en *Optical Character Recognition* (OCR). Hiermee zetten we handgeschreven documenten om in leesbare digitale tekst. Via *Linked Open Data* verbinden we de digitale collecties onderling en met andere collecties. Machine learning en AI. Hiermee kunnen we grote digitale collecties specifiek op basis van context en de zoekvragen van de klant presenteren. Om deze technieken de komende jaren in onze systemen te integreren werken we aan een geheel vernieuwde website die een portalfunctie heeft voor fysieke, gedigitaliseerde en digital born informatie. Hierbij werken we samen met de sector aan standaarden en toegangen waarmee archieven als informatieknooppunt kunnen dienen tussen burgers, overheden en historische collecties.

Bij onze dienstverlening staat de gebruiker centraal. Dit betekent dat we uitgebreid klantonderzoek doen tijdens de ontwikkeling van onze digitale diensten. Volgens de principes van de Digitaal Erfgoed Referentie Architectuur (DERA) bieden we onze data in toenemende mate aan als Linked Open Data. Hiermee kunnen wijzelf en externe partijen nieuwe toepassingen ontwikkelen, zoals apps, websites, (data)visualisaties en andere presentatievormen. De data kunnen verrijkt worden via crowdsourcing en AI.

3.3.2. Beoogde maatschappelijke effecten

- De (digitale) toegankelijkheid van de collectie en activiteiten vergroten voor een breder, diverser en inclusiever publiek.
- Door gebruikers en bezoekers actief te betrekken zorgen voor een groter en breder maatschappelijk draagvlak en daarmee een groter ‘rendement’ van onze collectie.
- Het Utrechts Archief is zichtbaar in de wijk door middel van partnerschappen met inwoners, maatschappelijke organisaties en erfgoed- en onderwijsinstellingen
- Een bijdrage leveren aan inclusieve en participatieve cultuureducatie in de breedste zin in Utrecht (zgn. ‘formal and informal learning’).

3.3.3. Effectenindicatoren

- In 2028 is er een nieuwe integrale visie op hybride dienstverlening, waarbij *digital first* leidend is.
- In 2028 is er een nieuwe website, met bijbehorende digitale dienstverlening. Deze is ontwikkeld op basis van onze integrale visie.
- De nieuwe digitale diensten worden ontwikkeld op basis van de persona’s en na uitgebreid klantonderzoek en User Experience (UX) onderzoek.

- In 2028 is de gehele digitale collectie van HUA via linked open data toegankelijk en (her)bruikbaar (m.u.v. data met Copyright, bijzondere persoonsgegevens of beperkingen op de openbaarheid).
- In 2028 zijn HTR en OCR opgenomen in het reguliere proces van digitalisering.
- In 2028 zetten we AI op een veilige en ethische manier in om onze collectie eenvoudig te doorzoeken. We stellen onze data actief beschikbaar voor initiatieven van derden.

3.3.4 Wat gaan we daarvoor doen?

Aandachtsvelden in het speerpunt 'Zoeken, vinden en verbinden'

Toegankelijkheid

De (digitale) studiezaal en de zgn.' tweede schil'/mobiele studiezaal zullen verder worden ontwikkeld binnen het programma Digitale Dienstverlening en aan de hand van de visie op Dienstverlening. Er zal geëxperimenteerd worden met innovatieve toepassingen om de collectie te ontsluiten, o.a. met hulp van (nieuwe) doelgroepen. Binnen het Programma AI wordt verkend welke projecten kunnen bijdragen aan het verbeteren van de digitale toegankelijkheid van onze collecties. We gaan hierbij uit van de Nationale Strategie voor Digitaal Erfgoed waarbinnen drie lagen zijn ontwikkeld: zichtbaar (diensten), bruikbaar (verbinding) en houdbaar (content).

We verkennen nieuwe innovaties om de doorzoekbaarheid, herbruikbaarheid en deelbaarheid van onze data te optimaliseren. Aanvullende zoekmogelijkheden ontstaan waar we dat aanbod verrijken met relaties naar andere landelijke kernregistraties en het gebruik van thesauri en linked data. Met het oog op het gestandaardiseerd zoeken op personen, locaties en organisaties worden de mogelijkheden op dit terrein de komende periode verder in kaart gebracht en benut de collectie. Daarnaast werken we aan het opnemen van innovaties binnen de reguliere werkprocessen.

Dienstverlening

HUA betrekt gebruikers en bezoekers op verschillende manieren bij de collectie. Dit doen we op zo'n manier dat de collectie meer en meer 'van henzelf wordt'. Dankzij de investeringen in digitalisering in de afgelopen jaren vindt veel dienstverlening aan onze gebruikers inmiddels online plaats. We zetten minder in op de raadpleging van originelen. Hiermee beschermen we onze collectie. We bieden onze content zoveel mogelijk online aan en leveren ondersteuning op maat via onder meer chatten, webinars en spreekuren met onze vakspecialisten en helpen we gebruikers sneller en efficiënter aan de juiste informatie.

Het belangrijkste loket voor de dienstverlening is de website waar de gebruiker op een laagdrempelige en gepersonaliseerde manier zijn of haar informatie kan vinden. We blijven de website daarvoor verder ontwikkelen en hiervoor maken we gebruik van kwalitatief en kwantitatief gebruikersonderzoek. De studiezaal aan de Alexander Numankade blijft in gebruik voor het raadplegen van de fysieke collectie, bijvoorbeeld vanwege openbaarheidsbeperkingen of auteursrechten. En ook HUA-HUB Nieuwegein, aanwezig in de Bibliotheek Nieuwegein, speelt daar een rol in. Maar onze focus zal liggen op het verder ontwikkelen van de digitale dienstverlening.

Belangrijk uitgangspunt zijn de wensen van onze gebruikers en bezoekers bij de verdere ontwikkeling van de (digitale) dienstverlening. We zetten daarbij in op toegankelijkheid van de collectie en activiteiten voor een breder en meer diverse publiek door te investeren in langdurige partnerships met verschillende groepen binnen de samenleving. Dit zal resulteren in een grotere samenhang tussen de werkzaamheden binnen de verschillende afdelingen en teams van HUA.

3.4. Speerpunt 3. Nieuwe doelgroepen in het publieksprogramma

3.4.1. Doel

In ons publieksprogramma vertellen we het verhaal van het heden, verleden en de toekomst van de stad en provincie Utrecht, samen met onze partners. Dit doen we via het educatieprogramma, activiteiten en tentoonstellingen in de Expo. We bieden een warm welkom aan onze bestaande doelgroepen én bereiden ons voor op nieuwe generaties.

Via het publieksprogramma kan iedereen kennismaken met de authentieke bronnen uit de Collectie Utrecht en ervan leren én genieten. We kiezen nieuwe thema's die aansluiten bij de actualiteit. Focusdoelgroepen in de nieuwe beleidsperiode zijn schoolgroepen, gezinnen, nieuwkomers in Utrecht en de generatie Z (GenZ). De aandacht voor inclusie, die de afgelopen beleidsperiode onder meer leidde tot samenwerking met migrantenorganisatie en lhbti-gemeenschappen, blijft eveneens een vast onderdeel van de programmering. In de nieuwe beleidsperiode staat erfgoedparticipatie centraal en versterken we de verbinding tussen erfgoed, mens en samenleving in lijn met het recent ondertekende Verdrag van Faro. We stemmen ons programma jaarlijks via overleg af met de partners en sluiten aan bij de cultuurnota Kleur Bekennen van de Gemeente Utrecht en de Cultuurnota van de Provincie Utrecht die in voorbereiding is

De afgelopen jaren investeerden we in een breed lessenpakket voor het primair onderwijs, wat zich vertaalde in een verdubbeling van het aantal scholenbezoeken naar ruim 3.500 leerlingen en studenten per jaar. In de komende beleidsperiode gaan we hiernaast extra inzetten op een breed aanbod voor het voortgezet onderwijs, het hoger onderwijs en het speciaal onderwijs. We werken hierbij samen met de Utrechtse musea en initiatieven als JINC en de Klassendag Open Monumentendag.

3.4.2. Beoogde maatschappelijke effecten

Via het publieksprogramma wordt het maatschappelijk rendement van de Collectie Utrecht vergroot door actief te werken aan publieksbereik. Hiervoor wordt een inclusief aanbod ontwikkeld voor scholen, de focusdoelgroepen en het brede publiek.

3.4.3. Effectenindicatoren

- In 2028 beschikken we over een nieuw educatieprogramma voor de hele leerlijn in het kader van lifelong learning. Met aanbod voor het voortgezet, speciaal en middelbaar onderwijs, hoger beroepsonderwijs, wetenschappelijk onderwijs en voor volwassenen. Met dit programma zullen we jaarlijks 5.000 personen ontvangen.
- Deze beleidsperiode organiseren we jaarlijks twee tentoonstellingen en/of participatieactiviteiten waarbij we elk jaar een doelgroep uit het meerjarenbeleidsplan centraal zetten en in co-creatie samenwerken. We kiezen hiervoor jaarlijks een actueel thema en werken hiervoor samen met partners in stad en provincie Utrecht.
- We ontwikkelen bij elke tentoonstelling en participatieactiviteit een inclusief publieksprogramma, waarbij we kansen van digitalisering en technologische ontwikkelingen benutten om iedereen te bereiken.
- In 2028 hebben we onderzoek gedaan naar de focusdoelgroepen: schoolgroepen, gezinnen, nieuwkomers in Utrecht en de generatie Z (GenZ) en op basis hiervan nieuwe persona’s en communicatiemiddelen ontwikkeld.
- In 2028 zijn we nog steeds het RHC met de meeste volgers op social media in Nederland en hebben we de mediamix aangepast aan de nieuwe doelgroepen.

3.4.4 Wat gaan we daarvoor doen?

Aandachtsvelden in het speerpunt ‘Nieuwe doelgroepen in het publieksprogramma’

Publieksprogrammering
Met de vaste Expo ‘Utrecht begint hier’ hebben we een ontmoetingsplek en poort tot de stad en provincie Utrecht gecreëerd, die we uitbouwen met tijdelijke tentoonstellingen en activiteiten. Hier ontmoet het publiek de collectie en hier ontmoeten wij het publiek. We volgen hierbij het ritme van jaarlijks twee tentoonstellingen en/of participatieprojecten in de zaal ‘Utrecht is hier’. Die laatste plek fungeert als ontmoetingsplek waar volop geëxperimenteerd wordt met partnerschappen met maatschappelijke en andere organisaties.

Activiteiten spelen zich niet alleen af binnen de muren van het Utrechts Archief, maar juist ook buiten de deuren; via internet, (social) media en op fysieke plekken waar mensen zich bevinden. Dat heeft tot gevolg dat we, om verhalen op te halen, de mensen opzoeken en werken met pop-up exposities. We gaan nieuwe partnerschappen aan met inwoners, maatschappelijke organisaties en erfgoed- en onderwijsinstellingen en richten ons ook op nieuwe doelgroepen. De focusdoelgroep gezinnen krijgt in 2026 een prominente plaats in de activiteiten, tentoonstellingen en ander publieksbereik.

Cultuureducatie
In ons onderwijsprogramma, met een hoofdrol voor burgerschap en de ontwikkeling van stad en provincie Utrecht, leggen we de verbinding met het tastbare verleden van onze archiefstukken, gekoppeld aan moderne online toepassingen.
We hebben een doorlopende leerlijn ontwikkeld van kleuters tot en met volwassenen. Iedereen van junior tot senior krijgt de kans om kennis te maken met de Utrechtse Collectie. Dit aanbod zal in 2028 volledig vernieuwd zijn.

We stellen lokale historische bronnen digitaal beschikbaar via de educatieve website Geschiedenislokaalutrecht.nl. Via Geschiedenislokaal krijgen docenten en leerlingen zicht op de historie van hun dorp of stad. En stellen we digitale bronnen beschikbaar die gelinkt zijn aan de examenonderwerpen.
We spelen een rol in de docentenopleiding voor het basisonderwijs en geschiedenisonderwijs door lessen te verzorgen rondom cultuureducatie. Zo laten we toekomstige docenten kennis maken met cultureel erfgoed en laten we zien hoe ze instellingen zoals archieven en musea en hun collecties kunnen gebruiken in lessen.

3.5. Speerpunt 4. Een duurzame en veerkrachtige organisatie

3.5.1. Doel

Onze bedrijfsvoering richt zich op een goede en efficiënte dienstverlening aan onze gebruikers en overheden, het inrichten van een innovatieve cultuur en de ontwikkeling van onze medewerkers. HUA wil een aantrekkelijke werkgever zijn en blijven en investeert daarvoor permanent in het lerend vermogen van de organisatie en duurzame inzetbaarheid en vitaliteit van de medewerkers.

3.5.2. Beoogde maatschappelijke effecten

Dit programma richt zich op:
- Een wendbare organisatie die snel en flexibel kan inspelen op nieuwe ontwikkelingen
- Versterken van innovatiekracht
- Inclusiviteit
- Werken bij HUA

Nieuwe manieren van werken stellen andere eisen aan onze processen en organisatie. Dit geldt voor thuiswerken in relatie tot het werk op de locaties en de verdere verduurzaming van onze kantoren en ruimtes voor ons publiek.

De bestuurlijke inrichting van HUA is geregeld in de Gemeenschappelijke Regeling (GR). Deze wordt aangepast als gevolg van het uittreden van het Rijk en de nieuwe Wet op de Gemeenschappelijke Regeling. De uitwerking hiervan voor de werkpraktijk zal de nodige aandacht vragen van zowel bedrijfsvoering als het beheer van de analoge rijkscollectie.

3.5.3. Effectenindicatoren

- In 2028 zijn er doelstellingen voor de duurzaamheid en energietransitie conform de wet- en regelgeving en wordt hieraan uitvoering gegeven.
- In 2028 zijn er regels opgesteld voor een transparante en betrouwbare organisatie en wordt hieraan uitvoering gegeven.
- In 2028 is het beleid rondom inclusiviteit en diversiteit geëvalueerd en een plan van aanpak in werking gesteld voor de volgende stap hierin.
- In 2028 is er een verkenning uitgevoerd voor de volgende stap in digitale transformatie en zijn de werkprocessen voor digitale veiligheid doorontwikkeld.
- In 2028 is er een vitaliteitsbeleid dat wordt uitgevoerd via de vitaliteitskalender.
- In 2028 is HUA een lerende organisatie en wordt een leven lang leren gefaciliteerd via de leven lang leren kalender voor de medewerkers.

3.5.4. Wat gaan we ervoor doen?

Aandachtsvelden in het speerpunt ‘Een duurzame en veerkrachtige organisatie’

Organisatie
Voor de huidige beleidsperiode zijn vier nieuwe programma’s ontwikkeld, waarin samenwerken aan digitale transformatie centraal staat. We werken daarbij aan een toekomstbestendige informatiearchitectuur en een efficiënte werkomgeving voor onze medewerkers. We investeren daarbij in een lerende organisatie, waarin HUA ruimte biedt voor ontwikkeling en kennisdeling en waarin we medewerkers stimuleren om regie te voeren over hun eigen ontwikkeling (leven lang leren). In 2026 zetten we hierin een volgende stap met gebruikmaking van de instrumenten die door de branchevereniging KVAN worden ontwikkeld.
Om duurzame inzetbaarheid van onze medewerkers te bevorderen, besteden we structureel aandacht aan vitaliteit. We hebben daarvoor een vitaliteitskalender ontwikkeld met maandelijkse activiteiten over een aspect van vitaliteit. Bijv. goede werk-privé balans, goede werkhouding, werkdruk voorkomen, beweging, gezonde voeding, ontspanning etc. We bieden hiervoor fysieke of online voorlichting, workshops en andere activiteiten aan en stimuleren participatie en interactie om kennis en ervaring te delen.

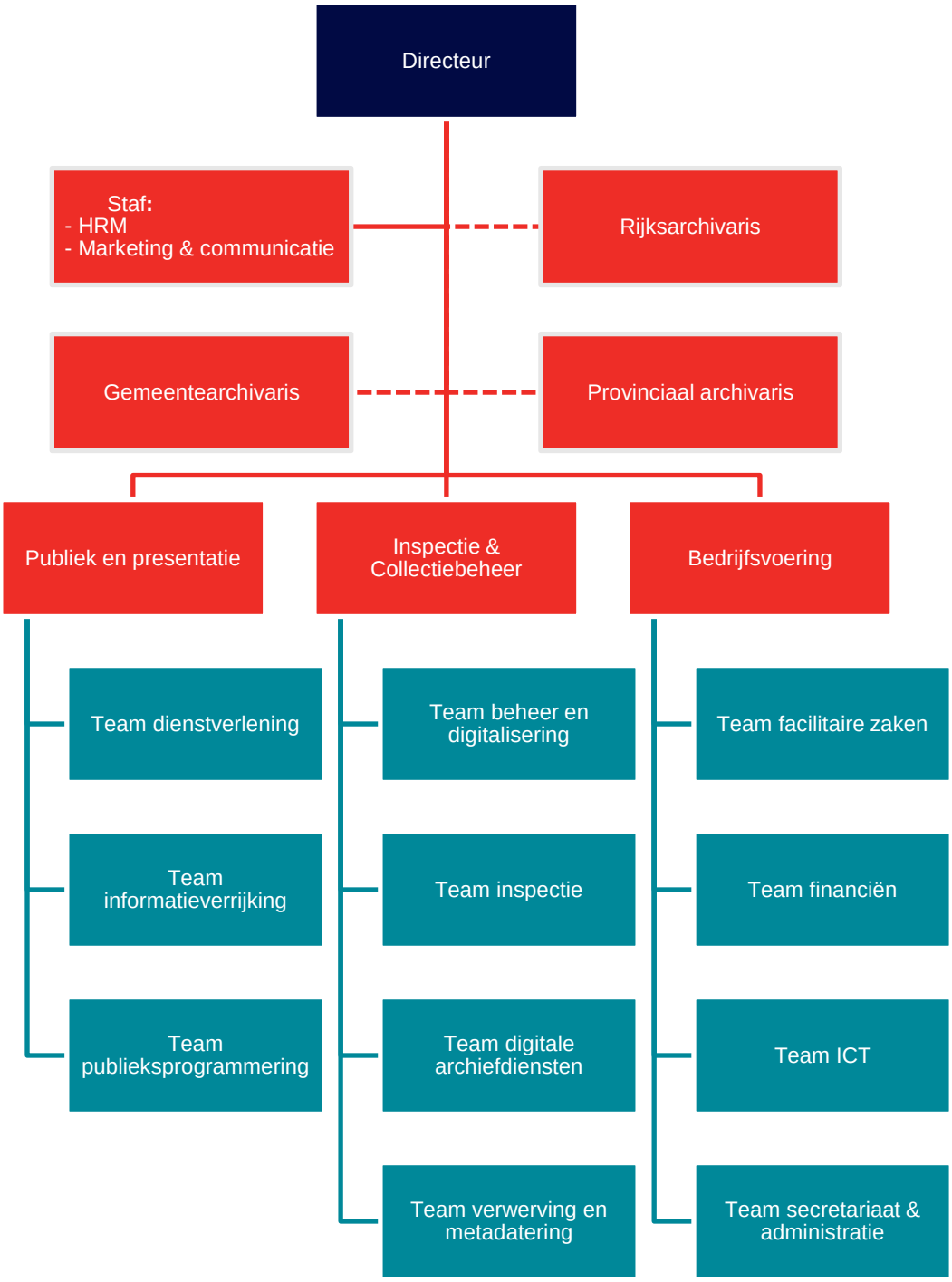
Transparante en betrouwbare overheid
HUA heeft continue aandacht voor de informatieverschaffing aan publiek en overheid. HUA publiceert proactief haar eigen documenten op de website en actualiseert de benodigde werkwijze waar nodig.

Informatiemanagement
In 2025 heeft HUA een interne leergang Digitale vaardigheden opgezet, de verwachting is dat deze nog door zal lopen in 2026. Waarbij ook gekeken zal worden hoe dit onderdeel kan worden van de reguliere werkzaamheden. Ook zal er weer aandacht zijn voor cyber-security in de vorm van een jaarlijkse awareness training. Met onze CISO (bureau InCyber) zullen we de beveiligingssituatie opnieuw beoordelen.

In 2024 zijn het netwerkbeheer, het werkplekbeheer en de telefoniediensten overgedragen aan een externe partij, Score Utica. Daarbij is er door Score Utica een SOC/SIEM oplossing geïmplementeerd zodat er een continue actieve bewaking is van de IT-omgeving van HUA. In 2025 zullen deze activiteiten Europees aanbesteed worden waarbij HUA begeleid wordt door bureau Tenderpeople. Met dit bureau wordt het proces nu uitgewerkt en wordt gekeken of de daadwerkelijke gunning eind 2025 of begin 2026 plaats zal kunnen vinden.

3.5.5. Organisatie

De hoofdstructuur van HUA ziet er als volgt uit:

Op basis van de organisatiestructuur is de begroting 2026 van HUA gebaseerd op een formatie van 49 fte met een vaste aanstelling en 7 fte met een tijdelijke aanstelling. De genoemde 49 fte is zonder vrijwilligers, stagiaires, werkervaringsplaatsen etc. De hiervoor geraamde werkgeverslasten in 2026 bedragen ongeveer € 4,5 mln.

HUA wordt bij de uitvoering van de werkzaamheden ondersteund door een grote groep vrijwilligers. Daarbij ligt de nadruk steeds meer op vrijwilligers die via online crowdsourcings-projecten aan HUA verbonden zijn. Vanaf 2024 werken er enkele vrijwilligers alleen voor speciale projecten nog op locatie werken, bijna alle projecten worden aangeboden via crowdsourcing.

Elke twee weken is er een korte online personeelsbijeenkomst waarbij het personeel, directeur en het MT elkaar bijpraten. Hierin staan informatie-uitwisseling en kennisdeling centraal staat. Verder organiseren de afdelingshoofden werkoverleggen met hun medewerkers. Daarnaast vinden jaarlijks beoordelingsgesprekken plaats en worden afspraken met medewerkers gemaakt over opleiding en competentieontwikkeling.

3.5.6. Maatschappelijke verantwoordelijkheid

De maatschappelijke verantwoordelijkheid van HUA als overheidsorganisatie brengt met zich mee dat HUA vakkennis aanwendt om beleidsmatige koersen uit te zetten. Er vindt constructief overleg plaats met beleidsverantwoordelijken binnen rijk, provincies en gemeenten

3.5.7. Huisvesting

HUA maakt gebruik van:

- het pand Hamburgerstraat 28 te Utrecht, dat gehuurd wordt van een particuliere onderneming, waarin het Publiekscentrum, kantoren en vergader-, en ontvangstruimten zijn gehuisvest;
- het pand Alexander Numankade 199 -201 te Utrecht waarin de depots en studiezaal zijn gehuisvest. Dit pand is deels eigendom van de gemeente Utrecht en deels van het Rijk.

3.5.8. Interne beheersing

Interne beheersing is een proces, gericht op het verkrijgen van een redelijke mate van zekerheid omtrent het bereiken van doelstellingen in de volgende categorieën:

1. bereiken van strategische doelstellingen
2. effectiviteit en efficiëntie van bedrijfsprocessen
3. betrouwbaarheid van de financiële informatieverzorging
4. naleving wet- en regelgeving.

Deze doelstellingen worden via het plannings- en regelmatig onderzocht en zijn zo continu onderwerp van bespreking binnen het managementteam. Daarnaast voert de externe accountant op gezette tijden controles uit. De Rechtmatigheidsverantwoording door het eigen Dagelijks bestuur werd in 2023 geïntroduceerd en wordt elk jaar geactualiseerd naar geldende regelgeving.

3.5.9. BTW

HUA is voor het grootste deel van zijn activiteiten geen ondernemer voor de Omzetbelasting, omdat geen sprake is van prestaties waar een rechtstreekse vergoeding tegenover staat. Voor bijdragen van het rijk en de gemeente Utrecht, is de vrijstelling van artikel 11-1-u Wet OB van toepassing.

3.6. Overzicht Algemene dekkingsmiddelen, vennootschapsbelasting

3.6.1. Algemene uitkeringen

HUA is een gemeenschappelijke regeling met als partners het Rijk, de provincie Utrecht en de gemeente Utrecht.

3.6.2. Vennootschapsbelasting

Er zijn op dit moment geen indicaties dat HUA vennootschapsbelastingplichtig zou zijn.

3.6.3. Duurzaamheid

HUA is een organisatie die zichtbaar is in de maatschappij. Er worden vanuit deze voorbeeldfunctie eisen gesteld aan duurzaamheid op het gebied van klimaat en energie, innovatie en materialen en consumenten. Deze drie pijlers komen terug in het inkoopbeleid van HUA. Na de direct toepasbare wijzigingen is HUA nu bezig om specifieker inzicht te krijgen in de verbruikte energie. In 2025 wordt hiervoor het klimaatbeheersysteem uitgebreid met extra meetpunten per verdieping. Dit is een intensieve operatie. Op het moment dat dit is gerealiseerd kunnen er een historie van meetgegevens opgebouwd worden die zullen dienen als input voor verdere analyse en het opstellen van een vervolgplan. HUA houdt daarbij wet- en regelgeving in de gaten die eisen stellen aan aanpassingen en rapportages op dit gebied.

3.6.4. Overige algemene dekkingsmiddelen

HUA heeft dienstverleningsovereenkomsten en samenwerkingsovereenkomsten met gemeenschappelijke regelingen. Zie hiervoor paragraaf 3.9 Verbonden partijen.

Beleidsbegroting: Verplichte paragrafen

3.7. Weerstandsvermogen en risicobeheersing

3.7.1. Beleid weerstandsvermogen en risicobeheersing

Onder risico wordt verstaan een mogelijke gebeurtenis die het realiseren van strategische of operationele doelen belemmert. Vanuit deze definitie zijn de risico's van HUA benoemd. Deze risico's worden afgedekt door maatregelen als het afsluiten van verzekeringen, het vormen van voorzieningen, het creëren van bestemmingsreserves en het inrichten van de administratieve organisatie en interne controle. Regelmatig zal in tussentijdse bestuurlijke rapportages worden gerapporteerd over de stand van zaken van de risico's. Besproken zullen daarbij worden of beheersmaatregelen zijn uitgevoerd en of die het gewenste effect hebben. Dat moment van bespreken wordt ook gebruikt om nieuwe risico's in beeld te brengen en/of aanvullende beheersmaatregelen te treffen. In 2016 heeft het AB de nota 'Weerstandsvermogen en risicomanagement' vastgesteld. Voor de begroting 2026 zijn de risico's wederom doorgenomen door het MT en geactualiseerd.

3.7.2. Weerstandscapaciteit

Bij de weerstandscapaciteit gaat het om de mate waarin HUA in staat is om middelen vrij te maken om substantiële tegenvallers op te vangen zonder dat dit aanpassing van het beleid vereist.

Het BBV geeft aan dat het weerstandsvermogen bestaat uit:

1. de algemene reserve
2. de stille reserves
3. de post voor onvoorziene uitgaven
4. de onbenutte belastingcapaciteit

Op basis van het voorgenomen besluit bij de jaarrekening 2024 te bespreken in het Dagelijks Bestuur van 24 maart 2025 en het Algemeen Bestuur van de bestuursvergadering van 14 juli 2025, worden de volgende cijfers gepresenteerd:

- Aangezien HUA alleen een algemene reserve heeft, is de weerstandscapaciteit (na de voorgesteld verwerking van het resultaat 2024) op dit moment € 712.961.
- De onderdelen "stille reserves", "onvoorziene uitgaven" en "onbenutte belastingcapaciteit" zijn voor HUA niet van toepassing.
- De bestemmingsreserves van HUA, welke niet meetellen in het weerstandsvermogen, bedroegen in totaal op 31 december 2024 € 1.560.605. Inclusief het voorstel voor het nog te bestemmen resultaat over 2024 van € 14.253 bedraagt het eigen vermogen van HUA € 2.273.566.

In de gemeenschappelijke regeling voor HUA staat dat de algemene reserve van HUA maximaal 10% van de bijdrage van de deelnemers aan de Gemeenschappelijke Regeling mag zijn. De Rijksbijdrage bedroeg € 3.017.524, de Gemeentelijke bijdrage bedroeg € 3.586.378 en de bijdrage van de provincie bedroeg € 719.468. Samen is dat € 7.323.370. De algemene reserve mag dan 10% hiervan bedragen, dat is € 732.337. De huidige stand van de algemene reserve (na het voorstel van het nog te bestemmen resultaat 2024) bedraagt € 712.961 en is daarmee onder de norm.

3.7.3. Risico-inventarisatie

HUA heeft tot taak het beheer te onderscheiden in verwerven, beheren en beschikbaar stellen van de in de rijksarchiefbewaarplaats in de provincie Utrecht en de archiefbewaarplaats van de gemeente Utrecht berustende archiefbescheiden. Bovendien is een taak van HUA de gemeentelijke informatiehuishouding te inspecteren en daarover te adviseren. Daarnaast heeft HUA tot taak het verrichten van door de minister of gemeente opgedragen taken, zoals het publiekscentrum aan de Hamburgerstraat. Voor de bekostiging van de uitvoering van deze taken is HUA nagenoeg geheel afhankelijk van de gemeente Utrecht, de provincie en het ministerie van OCW.

Hierna worden de belangrijkste risico's weergegeven, voor zover deze bekend zijn ten tijde van het opstellen van deze begroting. Daarbij is een analyse gemaakt van de omvang en de kans dat het risico zich voordoet. De omvang is de mogelijke bruto financiële omvang. Het management schat de gebeurtenis op basis van een mogelijk voorval in een aantal jaren. De kans wordt dan 100 gedeeld door aantal jaren, uitgedrukt als percentage. Door deze twee elementen (omvang van een risico en kans dat het zich voordoet) met elkaar te combineren, kan een inschatting van de netto gevolgen van deze risico's worden gemaakt.

#	Thema	Gebeurtenis	Oorzaak	Gevolg	Mogelijke oplossingen	Financieel effect	Eens in de jaren	Kans	Benodigde weerstandcapaciteit
1A	Calamiteit	Brand depot's	Calamiteit	Delen archieven ernstig beschadigd	Grootschalig conserveren en restauratie toepassen en alternatieve opslag	250.000	25	4	10.000
1B	Calamiteit	Grote ecologische veranderingen	Crisis	Delen archieven ernstig beschadigd	Grootschalig conserveren en restauratie toepassen en alternatieve opslag	250.000	10	10	25.000
N	Calamiteit	(Verplicht) voorbereiden crisissituatie	Crisis	Continueren dienstverlening onder verzwaarde omstandigheden	Voorbereidingen uitwerken implemeteren	200.000	10	10	20.000
2	Calamiteit	Epidemie	Calamiteit	Mogelijke uitval van cruciale functies op wettelijke taken	Inhuur interim medewerkers	200.000	10	10	20.000
3	Calamiteit	Epidemie	Calamiteit	Uitval relevante functies en daardoor achterstanden in contractuele werkzaamheden voor derden	Inhuur expertise	100.000	10	10	10.000
4	Calamiteit	Epidemie	Calamiteit	Exposities worden uitgesteld en dit leidt tot lagere inkomsten	Planningen opschuiven	30.000	10	10	3.000
5	Calamiteit	Epidemie	Calamiteit	Exposities moeten worden uitgesteld en dit brengt meerkosten met zich mee	Planningen opschuiven	60.000	10	10	6.000
6	Partners	Uittreding Rijk	Veranderde visie OCW en NA op samenwerking RHC's	Zorg voor en huidige financiering van analoge collectie Rijk is blijvend toegezegd na uittreding Rijk uit GR (voorgenomen uittreding 2025)	Binding partners aan RHC's	2.964.364	25	4	118.575
7	Partners	Bezuinigingen bij GR partners	Herprioritering beschikbare budgetten bij partners	Vermindering van vaste bijdrage van 10%	Bezuinigen bij HUA na eerste jaar	739.911	10	10	73.991
8	Partners	Andere inrichting inhoudelijke samenwerking partners	Veranderde visie partners op inhoudelijke samenwerking	Deelname wijzigt en daarmee 25% van de bijdrage	Migreren en andere voorziening realiseren	1.849.778	25	4	73.991
9	Partners	Uittreding DVO, andere samenwerking	Veranderde visie DVO partijen op samenwerking	Deelname wijzigt of stopt	Migreren en andere voorziening realiseren	323.327	5	20	64.665
10	Buitenwereld	Cyberrisico - Ransomware	Hacken van databases	Data niet meer toegankelijk	Backup bestanden terugzetten	250.000	10	10	25.000
11	Buitenwereld	Exit traject leverancier van digitaal depot	Diverse faillissement leverancier etc	Uitfaseren huidige applicatie en migratie naar nieuwe aan te besteden omgeving	Contracten herzien en migratie naar nieuwe aan te besteden omgeving	250.000	10	10	25.000
12	Buitenwereld	Claim auteursrechten	Onvolledige registratie auteursrechten archiefbank	Claims van derden	Schikking sluiten	50.000	10	10	5.000
13	Buitenwereld	Claim datalek	Onvolledige registratie persoonsgegevens archiefbank	Claims van derden / boete	Schikking sluiten	100.000	10	10	10.000
14	Buitenwereld	Opzeggen huur HBS	Conflict met verhuurder	EXPO kan niet doorgaan op deze locatie	Andere locatie of andere vorm zoeken	250.000	20	5	12.500
15	Buitenwereld	Opzeggen huur HBS	Conflict met verhuurder	Verhuizen voorzieningen van HBS naar ANK	Verhuizen naar ANK	250.000	20	5	12.500
16	Buitenwereld	Informatie wordt wettelijk openbaar en leidt tot protesten en/of processen	Onbekendheid publieke opinie met wetgeving	Opdracht tot terugzetten gegevens / juridische activiteiten	Herstelwerkzaamheden bij publicatieomgeving	50.000	20	5	2.500
17	Intern	Afwezigheid medewerkers	Vertrek en ziekte van medewerkers	Missen kennis en sturing	Inhuren van tijdelijke medewerkers	100.000	5	20	20.000
18	Intern	Arbeidsconflict	Verschillen van inzicht	Verstoorde arbeidsrelatie	Wachtgeldvoorziening incl juridische ondersteuning	250.000	7	14	35.714
	Totaal								**573.436**

(In de Beleidsnota Weerstandvermogen en Risicomanagement worden zaken met een structureel karakter geacht onderdeel te zijn van de Begrotingsruimte. Dit zijn zaken die immers te voorzien zijn en daardoor kunnen er maatregelen getroffen worden die worden vertaald in de begroting.*

3.7.4. Benodigde weerstandscapaciteit

Op basis van de risico-inventarisatie bedraagt de benodigde weerstandscapaciteit € 573.436. De beschikbare weerstandscapaciteit (na het voorstel van het nog te bestemmen resultaat 2023) is € 721.961. Daarmee is de verhouding (beschikbaar/nodig) 1,24. Daarmee scoort HUA goed. Dat houdt in dat HUA in staat is om de onderkende risico's financieel te dragen.

3.7.5. Kengetallen Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV)

Op 15 mei 2015 is het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) gewijzigd. In de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing moeten de volgende 4 kengetallen worden opgenomen. De kengetallen zijn getallen die de verhouding uitdrukken tussen bepaalde onderdelen van de begroting of de balans en kunnen helpen bij de beoordeling van de financiële positie. Deze kengetallen hebben geen functie als normeringsinstrument maar zijn juist bedoeld om de financiële positie van HUA voor de leden van het Algemeen Bestuur inzichtelijker te maken.

	Jaarrekening 2024	**Begroting 2025 na wijziging**	**Begroting 2026**
Netto schuldquote	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Solvabiliteitsrisico	63%	67%	61%
Structurele exploitatieruimte	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.

Het solvabiliteitsrisico geeft inzicht in de mate waarin HUA in staat is aan zijn financiële verplichtingen te voldoen. Een percentage van rond 50% is voldoende.

3.8. Kapitaalgoederen en onderhoud

3.8.1. Algemeen

Ten aanzien van de in het BBV genoemde kapitaalgoederen zijn de inventaris en installaties, automatisering, vervoersmiddelen en materiaal van toepassing op HUA. Het BBV geeft aan dat gemeenten en provincies onder andere met betrekking tot wegen en gebouwen onderhoudsplanningen moeten hebben vanwege de soms grote bedragen en risico's die aan kapitaalgoederen zijn verbonden.

Per 1-1-2019 is het beheer van de depots overgaan van het Rijksvastgoedbedrijf naar HUA. HUA is daarmee zelf aansprakelijk voor het planmatig onderhoud van de depots. In de loop van 2019 is een meerjarenonderhoudsplan opgesteld. In de 2e Berap 2020 is de voorziening groot onderhoud bijgesteld naar € 189.505, dit omdat de voorziening groot onderhoud nu wordt gebruikt voor de Alexander Numankade en de Hamburgerstraat.

3.8.2. Waardering en afschrijving van activa

Conform het bepaalde in artikel 59 van het BBV worden alle materiële vaste activa met economisch nut geactiveerd. HUA beschikt niet over materiële vaste activa met een maatschappelijk nut.
Investeringen worden conform de nota 'Investering- en afschrijvingsbeleid 2016' lineair afgeschreven met ingang vanaf het jaar volgend op het investeringsjaar. Als uitgangspunt voor het activeren geldt dat activering plaatsvindt vanaf € 10.000,00 per object.

HUA is op dit moment gehuisvest in twee gehuurde panden, te weten het pand Hamburgerstraat 28 en het pand Alexander Numankade 199-201. Depot en studiezaal bevinden zich aan de Alexander Numankade, terwijl onder meer de tentoonstellingsruimte zich in de Hamburgerstraat bevindt. Het onderhoud voor de locatie Hamburgerstraat behoort toe aan de particuliere verhuurder. Voor de Alexander Numankade behoort het groot onderhoud toe voor het kantoordeel aan respectievelijk aan de gemeente Utrecht en voor de depottorens aan HUA.

Het meerjarenonderhoudsplan is in 2024 geactualiseerd en de meerjarenonderhoudsvoorziening is hierin meegenomen. De accountant heeft dit beoordeeld bij de jaarstukken van 2024 en heeft geconstateerd dat HUA aan de regelgeving voldoet en dat de cijfers een getrouw beeld geven. Dit vormt de basis voor dit onderdeel in de nieuwe meerjarenbegroting 2026 – 2029.

3.8.3. Investerings- en afschrijvingsoverzicht 2026 - 2029

Hieronder staan de voorgenomen investeringen vermeld, deze worden geactiveerd op basis van de Nota Investering- en afschrijvingsbeleid 2020. In deze nota wordt vermeld dat als kapitaallasten aan de kostendragers worden toegerekend, alleen de afschrijvingskosten en niet de rentekosten worden doorberekend. De lasten die uit de voorgenomen investering voortvloeien, staan vermeld in meerjarenbegroting 2026 – 2029. Voor de volledigheid is 2025 ook opgenomen in dit overzicht.

(Bedragen in euro's)

	2025	2026	2027	2028	2029
Depotinrichting en inventarissen		766.028	311.075	331.916	316.906
IT / ICT	48.025	289.336	100.000	100.000	100.000
Totaal investeringen	**48.025**	**1.055.364**	**411.075**	**431.916**	**416.906**

De investeringen in 2025 betreft de vervanging van de netwerkapparatuur. Voor depotinrichting en inventarissen staat voor 2026 € 766.028 gepland, dit gaat van meubilair tot het vervangingen van apparatuur in de depots. Daarnaast staat voor 2026 € 289.336 aan IT/ICT investeringen gepland, dit gaat om servers, netwerkapparatuur, laptops en mobiele telefoons. HUA vraagt met deze begroting toestemming aan het bestuur voor deze investeringsbedragen.

3.9. Financiering

3.9.1. Algemeen

‘Treasury’ is het sturen en beheersen van het verantwoorden en het toezicht houden op:

a. de financiële vermogenswaarden;
b. de financiële geldstromen;
c. de financiële posities en
d. de hieraan verbonden risico’s.

De treasuryparagraaf is voor de begroting en jaarrekening verplicht gesteld. Dit vloeit direct voort uit de Wet Financiering Decentrale Overheden (FIDO). Het belangrijkste uitgangspunt volgens deze wet is het beheersen van risico’s. Dat uit zich in twee kwaliteitseisen. Zo is het aangaan en verstrekken van geldleningen door HUA alleen toegestaan voor de uitoefening van de publieke taak. Daarnaast moeten uitzettingen een prudent karakter hebben en mogen ze niet gericht zijn op het genereren van inkomen door het lopen van overmatige risico’s.
Om de risico’s verder te beperken worden de kasgeldlimiet en de renterisiconorm door de Wet FIDO gehanteerd.

Eind 2021 is het Treasurystatuut 2022 door het Algemeen Bestuur goedgekeurd. Op grond van dit statuut is HUA niet toegestaan middelen uit te zetten, noch middelen via leningen of andere financiële producten aan te trekken zonder voorafgaande toestemming van het AB. Het is de bedoeling om dit statuut in de komende beleidsperiode te actualiseren en daarna te laten vaststellen door het AB.

3.9.2. Algemene ontwikkelingen

In dit onderdeel worden de belangrijkste ontwikkelingen geschetst binnen de gemeenschappelijke regeling Het Utrechts Archief die invloed kunnen hebben op de treasuryfunctie, de financiële positie en de geldstromen.

- **Externe ontwikkelingen**
  Hierbij gaat het om internationale economische indicatoren en de ontwikkelingen op de Europese geld- en kapitaalmarkt. HUA is ongevoelig voor externe ontwikkelingen, omdat de kosten één op één aan deelnemers worden doorberekend.

- **Verwachte wijzigingen in wet- en regelgeving**
  Wijzigingen van wet- en regelgeving in relatie tot de financiële positie zullen naar verwachting geen negatieve invloed hebben. In brief van voormalig minister Slob van 15 december 2021 met als onderwerp ‘Transitie RHC’s en bevestiging bestuurlijke afspraken’ wordt vermeld dat het voornemen is: “De rijksmiddelen die nu jaarlijks door het Rijk aan de gemeenschappelijke regelingen worden toegekend blijven middels deze uitkering voor dit beheer beschikbaar.” Deze uitkering betreft een zgn. SPUK (speciale uitkering) en wordt voorbereid door OCW samen met het delegatieoverleg van de RHC’s.

- **Debiteurenrisico’s**
  De gemeenschappelijke regeling Het Utrechts Archief is gevoelig voor dit risico.
  Aangezien de debiteuren veelal het rijk, de provincie en de gemeenten Utrecht en Nieuwegein zijn, is dit risico praktisch verwaarloosbaar.

- **Financiering**
  In het begrotingsjaar 2026 zullen geen leningen worden opgenomen.

- **Relatiebeheer**
  In het begrotingsjaar 2026 zullen naar verwachting geen belangrijke wijzigingen in de relatie met de

huisbankier (Rabobank) optreden.

- **Kasbeheer**
  Het kasbeheer wordt voortgezet in lijn met voorgaande jaren.

- **Organisatie**
  Naar verwachting zullen in 2026 geen aanpassingen plaatsvinden in de administratieve organisatie en interne controle zoals vastgelegd in de “Financiële Beheersverordening 2021”.

- **Informatievoorziening**
  Naar verwachting zullen in 2026 geen aanpassingen plaatsvinden in de informatie en systemen voor het beheer van de treasuryfunctie.

HUA heeft geen geldleningen opgenomen en financiert lopende uitgaven met lopende inkomsten en bijdragen van het Rijk, de gemeente Utrecht, de provincie, de gemeente Nieuwegein en overige bijdragen. Er is sprake van een sluitende begroting, zodat er geen structurele exploitatieruimte is.

3.9.3. Wet verplicht Schatkistbankieren (Wet vSB)

De wet vSB (zonder leenfaciliteit) houdt in dat decentrale overheden en door hen opgerichte gemeenschappelijke regelingen, al hun overtollige liquide middelen en beleggingen moeten aanhouden bij het ministerie van Financiën.

Er is een vrijstellingsgrens voor het afstorten van overtollige liquide middelen. De drempel is 2% van het begrotingstotaal, indien het begrotingstotaal lager is dan € 500 miljoen, waarbij het drempelbedrag minimaal € 1 miljoen bedraagt. Als het gemiddelde kwartaalbedrag van de tegoeden minder is dan 2,0% van het begrotingstotaal (met een minimum van € 1.000.000), mag dit op de eigen bankrekeningen blijven staan.
Voor 2024 was gemiddelde kwartaalbedrag voor HUA op basis van het begrotingstotaal € 114.284. Dit bedrag ligt onder de minimumnorm van € 1.000.000. De verwachting is dat HUA ook in 2026 ruimschoots binnen de vrijstellingsgrens blijft.

3.9.4. Renterisiconorm

Doel van deze norm is het beperken van de gevolgen van een stijgende kapitaalmarktrente op de rentelasten van de organisatie. Dit wordt bereikt door een limiet te stellen aan dat deel van de vaste geldleningen waarover het rentepercentage in een bepaald jaar moet worden aangepast aan de geldende markttarieven. De norm stelt dat per jaar maximaal 20% van de vaste schuld in aanmerking mag komen voor herfinanciering of renteherziening, waarbij een minimum geldt van € 2,5 mln. Over dat minimumbedrag mag dus altijd risico worden gelopen.

Aangezien HUA, conform de richtlijnen van zijn treasurystatuut, alles met eigen middelen financiert en dus geen geldleningen heeft afgesloten, is duidelijk dat het minimum niet wordt overschreden en dus wordt voldaan aan de norm.

3.9.5. Kasgeldlimiet

Met de kasgeldlimiet is in de wet FIDO een norm gesteld voor het maximumbedrag waarop een gemeente (en in het verlengde daarvan dus HUA) de financiële bedrijfsvoering met kortlopende middelen (looptijd < 1 jaar) mag financieren. Deze norm bedraagt 8,2%. Doel van deze limiet is het beperken van de vlottende schuld. Concreet betekent dit voor HUA dat wanneer de vlottende schuld een stand van € 682.854 (8,2% van € 8.327.486 exploitatieomvang 2026) overschrijdt, er geconsolideerd (dat is financieringsmiddelen omzetten van korte naar langere termijn) moet worden. Opgemerkt wordt daarbij nog dat er een minimum geldt van € 300.000. HUA voldoet aan deze norm, omdat er een financieringsoverschot is.

3.10. Bedrijfsvoering

Zie hiervoor paragraaf 3.4 Speerpunt 3. Onze organisatie maken we met elkaar.

3.11. Verbonden partijen

Het Utrechts Archief (HUA) is als gemeenschappelijke regeling een verbonden partij voor:

a. ministerie van OCW
b. gemeente Utrecht
c. provincie Utrecht

Verder heeft HUA een dienstverleningsovereenkomst (DVO) afgesloten met:

a. gemeente Nieuwegein

Er zijn samenwerkingsovereenkomsten gesloten met:

a. Veiligheids Regio Utrecht (VRU):
b. gemeenschappelijke regeling Werk en Inkomen Lekstroom (WIL);
c. Ridderlijke Duitsche Orde, balije van Utrecht (RDO);
d. Belasting Samenwerking Gemeente & Hoogheemraadschap Utrecht (BGHU);
e. GGD regio Utrecht (GGDrU);
f. Regionale Uitvoeringsdienst Utrecht (RUD);
g. Stichting Landgoed Prattenburg;
h. Nederlands Volksbuurtmuseum (NVBM).

HUA is lid van organisaties, zoals de landelijke vakorganisatie KVAN en partner in de Stichting Utrechtse Musea (SUM).

Het proces voor de voorgenomen uittreding van het Rijk per 1 januari 2027 is op het moment van opstellen van deze begroting, begin 2025, in volle gang. Het voornemen van het Rijk is om uit te treden als partner, om vervolgens zijn taken te delegeren aan HUA en daarbij de financiering in stand te houden voor de analoge collectie.

4. Financiële begroting

4.1. Overzicht baten en lasten en de toelichting

Onderdeel van het programmaplan is een overzicht van de algemene dekkingsmiddelen, een overzicht van overhead, het bedrag voor de heffing vennootschapsbelasting en het bedrag voor onvoorzien. Voor het begrotingsjaar ziet dit er als volgt uit:

2026	Baten	Lasten	Saldo
Archieven	326.351	3.821.912	-3.495.561
Algemene dekkingsmiddelen	7.523.614		7.523.614
Overhead		4.517.746	-4.517.746
Heffing VPB			0
Bedrag onvoorzien			0
Saldo baten en lasten	7.849.965	8.339.659	-489.694
Onttrekkingen en toevoegingen aan de reserves	489.694		**489.694**
Resultaat	**8.339.659**	**8.339.659**	**0**

Archieven: dit betreft de activiteiten t.b.v. de algemene dienstverlening aan partners en samenwerkingsovereenkomsten.

Algemene dekkingsmiddelen: onder deze post zijn de bijdragen van de deelnemers in de gemeenschappelijk regeling verantwoord.

Overhead: De overhead is opgezet conform de “Notitie Overhead” van juli 2016, opgesteld door de Commissie BBV. Met overhead wordt alle kosten bedoeld die samenhangen met de sturing en de ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces.

Heffing VPB: HUA voorziet geen heffing VPB.

4.2. Overzicht structurele en incidentele baten en lasten

	realisatie	begroting	begroting	begroting	begroting	begroting	begroting
Lasten	**2024**	**2025**	**Sec 2025**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**
Structureel	7.837.926	8.115.728	7.854.787	8.125.132	8.055.377	8.055.377	8.055.377
Incidenteel	0	0	384.544	214.527	124.527	124.527	124.527
Totaal Lasten	**7.837.926**	**8.115.728**	**8.239.331**	**8.339.659**	**8.179.904**	**8.179.904**	**8.179.904**
Baten							
Structureel	7.520.717	7.732.491	7.772.536	8.182.784	8.179.904	8.179.904	8.179.904
Incidenteel	252.462	50.000	133.558	-332.819	0	0	0
Totaal baten	**7.773.179**	**7.782.491**	**7.906.094**	**7.849.965**	**8.179.904**	**8.179.904**	**8.179.904**
Batig saldo (baten - lasten)	**-64.747**	**-333.237**	**-333.237**	**-489.694**	**0**	**0**	**0**
Onttrekkingen en toevoeginen aan reserves en voorzieningen	**79.000**	**333.237**	**333.237**	**489.694**	**0**	**0**	**0**
Saldo Baten en Lasten	**14.253**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

Voor 2025 is er de vrijval van de reserve Digitale toegankelijkheid (€ 26.300), Reserve e-depot gemeente Utrecht (€ 200.000) en de reserve Dekking Kapitaallasten Vernieuwing vaste expositie (€ 106.937)
Voorgesteld wordt om per 2026, de reserves Digitale toegankelijkheid (€ 213.700), de reserve eigen e-depot (€ 743.793) en de reserve Energie indexactie (€ 113.000) in totaal € 1.070.493, te verdelen over de partners.

De verdeling is naar rato van het aandeel in de GR en ziet er als volgt uit:

partner	aandeel	bedrag
Rijk	0,41	438.902
gemeente Utrecht	0,48	513.837
provincie Utrecht	0,11	117.754
Totaal		**1.070.493**

Voor 2026 is er een negatief saldo van € 489.694, dit wordt in belangrijke mate veroorzaakt door het niet indexeren van de bijdrage van de gemeente Utrecht (€ 110.819) en het verzoek van GU voor het niet in rekening brengen van het e-depot door de gemeente Utrecht (€ 272.000). Voorgesteld wordt om het negatieve saldo te dekken uit de reserve Dekking Kapitaallasten Vernieuwing vaste expositie (€ 106.937) en het aandeel van de gemeente Utrecht in de reserves (€ 382.819).

Vanaf 2027 is er een neutraal Batig saldo geprognosticeerd.

HUA stuurt actief op lagere structurele lasten ten opzichte van de hogere structurele baten, zo is HUA in staat elk jaar een sluitend structureel batig saldo te creëren.

		begroting	begroting	begroting	begroting	begroting	begroting
Lasten		**2025**	**Sec 2025**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**
Structureel		7.710.956	7.854.787	8.125.132	8.055.377	8.055.377	8.055.377
Baten							
Structureel		7.732.491	7.772.536	8.182.784	8.179.904	8.179.904	8.179.904
Batig saldo (baten - lasten)		**21.535**	**-82.251**	**57.652**	**124.527**	**124.527**	**124.527**

4.3. Uiteenzetting financiële positie en de toelichting

Meerjarenbegroting 2026 – 2029

		realisatie	begroting	begroting	begroting	begroting	begroting	begroting
	Lasten	**2024**	**2025**	**Sec 2025**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**
1	Personeel	4.620.901	4.572.178	4.904.568	4.920.150	4.781.881	4.751.881	4.731.881
3	Bedrijfsvoering	2.312.540	2.456.550	2.437.653	2.438.613	2.438.613	2.438.613	2.438.613
5	Publiek en Presentatie	430.249	343.540	387.000	398.610	398.610	398.610	398.610
7	Inspectie en Collectie	284.673	393.460	308.200	355.800	355.800	355.800	355.800
9	Afschrijvingen	343.275	350.000	321.910	326.486	285.000	285.000	285.000
11	Financiele baten en lasten	-153.712		-120.000	-100.000	-80.000	-50.000	-30.000
	Totaal Lasten	**7.837.926**	**8.115.728**	**8.239.331**	**8.339.659**	**8.179.904**	**8.179.904**	**8.179.904**
	Baten							
2	Bijdragen Rijk, Gemeenten en Provincie	7.323.370	7.319.985	7.402.545	7.453.614	7.786.433	7.786.433	7.786.433
4	Bijdragen derden	377.405	342.506	433.549	326.351	323.471	323.471	323.471
6	Verhuur zalen	0	0	0	0	0	0	0
8	Opbrengst winkel	49.347	0	40.000	40.000	40.000	40.000	40.000
10	Opbrengst overig	23.057	30.000	30.000	30.000	30.000	30.000	30.000
12	Incidentele baten en lasten	0	90.000	0	0	0	0	0
	Totaal baten	**7.773.179**	**7.782.491**	**7.906.094**	**7.849.965**	**8.179.904**	**8.179.904**	**8.179.904**
	Batig saldo (baten - lasten)	**-64.747**	**-333.236**	**-333.236**	**-489.694**	**0**	**0**	**0**
	Dotaties aan reserves en -fonds	420.000	0	0	1.070.493			
	Onttrekkingen aan reserve en fonds	499.000	333.237	333.237	1.560.187	0	0	0
	Saldo Baten en Lasten	**14.253**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

Leeswijzer:

1. De kolom Sec(undair) 2025 is toegevoegd om het inzicht te vergroten naar de aansluiting naar de meerjarenbalans verderop in deze begroting. Nota bene: dit betreft nog niet de cijfers voor de 1e Berap 2025. Wel is deze indicatieve kolom toegevoegd om de jaren 2026 t/m 2029 voor zowel exploitatie als balans door te kunnen rekenen en een logisch verloop in de cijfers te kunnen presenteren.
2. De begrotingen 2026 en verder zijn conform de werkwijze van eerder jaren.

Toelichting op de lasten en baten 2026 ten opzichte van 2025:

Lasten

1. Personeel

Met betrekking tot de personeelslasten als onderdeel van de beheerskosten geldt dat voor de HUA de per 2024 geldende cao voor gemeentelijke gemeenschappelijke regelingen en het personeelshandboek (dat is overgenomen van de gemeente Utrecht als besluit door het bestuur) van toepassing is. De raming salarissen inclusief vakantiegelden en overige personele lasten is door HUA doorgerekend op basis van de CAO 2024. Voor de loonontwikkeling 2026 is een prijsindex van 2,5% toegepast en een prijsindex van 3,0% toegepast.

3. Bedrijfsvoering

De lasten zijn gebaseerd op herinschatting begroting 2025 en verhoogd met de prijsindex van 3,0%.

5. Publiek en Presentatie

Op deze post zijn de direct te traceren lasten van de afdeling Publiek en Presentatie begroot. HUA begroot per 2022 nog maar in 1 programma Archieven, dit omdat de inzet van de afdelingen Publiek en Presentatie en

Inspectie & Collectiebeheer afdeling overstijgend is. Om de lasten te beheersen zijn er budgetten aan de afdelingen toegekend. Hierbij is rekening gehouden waar nodig met een prijsindex van 3%.

6. Inspectie en Collectiebeheer

Op deze post zijn de direct te traceren lasten van de afdeling Inspectie en Collectiebeheer begroot. HUA begroot per 2022 nog maar in 1 programma Archieven, dit omdat de inzet van de afdelingen Publiek en Presentatie en Inspectie & Collectiebeheer afdeling overstijgend zijn. Om te lasten te beheersen zijn er budgetten aan de afdelingen toegekend. Hierbij is rekening gehouden waar nodig met een prijsindex van 3%.

9. Afschrijvingen

De afschrijvingskosten zijn berekend op basis van de geraamde boekwaarden van investering van de afgelopen jaren en de investeringen in de jaren 2026 - 2029 conform de in de Nota Investering- en afschrijvingsbeleid 2020 afgegeven richtlijnen.

Baten

2. Bijdragen rijk, gemeenten, provincies.

Bijdragen en bezuinigingen partners 2026

	2026
Rijk	2.917.524
Rijk - kenniscomponent 2022-2026	50.000
Provincie	792.121
Gemeente	3.804.788
Gemeente - bezuiniging 2026	-110.819
Gemeente - e-depot	272.000
Gemeente bezuiniging - e-depot	-272.000
totaal	7.453.614

De gevraagde netto reguliere bijdrage per partner voor 2026 bedraagt dan:

1. Rijk € 2.917.524 (dus zonder de toegekende kenniscomponent van € 50.000)
2. Gemeente Utrecht € 3.693.969 (daarmee netto dezelfde bijdrage als in 2025)
3. Provincie Utrecht € 792.121.

Voor het Rijk is de bijdrage gebaseerd op de afgegeven opgave voor 2024. Daarnaast ontvangt HUA transitiegelden van het Rijk voor de inrichting van een eigen e-depot voorziening, de zogenaamde kenniscomponent op het terrein van informatie, archief en digitalisering. Deze bedraagt € 50.000 per RHC gedurende vijf jaar en wordt niet geïndexeerd. Na vijf jaar stopt deze overbruggingstoelage in 2026.
De bijdrage van de provincie in 2026 is gebaseerd op de opgave uit de begroting 2025 vermeerderd met het indexpercentage van 3% en de ophoging naar de bijstelde bijdrage van het e-depot naar € 102.000.
De bijdrage van de gemeente is op verzoek van de gemeente niet geïndexeerd en niet verhoogd met de vastgestelde bijdrage voor het e-depot.

Voor de inhoudelijke toelichting wordt hier verwezen naar paragraaf 2.4 mogelijke financiële verwerking verzoek gemeente Utrecht op bezuiniging op bijdrage 2026.

Voor de meerjarenbegroting 2027 tot en met 2029 is gerekend met de reguliere geïndexeerd bijdrage en vastgestelde bijdrage voor het e-depot.

10. Overige opbrengsten

De raming 2026 is gebaseerd op de werkelijke baten volgens contracten en overeenkomsten voor 2025 of op een schatting op de realisatie over 2026, aangevuld met nu bekende informatie.

12. Overige opbrengsten

Voor het eerst sinds jaren zijn er in 2023 weer rentebaten ontvangen op de rekening bij het Schatkistbankieren. De verwachting is dat dit zo zal blijven in de komende jaren. Echter zal de hoofdsom waarover rente wordt ontvangen afnemen als gevolg van een daling van de liquide middelen vanwege onttrekkingen aan reserves en oplopende investeringen. Daarnaast moet er rekening gehouden worden met een dalende rentevoet.

Toevoegingen aan reserves

Vooruitlopend op de beslissing van het bestuur is het positieve resultaat van € 14.253 over 2024 toegevoegd aan de algemene reserve. De toelichting op de nieuw te vormen reserves aandeel Rijk, GU en PU is te vinden in paragraaf 2.4 Mogelijke financiële verwerking verzoek gemeente Utrecht op bezuiniging op bijdrage 2026.

Onttrekkingen aan reserves

In 2026 zal de laatste uitputting van de reserve Dekking kapitaallasten Vernieuwing vaste expositie plaatsvinden (€ 106.937). Bij vernieuwing van de Expo is er rekening gehouden binnen de afschrijvingslasten dat hier voldoende ruimte voor zal zijn. Daarnaast zal het aandeel in de reserve van de gemeente Utrecht aangesproken worden voor € 382.819. Zie ook paragraaf 2.4 Mogelijke financiële verwerking verzoek gemeente Utrecht op bezuiniging op bijdrage 2026.

Meerjarenraming 2026 – 2029

HUA stuurt actief op een structureel sluitende begroting en let daarbij goed op de inzet van de tijdelijke reserves.

		begroting	begroting	begroting	begroting	begroting	begroting
Lasten		**2025**	**Sec 2025**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**
Structureel		7.710.956	7.854.787	8.125.132	8.055.377	8.055.377	8.055.377
Baten							
Structureel		7.732.491	7.772.536	8.182.784	8.179.904	8.179.904	8.179.904
Batig saldo (baten - lasten)		**21.535**	**-82.251**	**57.652**	**124.527**	**124.527**	**124.527**

Met dit inzicht is HUA in staat om een meerjarenraming te presenteren die is gebaseerd op een reëel structureel sluitende begroting.

Balans 2024 – 2029

Activa	Jaarrekening 2024	2025	2026	2027	2028	2029
Vaste activa						
Materiële vaste activa	916.080	435.169	1.164.047	1.361.253	1.538.148	1.669.855
Volttende activa:	2.678.430	2.446.610	1.204.620	845.998	484.932	430.489
	3.594.510	**2.881.779**	**2.368.667**	**2.207.251**	**2.023.080**	**2.100.344**

Passiva	Jaarrekening 2024	2025	2026	2027	2028	2029
Vaste pasiva						
Eigen vermogen:						
a. Algemene reserve	698.708	712.962	712.962	712.962	712.962	712.962
b. Bestemmingsreserves	1.560.605	1.227.368	737.674	737.674	737.674	737.674
c. Gerealiseerd resultaat	14.253	0	0	0	-	-
Vreemd vermogen						
a. Voorzieningen	669.382	391.449	368.031	206.615	22.444	99.707
Netto vlottende schulden:	620.581	500.000	500.000	500.000	500.000	500.000
Overlopende passiva	30.981	50.000	50.000	50.000	50.000	50.000
	3.594.510	**2.881.779**	**2.368.667**	**2.207.251**	**2.023.080**	**2.100.344**

Belangrijk:

Voor de meerjarenbegroting is het verplicht het begrotingsjaar + 3 jaar te tonen.

Toelichting op de balans 2025 - 2029

Activa

Vaste activa

Voor de boekwaarden wordt verwezen naar de tabel in paragraaf 3.8.3 Investerings- en afschrijvingsoverzicht 2025 – 2029.

Vlottende activa

Raming 2025-2029 op basis van ervaringscijfers en rekening houdend met de geprognosticeerde ontwikkelingen m.b.t. de vaste activa en de gevraagde inzet van de reserves.

Met de afbouw van de bestemmingsreserves in de jaren 2026 en verder zal het saldo liquide middelen fors afnemen. Na de definitieve vaststelling van deze ontwerpbegroting in juli 2025 zal HUA dit verder uitwerken en hierover rapporteren aan het bestuur.

Passiva

Eigen vermogen

Met het positieve resultaat over 2024 zal het bestuur gevraagd worden om in 2024 € 14.253 te mogen toevoegen aan de algemene reserve zodat deze nog net geen 10% van de bijdrage van de partners zal bedragen.
In 2019 heeft het bestuur HUA de opdracht gegeven te onderzoeken hoe de bestemmingsreserves afgebouwd kunnen worden. In onderstaande tabel is de uitputting van de reserves voor de jaren 2024 tot en met 2029 te volgen:

Nummer	Omschrijving	stand per 31 december 2024	Dotaties	Onttr.	Stand per 31 december 2025	Dotaties	Onttr.	Stand per 31 december 2026	Dotaties	Onttr.	Stand per 31 december 2027	Dotaties	Onttr.	Stand per 31 december 2028	Dotaties	Onttr.	Stand per 31 december 2029
	Algemene reserve	698.708			712.962			712.962			712.962			712.962			712.962
	Nog te bestemmen resultaat	14.254			0			0			0			0			0
10006	Dekking kapitaallasten vaste expositie	213.812		106.937	106.875		106.875	0			0			0			0
10012	Reserve E-depot gemeente Utrecht	200.000		200.000	0			0			0						0
30013	Digitale Toegankelijkheid	240.000		26.300	213.700		213.700	0			0			0			0
10014	Verkenning en inrichting eigen E-depot	743.793		0	743.793		743.793	0			0			0			0
10015	Energie en indexatie	113.000		0	113.000		113.000	0			0			0			0
10016	Tegemoetkoming Uittreding	50.000		0	50.000			50.000			50.000			50.000			50.000
100Rijk	taakstelling en claims Rijk			0	0	438.902	0	438.902		0	438.902		0	438.902			438.902
100GU	taakstelling en claims Gemeente Utrecht			0	0	513.837	382.819	131.018		0	131.018		0	131.018			131.018
100PU	taakstelling en claims Provincie Utrecht			0	0	117.754	0	117.754		0	117.754		0	117.754			117.754
																	0
	Totaal	2.273.567	0	333.237	1.940.330	1.070.493	1.560.187	1.450.636	0	0	1.450.636	0	0	1.450.636	0	0	1.450.636

De voorzieningen betreffen alleen de voorziening Groot onderhoud

Nummer	Omschrijving	Stand per 31 december 2024	Stand per 31 december 2025	Stand per 31 december 2026	Stand per 31 december 2027	Stand per 31 december 2028	Stand per 31 december 2029
	Voorziening Groot onderhoud	669.382	391.449	368.031	206.615	22.444	99.707
	Totaal	**669.382**	**391.449**	**368.031**	**206.615**	**22.444**	**99.707**

Voor de inzet van de bestemmingsreserves in 2025 “Digitale Toegankelijkheid”, “Verkenning en inrichting eigen E-depot” en “Energie en indexatie” en de bestemmingsreserves Aandeel Rijk, Aandeel GU en Aandeel wordt verwezen naar paragraaf 2.4 Mogelijke financiële verwerking verzoek gemeente Utrecht op bezuiniging op bijdrage 2026

In 2026 zal de laatste onttrekking plaatsvinden uit de bestemmingsreserve Dekking kapitaallasten vaste expositie. De bestemmingsreserve Tegemoetkoming uittreding betreft een forfaitaire vergoeding door OCW voor gemaakte management kosten als onderdeel van de nog te bepalen uittreedsom.

Netto vlottende schulden en overlopende passiva

Raming 2025 -2029 op basis van ervaringscijfers.

4.4. EMU-saldo

Conform de voorschriften van het BBV (Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten) wordt een overzicht opgenomen van het berekende EMU-saldo van HUA. Dit geldt zowel voor het jaar voor het begrotingsjaar, als het begrotingsjaar zelf en het jaar volgend op het begrotingsjaar.

	Variabelen	Vastgesteld 2025	2026	2027
1	Exploitatie saldo voor verrekening met reserves	-333	-490	0
2	Afschrijvingen ten laste van de exploitatie	350	326	285
3	Bruto dotaties aan voorzieningen t.l.v. exploitatie	190	190	190
-4	Uitgaven aan investeringen in (im)materiële vaste activa die op de balans worden geactiveerd	0	0	0
5	De in mindering op onder 4 bedoelde investeringen gebrachte ontvangen bijdrage van het Rijk, de Provincie, de Europese Unie en overigen	0	0	0
+6a	Verkoopopbrengsten uit desinvesteringen in (im)materiële vaste activa (tegen verkoopprijs)	0	0	0
-6b	Boekwinst op desinvesteringen in (im)materiële vaste activa	0	0	0
-7	Uitgaven aan verkoop van grond en de uitgaven aan bouw-, woonrijpmaken e.d.	0	0	0
+8a	Verkoopopbrengsten van grond (tegen verkoopprijs)	0	0	0
-8b	Boekwinsten op grondverkopen	0	0	0
-9	Betalingen ten laste van de voorzieningen	126	213	351
-10	Betalingen die niet via de exploitatie lopen, maar rechtstreeks ten laste van de reserves worden gebracht en die nog niet vallen onder één van de ander genoemde posten	0	0	0
-11b	Boekwinst bij verkoop van deelnemingen en aandelen. (Vrijval ten gunste van algemene middelen van niet meer benodigde middelen in reserves)	0	0	0
	Berekend EMU-saldo	80	-187	124

Vaststellingsbesluit

Directeur en managementteam van Het Utrechts Archief

Als ontwerpbegroting vastgesteld en aangeboden aan het Algemeen Bestuur op 14 juli 2025.

De directeur van Het Utrechts Archief

mw. drs. C.C.A.E. Keijsper

Algemeen Bestuur
Vastgesteld door het Algemeen Bestuur van Het Utrechts Archief op 14 juli 2025.

de directeur,	de voorzitter,
mw. drs. C.C.A.E. Keijsper	mw. drs. R. Streefland

HET UTRECHTS ARCHIEF

KADERNOTA 2025

1. Inleiding

In deze kadernota 2025 zullen de belangrijkste ontwikkelingen en kaders beschreven worden voor het lopende begrotingsjaar. Deze zal samen met de begroting 2026 – 2029 worden gepresenteerd in de bestuursvergadering van 24 maart 2025.

In de volgende twee paragrafen worden de algemene ontwikkelingen en een aantal financiële ontwikkelingen beschreven.

2. Algemene ontwikkelingen

Meerjarenbeleidsplan

Om de ambities uit het meerjarenbeleidsplan te realiseren zijn er vier programmalijnen, HUA noemt dit speerpunten. Via deze ‘speerpunten’ van beleid richt HUA zich op het toegankelijk maken van de collectie en toezicht op en advies over het informatiebeheer van de overheden.

In de vergadering van 17 juni 2024 heeft het AB de notitie “Prioritering en fasering meerjarenbeleidsplan 2025 – 2028” vastgesteld. Deze prioritering en fasering is op verzoek van het bestuur aangebracht om de aangekondigde bezuinigingen inhoudelijk richting te geven voor de jaren 2025 en 2029 en geeft antwoord op de inhoudelijke vragen op de toen aangekondigde bezuinigingen.

Speerpunt 1: Ketenpartner voor een betrouwbare overheid
Met 35,5 km op de plank en een aanhoudende instroom vraagt het beheer van papieren archieven en collecties ook de komende jaren nog volop de aandacht. Nu de overbrengingstermijn in de nieuwe Archiefwet wordt teruggebracht van 20 naar 10 jaar, zullen deze bestanden versneld beschikbaar gaan komen voor inzage door de burger. Ook voor dit jaar wordt een volumegroei van 500 tot 1000 meter verwacht. Deze forse instroom vraagt ook om voortzetting van het grootschalig digitaliseren van papieren archief via scanning on demand en in grote projecten, waar mogelijk in aansluiting op landelijke digitaliseringsprogramma’s.
Vanuit onze functie als regionaal centrum zullen niet alleen gemeente en provincie, maar ook de andere overheden die met HUA samenwerken, gebruik gaan maken van het e-depot van HUA.

Speerpunt 2: Zoeken, vinden en verbinden
De (digitale) studiezaal en de zgn.’ tweede schil’/mobiele studiezaal zullen verder worden ontwikkeld binnen het programma Digitale Dienstverlening en aan de hand van de visie op Dienstverlening. Het belangrijkste loket voor de dienstverlening is de website waar de gebruiker op een laagdrempelige en gepersonaliseerde manier zijn of haar informatie kan vinden. We onderzoeken de mogelijkheden voor de verdere ontwikkelingen op basis van gebruikersonderzoek.

Speerpunt 3. Nieuwe doelgroepen in het publieksprogramma
Een van de hoogtepunten dit jaar zal de viering zijn van 650 jaar Stichtse Landbrief. Onder voorzitterschap van de commissaris van de Koning neemt HUA actief deel aan de werkgroep. HUA organiseert een expositie in huis en neem ook deel aan andere activiteiten.
Met onze cultuureducatie bereiken we steeds meer leerlingen in basis en voortgezet onderwijs. En we hebben studiebijeenkomsten in huis voor studenten.

Speerpunt 4. Een duurzame en veerkrachtige organisatie
Op opleidingengebied staan er dit jaar twee thema’s centraal. In het eerste kwartaal organiseren we een cyber security awareness programma. Daarbij zetten we ook een digitale leergang op waarin we alle medewerkers

meenemen in een op maat gemaakte leergang op het gebied van de ontwikkelingen in de Microsoft 365 omgeving.
Om de duurzaamheid gerichter uit te kunnen werken in de komende jaren is het nodig met klimaatbeheersysteem uit te breiden met meer meetpunten en aangepast software.

Voortgang uittreding Rijk

De nieuwe archiefwet is op 18 februari 2025 aangenomen door de Tweede Kamer. De volgende stap is de behandeling van het wetsvoorstel in de Eerste Kamer, de precieze datum hiervan wordt begin maart bekend. Ook volgt de verdere uitwerking van nadere regels rond de uitvoering van de wet in het Archiefbesluit en de Archiefregeling. De definitieve vaststelling van de nieuwe archiefwet is nodig in verband met de opgenomen bepaling over delegatie van de Rijksarchieven in de provincie aan de RHC's. Zonder deze vaststelling van de wet kan het Rijk niet uittreden uit de RHC's.
Daarmee blijft de laatst afgegeven planning van de voorgenomen uittreding per 1 januari 2027 overeind en is er voldoende tijd om dit op alle vlakken goed voor te kunnen bereiden.
De interne werkgroep Aanpassing GR, gevormd uit de ambtelijke ondersteuning van de partners en HUA, hebben inmiddels alle benodigde stukken opgesteld voor aanpassing van de huidige gemeenschappelijke regeling in verband met de nieuwe WGR. De stukken zijn vanuit het AB HUA aangeboden aan gemeente Utrecht en provincie Utrecht. Het vervolg van dit traject wordt in 2025 verder opgepakt.
De werkgroep Aanpassing GR is vervolgens begonnen met het voorwerk voor het aanpassen van de gemeenschappelijke regeling naar een twee partijen GR.
De werkgroep Uittredingsregeling is bezig met het in kaart brengen van alle benodigde onderdelen voor een uittredingsplan. Dit is een arbeidsintensief traject waarbij er langzaam maar zeker vooruitgang wordt geboekt. Daarbij wordt er ook gekeken naar de mogelijke risico's die er kunnen ontstaan door de unieke situatie dat het Rijk in plaats van een volledig einde aan de samenwerking te maken zoals bij een reguliere uittreding, verbonden blijft bij de RHC's via een delegatiebepaling in de nieuwe archiefwet. Een groot deel van de mogelijke en reële risico's kunnen wellicht niet worden opgenomen in de uittredingsregeling omdat deze juridisch niet verder kan kijken dan 5 jaren na de uittredingsdatum. Er wordt gezocht naar aanvullende documentatie of regeling tussen de betrokken partijen zodat ook dit onderdeel voor de (verdere) toekomst goed geborgd blijft.
In het door alle partijen getekende convenant staat dat het de uitdrukkelijke bedoeling is dat de hoogte van de financiering en de wijze van indexatie in stand blijven. Omdat het nog steeds een voorgenomen uittreding betreft zijn de baten voor de komende jaren van het Rijk in de meerjarenbegroting gecategoriseerd onder noemer Bijdragen Rijk, Gemeente en Provincie.

Gemeentefonds en provinciefonds

In de zienswijze van de gemeenteraad van Utrecht van 6 juni 2024 op de ontwerpbegroting 2025 – 2028 is vanwege de herijking van het gemeentefonds gevraagd besparingsmogelijkheden in kaart brengen en om een analyse op specifieke taken te maken.
In de vergadering van 17 juni 2024 heeft het AB de notitie “Prioritering en fasering meerjarenbeleidsplan 2025 – 2028” vastgesteld. Deze prioritering en fasering is op verzoek van het bestuur aangebracht om de aangekondigde bezuinigingen inhoudelijk richting te geven voor de jaren 2025 en 2029 en geeft antwoord op de inhoudelijke vragen op de toen aangekondigde bezuinigingen.

Uit de notulen van het AB van 9 december 2024:
“RS (*R. Streefland als wethouder van GU)* geeft aan dat zij in het DB gesproken heeft over de vraag vanuit de gemeente over de bezuinigingen:
Zij geeft aan dat er vanuit de gemeente gevraagd wordt de toekomstige stijging van de deelnemersbijdrage van GU voor HUA voor 2026 te minimaliseren en waar mogelijk te temporiseren. De bijdrage voor 2026 blijft daarmee gelijk aan de bijdrage van 2025, waarmee de facto geen indexering plaatsvindt. RS kan geen toezegging doen hoe dit voor de jaren daarna zal gaan.”

Vanuit de provincie Utrecht (PU) of vanuit het Rijk zijn geen verzoeken ontvangen voor besparingen op de bijdrage.

De door de gemeente gevraagde bezuiniging voor 2026 is uitgewerkt in een mogelijk voorstel bij en in de ontwerpmeerjarenbegroting 2026 – 2029. Hiermee kan het bestuur zich een beeld vormen van de consequenties en de mogelijkheden voor alle drie de partners.
Voor 2025 zijn er vanuit deze vraagstelling geen specifieke aanpassingen nodig.

3. Financiële zaken

Indexering

In een reguliere cyclus bij een gemeente wordt in de komende maanden de kadernota 2025 opgesteld. Dit gebeurt in samenhang met de 1e Berap 2025. Bij het opstellen van deze kadernota 2025 doorwerkend naar 2026 (eind februari 2025) is het lastig nu al de financiële cijfers in te schatten voor de 1e Berap, dus tot en met april 2025 en daarmee voor het hele jaar 2025. De belangrijkste zaken worden hierin kort toegelicht.
In de vorige Kadernota 2024 en de Meerjaren programmabegroting 2024 – 2028 is voor de prijsindexatie de Europese consumentenprijsindex (HICP) van DNB gehanteerd. Hierbij wordt gerekend met de kerninflatie, dat is de HICP gecorrigeerd voor voedsel en energie prijs fluctuaties. Aangezien HUA niets te maken heeft met voeding en maar gedeeltelijk afhankelijk is van energieprijzen, is de kerninflatie geschikt voor HUA. In de meest recente Najaarsraming (december 2024) stelt DNB dat de kerninflatie HICP over heel 2023 is uitgekomen op 4,1% en wordt deze voor 2024 geraamd op 3,2%, voor 2025 op 3,2% en voor 2026 op 2,8%.
De onderhandelingen voor de CAO Gemeenten en SGO, zijn nog lopende eind januari 2025. Vooralsnog is de VNG de enige partij die een concreet bod op tafel heeft gelegd (24 januari 2024). De geboden percentages van de VNG zijn: per 1 april 2025: 3,1%; per 1 april 2026: 1,2%; per 1 januari 2027: 1,3%. DNB verwacht, in de Najaarsraming van december 2024, dat de contractlonen naar verwachting 4,5% zullen stijgen in 2025 en in 2026 met 3,6%. Op basis van beide bronnen worden de volgende percentages salarisverhoging gehanteerd, 2025: 4%; 2026: 2,5%.

Samenvattend:

1. Daar waar er reële prijsverhogingen zijn doorberekend aan HUA zullen deze eerst worden doorgevoerd in de aan te passen begroting voor 2025. Voor 2026 wordt deze dan geïndexeerd met 2,8%.
2. Voor de lonen in 2025 is de situatie onhelder, de huidige CAO loopt tot 31 maart 2025. Er is nog geen reel vooruitzicht wanneer er een nieuwe CAO wordt afgesloten. DNB verwacht dat de lonen in 2025 met 4,5% zullen stijgen en in 2026 met 3,6%. Deze percentages zullen gehanteerd worden voor de begroting.
3. Hanteren van de Europese consumentenprijsindex (HICP) kerninflatie van DNB Najaarsraming 2024, afgerond op hele procenten, aangehouden wordt voor 2025: 3% en voor 2026: 3%.

Financiële doorwerking

Van het Rijk heeft HUA voor 2024 door indexatie € 79.400 (2,8%) meer ontvangen voor de reguliere bijdrage dan begroot. Naast de in 2024 ontvangen gelden ontvangen de RHC's ieder een zogeheten kenniscomponent op het terrein van informatie, archief en digitalisering. Deze bedraagt als vast bedrag (d.w.z. geen indexering) € 50.000 per RHC van 2022 tot en met 2026.
In de vastgestelde begroting 2025 is voor de bijdrage van de gemeente Utrecht € 3.693.969 opgenomen. Bij de provincie Utrecht is voor 2025 het begrote bedrag van € 741.052 ingediend.

Om een stabiel beeld te kunnen presenteren is bij het opstellen van de (meerjaren) begroting, zoals elk jaar, uitgegaan van het continuïteitsbeginsel. Daarmee wordt ervan uit gegaan dat de financiële bijdragen van de partners gecontinueerd worden. De financiering van het Rijk is als partner in de gemeenschappelijke regeling in de vorm van een bijdrage opgenomen in de begroting 2026.
Voor 2025 kan het aandeel van de kosten voor het e-depot van de gemeente Utrecht bij HUA voor een groot deel gedekt, maar wel voor de laatste keer, worden geput uit de bestemmingsreserve Reserve e-depot gemeente Utrecht.

Met deze uitgangspunten is het mogelijk om voor de 2025 een sluitende aangepaste begroting te presenteren. Met de financiële inzichten uit de komende maanden zal dit worden vertaald in de 1e Berap 2025.

HET UTRECHTS ARCHIEF

JAARSTUKKEN 2024

Samenstelling van het Algemeen bestuur van Het Utrechts Archief:

Mevrouw Rachel Streefland, voorzitter (Dagelijks Bestuur / Algemeen Bestuur)
Mevrouw Anja Smit, vicevoorzitter (Dagelijks Bestuur / Algemeen Bestuur)
De heer Rob van Muilekom (Dagelijks Bestuur / Algemeen Bestuur)
Mevrouw Ineke Jansen (Algemeen Bestuur) tot en met 18 januari 2024
Mevrouw Eva Oosters (Algemeen Bestuur)
De heer Has Baker (Algemeen Bestuur)
De heer Paul Breevaart (Algemeen Bestuur) per 30 september 2024

Voorwoord

In de jaarstukken van Het Utrechts Archief vindt u een overzicht van de programmadoelen van onze organisatie, de daarbij horende werkzaamheden en projecten, de inzet van de financiële middelen en de resultaten in 2024.

De jaarstukken bestaan uit:
het jaarverslag: de programmaverantwoording en paragrafen;
de jaarrekening met balans per 31 december 2024 en de bijlagen.

Het Utrechts Archief legt in de jaarstukken verantwoording af over de realisatie van de Programmabegroting. Hierbij beschrijven we ons programma in drie speerpunten, met het gevoerde beleid en de daarvoor beschikbaar gestelde financiële middelen. In de jaarrekening is de financiële verantwoording opgenomen met toelichting en een balans met toelichting.

Vanuit onze missie werken we aan de speerpunten “Samen bouwen aan het archief van morgen”, “Jouw collectie Utrecht start bij HUA” en “Onze organisatie maken we met elkaar”. Binnen de speerpunten werken we aan vier innovatie programma’s. Bij de uitvoering van de speerpunten en programma’s zijn onze kernwaarden leidend: toegankelijk, duurzaam, verbindend en betrouwbaar. We zijn er voor iedereen die onze collecties en diensten wil (her)gebruiken voor recht en bewijs, onderzoek, onderwijs of cultuurbeleving.

2024 was het laatste jaar van ons meerjarenbeleidsplan 2020 - 2024. We maakten een aantal belangrijke afrondende stappen bij de uitwerking van onze beleidsspeerpunten en programma’s. Eind 2024 werd de definitieve inrichting van het e-depot met digitale diensten door het bestuur geformaliseerd. Hiermee is er nu een duurzame voorziening beschikbaar voor het beheren, bewerken en beschikbaar stellen van digitaal archief, onder regie van het nieuwe team Digitale Archiefdiensten. Ook legden we de laatste hand aan ons Programma Digitale Toegankelijkheid waarin we belangrijke kennis opdeden over de toepassing van Linked Open Data. Dit leverde succesvolle proof of concepts op, een structurele verbetering van onze infrastructuur én een enorme hoeveelheid metadata die direct raadpleegbaar is voor de burger. Voor de volgende periode werd ons nieuwe meerjarenbeleidsplan “De Collectie Utrecht: toegankelijk voor iedereen” vastgesteld. Vanaf 2025 gaan we hiermee gefaseerd en geprioriteerd aan de slag.
We digitaliseerden ruim 550.000 images, waaronder koloniale archieven van groot nationaal belang voor onderzoekers en in het bijzonder voor Nederlanders uit voormalig Nederlands Indië. Er stroomde ruim 700 meter archief binnen en werden er bijzondere aanwinsten verworven, zoals een tekening van Herman Saftleven en uniek fotomateriaal. De dienstverlening kreeg een belangrijke uitbreiding met de opening van een nieuw informatiepunt in de gemeente Nieuwegein, waar burgers de digitale collectie kunnen raadplegen zoals deze ook in de Studiezaal op de Alexander Numankade beschikbaar is. De digitale dienstverlening steeg in deze beleidsperiode fors tov de situatie in 2020. Zo steeg het websitebezoek met 20% en zijn nieuwe diensten als de chat, het digitale loket voor bouwtekeningen nu opgenomen in de reguliere dienstverlening. Het publieksprogramma kende een uitstekend jaar met onder meer de drukbezochte tentoonstellingen “De Getekende Stad” en lDoor de lens van Moesman”, die op veel bezoek én hoge publiekswaardering konden rekenen. Op het gebied van inspectie was er veel aandacht voor de migratie van het zaakdossier van de GU en werden verschillende thema-inspecties uitgevoerd. Ook werkten we mee aan de het opstellen van de nieuwe hotspotmonitor van de Gemeente Utrecht. Op het gebied van ICT werd het programma Regie op ICT afgerond, waarmee er een robuuste infrastructuur voor de interne automatisering en de digitale archieven is neergezet.
Bestuurlijk waren er verschillende ontwikkelingen die de nodige aandacht vroegen: de aanpassing van de huidige GR aan de WGR, de voorgenomen uittreding van het Rijk uit de GR, de nieuwe Archiefwet en het wijzigen van de GR naar een twee partijen GR

De interne organisatie was in in 2024 goed op orde met een laag ziekteverzuim, veel personeelsparticipatie, een goede verstandhouding tussen OR en directie en nul meldingen bij de vertrouwenspersoon. Hiermee gaan we met veel vertrouwen onze nieuwe beleidsperiode tegemoet.

Utrecht, 1 maart 2024

Namens het Managementteam van Het Utrechts Archief,
De directeur,
Drs. Chantal Keijsper

Inhoudsopgave

Samenstelling van het Algemeen bestuur van Het Utrechts Archief: 2

Voorwoord 3

I JAARVERSLAG 7

1 Jaarverslag 2024 7

1.1 Jaarrekeningresultaat 2024 7

1.2 Resultaatbestemming 7

1.3 Balans per 31 december 2024 8

Beleidsbegroting: programmabegroting 10

1.4 Speerpunt 1: Samen bouwen aan het archief van morgen 10

1.4.1 Doel 10

1.4.2 Beoogde maatschappelijk effecten 10

1.4.3 Effectenindicatoren 10

1.5 Speerpunt 2: Jouw collectie [Utrecht] start bij HUA 16

1.5.1 Doel 16

1.5.2 Beoogde maatschappelijke effecten 16

1.5.3 Effectenindicatoren 16

1.6 Speerpunt 3. Onze organisatie maken we met elkaar. 21

1.6.1 Programmadoel 21

1.6.2 Beoogde maatschappelijke effecten 21

1.6.3 Effectenindicatoren 21

1.6.4 Wat hebben we ervoor gedaan? 21

2 Paragrafen 26

2.1 Weerstandsvermogen en risicobeheersing 26

2.1.1 Beleid weerstandsvermogen en risicobeheersing 26

2.1.2 Weerstandscapaciteit 26

2.1.3 Risico-inventarisatie 26

2.1.4 Benodigde weerstandscapaciteit 29

2.1.5 Kengetallen Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) 29

2.2 Kapitaalgoederen en onderhoud 29

2.2.1 Algemeen 29

2.2.2 Waardering en afschrijving van activa 29

2.3 Verbonden partijen 30

2.4 Financiering 30

2.4.1 Algemeen 30

2.4.2 Wet verplicht Schatkistbankieren (Wet vSB) 31

2.4.3 Renterisiconorm 31

2.4.4 Kasgeldlimiet 31

2.5 Bedrijfsvoering 31

2.5.1 Organisatie inrichting en managementfilosofie 31

2.5.2 Huisvesting 33

2.5.3 Interne beheersing 33

2.5.4 BTW 33

2.5.5 Duurzaamheid 33

2.5.6 Rechtmatigheid 33

2.5.a Hoofdzaken 33

2.5.b Uitvoering controleplan rechtmatigheid 34

2.5.c Conclusies 34

II JAARREKENING 35
3 Balans per 31 december 2024 36
4 Staat van Baten en Lasten 2024 38
5 Grondslagen voor de waardering van activa en passiva 39
5.1 Grondslagen voor de waardering van activa 39
5.1.1 Immateriële vaste activa 39
5.1.2 Materiële vaste activa 39
5.1.3 Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar en andere overlopende activa 39
5.1.4 Liquide middelen 39
5.1.5 Overlopende activa 39
5.2 Algemene grondslagen voor waardering en resultaatbepaling 39
5.3 Grondslagen voor de waardering van passiva 40
5.3.1 Eigen vermogen 40
5.3.2 Voorzieningen 40
5.3.3 Netto vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar 40
5.4 Grondslagen voor de bepaling van het resultaat 40
5.5 Algemene grondslagen voor de opstelling van de jaarrekening 41
5.5.1 Missie 41
6 Toelichting op de balans per 31 december 2024 42
7 Niet uit de balans blijkende verplichtingen 47
8 Toelichting op de verschillen tussen de Staat van Baten en Lasten 2024 en de begroting 2024 48
9 WNT-verantwoording 2024 Het Utrechts Archief 51

III RECHTMATIGHEIDSVERKLARING 53

IV CONTROLEVERKLARING ACCOUNTANT 54

V VASTSTELLINGSBESLUIT DOOR HET ALGEMEEN BESTUUR VAN HET UTRECHTS ARCHIEF 55

I JAARVERSLAG

1 Jaarverslag 2024

1.1 Jaarrekeningresultaat 2024

Bij de 2e Bestuursrapportage 2024 is saldo van baten en lasten geprognosticeerd van € 0, het eindresultaat voor 2024 is uitgekomen op € 14.253.

Nr.	Omschrijving	Rekening 2023	Primaire begroting 2024	Begroting na wijziging 1e berap 2024	Begroting na wijziging 2e berap 2024	Rekening 2024
	LASTEN					
1	Personeel	4.668.859	4.614.770	4.802.770	4.585.568	4.620.901
3	Bedrijfsvoering	2.318.573	2.383.495	2.282.485	2.317.308	2.312.540
5	Publiek	322.739	307.880	518.130	434.102	430.249
7	Archieven en Collecties	352.643	381.360	246.120	326.062	284.673
9	Afschrijvingen	334.430	372.975	344.632	343.275	343.275
11	Financiële baten en lasten	-89.378	0	-150.000	-166.600	-153.712
	Totaal lasten	**7.907.866**	**8.060.480**	**8.044.137**	**7.839.715**	**7.837.926**
	BATEN					
2	Bijdragen rijk, gemeenten en provincie	7.004.968	6.958.301	7.190.810	7.323.572	7.323.370
4	Bijdragen derden	456.130	323.327	323.327	374.158	377.405
6	Verhuur zalen	0	0	0	0	0
8	Verkopen winkel	38.920	30.000	30.000	62.985	49.347
10	Verkopen overigen	27.433	0	0	0	23.057
12	Incidentele baten en lasten	0	0	0	0	0
	Totaal baten	**7.527.451**	**7.311.628**	**7.544.137**	**7.760.715**	**7.773.179**
	Batig saldo (baten - lasten)	-380.415	-748.852	-500.000	-79.000	-64.747
	Dotaties aan reserves en -fonds	0	0	0	420.000	420.000
	Onttrekkingen aan reserve en -fonds	762.708	748.852	500.000	499.000	499.000
	Saldo van baten en lasten	**382.293**	**0**	**0**	**0**	**14.253**

1.2 Resultaatbestemming

De jaarrekening 2024 van Het Utrechts Archief sluit met een positief saldo van € 14.253. Bij de aanbieding van de jaarstukken aan het bestuur vraagt HUA toestemming om het positieve saldo toe te voegen aan de algemene reserve. De algemene reserve zou daarmee uitkomen op € 712.961 en is daarmee onder de norm conform BBV, zie paragraaf 2.1.2 voor de berekening.

1.3 Balans per 31 december 2024

ACTIVA	31-12-2024		31-12-2023	
	€	€	€	€
Vaste Activa				
Immateriële vaste activa		**0**		**0**
- Kosten van onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief	0		0	
Materiële vaste activa		**916.080**		**1.229.388**
- Investeringen met een economisch nut	916.080		1.229.388	
Totaal vaste activa		**916.080**		**1.229.388**
Vlottende activa				
Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar		**2.266.358**		**1.910.511**
- vorderingen op openbare lichamen	21.820		53.786	
- Uitzettingen in 's Rijks schatkist met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	2.242.007		1.846.543	
- Overige vorderingen	2.531		10.182	
Liquide middelen		**51.432**		**52.229**
- Kassaldi	968		1.871	
- Banksaldi	50.464		50.358	
Overlopende activa		**360.640**		**334.931**
- Overige nog te ontvangen bedragen, en de vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen	360.640		334.931	
Totaal vlottende activa		**2.678.430**		**2.297.671**
Totaal generaal		**3.594.510**		**3.527.059**

PASSIVA	31-12-2024		31-12-2023	
		€		€
Vaste Passiva				
Eigen vermogen		**2.273.566**		**2.338.313**
- Algemene reserve	698.708		558.708	
- Bestemmingsreserve	1.560.605		1.397.312	
- Gerealiseerd resultaat	14.253		382.293	
Voorzieningen		**669.382**		**559.296**
- Voorzieningen ter egalisering van kosten	669.382		559.296	
Totaal vaste passiva		**2.942.948**		**2.897.609**
Vlottende passiva				
Netto vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar		**620.581**		**608.250**
- Overige schulden	620.581		608.250	
Overlopende passiva		**30.981**		**21.200**
- Overige vooruitontvangen bedragen die ten bate van volgende begrotingsjaren komen.	30.981		21.200	
Totaal vlottende passiva		**651.562**		**629.450**
totaal generaal		**3.594.510**		**3.527.059**

In onderdeel II “Jaarrekening” wordt de balans toegelicht.

Beleidsbegroting: programmabegroting

1.4 Speerpunt 1: Samen bouwen aan het archief van morgen

1.4.1 Doel

Met het meerjarenbeleidsplan 2021-2024 is gedurende vier jaar gewerkt aan het archief van morgen. Het Rijk is voornemens zich aan het einde van de beleidsperiode uit de Gemeenschappelijke Regeling terug te trekken, maar blijft verbonden aan Het Utrechts Archief voor het beheer van de analoge rijksarchieven. HUA werkte in deze periode aan een stevigere positie in de regio. Via samenwerkingsovereenkomsten levert HUA een breed aanbod aan archiefdiensten aan verschillende overheden waaronder de gemeente Nieuwegein en samenwerkingsverbanden, zoals de VRU en de GGDrU. Daarnaast levert HUA ook diensten aan particuliere instellingen zoals het Nederlands Volksbuurtmuseum en de Ridderlijke Duitsche Orde Balije van Utrecht. Voor het e-Depot ligt de focus op aansluiting van overheden. Op het gebied van particuliere archieven zetten we ons in de afgelopen beleidsperiode in om particuliere organisaties te ondersteunen om hun digitale archieven met behulp van Het Utrechts Archief duurzaam toegankelijk te maken.

1.4.2 Beoogde maatschappelijk effecten

A. Informatie beter toegankelijk en beschikbaar
B. Betrouwbare digitale informatie voor de lange termijn geborgd
C. Versteviging van de positie in de regio voor beheer en gebruik van archief
D. Meer diversiteit in de opbouw van onze collectie

1.4.3 Effectenindicatoren

A. Is een kwart van onze collectie (8,5 miljoen scans) online beschikbaar
B. Zijn alle middeleeuwse charters gevlakt, geconserveerd en gedigitaliseerd
C. Verwerken we naast film- en fotomateriaal op grote schaal videobanden
D. Is duurzaam digitaal beheer going concern
E. Is onze informatiearchitectuur ingericht volgens de eisen van de DERA & MARA
F. Heeft toezicht zich in belangrijke mate ontwikkeld tot systeemtoezicht
G. Documenteren we de Utrechtse samenleving met bijzondere aandacht voor hotspots, meerstemmigheid en inclusie

Aandachtsvelden in het speerpunt ‘Samen bouwen aan het archief van morgen’

Ad a. Informatie beter toegankelijk en beschikbaar

Indicatoren:

A. Is een kwart van onze collectie (8,5 miljoen scans) online beschikbaar
B. Zijn alle middeleeuwse charters gevlakt, geconserveerd en gedigitaliseerd
C. Verwerken we naast film- en fotomateriaal op grote schaal videobanden

Collectievorming en toegankelijkheid

In 2024 groeide het volume aan archieven en collecties onder beheer van HUA met bijna 700 m tot bijna 35,5 km in totaal. Zo werden naar de rijksarchiefbewaarplaats overgebracht: een aanvulling op het archief van het KNMI, een hele reeks archieven van het college van bestuur en diverse faculteiten van de Universiteit Utrecht en de archieven van de Burgerlijke Stand van de rechtsvoorgangers van de gemeente Vijfheerenlanden. De bewaarplaats van de gemeente Utrecht werd verrijkt met onder andere het fotoarchief van de afdeling Erfgoed, dat door HUA nader toegankelijk zal worden gemaakt. De werkzaamheden aan de archieven van de Griffie, de

Bestuurs- en Concerndienst en Stadswerken, die HUA in opdracht van het CIO Office van de gemeente heeft uitgevoerd, werden begin 2024 al afgerond. Stadswerken is intussen overgebracht; de vaststelling van de openbaarheidstermijnen door de gemeente Utrecht van de andere twee laat nog op zich wachten.
Onder de particuliere archieven die zijn verworven, verdienen speciale vermelding de archieven van: de Koninklijke Nederlandse Maatschappij voor Diergeneeskunde, de Stichting Seminarium van de Bond van Vrije Evangelische Gemeenten en aanvullingen op de familiearchieven van De Beaufort en van Quarles van Ufford (Rijk), en de archieven van het Bonifatiuscollege, de Stichting Joods Monument Utrecht en een aanvulling van de Doopsgezinde Gemeente (gemeente Utrecht). In de bewaarplaats van de provincie werden enkele kleinere archieven toegevoegd. Voor Nieuwegein was vooral de overbrenging van het bestuursarchief uit 2001-2011 van groot belang.
Belangrijke aanwinsten voor de collectie Beeldmateriaal vormden de aankopen van het zesde, ontbrekende deel van het door Herman Saftleven getekende stadsgezicht uit 1669, een serie tekeningen door Jeroen Hermkens van de restauratie van de Domtoren uit 2017-2024, schenkingen van een gezicht door Reinier Vinkeles jr. op het Stadhuis ca.1800, een tekening door Hendrik de Winter van het dorp Schoonrewoerd (Vijfheerenlanden) in 1737 en een zestal fotoalbums van bouwbedrijf Van Aken met ca. 200 foto's van alle door dit bedrijf gerealiseerde gebouwen in de stad uit de periode ca. 1895-ca. 1930.
Met 63 nieuwe archieftoegangen nam het aantal online doorzoekbare archieven ook in 2024 weer flink toe. Het aantal beschrijvingen in de beeldbank groeide met meer dan 15.000. Ook werden in samenwerking met vrijwilligers van de Historische Kring Nieuwegein ca. 3000 beelden ontsloten uit de collectie beeldmateriaal van de gemeente Nieuwegein. Deze komen in januari 2025 online en zullen via een speciale zoekschil ook beschikbaar komen via de HUA-terminal van het Historisch Informatiepunt dat in het najaar van 2024 is ingericht in de vernieuwde Bibliotheek in het Stadhuis van Nieuwgein. Hier mogen door een besluit van B&W van Nieuwegein ook auteursrechtelijk beschermde beelden uit die collectie en uit de bouwdossiers van Nieuwegein worden getoond.

Volume fysieke archieven en collecties

Volume collectie HUA (m1)	***2021***	***2022***	***2023***	***2024***
Archieven	27.590	28.331	28.486*	29.176
Bijzondere collecties (schatting)	Ca. 6.150	Ca. 6.200	Ca. 6.250	Ca. 6.300
Totaal	*33.740*	*34.531*	*34.736*	*35.476*

Archiefbewaarplaatsen Het Utrechts Archief

Archiefdepot Het Utrechts Archief	***Eind 2023***	***Aanwas 2024***	***Eind 2024***
Archiefbewaarplaats gemeente Utrecht			
Archieven overheid overgebracht	6.452	191	6.643
Archieven overheid uitgeplaatst	271	73	344
Archieven particulier	3.479	138	3.617
Totaal	*10.202*	*402*	*10.604*
Archiefbewaarplaats gemeente Nieuwegein			
Archieven overheid	1.117	123	1.240
Archieven particulier	47	24	71
Totaal	*1.164*	*147*	*1.311*
Archiefbewaarplaats provincie			
Archieven overheid	1.756	7	1763
Archieven particulier	140	1	141
Totaal	*1.896*	*8*	*1.904*
Archiefbewaarplaats Rijk			
Archieven overheid	7.694	85	7.779

Archieven particulier	7.530	48	7.578
Totaal	*15.224*	*133*	*15.357*
Summa totalis	*28486*	*690*	*29.176*

* Totalen Nieuwegein voor 2023 aangepast na hertelling.

Metadata op de website

Raadpleegbaar op de website	***2021***	***2022***	***2023***	***2024***
Archieven				
Archieven (titels)	2.031	2.055	2.112	2.175
Archiefvormers	5.101	5.135	5.137	5.135
Archieftoegangen (inventarissen)	1.442	1.508	1.585	1.615
Archiefbeschrijvingen (inventarisnummers)	1.052.374	1.094.891	1.128.280	1.187.014
Nader ontsloten archiefbeschrijvingen	3.553.398	3.639.946	3.663.132	3.671.755
Objecten	161.915	170.466	170.469	175.800
Personen	11.875.400	12.899.893	13.063.267	13.110.243
Adressen	105.140	224.891	244.527	244.527
Bouwdossiers			105.325	105.326
Collecties				
Bibliotheek	85.874	87.983	89.929	91.414
Beeldmateriaal	218.502	235.235	254.114	269.416
Affiches			11.646	11.820
AV-materiaal film globaal	719	801	855	936
AV-materiaal film uitgebreid	572	574	898	604
AV-materiaal filmfragmenten			10.368	10.797
AV-materiaal geluidsfragmenten			60	91
Gekoppelde termen Termennetwerk			552	1.963

Digitaal herbruikbare data / open data

Raadpleegbaar op de website: opendata (aantal datasets)	***2021***	***2022***	***2023***	***2024***
Open datasets	38.179	38.433	40.287	40.255
Archieftoegangen (via APEX)	1.837	1.543	1.843	1.842
Nader ontsloten archiefbeschrijvingen (via archieven.nl)	38.310	39.114	39.506	40.086
Beschrijvingen nadere toegangen (via wiewaswie)	3.796.095	3.856.652	3.878.793	11.322.582*
Objecten beeldmateriaal (via eigen website en archieven.nl)	167.076	177.454	209.525	228.288
Uitwisseling met andere platforms				
Akten HUA op Open Archieven (Bob Coret)	2.205.696	**	5.281.568	**
Personen HUA op Open Archieven (Bob Coret)			13.035.249	13.281.208
Datasets (archieftoegangen) op Datasetregister				1.571
Personen HUA op Netwerk Oorlogsbronnen	**	**	**	12.246
Toegangen HUA op Netwerk Oorlogsbronnen	**	**	**	110
Archiefvormers HUA op Actorenregister (open data)	5.101	5.101	5.101	5.101
Objecten beeldmateriaal HUA op Europeana (via Digitale Collectie NL)	165.465	165.465	165.465	165.465
Objecten beeldmateriaal HUA op Utrecht Altijd	107.122	106.373	106.473	106.473
Artikelen met beeldmateriaal HUA op Wikimedia			999 artikelen in 44 talen	1270 in 45 talen

* telmethode herzien.
** nog geen cijfers beschikbaar.

Digitalisering en conservering

De doelstelling om in deze beleidsperiode jaarlijks nieuwe 625.000 images van archieven te publiceren via enerzijds scanning on demand en anderzijds via grote projecten, werd met bijna 550.000 images in 2024 niet helemaal gehaald. Maar dankzij de extra inspanningen in de twee voorgaande jaren kan deze periode niettemin worden afgesloten met een meer dan voldoende resultaat. Eind 2023 was het beoogde totaal van 8,5 miljoen images in de Archiefbank al gerealiseerd. Samen met de 800.000 verouderde zwart-wit images van notariële akten telt de Archiefbank nu in totaal meer dan 10 miljoen images. Een groot project vormde de digitalisering van de 45m archief van de Ridderlijke Duitsche Orde uit de periode na 1811 (totaal 220.000 scans), dat begin 2025 zal worden opgeleverd. De twee digitaliseringsprojecten die in 2023 van start gingen met financiering van het Programma Indisch Erfgoed Digitaal, werden in 2024 beide voltooid. Belangrijke archieven over de voormalige koloniën in Indonesië en Irian Jaya uit 1930-1968 komen hiermee voor een brede doelgroep digitaal beschikbaar. In beide gevallen volgt in 2025 nog een vervolgproject dat erop gericht is de inhoud van deze scans op een betere wijze doorzoekbaar te maken, met goede waarborgen voor de persoonsgegevens op deze scans. Behalve op de eigen website zullen de scans ook beschikbaar komen op Onsland.nl, een landelijke website over het gedeelde Nederlands-Indonesisch verleden.

Digitale objecten op de website

Raadpleegbaar op de website	***2021***	***2022***	***2023***	***2024***
Archieven				
Archieven, gescande inventarisnummers	210.037	236.375	246.090	250.222
Archieven, scans in jpg	6.455.424	7.929.687	8.716.534	9.261.812
Archieven, scans in pdf multipage (akten Notaris)	1.175.676	1.175.676	1.175.676	804.348*
Archieven, getranscribeerde inventarisnummers			14	24
Archieven, digital born bestanden			2.133	2.133
Collecties				
Beeldmateriaal, scans tiff/jpg	218.502	235.235	254.114	269.416
AV, mp4	719	801	855	936
Kranten en periodieken, pagina's	240.093	240.093	278.609	275.974
Kranten en periodieken, alto XML	51.045.925	51.053.432	51.053.432	51.522.106

* gedeelte pdf's vervangen door images in jpg.

Het vlakken en digitaliseren van de middeleeuwse oorkonden van het kapittel van St.-Jan (ca. 2900 charters) stond in 2024 als gevolg van technische problemen en de pensionering van de fotograaf op een laag pitje; dit project zal in 2025 worden voltooid. Wel werd ook in 2024 weer een aantal in slechte staat verkerende inventarisnummers behandeld en gedigitaliseerd, zodat ze in digitale vorm weer kunnen worden geraadpleegd, ca. 100 in totaal. Het aantal voor gebruik geblokkeerde nummers is daarmee na tien jaar van gerichte aanpak teruggebracht van een totaal van 5000 tot minder dan 1000.
Tenslotte konden in 2024 ruim 80 nieuwe AV-bestanden worden gepubliceerd en kwamen op de landelijke website Delpher.nl de doorzoekbare scans beschikbaar van een grote verzameling kranten uit de collectie van HUA: in totaal maar liefst 450.000 pagina's uit diverse Utrechtse kranten uit de periode 1659-1945.

Ad b. Betrouwbare digitale informatie voor de lange termijn geborgd

Indicatoren:

D. Is duurzaam digitaal beheer going concern
E. Is onze informatiearchitectuur ingericht volgens de eisen van de DERA & MARA
F. Heeft toezicht zich in belangrijke mate ontwikkeld tot systeemtoezicht

Programma Digitale Duurzaamheid

In het laatste jaar van het programma Digitale Duurzaamheid (DiDu), dat in de zomer van 2021 van start is gegaan, richtte de aandacht zich met name op:

- Het inrichten en in gebruik nemen van de voorziening voor ontvangst en voorbewerking van digitaal archief dat in het e-depot moet worden opgenomen, ook wel aangeduid als het Digitaal Atelier. Na de eerste voorbereiding is de realisatie daarvan echter vertraagd doordat de beoogde apparatuur niet tijdig beschikbaar kwam. Deze staat nu gepland voor de eerste helft van 2025.
- Het inrichten en in gebruik nemen van de toegang voor ambtenaren. Deze is eind 2024 ingericht en getest als onderdeel van de impactanalyse die met de PU is uitgevoerd. Afronding van dat project volgt in Q1 van 2025.
- Het inrichten en in gebruik nemen van de toegang beperkt openbaar materiaal. Uitvoering van dit project is eveneens vertraagd, staat nu gepland voor de eerste helft van 2025.
- Het verder ontwikkelen van de Digitale Archiefdiensten: in samenwerking met de partners is een nieuwe PDC voor Toezicht, Advies en Digitale Archiefdiensten gerealiseerd die na vaststelling in het bestuur eind 2024 is gepubliceerd. In aanvulling op de voorwaarden voor digitale overbrenging is ook een set met technische specificaties ontwikkeld.
- Het opstellen van een Preservation policy: dit project is in voorbereiding.
- Het uitvoeren van proeftrajecten en impactanalyses bij de provincie als de gemeente Nieuwegein zijn impactanalyses uitgevoerd. De eindrapportages zullen begin 2025 worden opgeleverd. De eerder uitgevoerde trajecten bij de VRU en de GGDrU konden door gebrek aan geschikt personeel bij deze organisaties helaas nog niet volledig worden afgerond.
- Uitfaseren van het e-depot van het Nationaal Archief: bijna voltooid.

Om bovenstaande doelen allemaal naar behoren te kunnen realiseren, is besloten de duur van het programma met een half jaar te verlengen.
Ten slotte is een notitie opgesteld voor het AB over de doorontwikkeling en financiering van de Digitale Archiefdiensten in de beleidsperiode 2025-2028. Deze beleidsnotitie was in opeenvolgende bestuursvergaderingen onderwerp van gesprek, waarna deze in de december 2024 kon worden vastgesteld.

Ontwikkeling archieftoezicht

Veel aandacht is besteed aan de begeleiding van de migratie van alle zaakdossiers uit Exxcellence naar de nieuwe versie van dit systeem die in het najaar van 2024 en de eerste helft van 2025 gefaseerd wordt uitgevoerd voor alle organisatieonderdelen van de GU. Deze exercitie gaat voor HUA gepaard met een groot aantal adviesaanvragen voor vernietiging, waarvoor extra capaciteit is vrijgemaakt bij de archiefinspecteurs. Ook de review van enkele nieuwe handreikingen voor het Handboek Informatiebeheer (voorheen Kwaliteitssysteem) vroeg de nodige aandacht. Daarnaast volgde de gemeentearchivaris ook in 2024 (als agendalid) de vorderingen van het programma Informatie op orde bij de gemeente Utrecht.
Bij RUD en ODRU heeft de provinciearchivaris met het oog op de fusie van deze beide omgevingsdiensten in 2026 een thema-inspectie uitgevoerd i.s.m. de gemeentearchivaris van Zeist, tevens archivaris van de ODRU. Het rapport is inmiddels afgerond, evenals dat van de follow-up van de eerdere thema-inspectie bij Wigo4it, de samenwerkingsorganisatie die voor de vier grote steden ondersteunende services levert op het terrein van Werk en Inkomen. Tenslotte is in het najaar gewerkt aan nieuwe samenwerkingsovereenkomsten voor het

Archieftoezicht met alle verbonden partijen waar HUA het toezicht verzorgt. Daarin worden ook uren geraamd voor de levering van digitale archiefdiensten zoals advies bij migratietrajecten.

Ad c. Versteviging van de positie in de regio voor beheer en gebruik van archief

In het najaar van 2021 is Het Utrechts Archief een samenwerking aangegaan met de stichting Nederlands Volksbuurtmuseum (NVBM). De archieven en collecties die het NVBM zijn toen bij HUA in permanente bruikleen gegeven. Eind 2023 was het merendeel daarvan via kwalitatief goede beschrijvingen ontsloten via archieftoegangen, die inmiddels online zijn gepubliceerd. Tevens werden 7800 beelden ontsloten in de beeldbank en een kleine selectie aan film- en geluidsbanden. Het resterende werk zal in 2024 door worden afgerond. De uitvoering van de andere samenwerkingsovereenkomsten zoals die met de gemeente Nieuwegein en de Ridderlijke Duitsche Orde Balije van Utrecht verliep volgens plan. Nieuwe overeenkomsten werden opgesteld voor de uitvoering van het toezicht op het informatiebeheer in 2023-2024 bij de VRU, GGDrU, BghU, WIL en RUD. Voor het eerst zijn daarin ook uren opgenomen voor werkzaamheden van de Adviseur Digitale Informatie, die een belangrijke bijdrage levert bij het adviseren in migratietrajecten. Migraties vragen steeds aandacht vanuit het oogpunt van duurzaam digitaal beheer, wat in 2023 aanleiding gaf voor het opstellen en publiceren van een Handreiking Migratie en conversie. Deze werd samen met de verschillende aan HUA gerelateerde overheden ontwikkeld en de introductie ervan ging gepaard met een workshop voor medewerkers van deze overheden.

Ad d. Meer diversiteit in de opbouw van onze collectie

Indicator:

G. Documenteren we de Utrechtse samenleving met bijzondere aandacht voor hotspots, meerstemmigheid en inclusie

In september 2024 is een nieuwe commissie van start gegaan voor het opstellen van de nieuwe hotspotmonitor, in opdracht van het SIO van de gemeente Utrecht. De gemeentearchivaris vormt een van de deelnemers. Naar verwachting zal de nieuwe monitor in het voorjaar van 2025 worden opgeleverd. Hierin zal meer dan voorheen ook aandacht worden besteed aan de precieze afbakening van de hotspots en het bepalen van de betrokken actoren.
Aansluitend op de projecten die in 2023 van start gingen, kreeg het thema Koloniaal verleden en slavernij ook in 2024 veel aandacht bij HUA. In het verlengde van het eerder afgeronde project van de digitalisering van het archief van het Koninklijk Nederlands Aardrijkskundig Genootschap (Metamorfoze) is samen met het KNAG-bestuur gewerkt aan een subsidieaanvraag bij het OCW-programma FARO voor een project dat de rijke inhoud van dit archief ook voor het aardrijkskundeonderwijs voor middelbare scholen wil ontsluiten. Daarnaast is gewerkt aan de verdere digitalisering van de foto’s uit missie- en zendingsarchieven over Nederlands-Indië en Nieuw-Guinea, alsmede van de registraties van repatrianten uit voormalig Nederlands-Indië en Nieuw-Guinea door het Centraal Comité van Kerkelijk en Particulier Initiatief voor de Sociale Zorg ten behoeve van gerepatrieerden van de Nederlandse Hervormde Kerk, kortweg CCKP (Programma Indisch Erfgoed Digitaal). Deze zullen in 2025 op de website van HUA en op Onsland.nl worden gepubliceerd.
Tenslotte is een aanvraag ingediend en gehonoreerd bij Metamorfoze voor de digitalisering van het archief van het Zeister Zendingsgenootschap in het kader van het programma Slavernijverleden. Dit archief heeft namelijk bijzondere betekenis voor de geschiedenis van de slavernij in Suriname.

1.5 Speerpunt 2: Jouw collectie [Utrecht] start bij HUA

1.5.1 Doel

Het doel van dit speerpunt richt zich op dienstverlening van onze archieven en cultuureducatie in brede zin. Dankzij de investeringen in digitalisering in de afgelopen en toekomstige jaren, vindt veel dienstverlening aan onze gebruikers inmiddels online plaats. Door middel van programma's en projecten zijn we bezig om deze bronnen beter doorzoekbaar en vindbaar te maken. Daarnaast kunnen bezoekers terecht in onze studiezaal aan de Alexander Numankade.
Via het cultuureducatieprogramma dat bestaat uit het ontwikkelen en verzorgen van educatieaanbod voor PO en VO en het organiseren van exposities met publieksprogrammering, kan iedereen meer te weten komen over de collectie van HUA en de geschiedenis van Utrecht. Via deze activiteiten in het publiekscentrum op de Hamburgerstraat wordt HUA (h)erkend als inspirerende en actieve samenwerkingspartner op het gebied van Utrechts cultureel erfgoed. HUA heeft verschillende ambities voor het publieksprogramma: het optimaliseren van het aanbod voor de bezoekers, een jaarlijkse toename van het bezoek met 5%, het streven naar kostenreductie, het verhogen van de inkomsten, het aanboren van nieuwe markten en het nóg steviger verankeren van de organisatie in het Museumkwartier.

1.5.2 Beoogde maatschappelijke effecten

A. De (digitale) toegankelijkheid van de collectie en activiteiten vergroten voor een breder, diverser en inclusiever publiek.
B. Door gebruikers en bezoekers actief te betrekken zorgen voor een groter en breder maatschappelijk draagvlak en daarmee een groter ‘rendement’ van onze collectie.
C. Het Utrechts Archief is zichtbaar in de wijk door middel van partnerschappen met inwoners, maatschappelijke organisaties en erfgoed- en onderwijsinstellingen
D. Een bijdrage leveren aan inclusieve en participatieve cultuureducatie in de breedste zin in Utrecht (zgn. ‘formal and informal learning’).

1.5.3 Effectenindicatoren

a. Verloopt de dienstverlening grotendeels digitaal:
b. We brengen de openingstijden van de studiezaal terug ten gunste van de digitale raadpleging.
c. We richten ons door verbeterde toegankelijkheid en nieuwe diensten op een stijging van het gebruik van de onlinecollectie met 25%.
d. Is het aantal bezoekers met een migratieachtergrond aan het publieksprogramma verdubbeld.
e. Organiseren we jaarlijks één grote wisselexpo en twee participatieprojecten.
f. Hebben we een nieuw en inclusief educatieaanbod voor PO en VO ontwikkeld.
g. Zijn onze collecties vindbaar op hetutrechtsarchief.nl, Wikipedia, WieWasWie, Archieven.nl, UtrechtAltijd en het Netwerk Oorlogsbronnen.

Aandachtsvelden in het speerpunt ‘Jouw Collectie begint in HUA’

Ad a. De (digitale) toegankelijkheid van de collectie en activiteiten vergroten voor een breder, diverser en inclusiever publiek.

Indicatoren:

A. Verloopt de dienstverlening grotendeels digitaal:
B. We brengen de openingstijden van de studiezaal terug ten gunste van de digitale raadpleging

HUA voert standaard gedurende het jaar kwantitatief gebruikersonderzoek uit. Daarnaast doen we jaarlijks kwalitatief gebruikers- en klantonderzoek door middel van o.a. enquêtes. In 2024 lag de focus vooral op de bezoekers van de Expo en de klanten die contact met ons hebben gehad via inlichtingen.

Door de implementatie van het customer-supportsysteem Freshdesk en Freshchat in mei 2023 heeft team Dienstverlening een wezenlijke professionaliseringsslag gemaakt. Verzoeken van klanten worden gestructureerd en snel opgepakt, hierdoor kunnen we eenvoudig de kwaliteit en service monitoren. De integratie van de chatmodule en e-mailbeantwoording is een belangrijke stap in het optimaliseren van onze digitale dienstverlening. Ook geeft het systeem ons waardevolle inzichten over de diversiteit aan binnenkomende verzoeken: cruciale input in ons proces om de klant verder centraal te stellen.

2024 in cijfers

Onze (digitale) dienstverlening laat het volgende zien:

In de afgelopen 3 jaar is er een continue stijging te zien van het aantal inlichtingen. Ook in 2024 is een stijging van 2,3% in het aantal inlichtingenverzoeken via de email ten opzichte van 2023.

Het aantal chats is in 2024 stabiel gebleven. Wat opvalt bij zowel de chat als inlichtingen is dat het aantal vragen over stamboomonderzoek en personenonderzoek flink is gestegen. Ook bij de website is deze stijging te zien. Voor 2025 is het goed om hier extra aandacht voor te hebben binnen onze dienstverlening.

Het aantal aanvragen voor bouwtekeningen is in 2024 gestegen met 15% ten opzichte van 2023;

Een groot succes op het gebied van digitale dienstverlening blijven de bouwdossiers. Het zelfstandig kunnen aanvragen van digitale kopieën van afgeschermde bouwdossiers voldoet aan een enorme vraag en deze groei blijft doorzetten.

Het aantal gebruikers van de website www.hetutrechtsarchief.nl is gestegen met 21% sinds 2019.

In 2023 is Google overgestapt van Google Universal Analytics (GUA) naar Google Analytics 4 (GA4). We beoordelen trends op de website daarom over een periode van 5-6 jaar omdat de metingen heel wisselend zijn. De beeldbank en personenonderzoek blijven onverminderd de belangrijkste zoekonderwerpen. Was in 2019 nog 56% van de bezoeker nieuw; in 2024 was 85% een nieuwe bezoeker.

We ontvingen in 2024 3114 bezoekers in de studiezaal. Het studiezaalbezoek blijft daarmee stabiel. De digitale raadpleging heeft een steeds grotere plek gekregen in het onderzoek van onze klanten. Daarnaast vinden meer nieuwe mensen onze website en online diensten.

Ad b. Door gebruikers en bezoekers actief te betrekken zorgen voor een groter en breder maatschappelijk draagvlak en daarmee een groter ‘rendement’ van onze collectie.

Indicator:

C. We richten ons door verbeterde toegankelijkheid en nieuwe diensten op een stijging van het gebruik van de online collectie met 25%.
D. Zijn onze collecties vindbaar op hetutrechtsarchief.nl, Wikipedia, WieWasWie, Archieven.nl, UtrechtAltijd en het Netwerk Oorlogsbronnen.

De dienst Scanning on Demand, waarbij klanten een verzoek kunnen doen om archiefstukken te laten digitaliseren steeg in de afgelopen periode. Het aantal verzoeken bedroeg in 2024 3102; een stijging van 12,3% tov 2023.
In 2024 hebben we grote stappen gezet binnen het programma Digitale Toegankelijkheid, dat loopt van Q2 2022 tot en met Q1 2025. Dit driejarige programma leunt op twee pijlers:

1. Implementatie van Linked Open Data (LOD) om Het Utrechts Archief toegankelijk te maken voor hergebruik door anderen en als basis voor gemakkelijk zoeken op onze toekomstige eigen website;
2. De collectie digitaal toegankelijker maken door toepassing van innovatieve technologie, zoals Artificial Intelligence (AI).

Met collega's vanuit de hele organisatie werkten we aan deze twee pijlers en hebben we veel gerealiseerd in de afgelopen beleidsperiode:

1. LOD (Linked Open Data)
   Belangrijke pijler is het NDE (Netwerk Digitaal Erfgoed) compatibel maken van ons CBS (Collectie Beheer Systeem) MAIS-Flexis, ook wel de "vijf vinkjes" genoemd, i.s.m. onze leverancier DE REE, het NDE en meerdere archieven. Dit betekent dat wij LOD vanuit de bron kunnen gaan publiceren en met ons alle klanten van DE REE. Hiervoor hebben we ondersteuning ontvangen vanuit het NDE. In 2024 is de RDF-export fase 1 gerealiseerd, inclusief publicatie van datasets op het Dataset Register van het NDE. Daarnaast hebben we meegewerkt met het Stadsarchief Rotterdam en DE REE aan de implementatie van het "vinkje" van IIIF voor het toegankelijk maken van beeldmateriaal. Ook hebben we de realisatie van meerdere "vinkjes" in 2025 voorbereid en een roadmap gemaakt voor de totale implementatie. Verder werken we hard aan onze LOD mapping, waarop we goede feedback hebben gekregen van hergebruikers, externe experts en erfgoedinstellingen die vooroplopen in de implementatie van LOD.
   Ook hebben we samen met Kasteel Amerongen en Regionaal Archief Zuid-Utrecht (RAZU) onze LOD aan elkaar verbonden in een prototype zoekomgeving. Hiervoor hebben we wederom NDE-gelden ontvangen. Een mooi compliment is dat deze zoekomgeving als best practice is opgenomen in de nieuwe Nationale Strategie Digitaal Erfgoed 2025-2028.
2. AI (Artificial Intelligence)
   We ontsluiten onze archieven met behulp van AI, met name met Handwritten Text Recognition (HTR), waarmee we scans automatisch voorzien van transcripties en op deze manier full-text doorzoekbaar maken. Hiervoor gebruiken we HTR-platform Transkribus en open source programma Loghi. Ook hebben we Transkribus Sites gelanceerd, onze website om de scans en transcripties te publiceren voor de komende paar jaar en Sites gekoppeld aan onze moederwebsite. Daarnaast hebben we op AI-gebied ons verder verdiept in de (on)mogelijkheden van Large Language Models (LLM's). We hebben na een uitvoerige DPIA (risicoanalyse) met interne en externe specialisten (waaronder onze Chief Information Security Officer en Functionaris Gegevensbescherming) een pilot gestart waarin collecties uit de Burgerlijke Stand door een AI-pipeline met "human in the loop" worden gemetadateerd. Het proces van metadateren werd tot nu toe door specialisten en vrijwilligers uitgevoerd. Deel 1 van de pilot is voorspoedig verlopen; momenteel zijn we bezig met de evaluatie.

Zowel voor LOD als AI zijn we in nauw contact met andere innovatieve (erfgoed)instellingen. Wij organiseerden bijvoorbeeld landelijke kennissessies zoals "GPT-NL en de erfgoedsector" met SURF en TNO, waar een samenwerking met GPT-NL uit is ontstaan. Ook namen we deel aan LOD-feedbacksessies met archieven en organiseerden we er zelf een begin januari 2024. Daarnaast nemen we deel aan de beheergroep van de nieuwe LOD standaard PiCo (Persons in Contexts). Ook namen we deel aan een round table over LLM's op het Transkribus congres in Innsbruck, waren we lid van het kernteam van AI en cultuur van DEN, en presenteerden we over AI en erfgoed tijdens het Geschiedenis Festival.

Kroon op ons werk en de samenwerkingsverbanden zijn complimenten die we afgelopen jaar van collega's uit het erfgoedveld hebben mogen ontvangen, zoals "Het Utrechts Archief is het meest innovatieve archief van Nederland" en "Jullie zijn meer knooppunt binnen het Netwerk Digitaal Erfgoed dan sommige knooppunten". Daarnaast is HUA genoemd als best practice (met onze Sites HTR website) tijdens NDE dag door KVAN "Archief als Nutsvoorziening".

Binnen het project UTM (Utrecht Time Machine) werkt HUA ook intensief samen met andere partners. De website en apps bevatten 373 locaties (exclusief locaties uit films) met 516 verhalen, en 22 wandel-/fietsroutes. Er is een significante betrokkenheid van 19 deelnemende organisaties. Recente innovaties zijn de uitwerking van het winnende HackaLOD project, "Through the Looking Glass", door studenten van de HKU. Een andere doorbraak

is de koppeling van filmfragmenten uit de collectie van Het Utrechts Archief aan de Utrecht Time Machine. Via aansluiting op de experimentele LOD-omgeving van HUA konden 6165 filmfragmenten en 456 nieuwe locaties aan de UTM worden toegevoegd.

Andere hoogtepunten in 2024 zijn:

- Voltooiing metadatering van het notarieel archief na 30 jaar, een inspanning waar vele vrijwilligers en collega's aan hebben bijgedragen.
- 500.000 Persoonsnamen zijn doorzoekbaar van Utrechtse Gezinskaarten. Deze zijn toegankelijk gemaakt door onze circa 100 vrijwilligers op crowdsourcingsplatform "Het Volk".
- 120.000 Persoonsnamen van Indische Repatrianten zijn ontsloten, dankzij onze deelname aan het landelijke Programma Indisch Erfgoed Digitaal (PIED).

Ad c. Het Utrechts Archief is zichtbaar in de wijk door middel van partnerschappen met inwoners, maatschappelijke organisaties en erfgoed- en onderwijsinstellingen

Indicatoren:

E. Is het aantal bezoekers met een migratieachtergrond aan het publieksprogramma verdubbeld.
F. Organiseren we jaarlijks één grote wisselexpo en twee participatieprojecten.

In 2024 organiseerde HUA drie verschillende tentoonstellingen en één pop-up tentoonstelling. Van januari t/m half juli 2024 was de tentoonstelling "De Getekende Stad" aan de beurt met tekeningen uit de achttiende en negentiende eeuw.
Van 4-6 mei 2024 konden bezoekers gratis terecht in onze Expo voor een kleine pop-up tentoonstelling met als titel "Utrecht Bevrijd!" Deze pop-up tentoonstelling vormde het eindpunt van de Vrijheidswandeling die het Bevrijdingsfestival organiseerde en is goed bezocht.

Op 1 augustus openden wij de zomertentoonstelling "Storm!" over de storm die 350 jaar geleden het middenschip van de Domkerk deed instorten. Deze presentatie was een samenwerking met de Domtoren en DomUnder, waarbij er in de zomer veel activiteiten op het Domplein georganiseerd zijn, zoals de educatieve speurtocht en een pop-up tentoonstelling op het Domplein.

Op woensdag 9 oktober opende de tentoonstelling over de fotografie van Johannes Moesman. De tentoonstelling werd in 2024 goed bezocht, met meer dan 5000 bezoekers in het najaar van 2024.

Het aantal bezoekers dat in 2024 de expo bezocht steeg ook dit jaar weer ten opzichte van het jaar ervoor. HUA mocht circa 23.000 bezoekers verwelkomen, een stijging van zo'n 48% ten opzichte van 2023. Hiervan verwelkomden we 20.000 bezoekers bij de Expo en ruim 3.000 bezoekers bij de studiezaal.

Ad d. Een bijdrage leveren aan inclusieve en participatieve cultuureducatie in de breedste zin in Utrecht (zgn. 'formal and informal learning').

Indicator:

G. Hebben we een nieuw en inclusief educatieaanbod voor PO en VO ontwikkeld.

In 2024 ontvingen we in totaal 3719 leerlingen bij HUA, exclusief begeleiders. In 2023 waren dit er nog 3525; een stijging van 5,5%. Deze aantallen zijn onderverdeeld in 128 groepen, die als volgt onderverdeeld waren:

- 52 primair onderwijs groepen
- 33 voortgezet onderwijs groepen

- Mbo-groepen
- 6 HBO groep
- 15 WO groepen
- 20 Volwassenen groepen (Paleografie cursus).

Wij werken samen met Cultuur en School Utrecht (CSU) voor het boeken van klassen uit het primair en voortgezet onderwijs. In totaal 34 van de 128 groepen kwamen bij ons op bezoek via CSU. Dit is ruim 26,5%. Onderwijs aan het primair en voortgezet onderwijs heeft van oudsher altijd op onze locatie aan de Hamburgerstraat plaatsgevonden. In het kader van het educatieplan ontvangen we sinds oktober 2023 deze doelgroepen ook aan de Alexander Numankade. In 2024 betekende dit dat 77 groepen de HBS bezochten en 46 groepen de ANK. Bij de overige 5 groepen zijn onze docenten langs geweest op school zelf. Tot slot kwamen de groepen die ons in educatieverband bezochten in 2024 uit:

- Utrecht (92,19%)
- Amsterdam (5,47%)
- Bilthoven (0,78%)
- Hamburg (0,78%)
- Vianen (0,78%)

1.6 Speerpunt 3. Onze organisatie maken we samen.

1.6.1 Programmadoel

Dit speerpunt maakt het functioneren van de interne organisatie en van de front- en backoffice van HUA mogelijk. Het gaat hierbij om de huisvesting van de collectie en organisatie, de interne ICT-organisatie, personeelsbeheer, financiën, het informatiebeheer en de ontwikkeling van de organisatie.

1.6.2 Beoogde maatschappelijke effecten

Het speerpunt ondersteunt HUA en levert een bijdrage aan het benutten van het maximale rendement van het beheer en de toegankelijkheid van de collectie voor onderzoek en cultuureducatie.

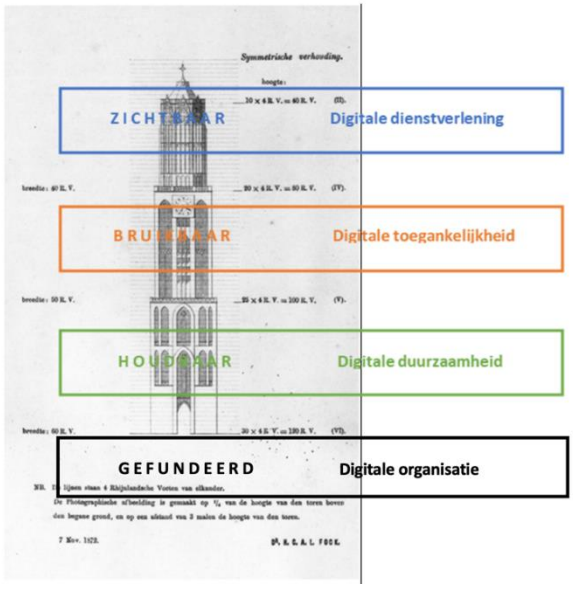
1.6.3 Effectenindicatoren

A. Zijn alle medewerkers qua vaardigheden en competenties voor hun werkzaamheden toegerust op de impact van de digitale transformatie en de netwerksamenleving. Hiervoor organiseren we elk jaar een trainingsprogramma toegespitst op een van de vier kernwaarden: 2021 – Betrouwbaar, 2022 – Toegankelijk, 2023 – Verbindend, 2024 – Duurzaam. Binnen de programma's Didi, DiTo, Didu en DiOr worden deze kernwaarden als randvoorwaarden meegenomen om het de aandacht te geven die wij belangrijk vinden. Daar waar binnen een programma ontwikkeling nodig is op deze thema's wordt hierop meer specifiek ingezoomd. De toepassing van de kernwaarden is op deze manier beter integraal opgenomen.
B. Is onze organisatie diverser en inclusiever opgebouwd door onze wervingsprocedure aan te passen. De werving & selectieprocedure zijn doorgelicht. De werving & selectieprocedure is zo ingericht dat alle kandidaten worden geselecteerd op dezelfde manier met dezelfde objectieve criteria.
C. Heeft HUA zijn digitale systemen en procedures geoptimaliseerd en vereenvoudigd. Alle systemen en procedures zijn doorgenomen en vereenvoudigd en het aantal systemen is in 2024 gereduceerd.

1.6.4 Wat hebben we ervoor gedaan?

Aandachtsvelden in het speerpunt 'Onze organisatie maken we met elkaar'

Meerjarenbeleidsplan 2021 - 2024

2024 zijn de vier innovatie programma's voor het grootste deel afgerond en kunnen we constateren dat de gevolgde werkwijze goede resultaten heeft opgeleverd.
Om de overgang naar het nieuwe meerjarenbeleidsplan 2025 – 2028 intern goed te faciliteren zijn er speciale sessie gehouden met de medewerkers. We hebben eind 2024 tevens een sessie georganiseerd waarin met elkaar de opbrengsten uit de programma's hebben gevierd. In navolging op eerdere bijeenkomsten met het personeel hebben we in deze sessie ook duidelijk gesproken over de zaken waar we mee zullen stoppen. Dit om te voorkomen dat er alleen maar werkzaamheden bijkomen en projecten open blijven staan en daarmee de werkdruk onnodig wordt verhoogd. Begin 2025 wordt er een sessie georganiseerd waarin we het nieuwe meerjarenbeleidsplan 2025 – 2028 op zullen starten.

Organisatie en personeel

In 2024 heeft het MT gesloten om in afwachting van een eventuele bezuiniging waar mogelijk vacatures on hold te zetten of met tijdelijke contracten te werken. Kritische vacatures zijn wel vervuld. Zo is het ondanks de krapte op de arbeidsmarkt geluktom een informatiemanager te vinden die intern verder wordt opgeleid.

ARBO

In 2024 is het traject om de huis- en omgangsregels op te stellen afgerond en zijn deze met de medewerkers en OR besproken en gepubliceerd op intranet. De regels zijn hiermee expliciet geworden en er kan indien nodig naar verwezen worden. Ook nieuwe medewerkers krijgen de regels uitgereikt en worden gevraagd na lezen deze te ondertekenen en terug te sturen.
Begin 2024 is een nieuwe vertrouwenspersoon gestart wegens pensionering van de vorige vertrouwenspersoon. Er zijn in 2024 geen meldingen geweest van ongewenst gedrag.
In het kader van het vitaliteitsbeleid zijn er health checks aangeboden waar ongeveer 1/3 van de medewerkers gebruik van heeft gemaakt. Het ziekteverzuim is gestegen naar 7,19% over 2024. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door een aantal langdurig zieken. Gelukkig zijn inmiddels een aantal collega's hersteld waardoor het verzuim weer aan het dalen is.

Vrijwilligersbeleid

Het archief heeft naast medewerkers ook altijd een grote groep vrijwilligers aan zich weten te binden. Een grote groep van vrijwilligers werkt nu mee via crowdsourcing projecten. Op deze manier kunnen vrijwilligers onafhankelijk van tijd en plaats een bijdrage leveren. Daarnaast zijn er nog enkele vrijwilligers op direct wijze verbonden aan HUA, zij staan HUA bij met hun specialistische kennis.

Van ICT naar Informatiemanagement

In de vorige jaarrekening hebben we gerapporteerd over dit onderwerp onder de paragraaf “Digitaal Werken en mobiel / thuiswerken. Met de professionaliseringsslag die we in 2024 hebben weten ter realiseren kreeg het afgesloten interne programma Regie op ICT na 3 jaar een natuurlijk moment om af te ronden. Met het in dienst nemen van een junior informatiemanager en het aantrekken van een (tijdelijke) consultant / senior informatiemanager krijgt ICT binnen HUA ook daadwerkelijk de regierol. Daarom zal het team in 2025 omgevormd worden naar een team Informatiemanagement.

ICT Service Management

In 2024 zijn het netwerkbeheer, het werkplekbeheer en de telefoniediensten overgedragen aan een externe partij, Score Utica. Daarbij is er door Score Utica een SOC/SIEM oplossing geïmplementeerd zodat er een continue actieve bewaking is van de IT-omgeving van HUA. De verder samenwerking tussen Score Utica en HUA krijgt vorm door de inrichting en uitvoering van het Dossier Afspraken en Protocollen. (DAP) Er is inmiddels een herstructureerde versie van het DAP gedeeld, n.a.v. onze feedback.

Informatiebeveiliging

In mei van dit jaar is er een Pentest uitgevoerd door onze CISO (bureau InCyber) en in december heeft InCyber een controle op onze firewall uitgevoerd. Uit beide acties is de constatering van InCyber dat HUA een volwassen beveiligingssituatie heeft. Het proces waarmee toegang wordt verleend tot onze ICT-infrastructuur is verder geprofessionaliseerd en geautomatiseerd.

Projecten

Uit de eerste analyse medio 2024 van de gegevensopslag op de systemen van HUA lijkt er een verschil te zijn met de verwachte opslagcapaciteit uit 2023 op basis waarvan het nieuwe opslagsysteem Fast LTA Silent Bricks is ingericht. AXIANS, onze partner op storage/backup/Linux gebied, heeft een analyse op deze opslagsystemen

afgerond en gedeeld met ons. Dit zal zijn vervolg krijgen in 2025. Daarmee hebben we het nieuwe opslagsysteem nog niet actief in gebruik kunnen nemen, waardoor we de afschrijvingen op deze investering nog een jaar, naar 2026, hebben moeten verplaatsten.

Energiekosten en duurzaamheid

Bij warmteverbruik is de lijn voor besparing in de A-toren doorgezet vanuit 2023. We kunnen nu zien wat de besparingsmaatregelen over een heel jaar opbrengen. In 2 jaar tijd is het verbruik in GigaJoule (GJ) voor de A-toren teruggebracht van 161 GJ naar een jaarverbruik van 69 GJ. Ook het kantoordeel op de Alexander Numankade hebben we nog iets verder terug weten te brengen. Voor de B-toren (+13%) en de Hamburgerstraat (+2%) zijn in 2024 geen verdere acties mogelijk en hebben we ook iets meer verbruikt aan warmte ten opzichte van 2023. Ten opzichte van 2021 zitten we nog steeds een stuk lager in verbruik, ook voor de B-toren en de Hamburgerstraat. Door lagere energiekosten voor warmtelevering in 2024 zijn de kosten gedaald ten opzichte van 2023.

Warmteverbruik (GJ)	2022	2023	Verschil +/-	2024	Verschil +/-
Alexander Numankade					
Kantoor	200	205	3%	192	-6%
A-toren	161	101	-37%	69	-32%
B-toren	340	328	-4%	369	13%
Hamburgerstraat	470	470	0%	481	2%

Het verbruik van elektra is op de Alexander Numankade ook teruggebracht. Dit komt door de acties genomen in de A-toren maar ook door in het kantoordeel halogeenlampen te vervangen voor Ledlampen. Eind 2024 zijn de noodverlichting armaturen vervangen voor Ledarmaturen in de gangen en ook de kantoor TL-bakken zijn vervangen door Ledarmaturen. Dit laatste verschil zal in 2025 duidelijk worden in de verbruiken. Op de Hamburgerstraat is het verbruik nagenoeg gelijk gebleven (1% gestegen). In 2025 worden ook daar op de kantoren de TL-bakken vervangen voor Ledarmaturen. De vervanging voeren we zelf uit wat veel geld aan installatiekosten bespaart.

Electraverbruik (KWh)	2022	2023	Verschil +/-	2024	Verschil +/-
Alexander Numankade totaal	591	577	-2%	519	-10%
Hamburgerstraat	175	164	-7%	165	1%

In 2024 zijn voorbereidingen getroffen om in 2025 het gebouwbeheersysteem te kunnen vervangen voor de depot-torens. Dit maakt het mogelijk om daarna beter inzicht te hebben in de verbruiken en gerichter te kunnen besparen op energie warmte alsmede elektra. Het is dan voor de B-toren ook mogelijk om besparingen te gaan realiseren. Om dit alles inzichtelijker te maken zullen er wel nog een aantal investeringen in klimaatapparatuur gedaan moeten worden nadat het gebouwbeheersysteem vervangen is. Ook dit zal uitgevoerd worden in 2025 of begin 2026.

Meerjarenonderhoudsplan

In 2024 hebben we door een externe partij een conditiemeting van de gebouwen volgens NEN 2767 laten uitvoeren. Hiermee zijn alle huidige gebreken, benodigde acties en de uitgaven voor de komende jaren in kaart gebracht. Ook is het kostenniveau geactualiseerd naar het prijspeil van 2024.
Dit heeft vervolgens geleid tot een doorrekening van de meerjarenonderhoudsvoorziening. De stand van de voorziening per 31-12-2024 is afdoende. Dit alles is afgestemd met de accountant.

Uittreding Rijk

De nieuwe archiefwet zoals beoogd per 2021 is ook in 2024 niet vastgesteld door de Eerste en Tweede Kamer. Dit heeft tot gevolg dat de benodigde looptijd voor de implementatie van alle veranderingen bij Rijk en partners gepland staat voor 1 januari 2027. Deze vaststelling van de nieuwe archiefwet is nodig in verband met de opgenomen bepaling over delegatie van de Rijksarchieven in de provincie aan de RHC's. Zonder deze vaststelling van de wet kan het Rijk niet uittreden uit de RHC's.
De interne werkgroep Aanpassing GR, gevormd uit de ambtelijke ondersteuning van de partners en HUA, hebben inmiddels alle benodigde stukken opgesteld voor aanpassing van de huidige gemeenschappelijke regeling in verband met de nieuwe WGR. De stukken zijn vanuit het AB HUA aangeboden aan gemeente Utrecht en provincie Utrecht. Het vervolg van dit traject wordt in 2025 verder opgepakt.
De werkgroep Aanpassing GR is vervolgens begonnen met het voorwerk voor het aanpassen van de gemeenschappelijke regeling naar een twee partijen GR.De planning is om de benodigde stukken medio 2025 aan de betrokken partijen aan te kunnen bieden.
De werkgroep Uittredingsregeling is bezig met het in kaart brengen van alle benodigde onderdelen voor een uittredingsplan. Dit een arbeidsintensief traject waarbij er langzaam maar zeker vooruitgang wordt geboekt. Daarbij wordt er ook gekeken naar de mogelijke risico's die er kunnen ontstaan door de unieke situatie dat het Rijk in plaats van een volledig einde aan de samenwerking te maken zoals bij een reguliere uittreding, verbonden blijft bij de RHC's via een delegatiebepaling in de nog vast te stellen nieuwe archiefwet. Een groot deel van de mogelijke en reële risico's kunnen niet worden opgenomen in de uittredingsregeling omdat deze juridisch niet verder kan kijken dan 5 jaren na de uittredingsdatum. Er wordt gezocht naar aanvullende documentatie of regeling tussen de betrokken partijen zodat ook dit onderdeel voor de (verdere) toekomst goed geborgd blijft. De werkgroep wil medio 2025 een conceptplan gereed hebben zodat het grootste deel van de voorbereidingen getroffen zijn als de definitieve uittreeddatum bekend wordt.

4. Continuïteit.

In het kader van deze jaarrekening 2024 is het belangrijk om te melden dat OCW in de brief van 22 november 2022 "Uitreden en bestuurlijke afspraak" een paragraaf wijdt aan de continuïteit van de samenwerking bij de voorgenomen uittreding. In deze paragraaf bevestigt OCW de rol en betekenis van de RHC's. Het Rijk beschrijft vervolgens dat het wetsvoorstel van de Archiefwet 20XX een grondslag biedt om na uittreden uit de gemeenschappelijke regelingen de verantwoordelijkheid voor het beheer van de archiefbescheiden van het Rijk aan de RHC's over te dragen. Deze grondslag maakt tevens mogelijk om de RHC's een specifieke uitkering te verschaffen om de kosten van het beheer te dekken. Het Rijk beëindigt deze passage dat het verwacht dat er voor RHC's geen negatieve financiële effecten zullen optreden.
In de juni vergadering van 2023 heeft het Algemeen bestuur de besloten tot voortzetting van de gemeenschappelijke regeling HUA. Daarbij heeft bestuur de opdracht gegeven om twee werkgroepen op te zetten. De ene werkgroep zal de nieuwe tekst van de gemeenschappelijke regeling voorbereiden en de andere werkgroep zal de uittredingsregeling voorbereiden. Daarmee wordt er ook vanuit HUA gewerkt aan de continuïteit.
Op 1 februari 2024 is het convenant tussen OCW en de RHC's getekend. In dit convenant en side-letter worden aanvullende zaken benoemd met als doel de langdurige relatie en financiering te bestendigen.
Dit convenant hoort bij het geheel van de nieuwe archiefwet 20XX (die de basis vormt voor de uittreding en de wettelijke gefundeerde delegatie van de archieftaak van de analoge archieven in de provincie aan de RHC's), de aanpassing van de gemeenschappelijk regeling voor de nieuwe situatie, de SPUK (specifieke uitkering) en de

uittredingsregeling voor de afronding van vorige gemeenschappelijke regelingen en mogelijk aanvullende zaken voor de toekomstige situatie.

In bestuursvergadering van maart 2024 is Het Utrechts Archief door de voorzitter en de gedeputeerden geïnformeerd over de herijking van het gemeentefonds en het provinciefonds en de gevolgen voor zowel de gemeente Utrecht als ook de provincie Utrecht vanaf 2026. Er was vanuit gemeente en provincie op dat moment geen nadere duiding over richting en omvang bekend over de mogelijke gevolgen van de bijdrage van beide partners.
Anticiperend hierop heeft HUA een zeer voorzichtig financieel beleid gevoerd door scherp op arbeidscontracten te letten en de materiële uitgaven. Dit heeft geresulteerd in een hoger resultaat en daardoor lagere uitputting van de bestemmingsreserves. Dit is gerapporteerd in de tweede berap van 2024. De uitkomst van de jaarrekening 2024 ligt dicht bij de verwachtingen uit deze tweede berap.
In de bestuursvergadering van december heeft mw. Streefland, als wethouder van de gemeente Utrecht, de vraag aan HUA gesteld om voor 2026 geen indexering toe te passen op de jaarlijkse bijdrage en ook de jaarlijkse bijdrage van de gemeente Utrecht voor het e-depot niet in rekening te brengen. HUA zal dit voor de concept meerjarenbegroting 2026 – 2029 doorrekenen. Deze doorrekening en een mogelijke oplossing zal aan het bestuur in maart 2025 worden voorgelegd.

2 Paragrafen

2.1 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

2.1.1 Beleid weerstandsvermogen en risicobeheersing

Onder risico wordt verstaan een mogelijke gebeurtenis die het realiseren van strategische of operationele doelen belemmert. Vanuit deze definitie zijn de risico's van HUA benoemd. Deze risico's worden afgedekt door maatregelen als het afsluiten van verzekeringen, het vormen van voorzieningen, het creëren van bestemmingsreserves en het inrichten van de administratieve organisatie en interne controle. Regelmatig zal in tussentijdse bestuurlijke rapportages worden gerapporteerd over de stand van zaken van de risico's. Besproken zullen daarbij worden of beheersmaatregelen zijn uitgevoerd en of die het gewenste effect hebben. Dat moment van bespreken wordt ook gebruikt om nieuwe risico's in beeld te brengen en/of aanvullende beheersmaatregelen te treffen. In 2016 heeft het AB de nota 'Weerstandsvermogen en risicomanagement' vastgesteld. Voor de jaarrekening 2021 zijn de risico's wederom doorgenomen door het MT en geactualiseerd.

2.1.2 Weerstandscapaciteit

Bij de weerstandscapaciteit gaat het om de mate waarin HUA in staat is om middelen vrij te maken om substantiële tegenvallers op te vangen zonder dat dit aanpassing van het beleid vereist.
Het BBV geeft aan dat het weerstandsvermogen bestaat uit:

1. de algemene reserve
2. de stille reserves
3. de post voor onvoorziene uitgaven
4. de onbenutte belastingcapaciteit

Aangezien HUA alleen een algemene reserve heeft, is de weerstandscapaciteit (na de voorgesteld verwerking van het resultaat 2024) op dit moment € 712.961 (stand 31 december 2024).
De onderdelen "stille reserves", "onvoorziene uitgaven" en "onbenutte belastingcapaciteit" zijn voor HUA niet van toepassing.
De bestemmingsreserves van HUA, welke niet meetellen in het weerstandsvermogen, bedroegen in totaal op 31 december 2024 € 1.560.605. Dit is inclusief de dotaties conform de vastgestelde 2e Berap 2024.
Inclusief het nog te bestemmen resultaat over 2024 van € 14.253 bedraagt het eigen vermogen van HUA € 2.273.566.
In de gemeenschappelijke regeling voor HUA staat dat de algemene reserve van HUA maximaal 10% van de bijdrage van de deelnemers aan de Gemeenschappelijke Regeling mag zijn. De Rijksbijdrage bedroeg € 3.017.524, de Gemeentelijke bijdrage bedroeg € 3.586.378 en de bijdrage van de provincie bedroeg € 719.468. Samen is dat € 7.323.370. De algemene reserve mag dan 10% hiervan bedragen, dat is € 732.337. De huidige stand van de algemene reserve (na het voorstel van het nog te bestemmen resultaat 2024) bedraagt € 712.961 en is daarmee onder de norm.

2.1.3 Risico-inventarisatie

HUA heeft tot taak het beheer te onderscheiden in verwerven, beheren en beschikbaar stellen van de in de rijksarchiefbewaarplaats in de provincie Utrecht en de archiefbewaarplaats van de gemeente Utrecht en de provincie Utrecht berustende archiefbescheiden. Bovendien is het een taak van HUA de gemeentelijke en de provinciale informatiehuishouding te inspecteren en daarover te adviseren. Daarnaast heeft HUA tot taak het verrichten van door de minister, gemeente of provincie opgedragen taken, zoals de presentatie aan de Hamburgerstraat. Voor de bekostiging van de uitvoering van deze taken is HUA nagenoeg geheel afhankelijk van de gemeente Utrecht, de provincie en het ministerie van OCW.

Hierna worden de belangrijkste risico’s weergegeven, voor zover deze bekend zijn ten tijde van het opstellen van de begroting en de gepresenteerde jaarrekening. Daarbij is een analyse gemaakt van de omvang en de kans dat het risico zich voordoet. Door deze twee elementen (omvang van een risico en kans dat het zich voordoet) met elkaar te combineren, kan een inschatting van de netto gevolgen van deze risico’s worden gemaakt.

#	Thema	Gebeurtenis	Oorzaak	Gevolg	Mogelijke oplossingen	Financieel effect	Eens in de jaren	Kans	Benodigde weerstandcapaciteit
1A	Calamiteit	Brand depot's	Calamiteit	Delen archieven ernstig beschadigd	Grootschalig conserveren en restauratie toepassen en alternatieve opslag	250.000	25	4	10.000
1B	Calamiteit	Grote ecologische veranderingen	Crisis	Delen archieven ernstig beschadigd	Grootschalig conserveren en restauratie toepassen en alternatieve opslag	250.000	10	10	25.000
N	Calamiteit	(Verplicht) voorbereiden crisissituatie	Crisis	Continueren dienstverlening onder verzwaarde omstandigheden	Voorbereidingen uitwerken implemeteren	200.000	10	10	20.000
2	Calamiteit	Epidemie	Calamiteit	Mogelijke uitval van cruciale functies op wettelijke taken	Inhuur interim medewerkers	200.000	10	10	20.000
3	Calamiteit	Epidemie	Calamiteit	Uitval relevante functies en daardoor achterstanden in contractuele werkzaamheden voor derden	Inhuur expertise	100.000	10	10	10.000
4	Calamiteit	Epidemie	Calamiteit	Exposities worden uitgesteld en dit leidt tot lagere inkomsten	Planningen opschuiven	30.000	10	10	3.000
5	Calamiteit	Epidemie	Calamiteit	Exposities moeten worden uitgesteld en dit brengt meerkosten met zich mee	Planningen opschuiven	60.000	10	10	6.000
6	Partners	Uittreding Rijk	Veranderde visie OCW en NA op samenwerking RHC's	Zorg voor en huidige financiering van analoge collectie Rijk is blijvend toegezegd na uittreding Rijk uit GR (voorgenomen uittreding 2025)	Binding partners aan RHC's	2.964.364	25	4	118.575
7	Partners	Bezuinigingen bij GR partners	Herprioritering beschikbare budgetten bij partners	Vermindering van vaste bijdrage van 10%	Bezuinigen bij HUA na eerste jaar	739.911	10	10	73.991
8	Partners	Andere inrichting inhoudelijke samenwerking partners	Veranderde visie partners op inhoudelijke samenwerking	Deelname wijzigt en daarmee 25% van de bijdrage	Migreren en andere voorziening realiseren	1.849.778	25	4	73.991
9	Partners	Uittreding DVO, andere samenwerking	Veranderde visie DVO partijen op samenwerking	Deelname wijzigt of stopt	Migreren en andere voorziening realiseren	323.327	5	20	64.665
10	Buitenwereld	Cyberrisico - Ransomware	Hacken van databases	Data niet meer toegankelijk	Backup bestanden terugzetten	250.000	10	10	25.000
11	Buitenwereld	Exit traject leverancier van digitaal depot	Diverse faillissement leverancier etc	Uitfaseren huidige applicatie en migratie naar nieuwe aan te besteden omgeving	Contracten herzien en migratie naar nieuwe aan te besteden omgeving	250.000	10	10	25.000
12	Buitenwereld	Claim auteursrechten	Onvolledige registratie auteursrechten archiefbank	Claims van derden	Schikking sluiten	50.000	10	10	5.000
13	Buitenwereld	Claim datalek	Onvolledige registratie persoonsgegevens archiefbank	Claims van derden / boete	Schikking sluiten	100.000	10	10	10.000
14	Buitenwereld	Opzeggen huur HBS	Conflict met verhuurder	EXPO kan niet doorgaan op deze locatie	Andere locatie of andere vorm zoeken	250.000	20	5	12.500
15	Buitenwereld	Opzeggen huur HBS	Conflict met verhuurder	Verhuizen voorzieningen van HBS naar ANK	Verhuizen naar ANK	250.000	20	5	12.500
16	Buitenwereld	Informatie wordt wettelijk openbaar en leidt tot protesten en/of processen	Onbekendheid publieke opinie met wetgeving	Opdracht tot terugzetten gegevens / juridische activiteiten	Herstelwerkzaamheden bij publicatieomgeving	50.000	20	5	2.500
17	Intern	Afwezigheid medewerkers	Vertrek en ziekte van medewerkers	Missen kennis en sturing	Inhuren van tijdelijke medewerkers	100.000	5	20	20.000
18	Intern	Arbeidsconflict	Verschillen van inzicht	Verstoorde arbeidsrelatie	Wachtgeldvoorziening incl juridische ondersteuning	250.000	7	14	35.714
	Totaal								**573.436**

(* In de Beleidsnota Weerstandvermogen en Risicomanagement worden zaken met een structureel karakter geacht onderdeel te zijn van de Begrotingsruimte. Dit zijn zaken die immers te voorzien zijn en daardoor kunnen er maatregelen getroffen worden die worden vertaald in de begroting. Daarmee is dit risico alleen meegenomen voor een eerste jaar.)

2.1.4 Benodigde weerstandscapaciteit

Op basis van de risico-inventarisatie bedraagt de benodigde weerstandscapaciteit € 573.436. De beschikbare weerstandscapaciteit (na het voorstel van het nog te bestemmen resultaat 2024) is € 712.961. Daarmee is de verhouding (beschikbaar/nodig) 1,24. Daarmee scoort HUA goed. Dat houdt in dat HUA in staat is om de onderkende risico's financieel te dragen.

2.1.5 Kengetallen Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV)

De kengetallen zijn getallen die de verhouding uitdrukken tussen bepaalde onderdelen van de begroting, jaarrekening en de balans en kunnen helpen bij de beoordeling van de financiële positie. Deze kengetallen hebben geen functie als normeringsinstrument maar zijn bedoeld om de financiële positie van HUA voor de Algemeen Bestuursleden inzichtelijker te maken.

	Jaarrekening 2023	**Begroting 2024 na wijziging**	**Jaarrekening 2024**
Netto schuldquote	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Solvabiliteitsrisico	67%	60%	63%
Structurele exploitatieruimte	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.

HUA heeft geen geldleningen en financiert lopende uitgaven met lopende inkomsten en bijdragen van het Rijk, de gemeente Utrecht, de provincie en overige bijdragen.
Er is sprake van een sluitende begroting en jaarrekening, zodat er geen structurele exploitatieruimte is.

2.2 Kapitaalgoederen en onderhoud

2.2.1 Algemeen

Ten aanzien van de in het BBV genoemde kapitaalgoederen zijn de inventaris en installaties, automatisering, vervoersmiddelen en materiaal van toepassing op HUA. Het BBV geeft aan dat gemeenten en provincies onder andere met betrekking tot wegen en gebouwen onderhoudsplanningen moeten hebben vanwege de soms grote bedragen en risico's die aan kapitaalgoederen zijn verbonden. Per 1-1-2019 is het beheer van de depots overgaan van het Rijksvastgoedbedrijf naar HUA. HUA is daarmee zelf aansprakelijk voor het planmatig onderhoud van de depots. In de loop van 2019 is een meerjarenonderhoudsplan opgesteld. In 2023 is gestart met een herijking van de onderdelen en het actualiseren van de prijzen in het onderhoudsplan, dit is afgerond in 2024. De bestaande dotatie voor het groot onderhoud bedraagt in totaal € 189.505. Met de actualisatie van het onderhoudsplan is gebleken dat dit voldoende is.

2.2.2 Waardering en afschrijving van activa

Conform het bepaalde in artikel 59 van het BBV worden alle materiële vaste activa met economisch nut geactiveerd. HUA beschikt niet over materiële vaste activa met een maatschappelijk nut.
Investeringen worden conform de nota 'Investering- en afschrijvingsbeleid 2016' lineair afgeschreven met ingang vanaf het jaar volgend op het investeringsjaar. Als uitgangspunt voor het activeren geldt dat activering plaatsvindt vanaf € 10.000 per object.
HUA is gehuisvest in twee gehuurde panden, te weten het pand Hamburgerstraat 28 en het pand Alexander Numankade 199-201. Depot en studiezaal bevinden zich aan de Alexander Numankade, terwijl onder meer de tentoonstellingsruimte zich in de Hamburgerstraat bevindt. Het onderhoud voor de locatie Hamburgerstraat

behoort toe aan de particuliere verhuurder. Voor de Alexander Numankade behoort dit onderhoud toe aan respectievelijk de gemeente Utrecht (gebouw) en het rijk (depottorens).

2.3 Verbonden partijen

Het Utrechts Archief (HUA) is als gemeenschappelijke regeling een verbonden partij voor:

- Ministerie van OCW
- de gemeente Utrecht
- de provincie Utrecht

Verder heeft HUA dienstverleningsovereenkomsten (DVO's) afgesloten met:

- de gemeente Nieuwegein

Er zijn samenwerkingsovereenkomsten gesloten met:

- Veiligheids Regio Utrecht (VRU);
- de gemeenschappelijke regeling Werk en Inkomen Lekstroom (WIL);
- de Ridderlijke Duitsche Orde, balije van Utrecht (RDO);
- Belasting Samenwerking Gemeente & Hoogheemraadschap Utrecht (BGHU);
- GGD regio Utrecht (GGDrU);
- Regionale Uitvoeringsdienst (RUD);
- Stichting Landgoed Prattenburg;
- Volksbuurtmuseum.

HUA is lid van organisaties, zoals de landelijke vakorganisatie KVAN en museumvereniging Museumkwartier (SUM) waaraan uiteraard contributieverplichtingen zijn verbonden.

2.4 Financiering

2.4.1 Algemeen

'Treasury' is het sturen en beheersen van het verantwoorden en het toezicht houden op:

a. de financiële vermogenswaarden;
b. de financiële geldstromen;
c. de financiële posities en
d. de hieraan verbonden risico's.

De treasuryparagraaf is voor de begroting en jaarrekening verplicht gesteld. Dit vloeit direct voort uit de Wet Financiering Decentrale Overheden (FIDO). Het belangrijkste uitgangspunt volgens deze wet is het beheersen van risico's. Dat uit zich in twee kwaliteitseisen. Zo is het aangaan en verstrekken van geldleningen door HUA alleen toegestaan voor de uitoefening van de publieke taak. Daarnaast moeten uitzettingen een voorzichtig karakter hebben en mogen ze niet gericht zijn op het genereren van inkomsten door het lopen van overmatige risico's. Om de risico's verder te beperken worden de kasgeldlimiet en de renterisiconorm door de Wet FIDO gehanteerd.
Eind 2021 is een Treasurystatuut door het Algemeen Bestuur goedgekeurd. Op grond van dit statuut is HUA niet toegestaan middelen uit te zetten, noch middelen via leningen of andere financiële producten aan te trekken zonder voorafgaande toestemming van het AB.

2.4.2 Wet verplicht Schatkistbankieren (Wet vSB)

De wet vSB (zonder leenfaciliteit) houdt in dat decentrale overheden en door hen opgerichte gemeenschappelijke regelingen, al hun overtollige liquide middelen en beleggingen moeten aanhouden bij het ministerie van Financiën.
Er is een vrijstellingsgrens voor het afstorten van overtollige liquide middelen. De drempel is 2% van het begrotingstotaal, indien het begrotingstotaal lager is dan € 500 miljoen, waarbij het drempelbedrag minimaal € 1 miljoen bedraagt. Als het gemiddelde kwartaalbedrag van de tegoeden minder is dan 2,0% van het begrotingstotaal (met een minimum van € 1.000.000), mag dit op de eigen bankrekeningen blijven staan.
Voor 2024 was gemiddelde kwartaalbedrag voor HUA op basis van het begrotingstotaal € 114.284. Dit bedrag ligt onder de minimumnorm van € 1.000.000. De verwachting is dat HUA ook in 2025 ruimschoots binnen de vrijstellingsgrens blijft.

2.4.3 Renterisiconorm

Doel van deze norm is het beperken van de gevolgen van een stijgende kapitaalmarktrente op de rentelasten van de organisatie. Dit wordt bereikt door een limiet te stellen aan dat deel van de vaste geldleningen waarover het rentepercentage in een bepaald jaar moet worden aangepast aan de geldende markttarieven. De norm stelt dat per jaar maximaal 20% van de vaste schuld in aanmerking mag komen voor herfinanciering of renteherziening, waarbij een minimum geldt van € 2,5 mln. Over dat minimumbedrag mag dus altijd risico worden gelopen. Aangezien HUA, conform de richtlijnen van treasurystatuut, alles met eigen middelen financiert en dus geen geldleningen heeft afgesloten, wordt het minimum niet overschreden en wordt dus voldaan aan de norm.

2.4.4 Kasgeldlimiet

Met de kasgeldlimiet is in de wet FIDO een norm gesteld voor het maximumbedrag waarop een gemeente (en in het verlengde daarvan dus HUA) de financiële bedrijfsvoering met kortlopende middelen (looptijd < 1 jaar) mag financieren. Deze norm bedraagt 8,2%. Doel van deze limiet is het beperken van de vlottende schuld. Concreet betekent dit voor HUA dat wanneer de vlottende schuld een stand van € 642.710 (8,2% van € 7.837.926 exploitatieomvang 2024) overschrijdt, er geconsolideerd (dat is financieringsmiddelen omzetten van korte naar langere termijn) moet worden. Opgemerkt wordt daarbij nog dat er een minimum geldt van € 300.000. HUA voldoet aan deze norm, omdat er een financieringsoverschot is.

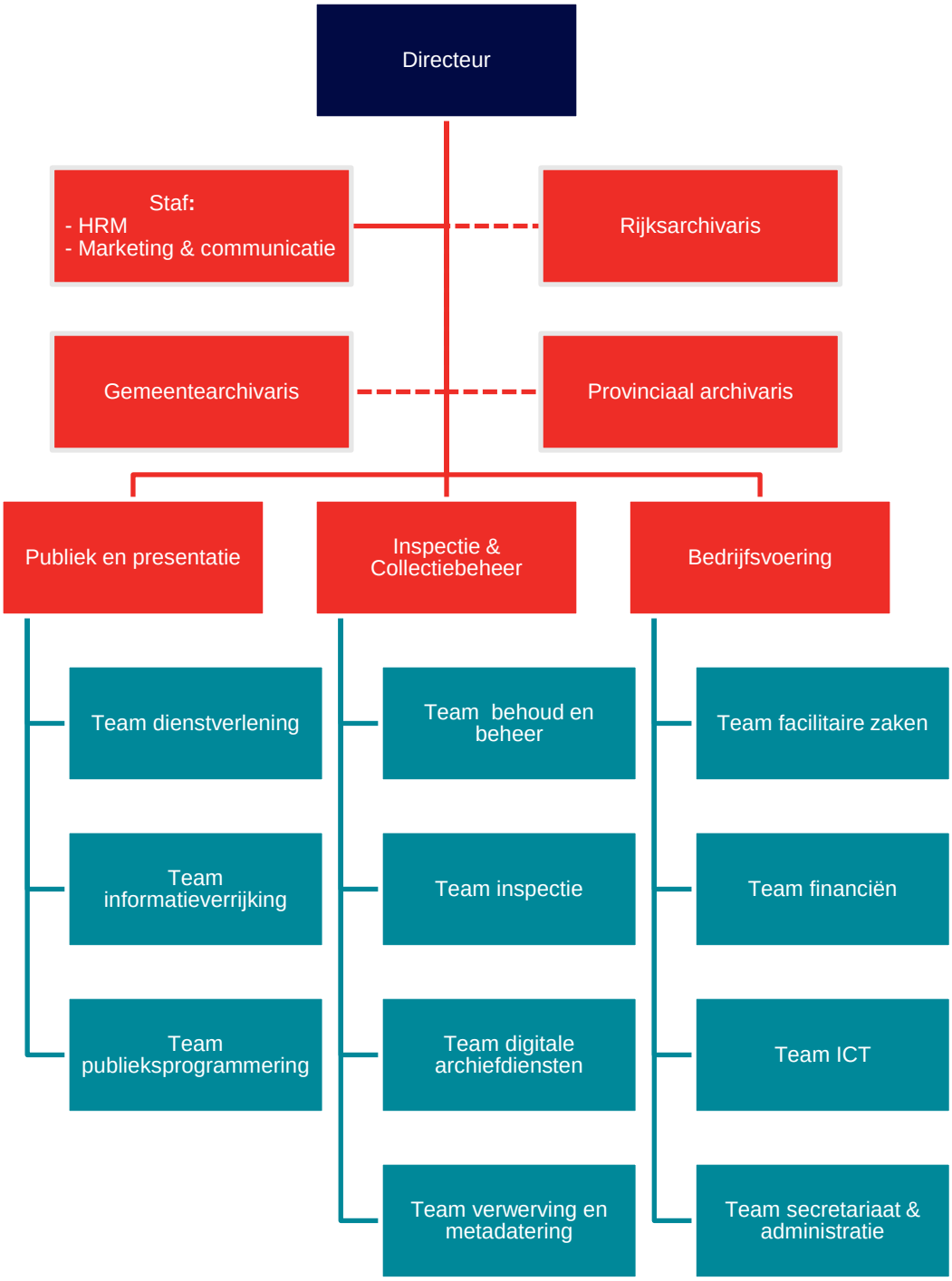
2.5 Bedrijfsvoering

2.5.1 Organisatie inrichting en managementfilosofie

Processen worden in het kader van continue verbeteren steeds verder gestroomlijnd met het oog op het leveren van klantwaarde. HUA wil in het beleid de garantie bieden aan rijk, gemeenten, provincie, klanten, instellingen, bedrijven, ketenpartners, relaties en personeel dat er geïnvesteerd wordt in een professionele organisatie waar kwaliteit en klantgerichtheid centraal staan.

De hoofdstructuur ziet er als volgt uit:

Organogram

Op basis van de organisatiestructuur is de formatie van HUA 46.9 fte op 31 december 2024, waarvan 10.2 fte met een tijdelijke aanstelling.
Aan salariskosten voor personeel in dienst van HUA (= eigen personeel) is in 2023 uitgegeven: € 3.855.157. Daarnaast heeft HUA in 2024 ongeveer € 517.807 uitgegeven voor boven formatief personeel (inhuur etc.). In totaal is in 2024 inclusief aan overige personeelskosten uitgegeven: € 4.620.901.
Op 31 december 2024 waren ongeveer 5 vrijwilligers verbonden aan Het Utrechts Archief.
Er wordt tweewekelijks een digitale personeelsbijeenkomst gehouden “Rondje HUA”. Hierin wordt het personeel door de directeur en het MT bijgepraat over het reilen en zeilen van HUA. Het personeel heeft hierin een actieve rol en gebruikt deze manier van werken voor informatie- en kennisdeling. Verder organiseerden de afdelingshoofden werkoverleggen met hun medewerkers. Daarnaast hebben de jaargesprekken plaatsgevonden waarin de beoordeling plaatsvindt en waarin resultaat en ontwikkelafspraken gemaakt worden

2.5.2 Huisvesting

HUA maakt gebruik van:

1. het pand Hamburgerstraat 28 te Utrecht, dat gehuurd wordt van een particuliere onderneming, waarin het Publiekscentrum is gehuisvest;
2. het pand Alexander Numankade 199 -201 te Utrecht waarin de depots en studiezaal zijn gehuisvest. Dit pand is deels eigendom van de gemeente Utrecht (kantoren en studiezaal) en deels van het Rijk (depots). Het beheer van de depots is per 1 januari 2019 overgegaan van het Rijk naar HUA.

2.5.3 Interne beheersing

Interne beheersing is een proces, gericht op het verkrijgen van een redelijke mate van zekerheid omtrent het bereiken van doelstellingen in de volgende categorieën:

1. bereiken van strategische doelstellingen
2. effectiviteit en efficiëntie van bedrijfsprocessen
3. betrouwbaarheid van de financiële informatieverzorging
4. naleving wet- en regelgeving.

Er is en wordt vanuit de organisatie periodiek gerapporteerd in bestuursrapportage. Ook in 2024 zijn de maandrapportages in het MT besproken.

2.5.4 BTW

HUA is voor het grootste deel van zijn activiteiten geen ondernemer voor de Omzetbelasting, omdat geen sprake is van prestaties waar een rechtstreekse vergoeding tegenover staat. Voor bijdragen van het rijk en de gemeente Utrecht is de vrijstelling van artikel 11-1-u Wet OB van toepassing. HUA heeft eind 2021 de onderliggende btw-percentages herrekend en zijn er geen verschillen geconstateerd t.o.v. de eerdere jaren. De fiscus is door middel van een brief hiervan op de hoogte gesteld, In februari 2024 is er bevestiging van de fiscus ontvangen dat de huidige werkwijze (en percentages) voor de komende jaren gecontinueerd kan worden.

2.5.5 Duurzaamheid

HUA is een organisatie die zichtbaar is in de maatschappij. Er worden vanuit deze voorbeeldfunctie eisen gesteld aan duurzaamheid op het gebied van klimaat en energie, innovatie en materialen en consumenten. Deze drie pijlers komen terug in het inkoopbeleid van HUA. Daarnaast zal HUA ook meer focussen op andere onderwerpen binnen de bedrijfsvoering onder meer op het gebied van huisvesting.

2.5.6 Rechtmatigheid

2.5.a Hoofdzaken

In de kadernota Rechtmatigheidsverantwoording HUA 2023 staan de zaken die op hoofdniveau geregeld moeten worden. Deze nota is ook voor 2024 gehanteerd. Deze punten en de status hiervan worden hieronder toegelicht:

1. Vaststellen Normenkader door DB en AB: In de bestuursvergadering van 13 maart 2023 heeft het AB de “Kadernota Rechtmatigheidsverantwoording HUA 2023” en het “Rechtmatigheid controleplan HUA 2023” vastgesteld. In de bestuursvergadering van 18 december 2023 heeft het AB het “Controleprotocol voor de accountantscontrole 2023” vastgesteld. De “Controleverordening 2021” is een verordening op hoog niveau en is nog steeds actueel.
2. De controleverordening gebaseerd op GW 216 en GW 217 is door de accountant en HUA gehanteerd.
3. Rollen en verantwoordelijkheden: Dagelijks Bestuur, Algemeen Bestuur, accountant en interne organisatie. De jaarrekening inclusief de rechtmatigheidsverantwoording wordt opgesteld door het DB. In de praktijk wordt de gehele jaarrekening opgesteld en uitgevoerd door team Financiën in opdracht van het DB. De accountant zal achteraf controleren of die verantwoording een getrouw beeld schetst van de stand van zaken: dit is nog steeds actueel.

4. Het AB bepaalt de verantwoordingsgrens waarop de rechtmatigheidsverantwoording rapporteert: In de bestuursvergadering van 13 maart 2023 zijn de grenzen vastgesteld door het AB:
    a. Het BADO bepaalt dat de goedkeuringstolerantie ten aanzien van fouten in de jaarrekening 1% van de omvangbasis bedraagt.
    b. Ten aanzien van onzekerheden in de controle bedraagt de goedkeuringstolerantie 3% van de omvangbasis. Deze grens wordt aangehouden omdat de actuele situatie weerspiegeld. De rapportagegrens is 50% van de verantwoordingsgrens.
5. Het Utrechts Archief dient een controleplan op te stellen: Dit is gebeurd in de bestuursvergadering van 13 maart 2023.
6. Het Dagelijks Bestuur dient een rechtmatigheidsverantwoording af te geven conform de notitie van de Commissie BBV: “Rechtmatigheidsverantwoording Model tekst en Toelichting opgesteld” (zie bijlage): Deze is opgenomen in de jaarrekening 2024.

De constatering is dat door uitvoeren en controleren van bovenstaande onderdelen er een sluitend kader voor de interne controle van de rechtmatigheid is.

2.5.b Uitvoering controleplan rechtmatigheid

In onderstaande tabel staan de uitgevoerde rechtmatigheidscontroles conform vastgesteld controleprotocol en controleplan op hoofdniveau beschreven:

1. Risicoanalyse Aanbestedingen
    a. Niet voldoen aan (Europese) aanbestedingsplicht. Transacties zijn ten onrechte niet Europees aanbesteed (let op opknippen van opdrachten). Onjuiste procedure gevolgd.
    b. Geen óf onrealistische raming drempelwaarde opdracht
2. Risicoanalyse Factuurbehandeling
    a. grootboekrekeningen horen bij de juiste budgethouder
    b. (jaarlijks) budget niet wordt overschreden
    c. de begroting tijdig wordt vastgesteld door het Algemeen Bestuur
3. Risicoanalyse Personeel
    a. Vergoedingen worden uitbetaald die niet passen binnen de regelgeving
    b. Onjuiste, onvolledige, onrechtmatige of niet tijdige verwerking van mutaties in de salarisadministratie
    c. Overschrijden investeringsbudget
    d. Ongeautoriseerde reservemutaties

HUA kan steunen op een sluitende en actuele set van beleidsverordeningen en implementatie hiervan in de financiële en salarisadministratie.
Het Dagelijks bestuur heeft bij de concept jaarstukken 2024 een aanvullende memo ontvangen met daarin de volledig uitgewerkte controle, bijlagen en conclusies.

2.5.c Conclusies

Met de rechtmatigheidscontrole door Het Utrechts Archief voor de jaarrekening 2024 is voldaan aan de verplichting voor een eigen controle op dit gebied. Er zijn geen onrechtmatigheden geconstateerd. Er zijn geen zaken waarover gerapporteerd moet worden.

II JAARREKENING

De Jaarrekening 2024 bestaat uit:

3. Balans per 31 december 2024
4. Staat van Baten en Lasten 2024
5. Grondslagen voor de waardering van activa en passiva
6. Toelichting op de balans per 31 december 2024
7. Niet uit de balans blijkende verplichtingen
8. Toelichting op de verschillen tussen de Staat van Baten en Lasten 2024 en de begroting 2024
9. Wet Normering Topinkomens

3 Balans per 31 december 2024

ACTIVA	31-12-2024		31-12-2023	
	€	€	€	€
Vaste Activa				
Immateriële vaste activa		**0**		**0**
- Kosten van onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief	0		0	
Materiële vaste activa		**916.080**		**1.229.388**
- Investeringen met een economisch nut	916.080		1.229.388	
Totaal vaste activa		**916.080**		**1.229.388**
Vlottende activa				
Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar		**2.266.358**		**1.910.511**
- vorderingen op openbare lichamen	21.820		53.786	
- Uitzettingen in 's Rijks schatkist met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	2.242.007		1.846.543	
- Overige vorderingen	2.531		10.182	
Liquide middelen		**51.432**		**52.229**
- Kassaldi	968		1.871	
- Banksaldi	50.464		50.358	
Overlopende activa		**360.640**		**334.931**
- Overige nog te ontvangen bedragen, en de vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen	360.640		334.931	
Totaal vlottende activa		**2.678.430**		**2.297.671**
Totaal generaal		**3.594.510**		**3.527.059**

PASSIVA	31-12-2024	31-12-2023
	€	€
Vaste Passiva		
Eigen vermogen	**2.273.566**	**2.338.313**
- Algemene reserve	698.708	558.708
- Bestemmingsreserve	1.560.605	1.397.312
- Gerealiseerd resultaat	14.253	382.293
Voorzieningen	**669.382**	**559.296**
- Voorzieningen ter egalisering van kosten	669.382	559.296
Totaal vaste passiva	**2.942.948**	**2.897.609**
Vlottende passiva		
Netto vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	**620.581**	**608.250**
- Overige schulden	620.581	608.250
Overlopende passiva	**30.981**	**21.200**
- Overige vooruitontvangen bedragen die ten bate van volgende begrotingsjaren komen.	30.981	21.200
Totaal vlottende passiva	**651.562**	**629.450**
totaal generaal	**3.594.510**	**3.527.059**

4 Staat van Baten en Lasten 2024

4 Staat van Baten en Lasten 2024

Nr.	Omschrijving	Rekening 2023	Primaire begroting 2024	Begroting na wijziging 1e berap 2024	Begroting na wijziging 2e berap 2024	Rekening 2024
	LASTEN					
1	Personeel	4.668.859	4.614.770	4.802.770	4.585.568	4.620.901
3	Bedrijfsvoering	2.318.573	2.383.495	2.282.485	2.317.308	2.312.540
5	Publiek	322.739	307.880	518.130	434.102	430.249
7	Archieven en Collecties	352.643	381.360	246.120	326.062	284.673
9	Afschrijvingen	334.430	372.975	344.632	343.275	343.275
11	Financiële baten en lasten	-89.378	0	-150.000	-166.600	-153.712
	Totaal lasten	**7.907.866**	**8.060.480**	**8.044.137**	**7.839.715**	**7.837.926**
	BATEN					
2	Bijdragen rijk, gemeenten en provincie	7.004.968	6.958.301	7.190.810	7.323.572	7.323.370
4	Bijdragen derden	456.130	323.327	323.327	374.158	377.405
6	Verhuur zalen	0	0	0	0	0
8	Verkopen winkel	38.920	30.000	30.000	62.985	49.347
10	Verkopen overigen	27.433	0	0	0	23.057
12	Incidentele baten en lasten	0	0	0	0	0
	Totaal baten	**7.527.451**	**7.311.628**	**7.544.137**	**7.760.715**	**7.773.179**
	Batig saldo (baten - lasten)	-380.415	-748.852	-500.000	-79.000	-64.747
	Dotaties aan reserves en -fonds	0	0	0	420.000	420.000
	Onttrekkingen aan reserve en -fonds	762.708	748.852	500.000	499.000	499.000
	Saldo van baten en lasten	**382.293**	**0**	**0**	**0**	**14.253**

5 Grondslagen voor de waardering van activa en passiva

5.1 Grondslagen voor de waardering van activa

5.1.1 Immateriële vaste activa

De immateriële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de oorspronkelijke verkrijgingsprijs (de inkoopprijs en de bijkomende kosten) of vervaardigingsprijs (de aanschaffingskosten van de gebruikte grond- en hulpstoffen en de overige directe kosten), verminderd met de ontvangen subsidies en bijdragen van derden, de jaarlijkse afschrijvingslasten en afwaarderingen wegens duurzame waardeverminderingen. Duurzame waardeverminderingen van vaste activa worden onafhankelijk van het resultaat van het boekjaar in aanmerking genomen.
De kosten van onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief zijn onder de volgende voorwaarden geactiveerd:

- Het voornemen bestaat het actief te gebruiken of te verkopen.
- De technische uitvoerbaarheid om het actief te voltooien staat vast.
- Het actief in de toekomst economisch of maatschappelijk nut genereert.
- De uitgaven die aan het actief toe te rekenen zijn, zijn betrouwbaar zijn vast te stellen.

5.1.2 Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden gewaardeerd op verkrijgingprijs verminderd met de cumulatieve afschrijvingen en indien van toepassing met bijzondere waardeverminderingen. Ontvangen investeringssubsidies worden (deels) in mindering gebracht op de geïnvesteerde bedragen. De afschrijvingen worden gebaseerd op de geschatte economische levensduur en worden berekend op basis van een vast percentage van de verkrijgingsprijs, rekening houdend met een eventuele residuwaarde. Er wordt afgeschreven vanaf het moment van ingebruikneming.

5.1.3 Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar en andere overlopende activa

Deze posten worden opgenomen tegen nominale waarde onder aftrek van de noodzakelijk geachte voorzieningen voor het risico van oninbaarheid.

5.1.4 Liquide middelen

De liquide middelen worden tegen nominale waarde opgenomen en omvatten bank-, giro- en kassaldi.

5.1.5 Overlopende activa

De overlopende activa zijn gewaardeerd tegen nominale waarde. Voor verwachte oninbaarheid is een voorziening in mindering gebracht. Deze voorziening wordt statisch bepaald.

5.2 Algemene grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

De jaarrekening is opgesteld met inachtneming van de voorschriften zoals opgenomen in het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) en de verordening ex artikel 212 Gemeentewet, waarin door het Algemeen Bestuur op d.d. 24 november 2020 de uitgangspunten voor het financiële beleid, alsmede de regels voor het financiële beheer en voor de inrichting van de financiële organisatie zijn vastgesteld.

5.3 Grondslagen voor de waardering van passiva

5.3.1 Eigen vermogen

Het eigen vermogen bestaat uit:

a. Algemene reserve
De algemene reserve dient als algehele buffer om toekomstige tegenvallers te kunnen opvangen.

b. Bestemmingsreserves
Onder een bestemmingsreserve wordt verstaan een reserve waaraan door het Algemeen Bestuur een bepaalde bestemming is gegeven. Het gehele bedrag van de bestemmingsreserve ultimo het jaar dient onderbouwd te zijn met bestuursbesluiten van het algemeen bestuur dan wel opgenomen te zijn in het voorliggende voorstel tot resultaatbestemming.

5.3.2 Voorzieningen

Voorzieningen behoren tot het vreemd vermogen (schulden) van de gemeenschappelijke regeling. Om die reden kunnen voorzieningen naar de situatie per ultimo verslagjaar geen negatieve stand kennen. Voorzieningen worden gewaardeerd op het nominale bedrag van de betrokken verplichting c.q. het voorzienbare verlies.

Voorzieningen worden gevormd indien er sprake is van:

- Verplichtingen en verliezen waarvan de omvang op de balansdatum onzeker is, doch redelijkerwijs te schatten.
- Op de balansdatum bestaande risico's ter zake van bepaalde te verwachten verplichtingen of verliezen waarvan de omvang redelijkerwijs is te schatten.
- Kosten die in een volgend begrotingsjaar zullen worden gemaakt, mits het maken van die kosten zijn oorsprong vindt in het begrotingsjaar of in een voorafgaand begrotingsjaar en de voorziening strekt tot gelijkmatige verdeling van lasten over een aantal begrotingsjaren.

De vorming van een voorziening, dan wel een dotatie aan een reeds bestaande voorziening, is als een last in het betreffende boekjaar verantwoord. Alle aanwendingen aan voorzieningen zijn rechtstreeks ten laste van de voorziening gebracht en in het verslagjaar niet ten laste van de exploitatie verantwoord.

Aan voorzieningen ter egalisatie van (onderhouds)lasten van kapitaalgoederen over meerdere begrotingsjaren ligt een actueel (beheer)plan ten grondslag. Uitgevoerd achterstallig onderhoud is daarbij ten laste van de exploitatie verantwoord. Deze lasten zijn niet ten laste van de gevormde voorziening gebracht.

5.3.3 Netto vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

De vlottende passiva worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

5.4 Grondslagen voor de bepaling van het resultaat

Bedrijfsopbrengsten

a. Subsidiebaten
Dit betreft de ontvangen subsidies voor projecten. Subsidiebaten worden verantwoord in het jaar waarop deze betrekking hebben.

b. Overige opbrengsten
De opbrengst van aan derden geleverde goederen en diensten, exclusief de eventueel over de *omzet geheven belastingen en onder aftrek van kortingen.*

c. Directe productiekosten
De directe productiekosten worden berekend op basis van de inkoopprijzen.

d. Lonen, salarissen en sociale lasten

Hierop worden de loon- en salariskosten van het personeel verantwoord. Onder loon- en salariskosten wordt verstaan het brutobedrag van de aan het boekjaar toe te rekenen loon- en salarissen vermeerderd met de uitbetaalde vakantierechten.

e. Overige bedrijfskosten

De overige bedrijfskosten worden berekend op basis van historische kosten.

5.5 Algemene grondslagen voor de opstelling van de jaarrekening

Waardering van passiva en activa alsmede de bepaling van het resultaat vinden in principe plaats op basis van historische kosten. Activa en passiva zijn opgenomen tegen nominale waarde, tenzij in deze grondslagen anders is vermeld. Baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben, onverschillig of zij tot inkomsten of uitgaven in dat jaar hebben geleid. Baten en lasten, worden daarbij verantwoord tot hun brutobedrag. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar worden genomen als zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.
De waarderingsgrondslagen per balansonderdeel worden in het vervolg van deze jaarrekening toegelicht.

5.5.1 Missie

Het Utrechts Archief verwerft en bewaart de bronnen van de Utrechtse geschiedenis, om ze beschikbaar te stellen aan het publiek. We verbinden de inwoners van de stad en provincie met elkaar en hun omgeving door gezamenlijk het verhaal van de Utrechtse geschiedenis te vertellen. Het Utrechts Archief is een toonaangevend expertisecentrum op het gebied van informatiebeheer en een deskundig partner voor instellingen en overheden in de regio.

6 Toelichting op de balans per 31 december 2024

Toelichting op de Activa

1. Immateriële en materiële vaste activa

a. Immateriële vaste activa

Hierna is een overzicht opgenomen van de investering met economisch nut van HUA.

	Kosten nieuwe website	Totaal
	€	€
Boekwaarde per 1 januari 2024	0	0
Investeringen	0	0
Afschrijvingen	0	0
Boekwaarde afgestoten activa	0	0
Boekwaarde per 31 december 2024	0	0

Cumulatieve aanschaffingswaarde	275.539	275.539
Cumulatieve afschrijvingen	275.539	275.539
Boekwaarde per 31 december 2024	0	0
Afschrijvingspercentage	20%	

b. Materiële vaste activa

Hierna is een overzicht opgenomen van de investering met economisch nut van HUA.

	Inrichting archief depots	Projecten Digitaliseren en Financiën in Control	Projecten HBS / NMK	Inventaris en installaties	Totaal
	€	€	€	€	€
Boekwaarde per 1 januari 2024	104.124	147.850	184.639	615.716	1.052.329
Investeringen	0	0	0	0	0
Desinvesteringen	0	0	0		0
Afschrijvingen	30.777	73.925	22.142	216.431	343.275
Boekwaarde afgestoten activa	0	0	0	0	0
Boekwaarde per 31 december 2024	**73.347**	**73.925**	**162.497**	**399.285**	**709.054**
Cumulatieve aanschaffingswaarde	265.293	369.624	670.439	1.665.838	2.971.194
Cumulatieve afschrijvingen	191.946	295.699	507.942	1.266.553	2.262.140
Boekwaarde per 31 december 2024	**73.347**	**73.925**	**162.497**	**399.285**	**709.054**
Afschrijvingspercentage	5%-20%	0	4%-33,33%	10%-33,33%	

	31-12-2024	31-12-2023
	€	€
Nog te activeren vaste activa	207.026	177.059
Materiële vaste activa	**916.080**	**1.229.388**

2. Vlottende activa

a. Uitzettingen	31-12-2024	31-12-2023
	€	€
Debiteuren algemeen	2.531	10.182
Debiteur openbare lichamen	552	9.405
Omzetbelasting	21.268	44.381
s Rijks schatkist met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	2.242.007	1.846.543
Totaal	**2.266.358**	**1.910.511**

b. Liquide middelen	31-12-2024	31-12-2023
	€	€
RABO bank	50.464	50.358
Hoofdkas	518	621
Kasgeld receptie	450	450
Kasgeld Facilitair beheer	0	800
Totaal	**51.432**	**52.229**

De kasgelden zijn verantwoord op basis van de processen-verbaal van de op 31 december 2024 opgenomen kasgelden.

c. Overlopende activa	31-12-2024	31-12-2023
	€	€
Vooruitbetaalde bedragen	312.802	274.460
Pin	2	299
Nog te ontvangen bedragen	46.784	58.037
Voorschotten	1.052	2.135
Overige	0	0
Totaal	**360.640**	**334.931**

De nog te ontvangen bedragen bestaan uit:

- Bijdrage Getekende Stad Vrienden van het Utrechts Archief € 15.000
- Afrekening energiekosten € 5.172
- Rente schatkistbankieren 4e kwartaal € 24.612

Toelichting op de vooruitbetaalde bedragen: de post bestaat voornamelijk uit vooruitbetaalde huren en onderhouds- en licentiekosten (hard- en software).

Vooruitbetaalde bedragen	31-12-2024	31-12-2023
	€	€
Contributies en abonnementen	0	
Onderhouds- en licentiekosten (hard en software)	70.465	36.083
Verzekeringen	2.496	2.521
Kosten website	8.095	8.149
Huur- en servicekosten	225.537	222.942
Kantoorkosten	4.949	3.585
Overige huisvestingskosten	1.260	1.180
Onderhoudskosten gebouwen	0	0
Totaal	**312.802**	**274.460**

Toelichting op Passiva

3. Vaste Passiva

Eigen vermogen

Het in de balans opgenomen eigen vermogen bestaat uit de volgende posten:

	Algemene reserve	Bestem-mings-reserves	Bestem-mings-fondsen	Nog te bestemmen resultaat	Totaal
	€	€	€	€	€
Stand per 1 januari 2024	558.708	1.397.312		382.293	2.338.313
Bestemming resultaat 2023	140.000	242.293	0	-382.293	0
Mutaties gedurende boekjaar					
- dotaties	0	420.000	0	0	420.000
- onttrekkingen	0	499.000	0	0	499.000
- bestedingen	0	0	0	0	0
Resultaat boekjaar 2024	0	0	0	14.253	14.253
Stand per 31 december 2024	**698.708**	**1.560.605**	**0**	**14.253**	**2.273.566**

Bestemmingsreserves / Bestemmingsfonds

Omschrijving	Stand per 31-12-2023	Dotaties	Ont-trekkingen	Be-stedingen	Stand per 31-12-2024
	€	€	€	€	€
Dekking kapitaallasten Expo - Utrecht begint hier	320.812		107.000	0	213.812
E-depot gemeente Utrecht	400.000		200.000	0	200.000
Verkenning en inrichting eigen E-depot	131.500	612.293		0	743.793
Digitale toegankelijkheid	345.000		105.000	0	240.000
Tegemoetkoming Uittreding		50.000			50.000
Energie en indexatie	200.000		87.000	0	113.000
Totaal bestemmingsreserves	**1.397.312**	**662.293**	**499.000**	**0**	**1.560.605**

Algemene toelichting op de bestemmingsreserves reserve

In de bestuursvergadering van maart 2024 heeft mw Streefland, als wethouder van de gemeente Utrecht, aangekondigd dat de gemeente in zijn zoektocht naar mogelijke bezuinigingen ook naar de mogelijkheden zou kijken om te bezuinigen op de bijdrage aan Het Utrechts Archief. Het Algemeen bestuur heeft daarop in juni 2024 het besluit genomen om de resultante van de verschuivingen van het resultaat 2023 en de bestemmingsreserves in 2024 van in totaal € 612.293 toe te voegen aan de bestemmingsreserve “Verkenning en inrichting eigen E-depot”. Ook is besloten om in 2024 niets te onttrekken aan de reserve “Verkenning en inrichting eigen E-depot”. In de bestuursvergadering van december 2024 heeft mw Streefland, als wethouder van de gemeente Utrecht, het verzoek gedaan aan Het Utrechts Archief om voor de bijdrage van 2026 geen indexatie toe te passen. En daarbij is het verzoek gedaan om de benodigde extra bijdrage van de gemeente voor het E-depot niet in rekening te gaan brengen. Het Utrechts Archief zal dit uitwerken in de meerjarenbegroting 2026 - 2029 en voorleggen aan het bestuur. Daarbij zal dan ook een voorstel gedaan worden voor de inzet en volledige afbouw van de bestemmingsreserve in de nieuwe meerjarenbeleidsperiode 2025 – 2029.

Bestemmingsreserve Dekking kapitaallasten Expo – Utrecht begint hier

De bestemmingsreserve is bedoeld om de kapitaallasten van de nieuwe expo te dekken. De kosten zijn in 2019 en in 2020 geïnvesteerd. De volledige technische oplevering heeft in 2020 plaatsgevonden. Het bestuur is met de 2e Berap 2020 akkoord gegaan om daarom de bestemmingsreserve met € 117.766 te verhogen, zodat de afschrijvingen budgetneutraal kunnen plaats vinden. (Dit is de laatste investering vanuit het verleden waarvoor

een bestemmingsreserve dekking kapitaallasten is gevormd.) De afschrijvingstermijn voor deze investering is gesteld op 6 jaren, daarmee vervalt de reserve eind 2026.

Bestemmingsreserve reservering E-depot gemeente Utrecht

Met de toekenning van de claim door de gemeente Utrecht zijn er middelen vrijgemaakt voor de uitwerking van het e-depot voor de gemeente Utrecht. Dit betreffen projectgelden voor de jaren 2020 tot en met 2023. De kosten die in 2022 zijn gemaakt in de project “Opstart en aanbesteding voor het e-depot” zijn volledig gedekt vanuit de extra middelen die het Rijk in 2022 beschikbaar heeft gesteld voor de digitale transformatie in de aanloop naar de voorgenomen uittreding van het Rijk. Dit had tot gevolg dat de beschikbaar gestelde gelden vanuit de gemeente Utrecht nog niet ingezet zijn. Met de 2e Berap 2022 is het bestuur akkoord gegaan met de terugboeking van de oorspronkelijk voorgenomen onttrekking E-depot gemeente Utrecht € 200.000. In 2024 is € 200.000 ingezet, conform de meerjarenbegroting. In 2025 zal het restant ingezet worden.

Bestemmingsreserve Verkenning en inrichting eigen E-depot

Deze reserve is ingesteld met de vastgesteld begroting 2022 – 2025. De inzet van de reserve is in 2024 aangehouden door het bestuur. In maart 2025 zal in het concept meerjarenbegroting 2026 - 2029 een voorstel gedaan worden voor de inzet van deze reserve.

Bestemmingsreserve Digitale toegankelijkheid

Deze reserve is ingesteld met de vastgesteld begroting 2022 – 2025. Conform 1e Berap 2024 is € 105.000 onttrokken aan deze reserve. Het traject wordt in het eerste kwartaal van 2025 afgerond.

Bestemmingsreserve Tegemoetkoming Uittreding

In aanloop naar de voorgenomen uittreding van het Rijk uit de gemeenschappelijke regeling zijn er voorbereidende werkzaamheden bezig voor het opstellen van een uittredingsplan, De gemaakte kosten voor de uittreding vormen hier een onderdeel van, dit zal later door het bestuur vastgesteld worden. Vanwege de andere financieringssystematiek heeft OCW vooruitlopend op de definitieve uittredingsregeling bij wijze van voorschot een bedrag overgemaakt van € 50.000..

Bestemmingsreserve Energie en indexatie

Deze reserve is ingesteld met de vaststelling van de 2e Berap 2022. Op basis van beschikbare documentatie zijn de energiekosten doorgerekend. In 2024 is, conform de 1e Berap € 87.000 ingezet, uit de resterende reserve van € 200.000. Met de kadernota 2025 en het concept meerjarenbegroting 2026 - 2029 zal in maart 2025 een voorstel aan het bestuur gedaan worden over de inzet van deze reserve.

Voorzieningen

	Boekwaarde 31-12-2023	Toevoeging	Vrijval	Aanwending	Boekwaarde 31-12-2024
	€	€	€	€	€
Te egaliseren kosten BBV art44.1d vrz. C	559.296	189.505	79.419	0	669.382
Totaal	**559.296**	**189.505**	**79.419**	**0**	**669.382**

Voor het onderhoud aan het pand aan de Hamburgerstraat en de Alexander Numankade is een voorziening getroffen voor het groot onderhoud. Het meerjarenonderhoudsplan is in 2024 geactualiseerd en de voorziening is hier op aangepast.

4. Netto vlottende schulden

Netto vlottende schulden met een rente typische looptijd korter dan één jaar

De in de balans opgenomen netto vlottende schulden met een rente typische looptijd korter dan één jaar kunnen als volgt gespecificeerd worden:

	31-12-2024	31-12-2023
	€	€
Crediteuren	186.645	138.230
Loonheffing / te betalen pensioenen	265.169	254.200
Reservering verlofspaarregeling	96.708	49.460
Netto lonen	6.832	4.741
Overige schulden	65.227	161.619
Totaal	**620.581**	**608.250**

Specificatie overige schulden	**31-12-2024**	**31-12-2023**
	€	€
Inhuur externen en overige personeelskosten	25.623	115.897
Bewaking / beveiliging	3.863	2.899
Accountantskosten	29.704	33.356
Energie kosten	5.700	9.467
Overige schulden	337	0
Totaal	**65.227**	**161.619**

5. Overlopende passiva

5. Overlopende passiva

	31-12-2024	31-12-2023
	€	€
Koninklijke bibliotheek	30.981	21.200
Totaal	**30.981**	**21.200**

7 Niet uit de balans blijkende verplichtingen

Omschrijving	Duur overeen-komst	Bedrag op maand-basis	Aantal resterende maanden	Niet uit de balans blijkende verplichtingen
		€		€
Gemeente Utrecht; Huur kantoorruimte Alexander Numankade	7-2021 t/m 6-2026	25.582	18	460.476
Vastgoedbeheer; Huur depots Alexander Numankade	12-2012 t/m11-2027	22.983	35	804.405
Vomandi B.V.; Huur pand Hamburgerstraat	8-2024 t/m 7-2029	31.338	55	1.723.590
Huur Geldersarchief	onbepaalde tijd	16.124	12	193.488
Stam Lease Renault Kangoo	11/2023 t/m 10/2028	499	46	22.933
Totaal				**3.204.892**

8 Toelichting op de verschillen tussen de Staat van Baten en Lasten 2024 en de begroting 2024

Toelichting verschillen jaarrekening 2024 – begroting na wijziging 2024

Lasten

1. Personeel	Rekening 2023	Primaire begroting 2024	Begroting na wijziging 2024	Rekening 2024	rekening 2024 - begroting na wijziging 2024
	€	€	€	€	€
Salarissen formatief	3.066.114	4.273.325	3.001.275	2.983.343	-17.932
Pensioenen	396.005	0	421.889	423.133	1.244
Sociale lasten	426.701	0	438.427	448.681	10.254
Salarissen boven formatief	611.089	183.520	497.465	517.807	20.342
Overige personeelskosten	168.950	157.925	226.512	247.937	21.425
Totaal	**4.668.859**	**4.614.770**	**4.585.568**	**4.620.901**	**35.333**

Toelichting:

Het aantal fte's (zonder stagiaires) in 2024 is gemiddeld 46,9 (2023: 46,5 fte), waarvan 10,2 fte op tijdelijke basis. Er is een minimaal verschil tussen de verwachting tussen de 2e Berap en de realisatie 2024. Dit zit vooral in de hogere inzet van externe medewerkers dan verwacht. Dit in afwachting van de vraag van de gemeente Utrecht voor bezuinigingsmogelijkheden voor de komende jaren en de daardoor beperkte aanname van eigen personeel in 2024.

3. Bedrijfsvoering	Rekening 2023	Primaire begroting 2024	Begroting na wijziging 2024	Rekening 2024	rekening 2024 - begroting na wijziging 2024
	€	€	€	€	€
Administratie	111.425	60.840	91.191	91.836	645
Huisvesting	1.932.696	2.090.215	1.960.070	1.966.245	6.175
Automatisering	274.452	232.440	266.047	254.459	-11.588
Totaal	**2.318.573**	**2.383.495**	**2.317.308**	**2.312.540**	**-4.768**

Toelichting:

De kosten voor de automatisering zijn iets lager uitgevallen dan verwacht in de 2e Berap. De huisvestingskosten zijn door het lagere eindafrekening energiekosten wat lager dan begroot in de 2e Berap.

5. Publiek	Rekening 2023	Primaire begroting 2024	Begroting na wijziging 2024	Rekening 2024	Verschil rekening 2024 - begroting na wijziging 2024
	€	€	€	€	€
Studiezaal/educatie/winkel	21.580	12.480	10.802	12.372	1.570
Tentoonstellingen/expo	134.310	180.800	95.813	109.015	13.202
Activiteiten/evenementen	24.399	15.600	13.509	15.262	1.753
Promotie	36.125	50.000	40.167	47.741	7.574
Digitalisering scanning on demand	77.844	0	94.003	93.680	-323
Infoverrijking	0	0	20.000	9.680	-10.320
Overige projectkosten	28.481	49.000	159.808	142.499	-17.309
Totaal	**322.739**	**307.880**	**434.102**	**430.249**	**-3.853**

Toelichting:

Onder overige projectkosten is het project Digitale Toegankelijkheid in 2024 verantwoord.

7. Archieven en collecties	Rekening 2023	Primaire begroting 2024	Begroting na wijziging 2024	Rekening 2024	Verschil rekening 2024 - begroting na wijziging 2024
	€	€	€	€	€
Acquisitie	76.636	16.640	73.672	48.672	-25.000
Digitalisering	65.190	165.040	80.147	62.508	-17.639
Inventarisatie	70.956	83.200	84.292	88.287	3.995
Restauratie	110.024	106.080	64.427	63.254	-1.173
Bibliotheek	29.837	10.400	23.524	21.952	-1.572
Totaal	**352.643**	**381.360**	**326.062**	**284.673**	**-41.389**

Toelichting:

De in 2e Berap verwachte bestedingen zijn niet allemaal gerealiseerd in 2024.

9. Afschrijvingen	Rekening 2023	Primaire begroting 2024	Begroting na wijziging 2024	Rekening 2024	Verschil rekening 2024 - begroting na wijziging 2024
	€	€	€	€	€
Immateriële vaste activa	1.010	0	0	0	0
Materiële vaste activa	333.420	372.975	343.275	343.275	0
Totaal	**334.430**	**372.975**	**343.275**	**343.275**	**0**

11. Financiële baten en lasten	Rekening 2023	Primaire begroting 2024	Begroting na wijziging 2024	Rekening 2024	Verschil rekening 2024 - begroting na wijziging 2024
	€	€	€	€	€
Rente schatkistbankieren	-89.378	0	-166.600	-153.712	12.888
Totaal	**-89.378**	**0**	**-166.600**	**-153.712**	**12.888**

Baten

2. Bijdragen rijk, gemeenten en provincie	Rekening 2023	Primaire begroting 2024	Begroting na wijziging 2024	Rekening 2024	Verschil rekening 2024 - begroting na wijziging 2024
	€	€	€	€	€
Rijksbijdrage	2.884.964	2.652.455	3.017.726	3.017.524	-202
Provinciale bijdrage	691.796	719.468	719.468	719.468	0
Gemeentelijke bijdrage	3.428.208	3.586.378	3.586.378	3.586.378	0
Projectbijdrage E-depot Gemeente Utrecht	0	0	0	0	0
Totaal	7.004.968	6.958.301	7.323.572	7.323.370	-202

4. Bijdragen derden	Rekening 2023	Primaire begroting 2024	Begroting na wijziging 2024	Rekening 2024	Verschil rekening 2024 - begroting na wijziging 2024
	€	€	€	€	€
Projecten	133.926	0	54.081	57.328	3.247
Archieven, digitalisering	322.204	323.327	320.077	320.077	0
Totaal	456.130	323.327	374.158	377.405	3.247

6./8. Verhuur zalen en Winkelverkopen	Rekening 2023	Primaire begroting 2024	Begroting na wijziging 2024	Rekening 2024	Verschil rekening 2024 - begroting na wijziging 2024
	€	€	€	€	€
Winkelverkopen	38.920	30.000	62.985	49.347	-13.638

10. Verkopen overigen	Rekening 2023	Primaire begroting 2024	Begroting na wijziging 2024	Rekening 2024	Verschil rekening 2024 - begroting na wijziging 2024
	€	€	€	€	€
Cursus Paleografie	3.190			6.837	
Verkopen studiezaal	5.533			11.639	
Overigen	18.710			4.581	
Totaal	27.433	0	0	23.057	23.057

9 WNT-verantwoording 2024 Het Utrechts Archief

De WNT is van toepassing op Het Utrechts Archief. Het voor Het Utrechts Archief toepasselijke bezoldigingsmaximum is in 2024 € 223.000, algemeen bezoldigingsmaximum.

1. Bezoldiging topfunctionarissen

1a. Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functievervulling

	C. Keijsper
Functiegegevens	**Directeur**
Aanvang en einde functievervulling in 2024	01/01-31/12
Dienstbetrekking	1
	€
Bezoldiging	
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	133.910
Beloningen betaalbaar op termijn	22.736
Subtotaal	156.646
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaxuimum	233.000
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terug ontvangen bedrag	0
Totale bezoldiging	156.646
Reden waarom overschrijding al dan niet is toegestaan	N.V.T
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.V.T.

Functiegegevens	**Directeur**
Aanvang en einde functtievervulling in 2023	01/01-31/12
Dienstbetrekking	1
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	127.352
Beloningen betaalbaar op termijn	21.779
Subtotaal	149.131
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaxuimum	223.000

1b. Topfunctionarissen die in 2024 geen bezoldiging hebben ontvangen

Naam	functie		
		aanvang	einde
R. Streefland	Voorzitter	1-1	31-12
H. Bakker	Bestuurslid	1-1	31-12
R. van Muilekom	Bestuurslid	1-1	31-12
E. Oosters	Bestuurslid	1-1	31-12

De bestuursleden Bakker, Streefland, van Muilekom, Oosters en Strijk ontvangen geen vergoedingen.

1c. Topfunctionaris met een bezoldiging in 2024

Gegevens 2024	I. Jansen Bestuurslid	
Bedragen in €1		
Kalenderjaar	2024	2023
Periode functievervulling in het kalenderjaar		01/01-31/12
Bezoldiging gehele periode kalendermaand 1 t/m 12		1.225
Individueel bezoldigingsmaximum	23.300	22.300

Gegevens 2024	L.P. Breevaart Bestuurslid	
Bedragen in €1		
Kalenderjaar	2024	2023
Periode functievervulling in het kalenderjaar	17/6-31/12	
Bezoldiging gehele periode kalendermaand 1 t/m 12	350	
Individueel bezoldigingsmaximum	23.300	

Gegevens 2024	A. Smit Voorzitter	
Bedragen in €1		
Kalenderjaar	2024	2023
Periode functievervulling in het kalenderjaar	01/01-31/12	01/01-31/12
Bezoldiging gehele periode kalendermaand 1 t/m 12	1.675	800
Individueel bezoldigingsmaximum	34.950	33.450

De bezoldigingsmaxima voor de bestuursvoorzitter is 15% en voor bestuursleden is 10% van de WNT norm van € 223.000.

III RECHTMATIGHEIDSVERKLARING

Verantwoordelijkheid Dagelijks bestuur

De baten en lasten alsmede de balansmutaties moeten getrouw in de jaarrekening worden opgenomen. Uit het getrouw opnemen van de baten en lasten alsmede de balansmutaties, blijken een drietal rechtmatigheidscriteria niet expliciet. Dit betreffen het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium. In deze rechtmatigheidsverantwoording licht het college van burgemeester en wethouders toe in hoeverre bij de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium zijn nageleefd. Dit houdt in dat de verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties in overeenstemming zijn met door de raad vastgestelde kaders zoals de begroting en gemeentelijke verordeningen en met bepalingen in de relevante wet- en regelgeving. Bij de waarderingsgrondslagen in de jaarrekening is het door de Algemeen bestuur op 13 maart 2023 vastgestelde normenkader van de relevante wet- en regelgeving verder toegelicht.
Deze verantwoording hanteert een grensbedrag omdat alleen de van belang zijnde aspecten in de verantwoording hoeven te worden betrokken. Deze grens is door de raad bepaald en bedraagt 3% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan de reserves en is daarmee vastgesteld op € 235.138.

Bevinding

Het dagelijks bestuur is van mening dat de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties rechtmatig tot stand zijn gekomen binnen de daarvoor gestelde grens.

De geconstateerde afwijkingen betreffen [*]:

- Er zijn geen afwijkingen geconstateerd.

In de paragraaf bedrijfsvoering is op basis van de Kadernota rechtmatigheid van de commissie BBV en op basis van de afspraken met het algemeen bestuur aanvullende informatie opgenomen over de financiële rechtmatigheid. In deze paragraaf heeft het dagelijks bestuur ook beschreven welke actie hij onderneemt om vermelde afwijkingen in de toekomst te voorkomen.

[*] De afwijkingen (fouten en/of onduidelijkheden als gedefinieerd in de notitie rechtmatigheidsverantwoording) worden alleen in de rechtmatigheidsverantwoording vermeld indien de door de raad gestelde verantwoordingsgrens voor rechtmatigheid is overschreden. Op basis van afspraken tussen de raad en het college kunnen afwijkingen die lager zijn dan de verantwoordingsgrens in de paragraaf Bedrijfsvoering worden vermeld.

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan: het Algemeen Bestuur van de gemeenschappelijke regeling Het Utrechts Archief

A. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2024

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2024 van de gemeenschappelijke regeling Het Utrechts Archief te Utrecht gecontroleerd.

Naar ons oordeel:

- geeft de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van zowel de baten en lasten over 2024 als van de activa en passiva van de gemeenschappelijke regeling Het Utrechts Archief op 31 december 2024 in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV);
- zijn de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2024 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving, waaronder gemeentelijke verordeningen, opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in het controleprotocol d.d. 7 december 2020.

De jaarrekening bestaat uit:

1 het overzicht van baten en lasten over 2024;
2 de balans per 31 december 2024;
3 de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen;

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden, het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado), het controleprotocol dat is vastgesteld door het Algemeen Bestuur op 7 december 2020 en het Controleprotocol Wet normering topinkomens (WNT) 2024 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening.

Wij zijn onafhankelijk van de gemeenschappelijke regeling Het Utrechts Archief zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd

In overeenstemming met het Controleprotocol WNT 2024 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6a WNT en artikel 5, lid 1, sub j Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

Materialiteit

Op basis van onze professionele oordeelsvorming hebben wij de materialiteit voor de jaarrekening als geheel bepaald op € 83.000. De bij onze controle toegepaste goedkeuringstolerantie bedraagt voor fouten 1% en voor onzekerheden 3% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan reserves, zoals voorgeschreven in artikel 2 lid 1 Bado.

Daarbij zijn voor de controle van de in de jaarrekening opgenomen WNT-informatie de materialiteitsvoorschriften gehanteerd zoals vastgelegd in het Controleprotocol WNT 2024. Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening voor de gebruikers van de jaarrekening om kwalitatieve redenen materieel zijn, zoals ook bedoeld in artikel 3 Bado.

Wij zijn met de raad overeengekomen dat wij aan de raad tijdens onze controle geconstateerde afwijkingen boven de € 25.000 rapporteren alsmede kleinere afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve, SiSa- of WNT-redenen relevant zijn.

B. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvatten de jaarstukken andere informatie, die bestaat uit:

- jaarverslag, waaronder de programmaverantwoording en de paragrafen;

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat. Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het Algemeen Bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het jaarverslag in overeenstemming met het BBV.

C. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het Algemeen bestuur voor de jaarrekening

Het Algemeen Bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met het BBV. Het Algemeen Bestuur is ook verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving, waaronder gemeentelijke verordeningen, opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in het controleprotocol d.d. 7 december 2020.

In dit kader is het Algemeen Bestuur tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het Algemeen Bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het Algemeen Bestuur afwegen of de financiële positie voldoende is om de gemeenschappelijke regeling in staat te stellen de risico's vanuit de reguliere bedrijfsvoering financieel op te vangen. Het Algemeen Bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de risico's kunnen worden opgevangen toelichten in de jaarrekening.

Het algemeen Bestuur is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de gemeenschappelijke regeling.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Bado, het controleprotocol dat is vastgesteld door het Algemeen Bestuur op 7 december 2020, het Controleprotocol WNT 2024, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's
  - dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude,
  - dat baten en lasten alsmede de balansmutaties als gevolg van fouten of fraude niet in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen,

  het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de gemeenschappelijke regeling;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het Algemeen Bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;

- het vaststellen dat de door het Algemeen Bestuur gehanteerde afweging dat de gemeenschappelijke regeling in staat is de risico's vanuit de reguliere bedrijfsvoering financieel op te vangen aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de gemeenschappelijke regeling haar financiële risico's kan opvangen. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat de gemeenschappelijke regeling de financiële risico's niet kan opvangen;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen en of de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

Gegeven onze eindverantwoordelijkheid voor het oordeel zijn wij verantwoordelijk voor de controle van de jaarrekening van de gemeenschappelijke regeling, rekening houdend met de invloed daarop van de aard en de significantie van de activiteiten van uitvoeringsorganisaties ten behoeve van de gemeenschappelijke regeling. Op basis hiervan hebben wij de aard en omvang bepaald van de uit te voeren werkzaamheden ten aanzien van deze uitvoeringsorganisaties.

Wij communiceren met het Algemeen Bestuur onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Nieuwegein, 24 maart 2025

HLB Blömer accountants en adviseurs B.V.

drs. J.N. Witteveen RA

V VASTSTELLINGSBESLUIT DOOR HET ALGEMEEN BESTUUR VAN HET UTRECHTS ARCHIEF

Vaststellingsbesluit

Directeur en managementteam van Het Utrechts Archief.

Als “Jaarstukken 2024” vastgesteld en aangeboden aan het Algemeen Bestuur op 16 juni 2025
De directeur van Het Utrechts Archief,

mw. drs. C.C.A.E. Keijsper

Het Algemeen Bestuur van Het Utrechts Archief

Bijeen op 16 juni 2025;
Gelezen het voorstel van de directeur van Het Utrechts Archief d.d. 16 juni 2026;

B e s l u i t:

vast te stellen de Jaarstukken 2024, welke sluit met een positief saldo van € 14.253.

de directeur,	de voorzitter,
mw. drs. C.C.A.E. Keijsper	mw. drs. R. Streefland

Gemeente Utrecht

Voorstel aan de gemeenteraad

Toestemming wijziging Gemeenschappelijke Regeling Het Utrechts Archief (HUA)

Beleidsveld	Personeel en Organisatie
Organisatieonderdeel	Informatie- en procesmanagement (IPM)
Opsteller	I. van der Linden, J. Uilenreef, R. van der Wal
Kenmerk	30255575
Vergaderdatum Raad	12 juni 2025
Referendabel	Nee, artikel 1:2 lid 2 onder i Referendumverordening
Geheim	Nee

Het college van burgemeester en wethouders stelt de raad voor te besluiten:

1. Het college toestemming te verlenen voor het wijzigen van de Gemeenschappelijke Regeling Het Utrechts Archief conform bijgevoegd voorgenomen Wijzigingsbesluit Gemeenschappelijke Regeling HUA, waarmee deze technisch-juridisch wordt aangepast in lijn met de eisen uit de Wet gemeenschappelijke regelingen.

Burgemeester en wethouders van Utrecht,

de secretaris, de burgemeester,

Samenvatting

Met de wijziging van de Gemeenschappelijke Regeling Het Utrechts Archief (HUA), waarvoor het college nu toestemming vraagt aan de gemeenteraad, wordt voldaan aan de per 1 juli 2022 gewijzigde Wet gemeenschappelijke Regelingen (Wgr). Naar aanleiding van de zienswijze van de gemeenteraad van Utrecht heeft het dagelijks bestuur van HUA de evaluatietermijn in het wijzigingsbesluit aangepast van zes naar vier jaar.

Context

Aanleiding

Op 5 april heeft het dagelijks bestuur van HUA het definitieve wijzigingsvoorstel voor de Gemeenschappelijke Regeling HUA aan de deelnemers aangeboden, met het verzoek uiterlijk 7 juli te laten weten of zij instemmen met de wijziging.

De aanleiding voor de huidige wijziging is de wijziging van de Wet gemeenschappelijke Regelingen per 1 juli 2022. Daardoor moet ook de Gemeenschappelijke Regeling HUA gewijzigd worden. Het voornemen was deze (technische) wijziging te combineren met het de inhoudelijke wijziging van de GR door het aanstaande uittreden van het rijk. Omdat besluitvorming over de nieuwe Archiefwet steeds vertraagde, achtte het algemeen bestuur HUA het niet langer wenselijk en uitlegbaar om deze technische wijziging o.b.v. de Wgr ook te vertragen. De rechtmatigheid van de huidige GR HUA wordt daarom nu op orde gebracht.

Voorgeschiedenis/proces

Het wijzigen van een gemeenschappelijke regeling gaat in twee stappen. Eerst vragen alle deelnemers hun vertegenwoordigende organen (bij ons dus de gemeenteraad) om een zienswijze op het ontwerpwijzigingsbesluit. Op basis van deze zienswijzen besluiten de deelnemers (bij ons het college) of ze instemmen met het ontwerp. Daarna wordt het definitieve wijzigingsbesluit opgesteld, waar de deelnemers mee instemmen als hun vertegenwoordigende orgaan hen daarvoor toestemming heeft gegeven. Het college heeft toestemming nodig van de gemeenteraad voor deze wijziging.

Op 12 december 2024 heeft de raad op het raadsvoorstel over het ontwerp-wijzigingsbesluit haar zienswijze ingediend bij het college, die hierop een brief heeft opgesteld richting het algemeen bestuur van HUA. Deze is op 24 maart besproken en op basis van de reacties en zienswijzen van het rijk, de gemeente en de provincie is de ontwerpregeling gewijzigd. Het dagelijks bestuur heeft in een brief aan het college (zie bijlage 2) toegelicht waarom welke wijzigingen zijn doorgevoerd en welke afwegingen daarbij gemaakt zijn. Een deel de zienswijze van de raad is overgenomen, namelijk het amendement A235 over het inkorten van de evaluatietermijn van zes naar vier jaar. Het andere deel van de zienswijze van de raad heeft niet tot wijziging geleidt, dit betreft motie M515, over het toevoegen van de hoogte van de uittreedsom. HUA heeft daarop aangegeven dat het juridisch onwenselijk en ongebruikelijk om de hoogte van de uittreedsom op te nemen in de regeling, omdat deze per deelnemer en per periode kan verschillen. Daarnaast geeft het bestuur aan dat de hoogte ook nog niet bekend is, omdat de voorbereidingen voor het uittreedplan (waarin de gevolgen, de voorwaarden en de uittreedsom komen te staan) nog in volle gang zijn.

Juridische context

Conform artikel 37 van de Gemeenschappelijke Regeling Het Utrechts Archief stelt het dagelijks bestuur aan alle deelnemers voor om de Gemeenschappelijke Regeling HUA te wijzigen. Voor wijziging van een gemeenschappelijke regeling heeft het college op grond van artikel 1, vierde en vijfde lid, Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr) toestemming nodig van de raad. Gedeeltelijke toestemming of het amenderen van het wijzigingsbesluit zijn niet mogelijk. Ook het verbinden van voorwaarden aan de toestemming is niet mogelijk. De raad beslist uitsluitend over de vraag of toestemming wordt verleend of niet. Burgemeester en wethouders hebben in principe ingestemd met de wijziging en vragen de gemeenteraad nu om toestemming voor de wijziging. Op grond van artikel 1, vierde lid van de Wet gemeenschappelijke regelingen mag de gemeenteraad deze toestemming slechts weigeren wegens strijd met het recht of het algemeen belang. Bijvoorbeeld als de gemeenschappelijke regeling krijgt een bevoegdheid die op grond van de gemeentewet bij de raad

hoort te blijven of als de wijziging leidt tot een onevenredige financiële last voor de gemeente, zonder duidelijke voordelen.

Beslistermijn
Het is gewenst de wijziging van de Wgr op korte termijn te verwerken in de GR HUA, aangezien deze landelijk op eigenlijk per 1 juli 2024 doorgevoerd moesten zijn. Suggestie voor efficiënte besluitvorming is de behandeling van het voorliggend raadsvoorstel te combineren met besluitvorming over het raadsvoorstel Zienswijze ontwerpbegroting 2026-2029 Het Utrechts Archief welke separaat aan de gemeenteraad is aangeboden. De gemeenteraad heeft de mogelijkheid om voor 8 juli een zienswijze kenbaar te maken bij het dagelijks bestuur van het HUA.

Beoogd effect
Na doorvoering van de voorgestelde wijzigingen uit het voorgenomen Wijzigingsbesluit voldoet de Gemeenschappelijke Regeling Het Utrechts Archief aan de eisen uit de Wgr.

Eerdere besluitvorming en informatievoorziening aan de raad
- De raad heeft naar aanleiding van het raadsvoorstel over het ontwerp-wijzigingsbesluit op 12 december 2024 een zienswijze (zie A235 Verkorting evaluatietermijn GR Het Utrechts Archief en motie M515 Smeed het ijzer als het heet is) kenbaar gemaakt aan het college.
- In 2022 is er een raadsbrief verstuurd met de aankondiging dat alle gemeenschappelijke regelingen binnenkort gewijzigd moeten worden in het kader van de gewijzigde wet gemeenschappelijke regelingen: Raadsbrief Wijziging Wet gemeenschappelijke regelingen. In 2018 vroegen we de raad om in te stemmen met de wijziging van de gemeenschappelijke regeling in het kader van de toetreding van de provincie: Voorstel Toestemming Wijziging gemeenschappelijke regeling Het Utrechts Archief.
- De volgende brieven zijn verzonden aan de raad over overige zaken zoals de uittreding: Raadsbrief 20 april 2021, Raadsbrief 3 maart 2022, Raadsbrief Uitstel beantwoording 20 december 2022, Raadsbrief 13 juli 2023 en Raadsbrief 26 april 2023 Tijdens de digitale informatiesessie voor raads- en statenleden op 11 januari 2023 en 9 april 2024 is uitleg gegeven de uittreding van het rijk en het gekozen toekomstscenario voor HUA. Daarnaast vraagt HUA ieder jaar om een zienswijze op de begrotingen, de laatste drie staan hier: Zienswijze 2024 - 2027, Zienswijze 2023-2026, Zienswijze 2022-2025,.

Beslispunten, Argumenten en Kanttekeningen/Risico's

Beslispunt	
1	Het college toestemming te verlenen voor het wijzigen van de Gemeenschappelijke Regeling Het Utrechts Archief conform bijgevoegd voorgenomen Wijzigingsbesluit Gemeenschappelijke Regeling HUA, waarmee deze technisch-juridisch wordt aangepast in lijn met de eisen uit de Wet gemeenschappelijke regelingen.
Argumenten	
1.1	Er is geen strijd met het recht of met het algemeen belang.
	Voor wijziging van een gemeenschappelijke Regeling heeft het college op grond van artikel 1, vierde en vijfde lid, Wet gemeenschappelijke Regelingen (Wgr) toestemming nodig van de raad. Volgens de Wgr kan de raad deze toestemming alleen weigeren wegens strijd met het recht of het algemeen belang. De aangepaste tekst voldoet aan de vereisten van de Wgr. Daarmee is het voorgenomen wijzigingsbesluit niet in strijd met het recht of met het algemeen belang. Voor een compleet overzicht van de wijzigingen verwijzen wij u naar de bijlage bij het raadsvoorstel Wijzigen gemeenschappelijke regeling Het Utrechts Archief waar u op 12 december 2024 over heeft besloten.

1.2	Amendement 2024/235 is in het wijzigingsbesluit verwerkt.
	Het algemeen bestuur van HUA heeft besloten om de zienswijze van de gemeente Utrecht uit amendement A235 om de evaluatietermijn in te korten geheel over te nemen in de bestuursvergadering van 24 maart 2025. De partners konden zich, na uitvoerig bestuurlijke overleg hierover, vinden in de wijziging om de GR HUA niet pas na zes jaar, maar na al na vier jaar te evalueren. Ze wezen er daarbij op dat de reden achter de aanvankelijk gekozen periode van zes jaar beter rekening hield met de zittingsperiode van colleges en de Kamer(s) omdat de verkiezingen niet in gelijke jaren vallen. In hun ogen was te termijn voor evaluatie van zes jaar daarom passender, maar ze zijn bereid zich te voegen naar de wens van de gemeenteraad van Utrecht.
Kanttekeningen/Risico's	
2.1	Motie M515, heeft niet geleid tot aanpassing van het wijzigingsbesluit.
	Middels Motie 2024/515 heeft u verzocht om aan het HUA te verzoeken uittredingsbepalingen in de gemeenschappelijke regeling concreter en specifieker te maken door uit te werken hoe hoog de uittreedsom is en hoe deze is opgebouwd. HUA heeft daarop gereageerd dat het is juridisch onwenselijk en ongebruikelijk is om de hoogte van de uittreedsom op te nemen in de gemeenschappelijke regeling, omdat deze per deelnemer en periode kan verschillen. De uittreedsom komt in het uittreedplan dat het algemeen bestuur vast stelt. Daarnaast zijn de kosten van de uittreding nog niet geheel inzichtelijk en nog niet onderling afgestemd, dus deze kan ook nog niet in deze wijziging van de regeling worden meegenomen. De opbouw van de uittreedsom is wel in de regeling te vinden: onder artikel 36a en bestaande jurisprudentie geeft voldoende kaders voor het bepalen van de hoogte. Deze kaders vormen de basis voor de gesprekken over het uittreedplan. Het bestuur van HUA geeft aan dat het zich ervoor inzet om de financiële risico's beheersbaar te houden voor alle partijen. Een werkgroep met vertegenwoordiging van alle partners is aan de slag met een uittreedplan met een uittreedsom. Met deze beantwoording vanuit het bestuur wordt voldoende recht gedaan aan de in de motie uitgesproken zorg.

Financiën
Dit voorstel heeft geen financiële consequenties voor de gemeente.

Vervolg
Na toestemming van de raad kan het college een definitief besluit nemen om in te stemmen met de wijziging van de Gemeenschappelijke Regeling Het Utrechts Archief. De wijziging van de Gemeenschappelijke Regeling komt tot stand indien alle deelnemers hebben ingestemd met het voorgenomen wijzigingsbesluit.

Samen stad maken (voorheen: Participatie)
'Gemeente aan zet' is van toepassing, er is niet samengewerkt met Utrechters voor dit voorstel.

Communicatie
De Gemeenschappelijke Regeling Het Utrechts Archief wordt door het college geïnformeerd over de besluitvorming. De gewijzigde gemeenschappelijke Regeling wordt gepubliceerd op overheid.nl.

(Niet)Referendabel
Op dit raadsbesluit is de Verordening raadgevend referendum gemeente Utrecht niet van toepassing omdat het een raadsbesluit betreft over stukken van een gemeenschappelijke Regeling (artikel 1:2 lid 2 onder i Verordening raadgevend referendum gemeente Utrecht).

Bijlagen
Bijlagen besluitvorming

- Ontwerp besluit tot wijziging Gemeenschappelijke Regeling Het Utrechts Archief

Bijlagen informatief
- Reactiebrief aanpassing GR van DB HUA
- GR HUA 3 partijen met wijzigingen

Besluit tot wijziging van de Gemeenschappelijke regeling Het Utrechts Archief

De Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, gedeputeerde staten van de provincie Utrecht en het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Utrecht,

Gelet op de hoofdstukken I, II en IX van de Wet gemeenschappelijke regelingen;

Overwegende dat een aanpassing van de gemeenschappelijke regeling nodig is in verband met de wijziging van de Wet gemeenschappelijke regelingen en enkele andere noodzakelijke wijzigingen;

Besluiten:

Artikel I

De Gemeenschappelijke regeling Het Utrechts Archief wordt als volgt gewijzigd:

A.

In artikel 1 onder e. wordt ‘, en’ vervangen door een puntkomma.

B.

In artikel 2b, eerste lid, onder c. wordt de zinsnede ‘te benoemen, te schorsen en te ontslaan’ vervangen door: aan te wijzen.

C.

Aan artikel 2b wordt na het derde lid een lid toegevoegd, dat luidt:

4. Besluiten van het bestuur van Het Utrechts Archief worden niet aan zienswijzen van de Minister, provinciale staten respectievelijk gemeenteraad onderworpen, tenzij de Wet gemeenschappelijke regelingen of deze regeling dat expliciet voorschrijft.

D.

In artikel 5, vijfde lid, vervalt na ‘aangewezen door’ het woord ‘het’.

E.

In artikel 7, tweede lid, wordt het woord ‘tot’ steeds vervangen door ‘als’, en het woord ‘benoemen’ wordt vervangen door ‘aanwijzen’.

F.

Artikel 8 wordt als volgt gewijzigd:

1. Voor de tekst wordt de aanduiding ‘2.’ geplaatst.
2. Voor dit tweede lid wordt een lid ingevoegd, dat luidt:

> 1. Het bestuur geeft de Minister, provinciale staten en de gemeenteraad binnen redelijke termijn schriftelijk alle inlichtingen die zij nodig hebben voor de uitoefening van hun taken.

G.

Artikel 9 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het eerste lid wordt na ‘aangewezen door de Minister’ een komma geplaatst.
2. In het tweede lid wordt na ‘of het college’ een komma geplaatst.

H.

Artikel 14, onder d., komt te luiden:

d. het aangaan, wijzigen en beëindigen van arbeidsovereenkomsten met bij Het Utrechts archief werkzame ambtenaren;

I.

In artikel 17, tweede lid, wordt na ‘middelen om’ het woord ‘aan’ ingevoegd.

J.

Artikel 19 wijzigt als volgt:

1. In het eerste lid wordt ‘uiterlijk 15 april’ vervangen door ‘vóór 30 april’.
2. In het tweede lid wordt ‘acht weken’ vervangen door ‘twaalf weken’.

K.

In het derde lid van artikel 19a wordt ‘1 augustus’ vervangen door ’15 september’.

L.

Artikel 22 wijzigt als volgt:

In het eerste en het derde lid wordt ‘voor 15 april’ vervangen door ‘vóór 30 april’.

M.

Na artikel 29 wordt een artikel ingevoegd, dat luidt:

Artikel 29a

Eenieder kan worden betrokken bij de voorbereiding, uitvoering en evaluatie van beleid op grond van deze regeling via de reguliere procedures van Rijk, provincie en gemeente.

N.

In artikel 30 wordt de zinsnede ‘omtrent benoeming, schorsing en ontslag van’ vervangen door ‘over het aangaan, wijzigen en beëindigen van de arbeidsovereenkomst met’.

O.

In artikel 35 wordt ‘daartoe strekkende besluiten’ vervangen door: daartoe strekkend besluit.

P.

Artikel 36 komt te luiden:

Artikel 36

1. Uittreding uit de regeling geschiedt door toezending van het daartoe strekkende besluit van de Minister, gedeputeerde staten of het college (hierna uittredende partij). Gedeputeerde staten en het college leggen daarbij ook het besluit tot toestemming van provinciale staten van de provincie, respectievelijk van de raad van de gemeente over.

2. De uittredende partij zendt het besluit tot uittreding aangetekend aan het algemeen bestuur. Daarbij wordt een opzegtermijn van één jaar, ingaande op 1 januari van het eerstvolgende kalenderjaar, in acht genomen. Het algemeen bestuur kan unaniem besluiten tot een andere opzegtermijn bij de vaststelling van het uittredingsplan.

3. Het algemeen bestuur regelt de gevolgen van de uittreding op basis van artikel 36a en b.

4. De kosten van uittreding komen bij uittreding van het college, gedeputeerde staten of de Minister voor rekening van de gemeente, de provincie respectievelijk de Staat.

Q.

Na artikel 36 worden twee artikelen ingevoegd, die als volgt komen te luiden:

Artikel 36a

1. Het dagelijks bestuur inventariseert de gevolgen van de uittreding, de wijze waarop met deze gevolgen kan of moet worden omgegaan en de voorwaarden voor uittreding, die nadien worden vastgelegd in een door het algemeen bestuur vast te stellen uittredingsplan.

2. Het uittredingsplan bevat de financiële, juridische, personele en organisatorische consequenties die gedurende een periode van vijf jaar het directe gevolg zijn van de uittreding. Ook bevat het uittredingsplan de uittreedsom die betaald moet worden door de uittredende partij.

3. Uiterlijk zes maanden na het besluit van uittreding stelt het algemeen bestuur het uittredingsplan vast. De daarin voor de uittredende partij omschreven financiële verplichtingen zijn bindend. Het algemeen bestuur kan bij unanimiteit afwijken van de in dit lid bepaalde termijn.

4. Nadat het uittredingsplan is vastgesteld, is de uittredende partij gehouden om binnen zes maanden de daarin voor de uittredende partij omschreven financiële verplichtingen aan de regeling te voldoen. Het algemeen bestuur kan bij unanimiteit afwijken van de in dit lid bepaalde termijn.

5. Voor wat betreft de juridische, personele en organisatorische consequenties geldt dat het algemeen bestuur met de uittredende partij de mogelijkheid tot overname van personeel, activa en contracten onderzoekt. Het voorgaande behoeft echter niet te leiden tot wijziging van overeenkomsten met en verplichtingen jegens derden die zijn aangegaan respectievelijk bepaald voorafgaand aan het tijdstip van ontvangst door het algemeen bestuur van het besluit tot uittreding van de uittredende partij.

Artikel 36b

1. Met het oog op het bepalen van de inhoud van het uittredingsplan kan het algemeen bestuur een onafhankelijke externe deskundige aanwijzen die in opdracht van het algemeen bestuur het concept-uittredingsplan voorbereidt. Deze deskundige kan, in

overleg met het algemeen bestuur, voor specifieke onderdelen van het uittredingsplan andere deskundigen inschakelen.

2. De aanwijzing van een onafhankelijke externe deskundige vindt slechts plaats als deze het vertrouwen heeft van het gehele algemeen bestuur en het algemeen bestuur daartoe besluit.

R.

Na artikel 38 wordt een artikel ingevoegd, dat luidt:

Artikel 38a

Het algemeen bestuur draagt er zorg voor dat de regeling periodiek, doch tenminste éénmaal per vier jaar, wordt geëvalueerd.

S.

Artikel 41 vervalt.

Artikel II

Dit besluit treedt in werking op de eerste dag van de kalendermaand, volgend op de bekendmaking in de Staatscourant door de Minister.

De Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,
(…)

Gedeputeerde staten van de provincie Utrecht,
Voorzitter, (…)
Secretaris, (…)

Burgemeester en wethouders van de gemeente Utrecht,
De burgemeester, Sharon A.M. Dijksma
De secretaris, Michiel J. Ruis

HET UTRECHTS ARCHIEF

Aan: de Minister van OCW, het college van Gedeputeerden Staten Utrecht en het college van Burgemeester en Wethouders Gemeente Utrecht.

Datum: 27-03-2025
Betreft: ontwerp wijzigingsbesluit Gemeenschappelijke Regeling Het Utrechts Archief

Geachte Minister en colleges,

Wij hebben zienswijzen ontvangen op het ontwerp wijzigingsbesluit van de Gemeenschappelijke Regeling (GR) Het Utrechts Archief (HUA). Deze zijn met alle bestuurlijke partners besproken in onze bestuursvergadering van maandag 24 maart 2025 en wij kunnen u hierover het volgende mededelen:

Verzoek tot aanpassing van de evaluatietermijn naar 4 jaar
Het bestuur heeft de termijn voor de evaluatie van de GR op verzoek aangepast van zes naar vier jaar. De GR Het Utrechts Archief is een samenwerking van verschillende overheden om de Utrechtse archieven en het cultureel erfgoed hierin beschikbaar te kunnen stellen aan de inwoners van stad en provincie. Bij toekomstige aanpassingen van de GR zal daarom opnieuw gekeken worden naar een periode waarin alle bestuurlijke partners hun termijn hebben afgerond en hiermee de juiste input op de evaluatie kunnen geven.

Verzoek tot opname van een uittreedsom
Over het verzoek tot opname van een uittreedsom, zijn wij van mening dat het onhaalbaar is om dit toe te voegen aan de artikelen in het wijzigingsbesluit. Het is onwenselijk en juridisch ongebruikelijk om de hoogte van de uittreedsom op te nemen in de regeling. Ook zijn deze kosten nog niet geheel inzichtelijk of afgestemd. We kunnen uw colleges mededelen dat HUA erop inzet om de financiële risico's voor alle partijen beheersbaar te houden. In de ambtelijke werkgroep Uittreding zijn zowel het ministerie van OCW, de provincie Utrecht, de gemeente Utrecht als de directie van HUA vertegenwoordigd. Hier wordt het uittredingsplan voorbereid en alle financiële en juridische risico's verband houdende met het beheer van de rijkscollectie in kaart gebracht en daarover afspraken gemaakt. Hierna zal tevens een aangepaste GR met twee partijen (provincie en gemeente Utrecht) worden voorgelegd aan de Gemeenteraad Utrecht en Provinciale Staten Utrecht.

Wij vertrouwen erop dat uw vragen hiermee zijn beantwoord en verzoeken u om de aangepaste GR voor toestemming voor te leggen aan raden, staten en het parlement.

Hoogachtend, namens het bestuur van Het Utrechts Archief

Voorzitter,
Rachel Streefland

Postadres / Postbus 131 / 3500 AC Utrecht / *Bezoekadres* / Hamburgerstraat 28 / 3512 NS Utrecht / 030 286 66 11
Studiezaal / Alexander Numankade 199-201 / 3672 KW Utrecht / *RSIN* / 807024594 / secretariaat@hetutrechtsarchief.nl / www.hetutrechtsarchief.nl

Gemeenschappelijke regeling tot instelling van een openbaar lichaam beheer archiefbescheiden en collecties gemeente Utrecht d.d. 10 februari 2017, kenmerk 1149544

De Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, gedeputeerde staten van de provincie Utrecht en het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Utrecht,

Gelet op hoofdstuk I, en IX van de Wet gemeenschappelijke regelingen;

Besluiten:

tot het treffen van de navolgende gemeenschappelijke regeling tot de instelling van een openbaar lichaam dat de archiefbescheiden en collecties beheert die berusten in de rijksarchiefbewaarplaats in de provincie Utrecht en de archiefbewaarplaats van de gemeente Utrecht.

Artikel 1

In deze gemeenschappelijke regeling wordt verstaan onder:

a. Minister: de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap;

b. gemeente: de gemeente Utrecht;

c. archiefbescheiden: archiefbescheiden als bedoeld in artikel 1, onderdeel c, van de Archiefwet 1995;

d. collecties: de verzameling historische voorwerpen, boeken en overige schriftelijke en elektronische bescheiden in de meest ruime zin des woords, niet zijnde archiefbescheiden, in eigendom van of in beheer bij de Minister, de provincie en de gemeente voor zover het betreft voorwerpen of bescheiden bij de rijksarchiefbewaarplaats in de provincie, de archiefbewaarplaats van de provincie en de archiefbewaarplaats van de gemeente;

e. college: het college van burgemeester en wethouders van de gemeente;

f. provincie: de provincie Utrecht;

g. gedeputeerde staten: gedeputeerde staten van de provincie.

Artikel 2

1. De regeling wordt getroffen met het doel de belangen van de Minister, gedeputeerde staten en het college bij alle aangelegenheden betreffende de archiefbescheiden, collecties, individuele documenten en dergelijke die berusten in de rijksarchiefbewaarplaats in de provincie, de archiefbewaarplaats van de provincie en de archiefbewaarplaats van de gemeente, in gezamenlijkheid te behartigen.

2. Het Utrechts Archief voert bij de behartiging van de belangen, bedoeld in het eerste lid, het archiefbeleid en het cultuurbeleid van de Minister, de provincie en de gemeente mede uit.

3. De Minister, de provincie en de gemeente kunnen gezamenlijk algemene aanwijzingen geven omtrent de wijze waarop Het Utrechts Archief de belangen, bedoeld in het eerste lid, behartigt.

4. Gedeputeerde staten en het college kunnen hun niet-overgebrachte digitale archiefbescheiden in beheer van Het Utrechts Archief geven.

Artikel 2a

1. Er is een openbaar lichaam genaamd Het Utrechts Archief.

2 Het Utrechts Archief is gevestigd te Utrecht.

Artikel 2b

1. Aan het bestuur van Het Utrechts Archief zijn de navolgende werkzaamheden, taken en bevoegdheden van het college, gedeputeerde staten en de Minister overgedragen:

a. de beheerstaken, te onderscheiden in het behouden, bewerken en benutten van de archiefbescheiden die berusten in de in artikel 2 genoemde archiefbewaarplaatsen;

b. de taken en bevoegdheden, bedoeld in de artikelen 15, derde lid, 16, tweede lid, 17, 18, 19, 20, 28, 29, derde lid, 31 en 32, derde lid, van de Archiefwet 1995;

c. de bevoegdheid van de Minister om op grond van de artikelen 25 en 26, tweede lid, van de Archiefwet 1995 de rijksarchivaris in de provincie aan te wijzen.

d. het adviseren en het doen van voorstellen aan de Minister, gedeputeerde staten en het college over de taken en bevoegdheden, die door de Minister, gedeputeerde staten of het college worden uitgevoerd ingevolge de artikelen 5, 6, 7, 8, 12, 13, 15, eerste en tweede lid, 27, 29, tweede lid, 30 en 32, tweede lid, van de Archiefwet 1995, en

e. het verrichten van door de Minister, gedeputeerde staten of het college opgedragen andere taken die verband houden met de behartiging van de belangen, bedoeld in artikel 2, eerste en tweede lid.

2. Het Utrechts Archief stelt zich tevens ten doel het in de archieven ondergebrachte cultureel erfgoed op actieve wijze toegankelijk te maken voor en onder de aandacht te brengen van een breed publiek.

3. Het Utrechts Archief verricht namens en onder verantwoordelijkheid van gedeputeerde staten en het college taken omtrent het beheer van niet-overgebrachte archiefbescheiden als bedoeld in artikel 2, vierde lid.

4. Besluiten van het bestuur van Het Utrechts Archief worden niet aan zienswijzen van de Minister, provinciale staten respectievelijk gemeenteraad onderworpen, tenzij de Wet gemeenschappelijke regelingen of deze regeling dat expliciet voorschrijft.

Artikel 3

1. Het bestuur van Het Utrechts Archief bestaat uit een algemeen bestuur, een dagelijks bestuur en een voorzitter.

2. Het algemeen bestuur staat aan het hoofd van het openbaar lichaam.

Artikel 4

Het algemeen bestuur stelt de regels omtrent de kosten, bedoeld in artikel 19 Archiefwet 1995, vast bij unanimiteit en volgt daarbij zoveel mogelijk de regels die de Minister op grond van artikel 19 Archiefwet 1995 heeft vastgesteld voor de archiefbescheiden van het Rijk.

Artikel 5

1. Het algemeen bestuur bestaat uit zes leden.

2. De Minister wijst twee leden aan.

3. Gedeputeerde staten en het college wijzen uit hun midden ieder twee leden aan.

4. De Minister, gedeputeerde staten en het college kunnen voor ieder lid tevens één plaatsvervangend lid, voor gedeputeerde staten en het college uit hun midden, aanwijzen, dat het lid bij verhindering of ontstentenis vervangt. Hetgeen in deze regeling is bepaald ten aanzien van een lid van het algemeen bestuur is van overeenkomstige toepassing op het plaatsvervangend lid, tenzij de regeling anders bepaalt.

5. Het lidmaatschap van het algemeen bestuur van de leden, aangewezen door de Minister en het college eindigt van rechtswege op het tijdstip waarop de zittingsperiode van het college afloopt. Het lidmaatschap van de leden, aangewezen door gedeputeerde staten, eindigt op het moment dat de zittingsperiode van gedeputeerde staten afloopt.

6. Een persoon waarvan het lidmaatschap ingevolge het vijfde lid is geëindigd, kan opnieuw worden aangewezen.

7. Indien tussentijds een zetel van een lid van het algemeen bestuur vacant komt, wijst de Minister, gedeputeerde staten of het college zo spoedig mogelijk een nieuw lid aan.

8. Een lid van het algemeen bestuur dat zijn lidmaatschap ter beschikking heeft gesteld, blijft in functie totdat een nieuw lid is aangewezen.

Artikel 6

1. De leden van het algemeen bestuur, aangewezen door de Minister of het college hebben elk twee stemmen. De leden van het algemeen bestuur, aangewezen door gedeputeerde staten hebben elk één stem.

2. Een lid van het algemeen bestuur neemt niet deel aan de stemming over een aangelegenheid die hem rechtstreeks of middellijk persoonlijk aangaat of waarbij hij als vertegenwoordiger in een andere hoedanigheid eveneens betrokken is en waarbij belangenspanning speelt of de integriteitsvraag aan de orde zou kunnen zijn.

3. Een benoeming gaat iemand persoonlijk aan, wanneer hij behoort tot de personen tot wie de keuze door een voordracht of bij een herstemming is beperkt.

4. Een stemming is alleen geldig, indien meer dan de helft van het aantal leden dat zitting heeft en zich niet van deelneming aan de stemming moet onthouden, daaraan heeft deelgenomen.

5. Het vierde lid is niet van toepassing:

a. ingeval opnieuw wordt gestemd over een voorstel of over een benoeming, voordracht of aanbeveling van een of meer personen ten aanzien van wie in een vorige vergadering een stemming op grond van dat lid niet geldig was;

b. voor zover het betreft onderwerpen die in een daaraan voorafgaande niet geopende vergadering aan de orde waren gesteld.

6. Voor het tot stand komen van een beslissing bij stemming wordt volstrekte meerderheid vereist van de stemmen die zijn uitgebracht, tenzij in de regeling anders is bepaald.

7. Bij een schriftelijke stemming wordt onder het uitbrengen van een stem verstaan het inleveren van een behoorlijk ingevuld stembriefje.

Artikel 7

1. Aan het algemeen bestuur behoren ter uitvoering van de aan Het Utrechts Archief toegekende taak alle bevoegdheden die niet aan een ander orgaan zijn opgedragen.

2. Het algemeen bestuur kan de directeur, bedoeld in artikel 30, als rijksarchivaris in de provincie, als provinciearchivaris van de provincie en als gemeentearchivaris van de gemeente aanwijzen.

3. Aan de bevoegdheden van het algemeen bestuur worden geen beperkingen opgelegd ingevolge artikel 31 van de Wet gemeenschappelijke regelingen, mits het totaal van de aangegane verplichtingen binnen de goedgekeurde begroting valt. Voor het aangaan van verplichtingen door het algemeen bestuur buiten de goedgekeurde begroting geldt de procedure van artikel 19, 19a en 20.

4. Het algemeen bestuur besluit slechts tot oprichting van en de deelneming in stichtingen, maatschappen, vennootschappen, verenigingen, coöperaties en onderlinge waarborgmaatschappijen, indien dat in het bijzonder aangewezen moet worden geacht voor de behartiging van het daarmee te dienen belang. Het besluit wordt niet genomen dan nadat provinciale staten van de provincie, de raad van de gemeente en de Minister in de gelegenheid zijn gesteld hun wensen en bedenkingen ter kennis van het algemeen bestuur te brengen. Het besluit wordt genomen bij unanimiteit.

Artikel 8

1. Het bestuur geeft de Minister der Staten-Generaal, provinciale staten en de gemeenteraad binnen redelijke termijn schriftelijk alle inlichtingen die zij nodig hebben voor de uitoefening van hun taken.

2. Het algemeen bestuur verstrekt zo spoedig mogelijk schriftelijk aan de Minister, provinciale staten en gedeputeerde staten van de provincie, de raad van de gemeente en het college de door hen gevraagde inlichtingen.

Artikel 9

1. Een lid van het algemeen bestuur dat is aangewezen door de Minister, verstrekt aan de Minister zo spoedig mogelijk doch in ieder geval binnen 45 dagen de door de Minister gevraagde inlichtingen.

2. Een lid van het algemeen bestuur dat is aangewezen door gedeputeerde staten of het college, verstrekt aan gedeputeerde staten en provinciale staten van de provincie, respectievelijk aan het college en aan de raad van de gemeente zo spoedig mogelijk doch in ieder geval binnen 45 dagen de door een of meer leden gevraagde inlichtingen.

3. De Minister, gedeputeerde staten of het college kunnen een lid van het algemeen bestuur dat zij hebben aangewezen, nadat de inlichtingen in een vergadering of schriftelijk zijn verstrekt of dienden te zijn verstrekt, ter verantwoording roepen voor het door hem in het algemeen bestuur gevoerde beleid.

Artikel 10

De Minister, gedeputeerde staten en het college kunnen een door hen aangewezen lid van het algemeen bestuur, dat hun vertrouwen niet meer geniet, ontslag verlenen.

Artikel 11

1. Het dagelijks bestuur bestaat uit de voorzitter en twee andere door het algemeen bestuur aan te wijzen leden.

2. Het algemeen bestuur wijst uit zijn midden één lid aan dat door de Minister is aangewezen als lid van het algemeen bestuur, en één lid dat door gedeputeerde staten is aangewezen als lid van het algemeen bestuur.

3. Het lidmaatschap van het dagelijks bestuur eindigt van rechtswege, zodra men ophoudt lid te zijn van het algemeen bestuur.

4. Artikel 5, achtste lid, is van overeenkomstige toepassing.

5. De leden van het dagelijks bestuur, die door de Minister en het college zijn aangewezen als lid van het algemeen bestuur, hebben elk twee stemmen. Het lid van het dagelijks bestuur dat door gedeputeerde staten is aangewezen als lid van het algemeen bestuur heeft één stem. Besluitvorming vindt plaats bij volstrekte meerderheid van stemmen, voor zover niet anders is bepaald in de regeling.

6. In de vergadering van het dagelijks bestuur kan slechts worden beraadslaagd of besloten, indien ten minste de helft van het aantal zitting hebbende leden tegenwoordig is.

7. Indien het vereiste aantal leden niet tegenwoordig is, belegt de voorzitter, onder verwijzing naar dit artikel, opnieuw een vergadering.

Artikel 12

Het dagelijks bestuur vergadert zo dikwijls als één of meer leden van het dagelijks bestuur dit nodig oordelen.

Artikel 13

Het dagelijks bestuur stelt regels voor zijn vergaderingen vast.

Artikel 14

Het dagelijks bestuur is in ieder geval belast met:

a. het voeren van het dagelijks bestuur van Het Utrechts Archief;

b. beslissingen van het algemeen bestuur voorbereiden en uitvoeren;

c. regels vaststellen over de ambtelijke organisatie van Het Utrechts Archief;

d. het aangaan, wijzigen en beëindigen van arbeidsovereenkomsten met bij het Utrechts Archief werkzame ambtenaren;

e. besluiten tot privaatrechtelijke rechtshandelingen van Het Utrechts Archief, met uitzondering van privaatrechtelijke rechtshandelingen als bedoeld in artikel 7, vierde lid;

f. besluiten namens Het Utrechts Archief, het dagelijks bestuur of het algemeen bestuur rechtsgedingen, bezwaarprocedures of administratief beroepsprocedures te voeren of handelingen ter voorbereiding daarop te verrichten, tenzij het algemeen bestuur, voor zover dit het algemeen bestuur aangaat, in voorkomende gevallen anders beslist;

g. het nemen van alle conservatoire maatregelen zowel in als buiten rechte en het doen van alles wat nodig is ter voorkoming van verjaring van recht of bezit;

h. het beheer van de activa en passiva van Het Utrechts Archief, en

i. de zorg, voor zover deze van het dagelijks bestuur afhangt, voor de controle op het geldelijk beheer en de boekhouding van Het Utrechts Archief.

Artikel 15

1. De voorzitter wordt door en uit het algemeen bestuur aangewezen.

2. In aanvulling op het eerste lid wijst het algemeen bestuur als voorzitter een lid aan dat is aangewezen door het college.

3. Uit de andere leden van het dagelijks bestuur, bedoeld in artikel 11, eerste lid, wordt een plaatsvervangend voorzitter aangewezen.

4. De voorzitter is belast met de leiding van de vergaderingen van het algemeen bestuur en van het dagelijks bestuur.

5. De voorzitter tekent de stukken die van het algemeen bestuur of het dagelijks bestuur uitgaan, tenzij hij aan de directeur het tekenen van bepaalde stukken heeft opgedragen.

6. De voorzitter vertegenwoordigt Het Utrechts Archief in en buiten rechte. De vertegenwoordiging kan hij opdragen aan een door hem aan te wijzen gevolmachtigde.

Artikel 16

1. Het algemeen bestuur kan besluiten dat de leden van het algemeen of dagelijks bestuur, voor zover zij niet de functie vervullen van commissaris van de Koning, gedeputeerde van de provincie, burgemeester of wethouder van de gemeente, een vergoeding ontvangen voor hun werkzaamheden ten behoeve van Het Utrechts Archief.

2. De leden van het algemeen en het dagelijks bestuur, bedoeld in het eerste lid, ontvangen een tegemoetkoming in de kosten, waartoe worden gerekend reis- en verblijfkosten ten behoeve van het bijwonen van de vergaderingen van het algemeen en dagelijks bestuur.

3. De in de voorgaande leden bedoelde vergoeding en tegemoetkoming worden door het algemeen bestuur vastgesteld en als afzonderlijke post opgenomen in de jaarlijkse begroting.

Artikel 17

1. De voor de uitvoering van deze regeling ter beschikking te stellen middelen worden verschaft door de Minister, de provincie en de gemeente, door het verstrekken van jaarlijkse bijdragen, op basis van de begroting.

2. De Minister, gedeputeerde staten en het college dragen er zorg voor dat het openbaar lichaam te allen tijde beschikt over voldoende middelen om aan zijn verplichtingen te voldoen. Dit met inachtneming van het zevende lid.

3. De bijdrage van de Minister kan jaarlijks worden aangepast in verband met de ontwikkeling van lonen of prijzen met een percentage, zoals dit in voorkomend geval door de Minister in de loop van het begrotingsjaar voor het geheel van zijn bijdrage wordt vastgesteld. De provincie en de gemeenten volgen in deze de Minister in de aanpassing van zijn bijdrage.

4. Het Utrechts Archief kan bij de vaststelling van de begroting een percentage opnemen als voorlopige raming van het door de Minister, gedeputeerde staten en het college vast te stellen percentage als bedoeld in het derde lid.

5. Bij de start van Het Utrechts Archief en voor de uitvoering van deze regeling kunnen door de verschillende partners vermogensbestanddelen worden ingebracht waarover nadere afspraken gemaakt worden.

6. De bijdrage wordt verleend onder de voorwaarden, bedoeld in artikel 4:34, eerste lid, van de Algemene wet bestuursrecht.

7. Indien de Minister, gedeputeerde staten of het college een bijzondere taak opdraagt als bedoeld in artikel 2b, eerste lid, onder e, waarvan de kosten niet zijn op te vangen in de begroting, wordt daarvoor door de Minister, gedeputeerde staten of het college in aanvulling op de jaarlijkse bijdrage een tevoren overeengekomen vergoeding betaald.

Artikel 18

1. Het dagelijks bestuur stelt eenmaal per vier jaar een vierjarig beleidsplan en een meerjarenbegroting op.

2. Een periode van vier jaren als bedoeld in het eerste lid valt samen met de periode van een cultuurnota als bedoeld in artikel 3 van de Wet op het specifiek cultuurbeleid.

3. Het dagelijks bestuur zendt het ontwerpbeleidsplan en de ontwerpmeerjarenbegroting aan het algemeen bestuur. Het algemeen bestuur stelt ze vast. Dertien maanden voorafgaand aan de periode waarop het beleidsplan en de meerjarenbegroting betrekking hebben, worden deze toegezonden aan de Minister, provinciale staten van de provincie en de raad van de gemeente.

4. De Minister, gedeputeerde staten en het college maken, binnen twee maanden na ontvangst van de in het derde lid genoemde stukken, gezamenlijk afspraken met Het Utrechts Archief over te behalen resultaten voor de komende vier jaren.

Artikel 19

1. Het dagelijks bestuur zendt vóór 30 april van het jaar voorafgaande aan dat waarvoor de begroting dient, de algemene financiële en beleidsmatige kaders aan provinciale staten van de provincie, de raad van de gemeente en de Minister.

2. Het dagelijks bestuur biedt jaarlijks, ten minste twaalf weken voor de in artikel 19a, eerste lid, bedoelde vaststelling, provinciale staten van de provincie, de raad van de gemeente en de Minister een ontwerp aan voor de begroting met toelichting van Het Utrechts Archief en een meerjarenraming met toelichting voor ten minste drie op het begrotingsjaar volgende jaren.

3. Bij het opstellen van het ontwerp voor de begroting, bedoeld in het eerste lid, neemt het algemeen bestuur het archiefbeleid en het cultuurbeleid, bedoeld in artikel 2, tweede lid, de algemene aanwijzingen, bedoeld in artikel 2, derde lid, in acht en daarnaast de afspraken, bedoeld in artikel 18, vierde lid.

4. In de toelichting op de ontwerpbegroting worden de aard en de omvang van de voorgenomen activiteiten beschreven. Daarbij wordt aangegeven welke belangen en resultaten Het Utrechts Archief met de activiteiten nastreeft, op welke wijze de activiteiten zullen worden uitgevoerd en voor welke doelgroepen zij zijn bestemd.

5. De ontwerpbegroting wordt door de zorg van het college, gedeputeerde staten en de Minister voor een ieder ter inzage gelegd en tegen betaling van kosten algemeen verkrijgbaar gesteld. Van de terinzagelegging en de verkrijgbaarstelling geschiedt openbare kennisgeving.

6. Provinciale staten van de provincie, de raad van de gemeente en de Minister kunnen bij het dagelijks bestuur hun zienswijze over de ontwerpbegroting naar voren brengen. Het dagelijks bestuur voegt de commentaren waarin deze zienswijze is vervat bij de ontwerpbegroting, zoals deze aan het algemeen bestuur wordt aangeboden.

Artikel 19a

1. Het algemeen bestuur stelt de begroting vast in het jaar voorafgaande aan dat waarvoor zij dient. De begroting wordt vastgesteld bij unanimiteit.

2. Nadat deze is vastgesteld, zendt het algemeen bestuur de begroting aan provinciale staten van de provincie, de raad van de gemeente en de Minister, die ter zake bij de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties hun zienswijze naar voren kunnen brengen.

3. Het dagelijks bestuur zendt de begroting binnen twee weken na de vaststelling, doch in ieder geval vóór 15 september van het jaar voorafgaande aan dat waarvoor de begroting dient, aan de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties.

Artikel 20

1. Besluiten tot wijziging van de begroting kunnen tot uiterlijk het eind van het desbetreffende begrotingsjaar worden genomen.

2. De artikelen 19 en 19a, eerste en tweede lid, zijn van overeenkomstige toepassing, met uitzondering van die wijzigingen waarbij geen verandering wordt gebracht in de bijdragen, bedoeld in artikel 17, eerste lid. Het dagelijks bestuur zendt de begrotingswijziging binnen vier weken na de vaststelling aan de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties.

Artikel 21

1. De Minister, de provincie en de gemeente voldoen de verschuldigde bijdrage bij wijze van voorschot in twaalf maandelijkse termijnen.

2. In afwijking van het eerste lid kunnen de Minister, de provincie en de gemeente de bijdragen bij wijze van voorschot voldoen in door hen nader te bepalen termijnen.

Artikel 22

1. Het dagelijks bestuur zendt vóór 30 april van het jaar na het jaar waarvoor de jaarrekening dient, een voorlopige jaarrekening aan de Minister, provinciale staten van de provincie en de raad van de gemeente. De voorlopige jaarrekening gaat vergezeld van een verklaring omtrent de getrouwheid en de rechtmatigheid, afgegeven door een accountant als bedoeld in artikel 393 van Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek.

2. Het dagelijks bestuur draagt er zorg voor dat medewerking wordt verleend aan door of namens de accountant(s) van de Minister, de provincie en de gemeente in te stellen onderzoeken naar de door de accountant, bedoeld in het eerste lid, verrichte (controle)werkzaamheden.

3. Het dagelijks bestuur brengt jaarlijks aan de Minister, provinciale staten van de provincie en de raad van de gemeente vóór 30 april een inhoudelijk verslag uit van de werkzaamheden, het gevoerde beleid in het algemeen en de doelmatigheid en doeltreffendheid van zijn werkzaamheden en werkwijze in het bijzonder in het afgelopen kalenderjaar.

4. Het dagelijks bestuur zendt de jaarrekening binnen twee weken na de vaststelling, doch in ieder geval vóór 15 juli van het jaar volgende op het jaar waarop de jaarrekening betrekking heeft, aan de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, provinciale staten van de provincie, raad van de gemeente en de Minister.

5. Het dagelijks bestuur stelt de in het eerste en derde lid bedoelde stukken algemeen verkrijgbaar.

Artikel 23

1. Een batig saldo kan worden bestemd voor vorming van of toevoeging aan de reserve, of kan worden uitbetaald. De hoogte van deze reserve wordt bepaald door het algemeen bestuur, gehoord de Minister provinciale staten van de provincie en de raad van de gemeente. Voor zover een batig saldo niet wordt aangewend voor de reserve wordt het saldo naar rato van de jaarlijkse bijdrage uitgekeerd aan de Minister, de provincie en de gemeente.

2. De reserve in enig jaar bedraagt niet meer dan tien procent van de gezamenlijke bijdragen van de Minister, de provincie en de gemeente van dat jaar.

Artikel 24

Bij het jaarverslag stelt het algemeen bestuur de definitieve bijdragen van de Minister, de provincie en de gemeente vast.

Artikel 25

1. Het algemeen bestuur stelt regels vast met betrekking tot de organisatie van de financiële administratie en van het kasbeheer en de boekhouding van Het Utrechts Archief. Bij deze regels wordt bepaald welke ambtenaren van Het Utrechts Archief met het doen van ontvangsten en betalingen worden belast.

2. Het algemeen bestuur stelt regels vast met betrekking tot de controle op de financiële administratie en het kasbeheer. Bij deze regels wordt de deskundige aangewezen die met de controle is belast.

Artikel 26

De Minister, gedeputeerde staten en het college kunnen gezamenlijk nadere regels stellen over het financieel en materieel beheer, over de inrichting van de begroting, het financieel verslag, jaarverslag en aandachtspunten voor de accountantscontrole.

Artikel 27

1. Overeenkomstig door het algemeen bestuur vast te stellen regels, die aan gedeputeerde staten van de provincie worden medegedeeld, draagt het dagelijks bestuur zorg voor de archiefbescheiden van Het Utrechts Archief.

2. De archiefbescheiden van Het Utrechts Archief die op grond van de Archiefwet 1995 moeten worden overgebracht, komen te berusten in de rijksarchiefbewaarplaats in de provincie.

3. De directeur is belast met het beheer van de archiefbescheiden, bedoeld in het eerste lid.

Artikel 28

1. De Minister, gedeputeerde staten, het college en Het Utrechts Archief verstrekken elkaar desgevraagd inlichtingen en gegevens welke zij nodig achten voor de uitoefening van hun taak.

2. De Minister, gedeputeerde staten en het college kunnen inzage vorderen van zakelijke gegevens en bescheiden, voor zover dat voor de vervulling van hun taak redelijkerwijs nodig is.

3. Het Utrechts Archief stelt de Minister, gedeputeerde staten en het college te allen tijde in de gelegenheid toezicht te houden op het bepaalde bij of krachtens de Archiefwet 1995 ten aanzien van de archiefbescheiden die berusten in de rijksarchiefbewaarplaats in de provincie, de archiefbewaarplaats van de provincie en de archiefbewaarplaats van de gemeente.

Artikel 29

1. Het college, gedeputeerde staten en de Minister doen het dagelijks bestuur mededeling van de bij hen in voorbereiding zijnde maatregelen en plannen die voor de behartiging van de belangen, bedoeld in artikel 2, eerste lid, voor Het Utrechts Archief van belang zijn.

2. Het college, gedeputeerde staten en de Minister kunnen, bij de in het eerste lid bedoelde mededeling, het gevoelen vragen van het dagelijks bestuur. Ook ongevraagd kan het dagelijks bestuur zijn zienswijze daaromtrent aan de gemeente, de provincie of de Minister kenbaar maken.

Artikel 29a

Eenieder kan worden betrokken bij de voorbereiding, uitvoering en evaluatie van beleid op grond van deze regeling via de reguliere procedures van het rijk, de provincie en de gemeente.

Artikel 30

Het dagelijks bestuur beslist over het aangaan, wijzigen en beëindigen van de arbeidsovereenkomst met de directeur van Het Utrechts Archief.

Artikel 31

1. Het dagelijks bestuur stelt voor de directeur een instructie vast.

2. Het dagelijks bestuur regelt de vervanging van de directeur.

Artikel 32

1. De directeur staat het algemeen bestuur, het dagelijks bestuur en de voorzitter bij de uitoefening van hun taak terzijde. Hij is in de vergaderingen van het algemeen en dagelijks bestuur aanwezig en heeft daarin een adviserende stem.

2. Met inachtneming van artikel 15, vijfde lid, worden alle stukken, die van het algemeen of het dagelijks bestuur uitgaan door de directeur mede ondertekent.

Artikel 33

Het overige personeel wordt in dienst genomen, geschorst of ontslagen door het dagelijks bestuur.

Artikel 34

1. Het dagelijks bestuur stelt de rechtspositie- en arbeidsvoorwaardenregeling vast.

2. Het dagelijks bestuur volgt bij de vaststelling van de regelingen, bedoeld in het eerste lid, zoveel mogelijk de rechtspositieregeling van de gemeente.

3. Een regeling die afwijkt van de in het tweede lid bedoelde regelingen, behoeft de instemming van de regionale vakbondsbestuurders.

Artikel 35

Toetreding tot de regeling geschiedt bij een daartoe strekkend besluit van de Minister, gedeputeerde staten en het college, na verkregen toestemming van provinciale staten van de provincie, de raad van de gemeente, alsmede de toe te treden bestuursorganen of rechtspersonen.

Artikel 36

1. Uittreding uit de regeling geschiedt door toezending van het daartoe strekkende besluit van de Minister, gedeputeerde staten of het college (hierna uittredende partij). Gedeputeerde staten en het college overleggen daarbij ook het besluit tot toestemming van provinciale staten van de provincie, respectievelijk van de raad van de gemeente.

2. De uittredende partij zendt het besluit tot uittreding aangetekend aan het algemeen bestuur. Daarbij wordt een opzegtermijn van één jaar, ingaande op 1 januari van het eerstvolgende kalenderjaar, in acht genomen. Het algemeen bestuur kan unaniem besluiten tot een andere opzegtermijn bij de vaststelling van het uittredingsplan.

3. Het algemeen bestuur regelt de gevolgen van de uittreding op basis van artikel 36a en b.

4. De kosten van uittreding komen bij uittreding van het college, gedeputeerde staten of de Minister voor rekening van de gemeente, de provincie respectievelijk de Staat.

Artikel 36a

1. Het dagelijks bestuur inventariseert de gevolgen van de uittreding, de wijze waarop met deze gevolgen kan of moet worden omgegaan en de voorwaarden voor uittreding, die nadien worden vastgelegd in een door het algemeen bestuur vast te stellen uittredingsplan.

2. Het uittredingsplan bevat de financiële, juridische, personele en organisatorische consequenties die gedurende een periode van vijf jaar het directe gevolg zijn van de uittreding. Ook bevat het uittredingsplan de uittreedsom die betaald moet worden door de uittredende partij.

3. Uiterlijk zes maanden na het besluit van uittreding stelt het algemeen bestuur het uitredingsplan vast. De daarin voor de uittredende partij omschreven financiële verplichtingen zijn bindend. Het algemeen bestuur kan bij unanimiteit afwijken van de in dit lid bepaalde termijn.

4. Nadat het uittredingsplan is vastgesteld, is de uittredende partij gehouden om binnen zes maanden de daarin voor de uittredende partij omschreven financiële verplichtingen aan de regeling te voldoen. Het algemeen bestuur kan bij unanimiteit afwijken van de in dit lid bepaalde termijn.

5. Voor wat betreft de juridische, personele en organisatorische consequenties geldt dat het algemeen bestuur met de uittredende partij de mogelijkheid tot overname van personeel, activa en contracten onderzoekt. Het voorgaande behoeft echter niet te leiden tot wijziging van overeenkomsten met en verplichtingen jegens derden die zijn aangegaan respectievelijk bepaald voorafgaand aan het tijdstip van ontvangst door het algemeen bestuur van het besluit tot uittreding van de uittredende partij.

Artikel 36b

1. Met het oog op het bepalen van de inhoud van het uittredingsplan kan het algemeen bestuur een onafhankelijke externe deskundige aanwijzen die in opdracht van het algemeen bestuur het concept-uittredingsplan voorbereidt. Deze deskundige kan, in overleg met het algemeen bestuur, voor specifieke onderdelen van het uittredingsplan andere deskundigen inschakelen.

2. De aanwijzing van een onafhankelijke externe deskundige vindt slechts plaats als deze het vertrouwen heeft van het gehele algemeen bestuur en het algemeen bestuur daartoe besluit.

Artikel 37

1. Deze regeling kan worden gewijzigd bij besluit van de Minister, gedeputeerde staten en het college.

2. Gedeputeerde staten en het college hebben voor het besluit tot wijziging van de regeling de toestemming nodig van provinciale staten van de provincie, respectievelijk de raad van de gemeente.

Artikel 38

1. Deze regeling kan worden opgeheven bij besluit van de Minister, gedeputeerde staten en het college.

2. Het algemeen bestuur stelt een liquidatieplan op dat voorziet in de verplichting van de Staat, de provincie en van de gemeente om alle rechten en plichten van het openbaar lichaam over de Staat, de provincie en de gemeente te verdelen op een in het plan te bepalen wijze.

Artikel 38a

Het algemeen bestuur draagt er zorg voor dat de regeling periodiek, doch tenminste éénmaal per ~~zes~~ vier jaar, wordt geëvalueerd.

Artikel 39

1. Deze regeling treedt in werking met ingang van de eerste dag van de kalendermaand, volgend op de bekendmaking in de Staatscourant door de Minister.

2. Het college zendt de regeling in aan de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties.

Artikel 40

Deze regeling wordt aangehaald als: Gemeenschappelijke regeling Het Utrechts Archief.

Artikel 41

[vervallen]

De Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,

(…)

Gedeputeerde staten van de provincie Utrecht,

Voorzitter, (…)

Secretaris, (…)

Burgemeester en wethouders van de gemeente Utrecht

Voorzitter, (…)

Secretaris, (…)

Gemeente Utrecht

Voorstel aan de gemeenteraad

Beleidsveld	Bestuurlijke zaken
Organisatieonderdeel	Raadsorganen
Opsteller	Dagelijks Bestuur van de raad
Kenmerk	30380973
Vergaderdatum Raad	Volgt
Referendabel	Nee (artikel 1:2 lid 2 onder o Verordening raadgevend referendum)
Geheim	Nee

Het Dagelijks Bestuur van de Raad stelt de Raad voor te besluiten:

Het hoofdadvies en de deeladviezen van het rapport ‘Advies werkdruk & werkwijze Gemeenteraad Utrecht’ over te nemen en per deeladvies de uitvoering als volgt vast te stellen:

1. Voor wat betreft het eerste deeladvies (*Neem een aantal generieke maatregelen van breed gedragen oplossingsrichtingen*):
   a) de vergadertijd vanaf september 2025 tot de Raadswissel 2026 te verminderen en anders in te delen door:
      i) Het maximumaantal vergaderdagdelen per commissie terug te brengen van drie dagdelen naar twee dagdelen en de dagdelen te verlengen van 3 uur naar 3,5 uur door aanvang van de raadsdag om 9:30 uur, zoals gevisualiseerd in model 2A van de bijlage “Uitwerking modellen commissies”;
      ii) De Raadsinformatiebijeenkomsten te verplaatsen van dinsdag- naar donderdagavond met aanvang om 19:30 uur;
      iii) Het Vragenuur een kwartier na het einde van het middagdeel van de commissies te plannen, oftewel 17:45 uur;
   b) de vergadertijd na de Raadswissel 2026 te verminderen en anders in te delen door:
      i) Het aantal commissies terug te brengen van zes commissies naar vier commissies;
      ii) Deze vier commissies niet meer parallel te laten vergaderen, maar opvolgend verspreid over drie dagdelen per raadsdag en met behoud van de huidige vierwekelijkse raadscyclus, zoals gevisualiseerd in model 3A van de bijlage “Uitwerking modellen commissies”;
      iii) Te bepalen dat andere gremia, zoals adviescommissies en het Vragenuur, wel parallel aan de commissies op donderdag kunnen worden gepland;
      iv) Raadsinformatiebijeenkomsten op donderdagavond te plannen, parallel aan de commissie die die avond vergadert.
   c) vanaf september 2025 de volgende uitgangspunten voor de berekening van spreektijden in de commissies vast te stellen, zoals verder toegelicht in de bijlage “Varianten voor spreektijden commissies”:
      i) Spreektijden in de commissie worden berekend per dagdeel in plaats van per uur.
      ii) Van een dagdeel van 3,5 uur wordt 15 minuten gereserveerd voor schorsingen. De te verdelen spreektijd is dus 3 uur en 15 minuten.
      iii) De pot diversen wordt vergroot naar 25% van de totale spreektijd.
      iv) De spreektijd van het college blijft op 36 minuten.
      v) De rest van de spreektijd wordt toegekend aan de fracties, waarbij wordt vastgehouden aan het huidige model met een opslag voor iedere fractie die groter is dan de vorige. De opslag is afhankelijk van het aantal fracties en wordt vastgesteld op 45 seconden per dagdeel voor elke volgende grootte fractie.

d) Tot de nieuwe raadsperiode de spreektijden voor de raad niet aan te passen;
e) vanaf september 2025 het aantal spreektijdvrije interrupties in de commissie te maximaliseren op vier per fractie per dagdeel, zoals toegelicht in de bijlage “Varianten voor spreektijden commissies”, waarbij:
    i) één interruptie bestaat uit maximaal drie rondes van aaneengesloten vragen.
    ii) een fractie er tevens voor kan kiezen om een of meer van de spreektijdvrije interrupties op het college te plaatsen.
    iii) een fractie die meer dan vier interrupties wil plaatsen dat uit eigen spreektijd kan doen.
    iv) de voorzitter kan beslissen om het aantal spreektijdvrije interrupties te verhogen, als er naar de inschatting van de voorzitter gedurende het hele dagdeel minder dan twee derde van de fracties aanwezig is.

2. Voor wat betreft het tweede deeladvies (*Neem een principebesluit over de werkwijze van commissies):*
    a) te kiezen voor het model ‘Flexibele bijeenkomsten’, waar leden plaatsnemen en de zaal verlaten aan de hand van hun onderwerpen en de agenda van de commissie elders wordt vastgesteld.
    b) Raads- en commissieleden te adviseren om hun portefeuilles zo veel mogelijk in één commissie te kiezen.

3. Voor wat betreft het derde deeladvies (*Neem specifieke maatregelen afhankelijk van de principekeuze over de commissiewerkwijze*)
    a) de volgende uitgangspunten vast te stellen:
        i) Sturing en prioritering van de agenda van de commissie wordt belegd bij de voorzitter van de commissie, in plaats van tijdens een proceduredeel van de commissie;
        ii) In beginsel bepaalt de voorzitter van de commissie, samen met de plaatsvervangend commissievoorzitter en op advies van de commissiegriffier, de wijze waarop geagendeerde onderwerpen worden besproken, samengevoegd en/of geprioriteerd. De voorzitter doet over de behandeling van de geagendeerde onderwerpen en ingekomen raadsvoorstellen een voorstel aan de commissie. De commissie stelt dit voorstel bij aanvang van elke commissie weliswaar formeel vast, maar stelt alleen bij wijze van hoge uitzondering wijzigingen voor op deze behandelvoorraad.
        iii) Fracties kunnen uiterlijk één week voor het vaststellen van de behandelvoorraad een agendering van een onderwerp bij de voorzitter indienen;
    b) deze uitgangspunten samen met de commissievoorzitters verder uit te werken in een leidraad voor agendering, die in ieder geval omvat:
        i) de rol van de Lange Termijn Agenda
        ii) de mogelijkheid om agenderingen te bundelen tot een breder agendapunt
        iii) objectieve criteria voor de behandelrijpheid- en aanwijzingen voor de besluitrijpheid van raadsvoorstellen
        iv) aanwijzingen voor de prioritering, duur, samenvoeging en plannen van agenderingen.

4. Voor wat betreft het vierde deeladvies *(Richt de beeldvorming anders in):*
    a) De volgende uitgangspunten vast te stellen:
        i) De griffie krijgt zo spoedig mogelijk een grotere rol bij het organiseren van raadsinformatiebijeenkomsten. De agenderende fracties bepalen het doel en de opzet voor de bijeenkomst, en de griffie voert dit uit in de praktische organisatie;
        ii) Een raadsinformatiebijeenkomst is een bijeenkomst voor de hele raad c.q. de hele commissie. Voordat een raadsinformatiebijeenkomst wordt georganiseerd, moet het idee en opzet van de bijeenkomst duidelijk zijn en moet er voldoende steun zijn om deze bijeenkomst te organiseren;
    b) De griffie de opdracht te geven dit verder uit te werken in de leidraad voor agendering.
    c) De financiële gevolgen van deze keuze in beeld te brengen en het Dagelijks Bestuur de opdracht te geven om hierover een voorstel te doen aan de raad;

5. Voor wat betreft het vijfde deeladvies *(Experimenteer met een drietal nieuwe werkwijzen*):
    a) Niet te experimenteren met tweeminutendebatten;
    b) Het College te verzoeken technische sessies standaard digitaal te organiseren;

c) Niet te kiezen voor schriftelijke stemverklaringen, maar stemverklaringen per fractie en aan het begin van de stemmingen te laten afleggen voor wat betreft alle voorliggende besluiten, in plaats van per motie of amendement.

6. Voor wat betreft het zesde deeladvies (*Regel de afdoening van toezeggingen beter)*
   a) Te monitoren of de verbeteringen sinds september 2024 dit probleem afdoende oplossen
   b) Afdoening van een toezegging ook mogelijk te maken met een mededeling in het overzicht van toezeggingen, in plaats van alleen per raadsbrief.

7. Voor wat betreft het zevende deeladvies (*Maak afspraken over drie oplossingsrichtingen)* de volgende uitgangspunten vast te stellen:
   a) Concepten van moties en amendementen worden uiterlijk 24 uur voorafgaand aan de Raadsvergadering onder collega-raadsleden verspreid. Dit is weliswaar niet afdwingbaar, maar een norm die ervoor zorgt dat iedereen zich goed kan voorbereiden. Raadsleden spreken elkaar hierop aan;
   b) vooraf vastgestelde eindtijden van commissievergaderingen worden strikt gehanteerd. Een agendapunt dat uitloopt wordt op een logisch moment door de voorzitter afgebroken en bij een volgende vergadering afgerond;
   c) Gewijzigde moties en amendementen krijgen geen nieuw nummer, maar aan het reeds toegekende nummer wordt een alfabetische aanduiding toegevoegd;

8. Voor wat betreft het achtste deeladvies (*Spreek elkaar aan op gemaakte afspraken)*
   a) de volgende uitgangspunten vast te stellen:
      i) alle raadsleden dragen verantwoordelijkheid voor de werkcultuur en spreken elkaar aan op de werkcultuur, regels en afspraken;
      ii) punten van orde betreffen daadwerkelijk opmerkingen over het verloop van de orde van de vergadering, en bevatten een concreet voorstel van orde dat de voorzitter aan de commissie kan voorleggen;
      iii) tijdens de vergadering worden géén opmerkingen gemaakt over het functioneren van de voorzitter, als scheidsrechter van de vergadering. Opmerkingen en feedback worden na afloop van de vergadering met de voorzitter besproken.
   b) De voorzitter van de raad en de griffier de opdracht te geven het onderwerp werkcultuur op de agenda te houden en te maken tijdens de periodieke informele bijeenkomsten van de raad.

9. Voor wat betreft het negende deeladvies *(Ga in de nieuwe raad in gesprek over wat voor raad je wil zijn)* de griffie de opdracht te geven:
   a) dit gesprek tijdens het inwerkprogramma te organiseren voor de nieuwe raad; en
   b) voorafgaand aan dit gesprek bij vertrekkende raadsleden inzicht en reflecties op te halen over de raad als collectief.

10. Voor wat betreft het tiende deeladvies *(Ga nader in gesprek over de invulling van de commissieleden)*
    a) Vanaf september 2025 de volgende maatregelen te nemen:
       i) Commissieleden worden na benoeming in de raad (bij hamerstuk) buiten de raadsvergadering om beëdigd;
       ii) De griffie verzorgt één inwerkmoment voor commissieleden per kwartaal en fracties wordt verzocht de benoeming van commissieleden zoveel mogelijk te laten aansluiten bij deze inwerkmomenten;
    b) Vanaf de Raadswissel 2026 de volgende maatregel te nemen:
       i) Het maximum aantal commissieleden per fractie wordt 3 of 4 commissieleden per fractie;
       ii) In afwijking daarvan geldt voor een fractie die is afgesplitst van een andere fractie een maximum aantal van 1 commissielid;
       iii) Om hoog verloop onder commissieleden te voorkomen, mogen er per fractie in één raadsperiode in totaal maximaal acht commissieleden worden benoemd;
       iv) Elke fractie draagt hetzelfde bedrag bij aan de bekostiging van de presentievergoeding van commissieleden.

11. Het dagelijks bestuur de opdracht te geven om het raadsbesluit uit te werken in:
    a) Het Reglement van Orde gemeenteraad Utrecht;
    b) De Verordening op de raadscommissies gemeente Utrecht; en
    deze verordeningen als hamerstuk aan de raad voor te leggen.

Burgemeester en wethouders van Utrecht,

de griffier, de burgemeester,

Samenvatting

Dit voorstel bevat de voorstellen van de Werkgroep Werkdruk en Werkwijze van de gemeenteraad van Utrecht. De adviezen van het rapport “Advies Werkdruk & werkwijze Gemeenteraad Utrecht” worden hiermee overgenomen. Ook worden naar aanleiding van dat advies diverse keuzes gemaakt over de structuur van de raad. De werkgroep heeft uitvoerig over de diverse onderdelen van dit raadsvoorstel gesproken. Bij de werkgroep, waarvan Marijn de Pagter de voorzitter was, waren de raadsleden Fred Dekkers, Berdien van der Wilt, Margreet Ramaker, Ilse Raaijmakers, Louise de Vries, Mahmut Sungur en David Bosch aangesloten, zodat er een brede vertegenwoordiging van grote, middelgrote en kleine fracties in de werkgroep was betrokken.

De werkgroep heeft bij de bespreking van de individuele voorstellen gestreefd naar unanimiteit. Dat is niet op alle individuele voorstellen gelukt, maar de leden van de werkgroep verenigen zich achter het voorstel als geheel. De werkgroep legt één onderdeel expliciet als keuze aan de raad voor. Dat is het maximum aantal commissieleden in de nieuwe periode (3 of 4). In de argumenten en kanttekening bij beslispunt 10 is hier meer informatie over opgenomen.

Context

Aanleiding

Onder raadsleden van de gemeenteraad van Utrecht is in augustus 2023 voor het eerst een werkdrukonderzoek uitgevoerd. Hieruit kwam naar voren dat een substantieel deel van de raadsleden deze werkdruk als te hoog ervaart. In 2024 is dit onderzoek herhaald, met dezelfde uitkomsten. Op basis van deze werkdrukonderzoeken hebben raadslid Marijn de Pagter en adviesbureau Necker een analyse van de werkwijze van de gemeenteraad, de werkdruk die door raadsleden wordt ervaren en de factoren die daaraan bijdragen, gemaakt.

Op basis van deze analyse zijn door Necker tien adviezen uitgebracht, waarmee de werkdruk verminderd kan worden. Met het oog op de volgende raadsperiode vanaf 2026 die al snel dichterbij komt én om de resterende tijd binnen de huidige periode zo goed als mogelijk in te richten, bestaat de wens om tot voorstellen te komen voor een effectieve werkwijze van de gemeenteraad, met een aanvaardbare werkdruk voor raadsleden.

Juridische context

De raad heeft een Reglement van Orde gemeenteraad Utrecht vastgesteld. Voor een aantal van de in dit raadsvoorstel opgenomen besluiten geldt dat hiervoor aanpassing van het reglement noodzakelijk is.

Artikel 82 Gemeentewet bepaalt dat de raad raadscommissies kan instellen die besluitvorming van de raad kunnen voorbereiden. De raad regelt daarbij de taken, de bevoegdheden, de samenstelling en de werkwijze. De raad heeft een Verordening op de raadscommissies gemeente Utrecht ingesteld. Voor een aantal van de in dit raadsvoorstel opgenomen besluiten geldt dat hiervoor aanpassing van deze verordening noodzakelijk is.

Wijziging van deze verordeningen is voorzien na vaststelling van dit principebesluit (beslispunt 11).

Beslistermijn

Om een groot aantal van de voorgestelde maatregelen nog deze raadsperiode in te voeren is het wenselijk dat besluitvorming plaats vindt vóór het zomerreces 2025.

Beoogd effect

Het verminderen van de werkdruk van Raads- en commissieleden.

Beslispunten, Argumenten en Kanttekeningen/Risico’s

Beslispunt	

1	**Voor wat betreft het eerste deeladvies (*Neem een aantal generieke maatregelen van breed gedragen oplossingsrichtingen*):**
1.a	**de vergadertijd vanaf september 2025 tot de Raadswissel 2026 te verminderen en anders in te delen door:** **i) Het maximumaantal vergaderdagdelen per commissie terug te brengen van drie dagdelen naar twee dagdelen en de dagdelen te verlengen van 3 uur naar 3,5 uur door aanvang van de raadsdag om 9:30 uur, zoals gevisualiseerd in model 2A van de bijlage "Uitwerking modellen commissies";** **ii) De Raadsinformatiebijeenkomsten te verplaatsen van dinsdag- naar donderdagavond met aanvang om 19:30 uur; iii) Het Vragenuur een kwartier na het einde van het middagdeel van de commissies te plannen, oftewel 17:45 uur;**
Argumenten	Het aantal vergaderuren is een belangrijke factor die bijdraagt aan werkdruk. Door minder dagdelen te vergaderen, kan de huidige werkwijze worden voorgezet, maar wordt meteen de werklast beperkt.
	Een belangrijke constatering in het advies is dat Utrecht ten opzichte van andere G4-gemeenten grofweg evenveel agendapunten bespreekt, maar daar een derde tot de helft minder tijd voor neemt. Door het schrappen van een dagdeel wordt het aantal beschikbare dagdelen voor de commissie met eenderde verminderd. De beschikbare vergadertijd wordt echter slechts beperkt met iets meer dan 20% door het verlengen van de dagdelen van 3 naar 3,5 uur.
	Deze maatregel is gemakkelijk en snel uit te voeren, omdat er geen wijziging van het commissiestelsel voor nodig is.
	Door het vervroegen van de raadsdag naar 9:30 uur wordt het mogelijk de dagdelen te verlengen naar 3,5 uur.
	Door het verplaatsen van de raadsinformatiebijeenkomsten naar donderdag concentreert de werklast zich op één raadsdag, in plaats van meerdere. De dinsdagavond wordt vrijgespeeld voor andere activiteiten die een raadslid kan hebben.
	Een ander, bijkomend aspect van het plannen van de raadsinformatiebijeenkomsten in het avonddeel is dat de commissievergaderingen worden begrensd in tijd. Uitloop is onmogelijk.
	Necker heeft aangegeven dat het Vragenuur kan worden ingekort tot vragenhalfuur of onderdeel kan worden van de commissies. De inschatting van de werkgroep is echter dat de raad waarde hecht aan behoud van het Vragenuur als apart gremium. Ook zal het aantal mondelinge vragen vermoedelijk toenemen in de resterende raadsperiode door de naderende verkiezingen.
	Bij een verlenging van de dagdelen naar 3,5 uur (09:30 – 13:00 en 14:00 – 17:30 uur) past het Vragenuur niet meer om 17:00 uur. Hierdoor moet het – tijdelijk – worden verplaatst naar een ander moment. De werkgroep vindt 17:45 uur het meest logische moment. Dat is een kwartier na het einde van de commissies. De werkgroep heeft ook andere opties overwogen voor de resterende raadsperiode, zoals een Vragenuur parallel aan de commissievergaderingen om 17:00 uur of parallel aan de raadsinformatiebijeenkomsten op donderdagavond. Het nadeel daarvan is echter dat er veel bijeenkomsten tegelijk kunnen zijn. Ook het plannen van het Vragenuur tijdens de lunchpauze is niet wenselijk geacht. In de volgende raadsperiode kan het Vragenuur wel parallel worden gepland (zie beslispunt 1b).
Kanttekeningen/ Risico's	Door minder vergadertijd is er minder ruimte dan nu voor debat en profilering.

	De agendadruk kan toenemen. Als onvoldoende wordt geprioriteerd, kan dat leiden tot het doorschuiven van besluitvorming.
	Het verplaatsen van de Raadsinformatiebijeenkomsten naar donderdag kan de werkdruk op donderdag verhogen.
	In de periode tot de raadswissel moeten gremia als de Adviescommissie Controle en Financiën op dinsdagavond worden gepland. In de nieuwe periode (zie beslispunt 1b) kunnen dergelijke gremia parallel aan een commissie worden gepland.
1.b	**de vergadertijd na de Raadswissel 2026 anders te verminderen en anders in te delen door:** **i) Het aantal commissies terug te brengen van zes commissies naar vier commissies;** **ii) Deze vier commissies niet meer parallel te laten vergaderen, maar opvolgend verspreid over drie dagdelen per raadsdag en met behoud van de huidige vierwekelijkse raadscyclus, zoals gevisualiseerd in model 3A van de bijlage "Uitwerking modellen commissies";** **iii) Te bepalen dat andere gremia, zoals adviescommissies en het Vragenuur, wel parallel aan de commissies op donderdag kunnen worden gepland;** **iv) Raadsinformatiebijeenkomsten op donderdagavond te plannen, parallel aan de commissie die die avond vergadert.**
Argumenten	De commissies verschillen in omvang en zijn lang niet allemaal even druk bezet. Samenvoegen benut de tijd efficiënter. Afhankelijk van de indeling van de commissie is het mogelijk om voor raadsleden en collegeleden hun portefeuille beter met de beleidsvelden in de commissie overeen te laten komen.
	Een belangrijke constatering in het advies is dat Utrecht ten opzichte van andere G4-gemeenten grofweg evenveel agendapunten bespreekt, maar daar een derde tot de helft minder tijd voor neemt. Door niet meer parallel te vergaderen wordt een forse vermindering van de vergadertijd gerealiseerd. Door het schrappen van een dagdeel wordt het aantal beschikbare dagdelen voor de commissie met de helft verminderd ten opzichte van nu. De beschikbare vergadertijd wordt echter "slechts" beperkt met iets meer dan 40% door het verlengen van de dagdelen van 3 naar 3,5 uur. Gelet op de uitkomsten van de analyse van Necker moet deze forse vermindering mogelijk zijn.
	Door commissies opeenvolgend op één dag te plannen, wordt de voorspelbaarheid van de agenda groter. Een agendapunt dat bijvoorbeeld in de ochtendvergadering wordt gepland, wordt daadwerkelijk in de ochtend behandeld. Het kan niet uitlopen naar de middag, omdat dan een andere commissie is gepland. Door commissies opvolgend te plannen is er daardoor ook een stevige prikkel om niet uit te lopen, omdat de volgende commissie op een vooraf bepaalde tijd start.
	Het stoppen met parallel vergaderen leidt tot minder werkdruk. Raadsleden, commissieleden en wethouders met een portefeuille verdeeld over meerdere commissies hoeven niet langer te wisselen tussen parallelle commissies.
	Met één vergadering per keer vinden alle commissievergaderingen in de raadzaal plaats, waar de akoestiek beter is en er voorzieningen zijn om in beslotenheid te vergaderen.
Kanttekeningen/ Risico's	Dezelfde vergaderlast wordt over minder commissies verspreid. De kans dat meerdere grote dossiers in één commissie vallen, wordt daarmee groter.

	Het wordt mogelijk moeilijker om de planning van de commissies af te stemmen met de overige agenda van collegeleden (specifiek bezoeken aan koning, minister, staatssecretaris, VNG-bestuur of VNG-commissie). Tegelijkertijd biedt het inplannen van vaste commissiedagdelen een kans voor voorspelbaarheid van de agenda, ook voor collegeleden.
	Een forse vermindering van vergadertijd vraagt keuzes over wat niet meer of korter besproken moet worden. Er zou een voorraad aan agendapunten kunnen ontstaan, wat vraagt om nog nadrukkelijker te prioriteren tussen urgente en minder urgente agendapunten.
	Als onderwerpen niet goed besproken kunnen worden in de commissies, kan dat leiden tot meer benodigde vergadertijd in de raadsvergadering.
	Raads- en commissieleden zullen moeten wennen aan minder vergadertijd en een andere indeling van commissies. De voorbereiding van de wijziging van het commissiestelsel heeft daarnaast tijd nodig en wordt daarom voorgesteld met ingang van de volgende raadsperiode.
	Het lijkt de werkgroep verstandig deze nieuwe indeling na één jaar te evalueren in de nieuwe raadsperiode, oftewel in maart 2027.
1.c	**vanaf september 2025 de volgende uitgangspunten voor de berekening van spreektijden in de commissies vast te stellen, zoals verder toegelicht in de bijlage "Varianten voor spreektijden commissies":** **i) Spreektijden in de commissie worden berekend per dagdeel in plaats van per uur.** **ii) Van een dagdeel van 3,5 uur wordt 15 minuten gereserveerd voor schorsingen. De te verdelen spreektijd is dus 3 uur en 15 minuten.** **iii) De pot diversen wordt vergroot naar 25% van de totale spreektijd.** **iv) De spreektijd van het college blijft op 36 minuten.** **v) De rest van de spreektijd wordt toegekend aan de fracties, waarbij wordt vastgehouden aan het huidige model met een opslag voor iedere fractie die groter is dan de vorige. De opslag is afhankelijk van het aantal fracties en wordt vastgesteld op 45 seconden per dagdeel voor elke volgende grootte fractie.**
Argumenten	Door de spreektijden te berekenen per dagdeel in plaats van per uur is het voor alle fracties voorspelbaarder hoeveel spreektijd er beschikbaar is. Dit voorkomt tevens het fenomeen dat fracties mee-agenderen om de vergadertijd te vergroten en zo meer spreektijd te krijgen.
	Waar de pot Diversen voorheen een restpot was, wordt dat nu een vast percentage van de beschikbare spreektijd. De vergroting van de pot Diversen zorgt voor voldoende tijd voor spreektijdvrije interrupties en andere vergadertechnische zaken. Dit komt de voorspelbaarheid van de vergadertijd ten goede.
	Deze verdeling van de spreektijden zorgt voor een iets vlakkere opslag voor grotere fracties dan tot nu toe in de commissie. Het verschil tussen de spreektijd voor kleine en grote fracties wordt hiermee iets kleiner. Waar nu nog (omgerekend naar dagdeel) een opslag van 1 minuut geldt, wordt die opslag 45 seconden. Meer toelichting staat in de bijlage "Varianten voor spreektijden commissies".
Kanttekeningen/ Risico's	De werkgroep heeft niet gekozen voor een model met gelijke spreektijden in de commissie voor alle fracties, hoewel sommige leden van de werkgroep hier wel voorstander van waren. In de bijlage "Varianten voor spreektijden commissies" staan de argumenten voor en tegen die de werkgroep hierbij heeft uitgewisseld.
1.d	**Tot de nieuwe raadsperiode de spreektijden voor de raad niet aan te passen.**

Argumenten	De werkgroep heeft zich gericht op de spreektijden in de commissies. De spreektijdenregeling voor de raadsvergadering behoeft geen verandering tot de volgende raadsperiode. In de nieuwe raadsperiode kan de spreektijd opnieuw bepaald worden.
1.e	**vanaf september 2025 het aantal spreektijdvrije interrupties in de commissie te maximaliseren op vier per fractie per dagdeel, zoals toegelicht in de bijlage "Varianten voor spreektijden commissies", waarbij:** **i) één interruptie bestaat uit maximaal drie rondes van aaneengesloten vragen.** **ii) een fractie er tevens voor kan kiezen om een of meer van de spreektijdvrije interrupties op het college te plaatsen.** **iii) een fractie die meer dan vier interrupties wil plaatsen dat uit eigen spreektijd kan doen.** **iv) de voorzitter kan beslissen om het aantal spreektijdvrije interrupties te verhogen, als er naar de inschatting van de voorzitter gedurende het hele dagdeel minder dan twee derde van de fracties aanwezig is.**
Argumenten	In het rapport van Necker komt het beperken van het aantal interrupties als nadrukkelijke wens naar voren. In de ervaring van raadsleden zijn spreektijdvrije interrupties regelmatig te lang, te veel herhaling en vinden ze vaker dan nodig plaats. Door het beperken van het aantal spreektijdvrije interrupties wordt uitvoering gegeven aan de wens om het aantal interrupties te beperken.
	Spreektijdvrije interrupties zijn een belangrijk middel om het debat in de commissie te stimuleren. Door het aantal interrupties te maximeren wordt echter tegelijkertijd een oorzaak van het uitlopen van commissievergaderingen weggenomen.
	Door te moeten prioriteren in interrumperen kan de kwaliteit van de interrupties toenemen. Meer interrupties leiden niet altijd tot een meer helder debat of tot een inhoudelijk resultaat.
	Door fracties in de gelegenheid te stellen een of meer van hun spreektijdvrije interruptie op het college te plaatsen, kan de controlerende rol van de raad worden versterkt.
	Als er gedurende een dagdeel relatief weinig fracties aanwezig zijn, is er ruimte in de spreektijden voor meer spreektijdvrije interrupties.
Kanttekeningen/ Risico's	Het risico van spreektijdvrije interrupties is dat deze lang duren. Ook spreektijdvrije interrupties moeten echter kort en krachtig zijn. Het is aan de voorzitter om hierop te sturen.
	De raadsbehandeling kost meer tijd als beraadslaging niet goed wordt afgerond in de commissies
	Als elke fractie in een dagdeel vier interrupties zou plaatsen, is er vermoedelijk te weinig tijd beschikbaar in de pot Diversen. Door praktijkervaring moet duidelijk worden hoeveel spreektijdvrije interrupties per dagdeel
	Er bestaat een risico op willekeur als de voorzitter mag beslissen het aantal spreektijdvrije interrupties te verhogen.
	Een deel van de werkgroep vindt het verstandiger om het aantal spreektijdvrije interrupties te beperken tot 3 per dagdeel. Dat is ook gebruikelijk in bijvoorbeeld commissies van de Tweede Kamer. In eerste instantie werd in de werkgroep ook gesproken over een maximum van 3 interrupties per dagdeel. Dat is in de gesprekken die de werkgroep over spreektijden en interrupties heeft gehad verhoogd naar 4.

Beslispunt	
2	**Voor wat betreft het tweede deeladvies (*Neem een principebesluit over de werkwijze van commissies):*** **a) te kiezen voor het model 'Flexibele bijeenkomsten', waar leden plaatsnemen en de zaal verlaten aan de hand van hun onderwerpen en de agenda van de commissie elders wordt vastgesteld.** **b) Raads- en commissieleden te adviseren om een portefeuille te kiezen die aansluit bij de commissie-indeling.**
Argumenten	De raad heeft in 2021 weliswaar gekozen voor een model met vaste commissies, maar dat past in de praktijk niet bij de werkcultuur van de Utrechtse gemeenteraad. De raad van Utrecht is namelijk gehecht aan vrijheid om portefeuilles te kiezen en alleen deel te nemen aan een commissievergadering, als er voor een raadslid relevante thema's op de agenda staan.
	Het vaste voorzitter- en griffierschap wordt gewaardeerd uit het huidige model en wordt daarom behouden en versterkt.
	Het staat raadsleden in beginsel vrij om hun portefeuille te kiezen, maar we adviseren raads- en commissieleden zo veel mogelijk kiezen voor portefeuilles in één van de commissies. Dat is prettig voor hun eigen werkdruk en voor de werkdruk van de commissie als geheel.
Kanttekeningen/ Risico's	Door het schrappen van het vaste commissiemodel, moet – in lijn met het advies van Necker – het agenderen van agendapunten op een andere manier worden georganiseerd (zie beslispunt 3).
	Bij een flexibel model is het logisch om vast te stellen hoeveel leden per fractie gelijktijdig mogen deelnemen aan de vergadering. Dit moet verder uitgewerkt worden in de Verordening op de raadscommissies.
Beslispunt	
3	**Voor wat betreft het derde deeladvies (*Neem specifieke maatregelen afhankelijk van de principekeuze over de commissiewerkwijze*)**
	a) de volgende uitgangspunten vast te stellen: **i) Sturing en prioritering van de agenda van de commissie wordt belegd bij de voorzitter van de commissie, in plaats van tijdens een proceduredeel van de commissie;** **ii) In beginsel bepaalt de voorzitter van de commissie, samen met de plaatsvervangend commissievoorzitter en op advies van de commissiegriffier, de wijze waarop geagendeerde onderwerpen worden besproken, samengevoegd en/of geprioriteerd. De voorzitter doet over de behandeling van de geagendeerde onderwerpen en ingekomen raadsvoorstellen een voorstel aan de commissie. De commissie stelt dit voorstel bij aanvang van elke commissie weliswaar formeel vast, maar stelt alleen bij wijze van hoge uitzondering wijzigingen voor op deze behandelvoorraad.** **iii) Fracties kunnen uiterlijk één week voor het vaststellen van de behandelvoorraad een agendering van een onderwerp bij de voorzitter indienen;** **b) deze uitgangspunten samen met de commissievoorzitters verder uit te werken in een leidraad voor agendering, die in ieder geval omvat:** **i) de rol van de Lange Termijn Agenda** **ii) de mogelijkheid om agenderingen te bundelen tot een breder agendapunt** **iii) objectieve criteria voor de behandelrijpheid- en aanwijzingen voor de besluitrijpheid van raadsvoorstellen**

	iv) aanwijzingen voor de prioritering, duur, samenvoeging en planning van agenderingen.
Argumenten	Door de structurele keuze voor een flexibel model, die beter past bij de werkcultuur van de gemeenteraad van Utrecht, moet het bepalen van de agenda elders worden belegd. We kiezen er hier voor om dat niet bij één agendacommissie te doen, maar per commissie bij de commissievoorzitter. Het staat de commissievoorzitter natuurlijk vrij met andere commissievoorzitters te overleggen en/of agenderingen over te dragen aan een andere commissie.
	Een agendering eerder delen kan onderbouwing en motivering versterken en leiden tot een duidelijkere agendering. Dat maakt het voorspelbaarder en duidelijker.
	Goed voorzitterschap en voorbereiding helpt om meer sturing te geven aan de agenda. De voorzitter kan een rol spelen door verder naar voren te kijken en voorstellen tot bundeling of timing te doen, bijvoorbeeld door te kijken naar de Lange Termijn Agenda. Een actuele Lange Termijn Agenda draagt bij aan de voorspelbaarheid van het werk en vermindert daarmee de werkdruk.
	Dit levert een scherpere focus op onderwerpen op en minder onderwerpen per vergadering. Het zorgt voor een drempel in agendering en daarmee betere debatten over de grotere vraagstukken waar meer fracties over willen spreken.
	Het is wenselijk dat de voorzitter tijdig inzage geeft in de behandelvoorraad met daarop de voorstellen voor het behandelen en prioriteren van de ingekomen agenderingen en raadsvoorstellen. Daarom wordt deze behandelvoorraad formeel door de commissie vastgesteld, maar de commissie brengt daarin alleen bij wijze van uitzondering wijzigingen in aan. De voorzitter publiceert de inhoudelijke agenda van een commissievergadering twee weken van tevoren.
	Om de voorzitter houvast te geven en de schijn van willekeur te voorkomen, kan een leidraad voor agendering helpen om consequent en fair te besluiten over agendering. Klachten over de agendering hebben daarmee ook minder betrekking op de persoon van de voorzitter of de specifieke casus, maar kunnen opgelost worden met een aanscherping van de leidraad.
	Door objectieve criteria voor de behandelrijpheid- en aanwijzingen voor de besluitrijpheid vast te stellen, kan ogenschijnlijk willekeur voorkomen worden.
Kanttekeningen/ Risico's	De commissievoorzitters krijgen een grote rol in het reduceren van de werkdruk én moeten soms keuzes maken die consequenties zullen hebben. Dat vraagt veel van de voorzitters en vereist dat alle raadsleden hen steunen in die rol. Het vraagt ook van raadsleden dat zij soms accepteren dat het door hen geagendeerde onderwerp wordt samengevoegd met een ander onderwerp en/of pas enkele maanden later wordt besproken.
	De commissieleden hebben in dit model minder directe invloed op de commissieagenda.
	De Lange Termijn Agenda is een weergave van wat het college voorbereidt. De raadscommissies moeten daarnaast zelf een planning maken of accepteren dat zij vooral het college volgen.
	De mogelijkheid om ad hoc te agenderen verdwijnt.
	De termijn van een week beperkt de flexibiliteit van de commissie.
Beslispunt	
4	**Voor wat betreft het vierde deeladvies *(Richt de beeldvorming anders in):*** **a) De volgende uitgangspunten vast te**

	i) De griffie krijgt zo spoedig mogelijk een grotere rol bij het organiseren van raadsinformatiebijeenkomsten. De agenderende fracties bepalen het doel en de opzet voor de bijeenkomst, en de griffie voert dit uit in de praktische organisatie; **ii) Een raadsinformatiebijeenkomst is een bijeenkomst voor de hele raad c.q. de hele commissie. Voordat een raadsinformatiebijeenkomst wordt georganiseerd, moet het idee en opzet van de bijeenkomst duidelijk zijn en moet er voldoende steun zijn om deze bijeenkomst te organiseren;** **b) De griffie de opdracht te geven dit verder uit te werken in de leidraad voor agendering.** **c) De financiële gevolgen van deze keuze in beeld te brengen en het Dagelijks Bestuur de opdracht te geven om hierover een voorstel te doen aan de raad;**
Argumenten	Het organiseren van een RIB kost een agendeerder (te) veel tijd en er is veelal een zeer korte voorbereidingstijd, wat niet goed past bij het part-time karakter van het raadslidmaatschap. Hierdoor is het ook niet altijd mogelijk een goed programma te organiseren. In het rapport van Necker komt duidelijk naar voren dat er een breed gedeelde wens is dat de griffie een grotere rol krijgt bij het organiseren van raadsinformatiebijeenkomsten.
	RIBs worden meer collectief benaderd, gericht op de interesse van de hele commissie. In de afgelopen jaren werden RIBs soms als te eenzijdig ervaren: vooral gericht op het (vaak al bekende) perspectief van de organisator.
	Het wordt vanzelfsprekender om actief het hele palet aan kennis en meningen uit te nodigen voor een RIB.
	RIBs worden neutraler van karakter en daardoor voor inwoners logischer waar ze aan deelnemen.
	Deze werkwijze brengt meer werk met zich mee, waar budgettaire ruimte voor gezocht moet worden. In de uitwerking van dit voorstel moeten de benodigde capaciteit en financiën beschreven worden. Tevens moet bezien worden of de nieuwe werkwijze ook afdoende besparingen met zich meebrengen of dat extra budget moet worden toegekend
Kanttekeningen/ Risico's	Fracties kunnen RIBs minder goed gebruiken om collega's te overtuigen aan de hand van daarvoor geschikte sprekers
	Het wordt moeilijker om een RIB te gebruiken om een onderwerp op de politieke agenda te krijgen.
	Het is op dit moment niet zeker welke financiële ruimte er is voor een grotere rol van de griffie. Ook vergt het voorbereiden van de grotere rol vergt behalve het zoeken van financiële ruimte ook tijd, zodat niet zeker is op welk moment de griffie klaar is voor deze grotere rol.
Beslispunt	
5	**Voor wat betreft het vijfde deeladvies *(Experimenteer met een drietal nieuwe werkwijzen*):** **a) Niet te experimenteren met tweeminutendebatten;** **b) Het College te verzoeken technische sessies standaard digitaal te organiseren;** **c) Niet te kiezen voor schriftelijke stemverklaringen, maar stemverklaringen per fractie en aan het begin van de stemmingen te laten afleggen voor wat betreft alle voorliggende besluiten, in plaats van per motie of amendement.**

Argumenten	Het twee minutendebat voegt voor de Utrechtse werkwijze weinig toe, omdat de in de Utrechtse raad al de vorm van ‘afrondende besluitvorming’ kent, waarin slechts die fracties die een voorstel willen indienen dat doen.
	Het digitaal organiseren van technische bijeenkomsten, bijvoorbeeld via MS Teams, zorgt voor minder werkdruk, omdat raadsleden deze plaats- en tijdsonafhankelijk kunnen volgen, zeker als er een opname ter beschikking wordt gesteld.
	De werkgroep denkt dat het kiezen voor schriftelijke stemverklaringen juist zorgt voor meer werkdruk. In plaats daarvan stelt de werkgroep voor om met deze maatregel de stemverklaringen op één moment tijdens de stemmingen te bundelen. Dat voorkomt eventuele ‘spontane’ stemverklaringen en levert tijdwinst op.
Kanttekeningen/ Risico’s	Alleen al de naamgeving van het “tweeminutendebat” geeft aan dat het om een kort en krachtig debat gaat. ‘Afrondende besluitvorming’ geeft minder gevoel van urgentie qua tijd.
	Standaard digitale technische sessies kan zorgen voor minder betrokkenheid en interactie tijdens de bijeenkomsten.
	Digitale technische sessies zijn niet mogelijk bij geheime onderwerpen.
	De mogelijkheid voor ‘spontane’ stemverklaringen bij een voorstel, motie of een amendement, al dan niet in reactie op een andere stemverklaring, vervalt.
Beslispunt	
6	**Voor wat betreft het zesde deeladvies (*Regel de afdoening van toezeggingen beter)*** **a) Te monitoren of de verbeteringen sinds september 2024 dit probleem afdoende oplossen** **b) Afdoening van een toezegging ook mogelijk te maken met een mededeling in het overzicht van toezeggingen, in plaats van alleen per raadsbrief.**
Argumenten	In september 2024 is de verantwoordelijkheid voor de registratie en controle op toezeggingen (weer) belegd bij de griffie. Vanaf 2022 tot september 2024 was die verantwoordelijkheid belegd bij de fractie(medewerkers) en de (ondersteuning van) het college. Necker heeft geconstateerd dat dit tot kwaliteitsverlies heeft geleid. De huidige werkwijze is daarom al aangepast ten opzichte van de door Necker geconstateerde problemen.
	In de huidige werkwijze wordt een toezegging alleen geregistreerd, wanneer er sprake is van een specifiek product (vaak: een Raadsbrief) en een tijdsaanduiding wanneer deze naar de Raad wordt verstuurd. Dit verhoogt het aantal Raadsbrieven van het College naar de Raad. Tegelijkertijd wordt de ‘Hoeveelheid informatie uit het College’ genoemd als belangrijkste factor, die bijdraagt aan werkdruk.
Kanttekeningen/ Risico’s	Indien de verbeteringen nog niet (snel) genoeg tot gewenste resultaten leiden, dient al eerder een aanpassing in de werkwijze plaats te vinden.
	Door de definitie van wat een toezegging is te wijzigen, kan er onduidelijkheid ontstaan of iets al dan niet als toezegging in het systeem geregistreerd dient te worden.
	Het doel van een toezegging is het verkrijgen van een waardevolle wijziging in het handelen van een collega. Een raadsbrief is voor belangrijke zaken een gepast en noodzakelijk instrument om toe te lichten. Toezeggingen waar een raadsbrief een te zware werkbelasting is, zijn misschien in het geheel te licht om op te nemen –

	een raadslid zou ook de belofte van de wethouder aan kunnen nemen zonder verdere registratie, controle en afhandeling van een toezegging.
	Met een lagere drempel voor afhandeling kan het voorkomen dat er juist meer toezeggingen gevraagd worden, wat de overzichtelijkheid van de lijst toezeggingen in het geding brengt.
Beslispunt	
7	**Voor wat betreft het zevende deeladvies (Maak afspraken over drie oplossingsrichtingen) de volgende uitgangspunten vast te stellen:** **a) Concepten van moties en amendementen worden uiterlijk 24 uur voorafgaand aan de Raadsvergadering onder collega-raadsleden verspreid. Dit is weliswaar niet afdwingbaar, maar een norm die ervoor zorgt dat iedereen zich goed kan voorbereiden. Raadsleden spreken elkaar hierop aan;** **b) vooraf vastgestelde eindtijden van commissievergaderingen worden strikt gehanteerd. Een agendapunt dat uitloopt wordt op een logisch moment door de voorzitter afgebroken en bij een volgende vergadering afgerond;** **c) Gewijzigde moties en amendementen krijgen geen nieuw nummer, maar aan het reeds toegekende nummer wordt een alfabetische aanduiding toegevoegd;**
Argumenten	Het delen van concepten van moties en amendementen zorgt ervoor dat raadsleden zich beter kunnen voorbereiden en leidt tot minder stress op vergaderdagen. Daarnaast kan het helpen om te zoeken naar breder draagvlak.
	Door de vooraf vastgestelde eindtijd te hanteren wordt de voorspelbaarheid vergroot en kunnen raadsleden op een fatsoenlijke tijd naar huis.
	Door gewijzigde moties geen nieuw nummer te geven, zijn deze makkelijker herleidbaar en is er beter overzicht.
Kanttekeningen/ Risico's	De norm om concepten 24 uur voor de raadsvergadering te delen, is niet afdwingbaar. Elk raadslid heeft het recht om ter vergadering moties in te dienen.
	Een eindtijd van de commissievergadering betekent dat sommige onderwerpen worden doorgeschoven. Het is zonde als onderwerpen snel doorschuiven naar een volgende vergadering.
Beslispunt	
8	**Voor wat betreft het achtste deeladvies (*Spreek elkaar aan op gemaakte afspraken)* de volgende uitgangspunten vast te stellen:** **a) de volgende uitgangspunten vast te stellen:** **i) alle raadsleden dragen verantwoordelijkheid voor de werkcultuur en spreken elkaar aan op de werkcultuur, regels en afspraken;** **ii) punten van orde betreffen daadwerkelijk opmerkingen over het verloop van de orde van de vergadering, en bevatten een concreet voorstel van orde dat de voorzitter aan de commissie kan voorleggen;** **iii) tijdens de vergadering worden géén opmerkingen gemaakt over het functioneren van de voorzitter, als scheidsrechter van de vergadering. Opmerkingen en feedback worden na afloop van de vergadering met de voorzitter besproken.** **b) De voorzitter van de raad en de griffier de opdracht te geven het onderwerp werkcultuur op de agenda te houden en te zetten tijdens de periodieke informele bijeenkomsten van de raad.**
Argumenten	Dit voorstel bevat vooral structuurmaatregelen. De cultuur bepalen we samen. Raadsleden spreken elkaar hierop aan. Het is van belang dat het onderwerp

	werkcultuur op de agenda gehouden wordt. De voorzitter en griffier krijgen de opdracht dit onderwerp op de agenda te zetten tijdens de periodieke informele bijeenkomsten van de raad.
	Er wordt regelmatig gebruik gemaakt van de mogelijkheid om een punt van orde in te dienen, ook als er geen sprake is van een punt van orde. Een punt van orde moet gericht zijn op een voorstel van orde, dat de voorzitter in de commissie in stemming kan brengen.
	Het werk van de voorzitter is niet gemakkelijk en de vergadering leent zich niet voor een goede bespreking van diens functioneren. Voor de positie van de voorzitter en het effectief besteden van de vergadertijd is het beter om deze discussie achteraf met de voorzitter te voeren. Vergelijk het met een sportwedstrijd: we spreken de scheidsrechter niet aan tijdens de wedstrijd, maar accepteren diens beslissingen en geven na afloop feedback.
Kanttekeningen/ Risico's	De werkcultuur laat zich niet vatten in regels. Raadsleden dragen met hun eigen handelingen zelf bij aan een gezonde werkcultuur en staan hier zelf aan de lat.
Beslispunt	
9	**Voor wat betreft het negende deeladvies *(Ga in de nieuwe raad in gesprek over wat voor raad je wil zijn)* de griffie de opdracht te geven:** **a) dit gesprek tijdens het inwerkprogramma te organiseren voor de nieuwe raad; en** **b) voorafgaand aan dit gesprek bij vertrekkende raadsleden inzicht en reflecties op te halen over de raad als collectief.**
Argumenten	Om met een nieuwe, nog onervaren, raad te spreken over wat voor raad ze willen zijn, moet men weten voor cultuur en gebruiken de oude raad had en wat ze daar van geërfd hebben. Vervolgens kan men geïnformeerd kiezen om dat te volgen of (op onderdelen) af te wijken.
	Omdat de uitvoering na de raadswissel plaatsheeft, heeft de huidige raad beperkte invloed op de uitvoering. De griffie kan een uitwerking van deze opdracht aan de nieuwe raad voorleggen.
Kanttekeningen/ Risico's	Het gesprek over wat voor raad de nieuwe raad wil zijn moet goed gepland en uitgevoerd worden om nut te hebben voor de nieuwe raad.
Beslispunt	
10	**Voor wat betreft het tiende deeladvies *(Ga nader in gesprek over de invulling van de commissieleden)*** **a) Vanaf september 2025 de volgende maatregelen te nemen:** **i) Commissieleden worden na benoeming in de raad (bij hamerstuk) buiten de raadsvergadering om beëdigd;** **ii) De griffie verzorgt één inwerkmoment voor commissieleden per kwartaal en fracties wordt verzocht de benoeming van commissieleden zoveel mogelijk te laten aansluiten bij deze inwerkmomenten;** **b) Vanaf de Raadswissel 2026 de volgende maatregel te nemen:** **i) Het maximum aantal commissieleden per fractie wordt 3 of 4 commissieleden per fractie;** **ii) In afwijking daarvan geldt voor een fractie die is afgesplitst van een andere fractie een maximum aantal van 1 commissielid;** **iii) Om hoog verloop onder commissieleden te voorkomen, mogen er per fractie in één raadsperiode in totaal maximaal acht commissieleden worden benoemd;** **iv) Elke fractie draagt hetzelfde bedrag bij aan de bekostiging van de presentievergoeding van commissieleden.**

Argumenten	Door het hoge verloop van commissieleden vinden er vrijwel elke raadsvergadering benoemingen en beëdigingen plaats. Door de beëdigingen buiten de vergadering te beleggen, wordt tijd bespaard.
	Doordat beëdigingen van commissieleden worden verplaatst naar een moment buiten de raadsvergadering, wordt het beëdigen van nieuwe raadsleden een unieker en bijzonderder moment.
	Door het organiseren van één inwerkmoment per kwartaal worden fracties bewogen om het benoemen van commissieleden te concentreren op een keer per kwartaal. Het blijft echter mogelijk om commissieleden elke raadsvergadering te benoemen.
	De werkgroep heeft lang gesproken over het maximum aantal commissieleden vanaf 2026. Hier is een fundamenteel verschil van inzicht tussen enkele leden van de werkgroep. Daarom legt de werkgroep de keuze voor een maximum van 3 of 4 commissieleden aan de raad voor. De volgende context is hierbij van belang: - Bij een binaire keuze tussen 3 of 4 commissieleden had een nipte meerderheid van vier werkgroepleden een voorkeur voor een maximum van 3 commissieleden. De redering die zij volgden was dat er straks (vanaf maart 2026) vier commissies zijn en er wordt gestopt met parallel vergaderen. Zij beredeneerden dat elke fractie in elke commissie vertegenwoordigd kan zijn bij een maximum van drie commissieleden. - Een minderheid van drie leden van de werkgroep wilde echter graag vasthouden aan het huidige maximum van vier leden om de werkdruk te kunnen verdelen en meer mogelijkheden te hebben voor vervanging. Hierop zijn de leden van de werkgroep het gesprek met elkaar aangegaan om een compromis te zoeken dat voor iedereen aanvaardbaar is. - Deze gesprekken leidden tot het voorstel van een maximum van 4 commissieleden per fractie, in combinatie met de drie aanpassingen die onder ii, iii en iv zijn genoemd. Hier kon een meerderheid van de werkgroepleden mee instemmen. Eén lid van de commissie wilde echter ook dan vasthouden aan het maximum van 3 commissieleden. - Daarom is besloten de keuze van een maximum van 3 of 4 commissieleden voor te leggen aan de raad. De voltallige werkgroep kon daarmee instemmen. Hierbij moet worden opgemerkt dat voor diverse leden van de werkgroep een maximum van 4 alleen aanvaardbaar is samen met de drie aanpassingen genoemd onder ii, iii en iv. Andersom is een maximum van 3 voor een aantal leden niet aanvaardbaar in combinatie met de drie andere aanpassingen.
	De werkgroep vindt het niet vanzelfsprekend dat een afgesplitst raadslid meteen recht heeft op het reguliere maximum commissieleden. De werkgroep vindt dat dit moet worden beperkt. Dit geldt nadrukkelijk voor fracties die een afsplitsing zijn, niet voor fracties die een voortzetting zijn van een fractie en dus enkel een naamswijziging ondergaan.
	Met een maximum voor het benoemen van acht commissieleden per raadsperiode wordt een te hoog verloop onder commissieleden voorkomen.
	Op dit moment dragen grotere fracties een hoger bedrag bij voor de presentievergoeding van commissieleden. De werkgroep stelt voor hier een gelijke verdeling van te maken. Alle fracties dragen dan hetzelfde bedrag bij.
Kanttekeningen/ Risico's	Met het beëdigen buiten de raad wordt commissieleden een voor hen belangrijk moment in de raad ontzegd. Er blijft een beëdiging met de voorzitter of plaatsvervangend voorzitter plaatsvinden, maar wel buiten de raadsvergadering.
	Voor diverse leden van de werkgroep is een maximum van 4 commissieleden alleen aanvaardbaar samen met de drie aanpassingen genoemd onder ii, iii en iv.

	Andersom is een maximum van 3 commissieleden voor een aantal leden van de werkgroep niet aanvaardbaar in combinatie met die drie aanpassingen.
Beslispunt	
11	**Het dagelijks bestuur de opdracht te geven om het raadsbesluit uit te werken in:** **a) Het Reglement van Orde gemeenteraad Utrecht;** **b) De Verordening op de raadscommissies gemeente Utrecht;** **en deze verordeningen als hamerstuk aan de raad voor te leggen.**
Argumenten	Dit voorstel is een principebesluit. Het vraagt nadere uitwerking van alle beslispunten in een samenhangend vergadermodel met de nodige juridische en praktische uitwerking.

Financiën
Een aantal voorstellen heeft nadere (financiële) uitwerking nodig, zoals het verminderen van de vergadertijd, het verminderen van het aantal commissies, het stoppen met parallel vergaderen, het verminderen van het aantal commissieleden en het vergroten van de rol van de griffie in de voorbereiding van een RIB. In dit stadium is nog niet in kaart gebracht welke financiële voor- en nadelen alle maatregelen hebben.

Vervolg
Een aantal voorstellen heeft nadere uitwerking nodig. Het is de intentie de voorstellen, die betrekking hebben op de huidige raadsperiode, zo spoedig als mogelijk is in te voeren, bij voorkeur direct na het zomerreces. Daarna kan er een aantal maanden ervaring opgedaan worden en kan het nieuwe commissiestelsel per maart 2026 worden voorbereid. Een jaar na de verkiezingen, in maart 2027, volgt er een evaluatie.

Aan het begin van de volgende raadsperiode is er een gesprek over “wat voor raad je wilt zijn”, zoals benoemd in advies 9. Dan kan ook deze werkwijze opnieuw ter sprake komen en geëvalueerd worden.

Participatie
Onder raadsleden van de gemeenteraad van Utrecht zijn in 2023 en in 2024 werkdrukonderzoeken uitgevoerd. In opdracht van de CPR en het DB hebben raadslid Marijn de Pagter en Necker een analyse van de werkwijze van de gemeenteraad, de werkdruk die door raadsleden wordt ervaren en de factoren die daaraan bijdragen gemaakt. Hiervoor zijn diverse gesprekken gevoerd, documenten geanalyseerd en de vergaderwijze van de raad is vergeleken met andere gemeenten.
Tijdens de reflectiebijeenkomst van de gemeenteraad op 29 augustus is deze toegelicht en besproken. Op basis hiervan zijn aanvullingen gedaan in de probleemanalyse en oplossingsrichtingen. Op basis van de reflectiebijeenkomst is een advies opgesteld voor een *werkdrukagenda* waarmee de gemeenteraad aan de slag kan, in het licht van de toekomstige ontwikkeling van de gemeenteraad.

In opdracht van de CPR en het DB is de werkgroep ‘Werkdruk & werkwijze’ opgericht. Alle fracties zijn uitgenodigd hieraan deel te nemen; zeven fracties hebben aan deze oproep gehoor gegeven. Bij de werkgroep, waarvan Marijn de Pagter de voorzitter was, waren de raadsleden Fred Dekkers, Berdien van der Wilt, Margreet Ramaker, Ilse Raaijmakers, Louise de Vries, Mahmut Sungur en David Bosch aangesloten.

De werkgroep is de afgelopen maanden meermaals bijeengekomen om de adviezen te bespreken en daarbij keuzes te maken. Dit heeft uiteindelijk geresulteerd in het voorliggende Raadsvoorstel.

Dit voorstel wordt in een technische sessie toegelicht aan belangstellende raadsleden en wordt besproken in het commissievoorzittersoverleg.

Communicatie
Nadat een en ander is uitgewerkt, zullen zowel Raads- en commissieleden als inwoners geïnformeerd worden over de nieuwe werkwijzen.

(Niet)Referendabel
De Verordening raadgevend referendum gemeente Utrecht is niet van toepassing omdat dit een raadsvoorstel betreft over het intern functioneren en werkwijze van de raad, commissies, rekenkamer en ombudsloket, alsmede alle daarmee samenhangende regelementen en verordeningen (artikel 1:2 lid 2 onder o Verordening raadgevend referendum Utrecht)

Bijlagen
Bijlagen besluitvorming
- ‘Advies Werkdruk & werkwijze Gemeenteraad Utrecht’ – Necker
- Uitwerking modellen commissies
- Varianten voor spreektijden commissies

Uitwerking modellen commissies

In de vergadering van de Werkgroep Werkdruk en Werkwijze van 13 maart is besloten om twee scenario's voor de commissies verder uit te werken, namelijk de scenario's 2 en 3:*

2. Behoud van het huidige commissiemodel, met dien verstande dat er één dagdeel per commissie wordt geschrapt.
3. Stoppen met parallel vergaderen. De commissies (twee, maximaal drie per vergaderdag) vergaderen na elkaar.

In deze twee scenario's zijn er nog veel verschillende modellen denkbaar, afhankelijk van het aantal commissies, de wijze waarop je de commissies over de commissiedagen verdeelt (verspreid of juist op één dag) en de lengte van de cyclus.

Er zijn diverse modellen uitgewerkt en gevisualiseerd. Alleen de politieke commissies zijn gevisualiseerd. De adviescommissie controle & financiën, het fractievoorzittersoverleg en het vragenuur zijn hier niet bij opgenomen.

Keuze uit de modellen

De werkgroep stelt voor om na de zomer van 2025 te kiezen voor model 2A, en na de raadswissel voor model 3A.

** De overige, afgevallen scenario's waren:*

1. *Een vast commissiemodel met vaste leden die door de raad in de commissie worden benoemd*
4. *Stoppen met parallelle commissievergaderingen en beeldvorming op de gehele donderdag parallel aan de commissies organiseren.*
5. *Een raadscyclus die bestaat uit: twee donderdagen met commissie, een donderdag met alleen beeldvorming en dan een week met een raadsvergadering.*

Mogelijke modellen binnen scenario 2

Model 2A (meest eenvoudig)

- Behoud parallel vergaderen op donderdag
- Huidige commissieindeling (6 commissies)
- Verplaatsen van de beeldvorming naar donderdagavond

maandag	dinsdag	woensdag	**donderdag**	vrijdag
31 mrt	**1 apr**	2	**3** 09:30 Commissie JWCS 09:30 Commissie ROG 14:00 Commissie JWCS 14:00 Commissie ROG 19:30 Beeldvorming	4
7	8	9	10 09:30 Commissie EDVW 09:30 Commissie VOWE 14:00 Commissie EDVW 14:00 Commissie VOWE 19:30 Beeldvorming	11
14	15	16	17 09:30 Commissie MGOR 09:30 Commissie VBF 14:00 Commissie MGOR 14:00 Commissie VBF 19:30 Beeldvorming	18
21	22	23	24 09:30 Raad 14:00 Raad 20:00 Stemmingen	25

Model 2B (huidig model met minder commissies)

- Behoud parallel vergaderen op donderdag
- Verminderen van aantal commissies naar 4 gelijkwaardige commissies, bijvoorbeeld:
    - Ruimte
    - Leefomgeving
    - Samenleving
    - Bestuur
- Verplaatsen van de beeldvorming naar donderdagavond

maandag	dinsdag	woensdag	**donderdag**	vrijdag
31 mrt	**1 apr**	2	**3** 09:30 Commissie Ruimte 09:30 Commissie Samenleving 14:00 Commissie Ruimte 14:00 Commissie Samenleving 19:30 Beeldvorming	4
7	8	9	10 09:30 Commissie Bestuur 09:30 Commissie Leefomgeving 14:00 Commissie Bestuur 14:00 Commissie Leefomgeving 19:30 Beeldvorming	11
14	15	16	17 09:30 Commissie Ruimte 09:30 Commissie Samenleving 14:00 Commissie Bestuur 14:00 Commissie Leefomgeving 19:30 Beeldvorming	18
21	22	23	24 09:30 Raad 14:00 Raad 20:00 Stemmingen	25

Model 2C (huidig model met minder commissies en verkorten cyclus)

- Behoud parallel vergaderen op donderdag
- Verminderen van aantal commissies naar 4 gelijkwaardige commissies, bijvoorbeeld:
    - Ruimte
    - Leefomgeving
    - Samenleving
    - Bestuur
- Verplaatsen van de beeldvorming naar donderdagavond
- Verkorting cyclus naar 3 weken

maandag	dinsdag	woensdag	**donderdag**	vrijdag
31 mrt	**1 apr**	2	**3** 09:30 Commissie Ruimte 09:30 Commissie Samenleving 14:00 Commissie Bestuur 14:00 Commissie Leefomgeving 19:30 Beeldvorming	4
7	8	9	10 09:30 Commissie Bestuur 09:30 Commissie Leefomgeving 14:00 Commissie Ruimte 14:00 Commissie Samenleving 19:30 Beeldvorming	11
14	15	16	17 09:30 Raad 14:00 Raad 20:00 Stemmingen	18
21	22	23	24 09:30 Commissie Ruimte 09:30 Commissie Samenleving 14:00 Commissie Bestuur 14:00 Commissie Leefomgeving 19:30 Beeldvorming	25

Mogelijke modellen binnen scenario 3

Model 3A (stoppen parallel en naar 4 commissies)

- Stoppen met parallel vergaderen
- Verminderen van aantal commissies naar 4 gelijkwaardige commissies, bijvoorbeeld:
    - Ruimte
    - Leefomgeving
    - Samenleving
    - Bestuur
- Er is naast 2 dagdelen per commissie ook elke maand 1 flexibel dagdeel beschikbaar. Dit kan desgewenst ook worden ingezet voor adviescommissie C&F, fractievoorzittersoverleg, werkbezoeken, etc.
- Beeldvorming kan op dinsdag of parallel aan een commissie op donderdagavond worden gepland. In deze visualisatie is de beeldvorming (raadsinformatiebijeenkomsten) op donderdagavond weergegeven.

maandag	dinsdag	woensdag	donderdag	vrijdag
31 mrt	**1 apr**	2	3 09:30 Commissie Ruimte 14:00 Commissie Samenleving 19:30 Commissie Leefomgeving 19:30 Beeldvorming	4
7	8	9	10 09:30 Commissie Bestuur 14:00 Commissie Ruimte 19:30 Commissie Samenleving 19:30 Beeldvorming	11
14	15	16	17 09:30 Commissie Leefomgeving 14:00 Commissie Bestuur 19:30 Flexibel dagdeel: voor extra commissie en/of fractievoorzittersoverleg, ad... 19:30 Beeldvorming	18
21	22	23	24 09:30 Raad 14:00 Raad 20:00 Stemmingen	25

Model 3B (stoppen parallel en naar 3 commissies)

- Stoppen met parallel vergaderen
- Verminderen van aantal commissies naar 3 ongelijkwaardige commissies, bijvoorbeeld:
    - Omgeving (3 dagdelen per cyclus)
    - Samenleving (2 dagdelen per cyclus)
    - Bestuur (2 dagdelen per cyclus)
- Mogelijkheid van 2 flexibele dagdelen voor extra commissie of fractievoorzittersoverleg, adviescommissie C&F, werkbezoeken, etc.
- Beeldvorming blijft op dinsdagavond

maandag	dinsdag	woensdag	**donderdag**	vrijdag
31 mrt	**1 apr** 19:30 Beeldvorming	2	**3** 09:30 Commissie Omgeving 14:00 Commissie Omgeving 19:30 Commissie Omgeving	4
7	8 19:30 Beeldvorming	9	10 09:30 Flexibel dagdeel: voor extra commissie of fractievoorzittersoverleg, adviescommissie, werkbezoeken, etc. 14:00 Commissie Samenleving 19:30 Commissie Samenleving	11
14	15 19:30 Beeldvorming	16	17 09:30 Flexibel dagdeel: voor extra commissie of fractievoorzittersoverleg, adviescommissie, werkbezoeken, etc. 14:00 Commissie Bestuur 19:30 Commissie Bestuur	18
21	22	23	24 09:30 Raad 14:00 Raad 20:00 Stemmingen	25

Model 3C (stoppen parallel vergaderen en commissies verdelen over 2 dagen)

- Stoppen met parallel vergaderen
- Verminderen van aantal commissies naar 4 gelijkwaardige commissies, bijvoorbeeld:
    - Ruimte
    - Leefomgeving
    - Samenleving
    - Bestuur
- Alle beeldvorming op donderdagavond.
- In dit model zouden het fractievoorzittersoverleg en de adviescommissie C&F op woensdagavond kunnen worden gepland.

maandag	dinsdag	woensdag	**donderdag**	vrijdag
31 mrt	**1 apr**	2 09:30 Commissie Samenleving 14:00 Commissie Bestuur	**3** 09:30 Commissie Ruimte 14:00 Commissie Leefomgeving 19:30 Beeldvorming	4
7	8	9 09:30 Commissie Bestuur 14:00 Commissie Samenleving	10 09:30 Commissie Leefomgeving 14:00 Commissie Ruimte 19:30 Beeldvorming	11
14	15	16 09:30 Commissie Samenleving 14:00 Commissie Bestuur	17 09:30 Commissie Ruimte 14:00 Commissie Leefomgeving 19:30 Beeldvorming	18
21	22	23	24 09:30 Raad 14:00 Raad 20:00 Stemmingen	25

Varianten voor spreektijden commissies

Basiskeuzes voor spreektijden commissies

De werkgroep heeft verschillende modellen voor spreektijden in de commissies bestudeerd en hierin een keuze gemaakt. De basiskeuzes die de werkgroep maakt, zijn de volgende:

- Spreektijden worden berekend per dagdeel in plaats van per uur. Er is dus altijd een dagdeel aan spreektijd beschikbaar.
- Een dagdeel duurt 3,5 uur, waarvan 15 minuten worden gereserveerd voor schorsingen. De te verdelen spreektijd is dus 3 uur en 15 minuten.
- De pot diversen bedraagt 25% van de totale spreektijd, oftewel 48 minuten en 45 seconden. De pot diversen is er voor een deel van de interruptiedebatten en vergadertechnische zaken. Dit is een verhoging ten opzichte van het huidige model, waarin de pot 'diversen' uitsluitend een sluitpost was en in de praktijk ongeveer 12,5% bedroeg.
- Voor interrupties geldt het volgende:
    - Het aantal interrupties uit de pot diversen wordt in beginsel gemaximeerd op 4 per fractie per dagdeel. Een spreektijdvrije interruptie bestaat uit maximaal 3 rondes, waarbij zowel de vragen als de antwoorden uit de pot diversen komen.
    - Een fractie kan er tevens voor kiezen om een of meer van deze interrupties uit de pot diversen op het college te plaatsen.
    - Een fractie die meer interrupties wil plaatsen kan dat uit eigen spreektijd doen.
    - Zijn er naar inschatting van de voorzitter gedurende het hele dagdeel 12 of minder fracties aanwezig, dan kan de voorzitter beslissen om het aantal spreektijdvrije interrupties te verhogen.
- De spreektijd voor het college bedraagt 36 minuten, oftewel ongeveer 20%. Ook in het huidige model heeft het college 36 minuten beschikbare spreektijd.
- Voor fracties is de resterende spreektijd beschikbaar.

Mogelijke maatregel vanaf de nieuwe periode

De werkgroep merkt op dat het afsplitsen van een fractie leidt tot vermindering van spreektijd voor alle fracties. Eventueel kan de nieuwe raad beslissen om nieuwe regels vast te stellen over een afsplitsing. Het is bijvoorbeeld mogelijk om de spreektijd (deels) te laten voortkomen uit de spreektijd van de oorspronkelijke fractie. De werkgroep heeft daar nu niet voor gekozen, omdat dit een keuze is die niet binnen de scope van deze werkgroep valt.

Referentie: huidige model commissies

Het huidige model heeft een berekening per uur in plaats van per dagdeel. Als die spreektijdenregeling wordt omgerekend naar een dagdeel van 3 uur, zijn er de volgende spreektijden.

Spreektijden	Zetels	Spreektijd
Diversen	-	00:23:00
College	-	00:36:00
GroenLinks	8	00:11:00
D66	8	00:11:00
VVD	5	00:10:00
PvdA	4	00:09:00
CDA	3	00:08:00
PvdD	3	00:08:00
Volt	3	00:08:00
S&S	1	00:06:00
CU	2	00:07:00
DENK	1	00:06:00
BIJ1	1	00:06:00
EenUtrecht	1	00:06:00
SBU	1	00:06:00
UtrechtSolidair	1	00:06:00
UtrechtNu!	1	00:06:00
Horizon	1	00:06:00
Groep Zwanenberg	1	00:06:00
	TOTAAL	**03:05:00**

Model 1: gelijke spreektijden commissies

Als de spreektijden **gelijkelijk** zouden worden verdeeld, zou dat leiden tot de volgende verdeling.

Spreektijden	Zetels	Spreektijd	Verschil
Diversen	-	00:48:45	+00:25:45
College	-	00:36:00	00:00:00
GroenLinks	8	00:06:29	-00:04:31
D66	8	00:06:29	-00:04:31
VVD	5	00:06:29	-00:03:31
PvdA	4	00:06:29	-00:02:31
CDA	3	00:06:29	-00:01:31
PvdD	3	00:06:29	-00:01:31
Volt	3	00:06:29	-00:01:31
S&S	1	00:06:29	+00:00:29
CU	2	00:06:29	-00:00:31
DENK	1	00:06:29	+00:00:29
BIJ1	1	00:06:29	+00:00:29
EenUtrecht	1	00:06:29	+00:00:29
SBU	1	00:06:29	+00:00:29
UtrechtSolidair	1	00:06:29	+00:00:29
UtrechtNu!	1	00:06:29	+00:00:29
Horizon	1	00:06:29	+00:00:29
Groep Zwanenberg	1	00:06:29	+00:00:29
TOTAAL		**03:14:58**	

Hierbij moet worden opgemerkt, dat er nu maar liefst 17 fracties zijn. In het theoretische scenario dat er na de volgende verkiezingen minder fracties zijn, is er meer spreektijd per fractie beschikbaar. Dit is weergegeven in de onderstaande tabel.

Aantal fracties	Spreektijd per fractie (bij gelijke verdeling)
10	11:02
11	10:01
12	09:11
13	08:29
14	07:52
15	07:21
16	06:53
17	06:29
18	06:08

Model 2: opslag voor grotere fractie in de commissies

Als de spreektijden worden verdeeld met een opslag voor grotere fracties, kan dat leiden tot de volgende verdeling. De precieze verdeling van de spreektijden is afhankelijk van de opslag die voor elke grotere fractie geldt. De werkgroep stelt voor te kiezen voor een opslag van 45 seconden per dagdeel. Elke grotere fractie dan de vorige krijgt dus 45 seconden meer spreektijd dan de vorige.

Dit is een nivellering ten opzichte van het huidige model. In de huidige verdeling is er (omgerekend) een opslag 1 minuut per dagdeel. Aan het begin van deze raadsperiode was er (omgerekend) nog sprake van een opslag van 1 minuut en 30 seconden per dagdeel.

Spreektijden	Zetels	Spreektijd	Verschil
Diversen	-	00:48:45	+00:25:45
College	-	00:36:00	00:00:00
GroenLinks	8	00:09:11	-00:01:49
D66	8	00:09:11	-00:01:49
VVD	5	00:08:26	-00:01:34
PvdA	4	00:07:41	-00:01:19
CDA	3	00:06:56	-00:01:04
PvdD	3	00:06:56	-00:01:04
Volt	3	00:06:56	-00:01:04
S&S	1	00:05:26	-00:00:34
CU	2	00:06:11	-00:00:49
DENK	1	00:05:26	-00:00:34
BIJ1	1	00:05:26	-00:00:34
EenUtrecht	1	00:05:26	-00:00:34
SBU	1	00:05:26	-00:00:34
UtrechtSolidair	1	00:05:26	-00:00:34
UtrechtNu!	1	00:05:26	-00:00:34
Horizon	1	00:05:26	-00:00:34
Groep Zwanenberg	1	00:05:26	-00:00:34
TOTAAL		**03:15:07**	

Afweging tussen de modellen 1 en 2

De keuze voor een model spreektijden is een principiële politieke keuze. De werkgroep heeft voornamelijk gekeken naar mogelijkheden om de werkdruk te kunnen verlagen. In dat kader stelt de werkgroep de eerder genoemde basiskeuzes voor, zoals het verhogen van de spreektijd voor Diversen, het maximeren van het aantal interrupties en het bepalen van de spreektijd per vergaderdagdeel (in plaats van per vergaderuur).

De werkgroep is verdeeld over de keuze voor het model spreektijden, maar stelt voor om te kiezen voor Model 2. In samenhang met de basiskeuzes leidt dat model tot een gebalanceerde verdeling van de spreektijden. Alle fracties leveren een bijdrage een de verhoging van de pot “Diversen” en daarmee de voorspelbaarheid van de vergadering. Voor de fracties met één zetel wordt daarnaast vastgelegd hoeveel spreektijd zij hebben per dagdeel, die zij zelf kunnen verdelen over de agendapunten. Als er op een dagdeel bijvoorbeeld slechts enkele relatief kleine onderwerpen zijn geagendeerd, kunnen zij toch altijd een passende bijdrage doen.

Voorbeeld

Stel bijvoorbeeld dat er op een vergaderdagdeel twee relatief kleine agendapunten zijn geagendeerd, die in totaal een verwachte behandeltijd hebben van 1 uur. In het huidige model zou dan slechts 2 minuten spreektijd beschikbaar zijn voor de fracties met één zetel. In het voorgestelde model komt de spreektijd voor het hele dagdeel beschikbaar, oftewel ruim 5 minuten.

Argumenten voor en tegen gelijke spreektijden

Zoals hierboven aangegeven, is de keuze voor een model spreektijden een principiële politieke keuze. De werkgroep heeft hierover diverse argumenten voor en tegen gelijke spreektijden in de commissie uitgewisseld. Dit zijn, kort samengevat weergegeven, de volgende.

Argumenten voor

- De commissie is voor oordeelsvorming. Elke fractie moet evenveel ruimte krijgen om zijn oordeel te vormen.
- Er is maar één standpunt per fractie per commissiedebat. Elke fractie moet op gelijke voet zijn inbreng kunnen leveren.
- De werkdruk wordt verlaagd, omdat elke fractie een vaste spreektijd heeft en precies weet hoeveel inbreng kan worden geleverd.

Argumenten tegen

- De uitslag van de verkiezingen moet ook weerklank vinden in de commissie. De stem van een grotere fractie moet daarom leiden tot meer spreektijd.
- Grotere fracties voelen de verantwoordelijkheid om op vrijwel elk onderwerp inbreng te leveren, terwijl kleinere fracties daarin vaak keuzes maken. Om dat mogelijk te maken moeten grotere fracties meer spreektijd hebben.

Bijlage: referentie van een spreektijdverdeling per zetel

Uitsluitend ter referentie is hierbij nog een model weergegeven met een verdeling per zetel. Dit is nadrukkelijk geen voorstel dat de werkgroep heeft besproken of dat iemand in de werkgroep heeft geopperd, maar enkel ter referentie.

Spreektijden	Zetels	Spreektijd
Diversen	-	00:48:45
College	-	00:36:00
GroenLinks	8	00:19:36
D66	8	00:19:36
VVD	5	00:12:15
PvdA	4	00:09:48
CDA	3	00:07:21
PvdD	3	00:07:21
Volt	3	00:07:21
S&S	1	00:02:27
CU	2	00:04:54
DENK	1	00:02:27
BIJ1	1	00:02:27
EenUtrecht	1	00:02:27
SBU	1	00:02:27
UtrechtSolidair	1	00:02:27
UtrechtNu!	1	00:02:27
Horizon	1	00:02:27
Groep Zwanenberg	1	00:02:27
	TOTAAL	**03:15:00**

Advies

Werkdruk & werkwijze

Gemeenteraad Utrecht

Aanpak

Aanleiding

Onder raadsleden van de gemeenteraad van Utrecht is in augustus 2023 voor het eerst een werkdrukonderzoek uitgevoerd. Hieruit kwam naar voren dat een substantieel deel van de raadsleden deze werkdruk als te hoog ervaart. Ook in de periode daarna komt het thema werkdruk en de werkwijze van de raad steeds terug en zijn er maatregelen genomen. Deze hebben echter nog niet tot de gewenste uitkomst geleid.

Met het oog op de volgende raadsperiode vanaf 2026 die al snel dichterbij komt én om de resterende tijd binnen de huidige periode zo goed als mogelijk in te richten bestaat de wens om tot voorstellen te komen voor een effectieve werkwijze van de gemeenteraad, met een aanvaardbare werkdruk voor raadsleden.

Verantwoording

Raadslid Marijn de Pagter en Necker hebben een analyse van de werkwijze van de gemeenteraad, de werkdruk die door raadsleden wordt ervaren en de factoren die daaraan bijdragen gemaakt. Hiervoor zijn diverse gesprekken gevoerd, documenten geanalyseerd en de vergaderwijze van de raad is vergeleken met andere gemeenten.

Na deze analyse zijn mogelijke aanpassingen in de werkwijze van de gemeenteraad verkend om de ervaren werkdruk te verlagen. Dit is uitgewerkt in oplossingsrichtingen.

Tijdens de reflectiebijeenkomst van de gemeenteraad op 29 augustus is deze toegelicht en besproken. Op basis hiervan zijn aanvullingen gedaan in de probleemanalyse en oplossingsrichtingen.

Op basis van de reflectiebijeenkomst is een advies opgesteld voor een *werkdrukagenda* waarmee de gemeenteraad aan de slag kan, in het licht van de toekomstige ontwikkeling van de gemeenteraad.

Leeswijzer

In dit rapport is een advies, een probleemanalyse en een inventarisatie van oplossingsrichtingen opgenomen.

Analyse
Hierin is de analyse van de werkdruk en de vergaderwijze opgenomen.

Oplossingsrichtingen
Hierin zijn alle oplossingsrichtingen opgenomen die tijdens de reflectie-bijeenkomst op 29 augustus 2024 zijn besproken met de raad en aangevuld.

Advies
Hierin is het voorstel opgenomen en toegelicht voor de werkdrukagenda om mee aan de slag te gaan.

Samenvatting Analyse

Raadsleden ondervinden problemen met de werkdruk
Voor een vijfde van de raads- en commissieleden is de werkdruk te hoog. Grofweg veertig procent tot de helft ondervindt regelmatig tot voortdurend problemen met de werkdruk en ervaart een verstoorde werk-privébalans.

Aantal vergaderingen en informatie uit het college voornaamste factoren voor werkdruk
Ook ervaren raads- en commissieleden relatief weinig steun vanuit de raad en ervaren zij regelmatig of vaak taakonduidelijkheid

Utrecht reserveert relatief veel vergadertijd, ten opzichte van andere G4 en G11 gemeenten
Zeker in de commissiefase wordt veel tijd gereserveerd. G4 steden Amsterdam en Rotterdam maken hiervoor de helft tot een derde van de tijd vrij die Utrecht reserveert. Ook maakt de Utrechtse raad relatief veel gebruik van raadsinstrumenten en ontvangt hij veel raadsbrieven.

RIB's organiseren kost agendeerders (te) veel tijd in een korte periode
Dit leidt tot druk bij raadsleden en komt de kwaliteit niet altijd ten goede. Hierdoor wordt een lagere toegevoegde waarde ervaren. Gecombineerd met een gevoel van aanwezigheidsplicht kan ook dit de ervaren werkdruk vergroten.

Er is ruimte voor versterking van het eigenaarschap in de commissies
De vaste (plaatsvervangend) voorzitters worden positief ervaren. Door doorwisseling in de samenstelling van commissies gedurende en tussen de vergaderingen gaan zaken soms onnodig dubbelop. Anders gezegd: de continuïteit, collectief geheugen en gedeeld eigenaarschap in de gehele commissie voor de kwaliteit kan sterker. Het door raadsleden samenstellen van een portefeuille uit meerdere commissies kan leiden tot een grotere en meer versnipperde agendadruk.

De drempel om te agenderen is zeer laag & werkwijze ad hoc
Daarnaast wordt door een niet optimale voorbereiding van het proceduredeel mogelijk meer besproken dan nodig. Er wordt beperkt gestuurd op basis van een lange termijn agenda en er zijn (relatief) veel last minute amendementen en moties en ad hoc agenderingen. Dit geeft flexibiliteit en tegelijkertijd gaat het ten koste van rust en voorspelbaarheid.

De Utrechtse cultuur is er een van elkaar alle ruimte gunnen, met veel ruimte voor het individuele raadslid en een groot ontwikkeld politiek gevoel.
Elkaar alle ruimte gunnen krijgt daarmee ook de uitwerking van een zeker non-interventionisme: als ik een ander niet 'dwars' zit, zitten een ander dat mij ook niet. Er is minder oog voor het raad als collectief. Daarnaast wordt er beperkt gehandhaafd op gemaakte afspraken en blijkt het elkaar hierop aanspreken moeilijk.

Samenvatting Advies

Hoofdadvies

Maak een *werkdrukagenda* om mee aan de slag te gaan en focus op cultuur en structuur.

Deeladviezen

1. Verminder de vergadertijd en maximeer interrupties.
2. Neem een principebesluit over de werkwijze van commissies: vaste commissie of flexibele bijeenkomst.
3. Neem een aantal maatregelen voor sturing en prioritering van de agenda van de commissie, passend bij de werkwijze van deze commissie.
4. Richt de beeldvorming namens de raad en met betere ondersteuning in.
5. Experimenteer met tweeminutendebatten, digitale technische sessies en schriftelijke stemverklaringen.
6. Regel de afdoening van toezeggingen beter.
7. Maak werkafspraken over de deadline voor verspreiding en de nummering van moties en amendementen; stel de eindtijd van de vergaderingen vast en hou je daaraan.
8. Spreek elkaar aan op gemaakte afspraken.
9. Ga in de nieuwe raad in gesprek over wat voor raad je wil zijn.
10. Ga nader in gesprek over de invulling van de commissieleden.

Analyse

In dit hoofdstuk is de analyse opgenomen van de werkdruk en werkwijze van de gemeenteraad van Utrecht.

Werkdruk

Wat is (een te hoge) werkdruk?

Bij een te hoge werkdruk zijn "de eisen die het werk stelt aan een werknemer niet in balans met de belastbaarheid van die werknemer". In de context van de gemeenteraad raakt werkdruk aan balans tussen a) de taakvereisten van het raadslid, b) de omgeving waarbinnen die taken worden vervuld en c) de persoonlijke mogelijkheden van het raadslid om aan de eisen te voldoen.

De omgeving waarbinnen raadsleden hun ambt vervullen maakt bijvoorbeeld uit voor de regelmogelijkheden die zij hebben om hun werk naar eigen inzicht in te delen en daarbij op een eigen manier te werk te gaan. Voorbeelden hiervan zijn de vrijheid om zelf het werktempo, de werkplek en werktijden te bepalen. Daarnaast gaat het bij de omgeving om sociale steun en beloning. Bij beloning gaat het niet alleen om de financiële vergoeding, maar ook om waardering en zekerheid. Oftewel: wat krijgen raadsleden terug voor de inzet die zij leveren? In dit opzicht wordt ook wel over energiebronnen gesproken

Verder heeft werkdruk een objectieve en subjectieve kant. De hoogte en omvang van de eisen die aan een raadslid worden gesteld zijn voor een deel objectief vast te stellen. Denk aan het aantal uur dat aan vergaderen dient te worden besteed of tot hoe laat raadsactiviteiten duren. Tegelijkertijd kunnen twee raadsleden met dezelfde kwaliteiten dezelfde taakeisen en de omgeving waarbinnen die worden vervuld, anders ervaren. Of een raadslid een te hoge werkdruk ervaart is dan ook mede afhankelijk van de persoonlijke beleving. Vooral wanneer verwachtingen over de invulling van het raadswerk niet overeen komen met de werkelijkheid, bestaat het risico op teleurstelling en stijgt de ervaren werkdruk.

In het licht van de definitie van werkdruk is het voor het adresseren van de (ervaren) werkdruk in de gemeenteraad van Utrecht van belang om onderscheid te maken tussen verschillende schaalniveaus waarop mogelijke maatregelen denkbaar zijn en om oog te hebben voor zowel de objectieve als subjectieve kant van werkdruk. In deze analyse richten we ons op het niveau van de gemeenteraad.

Ervaren werkdruk gemeenteraad Utrecht

Werkdrukonderzoek gemeenteraad Utrecht

In 2023 en 2024 is onder raads- en commissieleden van de gemeenteraad van Utrecht een werkdrukonderzoek uitgevoerd. In deze analyse presenteren we kerncijfers uit deze onderzoeken om te duiden hoe de werkdruk in de gemeenteraad van Utrecht wordt ervaren.

Hierbij baseren we ons zo veel mogelijk op de resultaten van het meest recente onderzoek uit 2024. Voor een aantal uitsplitsingen naar de achtergrond van raadsleden (bv. oppositie vs. coalitie) maken we voor nu gebruik van de gegevens uit 2023, omdat de meer recente gegevens (nog) niet beschikbaar zijn. Als we gegevens uit 2023 presenteren, dan is dat expliciet vermeld in de tekst.

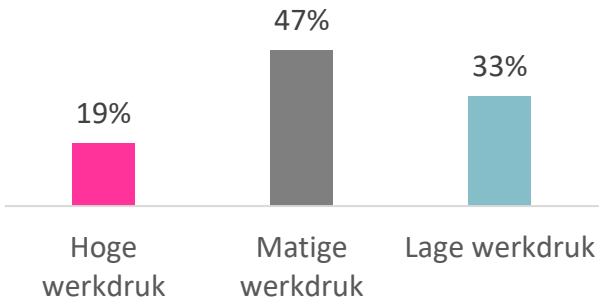
Opbrengst werkconferentie

Tijdens de werkconferentie van de gemeenteraad is deze analyse besproken met de aanwezige raadsleden. In deze analyse zijn in dit soort blauwe blokken aandachtspunten uit de gesprekstafels opgenomen. Deze vullen de analyse aan, stellen deze bij of kleuren deze verder in.

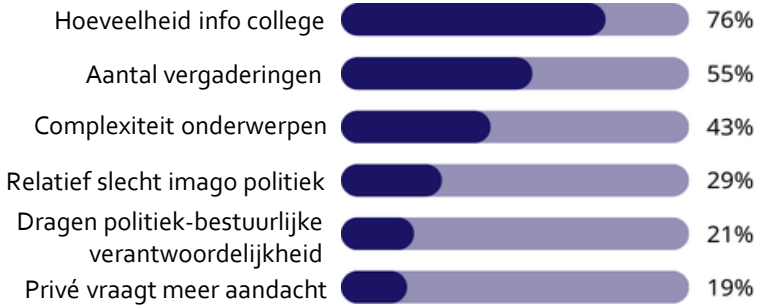
In het algemeen wordt de uitkomst van het werkdrukonderzoek onder de gemeenteraad en de hieruit volgende analyse herkend. De gevolgen van deze ervaren werkdruk zijn voor de raadsleden wisselend. Veel raadsleden ervaren dat de werk-privé balans onder druk staat, maar dit wordt ook gezien als inherent aan het raadswerk. De analyse laat zien dat raadsleden zichzelf en anderen wel extra zwaar belasten. Dit wordt onderkend.

Ervaren werkdruk gemeenteraad Utrecht

Ervaren werkdruk

Factoren die bijdragen aan werkdruk

Gezondheidsstraat, augustus 2024

Bevinding 1

Hoewel een minderheid in 2024 een hoge werkdruk ervaart, geeft 40% van de raadsleden aan regelmatig tot voortdurend problemen te ervaren met de werkdruk. De werkdruk werd in 2023 vaker als hoog ervaren onder raadsleden van kleine en oppositie partijen, dan onder die van grote en coalitiepartijen. Overigens is het aandeel raads- en commissieleden dat een hoge werkdruk ervaart gedaald in 2024 ten opzichte van 2023. Een van de redenen die daarvoor wordt gegeven is dat door het werk langer te doen, het ook makkelijker wordt.

Bevinding 2

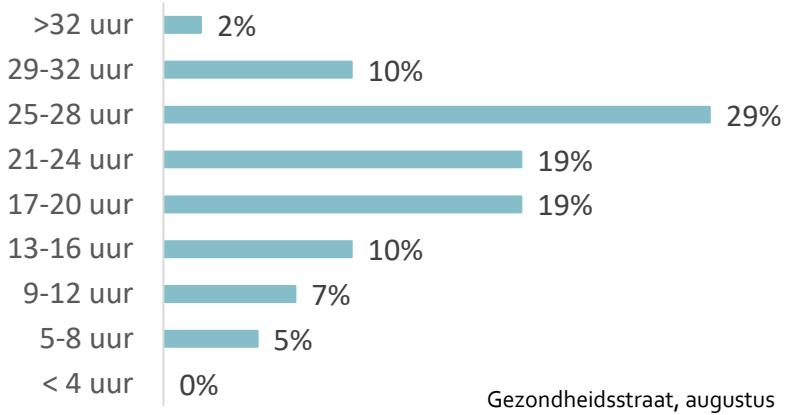
De factoren die zorgen voor werkdruk die raads- en commissieleden het vaakst noemen hangen samen met de werkwijze van de gemeenteraad, namelijk de hoeveelheid informatie vanuit het college en het aantal vergaderingen. Daarbij stelt 67% van de raads- en commissieleden te veel werk voor de raad te doen te hebben.

Tijdsbesteding

Bevinding 3

41% van de raads- en commissieleden in Utrecht besteedt 25 uur of meer per week aan het raads- en commissiewerk. Daarnaast besteedt bijna de helft van de raads- en commissieleden 24 uur per week of meer aan andere betaalde werkzaamheden. Velen verrichten daarnaast – veelal voor een beperkt aantal uren – (ook) onbetaalde werkzaamheden. Dat is overwegend meer dan in andere 100.000+ gemeenten. Overigens ervaarden raadsleden die meer uren besteden aan (on)betaalde werkzaamheden naast het raadslidmaatschap in 2023 niet per se een hogere werkdruk.

Aantal uur per week besteed aan het raadswerk (gemeenteraad Utrecht)

Gezondheidsstraat, augustus 2024

Gemiddeld aantal uur per week besteed aan het raadswerk (Nederland)

	Raadsleden
Gemiddeld aantal uur	20 uur
In gemeenten met:	
< 10.000 inwoners	17 uur
10.000-20.000 inwoners	17 uur
20.000-50.000 inwoners	18 uur
50.000-100.000 inwoners	20 uur
> 100.000 inwoners	25 uur

Basismonitor Politieke Ambtsdragers 2023 (nog te verschijnen)

Werkdruk: Energiebronnen

Energiebronnen

79%	Ervaart veel steun vanuit eigen fractie
64%	Ervaart veel autonomie in de werkzaamheden
69%	Voelt zich competent in het raads- en commissiewerk
38%	Ervaart veel steun van de gemeenteraad
24%	Ervaart vaak of altijd waardering voor het raads- of commissiewerk

Gezondheidsstraat, augustus 2024

Bevinding 4

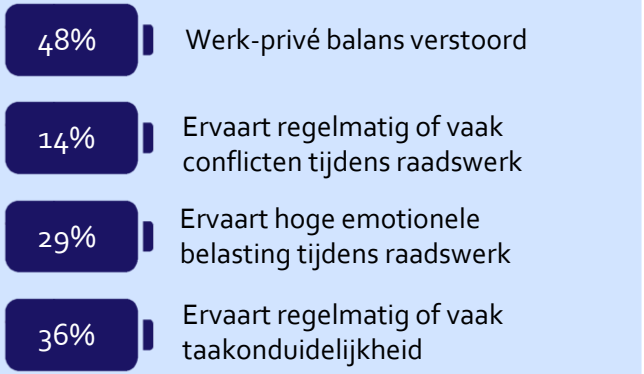
Raads- en commissieleden in Utrecht zijn overwegend positief op factoren die juist energie kunnen geven om het raadswerk te vervullen. De steun vanuit de eigen fractie is hoog, een meerderheid ervaart veel autonomie in werkzaamheden en ruim twee derde voelt zich competent in het raads- en commissiewerk. Tegelijkertijd is de ervaren steun vanuit de gemeenteraad lager en een grote meerderheid van de raads- en commissieleden ervaart (te) weinig waardering voor hun inzet.

Bevinding 5

De ervaring met de energiebronnen was in 2023 niet voor alle raadsleden gelijk. Raadsleden van kleine partijen ervaren substantieel minder autonomie in hun werkzaamheden, voelen zich minder competent in het raads- en commissiewerk en ervaren minder vaak steun vanuit de gemeenteraad. Een lagere ervaren competentie en steun vanuit de gemeenteraad geldt ook voor raadsleden van oppositiepartijen, evenals dat zij ook minder vaak steun vanuit de eigen fractie en waardering voor hun inzet ervaren.

Werkdruk: Taakeisen

Taakeisen

Gezondheidsstraat, augustus 2024

Bevinding 6

De taakeisen die raads- en commissieleden in Utrecht het vaakst herkennen zijn enerzijds een verstoorde werk-privébalans en anderzijds het regelmatig of vaak ervaren van taakonduidelijkheid. Raads- en commissieleden herkennen dit vaker, dan dat zij aangeven een (te) hoge werkdruk te ervaren.

Bevinding 7

Net als eerder, was ook op dit punt in 2023 de ervaring van raadsleden verschillend. Zo ervaren raadsleden van grote partijen vaker dan die van kleine partijen een hoge emotionele belasting tijdens het raadswerk. Ook ervaren zij veel vaker dan raadsleden van kleine partijen conflicten. Anderzijds gaven raadsleden van kleine partijen net vaker aan dat zij hun werk-privébalans als verstoord ervaren. Ook raadsleden van oppositiepartijen ervaarden dit vaker dan raadseden van coalitiepartijen.

Vergaderstructuur

Vergadercyclus

De gemeenteraad van Utrecht vergadert in een vierwekelijkse cyclus met zes commissievergaderingen en een raadsvergadering per cyclus. De commissievergaderingen vormen de opiniërende fase van het Utrechtse BOB-model en zijn bedoeld voor debat. Besluitvorming vindt plaats in de raadsvergadering. Voor beeldvorming kunnen raadsleden onder meer Raadsinformatiebijeenkomsten organiseren. De commissies hebben een vaste voorzitter en plaatsvervangend voorzitter, die door de raad zijn benoemd. Er is geen maximum aantal leden per fractie vastgesteld en raads- en commissieleden zijn niet benoemd.

Per vierwekelijkse cyclus zijn 6 dagdelen beschikbaar voor RIB's, 18 dagdelen voor commissievergaderingen en 3 dagdelen voor de raadsvergadering (inclusief een dagdeel voor stemmingen).

Donderdag is de vaste raadsdag. Fractievergaderingen worden over het algemeen op maandag georganiseerd.

Week 1	Week 2	Week 3	Week 4
Commissies Dinsdagavond (90 min) • RIB's VOWE & EDVW Donderdag (10.00-23.00): • Cie ROG & JWCS • Vragenuur • Dagelijks Bestuur	**Commissies** Dinsdagavond (90 min) • RIB's VBF & MGOR Donderdag (10.00-23.00): • Cie VOWE & EDVW • Vragenuur • Dagelijks bestuur	**Commissies** Dinsdagavond (90 min) • Raad in de wijk (af en toe) Donderdag (10.00-23.00): • Cie VBF & MGOR • Vragenuur • Dagelijks bestuur	**Gemeenteraad** Dinsdagavond (90 min) • RIB's ROG & JWCS Donderdag (10.00-23.00): • Gemeenteraad • Vragenuur • Dagelijks bestuur

Commissies

- ROG: Ruimtelijke ordening & grondzaken
- JWCS: Jeugd, Welzijn, Cultuur & Sport
- VOWE: Volksgezondheid, onderwijs, werk & economie
- EDVW: Energietransitie, duurzaamheid, vastgoed & wonen
- VBF: Veiligheid, bestuur & financiën
- MGOR: Mobiliteit, groen en openbare ruimte

Daarnaast:

- CPR: 4 keer per jaar
- Adviescommissie Controle & Financiën: 4-wekelijks (tijdens VBF)
- Fractievoorzittersoverleg: elk kwartaal
- Voorzittersoverleg: informeel, ad hoc
- Ad hoc, tijdelijke commissies en werkgroepen
- Technische sessies op initiatief college
- Werkbezoeken

Vergadertijd in vergelijkend perspectief (I)

Bevinding 8

Zowel ten opzichte van andere G4-gemeenten, als ten opzichte van G11-gemeenten is in Utrecht relatief veel tijd (al dan niet parallel) gereserveerd voor commissie- en raadsvergaderingen. Ten opzichte van andere gemeenten met een commissiestelsel heeft elke commissie in Utrecht bijna dubbel tot drie keer zoveel tijd tot haar beschikking.

	Utrecht	Amsterdam	Rotterdam	Eindhoven	Almere
Vergaderdag	Dinsdagavond en donderdag gehele dag	Woensdag en donderdag overdag	Woensdag en donderdag	Dinsdagavond	Donderdagmiddag en –avond
Aantal dagdelen vergaderen per week	8 (2 cie's parallel elk 3 dd + 2 dd beeldvorming)	4 à 5	5 à 6	2 à 3	2
Aantal commissies	6	9	5	Geen, raadsavond met sessies	Geen, 4 parallelle sessies
Commissiefase: beeldvorming & oordeelsvorming	24 dagdelen (6 dd RIB & 18 dd commissie per 4-wekelijkse cyclus)	9 dagdelen (elke commissie één dagdeel per 3 wekelijkse cyclus)	12 dagdelen (elke commissie twee dagdelen per 3-wekelijkse cyclus, Ruimte 2 dd extra)	4 dagdelen Twee avonden parallel per 3-wekelijkse cyclus	4 dagdelen Elke week 4 sessies parallel, aansluitend raad
Aantal dagdelen raad	3	4	2 à 3	1	Elke week een uur

Vergadertijd in vergelijkend perspectief (II)

Bevinding 9

Ten opzichte van andere G4 gemeenten die een commissiestelsel hebben bespreekt de Utrechtse raad grofweg evenveel agendapunten, maar neemt daar substantieel meer tijd voor. Utrecht neemt een middenpositie in qua aantal bespreekpunten in raadsvergaderingen ten opzichte van de andere G4 gemeenten. In G11 gemeenten wordt verhoudingsgewijs meer met hamerstukken gewerkt dan in G4 gemeenten in raadsvergaderingen. Let wel: door de grote verschillen in het stelsel, zijn de gemeenten soms ingewikkeld te vergelijken.

	Utrecht	Amsterdam	Rotterdam		Eindhoven	Almere
Commissiefase: beeldvorming & oordeelsvorming per commissie per cyclus	*4 dagdelen (1 dd beeldvorming, 3 cievergadering)*	*1 dagdeel*	*2 dagdelen (Cie Ruimte 4 dagdelen)*		*2 dagdelen totaal (parallelle sessies)*	*Elke week 2 uur 15 min.*
Aantal dagdelen raad	*3*	*4*	*2 à 3*		*1*	*Elke week een uur*
Gemiddeld aantal agendapunten per commissie (over 3 cycli april-juni '24)	10	11	11		5	2
Gemiddeld aantal hamerpunten/stukken gemeenteraad (over 3 cycli april-juni '24)	5	12	2		10	17
Gemiddeld aantal bespreekpunten/stukken gemeenteraad (over 3 cycli april-juni '24)	14	27	11 (incl. 2-minuten-debatten)		5	1

Vergadertijd – opbrengst gesprekken

Opbrengst werkconferentie (I)

- Raadsleden herkennen dat er veel vergadertijd wordt gereserveerd in het stelsel met commissies, zoals nu wordt gewerkt. Men ervaart dat dit ook is toegenomen.
- Raadsleden zien dat deze vergadertijd vaak wel wordt benut of zelfs nog tekortschiet voor de agenda's die worden afgewerkt.
- De vergadertijd wordt in de ogen van raadsleden niet optimaal benut. Ervaren wordt dat er veel overlap ontstaat tussen raadscommissies en bespreking in de gemeenteraad.
- Bundeling van raadsbrieven onder 1 agendapunt kan helpen om minder punten te agenderen en minder te herhalen.

Opbrengst werkconferentie (II)

- Raadsleden signaleren dat veel tijd in de vergaderingen wordt besteed aan herhaling, omdat alle raadsfracties op bijna elk onderwerp het woord voeren.
- Er is ook de nodige tijd nodig voor interrupties. Niet altijd leidt dit tot een meer helder debat of tot een inhoudelijk resultaat.
- Er staan veel onderwerpen op de agenda's, ook zonder dat het doel van de bespreking helder is.
- Scherpe toezeggingen in de commissie zouden debat in de raad kunnen voorkomen. Er is wel een cultuur om ook bij toezeggingen alsnog raadsinstrumenten in te zetten.

Informatievoorziening & inzet raadsinstrumenten

Eerder heeft de griffie van de gemeenteraad van Utrecht cijfers verzameld over de inzet van raadsinstrumenten en informatievoorziening van het college aan de raad. In de vergelijking valt op dat raadsleden in Utrecht relatief veel gebruik maken van hun raadsinstrumenten. Het aantal amendementen en mondelinge vragen ligt in 2023 hoger dan in Amsterdam, Eindhoven en Almere (voor zover het was vast te stellen). Het aantal moties en schriftelijke vragen ligt fors hoger dan in Eindhoven en Almere, maar lager dan in de grootste G4 gemeente – Amsterdam.

Ook ontvangt de gemeenteraad van Utrecht veel raadsbrieven vanuit het college. Niet minder dan 768 in 2023, tegenover 280 in Amsterdam en 162 in Eindhoven. Anders gezegd: in Utrecht ontvangt de raad ongeveer 2,5 keer zoveel raadsbrieven als in Amsterdam. Deze gaan stuk voor stuk met notificatie in het RIS naar de raad. Daar staat tegenover dat de Utrechtse raad relatief weinig raadsvoorstellen behandelt, zeker als daarin de vergadertijd wordt meegenomen. Alleen in Almere zijn dat er minder, de stad waarin de raad de minste vergadertijd heeft van de vergeleken gemeenten. Dit terwijl de vergadertijd juist relatief lang is in Utrecht.

2023	Utrecht	Amsterdam	Eindhoven	Almere
Amendementen	109	99	68	74
Moties	464	691	104	203
Schriftelijke vragen	237	249	155	106
Mondelinge vragen	206	103	53	-
Raadsvoorstellen	131	258	177	121
Raadsbrieven	768	280	162	-

Bevinding 10

In verhouding met andere steden maakt de Utrechtse raad relatief veel gebruik van haar raadsinstrumenten en ontvangt hij veel brieven vanuit het college. Deze worden stuk voor stuk doorgestuurd aan de raad. Het aantal behandelde raadsvoorstellen is daarentegen relatief laag, zeker als de vergadertijd in ogenschouw wordt genomen.

Opbrengst werkconferentie

Raadsleden zien dat veel informatie per brief naar de raad gaat.
Afdoening van toezeggingen, maar ook vragen die zijn blijven liggen.
Veel informatie is niet voor alle raadsleden relevant.

Raadsinformatiebijeenkomsten

Raadsleden in Utrecht zijn zelf verantwoordelijk voor het organiseren van hun beeldvorming. Dat kunnen zij op verschillende manieren doen, bijvoorbeeld door zelf de stad in te gaan en informatie te verzamelen. Een andere mogelijkheid is het organiseren van een Raadsinformatiebijeenkomst (RIB).

Een RIB kan door één of meerdere fracties worden geagendeerd. Daarbij geldt de afspraak dat een RIB tijd krijgt toegekend, als een meerderheid van de aanwezige commissieleden deze RIB een zinvolle invulling vindt van de tijd die er is. Raadsleden (fracties) organiseren deze zelf, de griffie staat wat meer op afstand. Raadsleden gaan dan ook zelf over het programma en de vorm ervan. Dit heeft als doel het eigenaarschap voor de beeldvorming bij raadsleden zelf te beleggen en de agendadruk van bijeenkomsten zoveel mogelijk te beperkten, omdat je alleen een RIB organiseert als er echt behoefte aan is.

Veelal zit er twee weken tussen het agenderen van een RIB en het daadwerkelijk plaatsvinden ervan. Dit wordt als krap ervaren en ook als reden waarom een andersoortige RIB of 'leuk' programma ingewikkeld te realiseren is, zo blijkt uit een evaluatie met gespreksleiders uit 2024. Dat kost voorbereidingstijd en die is er niet. Ook wordt erop gewezen dat het überhaupt (te) veel tijd kost voor een agendeerder om een RIB te organiseren.

Al met al is de ervaring dat de RIB's veel potentie hebben, maar dat de kwaliteit van de RIB's gedurende deze raadsperiode is teruggelopen en ze minder van toegevoegde waarde zijn geworden.

Noot: in de evaluatie van de RIB's uit 2024 worden meer punten naar voren gebracht dan hierboven weergegeven. Hier beperken we ons tot zaken die kunnen raken aan werkdruk.

Bevinding 11

Het organiseren van een RIB kost een agendeerder (te) veel tijd en er is veelal een zeer korte voorbereidingstijd. Hierdoor is het ook niet altijd mogelijk een goed programma te organiseren.

Bevinding 12

In de ervaring van raadsleden zijn RIB's minder van toegevoegde waarde geworden. Hoewel de ene RIB de andere niet is, komt het te vaak voor dat een RIB vooral tijd kost zonder dat je daar (genoeg) voor terug krijgt.

Opbrengst werkconferentie

- De raad stuurt zelf onvoldoende op de agenda van de RIB's.
- Er is te veel tijdsbelasting om een kwalitatief goede RIB te organiseren zonder ondersteuning.
- De beeldvormende RIB's komen op nu onvoldoende van de grond. Veel raadsleden willen dat anders.

Commissievergaderingen

Sinds 2021 is het aantal commissies in Utrecht uitgebreid van twee naar zes. De commissies zijn niet gelijk in omvang qua zwaarte van onderwerpen en daarmee ook de tijd die benodigd is om de verschillende agendapunten te behandelen. Ook kan de werkwijze per commissie verschillen, mede ook recht te kunnen doen aan de eigen aard van een commissie. Zo is in de commissie Ruimtelijke Ordening en Grondzaken in 2023 afgesproken om bij een volle agenda tot uiterlijk 21.00u agendapunten te plannen, zodat resterende tijd benut kan worden voor uitloop. Een dergelijke afspraak is er (voor zover hij ook daadwerkelijk wordt nageleefd) niet in andere commissies.

Daarnaast is er voor elke commissie een vaste (plaatsvervangend) voorzitter benoemd. Met de uitbreiding en het benoemen van vaste (plaatsvervangend) voorzitters beoogde de gemeenteraad om het eigenaarschap van de commissie zelf op haar agenda en de kwaliteit van het debat te versterken. Dat is ten dele gelukt. Het werken met vaste (plaatsvervangend) voorzitters wordt positief ervaren en heeft bijgedragen aan het versterken van de continuïteit en het collectieve geheugen in de commissie over wat er al is behandeld en afgesproken.

Eigenaarschap in de zin dat deelnemers aan de commissie oog houden voor het verloop van de totale commissie is nog niet voldoende gerealiseerd. Een van de factoren die hieraan mogelijk bijdraagt is dat er geen vaste leden in de commissies zijn benoemd. Daarbij kunnen raads- en commissieleden een portefeuille hebben die is samengesteld uit onderwerpen uit meerdere commissies. Verder is het verloop onder commissieleden relatief hoog. Dit heeft als gevolg dat er doorloop is in de deelnemers aan de commissies en dat het nog steeds voorkomt dat een stoel gedurende een vergadering meermaals bezet is, afhankelijk van het onderwerp. In de zes commissies geldt de mate van doorloop overigens in verschillende mate. Niettemin valt hier winst te behalen, zo is de ervaring.

Bevinding 13

Het werken met vaste (plaatsvervangend) voorzitters voor de commissies heeft positief bijgedragen aan het vergroten van het eigenaarschap bij de commissie en de continuïteit.

Bevinding 14

Raadsleden (en commissieleden) hebben regelmatig thema's uit verschillende commissies in portefeuille. Dit bevordert de continuïteit, het collectieve geheugen en ervaren eigenaarschap niet. Daarnaast vraagt het van raads- en commissieleden dat zij meer versnipperd vergaderen.

Opbrengst werkconferentie

- Raadsleden geven de voorkeur voor diversiteit in hun portefeuille boven het vormen van een vaste commissie die ook zo optreedt.
- Goed voorzitterschap en voorbereiding helpt om meer sturing te geven aan de agenda.
- Agendering is een politiek profileringsmiddel door het vermelden van fractienamen bij het agendapunt.

Eigenaarschap en regie

Agendering in de commissie is zeer laagdrempelig en voorbereiding door deelnemers kan optimaler
Na het vaststellen van de agenda van de commissievergadering is het eerste punt op de agenda "vaststellen van ingekomen agenderingen". De commissie bespreekt dan of, op welke wijze en voor hoe lang zij raadsvoorstellen en onderwerpen willen bespreken. De agendeerde onderwerpen komen in de vergadering daarna op de agenda. De drempel om te agenderen is laag. Als er één fractie is die een onderwerp op de agenda wil plaatsen, dan gebeurt dat. Op het moment dat het op de agenda staat kunnen alle deelnemers meedoen aan het debat, ongeacht of zijzelf de agendering van het onderwerp in oorsprong nodig achtten. Ook komt het voor dat anderen het gevoel hebben 'niet achter te kunnen blijven', bijvoorbeeld omdat ze vrezen dat het slecht voor de beeldvorming kan zijn. Hier komt bij dat om goed te kunnen bepalen of een raadsvoorstel of onderwerp bespreking nodig heeft of dat het als hamerstuk naar de raad kan, deelnemers de stukken voldoende moeten kennen. De ervaring is dat dit nu niet altijd het geval is, waardoor de neiging kan ontstaan een stuk 'voor de zekerheid' te agenderen voor bespreking.

Er wordt niet optimaal gebruik gemaakt van de lange termijnagenda
De langetermijnagenda vanuit het college werkte eerder niet goed. Het duurde lang voordat hij werd opgesteld en was niet actueel. Het voornemen is dat hij nu maandelijks bijgehouden gaat worden. Als dit daadwerkelijk serieus wordt gedaan, kan het een bijdrage leveren aan het vooruitplannen van onderwerpen voor de commissies. Dit creëert rust en het kan eraan bijdragen dat onderwerpen minder vaak herhaaldelijk binnen korte tijd worden geagendeerd.

Neiging tot ad hoc agenderingen en last minute moties en amendementen
Er bestaat de neiging binnen de gemeenteraad van Utrecht om iets dat nu speelt ook zo snel mogelijk op de agenda te hebben, waardoor er bijvoorbeeld soms tot twee weken van te voren in sommige commissies nog punten aan de agenda worden toegevoegd. Aandacht voor de actualiteit prevaleert dan boven rust en voorspelbaarheid van de agenda.
Daarnaast is de praktijk in Utrecht veelal dat raadsleden geen deadlines aan elkaar stellen. Zo worden veel moties en amendementen last minute opgesteld, in plaats van dat zij uiterlijk een bepaalde tijd voorafgaand aan de vergadering worden ingediend zodat anderen zich kunnen voorbereiden.

Bevinding 15

Agendering in commissie is zeer laagdrempelig en door niet optimale voorbereiding door deelnemers en soms het gevoel van 'niet achter kunnen blijven' wordt mogelijk meer besproken dan nodig.

Bevinding 16

Een Lange Termijn Agenda die niet actueel was en gebrek deadlines voor het inzetten van raadsinstrumenten belemmert rust en voorspelbaarheid in het raadswerk.

Opbrengst werkconferentie

- De commissie neemt weinig eigenaarschap op zich voor de vergadering en de planning. Mede door de wisselende samenstelling.
- De voorzitter kan een rol spelen door verder naar voren te kijken en voorstellen tot bundeling of timing te doen.
- Onduidelijkheid over afdoening toezeggingen zorgt voor inzet moties of amendementen.

Interrupties & spreektijden

In de Utrechtse raad wordt gewerkt met spreektijden in commissie- en raadsvergaderingen. De spreektijd die per fractie is vastgesteld hangt af van de tijdsduur die staat voor de gehele vergadering. Hoe groter een fractie, hoe meer spreektijd de fractie heeft. Elke fractie heeft per uur behandeltijd minimaal 2 minuten spreektijd. De fracties zijn gegroepeerd naar grootte en elke volgende groep krijgt extra spreektijd. De grootste fractie heeft 4 minuten spreektijd. Daarnaast is er spreektijd aan het college toebedeeld en is er een pot 'diversen'.

Niet gebonden aan de spreektijd zijn ordepunten, het herhalen van een vraag waarop geen antwoord is gekomen en het beantwoorden van een vraag van een andere fractie. Daarnaast zijn ook interrupties op andere raadsleden niet gelimiteerd.

De spreektijdenregeling lijkt redelijk te voldoen. Waar wel regelmatig op wordt gewezen is dat de interrupties van raadsleden op andere raadsleden wel eens groot in aantal kunnen zijn, lang kunnen duren en ook regelmatig (te veel) herhaling bevatten. Ook de antwoorden op de interrupties zijn regelmatig (te) uitgebreid. Daarnaast is erop gewezen dat ook het college regelmatig 'in het rood' gaat, waar beperkt op wordt gehandhaafd aangezien raadsleden uiteindelijk toch graag antwoord op hun vragen hebben.

Bevinding 17

Er lijkt overwegend steun te zijn voor de spreektijdenregeling. Niettemin zijn er ook aandachtspunten, met name rondom interrupties van raadsleden op andere raadsleden en de antwoorden daarop. Regelmatig zijn deze in de ervaring van raadsleden te lang, te veel in herhaling en vinden ze vaker dan nodig plaats.

Opbrengst werkconferentie

- De inbreng van raadsleden op de werkconferentie onderstreept bevinding 17.
- Er is frustratie over de hoeveelheid interrupties terwijl deze niet effectief zijn voor het debat.
- Het is duidelijk dat voorzitters onvoldoende instrumentarium hebben om hierop nu in te (mogen) grijpen.
- Het college is ook uitgebreid in zijn beantwoording en lastig te onderbreken, constateren raadsleden.
- Er kan meer structuur worden aangebracht in de beantwoording van het college zodat eenvoudiger is na te gaan of alle vragen zijn beantwoord.
- Er is veel herhaling in de besprekingen, terwijl fracties zich ook zouden kunnen aansluiten bij anderen.

Cultuurpatronen (I)

Deze analyse richt zich op de werkdruk en de werkwijze van de gemeenteraad van Utrecht. Toch zijn cultuurelementen bepalend voor het functioneren binnen een bepaalde structuur. Ook in Utrecht zien we dat de bestuurs- en vergadercultuur die geldt bepaalt op welke wijze er wordt vergaderd en hoe het model wordt benut. Dit is binnen de raad van Utrecht zelf ook al eerder opgemerkt. Bij het voorstel voor de uitbreiding van het aantal commissies (2021) werd bijvoorbeeld al benoemd dat "veel van de problemen die u adresseert in de kern gaan over eigenaarschap en liggen besloten in de cultuur van deze raad".

Vergaderstructuur

Harde kant: Het totaal aan spelregels, afspraken en werkwijzen die bepalen op welke manier we vergaderen.

Vergadercultuur

Zachte kant: Hoe doen we het hier eigenlijk met elkaar?

- Mores
- Gedragspatronen
- Samenspel

Bevinding 18

In de Utrechtse raad is de cultuur om elkaar alle ruimte te gunnen. Daarnaast is het een cultuur met veel ruimte voor het individuele raadslid en is er een groot ontwikkeld politiek gevoel. Elkaar alle ruimte gunnen krijgt daarmee ook de uitwerking van een zeker non-interventionisme: als ik een ander niet 'dwars' zit, zitten een ander dat mij ook niet. Er is minder oog voor het raad als collectief.

Bevinding 19

'Afspraak = afspraak' – mede de titel van het document met de Utrechtse werkwijze – is een gevleugelde uitspraak, met dan meteen de toevoeging dat er snel wordt afgestapt van de gemaakte afspraken. Hier wordt beperkt op gehandhaafd, mede om elkaar de ruimte te gunnen (zie bevinding 17). Elkaar aanspreken op afspraken wordt moeilijk gevonden.

Cultuurpatronen (II) - werkconferentie

Herkenning
Er is veel herkenning dat het de cultuurpatronen zijn die mede de werkdruk van de raad en de werkwijze van de raad bepalen. Hierin zitten volgens veel raadsleden ook belangrijke handvatten voor verandering, hoewel dit ook taai kan zijn.

Discipline
- Er is weinig discipline vanuit raadsleden zelf bij het gebruik maken van instrumentarium en agendering.
- Raadsleden dienen moties en amendementen in om toezeggingen 'hard' te maken.
- Er worden veel brieven gevraagd en toegezegd.
- De app en mail worden veel gebruikt.

Profilering
- Profilering is een belangrijke aanjager hiervan. Dit kan wellicht worden beperkt door niet overal de fractienamen bij te vermelden: bijvoorbeeld bij agendering.
- Je hoeft niet altijd inbreng te geven, maar kan ook aansluiten bij een andere spreker.

Vrijheid
De raad van Utrecht is gehecht aan vrijheid om portefeuilles te kiezen en deel te nemen aan commissievergaderingen als er voor een raadslid relevante thema's op de agenda staan.

Eigenaarschap
De raad van Utrecht heeft weinig eigenaarschap op de agenda van commissies en de raad als collectief. Hierdoor ervaart iedereen de gevolgen van de optelsom van individuele wensen. Hierop wordt geen eigenaarschap genomen en anderen worden ook beperkt tegengehouden in hun wensen omdat niet iedereen de gevolgen ook zelf ervaart en ook omdat de inperking van de één ook jouw eigen inperking in de toekomst kan betekenen.

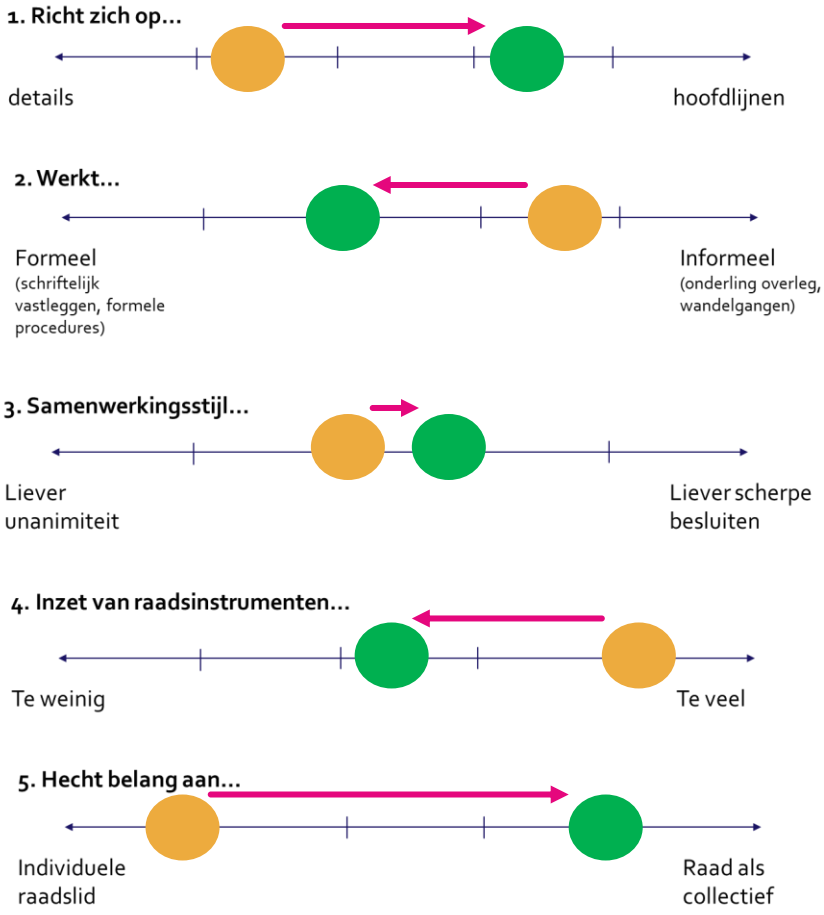
Gebrek aan schaarste zorgt voor onvoldoende prioriteit
Hoewel de agenda's behoorlijk vol zijn en veel tijd wordt benut is er ook veel tijd voor vergaderingen. De raad hoeft hierdoor slechts beperkt te prioriteren.

Typisch Utrecht

Cultuurpatronen vanuit de werkconferentie.

huidig

gewenst

Oplossingsrichtingen

In dit hoofdstuk zijn alle oplossingsrichtingen opgenomen die zijn besproken en aangevuld tijdens de raadswerkconferentie.

Uitgangspunten bij oplossingsrichtingen

1. Werkdruk is een thema dat de gehele gemeenteraad aangaat en om collectief handelen vraagt, ook al ervaren niet alle raadsleden de werkdruk hetzelfde.

Uit de eerdere werkdrukonderzoeken kwam naar voren dat ongeveer een kwart van de raadsleden een hoge werkdruk ervaart en dat bijna de helft van de raadsleden ontevreden is over de werk-privébalans. Ook gaf de helft van de raadsleden aan problemen te ervaren met de werkdruk en 69% stelde te veel raads- en commissiewerk te hebben. Dit maakt dat werkdruk een thema is waar de gemeenteraad als geheel mee aan de slag moet, ook al wordt de werkdruk niet door iedereen als dusdanig problematisch ervaren. De eerdere stappen die zijn gezet en deze analyse dragen daaraan bij, maar het vergt ook een open blik richting nieuwe (of reeds eerder geopperde) oplossingen.

2. Oplossingsrichtingen op het niveau van de gemeenteraad als geheel en zijn werkwijze staan centraal

Mogelijke oplossingsrichtingen om de ervaren werkdruk van raadsleden te adresseren zijn te formuleren op zowel het niveau van het individuele raadslid en de fractie, de gemeenteraad als geheel en de inrichting van het lokaal bestuur in Nederland. Zo is winst te behalen in het voorbereiden van aankomende raads- en commissieleden in wat hun te wachten staat. Ook vraagt het thema individuele reflectie op wat raadsleden zelf bijdragen aan werkdruk en wat zij anders kunnen doen. Vanzelfsprekend zouden ook richting het Rijk veranderingen te bepleiten kunnen zijn.

In deze analyse en dus ook in de oplossingsrichtingen staat echter het niveau van de gemeenteraad centraal.

3. Mogelijke oplossingsrichtingen zijn in samenhang met elkaar te beoordelen.

Een deel van de oplossingsrichtingen die we voorstellen staan op zichzelf en zijn eigenstandig in te voeren. Voor een ander deel van de oplossingen geldt echter dat het potentiële succes lastiger te realiseren is zonder andere maatregelen, of mogelijk dan zelfs een averechts effect heeft op de werkdruk. Kortom: *cherry picking* is niet aan te bevelen en de mogelijke oplossingsrichtingen zijn in samenhang met elkaar te beoordelen.

A. Vergadercyclus

Oplossingsrichting 1.
Verminderen van de vergadertijd

Het verminderen van de vergadertijd kan vormkrijgen door:

a. De tijd die beschikbaar is per commissie terug te brengen van 3 naar 2 dagdelen

b. Door het aantal commissies te verminderen. De commissies verschillen in omvang en zijn lang niet allemaal even druk bezet. Samenvoegen benut de tijd efficiënter.

c. Het vragenuur (halfuur of kwartier?) onderdeel maken van de commissievergadering

Het verminderen van de vergadertijd is alleen realistisch als er ook andere aanpassingen worden gedaan in de werkwijze van de gemeenteraad.

a. Sterker prioriteren in de agendering van onderwerpen in de commissievergadering. Hier kan een extra debatvorm een oplossing kunnen zijn (2-minuten debat)

b. Agendering strakker sturen op de Lange Termijnagenda en clusteren van onderwerpen.

c. Met vaste (plaatsvervangend) voorzitters en zo veel mogelijk vaste deelnemers aan de commissievergaderingen werken.

d. Het zo veel als mogelijk geclusterd samenstellen van een portefeuille door raadsleden langs de lijnen van de commissie-indeling.

Opbrengst bespreking op de werkconferentie
In het algemeen wordt deze oplossingsrichting logisch gevonden gelet op de tijd die andere gemeenten uittrekken.

Voordelen
- Meer tijd voor ander raadswerk en een efficiëntere tijdsbesteding, met meer prioritering.
- Afname van 'wet van klets' dus meer nut in benodigde vergadertijd.
- Dwingt tot maken van keuzes, maar dat maakt het ook toegankelijker voor inwoners.

Bezwaren
- Werkt niet goed als hoeveelheid stukken gelijk blijft.
- Er is een cultuurverandering of extra regels nodig anders gaat het de werkdruk niet verminderen.
- Er is minder ruimte voor debat en profilering, waardoor politieke fracties 'monddood' gemaakt kunnen worden.
- Het kan leiden tot het doorschuiven van besluitvorming als onvoldoende wordt geprioriteerd.
- Afname van werkplezier als er met vaste deelnemers wordt gewerkt in commissies.

B. Oplossingsrichtingen agendering

Oplossingsrichting 2.
Sterker prioriteren van agendering door draagvlak voor bespreking mee te wegen.

De drempel voor het agenderen van een onderwerp in de commissie is laag. Het recht van een individueel raadslid om onderwerpen bespreekbaar te maken is een groot goed. Tegelijkertijd is de tijd van de commissie schaars en is het belangrijk die te besteden aan die onderwerpen er het meest toe doen.

Zoals in veel andere gemeenten ook gebruikelijk is, kan er daarom voor gekozen worden dat een voorstel om een onderwerp te bespreken minimaal door bijvoorbeeld vier fracties of vijf à zes leden wordt gesteund (inclusief de indiener).

Een andere mogelijkheid is om aan (plaatsvervangend) commissievoorzitters de opdracht mee te geven om bij voorstellen voor de agenda het draagvlak in de commissie mee te wegen, zonder daar specifieke getallen aan te koppelen.

Opbrengst bespreking op de werkconferentie
Over het algemeen wordt deze oplossing logisch gevonden. De wijze van draagvlak bepalen is bepalend voor veel raadsleden. Oog voor belangen van anderen ook.

Voordelen
- Dit levert een scherpere focus op onderwerpen op en minder onderwerpen per vergadering.
- Het zorgt voor een drempel in agendering en daarmee betere debatten over de grotere vraagstukken waar meer fracties over willen spreken.
- De raadsbehandeling kan daardoor korter duren gericht op besluitvorming.

Bezwaren
- Dit breekt in op het recht van vrije agendering en werpt een drempel op voor onderwerpen die andere fracties niet interessant of vervelend vinden.
- Kleinere fracties zullen hierin sneller het nadeel ondervinden.
- Heb aandacht voor de wijze van weging, per raadslid of per fractie. Er zijn spelregels nodig om dit te laten werken.
- Er is minder ruimte voor kleinere onderwerpen die voor inwoners soms ook belangrijk kunnen zijn.

B. Oplossingsrichtingen agendering

Oplossingsrichting 3.
Sterker prioriteren van agendering door een betere voorbereiding van deelnemers op de procedurebespreking.

Elke commissievergadering start nu na het vaststellen van de agenda met een proceduredeel. In de analyse kwam naar voren dat het voorkomt dat de stukken nog onvoldoende worden gekend en er een neiging kan ontstaan 'voor de zekerheid' een onderwerp als bespreekstuk te agenderen. Door de benodigde stukken een minimale tijd van te voren beschikbaar te hebben (bijvoorbeeld twee weken voor de commissie), is er voor deelnemers voldoende tijd om te bepalen welke prioriteit een onderwerp voor hen heeft.

Verder kan het helpen om een deadline voor eigen agenderingen af te spreken (bv. 48 uur voor aanvang commissie). Het agenderen gebeurt nu regelmatig ad hoc. Door een deadline te stellen kan de voorzitter van de commissie zich beter voorbereiden op het procedurele deel van de vergadering en voorstellen doen over de bespreking van zowel raadsvoorstellen als eigen agenderingen van de commissie.

Opbrengst bespreking op de werkconferentie
Afhankelijk van de verdere invulling van de commissie.

Voordelen
- Eigen agendering eerder delen kan onderbouwing en motivering versterken en leiden tot logische agendering. Dat maakt het voorspelbaarder en duidelijker.
- De profilering neemt af, waardoor er meer weloverwogen wordt geagendeerd.
- Het advies van de griffier en de sturing van de voorzitter kunnen meer van betekenis zijn.

Bezwaren
- De mogelijkheid om ad hoc te agenderen verdwijnt.
- Als ook draagvlak wordt meegewogen in agendering, moet je moet steun bij agendering beter afstemmen met andere fracties. Dat kost tijd, zeker voor eenmansfracties.
- Het beperkt de flexibiliteit.
- Er zijn spelregels nodig om dit te laten werken.

B. Oplossingsrichtingen agendering

Oplossingsrichting 4.
Strakker sturen op basis van de lange termijn agenda voor het agenderen van onderwerpen

In de agendering wordt er nu beperkt vooruit gepland, onder meer omdat eerder de lange termijnagenda in samenwerking met het college niet optimaal functioneerde. Door meer voorspelbaarheid te krijgen in wat er wanneer te verwachten valt, kan ook beter vooruit gekeken worden naar wanneer welke onderwerpen op de agenda komen. Vanzelfsprekend gaat de raad (en commissie) over de eigen agenda, maar een dergelijke werkwijze kan het herhaaldelijk agenderen van dezelfde onderwerpen voorkomen en maakt het eventueel ook mogelijk om onderwerpen te clusteren. Bovendien wordt het zo ook makkelijker om de relevantie van een onderwerp (waarom moet dit nu onze aandacht hebben) mee worden gewogen.

Opbrengst bespreking op de werkconferentie
Dit is een gedragen oplossingsrichting. Er zijn zorgen over de kansrijkheid hiervan.

Voordelen
- Dit zorgt voor voorspelbaarheid en bundeling van onderwerpen waardoor herhaling wordt voorkomen.
- De commissie kan verder vooruit plannen wat rust geeft.
- Er is een betere voorbereiding mogelijk.

Bezwaren
- Werkwijze nodig om om te gaan met actuele vraagstukken zodat dingen niet pas veel later aan de orde komen.
- De LTA moet stabiel zijn en is nu nog behoorlijk volatiel.
- Het volgt de agenda van het college dus zou ook meer ruimte moeten bieden aan agendering vanuit de raad.

B. Oplossingsrichtingen agendering

Oplossingsrichting 5. Agendering van onderwerpen in commissievergaderingen namens de commissie in plaats van een of meerdere fracties

Naast raadsvoorstellen kunnen deelnemers aan de commissie ook zelf een onderwerp agenderen. Dit doen zij namens hun fractie(s). Op het moment dat dit onderwerp in de commissie aan de orde komt, wordt in de agendering vermeld welke fracties het onderwerp hebben aangedragen voor bespreking. Daarmee is het niet een onderwerp van de gehele commissie, maar van een specifieke set fracties.

In het licht van het gevoel van 'niet achter kunnen blijven' dat kan bestaan, zou het kunnen helpen dat als is besloten dat een onderwerp bespreektijd krijgt het een agendapunt van de gehele commissie wordt. De vermelding van de agenderende fracties verdwijnt daarmee. Voor de orde van het debat zou dit bijvoorbeeld wel kunnen vragen dat leden zich aanmelden voor het debat

Opbrengst bespreking op de werkconferentie
Het nut hiervan wordt wisselend ingezien.

Voordelen
- Er zijn minder overbodige agendapunten.
- Er ontstaat meer collectief verantwoordelijkheidsgevoel.
- Er is minder profileringsdrang aan de hand van agendering waardoor er minder agendering zal plaatsvinden.
- Je hoeft dan niet bij het proceduredeel aanwezig te zijn wat tijd kan besparen. Focus en prioriteit.

Bezwaren
- Risico dat er meer sprekers zijn waardoor elk debat langer gaat duren.
- Fracties kunnen hierin niet hun stem kunnen laten horen.
- Inventariseren hoeveel partijen bespreking wenselijk achten en in kaart brengen wat de debatpunten zijn, dat ga je daarbij wel verliezen.
- Agendering is ook politiek, dat ga je hiermee verliezen.

C. Oplossingsrichtingen deelnemers en werkwijze moties & amendementen

Oplossingsrichting 6.
Het advies aan fracties om in de nieuwe raadsperiode vanaf 2026 de portefeuilleverdeling van raadsleden te clusteren langs de lijnen van de commissie-indeling, om versnipperde (en extra) vergadertijd te voorkomen.

De praktijk in Utrecht is nu dat raadsleden een portefeuille hebben die is samengesteld uit onderwerpen uit meerdere commissies. Dit vraagt dat zij bij meerdere commissievergaderingen of delen daarvan aanwezig zijn. Tegelijkertijd betekent dit dat gedurende een commissievergadering de deelnemer vanuit een fractie kan wisselen.

Om deze (versnipperde) vergadertijd terug te brengen, deelnemers meer focus te geven én om de continuïteit en het collectieve geheugen te bevorderen, kan het advies worden gegeven aan fracties om vanaf de nieuwe raadsperiode in 2026 de portefeuilles van raadsleden zo samen te stellen dat zij zich kunnen richten op de onderwerpen uit bijvoorbeeld één of twee commissies. Dit geldt te meer voor de grote(re) fracties.

Opbrengst bespreking op de werkconferentie
Er zijn veel bezwaren tegen deze oplossing vanuit de aantrekkingskracht van het ambt en vanuit kleinere fracties.

Voordelen
- Het geeft rust in de agenda en voorspelbaarheid waar je bij moet zijn er waar niet.
- Het levert samenhang op in je portefeuille waarbij relaties en werkbezoeken beter worden gecombineerd. De onderlinge relaties worden zo versterkt.
- Met meer vaste gezichten wordt er ook meer gemeenschappelijke verantwoordelijkheid genomen.

Bezwaren
- Het zorgt ervoor dat mensen met minder kennis of plezier een portefeuille moeten nemen.
- Het sluit niet goed aan voor de kleinere fracties.
- Het is een keuze van de fracties.

C. Oplossingsrichtingen deelnemers en werkwijze moties & amendementen

Oplossingsrichting 7.
Afspreken van een norm om een minimale tijd voorafgaand aan de raadsvergadering moties en amendementen in concept met elkaar te delen.

In de gemeenteraad van Utrecht is er nu geen norm voor de tijd die raadsleden elkaar in principe gunnen om kennis te nemen van elkaars voorgenomen moties en amendementen. Deze worden nu regelmatig op het laatste moment gedeeld, ook daar waar dat niet zou hoeven omdat ze al tijdig in voorbereiding waren. Bij politiek hoort tegelijkertijd dat er situaties zijn waarin ter plekke of pas kort van te voren de wens voor een motie of amendement ontstaat. Die ruimte moet er zijn.

Niettemin zou er een norm kunnen worden afgesproken om bijvoorbeeld in principe uiterlijk 24 of 48 uur voorafgaand aan de raadsvergadering moties en amendementen met elkaar te delen, zonder dat daarmee een kortere termijn strikt wordt verboden.

Opbrengst bespreking op de werkconferentie
Er is instemming hiermee, mits last-minute agendering om politieke redenen mogelijk blijft.

Voordelen
- Dit is ook een aspect van cultuur en werkwijze.
- Dit helpt om zorgvuldiger te besluiten.
- Dit zorgt voor meer tijd voor voorbereiding en minder stress op vergaderdagen.
- Het helpt om te zoeken naar breder draagvlak.

Bezwaren
- Het beperkt het democratisch recht.
- Het is politiek hoe je hierin te werk wil gaan.
- Er moet altijd ruimte zijn om af te wijken of alsnog een motie in te dienen.
- Er is ook aan de voorkant weinig tijd vanwege informatieverwerving en afstemming.
- De werkdruk vooraf kan hierdoor toenemen.

D. Oplossingsrichtingen beeldvorming

Oplossingsrichting 8. Beeldvorming onderdeel maken van de vaste vergaderdagen.

De RIB's zijn nu de voornaamste vorm van beeldvorming. Deze worden nu georganiseerd op initiatief van en door raadsleden zelf. Deze RIB's vinden plaats op een losse vergaderavond.

Om de werkdruk en de belasting van een extra avond op het Stadhuis te verlagen is het te overwegen om de beeldvorming onderdeel te maken van de vaste vergaderdagen. Dit kan door bijvoorbeeld de commissievergadering in te korten en de ochtend van de vaste vergaderdag te benutten voor beeldvorming. Beeldvorming kan hierbij overigens de vorm hebben van een RIB, maar het kan afhankelijk van de behoefte ook bijvoorbeeld een werkbezoek, ronde tafelgesprek of technische sessie zijn.

Het onderdeel maken van de beeldvorming van de vaste vergaderdagen kan als voordeel hebben dat er meer flexibiliteit in de agenda ontstaat voor uitwisseling tussen beeldvorming en oordeelsvorming, afhankelijk van de agendapunten en de behoefte van elke commissie.

Opbrengst bespreking op de werkconferentie
Er is scepsis of deze oplossing gaat werken. In sommige gevallen kan het ingepast worden als er meer tijd ontstaat. De dinsdagavond hoeft niet geschrapt te worden.

Voordelen
- Bespaart tijd en geeft meer gelegenheid om samen op werkbezoek te gaan. Hierdoor ook mogelijk meer mensen aanwezig.
- Inwoners krijgen zo meer mee van wat de raad doet.
- Er zijn voordelen, maar twijfels bij de haalbaarheid.

Bezwaren
- Sommige uitnodigingen zijn ook afhankelijk van mogelijkheden van anderen om aan te sluiten.
- Het maakt de vaste vergaderdagen drukker, terwijl de agenda dan al heel druk is.
- De flexibiliteit die er nu is met het organiseren van de RIB neemt dan af.

D. Oplossingsrichtingen beeldvorming

Oplossingsrichting 9.
Grotere ondersteuning vanuit de griffie bij het organiseren van RIB's.

Een reden om RIB's door raadsleden zelf te laten organiseren is om het eigenaarschap te vergroten en tot bewuste agendering ervan te komen. Dat is belangrijk. Tegelijkertijd kost het een agendeerder veel tijd in een korte periode. De griffie zou meer kunnen ondersteunen in de voorbereiding, in nauwe afstemming met de agendeerders. Ook de ambtelijke organisatie zou hier meer in kunnen beteken, bijvoorbeeld bij het aanzoeken van sprekers.

Opbrengst bespreking op de werkconferentie
Dit wordt breed gedragen.

Voordelen
- Dit verlicht de werkdruk van de raadsleden.
- De kwaliteit kan toenemen.
- Meer collectieve RIB's in plaats van losse acties vanuit enkele fracties.
- Het kan leiden tot stadsgesprekken met meerdere onderwerpen die kwalitatief beter zijn
- Het is meer neutraal en daardoor voor inwoners logischer waar ze aan deelnemen.

Bezwaren
- Het vraagt meer inzet (en budget?) van de griffie
- Het is niet de oplossing, er moet ook gekeken worden naar de noodzaak van RIB's en keuzes gemaakt worden.
- Het zorgt voor verlies van kleur voor de fracties.

E. Oplossingsrichtingen in debat

Oplossingsrichting 10.
Interrupties in commissie- en raadsvergaderingen maximeren.

De interrupties op andere raadsleden zijn in een commissievergadering op dit moment niet beperkt. Het komt voor dat een interruptie wordt gebruikt voor een (te) lang statement en/of dat diegene die interrumpeert in herhaling valt. Ook het beantwoorden van een interruptie kan (onnodig) lang duren. Hierdoor kan een agendapunt meer en ook meer tijd dan bedoeld in beslag nemen. Door interrupties in commissievergaderingen te maximeren kan hier meer grip op worden gehouden en de benodigde tijd worden teruggebracht.

Het maximeren van interrupties kan op verschillende manieren. Denk aan een maximaal interrupties per agendapunt, dagdeel of vergadering. Verder kan ervoor worden gekozen om de voorzitter expliciet als taak (en opdracht) mee te geven om interrupties en de antwoorden daarop te beperken als deze naar zijn of haar oordeel te lang zijn of te veel in herhaling vallen.

Opbrengst bespreking op de werkconferentie
Dit wordt breed gedragen.

Voordelen
- Het debat wordt daarmee niet langer door enkele gekaapt.
- Vergaderingen kunnen strakker worden geleid.
- Voorzitter heeft mandaat nodig op basis van het RVO om dit te kunnen handhaven.
- De discussie met de voorzitter over handhaven moet worden gestopt.

Bezwaren
- Er gaat meer tijd naar de raad als beraadslaging niet goed wordt gedaan in de commissies.
- Het levert minder debat op in de raad.
- Hangt af van de verdeling van de spreektijd en of dit erin mee gaat doen.
- Ontwijkende beantwoording wordt hiermee beloond.

E. Oplossingsrichtingen in debat

Oplossingsrichting 11.
Invoeren twee-minutendebatten in raadsvergaderingen (C-punt)

Verhoudingsgewijs staan er in de raadsvergadering relatief veel bespreekpunten op de agenda en relatief weinig hamerstukken. Van de punten die op de lijst staan om te bespreken, vraagt een deel geen uitgebreid debat.

Het kan zinvol zijn om een tussenvorm te creëren, zoals een twee-minutendebat dat de gemeenteraad van Rotterdam kent. Hierbij krijgt één lid van elke fractie maximaal 2 minuten de tijd om een korte verklaring te geven of om motie(s)/amendement(en) in te dienen over een onderwerp dat eerder in de commissie aan de orde is geweest en dat toe te lichten. De spreektijd die fracties hiervoor benutten kunnen in mindering worden gebracht op de toegekende spreektijd voor die fractie. Interrupties zijn in deze vorm niet toegestaan of zeer beperkt.

Zo ontstaat er naast een A- en B-punt ook een C-punt.

Opbrengst bespreking op de werkconferentie
Hier wordt wisselend over gedacht. Sommigen zien het nut nog niet in, anderen willen eens kijken of dit werkt.

Voordelen
- Een kans om mee te experimenteren.
- Hiermee kan het mondelinge vragenuur worden beperkt.
- Het geeft een kans voor kleinere onderwerpen en profilering daarop zonder dat het lang de tijd vraagt.
- Het zorgt voor meer variatie.
- Het behoeft wel duidelijke kaders.

Bezwaren
- Het wordt niet meteen gezien als oplossing, moet blijken of dit instrument een aanvulling kan zijn.
- Het kan nuttig werken, maar dan moet het ook echt kort.
- Het vraagt trainen en bespreken wanneer dit een geschikt instrument is.

E. Oplossingsrichtingen in debat

Oplossingsrichting 12.
Met het college in gesprek om informatievoorziening te clusteren.

De raad ontvangt veel raadsbrieven vanuit het college. Er liggen kansen om dit terugbrengen door brieven te clusteren, ofwel door onderwerpen die nauw met elkaar verband houden in één brief te verwerken ofwel door periodiek onderwerpen te bundelen. Dit is echter een oplossing waar de raad niet direct zelf over gaat, maar de samenwerking dient te zoeken met het college.

Mogelijke quick win: instelbaar maken of een raadslid notificaties wil ontvangen van elke nieuwe brief in het raadsinformatiesysteem. Sommige raadsleden geven aan dat zij liever een dagmail ontvangen met alle raadsbrieven, uitnodigingen, en dergelijke. Andere raadsleden willen meteen op de hoogte worden gebracht.

Opbrengst bespreking op de werkconferentie
Dit wordt niet gezien als een heel kansrijke oplossingsrichting. Waar het mogelijk is kan het een bijdrage leveren.

Voordelen
- Dit kan tijd besparen als het gaat om clustering van informatie over hetzelfde onderwerp.
- Het zorgt voor minder afzonderlijke agendering en informatievoorziening.
- Betere vindbaarheid.
- Technische verbeteringen kunnen ook nog helpen hierbij voor iBabs en mailfrequentie.

Bezwaren
- Aandachtspunt is de betere navolgbaarheid van toezeggingen.
- Raadsleden kunnen zit zelf ook beter organiseren en hoeven dit niet bij het college te leggen.

F. Oplossingsrichtingen in communicatie

Oplossingsrichting 13.
Strikter gebruik van de groepsapps

Binnen de Utrechtse raad zijn er meerdere groepsapps in omloop, waaronder één voor de raad als geheel en voor de verschillende commissies. De groepsapps worden intensief gebruikt. Het is een handig communicatiemiddel om raadsleden snel op de hoogte te brengen van zaken, maar als een bericht tot een stroom van reacties leidt met mensen die op elkaar blijven reageren kan het ook onrust en drukte met zich meebrengen. Een strikter gebruik van de groepsapps kan dit terugbrengen, bijvoorbeeld door het aantal vragen dat erin wordt gesteld te beperken en het vooral bij mededelingen te houden. In het verleden zijn hier afspraken over gemaakt, maar die worden matig gehandhaafd.

Sommige raadsleden zien graag een ander, gestructureerder communicatiemiddel dan Whatsapp, zoals Teams. Het is echter de vraag in hoeverre raadsleden hier toegang toe kunnen (en willen) hebben op hun eigen devices.

Opbrengst bespreking op de werkconferentie
Deze afspraken zijn nu al gemaakt en recent ook aangescherpt. Kwestie van doen en aanspreken.

Voordelen
- Graag, maar dit vraagt vooral discipline.
- Belangrijk om af te spreken wat wel en wat niet wordt gedeeld.

Bezwaren
- Dit is niet goed te handhaven.
- Er zijn nog steeds verschillende kanalen.
- Op dit moment zijn er al scherpere afspraken en beperktere verzendmogelijkheden.
- Het levert niet veel tijdswinst op.
- Mogelijk verschuift er dan naar de mail.

G. Oplossingsrichtingen buiten structuren

Oplossingsrichting 14.
Bepaal als raad wat voor raad je wilt zijn en stem daar niet alleen de structuren en hoe die worden gebruikt op af, maar ook verwachtingen van het raadswerk.

Hoewel dé raad wellicht niet bestaat doordat elke fractie van elkaar verschilt, is de ene raad de andere niet. Raden van gemeenten verschillen bijvoorbeeld in hun verhouding tot het college, zoals wie bepaalt de agenda, sturen op hoofdlijnen of details etc. Ook zijn er verschillen in persoonlijke verhoudingen. Zo verschillen raden in de mate waarin zij de collectiviteit van de raad in ogenschouw houden, of sterker primaat toekennen aan de individuele inbreng van raadsleden.

Hoe je als raad bent en hoe je wilt zijn is niet een kwestie van beter of slechter, maar het heeft wel gevolgen voor de werkwijze en in het verlengde daarvan wat het van een raadslid vraagt, bijvoorbeeld qua tijdsinvestering. Als de raad het belangrijk vindt om de individuele vrijheid voorop te stellen, dan past een zeer laagdrempelige agendering van onderwerpen. Maar ook: dat vergaderen meer tijd kost.
Daarmee heeft het antwoord op de vraag wat voor raad de gemeenteraad van Utrecht wil zijn consequenties voor de structuren, maar zeker ook voor hoe die uiteindelijk in de praktijk worden benut en voor de verwachtingen die iemand van het raadswerk in Utrecht mag hebben.

Opbrengst bespreking op de werkconferentie
Deze oplossingsrichting wordt in deze fase van de bestuursperiode niet als noodzakelijk gezien over het algemeen. Iets voor de volgende raad.

Voordelen
- Nodig als onderdeel van het cultuurvraagstuk.
- Maak dit ook onderdeel van de introductie van alle raadsleden (en niet alleen nieuwe raadsleden)
- Helpt om te prioriteren, maar wel vanaf 2026 als je opnieuw gaat starten.
- Kan helpen bij het versterken van de waarden en betrokkenheid van de raad als collectief.

Bezwaren
- De raad is geen homogeen geheel, dus het risico is dat je een meerderheidsbesluit probeert af te dwingen hierop.
- Teveel reflectie, we kunnen beter aan de slag.
- Te abstract.
- Ongewenst.
- Onnodig.

G. Oplossingsrichtingen buiten structuren

Oplossingsrichting 15.
Werken aan de bestuurscultuur, in ieder geval op het punt van elkaar aanspreken op gemaakte afspraken.

In de analyse kwam al naar voren dat een groot deel van de problemen die worden geadresseerd raken aan het eigenaarschap en het cultuur van de gemeenteraad, meer dan dat de oplossing in structuren ligt. Afspraak = afspraak is een credo dat in de praktijk in Utrecht weinig navolging krijgt en het aanspreken op gemaakte afspraken blijkt ingewikkeld. Als de raad van Utrecht hier echt werk van wil maken, ligt hierin in de eerste plaats een verantwoordelijkheid bij elk raadslid individueel.

Ter ondersteuning van het waarmaken van deze ambitie, kan de raad bijvoorbeeld voorzitters hierin een speciale opdracht meegeven. Daarnaast kan in bestaande overleggen van tijd tot tijd expliciet gelegenheid worden ingeruimd om met elkaar te reflecteren op het naleven van afspraken en het functioneren van de commissie- en raad. Overigens geldt hierbij nog steeds dat feedback het beste op het moment zelf gegeven kan worden aan elkaar (of kort daarna).

Opbrengst bespreking op de werkconferentie
Hiermee kan een begin worden gemaakt. Dit wordt door veel leden ook wel als lastig ervaren omdat men de vrijheid geniet die men anderen laat.

Voordelen
- Minder frustraties en meer betrokkenheid.
- Geef de voorzitter ook meer instrumenten om te handhaven op wat we afspreken en reken hem of haar daar niet op af.
- Zorg voor gedeelde verantwoordelijkheid.
- Zorg dat je de afspraken die je maakt ook vindbaar kunt maken zonder dat alles in het RvO komt.
- Dit kost tijd maar kan ook tijd besparen.
- Je legt een belangrijke basis voor samenwerken.

Bezwaren
- Je moet je gedrag ook aanpassen als je aangesproken wordt, kan politiek niet altijd.
- Ook voor het college belangrijk.
- Vergt tijd en lef.
- Betere regels kunnen ook helpen.

H. Quick wins

Opbrengst bespreking op de werkconferentie

1. **Strikt handhaven van de gestelde eindtijd van vergaderingen. De vaste uiterlijke eindtijd voor commissievergaderingen 23.00u.**
   Nu is nu de praktijk dat als een agendapunt nog niet is afgerond als de eindtijd is verstreken, dat dit agendapunt wordt afgemaakt. Er kan ook voor gekozen worden de vergadering stipt om 23.00u te sluiten.

Voordelen	Bezwaren
• Op tijd naar huis. • Zo kunnen we de gevolgen van ons handelen ook voelen.	• Afraffelen en stapelen van onderwerpen. • Doorschuiven van onderwerpen.

2. **Behouden van de nummering van moties en amendementen als ze worden ingetrokken en in (licht) gewijzigde vorm opnieuw worden ingediend.**
   Het behouden van het oorspronkelijke nummer met een toevoeging om aan te duiden dat het om een wijziging helpt bij beter overzicht.

Voordelen	Bezwaren
• Herleidbaarheid. • Minder gedoe met indienen.	• Minder expliciete bespreking in de fractie. • Goede regel nodig.

3. **Technische sessies standaard digitaal.**
   Deze sessies zijn nu fysiek, terwijl deze sessies zich goed lenen voor een digitale (of hybride) vorm. Een digitale bijeenkomst scheelt reistijd voor raadsleden (en ambtenaren).

Voordelen	Bezwaren
• Terug te kijken op eigen tijd en plaats. • Ook thuis goed te doen. Effectiever.	• Minder betrokkenheid en aandacht. • Versterkt technische karakter en minder interactie.

I. Extra oplossingen vanuit de werkconferentie

1. Kleinere fracties meer commissieleden geven en grotere fracties minder.
2. Beperken van de doorloop van commissieleden.
3. Toezeggingen op overzicht bijhouden en afdoen in plaats van per brief
4. Een voorspelbaar stramien afspraken na het indienen van raadsvoorstellen
5. Schriftelijke stemverklaringen die online worden gepubliceerd
6. Geen inbreng als je ook niet het agendaverzoek hebt ondersteund
7. Drie commissies in plaats van zes commissies
8. DB van de raad en de commissievoorzitters mandaat geven om werkdruk te bewaken

Opbrengst bespreking op de werkconferentie
Deze oplossingsrichtingen zijn tijdens de werkconferentie ingebracht en de voordelen en bezwaren zijn daarbij niet uitgebreid besproken. Een aantal van deze extra oplossingen wordt als kansrijk gezien om toe te voegen of nader te onderzoeken.

Advies

In dit hoofdstuk is het advies opgenomen voor een werkdrukagenda van de gemeenteraad van Utrecht. In dit advies zijn een aantal van de oplossingsrichtingen opgenomen, waarbij ook de bezwaren en aandachtspunten uit de Werkconferentie zijn meegenomen.

Huidige bestuursperiode | Volgende bestuursperiode | Cultuur | Structuur

Hoofdadvies

Maak een *werkdrukagenda* om mee aan de slag te gaan en focus op cultuur en structuur.

Uit de analyse en de raadswerkconferentie blijkt dat werkdruk een belangrijk vraagstuk is voor de Utrechtse gemeenteraad.
Er is breed draagvlak in de gemeenteraad om maatregelen te nemen.
Een belangrijke drijfveer hiervoor is om het ambt ook toegankelijk en aantrekkelijk te houden richting de toekomst.

Met een werkdrukagenda kan de raad een pakket aan oplossingen invoeren om de werkdruk van de raad tegen te gaan.
Deze maatregelen richten zich op ***cultuur*** en ***structuur***. De oorzaak ligt immers in beide. Sommige maatregelen zijn ook op beide van invloed.

De werkdrukagenda heeft **twee fases**. Een aantal maatregelen kunnen op korte termijn worden genomen. Andere oplossingsrichtingen zijn pas aan het begin van de volgende bestuursperiode aan de orde.

De werkdrukagenda kan worden vastgesteld door de raad (iedereen neemt verantwoordelijkheid) en in belangrijke mate worden uitgevoerd door griffie en DB.

	Structuur Het totaal aan spelregels, afspraken en werkwijzen die bepalen op welke manier we vergaderen.	**Cultuur** Hoe doen we het hier eigenlijk met elkaar? Over mores, gedragspatronen en samenspel.
Huidige bestuursperiode		
Volgende bestuursperiode		

Advies 1.

Neem een aantal generieke maatregelen van breed gedragen oplossingsrichtingen.

Oplossingsrichting 1. Verminderen van de vergadertijd
Breng de vergadertijd van de oordeelsvormende bijeenkomsten (commissies) terug van drie naar twee dagdelen. Hiermee kan de huidige werkwijze worden voorgezet, maar wordt meteen de werklast beperkt. De commissies zullen zich moeten beperken in de tijd die wordt genomen voor vergaderingen en agendapunten die worden geagendeerd. Dit vraagt discipline om hiermee aan de slag te gaan in het agenderen van voorstellen en het leveren van inbreng.

Aandachtspunt uit de raadswerkconferentie
De zorg is dat hierdoor de agendadruk toeneemt. Het opvolgen van dit advies moet samengaan met het besef dat alle deelnemers aan bijeenkomsten moeten prioriteren in agendering en inbreng. In vergelijking met andere gemeenten kan dit ook.

Oplossingsrichting 10. Interrupties in commissie- en raadsvergaderingen maximeren
Maximeer het aantal interrupties in commissie- en raadsvergaderingen. Stel dit aantal vooraf vast bij de agenda of beperkt dit per agendapunt. Afhankelijk van het gewicht van het onderwerp kan er ruimte worden gegeven voor meer interrupties, zeker in de raadsvergadering. Handhaaf als voorzitter op het nakomen van deze afspraak.

Advies 2a.

Neem een principebesluit over de werkwijze van commissies.

De huidige werkwijze met commissies hinkt op twee gedachten en werkt daarom niet optimaal.
De gevolgen daarvan belasten de werkdruk door drie hoofdoorzaken: geen eigenaarschap van de agenda, veel agenda-onderwerpen worden toegestaan en wisselende deelnemers bij vergaderingen.

Maak daarom een principekeuze over de werkwijze van commissies en richt daar de vergaderingen op in. Er zijn twee hoofdtypen waaruit de gemeenteraad kan kiezen.

- Het **Vaste Commissiemodel** waarbij de leden van de commissie ook van vaste samenstelling zijn.
- Het **Flexibele Bijeenkomstenmodel** waarbij de leden van de vergadering gedurende de dag wisselen

Op de sheet hierna werken we deze modellen verder uit.

Aandachtspunten uit de raadswerkconferentie
Uit de bespreking is naar voren gekomen dat een principekeuze ontbreekt voor de werkwijze van de commissie. Een aantal belangrijke knelpunten komt hierdoor naar voren. Zonder principe keuze blijven deze bestaan.

Door wisselende deelname bij commissies ontstaat geen eigenaarschap op de agenda (in de procedurevergadering) en voelen de deelnemers ook niet de consequenties van hun keuzes voor agendering van veel onderwerpen of het gebruiken van veel tijd. Er zijn twee manieren om dit te doorbreken: ofwel om de commissie vast samen te stellen waardoor er wel dit eigenaarschap ontstaat. Ofwel door de bijeenkomsten meer flexibel te houden qua deelnemers, maar dan ook het eigenaarschap van de agenda elders (buiten de vergadering) te organiseren.

Een belangrijke waardering wordt gehecht aan het combineren van verschillende portefeuilles door raadsleden. Vandaar dat het kansrijk lijkt om met dat model te werken.

Advies 2b.

Neem een principebesluit over de werkwijze van commissies.

Model Vaste Commissie.
Vaste commissies met vaste leden die hun eigen agenda vormgeven.

- Bij een vaste commissie worden de leden vastgesteld en zijn zij ook de deelnemers van de vergadering.
- Onderwerpen binnen het taakveld van de commissie zijn ook onderdeel van de portefeuille van de deelnemers.
- De leden zijn in principe de hele bijeenkomst aanwezig en bepalen samen de (termijn)agenda.
- Ook beeldvorming (werkbezoeken, hoorzittingen etc.) kunnen onderdeel uitmaken van het commissiewerk.
- De commissie werkt met vaste voorzitters en ondersteuning.
- In de commissie ontstaat verantwoordelijkheid voor de eigen werkvoorraad.

Model Flexibele bijeenkomsten.
Vergaderingen zonder vaste leden waarbij de agenda elders wordt bepaald.

- Vergaderingen zijn thematische bijeenkomsten voor oordeelsvorming.
- De raadsleden nemen afhankelijk van hun portefeuille deel en verlaten de bijeenkomst ook weer.
- De bijeenkomsten werken daarom met vaste tijdsblokken voor onderwerpen.
- Beeldvorming wordt afzonderlijk georganiseerd.
- De agenda wordt niet in de vergadering zelf vastgesteld, maar op een andere plek (DB, 'agendacommissie' of overleg voorzitters).
- Er is geen eigenaarschap van de vergadering nodig om de agenda en werklast te bewaken. De voorzitter doet de tijdsbewaking.

Advies 3a.

Neem specifieke maatregelen afhankelijk van de principekeuze over de commissiewerkwijze.

Afhankelijk van de invulling van de commissiewerkwijze kunnen verdere afspraken worden gemaakt over agendering en prioritering. Deze sluiten dan op een goede manier aan bij de principekeuze.

Oplossingsrichting	1. Vaste Commissiemodel	2. Flexibele Bijeenkomstenmodel
Sterker prioriteren van agendering door draagvlak te wegen (oplossingsrichting 2)	In dit model vindt dit plaats bij de procedurevergadering in de commissie zelf. Een draagvlakeis is niet nodig.	In dit model is een draagvlakeis nodig om scherper te kunnen prioriteren.
Sterker prioriteren van agendering in procedurebespreking (oplossingsrichting 3)	In dit model is dat nodig en hebben fracties hiervoor direct verantwoordelijkheid.	In dit model verdwijnt de procedurebespreking.

Aandachtspunten uit de raadswerkconferentie
Dit kan ten koste gaan van prioriteiten die leven bij kleinere fracties. Een aandachtspunt is daarom dat bij de prioritering wordt bepaald op welke basis de draagvlakmeting wordt gedaan (fracties of zetels).

Aandachtspunten uit de raadswerkconferentie
Dit werkt alleen als de gevolgen van de bespreking ook de deelnemers van de vergadering raken. Er moet eigenaarschap zijn voor de agendering.

Huidige bestuursperiode | Cultuur | Structuur

Advies 3b.

Neem specifieke maatregelen afhankelijk van de werkwijze van de commissie.

Oplossingsrichting	1. Vaste Commissiemodel	2. Flexibele Bijeenkomstenmodel
Strakker sturen op basis van de LTA voor het agenderen (oplossingsrichting 4)	Als je kies voor dit model bespreek dan agenderingsverzoeken in de commissie aan de hand van de LTA.	Als je kiest voor dit model bespreek dan agenderingsverzoeken in het agendaoverleg altijd aan de hand van de LTA.
Agendering namens commissie in plaats van fracties (oplossingsrichting 5)	Als je kiest voor dit model agendeer agendapunten dan vanuit de commissie in plaats vanuit fracties.	Als je kiest voor dit model blijft dan vanuit fracties agenderen. Dan is het duidelijk wie bespreking heeft gewenst.

Aandachtspunten uit de raadswerkconferentie
Uit de bespreking blijkt dat dit een intentie is die ook in belangrijke mate afhangt van de kwaliteit van de agenda en of de raad bij actualiteiten wil wachten tot een later moment. Vraagt dus ook wat van organisatie en cultuur.

Aandachtspunten uit de raadswerkconferentie
Het agenderen vanuit een fractie is een publiciteitsfactor die werk kost om dit bij te houden. Dit is vooral functioneel als dit ook meeweegt bij de prioritering van de agenda. Anders werkt het vooral extra vergadertijd in de hand.

Huidige bestuursperiode | Structuur

Advies 4.

Richt de beeldvorming anders in.

De wijze waarop de beeldvorming nu is ingericht moet anders, daarover zijn de meeste raadsleden het wel eens. De kwaliteit en de organisatie van RIB's zijn niet afdoende en kosten veel tijd en moeite. De bijeenkomsten worden ook als behoorlijk partijpolitiek ervaren in sommige gevallen. Het doel van beeldvorming zou het middel van beeldvorming moeten bepalen. Ondersteuning is daarbij logisch. Dit vergt meer ondersteuning van de griffie of ambtelijke organisatie.

Oplossingsrichting 9.
Grotere ondersteuning vanuit de griffie bij het organiseren van RIB's.
Bij *vaste commissies* kan beeldvorming onderdeel worden van de agendamomenten van de commissie. Als de vergadertijd van de commissies wordt ingekort ontstaat ook ruimte voor werkbezoeken op de vergaderdag zelf (advies 3). De commissies kunnen bij het vaststellen van de agenda's ook de type beeldvorming bepalen die een plek krijgt op de agenda. Bij *flexibele bijeenkomsten* kan beeldvorming als afzonderlijke sessie worden gepland. Dit kan op basis van een onderbouwd verzoek met draagvlak. Met het type beeldvorming (stadsgesprek, werkbezoek, hoorzitting, toelichting) kan worden geëxperimenteerd. In beide gevallen is meer ondersteuning van de griffie een vereiste.

Aandachtspunten uit de raadswerkconferentie
- *Uit de bespreking kwam naar voren dat het verplaatsen van de beeldvorming naar de vaste vergaderdag niet op breed draagvlak kan rekenen, dit stellen we dan ook niet voor.*
- *Een grotere ondersteuning vanuit de griffie is wel gewenst. Alleen dan kunnen de RIB's een bijeenkomst worden van de raad als geheel.*
- *Aan inzet vanuit de griffie kunnen extra kosten zijn verbonden.*

Advies 5.

Experimenteer met een drietal nieuwe werkwijzen.

Drie oplossingsrichtingen lenen zich bij uitstek voor experimenteren. Op die manier kan de raad oefenen of deze werkwijze iets voor de raad is en welke regels er voor moeten gelden, voordat ze daadwerkelijk worden ingevoerd. Belangrijk bij het doen van experimenten is het vooraf helder maken wat het doel is van het experiment, hoe het experiment wordt uitgevoerd en wanneer het wordt geëvalueerd.

- **Oplossingsrichting 11. Invoeren twee-minutendebatten in raadsvergaderingen (C-punt)**
  Met het invoeren van twee-minutendebatten kunnen sommige bespreekpunten in de raadsvergaderingen snel worden afgedaan, zonder dat alle fracties aan het woord komen. Zeker als raadsinstrumenten (moties of amendementen) worden ingezet, maar de argumenten in beginsel bekend zijn. Omdat dit nieuw is voor de raad kan een experiment leren of het voor Utrecht werkt.
- **Quick win: Technische sessies standaard digitaal**
  Veel raadsleden zien dit als kansrijk om plaats- en tijdonafhankelijk geïnformeerd te zijn. De vraag is of hierdoor de interactie niet te beperkt is voor de bijeenkomst. Daarom kan een experiment leren wanneer dit goed werkt.
- **Nieuw: Schriftelijke stemverklaringen die online worden gepubliceerd**
  Dit kan tijd besparen, waarbij dit de positiebepaling van de partij niet laat ondersneeuwen. Ook dit kan uitgeprobeerd worden.

Advies 6.

Regel de afdoening van toezeggingen beter

De registratie en afdoening van toezeggingen verloopt op dit moment niet goed. Hierdoor is er geen vertrouwen in het instrument van de toezegging (dus worden moties en amendementen ingezet).

Bij afdoening worden veel afzonderlijke brieven en stukken naar de raad verzonden, wat tot een informatielast leidt. Dit kan in de ogen van de betrokkenen worden ondervangen door toezeggingen per commissie of centraal goed te registeren en afdoening via hetzelfde overzicht te laten plaatsvinden.

De informatiestroom wordt hiermee overzichtelijker en het instrument kan zodoende aan waarde en kracht winnen, met beperking van de vergadertijd tot gevolg.

Aandachtspunten uit de raadswerkconferentie
In de werkconferentie is bij flink wat oplossingsrichtingen naar voren gebracht dat dit in Utrecht zo werkt omdat het systeem van toezeggingen niet op orde is. Bijvoorbeeld het feit dat in de raad met moties en amendementen toezeggingen schriftelijk worden vastgelegd. In het advies is opgenomen om ook de afdoening via dit systeem te laten verlopen (in de basis), zodat ook het aantal brieven kan worden beperkt.

Advies 7.

Maak afspraken over drie oplossingsrichtingen.

Een drietal oplossingsrichtingen vragen niet een belangrijk besluit, maar vooral heldere werkafspraken. Belangrijk is vervolgens vanzelfsprekend wel om die afspraken ook daadwerkelijk na te leven. Voor het maken van deze afspraken zijn de aandachtpunten uit de werkconferentie belangrijke handvatten. Het gaat om de volgende drie oplossingsrichtingen.

- **Oplossingsrichting 7.**
  Afspreken van een norm om een minimale tijd voorafgaand aan de raadsvergadering moties en amendementen in concept met elkaar te delen.
  Deze norm moet richtinggevend zijn en niet afdwingbaar.
- **Quick Win**
  Strikt handhaven van de gestelde eindtijd van vergaderingen. De vaste uiterlijke eindtijd voor commissievergaderingen 23.00u.
- **Quick Win**
  Behouden van de nummering van moties en amendementen als ze worden ingetrokken en in (licht) gewijzigde vorm opnieuw worden ingediend.

Aandachtspunten uit de raadswerkconferentie
Een richtinggevende norm voor moties en amendementen kan helpen om de kwaliteit van de besluitvorming te bewaken en de werklast concentreren. Er is de wens om ruimte te hebben om hiervan af te wijken om politieke redenen.

Advies 8.

Spreek elkaar aan op gemaakte afspraken.

Oplossingsrichting 15.
Werken aan de bestuurscultuur, in ieder geval op het punt van elkaar aanspreken op gemaakte afspraken.

In de werkconferentie is sterk naar voren gekomen dat gemaakte afspraken ter discussie worden gesteld of niet altijd worden nagekomen. Hier wordt ruimte aan geboden, het gevoelen van het individuele raadslid weegt relatief zwaar. Dit element uit de Utrechtse bestuurscultuur zorgt ervoor dat de gemeenteraad als collectief relatief zwak is. Wil je dit veranderen dan is er leiderschap nodig vanuit de raad om elkaar aan te spreken op gemaakte afspraken. Hier kun je morgen mee beginnen.

Een element waarin dit naar voren komt (als voorbeeld) is de manier waarop met de voorzitters van bijeenkomsten discussie wordt gevoerd over beperking van het aantal interrupties of soortgelijke ingrepen om te sturen op de tijd van de bijeenkomst. Dat type gedrag ondermijnt de raad als collectief. Een basisafspraak die kan helpen is dat je nooit in de vergadering het voorzitterschap ter discussie stelt, omdat deze werkt vanuit het collectief belang van de raad.

Dit soort type afspraken maken en elkaar hierop aanspreken is ieders verantwoordelijkheid.
Een collectief van voorzitters of het DB kan hierin een aanjagende rol hebben.

Volgende bestuursperiode

Cultuur

Advies 9.

Ga in de nieuwe raad in gesprek over wat voor raad je wil zijn.

Oplossingsrichting 14.
Bepaal als raad wat voor raad je wilt zijn en stem daar niet alleen de structuren en hoe die worden gebruikt op af, maar ook verwachtingen van het raadswerk.

In de werkconferentie is naar voren gekomen dat het gesprek over ‘wat voor raad je wil zijn’ nu door de meeste leden niet nodig of tijdig wordt geacht. Ons advies is om dit gesprek wél te voeren aan het begin van de volgende raadsperiode. De verwachtingen tussen raadsleden kunnen dan meer collectief worden gemaakt. Zo kan de gewenste cultuurverandering van ‘individu’ naar ‘collectief’ van de raad (en andere aspecten hiervan) worden besproken.

Dit type gesprek kan ook leiden tot nadere afspraken of mores over de onderlinge samenwerking tussen raadsleden en met college en ambtelijke organisatie. Veel gemeenten gebruiken dit gesprek ook om later in de bestuursperiode periodiek te reflecteren over de wijze waarop het raadswerk is ingevuld.

Advies 10.

Ga nader in gesprek over de invulling van de commissieleden.

Commissieleden in Utrecht kennen een hoog verloop. In de werkconferentie is dit ook naar voren gebracht. Het gevolg hiervan is dat mensen steeds opnieuw beginnen met dit werk en de consistentie van inbreng in commissies en op onderwerpen aan verandering onderhevig is. Waarom dit zo is heeft verschillende oorzaken.

Onderzoek daarom specifieker wat in Utrecht de oorzaken hiervan zijn en kijk welke oplossingsrichtingen hiervoor van toepassing kunnen zijn. Enkele aandachtspunten hierbij (uit eerder onderzoek bij andere overheden van Necker):

- De situatie rondom commissieleden en hun rol binnen het vergadersysteem is behoorlijk verschillend van gemeente tot gemeente, dus vergt ook lokaal kijken naar wat er leeft en speelt. Onder meer het aanbod van mensen in Utrecht is relatief groot (als studentenstad), maar de relatieve werklast ook.
- Maatregelen die je kunt nemen zijn gericht op **versterken** (beloning, werkzaamheden, mandaat) of **kaderen** (maximum aantal per bestuursperiode, voorwaarde dat men op de lijst moet hebben gestaan, aantal per fractie) van de functie. Wat passend is hangt af van welke oorzaken hier spelen.

NECKER

DEMOCRATIE MAAK JE

@ NeckervanNaem

Commissie Veiligheid, Bestuur en Financiën

Dossiernummer	4632
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	5 juni 2025
Agendapunt	11
Titel	Initiatiefvoorstel ‘Verlaging van de minimumleeftijd en versoepeling van het woonplaatsvereiste voor commissieleden in Utrecht’
ID	4854
Behandelend ambtenaar	
Telefoon	
E-mail	
Datum collegebesluit	
Geocodering	
Thema	
Portefeuillehouder	
Beleidsveld	
Referendabel	
Reden niet referendabel	
Raadsadviseur (lijst)	Jelmer Lok/Cie Veiligheid, Bestuur en Financiën
Behandelvoorstel	
Resultaat commissiebehandeling	
Resultaat raadsbehandeling	

Geagendeerd	Vergaderdatum
Commissie Veiligheid, Bestuur en Financiën	17 april 2025
Commissie Veiligheid, Bestuur en Financiën	**5 juni 2025**

Voorgesteld besluit

Gemeente Utrecht

Initiatiefvoorstel ‘Verlaging van de minimumleeftijd en versoepeling van de woonplaatsvereiste voor commissieleden in Utrecht’

Beleidsveld	Bestuurlijke Zaken
Opsteller	R.E.P.C Snijder
Kenmerk	30248348
Vergaderdatum Raad	12 juni
Referendabel	Nee
Geheim	Nee

R.E.P.C Snijder stelt de raad voor te besluiten:

1. Het besluit tot wijziging van de Verordening op de raadscommissies van de gemeente Utrecht vast te stellen. Met deze wijziging worden de eisen voor commissieleden, niet raadsleden op twee punten versoepeld:
   a. De leeftijdsgrens wordt verlaagd van 18 jaar naar 16 jaar;
   b. Voor de verplichting om ingezetene te zijn van Utrecht is een ontheffing mogelijk van 6 maanden met één keer verlenging.

Het lid van de gemeenteraad van Utrecht,
Ruben Snijder, Student & Starter

Samenvatting

De lokale democratie staat of valt met representatie, betrokkenheid en ruimte voor vernieuwing. Juist nu is het van belang om de drempels tot politieke participatie te verlagen, zeker voor jongeren en voor mensen die – vaak buiten hun wil om – tijdelijk buiten de gemeentegrenzen moeten wonen.

Met dit voorstel wordt ingespeeld op twee urgente knelpunten: de ondervertegenwoordiging van jongeren in de politiek en de onbedoelde uitsluiting van betrokken commissieleden door de krapte op de woningmarkt. Jongeren geven aan dat ze willen meedenken en meepraten over hun toekomst, maar krijgen nu pas vanaf hun achttiende de kans om echt mee te doen. Tegelijkertijd zien we dat commissieleden hun functie noodgedwongen moeten opgeven vanwege tijdelijke verhuizingen, terwijl zij graag actief blijven in de Utrechtse politiek.

Door deze regels te versoepelen, maken we de gemeentepolitiek niet alleen inclusiever, maar ook veerkrachtiger en beter afgestemd op de realiteit van deze tijd.

Dit voorstel richt zich daarom op de volgende punten:

1. **Verlaging van de minimumleeftijd voor commissieleden naar 16 jaar:** Hierdoor krijgen jongeren eerder de kans om betrokken te raken bij de politiek en bij te dragen aan de besluitvorming over onderwerpen die hen direct aangaan.
2. **Versoepeling van het woonplaatsvereiste voor commissieleden:** Dit maakt het mogelijk voor commissieleden die in Utrecht wonen, maar hun huidige woonplek moeten verlaten, om een tijdelijke overbruggingsperiode te krijgen waarin zij hun lidmaatschap kunnen behouden.

Context

Aanleiding

Het verlagen van de leeftijd voor commissieleden naar 16 jaar

De betrokkenheid van jongeren bij de lokale politiek is cruciaal voor een toekomstbestendige en representatieve democratie. Toch blijft hun participatie in de Utrechtse gemeentepolitiek nog achter. Uit onderzoek uit 2022 blijkt dat slechts 30% van de jongeren zou stemmen als de kiesgerechtigde leeftijd wordt verlaagd naar 16 jaar – aanzienlijk lager dan bij volwassenen. Dit wijst op een lage mate van verbondenheid met het politieke proces, terwijl juist de stem van jongeren van groot belang is bij thema's als onderwijs, woningbouw en klimaat.[1].

Tegelijkertijd is het vertrouwen van jongeren in de politiek zorgwekkend laag. Volgens het Adolescentenpanel Democratische Kernwaarden en Schoolloopbanen (ADKS) is het vertrouwen in politieke ambtsdragers en het gevoel dat politici naar hen luisteren de afgelopen jaren fors gedaald.[2] Jeugdprofessionals herkennen deze trend, die sinds de coronapandemie alleen maar versterkt lijkt. Het gevolg: jongeren voelen zich niet gehoord en haken af van de democratie.[3]

Dat vraagt om actie. Door de minimumleeftijd voor commissieleden te verlagen van 18 naar 16 jaar, krijgen jongeren de mogelijkheid om zich daadwerkelijk in te zetten binnen de Utrechtse raadscommissies.[4] Daar worden onderwerpen besproken die direct invloed hebben op hun leven. Jongeren geven bovendien aan dat ze wel degelijk interesse hebben in politieke betrokkenheid,

---

[1] Gemeenteraadsverkiezingen '22: jongeren en gemeentepolitiek, I&O-opinieonderzoek

[2] Democratische Kernwaarden in het Voortgezet Onderwijs jaar 4 (2021/2022), Adolescentenpanel Democratische Kernwaarden en Schoolloopbanen (ADKS). https://adks.nl/publicaties/

[3] https://www.nji.nl/publicaties/polarisatie-onder-jongeren-door-de-ogen-van-jeugdprofessionals

[4] Commissies | gemeente Utrecht

zolang ze er ook écht toe doen. Het eerder toegankelijk maken van het commissielidmaatschap sluit daarbij aan, en vergroot hun gevoel van invloed en vertrouwen in het systeem[5].

Versoepeling woonplaatsvereiste voor commissieleden
De woningnood in Utrecht is een urgent probleem, vooral voor jongeren, starters, studenten en mensen die tijdelijk buiten de stad moeten wonen door persoonlijke omstandigheden. Dit kunnen situaties zijn zoals het beëindigen van een huurcontract omdat men geen student meer is, het tijdelijk moeten verhuizen vanwege een vechtscheiding, of door zorgsituaties. De huidige regels vereisen dat commissieleden permanent in Utrecht wonen, wat deze groep uitsluit van hun functie, terwijl zij de intentie hebben terug te keren zodra er woonruimte beschikbaar is.

Dit voorstel beoogt een flexibeler beleid door de Verordening op de Raadscommissies aan te passen. Commissieleden die tijdelijk buiten Utrecht wonen, krijgen de mogelijkheid om een ontheffing van maximaal zes maanden te verkrijgen, met de optie tot verlenging in uitzonderlijke gevallen, bijvoorbeeld bij vertraging in het vinden van een woning of door onvoorziene omstandigheden zoals juridische of persoonlijke kwesties. Deze versoepeling maakt het mogelijk dat mensen die tijdelijk niet in Utrecht wonen, hun werk als commissielid kunnen voortzetten zonder uitgesloten te worden door de woningcrisis of andere tijdelijke situaties. Dit zorgt ervoor dat politieke betrokkenheid behouden blijft, zelfs als men tijdelijk buiten de stad woont.

Juridische context
Gemeentewet:

- Artikel 10, lid 1[6] vereist dat raadsleden ingezetene van de gemeente zijn en minimaal 18 jaar oud zijn.
- Er staat geen artikel in de Gemeentewet waarin vergelijkbare eisen voor commissieleden staan.
- Het is de bevoegdheid van de gemeenteraad om al dan niet eisen voor commissieleden in de verordening op te nemen.

Verordening op de Raadscommissies gemeente Utrecht:

- Artikel 6, lid 2 stelt dat de artikelen 10 t/m 15 ~~13 t/m 15~~ van de Gemeentewet van overeenkomstige toepassing zijn op commissieleden[7]. Hiermee gelden de vereisten van ingezetene van de gemeente en een minimale leeftijd van 18 jaar ook voor commissieleden. Deze staan namelijk in artikel 10.
- Door een wijziging van artikel 6 van de Verordening kan de gemeenteraad besluiten niet meer dezelfde eisen te stellen aan commissieleden als aan raadsleden. Zo is het mogelijk om af te zien van het woonplaatsvereiste dan wel een tijdelijke ontheffing in te voeren. Ook is het mogelijk om de leeftijdsgrens voor commissieleden te verlagen van 18 naar 16 jaar.

Arbeidsrecht:

- Arbeidsvoorwaarden voor jongeren beperken het raadswerk niet en staan deelname van 16- en 17-jarigen als commissielid niet in de weg.

---

[5] https://www.kennisopenbaarbestuur.nl/documenten/rapporten/2018/06/29/ongehoord-jongeren-over-een-sterke-lokale-democratie
[6] wetten.nl - Regeling - Gemeentewet - BWBR0005416
[7] Document Viewer - U-reka Gemeente Utrecht

- Wat betreft de aansprakelijkheid van minderjarigen met betrekking tot de geheimhoudingsplicht en/of belangenverstrengeling, kan de rechter zelf kiezen of zij volgens het jeugdstrafrecht of het volwassenenstrafrecht worden berecht. De procedure voor een 16-jarige is vergelijkbaar met die voor een 18-jarige, met het verschil dat een 16-jarige relatief vaker volgens het jeugdstrafrecht zal worden berecht.

Beoogd effect
Door in te stemmen met dit voorstel wordt het commissielidmaatschap toegankelijker voor een bredere groep inwoners, doordat de minimumleeftijd voor commissieleden wordt verlaagd naar 16 jaar. Dit biedt jongeren de kans om bij te dragen aan de besluitvorming over onderwerpen die hen direct aangaan, wat zorgt voor een meer representatieve en inclusieve lokale politiek. Daarnaast wordt het voor commissieleden die tijdelijk buiten de stad wonen mogelijk om hun functie voort te zetten. Dit voorkomt dat zij onterecht uitgesloten worden van het commissielidmaatschap, terwijl hun politieke betrokkenheid behouden blijft.

Eerdere besluitvorming en informatievoorziening aan de raad
- Raadsvoorstel wijziging Reglement van Orde en Verordening op de raadscommissies - U-reka Gemeente Utrecht

Beslispunten, Argumenten en Kanttekeningen/Risico's

Beslispunt	
1	Het besluit tot wijziging van de Verordening op de raadscommissies van de gemeente Utrecht vast te stellen. Met deze wijziging worden de eisen voor commissieleden, niet raadsleden op twee punten versoepeld: a. De leeftijdsgrens wordt verlaagd van 18 jaar naar 16 jaar; b. Voor de verplichting om ingezetene te zijn van Utrecht is een ontheffing mogelijk van 6 maanden met één keer verlenging.
Argumenten	
1.1	Jongeren willen het zelf.
	Uit het onderzoek '(On)gehoord: Jongeren over een sterke lokale democratie[8] van het ministerie van BZK in 2018 bleek dat jongeren actief betrokken willen zijn bij de politiek. Jongeren vinden het een goed idee om op jongere leeftijd verkiesbaar te zijn voor de gemeenteraad. Veel jongeren, zoals in het onderzoek naar voren komt, kunnen op jonge leeftijd al goed hun mening vormen en politieke zaken uitleggen aan leeftijdsgenoten. Er zijn ook al voorbeelden van jonge politici die zich kandidaat hadden gesteld en voldoende stemmen hadden gekregen, maar hun zetel niet konden innemen vanwege hun leeftijd[9]. Dit maakt de verlaging van de minimumleeftijd naar 16 jaar niet alleen wenselijk, maar ook praktisch, aangezien jongeren vaak beter met andere jongeren kunnen communiceren en hun perspectieven duidelijk kunnen vertegenwoordigen.
1.2	Versterking van de democratie door jeugdparticipatie.

[8] https://www.kennisopenbaarbestuur.nl/documenten/rapporten/2018/06/29/ongehoord-jongeren-over-een-sterke-lokale-democratie
[9] Bijvoorbeeld bij de Provinciale Staten Flevoland, gemeenteraad Heusden en de gemeenteraad Peel en Maas.

	Door de minimumleeftijd voor commissieleden te verlagen naar 16 jaar, krijgen jongeren de kans om actief deel te nemen aan politieke besluitvorming. Dit biedt hen de mogelijkheid om politieke ervaring op te doen en leert hen hoe ze politieke processen kunnen beïnvloeden. Dit versterkt niet alleen de democratie door het betrekken van jongere generaties, maar het zorgt er ook voor dat jongeren zich beter kunnen voorbereiden op een toekomstig actieve rol in de politiek.
1.3	Jongeren hebben het idee dat hun stem er niet toe doet.
	Hoewel onze gemeenteraad op dit moment jong is, blijven jongeren structureel ondervertegenwoordigd in de (lokale) politiek. Veel jongeren voelen zich niet vertegenwoordigd in de politiek, vooral op belangrijke gebieden zoals onderwijs, werkgelegenheid en het milieu. Uit onderzoek blijkt dat jongeren zich vaak niet gehoord voelen en dat hun politieke prioriteiten niet worden weerspiegeld in het beleid[10]. Door jongeren op 16-jarige leeftijd in raadscommissies te betrekken, kunnen ze direct invloed uitoefenen op de besluitvorming die hun toekomst beïnvloedt, zoals klimaatbeleid, woningbouw en onderwijs. Dit zorgt ervoor dat jongeren zich gehoord voelen en actief betrokken raken bij het proces.
1.4	Andere gemeenten hebben een minimumleeftijd van 16 jaar voor commissieleden
	Een groeiend aantal gemeenten heroverweegt de minimumleeftijd van commissieleden. Zeker tien gemeenten[11] hebben de minimumleeftijd van hun commissieleden al verlaagd van 18 naar 16 jaar en merken dat jongeren waardevolle bijdragen leveren aan politieke debatten. Deze voorbeelden tonen aan dat het verlagen van de minimumleeftijd een haalbare en succesvolle manier is om jongeren vroegtijdig te betrekken bij het politieke proces.
1.5	De woningnood belemmert politieke betrokkenheid.
	De woningnood in Utrecht heeft grote gevolgen voor de politieke betrokkenheid van veel inwoners, met name jongeren en starters. Door het strikte woonplaatsvereiste kunnen mensen die tijdelijk buiten de stad wonen, bijvoorbeeld door een verhuizing na het beëindigen van een huurcontract, een scheiding, of de zoektocht naar een woning, niet in de gemeentelijke commissies actief blijven. Een tijdelijke ontheffing maakt het mogelijk voor deze inwoners om hun politieke betrokkenheid te behouden terwijl ze in de stad proberen terug te keren.
1.6	Inwoners voelen zich verbonden met Utrecht, ook als ze buiten de stad wonen.
	Door de woningcrisis moeten sommige inwoners tijdelijk buiten de stad wonen, bijvoorbeeld door het beëindigen van een huurcontract, persoonlijke omstandigheden zoals een scheiding, of de zoektocht naar een betaalbare woning. Ondanks hun tijdelijke afwezigheid voelen deze inwoners zich verbonden met Utrecht, waar hun werk, sociale netwerk of andere belangrijke banden blijven. Aangezien zij van plan zijn terug te keren zodra er woonruimte beschikbaar is, maakt het geven van een tijdelijke ontheffing voor commissieleden het mogelijk dat zij hun politieke betrokkenheid behouden, zelfs als ze tijdelijk buiten de stad wonen.

[10] https://www.kennisopenbaarbestuur.nl/documenten/rapporten/2018/06/29/ongehoord-jongeren-over-een-sterke-lokale-democratie

[11] Jongeren van 16 en 17 jaar kunnen duo-raadslid worden in Leiden | Centraal+ & Minimale leeftijd commissieleden in Beekdaelen naar 16 jaar | ZO-NWS

1.7	Een inclusievere politiek.
	De versoepeling van het woonplaatsvereiste maakt de lokale politiek toegankelijker voor een bredere groep mensen, waaronder jongeren en mensen met tijdelijke persoonlijke omstandigheden. Dit vergroot de representativiteit van de lokale politiek door meer diverse stemmen te betrekken in de besluitvorming.
1.8	Efficiënter gebruik van middelen en behoud van investeringen.
	Door het woonplaatsvereiste te versoepelen, wordt het mogelijk om commissieleden die tijdelijk buiten de gemeente wonen, hun werk voort te laten zetten. Dit voorkomt onnodig verloop en zorgt ervoor dat de tijd en middelen die geïnvesteerd worden in het inwerken van nieuwe commissieleden niet verloren gaan. Het is zonde als de investering in deze commissies verloren gaat door het woonplaatsvereiste, vooral wanneer deze commissieleden in de toekomst nog een waardevolle bijdrage kunnen leveren aan het politieke proces.
Kanttekeningen/ Risico's	
1.1	Jongeren hebben te weinig kennis en levenservaring.
	Hoewel het argument bestaat dat jongeren onder de 18 jaar te weinig ervaring hebben om politieke beslissingen te nemen, tonen studies aan dat jongeren al op jonge leeftijd politieke vraagstukken herkennen en vaak zelfs beter in staat zijn om hun eigen generatie te vertegenwoordigen.[12] Het verschil in politieke volwassenheid tussen 16- en 18-jarigen is relatief klein[13]. Bovendien wordt het actieve kiesrecht in andere landen vanaf 16 jaar toegepast, wat aantoont dat jongeren in staat zijn weloverwogen politieke keuzes te maken.
2.2	Jongeren zijn impulsiever en makkelijker te beïnvloeden.
	Hoewel 16-jarigen soms impulsiever kunnen reageren in emotioneel geladen situaties, blijkt uit onderzoek dat zij, wanneer ze voldoende tijd en ruimte krijgen om feiten en standpunten te overwegen, goed in staat zijn om complexe politieke beslissingen te nemen. Bovendien krijgen jonge commissieleden de steun van ervaren fractieledeb, die hen kunnen begeleiden bij het maken van weloverwogen keuzes. In de raadscommissies wordt meestal in een rustige en inhoudelijke sfeer gedebatteerd, wat het risico op impulsieve beslissingen verkleint.
2.4	Werkdruk voor de griffie en de zorgplicht van fracties.
	De werkdruk voor de griffie zal per individu verschillen, maar de ervaring leert dat de leeftijd van commissieleden op zichzelf geen grote invloed heeft op de benodigde ondersteuning. Ook andere gemeenten hebben aangegeven dat het verlagen van de minimumleeftijd voor commissieleden geen significante invloed heeft op de werkdruk van de griffie. Fracties dragen de verantwoordelijkheid om hun jonge commissieleden te ondersteunen, rekening houdend met schooltijden en andere verplichtingen.
2.6	Er zijn geen voorbeelden van andere steden die dit doen.

[12] https://www.raadopenbaarbestuur.nl/documenten/publicaties/2019/06/24/jong-geleerd-oud-gedaan Neundorf, A., & Smets, K. Political socialization and the making of citizens, 2017. Oxford Handbooks Online. 10

[13] Bergh, J., Does voting rights affect the political maturity of 16-and 17-year-olds? Findings from the 2011 Norwegian voting-age trial, in: Electoral Studies, 32(1), 2019, p. 90-100

	Hoewel er geen andere gemeenten zijn die specifiek een ontheffing voor het woonplaatsvereiste voor commissieleden hebben ingevoerd, bestaat er wel een vergelijkbare regeling voor wethouders in andere steden. Utrecht kan hiermee pionieren en een voorbeeld stellen voor andere gemeenten die met soortgelijke problemen kampen door de woningnood.
2.7	Termijn van de ontheffing.
	De termijn van de ontheffing kan in de toekomst worden aangepast op basis van ervaringen en evaluaties. Als blijkt dat een termijn van 12 maanden geschikter is, kan dit worden doorgevoerd. Dit biedt ruimte voor flexibiliteit en aanpassing, afhankelijk van de behoeften van de betrokkenen.

Financiën
De wijziging van de Verordening op de raadscommissies gemeente Utrecht heeft geen financiële consequenties.

Vervolg
Na vaststelling van de gewijzigde verordening zal deze gepubliceerd worden op overheid.nl en kan deze in werking treden.

Participatie
Er is gesproken met commissieleden, raadsleden (waaronder fractievoorzitters) en het dagelijkse bestuur van de raad.

Communicatie
Na vaststelling van de gewijzigde verordening kan deze in werking treden. In overleg met de griffie kan gekeken worden wat vereist is op het gebied van communicatie over de aanpassing van de vereisten voor commissieleden, niet raadsleden.

(Niet)Referendabel
De Verordening raadgevend referendum gemeente Utrecht is niet van toepassing omdat dit een raadsvoorstel betreft over het interne functioneren van de raad, de commissies, de rekenkamer en gemeentelijke ombudsman, alsmede alle daarmee samenhangende reglementen en verordeningen (artikel 1.2, lid 2 onder o van de Verordening raadgevend referendum Utrecht.)

Bijlagen
- Besluit tot wijziging van de Verordening op de raadscommissies gemeente Utrecht.
- Verordening op de raadscommissies gemeente Utrecht met wijzigingen bijhouden.
- ~~Geconsolideerde versie van Verordening op de raadscommissie gemeente Utrecht.~~

Verordening op de raadscommissies gemeente Utrecht

De raad van de gemeente Utrecht;

- Gelet op ~~gelezen~~ het ~~voorstel van het dagelijks bestuur van de raad van 6 maart~~ initiatiefvoorstel van Student & starter d.d. 5 juni 2025;
- Gg~~e~~let op de artikelen 82, 83, ~~en~~ 84 en 147a van de Gemeentewet;

Besluit vast te stellen de volgende verordening:

Hoofdstuk 1 Algemene bepalingen

Artikel 1 Definities

In deze verordening wordt verstaan onder:

a. *adviescommissie*: commissie zoals bedoeld in artikel 84 van de Gemeentewet;
b. *bestuurscommissie*: commissie zoals bedoeld in artikel 83 van de Gemeentewet;
c. *commissielid*: lid van een raadscommissie;
d. *commissievoorzitter*: voorzitter van een raadscommissie of diens plaatsvervanger;
e. *college*: het college van burgemeester en wethouders van Utrecht;
f. *dagelijks bestuur*: het dagelijks bestuur van de raad als bedoeld in het Reglement van Orde voor vergaderingen en andere werkzaamheden gemeenteraad Utrecht;
g. *fractie*: elke groepering in de gemeenteraad die is geregistreerd overeenkomstig artikel G3 van de Kieswet;
h. *fractiemedewerker*: een door het dagelijks bestuur goedgekeurde medewerker in dienst van een fractie;
i. *griffier*: griffier van de raad of diens plaatsvervanger;
j. *raad*: de gemeenteraad van Utrecht;
k. *raadscommissie*: een commissie als bedoeld in artikel 82 van de Gemeentewet.

Hoofdstuk 2 Raadcommissies

Paragraaf 2.1 De benaming en de taak van de raadscommissies

Artikel 2 Taken raadscommissies

1. De raadscommissies bereiden besluitvorming door de raad voor, voeren onderling een opiniërend debat en overleggen met het college, respectievelijk de burgemeester.

2. Na behandeling van een raadsvoorstel in de raadscommissie wordt het advies voor de verdere behandeling in de raad bepaald – hamerstuk (A punt) of bespreekpunt (B punt) – en wordt tevens het advies voor de bijbehorende tijd voor behandeling in de raad voorgesteld.

3. De raadscommissies kunnen het dagelijks bestuur van de raad adviseren om namens de raad een voorstel van het college terug te zenden indien de raadscommissie waar het raadsvoorstel behandeld wordt, van oordeel is dat het voorstel onvoldoende is voorbereid of anderszins onvoldoende geschikt is voor behandeling en besluitvorming, een en ander als bedoeld in artikel 44 lid 2 Reglement van Orde van de gemeenteraad.

Artikel 3 Instelling, benaming en portefeuilleonderdelen raadscommissies

Het instellen en wijzigen van (het aantal) raadscommissies, de benaming ervan en de daarin ondergebrachte portefeuille- en/of beleidsonderdelen is een bevoegdheid van de raad. Het overzicht van de raadscommissies en de daarin ondergebrachte portefeuille- en/of beleidsonderdelen is als Bijlage 1 in bij deze verordening gevoegd.

Artikel 4 De raadsinformatiebijeenkomst

1. Er kunnen raadsinformatiebijeenkomsten worden georganiseerd. De raadsinformatiebijeenkomst is bedoeld als instrument om:

    a. raads- en commissieleden de mogelijkheid te bieden om informatie te verkrijgen die noodzakelijk is om het debat in de raadscommissies te kunnen voeren en een politiek standpunt te kunnen bepalen;

    b. inwoners en organisaties te betrekken bij de besluitvorming van de raad.

2. De raadsinformatiebijeenkomsten vinden in de regel plaats op dinsdagavond waarbij drie raadsinformatiebijeenkomsten parallel aan elkaar kunnen plaatsvinden.

Paragraaf 2.2 De samenstelling en de werkwijze van de raadscommissies

Artikel 5 Samenstelling raadscommissie

1. Alle raadsleden zijn lid van de raadscommissie(s).

2. Elke raadscommissie heeft een commissievoorzitter en een plaatsvervangend commissievoorzitter. Beiden zijn door de raad uit zijn midden te benoemen. Ingeval zowel de commissievoorzitter als de plaatsvervangend commissievoorzitter is verhinderd, wordt de vergadering van de raadscommissie voorgezeten door de commissievoorzitter of plaatsvervangend commissievoorzitter van een andere raadscommissie.

3. In geval van een gecombineerde vergadering van raadscommissies bepalen de betrokken commissievoorzitters wie als commissievoorzitter zal optreden.

4. De commissievoorzitter is onder meer belast met:

    a. het leiden van de vergadering;

    b. het geven van gelegenheid aan de leden tot het kenbaar maken van hun mening betreffende het aan de orde gestelde onderwerp;

    c. het handhaven van de orde;

    d. het bewaken van de vastgestelde spreektijd per fractie en het handhaven van de spreektijden van iedereen in de vergadering aanwezig;

    e. het sturen op de behandeltijd van een agendapunt;

    f. het formuleren van de door de vergadering geconstateerde behandeluitkomsten;

    g. hetgeen deze verordening hem/haar verder opdraagt.

Artikel 6 Commissieleden, niet zijnde raadsleden

1. Ook niet-raadsleden kunnen door de raad worden benoemd als commissielid.

2. De artikelen 10 tot en met 15 van de Gemeentewet zijn van overeenkomstige toepassing op commissieleden die geen raadslid zijn, met dien verstande dat:

    a. De vereiste minimumleeftijd zoals genoemd in artikel 10, lid 1 voor commissieleden 16 jaar betreft.

    b. Het dagelijks bestuur aan commissieleden voor 6 maanden ontheffing kan verlenen van de verlichting om ingezetene van Utrecht te zijn. Deze ontheffing wordt alleen verleend als het commissielid aantoonbaar woningzoekende is in Utrecht en kan één keer met 6 maanden worden verlengd.

~~2.~~ -

3. Van artikel 15 eerste lid, aanhef en onder d Gemeentewet kan het dagelijks bestuur ontheffing verlenen.

4. Elke fractie kan maximaal 4 niet-raadsleden door de raad laten benoemen als commissielid.

5. Een commissielid kan tevens fractiemedewerker zijn.

6. Een fractie bestaat, naast raadsleden, uit niet meer dan zes fractiemedewerkers en/of commissieleden tezamen.

7. Bij benoeming van nieuwe commissieleden, niet zijnde raadsleden, stelt de raad een commissie geloofsbrieven in bestaande uit drie raadsleden.

8. Deze commissie onderzoekt de geloofsbrieven en de daarop betrekking hebbende stukken van de nieuwe commissieleden, niet zijnde raadsleden, en brengt vervolgens advies uit aan de raad over de benoeming van die nieuwe commissieleden.

Artikel 7 Einde lidmaatschap

1. De zittingsperiode van een commissielid en -voorzitter eindigt in ieder geval met het einde van de zittingsperiode van de raad.

2. Het lidmaatschap van een commissielid eindigt op het moment dat niet meer wordt voldaan aan de in artikel 6, tweede lid gestelde eisen.

3. De raad kan een commissielid ontslaan op voorstel van de fractie die het lid voor benoeming heeft voorgesteld.

4. Als een fractie niet langer is vertegenwoordigd in de raad vervalt het lidmaatschap van commissieleden die op voordracht van die fractie zijn benoemd van rechtswege.

5. Een commissielid en commissievoorzitter kunnen te allen tijde ontslag nemen. Zij doen daarvan schriftelijk mededeling aan de voorzitter van de raad.

6. Het ontslag van een commissielid gaat in op de door het commissielid aangegeven datum, welke datum uiterlijk een maand na de schriftelijke mededeling gelegen kan zijn. Wanneer er geen datum is aangegeven eindigt het commissielidmaatschap op de datum van ontvangst van het ontslag.

7. Het ontslag van een commissievoorzitter gaat een maand na de schriftelijke mededeling in of zoveel eerder als een opvolger is benoemd.

Artikel 8 Fractiemedewerkers

1. Een fractie kan fractiemedewerkers aannemen.

2. De fractie meldt een fractiemedewerker aan bij de griffier. De aanmelding wordt ter goedkeuring aan het dagelijks bestuur voorgelegd.

3. Op fractiemedewerkers rust de verplichting tot geheimhouding, indien en voor zover deze verplichting ook voor raadsleden geldt. Een fractiemedewerker ondertekent hiertoe een geheimhoudingsverklaring.

4. De fractie meldt een fractiemedewerker af bij het dagelijks bestuur wanneer deze uitdienst treedt.

Artikel 8a Verplichtingen fractiemedewerkers

1. De fractiemedewerker onthoudt zich van deelname aan de fractievergadering als sprake is van een situatie in strijd met artikel 28 Gemeentewet.

2. De fractiemedewerker meldt nevenfuncties en financiële belangen bij de fractievoorzitter, ter publicatie op de website van de fractie.

3. De fractiemedewerker meldt ontvangen geschenken en uitnodigingen bij de fractievoorzitter zodat dit kan worden opgenomen in het openbare register.

4. De fractiemedewerker houdt zich voorts aan artikel 3.1, artikel 3.3, hoofdstuk 4, artikel 5.1 en artikel 5.3 van de Gedragscode raadleden en commissieleden gemeente Utrecht.

5. De fractiemedewerker die inzage krijgt in stukken waarop geheimhouding rust neemt de geheimhoudingsplicht uit de Gemeentewet in acht. Met betrekking tot de raadstukken neemt hij dezelfde zorgvuldigheid in acht als van de raads- en commissieleden wordt verwacht.

6. De functie van fractiemedewerker is niet verenigbaar met één van de functies zoals genoemd in artikel 13 lid 1 Gemeentewet.

7. Het is de fractiemedewerker verboden om handelingen te verrichten zoals zijn opgenomen in artikel 15 lid 1 onder a t/m d van de Gemeentewet.

8. De fractie neemt in de arbeidsovereenkomst met de fractiemedewerker bepalingen op over de leden 1 t/m 7 van dit artikel.

Artikel 9 Inlichtingen, vragen en advisering

1. Elke raadscommissie en elk lid van een raadscommissie is bevoegd om – buiten de vergadering om - feitelijke informatie en technische vragen te stellen aan de ambtelijke organisatie.

2. De door commissieleden gevraagde adviezen of inlichtingen, bedoeld in het eerste lid worden desverlangd schriftelijk gegeven.

3. Elke raadscommissie is bevoegd deskundigen buiten het gemeentepersoneel te raadplegen en aan haar beraadslagingen over een bepaalde zaak met adviserende stem te doen deelnemen. Indien hiermee kosten zijn gemoeid wordt eerst overlegd met de griffier.

Artikel 10 Dag en tijdstip van de vergaderingen

1. De raadscommissie(s) vergaderen volgens het door het dagelijks bestuur vastgestelde vergaderschema.

2. Ontvangt de commissievoorzitter een verzoek van ten minste drie leden van verschillende fracties om een extra vergadering te beleggen, dan heeft die vergadering zo spoedig mogelijk plaats.

Artikel 11 Agenda

1. De raadscommissie stelt per agendering het behandeladvies met bijbehorende behandeltijd en prioritering vast.

2. De commissievoorzitter en plaatsvervangend commissievoorzitter van de raadscommissie stellen op basis van voorstellen uit de raadscommissie de voorlopige agenda voor de raadscommissie op.

3. Voor de vergadering wordt door of namens de commissievoorzitter een elektronische oproep en voorlopige agenda verzonden. Het inhoudelijke deel van de voorlopige agenda en bijbehorende stukken worden veertien dagen voor aanvang van de vergadering op het raadsinformatiesysteem geplaatst. Het procedurele deel met bijbehorende stukken worden zeven dagen voor aanvang van de vergadering aan de voorlopige agenda in het raadsinformatiesysteem toegevoegd. Het raadsinformatiesysteem is voor eenieder toegankelijk.

4. In afwijking van het derde lid wordt informatie van de raadscommissie of aan de raadscommissie verstrekte informatie waaromtrent op grond van hoofdstuk VA van de Gemeentewet geheimhouding is opgelegd in het deel van het raadsinformatiesysteem geplaatst dat alleen toegankelijk is voor raads- en commissieleden en fractiemedewerkers.

5. De aanwezigheid bij de vergadering van de op de agendaonderwerpen betrekking hebbende portefeuillehouders binnen het college, of een ander lid van het college, is vereist.

6. Bij aanvang van de vergadering stelt de raadscommissie de agenda vast.

Artikel 12 Quorum, ordevoorstellen en besluitvorming

1. Een vergadering van een raadscommissie wordt niet geopend als niet, behalve de commissievoorzitter, ten minste drie commissieleden uit drie verschillende fracties, welke fracties tezamen minimaal 50% van het totale aantal zetels in de raad vertegenwoordigen, aanwezig zijn. Wanneer ten gevolge van de toepassing van deze bepaling een vergadering geen doorgang heeft gevonden, wordt zo spoedig mogelijk een nieuwe vergadering gehouden, ongeacht het aantal dan aanwezige commissieleden. In deze vergadering worden uitsluitend onderwerpen behandeld die voor de eerste vergadering aan de orde waren gesteld.

2. De voorzitter en commissieleden kunnen tijdens de vergadering mondeling een voorstel van orde doen, dat kort kan worden toegelicht. De raadscommissie beslist hier terstond over.

3. Voor het tot stand komen van een besluit is bij stemming de meerderheid vereist van de commissieleden die aan de stemming hebben deelgenomen. Indien de stemmen staken wordt het voorstel geacht te zijn verworpen.

Artikel 13 Aantal spreektermijnen

1. De beraadslaging over een raadsvoorstel geschiedt in beginsel in ten hoogte twee termijnen, tenzij de raadscommissie anders beslist. Over een ander agendapunt, bijvoorbeeld een

raadsbrief, wordt in beginsel in één termijn beraadslaagd, tenzij de raadscommissie anders beslist.

2. Elke spreektermijn wordt door de commissievoorzitter afgesloten.

3. Een commissielid mag in een termijn niet meer dan éénmaal het woord voeren over hetzelfde raadsvoorstel of onderwerp.

4. Bij de bepaling hoeveel malen een raadslid over hetzelfde raadsvoorstel of onderwerp het woord heeft gevoerd, wordt niet meegerekend het spreken over een voorstel van orde.

Artikel 14 Spreektijd

1. Er is een spreektijdregeling voor vergaderingen van raadscommissies. De spreektijdregeling is als Bijlage 2 bij deze verordening gevoegd.

2. Zodra de spreektijd is verstreken, nodigt de commissievoorzitter de spreker uit zijn rede te beëindigen. Deze is gehouden aan de uitnodiging gevolg te geven.

3. Voldoet de spreker niet aan de in het tweede lid bedoelde uitnodiging, dan ontneemt de commissievoorzitter hem het woord.

Artikel 15 Maatregelen van orde

Een commissielid dat door zijn gedragingen de gang van zaken belemmert kan op voorstel van de commissievoorzitter door de raadscommissie het verdere verblijf in de vergadering worden ontzegd. Over het voorstel wordt niet beraadslaagd. Na aanneming daarvan verlaat het commissielid de vergadering onmiddellijk. Bij herhaling van het gedrag kan het commissielid op voorstel van de voorzitter van de raad door de raad voor ten hoogste drie maanden toegang tot de commissievergadering worden ontzegd.

Paragraaf 2.3 Regelen betrekking hebbend op de raadscommissies

Artikel 16 Verslagen

1. Het dagelijks bestuur besluit over de wijze waarop verslag gedaan wordt van commissievergaderingen.

2. Een conceptverslag wordt gelijktijdig met de verzending aan de commissieleden verzonden aan de overige personen die het woord hebben gevoerd in de commissievergadering waarop het betrekking heeft.

3. Een conceptverslag van een commissievergadering wordt in de daaropvolgende commissievergadering met eventuele op- of aanmerkingen vanuit de raadscommissie door de raadscommissie vastgesteld.

4. Voor zover de aard en inhoud zich daartegen niet verzet, worden verslagen zo spoedig mogelijk na de commissievergadering voor een ieder toegankelijk gemaakt door publicatie op de website van de gemeente.

Paragraaf 2.4 Besloten vergaderingen

Artikel 17 Toepassing verordening op besloten vergaderingen

Op besloten vergaderingen is deze verordening van overeenkomstige toepassing voor zover dat niet strijdig is met het besloten karakter van de vergadering.

Artikel 18 Verslag besloten vergadering

1. Conceptverslagen van besloten vergaderingen worden niet verspreid, maar in het deel van het raadsinformatiesysteem geplaatst dat alleen toegankelijk is voor raads- en commissieleden en fractiemedewerkers.

2. Deze conceptverslagen worden zo spoedig mogelijk in een commissievergadering ter vaststelling aangeboden. Tijdens deze vergadering kan de raadscommissie een besluit nemen over het (gedeeltelijk) opheffen van de geheimhouding op het vastgestelde verslag en de tijdens de besloten vergadering behandelde informatie.

Paragraaf 5.2 Toehoorders en pers

Artikel 19 Toehoorders en pers

1. De toehoorders en vertegenwoordigers van de pers kunnen uitsluitend op de voor hen bestemde plaatsen openbare vergaderingen bijwonen.

2. Het geven van tekenen van goed- of afkeuring of het op andere wijze verstoren van de orde is verboden.

3. Een persoon, niet zijnde lid van de raadscommissie, die het woord wenst te voeren ter toelichting van zijn standpunt ten behoeve van een aan de orde zijnde agendapunt in een commissievergadering, kan dat enkel doen in een mogelijk met het betreffende onderwerp samenhangende raadsinformatiebijeenkomst welke plaatsvindt voorafgaand aan de commissievergadering.

Artikel 20 Geluid en beeldregistratie

1. Er worden geluids- en beeldregistraties van de openbare commissievergadering gemaakt die worden getoond, uitgezonden en bewaard op internet. Aanwezigen kunnen in beeld komen.

2. Derden die in de vergaderzaal tijdens de raadsvergadering geluids- en/of beeldregistraties willen maken, doen hiervan mededeling aan de commissievoorzitter en gedragen zich naar zijn aanwijzingen.

Hoofdstuk 3 Bestuurscommissies en adviescommissies

Artikel 21 Bestuurs- en adviescommissies

1. Wanneer de raad een bestuurscommissie of een adviescommissie instelt, worden de leden ervan door de raad benoemd.

2. Het doel, de taken en verantwoordelijkheden, de samenstelling en werkwijze van een bestuurscommissie respectievelijk een adviescommissie worden, indien nodig geacht, door de raad vastgelegd in een afzonderlijke bij de betreffende commissie behorende regeling.

Hoofdstuk 4 Slot- en overgangsbepalingen

Artikel 22 Uitleg verordening

Voor zover deze verordening daarin niet voorziet, wordt de wijze van werken van een raadscommissie en de orde van commissievergaderingen ingericht overeenkomstige het, voor overeenstemmende gevallen, bepaalde in de Gemeentewet en in het Reglement van Orde voor vergaderingen en andere werkzaamheden gemeenteraad Utrecht. Bij twijfel omtrent de toepassing van deze verordening beslist de raadscommissie op voorstel van de commissievoorzitter.

Artikel 23 Intrekki~~ng~~

~~De Verordening op de raadscommissie gemeente Utrecht~~, De Verordening op de raadscommissies vastgesteld bij raadsbesluit van ~~6 april 2023~~ 27 maart 2025 (Gemeenteblad 202~~3~~5, nr. ~~157663~~ 212236) wordt ingetrokken.

Artikel 24 Inwerkingtreding

Deze verordening treedt in werking op 1 juli 2025 ~~de dag na bekendmaking in het Gemeenteblad~~.

Artikel 25 Citeertitel

Deze verordening wordt aangehaald als: Verordening op de raadscommissies gemeente Utrecht.

Aldus vastgesteld in de openbare raadsvergadering van ~~27 maart~~ 12 juni 2025.

De burgemeester,

Sharon A.M. Dijksma

De griffier,

Miguel Israel

Besluit tot wijziging van de Verordening op de raadscommissies gemeente Utrecht

De raad van de gemeente Utrecht,

- Gelezen ~~op~~ het initiatiefvoorstel van Student & Starter d.d. 5 juni 2025;
- Gelet op de artikelen 83, 85, 107, 107 e eerste lid, 108, eerste lid, artikel 147a en artikel 149 van de Gemeentewet;

Overwegende dat het wenselijke is dat de eisen die gelden voor commissieleden, niet raadsleden worden versoepeld. Dat om deze reden aanpassing van de verordening noodzakelijk is;

Besluit de Verordening op de raadscommissies gemeente Utrecht als volgt te wijzigen:

Artikel I

A. Artikel 6, tweede lid, komt te luiden:

De artikelen 10 tot en met 15 van de Gemeentewet zijn van overeenkomstige toepassing op commissieleden die geen raadslid zijn, met dien verstande dat:

a. De vereiste minimumleeftijd zoals genoemd in artikel 10, lid 1 voor commissieleden 16 jaar betreft;
b. Het dagelijks bestuur aan commissieleden voor 6 maanden ontheffing kan verlenen van de verplichting om ingezetene van Utrecht te zijn. Deze ontheffing wordt alleen verleend als het commissielid aantoonbaar woningzoekende is in Utrecht en kan één keer met 6 maanden worden verlengd.

Artikel II

Dit besluit treedt in werking op 1 juli 2025.

Aldus vastgesteld in de openbare raadsvergadering van 12 juni 2025

De burgemeester

Sharon A.M. Dijksma

De griffier,

Miguel Israel

Bijlage:

Overzicht van de wijzigingen in Verordening op de raadscommissies gemeente Utrecht

Bestaande tekst: Nieuwe tekst:

Bestaande tekst:	Nieuwe tekst
Artikel 6 Commissieleden, niet zijnde raadsleden 2. De artikelen 10 tot en met 15 van de Gemeentewet zijn van overeenkomstige toepassing op commissieleden die geen raadslid zijn.	Artikel 6 Commissieleden, niet zijnde raadsleden **2** De artikelen 10 tot en met 15 van de Gemeentewet zijn van overeenkomstige toepassing op commissieleden die geen raadslid zijn, **met dien verstande dat:** **b. De vereiste minimumleeftijd zoals genoemd in artikel 10, lid 1 voor commissieleden 16 jaar betreft;** **c. Het dagelijks bestuur aan commissieleden voor 6 maanden ontheffing kan verlenen van de verplichting om ingezetene van Utrecht te zijn. Deze ontheffing wordt alleen verleend als het commissielid aantoonbaar woningzoekende is in Utrecht en kan één keer met 6 maanden worden verlengd.**

Commissie Veiligheid, Bestuur en Financiën

Dossiernummer	4676
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	5 juni 2025
Agendapunt	12
Titel	Raadsvoorstel Zienswijze Ontwerpbegroting 2026 Belastingsamenwerking gemeenten en hoogheemraadschap Utrecht, inclusief meerjarenperspectief 2027-2029
ID	4898
Behandelend ambtenaar	Jesse Grooteman
Telefoon	0614697572
E-mail	jesse.grooteman@utrecht.nl
Datum collegebesluit	
Geocodering	Stad Utrecht
Thema	Bestuur en ondersteuning
Portefeuillehouder	Wethouder Schilderman
Beleidsveld	Financiën
Referendabel	Nee
Reden niet referendabel	Sub i: Raadsvoorstel over de Wet gemeenschappelijke regeling.
Raadsadviseur (lijst)	Jelmer Lok/Cie Veiligheid, Bestuur en Financiën
Behandelvoorstel	
Resultaat commissiebehandeling	
Resultaat raadsbehandeling	

Geagendeerd	Vergaderdatum
Commissie Veiligheid, Bestuur en Financiën	**5 juni 2025**

Voorgesteld besluit

Gemeente Utrecht

Voorstel aan de gemeenteraad

Zienswijze Ontwerpbegroting 2026 Belastingsamenwerking gemeenten en hoogheemraadschap Utrecht, inclusief meerjarenperspectief 2027-2029

Beleidsveld	Financiën
Organisatieonderdeel	Bedrijfsvoerings- en Strategienetwerk
Opsteller	Jesse Grooteman
Kenmerk	30265498
Vergaderdatum Raad	Volgt
Referendabel	Nee (artikel 1:2 lid 2 onder i Verordening raadgevend referendum)
Geheim	Nee

Het college van burgemeester en wethouders stelt de raad voor te besluiten:

1. De bijgevoegde brief vast te stellen als zienswijze op Ontwerpbegroting 2026 Belastingsamenwerking gemeenten en hoogheemraadschap Utrecht, inclusief meerjarenperspectief 2027-2029 van de BghU , waarin de raad aangeeft in te stemmen met de Begrotingswijzing 2025 en de Ontwerpbegroting 2026, maar de BghU uitdrukkelijk oproept zich te blijven inspannen om de reguliere dienstverlening te verbeteren, de achterstanden in te lopen, de kosten en daarmee de deelnemersbijdrage te beperken en daarbij specifiek aandacht te hebben voor de gevraagde taakstelling en het verzoek om een duurzame huisbankier.

Burgemeester en wethouders van Utrecht,

de secretaris, de burgemeester,

Samenvatting
De raad geeft met de nu voorliggende zienswijzebrief op de Begrotingswijzing 2025 en de Ontwerpbegroting 2026, inclusief meerjarenperspectief 2027-2029 een positieve zienswijze af, maar roept de BghU uitdrukkelijk op zich te blijven inspannen om de reguliere dienstverlening te verbeteren, de achterstanden in te lopen en de kosten en daarmee de deelnemersbijdrage te beperken. De raad vraagt daarbij specifiek aandacht voor de gevraagde taakstelling en het verzoek om een duurzame huisbankier.

Context
Aanleiding
De Belastingsamenwerking gemeenten en hoogheemraadschap Utrecht (hierna: BghU) is een verbonden partij die namens de gemeente Utrecht, hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden (hierna: HDSR) en acht andere gemeenten de uitvoering van lokale heffingen verzorgt.

Het bestuur van de BghU heeft de Ontwerpbegroting 2026, inclusief het meerjarenperspectief 2027–2029, op 2 april 2025 vastgesteld. Deze ligt nu ter inzage en wordt aan alle de deelnemende gemeenteraden aangeboden voor het indienen van een zienswijze. Daarnaast is het jaarverslag 2024 ter informatie beschikbaar gesteld.

De gemeenteraad wordt in de gelegenheid gesteld om uiterlijk op 30 juni 2025 een schriftelijke zienswijze in te dienen bij het bestuur van de BghU ten aanzien van de Ontwerpbegroting 2026 en het meerjarenperspectief 2027-2029.

De ingediende zienswijzen van de deelnemende raden worden betrokken bij de verdere voorbereiding van de definitieve begroting. Deze ligt op 3 september 2025 ter vaststelling voor in de bestuursvergadering van de BghU. De zienswijzen worden daarbij geagendeerd en inhoudelijk besproken. Na vaststelling door het bestuur wordt de begroting ter toetsing aangeboden aan de provincie Utrecht, die als toezichthouder optreedt.

Juridische context
De gemeenteraad wordt, conform artikel 68, derde lid, van de Wet gemeenschappelijke regelingen, in de gelegenheid gesteld om een zienswijze in te dienen.

Beslistermijn
Het bestuur van de BghU verzoekt een eventuele zienswijze vóór 30 juni 2025 in te dienen.

Beoogd effect
Het bestuur van de BghU neemt de zienswijzen van de gemeente mee bij het vaststellen van de begrotingsstukken

Eerdere besluitvorming en informatievoorziening aan de raad
De meerjarenbegroting BghU wordt jaarlijks voor zienswijze aan de gemeenteraad aangeboden.

Beslispunten, Argumenten en Kanttekeningen/Risico’s

Beslispunt	
1	De bijgevoegde brief vast te stellen als zienswijze op Ontwerpbegroting 2026 Belastingsamenwerking gemeenten en hoogheemraadschap Utrecht, inclusief meerjarenperspectief 2027-2029 van de BghU, waarin de raad aangeeft in te stemmen met de Begrotingswijzing 2025 en de Ontwerpbegroting 2026, maar de BghU uitdrukkelijk oproept zich te blijven inspannen om de reguliere dienstverlening te verbeteren, de achterstanden in te lopen de kosten en daarmee de deelnemersbijdrage te beperken en daarbij specifiek aandacht te hebben voor de gevraagde taakstelling en het verzoek om een duurzame huisbankier.

Argumenten	
1.1	De meerjarenbegroting past binnen de kaders van de gemeente Utrecht
	Separaat aan het verbetertraject heeft de BghU een evaluatie en inventarisatie uitgevoerd op de taakomschrijvingen. Daaruit volgt dat er structurele formatie-uitbreiding nodig is bij de afdelingen databeheer en juridische zaken. Dit heeft als gevolg dat de totale deelnemersbijdrage voor 2026 stijgt met 0,82 miljoen euro. De bijdrage voor de gemeente Utrecht betreft 0,37 miljoen euro en dat past binnen onze begroting.
1.2	Door het verzoek aan BghU tot het opstellen van besparingsvoorstellen kan de gemeente tijdig anticiperen op het aankomende ravijnjaar 2026
	De raad verzoekt het bestuur van BghU om dit jaar te komen met concrete besparingsvoorstellen. Op die manier kan de gemeente tijdig anticiperen op het aankomende ravijnjaar 2026.
1.3	De begrotingswijziging 2025[past binnen de kaders van de gemeente Utrecht
	BghU wordt sinds 2023 flink uitgedaagd in het realiseren van hun doelen en ambities. Daartoe is er een verbeterplan opgesteld en zal deze eind 2025 worden afgerond. Ter afronding van het verbeterplan en het op orde houden van de organisatie verzoekt BghU de totale deelnemersbijdrage eenmalig te verhogen met 0,92 miljoen euro. De bijdrage voor de gemeente Utrecht betreft 0,44 miljoen euro en dat past binnen onze begroting.
1.4	Het verzoek aan de BghU om bij de aankomende aanbesteding met betrekking tot de huisbankier over te stappen naar een duurzamere huisbankier
	Net als vorig jaar verzoekt de raad BghU om over te stappen naar een duurzamere huisbankier. Bij uitdagingen vraagt de raad het bestuur van BghU hier tijdig en transparant over te communiceren.
Kanttekeningen/Risico’s	
1.1	Macro-economische factoren kunnen leiden tot druk op de begrotingsruimte vanaf de Ontwerpbegroting 2026 en verder
	Hoewel de Ontwerpbegroting 2026 en verder past binnen de gemeentelijke kaders, bestaat het risico dat zich in de toekomst afwijkingen voordoen. Bijvoorbeeld door hogere inflatie, stijgende cao-afspraken of onverwachte marktontwikkelingen. Deze kunnen hoger uitvallen dan begroot en kan leiden tot druk op de begrotingsruimte.
1.2	Een taakstelling kan leiden tot verslechtering van dienstverlening
	Door het opleggen van een taakstelling bestaat het risico dat er onvoldoende financiële ruimte overblijft voor de uitvoering van niet-wettelijke taken. Dit kan leiden tot versobering van de dienstverlening richting de inwoners.

Financiën
De jaarlijkse bijdrage aan BghU is opgenomen in de begroting van de gemeente Utrecht. De dekking hiervan komt uit het programma Algemene Middelen en Overhead. Binnen dit programma is rekening gehouden met de stijging door indexatie voor 2025 en 2026. De deelnemersbijdrage bedraagt respectievelijk 9,16 miljoen euro voor 2025 en 9,23 miljoen voor 2026.

Vervolg
De zienswijzebrief van de raad wordt, na vaststelling, aan het bestuur van BghU verzonden.

Samen stad maken (voorheen: Participatie)
Er heeft geen participatie plaatsgevonden op dit voorstel. Het betreft hier geen totstandkoming dan wel evaluatie van gemeentelijk beleid of gemeentelijke kaders waarop de participatie- en inspraakverordening van de gemeente van toepassing is.

Communicatie
De zienswijzen die van de deelnemers van BghU worden ontvangen besproken in de vergadering van het bestuur van BghU. BghU maakt de vergaderstukken op haar website openbaar.

(Niet)Referendabel
Op dit raadsbesluit is de Verordening raadgevend referendum gemeente Utrecht niet van toepassing, omdat het een raadsbesluit betreft over stukken van een gemeenschappelijke regeling (artikel 1:2 lid 2 onder i Verordening raadgevend referendum gemeente Utrecht).

Bijlagen
Bijlagen besluitvorming
- Zienswijze Begroting 2026, inclusief meerjarenperspectief 2027-2029.

Bijlagen informatief
- Aanbiedingsbrief Utrecht jaarstukken 2024, begrotingswijzing 2025 en ontwerpbegroting 2026;
- Jaarstukken 2024 (incl. controleverklaring);
- Accountantsverslag 2024;
- Bijlage notitie Begrotingswijzing 2025;
- Ontwerpbegroting 2026 en meerjarenperspectief 2027-2029.
- Raadsbrief Voortgang uitvoering wet WOZ en dienstverlening BghU 2025;
- Informatiememo Voortgang uitvoering wet WOZ en dienstverlening BghU 2025.

Gemeenteraad
Postadres Postbus 16200, 3500 CE Utrecht
Telefoon 14 030
www.utrecht.nl/gemeenteraad

Gemeente Utrecht

VERSIE VOOR BESLUITVORMING

Belastingsamenwerking gemeenten en
hoogheemraadschap Utrecht
M. Vrisou van Eck
Postbus 5150
3502 JD UTRECHT

Behandeld door	Jesse Grooteman	**Datum**	12 juni 2025
E-mail	Jesse.Grooteman@utrecht.nl	**Ons kenmerk**	30265498
Bijlage(n)		**Onderwerp**	Zienswijze meerjarenbegroting 2026-2029
Uw kenmerk			
Uw brief van	28 april 2025		

Geachte mevrouw Vrisou van Eck,

U heeft ons de gelegenheid geboden een zienswijze in te dienen op de Ontwerpbegroting 2026, inclusief het meerjarenperspectief 2026-2028 van de Belastingsamenwerking gemeenten en hoogheemraadschap Utrecht (hierna BghU).

We hebben kennisgenomen van deze Ontwerpbegroting 2026, inclusief meerjarenperspectief 2027-2029, en hebben besloten een positieve zienswijze af te geven. We vragen daarbij wel uw aandacht voor de onderstaande punten:

Ontwerpbegroting BghU 2026
De Ontwerpbegroting BghU 2026 en het meerjarenperspectief 2027-2029 geven inzicht in de doelstellingen en ambities voor de komende jaren. Sinds 2023 zien en merken we dat de BghU wordt uitgedaagd in het realiseren van deze doelen en ambities. Aan de hand van een verbeterplan heeft de BghU samen met de deelnemers en het bestuur toegewerkt naar de realisatie van de organisatiedoelen. In de tussentijd zijn de achterstanden in de aanslagoplegging en de bezwarenafhandeling van oude jaren weggewerkt en is de (telefonische) bereikbaarheid verbeterd.

De ingezette verbeteringen lopen conform plan met als doel om eind 2025 weer op orde te zijn. We moedigen de BghU aan om conform dit plan te blijven werken aan een goede en betrouwbare dienstverlening voor onze inwoners en bedrijven.

Deelnemersbijdrage 2026
Voor 2026 verzoekt de BghU een structurele verhoging van de totale deelnemersbijdrage van 0,82 miljoen euro. Dat is een vijf procent verhoging ten opzichte van de actuele begroting 2025. Het verzoek is ingediend op basis van een evaluatie en inventarisatie van de taakomschrijvingen. Daaruit blijkt dat er sprake is van een toename van het aantal objecten en verdergaande wet- en regelgeving. Mede daardoor vraagt de BghU om formatie-uitbreiding voor de afdelingen databeheer en bedrijfsvoering, zodat na afronding van het verbeterplan (eind 2025) de continuïteit en kwaliteit kunnen worden gewaarborgd.

Datum **8 april 2025**
Ons kenmerk

Taakstelling
In onze zienswijze van vorig jaar hebben wij u verzocht om een procesontwerp op te stellen dat gericht is op het maken van realistische en duidelijke inhoudelijke keuzes, waaronder het afschalen of beëindigen van specifieke taken. Tot op heden is hier echter geen invulling aan gegeven. Wij vragen daarom nadrukkelijk uw aandacht voor dit verzoek en rekenen erop dat het bestuur alsnog concrete besparingsmogelijkheden ontvangt, zodat een besparingspakket van 3% op de programmabegroting 2026 kan worden vastgesteld.

Begrotingswijziging 2025
De kosten voor het verbeterplan dienstverlening voor 2023 en 2024 komen uit op een totaal van 2,4 miljoen euro. Voor 2025 vraagt de BghU een bijdrage van 1,2 miljoen euro. Daarmee komen de kosten voor het verbeterplan uit op 3,7 miljoen euro. De bijdrage wordt onder andere gevraagd voor inzet extern callcenter, inzet van jurist ten behoeve van extra beroepen en inzet extra taxateurs op oude beschikkingen en afhandelen bezwaren.
Zoals de BghU zelf aan geeft in de Ontwerpbegroting 2026 lopen de ingezette verbeteringen conform plan met als doel om eind 2025 weer op orde te zijn. We gaan ervanuit dat de totale kosten binnen het budget blijven.

Gelet op bovenstaande en vooruitlopend op de Ontwerpbegroting 2026 kunnen we ons vinden in de extra verhoging van de totale deelnemersbijdrage van 0,92 miljoen euro voor 2025 (overige deel tussen 1,2 miljoen euro en 0,92 miljoen euro is al reeds gedekt uit o.a. rente- en invorderingsbaten). We zijn dan ook voorstander om de uitdagingen op te lossen door structurele bezetting op cruciale onderwerpen, zoals nu wordt voorgesteld voor databeheer en afhandeling van bezwaarzaken.

Huisbankier
Tot slot verzoeken we, net als in de zienswijze van vorig jaar, dat het doel van de gemeente Utrecht is en blijft dat de BghU per 1 januari 2027 beschikt over een duurzamere huisbankier. Indien de BghU hierin uitdagingen voorziet dan verzoeken we het bestuur van de BghU om hier tijdig en transparant over te communiceren.

Op basis van bovenstaande verzoeken wij de BghU om de signalen mee te nemen in de verdere uitwerking.

Hoogachtend,
Gemeenteraad van Utrecht,

de griffier,
Miguel Israel

de voorzitter,
Sharon A.M. Dijksma

Belastingsamenwerking
gemeenten & hoogheemraadschap Utrecht

BghU
Postbus 5150, 3502 JD Utrecht
Telefoon: 088- 0640200
www.bghu.nl

Aan de gemeenteraad van de gemeente Utrecht
Postbus 16200
3500 CE Utrecht

Utrecht, 10 april 2025

Onderwerp
Jaarstukken 2024, begrotingswijziging 2025 en de Ontwerpbegroting BghU 2026

Geachte leden van de gemeenteraad,

Hierbij bieden wij u ter informatie de jaarstukken BghU 2024 en ter zienswijze de Begrotingswijziging 2025 en de Ontwerpbegroting BghU 2026 aan. Met deze stukken laten wij u zien hoe wij uw belastingtaak efficiënt en kwalitatief goed blijven uitvoeren. U kunt als raad met behulp van deze stukken uw gemeenschappelijke regeling controleren en zo nodig bijsturen.

Jaarstukken 2024
De jaarstukken 2024 en de controleverklaring van de onafhankelijke accountant worden u ter informatie aangeboden. Het jaar is afgesloten met een positief rekeningresultaat van € 28.755. Voor de jaarrekening 2024 is een goedkeurende verklaring verstrekt inzake de getrouwheid.

In de jaarrekening is een rechtmatigheidsverantwoording opgenomen. Geconcludeerd is dat er een begrotingsonrechtmatigheid is boven de verantwoordingsgrens. Er is sprake van een begrotingsoverschrijding van € 2.424.077. Deze overschrijding wordt volledig gecompenseerd door direct gerelateerde opbrengsten en kan daarom als acceptabel worden beschouwd. De accountant stemt hiermee in en constateert dat de rechtmatigheidsverantwoording een getrouwe weergave biedt. Wellicht ten overvloede, het oordeel heeft geen effect op de jaarrekening van de deelnemers zelf.

Daarnaast geeft de accountant drie aandachtspunten voor 2025, welke door ons zullen worden uitgevoerd en daarmee gelijk onze reactie op het verslag vormt, te weten:
1. Doorontwikkeling van de rechtmatigheidsverantwoording en de onderliggende ingerichte interne controle;
2. Verstevigen proces totstandkoming én onderbouwing van de prognoses in de belastingverantwoordingen;
3. Inwerkingtreding Cyberbeveiligingswet en NIS2-regelgeving.

Het resultaat van € 28.755 is conform het besluit van het bestuur toegevoegd aan de bestemmingsreserve huisvesting.

Begrotingswijziging 2025
BghU is de afgelopen tijd flink uitgedaagd in het bieden van haar reguliere dienstverlening en uitvoering Wet WOZ. De oorzaken van de verminderde dienstverlening waren divers zoals onder andere de gevolgen van de ICT- transitie en het werken met nieuwe software, een enorme toename van het aantal bezwaarschriften, krapte op de arbeidsmarkt en de afwaardering oordeel Waarderingskamer. Inmiddels is de dienstverlening verbeterd en werken we er hard aan om in de zomer de achterstanden, behoudens de gebruikelijke werkvoorraad, weggewerkt te hebben. Daarnaast geven we verder vervolg aan de uitvoering van het plan van aanpak Waarderingskamer, waarmee we hopen op korte termijn weer het oordeel Voldoende te verkrijgen.

De begroting 2025 is vastgesteld op basis van de plannen en speerpunten in de eerdere gepresenteerde meerjarenvisie (geïntegreerd in de meerjarenbegroting). De begroting 2025 is opgesteld in het jaar 2024 en vastgesteld in de bestuursvergadering van augustus 2024. De begrotingswijzigingen 2025 staan geagendeerd voor de 2e bestuursvergadering 2025 zodat deze expliciet gekoppeld kunnen worden aan de 1e bestuursrapportage 2025. Omdat we nu al een aantal (meerjarige) wijzigingen zien aankomen zijn deze nu al voorgelegd ter besluitvorming. Onderstaand geeft aanleiding tot het aanpassen van de begroting 2025 en daarmee een wijziging van de deelnemersbijdrage.

In haar vergadering van 2 april 2025 heeft het bestuur besloten de begrotingswijziging 2025 vast te stellen. Het betreft een incidentele wijziging van € 917.852,- voor de voltooiing van alle verbeteracties en het wegwerken van achterstanden, een structurele formatie-uitbreiding vanuit toename van het aantal objecten en verdergaande wet- en regelgeving (zie bijlage notitie begrotingswijziging 2025).
Het is mogelijk dat personeelslasten verder worden opgehoogd vanwege lopende onderhandelingen over CAO-wijzigingen. Dat kan effect hebben op de deelnemersbijdrage. Dit zal in de 1e bestuursrapportage 2025 worden meegenomen en leidt mogelijk tot een 2e begrotingswijziging.

Wij verzoeken u uw zienswijze over deze Begrotingswijziging 2025 uiterlijk 30 juni 2025 schriftelijk kenbaar te maken aan het bestuur. Wij voegen uw reactie samen en verwerken de wijzigingen bij de 1e bestuursrapportage en zullen deze aanbieden en bespreken met het bestuur van BghU. In de vergadering van 2 juli 2025 ligt de 1e bestuursrapportage 2025 ter vaststelling voor aan het bestuur.

Ontwerpbegroting BghU 2026
Op de ontwerpbegroting BghU 2026 kunt u uw zienswijze indienen. In de ontwerpbegroting wordt tevens ter informatie het meerjarenperspectief 2027-2029 aangeboden waarin de ontwikkelingen verder zijn vertaald naar planvorming en financiële consequenties. Deze sluiten aan bij de plannen en speerpunten in de eerder vastgestelde Kadernota 2026-2029.

Het uitgangspunt voor de begroting 2026 is de meerjarenraming jaarsnede 2026 uit de kadernota (inclusief de structurele begrotingswijzigingen uit de 1e begrotingswijziging 2024 welke is vastgesteld in de bestuursvergadering van 26 augustus 2024. De belangrijkste wijzigingen betreffen een hogere personeelslast i.v.m. structurele uitbreiding van de formatie en in de kadernota vastgelegde indexeringen. Deze stijgende lasten worden gedempt door een lagere last bedrijfsvoerings- en ICT-contractkosten en een hogere baat op de post dwangbevelen.

In het algemeen wordt opgemerkt dat de organisatie onder druk staat en de beschikbare middelen mogelijk niet meer toereikend zijn. De risico's zijn opnieuw beoordeeld en maakt dat het weerstandsvermogen op peil is gebracht. Door bovenstaande ontwikkelingen ligt de deelnemersbijdrage voor 2026 op een iets hoger niveau dan de begroting 2025. We blijven streven naar het bieden van goede en betrouwbare dienstverlening en efficiënt objectenbeheer en spannen ons in om de uitvoeringskosten te beperken.

Besparingsmogelijkheden ravijnjaar 2026
In haar vergadering van 2 april 2025 heeft het bestuur aan BghU een taakstelling opgelegd van 3% van de ontwerpbegroting 2026, ca. € 600.000,- vanaf kalenderjaar 2026. Deze taakstelling is nog niet verwerkt in de begroting 2026 die nu voor ligt. BghU is door haar bestuur gevraagd deze taakstelling te vertalen in besparingsvoorstellen. In de vergadering van 2 juli komt BghU met een notitie waarin deze besparingsmogelijkheden, inclusief gevolgen voor de dienstverlening zijn uitgewerkt. Op basis van die notitie wordt het bestuur gevraagd keuzes te maken welke besparingsvoorstellen op te gaan volgen.

Wij verzoeken u uw zienswijze over deze ontwerpbegroting uiterlijk 30 juni 2025 schriftelijk kenbaar te maken aan het bestuur. Wij voegen uw reacties bij de ontwerpbegroting en zullen deze aanbieden aan het bestuur van BghU. In de vergadering van 3 september 2025 ligt de ontwerpbegroting 2026 ter vaststelling voor aan het bestuur. Na vaststelling bieden we deze begroting aan, aan de provincie als toezichthouder.

Wellicht ten overvloede attenderen wij u er op de ontwerpbegroting 2026 ter inzage te leggen en tegen betaling beschikbaar te stellen. De gemeenten en het hoogheemraadschap publiceren deze terinzagelegging en de verkrijgbaarstelling.

Hoogachtend,
Het bestuur, namens deze,
De secretaris,

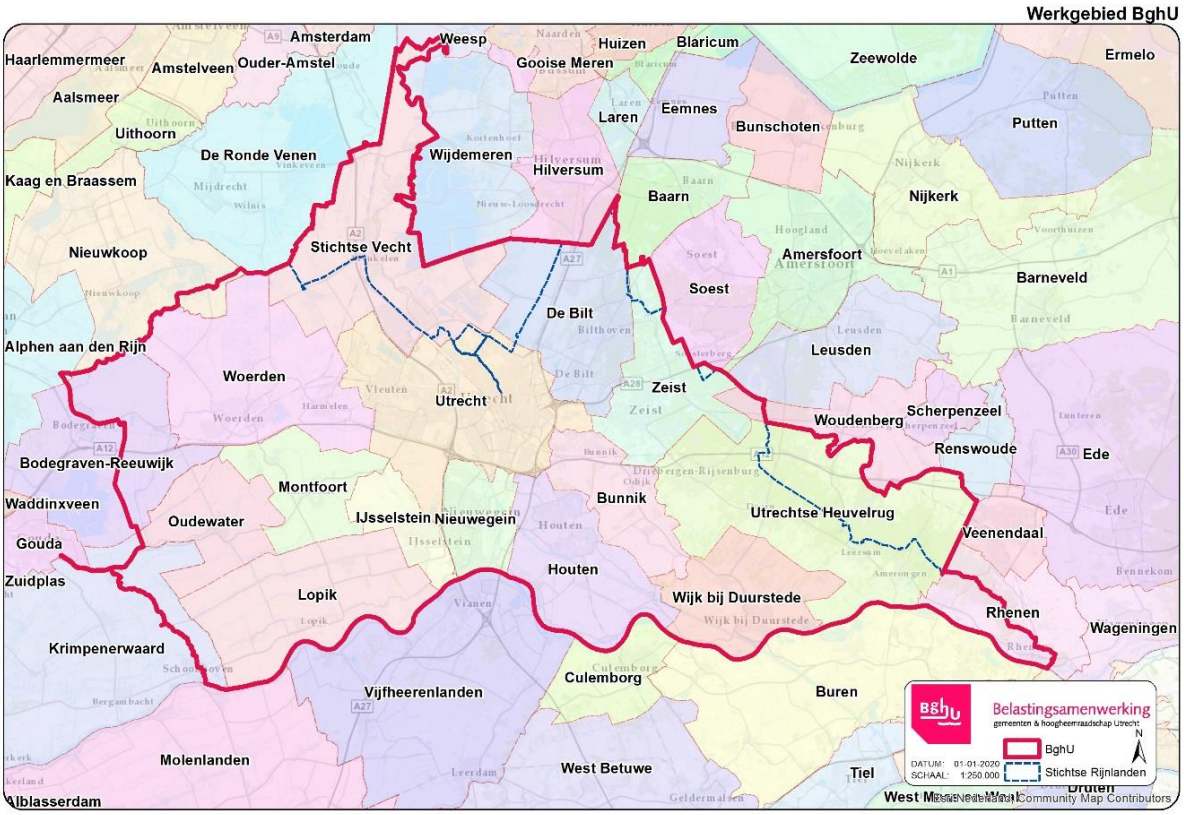
M. Vrisou van Eck MPM

Bijlagen

1. Jaarverslag -en jaarrekening 2024 inclusief controleverklaring
2. Notitie begrotingswijziging 2025
3. Ontwerpbegroting 2026, inclusief meerjarenperspectief 2027-2029

Belastingsamenwerking
gemeenten & hoogheemraadschap Utrecht

Jaarstukken 2024

Flynth Audit B.V.
geheel document digitaal
gewaarmerkt voor identificatiedoeleinden
S.H. 31-3-2025

Inhoudsopgave

Voorwoord 3
1. Jaarverslag 4
1.1. Programmaverantwoording 4
1.1.1. Kernproces Databeheer 4
1.1.2. Kernproces Waardebepaling 9
1.1.3. Kernproces Klantcontact 12
1.1.4. Kernproces Innen 15
1.1.5. Overhead 19
1.2. Paragrafen 22
1.2.1. Lokale heffingen 22
1.2.2. Weerstandsvermogen & risicomanagement 22
1.2.3. Kapitaalgoederen 24
1.2.4. Financiering 25
1.2.5. Bedrijfsvoering 27
1.2.6. Verbonden Partijen 34
1.2.7. Grondbeleid 35
1.2.8. Wet Open Overheid 36
1. Jaarrekening 37
2.1 Staat van Baten en Lasten 2024 37
2.2 Balans ultimo 2024 39
2.3 Waarderingsgrondslagen 40
2.4 Toelichting op de staat van baten en lasten 42
2.5 Toelichting op de balans 45
2.6 Detailtoelichting Wet Normering topinkomens 53
2.7 Realisatie per taakveld 56
2.8 Rechtmatigheidsverantwoording 57
3. Controleverklaring accountant 58

Voorwoord

Met deze jaarstukken kijken we terug op de jaarrekening, het jaarverslag en overige relevante gegevens van BghU over 2024.

Dienstverlening
BghU heeft voor haar tien deelnemers ook in 2024 weer de opgedragen belastingtaken zelfstandig uitgevoerd. Begin van het jaar hebben we voor 356.000 van de ruim 366.000 objecten (woningen en niet-woningen) in ons gebied de WOZ-beschikking gestuurd. In de periode daarna zijn de meeste resterende beschikkingen verstuurd, met ook een restant van 2022 en 2023. Het wegwerken hiervan en van de ontvangen WOZ-bezwaren gebeurt aan de hand van een verbetertraject dat in 2023 is ingezet.

In 2024 zijn 649.000 aanslagen opgelegd (in 2023 605.000) met bijbehorende invordering. Daarop stonden 2.710.000 aanslagregels waarvan 106.000 over oudere belastingjaren. Ter vergelijking voor 2023 waren dat 2.531.000 aanslagregels waarvan 23.400 over oudere belastingjaren. Het gaat om enorme grote productieaantallen, die we zo efficiënt mogelijk verwerken en tegelijkertijd om persoonlijk contact met de inwoners te houden. Er is ruim 690 miljoen (in 2023 € 558 miljoen) aan belastingopbrengsten afgedragen, waarvan 135 miljoen voorgaande belastingjaren betreft. Deze opbrengsten kunnen de deelnemers vervolgens weer inzetten voor onze hoogwaardige infrastructuur in de regio.

Wat betreft de invorderingsacties hebben we in kalenderjaar 2024 bijna 179.000 betalingsherinneringen, aanmaningen, dwangbevelen en hernieuwde bevelen uitgevoerd. In kalenderjaar 2023 bedroeg dit aantal ruim 149.000. In 2024 zijn bijna 12.900 kwijtscheldingsverzoeken binnengekomen. (in 2023 bedroeg dit 12.000)

De planperiode voor het verbetertraject loopt nog. Tijdens het lopende verbetertraject vindt regelmatig afstemming plaats met de Waarderingskamer over de voortgang. Op basis van regulier gehouden onderzoek is aangegeven te mogen beschikken voor 2025.
Wij verwachten dat per 2026 de dienstverlening weer op peil en geborgd is en we blijven de dienstverlening tussentijds verbeteren. Zo is in 2024 een persoonlijke QR-code op het aanslagbiljet ingezet om zaken makkelijker te regelen. Zoals over de betalingswijze, bezwaar maken of een afspraak maken met een taxateur. In de bedrijfsvoering is in 2024 gewerkt aan het verbeteren van de processen, de stuurinformatie en de interne controle borging.

Tot slot is in 2024 vanuit een aanbesteding een nieuwe kantooromgeving ingevoerd, voor zowel de werkplekken op kantoor als voor de thuiswerkplekken.

De ingezette acties en verbeterpunten dragen bij aan onze strategische doelen, namelijk het bieden van goede en betrouwbare dienstverlening en efficiënt objectenbeheer. Daar zetten we ons dagelijks met zo'n 135 collega's graag voor in.

Financiën
De begroting 2024 is in 2023 vastgesteld. Nadien heeft een begrotingswijziging plaatsgevonden maar dit heeft niet geleid tot een aanpassing van de deelnemersbijdrage op het basispakket. Het pluspakket parkeren Utrecht is geëvalueerd en hier heeft een bijstelling op plaatsgevonden. Het totale resultaat over 2024 is uitgekomen op € 28.755.

1. Jaarverslag

In het jaarverslag licht BghU haar prestaties over het afgelopen jaar toe. Dat gaat aan de hand van de BBV-systematiek. Dat betekent dat de toelichting op de resultaten de indeling van de begroting 2024 volgt. De BghU betreft één programma welke is onderverdeeld in vier kernprocessen, te weten Databeheer, Waardebepaling, Innen en Klantcontact. Daarnaast is het programma ondersteunende processen onderdeel van de begroting. Een totaaloverzicht van de baten en de lasten van de programma's is opgenomen in paragraaf 1.1.4.

1.1. Programmaverantwoording

De programmaverantwoording bestaat uit de 2 kernprocessen en de ondersteunende processen. Aan de hand van de drieslag: wat wilden we bereiken in 2024, wat deden we daarvoor en wat waren daarvan de kosten, lichten we in dit deel van het jaarverslag onze resultaten over 2024 toe.

1.1.1. Kernproces Databeheer

In het kernproces Databeheer, zijn de volgende activiteiten ondergebracht:

- In- en uitgaande datastromen vanuit de landelijke voorzieningen BAG, BRK, BRP, HR en LV-WOZ;
- Het verwerken van:
    - De gegevenslevering vanuit gemeenten voor alle leges, grafrechten, precario etc.;
    - De gegevenslevering van derde partijen zoals waterleidingbedrijven;
    - Overige in- en externe datastromen zoals koop-huurinlichtingenformulieren, constateringen door buitendienstmedewerkers, mutatiesignalering, meldingen van inwoners en ondernemers, bezwaar en ontheffingen, etc.;
    - Opleggen van de naheffingsaanslagen parkeerbelastingen gemeente Utrecht;
    - Automatische verminderingsrun voor alle verhuizingen en verminderingen van de grondslagen van alle gemeenten en waterschap;
    - Alle verzoeken om advies vanuit de taxateurs en juristen voor de herwaardering en bezwaarafhandeling;
- Op aanslag brengen van alle gemeentelijke en waterschapsbelastingen;
- De BAG-werkzaamheden voor de gemeente Lopik;
- Het inmeten van WABO-meetverzoeken voor de BAG-afdelingen van de deelnemende gemeenten;
- De uitgaande datastroom van de WOZ-gegevens en waarden richting de LV-WOZ;

Het beheer van deze data maakt dat we uiteindelijk de (gecombineerde) aanslagen van de deelnemers kunnen opleggen.

Wat hebben we bereikt?

Doelstellingen Kwaliteitsnormen Databeheer

Onderwerp	Doelstellingen 2024	Realisatie 2024	Realisatie 2023	Realisatie 2022
Beheer objecten (BAG, BRK)	• 99% van alle WOZ-objecten zijn in het belastingsysteem beschikbaar. Van deze objecten zijn alle gegevens actueel en met de juiste status aanwezig. Alle gegevens die via landelijke voorzieningen of door andere stromen ontvangen worden zijn dagelijks/maandelijks verwerkt. Er zijn geen achterstanden meer over oudere jaren en binnen het huidige belastingjaar aanwezig.	95%	90%	95%
Beheer Eigenaren (BRK)	• Alle WOZ-objecten kennen een eigenaar. De mutaties die maandelijks binnenkomen via de landelijke voorziening worden na	99%	95%	99%

	binnenkomst per omgaande verwerkt. Maandelijks worden er koopinlichting-formulieren verzonden om de toestand van het object ten tijde van de verkoop vast te leggen en het verkoopcijfer als basis te gebruiken voor een juiste WOZ-waarde vaststelling	2x per jaar		
Beheer Gebruikers BRP	• 95% van alle WOZ- en heffingsobjecten kent een actuele gebruiker. De BRP wordt dagelijks verwerkt en kent geen achterstanden.	95%	95%	95%
Beheer Gebruikers (leegstand)	• Het HR is bijgewerkt en niet-woningen zijn zoveel mogelijk voorzien van een actuele gebruiker. Alle objecten die op leegstand staan zijn zowel administratief als ter plaatse gecontroleerd en staan terecht op leegstand.	50%, koppeling nog niet gerealiseerd	50%, koppeling nog niet gerealiseerd	
Beheer Gebruikers (HR)	• Maandelijks worden naar aanleiding van gebruikersmutaties niet-woningen huurinlichtingen verstuurd om de objectkenmerken actueel te houden en de huurcijfers als basis voor de waardering te gebruiken.	2x per jaar	2x per jaar	
Beheer Gebruik/ Verbruik	• Maandelijks worden alle aangeleverde waterverbruikmutaties gekoppeld, gecontroleerd en verwerkt. Er zijn geen achterstanden in de verwerking. De aangeleverde gegevens worden voor meer doeleinden gebruikt dan alleen de grondslagen en kunnen bijvoorbeeld ook gebruikt worden bij de controle van leegstaande woningen/bedrijven of afbakening van objecten.	85%	85%	85%

Kwaliteitsnormen Databeheer

Procesactiviteit	Kwaliteits-kenmerk	Doelstellingen 2024	Realisatie 2024
Bestands-beheer	Bestanden dienen juist, actueel en volledig te zijn	- 99% van alle, in de belastingapplicatie aanwezige gegevens, zijn volledig en correct.	- 95%
		- De gegevens voldoen zodanig dat er een goedgekeurde accountantsverklaring is afgegeven.	- 99%
Aanslag-oplegging	Aanslagen dienen juist, volledig en tijdig te worden opgesteld	- 98% van alle eigenaren en gebruikers hebben op 28 februari 2024 een WOZ-beschikking en aanslag ontvangen.	- 94%
		- De overige 2% die betrekking hebben op het belastingjaar 2024 zijn eind maart verzonden.	- op 1-4-24: 96%
		- Maandelijks worden er aanvullende gebruikersaanslagen verzonden die betrekking hebben op nieuwe gebruikers die zich in de loop van het jaar in het verzorgingsgebied vestigen.	- 99%

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Het kernproces Databeheer is verantwoordelijk voor alle basisgegevens die noodzakelijk zijn om als eindproduct, het opleggen van de gemeentelijke en waterschapsbelasting, te realiseren. Zowel op het gebied van de gecombineerde aanslag als de overige belastingsoorten zoals leges en naheffingsaanslagen parkeerbelastingen. Dit gebeurt op basis van diverse in- en externe gegevensstromen. Een belangrijke interne gegevensstroom is de WOZ-waarde. Deze wordt onder meer voor de WOZ-beschikking en als grondslag voor de OZB-aanslagen gebruikt.
Belangrijk externe gegevensbronnen zijn de landelijke voorziening vanuit het Kadaster (BRK), de Kamer van Koophandel (HR) en persoonsgegevens (BRP). Daarnaast de LV-WOZ brongegevens van de niet-deelnemende gemeenten specifiek voor de waterschapsbelasting van belang. Maar ook heel veel kleinere maar niet minder belangrijke datastromen zoals de vergunningen vanuit de Omgevingswet, eigen waarnemingen en bezwaren. Al deze gegevens leiden uiteindelijk tot een belastingaanslag. Daarmee is databeheer het fundament van het product dat BghU oplevert.

Het afgelopen jaar, is naast de reguliere werkzaamheden ook gewerkt aan het wegwerken van achterstanden en verbeterpunten vanuit de Waarderingskamer. Door de achterstanden zijn de gestelde normen soms niet gehaald, namelijk:

- Alle BAG- en BRK-gegevens te verwerken hoewel het percentage wel is verbeterd. Op grond van het verbeterplan van de Waarderingskamer zal de BAG-WOZ koppeling nog wel verbeterd dienen te worden. Dit is met name voor de volledigheid van de bestanden van belang;
- Beheer gebruikers leegstand woningen. Op dit moment staan er zo'n 9.000 woningen leeg. Dit is op het totale bestand niet heel verontrustend maar in het kader van de woningnood nog steeds een aantal dat nader onderzocht dient te worden. In 2024 is de controle op deze leegstand door andere prioriteiten niet regelmatig in het proces meegenomen. Wel wordt op basis van de gegevens van Vitens met betrekking tot de waterverbruiken of door controles van de buitendienst regelmatig gebruikers gevonden of de aanslag opgelegd aan de eigenaar in het kader van het volgtijdig gebruik;
- Beheer leegstand niet-woningen. Sinds juli 2024 beschikt BghU niet meer over actuele gegevens vanuit de Kamer van Koophandel (Handelsregister). Door gewijzigde dienstverlening en het feit dat landelijk afgesproken is dat er een rechtstreekse koppeling gerealiseerd kan worden met deze

database, is er besloten dat er vanaf dat moment geen bestanden meer door de KvK ter beschikking worden gesteld. Om deze koppeling te implementeren zijn er opschoonacties noodzakelijk geweest in de belastingadministratie. Door de achterstanden waren deze acties en de uitval hierop forser dan verwacht. In december is alle data opgewerkt en voor februari/maart 2025 (na de grote aanslagoplegging) ingepland. De verwachting is dat BghU vanaf 1 april beschikt over een directe koppeling met het Handelsregister. Tot dat moment blijven we reactief handelen. Bedrijven die waren gestopt, melden zichzelf doordat ze vermindering van de aanslag willen ontvangen of de aanslag is retour gekomen omdat ze niet meer gevestigd waren op dit adres. Mede op basis hiervan vinden er controles plaats in de bestanden van de Kamer van Koophandel, buitendienstmedewerker of via internet;
- Beheer gebruikers niet-woningen: het proces om maandelijks de huurinlichtingen formulieren te versturen is eind 2024 ingericht in de belastingadministratie. In 2024 is er daarom wederom voor gekozen om twee keer op een strategisch moment in de waardevaststelling deze actie uit te voeren. Hierdoor er om deze reden geen achterstand ontstaan in de herwaardering;
- Beheer waterverbruik: het maandelijkse percentage gekoppelde watermeters is gelijk gebleven aan 2023 maar nog steeds niet volledig en dus 100%. Dit heeft geen problemen opgeleverd voor de aanslagoplegging alleen heeft dit er in een aantal gevallen toe geleid dat de aanslag later is opgelegd en verstuurd.

Aangaande de doelstellingen kwaliteitsnormen zoals vastgesteld in het uitvoeringsprotocol 2024 wordt toegelicht:
- Het bestandbeheer kan nog niet aan alle doelstellingen voldoen. Net als in 2023 is het door diverse oorzaken en achterstanden niet gelukt om alle percentages te verhogen naar het afgesproken niveau;
- Dit heeft er ook toe geleid dat een gedeelte van de beschikkingen en aanslagen niet conform planning al in februari 2024 opgelegd kon worden. Dat leidde er onder andere toe dat door deze foutieve of onvolledige basisgegevens de WOZ-waarde niet wordt vastgesteld waardoor deze niet voorhanden was om te beschikken en als grondslag te gebruiken voor de aanslagen OZB. Ook de wettelijke 98% eind maart is daardoor niet gehaald. Op 1 januari 2024 was nog bijna 5% van de beschikkingen om die reden niet verzonden. Wel is de keuze gemaakt om vanaf 1 april alle gebruikersbelastingen van eigenaren op aanslag te brengen. Dit betekent dus dat eigenaren van woningen of niet-woningen wel hun gebruikersbelastingen hebben ontvangen maar nog niet de WOZ-waarde gerelateerde belastingen zoals de OZB;

Software
In 2024 konden eindelijk de laatste aanslagen die eigenlijk voor de conversie van oktober 2022 hadden moeten worden opgelegd, verzonden worden. Dit was grotendeels handmatig werk waarbij veel ondersteuning is verleend door tijdelijke medewerkers. Dat betekent ook dat de belastingjaren 2021 en 2022 wettelijk op 31 december 2024, vanuit volledigheid, met succes konden worden afgesloten. Sindsdien kan op een normale manier met het belastingsysteem gewerkt worden.

Procesverbeteringen
Vanwege het wegwerken van achterstanden hebben meerdere activiteiten een langere doorlooptijd gekend. Tevens is een aantal procesonderdelen verbeterd. Zo is de aansluiting op het handelsregister, de invoering van DIFTAR (gedifferentieerd tarief) afvalstoffenheffing, de voorbereiding voor de aanpassing van de Waterschapswet (2026) opgepakt en zijn de eerste procesverbeteringen op de bestaande belastingprocessen doorgevoerd.

Capaciteit
In 2024 zijn alle vacatures die begin van het jaar nog open stonden en door tijdelijke krachten werden ingevuld, weer door vaste medewerkers opgevuld. Deze nieuwe medewerkers waren allen eind 2024 volledig opgeleid. De bemensing wordt als ontoereikend ervaren vanuit de groei van het aantal objecten en wijzigingen vanuit wet- en regelgeving. Parallel aan het wegwerken van de achterstanden wordt een nadere analyse uitgevoerd op de benodigde capaciteit.

Wat heeft het gekost?

Onderstaand overzicht laat de kosten zien voor het proces Databeheer. De personele lasten zijn toegerekend op basis van feitelijke uitgaven, de overige kosten op basis van een directe koppeling van de geleverde diensten in het kader van dit onderdeel.

Staat van Baten en Lasten 2024	
Bedragen in euro's	**Databeheer**
Rente en afschrijving	**€ 0**
Personele lasten (incl. inhuur)	**€ 2.791.754**
Lasten personeel in dienst	*€ 2.026.177*
Inhuurlasten	*€ 765.577*
Materiële lasten	**€ 533.892**
ICT-Transitie naar SAAS eenmalig	*€ 0*
ICT-contractkosten jaarlijkse volume	*€ 201.099*
Bedrijfsvoeringskosten	*€ 332.793*
Proceskostenvergoeding WOZ	*€ 0*
Onvoorzien	**€ 0**
Totale lasten	**€ 3.325.647**
Dwangbevelen	€ 0
Overig	€ 2.080
Totale baten	**€ 2.080**

1.1.2. Kernproces Waardebepaling

Het kernproces Waardebepaling richt zich op de waardering van objecten en de uitvoering van de Wet WOZ. Uiteindelijk resulteert dit in een waarde die de basis vormt voor de WOZ-beschikking. Waardebepaling handelt ook de WOZ-bezwaren die binnenkomen naar aanleiding van de WOZ-beschikkingen af. Het proces van de bezwaarafhandeling wordt daarbij sterk beïnvloed door de instroom van WOZ-bezwaren van de zogenaamde No Cure No Pay Bureaus (NCNP-bureaus). De Waarderingskamer ziet toe op de kwaliteit van het WOZ-proces.

Doelstellingen Waardebepaling

- Beoordeling Waarderingskamer van "moet verbeterd worden" naar minimaal "voldoende";
- Goede waardebepaling van de objecten uitgaande van correcte en accurate objectkenmerken in de WOZ-applicatie;
- Alle ingediende WOZ-bezwaarschriften woningen dienen 31 december van het belastingjaar 100% afgehandeld te zijn;
- De afhandeling van de gemachtigde (NCNP) WOZ-bezwaren dienen voor 1augustus afgehandeld te zijn;
- We streven naar een reductie van de aantallen WOZ-bezwaren, door meer aan de voorkant van het bezwaarproces de regie te nemen en meer bezwaren op informele wijze af te handelen;
- We streven naar een reductie van de inhuur, door bij te zijn op al onze kernprocessen en nergens achterstanden te laten ontstaan;

Wat hebben we bereikt?

Kwaliteitsnormen Waardebepaling

		Doelstelling 2024	Realisatie 2024
Procesactiviteit Waardebepaling (WOZ)			
Het op grond van de Waarderingskamer tijdig mogen beschikken	Op 28 februari zijn meer dan 98% van alle objecten voorzien van een actuele waarde en kunnen beschikt worden. Het aantal geblokkeerde objecten is tot een minimum gereduceerd.	98%	96,1%
Procesactiviteit Afwikkeling WOZ-bezwaren *)			
Afhandeling van de WOZ-bezwaren binnen bepaalde termijnen	90% van alle bezwaren zijn voor 1 oktober gereed, de overige 10%, die in de loop van het jaar zijn binnengekomen, voor 31 december.	90% 10%	32% 63%

*) Door technische problemen zijn de meeste bezwaren pas in het laatste kwartaal 2024 afgehandeld. Op 31 december 2024 was 95% van de bezwaren op uitspraak verstuurd.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Voortgang Plan van Aanpak Waarderingskamer

In 2024 is, naast de reguliere werkzaamheden, veel inzet gepleegd op de achterstanden van de nog te beschikken objecten 2022 en gedeeltelijk 2023 en 2024 en de oude bezwaarschriften woningen WOZ t/m 2021. Doelstelling is om de achterstanden beschikkingen te hebben bijgewerkt voor 1 juli 2025 en woning bezwaren oude jaren (voor 2025 binnengekomen) te hebben bijgewerkt voor 1 juli 2025. De bezwaren niet-woningen kosten qua afhandeling meer tijd, mede gelet op de complexiteit van grote objecten met de daarbij behorende jurisprudentie alsmede de lastige invulling van capaciteit van inhuur.

De organisatie staat in ieder geval tot en met 2025 voor een grote opgave in zowel de achterstanden weg te werken als ook de kwaliteit te borgen. Ook voor 2025 zullen meerdere optimalisatie controles worden ingepland met de Waarderingskamer om toe te werken naar een nieuw breed onderzoek naar de kwaliteit.

Voormeldingen en Koopinlichtingen-formulieren (KIF)
Eind 2024 is gestart met het verzenden van voormeldingen en koopinlichtingen-formulieren (KIF's) aan een geselecteerde groep belanghebbenden van WOZ-objecten. Gepland was om hiermee eerder in 2024 te starten. De reden waarom hiermee pas eind van het jaar is gestart, was omdat de software hiervoor nog niet eerder klaar was en dat een landelijke pilot voor een versimpelde wijze om objectkenmerken te verzamelen was vertraagd. BghU wilde de eerste resultaten van deze pilot eerst afwachten.
Door middel van deze gerichte informatieformulieren kunnen de gegevens die voor de waardebepaling worden gebruikt inzichtelijk en controleerbaar worden gemaakt voor belanghebbenden. De controle van objectkenmerken door belanghebbenden zelf resulteren uiteindelijke in betrouwbaardere en correctere taxaties. Ook kan hierdoor een bezwaarafname worden bewerkstelligd. De taxateur kan zelf aangeven welke objecten hiervoor in aanmerking moeten komen. Voor het gericht sturen van deze formulieren kan de bezwarenanalyse over 2024 wellicht duidelijkheid verschaffen in welke gebieden de bezwaren tegen de objectkenmerken een groot aandeel hebben. In 2024 zijn 2.000 KIF's van woningen verzonden, waarvan 35% ingevuld retour is gekomen. Met de voormelding is nog in een kleine oplage getest. Vanaf Q2 2025 zullen zowel de voormeldingen als de KIF's maandelijks worden verstuurd zodat BghU voldoet aan de eis van de Waarderingskamer om jaarlijks 20% van het WOZ-bestand te controleren op de juistheid van de objectkenmerken.

Capaciteit
Het beheersgebied van BghU groeit nog steeds jaarlijks door nieuwbouw van woningen en niet-woningen of transformaties van gebouwen. Door de objectengroei, meer bezwaren door de NCNP-bureaus en meer beroepen was de personele capaciteit in het procesteam ook in 2024 kwetsbaar. Naast de kwantitatieve toename van aantallen objecten en bezwaren, is ook de kwaliteit van het kennisniveau in brede zin een aandachtspunt. Het is in de huidige tijd lastig om ervaren vakspecialisten aan te trekken. Hierdoor gaat voor de zittende medewerkers veel tijd zitten in het inwerken en begeleiden van nieuwe onervaren collega's. In 2024 is 3fte-vacatureruimte opengesteld voor extra taxateurscapaciteit. Deze zijn per 1-1-2025 allemaal ingevuld, waardoor de personele capaciteit binnen de toegestane formatie weer op orde is. Ook is het proces van functiewaardering in 2024 afgerond waardoor het salarisniveau voor de functie taxateur beter aansluit op het landelijke beloningsniveau voor dit soort functies.

Procesverbeteringen
In 2024 is doorgegaan met procesverbeteringen en zijn optimalisatieslagen gemaakt, zoals het geautomatiseerd versturen van uitspraken op bezwaar. Door veel inzet van de medewerkers zijn de targets voor 1 oktober 70% waardering van objecten en op 1 december 90% waardering gereed voor de tariefaanlevering deelnemers en controle Waarderingskamer in 2024 voor de meeste gemeenten op tijd gerealiseerd.

Met ingang van 2024 is een QR-code toegevoegd op de belastingaanslag. Hiermee kunnen inwoners om op een zo laagdrempelig mogelijke manier digitaal een bezwaar indienen. Deze QR-code is in 2024 ook gebruikt voor de nieuwe afsprakenmodule voor telefonisch klantcontact met de taxateur alsmede voor het maken van een afspraak op locatie. Door dit informele bezwarentraject beter te organiseren en de geautomatiseerde ondersteuning, heeft dit in 2024 geleid tot minder bezwaren dan in 2023.

	Aantal 2023	%	Gerealiseerd Aantal 2024	Gerealiseerd %
Digitaal	10.545	41,5%	4.992	34,7%
NCNP (gemachtigden)	12.909	50,8%	8.386	58,3%
Schriftelijk (per post)	1.945	7,7%	1.012	7,0%
Totaal	25.399		14.390	

Bezwaarafhandeling

2024 geeft het volgende beeld van bezwaren:

bezwaren 2024 ingediend door:	woningen	niet woningen	Object-niveau woningen	objectniveau niet-woningen
Belanghebbenden	5.363	405	7294	861
NCNP	8.050	336	9.528	
Overig	134	102	1.716	
Ambtshalve	448	101	1.796	142
Informeel	1.446	74	1454	110

Ondanks de oproep aan de inwoner om zelf bezwaar in te dienen of hiervoor eerst een afspraak in te plannen met een taxateur, waren de ingediende bezwaren door de NCNP-bureaus in 2024 toch nog aan de hoge kant. Ook de nieuwe wetgeving voor reductie van de proceskostenvergoeding aan de NCNP-bureaus en uitbetaling van eventuele proceskostenvergoeding aan de belanghebbenden zelf, heeft nog niet geholpen de aantallen NCNP bezwaren te verlagen.
Op 31-12-2024 was 95% van de bezwaren afgehandeld. Voor het restant is een verdagingsbrief gestuurd, en wordt gestreefd deze binnen de termijn van 6 weken af te handelen.

Wat heeft het gekost?

Onderstaand overzicht laat de kosten zien voor het proces Waardebepaling. De personele lasten zijn toegerekend op basis van feitelijke uitgaven, de overige kosten op basis van een directe koppeling van de geleverde diensten in het kader van dit onderdeel.

Staat van Baten en Lasten 2024	
Bedragen in euro's	**Waardebepaling**
Rente en afschrijving	**€ 0**
Personele lasten (incl. inhuur)	**€ 3.508.960**
Lasten personeel in dienst	*€ 2.485.098*
Inhuurlasten	*€ 1.023.862*
Materiële lasten	**€ 1.463.986**
ICT-Transitie naar SAAS eenmalig	*€ 0*
ICT-contractkosten jaarlijkse volume	*€ 208.579*
Bedrijfsvoeringskosten	*€ 47.281*
Proceskostenvergoeding WOZ	*€ 1.208.126*
Onvoorzien	**€ 0**
Totale lasten	**€ 4.972.946**
Dwangbevelen	€ 0
Overig	€ 0
Totale baten	**€ 0**

1.1.3. Kernproces Klantcontact

Binnen het kernproces Klantcontact worden werkzaamheden verricht die betrekking hebben op direct contact met de inwoner en de ondernemer. Denk hierbij aan het beantwoorden van vragen die via de telefoon worden gesteld. Daarnaast zijn onze inwoners ook welkom op kantoor aan het loket op de 2e verdieping. De binnengekomen post en de digitale contactformulieren worden verwerkt. Tevens worden de binnengekomen bezwaarschriften afgehandeld binnen de diverse clusters.

Wat hebben we bereikt?

Doelstellingen Klantcontact

Verbeteren (telefonische) bereikbaarheid.
Het verder optimaliseren van de verschillende kanalen. Een onderdeel hiervan is onze telefonie-oplossing. De communicatie naar onze inwoners en ondernemers is begrijpelijk, zowel op de website als in onze brieven.

Procesoptimalisatie en kwaliteitsverbetering.
Door procesoptimalisatie kunnen wij efficiënter werken. De basis hierbij is wat levert het op voor onze klant. Het zogenaamde lean principe. In kleine stapjes verbeteren en waarde toevoegen voor de klant (inwoner).

V*erdere ontwikkeling medewerkers.*
Extern winnen is intern beginnen. Wij willen dat iedere medewerker van BghU ook ambassadeur is. Het Talenten traject dat BghU breed is doorlopen, is onderdeel van ons handelen.

Communicatie over de afdelingen heen verbeteren.
BghU breed meer van elkaars handelen op de hoogte zijn.

Meten is weten
Op basis van cijfers, sturen op achterstanden, werkvoorraden. Meer datagedreven werken.

Kwaliteitsnormen Klantcontact

Telefonische dienstverlening

Doelstelling 2024	Gerealiseerd 2024	Gerealiseerd 2023	Gerealiseerd 2022
Procesactiviteit: Communicatie (telefonisch)			
Kwaliteitskenmerk: Op een vriendelijke en professionele wijze klant te woord staan			
Binnen 60 seconden de telefoon opnemen	44%	38%	47%
Maximaal 1x doorverbinden	99%	99%	99%
Terugbelafspraak binnen twee werkdagen	78%	65%	97%

We hebben zo'n 15% minder telefoon aangeboden gekregen in 2024. Van het aanbod hebben we meer telefoontjes opgenomen dan in 2023. We hebben het aantal gemiste telefoontjes met ruim de helft kunnen terugbrengen. Het servicelevel steeg met 6%, waardoor er ruim 6.250 telefoontjes meer binnen de 60 seconden werden opgenomen.

Ten opzichte van 2023 hebben we in 2024 zo'n 10% meer invorderingsdocumenten verstuurd (15.352 herinneringen, aanmaningen en dwangbevelen meer).
Ten opzichte van 2023 hebben we in 2024 zo'n 7% meer aanslagen verstuurd (43.816 aanslagen meer).
We hebben in 2024 meer verstuurd, terwijl het aanbod aan telefonie daalde. Dus ondanks dat we meer contact hebben gezocht met de inwoner, heeft dit minder telefoontjes opgeleverd.

Dit heeft oorzaken:

- De afsprakenmodule voorkwam herhaalverkeer.
- De inhaalslag met betrekking tot het versturen van aanslagen oudere jaren, zorgde voor minder herhaalverkeer (waar blijft mijn aanslag).
- Meer medewerkers beschikbaar voor telefonie.
- De inzet van een extern, gespecialiseerd callcenter.
- Een nieuw KCC-applicatie met een beter ingericht telefoonmenu met verwachtingen ten aanzien van de wachttijd (wachtteksten i.p.v. constante stilte).

Afwikkeling bezwaren

Doelstelling 2024	Gerealiseerd 2024	Gerealiseerd 2023	Gerealiseerd 2022
Procesactiviteit: Verzoek, bezwaar en beroepsschriften			
Kwaliteitskenmerk: Afwikkelen binnen wettelijke gestelde termijnen			
Heffingsbezwaren binnen < 6 weken	49%	26%	63%
Parkeren binnen < 6 weken	54%	41%	23%

Het aantal in 2024 opgelegde belastingaanslagen is aanzienlijk gestegen. Doorgaans gaat een klein percentage van alle opgelegde belastingaanslagen in bezwaar. In dit licht is het logisch dat het aantal bezwaarschriften is gestegen. Echter, een stijging van het aantal bezwaarschriften heeft gevolgen voor de werklast. Door inhuur op de afhandeling op algemene bezwaren en op parkeerbezwaren sturen we bij om dichter bij de doelstelling te blijven.

De instroom van het aantal bezwaarschriften gericht tegen de naheffingen parkeerbelasting blijft hoog. De uitbreiding van het gebied betaald parkeren in Utrecht veroorzaakt een stijging, maar een aanzienlijk deel van de bezwaarschriften handelt over de door de gemeente Utrecht uitgegeven vergunningen die door de vergunninghouder niet tijdig wordt verlengd. Om de instroom te verminderen vindt afstemming plaats met gemeente Utrecht.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Door aanpassingen in onze communicatie, door het inzetten van een flexibele schil (extern callcenter) en het structureel reguleren van terugbelverzoeken ten aanzien van WOZ-gerelateerde vragen (afsprakenmodule met behulp van een QR-code) hebben we meer grip gekregen op het klantcontact, waarbij vooral herhaalverkeer rondom terugbelafspraken zijn voorkomen. Hoewel het aanbod daalde ten opzichte van 2023, was het aanbod in 2024 nog altijd ongeveer 40% hoger dan in dezelfde periode in 2022.

Om onze dienstverlening verder te verbeteren is door middel van een aanbesteding in 2024 een nieuwe KCC- applicatie gezocht. Vanaf medio juli wordt gewerkt met KPN Genesys. Door slimme toepassingen komt de klant op basis van het onderwerp van de vraag sneller bij de juiste medewerker uit. In het geval dat de klant moet wachten op een beschikbare medewerker, krijgt de klant informatie over de wachtrij (positie) en mogelijkheden voor zelfservice en wordt de klant een klanttevredenheidsonderzoek aangeboden. De nieuwe KCC-applicatie biedt mogelijkheden voor nog meer klantvriendelijke oplossingen, die BghU in de toekomst wil verkennen en gebruiken. Op dit moment is de basis ingericht.

Voor het zo goed mogelijk communiceren met onze inwoners en ondernemers zijn richtlijnen opgesteld en weergeven in ons communicatieplan. Om onze dienstverlening continue te verbeteren, leren we ook van de feedback van onze inwoner. We verbeteren onze brieven en voeren verbeteringen door in de website. We hebben een begin gemaakt om onze brieven op B1-niveau op te stellen, zodat deze duidelijk zijn voor de inwoner en ondernemer.

Wat heeft het gekost?

Onderstaand overzicht laat de kosten zien voor het proces Klantcontact. De personele lasten zijn toegerekend op basis van feitelijke uitgaven, de overige kosten op basis van een directe koppeling van de geleverde diensten in het kader van dit onderdeel.

Staat van Baten en Lasten 2024	
Bedragen in euro's	**Klantcontact**
Rente en afschrijving	**€ 0**
Personele lasten (incl. inhuur)	**€ 2.384.180**
Lasten personeel in dienst	*€ 1.256.812*
Inhuurlasten	*€ 1.127.368*
Materiële lasten	**€ 10.928**
ICT-Transitie naar SAAS eenmalig	*€ 0*
ICT-contractkosten jaarlijkse volume	*€ 10.928*
Bedrijfsvoeringskosten	*€ 0*
Proceskostenvergoeding WOZ	*€ 0*
Onvoorzien	**€ 0**
Totale lasten	**€ 2.395.108**
Dwangbevelen	€ 0
Overig	€ 0
Totale baten	**€ 0**

1.1.4. Kernproces Innen

Het betreft het innen van de belastinggelden door middel van betalingsregelingen, het afhandelen van kwijtscheldingsverzoeken, het aanmanen van klanten, met allerlei vormen van beslag, schuldsaneringen en faillissementen en met het voorbereiden van de dossiers voor de deurwaarders. Tevens houdt men zich bezig met het verwerken van betalingen. Zowel de binnendienst als de deurwaarders zetten bij de tenuitvoerlegging (de laatste handeling om tot inning van de belastinggelden te komen) sterk in op contact met de belanghebbenden.

Vroegtijdig in contact te komen met de belanghebbende geeft ons inzicht in de schuldenpositie. Hierdoor kunnen we beter inspelen op de situatie. Sociaal invorderen en persoonlijk contact met de klant zal moeten leiden tot een verbetering van de schuldenpositie van de belanghebbenden. Tevens is er contact met de sociaal raadslieden van de diverse gemeenten. Er worden voorlichtingsbijeenkomsten georganiseerd.

Wat hebben we bereikt?

Doelstellingen Innen
Verbeteren (telefonische) bereikbaarheid.
Het verder optimaliseren van de verschillende kanalen. Een onderdeel hiervan is onze telefonie-oplossing. De communicatie naar onze inwoners en ondernemers is begrijpelijk, zowel op de website als in onze brieven.

Procesoptimalisatie en kwaliteitsverbetering.
Door procesoptimalisatie kunnen wij efficiënter werken. De basis hierbij is wat levert het op voor onze klant. Het zogenaamde lean principe. In kleine stapjes verbeteren en waarde toevoegen voor de klant (inwoner)

Verdere ontwikkeling medewerkers.
Extern winnen is intern beginnen. Wij willen dat iedere medewerker van BghU ook ambassadeur is. Het Talenten traject dat BghU breed is doorlopen, is onderdeel van ons handelen.

Communicatie over de afdelingen heen verbeteren.
BghU breed meer van elkaars handelen op de hoogte zijn.

Meten is weten
Op basis van cijfers, sturen op achterstanden, werkvoorraden. Meer datagedreven werken.

Kwaliteitsnormen betalingsverwerking

Doelstelling 2024	Gerealiseerd 2024
Procesactiviteit: Betalingsverwerking Kwaliteitskenmerk: Tijdige verwerking binnen gekomen betalingen	
95% van de binnengekomen betalingen zijn binnen 7 dagen verwerkt, de overige 5% binnen 1 maand.	98% 99%

Kwaliteitsnormen invorderingsmaatregelen

Doelstelling 2023	Gerealiseerd 2024	Gerealiseerd 2023	Gerealiseerd 2022
Procesactiviteit: Invorderingsmaatregelen Nastreven van de volledige betaling van de belastingaanslagen			
< 3% van de vorderingen ouder dan 1 jaar	0,7%	3%	3%
< 1% van de vorderingen ouder dan 18 maanden	0,6%	1,1%	1,2%
< 0,01 ouder dan 3 jaar	0,26%	%	0,17%

We zien positieve resultaten op dit onderdeel. Het invorderproces heeft enkele inhaalslagen kunnen maken: regelmaat in het proces, op orde brengen van de personele capaciteit (deels door inhuur), extra inzet op de sociale (dwang)invordering en een intensivering van het proces rondom de wielklem, waardoor de lastig te vorderen bedragen makkelijker vorderbaar worden.

Het percentage ouder dan 3 jaar laat een stijging zien. Dit betreft met name de naheffingsaanslagen parkeren en dan ook nog specifiek de buitenlandse kentekens.

De aanbesteding voor de dwanginvordering is eind 2024 afgerond. Gedurende de aanbestedingsperiode zijn er geen hernieuwde bevelen betekend in het buitengebied. Volgend jaar zal het invorderproces weer extra slagen kunnen maken. Ook dan zal BghU zich blijven inzetten om de invordering zo sociaal mogelijk in te steken.

Kwaliteitsnormen Kwijtschelding

Doelstelling	Realisatie 2024	Realisatie 2023	Realisatie 2022
Procesactiviteit: Aanvragen kwijtschelding Kwaliteitskenmerk: Correcte en tijdige uitspraken			
Afwikkelen binnen 8 weken	38%	30%	31%

In 2024 is het proces Kwijtschelding herijkt. Dit heeft geleid tot procesoptimalisatie die hand in hand gaat met verbeteringen in onze belastingapplicatie Gouw. Voor de klant betekent dit onder andere dat op het moment dat we een verzoek tot informatie doen voor het aanleveren van stukken en de klant heeft deze nog niet aangeleverd dat we automatisch een reminder eruit doen om hem hieraan te herinneren. Op het moment dat wij de klant verzoeken om informatie, kunnen we het verzoek tot kwijtschelding niet afhandelen. Dit wordt nu meegerekend in de afhandeltijd, waardoor de termijn van 8 weken al snel wordt overschreden. Dit betekent dat we de kwaliteitsnormen aanpassen aan reële doelen. Dit heeft bijvoorbeeld ook te maken met de tijd dat de dossiers bij het Inlichtingen Bureau liggen.

Door een grote regelmaat in de toetsing bij het Inlichtingen Bureau, wisselt BghU iedere twee weken informatie uit met het Inlichtingen Bureau. Door een strenge controle op de adviezen van het Inlichtingen Bureau, waarbij de adviezen worden afgezet tegen de adviezen en kwijtscheldingsverzoeken van voorgaande jaren, is BghU niet in alle gevallen afhankelijk van de informatievoorziening vanuit de aanvragen, waardoor het BghU beter lukt om kwijtscheldingsverzoeken beter en sneller op uitspraak te brengen. Klanten worden minder belast met administratieve moeilijkheden en krijgen sneller een uitspraak op hun verzoek om kwijtschelding.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Een continu proces van procesoptimalisatie waarbij gestart is met het proces Kwijtschelding. Daarnaast meten van de kwaliteit van onze processen. In 2024 is een intern controleplan opgesteld waarin ook wordt aangegeven hoe wij onze kwaliteit toetsen. Voor het proces Kwijtschelding heeft dit tot nieuwe KPI's geleid en wordt er maandelijks een interne controle uitgevoerd.

Proceskostenvergoeding

Het grootste deel betaalde proceskostenvergoeding betreffen ingediende bezwaar- en beroepschriften door de NCNP-bureaus. Het afgelopen boekjaar betrof dat 50% van de ingediende WOZ-bezwaren. Dit kost niet alleen meer tijd in de bezwaarafhandeling (elk ingediend bezwaar is een hoorzitting) maar ook de administratieve belasting is enorm. Eveneens kost elke waardevermindering de organisatie proceskostenvergoeding in bezwaar en beroepsfase. De proceskostenvergoeding 2024 bedraagt € 1.208.126,--.

	Totale materiele lasten BghU		Aandeel proceskosten	
	Begroting	Realisatie	% begroot	% realisatie
Boekjaar 2017	€ 5.626.000	€ 5.448.608	5,8%	6,8%
Boekjaar 2018	€ 5.592.000	€ 5.756.712	6,5%	6,4%
Boekjaar 2019	€ 5.681.000	€ 5.921.396	7,5%	11,0%
Boekjaar 2020	€ 6.181.000	€ 6.054.058	11,3%	13,6%
Boekjaar 2021	€ 5.759.000	€ 5.205.659	13,9%	21,1%
Boekjaar 2022	€ 8.224.000	€ 7.138.302	13,4%	14,1%
Boekjaar 2023	€ 7.927.000*	€ 7.389.925	17,1%	18,4%
Boekjaar 2024	€ 6.963.607	€ 7.882.500	17,3%	15,3%

*= incl. € 525.000 onttrekking aan reserves

Wat heeft het gekost?

Onderstaand overzicht laat de kosten zien voor het proces Innen. De personele lasten zijn toegerekend op basis van feitelijke uitgaven, de overige kosten op basis van een directe koppeling van de geleverde diensten in het kader van dit onderdeel.

Staat van Baten en Lasten 2024	
Bedragen in euro's	**Innen**
Rente en afschrijving	**€ 0**
Personele lasten (incl. inhuur)	**€ 1.808.779**
Lasten personeel in dienst	*€ 1.568.535*
Inhuurlasten	*€ 240.244*
Materiële lasten	**€ 218.624**
ICT-Transitie naar SAAS eenmalig	*€ 0*
ICT-contractkosten jaarlijkse volume	*€ 18.087*
Bedrijfsvoeringskosten	*€ 200.536*
Proceskostenvergoeding WOZ	*€ 0*
Onvoorzien	**€ 0**
Totale lasten	**€ 2.027.403**
Dwangbevelen	€ 2.067.400
Overig	€ 0
Totale baten	**€ 2.067.400**

1.1.5. Overhead

De ondersteunende processen hebben als doelstelling het adviseren, ondersteunen en ontzorgen van de deelnemers rond het belastingproces. Hierdoor zijn de deelnemers in staat om rechtsgeldige belastingverordeningen en -tarieven vast te stellen en zijn zij “verzekerd” van de geraamde belastingopbrengsten. Daarnaast vallen hier de ondersteunende activiteiten onder ten behoeve van het primaire proces.
De directie, de staf en alle overige ondersteunende activiteiten ten behoeve van het primaire proces zijn binnen dit onderdeel ondergebracht. Hieronder vallen de taken met betrekking tot de interne bedrijfsvoering, de interne controlewerkzaamheden, de financiële administratie, de informatie- en communicatietechnologie, communicatie, juridische zaken, inkoop en de HR-werkzaamheden.

Wat hebben we bereikt?

Binnen het programma overhead is de realisatie van de doelstellingen, als volgt:

- Kantoorautomatisering en -inrichting passend bij hybride werkvorm (deels thuis, deels kantoor, videobel mogelijkheden, flexibele kantoorindeling voor diverse werkvormen en -groepen).
- Klachtenbehandeling, klachten naar tevredenheid af te handelen.
- Optimale communicatie-uitingen, conform geldende overheidsuitgangspunten.
- Regievoering, ambtelijke efficiënte en eenduidige afstemming met onze deelnemers.
- Voortgang rapporteren belastingopbrengsten.
- Juridische ondersteuning bieden intern en aan de deelnemers.
- Gevraagd of ongevraagd adviseren over de informatievoorziening met als doel deze gebruiksvriendelijk, efficiënt, effectief en veilig beschikbaar te stellen voor BghU en de belastingplichtigen.
- Informatieveiligheid: toereikende capaciteit bepalen m.b.t. de vakkundige inzet van de Privacy Officer (PO), Functionaris Gegevensbescherming (FG) en CISO om zelfstandig aan de geldende, nieuwe eisen te voldoen.
- Financiële en kwaliteitsondersteuning voor de interne beheersing met KPI's voor de processturing en verbeteringen doorvoeren. Verder goede afstemming met de accountant over de rolverdeling t.b.v. aantonen rechtmatigheid en over de mate van interim-controles met steekproeven.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

In 2024 zijn de volgende activiteiten ontwikkeld.

- Kantoorautomatisering: op basis van Programma van Eisen leveranciersselectie en implementatie. Deze aanbesteding is succesvol doorlopen, het huidige contract is in tijd enigszins verlengd om een soepele overgang naar de nieuwe ondersteuning te implementeren, zonder de reguliere bedrijfsvoering en dienstverlening te benadelen. De kantoorinrichting is nog niet optimaal en in afstemming met Utrecht op basis van aanbod en planning voor het Stadskantoor.
- Klachtenbehandeling: verbeterpunten voorgaande jaar destilleren en toepassen, actualisatie Klachtenregeling op basis van wetgeving.
- Communicatie: Met de komst van de Communicatieadviseur is aan de hand van een communicatie jaarplan en communicatie matrix de basis gelegd voor onze externe en interne communicatie dat bijdraagt aan de verbetering van duidelijke en begrijpelijke communicatie met onze inwoners en ondernemers. (zoals QR-code op het aanslagbiljet, promotiefilm BghU, communicatierichtlijnen en schrijfwijzer, website verbeteringen w.o. geïntegreerde kwijtscheldingscheck)
- Regievoering: additionele vragen buiten het Uitvoeringsprotocol om centraal coördineren en mogelijke aanvullende afspraken over maken. Het aantal additionele vragen is sterk toegenomen en vraagt om een andere benadering van de afstemming. In samenwerking wordt gewerkt aan wederzijdse rolduiding en afstemming. Het Uitvoeringsprotocol wordt nog geëvalueerd, met name de KPI’s
- Conform het Uitvoeringsprotocol worden drie voortgangsrapportages per jaar aangeboden op afgesproken data, over de belastingopbrengsten per deelnemer.
- Juridische ondersteuning: behandelen beroepsprocedures, redigeren verordeningen, interne en externe advisering, kennisoverdrachten ondersteunen primaire processen. Mede als gevolg van het

toenemende aantal beroepsprocedures is meer behoefte aan juridische administratieve ondersteuning en wordt dit bijgehouden en geëvalueerd om te bepalen of de huidige formatie toereikend is. Tussentijds is met inhuur aangevuld.
- Informatievoorziening: indeling naar domeinen voor betere dienstverlening. De domeinen bevatten o.a. de werkgebieden Informatiemanagement, Functioneel beheer, Artificial Intelligence, robotisering, GIS, business intelligence/data-analytics en servicedesk.
- Informatieveiligheid: geactualiseerd Informatiebeveiligingsbeleid en Privacybeleid ingezet, inclusief de omzetting van actiepunten vanuit de BIO naar NIS2 vereisten. Op basis van evaluatie de formatie geformaliseerd voor de inzet van de functies van PO, FG en CISO en bijbehorende vacature(s) uitgezet.
- Financiële en kwaliteitsondersteuning: financiële voortgangsrapportage/ management informatie. Borging rechtmatigheid, ontwikkeling VIC.

Wet hersteloperatie toeslagen (kinderopvangtoeslag-Affaire)
In 2020 stelde de Wet Hersteloperatie Toeslagen dat iedere gedupeerde van de toeslagenaffaire met een nog niet (volledig) betaalde belastingaanslag lokale heffingen – opgelegd vóór 1 januari 2021 - in aanmerking zou komen voor kwijtschelding van die belastingaanslag(en). Het merendeel van de gedupeerden is in 2021-2022 naar voren gekomen. Alle gedupeerden die na het inlezen van de bestanden van de Belastingdienst de belastingaanslag(en) lokale heffingen van voor 1 januari 2021 nog niet (volledig) hebben betaald, zullen volgens de Wet Hersteloperatie Toeslagen in aanmerking komen voor kwijtschelding. Dit proces loopt toch steeds. Enerzijds hebben personen tot en met 31-12-2024 het recht gehad om zich alsnog als gedupeerden van de toeslagenaffaire aan te melden. Anderzijds stuurt de belastingdienst nog steeds nieuwe lijsten met gedupeerden omdat zij achterstanden hebben in de verwerking. De verwachting is dat dit in 2027 pas volledig is afgehandeld. Daarnaast heeft de Herstelwet een herstelregeling van gedupeerde ouders en een herstelregeling voor eventuele ex-partners van gedupeerde ouders in het leven geroepen.

In de afgelopen jaren zijn er geen openstaande belastingbedragen en invorderingskosten kwijtgescholden, omdat er geen programmatuur beschikbaar was om dit geautomatiseerd te kunnen doen. Dit is in 2024 gedeeltelijk ingericht. Eind 2024 is er inzicht verkregen in de aantallen dossiers en zijn we gestart met het met het handmatig beoordelen van de dossiers en het versturen van brieven aan personen die in aanmerking komen voor kwijtschelding.

Wat heeft het gekost?

Onderstaand overzicht laat de kosten zien voor het procesteam Overhead. De personele lasten zijn toegerekend op basis van feitelijke uitgaven, de overige kosten op basis van een directe koppeling van de geleverde diensten in het kader van dit onderdeel.

Staat van Baten en Lasten 2024	
Bedragen in euro's	**Overhead**
Rente en afschrijving	**€ 0**
Personele lasten (incl. inhuur)	**€ 3.945.185**
Lasten personeel in dienst	*€ 3.052.824*
Inhuurlasten	*€ 892.361*
Materiële lasten	**€ 5.655.069**
ICT-Transitie naar SAAS eenmalig	*€ 244.000*
ICT-contractkosten jaarlijkse volume	*€ 1.790.193*
Bedrijfsvoeringskosten	*€ 3.620.876*
Proceskostenvergoeding WOZ	*€ 0*
Onvoorzien	**€ 0**
Totale lasten	**€ 9.600.254**
Dwangbevelen	€ 0
Overig	€ 643.550
Totale baten	**€ 643.550**

1.2. Paragrafen

In dit deel van het jaarverslag is aandacht voor de (verplichte) paragrafen vanuit het BBV. Deze paragrafen volgen de indeling van de begroting, waarbij de paragrafen 'weerstandsvermogen' en 'risicobeheer' in deze jaarrekening zijn samengevoegd in de paragraaf 'weerstandsvermogen en risicomanagement'.

1.2.1. Lokale heffingen

De uitvoering van het belastingproces (waarderen, heffen en innen) van iedere deelnemer valt onder de verantwoordelijkheid van BghU. De deelnemers zijn verantwoordelijk voor het bepalen van de te heffen belastingen, het vaststellen van verordeningen, tarieven en de kwijtscheldingsnormen. Kortom, het aangaan van de belastingsamenwerking heeft geen gevolgen voor de beleidsvrijheid van de deelnemers. Iedere deelnemer overhandigt jaarlijks een begroting waarin zij vermeld welke belastingen (inclusief tarieven) er moeten/mogen worden geheven in de desbetreffende regio.
BghU heeft in 2024 inkomsten genoten ter compensatie van de kosten die verband houden met invorderingsmaatregelen. Invorderingsmaatregelen moeten worden genomen op het moment dat een belastingplichtige geen gehoor geeft aan de (door middel van een aanslag) opgelegde betalingsverplichting. Onder kosten die verband houden met invorderingsmaatregelen verstaan wij onder andere de kosten die gepaard gaan met het verzenden van aanmaningen, dwangbevelen en andere invorderingsactiviteiten. De totale realisatie van de inkomsten wegens vervolgingskosten in 2024 bedraagt € 2,067 miljoen. Deze stijging is ontstaan door:

- Meer aanslagen oudere belastingjaren die zijn opgelegd dan in kalenderjaar 2023.
- De invorderingsprocessen hebben voor 2024 continu door kunnen lopen terwijl dit in kalenderjaar 2023 pas na de zomervakantie opgestart kon worden i.v.m. implementatieproblemen van de belastingapplicatie
- De volumegroei in het nieuwe belastingjaar (nieuwbouwwoningen maar vooral uitbreiding van het aantal naheffingsaanslagen Parkeren).
- Stijging van de tarieven in de zgn. Kostenwet voor de aanmaningen, dwangbevelen en hernieuwde bevelen.

1.2.2. Weerstandsvermogen & risicomanagement

BghU kent een nota Weerstandsvermogen en Risicomanagement waarin de aanpak en het beheersen van risico's binnen BghU is vormgegeven. Jaarlijks maakt BghU in het kader daarvan bij het opstellen van de begroting een risico-inschatting. Onderstaand is de financiële vertaling van die risico-inschatting voor de begroting 2024 weergegeven. Het risicoprofiel borduurt voort op eerder geconstateerde en geïnventariseerde risico's. Het benodigde weerstandsvermogen op basis van deze inschatting bedraagt € 437.500.

Berekening weerstandsvermogen in relatie tot de BghU voor begroting 2024

	Risicotypering	Netto risico	Netto-risico (toelichting)	Kans	Restrisico 2024
1.	Reparatie foutief kohier i.v.m. verkeerde gegevens	€ 500.000	50% meerwerk door slechte kwaliteit van uitbestede diensten.	10%	€ 50.000
2	Verduistering incasso/misbruik financiële middelen	€ 50.000	Sommige medewerkers, met name deurwaarders, komen nog in aanraking met contant geld. Risico ongewijzigd voor 2024.	25%	€ 12.500
3.	Maximale boete bij datalekken	€ 200.000	BghU heeft een goed ingebed plan hoe om te gaan met een datalek, daarnaast wordt steeds meer kennis en ervaring opgebouwd.	20%	€ 40.000
4.	Onvoorziene kosten door extra benodigde capaciteit bezwaarinstroom in relatie tot kritieke deadlines	€ 400.000	Afhankelijk van mate waarin instroom NCNP zich stabiliseert en afhankelijk van optimalisatieslagen afhandelingsproces	40%	€ 160.000
5	Terugloop invorderings-opbrengsten door uitgestelde faillissementen	€ 300.000	Mede afhankelijk van snelheid afbouw steunmaatregelen, herstel economie en andere variabelen	50%	€ 150.000
6	Uitval systemen	€ 250.000	Risico op langdurige hersteltijd en/of verlies van data	10%	€ 25.000
			Benodigd weerstandsvermogen		**€ 437.500**

Daaraan koppelt BghU een beschikbaar weerstandsvermogen, ook wel de weerstandscapaciteit genoemd. Deze weerstandscapaciteit wordt in 2024 gevormd door de vrij beschikbare algemene reserve. De vrije algemene reserve bedraagt bij totstandkoming van de begroting 2024 € 480.870.

De bestemmingsreserves behoren niet tot de weerstandscapaciteit: deze middelen zijn, zonder verdere besluitvorming, niet direct beschikbaar om risico's in de bedrijfsvoering af te dekken. Daarnaast staan er (meerjarige) afspraken tegenover.
Er hebben zich in 2024 geen noemenswaardige incidenten voorgedaan uit de benoemde risicoposten.

Datalekken
Er zijn twee meldingen bij Autoriteit Persoonsgegevens gedaan. Daarbij was geen verdere actie benodigd.

Weerstandsratio's
De weerstandsratio is te berekenen door de beschikbare weerstandscapaciteit te delen door het benodigde weerstandsvermogen op basis van de risico-inschatting. Hieronder is het verloop van de ratio vanaf 2020 weergeven:

Jaar	Beschikbare weerstandscapaciteit	Benodigd weerstandsvermogen	Weerstandsratio
2020	€ 537.659	€ 450.000	1,19
2021	€ 206.000	€ 500.000	0,41
2022	€ 480.870	€ 457.500	1,05
2023	€ 480.870	€ 420.000	1,14
2024	€ 480.870	€ 437.500	1,10

De ratio bedraagt voor BghU eind 2024 1,10. Met een ratio van 1,10 komen we volgens de onderstaande tabel uit op een weerstandscijfer C hetgeen als een 'voldoende' afdekking van de risico's wordt gezien.

Beschikbare weerstandscapaciteit	€ 480.870	Ratio
Benodigde weerstandsvermogen	€ 437.500	1,10

Weerstandsratio's klassen		
Waarderingscijfer	Ratio	Betekenis
A	>2.0	Uitstekend
B	1.4-2.0	Ruim voldoende
C	1.0-1.4	Voldoende
D	0.8-1.0	Matig
E	0.6-0.8	Onvoldoende
F	<0.6	Ruim onvoldoende

Ratio's jaarrekening

Financiele kengetallen	Realisatie 2023	Prognose 2024	Realisatie 2024
Netto schuldquote	-19,53%	-11,95%	-4,26%
Solvabiliteitsratio	*21,93%*	*39,56%*	*9,86%*
Grondexploitatie	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Structurele exploitatieruimte	5,69%	0,00%	-7,25%
Belastingcapaciteit	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.

De netto schuldquote geeft inzicht in het niveau van de schuldenlast ten opzichte van de eigen middelen. Het geeft dus een indicatie van de mate waarin de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie drukken. BghU heeft geen netto schuldpositie en een positief eigen vermogen per ultimo 2024 dus de netto schuldquote is negatief.
De solvabiliteitsratio geeft inzicht in de mate waarin BghU in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. De solvabiliteitsratio wordt berekend door het eigen vermogen (reserves) af te zetten tegen het balanstotaal per 31 december 2024. Door het positieve eigen vermogen, bedraagt de solvabiliteit 9,86%.

De structurele exploitatieruimteratio kan worden benut om te beoordelen welke structurele ruimte BghU heeft om de eigen lasten te dragen.

1.2.3. Kapitaalgoederen

BghU heeft per 2023 geen kapitaalgoederen.

1.2.4. Financiering

BghU valt onder de regels van het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV). Dit besluit is ook van toepassing op de financiering van BghU. Hierna volgt de informatie die de regelgeving in verband met financiering voorschrijft.

Schatkistbankieren

Het naleven van de BBV betekent onder andere dat een organisatie bij het aantrekken van vreemd (kort en lang) vermogen gebonden is aan de financieringsvoorschriften zoals die zijn vastgesteld in de "Wet Financiering decentrale overheden". BghU is dan ook verplicht om gebruik te maken van het schatkistbankieren. Schatkistbankieren houdt in dat instellingen hun liquide middelen aanhouden bij het ministerie van Financiën. Door gebruik te maken van schatkistbankieren verlaat publiek geld de schatkist pas op het moment dat de middelen benodigd zijn voor de uitvoering van een publieke taak. Men hanteert hierbij wel een drempelbedrag. Het drempelbedrag is een gemiddelde per kwartaal. Het drempelbedrag is een minimumbedrag (afhankelijk van de omvang van de decentrale overheid) dat een organisatie gemiddeld buiten de schatkist mag houden. De drempel is gelijk aan 2% van het begrotingstotaal indien het begrotingstotaal lager is dan € 500 miljoen met een onderdrempel van € 1 miljoen. BghU confirmeert zich daarom aan de onderdrempel van € 1 miljoen. Door de ING-bank wordt de bankrekening van BghU dagelijks gecorrigeerd.

Kasgeldlimiet

De kasgeldlimiet geeft de grens aan tot welk bedrag lagere overheden hun activiteiten met kort geld mogen financieren. Gemeenschappelijke regelingen mogen 8,2% van het begrotingstotaal financieren met kort geld. BghU heeft per 31 december 2024 geen gebruik gemaakt van de juridische mogelijkheid om een "kortgeldconstructie" af te sluiten. Vanaf 1 januari 2022 is een rekening courant krediet van € 3.000.000 beschikbaar om fluctuaties in de kasstroom van de bedrijfsvoeringsrekening op te vangen. Dat betekent ook dat BghU voldoet aan de regelgeving rondom de kasgeldlimiet.

Bedragen x € 1.000

Berekening kasgeldlimiet	2024
Begrotingstotaal	18.110
Kasgeldlimiet (8,2%)	1.485

Kasgeldlimiet 2024	2024 Q1	2024 Q2	2024 Q3	2024 Q4
Kasgeldlimiet	1.485	1.485	1.485	1.485
Gemiddelde liquiditeitspositie	-26.629	-20.610	-13.132	-4.153
Onderschrijding kasgeldlimiet/ruimte onder	28.114	22.095	14.617	5.638

Liquiditeitspositie

Wij zijn met de deelnemende partijen overeengekomen dat iedere deelnemer bij aanvang van ieder kwartaal vijfentwintig procent van de jaarlijkse bijdrage aan ons voldoet. Tot op heden zijn daardoor geen financieringsproblemen voorgekomen. In de afgeronde aanbesteding voor de bankzaken is een kredietlimiet van € 3.000.000 opgenomen om eventuele tijdelijke liquiditeitstekorten te kunnen opvangen. Hierdoor kunnen cruciale bedrijfsvoeringsfuncties (betalen salarissen en leveranciers) te allen tijde doorgaan.

Renterisiconorm

De Wet fido definieert vaste schuld als opgenomen geldleningen waarbij de rente voor één jaar of langer vast staat. Met de renterisiconorm biedt de Wet fido een richtsnoer om renteaanpassingen van financieringen en beleggingen goed in de tijd te spreiden. Op grond van deze norm mag het totaal aan renteherzieningen en aflossingen per jaar niet meer zijn dan 20% van het begrotingstotaal. Uit onderstaande tabel blijkt dat wij daar ruimschoots aan voldoen.

Renterisiconorm 2024 **Bedragen x € 1.000**

1) Berekening renterisiconorm:	2024	2025	2026	2027
Begrotingstotaal aan lasten	€ 18.110	€ 19.332	€ 19.784	€ 20.231
Percentage cf. Wet fido (Ufdo)	20%	20%	20%	20%
RRN 2024	€ 3.622	€ 3.866	€ 3.957	€ 4.046
2) Bepaling renterisico:				
Renteherzieningen	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Aflossingen	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Totaal renterisico	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
3) Spiegeling renterisico aan RRN:				
Renterisiconorm	€ 3.622	€ 3.866	€ 3.957	€ 4.046
Werkelijk renterisico	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Overschrijding	-	-	-	-
OF				
Ruimte onder	€ 3.622	€ 3.866	€ 3.957	€ 4.046

1.2.5. Bedrijfsvoering

In de paragraaf bedrijfsvoering benoemt BghU de belangrijkste ontwikkelingen in het kader van haar bedrijfsvoering. De ontwikkelingen die BghU hier weergeeft, vloeien grotendeels voort uit eerder gemelde voornemens uit de Kadernota 2024-2027.

Rechtmatigheidsverantwoording

Met ingang van 2023 verantwoordt de directie door middel van de rechtmatigheidsverantwoording over de rechtmatigheid van de baten, lasten en balansmutaties van de jaarrekening. Dit betekent dat via een verbijzonderde interne controle is vastgesteld of de drie hiervoor geldende rechtmatigheidscriteria zijn nageleefd:

- Voorwaardencriterium: de naleving van wet- en regelgeving zoals opgenomen in het normenkader dat op 11 december 2024 door het bestuur is vastgesteld;
- Begrotingscriterium: het handelen binnen de budgettaire kaders die het bestuur stelt in de begroting en begrotingswijzigingen;
- Misbruik & Oneigenlijk gebruik criterium: het in voldoende voeren van een beleid om misbruik en oneigenlijk gebruik van overheidsmiddelen te voorkomen.

Als norm voor het rechtmatig handelen is in de Verordening beleids- en verantwoordingsfunctie BghU 2023 besloten een verantwoordingsgrens van 3% van de totale lasten (inclusief toevoegingen aan reserves). Op basis van de jaarrekening 2024 betekent dit een verantwoordingsgrens van € 683.441. Uit de intern uitgevoerde controles blijkt dat deze grens overschreden wordt. Dit wordt veroorzaakt door de begrotingsrechtmatigheid.

Daarnaast is in de Verordening beleids- en verantwoordingsfunctie BghU 2023 een rapporteringsgrens van €50.000 vastgelegd waarboven eventuele bevindingen in de paragraaf bedrijfsvoering worden gerapporteerd. Hiervan is wel sprake. Deze bevindingen hebben wij hieronder opgenomen:

Voorwaardencriterium
Er is geen sprake van bevindingen op het gebied van het voorwaardencriterium.

Begrotingscriterium
Er is sprake van een begrotingsoverschrijding van € 2.424.077. Deze overschrijding wordt volledig gecompenseerd door direct gerelateerde opbrengsten en kan daarom als acceptabel worden beschouwd. Voor een toelichting op de afwijkingen tussen de laatst vastgestelde begroting en jaarrekening verwijzen wij u naar de paragraaf “Toelichting op de staat van baten en lasten”.

Misbruik en oneigenlijk gebruik criterium
Er is geen sprake van bevindingen op het gebied van misbruik en oneigenlijk gebruik.

Overige onrechtmatigheid (niet financieel)
Naast de drie hierboven genoemde criteria is het op grond van de Kadernota rechtmatigheid 2024 van de commissie BBV verplicht om in de paragraaf bedrijfsvoering tevens te rapporteren over eventuele niet financiële onrechtmatigheden.
Er is geen sprake van bevindingen op het gebied van overige onrechtmatigheid.

Ontwikkeling Informatievoorziening

In 2023 is gestart met de inkooptrajecten voor de ICT-periferie, zoals genoemd in de voorgangsrapportage ICT-inkoop- en aanbestedingsstrategie, d.d. 31 januari 2022. Het documentmanagementsysteem uitgezonderd, zijn alle inkooptrajecten afgehandeld en zijn nieuwe leveranciers gecontracteerd. De volgende onderwerpen uit de ICT-periferie zijn recent geïmplementeerd of er wordt nog aan gewerkt om tot afronding van de implementatie te komen:

- ICT-beheer
- Werkplekken hardware
- KCC/telefonie

ICT-beheer
Begin 2024 is gestart met de implementatie van een nieuwe ICT-infrastructuur inclusief beheeroplossing en vervanging van de huidige Microsoft-licenties. Via een inkooptraject is gekozen voor de Managed Modern Workspace van Centric. Dit is een cloudoplossing die de komende jaren een toekomstbestendige omgeving garandeert. Deze omgeving en de verschillende netwerkcomponenten hebben in de loop van 2024 vorm gekregen en zijn zoveel mogelijk stapsgewijs getest en opgeleverd. Door vertraging in de oplevering van delen van de benodigde infrastructuur, veroorzaakt door problemen aan de kant van de opdrachtnemer, is de implementatiedatum reeds tweemaal verschoven (oorspronkelijk 1 mei 2024, vervolgens 1 juli 2024). De impact en de consequenties van de vertragingen zijn door BghU reeds eerder bestuurlijk gerapporteerd. De uiteindelijke implementatie heeft op 8 november 2024 plaatsgevonden en is op dat moment succesvol voltooid.
Door de uitloop van de implementatie zijn opnieuw bijeenkomsten voor medewerkers georganiseerd om de eerdere opgedane kennis weer te actualiseren.

Op dit moment wordt nog gewerkt aan de restpunten die niet gelijk met de implementatie konden worden voltooid of die nog niet (volledig) naar wens zijn opgeleverd. Ook het beheer, waarmee gelijk is gestart, moet nog de definitieve vorm krijgen. De verwachting is dat de implementatie van het beheer in het eerste kwartaal van 2025 volledig is afgerond en de resterende punten uiterlijk in het tweede kwartaal van 2025. In deze periode zal ook evaluatie met de leverancier plaatsvinden over het verloop van dit traject.

Werkplekken hardware
De implementatie van de nieuw werkplek, waarbij een hybride werkplek centraal staat, is afgerond. De uitrol van de nieuwe werkplek is een feit. Iedere medewerker heeft nu de volgende apparatuur ter beschikking:

- Laptop
- Beeldscherm met geïntegreerd docking station en accessoires
- Smartphone

Het beeldscherm/docking station is zowel op de kantoorwerkplek, als op de thuiswerkplek beschikbaar, zodat medewerkers beschikken over de juiste hardware om hun werk goed uit te kunnen voeren, zowel thuis, als op kantoor.
Het beheer van de hardware wordt op dit moment ingebed en zal in het eerste kwartaal van 2025 zijn afgerond.

KCC/telefonie
Na afronding van het aanbestedingstraject is in maart 2024 een overeenkomst afgesloten met de geselecteerde leverancier, KPN, voor levering en implementatie van een nieuw Klantcontactcentrum (KCC) en de onderliggende telefonielijnen (SIP). De implementatie heeft half juli 2024 succesvol plaatsgevonden inclusief de eerste training van de desbetreffende medewerkers, waarna het nieuwe KCC in gebruik is genomen. In het laatste kwartaal van 2024 is nog een finale training van medewerkers verzorgd en zijn de beheeraspecten vormgegeven. Het beheer wordt in het eerste kwartaal van 2025 definitief geïmplementeerd.

Eind 2023 is BghU gestart met een verkenning t.b.v. een nieuwe BI-infrastructuur (business intelligence) voor data-analyse en managementinformatie. De verwachting was dat de implementatie van de nieuwe BI-infrastructuur in de eerste helft van 2024 zou kunnen plaatsvinden, maar dit is door de uitloop van het IT-beheer project niet gelukt. Door de projectorganisatie van IT-beheer is een gelijktijdige implementatie van een nieuwe BI-infrastructuur als risico bestempeld. Gezien de uiteindelijke implementatie van IT-beheer in november 2024 en het nawerk van het bijbehorende beheertraject, is de implementatie (inclusief het trainingstraject) van de BI-infrastructuur verschoven naar de eerste helft van 2025. De periode hierna zal vervolgens worden gebruikt voor verdere ontwikkeling om de BI-infrastructuur te vormen tot een organisatiebreed data-platform.

Overige ontwikkelingen
De inkoop van beeldmateriaal “Luchtfoto's en Panoramabeelden” is voor de komende vier jaar weer afgerond. Via een aanbesteding zijn contracten gesloten met twee leveranciers. Deze aanbesteding is anders georganiseerd dan overige inkooptrajecten, omdat de aanbesteding is gedaan in een samenwerking

met meerdere organisaties. Wat ooit begon als samenwerking tussen gemeente Utrecht en BghU, is inmiddels uitgegroeid naar een samenwerking waaraan tien organisaties deelnemen. De aanbesteding is door BghU reeds voor de derde keer uitgevoerd in samenwerking met de gemeenten Utrecht, Bunnik, De Bilt, Houten, Lopik, Nieuwegein, Utrechtse Heuvelrug, Wijk bij Duurstede en Zeist. Het nieuwe beeldmateriaal is voor 2024 ingewonnen en beschikbaar gesteld aan alle deelnemende organisaties.

Eind 2024 is met de leverancier van druk-, print- en scanwerk een overeenkomst afgesloten, zodat de fysieke poststroom gedeeltelijk ook bij de postbezorgende dienst te volgen is. Dit is afdoende om te voldoen aan de bewijslast van bezorging, zoals gesteld in de desbetreffende jurisprudentie. De implementatie hiervan wordt in het eerste kwartaal van 2025 afgerond. Tevens zal dit in een proces worden geborgd.

Verslag van de CISO en Functionaris Gegevensbescherming

Vernieuwde normen voor informatiebeveiliging
BghU dient informatiebeveiliging te borgen volgens het verplichte Baseline Informatiebeveiliging Overheid (afgekort; BIO). In 2024 is versie 2 van BIO gepubliceerd. We hebben een analyse uitgevoerd naar de impact van de BIO2 voor de inrichting van de informatiebeveiliging. Hierbij is ook de aankomende NIS2/ Cyberbeveiligingswetgeving (Cbw) meegenomen. In 2025 zullen we de implementatie van de beheersmaatregelen hierop aanscherpen. Ook de audit DigiD staat weer op de planning.

Benchmark overleg
Sinds februari 2024 houden de CISO's van alle belastingsamenwerkingen een maandelijks overleg. Het overleg heeft tot doel elkaar te ondersteunen bij vraagstukken.

Bijsturing op het incidentenproces
We hebben het proces aangepast met onder meer de vastlegging van de tijdstippen van melding en afmelding van incidenten. Zo is nu de tijdige afhandeling te monitoren.
Een belangrijke verbetering die is doorgevoerd betreft de koppeling van incidenten aan DigiD. Dit was nodig voor de jaarlijkse DigiD audit.

Veilig mailen
Binnen BghU is Zivver geïntroduceerd. Deze applicatie stelt de organisatie in staat veilig te mailen met elkaar maar ook met burgers als dit nodig is. De werking van de applicatie is nog niet volledig zoals gewenst. Hieraan wordt in 2025 gewerkt.

Verbeteringen zijn nodig
Uit onze interne audits blijkt dat nog verbeteringen nodig zijn t.b.v. het bewustzijn van medewerkers. De applicatie NanoLearnings die we in gebruik hebben genomen, wordt nog te weinig gebruikt. Daarnaast was in december een belangrijk incident in het Stadskantoor van Gemeente Utrecht. De fysieke toegangsbeveiliging van het Utrechtse stadskantoor bleek onvoldoende effectief in een audit van de Rekenkamer.

2024

Onderwerp	Aantal	Bijzonderheden
Verwerkersovereenkomsten per jaar	3	Geen
Datalekken per jaar	15	Waarvan 2x melding bij AP
Verzoeken om inzage persoonsgegevens	0	Geen
Aantal keren systemen niet beschikbaar per jaar	0	Systeemuitval BghU breed
Audits	Voldaan	
DigiD Audit 2024	Ja	Alle onderdelen voldoen

Personeel

Ondersteunend proces: HRM
De ondersteuning op het gebied van HRM wordt verzorgd door de gemeente Utrecht. De gehele personeels- en salarisadministratie wordt uitgevoerd door de gemeente Utrecht. BghU heeft daarnaast een fulltime HRM-adviseur beschikbaar die vanuit de gemeente Utrecht bij BghU gedetacheerd is. Vanaf 1 januari 2025 komt deze adviseur bij BghU in dienst en vervalt dit adviesgedeelte in de SLA met gemeente Utrecht.
Onderstaand enkele feiten op het gebied van HRM. In de afgelopen jaren werden een aantal kengetallen vergeleken met de getallen uit de meest recente landelijke personeelsmonitor decentrale overheidssectoren (gemeenten/provincies/waterschappen). Uit een eerdere enquête onder de 200 leden (waaronder BghU) van de Werkgeversvereniging Samenwerkende Gemeentelijke Organisaties (WSGO) bleek dat er veel vraag was naar een eigen personeelsmonitor om de leden meer handvatten te geven voor hun HR-beleid. In 2024 hebben het A&O fonds Gemeenten en de WSGO de eerste WSGO-personeelsmonitor (over 2023) uitgebracht. Vanaf heden zullen de kengetallen van BghU hiermee vergeleken worden.

Formatie en bezetting
BghU heeft op peildatum 31 december 2024 een personeelsbestand van circa 122,22 FTE (131 medewerkers). Op basis van de loonsom is ongeveer ruimte voor 134,72 FTE wanneer het volledige budget gebruikt wordt voor medewerkers in dienst van BghU. De formatieruimte bestaat uit een aantal openstaande in- en/of externe vacatures en vacatures die momenteel worden ingevuld door externe young potentials die op termijn bij BghU in dienst zullen treden. Daarnaast wordt een deel van de formatieruimte ingezet als flexibele schil (o.a. inzet extern callcenter). In 2024 zijn 24 nieuwe medewerkers in dienst gekomen. Dit betekent een instroompercentage van 18,32%. Dit ligt hoger dan bij de gemeenten (18% in 2023) en lager dan bij de WSGO-leden (20% in 2023). In 2024 zijn 17 medewerkers uitdienst getreden. Dit betekent een uitstroompercentage van 12,98%. Dit ligt hoger dan bij de gemeenten (9% in 2023) en de WSGO-leden (11% in 2023). Verwachting is dat het uitstroompercentage de komende jaren gelijk zal blijven, dan wel iets zal stijgen in verband met de vergrijzing van het personeelsbestand.

Samenstelling personeel
De verdeling tussen man/vrouw was op peildatum 31 december 2024 52%/48%. Binnen de gemeenten ligt deze verdeling op 45%/55% in 2022 en bij de WSGO-leden op 39%/61% in 2023. Hiermee is de verdeling binnen BghU vergelijkbaar met die van gemeenten.

Op peildatum 31 december 2024 was de gemiddelde leeftijd 47,8 jaar. Dit ligt hoger dan de gemiddelde leeftijd binnen gemeenten (46,8 jaar in 2023) en bij de WSGO-leden (47,1 jaar). Onderstaande tabel geeft inzicht in de leeftijdsopbouw (percentage van aantal personen):

	BghU 2024	Gemeenten 2023	WSGO-leden 2023
Jonger dan 25 jaar	2%	2%	2%
25-34 jaar	21%	17%	17%
35-44 jaar	11%	22%	21%
45-54 jaar	29%	27%	26%
55-59 jaar	19%	15%	16%
60-64 jaar	15%	14%	14%
65 jaar en ouder	3%	3%	4%

De naar verhouding sterke mate van vergrijzing van het personeelsbestand betekent, net als bij de gemeenten en WSGO-leden, voor de komende jaren extra uitstroom van personeel. Daarmee verdwijnt ook veel kennis en expertise. Het aantrekken van nieuw personeel, een adequate overdracht van kennis en expertise door op korte termijn vertrekkende medewerkers aan instromende medewerkers zijn dan ook belangrijke aandachtspunten voor de komende jaren. Om meer verjonging aan te brengen zullen wij daarnaast proberen komende jaren meer jongeren (onder de 30 jaar) aan te trekken en het aantal

stagiair(e)s uit te breiden. Deze verjonging heeft zich sinds 2023 al ingezet: de leeftijdscategorie 25-34 jaar is gestegen van 4% in 2022 naar 12% in 2023 en naar 21% in 2024.

Ziekteverzuim
Het ziekteverzuim bedraagt in 2024 6,29%. Het ziekteverzuim is daarmee gedaald ten opzichte van het jaar 2023 (7,45%) en ligt lager dan het gemiddelde ziekteverzuim binnen gemeenten (6,5% in 2023) en de WSGO-leden (6,9% in 2023). Daarmee ligt het ziekteverzuimpercentage bij BghU, gemeenten en WSGO-leden nog steeds hoger dan het ziekteverzuimpercentage van heel Nederland (5,3% in 2023).

Onderstaande tabel geeft inzicht in het ziekteverzuimpercentage over de afgelopen vijf jaar.

Ziekteverzuim%	2020	2021	2022	2023	2024
BghU	8,17%	8,47%	8,56%	7,45%	6,29%

Tot en met 2022 laat het ziekteverzuim een stijgende lijn zien. Dit werd met name veroorzaakt doordat het gemiddeld aantal langdurig zieke medewerkers met niet-werkgerelateerde klachten jaarlijks steeg. T.o.v. 2023 is het ziekteverzuimpercentage in 2024 met ongeveer 1% gedaald. Dit komt met name doordat een aantal langdurig zieke medewerkers in de loop van 2024 uitdienst zijn gegaan (i.v.m. toekenning volledige WIA-uitkering). Met alle huidige zieke medewerkers zijn afspraken over re-integratie gemaakt. BghU heeft er, ook in 2024, alles aan gedaan om het verzuim, daar waar beïnvloedbaar, te beperken. Leidinggevenden hebben regelmatig contact met zieke medewerkers en ondernemen de vereiste acties in het kader van Wet Verbetering Poortwachter. Hierbij worden zij geadviseerd en ondersteund door de HRM-adviseur. Medewerkers hebben periodiek ook een consult bij de bedrijfsarts en of de praktijkondersteuner bedrijfsarts. Daar waar nodig worden ook op advies van de arbodienst Zorg van de Zaak interventies ingezet, waaronder psychologische begeleiding, bedrijfsmaatschappelijk werk, arbeidsdeskundige onderzoeken en spoor 2 re-integratietrajecten (trajecten gericht op passende arbeid buiten BghU). Het ziekteverzuim en preventie heeft permanent aandacht van directie en management.

Strategische personeelsplanning
De komende jaren zal BghU te maken krijgen met in- en externe ontwikkelingen die invloed hebben op het personeelsbestand van BghU. Hierbij valt o.a. te denken aan digitalisering en robotisering, groeiende kwaliteitsnormen van data, een krapper wordende arbeidsmarkt en uitstroom van pensioengerechtigden. De verwachting is dat deze ontwikkelingen o.a. gevolgen hebben voor de inhoud van functies, (gevraagde) kennis, vaardigheden en competenties van medewerkers en de arbeidsmarktbenadering. Om in te spelen op de ontwikkelingen zal het strategisch HR-beleid zich hier de komende jaren op richten. Met strategische personeelsplanning wordt hiervoor de basis gelegd. Dit is een instrument om het huidige personeelsbestand in kwalitatieve en kwantitatieve zin af te zetten tegen hetgeen in de toekomst nodig is en vervolgens te bepalen welke acties ondernomen dienen te worden om dit te realiseren. Op basis van alle data en opbrengsten van interne besprekingen zullen de pijlers van het strategische HR-beleid voor de komende jaren (her)benoemd worden en een vertaalslag gemaakt worden naar een concreet actieplan. Dit is inmiddels afgerond. De pijlers van het strategische HR-beleid voor de komende jaren zijn: opleiding & ontwikkeling, werving & behoud van voldoende gekwalificeerd personeel, instroom van stagiaires, trainees en young potentials, duurzame inzetbaarheid.

Traject talent-, team- en leiderschapsontwikkeling
We willen er de komende jaren voor zorgen dat BghU een organisatie is (en blijft) met een prettig werkklimaat waar mensen met plezier kunnen (samen)werken en zich met positieve energie dagelijks inzetten om de doelen van hun team en van de organisatie te bereiken. Dit bereiken we mede door medewerkers zoveel mogelijk te laten doen waar zij goed in zijn en door effectiever gebruik te maken van de talenten van medewerkers. Verwachting is ook dat een positieve, talentgerichte organisatie de actieve betrokkenheid, productiviteit en binding van medewerkers vergroot, verzuim verlaagt en de kwaliteit van de dienstverlening verhoogt. Om deze reden is een organisatiebreed traject ingezet dat gericht is op talent, team- en leiderschapsontwikkeling met ieders talenten/sterke punten als basis. Het Managementteam heeft het traject in juli 2023 afgerond en vanaf september 2023 is het traject voor alle medewerkers gestart. Dit traject is in juli 2024 succesvol afgerond. Ook wordt aan nieuwe medewerkers talentonderzoek en -coaching aangeboden.

Opleiding en ontwikkeling algemeen
In een steeds veranderende maatschappij en in- en externe ontwikkelingen is het noodzakelijk om wendbaar te blijven. Het continu blijven leren en ontwikkelen is dan ook een belangrijk HR-thema, voor nu en de toekomst. Binnen dit kader wordt veel aandacht besteed aan opleiding en ontwikkeling. Dit jaar is het opleidings- en ontwikkelingsplan 2024-2025 vastgesteld. In dit plan zijn doelen en activiteiten op het gebied van kennis-, competentie- en talentontwikkeling opgenomen. Ook volgt een aantal medewerkers een individuele (beroeps)opleiding om hun kennis te verbreden en/of hun loopbaanmogelijkheden te vergroten. Zo heeft bijvoorbeeld een aantal nieuwe medewerkers een basisopleiding op het gebied van lokale belastingen gevolgd (of gaat deze nog volgen). Ook wordt vakinhoudelijke kennis digitaal uitgewisseld binnen en tussen de procesteams, wordt deelgenomen aan de Landelijke Vereniging Lokale Belastingen (LVLB) en aan de Landelijke Lokale Belastingprocessen (LLBP) en wordt het Nano Learning-programma 'Bewustwording informatiebeveiliging en Privacy' gevolgd.

Gesprekken functioneren en ontwikkeling
Ook dit jaar zijn met alle medewerkers gesprekken gevoerd over functioneren en ontwikkeling. Dit heeft een doorlopend karakter. In deze gesprekken wordt o.a. gesproken over de bijdrage die de medewerker levert (of wilt leveren) aan goede en betrouwbare dienstverlening, over werkplezier, talenten, opleidings- en ontwikkelingsbehoefte etc. Daarnaast staat het de medewerker ook vrij om te allen tijde een gesprek met de leidinggevende aan te gaan als daar behoefte aan is.

Risico-inventarisatie- en evaluatie
In 2023 is een nieuwe Risico-inventarisatie en evaluatie uitgevoerd. Het doel hiervan is het in kaart brengen van gevaren en risico's m.b.t. de veiligheid, gezondheid en welbevinden van medewerkers als gevolg van het werk en/of de werkomgeving. In 2024 is een plan van aanpak opgesteld, waarin maatregelen en acties zijn geformuleerd om de risico's en gevaren te elimineren of te beheersen. Ook is bekeken op welke punten het arbeidsomstandighedenbeleid verbeterd kan worden en op welke wijze. Uiteindelijke doel is het bieden van een veilige en gezonde werkomgeving waar met plezier gewerkt wordt. Sinds 2024 wordt uitvoering aan dit plan gegeven.

Thuiswerkbeleid
Daar waar de aard van de werkzaamheden het toelaten kunnen medewerkers deels thuiswerken. Zij worden gefaciliteerd bij het inrichten van een arbowaardige thuiswerkplek.

Basisgedragscode en meldregelingen misstanden, integriteitsschendingen en ongewenst gedrag
In december 2024 zijn de basisgedragscode en de meldregelingen geactualiseerd.

Vertrouwenspersonen en aantal meldingen
BghU heeft een in- en externe vertrouwenspersoon ongewenst gedrag en integriteit. In 2024 zijn 3 meldingen gedaan bij de vertrouwenspersonen waarna een onderzoek is gestart.

Wet bescherming klokkenluiders
Medewerkers kunnen bij een vermoeden van een misstand advies inwinnen dan wel er rechtstreeks melding doen bij het Huis voor Klokkenluiders. Op de externe onderzoeksprocedure is de Wet bescherming klokkenluiders van toepassing. Zij hebben BghU in 2024 niet benaderd voor een onderzoek. Ook zijn er geen misstanden bij de directeur en managers gemeld. Hieruit kunnen we concluderen dat er geen misverstanden hebben plaatsgevonden dan wel niet gemeld en/of onderzocht zijn.

Cao Samenwerkende Gemeentelijke Organisaties
De Cao Samenwerkende Gemeentelijke Organisaties (SGO) is van toepassing. In december 2023 is een nieuwe Cao afgesloten. Enkele belangrijke punten zijn:

- Looptijd is van 1 januari 2024 tot en met 31 maart 2025 (15 maanden).
- De salarissen stijgen met ingang van 1 januari 2024 met 4,75%, en per 1 oktober 2024 met 1,25%.
- Medewerkers krijgen per 1 januari 2025 jaarlijks 7,2 extra bovenwettelijke vakantie-uren. Voor deeltijders geldt dit naar rato.

- Het gehele Individuele Keuzebudget is pensioengevend geworden. Een klein gedeelte van het Individuele Keuzebudget van 0,8% was dat nog niet.
- De bestaande Regeling Vervroegd Uittreden (RVU) is aangepast. Per 1 januari 2024 kunnen medewerkers die binnen 2 jaar de AOW-leeftijd bereiken, onder bepaalde voorwaarden, vervroegd uittreden. In de Cao SGO is de ABP-jareneis nu verlaagd van 43 naar 41 jaren.

Momenteel lopen de onderhandeling voor een nieuwe Cao (2025/2026).

Financiën

Met ingang van het verslagjaar 2023 zijn colleges van burgemeester en wethouders van gemeenten en colleges van gedeputeerde staten van provincies en dagelijkse besturen van gemeenschappelijke regelingen zelf verplicht een rechtmatigheidsverantwoording op te stellen. Hiervoor is een aantal verordeningen en controle protocollen aangepast en opnieuw vastgesteld. Met behulp van externe expertise is de rechtmatigheidscontrole uitgevoerd. De eerste stappen voor de interne controlemaatregelen zijn gezet maar door verloop in de controlefuncties nog niet volledig geïmplementeerd. In 2025 wordt dit verder opgepakt.

1.2.6. Verbonden Partijen

Een verbonden partij is een privaat- dan wel publiekrechtelijke organisatie waarin BghU zowel een bestuurlijk als een financieel belang heeft. BghU kent als zelfstandige organisatie geen verbonden partijen. BghU voert haar taken uit voor de volgende deelnemende gemeenten en voor het Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden. BghU is voor deze deelnemers een verbonden partij door het bestuurlijke en financiële belang.

Gemeente Bunnik

Gemeente De Bilt

Gemeente Houten

Gemeente Lopik

Gemeente Nieuwegein

Gemeente Stichtse Vecht

Gemeente Utrecht

Gemeente Utrechtse Heuvelrug

Gemeente Zeist

Hoogheemraadschap
De Stichtse Rijnlanden

1.2.7. Grondbeleid

Grondbeleid is een middel om ruimtelijke doelstellingen op het gebied van de volkshuisvesting, lokale economie, natuur en groen, infrastructuur en maatschappelijke voorzieningen te verwezenlijken. BghU heeft geen invloed op het grondbeleid van haar deelnemers. Om deze reden is de paragraaf Grondbeleid niet van toepassing.

1.2.8. Wet Open Overheid

De Wet open overheid (Woo) is in werking getreden met ingang van 1 mei 2022. De Woo vervangt de Wet openbaarheid van bestuur (Wob). De Woo beoogt een transparante en actief openbaar makende overheid. Met dit doel kan het belang van openbaarheid van publieke informatie voor de democratische rechtsstaat, de burger, het bestuur en economische ontwikkeling beter worden gediend. De Woo bevat de verplichting voor bestuursorganen om bepaalde categorieën informatie uit eigen beweging openbaar te maken. Bestuursorganen hebben vanaf het moment van inwerkingtreding van de wet een algemene inspanningsverplichting om publieke informatie actief openbaar te maken. Hiervoor dient de informatie-huishouding op orde te zijn.

De (interne) Wob-procedure is aangepast en vervangen door de (interne) Woo-procedure, zodat besluitvorming op grond van de Woo adequaat en tijdig kan plaatsvinden. Er is een Woo-contactpersoon aangewezen.

BghU streeft de volgende doelstellingen voor de Woo na:

- Transparantie van BghU verder te optimaliseren door publicatie via de website van BghU.
- De website van BghU digitaal optimaal toegankelijk te houden voor het indienen van een Woo-verzoek en andere reacties van burgers die geen relatie hebben met de Woo beter door te geleiden.

In 2024 zijn ca. 20 stuks Woo-verzoeken voornamelijk ingediend door:

- NCNP-bedrijven (uit de WOZ-sector);
- Personen die oneigenlijk gebruik maken van het instrument Woo-verzoek, bijvoorbeeld de Soeverijnen/Autonomen, zie: 'Soevereinen zijn vooral heel hinderlijk' | VNG;
- belanghebbenden/burgers (met name in De Bilt en Utrecht, uit ontevredenheid over de WOZ-waarde van hun woning en de uitvoering van de wet WOZ door BghU);

In oktober 2016 is artikel 15 van de Wob zodanig gewijzigd dat paragraaf 4.1.3.2 van de Algemene wet bestuursrecht (de bepaling over de dwangsom) niet langer van toepassing is op besluiten op grond van de Wob en op beslissingen op bezwaar tegen besluiten op grond van de Wob. Dit heeft ertoe geleid dat het aantal Wob-verzoeken bij BghU wordt ingediend, sinds 2017 drastisch gedaald is. De bepaling over de dwangsom niet tijdig beslissen is ook niet in de Woo overgenomen, wat een verklaring kan zijn voor het lage aantal Woo-verzoeken ten opzichte van de periode vóór 2016.

1. Jaarrekening

Na afloop van ieder boekjaar stelt BghU een jaarrekening op. In de jaarrekening zetten we (conform BBV-artikel 24 lid 3) de financiële resultaten op een rij. De vastgestelde begroting vergelijken we met de in het boekjaar gerealiseerde resultaten en gedurende het jaar vastgestelde begrotingswijzigingen. Deze jaarrekening bevat de realisatiecijfers die betrekking hebben op het boekjaar 2024. Het boekjaar en kalenderjaar lopen parallel aan elkaar.

De jaarrekening BghU kent de volgende opbouw:

- In onderdeel 2.1 staat de Staat van Baten en Lasten.
- In onderdeel 2.2 staat de Balans 2024.
- In onderdeel 2.3 zet BghU de gehanteerde waarderingsgrondslagen uiteen.
- In onderdeel 2.4 volgt een toelichting op de staat van baten en lasten.
- In onderdeel 2.5 licht BghU de balans toe.
- In onderdeel 2.6 Wet Normering Topinkomens
- In onderdeel 2.7 staat het Taakveldenoverzicht

2.1 Staat van Baten en Lasten 2024

De tabel hieronder bevat de Staat van Baten en Lasten over 2024 op functioneel niveau. Op de volgende pagina staat de staat van baten en lasten op programmaniveau. De balans ultimo 2024 volgt daarna.

Staat van Baten en Lasten 2024					
Bedragen in euro's	Realisatie 2023	Nominale begroting 2024	Actuele begroting 2024	Realisatie 2024	Afwijking
Rente en afschrijving	**€ -**	**€ -**	**€ -**	**€ -**	**€ -**
Personele lasten (incl. inhuur)	**€ 11.913.994**	**€ 11.145.980**	**€ 13.086.004**	**€ 14.438.858**	**€ -1.352.854**
Lasten personeel in dienst	*€ 9.210.061*	*€ 10.958.780*	*€ 12.353.804*	*€ 10.389.447*	*€ 1.964.357*
Inhuurlasten	*€ 2.703.933*	*€ 187.200*	*€ 732.200*	*€ 4.049.411*	*€ -3.317.211*
Materiële lasten	**€ 7.389.925**	**€ 6.963.607**	**€ 6.806.277**	**€ 7.882.500**	**€ -1.076.223**
ICT-Transitie naar SAAS eenmalig	*€ 102.083*	*€ -*	*€ -*	*€ 244.000*	*€ -244.000*
ICT-contractkosten jaarlijkse volume	*€ 2.151.555*	*€ 2.008.584*	*€ 2.243.478*	*€ 2.228.887*	*€ 14.591*
Bedrijfsvoeringskosten	*€ 3.779.072*	*€ 3.805.023*	*€ 3.762.799*	*€ 4.201.487*	*€ -438.688*
Proceskostenvergoeding WOZ	*€ 1.357.215*	*€ 1.150.000*	*€ 800.000*	*€ 1.208.126*	*€ -408.126*
Onvoorzien	**€ 100.000**	**€ -**	**€ 5.000**	**€ -**	**€ 5.000**
Totale lasten	**€ 19.403.919**	**€ 18.109.587**	**€ 19.897.281**	**€ 22.321.358**	**€ -2.424.077**
Dwangbevelen	€ 1.542.302	€ 1.400.000	€ 1.400.000	€ 2.067.400	€ -667.400
Overig	€ 968.134	€ 55.000	€ 513.512	€ 645.630	€ -132.118
Totale baten	**€ 2.510.436**	**€ 1.455.000**	**€ 1.913.512**	**€ 2.713.030**	**€ -799.518**
Te dekken bedragen	**€ 16.893.483**	**€ 16.654.587**	**€ 17.983.769**	**€ 19.608.328**	**€ -1.624.559**
Deelnemersbijdrage	€ 17.115.005	€ 16.654.587	€ 17.983.769	€ 18.100.137	€ -116.368
Resultaat voor bestemming	**€ 221.522**	**€ -**	**€ -**	**€ -1.508.191**	**€ 1.508.191**
Onttrekking reserves	€ 525.000	€ -	€ -	€ 1.996.946	€ -1.996.946
Dotatie reserves	€ -	€ -	€ -	€ 460.000	€ -460.000
Resultaat	**€ 746.522**	**€ -**	**€ -**	**€ 28.755**	**€ -28.755**

Conform het besluit van het bestuur d.d. 3 april 2024 is het resultaat over 2023 zijnde € 746.522 als volgt bestemd: Het bedrag van € 371.000 niet bestede middelen ICT Transitie SAAS is toegevoegd aan de bestemmingsreserve ICT Transitie SAAS. Het restant netto rekeningresultaat van € 375.522 is toegevoegd aan de bestemmingsreserve Plan van Aanpak dienstverlening BghU.

De reserve 'Plan van Aanpak dienstverlening BghU' zijnde € 1.020.923 is in 2024 volledig vrijgevallen ter dekking van de in 2024 daarvoor gemaakte kosten. Deze kosten bedroegen in 2024 € 1.671.185. De Reserve 'ICT Transitie SAAS' zijnde € 936.023 is ook volledig vrijgevallen ter dekking van de in 2024 daarvoor gemaakte kosten. Onder deze kosten vallen de aanvraag investeringskrediet (€435.000) en aanvraag uitbereiding investeringskrediet (€25.000) welke gedoteerd zijn aan de reserve 'Dekking kapitaallasten vaste activa' (€ 460.000). De reserve 'Opleidingskosten Kompels in Kracht' zijnde € 40.000 is ook volledig vrijgevallen ter dekking van de in 2024 daarvoor gemaakte kosten. Aan overige projecten is in 2024 ongeveer een bedrag van € 229.000 besteed.

Lasten	Initiele begroting 2024	Actuele begroting 2024	Realisatie 2024
Overhead	*€ 7.518.285*	*€ 9.197.047*	*€ 9.600.254*
Databeheer	*€ 2.094.383*	*€ 2.752.415*	*€ 3.325.647*
Waardebepaling	*€ 4.862.548*	*€ 3.844.282*	*€ 4.972.946*
Klantcontact	*€ 1.409.363*	*€ 1.632.518*	*€ 2.395.108*
Innen	*€ 2.225.009*	*€ 2.471.020*	*€ 2.027.403*
Totale lasten	***€ 18.109.587***	***€ 19.897.281***	***€ 22.321.358***
Baten			
Deelnemersbijdragen	*-€ 16.654.587*	*-€ 17.983.769*	*-€ 18.100.137*
Dwangbevelen	*-€ 1.400.000*	*-€ 1.400.000*	*-€ 2.067.400*
Overig	*-€ 55.000*	*-€ 513.512*	*-€ 645.630*
Totale baten	***-€ 18.109.587***	***-€ 19.897.281***	***-€ 20.813.167***
Saldo lasten en baten	***€ 0***	***€ 0***	***€ 1.508.191***
Mutatie reserves	***€ 0***	***€ 0***	***€ 1.536.946***
Gerealiseerd resultaat	***€ 0***	***€ 0***	***-€ 28.755***

2.2 Balans ultimo 2024

Balans voor resultaatsbestemming	31-12-2024	31-12-2023
ACTIVA		
Vaste activa		
Materiële Vaste Activa (investeringen met economisch nut)	**€ 460.000**	**€ 0**
Vlottende activa		
Uitzettingen met rentetypische looptijd < 1 jaar	**€ 9.246.797**	**€ 11.140.274**
Openbare lichamen	*€ 758.448*	*€ 1.890.692*
Uitzettingen in schatkist	*€ 6.184.545*	*€ 7.381.659*
Overige vorderingen	*€ 2.303.804*	*€ 1.867.923*
Liquide middelen	**€ 0**	**€ 0**
Overlopende activa	**€ 128.853**	**€ 160.621**
Totaal activa	**€ 9.835.650**	**€ 11.300.895**
PASSIVA		
Eigen vermogen		
Saldo Algemene reserve	**€ 480.870**	**€ 480.870**
Saldo Bestemmingsreserve	**€ 460.000**	**€ 1.250.424**
Te bestemmen resultaat	**€ 28.755**	**€ 746.522**
Vaste passiva		
Voorzieningen	**€ 377.838**	**€ 1.329.133**
Verplichtingen en verliezen	*€ 377.838*	*€ 1.329.133*
Vlottende passiva		
Netto vlottende schulden met rentetypische looptijd < 1 jaar (overige vorderingen)	**€ 701.184**	**€ 2.270.507**
Overlopende passiva	**€ 7.787.004**	**€ 5.223.440**
Totaal Passiva	**€ 9.835.650**	**€ 11.300.895**

2.3 Waarderingsgrondslagen

De gehanteerde grondslagen voor waardering en resultaatbepaling zijn overeenkomstig het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV). Onderstaand een korte toelichting op de waarderingsgrondslag per balansonderdeel.

Materiële vaste activa (investeringen met economisch nut)
Materiële vaste activa waardeert BghU tegen aanschafwaarde, waarbij BghU de aanschafwaarde vermindert met afschrijvingen, investeringssubsidies en investeringsbijdragen van derden (indien van toepassing).

De jaarlijkse afschrijvingen berekenen we conform de lineaire afschrijvingsmethode en op basis van de verwachte economische levensduur (netto-methode). Hiervoor gebruikt BghU de afschrijvingstermijnen zoals beschreven in de Nota Investeringsbeleid BghU 2022-2025. Voor activa die BghU gedurende het begrotingsjaar in gebruik neemt, start de afschrijvingsperiode 1 januari van het jaar erop.

Uitzettingen met een rentetypische looptijd < 1 jaar
De uitzettingen met een rentetypische looptijd < 1 jaar waardeert BghU tegen nominale waarde onder aftrek van de noodzakelijk geachte voorzieningen wegens verwachte oninbaarheid. BghU hanteert de statische methode van vaststelling van deze voorziening. Onder uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar worden ook de uitzettingen in de schatkist van het Rijk gepresenteerd.

Liquide middelen
In de balans neemt BghU onder de liquide middelen de banksaldi van de bankrekeningen die op naam van BghU staan op. Onder de liquide middelen worden ook kruisposten verantwoord. Er is geen sprake van kasgeld. Liquide middelen waardeert BghU tegen nominale waarde.

Overlopende activa
Overlopende activa waardeert BghU tegen nominale waarde.

Eigen vermogen
Het eigen vermogen bestaat uit de algemene reserve, de bestemmingsreserve voor de investering in de ICT en het resultaat (voor bestemming) volgend uit de staat van baten en lasten.

Voorzieningen
BghU kent risicovoorzieningen, die worden gewaardeerd tegen nominale waarde op basis van de risicoschatting per balansdatum. De voorziening wordt in het volgende boekjaar gebruikt om lasten te dekken.

Netto vlottende schulden met een rentetypische looptijd < 1 jaar
De netto vlottende schulden met een rentetypische looptijd < 1 waardeert BghU tegen nominale waarde.

Overlopende passiva
Overlopende passiva waardeert BghU tegen nominale waarde.

Resultaatbepaling
De BghU stelt haar jaarrekening op conform het principe van het 'stelsel van baten en lasten'. De baten en lasten rekent BghU toe aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten en lasten worden opgenomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's worden, voor zover zij hun oorsprong vinden in het desbetreffende begrotingsjaar, in acht genomen.

Rechtmatigheidsverantwoording
De in de jaarrekening opgenomen rechtmatigheidsverantwoording is opgesteld op basis van de kaders zoals besloten in de financiële verordening en op basis van de kadernota rechtmatigheid. Dat betekent dat:

- De rechtmatigheidsverantwoording toeziet op de financiële rechtmatigheid van baten, lasten, balansmutaties alsmede de baten en lasten inzake de specifieke uitkeringen op grond van art. 17 Financiële-verhoudingswet.

- De financiële rechtmatigheid het voorwaardencriterium, het begrotingscriterium en het misbruik & oneigenlijk gebruik criterium omvat:
  - Voor het voorwaardencriterium bestaat de norm uit het normenkader zoals in de bestuursvergadering van 11 december 2024 is vastgesteld;
  - Voor het begrotingscriterium geldt dat alle overschrijdingen van lasten en investeringskredieten onrechtmatig, waarbij voor een aantal scenario's in de financiële verordening is beschreven wanneer deze overschrijdingen acceptabel zijn. Voor over- en onderschrijdingen van baten, onderschrijdingen van lasten en onderschrijdingen van investeringskredieten geldt dat deze als onrechtmatig zijn aangemerkt indien ze niet tijdig aan de raad zijn gemeld.
  - Ten aanzien van het M&O criterium is de nota M&O beleid van onze organisatie leidend bij het voorkomen en opsporen van misbruik en oneigenlijk gebruik. Omdat alleen bij misbruik sprake is van een onrechtmatigheid zijn eventuele gevallen van misbruik (mits cumulatief met andere fouten of onduidelijkheden boven de verantwoordingsgrens) opgenomen in de rechtmatigheids-verantwoording.

- De rechtmatigheidsverantwoording is opgesteld binnen de kaders van de kadernota rechtmatigheid 2024 van de Commissie BBV alsmede onze eigen financiële verordening. Dit betekent dat:
  - Een verantwoordingsgrens van 3% (zijnde € 683.441) is gehanteerd waarboven cumulatieve fouten en onduidelijkheden in de rechtmatigheidsverantwoording worden opgenomen;

Een rapporteringstolerantie van €50.000 is gehanteerd waarboven fouten en onduidelijkheden in de paragraaf bedrijfsvoering worden opgenomen

2.4 Toelichting op de staat van baten en lasten

In dit hoofdstuk wordt de staat van baten en lasten toegelicht. Onder hoofdstuk 2.1 Staat van Baten en Lasten 2024 is beknopt weergegeven onder welke programmatische onderdelen de resultaten van 2024 zijn verwerkt. Dit hoofdstuk bevat een uitgebreidere analyse van de staat van baten en lasten over 2024.

Algemeen

Het resultaat 2024 bedraagt € 28.755. Dit is als volgt opgebouwd; op personele lasten is € 1.352.854 meer uitgegeven. Aan materiële lasten is € 1.076.223 meer besteed. Op onvoorziene posten is € 5.000 minder uitgegeven. De opbrengsten dwangbevelen zijn € 667.400 hoger en de overige baten zijn € 132.118 hoger. De deelnemersbijdragen zijn € 116.368 hoger. De mutaties van de reserves bedraagt € 1.536.946. In onderstaande paragraaf wordt er per onderdeel een verdere toelichting gegeven.

2.4.1 Toelichting op staat van baten en lasten per kostencategorie

Personele lasten inclusief inhuur

Personele lasten incl. inhuur	2024	2023
Personele lasten vaste personeel	€ 10.389.447	€ 9.210.061
Inhuur WOZ	€ 410.544	€ 243.431
Inhuur Databeheer overig	€ 717.615	€ 359.396
Inhuur Bezwaar/beroep	€ 1.516.479	€ 1.277.492
Inhuur Overhead	€ 739.895	€ 556.204
Inhuur Klantcontact	€ 424.634	€ 73.732
Inhuur Kwijtschelding	€ 28.480	€ 0
Inhuur Invordering	€ 211.764	€ 193.678
Totaal personele kosten	€ 14.438.858	€ 11.913.994
Begroot	€ 13.086.004	€ 11.067.744
Resultaat	-€ 1.352.854	-€ 846.250

Het grootste deel van de personele lasten bestaat uit personeel in loondienst. Een deel van de loonsom wordt jaarlijks beschikbaar gehouden voor het inhuren van personeel rondom piekbelastingen.
De personele lasten waren begroot op €13.086.004. De werkelijke kosten zijn €14.438.858. Het verschil heeft meerdere oorzaken:

1. In 2024 is er een forse toename geweest van inhuur van personeel door:
    - Het inzetten van extra capaciteit voor het uitvoeren van het Plan van Aanpak dienstverlening BghU
    - Een grote stijging van het aantal bezwaarschriften
2. In 2024 waren er minder medewerkers in dienst dan begroot. Wel is er een stijging van het aantal medewerkers te zien t.o.v. het jaar 2023.
3. De (nieuwe) medewerkers in dienst waren in een lagere schaal ingedeeld. De personele lasten zijn onder andere daardoor lager dan begroot.
4. Het lagere aantal medewerkers in dienst heeft tevens gevolgen voor de reis- en verblijfkosten.
5. Door de hogere inhuur zijn de ‘lasten personeel in dienst’, zoals sociale lasten en pensioenen, lager.

Materiële lasten
In de materiële lasten is een nadeel van €1.076.223 gerealiseerd. De belangrijkste afwijkingen zijn in onderstaande tabel toegelicht.

Onderwerp	Resultaat	Realisatie	Actuele begr.		
Materiele last	**-€ 1.076.223**	**€ 7.882.500**	**€ 6.806.277**	**Toelichting**	**Struc Incid**
ICT Transitie SAAS	-€ 244.000	€ 244.000	€ 0	Materiële lasten ICT Transitie SAAS worden gedekt vanuit de bestemmingsreserve ICT Transitie SAAS	Incid
ICT Contractkosten	€ 14.591	€ 2.228.887	€ 2.243.478	Geen bijzonderheden	Incid
Bedrijfsvoering	-€ 438.688	€ 4.201.487	€ 3.762.799	Hogere kosten projectwerkzaamheden (433k) i.v.m. Plan van Aanpak dienstverlening BghU en ICT Transitie SAAS. Lagere kosten huisvesting door nog niet gerealiseerde verbouwing (125k) en afrekening servicekosten 2023+2024 (-/- 40k).	Incid
Proceskosten	-€ 408.126	€ 1.208.126	€ 800.000	Door het Arrest van de Hoge Raad van 12 juli 2024 is er een hoger tarief van toepassing dan begroot.	Incid

Onvoorzien
De post onvoorzien kan gebruikt worden voor tegenvallers in de bedrijfsvoering. Bij het vaststellen van de begrotingswijziging 2023 heeft het bestuur besloten dit budget toe te voegen aan de reserve en in volgende begrotingen de omvang dit bedrag aan te passen. Conform dit besluit is het budget uit 2023 (€ 100.000) gedoteerd aan de Algemene reserve. Voor 2024 is het budget € 5.000. Er zijn in 2024 geen posten specifiek als onvoorzien gelabeld.

Vervolgingskosten
Bij de vervolgingskosten is sprake van een voordeel van ongeveer € 667.000. Door de volumegroei als gevolg van nieuwbouw en ook groei in de naheffingsaanslagen parkeren, het inhalen van de achterstanden in zowel invordering acties en de aanslagoplegging en anderzijds door de aanpassing van de tarieven in de Kostenwet per 1-1-2024 zijn in 2024 meer invorderingskosten opgelegd.

Overige baten
De overige baten zijn ongeveer € 132.000 hoger dan begroot. Dit is grotendeels te verklaren door hogere renteopbrengsten dan begroot (€ 114.000).

Deelnemersbijdrage
De deelnemersbijdrage 2024 is gerealiseerd conform de vastgestelde verdeling over de deelnemers. Door een na verrekening van het pluspakket Parkeren Utrecht is er een voordeel van ongeveer € 116.000 gerealiseerd.

Reserves
Conform de besluitvorming in de bestuursvergadering van 11 december 2024 zijn de volgende bestemmingsreserves gemuteerd. De reserve 'Opleidingskosten Kompels in Kracht' zijnde € 40.000 is volledig vrijgevallen ter dekking van de in 2024 daarvoor gemaakte kosten. De reserve 'Plan van Aanpak dienstverlening BghU' zijnde € 1.020.923 is volledig vrijgevallen ter dekking van de in 2024 daarvoor gemaakte kosten. De Reserve 'ICT Transitie SAAS' zijnde € 936.023 is volledig vrijgevallen ter dekking van de in 2024 daarvoor gemaakte kosten. Onder deze kosten vallen de aanvraag investeringskrediet (€435.000) en aanvraag uitbereiding investeringskrediet (€25.000) welke gedoteerd zijn aan de reserve 'Dekking kapitaallasten vaste activa' (€ 460.000).

2.5 Toelichting op de balans

In deze paragraaf worden de diverse balansrekeningen kort toegelicht. De toelichting begint met een toelichting op de activazijde van de balans en eindigt met een toelichting op de passivazijde van de balans. Eventuele opvallende mutaties en wijzigingen ten opzichte van het voorgaande jaar, worden hier ook benoemd.

2.5.1 Toelichting activa

Vaste Activa

Materiële Vaste Activa

In 2024 is er vanuit de ICT-transitie SAAS geïnvesteerd in nieuwe hardware voor kantoor- en thuiswerkplekken. De investering bedraagt € 460.000 waardoor de BghU sinds 2022 weer beschikt over materiële vaste activa. Conform de Nota Investeringsbeleid BghU 2022-2025 wordt er voor activa die gedurende het begrotingsjaar in gebruik is genomen, afgeschreven vanaf 1 januari van het jaar erop.

Materiële Vaste Activa (investeringen met een economisch nut)	Boekwaarde 01-01-2024	Des-/ investeringen	Afschrijvingen	Bijdragen van derden	Afwaarderingen	Boekwaarde 31-12-2024
Machines, apparaten en installaties	€ 0	€ 460.000	€ 0	€ 0	€ 0	€ 460.000
Totaal	**€ 0**	**€ 460.000**	**€ 0**	**€ 0**	**€ 0**	**€ 460.000**

Vlottende Activa

Uitzettingen met een rentetypische looptijd < 1 jaar

Het grootste deel van deze post wordt gevormd door de middelen die in de schatkist van het Rijk staan. Dat bedroeg per 31-12-2024 bijna € 6,2 miljoen euro.

De post overige vorderingen zijn hoofdzakelijk nog te ontvangen invorderingsbaten, vervolgingskosten die de BghU tot ultimo 2024 in rekening heeft gebracht bij belastingplichtigen en nog verwacht te ontvangen in de komende jaren. Aangezien het invorderingstraject wordt uitgevoerd door BghU, komen de opbrengsten (vervolgingskosten) ook toe aan BghU conform afspraken vastgelegd in het Uitvoeringsprocol. Het openstaand saldo te ontvangen invorderingsbaten bedroeg per 31-12-2024 bruto € 3,3 miljoen euro (exact een jaar geleden was dat saldo bruto € 2,5 miljoen). De verwachting is dat 1,1 miljoen euro niet geïnd zal kunnen worden. Over het resterende bedrag is per 31-12-2024 een voorziening opgenomen van € 2,2 miljoen euro. Dat is hoger dan de situatie per 31-12-2023: door enerzijds het inhalen van de achterstanden in zowel invordering acties en de aanslagoplegging en anderzijds door de aanpassing van de tarieven in de Kostenwet per 1-1-2024. Daarnaast is er sprake van volumegroei als gevolg van nieuwbouw, maar ook groei in de naheffingsaanslagen parkeren.

Uitzettingen met een looptijd korter dan een jaar	31-12-2024	31-12-2023
Openbare lichamen	€ 758.448	€ 1.890.692
Uitzettingen in 's Rijks Schatkist	€ 6.184.545	€ 7.381.659
Overige vorderingen	€ 2.303.804	€ 1.867.923
Totaal	**€ 9.246.797**	**€ 11.140.274**

Schatkistbankieren

Alle decentrale overheden zijn verplicht om overtollige liquide middelen aan te houden in de schatkist. Schatkistbankieren houdt in dat decentrale overheden hun liquide middelen aanhouden bij het ministerie van Financiën.

Daarbij wordt een drempelbedrag (een bedrag dat een organisatie buiten de schatkist mag houden) gehanteerd. De drempel is gelijk aan 2% van het begrotingstotaal indien het begrotingstotaal lager is dan €500 miljoen met een minimum van €1 miljoen.

Voor BghU geldt het minimumbedrag van €1 miljoen als drempel. Dit drempelbedrag is ook van toepassing op de belastingopbrengsten die binnenkomen op de bankrekening van BghU en die BghU na ontvangst via een (ongeveer) tweewekelijkse cyclus afdraagt aan haar deelnemers.

Berekening benutting drempelbedrag schatkistbankieren (bedragen x € 1000)					
		Verslagjaar			
(1)	**Drempelbedrag**	**1000**			
		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(2)	**Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen**	**2**	**0**	**284**	**8**
(3a) = (1) > (2)	Ruimte onder het drempelbedrag	998	1.000	716	992
(3b) = (2) > (1)	Overschrijding van het drempelbedrag	-	-	-	-

(1) Berekening drempelbedrag		
		Verslagjaar
(4a)	Begrotingstotaal verslagjaar	17.984
(4b)	Het deel van het begrotingstotaal dat kleiner of gelijk is aan € 500 miljoen	17.984
(4c)	Het deel van het begrotingstotaal dat de € 500 miljoen te boven gaat	
(1) = (4b)*0,02 + (4c)*0,002 met een minimum van €1.000.000 als het begrotingstotaal kleiner of gelijk is aan 500 mln. En als begrotingstotaal groter dan € 500 miljoen is is het drempelbedrag gelijk aan € 10 miljoen, vermeerderd met 0,2% van het deel van het begrotingstotaal dat de € 500 miljoen te boven gaat.	Drempelbedrag	1000

(2) Berekening kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen					
		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(5a)	Som van de per dag buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen (negatieve bedragen tellen als nihil)	182	0	26.128	758
(5b)	Dagen in het kwartaal	91	91	92	92
(2) - (5a) / (5b)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	2	0	284	8

Liquide middelen

Het saldo van de liquide middelen bedraagt €0. Dagelijks wordt het geld dat op rekening van BghU staat afgeroomd naar de schatkist van het Rijk.

Overlopende activa

Het saldo van €128.853 betreft overige nog te ontvangen bedragen en vooruitbetaalde bedragen.

Overlopende activa	31-12-2024	31-12-2023
Overige nog te ontvangen bedragen en vooruitbetaalde bedragen	€ 128.853	€ 160.621
Totaal	**€ 128.853**	**€ 160.621**

2.5.2 Toelichting passiva

Eigen Vermogen
Het eigen vermogen bestaat ultimo 2024 uit een algemene reserve, bestemmingsreserve en het nog te bestemmen resultaat. Van het vastgestelde resultaat 2023, zijnde €746.522 is er €371.000 toegevoegd aan de bestemmingsreserve ICT-Transitie SAAS en €375.522 toegevoegd aan de bestemmingsreserve Plan van Aanpak dienstverlening BghU.

Algemene reserve
De algemene reserve maakt deel uit van de beschikbare weerstandscapaciteit en is de uiterste buffer voor het opvangen van de financiële gevolgen van optredende risico's. De noodzakelijke hoogte van de algemene reserve wordt jaarlijks bepaald op basis van de geactualiseerde risicoberekening. Voor een uitgebreide toelichting hierop wordt verwezen naar de paragraaf Weerstandsvermogen en risicomanagement.

Verloop algemene reserve vanaf 2018

Jaar	Saldo begin begrotingsjaar	Toevoegingen	Onttrekkingen	Saldo eind begrotingsjaar
2018	€ 381.250	€ -	€ 34.839	€ 346.411
2019	€ 346.411	€ -	€ -	€ 346.411
2020	€ 346.411	€ 91.459	€ -	€ 437.870
2021	€ 437.870	€ -	€ 332.000	€ 105.870
2022	€ 105.870	€ 275.000	€ -	€ 380.870
2023	€ 380.870	€ 100.000	€ -	€ 480.870
2024	€ 480.870	€ -	€ -	€ 480.870

Bestemmingsreserve
Bestemmingsreserve ICT naar Bestemmingsreserve Plan van Aanpak dienstverlening BghU

Jaar	Saldo begin begrotingsjaar	Toevoegingen	Onttrekkingen	Saldo eind begrotingsjaar
2023	€ -	€ 995.401	€ 350.000	€ 645.401
2024	€ 645.401	€ 375.522	€ 1.020.923	€ -

Het bestuur heeft op 30 maart 2023 besloten deze reserve niet vrij te laten vallen maar in te zetten voor het Plan van Aanpak. Op 6 december 2023 heeft het bestuur ingestemd met een onttrekking van €350.000.

Op 3 april 2024 heeft het bestuur besloten om vanuit de resultaatbestemming over 2023 een bedrag van €375.522 toe te voegen aan de bestemmingsreserve Verbeterplan dienstverlening BghU. Het bestuur heeft op 11 december 2024 besloten om de reserve volledig vrij te laten vallen ter dekking van de in 2024 daarvoor gemaakte kosten.

Bestemmingsreserve Opleidingskosten Kompels in Kracht

Jaar	Saldo begin begrotingsjaar	Toevoegingen	Onttrekkingen	Saldo eind begrotingsjaar
2023	€ -	€ 70.000	€ 30.000	€ 40.000
2024	€ 40.000	€ -	€ 40.000	€ -

Het bestuur heeft op 30 maart 2023 besloten deze reserve te vormen voor het Ontwikkeltraject. Het betreft een maatwerktraject inzake talent-, team- en leiderschapsontwikkeling. Omdat het gehele traject in 2023 nog niet volledig is afgerond heeft het bestuur op 6 december 2023 ingestemd met het vrij laten van een deel t.w. €30.000 zodat het restant in 2024 kan worden aangewend.

Het bestuur heeft op 11 december 2024 besloten om de reserve volledig vrij te laten vallen ter dekking van de in 2024 daarvoor gemaakte kosten.

Bestemmingsreserve ICT-Transitie SAAS

Jaar	Saldo begin begrotingsjaar	Toevoegingen	Onttrekkingen	Saldo eind begrotingsjaar
2023	€ -	€ 565.023	€ -	€ 565.023
2024	€ 565.023	€ 371.000	€ 936.023	€ -

Het Bestuur heeft op 30 maart 2023 besloten deze reserve te vormen voor de nog lopende ICT Transitie SAAS.

Op 3 april 2024 heeft het bestuur besloten om vanuit de resultaatbestemming over 2023 een bedrag van €371.000 toe te voegen aan de bestemmingsreserve ICT-Transitie SAAS. Vanuit de aanvraag investeringskrediet (€435.000) en aanvraag uitbereiding investeringskrediet (€25.000) is er €460.000 van de reserve onttrokken ter dekking van de kapitaallasten vaste activa. Het bestuur heeft op 11 december 2024 besloten om de reserve volledig vrij te laten vallen ter dekking van de in 2024 daarvoor gemaakte kosten.

Bestemmingsreserve Dekking kapitaallasten vaste activa

Jaar	Saldo begin begrotingsjaar	Toevoegingen	Onttrekkingen	Saldo eind begrotingsjaar
2024	€ -	€ 460.000	€ -	€ 460.000

Vanuit de aanvraag investeringskrediet (€435.000) en aanvraag uitbereiding investeringskrediet (€25.000) is er in 2024 een bedrag van €460.000 van de reserve ICT-Transitie SAAS onttrokken ter dekking van de kapitaallasten vaste activa.

Totale verloop bestemmingsreserves 2024

Reserve	Saldo begin begrotingsjaar	Toevoegingen	Onttrekkingen	Saldo eind begrotingsjaar
Plan van Aanpak dienstverlening BghU	€ 645.401	€ 375.522	€ 1.020.923	€ -
Opleidingskosten Kompels in Kracht	€ 40.000	€ -	€ 40.000	€ -
ICT Transitie SAAS	€ 565.023	€ 371.000	€ 936.023	€ -
Dekking kapitaallasten vaste activa	€ -	€ 460.000	€ -	€ 460.000
Totaal	**€ 1.250.424**	**€ 1.206.522**	**€ 1.996.946**	**€ 460.000**

Voorzieningen

Eind 2024 heeft BghU vier voorzieningen.

	Saldo begin begrotingsjaar (01-01-2024)	Toevoegingen	Onttrekkingen	Vrijval begrotingsjaar	Saldo eind begrotingsjaar (31-12-2024)
Voorzieningen uit hoofde van verplichtingen en verliezen					
Proceskostenvergoeding	€ 1.050.000	€ -	€ 1.050.000	€ -	€ -
Verlofsparen	€ 64.800	€ 21.000	€ -	€ -	€ 85.800
Bovenwettelijk verlof	€ 198.716	€ 54.827	€ -	€ -	€ 253.543
Regeling Vervroegd Uittreden	€ 15.617	€ 38.494	€ 15.617	€ -	€ 38.494
Totaal Voorzieningen	**€ 1.329.133**	**€ 114.321**	**€ 1.065.617**	**€ -**	**€ 377.837**

Voorziening uit hoofde van verplichtingen en verliezen

Proceskostenvergoeding

Verloopoverzicht risicovoorziening proceskostenvergoeding

Jaar	Saldo begin begrotingsjaar	Toevoegingen	Onttrekkingen	Vrijval	Saldo eind begrotingsjaar
2020	€ -	€ 259.350	€ -	€ -	€ 259.350
2021	€ 259.350	€ 201.976	€ 259.350	€ -	€ 201.976
2022	€ 201.976	€ 161.716	€ 201.976	€ -	€ 161.716
2023	€ 161.716	€ 1.050.000	€ 161.716	€ -	€ 1.050.000
2024	€ 1.050.000	€ -	€ 1.050.000	€ -	€ -

BghU kende tot 2020 een regelmatig patroon voor het verwerken van WOZ-bezwaren, waarbij een gemiddeld percentage van deze bezwaren ook leidt tot een proceskostenvergoeding. Aan het eind van het jaar stond tot kalenderjaar 2020 over het algemeen 3% van de totale bezwaarlast nog open. In de kalenderjaren daarna was dat hoger en is daarvoor een risicovoorziening gevormd. Vooral in kalenderjaar 2023 heeft BghU te kampen gehad met een grote instroom aan bezwaarschriften (vooral vanuit NCNP-bedrijven) wat een landelijke ontwikkeling was. Dat had voornamelijk te maken met de waardeontwikkeling van woningen. Eind 2024 staat vast dat dat er minder dan 3% van de totale bezwaarlast NCNP nog open staat. Zodoende is de risicovoorziening per 31-12-2024 volledig afgebouwd.

Voorziening verlofsparen en Restant bovenwettelijk verlof
In de CAO is bepaald dat het vanaf 2022 mogelijk is om verlof te sparen. De hoeveelheid verlofuren loopt hierdoor behoorlijk op. Op deze wijze bouwt de medewerker een recht op die in een keer opgenomen kan worden. De BBV stelt dat hiervoor een voorziening moet worden opgenomen om op termijn eventuele problemen in de formatie op te kunnen vangen die door de afwezigheid van deze medewerker ontstaat.

Tevens stelt de BBV dat vanuit het surplus van bovenwettelijk verlof een voorziening moet worden gecreëerd. Op basis van de verlofstanden per 31 december 2024 is een toerekening voor deze voorziening gemaakt.

Verloopoverzicht voorziening Verlofsparen

Jaar	Saldo begin begrotingsjaar	Toevoegingen	Onttrekkingen	Vrijval	Saldo eind begrotingsjaar
2022	€ -	€ 56.228	€ -	€ -	€ 56.228
2023	€ 56.228	€ 8.572	€ -	€ -	€ 64.800
2024	€ 64.800	€ 21.000	€ -	€ -	€ 85.800

Verloopoverzicht voorziening Bovenwettelijk verlof

Jaar	Saldo begin begrotingsjaar	Toevoegingen	Onttrekkingen	Vrijval	Saldo eind begrotingsjaar
2022	€ -	€ 118.210	€ -	€ -	€ 118.210
2023	€ 118.210	€ 80.506	€ -	€ -	€ 198.716
2024	€ 198.716	€ 54.827	€ -	€ -	€ 253.543

Verloopoverzicht voorziening Regeling Vervroegd Uittreden

Jaar	Saldo begin begrotingsjaar	Toevoegingen	Onttrekkingen	Vrijval	Saldo eind begrotingsjaar
2023	€ -	€ 15.617	€ -	€ -	€ 15.617
2024	€ 15.617	€ 38.494	€ 15.617	€ -	€ 38.494

In de CAO is bepaald dat werknemers kunnen deelnemen aan de RVU mits er aan bepaalde voorwaarden is voldaan. Deelname aan de RVU duurt maximaal twee jaar. De BBV schrijft voor dat er een voorziening moet worden getroffen voor iedere medewerker die per 1 januari van het nieuwe jaar met pensioen gaat. De hoogte van de voorziening betreft de vergoeding die betreffende medewerkers ontvangen.

Vlottende passiva

Specificatie Vlottende Schulden	31-12-2024	31-12-2023
Specificatie netto vlottende schulden		
Waarvan privaat	€ 701.184	€ 2.270.507
Waarvan publiek	€ 0	€ 0
Netto vlottende schulden totaal	**€ 701.184**	**€ 2.270.507**
Specificatie overlopende passiva		
Af te dragen saldo aan deelnemers	€ 6.257.826	€ 4.463.559
Te betalen premies en loonheffing	€ 761.872	€ 656.564
Te betalen omzetbelasting	€ 21.849	€ 5.459
Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen	€ 745.457	€ 97.858
Overlopende passiva totaal	**€ 7.787.004**	**€ 5.223.440**

Netto vlottende schulden
De netto vlottende schulden betreffen het crediteurensaldo, ofwel het saldo van de reeds ontvangen facturen voor ontvangen goederen of diensten, die nog niet betaald zijn op 31 december 2024.

Overlopende passiva
Het grootste deel van deze post wordt gevormd door per 31 december 2024 openstaande afdrachten aan onze deelnemers. Daarnaast bestaat de post overlopende passiva aan openstaande premies en loonheffing, omzetbelasting en om te verwachten lasten die betrekking hebben op het boekjaar 2024, maar die door externe partijen nog niet in rekening zijn gebracht dan wel aan externe partijen zijn betaald.

2.5.3 Niet uit de balans blijkende verplichtingen

Onderstaande 8 verplichtingen zijn overeenkomsten die BghU is aangegaan en die niet zichtbaar zijn op de balans per 31 december 2024:

- **Kantoorruimte:** BghU maakt sinds 6 oktober 2014 gebruik van de helft van de 15e en de gehele 16e etage in de Zuidtoren van het Stadskantoor gelegen aan het Stadsplateau 1 te Utrecht. Dit gebruik is op 19 april 2016 geformaliseerd met het vestigen van een afgeleid recht, te weten een onder-erfpachtrecht en een onder-opstalrecht. BghU betaalt hiervoor een jaarlijkse retributie. De retributie bedraagt in 2024 € 566.972. Voor 2025 bedraagt de verplichting € 586.813 voor de kantoorruimte en € 24.274 voor de parkeerplaatsen. De looptijd van deze overeenkomst is 10 jaar. Na afloop van het contract is BghU bevoegd het recht op te zeggen. Gekoppeld aan dit pandrecht, is een bedrag van bijna € 483.000 voor de facilitaire dienstverlening die hoort bij deze specifieke huisvesting.

- **Leaseverplichting vervoersmiddelen:** Momenteel beschikt BghU over 8 leaseauto's, waarbij variërende contractduren zijn afgesproken. Deze 8 leaseauto's zijn onderdeel van BghU. De verplichting die hieraan meerjarig is gekoppeld, is afhankelijk van de keuze die medewerkers maken om al dan niet in een auto te blijven rijden voor het werk. Op maandbasis gaat het om een bedrag van rond de € 4.500 aan leaseverplichtingen.

- **Leaseverplichting kopieerapparatuur:** BghU heeft een leasecontract afgesloten ten behoeve van de kopieerapparatuur die op het kantoor te Utrecht aanwezig is. Dit contract is ingegaan per 1 september 2023 en heeft een looptijd van 4 jaar met verlengingsmogelijkheid.

- **Overeenkomst telefonie en infrastructuur:** BghU heeft sinds 1 april 2024 een overeenkomst voor de telefonie en infrastructuur afgesloten. Deze overeenkomst heeft een looptijd van 3 jaar met verlengingsmogelijkheid. De jaarlijkse last bedraagt € 48.140.

- **SAAS-contracten:**

Kernapplicatie	Leverancier	In productie	Looptijd
Belastingen/frontoffice	Gouw IT	November 2022	tot 1-3-2026
Waarderen	XXLNC	Mei 2022	tot 1-6-2025
BAG-Geo	Processfive	Oktober 2022	tot 1-9-2025
Enterprise Service Bus	Enable-U	November 2022	tot 1-1-2026

2.5.4 Begrotingsrechtmatigheid

Bij de rechtmatigheidscontrole vormt de begrotingsrechtsmatigheid een belangrijk toetsingscriterium. Getoetst wordt of het budgetrecht van bestuur van BghU is gerespecteerd. De Kadernota Rechtmatigheid 2024 van de commissie BBV dient hierbij als handvat.

Omschrijving	Actuele begroting 2024	Realisatie 2024	Verschil	Onrechtmatig (maar wel acceptabel)	Rechtmatig (tijdig gemeld)
BghU Totale lasten	€ 19.897.281	€ 22.321.358	€ 2.424.077	€ 2.424.077	€ 0
BghU Totale baten	-€ 19.897.281	-€ 20.813.167	-€ 915.886	€ 0	-€ 915.886
BghU Reserve mutaties	€ 0	-€ 1.508.191	-€ 1.508.191	€ 0	-€ 1.508.191
Totaal	**€ 0**	**€ 0**	**€ 0**	**€ 2.424.077**	**-€ 2.424.077**

De lasten zijn hoger dan geraamd. Dit heeft voornamelijk te maken doordat er het afgelopen jaar een aantal projecten waaronder het Plan van Aanpak dienstverlening BghU en de ICT Transitie SAAS zijn uitgevoerd waarvoor extra kosten zijn gemaakt en door hogere proceskostenvergoedingen.

De baten zijn hoger dan geraamd. Dit heeft voornamelijk te maken door hogere invorderingsbaten, hogere renteopbrengsten en hogere bijdrage pluspakket Parkeren Utrecht.

De mutaties in de reserves zijn hoger dan geraamd. Veelal wordt in de laatste bestuursvergadering van een kalenderjaar goedkeuring van het bestuur gevraagd om de reserves te muteren. Dat heeft voor dit jaar op 11 december 2024 plaatsgevonden. Gezien deze datum is ervoor gekozen om geen begrotingswijziging meer in te dienen voor de mutaties in de reserves. Dit is gezien het tijdsbestek voor de zienswijze ook niet haalbaar.

2.6 Detailtoelichting Wet Normering topinkomens

De WNT is van toepassing op BghU. Het voor BghU toepasselijke bezoldigingsmaximum is in 2024 €233.000 het algemeen bezoldigingsmaximum. BghU heeft in 2024 één leidinggevende topfunctionaris gehad, die voldeed aan de normen van de WNT.

1a. Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functievervulling.

Gegevens 2024	
Bedragen x € 1	**M. Vrisou van Eck**
Functiegegevens	Directeur BghU
Aanvang en einde functievervulling in 2024	01/01 - 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0
Dienstbetrekking?	Ja
Bezoldiging	
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	135.707
Beloningen betaalbaar op termijn	22.750
Subtotaal	*158.457*
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	233.000
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.
Bezoldiging	**158.457**
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.

Gegevens 2023	
Bedragen x € 1	**M. Vrisou van Eck**
Functiegegevens	Directeur BghU
Aanvang en einde functievervulling in 2023	01/01 - 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0
Dienstbetrekking?	Ja
Bezoldiging	
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	129.209
Beloningen betaalbaar op termijn	21.764
Subtotaal	*150.973*
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	223.000
Bezoldiging	**150.973**

Tabel 1d. Topfunctionarissen met een totale bezoldiging van € 2.100 of minder

Naam functionaris	Deelnemers	Functie BghU	Duur dienstverband	Beloning 2024
Dhr. J.C.H. Haan	Dijkgraaf hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden (voorzitter bestuur BghU)	Onbezoldigd bestuurslid	n.v.t.	n.v.t.
Mevr. N.M. van Zoelen	Hoogheemraad hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden	Onbezoldigd bestuurslid	n.v.t.	n.v.t.
Mevr. H.S. de Groot	Wethouder gemeente Bunnik	Onbezoldigd bestuurslid	n.v.t	n.v.t.
Dhr. G.J. Spelt	Wethouder gemeente Lopik	Onbezoldigd bestuurslid	n.v.t.	n.v.t.
Mevr. E. Eggengoor	Wethouder gemeente Nieuwegein	Onbezoldigd bestuurslid	n.v.t.	n.v.t.
Dhr. D.M.P.G. Smolenaers	Wethouder gemeente De Bilt	Onbezoldigd bestuurslid	n.v.t.	n.v.t.
Dhr. A.M. Bos (Tot 25-01-2024) Dhr. D. Vermeulen (Per 25-01-2024)	Wethouder gemeente Houten	Onbezoldigd bestuurslid	n.v.t.	n.v.t.
Dhr. R. Jorg	Wethouder gemeente Utrechtse Heuvelrug	Onbezoldigd bestuurslid	n.v.t.	n.v.t.
Mevr. S.E. Schilderman	Wethouder gemeente Utrecht	Onbezoldigd bestuurslid	n.v.t.	n.v.t.
Dhr. W.J. van Dijk	Wethouder gemeente Zeist	Onbezoldigd bestuurslid	n.v.t.	n.v.t.
Dhr. H.C. van den Akker	Wethouder gemeente Stichtse Vecht	Onbezoldigd bestuurslid	n.v.t.	n.v.t.

2. *Uitkeringen wegens beëindiging dienstverband aan topfunctionarissen. +*
   Er zijn in 2024 geen uitkeringen verstrekt wegens beëindiging dienstverband aan topfunctionarissen met of zonder dienstbetrekking inclusief degenen die op grond van hun voormalige functie nog 4 jaar als topfunctionaris worden aangemerkt.

3. *Overige rapportageverplichtingen op grond van de WNT*
   Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen met een dienstbetrekking die in 2024 een bezoldiging boven het individueel toepasselijke drempelbedrag hebben ontvangen.

2.7 Realisatie per taakveld

	Overhead	Databeheer		Waardebepaling		Klantcontact		Innen		
	Bedrag	Verdeling	Bedrag	Verdeling	Bedrag	Verdeling	Bedrag	Verdeling	Bedrag	Totaal
Baten en lasten	€ 8.956.704		€ 3.323.567		€ 4.972.946		€ 2.395.108		€ -39.997	**€ 19.608.328**
Percentage aandeel in overhead obv FTE		28,1%		25,5%		20,1%		26,3%		**100,0%**
Doorberekening Overhead	€ -8.956.704		€ 2.514.620		€ 2.286.097		€ 1.796.902		€ 2.359.085	**€ -**
Totaal te verdelen over taakvelden	€ -		€ 5.838.186		€ 7.259.043		€ 4.192.010		€ 2.319.089	**€ 19.608.328**

			Databeheer		Waardebepaling		Klantcontact		Innen		
Taakveld		Taakveldomschrijving	Toerekening	Bedrag	Toerekening	Bedrag	Toerekening	Bedrag	Toerekening	Bedrag	Totaal
Taakveld	0.2	Burgerzaken	0,00%	€ -			0,00%	€ 13	0,00%	€ 7	€ 19
Taakveld	0.61	OZB woningen	22,56%	€ 1.317.019	92,82%	€ 6.738.004	10,23%	€ 428.907	10,14%	€ 235.040	€ 8.718.971
Taakveld	0.62	OZB niet-woningen	3,07%	€ 178.956	7,18%	€ 521.039	1,42%	€ 59.569	1,41%	€ 32.636	€ 792.201
Taakveld	0.63	Parkeerbelasting	4,59%	€ 267.798			24,97%	€ 1.046.578	25,62%	€ 594.109	€ 1.908.484
Taakveld	0.64	Overige belastingen	28,80%	€ 1.681.220			41,03%	€ 1.719.844	40,69%	€ 943.589	€ 4.344.653
Taakveld	1.1	Crsisib. & Brandweer	0,00%	€ -			0,00%	€ -	0,00%	€ -	€ -
Taakveld	1.2	Openbare Orde	0,01%	€ 407			0,05%	€ 1.955	0,05%	€ 1.060	€ 3.422
Taakveld	2.1	Verkeer en vervoer	0,01%	€ 427			0,02%	€ 715	0,02%	€ 393	€ 1.535
Taakveld	2.2	Parkeren	0,00%	€ 229			0,01%	€ 378	0,01%	€ 208	€ 815
Taakveld	2.3	Recreatieve havens	0,00%	€ -			0,00%	€ 21	0,00%	€ 11	€ 32
Taakveld	3.3	Bedrijfsloket en regel.	0,03%	€ 1.510			0,07%	€ 2.793	0,07%	€ 1.617	€ 5.921
Taakveld	3.4	Economische promotie	0,18%	€ 10.431			0,25%	€ 10.517	0,25%	€ 5.783	€ 26.731
Taakveld	7.2	Riolering	23,56%	€ 1.375.575			10,73%	€ 449.759	10,63%	€ 246.450	€ 2.071.784
Taakveld	7.3	Afval	15,71%	€ 917.370			10,80%	€ 452.564	10,69%	€ 247.983	€ 1.617.917
Taakveld	7.5	Begraafplaatsen & Crem.	0,08%	€ 4.945			0,20%	€ 8.196	0,20%	€ 4.564	€ 17.706
Taakveld	8.3	Wonen en Bouwen	1,41%	€ 82.300			0,24%	€ 10.201	0,24%	€ 5.636	€ 98.137
		Totaal	100,00%	€ 5.838.186	100,00%	€ 7.259.043	100,00%	€ 4.192.010	100,00%	€ 2.319.089	€ 19.608.328

2.8 Rechtmatigheidsverantwoording

Verantwoordelijkheid van de directie
De baten en lasten alsmede de balansmutaties moeten getrouw in de jaarrekening worden opgenomen. Uit het getrouw opnemen van de baten en lasten alsmede de balansmutaties, blijken een drietal rechtmatigheidscriteria niet expliciet. Dit betreffen het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium. In deze rechtmatigheidsverantwoording licht de directie toe in hoeverre bij de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium zijn nageleefd. Dit houdt in dat de verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties in overeenstemming zijn met door het bestuur vastgestelde kaders zoals de begroting en verordeningen en met bepalingen in de relevante wet- en regelgeving. Bij de waarderingsgrondslagen in de jaarrekening is het door het bestuur op 11 december 2024 vastgestelde normenkader van de relevante wet- en regelgeving verder toegelicht.

Deze verantwoording hanteert een grensbedrag omdat alleen de van belang zijnde aspecten in de verantwoording hoeven te worden betrokken. Deze grens is door het bestuur bepaald en bedraagt 3% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan de reserves en is daarmee vastgesteld op € 683.441. De grondslag voor deze verantwoording is de Kadernota Rechtmatigheid 2024 van de Commissie BBV van oktober 2024.

Bevinding
De directie stelt vast dat de omvang van de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties die niet rechtmatig tot stand zijn gekomen € 2.424.077 bedraagt. Dit is hoger dan de daarvoor gestelde grens van € 683.441. Van de niet rechtmatig tot stand gekomen verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties is volgens de directie het volledige bedrag van € 2.424.077 acceptabel op basis van door het bestuur vastgestelde afspraken.

De geconstateerde afwijkingen betreffen:

Begrotingscriterium		**Bedrag (*1.000)**
1A.	Overschrijding lasten programma's	€ 2.424
1B.	Overschrijding investeringsbudgetten (kredieten)	€ 0
2.	Ongeautoriseerde reservemutaties	€ 0
3.	Overschrijding van baten en/of onderschrijding van lasten en baten die niet tijdig tot een begrotingswijziging hebben geleid of te laat aan de raad zijn gemeld	€ 0
Totaal begrotingsonrechtmatigheden		**€ 2.424**
4.	Totaal van de begrotingsonrechtmatigheden (onderdeel 1 + 2) dat past binnen het vooraf vastgestelde beleid en daarmee vooraf als acceptabel is geduid vermelden en verwijzen naar dit vooraf vastgestelde beleid	€ 2.424
5.	Resterend saldo aan begrotingsonrechtmatigheden	€ 0
Voorwaardencriterium		
Geconstateerde afwijkingen van de Europese aanbestedingsrichtlijnen.		€ 0
M&O criterium		
Geen afwijkingen geconstateerd.		

In de paragraaf bedrijfsvoering is op basis van de Kadernota rechtmatigheid van de commissie BBV en op basis van de afspraken met het bestuur aanvullende informatie opgenomen over de financiële rechtmatigheid. In deze paragraaf heeft het directie ook beschreven welke actie zij onderneemt om vermelde afwijkingen in de toekomst te voorkomen.

3. Controleverklaring accountant

De accountant.

Heliumstraat 64
2718 SL ZOETERMEER
telefoon (088) 236 80 00
e-mail Audit@flynth.nl

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan het bestuur van de Gemeenschappelijke Regeling Belastingsamenwerking gemeenten en hoogheemraadschap Utrecht (BghU)

Verklaring over de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening 2024

Oordeel
Wij hebben de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening 2024 van de Gemeenschappelijke Regeling Belastingsamenwerking gemeenten en hoogheemraadschap Utrecht (BghU) te Utrecht gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en samenstelling van zowel de baten en lasten over 2024 als van de activa en passiva van de Gemeenschappelijke Regeling Belastingsamenwerking gemeenten en hoogheemraadschap Utrecht (BghU) op 31 december 2024 in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV).

De jaarrekening bestaat uit:

1. het overzicht van baten en lasten over 2024;
2. de balans per 31 december 2024, en;
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen, waaronder de rechtmatigheidsverantwoording van de directie over de financiële rechtmatigheid van baten, lasten en balansmutaties over 2024.
4. de bijlage met het overzicht van de gerealiseerde baten en lasten per taakveld.

De basis voor ons oordeel
Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden, het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado), het controleprotocol dat is vastgesteld door het bestuur op 8 mei 2023 en het Controleprotocol Wet normering topinkomens (WNT) 2024 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van de Gemeenschappelijke Regeling Belastingsamenwerking gemeenten en hoogheemraadschap Utrecht (BghU) zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Informatie ter ondersteuning van ons oordeel
Wij hebben onze controlewerkzaamheden bepaald in het kader van de controle van de jaarrekening als geheel en bij het vormen van ons oordeel hierover. Onderstaande informatie ter ondersteuning van ons oordeel en onze bevindingen moeten in dat kader worden bezien en niet als afzonderlijke oordelen of conclusies.

Flynth Audit B.V. is lid van BKR International. Bankrekeningnummer IBAN NL67 RABO 0106 6642 20 - BIC: RABONL2U.
Handelsregister 09063021. www.flynth.nl.
Dienstverlening vindt plaats onder algemene voorwaarden, op aanvraag verkrijgbaar en gedeponeerd bij de KvK in Arnhem.

Materialiteit
Op basis van onze professionele oordeelsvorming hebben wij de materialiteit voor de jaarrekening als geheel bepaald op € 227.800 De bij onze controle toegepaste goedkeuringstolerantie bedraagt voor fouten 1% en voor onzekerheden 3% van de totale lasten inclusief toevoeging aan reserves, zoals voorgeschreven in artikel 2 lid 1 Bado.

Daarbij zijn voor de controle van de in de jaarrekening opgenomen WNT-informatie de materialiteitsvoorschriften gehanteerd zoals vastgelegd in het Controleprotocol WNT 2024. Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening voor de gebruikers van de jaarrekening om kwalitatieve redenen materieel zijn, zoals ook bedoeld in artikel 3 Bado.

Wij zijn met het bestuur overeengekomen dat wij tijdens onze controle geconstateerde afwijkingen boven de € 50.000 rapporteren alsmede kleinere afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve- of WNT-redenen relevant zijn.

Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd
In overeenstemming met het Controleprotocol WNT 2024 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6 sub a WNT en artikel 5, lid 1, sub n en o ‘Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

Verklaring over de in het jaarstukken opgenomen andere informatie
De jaarstukken omvatten andere informatie, naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij.

De andere informatie bestaat uit:

- het jaarverslag waaronder de programmaverantwoording en de paragrafen;
- bijlagen.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat. Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

De directie is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het jaarverslag in overeenstemming met het BBV.

Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van de directie en het bestuur voor de jaarrekening
De directie is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met het BBV. De directie is ook verantwoordelijk voor de financiële rechtmatigheid van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving, waaronder verordeningen van het bestuur, opgenomen bepalingen zoals opgenomen in het normenkader dat is vastgesteld door het bestuur op 11 december 2024 en voor het getrouw toelichten van de financiële rechtmatigheid in de jaarrekening.

In dit kader is de directie verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die de directie noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet de directie de veronderstellingen inzake de financiële risico's in relatie tot de financiële positie onderbouwen en afwegen of de Gemeenschappelijke Regeling in staat is de financiële risico's vanuit de reguliere exploitatie en onverwachte tegenvallers op te vangen zonder tussenkomst van de toezichthouder. De directie moet gebeurtenissen en omstandigheden, waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de financiële risico's kunnen worden opgevangen, toelichten in de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het vaststellen van het normenkader voor de financiële rechtmatigheid en het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de Gemeenschappelijke Regeling.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening
Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Bado, het controleprotocol dat is vastgesteld door het bestuur op 6 december 2023, het Controleprotocol WNT 2024, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de Gemeenschappelijke Regeling;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door de directie en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door de directie gehanteerde veronderstellingen aanvaardbaar zijn inzake de afweging dat de Gemeenschappelijke Regeling in staat is de financiële risico's vanuit de reguliere exploitatie en onverwachte tegenvallers financieel op te vangen zonder tussenkomst van de toezichthouder.
  Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan omtrent de financiële positie. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen echter van materiële betekenis zijn voor de financiële positie van de Gemeenschappelijke Regeling;

- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen;
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met het bestuur onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Zoetermeer, 31 maart 2025
Flynth Audit B.V.

Digitaal ondertekend door Sietse Hof

S. Hof MSc RA

Paraaf voor waarmerkingsdoeleinden:

S.H.

Gemeenschappelijke Regeling Belastingsamenwerking gemeenten en hoogheemraadschap Utrecht

Accountantsverslag 2024

Flynth

VERTROUWELIJK

Aan het bestuur van de
gemeenschappelijke regeling Belastingsamenwerking
gemeenten en hoogheemraadschap Utrecht
Postbus 5150
3502 JD UTRECHT

Heliumstraat 64
2718 SL Zoetermeer
telefoon (088) 236 80 00
e-mail Audit@flynth.nl

kenmerk
661077134/SH/0623

behandeld door
S. Hof MSc RA

datum
31 maart 2025

onderwerp
Accountantsverslag 2024

Geachte leden van het bestuur,

Hierbij ontvangt u ons accountantsverslag over het boekjaar 2024. Dit verslag bevat de belangrijkste uitkomsten van de door ons uitgevoerde werkzaamheden, waarvan wij vinden dat die voor u relevant zijn voor een goed begrip van de jaarrekening 2024 en voor het beoordelen van de financiële positie van de gemeenschappelijke regeling Belastingsamenwerking gemeenten en hoogheemraadschap Utrecht (hierna: BghU).

De jaarrekening is opgesteld onder verantwoordelijkheid van de directie. In overeenstemming met uw opdracht hebben wij de jaarrekening 2024 gecontroleerd.

Deze rapportage beschrijft op hoofdlijnen onze controleaanpak en de belangrijkste aangelegenheden die wij tijdens onze controle in overweging hebben genomen. Wij zijn van mening dat de reikwijdte van onze werkzaamheden en de resultaten daarvan een deugdelijke basis vormen voor ons oordeel over de jaarrekening 2024 van BghU.

Wij hebben de conceptversie van deze rapportage met de directie en de ambtelijke organisatie afgestemd. De bevindingen en beschouwingen in dit verslag komen voort uit onze controlewerkzaamheden. Het verslag van bevindingen is, zoals hiervoor reeds verwoord, bedoeld om u te ondersteunen in uw beoordeling van de jaarrekening 2024. Wij wijzen u erop dat uw controlerende taak uiteraard verder gaat dan uitsluitend het financieel getinte perspectief vanuit de accountantscontrole. Graag geven wij in de vergadering van uw bestuur op 2 april a.s. een toelichting op dit verslag.

Hoogachtend,
Flynth Audit B.V.

Digitaal ondertekend door Sietse Hof

S. Hof MSc RA

Flynth Audit B.V. is lid van BKR International. Bankrekeningnummer IBAN NL67 RABO 0106 6642 20 - BIC: RABONL2U.
Handelsregister 09063021. www.flynth.nl
Dienstverlening vindt plaats onder algemene voorwaarden, op aanvraag verkrijgbaar en gedeponeerd bij de KvK in Arnhem.

Inleiding

In het kader van de door het bestuur aan ons verstrekte opdracht voor de controle van de jaarrekening 2024 van de gemeenschappelijke regeling Belastingsamenwerking gemeenten en hoogheemraadschap Utrecht brengen wij u hierbij verslag uit van onze belangrijkste bevindingen naar aanleiding van onze eindejaars-controlewerkzaamheden die wij onlangs hebben uitgevoerd.

Dit accountantsverslag is bedoeld om u te ondersteunen in uw beoordeling van de jaarrekening 2024. Wij wijzen u erop dat uw controlerende taak uiteraard verder gaat dan uitsluitend het financieel getinte perspectief vanuit de accountantscontrole. Deze rapportage beschrijft op hoofdlijnen onze controleaanpak en de belangrijkste aangelegenheden die wij tijdens onze controle in overweging hebben genomen. Wij zijn van mening dat de reikwijdte van onze werkzaamheden en de resultaten daarvan een deugdelijke basis vormen voor ons oordeel over de jaarrekening van uw gemeenschappelijke regeling.

Onze werkzaamheden zijn erop gericht een oordeel te kunnen geven over de jaarrekening 2024 van de BghU en niet primair op het opsporen van fraudes of onregelmatigheden binnen BghU. De bevindingen in deze rapportage zijn daarom beperkt tot de punten die voortvloeien uit de controle van de jaarrekening.

Wij hebben onze controlewerkzaamheden afgerond en hebben een goedkeurende controleverklaring bij de jaarrekening 2024 verstrekt.

Inhoud accountantsverslag

Hoofdstuk 1	Bestuurlijke samenvatting.
Hoofdstuk 2	Kernpunten van de controle.
Hoofdstuk 3	Rechtmatigheidsverantwoording.
Hoofdstuk 4	Analyse vermogen en resultaat.
Hoofdstuk 5	Interne beheersing & automatisering.
Hoofdstuk 6	Externe ontwikkelingen.
Bijlage A	Niet gecorrigeerde bevindingen.
Bijlage B	Onze onafhankelijkheid is gewaarborgd.
Bijlage C	Onze communicatie met u.

Inleiding
Samenvatting
Kernpunten van de controle
Rechtmatigheids-verantwoording
Analyse vermogen en resultaat
Interne beheersing & automatisering
Externe ontwikkelingen
Bijlagen

Bestuurlijke samenvatting

Flynth

Bestuurlijke samenvatting

Controleverklaring

Wij hebben de accountantscontrole van de jaarrekening 2024 van de gemeenschappelijke regeling Belastingsamenwerking gemeenten en hoogheemraadschap Utrecht afgerond. Wij hebben een goedkeurende controleverklaring voor de getrouwheid verstrekt, onder voorbehoud dat de jaarrekening ongewijzigd wordt vastgesteld door het bestuur. Verder hebben we geen indicaties van fraude en/of niet-naleving van wet- en regelgeving.

De gehanteerde materialiteit bedraagt € 227.800 voor fouten respectievelijk € 683.400 voor onzekerheden.

Het jaarverslag is verenigbaar met de jaarrekening en bevat geen materiële onjuistheden

De grondslagen van de jaarrekening zijn aanvaardbaar en het BBV wordt nageleefd.

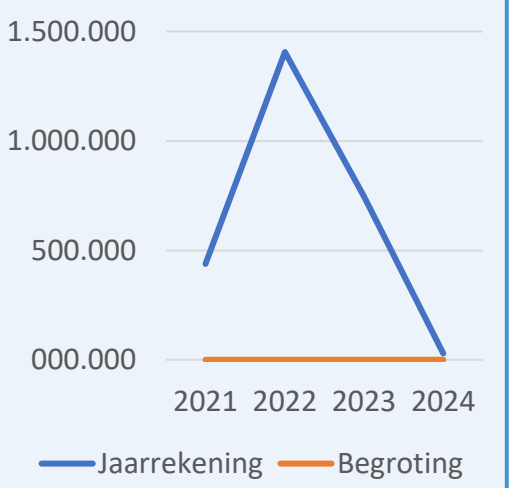
Belangrijkste bevindingen

Controlebevindingen
Er resteren drie ongecorrigeerde controleverschillen met een totale impact van € 78.283 (voordelig). Voor een specificatie verwijzen wij u naar bijlage A.

Rechtmatigheidsverantwoording
In de jaarrekening 2024 is voor het tweede jaar de rechtmatigheidsverantwoording opgenomen.

De directie concludeert dat er sprake is van begrotingsonrechtmatigheden boven de verantwoordingsgrens. Wij kunnen instemmen met deze conclusie van de directie en constateren dat de rechtmatigheidsverantwoording van de directie een getrouwe weergave biedt.

Resultaat over 2024

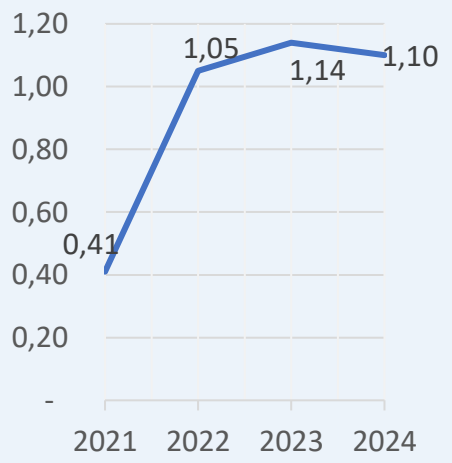

Belangrijkste aandachtspunten 2025

Naar aanleiding van onze controle over het boekjaar 2024 willen wij, vanuit onze natuurlijke adviesfunctie de volgende aandachtspunten voor 2025 benoemen:

1. Doorontwikkeling van de rechtmatigheidsverantwoording en de onderliggende de ingerichte interne controle.
2. Verstevigen proces totstandkoming én onderbouwing van de prognoses in de belastingverantwoordingen.
3. Inwerkingtreding Cyberbeveiligingswet en NIS2-regelgeving.

Uw weerstandsvermogen

Inleiding
Samenvatting
Kernpunten van de controle
Rechtmatigheids-verantwoording
Analyse vermogen en resultaat
Interne beheersing en automatisering
Externe ontwikkelingen
Bijlagen

Kernpunten van de controle

Flynth

Kernpunten van onze jaarrekeningcontrole (1/2)

Controleverklaring	Wij hebben de accountantscontrole van de jaarrekening 2024 van de gemeenschappelijke regeling Belastingsamenwerking gemeenten en hoogheemraadschap Utrecht afgerond. Wij hebben een **goedkeurende controleverklaring** voor de getrouwheid verstrekt, onder voorbehoud dat de jaarrekening ongewijzigd wordt vastgesteld door het bestuur. Verder hebben we geen indicaties van fraude en/of niet-naleving van wet- en regelgeving. De voor fouten en onzekerheden gehanteerde materialiteit bedraagt respectievelijk € 227.800 en € 683.400. Deze toleranties zijn in overeenstemming met het controleprotocol dat door uw bestuur is vastgesteld op 6 december 2023. De rapporteringstolerantie is door het bestuur vastgesteld op € 50.000. Wij wijken hiervan af en rapporteren fouten en onzekerheden boven 5% van de goedkeuringstolerantie, namelijk boven een bedrag van € 11.390.
Reikwijdte van de controle	In de opdrachtbevestiging heeft u ons de opdracht gegeven tot het controleren van de jaarrekening 2024. De reikwijdte van onze controle staat hierin omschreven. Gedurende het verloop van de controle over boekjaar 2024 is op geen enkele wijze sprake geweest van een beperking in de reikwijdte van onze controle. Tijdens de uitvoering hebben zich geen wijzigingen van materieel belang in de reikwijdte voorgedaan. Wij achten de reikwijdte van onze controle voor 2024 voldoende voor de doelstelling van de controle van de BghU.
Grondslagen en verantwoording conform BBV	De accountantscontrole omvat onder meer een onderzoek naar de toepassing van de grondslagen in de jaarrekening. Naar onze mening zijn de door de directie gekozen grondslagen voor waardering en resultaatbepaling aanvaardbaar, conform wet- en regelgeving en consistent toegepast. In het boekjaar 2024 zijn geen wijzigingen doorgevoerd in de keuze of de toepassing van de belangrijkste verslaggevingsgrondslagen in het BBV en relevante notities uitgebracht door de Commissie BBV.
Schattingen	Schattingen op basis waarvan een aantal jaarrekeningposten worden bepaald zijn gebaseerd op inzichten van het management. Wij hebben de belangrijkste gehanteerde factoren en veronderstellingen beoordeeld. Wij hebben vastgesteld dat de schattingen en veronderstellingen aanvaardbaar zijn in het kader van de jaarrekening als geheel.
Voorzieningen - Algemeen	Bij het opstellen van de jaarrekening moet de directie belangrijke schattingen, beoordelingen en aannames toepassen en toelichten. Wij hebben de belangrijkste schattingen, beoordelingen en aannames van de directie beoordeeld en zijn tot de conclusie gekomen dat deze zijn gebaseerd op passende bewijsstukken en gebaseerd zijn op gebalanceerde overwegingen.
Voorzieningen – Proceskosten-vergoeding	In de jaarrekening 2024 is de gevormde voorziening met betrekking tot proceskostenvergoedingen volledig vrijgevallen, dit als gevolg van het inlopen van de achterstanden bij het verwerken van bezwaarschriften. Aangezien er nog steeds sprake is van nog af te wikkelen bezwaarschriften, zijn wij van mening dat er een voorziening voor te betalen proceskostenvergoedingen verantwoord had moeten worden voor een bedrag van € 23.753. Dit bedrag hebben wij als controleverschil aangemerkt.

Inleiding
Samenvatting
Kernpunten van de controle
Rechtmatigheids-verantwoording
Analyse vermogen en resultaat
Interne beheersing en automatisering
Externe ontwikkelingen
Bijlagen

Kernpunten van onze jaarrekeningcontrole (2/2)

Vordering vervolgingskosten	In de jaarrekening 2024 is een vordering opgenomen voor de nog te ontvangen invorderingsbaten. Na aftrek van de voorziening oninbaarheid betreft de vordering € 2.227.272, maar is afgerond voor € 2.200.000 opgenomen in de jaarrekening en is daarmee te laag verantwoord voor een bedrag van € 27.272. Dit bedrag hebben wij als controleverschil aangemerkt.
Afrekening ICT implementatie	Naar aanleiding van zeer recente gesprekken is gebleken dat BghU niet alle gereserveerde kosten voor de uitgevoerde ICT implementatie van het werkplekbeheer hoeft te betalen. Dit betekent een voordeel van € 74.764, welke gezien het late moment van het bekend worden van deze afrekening niet meer kon worden verwerkt in de jaarstukken. Dit bedrag hebben wij als derhalve controleverschil aangemerkt.
Analyse vermogen en resultaat	Het gerealiseerd resultaat (inclusief de mutaties in de reserves) bedraagt € 28.755 voordelig versus een begroot resultaat (na begrotingswijzigingen) van € 0. In de jaarrekening (paragraaf 2.4 – “Toelichting op de staat van baten en lasten”) heeft de directie de belangrijkste afwijkingen tussen de gerealiseerde baten en lasten en de begrootte baten en lasten toegelicht. In hoofdstuk 4 van dit verslag gaan wij nader in op het resultaat.
Rechtmatigheids-verantwoording	Uit onze werkzaamheden voor de rechtmatigheidsverantwoording zijn geen bevindingen gebleken. In de opgenomen toelichtingen van de directie en de door de directie geconstateerde bevindingen hebben we geen afwijkingen geconstateerd. Verder achten we de werkzaamheden van de directie toereikend om tot een oordeel te komen. Voor een nadere toelichting verwijzen we u naar het hoofdstuk rechtmatigheidsverantwoording in dit verslag.
Frauderisicoanalyse	De BghU heeft een frauderisicoanalyse opgesteld. Wij adviseren het bestuur om dit periodiek te bespreken zodat deze analyse een zichtbaar en vast onderdeel van de interne beheersomgeving wordt.
Wijziging in overige wet- en regelgeving	In de jaarrekening 2024 zijn geen stelsel- of schattingswijzigingen verwerkt. De BghU heeft de jaarrekening verder opgesteld volgens de verslaggevingsvereisten van het besluit begroting en verantwoording (BBV).
Wet Normering Topinkomens (WNT)	De Wet Normering Topinkomens (WNT) is in werking getreden met ingang van 1 januari 2013. De WNT regelt niet alleen de openbaarmaking van topinkomens in de publieke en semipublieke sector, maar stelt ook maxima aan de hoogte van de bezoldiging van topfunctionarissen en tevens aan de ontslagvergoedingen. Met ingang van 1 januari 2013 is bij wet vastgelegd dat rechtspersonen of organisaties die volledig of in aanzienlijke mate uit publieke middelen zijn gefinancierd, beloningen van topfunctionarissen openbaar dienen te maken, ook als deze de in de wet gestelde maximale bezoldiging van € 233.000 niet te boven gaan. Daarnaast dient u het salaris openbaar te maken van overige medewerkers (inclusief – wanneer aan bepaalde voorwaarden is voldaan – ingehuurd personeel) die een bezoldiging ontvangen boven deze norm. Ten slotte stelt de WNT een aantal overige eisen, zoals een maximale ontslagvergoeding voor topfunctionarissen van € 75.000. Uit de werkzaamheden blijkt dat in 2024 voor de topfunctionarissen en overige medewerkers geen sprake van een overschrijding van de grensbedragen en dat de WNT juist is verantwoord in de jaarstukken.

Inleiding
Samenvatting
Kernpunten van de controle
Rechtmatigheids-verantwoording
Analyse vermogen en resultaat
Interne beheersing en automatisering
Externe ontwikkelingen
Bijlagen

Verantwoordelijkheden m.b.t. fraude

Uw verantwoordelijkheid	• De primaire verantwoordelijkheid voor het voorkomen en detecteren van fraude berust bij de met governance belaste personen en de directie. Deze verantwoordelijkheid betreft ook het opzetten en onderhouden van interne beheersmaatregelen met betrekking tot de betrouwbaarheid van de financiële rapportage, de werking van de bedrijfsvoering en naleving van de van toepassing zijnde wet- en regelgeving. • Het uitvoeren, vastleggen en actualiseren van de frauderisicoanalyse als geïntegreerd onderdeel van de bij uw onderneming in gebruik zijnde interne beheersing, een evaluatie van de mogelijke impact en waarschijnlijkheid van frauderisico's en de ondernomen acties om frauderisico's te beperken, inclusief de risico's van omkoping, corruptie en frauderisico's met betrekking tot cybersecurity. • Het waarborgen dat de cultuur en de omgeving van uw onderneming integer zijn en ethisch gedrag bevorderen. • Het onderzoeken van iedere vermeende of vermoede misstand die onder de aandacht van de met governance belaste personen en de directie wordt gebracht; en • Daarnaast zijn de met governance belaste personen verantwoordelijk voor het monitoren van het risico op managementfraude, voor het bepalen of de interne beheersmaatregelen voldoende zijn om frauderisico's te identificeren, voor de beoordeling van de competentie en integriteit van zichzelf en van het overige management en voor het versterken van een cultuur van integriteit en ethisch gedrag.
Onze verantwoordelijkheid	• Wij hebben een fraudediscussie gevoerd en bevestigingen verkregen van de met governance belaste personen, de directie en anderen binnen de entiteit ten aanzien van de interne beheersing, risico-inschattingen (inclusief de processen om de risico's op fraude in de entiteit te identificeren en erop in te spelen), en eventuele kennis met betrekking tot fraude of vermoede fraude. • Verder hebben wij de directie verzocht om informatie die het eventueel aan zijn werknemers heeft meegedeeld over haar visie op bedrijfspraktijken en ethisch gedrag. • Daarnaast hebben wij inzicht verkregen in de wijze waarop de met governance belaste personen toezicht uitoefenen op de door de directie gevolgde processen om de risico's op fraude te identificeren en hierop in te spelen. • Wij hebben de geplande controlewerkzaamheden besproken met de met governance belaste personen. • Wij moeten adequaat reageren op tijdens de controle geconstateerde (vermoede) fraude.
Geen aanwijzingen	Tijdens onze controlewerkzaamheden zijn geen aanwijzingen van fraude onder onze aandacht gekomen.

Inleiding
Samenvatting
Kernpunten van de controle
Rechtmatigheids-verantwoording
Analyse vermogen en resultaat
Interne beheersing en automatisering
Externe ontwikkelingen
Bijlagen

Significante frauderisico's

Risico	Uitgevoerde controlewerkzaamheden
Het doorbreken van interne beheersingsmaatregelen door het management (inclusief superusers)	Het risico op het doorbreken van interne beheersingsmaatregelen door de directie hebben wij ondervangen door het selecteren van journaalposten op basis van risicocriteria, zoals de memoriaalboekingen en de schattingsposten. Deze journaalposten alsook de belangrijke schattingen van de directie, zoals de waardering van vaste activa en debiteuren en de volledigheid van de voorzieningen, hebben wij in detail gecontroleerd. Eveneens hebben wij de opzet en implementatie geëvalueerd van de maatregelen van interne beheersing in de processen voor het genereren en verwerken van journaalposten en het maken van schattingen. Uit onze werkzaamheden zijn geen indicaties voor frauduleuze boekingen naar voren gekomen.
Het frauderisico dat een medewerker zelfstandig crediteurenstamgegevens muteert en / of valse inkoopfacturen verwerkt in de administratie en / of betalingen aan crediteuren omleidt voor persoonlijk gewin	Wij hebben de opzet en implementatie geëvalueerd van de maatregelen van interne beheersing in de processen voor verwerken van inkoopfacturen en het verrichten van betalingen. Daarnaast hebben we een deelwaarneming verricht op de bedrijfskosten en hebben we vastgesteld dat de prestaties geleverd zijn en de betalingen zijn verricht aan het juiste bankrekeningnummer. Uit onze werkzaamheden zijn geen indicaties voor frauduleuze boekingen naar voren gekomen.
Frauderisico dat de Europese en/of interne aanbestedingsrichtlijnen niet worden nageleefd om gunning aan een bevriende partij mogelijk te maken	Wij hebben de opzet en implementatie geëvalueerd van de maatregelen van interne beheersing rondom aanbestedingen voor het aangaan van contracten. Verder hebben wij kennis genomen van de aanbestedingsrichtlijnen en de eigen analyse op het voldoen aan deze richtlijnen van de BghU en een gegevensgerichte controle verricht op geselecteerde crediteuren en de hieraan ten grondslag liggende contracten om vast te stellen dat is voldaan aan de aanbestedingsrichtlijnen. Uit onze werkzaamheden zijn geen onrechtmatigheden gebleken.

Inleiding
Samenvatting
Kernpunten van de controle
Rechtmatigheids-verantwoording
Analyse vermogen en resultaat
Interne beheersing en automatisering
Externe ontwikkelingen
Bijlagen

Rechtmatigheidsverantwoording

Flynth

Jaarrekening - Rechtmatigheidsverantwoording (1/4)

Conclusie rechtmatigheid	In de jaarrekening (hoofdstuk 2.8) heeft de directie de rechtmatigheidsverantwoording opgenomen. De directie concludeert dat er fouten boven de verantwoordingsgrens aanwezig zijn. In de paragraaf bedrijfsvoering (hoofdstuk 1.2.5) wordt een nadere toelichting gegeven op de totstandkoming van de rechtmatigheidsverantwoording. Op basis van onze werkzaamheden kunnen wij instemmen met de conclusie van de directie en constateren wij dat de rechtmatigheidsverantwoording een getrouwe weergave biedt. In dit hoofdstuk geven wij een nadere toelichting voor de relevante onderdelen.
Definitie rechtmatigheid	Het juridische begrip rechtmatigheid heeft betrekking op alle geldende wet- en regelgeving. Rechtmatigheid is dan het handelen in overeenstemming met de wet- en regelgeving. Het begrip rechtmatigheid in het kader van de rechtmatigheidsverantwoording is een minder omvattend begrip. Hierbij bestaat er een duidelijke relatie met het financieel beheer. Er moet immers worden verantwoord dat baten, lasten en balansmutaties rechtmatig tot stand zijn gekomen. Het gaat om de financiële beheershandelingen.
Verantwoordings- en rapportagegrens	We hebben vastgesteld dat de verantwoordingsgrens voor de rechtmatigheidsverantwoording in de financiële verordening van BghU is bepaald op 3% van de totale lasten, inclusief eventuele toevoegingen aan de reserves. Dit past binnen de voorgeschreven bandbreedte van 0% tot 3% van de totale lasten. Voor zowel de fouten als voor onduidelijkheden afzonderlijk geldt hetzelfde percentage, waarbij fouten en onduidelijkheden niet bij elkaar opgeteld worden. De rapporteringsgrens is vastgesteld op € 50.000. Voor ons getrouwheidsoordeel hanteren wij op basis van het besluit accountantscontrole decentrale overheden (BADO) en het door u vastgestelde controleprotocol een goedkeuringstolerantie voor fouten van 1% voor fouten van de totale lasten, waardoor uw rechtmatigheidsverantwoording een lager niveau zekerheid verschaft.
Normen en toetsingskader	Het normenkader voor de rechtmatigheidsverantwoording betreft uw inventarisatie van de voor de verantwoording relevante wet- en regelgeving. Het normenkader heeft u geactualiseerd op basis van wijzigingen in wet- en regelgeving en is door het bestuur vastgesteld op 11 december 2024. Uw inventarisatie van regelgeving bestaat uit externe- en eigen regelgeving. We constateren dat u de actualisatie nauwkeurig heeft uitgevoerd en dat het normenkader aansluit op de geldende externe- en eigen regelgeving. Het operationaliseren van het normenkader is een taak van directie en wordt vastgelegd in een toetsingskader. In het toetsingskader is per wet/regeling/verordening vastgelegd welke artikelen relevant zijn voor de toetsing. Uw organisatie heeft ervoor gekozen geen toetsingskader vast te stellen, waardoor de operationalisatie van het normenkader niet inzichtelijk is gemaakt voor het bestuur. Op basis van de kadernota rechtmatigheid bent u niet verplicht het toetsingskader vast te stellen, maar we adviseren u voor volgend jaar een toetsingskader vast te stellen, zodat duidelijk is op welke onderdelen uw rechtmatigheidscontroles exact toezien.

Inleiding
Samenvatting
Kernpunten van de controle
Rechtmatigheids-verantwoording
Analyse vermogen en resultaat
Interne beheersing en automatisering
Externe ontwikkelingen
Bijlagen

Jaarrekening - Rechtmatigheidsverantwoording (2/4)

Begrotingscriterium

Bij de rechtmatigheidsverantwoording vormt het begrotingscriterium een belangrijk toetsingscriterium. Financiële beheershandelingen die ten grondslag liggen aan de baten en lasten, alsmede de balansposten, dienen tot stand te zijn gekomen binnen de grenzen van de geautoriseerde begroting en hiermee samenhangende programma's (begrotingscriterium).

Uitgangspunt is het niveau waarop de het bestuur de budgetten in de begroting en bij investeringen geautoriseerd heeft, in lijn met de door u vastgestelde financiële verordening. In de begroting zijn de bedragen voor de lasten en baten vermeld die door het bestuur zijn vastgesteld. De toe te passen normen voor het begrotingscriterium zijn op hoofdlijnen door de wetgever bepaald (artikel 189, 190 en 191 van de gemeentewet) en heeft het bestuur nader ingevuld en geconcretiseerd in de financiële verordening.

Uw bestuur heeft het begrotingscriterium geconcretiseerd door:

- Over- en onderschrijdingen op programmaniveau beoordeeld worden.
- Verschuiving tussen jaarschijven in een investeringskrediet is toegestaan.
- Een overschrijding van lasten in ten opzichte van de begroting is acceptabel als hier direct gerelateerde inkomsten tegenover staan of als deze geautoriseerd zijn door middel van vaststelling van een tussentijdse rapportage.

Dit houdt in dat de financiële beheershandelingen dienen te passen binnen de begroting, waarbij het juiste programma, de juiste investering, het toereikend zijn van het begrotingsbedrag en het begrotingsjaar van belang zijn.

Als blijkt dat de gerealiseerde bedragen hoger zijn dan de, ook na de laatste begrotingswijziging, geraamde bedragen dan kan er sprake zijn van onrechtmatige uitgaven (begrotingsonrechtmatigheid). Deze lasten zijn dan namelijk buiten het budgetrecht van het bestuur tot stand gekomen.

In deze paragraaf gaan wij in op het begrotingscriterium en de verschillende onderwerpen die het begrotingscriterium raken.

Het bestuur bepaalt zelf op welk niveau de budgetten in de begroting en investeringen worden geautoriseerd. Dit gebeurt door middel van de begroting en via de verordening op het financieel beheer ex artikel 212 van de Gemeentewet.

Inleiding
Samenvatting
Kernpunten van de controle
Rechtmatigheids-verantwoording
Analyse vermogen en resultaat
Interne beheersing en automatisering
Externe ontwikkelingen
Bijlagen

Jaarrekening - Rechtmatigheidsverantwoording (3/4)

Begrotingsrechtmatigheid - programma's

Uit onze werkzaamheden om de getrouwheid van de rechtmatigheidsverantwoording te toetsen zijn we niet tot een ander oordeel gekomen dan de directie in de rechtmatigheidsverantwoording heeft verantwoord. Ten aanzien van de begrotingsrechtmatigheid heeft de directie afwijkingen geconstateerd en daarbij, in lijn met de criteria die zijn vastgesteld in de financiële verordening, geconcludeerd of er sprake is van acceptabele afwijkingen. De uitkomsten van deze analyse hebben wij onderstaand samengevat. Voor een nadere toelichting verwijzen wij naar paragraaf 2.5.4 van de jaarrekening.

Soort	Bedrag
Overschrijding lasten programma's	€ 2.424.077
Onderschrijdingen van lasten en/of hogere of lagere baten dan begroot die niet tijdig met begrotingswijzigingen zijn aangepast	n.v.t. (afwijkingen zijn tijdig gemeld)
Totaal begrotingsonrechtmatigheden	**€ 2.424.077**
Waarvan acceptabel op basis van afspraken met bestuur	€ 2.424.077

Misbruik en Oneigenlijk (M&O) gebruik criterium

De rechtmatigheidseis betreft ook de toetsing op juistheid en volledigheid van de gegevens, die door de belanghebbenden zijn verstrekt om het voldoen aan voorwaarden aan te tonen. Dit ter voorkoming en bestrijding van misbruik en oneigenlijk gebruik van wet- en regelgeving (M&O-criterium).

Om misbruik en oneigenlijk gebruik van overheidsgelden te voorkomen, zijn functionerende beheersmaatregelen nodig. Het gaat er bij het M&O-criterium om dat in de organisatie effectieve maatregelen zijn getroffen om misbruik te voorkomen, dan wel op te sporen, en dat vigerende wet- en regelgeving duidelijk is, aangepast is aan actuele omstandigheden en te handhaven is. Om dit te bewerkstellingen is een mix van maatregelen nodig.

Uw organisatie heeft een (kader)nota M&O-beleid samengesteld met de algemene uitgangspunten en de filosofie van de organisatie met betrekking tot het voorkomen van misbruik en oneigenlijk gebruik. Deze monden uit in de keuzes die de organisatie ter zake maakt. De uitwerking daarvan in (een mix van) concrete beheersmaatregelen moet geïntegreerd zijn in de administratieve organisatie/interne controle van de organisatie.

Vanuit de verbijzonderde interne controle zijn diverse deelwaarnemingen verricht ten aanzien van het rechtmatigheidsaspect. Wij constateren hierbij dat er geen duidelijke toelichting/conclusie is welke werkzaamheden expliciet verricht zijn aan het M&O criterium. De uitgevoerde werkzaamheden geven geen indicatie tot een rechtmatigheidsfout. Ook uit onze werkzaamheden ten aanzien van de getrouwheid blijken geen bevindingen die indicatie geven tot een fout in het kader van het M&O criterium.

Inleiding
Samenvatting
Kernpunten van de controle
Rechtmatigheids-verantwoording
Analyse vermogen en resultaat
Interne beheersing en automatisering
Externe ontwikkelingen
Bijlagen

Jaarrekening - Rechtmatigheidsverantwoording (4/4)

Voorwaardencriterium	Het voorwaarde criterium heeft betrekking op de eisen die worden gesteld bij de uitvoering van de financiële beheershandelingen. De eisen/voorwaarden zijn afkomstig uit diverse wet- en regelgeving en hebben betrekking op aspecten als doelgroep, termijn, grondslag, administratieve bepalingen, normbedragen, bevoegdheden, bewijsstukken, recht, hoogte en duur. In de hierna volgende paragrafen worden de voorwaarde met de hoogste impact / risico binnen de jaarrekening nader toegelicht.
Voorwaardencriterium - Aanbestedingswet	De regels over aanbesteden staan in de Aanbestedingswet 2012 en het Aanbestedingsbesluit. Om de rechtmatigheid van de aanbestedingen vast te stellen heeft u een analyse uitgevoerd op de verstrekte inkoopopdrachten over een periode van vier jaar. In de analyse heeft u beoordeeld of de opdrachten tijdig zijn aanbesteed. Voor de aanbestede opdrachten is beoordeeld of de realisatie van de inkoopopdracht aansluit op de aanbesteding. Ten aanzien van het onderliggende proces van toetsing hebben wij geconstateerd dat de toetsing met name na afloop van het boekjaar heeft plaatsgevonden. Wij adviseren u om ook gedurende het boekjaar aandacht te houden voor de naleving van de Europese aanbestedingsregels. Uit de spendanalyse zijn geen onrechtmatigheden gebleken. Wij merken een toenemende aandacht die de organisatie heeft voor het naleven van de Europese aanbestedingsregels. Desondanks adviseren wij hieraan in de organisatie continue aandacht te blijven geven waardoor de benodigde gedragsverandering bij degenen die inkopen gestimuleerd worden.
Voorwaardencriterium - Wet Fido, schatkistbankieren, Ufdo en Ruddo	De Wet financiering decentrale overheden (Fido) en onderliggende regelingen in de vorm van Regeling schatkistbankieren decentrale overheden, Uitvoeringsregel financiering decentrale overheden (Ufdo) en Regeling uitzettingen en derivaten decentrale overheden (Ruddo), bevatten regels die de risico's voor lokale overheden moeten beperken bij lenen en beleggen. Aan deze overtredingen van de Wet Fido zijn in veel gevallen geen (directe) financiële gevolgen verbonden. Uit de verantwoording schatkistbankieren blijkt dat in alle kwartalen 2024 geen sprake is geweest van een overschrijding van de toegestane limiet.

Inleiding
Samenvatting
Kernpunten van de controle
Rechtmatigheids-verantwoording
Analyse vermogen en resultaat
Interne beheersing en automatisering
Externe ontwikkelingen
Bijlagen

Analyse vermogen en resultaat

Flynth

Jaarverslag – Kwaliteit toelichtingen en belangrijkste kengetallen

Jaarverslag voldoet aan eisen BBV

In het BBV zijn diverse eisen opgenomen voor de vorm en inhoud van het jaarverslag. Wij hebben vastgesteld dat uw jaarverslag voldoet aan de eisen die het BBV hieraan stelt

Kwaliteit paragrafen

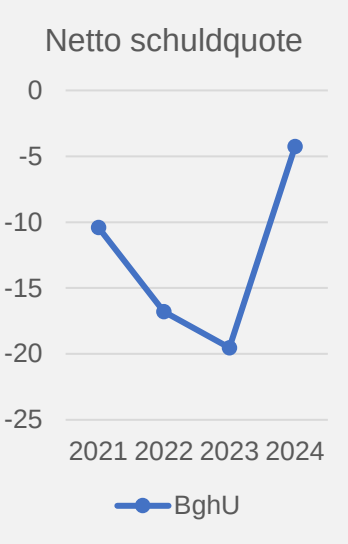
De paragrafen in de jaarstukken voldoen aan de gestelde eisen en geven een nadere toelichting over het door de BghU gevoerde beleid.

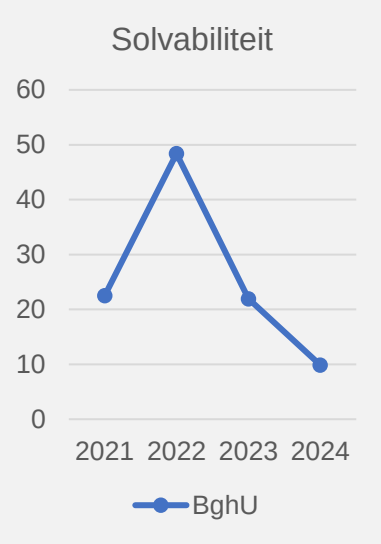
Verenigbaarheid jaarrekening en jaarverslag

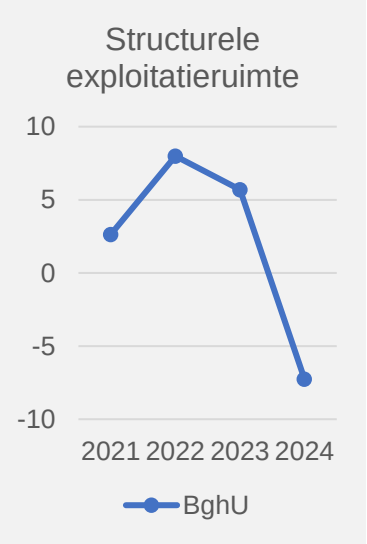
Wij zijn verplicht vast te stellen of wij op grond van de tijdens de controle verkregen informatie onjuistheden of tegenstrijdigheden hebben geconstateerd tussen de jaarrekening en het jaarverslag die gebruikers van de jaarstukken zouden kunnen beïnvloeden. Dit is naar onze mening niet het geval.

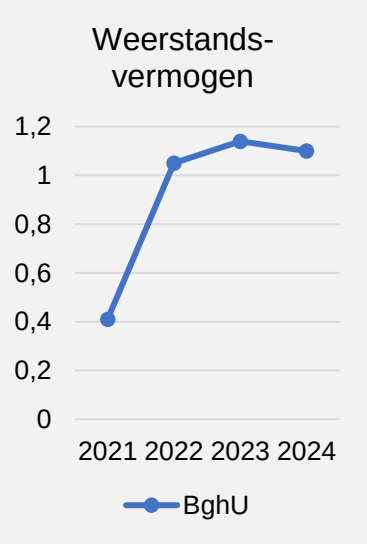
Informatiewaarde

We hebben de informatiewaarde van uw jaarstukken gebaseerd op de inzichtelijkheid, concreetheid en kwaliteit van de analyses vanuit het perspectief van het bestuur. De inzichtelijkheid is toereikend en heeft de aandacht van de directie.

Inleiding
Samenvatting
Kernpunten van de controle
Rechtmatigheids-verantwoording
Analyse vermogen en resultaat
Interne beheersing & automatisering
Externe ontwikkelingen
Bijlagen

Relatie tussen kengetallen

De kengetallen moeten altijd in relatie tot elkaar worden bezien. Uit de combinatie van de kengetallen kan een beeld worden verkregen van de financiële positie van uw organisatie. Daarbij kan ook inzichtelijk worden gemaakt wat de oorzaak is van uw financiële positie.

De analyse van de weerstandsratio en de financiële kengetallen is een onderdeel van het jaarverslag en de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing. Vanuit onze controlerende rol is vastgesteld of het jaarverslag (en dus deze paragraaf) niet strijdig is met de jaarrekening en geen materiële onjuistheden bevat.

Weerstandsvermogen

Ten einde een oordeel te geven over de financiële positie van de gemeenschappelijke regeling dienen naast het eigen vermogen ook de risico's zoals opgenomen in de risicoparagraaf te worden betrokken. In de jaarrekening zijn de risico's weergegeven in paragraaf 1.2.2 (Weerstandvermogen en risicomanagement). Evenals voorgaande jaren worden de risico's bij het opstellen van de begroting geactualiseerd zodat een actueel inzicht bestaat in de risico's. In de jaarrekening 2024 is de actuele stand van zaken ten aanzien van de risico's opgenomen en laat zich als volgt samenvatten:

Toelichting	2023	2024
Weerstandscapaciteit	€ 480.870	€ 480.870
Risico's	€ 420.000	€ 437.500
Tekort/ruimte	€ 60.870	€ 32.370
Weerstandsratio	1,14	1,10

Wij zijn van mening dat de integrale risicobenadering en de financiële vertaling van de verwachte risico's op een adequate wijze heeft plaatsgevonden. De weerstandcapaciteit, zoals ook zichtbaar in de kengetallen netto schuldquote en solvabiliteit, kan als 'voldoende' worden aangemerkt ten aanzien van de geïdentificeerde risico's.

Inleiding
Samenvatting
Kernpunten van de controle
Rechtmatigheids-verantwoording
Analyse vermogen en resultaat
Interne beheersing & automatisering
Externe ontwikkelingen
Bijlagen

Financiële positie

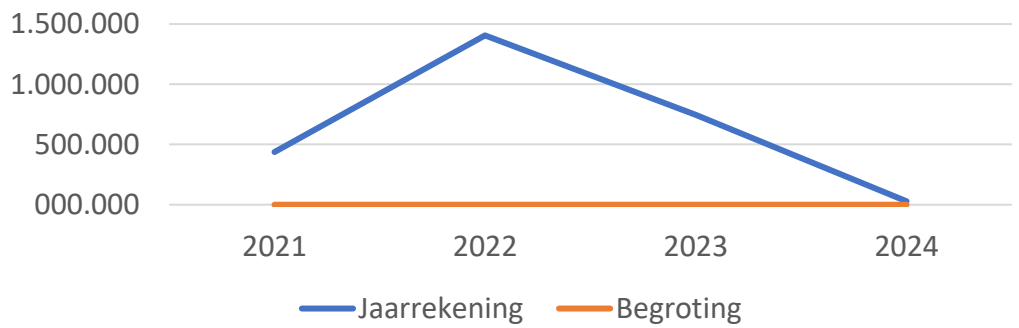
Inclusief het onverdeelde resultaat 2024 bedraagt het eigen vermogen van de BghU per ultimo 2024 ruim € 0,9 miljoen. Ten opzichte van het jaar 2023 is sprake van een daling van € 1,6 miljoen. Deze mutatie wordt verklaard door de benutting van de bestemmingsreserves in 2024.

Ten opzichte van de begroting is sprake van een voordelige afwijking van € 28.755. Voor een nadere onderbouwing verwijzen wij u naar het jaarverslag en de toelichting in de jaarrekening 2024 (paragraaf 2.4).

De totale vermogenspositie wordt onder andere tot uitdrukking gebracht door middel van het solvabiliteitspercentage. Dit percentage wordt bepaald door het eigen vermogen te delen door het balanstotaal. Ultimo 2024 bedraagt dit solvabiliteitspercentage 9,86% (in 2023: 21,93%) waarmee de minimale norm (20%) van de VNG niet wordt behaald.

De netto schuldquote bedraagt – 4,26% (2023: - 19,53%). De ratio geeft aan in hoeverre de schulden meer bedragen dan de jaarlijkse inkomsten. Het geeft een indicatie van de mate waarin de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie drukken. BghU heeft geen geleende gelden, maar hoofdzakelijk schulden aan de deelnemers inzake nog uit te keren belastingontvangsten. Er is derhalve sprake van een laag risicoprofiel voor de netto schuldquote.

Resultaat versus gewijzigde begroting

Analyse

De grafiek hierboven laat het verschil tussen het begrote en gerealiseerde saldo van baten en lasten zien van 2021 tot en met 2024 (het resultaat voor toevoegingen aan en onttrekkingen uit de reserves). Uit de trend blijkt dat u structureel een resultaat rondom 0 verwacht, wat gezien de bedrijfsvoering en de dienstverlening van BghU voor haar deelnemers logisch is. In 2024 is het werkelijke resultaat € 28.755 hoger dan was begroot.

Inleiding
Samenvatting
Kernpunten van de controle
Rechtmatigheids-verantwoording
Analyse vermogen en resultaat
Interne beheersing & automatisering
Externe ontwikkelingen
Bijlagen

Interne beheersing & automatisering

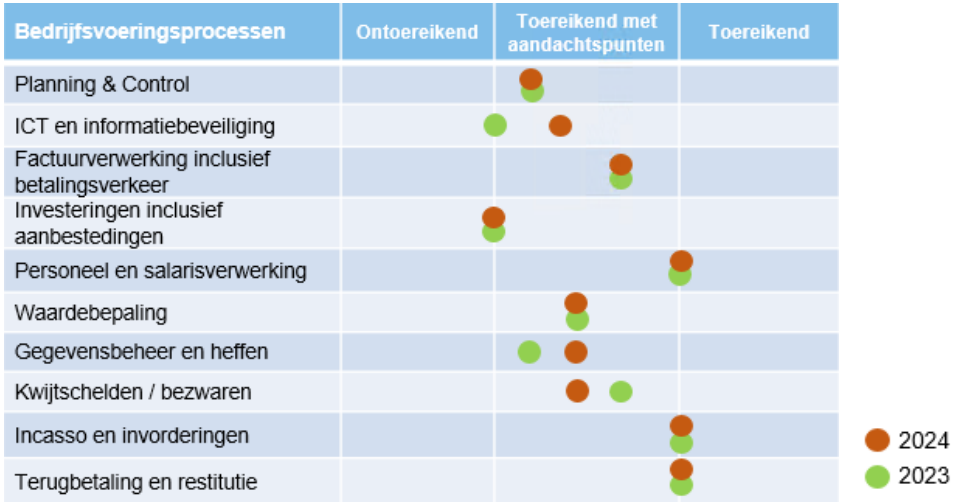
Flynth

Samenvatting interne beheersing en automatisering

Samenvatting bevindingen managementletter 2024

Als onderdeel van de jaarrekeningcontrole 2024 hebben wij in het najaar van 2024 de tussentijdse (interim) controle uitgevoerd. Deze interim-controle is primair gericht op de bedrijfsvoering binnen de BghU en met name gericht op de opzet, het bestaan en de werking van maatregelen van administratieve organisatie en interne beheersing (AO/IB), voor zover van belang voor onze controle op de betrouwbaarheid van de in de jaarrekening opgenomen gegevens. Onze bevindingen, voortvloeiend uit de interim-controle, zijn vastgelegd in onze managementletter van 26 september 2024.

Uit onze interim-controle blijkt dat de BghU haar zaken beheersmatig voldoende op orde heeft, voor zover wij dat beoordelen in het licht van de jaarrekeningcontrole. Ons beeld is dat de administratieve organisatie en interne beheersing (de controles binnen de processen, gecombineerd met de verbijzonderde interne controles) van de BghU voldoet aan de daaraan te stellen eisen.

Vanuit de interim-controle constateren wij dat de organisatie hard werkt aan het verder verbeteren van de onderliggende processen en het inrichten van interne controles. Wel merken wij op dat de interne controles rondom de belastingprocessen voor de deelnemers nog verder kunnen worden gestructureerd. Wij adviseren u om de interne controles verder door te ontwikkelen, zodat deze eerder in het jaar kunnen worden gestart en tijdiger kunnen worden afgerond. Daarnaast adviseren wij u om het proces voor de prognoses in de belastingverantwoordingen te verstevigen.

Inleiding
Samenvatting
Kernpunten van de controle
Rechtmatigheids-verantwoording
Analyse vermogen en resultaat
Interne beheersing & automatisering
Externe ontwikkelingen
Bijlagen

Samenvatting interne beheersing en automatisering

Betrouwbaarheid en continuïteit van de automatiserings-omgeving

Onze jaarrekeningcontrole is gericht op het geven van een oordeel omtrent de jaarrekening zelf en is niet primair gericht op het doen van uitspraken omtrent de betrouwbaarheid en de continuïteit van de geautomatiseerde gegevensverwerking als geheel of van onderdelen daarvan. Onze bevindingen daaromtrent raken dan ook slechts die onderdelen, die wij onderzocht hebben in het kader van de jaarrekening, wat wil zeggen dat wij ter zake geen volledigheid pretenderen.

Op grond van artikel 393 lid 4, Titel 9 Boek 2 BW rapporteren wij onze bevindingen met betrekking tot de betrouwbaarheid en continuïteit van de geautomatiseerde gegevensverwerking in dit verslag. Hierbij dient opgemerkt te worden dat wij ons hier specifiek richten op de aspecten van de geautomatiseerde gegevensverwerking die van belang zijn voor de financiële verslaglegging. Wij geven geen oordeel over de betrouwbaarheid en continuïteit van de geautomatiseerde gegevensverwerking van de BghU als geheel.

Wij zijn van mening dat voldoende maatregelen zijn getroffen om de betrouwbaarheid en de continuïteit van de geautomatiseerde gegevensverwerking en informatievoorziening te waarborgen.

Inleiding
Samenvatting
Kernpunten van de controle
Rechtmatigheids-verantwoording
Analyse vermogen en resultaat
Interne beheersing & automatisering
Externe ontwikkelingen
Bijlagen

Externe ontwikkelingen

Flynth

Cyberbeveiligingswet (NIS2) en BIO2

De NIS2-richtlijn is sinds 17 oktober 2024 geldig in de Europese Unie. In Nederland is het niet gelukt om deze EU-richtlijnen op tijd om te zetten in nationale wetgeving. De verwachting is dat de Cyberbeveiligingswet (Cbw) in het derde kwartaal van 2025 in werking treedt.

De belangrijkste verplichtingen onder de Cyberbeveiligingswet

- Zorgplicht (adequate maatregelen)
  Op basis van een risico analyse zijn entiteiten verplicht om passende maatregelen te nemen voor de beveiliging van hun netwerk- en informatiesystemen.

- Bestuur (kennisniveau)
  De leden van het bestuur moeten de maatregelen goedkeuren en toezicht houden op de effectiviteit ervan. Om dit goed te kunnen doen, dienen zij een opleiding te volgen.

- Registratieplicht (centraal register NIS2-entiteiten)
  Entiteiten die onder de wet vallen zijn verplicht zich te registeren in het entiteitenregister.

- Meldplicht (significante incidenten)
  Entiteiten moeten significante incidenten onverwijld (zo snel mogelijk) en binnen 24 uur melden bij het Computer Security Incident Response Team (CSIRT) aan de toezichthouder.

De Cyberbeveiligingswet en BIO2

De BIO2 is de opvolger van de huidige BIO1.04 en wordt het nieuwe kader voor de overheid voor informatiebeveiliging. De nieuwe BIO volgt op de evaluatie van de huidige versie en valt samen met de ontwikkelingen rondom de Cyberbeveiligingswet. De aanpak van BIO2 is een passende manier om te voldoen aan de zorgplicht onder de Cyberbeveiligingswet. In de concept-Cyberbeveiligingswet staat dat aanvullende regels voor beveiliging via een Algemene Maatregel van Bestuur (AMvB) kunnen worden gesteld. Het is zeer waarschijnlijk dat BIO2 op deze manier wettelijk wordt verankerd.

Gemeenschappelijke regelingen en de Cyberbeveiligingswet

De Cyberbeveiligingswet is nog niet definitief en in de praktijk is (zoals vaak bij wetswijzigingen) nog niet alles duidelijk. Een gemeenschappelijke regeling valt onder de Cyberbeveiligingswet mits deze voldoet aan de criteria van een overheidsinstelling. Samenwerkingen die niet voldoen aan deze criteria hebben mogelijk indirect alsnog te maken met de nieuwe wet omdat de deelnemende gemeenten zich moeten verantwoorden over de digitale veiligheid.

Wij constateren dat BghU zich zeer bewust is van de ontwikkelingen op dit gebied en reeds de nodige voorbereidingen heeft getroffen.

Inleiding
Samenvatting
Kernpunten van de controle
Rechtmatigheids-verantwoording
Analyse vermogen en resultaat
Interne beheersing & automatisering
Externe ontwikkelingen
Bijlagen

Bijlagen

Flynth

Bijlage A1 – Bevindingen

Goedkeuringstoleranties (getrouwheid)

Goedkeuringstoleranties getrouwheid	Fouten	Onzekerheden
Goedkeuringstolerantie (respectievelijk 1% en 3% van de totale lasten)	€ 227.800	€ 683.400
Rapporteringtolerantie fouten en onzekerheden (grens waarboven gerapporteerd wordt aan het bestuur)	€ 50.000	

Niet-gecorrigeerde bevindingen

Omschrijving	Fouten	Onzekerheden
Vordering en baten te ontvangen invorderingsbaten te laag verantwoord	€ 27.272 V	n.v.t.
Geen voorziening gevormd voor proceskostenvergoedingen	€ 23.753 N	n.v.t.
Nagekomen (voordelige) afrekening kosten ICT implementatie	€ 74.764 V	
Totaal	**€ 78.283 V**	**n.v.t.**

Bevestiging directie

Wij hebben van de directie een schriftelijke bevestiging bij de jaarrekening ontvangen, waarin de directie bevestigt dat er naast bovengenoemde bevinding geen sprake is van overige niet- gecorrigeerde fouten die, zowel individueel als in totaal, in het kader van de jaarrekening materieel (kunnen) zijn.

Conclusie: Bij de jaarrekening 2024 hebben wij een goedkeurende verklaring verstrekt inzake de getrouwheid.

Inleiding
Samenvatting
Kernpunten van de controle
Rechtmatigheids-verantwoording
Analyse vermogen en resultaat
Interne beheersing & automatisering
Externe ontwikkelingen
Bijlagen

Bijlage B – Onze onafhankelijkheid is gewaarborgd

Bevestiging van onafhankelijkheid

De voorschriften in het kader van onafhankelijkheid zijn opgenomen in de ‘Verordening inzake Onafhankelijkheid (ViO)’ van de Koninklijke Nederlandse Beroepsorganisatie van Accountants (de NBA) en vormen een belangrijk onderdeel van het ‘normenkader’ waaraan een accountant moet voldoen.

Wij bevestigen dat onze onafhankelijke positie ten opzichte van de gemeenschappelijke regeling Belastingsamenwerking gemeenten en hoogheemraadschap Utrecht, inclusief haar verbonden derden, in overeenstemming met de Nederlandse wettelijke en beroepsvoorschriften is gewaarborgd. Wij zijn van mening dat onze objectiviteit gedurende het afgelopen jaar niet is aangetast.

Rotatie

Een te grote mate van vertrouwdheid of vertrouwen kan een bedreiging vormen voor de onafhankelijkheid van de accountant wanneer bepaalde leden van het controleteam geregeld en voor lange tijd aan de controle van een controlecliënt meewerken.

Wij beoordelen de bedreiging voor de onafhankelijkheid die kan voortvloeien uit de langdurige betrokkenheid van andere leden van het controleteam bij de controleopdracht.

Er heeft voor de accountantscontrole 2024 geen rotatie plaatsgevonden. Het is eveneens niet noodzakelijk om voor de accountantscontrole 2025 te roteren.

Persoonlijke, zakelijke of financiële relaties

Wij hebben een evaluatie gemaakt van persoonlijke, zakelijke en financiële relaties tussen Flynth en haar medewerkers en de gemeenschappelijke regeling Belastingsamenwerking gemeenten en hoogheemraadschap Utrecht, inclusief haar verbonden derden, die van invloed kunnen zijn op onze onafhankelijkheid. Bij deze evaluatie zijn ons geen zaken gebleken die aan u gerapporteerd moeten worden.

Geschenken en persoonlijke uitingen van gastvrijheid

De onafhankelijkheidsregels vereisen dat de eindverantwoordelijke accountant de met governance belaste organen informeert over geschenken en persoonlijke uitingen van gastvrijheid die Flynth, een bestuurder of interne toezichthouder van Flynth of een lid van het controleteam heeft ontvangen van of verstrekt aan ondernemingen in de groep of een bij de rechtspersoon betrokken persoon. Hierbij is een drempel van € 100 opgenomen in de regels.

Wij hebben geen geschenken en persoonlijke uitingen van gastvrijheid, die een (geschatte) waarde van meer dan € 100 hebben, ontvangen of verstrekt.

Inleiding
Samenvatting
Kernpunten van de controle
Rechtmatigheids-verantwoording
Analyse vermogen en resultaat
Interne beheersing & automatisering
Externe ontwikkelingen
Bijlagen

Bijlage C – Onze communicatie met u

Bevestiging van onafhankelijkheid	Door middel van dit accountantsverslag informeren wij het bestuur over de belangrijkste aangelegenheden naar aanleiding van onze accountantscontrole 2024. *Bevestigingen van uw directie* Wij hebben van de directie een ondertekende schriftelijke bevestiging bij de jaarrekening 2024 ontvangen.
Onze communicatie met het bestuur	Door middel van de managementletter en dit accountantsverslag informeren wij uw bestuur over de reikwijdte en timing van onze controle, waaronder significante risico's en materialiteit. In dit accountantsverslag informeren wij u over de belangrijkste aangelegenheden naar aanleiding van onze accountantscontrole 2024.
Geen meningsverschillen met de directie en/of beperkingen in reikwijdte van de controle	Er zijn geen meningsverschillen met de directie geweest en er waren geen beperkingen bij de uitvoering van onze controle. Naar onze mening is ons bij de uitvoering van onze opdracht door de directie en de medewerkers van de BghU de volledige medewerking verleend en hebben wij volledige toegang tot de benodigde informatie gehad.
Proces van de controle	Er zijn geen meningsverschillen met de directie geweest en er waren geen beperkingen bij de uitvoering van onze controle. Naar onze mening is ons bij de uitvoering van onze opdracht door de directie en de medewerkers van BghU de volledige medewerking verleend en hebben wij volledige toegang tot de benodigde informatie gehad.
Belasting-verantwoordingen	Wij zijn momenteel in de afrondende fase van de controle van de eindafrekeningen van de door BghU opgelegde en geïnde belastingen en lokale heffingen over het jaar 2024 voor haar deelnemers en verwachten in de week van 31 maart de controleverklaringen te kunnen verstrekken. Hoewel wij verbeteringen zien in het proces is de door het bestuur in het uitvoeringsprotocol vastgestelde deadline van 15 maart helaas niet gehaald. Om het proces komend jaar verder te verbeteren adviseren wij u om het proces voor de totstandkoming én onderbouwing van de prognoses in de eindafrekeningen te versterken.

Inleiding
Samenvatting
Kernpunten van de controle
Rechtmatigheids-verantwoording
Analyse vermogen en resultaat
Interne beheersing & automatisering
Externe ontwikkelingen
Bijlagen

Disclaimer en beperking in gebruik en verspreidingskring

Dit accountantsverslag is alleen bestemd voor de directie en het bestuur van de gemeenschappelijke regeling Belastingsamenwerking gemeenten en hoogheemraadschap Utrecht en mag niet in zijn geheel of gedeeltelijk worden verstrekt of aangehaald zonder onze schriftelijke toestemming vooraf. Er wordt geen verantwoordelijkheid aan een derde partij geaccepteerd, omdat dit verslag daar niet voor opgesteld en bedoeld is. Dientengevolge nemen wij geen enkele verplichting of plicht van zorg aan ieder ander persoon aan wie dit verslag getoond of in zijn handen komt, op ons.

De in dit accountantsverslag aan de orde gestelde onderwerpen zijn door ons geconstateerd gedurende onze controleopdracht waarvan wij van mening zijn dat zij aandacht van het bestuur behoeven. Het is geen allesomvattend verslag van alle geconstateerde zaken en in het bijzonder kunnen wij niet verantwoordelijk worden gesteld voor het rapporteren van alle bedrijfsrisico's of tekortkomingen in het systeem van interne beheersing. Elke conclusie, opinie of opmerking in dit accountantsverslag is verstrekt in de context van onze controleverklaring over de jaarrekening als geheel.

Evenzo geldt dat de opmerkingen, bevindingen en aanbevelingen met betrekking tot het systeem van interne beheersing niet gelezen moeten worden als een afzonderlijke opinie van het systeem van interne beheersing en haar werking.

Belastingsamenwerking
gemeenten & hoogheemraadschap Utrecht

Notitie

Onderwerp: 1e Begrotingswijziging 2025 ev.

Te besluiten om

De Begrotingswijziging 2025 vast te stellen:

1. PvA Verbetering dienstverlening:

Om alle verbeteracties en achterstanden weg te werken zijn de prognose kosten 2025 ingeschat op € 1.239.741. (incidenteel):

1.1 De begrote personele lasten, inhuurlasten voor PvA Verbetering dienstverlening, met € 459.741 te verhogen;

1.2 De rentebaten over de belastinggelden 2025 € 400.000 niet te verrekenen met de deelnemers maar dit bedrag in te zetten voor het PvA Verbetering dienstverlening;

1.3 De (extra)invorderingsbaten € 200.000 ontstaan uit achterstanden (inlopen oude jaren) in te zetten voor het PvA Verbetering dienstverlening. (dit komt uit huidige al vastgestelde begroting);

1.4 De algemene projectgelden deels € 180.000 in te zetten voor het PvA Verbetering dienstverlening. (dit komt uit huidige al vastgestelde begroting).

2 Overige ontwikkelingen

De formatie bij de afdeling databeheer is ontoereikend voor de reguliere werkzaamheden. Gevraagd wordt een structurele uitbreiding van 6 fte, namelijk een senior medewerker (1 fte) en WOZ-medewerkers /medewerker gegevensbeheer (5 fte);

2.1 De begrote personele lasten, personeel in dienst voor 6 fte uitbreiding formatie databeheer, met € 300.000 te verhogen.

Uitbreiding afdeling bedrijfsvoering, team Kwaliteit en Control

2.2 De begrote personele lasten, personeel in dienst voor 1 fte uitbreiding adviseur P&C formatie team Kwaliteit en Control, met € 54.431 te verhogen.

Ophoging personeelslaten (incidenteel)

2.3 De begrote personele lasten, inhuurlasten, met € 103.680 te verhogen.

3 Kennis nemen van de gewijzigde deelnemersbijdrage 2025

Onderstaande begrotingswijzigingen 2026 zijn reeds verwerkt in de ontwerpbegroting 2026:

- De begrote personele lasten, personeel in dienst voor 1 fte uitbreiding formatie Jurist, met € 108.861 te verhogen;
- De begrote personele lasten, voor 6 fte uitbreiding formatie databeheer, met € 600.000 te verhogen;
- De begrote personele lasten, voor 1 fte uitbreiding adviseur P&C formatie team Kwaliteit en Control, met € 108.861 te verhogen.

Begrotingswijziging 2025 BghU

De begroting 2025 is vastgesteld op basis van de plannen en speerpunten in de eerdere gepresenteerde meerjarenvisie (geïntegreerd in de meerjarenbegroting). De begroting 2025 is opgesteld in het jaar 2024 en vastgesteld in de bestuursvergadering van augustus 2024. De begrotingswijzigingen 2025 staan geagendeerd voor de 2e bestuursvergadering 2025 zodat deze expliciet gekoppeld kunnen worden aan de 1e bestuursrapportage 2025. Daar we nu al een aantal (meerjarige) wijzigingen zien aankomen willen we deze nu al voorleggen ter besluitvorming. Zodat deze ook gelijktijdig ter zienwijze aangeboden kan worden met de ontwerpbegroting 2026. Onderstaand geeft aanleiding tot het aanpassen van de initiële begroting 2025 en daarmee een wijziging van de deelnemersbijdrage.

Begrotingswijziging 2025
De volgende wijzigingen stellen wij voor:

1. Financiële voortgang PvA dienstverlening BghU (2025)

De kosten voor het verbeterplan dienstverlening voor 2023 en 2024 komen uit op totaal € 2.448.378. Om alle verbeteracties en achterstanden weg te werken zijn de prognose kosten 2025 ingeschat op € 1.239.741. (Incidenteel) De totale kosten voor het verbeterplan dienstverlening komen daarmee uit op € 3.688.119.

1.1 Voor 2025 stellen we de volgende dekking voor: het voorstel is een deel van de dekking voor 780k te halen uit rentebaten, projectgelden en invorderingsbaten. Voor het restant is nog geen dekking. We willen het budget hiervoor met € 459.741 verhogen.
1.2 Inzet rentebaten; De rentebaten over belastinggelden 2025 willen we in de begroting opnemen ter dekking van de kosten PvA Verbetering dienstverlening, voor een bedrag van € 400.000.
1.3 Inzet algemene projectgelden, een deel van de projectgelden willen we inzetten ter dekking van de kosten PvA Verbetering dienstverlening, voor een bedrag van € 180.000. (dit komt uit huidige al vastgestelde begroting)
1.4 Inzet (extra)invorderingsbaten ontstaan uit achterstanden (inlopen oude jaren) € 200.000. (dit komt uit huidige al vastgestelde begroting)

In de budgetophoging van het verbeterplan is ook een jurist meegenomen. De hoeveelheid juridisch werk en het afhandelen van beroepen is de afgelopen jaren fors toegenomen door de toename van het aantal objecten en verdergaande wet- en regelgeving. Voor deze functie vragen we een structurele uitbreiding (1 fte Jurist fsk 11, € 108.861) op de formatie voor 2026 en verder.

2. Overige ontwikkelingen

Organisatie / formatie omissie

2.1 Uitbreiding aantal Fte's bij afdeling databeheer

Bij de afdeling databeheer zijn op dit moment nog veel achterstanden die weggewerkt moeten worden. Voor het wegwerken van de achterstanden wordt capaciteit ingehuurd. Echter is gebleken dat op het reguliere werk de formatie ontoereikend is. Na meer dan twee jaar werken met de nieuwe belastingsoftware en grotendeels verwerken van gegevens vanuit de conversie uitval en achterstanden, is gebleken dat de beschikbare reguliere capaciteit ontoereikend is om in goede kwaliteit te voorzien. Onderzocht is wat de impact is van de groei van het aantal objecten, van 192.000 bij oprichting naar inmiddels ruim 380.000 objecten en een jaarlijkse groei van zo'n 5.000 nieuwe (niet-)woningen. De bemensing is echter minimaal uitgebreid met 2 fte. Daarnaast staat de formatie voor dit proces de komende jaren onder druk doordat het gegevensbeheer voor zuiveringstechnologie en bijbehorende inspecties kwetsbaar is, doordat door stelselwijziging waterschappen meer formatie nodig is en doordat de uitstroom van pensionering op dit proces hoog is.

Op basis van evaluatie en inventarisatie van de taakomvang is uitbreiding van de capaciteit benodigd.
Eind dit jaar vervalt 2 fte tijdelijke formatie plaatsen, daarnaast wordt voor de complexe vraagstukken en kwaliteitsborging een senior medewerker gemist en wordt al lange tijd 3 fte ingehuurd op het reguliere proces. De ondercapaciteit komt hiermee op 6 fte. De structurele uitbreiding welke benodigd is voor databeheer betreft:

- Senior medewerker (1 fte)
- WOZ-medewerkers / Medewerker gegevensbeheer (5 fte's);

De verwachte jaarlijkse (meer)kosten worden geraamd op € 600.000,-
Gevraagd wordt:

- De begrote personele lasten, personeel in dienst 2025 voor 6 fte uitbreiding formatie databeheer, met € 300.000 te verhogen.
- De begrote personele lasten, personeel in dienst 2026 ev voor 6 fte uitbreiding formatie databeheer, met € 600.000 te verhogen.

2.2 Uitbreiding afdeling bedrijfsvoering, team Kwaliteit en Control

Bij het team Kwaliteit en Control is behoefte aan een adviseur planning en control. Gebleken is dat met de huidige formatie/bezetting onvoldoende capaciteit is voor alle voorkomende werkzaamheden. De uitvoerende P&C werkzaamheden zijn hiermee niet te combineren en vraagt structureel meer tijd dan beschikbaar.
Begin januari is de Gemeente Utrecht en daarmee ook BghU overgestapt op een nieuw financieel systeem (SAP4U). De werkdruk bij administratief financiële werkzaamheden is hoog en lijkt te zijn verschoven naar BghU. Voor deze

werkzaamheden is extra capaciteit ingehuurd. In samenspraak met Utrecht zullen deze werkzaamheden vastgelegd in de SLA geëvalueerd worden.

Structurele uitbreiding team Kwaliteit en Control: Adviseur Planning & Control (1 fte fsk 11 – bruto € 108.861)
Gevraagd wordt:

- De begrote personele lasten, personeel in dienst 2025 voor 1 fte uitbreiding formatie adviseur P&C formatie team Kwaliteit en Control, met € 54.431 te verhogen.
- De begrote personele lasten, personeel in dienst 2026 voor 1 fte uitbreiding formatie adviseur P&C formatie team Kwaliteit en Control, met € 108.861 te verhogen.

2.3 Ophoging personeelslasten

- Personele lasten, CAO-wijzigingen: onderhandelingen lopen nog. (ntb)
- Functiebeschrijvingen en –waarderingen (ntb)
- Incidenteel 1 fte (1 apr. t/m 31 dec - € 103.680). Dit betreft de aansturing van processen, welke deels op interim basis ingevuld wordt en deels ten laste van aanwezige personele formatieruimte komt.

Gevraagd wordt: De begrote personele lasten, inhuurlasten 2025, met € 103.680 te verhogen.

Samengevat voorstel begrotingswijzigingen:

	Voorgestelde Begrotingswijziging	Ontwerpbegroting
Doorkijk - kosten raming	**2025** Incidenteel	**2026 ev** Structureel
PvA Dienstverlening BghU		
Ophoging Projectkosten Verbeterplan 2025	€ 1.239.741	€ -
Voorgestelde dekking, rente- invorderingsbaten en projectgelden	€ -780.000	€ -
Evaluatie telefonische bereikbaarheid	in PvA	€ -
Extra formatie JZ - jurist (1 fte fsk 11)	in PvA	€ 108.861
Subtotaal	**€ 459.741**	**€ 108.861**
Overige ontwikkelingen		
Organisatie / formatie omissie		
Extra formatie afd Databeheer, Sr. Medewerker, Woz-medewerk (6 fte)	€ 300.000	€ 600.000
Adviseur Planning & Control (1 fte fsk 11)	€ 54.431	€ 108.861
Subtotaal	**€ 354.431**	**€ 708.861**
Ophoging personeelslasten		
Functiebeschrijvingen en –waarderingen (ntb)	ntb	ntb
Personele lasten, CAO wijzigingen 2025	ntb	ntb
1 fte (1 apr - 31 dec)	€ 103.680	€ -
Subtotaal	**€ 103.680**	**€ -**
Totaal	**€ 917.852**	**€ 817.722**

Bovenstaande wijzigingen 2025 worden na besluitvorming doorgevoerd bij de 1e bestuursrapportage. De totale wijziging bedraagt € 917.852. De kosten worden gedekt door een hogere deelnemersbijdrage. Onderstaand de aangepaste deelnemers-bijdrage 2025.

Bovenstaande structurele wijzigingen 2026 zijn voor een bedrag van € 817.722 opgenomen in de concept ontwerpbegroting 2026.

3 Deelnemersbijdrage 2025

De aanpassing van de begroting 2025 heeft het volgende effect op de deelnemersbijdrage:

	Ontwikkeling deelnemersbijdrage						Effect		
	2025 gewijz. aug 24			2025 nav voorstel mrt 2025			2025 nav voorstel mrt 2025		
	Basis	Plus	Totaal	Basis	Plus	Totaal	Basis	Plus	Totaal
Bunnik	€ 238	€ 6	€ 244	€ 251	€ 6	€ 257	€ 13	€ -	€ 13
Houten	€ 739		€ 739	€ 779		€ 779	€ 40	€ -	€ 40
Lopik	€ 179	€ 41	€ 220	€ 189	€ 41	€ 230	€ 10	€ -	€ 10
Nieuwegein	€ 1,042		€ 1,042	€ 1,099		€ 1,099	€ 57	€ -	€ 57
Zeist	€ 1,291	€ 129	€ 1,420	€ 1,362	€ 129	€ 1,491	€ 70	€ -	€ 70
Utrecht	€ 7,613	€ 1,134	€ 8,747	€ 8,026	€ 1,134	€ 9,160	€ 414	€ -	€ 414
De Bilt	€ 897		€ 897	€ 945		€ 945	€ 49	€ -	€ 49
Utrechtse Heuvelrug	€ 753	€ 28	€ 781	€ 794	€ 28	€ 822	€ 41	€ -	€ 41
HDSR	€ 3,008		€ 3,008	€ 3,171		€ 3,171	€ 163	€ -	€ 163
Stichtse Vecht	€ 1,138		€ 1,138	€ 1,200		€ 1,200	€ 62	€ -	€ 62
Jaarlijkse bijdrage	**€ 16,899**	**€ 1,338**	**€ 18,237**	**€ 17,817**	**€ 1,338**	**€ 19,155**	€ 918	€ -	€ 918

Bijgestelde begroting 2025

Begroting 2025					
Meerjarenperspectief	**Realisatie 2024**	**Begroting 2025 [1]**	**Begroting 2025 incl. structurele begr. wijz. 2024 [2]**	**1e Begr. Wijz. 2025**	**Wijziging**
Rente en afschrijving	**-**	***95.700***	***95.700***	***95.700***	**-**
Personele lasten (inclusief inhuur)	**14.438.858**	**12.480.643**	**12.909.218**	**14.607.070**	**1.697.852**
Lasten personeel in dienst	*10.389.447*	*12.286.586*	*12.716.522*	*13.070.953*	*354.431*
Inhuurlasten	*4.049.411*	*194.057*	*192.696*	*1.536.117*	*1.343.421*
Materiële lasten	**7.882.500**	**6.751.061**	**6.818.731**	**6.638.731**	**(180.000)**
ICT-transitie naar SaaS eenmalig	*244.000*	-	-	-	-
ICT-contractkosten jaarlijkse volume	*2.228.887*	*2.060.807*	*2.248.130*	*2.248.130*	-
Bedrijfsvoeringskosten	*4.201.487*	*3.890.254*	*3.770.601*	*3.590.601*	*(180.000)*
Proceskostenvergoeding WOZ	*1.208.126*	*800.000*	*800.000*	*800.000*	-
Onvoorzien	**-**	***5.000***	**5.000**	**5.000**	**-**
Totaal Lasten	**22.321.358**	**19.332.404**	**19.828.649**	**21.346.501**	**1.517.852**
Dwangbevelen	*2.067.400*	*1.450.000*	*1.450.000*	*1.650.000*	*200.000*
Overig	*645.630*	*55.000*	*55.000*	*455.000*	*400.000*
Totaal Baten	**2.713.030**	**1.505.000**	**1.505.000**	**2.105.000**	**600.000**
Te dekken bedragen	**19.608.328**	**17.827.404**	**18.323.649**	**19.241.501**	**917.852**
Deelnemersbijdrage	**18.100.137**	**17.740.404**	**18.236.649**	**19.154.501**	**917.852**
Onttrekking reserves	*1.996.946*	*87.000*	*87.000*	*87.000*	-
Dotatie reserves	*460.000*	-	-	-	-
Resultaat voor bestemming	**28.755**	**0**	**0**	**0**	**0**

[1] Vastgesteld in de bestuursvergadering van 3 april 2024

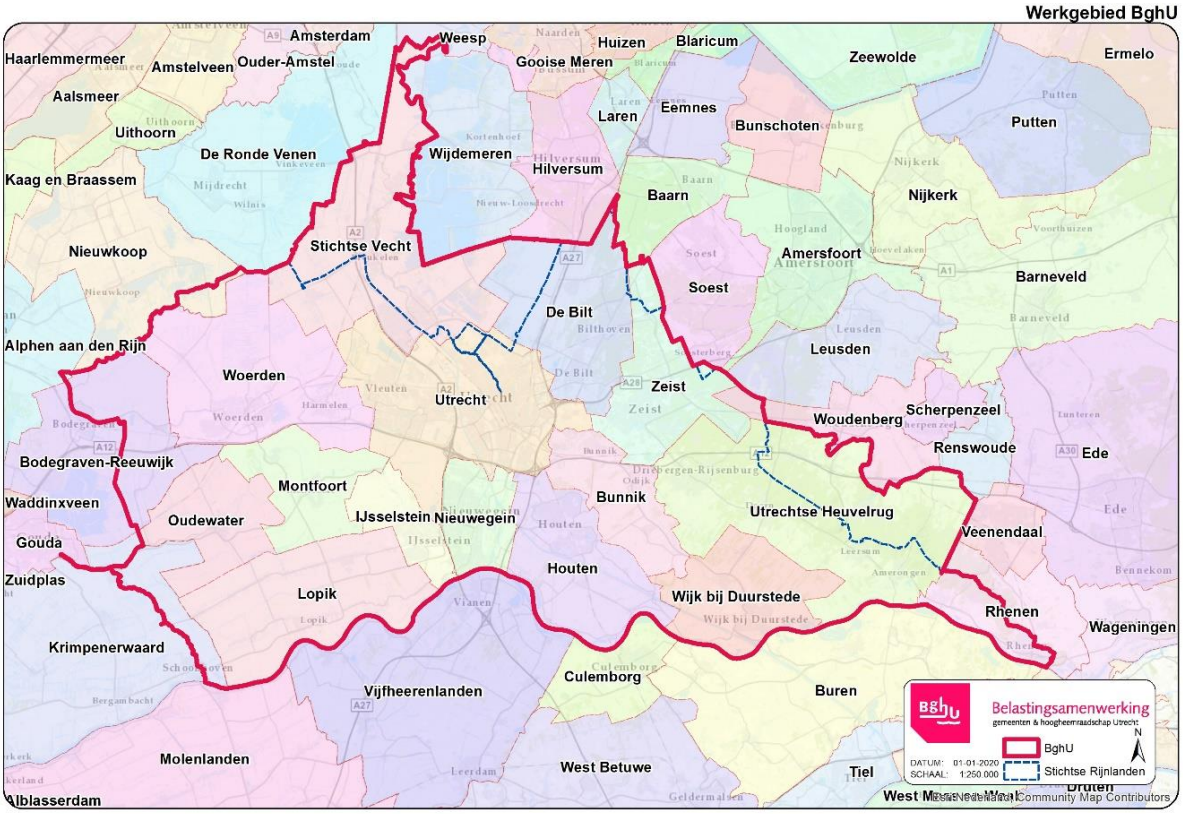
[2] Vastgesteld in de bestuursvergadering van 26 augustus 2024

Belastingsamenwerking
gemeenten & hoogheemraadschap Utrecht

Ontwerpbegroting 2026

en

Meerjarenperspectief 2027-2029

Inhoudsopgave

1. Begroting 4
1.1 Programmabegroting 4
1.1.1 Kernproces Databeheer 4
1.1.2 Kernproces Waardebepaling 7
1.1.3 Kernproces Klantcontact 10
1.1.4 Kernproces Innen 13
1.1.5 Overhead 15
1.1.6 BghU Activiteiten 17
1.2 Paragrafen 19
1.2.1 Lokale heffingen 19
1.2.2 Weerstandsvermogen & risicomanagement 19
1.2.3 Economische categorieën exploitatiebegroting 21
1.2.3 Kapitaalgoederen 21
1.2.4 Financiering 22
1.2.5 Bedrijfsvoering 23
1.2.6 Paragraaf verbonden partijen 27
1.2.7 Grondbeleid 28
1.2.8 Wet Open Overheid 29
2. Financiën 30
2.1 Begroting BghU 2026 per taak- en deelproces 30
2.2 Financieel perspectief 2027-2029 32
2.3 Deelnemersbijdragen 2026-2029 32
2.4 Gehanteerde uitgangspunten bij het opstellen van de begroting 33
2.5 Reserves 35
2.6 Voorzieningen 38
2.7 Geprognosticeerde Balans 40
2.8 EMU-Saldo 41
Vaststellingsbesluit 42
Bijlage A – Bijdrage verordening art. 40 GR 43

Voorwoord

De ontwerpbegroting BghU 2026 en het meerjarenperspectief 2027-2029 geeft inzicht in de doelstellingen en ambities voor de komende jaren. Vanzelfsprekend biedt de begroting daarmee ook een overzicht van de verwachte baten en lasten van BghU voor de jaren 2026 tot en met 2029.

Regionale samenwerking
Als samenwerkingsverband verzorgen wij namens de deelnemers de heffing en invordering van lokale belastingen binnen het werkgebied en stellen we jaarlijks de WOZ-waarden vast van alle onroerende zaken voor onze deelnemers. We verzorgen voor alle gemeentelijke deelnemers de uitvoering van de basisregistratie Waardebepaling Onroerende Zaken (Wet WOZ) en meten voor alle gemeenten de gebruiksoppervlakte in voor de basisadministratie adressen en gebouwen (BAG). Voor de gemeente Lopik verzorgt BghU de complete BAG-administratie.

We borgen de continuïteit van onze taakuitvoering en we streven naar continue verbetering van kwaliteit en klantgerichtheid van het waarderings- en belastingproces. BghU wordt geleid op basis van maatschappelijk algemeen aanvaardbare principes. Onze strategie kenmerkt zich door:

- Het streven naar goede en betrouwbare dienstverlening en
- Efficiënt objectenbeheer.

Onze kernwaarden blijven onverminderd van kracht: klantgericht, efficiënt, resultaatgericht en samenwerken. Door onze efficiënte uitvoering kan BghU zich enerzijds blijven inzetten om de juiste belastingopbrengsten voor onze deelnemers te realiseren en anderzijds maatwerk te bieden aan inwoners.

Organisatieontwikkeling
Vanuit samenvallende ontwikkelingen zijn we sinds 2023 flink uitgedaagd in het kunnen waarmaken van onze doelen. Aan de hand van een verbeterplan werkt de organisatie in nauwe samenwerking met de deelnemers en bestuur toe naar realisatie van de organisatiedoelen. In tussentijd is de (telefonische) bereikbaarheid verbeterd, worden achterstanden in de aanslagoplegging en bezwarenafhandeling van oude jaren weggewerkt, worden de processen verbeterd en de interne controle geborgd. De ingezette verbeteringen verlopen conform plan met als doel om eind 2025 weer op orde te zijn.

Naast de reguliere taakuitvoering, de realisatie van het verbeterplan en een aantal nog te doorlopen aanbestedingen, is er ook ruimte gevonden voor ontwikkelingen. We genereren daardoor meer belastingoplegging en daarmee inkomsten en met vernieuwing in klantcontacten en brieven voldoen we beter aan de klantverwachting. Ervan uitgaande dat het ingezette verbetertraject voorspoedig verloopt, wordt de planvorming voor verdere ontwikkelingen voortgezet, zoals kwaliteitsborging, vernieuwde stuurinformatie voor organisatie en deelnemers, een nieuwe inkoop- en aanbestedingskalender en continuering van duurzame inzetbaarheid van alle medewerkers. Met de ingezette koers kan BghU per 2026 haar strategische doelen weer realiseren en wendbaar zijn voor de toekomst.

1. Begroting

1.1 Programmabegroting

Deze begroting draagt bij aan de continuïteit van onze mooie samenwerking om goede en betrouwbare dienstverlening te bieden voor inwoners en bedrijven en onze deelnemers. Belangrijke kostenverhogende factor betreft de CAO-verhoging 2025. Uitgangspunt voor de begroting 2026 is de meerjarenraming jaarsnede 2026 die in de 1e Begrotingswijziging is gepubliceerd. De lasten zijn met de in de kadernota vastgelegde indexeringen verhoogd. We blijven ons inspannen om de uitvoeringskosten te beperken. Echter, de organisatie staat onder druk en de beschikbare middelen zijn mogelijk niet meer toereikend. De risico's zijn opnieuw beoordeeld en maakt dat het weerstandsvermogen op peil is gebracht.

De producten voor de deelnemers zijn ingedeeld in een basispakket (voor alle deelnemers) en een pluspakket. De kosten van deze plustaken (parkeren, leges, BAG) vallen buiten de kosten die door middel van de kostenverdeelsystematiek worden doorberekend en zijn voor de afnemende deelnemer. De gemeente Utrechtse Heuvelrug hanteert sinds 2025 een gedifferentieerd tarief voor de inzameling en verwerking van hun afval. Dit betreft een nieuw onderdeel van het pluspakket, welke financieel nog verder doorgerekend wordt voor deze gemeente (vast en variabel deel). De omgang met de groei van naheffingsbezwaren parkeren, onderdeel van pluspakket voor gemeente Utrecht, vraagt nog om definitieve afstemming in belang van de reguliere dienstverlening van het basispakket.

De BghU betreft één programma welke is onderverdeeld in vier kernprocessen, te weten Databeheer, Waardebepaling, Innen en Klantcontact. Daarnaast is het programma ondersteunende processen onderdeel van de begroting. Hieronder wordt toegelicht wat de plannen betreffen.

1.1.1 Kernproces Databeheer

Het proces databeheer is verantwoordelijk voor het vormen van een volledig, actueel en juist WOZ- en/of heffingsobject. Het doel is dat continu 99% van alle objecten in de administratie aanwezig is. Op basis van deze objecten worden, in combinatie met de juiste (niet) natuurlijke personen, de gecombineerde aanslagen en overige heffingen op aanslag gebracht.

De formatie staat voor dit proces de komende jaren onder druk doordat het gegevensbeheer voor zuiveringstechnologie en bijbehorende inspecties kwetsbaar is, doordat door stelselwijziging waterschappen meer formatie nodig is en doordat de uitstroom van pensionering op dit proces hoog is.

Wat willen we bereiken?

In het kernproces Databeheer, zijn de volgende activiteiten ondergebracht:

- Binnenkomende datastromen vanuit de landelijke voorzieningen en basisregistraties BAG, BRK, BRP, HR en LV-WOZ, de verwerking daarvan en het leggen van de verbanden ertussen;
- De gegevenslevering vanuit gemeenten voor alle leges, grafrechten, precario etc. en het verzorgen dat deze op aanslag komen;
- De gegevenslevering van derde partijen zoals waterleidingsbedrijven en het aanpassen van de grondslagen op basis van deze gegevens;
- Verwerken van informatie uit overige in- en externe datastromen zoals versturen van inlichtingenformulieren, constateringen door buitendienstmedewerkers, mutatiesignalering, meldingen van inwoners en ondernemers, bezwaar, ontheffingen en geautomatiseerde verminderingen, etc.;
- Het inmeten van WABO-meetverzoeken van de deelnemende BAG-gemeenten en de verwerking daarvan in de WOZ-administratie;
- De terugmeldingen richting landelijke voorzieningen of individuele gemeenten van afwijkingen in de basisregistraties;
- Het opleggen en verwerken van de uitval van alle gemeentelijke aanslagbiljetten;
- Het verwerken van de automatische verminderingen met betrekking tot deze aanslagen;
- Het opleggen van de naheffingsaanslagen parkeerbelastingen Utrecht;

- De uitgaande datastroom van de WOZ-waarden richting de LV-WOZ en het controleren en opwerken van de uitval van deze koppeling;
- Het actueel houden van GIS-kaarten en overig kaartmateriaal.

Doelstellingen Databeheer

In de begroting 2026 zijn de volgende doelstellingen opgenomen voor het kernproces databeheer:

Onderwerp	Doelstellingen 2026
Databeheer	
Beheer objecten (BAG, BRK)	• 99% van alle WOZ-objecten zijn in het belastingsysteem beschikbaar. Van deze objecten zijn alle gegevens actueel en met de juiste status aanwezig. • Alle gegevens die via landelijke voorzieningen of door andere stromen ontvangen worden zijn dagelijks/maandelijks verwerkt. • Alle bestaande achterstanden over oudere jaren zijn ingelopen en er is sprake van een normale werkvoorraad binnen het huidige belastingjaar.
Beheer Eigenaren (BRK)	• Alle WOZ-objecten kennen een eigenaar. De mutaties die dagelijks binnenkomen via de landelijke voorziening worden per omgaande verwerkt. • Maandelijks worden er koopinlichtingsformulieren verzonden om de toestand van het object ten tijde van de verkoop vast te leggen en het verkoopcijfer als basis te gebruiken voor een juiste WOZ-waardevaststelling
Beheer Gebruikers (NHR, BRP)	• 95% van alle WOZ- en heffingsobjecten kent een actuele gebruiker. • De BRP wordt dagelijks verwerkt en kent geen achterstanden. • De NHR is bij en niet-woningen zijn zoveel mogelijk voorzien van een actuele gebruiker. Alle objecten die op leegstand staan zijn administratief of ter plaatse gecontroleerd en staan terecht op leegstand. • Maandelijks worden naar aanleiding van gebruikersmutaties niet-woningen huurinlichtingen verstuurd om de objectkenmerken actueel te houden en de huurcijfers als basis voor de waardering te gebruiken. • Maandelijks worden naar aanleiding van verkopen van (niet)woning, koopinlichtingsformulieren verstuurd om de objectkenmerken actueel te houden en de verkoopcijfers als basis voor de waardering te gebruiken
Beheer Gebruik/ Verbruik	• Maandelijks worden alle aangeleverde waterverbruiksmutaties gekoppeld, gecontroleerd en verwerkt. Er zijn geen achterstanden in de verwerking. • De aangeleverde gegevens worden voor meer doeleinden gebruikt dan alleen de grondslagen, maar kunnen bijvoorbeeld ook gebruikt worden bij de controle van leegstaande woningen/bedrijven of afbakening van objecten.
Aanslagoplegging	• Maandelijks worden de gecombineerde aanslagen van alle gemeenten opgelegd; • Er zijn minimale achterstanden in het opleggen van aanslagen over oudere jaren (maximaal 2 belastingjaren); • De aanslagen met betrekking tot het pluspakket worden binnen de daarvoor gestelde termijn zoals vastgelegd in het uitvoerings-protocol opgelegd; • De verminderingen naar aanleiding van vertrek of verhuizing of overige reden van een belastingplichtige worden iedere twee weken verwerkt (automatische verminderingsrun). • De naheffingsaanslagen parkeren voor de gemeente Utrecht worden dagelijks verwerkt en verstuurd.

Kwaliteitsnormen Databeheer 2026

Zoals voorgenomen in het uitvoeringsprotocol.

Kwaliteitskenmerk	Doelstellingen 2026
Bestandsbeheer	
Bestanden dienen juist, actueel en volledig te zijn	• 99% van alle, in de belastingapplicatie aanwezige basisgegevens die noodzakelijk zijn voor het vaststellen van een juiste WOZ-waarde en aanslagbiljet, zijn volledig en correct.
Aanslagoplegging	
Aanslagen dienen juist, volledig en tijdig te worden opgesteld	• 95% van alle aanslagen worden in 1x goed opgelegd; • 95% van alle eigenaren en gebruikers hebben op 28 februari een WOZ-beschikking en aanslag ontvangen. • De overige 5% die betrekking hebben op het belastingjaar 2026 zijn eind maart verzonden. • Maandelijks worden er aanvullende gebruikersaanslagen verzonden die betrekking hebben op nieuwe gebruikers die zich in de loop van het jaar in het verzorgingsgebied vestigen; • De overige heffingen worden binnen de afgesproken termijn zoals vastgelegd in het uitvoeringsprotocol opgelegd.

Wat gaan we daarvoor doen?

Dit proces betreft alle ontvangen interne en externe datastromen die leiden tot het ontstaan van een WOZ- en/of heffingsobject en die te voorzien van een WOZ-waarde als eindproduct de gecombineerde aanslag en beschikking oplevert. Dit is inclusief de heffingen van het waterschap en eventuele specifieke belastingen per gemeente (zoals riool-, afvalstoffenheffing en de hondenbelasting).

Dat betekent dat de output van dit proces een belangrijke bijdrage levert in de tijdigheid en kwaliteit van de data voor de rest van het belastingproces. Doordat steeds meer data worden ontvangen is de uitdaging om tijdig al deze informatie te controleren, te analyseren, te koppelen, te interpreteren en te verwerken. Omdat door verbeterde koppelingen met basisregistraties steeds meer wijzigingen (deels) geautomatiseerd verwerkt kunnen worden, zal de (volledigheids)controle en kwaliteitsbewaking van de data ook een steeds grotere rol gaan spelen. Hiervoor worden landelijke ontwikkelingen goed gemonitord en dan gaat het niet alleen om wettelijke aanpassingen, maar ook de mogelijkheden op andere gebieden zoals techniek en kennis. Hierdoor kan het mogelijk zijn om kwantiteit en kwaliteit van de processen te verbeteren.

Wat hebben we daarvoor nodig?

Hiervoor is een aantal doelen geformuleerd dat eind 2025 gerealiseerd dient te zijn:

- Iedere medewerkers kent zijn eigen proces en uit te voeren werkzaamheden en de gevolgen daarvan voor de volgende stappen in het proces. Hij of zij beschikken over de juiste opleidingen en kent zijn rol in het totale WOZ-proces en richting de klantgroepen;
- Er is voldoende goed opgeleid personeel aanwezig om deze werkzaamheden uit te voeren;
- De processen en werkinstructies zijn duidelijk beschreven en worden continu gemonitord, bijgewerkt en zo nodig verbeterd;
- Ieder proces is ondergebracht bij een medewerker die procesverantwoordelijk is, dat wil niet zeggen dat hij deze werkzaamheden ook alleen moet uitvoeren maar deze houdt wel dagelijks toezicht op de voortgang, de kwaliteit en is in staat om het proces d.m.v. dashboards continu te volgen, te waarborgen en indien nodig te verbeteren;
- Er continu inzicht is in de voortgang van de werkzaamheden, uitval en kwaliteit van de uitvoering hiervan, de invoering van een plan-do-check-act cyclus;
- De werkzaamheden die ten grondslag liggen bij de procesbeschrijvingen en werkinstructies staan continu open voor verbeteringen en worden minimaal 1x per jaar gecontroleerd op uitvoering en kwaliteit door een onafhankelijk persoon binnen de organisatie;
- Dat de werkzaamheden binnen de WOZ-processen continu bij zijn (met uitzondering van een gezonde werkvoorraad).

De ontwikkelingen op het gebied van de Waterschapswet is met een jaar uitgesteld en ingangsdatum is nu gesteld op 1 januari 2026. Deze wijzigingen zullen gevolgen hebben voor de taakuitvoering rondom meet- en tabelbedrijven. Een van de vragen die openstaat is hoe in de nabije toekomst de bemonstering er uit gaat zien. Met HDSR worden afspraken gemaakt over de inrichting van het toekomstige proces en de onderlinge taakverdeling. Op basis van eerdere besluitvorming is uitbreiding van capaciteit gerealiseerd met de aanname van een tweede technoloog die naast werkzaamheden op het gebied van waterschapsheffingen ook gedeeltelijk wordt ingezet op de controle voor de grondslagen rioolheffing van de deelnemende gemeenten.

Structurele uitbreiding van capaciteit databeheer

Naar meer dan twee jaar werken met de nieuwe belastingsoftware en grotendeels verwerken van gegevens vanuit de conversie uitval en achterstanden, is gebleken dat de beschikbare reguliere capaciteit ontoereikend is om in goede kwaliteit te voorzien. Onderzocht is wat de impact is van de groei van het aantal objecten, van 192.000 bij oprichting naar inmiddels ruim 380.000 objecten en een jaarlijkse groei van zo'n 5.000 nieuwe (niet-)woningen. De bemensing is echter minimaal uitgebreid met 2 fte.
Op basis van evaluatie en inventarisatie van de taakomvang is uitbreiding van de capaciteit benodigd.
Eind dit jaar vervalt 2 fte tijdelijke formatie plaatsen, daarnaast wordt een senior medewerker gemist en wordt al lange tijd 3 fte ingehuurd op het reguliere proces. De ondercapaciteit komt hiermee op 6 fte. De verwachte jaarlijkse (meer)kosten worden geraamd op € 600.000,-

Wat mag het kosten?

Onderstaand kostenoverzicht laat de kosten voor het kernproces Databeheer zien. In dit totaaloverzicht zijn de lasten zoals die hierboven expliciet zijn genoemd, verwerkt. De personele lasten zijn toegerekend op basis van een inschatting van de uren per FTE die specifiek aan deze taak worden besteed, de overige kosten op basis van een directe koppeling aan de geleverde diensten in het kader van dit programma.

Begroting 2026						
Programma	**Overhead**	**Databeheer**	**Waardebepaling**	**Innen**	**Klantcontact**	**Totaal**
Rente en afschrijving	***97.520***	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**
Personele lasten (inclusief inhuur)	**4.272.188**	**2.967.064**	**2.996.022**	**2.345.416**	**1.723.999**	**14.304.689**
Lasten personeel in dienst	*4.272.188*	*2.967.064*	*2.796.384*	*2.345.416*	*1.723.999*	*14.105.051*
Inhuurlasten	-	-	*199.638*	-	-	*199.638*
Materiële lasten	**4.917.082**	**622.626**	**1.067.886**	**282.101**	**16.536**	**6.906.232**
ICT-transitie naar SaaS eenmalig	-	-	-	-	-	-
ICT-contractkosten jaarlijkse volume	*1.804.364*	*210.832*	*216.990*	*18.145*	*11.346*	*2.261.675*
Bedrijfsvoeringskosten	*3.112.718*	*411.794*	*26.896*	*263.956*	*5.191*	*3.820.556*
Proceskostenvergoeding WOZ	-	-	*824.000*	-	-	*824.000*
Onvoorzien	**5.000**	**-**	**-**	**-**	**-**	**5.000**
Totaal Lasten	**9.291.790**	**3.589.690**	**4.063.908**	**2.627.517**	**1.740.535**	**21.313.441**
Dwangbevelen	-	-	-	*1.854.000*	-	*1.854.000*
Overig	*55.000*	-	-	-	-	*55.000*
Totaal Baten	**55.000**	**-**	**-**	**1.854.000**	**-**	**1.909.000**

1.1.2 Kernproces Waardebepaling

Het kernproces Waardebepaling richt zich op de waardering van alle objecten en de uitvoering van de Wet WOZ. Dit resulteert in een waarde die de basis vormt voor de WOZ-beschikking. Met grote beleggers en woningbouwverenigingen is er veelal vooroverleg over de objectkenmerken en de waarden. De taxateurs geven ook advies over de WOZ-bezwaren naar aanleiding van de WOZ-beschikkingen. Ook de advisering en behandeling van het beroepenproces tot advisering van cassatiezaken behoort tot de werkzaamheden.
Het proces van de bezwaarafhandeling wordt daarbij sterk beïnvloed door de instroom van WOZ-bezwaren van de zogenaamde No Cure No Pay Bureaus (NCNP-bureaus). Per 1 januari 2025 is er nieuwe wetgeving met betrekking tot de proceskostenvergoeding. De effecten van deze nieuwe wetgeving worden hopelijk de komende jaren zichtbaar. De Waarderingskamer ziet toe op de kwaliteit van de uitvoering van het WOZ-proces.

Wat willen we bereiken?

1. We willen op termijn de beoordeling ‘Goed’ van de Waarderingskamer, voor alle procesonderdelen.
2. We hebben een efficiënte werkwijze ingericht om vanuit de WOZ-applicatie vanaf april maandelijks gericht huur- en koop inlichtingformulieren te versturen voor zowel woningen als niet-woningen.
3. We zorgen dat alle nieuwe procesbeschrijvingen in afstemming zijn met de interne beheersingsprotocollen van de Waarderingskamer.
4. We zorgen jaarlijks dat voor 1 oktober minimaal 70% en op 1 december 90% van de herwaardering woningen en niet woningen gereed is,
5. We zorgen jaarlijks dat voor 31 januari van het betreffende belastingjaar minimaal 98% van de herwaardering van woningen en niet woningen voor alle 9 gemeente gereed is en eind februari kan worden beschikt.
6. We maken steeds meer gebruik van innovatieve methoden en investeren in de kennisontwikkeling van medewerkers om onze werkprocessen nog efficiënter in te richten en uit te voeren.
7. We monitoren periodiek de voortgang van alle kernprocessen (PMA, herwaardering, bezwaar en beroep) op basis van werkelijke aantallen en realistische Kpi’s.
8. We implementeren in 2026 de nieuwe stijl taxatieverslag.

Kwaliteitsnormen Waardebepaling

Kwaliteitskenmerk	Doelstelling 2026
Waardebepaling (WOZ)	
Het op grond van de Waarderingskamer tijdig mogen beschikken	• Op 28 februari 2026 zijn 98% van alle objecten voorzien van een actuele waarde en kunnen worden beschikt. Het aantal geblokkeerde objecten is tot een minimum gereduceerd.
Afwikkeling WOZ-bezwaren	
Afhandeling van de WOZ-bezwaren binnen bepaalde termijnen	• 90% van alle bezwaren zijn voor 1 oktober gereed, de overige 10%, die in de loop van het jaar zijn binnengekomen, voor 31 december.

Wat gaan we daarvoor doen?

Vernieuwd taxatieverslag woningen voor meer transparantie

Er wordt landelijk al enige tijd gesproken over de wenselijkheid om een uitgebreider WOZ-taxatieverslag voor woningen te gaan gebruiken. Door meer transparantie te bieden en ook een presentatievorm te kiezen met meer afbeeldingen kan naar verwachting een voor de belanghebbende meer overtuigende onderbouwing worden gegeven. Met deze extra transparantie wordt ernaar gestreefd dat de belanghebbende minder behoefte heeft om vragen te stellen en/of bezwaar te maken. Bij het ontwerp van het nieuwe taxatieverslag is geprobeerd om alle gegevens die als "op de zaak betrekking hebbende stukken" verstrekt moeten worden in een bezwaarprocedure direct in het taxatieverslag op te nemen. Verder is meer informatie opgenomen over de omgeving waarin de woning is gelegen en de marktontwikkelingen. Het vernieuwde taxatieverslag bevat veel meer dan de tot nu toe gebruikte taxatieverslagen ook foto's, grafieken, kaartjes etc.. Dat betekent dat het (massaal) vervaardigen van dit taxatieverslag andere functionaliteit vraagt van de gebruikte taxatie-applicatie. Het nieuwe taxatieverslag is verplicht voor het belastingjaar 2026. Voor een tijdige implementatie zullen met de softwareleveranciers van onze kernapplicaties hier in 2025 afspraken over worden gemaakt.

Voormeldingen

De nieuwe waarderingsapplicatie biedt de mogelijkheid om voormeldingen beschikbaar te stellen aan belanghebbenden van WOZ-objecten. Door middel van een voormelding kunnen de gegevens die voor de waardebepaling worden gebruikt inzichtelijk en controleerbaar worden gemaakt voor belanghebbenden. De controle van zowel primaire als secundaire objectkenmerken door belanghebbenden resulteert in betrouwbaardere en correcte taxaties. Ook kan hierdoor een bezwaarafname worden bewerkstelligd. Jaarlijks wordt 10% van alle eigenaren van particuliere woningen een (fysieke) uitnodigingsbrief gestuurd om in te loggen in het digitale portaal om hun gegevens te gaan inzien, zodat zij zich er een mening over

kunnen vormen en opmerkingen hierover kunnen maken. Deze aanpassingen worden (steekproefsgewijs) gecontroleerd en aangepast in de basisgegevens.
Het versturen, controleren en aanpassen van de terugmeldingen zal structureel in de begroting worden meegenomen. De kosten hiervan worden geschat op 50.000 euro maar leveren op de langere termijn een verbetering op van de kwaliteit van de belastingdata en vermindering van het aantal bezwaarschriften.
Een bezwarenanalyse zal aankomend jaar hierin duidelijkheid moeten verschaffen in welke gebieden de bezwaren tegen de secundaire objectkenmerken een groot aandeel hebben.

AI/AVM en Machine Learning

De waarderingsapplicatie is ingericht om, naast de traditionele modellen om te waarderen, ook te gaan werken met een controlewaarde. Dit betreft algemene basisgegevens die ook openbaar zijn, zoals bouwjaar vanuit de BAG, afstand openbaar vervoer, afstand winkelcentra etc.. In de toekomst zal dit van toegevoegde waarde kunnen zijn bij alle waarderingsprocessen zoals bij bezwaren als bij de permanente marktanalyse. Het spreekt voor zich dat onze taxateurs hiermee aan de slag gaan en dat onze organisatie hiervoor de middelen en financiën voor de opleiding beschikbaar zal stellen.

Bezwaarschriften WOZ

De komende jaren zullen de processen met betrekking van de WOZ-bezwaren nog meer geautomatiseerd gaan worden, met borging van de juridische kwaliteit. De eerste stappen zijn hier al in gezet voor wat betreft het geautomatiseerd versturen van ongegronde besluiten. Ook aan de voorkant van het bezwarenproces qua ontgrieven kunnen nog geautomatiseerde slagen gemaakt worden.

	2023		2024		Voorlopig 2025 t/m 1 maart	
	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%
Digitaal	10.527	41%	4.992	34,7%	1.534	76,7%
NCNP (gemachtigden)	12.910	51%	8.386	58,3%	370	18,5%
Schriftelijk (per post)	1.978	8%	1.012	7,0%	97	4,8%
Totaal	25.415		14.390		2.001	

Proceskostenvergoeding

De afgelopen 2 jaren laten een verschuiving zien van meer ingediende bezwaren door de NCNP-bureaus. Dit kost meer tijd in de bezwaarafhandeling doordat voor ieder object een hoorzitting moet worden georganiseerd. Daarnaast kost elke waardevermindering de organisatie ook proceskostenvergoeding. Per 1 januari 2025 is er nieuwe wetgeving proceskostenvergoeding. De komende jaren zal moeten blijken of dit effect gaat geven in het aantal ingediende bezwaarschriften door NCNP.

De bezwarenanalyse moet verder ontwikkeld worden en ingebed gaan worden in het primaire proces om zo bezwaren te voorkomen. Er wordt specifiek gekeken naar de ingediende grieven en de waarde-gebieden waar de meeste bezwaarschriften worden ingediend. Hiermee hopen we een slag te kunnen slaan om het aantal bezwaarschriften te gaan verminderen en reductie van de proceskosten.

Wat mag het kosten?

Onderstaand kostenoverzicht laat de kosten voor het kernproces Waardebepaling zien. In dit totaaloverzicht zijn de lasten zoals die hierboven expliciet zijn genoemd, verwerkt. De personele lasten zijn toegerekend op basis van een inschatting van de uren per FTE die specifiek aan deze taak worden besteed, de overige kosten op basis van een directe koppeling aan de geleverde diensten in het kader van dit programma. De kosten voor de proceskostenvergoeding WOZ zijn ook verantwoord onder het programma Waardebepaling.

Begroting 2026						
Programma	**Overhead**	**Databeheer**	**Waardebepaling**	**Innen**	**Klantcontact**	**Totaal**
Rente en afschrijving	***97.520***	**-**	**-**	**-**	**-**	***5.000***
Personele lasten (inclusief inhuur)	**4.272.188**	**2.967.064**	**2.996.022**	**2.345.416**	**1.723.999**	**14.304.689**
Lasten personeel in dienst	*4.272.188*	*2.967.064*	*2.796.384*	*2.345.416*	*1.723.999*	*14.105.051*
Inhuurlasten	-	-	*199.638*	-	-	*199.638*
Materiële lasten	**4.917.082**	**622.626**	**1.067.886**	**282.101**	**16.536**	**6.906.232**
ICT-transitie naar SaaS eenmalig	-	-	-	-	-	-
ICT-contractkosten jaarlijkse volume	*1.804.364*	*210.832*	*216.990*	*18.145*	*11.346*	*2.261.675*
Bedrijfsvoeringskosten	*3.112.718*	*411.794*	*26.896*	*263.956*	*5.191*	*3.820.556*
Proceskostenvergoeding WOZ	-	-	*824.000*	-	-	*824.000*
Onvoorzien	**5.000**	**-**	**-**	**-**	**-**	**5.000**
Totaal Lasten	**9.291.790**	**3.589.690**	**4.063.908**	**2.627.517**	**1.740.535**	**21.313.441**
Dwangbevelen	-	-	-	*1.854.000*	-	*1.854.000*
Overig	*55.000*	-	-	-	-	*55.000*
Totaal Baten	**55.000**	**-**	**-**	**1.854.000**	**-**	**1.909.000**

1.1.3 Kernproces Klantcontact

Binnen het kernproces Klantcontact worden werkzaamheden verricht die betrekking hebben op direct contact met de inwoner en de ondernemer. Denk hierbij aan het beantwoorden van vragen die via de telefoon worden gesteld. Daarnaast zijn onze inwoners ook welkom op kantoor aan het loket op de 2e verdieping. De binnengekomen post en de digitale contactformulieren worden verwerkt. Tevens worden de binnengekomen bezwaarschriften afgehandeld binnen de diverse clusters.

Wat willen we bereiken?

Doelstellingen

Verbeteren (telefonische) bereikbaarheid.

Het verder optimaliseren van de verschillende kanalen. Een onderdeel hiervan is onze telefonie oplossing. De communicatie naar onze inwoners en ondernemers is begrijpelijk, zowel op de website als in onze brieven.

Procesoptimalisatie en kwaliteitsverbetering

Door procesoptimalisatie kunnen wij efficiënter werken. De basis hierbij is wat levert het op voor onze klant. Het zogenaamde lean principe. In kleine stapjes verbeteren en waarde toevoegen voor de klant (inwoner).

Verdere ontwikkeling medewerkers

Extern winnen is intern beginnen. Wij willen dat iedere medewerker ook ambassadeur is. Het Talenten traject dat BghU breed is doorlopen, is onderdeel van ons handelen. Opleiding om onze kennis up to date te houden.

Communicatie over de afdelingen heen verbeteren

BghU breed meer van elkaars handelen op de hoogte zijn. Op een gestructureerde wijze vastlegging van overleggen en deze op een centrale plaats beschikbaar stellen.

Meten is weten

Op basis van cijfers, sturen op achterstanden, werkvoorraden. Meer data gedreven werken.

Onderstaande tabel laat de doelstellingen voor het kernproces klantcontact. Deze zijn gebaseerd op het Uitvoeringsprotocol. De KPI's in het Uitvoeringsprotocol worden geëvalueerd en zullen aangepast worden. Hieronder staan de KPI uit het Uitvoeringsprotocol 2024 (en 2025) weergegeven.

Kwaliteitskenmerk	Doelstelling 2026
Communicatie (telefonisch)	
Op een vriendelijke en professionele wijze de klant te woord staan	• Binnen 60 seconden de telefoon opnemen • Maximaal 1x doorverbinden • Terugbelafspraak binnen twee werkdagen
Verzoek, bezwaar en beroepsschriften	
Afwikkelen binnen (wettelijke)gestelde termijnen	• Heffingsbezwaren binnen < 6 weken • Parkeren binnen < 6 weken

Wat gaan we daarvoor doen?

Versterken zelfredzaamheid

De filosofie blijft, digitaal waar mogelijk. In 2026 blijven we ons inzetten om meer inwoners gebruik te laten maken van de digitale kanalen. Denk hierbij aan het gebruiken van een automatische incasso voor gespreid betalen. Daarnaast biedt de automatisering ons mogelijkheden om de burger te sturen naar digitaal. Uiteraard blijven we ook persoonlijke mogelijkheden aanbieden waarop de burger met ons in contact kan komen.

Bereikbaarheid

Het verder optimaliseren van de verschillende kanalen. Een onderdeel hiervan is onze telefonieoplossing. In 2024 is deze geïmplementeerd. De doelstelling om continue te verbeteren wordt ondersteund door deze telefonieoplossing. Meten is weten, doordat we een breed scala aan rapportagemogelijkheden hebben, hebben we betere inzichten waarop geacteerd kan worden. Daarnaast biedt onze telefonieoplossing mogelijkheden om een roostermodule, afsprakenmodule, whatsapp en een klanttevredenheidsmodule toe te voegen. In 2023 en 2024 is er vanuit het verbeterplan incidenteel budget toegekend om de pieken in de telefonische bereikbaarheid op te vangen. Op basis van onze ervaringen en evaluatie, blijkt dat we structureel een flexibele schil nodig hebben, om ook in de toekomst de pieken op te kunnen vangen.

Communicatie naar inwoners en ondernemers

In 2026 ontvangen onze inwoners en ondernemers een vernieuwd aanslagbiljet wat meer visueel wordt ingestoken. De techniek om makkelijker contact te leggen met behulp van een QR-code blijven we toepassen en zullen we in alle onze schriftelijke contactmomenten met de inwoner zoveel mogelijk toepassen. We communiceren met onze inwoners en ondernemers in begrijpelijke taal op B1-niveau. Hiervoor hebben we communicatierichtlijnen opgesteld. Het kanaal dat 24/7 bereikbaar is, is onze website en met name het digitale loket Mijn BghU. Klanten kunnen op de website met een digitaal contactformulier ons 24/7 vragen stellen. Daarnaast bieden we de klant met behulp van een Chatbot op de website een extra contactkanaal
Vergelijkbaar met de aanpassing van de brieven maken we de website in taal toegankelijker (B1). De Wet modernisering elektronisch bestuurlijk verkeer (Wmebv) gaat naar verwachting per 01-01-2026 voor het grootste gedeelte in en regelt dat inwoners en ondernemers hun zaken die ze met de overheid moeten doen, digitaal kunnen afhandelen. Hier zullen wij onze website verder voor inrichten.

Op locatie

Wij blijven voor vragen ook fysiek bereikbaar middels ons loket. Dit is dagelijks geopend voor inwoners en ondernemers die prijs stellen op fysiek contact. Daarnaast blijven we ook jaarlijks “BghU op locatie” organiseren bij onze deelnemers. Onze taxateurs zijn dan fysiek op locatie bij de deelnemers aanwezig om inwoners de gelegenheid te geven om vragen te stellen over de WOZ-waarde.

Blijvende ontwikkeling medewerkers

Aan de hand van de ontwikkelgesprekken is voor iedere medewerker bekend waar zijn of haar ontwikkelbehoefte ligt met eventueel de daar bijbehorende opleiding. In ons protocol Veilige Publieke Dienstverlening is vastgelegd hoe we met de veiligheid van onze medewerkers omgaan en hoe we een veilige werkomgeving creëren. Met de steeds mondiger worden burger is het ook belangrijk dat de medewerker hiervoor toegerust is. Hier horen ook vaardigheden bij als hoe om te gaan met agressie.

Procesoptimalisatie

Procesoptimalisatie blijft altijd van belang. Als basis voor onze processen is gekozen voor de processen van Landelijke Lokale Belastingprocessen (LLBP). Doel is het opstellen en verbeteren van generieke werkprocessen. Dit in samenwerking met onze softwareleverancier. Hierbij hoort ook de inzet van robotisering voor een aantal processen. Een eerste stap zal gezet worden voor bezwaarafhandeling parkeren. Daarnaast dragen we zorg voor een goede interne beheersing en grip op de kwaliteit.

Wat mag het kosten?

Onderstaand kostenoverzicht laat de kosten voor het kernproces klantcontact zien. De personele lasten zijn toegerekend op basis van een inschatting van de uren per FTE die specifiek aan deze taak worden besteed, de overige kosten op basis van een directe koppeling aan de geleverde diensten in het kader van dit programma.

Begroting 2026						
Programma	**Overhead**	**Databeheer**	**Waardebepaling**	**Innen**	**Klantcontact**	**Totaal**
Rente en afschrijving	***97.520***	**-**	**-**	**-**	**-**	***5.000***
Personele lasten (inclusief inhuur)	**4.272.188**	**2.967.064**	**2.996.022**	**2.345.416**	**1.723.999**	**14.304.689**
Lasten personeel in dienst	*4.272.188*	*2.967.064*	*2.796.384*	*2.345.416*	*1.723.999*	*14.105.051*
Inhuurlasten	-	-	*199.638*	-	-	*199.638*
Materiële lasten	**4.917.082**	**622.626**	**1.067.886**	**282.101**	**16.536**	**6.906.232**
ICT-transitie naar SaaS eenmalig	-	-	-	-	-	-
ICT-contractkosten jaarlijkse volume	*1.804.364*	*210.832*	*216.990*	*18.145*	*11.346*	*2.261.675*
Bedrijfsvoeringskosten	*3.112.718*	*411.794*	*26.896*	*263.956*	*5.191*	*3.820.556*
Proceskostenvergoeding WOZ	-	-	*824.000*	-	-	*824.000*
Onvoorzien	**5.000**	**-**	**-**	**-**	**-**	**5.000**
Totaal Lasten	**9.291.790**	**3.589.690**	**4.063.908**	**2.627.517**	**1.740.535**	**21.313.441**
Dwangbevelen	-	-	-	*1.854.000*	-	*1.854.000*
Overig	*55.000*	-	-	-	-	*55.000*
Totaal Baten	**55.000**	**-**	**-**	**1.854.000**	**-**	**1.909.000**

1.1.4 Kernproces Innen

Het team Innen houdt zich bezig met het innen van de belastinggelden middels betalingsregelingen, het afhandelen van kwijtscheldingsverzoeken, het aanmanen van klanten, met allerlei vormen van beslag, schuldsaneringen en faillissementen en met het voorbereiden van de dossiers voor de deurwaarders. Tevens houdt men zich bezig met het verwerken van betalingen. Zowel de binnendienst als de deurwaarders zetten bij de tenuitvoerlegging (de laatste handeling om tot inning van de belastinggelden te komen) zwaar in op contact met de belanghebbenden.

Vroegtijdig in contact te komen met de belanghebbende geeft ons inzicht in de schuldenpositie. Hierdoor kunnen we beter inspelen op de situatie. Sociaal invorderen en persoonlijk contact met de klant zal moeten leiden tot een verbetering van de schuldenpositie van de belanghebbenden. Tevens is er contact met de sociaal raadslieden van de diverse gemeenten. Er worden voorlichtingsbijeenkomsten georganiseerd.

Wat willen we bereiken?

Onderstaande tabel laat de doelstellingen voor het kernproces Innen. Deze zijn gebaseerd op het Uitvoeringsprotocol. De KPI's in het Uitvoeringsprotocol worden geëvalueerd en zullen aangepast worden. Hieronder staan de KPI uit het Uitvoeringsprotocol 2024 weergegeven.

Kwaliteitskenmerk	Doelstelling 2026
Betalingsverwerking	
Tijdige verwerking binnengekomen betalingen	• 95% van de binnengekomen betalingen zijn binnen 7 dagen verwerkt, de overige 5% binnen 1 maand.
Invorderingsmaatregelen	
Volledige betaling van de belastingaanslagen	• < 3% van de vorderingen ouder dan 1 jaar • < 1% van de vorderingen ouder dan 18 maanden • < 0,01 ouder dan 3 jaar
Kwijtschelding	
Aanvragen kwijtschelding	• Afwikkelen binnen 8 weken

Wat gaan we daarvoor doen?

Het team Innen en team Klantcontact vormen samen het team Dienstverlening en worden gezamenlijk aangestuurd. De toelichting die bij het team Klantcontact staat, is ook van toepassing voor het team Innen. Hieronder staan de aanvullingen die specifiek op het team Innen van toepassing zijn.

Procesoptimalisatie

In 2026 worden de processen voor Innen verder geoptimaliseerd. Hieronder valt onder andere ook het proces kwijtschelding. Bij dit proces maken wij gebruik van het Inlichtingenbureau. Hiermee wordt efficiency behaald. De procesoptimalisatie bij kwijtschelding is vooral behaald door de workflow in onze belastingapplicatie Gouw aan te passen. Bij de opvraag van informatie is het proces zo ingericht dat als er de belastingschuldige documenten aanbiedt, we het meteen kunnen oppakken. En als na opvraag van gegevens de documenten niet worden aangeleverd, we geautomatiseerd herinneringen kunnen versturen om alsnog de gevraagde informatie te leveren. Eerder in het proces, zodat de aanvraag kwijtschelding nog vers in het geheugen van de aanvrager zit.

De procesoptimalisatie van de processen van de deurwaarders. De kern hiervan ligt op het beter laten aansluiten van de processen binnendienst op de processen van de buitendienst. Zodat het sociaal invorderen goed kan plaatsvinden (eerder signalen van problemen worden opgepikt). Ook hier speelt de belastingapplicatie een grote rol om efficiency te behalen door het bouwen van een goede workflow,

bijvoorbeeld standaard herinneringen in te bouwen voor rappel acties en met vast briefsjablonen te werken. Hand in hand met de procesoptimalisatie is de interne controle die wordt uitgevoerd. Waar liggen de grootste risico's in het proces en wat zijn onze beheersmaatregelen.

Sinds 2025 werken naast de inzet van onze eigen deurwaarders met een nieuwe externe partij. Uit de aanbesteding is de Landelijke Associatie van Gerechtsdeurwaarders (LAVG) gekomen. Zij zijn vooral werkzaam in het buitengebied. LAVG is een partij waarbij efficiency en sociaal invorderen hand in hand gaan.

Blijvende ontwikkeling medewerkers

Doordat medewerkers op het gehele proces inzetbaar zijn, betekent dit ook dat de kennis en vaardigheden op een breder vlak ontwikkeld moeten worden. Hiervoor wordt ingezet op opleiding. Voor de medewerkers van het team Innen geldt dat zij fysiek in contact komen met de inwoners. Dit geldt specifiek voor de deurwaarders en de medewerkers aan het loket. Zij kunnen te maken hebben met normoverschrijdend gedrag. Voorop staat de veiligheid van onze medewerkers, we handelen hierbij conform het protocol Veilige Publieke Dienstverlening en zullen jaarlijks inzetten op trainingen hoe om te gaan met normoverschrijdend gedrag.

Wat mag het kosten?

Onderstaand kostenoverzicht laat de kosten voor het kernproces Innen zien. De personele lasten zijn toegerekend op basis van een inschatting van de uren per FTE die specifiek aan deze taak worden besteed, de overige kosten op basis van een directe koppeling aan de geleverde diensten in het kader van dit programma.

Begroting 2026						
Programma	**Overhead**	**Databeheer**	**Waardebepaling**	**Innen**	**Klantcontact**	**Totaal**
Rente en afschrijving	***97.520***	**-**	**-**	**-**	**-**	***824.000***
Personele lasten (inclusief inhuur)	**4.272.188**	**2.967.064**	**2.996.022**	**2.345.416**	**1.723.999**	**14.304.689**
Lasten personeel in dienst	*4.272.188*	*2.967.064*	*2.796.384*	*2.345.416*	*1.723.999*	*14.105.051*
Inhuurlasten	-	-	*199.638*	-	-	*199.638*
Materiële lasten	**4.917.082**	**622.626**	**1.067.886**	**282.101**	**16.536**	**6.906.232**
ICT-transitie naar SaaS eenmalig	-	-	-	-	-	-
ICT-contractkosten jaarlijkse volume	*1.804.364*	*210.832*	*216.990*	*18.145*	*11.346*	*2.261.675*
Bedrijfsvoeringskosten	*3.112.718*	*411.794*	*26.896*	*263.956*	*5.191*	*3.820.556*
Proceskostenvergoeding WOZ	-	-	*824.000*	-	-	*824.000*
Onvoorzien	**5.000**	**-**	**-**	**-**	**-**	**5.000**
Totaal Lasten	**9.291.790**	**3.589.690**	**4.063.908**	**2.627.517**	**1.740.535**	**21.313.441**
Dwangbevelen	-	-	-	*1.854.000*	-	*1.854.000*
Overig	*55.000*	-	-	-	-	*55.000*
Totaal Baten	**55.000**	**-**	**-**	**1.854.000**	**-**	**1.909.000**

1.1.5 Overhead

De ondersteunende processen hebben als doelstelling het adviseren, ondersteunen en ontzorgen van de deelnemers rond het belastingproces. Hierdoor zijn de deelnemers in staat om rechtsgeldige belastingverordeningen en -tarieven vast te stellen en zijn zij “verzekerd” van de geraamde belastingopbrengsten. Daarnaast vallen hier de ondersteunende activiteiten onder ten behoeve van het primaire proces.

De directie, de staf en alle overige ondersteunende activiteiten voor het primaire proces zijn binnen dit onderdeel ondergebracht. Hieronder vallen de taken met betrekking tot de interne bedrijfsvoering, de interne controlewerkzaamheden, de financiële administratie, de informatie en communicatietechnologie, communicatie en de HRM-werkzaamheden.

Wat willen we bereiken?

Binnen het programma overhead zijn er voor BghU de volgende doelstellingen

- Kantoorautomatisering en -inrichting passend bij hybride werkvorm (deels thuis, deels kantoor, videobel mogelijkheden, flexibele kantoorindeling voor diverse werkvormen en -groepen).
- Klachtenbehandeling, klachten naar tevredenheid af te handelen.
- Optimale communicatie uitingen, conform geldende overheidsuitgangspunten.
- Regievoering, optimale ambtelijke belastingsamenwerking voor de taakuitvoering
- Periodiek voortgang rapporteren belastingopbrengsten en inzichten in voortgang, zo veel mogelijk verder geautomatiseerde uitwisseling.
- Juridische ondersteuning bieden aan de deelnemers en intern.
- Gevraagd of ongevraagd de informatievoorziening continu gebruiksvriendelijk, efficiënt, effectief en veilig faciliteren voor BghU en haar klanten.
- Uitvoering geven aan de vereisten van de AVG, de Cbw en BIO2 en bijbehorend managementsysteem.
- Efficiënte en tijdige invulling P&C-cyclus, interne beheersing verder ontwikkelen, duidelijke afspraken met de accountant over de te verwachte workload en eigen rol in de rechtmatigheid aantonen.

Wat gaan we daarvoor doen?

In 2026 worden de volgende activiteiten ontwikkeld.

- Informatievoorziening: planvorming ten behoeve van verdere cloud-integratie
- Klachtenbehandeling: verbeterpunten voorgaande jaar destilleren en toepassen
- Communicatie: op basis van een communicatiebeleidsplan diverse activiteiten ondernemen
- Regievoering: organisatie en regielijn samen invulling geven aan optimale afstemming voor de taakuitvoering. Verder additionele vragen buiten het Uitvoeringsprotocol om centraal coördineren en mogelijke aanvullende afspraken over maken.
- Conform het Uitvoeringsprotocol worden drie voortgangsrapportages per jaar aangeboden op afgesproken data, over de belastingopbrengsten per deelnemer.
- Juridische ondersteuning: behandelen beroepsprocedures, redigeren verordeningen, interne en externe advisering, kennisoverdrachten ondersteunen primaire processen. Mede als gevolg van het toenemende aantal beroepsprocedures de juridische administratieve ondersteuning op peil houden.
- Informatiebeveiliging en gegevensbescherming: toereikende capaciteit voor de vakkundige inzet van de Functionaris Gegevensbescherming, Privacy Officer en CISO om als organisatie aan de geldende eisen zelfstandig te kunnen voldoen.
- Interne beheersing, KPI's voor de processturing en verbeteringen doorvoeren. Verder goede afstemming met de accountant over de rolverdeling t.b.v. aantonen rechtmatigheid en over de mate van interim-controles met steekproeven.
- Huisvesting (SLA), meeliften met de gehele herhuisvesting 3.0 van het stadskantoor, enige herinrichting, en verduurzaming door vervanging van armaturen, conform planning van gemeente Utrecht.

Wat mag het kosten?

Onderstaand kostenoverzicht laat de kosten voor de Overhead zien. De personele lasten zijn toegerekend op basis van een inschatting van de uren per FTE die specifiek aan deze taak worden besteed, de overige kosten op basis van een directe koppeling aan de geleverde diensten in het kader van dit programma. In de personele lasten is het totale inhuurbudget van de organisatie opgenomen, evenals een stelpost voor reiskosten en overige personele lasten. Ook zijn alle ICT-contracten die niet rechtstreeks toe te rekenen zijn aan een programma hierin opgenomen. De herhuisvestingskosten worden verwerkt in de SLA.

Begroting 2026						
Programma	**Overhead**	**Databeheer**	**Waardebepaling**	**Innen**	**Klantcontact**	**Totaal**
Rente en afschrijving	***97.520***	**-**	**-**	**-**	**-**	***97.520***
Personele lasten (inclusief inhuur)	**4.272.188**	**2.967.064**	**2.996.022**	**2.345.416**	**1.723.999**	**14.304.689**
Lasten personeel in dienst	*4.272.188*	*2.967.064*	*2.796.384*	*2.345.416*	*1.723.999*	*14.105.051*
Inhuurlasten	-	-	*199.638*	-	-	*199.638*
Materiële lasten	**4.917.082**	**622.626**	**1.067.886**	**282.101**	**16.536**	**6.906.232**
ICT-transitie naar SaaS eenmalig	-	-	-	-	-	-
ICT-contractkosten jaarlijkse volume	*1.804.364*	*210.832*	*216.990*	*18.145*	*11.346*	*2.261.675*
Bedrijfsvoeringskosten	*3.112.718*	*411.794*	*26.896*	*263.956*	*5.191*	*3.820.556*
Proceskostenvergoeding WOZ	-	-	*824.000*	-	-	*824.000*
Onvoorzien	**5.000**	**-**	**-**	**-**	**-**	**5.000**
Totaal Lasten	**9.291.790**	**3.589.690**	**4.063.908**	**2.627.517**	**1.740.535**	**21.313.441**
Dwangbevelen	-	-	-	*1.854.000*	-	*1.854.000*
Overig	*55.000*	-	-	-	-	*55.000*
Totaal Baten	**55.000**	**-**	**-**	**1.854.000**	**-**	**1.909.000**

1.1.6 BghU Activiteiten

BghU voert voor haar deelnemers in 2026 en de daaropvolgende jaren naar verwachting de activiteiten uit zoals die in de tabel hieronder staan beschreven.

Basispakket Belastingen BghU										
Belastingsoort	HDSR	Bunnik	De Bilt	Houten	Lopik	Nieuwegein	Stichtse Vecht	Utrecht	Utrechtse Heuvelrug	Zeist
Onroerende Zaakbelasting(OZB)		V	V	V	V	V	V	V	V	V
Belasting op roerende woon- en bedrijfsruimten						V	V			
Rioolheffingen		V	V	V	V	V	V	V	V	V
Afvalstoffenheffing		V	V	V	V	V	V	V	V	V
Reinigingsrecht			V						V	
Hondenbelasting			V		V			V	V	
Toeristenbelasting		V	V	V	V	V	V	V	V	V
Forensenbelasting			V				V		V	
Precariobelasting					V	V	V	V		V
Bedrijven Investeringszone (BIZ)							V	V	V	
Watersysteemheffing gebouwd en ongebouwd	V									
Watersysteemheffing Ingezetene	V									
Verontreinigingsheffing	V									
Zuiveringsheffing	V									
Oppervlaktemeting WOZ/BAG		V	V	V	V	V	V	V	V	V
Uitvoering wet WOZ		V	V	V	V	V	V	V	V	V
uspakket Belastingen en Aanverwanten BghU										
Belastingsoort	HDSR	Bunnik	De Bilt	Houten	Lopik	Nieuwegein	Stichtse Vecht	Utrecht	Utrechtse Heuvelrug	Zeist
Parkeerbelasting								V		
Diftar									V*	
Begraaf en Grafrechten		V							V	V
Reclamebelasting			V							V
Heffing en invordering Leges (APV/Omgevingsvergunning publiek en privaat)		V							V	V
Invordering leges vanaf dwangbevel			V					V		
Leges, bezwaar en beroep		V	V		V			V	V	V
Marktgelden									V	V
BAG-administratief					V					
BAG-geometrie					V					

Gemeente Lopik overweegt de invoering van een woonforensenbelasting per 1-1-2026
Gemeente UHR hanteert sinds 2025 Diftar, zie ook 1.1.

Geraamde belastingopbrengsten 2025

Begrotingsbedragen	HDSR	Bunnik	De Bilt	Houten	Lopik	Nieuwegein	Stichtse Vecht	Utrecht	Utrechtse Heuvelrug	Zeist	Totaal
Bron	Opgave	Opgave	PBG	Opgave	PBG	Opgave	PBG	Opgave	Nt.Lok.Heff.	Opgave	
Belastingjaar	2025	2025	2025	2025	2025	2025	2025	2025	2025	2025	
Basispakket											
Belastingsoort											
Onroerende zaak belasting (OZB)		€ 7.076	€ 14.692	€ 15.635	€ 4.065	€ 23.831	€ 15.387	€ 211.723	€ 15.670	€ 16.562	€ 324.641
Roerende zaakbelasting						€ 12	€ 84				€ 96
Rioolheffing		€ 2.138	€ 5.094	€ 4.009	€ 2.036	€ 6.090	€ 8.465	€ 51.205	€ 8.413	€ 6.199	€ 93.649
Afvalstoffenheffing/Reinigingsrecht		€ 2.592	€ 6.145	€ 6.522	€ 1.749	€ 10.344	€ 11.806	€ 65.545	€ 7.406	€ 10.207	€ 122.316
Hondenbelasting			*nnb*		€ 84			€ 993	€ 226		€ 1.303
Toeristenbelasting/Forensenbelasting		€ 283	*nnb*	€ 253	€ 55	€ 64	€ 770	€ 8.012	€ 2.766	€ 46.200	€ 58.403
Precariobelasting					€ 16	€ 155	€ 112	€ 856		€ 162	€ 1.301
Bedrijven investeringszone							nnb	€ 156	*€ 158*		€ 314
Watersysteemheffing	€ 95.344										€ 95.344
Verontreingingsheffing	€ 205										€ 205
Zuiveringsheffing	€ 75.171										€ 75.171
Pluspakket											
Belastingsoort											
Parkeerbelasting								€ 8.969			€ 8.969
Begraaf -en crematierechten		*€ 31*							€ 1.329		€ 1.360
Lijkbezorgingsrechten										€ 2.073	€ 2.073
Reclamebelasting			*nnb*							€ 200	€ 200
Heffing leges		*€ 113*							€ 1.883	€ 4.109	€ 6.105
Marktgelden									€ 67	€ 74	€ 141
	€ 170.720	**€ 12.233**	**€ 25.931**	**€ 26.419**	**€ 8.005**	**€ 40.496**	**€ 36.624**	**€ 347.459**	**€ 37.918**	**€ 85.786**	**€ 791.591**

1.2 Paragrafen

1.2.1 Lokale heffingen

De uitvoering van het belastingproces (waarderen, heffen, innen en klantcontact) van iedere deelnemer valt onder de verantwoordelijkheid van BghU. De deelnemers zijn verantwoordelijk voor het bepalen van de te heffen belastingen, het vaststellen van verordeningen, tarieven en de kwijtscheldingsnormen. Kortom, het aangaan van de belastingsamenwerking heeft geen gevolgen voor de beleidsvrijheid van de deelnemers. Iedere deelnemer overhandigt jaarlijks een begroting waarin zij vermeldt welke belastingen (inclusief tarieven) er moeten/mogen worden geheven in de desbetreffende regio.

BghU geniet jaarlijks inkomsten ter compensatie van de gerealiseerde vervolgingskosten. Vervolgingskosten ontstaan op het moment dat een belastingplichtige geen gehoor geeft aan de (door middel van een aanslag) opgelegde betalingsverplichting. Hier worden onder andere kosten die gepaard gaan met het verzenden van aanmaningen, dwangbevelen en overige gerechtelijke activiteiten verstaan. De lasten die gepaard gaan met de diverse invorderingstrajecten worden door de desbetreffende deelnemer financieel gecompenseerd. In de meerjarenbegroting is € 1,85 miljoen als begroot bedrag opgenomen, op basis van het rekeningresultaat 2024.

1.2.2 Weerstandsvermogen & risicomanagement

BghU kent een nota Weerstandsvermogen en Risicomanagement waarin de aanpak en het beheersen van risico's binnen BghU is vormgegeven. Jaarlijks maakt BghU in het kader daarvan bij het opstellen van de begroting een risico-inschatting. Onderstaand is de financiële vertaling van die risico-inschatting voor de begroting 2026 weergegeven. Het risicoprofiel borduurt voort op eerder geconstateerde en geïnventariseerde risico's. Het benodigde weerstandsvermogen op basis van deze inschatting bedraagt € 307.500. In de specifieke ontwikkeling rondom de proceskosten is aandacht voor het risico van de stijging van de proceskostenvergoeding per individueel geval.

Berekening weerstandsvermogen in relatie tot de BghU voor begroting 2026

	Risicotypering	Netto risico	Netto-risico (toelichting)	Kans	Restrisico 2024
1.	Reparatie foutief kohier i.v.m. verkeerde gegevens	€ 500.000	50% meerwerk door slechte kwaliteit van uitbestede diensten.	10%	€ 50.000
2	Verduistering incasso/misbruik financiële middelen	€ 50.000	Sommige medewerkers, met name deurwaarders, komen nog in aanraking met contant geld. Risico ongewijzigd voor 2024.	25%	€ 12.500
3.	Maximale boete bij datalekken	€ 300.000	BghU heeft een goed ingebed plan hoe om te gaan met een datalek, daarnaast wordt steeds meer kennis en ervaring opgebouwd.	20%	€ 60.000
4.	Onvoorziene kosten door extra benodigde capaciteit bezwaarinstroom in relatie tot kritieke deadlines	€ 400.000	Afhankelijk van mate waarin instroom NCNP zich stabiliseert en afhankelijk van optimalisatieslagen afhandelingsproces	40%	€ 160.000
5.	Uitval systemen	€ 250.000	Risico op langdurige hersteltijd en/of verlies van data	10%	€ 25.000
			Benodigd weerstandsvermogen		**€ 307.500**

Daaraan koppelt BghU een beschikbaar weerstandsvermogen, ook wel de weerstandscapaciteit genoemd. Deze weerstandscapaciteit wordt in 2026 gevormd door de vrij beschikbare algemene reserve. De vrije algemene reserve bedraagt bij totstandkoming van de begroting 2026 € 480.870.

De bestemmingsreserves behoren niet tot de weerstandscapaciteit: deze middelen zijn, zonder verdere besluitvorming, niet direct beschikbaar om risico's in de bedrijfsvoering af te dekken. Daarnaast staan er (meerjarige) afspraken tegenover.

Weerstandsratio's
De weerstandsratio is te berekenen door de beschikbare weerstandscapaciteit te delen door het benodigde weerstandsvermogen op basis van de risico-inschatting. Hieronder is het verloop van de ratio vanaf 2021 weergeven.

Jaar	Beschikbare weerstandscapaciteit	Benodigd weerstandsvermogen	Weerstandsratio
2021	€ 206.000	€ 500.000	0,41
2022	€ 480.870	€ 457.500	1,05
2023	€ 480.870	€ 420.000	1,14
2024	€ 480.870	€ 437.500	1,10
2025	€ 480.870	€ 287.500	1,67
2026	€ 480.870	€ 307.500	1,56

Weerstandsratio's klassen		
Waarderingscijfer	Ratio	Betekenis
A	>2.0	Uitstekend
B	1.4-2.0	Ruim voldoende
C	1.0-1.4	Voldoende
D	0.8-1.0	Matig
E	0.6-0.8	Onvoldoende
F	<0.6	Ruim onvoldoende

Indicatoren meerjarig

Financiele kengetallen	2023	2024	Prognose 2025	Prognose 2026	Prognose 2027	Prognose 2028	Prognose 2029
Netto schuldquote	-19,53%	-4,26%	-5,80%	-5,17%	-4,62%	-4,10%	-3,61%
Solvabiliteitsratio	*21,93%*	*9,86%*	*9,88%*	*9,35%*	*8,31%*	*7,24%*	*6,15%*
Grondexploitatie	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Structurele exploitatieruimte	5,69%	-7,25%	-0,44%	-0,43%	-0,42%	-0,41%	-0,40%
Belastingcapaciteit	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.

Bovenstaande indicatoren volgen uit het meerjarenbeeld dat momenteel voorligt. Uitgangspunten hierbij is de huidige balansposities per ultimo 2024.

1.2.3 Economische categorieën exploitatiebegroting

	Overhead	Databeheer	Waardebepaling	Klantcontact	Innen	
	Bedrag	Verdeling	Bedrag	Verdeling	Bedrag	Verdeling	Bedrag	Verdeling	Bedrag	Totaal
Baten en lasten begroting 2026	€ 9.236.790		€ 3.589.690		€ 4.063.908		€ 1.740.535		€ 773.517	**€ 19.404.441**
Percentage aandeel in overhead obv FTE		32,0%		24,1%		19,0%		24,9%		**100,0%**
Doorberekening Overhead	€ -9.236.790		€ 2.958.686		€ 2.227.906		€ 1.751.163		€ 2.299.036	**€ -**
Totaal te verdelen over taakvelden	€ -		€ 6.548.376		€ 6.291.814		€ 3.491.698		€ 3.072.553	**€ 19.404.441**

		Databeheer	Waardebepaling	Klantcontact	Innen	
Taakveld	Taakveldomschrijving	Toerekening	Bedrag	Toerekening	Bedrag	Toerekening	Bedrag	Toerekening	Bedrag	Totaal
Taakveld 0.2	Burgerzaken	0,00%	€ -			0,00%	€ -	0,00%	€ -	€ -
Taakveld 0.61	OZB woningen	16,79%	€ 1.099.472	93,08%	€ 5.856.420	11,60%	€ 405.037	11,48%	€ 352.729	€ 7.713.659
Taakveld 0.62	OZB niet-woningen	2,40%	€ 157.161	6,92%	€ 435.394	1,47%	€ 51.328	1,45%	€ 44.552	€ 688.435
Taakveld 0.63	Parkeerbelasting	10,54%	€ 690.199			34,08%	€ 1.189.971	34,47%	€ 1.059.109	€ 2.939.279
Taakveld 0.64	Overige belastingen	41,26%	€ 2.701.860			34,53%	€ 1.205.683	34,35%	€ 1.055.422	€ 4.962.965
Taakveld 1.1	Crisisb. & Brandweer	0,00%	€ -			0,00%	€ -	0,00%	€ -	€ -
Taakveld 1.2	Openbare Orde	0,01%	€ 655			0,03%	€ 1.048	0,06%	€ 1.844	€ 3.546
Taakveld 2.1	Verkeer en vervoer	0,00%	€ -			0,01%	€ 349	0,01%	€ 307	€ 656
Taakveld 2.2	Parkeren	0,01%	€ 655			0,02%	€ 698	0,02%	€ 615	€ 1.968
Taakveld 2.3	Recreatieve havens	0,00%	€ -			0,00%	€ -	0,00%	€ -	€ -
Taakveld 3.3	Bedrijfsloket en regel.	0,02%	€ 1.310			0,10%	€ 3.492	0,11%	€ 3.380	€ 8.181
Taakveld 3.4	Economische promotie	0,12%	€ 7.858			0,20%	€ 6.983	0,19%	€ 5.838	€ 20.679
Taakveld 7.2	Riolering	16,89%	€ 1.106.021			8,95%	€ 312.507	8,90%	€ 273.457	€ 1.691.985
Taakveld 7.3	Afval	10,85%	€ 710.499			8,62%	€ 300.984	8,57%	€ 263.318	€ 1.274.801
Taakveld 7.5	Begraafplaatsen & Crem.	0,06%	€ 3.929			0,20%	€ 6.983	0,19%	€ 5.838	€ 16.750
Taakveld 8.3	Wonen en Bouwen	1,05%	€ 68.758			0,19%	€ 6.634	0,20%	€ 6.145	€ 81.537
	Totaal	100,00%	€ 6.548.376	100,00%	€ 6.291.814	100,00%	€ 3.491.698	100,00%	€ 3.072.553	€ 19.404.441

1.2.3 Kapitaalgoederen

De kapitaalgoederen bestaan uit de investeringen in de ICT. Deze activa wordt met ingang van 2025 in 5 jaar afgeschreven. De afschrijvingslasten worden gedekt vanuit de bestemmingsreserve Vaste Activa. Naast de rentelasten zijn in de exploitatie de onderhoudskosten voorzien.

1.2.4 Financiering

BghU mag alleen gelden aantrekken voor haar uitvoeringstaak. Dit betekent dat alleen geld wordt aangetrokken voor activiteiten die door het bestuur zijn goedgekeurd. Er vindt geen uitzetting van gelden plaats en er wordt ook geen gebruik gemaakt van financiële instrumenten (derivaten, opties en dergelijke). BghU is bij het aantrekken van vreemd (kort en lang) vermogen gehouden aan de financieringsvoorschriften zoals die zijn vastgesteld in de "Wet Financiering decentrale overheden" (Wet Fido). BghU dient te voldoen aan de wettelijke kasgeldlimiet en renterisiconorm.

Bij wet van 11 december 2013 tot wijziging van de Wet financiering decentrale overheden zijn decentrale overheden verplicht hun overtollige liquide middelen aan te houden in 's Rijksschatkist (verplicht schatkistbankieren). Schatkistbankieren houdt in dat decentrale overheden al hun overtollige middelen aanhouden in de schatkist bij het ministerie van Financiën. Dit houdt in dat geld en vermogen niet langer bij bijvoorbeeld banken buiten de schatkist mogen worden aangehouden.

Schatkistbankieren

Het naleven van de BBV betekent onder andere dat een organisatie bij het aantrekken van vreemd (kort en lang) vermogen gebonden is aan de financierings-voorschriften zoals die zijn vastgesteld in de "Wet Financiering decentrale overheden". BghU is dan ook verplicht om gebruik te maken van het schatkistbankieren. Schatkistbankieren houdt in dat instellingen hun liquide middelen aanhouden bij het ministerie van Financiën. Door gebruik te maken van schatkistbankieren verlaat publiek geld de schatkist pas op het moment dat de middelen benodigd zijn voor de uitvoering van een publieke taak. Men hanteert hierbij wel drempelbedrag. Het drempelbedrag is een gemiddelde per kwartaal. Het drempelbedrag is een minimumbedrag (afhankelijk van de omvang van de decentrale overheid) dat een organisatie gemiddeld buiten de schatkist mag houden. De drempel is gelijk aan 2% van het begrotingstotaal indien het begrotingstotaal lager is dan € 500 miljoen met een onder drempel van € 1 miljoen. BghU confirmeert zich daarom aan de onderdrempel van € 1 miljoen. Door de ING-bank wordt de bankrekening van BghU dagelijks gecorrigeerd.

Kasgeldlimiet

De kasgeldlimiet geeft de grens aan tot welk bedrag lagere overheden hun activiteiten met kort geld mogen financieren. Gemeenschappelijke regelingen mogen 8,2% van het begrotingstotaal financieren met kort geld. BghU heeft juridisch de mogelijkheid dit bedrag te lenen in een zogenaamde "kortgeld constructie". Daar wordt geen gebruik van gemaakt en de verwachting is dat dit in de komende jaren zo blijft.

Liquiditeitspositie

Met de deelnemende partijen is overeengekomen dat iedere deelnemer bij aanvang van een kwartaal vijfentwintig procent van de jaarlijkse bijdrage voldoet. Mocht BghU onverhoopt middelen tekortkomen, dan beschikt BghU over een rekening courant krediet van € 3.000.000 bij de huisbank.

1.2.5 Bedrijfsvoering

In de paragraaf bedrijfsvoering benoemt BghU de belangrijkste ontwikkelingen in het kader van haar bedrijfsvoering. De ontwikkelingen die BghU hier weergeeft, vloeien grotendeels voort uit eerder gemelde voornemens uit de Kadernota 2025-2028.

Informatievoorziening

2026 en de jaren erna zullen in het teken blijven staan van verdere optimalisatie van de werkprocessen in de huidige kernapplicaties. Hiermee is reeds in 2024 gestart. Het verbeteren van de interne beheersing en het integraal (functioneel) ontwerpen en implementeren van architectuur, efficiënte businessprocessen, voortgangsrapportages, kwaliteitsonderzoeken en managementdashboards vanuit informatiemanagement, functioneel beheer en data-analyse, is hierbij leidend. Hiervoor wordt onder andere gebruik gemaakt van de nieuwe infrastructuur voor business intelligence (BI) die in 2025 is geïmplementeerd. Doorontwikkeling van het BI-platform is een continu proces met als stip op de horizon een organisatiebreed dataplatform, waarop blijvend zal worden gebouwd om aan de steeds veranderende en groeiende informatiebehoefte van de organisatie te kunnen voldoen. Het voortdurend op peil houden van het kennisniveau van de betrokken medewerkers van Informatievoorziening speelt hierbij een sleutelrol.

In 2025 is de initiële looptijd van de overeenkomsten van de kernapplicaties binnen het applicatielandschap van rechtswege verlopen. De overeenkomsten zijn verlengd conform de gemaakte afspraken. In 2026 zal verdere evaluatie van deze overeenkomsten plaatsvinden. BghU heeft in zijn aanbestedingen in alle gevallen gekozen voor een driejarig contract met een optie om zeven maal één jaar te verlengen. Mocht er een reden zijn om een applicatie te vervangen of een gedeelte van de software te wijzigen, zal dit uit de evaluatie moeten blijken. Hierbij zullen ook voortschrijdend inzicht en markt- of wettelijke ontwikkelingen een rol spelen.

Voor de verwerking van de toenemende (geautomatiseerde) datastromen en optimalisatie van de processen is BghU in 2025 gestart met meerdere pilots robotisering (‘zgn. RPA’, Robotic Process Automation). Hierbij wordt binnen processen gekeken of repetitieve handelingen door middel van software geautomatiseerd kunnen worden. Wanneer de pilots succesvol zijn en de efficiencyverbetering is aangetoond, zal vanaf 2026 de RPA breder worden ingezet. Dit betekent dat de beschikbare licenties zullen worden uitgebreid en een nadere impuls zal worden gegeven aan opleiding en begeleiding.
Vanuit Informatievoorziening zal een beleidskader worden gefaciliteerd t.b.v. het onderzoek en de toetsing (ethisch/juridisch) van potentiële integratie van artificial intelligence, zodat een afgebakende, gecontroleerde en centraal-gecoördineerde pilot tot de mogelijkheden behoort.

BghU wil het gebruik van beeldmateriaal en geo-informatie (o.a. kaartlagen) verder optimaliseren voor organisatiebreed gebruik ten behoeve van de verbetering van de dienstverlening. Om het beeldmateriaal en de geo-informatie efficiënt ter beschikking te stellen, direct aan alle gebruikers of via de kernapplicaties inclusief de digitale klantbalie, is centrale ontwikkeling, hosting, distributie (geo-services) en beheer hoogst opportuun. Hierbij zal ook de mogelijkheid worden geboden tot het ontwikkelen van complexe kaartlagen, waarop analyses op de ruimtelijke data kunnen worden uitgevoerd. De voorbereidingen zijn in 2025 gestart. Vanaf 2026 zal de geo-voorziening verder worden doorontwikkeld.

Voor het optimaliseren van het gebruik en de interne procesverbetering, zullen de komende jaren blijvend nieuwe toepassingsmogelijkheden worden onderzocht, die voortkomen uit ontwikkelingen als 3D, Digital Twin en True Ortho en vanuit de ontwikkeling van automatische objectgerichte mutatiesignalering door aanvullend gebruik van satellietbeelden. Voor het objectbeheer (SOR/BAM) kan dit een belangrijke meerwaarde hebben, maar ook in het kader van de dienstverleningsprocessen is hiermee efficiencyvoordeel te behalen.

In 2026 zal worden gestart met de planvorming voor verdere cloud-integratie van de IT-infrastructuur onder de systematiek van de huidige leverancier van het IT-platform, zodat een optimale integratie kan worden ontwikkeld en stapsgewijs kan worden doorgevoerd. Hieronder valt onder andere de totale cloud-transformatie van alle documentstromen en het (vervolgens) uitfaseren van bestaande netwerkschijven (fileservers). Hierbij zullen de beheerprocessen, waaronder het inzicht in de architectuur, continu worden geoptimaliseerd en bijgewerkt.

Landelijke ontwikkelingen

Landelijke lokale belastingprocessen (LLBP)

Bij de LLBP werkt een aantal gemeenten en belastingorganisaties samen aan het opstellen en verbeteren van generieke werkprocessen en stelt deze beschikbaar aan de deelnemende organisaties. BghU draagt bij aan deze samenwerking. Deze werkprocessen omvatten procesflows, beschrijvingen van processtappen, rollen en RASCI. RASCI is een hulpmiddel om verantwoordelijkheden en bevoegdheden in een organisatie op een zeer eenvoudige manier in kaart te brengen. Naast de processen biedt LLBP ook KPI's en voorbeeldbrieven. Waar mogelijk wordt de relatie gelegd met de wettelijke basis. Ter ondersteuning aan deze gezamenlijke doelen leveren we een geringe financiële bijdrage.

Samengestelde objectenregistratie (SOR)

De introductie van de samengestelde objectenregistratie (SOR) is, door financieringsproblemen, voor langere tijd uitgesteld en waarschijnlijk zelf afgesteld. Ondanks dit uitstel is BghU van mening dat er vanuit het gezichtspunt van de basisregistratie BAG, WOZ en BGT een aantal goede ontwikkelingen in is geformuleerd. Ontwikkelingen die ervoor gaan zorgen dat er veel meer samenhang komt tussen deze drie basisregistraties vastgoed. Hierdoor kan de snelheid van uitwisseling verhoogd worden en zal het zeker op langere termijn ervoor zorgen dat de kwaliteit actueler en volledige zal zijn. We willen met de deelnemers samen invulling geven aan het grondbeginsel van dit landelijke initiatief verder door te ontwikkelen en uit te gaan voeren.

Omgevingswet

De Omgevingswet is uiteindelijk in 2024 in werking getreden. BghU is voor de WOZ-gegevens sterk afhankelijk van de verleende bouwvergunningen en de tijdigheid van het delen van deze informatie. Wat en hoe groot de gevolgen van de invoering voor de tijdigheid en volledigheid zal zijn, zal de komende maanden moeten blijken. Wel zijn zorgen over het feit dat er meer vergunningsvrij gebouwd mag worden onder deze nieuwe wet waardoor de volledigheid van de gegevens al onder druk komt te staan. Daarom zal nog meer dan in het verleden gebruik gemaakt moeten worden van objectenkenmerk-controles op basis van recente luchtfoto's, GIS-mogelijkheden en buitendienstopname.

Personeel

Strategisch HR-beleid

De komende jaren zal BghU te maken krijgen met in- en externe ontwikkelingen die invloed hebben op het personeelsbestand van BghU. Hierbij valt o.a. te denken aan digitalisering en robotisering, het steeds groeiende belang van data, een krapper wordende arbeidsmarkt, en uitstroom van pensioengerechtigden. De verwachting is dat deze ontwikkelingen o.a. gevolgen hebben voor de inhoud van functies, (gevraagde) kennis, vaardigheden en competenties van medewerkers en de arbeidsmarktbenadering. Om in te spelen op de ontwikkelingen zal het strategisch HR-beleid zich hier de komende jaren op richten.

Met strategische personeelsplanning is hiervoor de basis gelegd. Dit is een instrument om het huidige personeelsbestand in kwalitatieve en kwantitatieve zin af te zetten tegen hetgeen in de toekomst nodig is en vervolgens te bepalen welke acties ondernomen dienen te worden om dit te realiseren. Op basis van alle data en opbrengsten van interne besprekingen zijn de pijlers van het strategische HR-beleid voor de komende jaren (her)benoemd en is vertaalslag gemaakt worden naar een concreet actieplan. De pijlers van het strategische HR-beleid voor de komende jaren zijn: opleiding & ontwikkeling, werving & behoud van voldoende gekwalificeerd personeel, instroom van stagiaires, trainees en young potentials en duurzame inzetbaarheid.

De pijlers opleiding & ontwikkeling en instroom van stagiaires, trainees en young potentials uitgelicht:

In een steeds veranderende maatschappij en gezien bovengenoemde ontwikkelingen is het noodzakelijk om wendbaar te blijven. Het continu blijven leren en ontwikkelen is dan ook een belangrijk HR-thema, voor nu en de toekomst. Binnen dit kader wordt veel aandacht besteed aan opleiding en ontwikkeling. Zo worden kennissessies georganiseerd, zijn de meeste WOZ-taxateurs opgeleid tot NRVT-taxateur, volgen medewerkers individuele opleidingen, etc. Jaarlijks wordt een opleidings- en ontwikkelingsplan opgesteld die bijdraagt aan de ambitie van de organisatie en de ontwikkelingen die op de organisatie afkomen. In de komende jaren zal BghU blijven investeren in (het stimuleren) van leren en ontwikkeling.

Ook investeert BghU in het opleiden en begeleiden van stagiaires (wij zijn een erkend leerbedrijf), trainees en young potentials. BghU vindt het namelijk belangrijk te investeren in de potentiële medewerker van de toekomst, maar ook om van de jongere generatie te leren. In de komende jaren zal BghU hierin blijven investeren.

CAO Samenwerkende Gemeentelijke Organisaties

De Cao Samenwerkende Gemeentelijke Organisaties (SGO) is van toepassing. In december 2023 is een nieuwe Cao afgesloten. Enkele belangrijke punten zijn:

- Looptijd is van 1 januari 2024 tot en met 31 maart 2025 (15 maanden).
- De salarissen stijgen met ingang van 1 januari 2024 met 4,75%, en per 1 oktober 2024 met 1,25%.
- Medewerkers krijgen per 1 januari 2025 jaarlijks 7,2 extra bovenwettelijke vakantie-uren. Voor deeltijders geldt dit naar rato.
- Het gehele Individuele Keuzebudget is pensioengevend geworden. Een klein gedeelte van het Individuele Keuzebudget van 0,8% was dat nog niet.
- De bestaande Regeling Vervroegd Uittreden (RVU) is aangepast. Per 1 januari 2024 kunnen medewerkers die binnen 2 jaar de AOW-leeftijd bereiken, onder bepaalde voorwaarden, vervroegd uittreden. In de Cao SGO is de ABP-jareneis nu verlaagd van 43 naar 41 jaren.

Momenteel lopen de onderhandeling voor een nieuwe Cao (2025/2026).

Informatiebeveiliging

De normen van informatiebeveiliging worden met de NIS2-wetgeving, BIO2 (conform ISO27001) en DigiD verhoogd. Dit heeft impact op de benodigde interne informatiebeveiligingsmaatregelen, inclusief contractuele afspraken met leveranciers. Vervolgens gaat dit in 2026 meer interne capaciteit vragen om de werking van maatregelen periodiek te toetsen. Hierdoor worden extra kosten voorzien in opleiding en

training van management en medewerkers. Dit vraagt implementatie en aanpassingsvermogen van de organisatie om aantoonbaar de Informatiebeveiliging op orde te brengen en te onderhouden in het ISMS. Het resultaat voor de BghU is een stabielere informatiebeveiliging en professionalisering naar het benodigde volwassenheidsniveau Beheerd.

Archief

Ter voorbereiding van de aanbesteding Document Management Systeem (DMS) wordt het informatiebeheer onder de loep genomen en in kaart gebracht, middels een informatiebeheerplan, een belangrijke aanbeveling van Het Utrechts Archief (HUA). Voor deze inventarisatie wordt kennis ingehuurd. Met dit informatiebeheerplan kan er inschatting komen van de benodigdheden van de aan te besteden Document Management Systeem, temeer het belastingsysteem GouwIT reeds gebruik maakt van een DMS. Alle belastingprocessen die zaakgericht worden verwerkt in GouwIT, voldoen daarmee aan de archiefwet. Het aan te besteden DMS zal de 'overige' informatie gaan beheren. Na de aanbesteding en het inrichten van een DMS zal in er 2025 kennis worden ingehuurd om het handboek vervanging te voltooien, waarvoor er in 2021 een stevig fundament is gelegd. Dit is nodig om een vervangingsbesluit op te kunnen stellen. Met als doel het reduceren van de opslag van fysieke documenten.

Financiën & control

Voor 2026 gaan we de rechtmatigheidsverklaring en het in control framework verder versterken. Daarbij borduren we verder op hetgeen in 2025 wordt neergezet. De financiële beheersorganisatie is stabieler na afronding van de gehele aanbestedingsprocedure en de inbedding van de langlopende contracten, waardoor ruimte ontstaat voor het versterken van het in control zijn op rechtmatigheidsaspecten. Met ingang van 2022 geldt het nieuwe inkoop- en aanbestedingsbeleid en in 2026 willen we deze verder versterken om volledig compliant te zijn.

Bij het team Kwaliteit en Control is behoefte aan een adviseur planning en control. Gebleken is dat met de huidige formatie/bezetting onvoldoende capaciteit is voor alle voorkomende werkzaamheden. De uitvoerende P&C werkzaamheden zijn hiermee niet te combineren en vraagt structureel meer tijd dan beschikbaar. Voor deze functie vragen we een structurele uitbreiding van 1 fte op de formatie voor 2026 en verder.

Begin januari is de Gemeente Utrecht en daarmee ook BghU overgestapt op een nieuw financieel systeem (SAP4U). De werkdruk bij administratief financiële werkzaamheden is hoog en lijkt te zijn verschoven naar BghU. Voor deze werkzaamheden is extra capaciteit ingehuurd. In samenspraak met Utrecht zullen deze werkzaamheden vastgelegd in de SLA geëvalueerd worden.

Juridisch beleidsondersteuning

De hoeveelheid juridisch werk en het afhandelen van beroepen is de afgelopen jaren fors toegenomen door de toename van het aantal objecten en verdergaande wet- en regelgeving. De hoeveelheid juridisch werk en het afhandelen van beroepen is de afgelopen jaren fors toegenomen door de toename van het aantal objecten en verdergaande wet- en regelgeving. Voor deze functie vragen we een structurele uitbreiding van 1 fte op de formatie voor 2026 en verder.

1.2.6 Paragraaf verbonden partijen

Een verbonden partij is een privaat- dan wel publiekrechtelijke organisatie waarin BghU zowel een bestuurlijk als een financieel belang heeft. BghU kent als zelfstandige organisatie geen verbonden partijen.

BghU voert haar taken uit voor de volgende deelnemende gemeenten en voor het Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden. BghU is voor deze deelnemers een verbonden partij door het bestuurlijke en financiële belang.

Gemeente Bunnik

Gemeente De Bilt

Gemeente Houten

Gemeente Lopik

Gemeente Nieuwegein

Gemeente Stichtse Vecht

Gemeente Utrecht

Gemeente Utrechtse Heuvelrug

Gemeente Zeist

Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden

1.2.7 Grondbeleid

Grondbeleid is een middel om ruimtelijke doelstellingen op het gebied van de volkshuisvesting, lokale economie, natuur en groen, infrastructuur en maatschappelijke voorzieningen te verwezenlijken. BghU heeft geen invloed op het grondbeleid van haar deelnemers. Om deze reden is de paragraaf Grondbeleid niet van toepassing.

1.2.8 Wet Open Overheid

De Wet open overheid (Woo) is in werking getreden met ingang van 1 mei 2022. De Woo vervangt de Wet openbaarheid van bestuur (Wob). De Woo beoogt een transparante en actief openbaar makende overheid. Met dit doel kan het belang van openbaarheid van publieke informatie voor de democratische rechtsstaat, de burger, het bestuur en economische ontwikkeling beter worden gediend. De Woo bevat de verplichting voor bestuursorganen om bepaalde categorieën informatie uit eigen beweging openbaar te maken. Bestuursorganen hebben vanaf het moment van inwerkingtreding van de wet een algemene inspanningsverplichting om publieke informatie actief openbaar te maken. Hiervoor dient de informatie-huishouding op orde te zijn.

De (interne) Wob-procedure is aangepast en vervangen door de (interne) Woo-procedure, zodat besluitvorming op grond van de Woo adequaat en tijdig kan plaatsvinden. Er is een Woo-contactpersoon aangewezen.

BghU streeft de volgende doelstellingen voor de Woo na:

- Transparantie van BghU verder te optimaliseren door publicatie via de website van BghU.
- De website van BghU digitaal optimaal toegankelijk te houden voor het indienen van een Woo-verzoek en andere reacties van burgers die geen relatie hebben met de Woo beter door te geleiden.

In oktober 2016 is artikel 15 van de Wob zodanig gewijzigd dat paragraaf 4.1.3.2 van de Algemene wet bestuursrecht (de bepaling over de dwangsom) niet langer van toepassing is op besluiten op grond van de Wob en op beslissingen op bezwaar tegen besluiten op grond van de Wob. Dit heeft ertoe geleid dat het aantal Wob-verzoeken bij BghU wordt ingediend, sinds 2017 drastisch gedaald is naar nagenoeg nihil. De bepaling over de dwangsom niet tijdig beslissen is ook niet in de Woo overgenomen, wat een verklaring kan zijn voor het lage aantal Woo-verzoeken tussen 2022-2024.

2. Financiën

Begroting 2026 en meerjarenperspectief 2027-2029

In dit hoofdstuk is de Begroting 2026 en het meerjarenperspectief voor 2027-2029 opgenomen. Omdat de begroting 2026 ter besluitvorming voorligt en het financieel perspectief 2027-2029 ter informatie, is de toelichting gesplitst. In paragraaf 2.4 zijn de door BghU gehanteerde uitgangspunten bij het opstellen van de begroting zichtbaar.

2.1 Begroting BghU 2026 per taak- en deelproces

Meerjarenbegroting 2026-2029

Meerjarenperspectief	Actuele begroting 2024	Realisatie 2024	Begroting 2025 [1]	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Rente en afschrijving	**-**	**-**	***95.700***	***97.520***	***96.140***	***94.760***	***93.380***
Personele lasten (inclusief inhuur)	**13.086.004**	**14.438.858**	**12.909.218**	**14.304.689**	**14.648.001**	**14.984.905**	**15.329.558**
Lasten personeel in dienst	*12.353.804*	*10.389.447*	*12.716.522*	*14.105.051*	*14.443.572*	*14.775.774*	*15.115.617*
Inhuurlasten	*732.200*	*4.049.411*	*192.696*	*199.638*	*204.429*	*209.131*	*213.941*
Materiële lasten	**6.806.277**	**7.882.500**	**6.818.731**	**6.906.232**	**7.071.981**	**7.234.637**	**7.401.033**
ICT-transitie naar SaaS eenmalig	*-*	*244.000*	*-*	*-*	*-*	*-*	*-*
ICT-contractkosten jaarlijkse volume	*2.243.478*	*2.228.887*	*2.248.130*	*2.261.675*	*2.315.956*	*2.369.223*	*2.423.715*
Bedrijfsvoeringskosten	*3.762.799*	*4.201.487*	*3.770.601*	*3.820.556*	*3.912.250*	*4.002.231*	*4.094.283*
Proceskostenvergoeding WOZ	*800.000*	*1.208.126*	*800.000*	*824.000*	*843.776*	*863.183*	*883.036*
Onvoorzien	**5.000**	**-**	***5.000***	**5.000**	**5.000**	**5.000**	**5.000**
Totaal Lasten	**19.897.281**	**22.321.358**	**19.828.649**	**21.313.441**	**21.821.123**	**22.319.302**	**22.828.972**
Dwangbevelen	*1.400.000*	*2.067.400*	*1.450.000*	*1.854.000*	*1.898.496*	*1.942.161*	*1.986.831*
Overig	*513.512*	*645.630*	*55.000*	*55.000*	*55.000*	*55.000*	*55.000*
Totaal Baten	**1.913.512**	**2.713.030**	**1.505.000**	**1.909.000**	**1.953.496**	**1.997.161**	**2.041.831**
Te dekken bedragen	**17.983.769**	**19.608.328**	**18.323.649**	**19.404.441**	**19.867.627**	**20.322.141**	**20.787.141**
Deelnemersbijdrage	**17.983.769**	**18.100.137**	**18.236.649**	**19.312.441**	**19.775.627**	**20.230.141**	**20.695.141**
Onttrekking reserves	*-*	*1.996.946*	*87.000*	*92.000*	*92.000*	*92.000*	*92.000*
Dotatie reserves	*-*	*460.000*	*-*	*-*	*-*	*-*	*-*
Resultaat voor bestemming	**0**	**28.755**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

[1] Basis begroting 2025 incl. structurele begrotingswijzigingen uit de 1e begrotingwijziging 2024, welke is vastgesteld in de bestuursvergadering van 26 augusutus 2024

Bovenstaand is de begroting 2026 weergegeven op hoofdkostenniveau. Hieronder is een toelichting opgenomen van de belangrijkste verschillen ten opzichte van de begroting 2025 (inclusief de structurele begrotingswijzigingen uit de 1e begrotingswijziging 2024 welke is vastgesteld in de bestuursvergadering van 26 augustus 2024) en de manier waarop de bedragen in deze begroting tot stand zijn gekomen.

Rente en afschrijving
De rente en afschrijvingskosten zijn ten opzichte van de begroting 2025 hoger begroot door de aanvraag uitbreiding investeringskrediet d.d. 11 december 2024.

Personele lasten inclusief inhuur
De huidige CAO loopt tot en met 31 maart 2025. De CAO-onderhandelingen tussen de VNG en WSGO met de vakbonden hebben op vrijdag 14 februari j.l. niet tot een resultaat geleid. Hierdoor zijn de personele lasten inclusief inhuur voor 2026 conform de kadernota met de index CPI van 3% verhoogd.
Ten opzichte van de begroting 2025 is er 1 FTE aan de begroting toegevoegd t.b.v. de functie HR-businesspartner welke wordt gefinancierd vanuit de SLA met Gemeente Utrecht (voorheen zat deze functie binnen de SLA). Daarnaast zijn er 8 FTE aan de formatie toegevoegd vanuit het PvA Dienstverlening BghU. (Adviseur P&C, Jurist en 6 fte voor de structurele uitbreiding bij databeheer.)

In het meerjarenperspectief 2027-2029 wordt gerekend met de cijfers van het CPB conform besluit bestuur BghU 6 december 2023 m.b.t. de kadernota. De afspraak blijft dat eventuele voordelen op de index in beeld worden gebracht en terugvloeien naar de deelnemers.

ICT-contractkosten jaarlijks volume
De geraamde ICT-contractkosten zijn conform de indexeringen van de kadernota 2025-2028 aangepast. Naast deze verhoging is er een besparing gerealiseerd op de kosten voor telecommunicatie.

Bedrijfsvoeringskosten
De bedrijfsvoeringskosten zijn ten opzichte van de begroting 2025 op een aantal punten gewijzigd. De incidentele kosten 2025 voor de verbouwing zijn uit de begroting 2026 gehouden. De SLA met de Gemeente Utrecht is verlaagd doordat de functie HR-businesspartner aan de formatie is toegevoegd. De huur kantoormeubilair is verlaagd (aangezien deze volledig is afgeschreven). Tegenover deze dalingen staan wel stijgingen in de kosten voor druk- en bindwerk en de kosten voor BRP-berichten.

Proceskosten
De begrote proceskosten zijn ten opzichte van de begroting 2025 met de CPI-index van 3% geïndexeerd.

*Dwanginvorderingopbrengste*n
De geschatte dwanginvorderingsopbrengsten zijn naar aanleiding van de resultaten van de jaarrekening 2024 naar boven bijgesteld.

Overige baten
De overige baten zijn niet gewijzigd ten opzichte van de vorige begroting. De baten betreffen inschattingen van een paar specifieke posten. Mochten deze baten wijzigen dan wordt daarover geïnformeerd bij de bestuursrapportages. De rente op de belastingopbrengsten zijn niet meegenomen, omdat deze ten goede horen te komen aan de deelnemers.

Deelnemersbijdragen
De deelnemersbijdragen voor 2026 liggen op een hoger niveau dan de begroting 2025. Dat komt hoofdzakelijk door de hogere personele lasten. Deze hogere lasten worden gedempt door de hogere baten uit dwangbevelen.

Onttrekking reserves
Voor 2026 is er een onttrekking vanuit de Bestemmingsreserve Dekking kapitaallasten vaste activa voorzien van € 92.000. Verder zijn geen onttrekkingen uit of stortingen in de reserves voorzien.

2.2 Financieel perspectief 2027-2029

In het financieel perspectief voor 2027-2029 zijn alle benoemde effecten uit hoofdstuk 1 die niet in 2025 vallen ook verwerkt.

Meerjarenbeeld zoals afgegeven in Begroting 2026 en meerjarenperspectief 2027-2029

Meerjarenperspectief	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Rente en afschrijving	***97.520***	***96.140***	***94.760***	***93.380***
Personele lasten (inclusief inhuur)	**14.304.689**	**14.648.001**	**14.984.905**	**15.329.558**
Lasten personeel in dienst	14.105.051	14.443.572	14.775.774	15.115.617
Inhuurlasten	199.638	204.429	209.131	213.941
Materiële lasten	**6.906.232**	**7.071.981**	**7.234.637**	**7.401.033**
ICT-transitie naar SaaS eenmalig	-	-	-	-
ICT-contractkosten jaarlijks volume	*2.261.675*	*2.315.956*	*2.369.223*	*2.423.715*
Bedrijfsvoeringskosten	*3.820.556*	*3.912.250*	*4.002.231*	*4.094.283*
Proceskostenvergoeding WOZ	*824.000*	*843.776*	*863.183*	*883.036*
Onvoorzien	***5.000***	***5.000***	***5.000***	***5.000***
Totaal Lasten	**21.313.441**	**21.821.123**	**22.319.302**	**22.828.972**
Dwangbevelen	1.854.000	1.898.496	1.942.161	1.986.831
Overig	55.000	55.000	55.000	55.000
Totaal Baten	**1.909.000**	**1.953.496**	**1.997.161**	**2.041.831**
Te dekken bedragen	**19.404.441**	**19.867.627**	**20.322.141**	**20.787.141**
Deelnemersbijdrage	19.312.441	19.775.627	20.230.141	20.695.141
Onttrekking reserves	92.000	92.000	92.000	92.000
Dotatie reserves	-	-	-	-
Resultaat voor bestemming	-	-	-	-

2.3 Deelnemersbijdragen 2026-2029

	Deelnemersbijdrage 2026-2029											
	2026			2027			2028			2029		
	Basis	Plus	Totaal	Basis	Plus	Totaal	Basis	Plus	Totaal	Basis	Plus	Totaal
Bunnik	€ 253	€ 6	€ 259	€ 260	€ 6	€ 266	€ 266	€ 6	€ 272	€ 273	€ 6	€ 279
Houten	€ 786		€ 786	€ 806		€ 806	€ 826		€ 826	€ 847		€ 847
Lopik	€ 191	€ 41	€ 232	€ 196	€ 41	€ 237	€ 200	€ 41	€ 241	€ 205	€ 41	€ 246
Nieuwegein	€ 1.109		€ 1.109	€ 1.137		€ 1.137	€ 1.165		€ 1.165	€ 1.194		€ 1.194
Zeist	€ 1.374	€ 129	€ 1.503	€ 1.409	€ 129	€ 1.538	€ 1.444	€ 129	€ 1.573	€ 1.479	€ 129	€ 1.608
Utrecht	€ 8.097	€ 1.134	€ 9.231	€ 8.306	€ 1.134	€ 9.440	€ 8.511	€ 1.134	€ 9.645	€ 8.720	€ 1.134	€ 9.854
De Bilt	€ 954		€ 954	€ 978		€ 978	€ 1.002		€ 1.002	€ 1.027		€ 1.027
Utrechtse Heuvelrug	€ 801	€ 28	€ 829	€ 822	€ 28	€ 850	€ 842	€ 28	€ 870	€ 863	€ 28	€ 891
HDSR	€ 3.199		€ 3.199	€ 3.282		€ 3.282	€ 3.363		€ 3.363	€ 3.445		€ 3.445
Stichtse Vecht	€ 1.210		€ 1.210	€ 1.242		€ 1.242	€ 1.272		€ 1.272	€ 1.303		€ 1.303
Jaarlijkse bijdrage			**€ 19.313**			**€ 19.776**			**€ 20.231**			**€ 20.696**

Een verdere verrekening van kosten van Diftar voor de gemeente Utrechtse Heuvelrug en van parkeren voor de gemeente Utrecht vindt nog plaats.

2.4 Gehanteerde uitgangspunten bij het opstellen van de begroting

In de tabel staan de uitgangspunten die BghU hanteerde bij het opstellen van de begroting 2026 en het meerjarenperspectief 2027-2029. Deze zijn gelijk aan de uitgangspunten zoals het bestuur die vaststelde bij de Kadernota 2026-2029.

Onderwerp	Uitgangspunt	Uitwerking
Raming personeelslasten	Conform de index CPI van het CPB wordt de loonsom 2026 met 3,0%, en de loonsom 2027-2028 met de resp. percentages 2,4% en 2,3% verhoogd. De index CPI voor 2029 is nog niet vastgesteld en wordt derhalve gesteld op hetzelfde percentage als 2028 (2,3%). De formatie wordt begroot op basis van formatieplaatsen (143,72 FTE, plus € 199.000 vrij inhuur budget) en het max van de schaal. Bezettingsvoordelen in de formatie mogen door het management ingezet worden om in te huren.	Zie de toelichting onder 2.1, Begroting BghU 2026 per taak- en deelproces
Raming materiële lasten	Evenals bij de personeelslasten worden de materiële lasten geïndexeerd conform de CPI-indices van het CPB. Voor 2026 is dat 3,0% en voor de jaren 2027-2028 is dat resp. 2,4% en 2,3%. De index CPI voor 2029 is nog niet vastgesteld en wordt derhalve gesteld op hetzelfde percentage als 2028 (2,3%).	Jaarlijkse stijging van de totaal beschikbare som voor materiële lasten.
Raming investeringen	Investeringen worden apart geraamd en via een apart investeringsvoorstel besloten.	Voor de periode 2025 tot en met 2029 hebben we te maken met een investering hardware (welke heeft plaatsgevonden in 2024) waarvan de afschrijvingslasten in de genoemde periode gaat plaatsvinden.
Raming onvoorzien	Jaarlijks raamt BghU € 5.000 voor onvoorziene kosten. De € 5.000 is expliciet zichtbaar en valt onder het programma 'Overhead'.	Eventueel noodzakelijke aanwending van onvoorzien is onderdeel van de verantwoording middels de bestuursrapportage en de jaarrekening en is gezien de BBV een vereiste.
Financiering	Alleen voor investeringen kan BghU eventueel een langlopende lening aantrekken. Hiervoor is een bestuursbesluit vereist.	Vooralsnog zijn voor de periode 2026 tot en met 2029 geen grote investeringen voorzien. Mocht dit wel het geval zijn, dan wordt het investeringsbeleid gevolgd.
Belastingen	Materiële lasten worden exclusief compensabele BTW geraamd en inclusief de niet-compensabele BTW van het waterschap.	Jaarlijks wordt de compensabele BTW van de gemeenten via een apart afrekencircuit doorgeschoven naar de gemeenten.
Belastingen	BghU voert geen dienstverlening uit die onder de VPB-plicht valt.	Niet van toepassing
Formatie & personeel	Loonsomsturing op basis van de vastgestelde begroting	BghU werkt met een vaste formatie en een flexibele schil inhuur. Binnen deze twee categorieën kan geschoven worden maar de vastgestelde loonsom kan niet overschreden worden zonder (interne) begrotingswijziging.

Onderstaande tabel beschrijft de geldende kaders die van toepassing zijn bij het opstellen van de begroting 2026 en de meerjarenraming 2027-2029.

Onderwerp	Kader	Oorsprong
Structureel evenwicht	Structurele baten dekken de structurele lasten. BghU mag onder de streep geen tekort hebben.	BBV
Reëel beeld	De begroting bevat een reëel beeld van de verwachte materiele lasten, bijvoorbeeld op basis van lopende contracten en verwachte kapitaallasten.	BBV
Kostenverdeling	De werklast is leidend in de verdeling van de kosten onder de deelnemers van BghU. De BghU betreft één programma welke is onderverdeeld in vier kernprocessen, te weten Databeheer, Waardebepaling, Innen en Klantcontact. Daarnaast is het programma ondersteunende processen onderdeel van de begroting. De begroting 2026 wordt opgesteld aan de hand van deze 5 processen.	Bijdrageverordening op basis van artikel 40 GR
Basispakket & pluspakket	Taken binnen het basispakket worden uitgevoerd voor algemene rekening en als zodanig verdeeld. Het pluspakket is op basis van integrale kostprijs. Bij de bepaling van de uurtarieven voor inzet van medewerkers, worden de landelijke DAR-tarieven gehanteerd.	Uitvoeringsprotocol
Risicomanagement	De begroting bevat een aparte paragraaf conform BBV waarin het risicobeeld staat. Dit risicobeeld vertalen we in een benodigde weerstandscapaciteit. Het weerstandsvermogen wordt uitgedrukt als ratio ten opzichte van de benodigde weerstands-capaciteit, waarbij geldt dat het uitgangspunt is dat de ratio groter of gelijk aan 1 moet zijn. In de begroting 2026 streeft BghU naar een ratio van 1.0	BBV/ Nota Weerstandvermogen en Risicomanagement

2.5 Reserves

Onderstaand worden de reserves toegelicht.

Algemene reserve

De algemene reserve maakt deel uit van de beschikbare weerstandscapaciteit en is de uiterste buffer voor het opvangen van de financiële gevolgen van optredende risico's. De noodzakelijke hoogte van de algemene reserve wordt jaarlijks bepaald op basis van de geactualiseerde risicoberekening. Voor een uitgebreide toelichting hierop wordt verwezen naar de paragraaf Weerstandsvermogen en risicomanagement.

Verloop algemene reserve vanaf 2020

Jaar	Saldo begin begrotingsjaar	Toevoegingen	Onttrekkingen	Saldo eind begrotingsjaar
2020	€ 346.411	€ 91.459	€ -	€ 437.870
2021	€ 437.870	€ -	€ 332.000	€ 105.870
2022	€ 105.870	€ 275.000	€ -	€ 380.870
2023	€ 380.870	€ 100.000	€ -	€ 480.870
2024	€ 480.870	€ -	€ -	€ 480.870
2025	€ 480.870	€ -	€ -	€ 480.870
2026	€ 480.870	€ -	€ -	€ 480.870

Resultaat 2024 voor bestemming

Jaar	Saldo begin begrotingsjaar	Toevoegingen	Onttrekkingen	Saldo eind begrotingsjaar
2024	€ 794.977	€ 28.755	€ 794.977	€ 28.755
2025	€ 28.755	€ -	€ -	€ 28.755

Bij de Jaarstukken 2024 is het voorstel gedaan over de bestemming van het resultaat 2024. Dit voorstel is nog niet verwerkt.

Bestemmingsreserves

Totale verloop bestemmingsreserves

Reserve	Saldo begin begrotingsjaar	Toevoegingen	Onttrekkingen	Saldo eind begrotingsjaar
Plan van Aanpak dienstverlening BghU	€ -	€ -	€ -	€ -
Opleidingskosten Kompels in Kracht	€ -	€ -	€ -	€ -
ICT-Transitie SAAS	€ -	€ -	€ -	€ -
Dekking kapitaallasten vaste activa	€ 368.000	€ -	€ 92.000	€ 276.000
Totaal	**€ 368.000**	**€ -**	**€ 92.000**	**€ 276.000**

Verloop bestemmingsreserve Plan van Aanpak dienstverlening BghU

Jaar	Saldo begin begrotingsjaar	Toevoegingen	Onttrekkingen	Saldo eind begrotingsjaar
2023	€ -	€ 995.401	€ 350.000	€ 645.401
2024	€ 645.401	€ 375.522	€ 1.020.923	€ -
2025	€ -	€ -	€ -	€ -
2026	€ -	€ -	€ -	€ -

Het bestuur heeft op 30 maart 2023 besloten om de bestemmingsreserve ICT niet vrij te laten vallen, maar om te zetten voor het Plan van Aanpak. Op 6 december 2023 heeft het bestuur ingestemd met een onttrekking van € 350.000.

Op 3 april 2024 heeft het bestuur besloten om vanuit de resultaatbestemming over 2023 een bedrag van € 375.522 toe te voegen aan de bestemmingsreserve Verbeterplan dienstverlening BghU. Het bestuur heeft op 11 december 2024 besloten om de reserve volledig vrij te laten vallen ter dekking van de in 2024 daarvoor gemaakte kosten.

Verloop bestemmingsreserve Opleidingskosten Kompels in Kracht

Jaar	Saldo begin begrotingsjaar	Toevoegingen	Onttrekkingen	Saldo eind begrotingsjaar
2023	€ -	€ 70.000	€ 30.000	€ 40.000
2024	€ 40.000	€ -	€ 40.000	€ -
2025	€ -	€ -	€ -	€ -
2026	€ -	€ -	€ -	€ -

Het bestuur heeft op 30 maart 2023 besloten deze reserve te vormen voor het Ontwikkeltraject. Het betreft een maatwerktraject intake talen-, team- en leiderschapsontwikkeling. Omdat het gehele traject in 2023 nog niet volledig is afgerond heeft het bestuur op 6 december 2023 ingestemd met het vrij laten vallen van een deel ter waarde van € 30.000 zodat het restant in 2024 kan worden aangewend.

Het bestuur heeft op 11 december 2024 besloten om de reserve volledig vrij te laten vallen ter dekking van de in 2024 daarvoor gemaakte kosten.

Verloop bestemmingsreserve ICT-Transitie SAAS

Jaar	Saldo begin begrotingsjaar	Toevoegingen	Onttrekkingen	Saldo eind begrotingsjaar
2023	€ -	€ 565.023	€ -	€ 565.023
2024	€ 565.023	€ 371.000	€ 936.023	€ -
2025	€ -	€ -	€ -	€ -
2026	€ -	€ -	€ -	€ -

Het Bestuur heeft op 30 maart 2023 besloten deze reserve te vormen voor de nog lopende ICT Transitie SAAS.

Op 3 april 2024 heeft het bestuur besloten om vanuit de resultaatbestemming over 2023 een bedrag van € 371.000 toe te voegen aan de bestemmingsreserve ICT-Transitie SAAS. Vanuit de aanvraag investeringskrediet (€ 435.000) en aanvraag uitbereiding investeringskrediet (€ 25.000) is er € 460.000 van de reserve onttrokken ter dekking van de kapitaallasten vaste activa. Het bestuur heeft op 11 december 2024 besloten om de reserve volledig vrij te laten vallen ter dekking van de in 2024 daarvoor gemaakte kosten.

Verloop bestemmingsreserve Vaste Activa

Jaar	Saldo begin begrotingsjaar	Toevoegingen	Onttrekkingen	Saldo eind begrotingsjaar
2024	€ -	€ 460.000	€ -	€ 460.000
2025	€ 460.000	€ -	€ 92.000	€ 368.000
2026	€ 368.000	€ -	€ 92.000	€ 276.000

Vanuit de aanvraag investeringskrediet (€ 435.000) en aanvraag uitbereiding investeringskrediet (€ 25.000) is er in 2024 een bedrag van € 460.000 van de reserve ICT-Transitie SAAS onttrokken ter dekking van de kapitaallasten vaste activa.

2.6 Voorzieningen

Onderstaand worden de voorzieningen toegelicht.

Overzicht Voorzieningen

	Saldo begin begrotingsjaar (01-01-2026)	Toevoegingen	Onttrekkingen	Vrijval	Saldo eind begrotingsjaar (31-12-2026)
Voorzieningen uit hoofde van verplichtingen					
Proceskostenvergoeding	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Verlofsparen	€ 85.800	€ -	€ -	€ -	€ 85.800
Bovenwettelijk verlof	€ 253.543	€ -	€ -	€ -	€ 253.543
Regeling Vervroegd Uittreden	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Totaal Voorzieningen	**€ 339.343**	**€ -**	**€ -**	**€ -**	**€ 339.343**

Risicovoorziening

Proceskostenvergoeding

BghU kende tot 2020 een regelmatig patroon voor het verwerken van WOZ-bezwaren, waarbij een gemiddeld percentage van deze bezwaren ook leidt tot een proceskostenvergoeding. Aan het eind van het jaar stond tot kalenderjaar 2020 over het algemeen 3% van de totale bezwaarlast nog open. In de kalenderjaren daarna was dat hoger en is daarvoor een risicovoorziening gevormd. Vooral in kalenderjaar 2023 heeft BghU te kampen gehad met een grote instroom aan bezwaarschriften (vooral vanuit NCNP-bedrijven) wat een landelijke ontwikkeling was. Dat had voornamelijk te maken met de waardeontwikkeling van woningen. Eind 2024 staat vast dat dat er minder dan 3% van de totale bezwaarlast NCNP nog open staat. Zodoende is de risicovoorziening per 31-12-2024 volledig afgebouwd.

Jaar	Saldo begin begrotingsjaar	Toevoegingen	Onttrekkingen	Vrijval	Saldo eind begrotingsjaar
2020	€ -	€ 259.350	€ -	€ -	€ 259.350
2021	€ 259.350	€ 201.976	€ 259.350	€ -	€ 201.976
2022	€ 201.976	€ 161.716	€ 201.976	€ -	€ 161.716
2023	€ 161.716	€ 1.050.000	€ 161.716	€ -	€ 1.050.000
2024	€ 1.050.000	€ -	€ 1.050.000	€ -	€ -
2025	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
2026	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -

Voorziening uit hoofde van verplichtingen

Voorziening verlofsparen

In de CAO is bepaald dat het vanaf 2022 mogelijk is om verlof te sparen. De hoeveelheid verlofuren loopt hierdoor behoorlijk op. Op deze wijze bouwt de medewerker een recht op die in een keer opgenomen kan worden. De BBV stelt dat hiervoor een voorziening moet worden opgenomen om op termijn eventuele problemen in de formatie op te kunnen vangen die door de afwezigheid van deze medewerker ontstaat.

Jaar	Saldo begin begrotingsjaar	Toevoegingen	Onttrekkingen	Vrijval	Saldo eind begrotingsjaar
2022	€ -	€ 56.228	€ -	€ -	€ 56.228
2023	€ 56.228	€ 8.572	€ -	€ -	€ 64.800
2024	€ 64.800	€ 21.000	€ -	€ -	€ 85.800
2025	€ 85.800	€ -	€ -	€ -	€ 85.800
2026	€ 85.800	€ -	€ -	€ -	€ 85.800

Hoe deze voorzieningen zich in de toekomst verder gaan ontwikkelen is momenteel niet bekend. Om die reden worden er geen dotaties en/of onttrekkingen begroot voor 2025 en 2026.

Voorziening bovenwettelijk verlof

De BBV stelt dat vanuit het surplus van bovenwettelijk verlof een voorziening moet worden gecreëerd. Op

basis van de verlofstanden per 31 december 2024 is er in 2024 een toerekening voor deze voorziening gemaakt.

Jaar	Saldo begin begrotingsjaar	Toevoegingen	Onttrekkingen	Vrijval	Saldo eind begrotingsjaar
2022	€ -	€ 118.210	€ -	€ -	€ 118.210
2023	€ 118.210	€ 80.506	€ -	€ -	€ 198.716
2024	€ 198.716	€ 54.827	€ -	€ -	€ 253.543
2025	€ 253.543	€ -	€ -	€ -	€ 253.543
2026	€ 253.543	€ -	€ -	€ -	€ 253.543

Hoe deze voorzieningen zich in de toekomst verder gaan ontwikkelen is momenteel niet bekend. Om die reden worden er geen dotaties en/of onttrekkingen begroot voor 2025 en 2026.

Voorziening regeling vervroegd uittreden

In de CAO is bepaald dat werknemers kunnen deelnemen aan de RVU als er aan bepaalde voorwaarden is voldaan. Deelname aan de RVU duurt maximaal twee jaar.

Jaar	Saldo begin begrotingsjaar	Toevoegingen	Onttrekkingen	Vrijval	Saldo eind begrotingsjaar
2023	€ -	€ 15.617	€ -	€ -	€ 15.617
2024	€ 15.617	€ 38.494	€ 15.617	€ -	€ 38.494
2025	€ 38.494	€ -	€ 38.494	€ -	€ -
2026	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -

Hoe deze voorzieningen zich in de toekomst verder gaan ontwikkelen is momenteel niet bekend. Om die reden worden er geen dotaties begroot voor 2025 en geen dotaties en/of onttrekkingen begroot voor 2026.

2.7 Geprognosticeerde Balans

Balanspositie per 2023 en meerjarenprognose

Balans na resultaatsbestemming 2023, voor resultaatbestemming 2024	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029
ACTIVA							
Vaste activa							
Materiële Vaste Activa (investeringen met economisch nut)	€ -	€ 460.000	€ 368.000	€ 276.000	€ 184.000	€ 92.000	€ -
Vlottende activa							
Uitzettingen met rentetypische looptijd < 1 jaar	€ 11.140.274	€ 9.246.797	€ 7.748.968	€ 7.720.213	€ 7.720.213	€ 7.720.213	€ 7.720.213
Overlopende activa	€ 160.621	€ 128.853	€ 100.000	€ 100.000	€ 100.000	€ 100.000	€ 100.000
Liquide middelen	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Totaal activa	€ 11.300.895	€ 9.835.650	€ 8.216.968	€ 8.096.213	€ 8.004.213	€ 7.912.213	€ 7.820.213
PASSIVA							
Eigen vermogen							
Algemene reserve	€ 480.870	€ 480.870	€ 480.870	€ 480.870	€ 480.870	€ 480.870	€ 480.870
Bestemmingsreserve	€ 1.250.424	€ 460.000	€ 368.000	€ 276.000	€ 184.000	€ 92.000	€ -
Te bestemmen resultaat	€ 746.522	€ 28.755	€ 28.755	€ -	€ -	€ -	€ -
Vreemd vermogen							
Voorzieningen	€ 1.329.133	€ 377.838	€ 339.343	€ 339.343	€ 339.343	€ 339.343	€ 339.343
Vaste passiva							
Vaste schulden met rentetypische looptijd	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Onderhandse leningen van binnenlandse bank	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Vlottende passiva							
Netto vlottende schulden met rentetypische looptijd	€ 2.270.507	€ 701.184	€ 1.000.000	€ 1.000.000	€ 1.000.000	€ 1.000.000	€ 1.000.000
< 1 jaar (overige vorderingen)							
Overlopende passiva	€ 5.223.440	€ 7.787.004	€ 6.000.000	€ 6.000.000	€ 6.000.000	€ 6.000.000	€ 6.000.000
Totaal Passiva	€ 11.300.895	€ 9.835.650	€ 8.216.968	€ 8.096.213	€ 8.004.213	€ 7.912.213	€ 7.820.213

In 2024 zijn ICT-middelen aangeschaft. Hierop vindt vanaf 2025 jaarlijkse afschrijving plaats. Voor de vlottende activa geldt dat de uitzettingen met rentetypische looptijd < 1jaar bestaan uit middelen die per eindejaar in de schatkist staan (over het algemeen de middelen die nog aan deelnemers moeten worden afgedragen) en het saldo liquide middelen. De liquide middelen worden dagelijks afgestort naar de rekening schatkistbankieren. Voorgaande is niet exact te voorspellen en daarom is een aanname gemaakt dat deze ongeveer waarden gelijk blijven. Hetzelfde geldt voor de overlopende activa.

Aan de passivazijde van de balans daalt het eigen vermogen vanaf 2025 jaarlijks met de vrijval van de bestemmingsreserves ten behoeve van de afschrijvingslasten. Vanaf 2024 is de risicovoorziening proceskosten afgebouwd.

2.8 EMU-Saldo

Omschrijving	2025	2026	2027	2028	2029
1. Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves (zie BBV, artikel 17c)	€ -92.000	€ -92.000	€ -92.000	€ -92.000	€ -92.000
2. Mutatie (im)materiële vaste activa (1)	€ -92.000	€ -92.000	€ -92.000	€ -92.000	€ -92.000
3. Mutatie voorzieningen (2)	€ -38.494	€ -	€ -	€ -	€ -
4. Mutatie voorraden	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
5. Verwachte boekwinst bij verkoop effecten en verkoop (im)materiële vaste activa	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Berekend EMU saldo	€ -38.494	€ -	€ -	€ -	€ -

Toelichtingen:

Investeringsuitgaven minus afschrijvingen minus bijdragen van derden plus inkomsten uit desinvesteringen.

Dotaties aan voorzieningen minus onttrekkingen aan voorzieningen.

Vaststellingsbesluit

Besluit:

1. De Ontwerpbegroting 2026 vast te stellen;
2. Het meerjarenperspectief 2027 - 2029 voor kennisgeving aan te nemen;
3. De Ontwerpbegroting 2026, inclusief meerjarenperspectief 2027 - 2029 ter zienswijze aan te bieden aan de besturen van het Hoogheemraadschap de Stichtse Rijnlanden en de gemeenten Utrecht, De Bilt, Bunnik, Houten, Lopik, Nieuwegein, Zeist, Utrechtse Heuvelrug en Stichtse Vecht en de provincie Utrecht.

Aldus vastgesteld in de vergadering van het bestuur BghU van 2 april 2025, te Utrecht.

Het Bestuur van BghU,

de voorzitter

J.C.H. Haan

de directeur,

M. Vrisou van Eck

Bijlage A – Bijdrage verordening art. 40 GR

In artikel 40 van de Gemeenschappelijke Regeling is bepaald dat het Bestuur een bijdrage-verordening vaststelt met daarin de methode en richtlijnen voor de kostenverdeelsleutel. De uitgangspunten zoals vermeld in deze verordening zijn gehanteerd bij het opstellen van de jaarlijkse deelnemersbijdragen. Eventuele aanbevelingen vanuit de evaluatie van de kostenverdeelsleutel zijn in deze verordening nog niet verwerkt.

a. Uitgangspunt is het gezamenlijk te realiseren maatschappelijk voordeel en de in dat kader benodigde solidariteit.

b. Er wordt onderscheid gemaakt tussen een basispakket en een pluspakket.

c. Het basispakket wordt door alle deelnemers afgenomen, uitgezonderd het onderdeel waardering voor de OZB, dat niet door Hoogheemraadschap wordt afgenomen. Het Hoogheemraadschap deelt via afdrachten aan het ministerie van BZK indirect mee in de kosten voor waarderen.

d. De kosten voor het basispakket worden verdeeld volgens een verdeelsleutel die zowel voldoet aan de voorwaarden voor btw-vrijstelling voor de dienstverlening van de BghU aan haar deelnemers, áls aan de voorwaarden voor het doorschuiven van de inkoop-btw aan gemeenten. Deze laatste voor zover het gaat om diensten die gemeenten afnemen in hun rol als overheid. Een en ander betekent dat de kosten van het basispakket verdeeld worden op basis van een vaste verdeelsleutel en uitdrukkelijk niet op basis van tarieven.

e. De vaste verdeelsleutel is zowel van toepassing op de bepaling van de deelnemersbijdrage begrotingsbasis als op de verrekening van het rekeningresultaat. Daarbij geldt dat verschillen tussen begroting en rekening in eerste instantie worden verevend met behulp van de algemene reserve. Dit betekent dat een eventueel negatief rekeningresultaat automatisch resulteert in een taakstelling voor de BghU en dat een positief rekeningresultaat de buffer creëert die nodig is om bijvoorbeeld de financiële effecten van afwijkende volumeontwikkelingen te kunnen dempen en/of om de aansluiting van nieuwe toetreders c.q. aanvullende voorzieningen op grond van ontwikkelingen in wet- en regelgeving te kunnen bekostigen.

f. De kostenverdeelsleutel is gebaseerd op het principe van “de gebruiker betaalt”, met inachtneming van de bestuurlijke afspraken die in het kader van de toetreding gemaakt zijn. Dit betekent dat de omvang van de werklast van de deelnemers uitgangspunt is voor het verdelen van de kosten en dat de kosten van de werklast worden geraamd op bedrijfseconomisch algemeen aanvaarde gronden.

g. De raming van de werklast, de kosten van de werklast en de daaruit af te leiden kostenverdeelsleutel zullen - met in achtneming van de gemaakte bestuurlijke afspraken - in het perspectief van het principe “de gebruiker betaalt” periodiek worden herijkt naar aanleiding van de gerealiseerde werklast zoals deze blijkt uit de meest recente vastgestelde jaarrekening.

h. Binnen het basispakket wordt onderscheid gemaakt naar de volgende werklastbepalende factoren:

- Het aantal WOZ-objecten voor de verdeling van de kosten van het WOZ-proces;
- Het aantal aanslagregels voor de verdeling van de kosten van het proces gegevensbeheer en heffen;
- Het aantal vorderingen voor de verdeling van de kosten van het daadwerkelijk innen van de belastingen, waaronder begrepen de handelingskosten m.b.t. kwijtschelding;
- Het aantal inwoners voor de verdeling van de kosten van het klantcontact (afhandelen web-formulieren, e-mails, telefoontjes, brieven, baliebezoeken, etc.);
- Het aantal bezwaren en beroepen voor de verdeling van de kosten van bezwaar en beroep.

i. Het pluspakket bestaat vooralsnog uit de onderdelen parkeren, leges en BAG. De kosten die met het pluspakket samenhangen worden direct toegerekend aan de betreffende deelnemer, en vallen buiten de kosten die door middel van de kostenverdeelsleutel aan de deelnemers worden toegerekend.

Burgemeester en wethouders
Postadres Postbus 16200, 3500 CE Utrecht
Telefoon 14 030
www.utrecht.nl

Gemeente Utrecht

Aan de Gemeenteraad

Behandeld door	J. Grooteman	**Datum**	14 mei 2025
E-mail	jesse.grooteman@utrecht.nl	**Ons kenmerk**	30265498
Type brief	Voortgangsbrief	**Onderwerp**	Voortgang uitvoering wet WOZ en dienstverlening BghU 2025
Bijlage(n)	1	**Beleidsveld**	Financiën

Geachte leden van de raad,

In navolging op de informatiememo Voortgang uitvoering WOZ en de dienstverlening bij de BghU bieden wij u opnieuw inzicht in de voortgang dienstverlening BghU. In navolging daarop neemt BghU u mee in de voortgang van de uitvoering van de Wet WOZ en de dienstverlening van BghU als geheel.

Uitvoering Wet WOZ
We zien en merken dat BghU flink is uitgedaagd in het bieden van haar reguliere dienstverlening en uitvoering geven aan de Wet WOZ. De Waarderingskamer beoordeelt BghU met twee van de vijf sterren. Wat inhoudt dat BghU zich op onderdelen moet verbeteren. Aan de hand van het plan van aanpak werkt BghU aan het op orde brengen van de organisatie. Het streven van BghU is om zo spoedig mogelijk de beoordeling te verbeteren tot een voldoende. De ingezette verbeteringen lopen conform plan met als doel om eind 2025 weer op orde te zijn. Daarbij is de verwachting dat de achterstanden eind dit jaar zijn weggewerkt.

Aanslagoplegging
In de voorgaande brief is aangekondigd dat de achterstanden voor 2021 volledig zijn weggewerkt. Dat geldt nu ook voor 2022. Het streven voor dit jaar is om de achterstanden voor 2023 en 2024 zoveel mogelijk in te lopen tot een reguliere achterstand. Dit is inherent aan het WOZ-proces. Voor 2025 heeft de BghU net als voorgaande jaren groen licht gekregen vanuit de Waarderingskamer om te mogen beschikken. De BghU is dan ook al gestart met het verzenden van de beschikkingen. In januari en februari heeft de BghU 97% van de aanslagen over 2025 opgelegd. Dat is één procent meer dan vorig jaar.

Dienstverlening
Middels een persoonlijke QR-code op de belastingaanslag biedt de BghU nu een uitkomst op de Schriftelijke vragen nr. 45 over WOZ-waarde ook voor huurder (ID4143) die zijn gesteld over het bekendmaken van de WOZ-waarden op de huurderbeschikking. Zo kunnen onze inwoners en ondernemers de QR-code scannen en een afspraak inplannen op de door hun gekozen tijdstip. Tijdens de afspraak kan men informatie inwinnen over hoe de WOZ-waarde is bepaald en of deze klopt. Mocht er een aanpassing nodig zijn dan wordt dit door BghU verwerkt. De aanpassing heeft ervoor gezorgd dat het klantcontact in de piekperiode beter is verlopen.

Vervolg
Het bovenstaande neemt niet weg dat het nog de nodige aandacht blijft vergen om de BghU-organisatie weer op orde te krijgen.

We zullen als deelnemende gemeente de situatie nauwlettend in de gaten houden.

Met vriendelijke groet,
Burgemeester en wethouders van Utrecht,

de secretaris, de burgemeester,

Belastingsamenwerking
gemeenten & hoogheemraadschap Utrecht

10 april 2025

Informatiememo

Onderwerp Voortgang uitvoering wet WOZ en dienstverlening BghU

Aanleiding
Met dagtekening 12 april 2024 is met u gedeeld de informatiememo BghU over de voortgang uitvoering Wet WOZ in relatie tot de dienstverlening BghU. Deze informatiememo geeft een update.

Inleiding
BghU is flink uitgedaagd in het bieden van haar reguliere dienstverlening en uitvoering Wet WOZ. Dit moment grijpt terug naar de situatie grofweg ontstaan medio 4e kwartaal 2022/1e kwartaal 2023. De oorzaken van de verminderde dienstverlening waren divers zoals onder andere de gevolgen van de ICT-transitie en het werken met nieuwe software, een enorme toename van het aantal bezwaarschriften, krapte op de arbeidsmarkt en de afwaardering oordeel Waarderingskamer.

Graag informeren wij u opnieuw over de actuele stand van zaken met betrekking tot de algehele dienstverlening en ontwikkelingen, de voortgang voor wat betreft het wegwerken van de achterstanden van beschikkingen en bezwaren oude jaren en nemen wij u mee in een doorkijk in de stappen die in 2025 worden gezet om de ingezette professionalisering verder te versterken.

Algemene ontwikkelingen

Toezicht Waarderingskamer
Op 19 december 2024 heeft de Waarderingskamer laten weten dat de nieuwe WOZ-waarden 2025 aan de daaraan gestelde wettelijke vereisten voldoen. Zij verleende hiermee tevens de toestemming om de beschikkingen 2025 te verzenden. In de eerste maanden van dit jaar heeft ongeveer 97% van de belastingplichtigen de beschikking en/of aanslag ontvangen. Dit proces is goed verlopen.

De instemming om de WOZ-waarden bekend te mogen maken staat los van de eerdere beoordeling door de Waarderingskamer dat de administratie bij BghU op onderdelen verbeterd moet worden. Hiervoor is een apart verbeterproject opgestart, waarbij de voortgang via een separaat traject van toezicht periodiek met de Waarderingskamer wordt afgestemd. Over de voortgang wordt aan het bestuur gerapporteerd vanuit het project Verbetering Dienstverlening. Met de instemming om de nieuwe WOZ-waarden bekend te maken is door de Waarderingskamer wel een positief signaal afgegeven dat zij vertrouwen hebben in de kwaliteit van de WOZ-waarden en dat er geen aanleiding is hiervoor nadere aanbevelingen te doen.

Aanslagoplegging

BghU legt iedere maand belastingaanslagen op. Dat betreft vooral belastingaanslagen met betrekking tot het lopende belastingjaar. Gedurende het kalenderjaar worden er maandelijks ook nog enige beschikkingen en belastingaanslagen opgelegd die betrekking hebben op voorgaande belastingjaren. Het kan dan gaan om nieuwbouwobjecten die nog niet in het belastingsysteem geregistreerd waren. Voor deze objecten is altijd extra onderzoek nodig zoals het vastleggen van de juiste objectkenmerken en de juiste eigenaar en -in sommige gevallen- gebruiker. Daarnaast kan er sprake zijn van bezwaar, beroep of vooroverleg als gevolg waarvan aanslagen later worden opgelegd.

Vanuit het verbetertraject werken we hard aan het wegwerken van de eerder benoemde achterstanden. Of iets als achterstand gezien moet worden is afhankelijk van de wettelijke regels/termijnen als ook de met elkaar afgesproken prestatie-indicatoren en eventueel met inwoners/ondernemers gemaakte afspraken. Soms kunnen de prestatie-indicatoren daarbij strenger zijn dan de wettelijke regels. Inmiddels lopen we de achterstanden steeds verder in. We verwachten deze halverwege dit jaar weggewerkt te hebben.

Werkvoorraad nog te beschikken objecten

Belastingjaar	Nog te beschikken op 01-04-2024 ca.	Nog te beschikken op 01-03-2025 ca.	Waarvan woning ca.	Waarvan niet-woningen ca.	Percentage* van totale objectenbestand (ca. 386.500 objecten	Wanneer
2023	7.993	4.697	3.082	1.885	1,2%	Vanaf maart 2025
2024	12.263	7.665	5.378	2.287	2,0%	Vanaf maart 2025
2025		17.682**	13.713	3.969	4,6%	Doorlopend

** Afgerond op 1 decimale*
*** hierin zit nog de beschikkingen die in maart 2025 zijn opgelegd.*

Bezwaarafhandeling WOZ

Jaar van indienen	Aantal bezwaar-schriften	Openstaand per 2 maart 2024	Openstaand per 17 februari 2025	Waarvan woning	Waarvan niet-woning
2019	4.975	4			
2020	5.755	25	10	1	9
2021	6.142	72	24	3	21
2022	6.173		54	3	51
2023	27.113		72	10	62
2024	14.939		334	148	186

Voor de jaren 2022 tot en met 2024 is geen stand per maart bekend. Deze is daarom niet meegenomen.

No-cure-no-pay

Bezwaren door	2023	Percentage	2024	Percentage
NCNP	12.848	47%	8.386	56%
Overig	14.265	53%	6.553	44%
Totaal	27.113		14.939	

In absolute aantallen is een duidelijke daling bij zowel de no-cure-no-pay bezwaren als de overige bezwaren te zien.

Jaarlijks groeit de werkvoorraad door nieuwbouw met meer dan 1% (± 4.750 objecten[1]). Een uitzondering geldt voor 2024 waarin dit aanzienlijk lager is. Mogelijk is dit veroorzaakt vanuit de belemmeringen in verband met de stikstofregels. De groei van het aantal objecten heeft gevolgen voor het aantal te waarderen objecten, aantal bezwaren, beroepen en klantreacties.

BghU streeft altijd naar tijdige afhandeling en oplegging en de werkvoorraad tot een minimum te beperken.

Klantcontact

Telefonische bereikbaarheid
De nieuwe klantcontactapplicatie is medio juli 2024 in gebruik genomen. De basis staat en technische capaciteit is uitgebreid. Tijdens het wachten worden klanten gewezen op de zelfredzaamheid-mogelijkheden in ons digitale loket. De bereikbaarheid is hierdoor verbeterd en vergroot. In de toekomst worden de mogelijkheden in telefonie en digitale loket verder uitgebreid om dienstverlening te optimaliseren.

Voor een betere bereikbaarheid is een extern callcenter sinds medio maart 2023 ingeschakeld, met inhuur van een flexibel aantal medewerkers, afhankelijk van de vraag. Het resultaat hiervan is kortere wachttijd voor klanten en minder gesprekken gaan verloren in de wachtrij, ondanks een hoger aanbod dan voor 2023. Het callcenter heeft in 2024 49% van het totaal aantal opgenomen gesprekken voor haar rekening genomen. De inhaalslag in het versturen van belastingaanslagen van oudere jaren, zorgde voor minder herhaalverkeer aan de telefoon (waar blijft mijn aanslag).

[1] Bron: CBS

Direct contact
De ervaringen van terugbelverzoeken door middel van een afsprakenmodule achter de QR-code, hebben geresulteerd in beter georganiseerd klantcontact tijdens de piekperiodes. Deze zet BghU in voor extra (digitale) mogelijkheden voor klanten op aanslagbiljetten en brieven die wij versturen.

Door de belastingaanslagen per gemeente te versturen in plaats van aanslagen te versturen op basis van manier van betalen (wel of geen automatische incasso), is onnodig telefoonverkeer gereduceerd.

Mijn BghU
In de vorige memo is het optimaliseren van MijnBghU aangegeven. Op dit terrein kunnen wij melden dat we de het nu mogelijk hebben gemaakt om digitaal kwijtschelding aan te vragen Dit verlaagt de drempel voor belastingplichtigen.

Website
In die gevallen waarin de belastingaanslag verlaat of in gedeelten wordt opgelegd heeft BghU op haar website www.bghu.nl een algemeen bericht geplaatst. Daarnaast kunnen inwoners en ondernemers natuurlijk altijd bellen met BghU of 24/7 een contactformulier invullen bij vragen over de aanslagoplegging.

Vooruitblik
We werken eraan om in de zomer de achterstanden, behoudens de gebruikelijke werkvoorraad, weggewerkt te hebben. Daarnaast geven we verder vervolg aan de uitvoering van het plan van aanpak Waarderingskamer, waarmee we hopen op korte termijn weer het oordeel Voldoende te verkrijgen.

Met deze informatie hopen we u een goed en actueel beeld te geven van de voortgang van onze werkzaamheden en dienstverlening weer op peil te krijgen en te houden.

Namens het bestuur BghU,

De voorzitter,
J.C.H. Haan

De secretaris,
M. Vrisou van Eck

Commissie Veiligheid, Bestuur en Financiën

Dossiernummer	4663
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	5 juni 2025
Agendapunt	13
Titel	Raadsvoorstel zienswijze jaarstukken 2024, geactualiseerde begroting 2025 en ontwerpbegroting 2026 VRU
ID	4885
Behandelend ambtenaar	Ellen Peeters
Telefoon	030-2863219
E-mail	e.peeters@utrecht.nl
Datum collegebesluit	
Geocodering	
Thema	Veiligheid
Portefeuillehouder	Burgemeester Dijksma
Beleidsveld	Openbare Orde en Veiligheid
Referendabel	Nee
Reden niet referendabel	Sub i: Raadsvoorstel over de Wet gemeenschappelijke regeling.
Raadsadviseur (lijst)	Jelmer Lok/Cie Veiligheid, Bestuur en Financiën
Behandelvoorstel	
Resultaat commissiebehandeling	
Resultaat raadsbehandeling	

Geagendeerd	Vergaderdatum
Commissie Veiligheid, Bestuur en Financiën	**5 juni 2025**

Voorgesteld besluit

Gemeente Utrecht

Voorstel aan de gemeenteraad

Raadsvoorstel Zienswijze jaarstukken 2024, geactualiseerde begroting 2025 en ontwerpbegroting 2026 VRU

Beleidsveld	Openbare Orde en Veiligheid
Organisatieonderdeel	Openbare Orde en Veiligheid
Opsteller	Ellen Peeters
Kenmerk	30243152
Vergaderdatum Raad	volgt
Referendabel	Nee (artikel 1:2 lid 2 onder i Verordening raadgevend referendum)
Geheim	Nee

Het college van burgemeester en wethouders stelt de raad voor te besluiten:

1. De bijgevoegde brief vast te stellen als zienswijze van de raad, waarin de raad instemt met:
   a. de voorlopige jaarstukken 2024 VRU;
   b. de geactualiseerde begroting 2025 en ontwerpbegroting 2026 VRU.

Burgemeester en wethouders van Utrecht,

de secretaris, de burgemeester,

Samenvatting
Met bijgaande brief geeft de raad een positieve zienswijze af op de financiële stukken van de Veiligheidsregio Utrecht (VRU).

Context
Aanleiding
Per brief van 1 april 2025 heeft de secretaris van het bestuur van de VRU de financiële stukken van de VRU aan de raad aangeboden. De raad wordt gevraagd om uiterlijk op 24 juni 2025 een zienswijze in te dienen op deze stukken. Daarnaast informeert VRU de raad door middel van een infographic over de behaalde resultaten in 2024.

Juridische context
Conform artikel 4.5 van de Gemeenschappelijke Regeling VRU worden de gemeenteraden van de VRU in de gelegenheid gesteld een zienswijze over de voorlopige jaarrekening te geven.

Gemeentelijke financiële situatie
Vaststelling jaarstukken VRU heeft een positief effect op het financieel beeld voor 2025 van €1,519 miljoen. Hiermee kan de verhoging van de deelnemersbijdrage aan de VRU, van €1,2 miljoen in 2026, van dekking worden voorzien. Hier wordt op terug gekomen in de Voorjaarsnota 2025 en/of de 2e Bestuursrapportage 2025.

Beslistermijn
Op grond van artikel 4.4. lid 1 van de Gemeenschappelijke Regeling VRU zendt het dagelijks bestuur de ontwerpbegroting ten minste twaalf weken voordat de ontwerpbegroting aan het algemeen bestuur wordt aangeboden toe aan de raden. De zienswijze moet volgens de aanbiedingsbrief op 24 juni bij de VRU binnen zijn.
Behandeling in de raadscommissie VBF en in de raad is voorzien op 5 juni respectievelijk 12 juni 2025. Hiermee wordt voldaan aan de wettelijke termijnen.

Beoogd effect
De zienwijze wordt betrokken bij het opstellen van de definitieve stukken die op 7 juli 2025 ter vaststelling aan het Algemeen Bestuur van de VRU worden aangeboden.

Eerdere besluitvorming en informatievoorziening aan de raad
De raad heeft een zienswijze gegeven op de Kaders begroting 2026 (20 februari 2025).

Beslispunten, Argumenten en Kanttekeningen/Risico's

Beslispunt	
1	De bijgevoegde brief vast te stellen als zienswijze van de raad, waarin de raad instemt met: a. de voorlopige jaarstukken 2024 VRU; b. de geactualiseerde begroting 2025 en ontwerpbegroting 2026 VRU.
Argumenten	
1.1	De jaarstukken 2024 zijn zorgvuldig tot stand gekomen en we staan achter het voorstel voor de besteding van het positieve rekeningresultaat.
	De jaarstukken beschrijven uitgebreid wat de VRU in 2024 heeft gedaan en wat de financiële gevolgen daarvan zijn. Er is dankzij de behoedzame begroting een fors positief rekeningresultaat van €7,3 miljoen. Het Algemeen Bestuur van de VRU stelt voor om €4,8 miljoen terug te storten naar gemeenten en de rest te bestemmen voor de VRU (zie Financiën).
1.2	De geactualiseerde begroting 2025 en de ontwerpbegroting 2026 passen binnen de eerder gestelde kaders.

	De raad heeft een instemmende zienswijze afgegeven op de kaders voor de begroting 2026 en de geactualiseerde begroting 2025. Er wordt geen bijdrage voor nieuwe ontwikkelingen gevraagd. De kadernota leidt wel tot een tekort van € 1,2 miljoen vanaf 2026 voor de gemeente Utrecht. Dit bedrag wordt betrokken bij de algemene afweging bij de voorjaarsnota 2025. De VRU werkt momenteel toekomstscenario's uit, waarbij ook mogelijke besparingen en gevolgen daarvan in beeld worden gebracht.
Kanttekeningen/Risico's	
1.1	VRU stort €4,8 miljoen van het positieve rekeningresultaat 2024 terug naar de gemeenten in plaats van dit bedrag te reserveren voor toekomstscenario's
	Het algemeen bestuur van de VRU heeft er niet voor gekozen om een deel van het positieve rekeningresultaat van 2024 te reserveren als overbruggingsmaatregel voor de jaren 2026 en 2027, in afwachting van de verdere uitwerking en besluitvorming over de thema's uit de toekomstscenario's. Dit betekent dat er binnen de VRU geen buffer is om eventuele stijging van kosten die voortvloeien uit de uitwerking van de toekomstscenario's tijdelijk op te vangen. Als de toekomstscenario's leiden tot een stijging van de kosten van de VRU, komt de rekening hiervoor direct bij de gemeenten te liggen.
1.2	VRU stort €2,5 miljoen van het positieve rekeningresultaat 2024 in de egalisatiereserve in plaats van dit ook terug naar gemeenten te storten.
	VRU zet dit in voor het op peil brengen van het weerstandsvermogen, de versterking van crisisbeheersing en digitale veiligheid en voor het opstarten van werkzaamheden ten behoeve van weerbaarheid. Voor deze ontwikkelingen hoeft nu geen extra bijdrage van gemeenten te worden gevraagd.
1.3	De financiële consequenties van de uitwerking van toekomstscenario's zijn niet opgenomen in de ontwerpbegroting 2026
	In voorgaande jaren werden beleidskeuzes voorgelegd in de ontwerpbegrotingen. Voor 2026 zijn deze keuzes niet opgenomen in de ontwerpbegroting, maar zullen apart toekomstscenario's worden voorgelegd. Naast de bestaande groeiscenario's werkt de VRU een nullijnscenario en ook een -3% scenario uit. Dit laatste scenario past goed bij de financiële situatie waarin de gemeente Utrecht zich bevindt. De inhoudelijke consequenties van deze scenario's in termen van veiligheid voor de stad zullen daarbij goed in beeld gebracht moeten worden.

Financiën

De insteek voor de nieuwe beleidsperiode 2024-2027 is om een stijging van de gemeentelijke bijdrage zoveel mogelijk te beperken. Dit heeft VRU verwerkt in de resultaatbestemming 2024 en in de begroting. Voor 2026 vraagt de VRU geen aanvullende bijdrage van gemeenten voor het in de bestuursagenda opgenomen nieuwe beleid. Er wordt nog wel gewerkt aan de uitwerking van toekomstscenario's en de toekomstvisie op huisvesting, waaruit afhankelijk van de keuzes die gemaakt worden, mogelijk nog wel financiële consequenties voortvloeien.

Hieronder volgt een nadere toelichting.

Jaarstukken 2024

Het financiële rekeningresultaat van de VRU over 2024 bedraagt vóór bestemming € 7,3 miljoen positief (circa 5% van de begroting). Dit resultaat wordt hoofdzakelijk veroorzaakt door een aanvullende overhead vergoeding vanuit het rijk voor crisisnoodopvang (€ 2,3 miljoen) en door lagere personeelskosten, onder andere door de uitwerking van de CAO 2024/2025 (€ 1,6 miljoen) en het langer openstaan van vacatures als gevolg van de krappe arbeidsmarkt (€ 1,2 miljoen).

Op basis van het besluit van het algemeen bestuur stelt de VRU voor om een deel van het positieve rekeningresultaat (€4,764 miljoen euro) terug te storten naar de gemeenten. Voor de gemeente Utrecht leidt dit tot een voordeel van €1,519 miljoen in de jaarrekening 2025. Dit voordeel kan voor

een bedrag van €1,2 miljoen euro ingezet worden om de verhoging van de deelnemersbijdrage in 2026 te dekken. We komen hierop terug in de voorjaarsnota 2025.

Voor het resterende positieve resultaat van €2,5 miljoen stelt de VRU voor om dit te storten in de ontwikkel- en egalisatiereserve. Dit bedrag wordt ingezet om de weerstandscapaciteit op het gewenste niveau te brengen (€ 1,2 miljoen), voor doorlopende activiteiten voor het versterken van crisisbeheersing (€ 0,2 miljoen) en digitale veiligheid (€ 0,4 miljoen). Daarnaast heeft het algemeen bestuur op 2 december 2024 ingestemd met het opstarten van het programma Veerkracht om maatschappelijke ontwrichting te beperken. Hiervoor wordt € 0,7 miljoen gereserveerd.

Ontwerpbegroting 2026 en geactualiseerde begroting 2025
De begrote bijdrage voor 2026 van de gemeente Utrecht aan de VRU is 0,184 miljoen lager dan in de vastgestelde kadernota 2026. Dit heeft te maken met een correctie van de doorwerking van de prijscompensatie 2025, die door de VRU ten onrechte twee keer was meegenomen in de kadernota 2026. In het raadsvoorstel bij de zienswijze op de kadernota 2026 is aangegeven dat er een tekort verwacht wordt van €1,2 miljoen binnen het programma Veilige Stad. Op basis van de nieuwste inzichten ten aanzien van de te verwachten loon- en prijscompensatie binnen de gemeente Utrecht blijft het tekort 1,2 miljoen euro. Dit knelpunt wordt betrokken bij de integrale afweging van de voorjaarsnota in 2025. De bijdrage bestaat uit een bijdrage aan het basistakenpakket en een bijdrage voor het Individueel Gemeentelijk Pluspakket.
De bijdrage van de gemeente Utrecht aan het gemeentelijke basistakenpakket bedraagt in 2026 €34,847 miljoen. De bijdrage voor het Individuele Gemeentelijke Pluspakket bedraagt in 2026 €0,583 miljoen euro.
De geactualiseerde begroting 2025 is €0,2 miljoen lager ten opzichte van de geactualiseerde begroting 2025, die tegelijkertijd met de kadernota is gepresenteerd. Dit komt doordat de omvang van de ontwikkel- en egalisatiereserve per 1 januari 2025 is teruggebracht naar de maximale omvang van € 1,8 miljoen. Het voordeel van €0,2 miljoen vloeit terug naar gemeenten. Voor Utrecht betekent dit een incidenteel voordeel van €0,057 miljoen in 2025.

Vervolg
De ingekomen zienswijzen op de voorlopige financiële stukken worden betrokken bij het opstellen van de definitieve stukken, die op 7 juli 2025 ter vaststelling voorliggen bij het Algemeen Bestuur van de VRU.

Samen stad maken (voorheen: Participatie)
‘Gemeente aan zet’ is van toepassing, er is niet samengewerkt met Utrechters voor dit voorstel.

Communicatie
Er is geen aanvullende communicatie voorzien.

Niet-Referendabel
De Verordening raadgevend referendum gemeente Utrecht is niet van toepassing omdat dit een raadsvoorstel betreft over stukken van een gemeenschappelijke regeling (artikel 1:2 lid 2 onder i Verordening raadgevend referendum gemeente Utrecht).

Bijlagen
Bijlagen besluitvorming
- Zienswijzebrief financiële stukken VRU

Bijlagen informatief
- Aanbiedingsbrief VRU
- Voorlopige jaarstukken VRU 2024
- Ontwerpbegroting VRU 2026 en geactualiseerde begroting 2025
- Overzicht zienswijzen kadernota 2026
- Infographic jaaroverzicht VRU 2024

Gemeenteraad
Postadres Postbus 16200, 3500 CE Utrecht
Telefoon 14 030
www.utrecht.nl/gemeenteraad

Gemeente Utrecht

VERSIE VOOR BESLUITVORMING

Veiligheidsregio Utrecht
T.a.v. B. Van ‘t Hoog
Postbus 3154
3502 GD UTRECHT

Behandeld door	E. Peeters	**Datum**	
Doorkiesnummer	030-2863219	**Ons kenmerk**	30243152
E-mail	e.peeters@utrecht.nl	**Onderwerp**	Zienswijze financiële stukken VRU
Bijlage(n)	-		
Uw kenmerk	25.000663	**Verzonden**	
Uw brief van	1 april 2025	Bij antwoord datum, kenmerk en onderwerp vermelden	

Geachte heer Van ‘t Hoog,

Per brief van 1 april 2025 heeft de secretaris van uw bestuur de voorlopige jaarstukken 2024, de geactualiseerde begroting 2025 en de ontwerpbegroting 2026 van de VRU aan ons aangeboden.

Onze raad kan instemmen met de stukken zoals u die aan ons heeft gepresenteerd. We zijn blij met de teruggave van een groot deel van het positieve rekeningresultaat en kunnen ons vinden in het bestedingsvoorstel van het overige deel.

Voor 2025 en 2026 zijn nu een beleidsarme begrotingen opgesteld wat passend is bij de financiële situatie bij gemeenten en het nog ontbreken van uitgewerkte toekomstscenario's. Wij kijken uit naar de uitwerking van deze scenario's, waar veel van af zal hangen. In onze vorige zienswijze hebben wij ons positief uitgesproken over een nullijn scenario. Het nieuw uit te werken -3% scenario is passend bij onze financiële situatie als gemeente. Niettemin zien we de consequenties van deze bezuiniging in termen van veiligheid voor onze stad graag uitgewerkt. Wij gaan ervan uit eind van dit jaar keuzes voorgelegd te krijgen t.a.v. de toekomst, inclusief de consequenties per scenario.

In onze vorige zienswijze hebben wij een opmerking gemaakt over de nacalculatie van prijsindexatie. Het is goed om te lezen dat daar middels een werkgroep serieus naar gekeken zal worden.

We maken graag van de gelegenheid gebruik om aan u kenbaar te maken dat we vanuit onze vastgoedportefeuille grote behoefte hebben aan afronding van het traject Visie op huisvesting en aan een lange termijn spreidingsplan van de brandweerkazernes, zodat wij hier bij de ontwikkeling van onze stad goed rekening mee kunnen houden.

Tot slot willen wij onze waardering uitspreken over de samenwerking op het thema veerkracht. We zijn ons zeer bewust van de noodzaak om de samenleving weerbaar te maken en blijven daar graag samen in optrekken, lokaal, regionaal en landelijk. In tijden van onrust in de wereld en dreigende stroomstoringen speelt de VRU een belangrijke rol.

Hoogachtend,
Gemeenteraad van Utrecht,

de griffier,
Miguel Israel

de voorzitter,
Sharon A.M. Dijksma

Veiligheidsregio Utrecht

vru.nl

Aan de gemeentenraden van de deelnemende VRU-gemeenten

Datum	Uw kenmerk	Contactpersoon
1 april 2025	-	B.B. van 't Hoog
Onderwerp	**Ons kenmerk**	**Afdeling**
Uitnodiging zienswijze financiële stukken VRU	25.0000663	Bestuurlijke zaken

Geachte raad,

Hierbij ontvangt u de voorlopige jaarstukken VRU 2024, de ontwerpbegroting VRU 2026 en de geactualiseerde begroting VRU 2025. De infographic van het jaaroverzicht VRU 2024 en het overzicht van de zienswijzen op de kadernota VRU 2026 zijn als bijlagen toegevoegd. De financiële stukken zijn op 24 maart 2025 unaniem vastgesteld door het algemeen bestuur. Wij nodigen u uit hierop uw zienswijze te geven. In deze brief geef ik graag een toelichting op de belangrijkste onderwerpen uit de financiële stukken.

Terugblik 2024

Wij zorgen elke dag voor de veiligheid van alle mensen die in de regio wonen en verblijven. Dat doen wij met onze centralisten op de 112-meldkamer, onze brandweermensen en onze collega's van risicobeheersing, crisisbeheersing en de geneeskundige hulpverleningsorganisatie in de regio, in nauwe samenwerking met onze partners. Met bijna 2.400 betrokken collega's op 70 brandweerposten, werkplaatsen en op kantoor dragen wij samen bij aan de veiligheid in onze regio. Elke dag weer, steeds beter.

In 2024 zagen we de geopolitieke situatie snel veranderen. De risico's op grote ontwrichtingen nemen, mede hierdoor, ook in onze regio toe. Daarnaast zien we de uitdagingen van het overbelaste stroomnet en de waarschuwingen van de netbeheerders voor zeer langdurige stroom- en internetuitvallen de komende jaren. Daarnaast leidt klimaatveranderingen ertoe dat de kans op bijvoorbeeld natuurbranden en overstromingen toeneemt.

In 2024 ontving onze meldkamer 23.687 meldingen. Bij 7.239 incidenten moesten onze brandweermensen uitrukken. Ook in 2024 coördineerde de VRU regiobreed de gemeentelijke opvangplekken voor Oekraïense vluchtelingen. Daarnaast ondersteunden wij gemeenten in de crisisnoodopvang (CNO) van asielzoekers. De infographic in de bijlage geeft een beknopte weergave van het jaaroverzicht 2024.

Voorlopige jaarstukken VRU 2024

Het jaar 2024 wordt afgesloten met een positief resultaat vóór bestemming van € 7,3 miljoen (circa 5% van de begroting). Dit incidentele resultaat wordt voor een belangrijk deel veroorzaakt door de hogere overheadvergoeding voor de tijdelijke taken die we op verzoek van het Rijk en gemeenten hebben opgepakt in de crisisnoodopvang (€ 2,3 miljoen) en lagere personeelskosten, onder andere door de uitwerking van de CAO 2024/2025 (€ 1,6 miljoen) en het langer openstaan

van vacatures als gevolg van de krappe arbeidsmarkt (€ 1,2 miljoen). In paragraaf 1.1 van de voorlopige jaarstukken VRU 2024 is een toelichting opgenomen op alle onderdelen, waaruit blijkt dat het resultaat grotendeels incidenteel van aard is.

Accountantscontrole
De accountantscontrole is nog niet volledig afgerond. De controle op de rechtmatigheid van de inkopen ten aanzien van de crisisnoodopvang is nog in behandeling. De rechtmatigheids-verantwoording is daarom nog niet opgenomen in de stukken. Naar aanleiding van de accountantscontrole is een beperkt aantal correcties doorgevoerd en verwerkt in de voorlopige jaarstukken VRU 2024. Bij de interne controles en de accountantscontrole zijn tot op heden verder geen grote afwijkingen geconstateerd. We verwachten dan ook voor de reguliere taakuitvoering weer een accountantsverklaring met een goedkeurende strekking. De rechtmatigheidsverklaring en de controleverklaring worden opgenomen in de definitieve jaarstukken VRU 2024. Deze stukken worden na vaststelling door het algemeen bestuur op 7 juli 2025 naar de gemeenten verzonden.

Resultaatbestemming 2024
Het algemeen bestuur heeft besloten om € 4,8 miljoen van het incidentele positieve rekeningresultaat terug te storten naar de deelnemende gemeenten. De teruggave vindt plaats naar rato van de begrote bijdrage voor het gezamenlijke basistakenpakket in 2024. Bijlage 2 van de voorlopige jaarstukken VRU 2024 bevat een overzicht van de teruggave per gemeente.

Het resterende deel van het resultaat (€ 2,5 miljoen) wordt als volgt bestemd om een (incidentele) stijging van de gemeentelijke bijdrage in 2025 te voorkomen:
- Verhoging weerstandscapaciteit (€ 1,2 miljoen): om het weerstandsvermogen van de VRU op het gewenste niveau te brengen in relatie tot de huidige risico's, zoals opgenomen in de kadernota VRU 2026 en de tweede bestuurlijke rapportage VRU 2024, is een storting van € 1,2 miljoen in de algemene reserve noodzakelijk.
- Doorlopende activiteiten versterking crisisbeheersing (€ 0,2 miljoen): een aantal activiteiten die volgens de begroting in 2024 gepland waren, lopen door in 2025. Dit betreft € 0,2 miljoen aan (project)activiteiten voor de versterking van de crisisorganisatie die worden bekostigd uit de daarvoor bestemde (verhoging van de) rijksbijdrage.
- Programma Veerkracht (€ 0,7 miljoen): op 2 december 2024 heeft het algemeen bestuur ingestemd met het opstarten van het programma Veerkracht om maatschappelijke ontwrichting te beperken en de veerkracht en weerbaarheid van de samenleving in regio Utrecht te versterken, in samenwerking met de gemeenten, het Rijk, (vitale) partners, het bedrijfsleven en inwoners van de regio. Voor het vervolg op het programma zetten wij in op structurele financiering van deze taak door de rijksoverheid. Hiervoor wordt een voorstel voorbereid op landelijk niveau.
- Digitale veiligheid (€ 0,4 miljoen): het versterken van de digitale veiligheid is nodig om kwaadwillende en onbevoegden buiten de deur te houden, en daarmee onze eigen (digitale) continuïteit en weerbaarheid te verhogen. Dit bedrag is bestemd voor de eerste fase van het programma. Deze fase draait om het implementeren van de minimale technische basismaatregelen die essentieel zijn om te beschermen tegen veel voorkomende dreigingen zoals phishing en gijzelsoftware.

Paragraaf 1.2 van de voorlopige jaarstukken VRU 2024 bevat een nadere toelichting op het voorstel voor de resultaatbestemming. Door de hiervoor genoemde bestemmingen van het rekeningresultaat 2024 wordt een incidentele stijging van de gemeentelijke bijdrage in 2025 voorkomen.

Bij de zienswijzen op de kadernota VRU 2026 is door een aantal gemeenteraden verzocht rekening te houden met de financiële situatie van de gemeenten door een positief rekeningresultaat terug te storten naar de gemeenten en een (incidentele) verhoging van de gemeentelijke bijdrage zoveel mogelijk te voorkomen. De resultaatbestemming voorziet in beide wensen en sluit aan bij de traditie van de VRU, waarin we bij incidentele meevallers geld teruggeven aan de gemeenten.

Meerdere gemeenteraden hebben in hun zienswijzen gewezen op de gevolgen van het zogenoemde ravijnjaar en verzocht hiermee rekening te houden. Op advies van de bestuurlijke adviescommissie Bedrijfsvoering en Financiën heeft het algemeen bestuur daarom overwogen om een deel van het positieve rekeningresultaat te reserveren als overbruggingsmaatregel voor de jaren 2026 en 2027, in afwachting van de verdere uitwerking en besluitvorming over de thema's uit de toekomstscenario's. De gedachte daarbij was dat deze middelen konden worden ingezet om noodzakelijke financiële knelpunten op te vangen, zodat de organisatie voldoende tijd zou hebben om de uitkomsten van de besluitvorming te implementeren, zonder dat dit zou leiden tot een verhoging van de gemeentelijke bijdrage. Daarmee zou financieel comfort aan de gemeenten zijn geboden. Het algemeen bestuur heeft hiervoor uiteindelijk niet gekozen. Door een groot deel van het rekeningresultaat terug te storten, kunnen gemeenten zelf de afweging maken om deze middelen te reserveren voor het (tijdelijk) opvangen van het ravijnjaar.

Toekomstscenario's

Onze regio heeft de afgelopen jaren een aanzienlijke groei doorgemaakt en blijft zich verder ontwikkelen[1]. Tegelijkertijd worden de risico's waarmee we te maken hebben steeds groter en complexer. Deze groei heeft tot op heden niet geleid tot een hogere bijdrage aan de veiligheidsregio; we zijn erin geslaagd dankzij schaalvoordelen, voortdurende verbeteringen en slimme samenwerkingen steeds meer te doen met dezelfde of minder middelen.

Onze organisatie wordt steeds vaker en langduriger ingezet, met name bij crises, terwijl wettelijke verplichtingen en veiligheidseisen toenemen. Daarnaast staan we voor grote uitdagingen door technologische en maatschappelijke veranderingen, krapte op de arbeidsmarkt, hoge inflatie, lange levertijden voor materieel en nieuwe risico's zoals netcongestie, klimaatverandering, verduurzaming en geopolitieke spanningen.

De centrale vraag is: hoe kan de veiligheidsregio in de toekomst meegroeien met de toenemende risico's en veranderende behoeften van onze gemeenten, en tegelijkertijd rekening houden met de financiële draagkracht van de gemeenten?

Om onze taken te blijven uitvoeren en te anticiperen op nieuwe uitdagingen, zijn investeringen noodzakelijk. Sommige risico's vragen nu en in de toekomst om een intensievere of andere aanpak. De afgelopen 14 jaar is fors bezuinigd en/of is een nullijn gehanteerd voor de

[1] 10% groei in de afgelopen 10 jaar en de komende periode tot 2040 wordt opnieuw een minimale groei verwacht van 10%.

gemeentelijke bijdrage, waardoor de rek inmiddels uit de begroting is. Veel ontwikkelingen zijn opgevangen binnen de begroting, zoals recent € 1 miljoen aan weggevallen opbrengsten uit het openbaar meldsysteem. Dit werd mogelijk door het verlagen van de overhead, onder andere door een kleinere topstructuur. Zo konden we bezuinigingen op primaire taken voorkomen.

Wij zijn de veiligheidsregio met de meeste inwoners en vrijwilligers. We zijn trots op de sterke lokale betrokkenheid van al onze brandweervrijwilligers en koesteren het huidige stelsel van vrijwilligheid. We hechten grote waarde aan onze vrijwilligers, beroepskrachten en het fijnmazige netwerk van brandweerposten. Hiermee is de brandweerzorg niet alleen robuust, maar ook efficiënt georganiseerd. Uit een benchmark van Berenschot blijkt dat we ten aanzien van de repressieve brandweerzorg de op één na laagste personeelskosten per inwoner hebben. Bovendien kunnen brandweerposten in de toekomst functioneren als informatie- en ondersteuningspunten (resilience points) tijdens crises, waarmee ze bijdragen aan een weerbare samenleving.

Scenario's en vervolgproces

Zoals toegezegd zijn in 2024 toekomstscenario's ontwikkeld om de benodigde investeringen en mogelijke besparingsopties in beeld te brengen. Deze scenario's zijn ambtelijk opgesteld en ter informatie met u gedeeld bij de aanbieding van de kadernota 2026, zodat u in een zo vroeg mogelijk stadium betrokken bent bij de verkenningen. Er heeft nog geen bestuurlijke besluitvorming plaatsgevonden.

In de uitwerking van de scenario's zijn we transparant over wat er nodig is om de organisatie duurzaam en toekomstbestendig te maken. Daarbij worden ook bestaande kwetsbaarheden in onze organisatie zichtbaar gemaakt. Waar mogelijk zijn besparingsopties gekoppeld aan investeringen om de stijging van de gemeentelijke bijdrage zo veel mogelijk te beperken. We streven ernaar om in de toekomst financieel scherp aan de wind te blijven zeilen, maar willen tegelijkertijd voorspelbaar zijn in wat we doen en leveren.
In de scenario's maken we onderscheid tussen drie richtingen:

- Scenario 'Op orde': investeringen die nodig zijn om de huidige taken op peil te houden.
- Scenario 'Op koers': extra investeringen om de ambities uit de bestuursagenda 2024–2027 te realiseren.
- Scenario 'Op kop': een combinatie van beide, met aanvullende investeringen in het versterken van de veiligheid.

Op 2 december 2024 heeft het algemeen bestuur besloten meer tijd te nemen voor de bespreking en onderbouwing van de opgestelde toekomstscenario's. Daarnaast heeft het bestuur opdracht gegeven om een aanvullend scenario te ontwikkelen dat zich richt op een beperktere stijging van de gemeentelijke bijdrage, met als doel de nullijn de komende jaren zoveel mogelijk te handhaven.

Naar aanleiding van een aantal ingediende zienswijzen op de kadernota VRU 2026 heeft het algemeen bestuur op 24 maart 2025 opdracht gegeven om naast de andere scenario's ook de consequenties in beeld te brengen van een bezuiniging van 3% op de gemeentelijke bijdrage. Hoewel een krimpscenario van -3% in de huidige internationale context zeer onwenselijk wordt geacht, vindt het dagelijks bestuur het belangrijk om de (maatschappelijke) impact hiervan

inzichtelijk te maken. Dit draagt ook bij aan een goede voorbereiding op een scenario waarin de voorgenomen bezuiniging van 10% op de rijksbijdrage onverhoopt niet wordt teruggedraaid.

Aangezien investeringen door externe factoren onvermijdelijk zijn, zullen zowel het nulscenario als het krimpscenario (-3%) ingrijpende voorstellen bevatten die impact hebben op de primaire taken van de VRU. In dit kader is het onvermijdelijk om het sluiten van kazernes te berekenen en taken op het gebied van risicobeheersing te heroverwegen.

De VRU werkt momenteel aan de uitwerking van de verschillende scenario's (op orde, op koers, op kop, nullijn en -3% krimp). Daarnaast worden in de komende periode de volgende onderzoeken uitgevoerd op verzoek van het bestuur:

- Onderzoek naar de toekomstbestendigheid van de waterongevallenbestrijding.
- Analyse van de maatschappelijke en financiële kosten en baten van de AED-taak. In 2024 werden er 833 meldingen voor AED-inzet geregistreerd. De AED-taak is niet wettelijk verplicht.
- Verkenning van het doorbelasten van de dienstverlening ambulancezorg. In 2024 werden er 755 meldingen voor afhijsing en 81 voor tilassistentie geregistreerd.
- Verkenning van het doorbelasten van de dienstverlening bij liftopsluitingen. Dit is ook geen verplichte taak voor de VRU. In 2024 werden er 355 meldingen voor liftopsluitingen geregistreerd.
- Verkenning van de samenwerkingsmogelijkheden.
- Onderzoek naar de kansen van een andere financieringssystematiek, gekoppeld aan de groei van het aantal inwoners van de regio.

De uitkomsten van de onderzoeken vormen input voor de verschillende scenario's. In de zienswijzen is door meerdere gemeenteraden gevraagd om de besluitvorming over de toekomstscenario's synchroon te laten lopen met het dekkingsplan en de scenario's voor het beheer van de huisvesting, zodat de financiële consequenties integraal kunnen worden afgewogen. Hierin wordt voorzien door de bestuurlijke keuzes/principebesluiten ten aanzien van de toekomstscenario's te agenderen voor het algemeen bestuur van 7 juli 2025, gelijktijdig met de uitgangspunten voor het nieuwe dekkingsplan en een beeldvormende bespreking van de uitgewerkte scenario's voor het beheer van de huisvesting. Vervolgens vindt de formele besluitvorming plaats in het algemeen bestuur van 1 december 2025.

Gemeenten en andere relevante partners worden de komende periode actief betrokken bij dit proces. In navolging op de webinar van 13 januari 2025 over veerkracht en de toekomstscenario's en de kadernota 2026 (terug te kijken via deze link) zal later dit jaar opnieuw een webinar worden georganiseerd om u mee te nemen in het proces en de afwegingen daarin. Gemeenteraden krijgen bovendien de gelegenheid om hun wensen en bedenkingen kenbaar te maken via de reguliere zienswijzeprocedures. Dit traject sluit aan bij de ontwerpbegroting 2026, de kadernota 2027 en de ontwerpbegroting 2027.

Ontwerpbegroting VRU 2026 en geactualiseerde begroting VRU 2025

De ontwerpbegroting VRU 2026 is gebaseerd op de vastgestelde meerjarenraming uit de begroting VRU 2025 en de mutaties uit de kadernota VRU 2026. De stijging van de bijdrage is grotendeels het gevolg van de loon- en prijsaanpassing, zoals opgenomen in de kadernota VRU

2026. Ten opzichte van de kadernota is de gemeentelijke bijdrage voor 2025 met € 0,2 miljoen incidenteel verlaagd. Door het overschrijden van de maximum omvang van de ontwikkel- en egalisatiereserve, vloeit het surplus terug naar gemeenten. Dit betekent dat de omvang van de ontwikkel- en egalisatiereserve per 1 januari 2025 is teruggebracht naar de maximale omvang van € 1,8 miljoen.

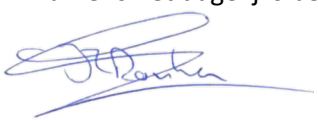
Van alle gemeenten is een definitieve reactie ontvangen op de kadernota VRU 2026. Vier gemeenten hebben aangegeven geen zienswijze in te dienen. Het overzicht van de zienswijzen is als bijlage toegevoegd. De meerderheid stemt in met de voorgestelde kaders, maar plaatst daarbij kanttekeningen met betrekking tot de financiële impact en de toekomstige kostenontwikkeling. Aangezien nog geen besluitvorming heeft plaatsgevonden over investeringen of besparingsopties uit de toekomstscenario's, blijft de hoogte van de gemeentelijke bijdrage voor het gezamenlijk basistakenpakket vooralsnog ongewijzigd ten opzichte van de vastgestelde kaders.

In de zienswijzen op de kadernota VRU 2026 hebben enkele gemeenten gevraagd om (een gesprek over) het aanpassen van de systematiek voor de prijsindexering. Op advies van de bestuurlijke adviescommissie Bedrijfsvoering en Financiën heeft het dagelijks bestuur opdracht gegeven om een gezamenlijke verkenning te starten naar een werkbare afstemming tussen de prijsaanpassingssystematiek van de VRU en de (recent gewijzigde) indexeringssystematiek van het gemeentefonds. Een werkgroep, met vertegenwoordigers van zowel de gemeenten als de VRU, is gevraagd een advies voor te bereiden, zodat het bestuur uiteindelijk weloverwogen een besluit kan nemen over het al dan niet aanpassen van de indexeringssystematiek en mogelijke beheersmaatregelen om eventuele risico's op te kunnen vangen.

Zienswijze
Wij verzoeken u vriendelijk om **uiterlijk 24 juni 2025** uw zienswijze op de voorlopige jaarstukken VRU 2024, de ontwerpbegroting VRU 2026 en de geactualiseerde begroting VRU 2025 kenbaar te maken aan het bestuur van de VRU. U kunt uw reactie richten aan de heer Van 't Hoog (concerncontroller).

De ingediende zienswijzen worden meegenomen bij het opstellen van de definitieve jaarstukken VRU 2024, de begroting VRU 2026 en de geactualiseerde begroting VRU 2025, die op 7 juli 2025 ter vaststelling aan het algemeen bestuur worden voorgelegd. Na deze bespreking worden de financiële stukken aan de gemeenteraden aangeboden.

Met vriendelijke groet,
namens het dagelijks bestuur,

J.R. Donker
secretaris

Voorlopige jaarstukken VRU 2024

Verslag en rekening

Algemeen bestuur (vastgesteld 24 maart 2025)

Veiligheidsregio Utrecht

vru.nl

Inhoudsopgave

1	**Financiële samenvatting**	**7**
1.1	Samenvatting toelichting jaarrekeningresultaat	7
1.2	Voorstel bestemming jaarrekeningresultaat	8
Jaarverslag 2024		**10**
Programmaverantwoording		**11**
2	**Brandweer**	**12**
Toekomstbestendige brandweerzorg		12
2.1	Wat wilden we bereiken?	12
2.2	Wat hebben we ervoor gedaan?	12
2.3	Productie-indicatoren Brandweer	15
2.4	Prestatie-indicatoren Brandweer	15
2.5	Gerealiseerde baten en lasten	16
3	**Risicobeheersing**	**17**
Veilige en gezonde leefomgeving		17
3.1	Wat wilden we bereiken?	17
3.2	Wat hebben we ervoor gedaan?	17
3.3	Productie-indicatoren Risicobeheersing	20
3.4	Prestatie-indicatoren Risicobeheersing	20
3.5	Gerealiseerde baten en lasten	21
4	**Crisisbeheersing en GHOR**	**22**
Versterking crisisbeheersing		22
4.1	Wat wilden we bereiken?	22
4.2	Wat hebben we ervoor gedaan?	23
4.3	Productie-indicatoren Crisisbeheersing en GHOR	27
4.4	Gerealiseerde baten en lasten	27
5	**Meldkamer Midden-Nederland**	**28**
5.1	Wat wilden we bereiken?	28
5.2	Wat hebben we ervoor gedaan?	28
5.3	Gerealiseerde baten en lasten	28
6	**Algemeen**	**29**

Ondersteuning organisatie en algemene dekkingsmiddelen 29
6.1 Algemene kosten en dekkingsmiddelen 29
6.2 Overhead 29
6.3 Onvoorzien 29
6.4 Gerealiseerde baten en lasten 30

Paragrafen **31**

7 Weerstandsvermogen en risicobeheersing **32**
7.1 Weerstandscapaciteit 32
7.2 Benodigde weerstandscapaciteit 32
7.2.1 Omgevingswet 33
7.2.2 Vrijwilligheid brandweerpersoneel 33
7.2.3 Overeenkomsten van opdracht voor eigen personeel (OVO's) 34
7.2.4 Rijksbijdrage (BDuR) 35
7.2.5 CAO Regeling Vervroegd Uittreden 36
7.2.6 Overige (onvoorzien) exploitatierisico's 36
7.3 Kengetallen 37
7.3.1 Netto schuldquote 37
7.3.2 Solvabiliteitsratio 37
7.3.3 Structurele exploitatieruimte 37

8 Onderhoud kapitaalgoederen **38**
8.1 Activeren en afschrijven 38
8.1.1 Investeringen in gebouwen 38
8.1.2 Investeringen in overige kapitaalgoederen 38
8.2 Onderhoud 38
8.2.1 Onderhoud gebouwen en installaties 38
8.2.2 Onderhoud materieel 38

9 Financiering **39**
9.1 Kasgeldlimiet 39
9.2 Renterisiconorm 40
9.3 Renteschema 40
9.4 EMU-saldo 40

10 Bedrijfsvoering **41**
10.1 Personeel 41
10.1.1 Organisatiestructuur 41

10.1.2 Formatie en bezetting 41
10.1.3 Aantal medewerkers en diversiteit 42
10.1.4 Aantal vrijwilligers 42
10.1.5 Jeugdbrandweer 43
10.1.6 Wet banenafspraak 43
10.1.7 Diversiteit 43
10.1.8 Verzuim 44
10.1.9 Stagairs 45
10.1.10 Klussenbank 45
10.1.11 Geestelijke verzorging 45
10.1.12 Melden van Onveilige Situaties en (bijna) Ongevallen (OSIO) 46
10.2 Inhuur 46
10.3 Beleidsindicatoren 47
10.4 Duurzaamheid 47
10.5 Privacy 47
10.6 Rechtmatigheid 48
10.6.1 Grondslagen van de rechtmatigheidsverantwoording 48
10.6.2 Rechtmatigheidsverantwoording 49

11 Openbaarheid 50

12 Verbonden en overige partijen 52
12.1 Overige partijen 52

Jaarrekening 2024 54

1 Grondslagen voor de waardering en resultaatbepaling 55
1.1 Algemene grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening 55
1.1.1 Vaste activa 55
1.1.2 Vlottende activa 55
1.1.3 Vaste passiva 56
1.1.4 Vlottende passiva 56
1.1.5 Resultaatbepaling 56

2 Overzicht van baten en lasten 58
2.1 Overzicht van baten en lasten naar categorie 58

2.2 Toelichting op het overzicht van baten en lasten naar categorie 59
2.2.1 Categorie L1 – Personele lasten 59
2.2.2 Categorie L2 – Kapitaallasten 60
2.2.3 Categorie L3 – Materiële lasten 61
2.2.4 Categorie B1 – Bijdragen en vergoedingen gemeenten 61
2.2.5 Categorie B2 – Rijksbijdrage 62
2.2.6 Categorie B3 – Overige baten 62
2.2.7 Categorie R1 – Storting reserves 63
2.2.8 Categorie R2 – Onttrekking reserves 63
2.3 Overzicht van baten en lasten in de jaarrekening 2024 64

3 Balans 65
3.1 Balans ultimo boekjaar 65
3.2 Toelichting op de balans 65
3.2.1 Materiële vaste activa 65
3.2.2 Financiële vaste activa 66
3.2.3 Uitzettingen met een rente typische looptijd korter dan 1 jaar 66
3.2.4 Liquide middelen 67
3.2.5 Overlopende activa 67
3.2.6 Eigen vermogen 68
3.2.7 Voorzieningen 69
3.2.8 Vaste schulden met een rente typische looptijd langer dan 1 jaar 70
3.2.9 Netto-vlottende schulden met een rente typische looptijd korter dan 1 jaar 70
3.2.10 Overlopende passiva 70
3.3 Waarborg en garanties 71
3.4 Niet in de balans opgenomen verplichtingen 71
3.5 Gebeurtenissen na balansdatum 72

4 Wet normering topinkomens (WNT) 73
4.1 Bezoldiging topfunctionarissen 2024 73
4.2 Onbezoldigde topfunctionarissen 74

5 Single informatie Single Audit (SISA) 75

6 Rechtmatigheidsverantwoording 76

7 Controleverklaring van de onafhankelijke accountant 77

Bijlage 1 – Gemeentelijke bijdragen en vergoedingen 78

Bijlage 2 – Teruggave resultaat 2024 per gemeente 79

Bijlage 3 – Gerealiseerde baten en lasten per taakveld 80

1 Financiële samenvatting

1.1 Samenvatting toelichting jaarrekeningresultaat

De realisatiecijfers uit deze jaarstukken worden vergeleken met de geactualiseerde begroting 2024 die op 2 december 2024 door het algemeen bestuur is vastgesteld. Het jaar 2024 sluit met een positief resultaat voor bestemming van € 7,3 miljoen (circa 5% van de begroting).

Tabel 1 Samenvatting financiële afwijkingen

Bedragen x € 1.000 Omschrijving	Begroting 2024	Realisatie 2024	Afwijking 2024	Saldo-neutrale afwijkingen	Afwijking na corr.
LASTEN					
Personele kosten	111.673	107.449	4.224	342	3.882
Kapitaallasten	8.361	8.269	92	92	-0
Materiële kosten	27.446	25.844	1.602	1.661	-59
Totaal lasten	**147.480**	**141.562**	**5.919**	**2.096**	**3.823**
BATEN					
Bijdrage en vergoedingen gemeenten	102.716	102.643	-73	-73	-
Rijksbijdrage	23.410	23.367	-43	-467	424
Overige baten	21.775	23.834	2.060	-981	3.041
Totaal baten	**147.901**	**149.844**	**1.943**	**-1.522**	**3.465**
Storting reserves	4.472	4.021	453	453	-
Onttrekking reserves	4.052	3.026	-1.026	-1.026	0
Totaal mutatie reserves	**-421**	**-994**	**-573**	**-573**	**0**
Resultaat	-	**7.288**	**7.288**	-	**7.288**

Personele lasten

- CAO uitwerking: De lagere personele kosten worden voornamelijk veroorzaakt door een incidenteel voordeel op de salariskosten als gevolg van de uitwerking van de CAO 2024/2025 die op 28 juni 2024 formeel is vastgesteld. Dit leidt tot een incidenteel voordeel van € 1,6 miljoen in 2024. Structureel is de opgenomen stelpost voor loonontwikkeling passend en leidt de uitwerking van de nieuwe cao voor veiligheidsregio's niet tot aanpassingen van de vastgestelde begroting VRU 2025.

- Vacatureruimte: Door vacatureruimte is er sprake van € 1,2 miljoen lagere salariskosten. Door de steeds krapper wordende arbeidsmarkt is het lastig om de juiste mensen te vinden en duurt het lang om vacatures ingevuld te krijgen. Daarom is het belangrijk dat de VRU een aantrekkelijke en onderscheidende organisatie is, waar talent wil werken.

- Versterking crisisbeheersing: Voor de versterking van crisisbeheersing en informatiemanagement zijn extra gelden vanuit het Rijk beschikbaar gesteld middels een ophoging van de rijksbijdrage. De structurele inzet van de middelen voor versterking crisisbeheersing en informatiemanagement is verwerkt in de begroting 2024, maar de invulling daarvan is vertraagd. Dit leidde in 2024 tot een

incidentele onderbesteding van € 0,3 miljoen. Daarnaast zijn de personele kosten voor (project)activiteiten voor de versterking van de crisisorganisatie € 0,2 miljoen lager dan begroot, omdat een deel van de in 2024 geplande activiteiten doorloopt in 2025.

Rijksbijdrage

- De hogere (algemene) rijksbijdrage wordt veroorzaakt door de loon- en prijsbijstelling 2024 van de BDuR, die 25 juni 2024 is toegekend. Het structureel voordeel ten opzichte van de stelpost waar in de begroting 2024 rekening mee is gehouden bedraagt € 424K. Dit voordeel heeft een structureel karakter en wordt bij de actualisatie van de begroting 2025 verrekend met de gemeentelijke bijdrage.

Overige baten

- De hogere baten worden voornamelijk veroorzaakt door de hogere overheadvergoeding van € 2,3 miljoen voor werkzaamheden voor de crisisnoodopvang (CNO). Deze aanvullende vergoeding heeft betrekking op de indirecte kosten en overhead, zoals de leiding en coördinatie, inzet van beleid/adviescapaciteit en ondersteunende afdelingen binnen de VRU. Het betreft dus een vergoeding voor de inzet van de VRU organisatie voor deze tijdelijke niet-wettelijke taak.

- De overige afwijkingen hebben voornamelijk betrekking op opbrengst detacheringen (€ 480K).

1.2 Voorstel bestemming jaarrekeningresultaat

Samengevat komen we tot het volgende resultaatbestemmingsvoorstel.

Tabel 2 Voorstel resultaatbestemming

Bedragen x / 1000	
Voorstel resultaatbestemming 2024	**Bedrag**
Projecten Versterking Crisisbeheersing (2024 → 2025)	181
Programma Veerkracht	721
Verhogen weerstandsvermogen	1.232
Project Digitale veiligheid	390
Resultaatbestemming VRU	**2.524**
Terug te storten naar gemeenten	**4.764**
Totaal	**7.288**

Projecten versterking Crisisbeheersing
Enkele activiteiten die volgens de begroting in 2024 gepland waren, lopen door in 2025. Dit betreft € 0,2 miljoen aan (project)activiteiten voor de versterking van de crisisorganisatie, die worden bekostigd uit de daarvoor geoormerkte (verhoging van de) rijksbijdrage.

Programma Veerkracht
Het algemeen bestuur heeft op 2 december 2024 ingestemd met een incidenteel financieringsvoorstel voor het programma Veerkracht vanuit het voorlopig rekeningresultaat 2024 BDuR (€ 0,7 miljoen). Het inrichten van een brandweerpost als Resilience Point (pilot) is niet opgenomen in het programmabudget voor Veerkracht. Hiervoor wordt ingezet op financiering door het Rijk.

Verhogen weerstandscapaciteit
Om het weerstandsvermogen van de VRU op het gewenste niveau te brengen in relatie tot de huidige risico's, zoals opgenomen in de kadernota VRU 2026 en de tweede bestuurlijke rapportage VRU 2024, is een storting van € 1,2 miljoen in de algemene reserve noodzakelijk.

Project Digitale veiligheid
Met het vaststellen van het strategisch beleid digitale veiligheid is koers gezet om kwaadwillende en onbevoegden buiten de deur te houden, en daarmee onze eigen (digitale) continuïteit en weerbaarheid te verhogen. De eerste fase draait om het implementeren van de minimale technische basismaatregelen die essentieel zijn om te beschermen tegen veel voorkomende dreigingen zoals phishing en gijzelsoftware (ransomware). Het is belangrijk om te benadrukken dat deze basismaatregelen, naast implementatie, ook in 2026 blijvende aandacht vragen om goed onderhouden te worden. We stellen voor een bedrag van € 0,39 miljoen voor de eerste fase te bestemmen.

Terug te storten naar de gemeenten
Het algemeen bestuur heeft besloten om € 4,8 miljoen van het rekeningresultaat terug te storten naar de deelnemende gemeenten. De voorgenomen teruggave van het rekeningresultaat 2024 vindt plaats naar rato van de begrote bijdrage voor het gezamenlijke basistakenpakket in 2024. Bijlage 2 van de voorlopige jaarstukken VRU 2024 bevat een overzicht van de teruggave van het rekeningresultaat per gemeente.

Jaarverslag 2024

Programmaverantwoording

De begroting bestaat uit één programma: Veiligheidsregio Utrecht. Hierin kennen wij de volgende programmaonderdelen:

- Brandweer – *Toekomstbestendige brandweerzorg*
- Risicobeheersing – *Veilige en gezonde leefomgeving*
- Crisisbeheersing en GHOR – *Versterking crisisbeheersing*
- Meldkamer Midden-Nederland
- Algemeen – *Ondersteuning organisatie en algemene dekkingsmiddelen*

De verantwoording per programmaonderdeel wordt gepresenteerd in de volgende hoofdstukken.

2 Brandweer

Toekomstbestendige brandweerzorg

2.1 Wat wilden we bereiken?

Binnen de Veiligheidsregio Utrecht is sprake van een fijnmazigheid van brandweerposten. Die kazernedichtheid koesteren we en hebben we nodig om de brandweerzorg te kunnen leveren. Maar de omgeving verandert. Nieuwe technologieën en maatschappelijke ontwikkelingen brengen zowel nieuwe risico's als nieuwe mogelijkheden voor de brandweer. De uitdaging is om de samenleving veilig en veerkrachtig te houden, met een brandweerorganisatie die paraat, vakbekwaam en toekomstbestendig is.

Brandweerzorg is mensenwerk. Het vinden van de juiste mensen is nu soms al lastig, en de verwachting is dat dit alleen maar moeilijker wordt. Het is van belang om een aantrekkelijke werkgever te zijn en te blijven. Voor de veiligheid van ons personeel is het nodig om te investeren in technologische ontwikkelingen. Nu investeren in innovaties, om voorbereid te zijn op de toekomst. Ook investeren wij in de jeugdbrandweer als kweekvijver.

Investeren in vakbekwaamheid is nodig om geprepareerd te zijn op nieuwe risico's die op ons afkomen door onder andere energietransitie en klimaatverandering. De woningbrand blijft, maar het blussen van een elektrische auto of buurtbatterij is erbij gekomen. De VRU wil toonaangevend en aantrekkelijk zijn in vakbekwaamheid.

2.2 Wat hebben we ervoor gedaan?

Het huidige model van brandweerzorg, ingevuld met beroeps en vrijwilligers, is voor de paraatheid in de avond, nacht en weekenden nog steeds passend voor het grootste deel van de posten. Voor de paraatheid overdag zien we dat het steeds meer gaat knellen. Dit vraagt dus om aanpassingen en ingrepen om ook overdag brandweerzorg te kunnen blijven leveren. Technische voorzieningen gaan ons helpen om tijdig inzicht te krijgen of een post paraat is. Daarnaast moet er nagedacht worden over nieuwe paraatheidsmodellen en aanstellingsvormen om te voldoen aan de wettelijke opkomsttijden en Europese wetgeving.
In het kader van paraatheid hebben wij in 2024 onder andere de volgende activiteiten uitgevoerd.

- Wij zijn begonnen met het opstellen van een nieuw dekkingsplan, conform de nieuwe landelijke systematiek van gebiedsgerichte opkomsttijden.
- Wij hebben gewerkt aan het doorontwikkelen van geharmoniseerde roosters voor de 24-uursdiensten.
- Wij hebben Uitruk op maat regiobreed geïmplementeerd, waarbij alle posten de mogelijkheid hebben gekregen om met vier in plaats van zes personen uit te rukken.
- Wij hebben veranderingen doorgevoerd in het systeem van inzetbepaling van brandweereenheden. Naar aanleiding hiervan hebben wij een 'Brandweerberaad' georganiseerd, waarbij we medewerkers van brandweerposten in de gelegenheid hebben gesteld om ons te adviseren over het proces en het systeem van inzetbepaling.
- Wij hebben in de hele regio tweewegpagers in gebruik genomen. Een van de voordelen is dat de meldkamer veel sneller in beeld heeft of een post kan uitrukken of niet.

- Wij hebben knelpunten in de bluswatervoorziening in beeld gebracht en zijn gestart om hier per gemeente een gesprek over te voeren.

Vakbekwaamheid
Het brandweervak wordt steeds veelzijdiger. Incidenten worden complexer en risico's nemen toe. In de provincie Utrecht zien we bijvoorbeeld een groeiend aantal initiatieven op het gebied van duurzame energie, zoals zonneparken, windmolenparken en waterstofproductie-installaties. Hoewel dit positieve stappen zijn naar een duurzame toekomst, brengen ze ook nieuwe veiligheidsrisico's met zich mee. Veilig werken zit in ons DNA, maar blijft wel continu aandacht en scherpte vragen. We blijven ons structureel inzetten om het veiligheidsbewustzijn bij onze repressieve medewerkers op een steeds hoger niveau te krijgen.
In het kader van vakbekwaamheid hebben wij in 2024 onder andere de volgende activiteiten uitgevoerd.

- Wij hebben gewerkt aan de doorontwikkeling van de brandweerschool (vakbekwaam worden), zodat we onze mensen een goede basis meegeven voor het uitoefenen van het brandweervak. Ons opleidingsinstituut is opnieuw geaccrediteerd door het behalen van de uitgevoerde audit.
- Wij verzorgen een robuust en gevarieerd oefenprogramma (vakbekwaam blijven).
- Wij hebben een onderzoek laten uitvoeren naar de benodigde capaciteit van de afdeling Vakbekwaamheid, passend bij de veranderende vraag.
- Wij hebben opleidings- en oefenactiviteiten ingericht, specifiek voor de energietransitie.

Vergroten arbeidsveiligheid d.m.v. innovatie
Door ons te richten op innovatie, investeren we in het ambacht brandweer. De veiligheid van het werk wordt daarmee vergroot en er wordt ingezet op aantrekkelijk werkgeverschap. Naast de schaarste van personeel hebben we te maken met nieuwe risico's zoals beschreven in ons risicoprofiel. We willen daarom investeren in innovatie (waaronder robotica) om de brandweerzorg te ondersteunen en effectiever en veiliger te maken. Nieuwe risico's zoals klimaatverandering en energietransitie vragen ook iets anders van ons en we moeten zorgen dat onze medewerkers hiervoor beschikken over de juiste kennis en het juiste materieel.
Voorbeelden van activiteiten waar wij in 2024 en 2025 aan werken, zijn:

- Het uitvoeren van een proefperiode van 2 jaar voor het gebruik van een onderwaterdrone bij waterongevallen.
- De inzet van kleine drones in de beginfase van de bestrijding van incidenten.
- Het inrichten van een 'innovatieloket' voor kleinschalige verbeteringen die uit de organisatie komen.

Natuurbrandbeheersing en bestrijding
Door de klimaatverandering krijgen we vaker te maken met omstandigheden waarin onbeheersbare natuurbranden kunnen voorkomen, zo ook op de Utrechtse Heuvelrug. Dit heeft mogelijk grote maatschappelijke ontwrichting tot gevolg. De huidige aanpak van het natuurbrandrisico in Nederland is onvoldoende toekomstbestendig. De VRU werkt mee in een landelijke taskforce natuurbrand die een toekomstvisie ontwikkelt op natuurbrandbeheersing, op drie thema's:

- proactie / preventie
- slimme repressie en slagkracht
- onderzoek en kennisontwikkeling

Met de negen betrokken gemeenten overlegt de VRU over prioritering en (her)inrichting van het gebied. Dit heeft geleid tot een actieplan met in elk geval de volgende onderdelen:

- Advies over meer preventieve maatregelen en de waar nodig wettelijke verankering.
- Advies over hoe bij te dragen aan veerkracht op dit gebied in de samenleving.
- Advies over passende repressieve slagkracht voor onze regio en bovenregionaal optreden.

Slimme repressie en slagkracht, de specifieke bestrijdingskant, worden verder doorontwikkeld.

Onze brandweermensen

Wij zijn trots op onze mensen. Wij investeren in het vinden, boeien en binden van brandweermensen. Daarbij hebben wij nadrukkelijk aandacht voor diversiteit op het gebied van leeftijd, gender, cultuur en opleidingsrichting voor een goede samenstelling van onze organisatie.
Specifieke activiteiten in het kader van boeien en binden van en de juiste zorg voor onze mensen, zijn bijvoorbeeld:

- Met de organisatie van het Brandweerberaad hebben wij een mooie stap gezet om beter in verbinding te komen met onze medewerkers over een ingrijpend thema als de inzetbepaling van brandweereenheden.
- Wij vinden het van belang dat onze brandweermensen gezond, goed en veilig hun pensioen bereiken en daarna ook nog een fijne tijd hebben. Daar zetten wij ons landelijk voor in. In 2024 is bereikt dat medewerkers, als zij dat willen en fysiek en mentaal fit zijn, langer als beroepskracht aan de VRU verbonden mogen blijven aan de VRU, in afwachting van een nieuwe landelijke lijn over het 20-jaarbeleid.
- Wij hebben een bijdrage geleverd aan een landelijke aanpak van mentale klachten. Het gaat daarbij onder andere om een regeling ‘Erkenning en aanspraken PTSS als beroepsziekte’ en een toolbox psychosociale ondersteuning.

2.3 Productie-indicatoren Brandweer

We sturen en verantwoorden op zowel de feitelijke productiecijfers als op kwalitatieve prestaties. Hieronder een overzicht van de voor dit programmaonderdeel relevante criteria.

Tabel 3 Productie-indicatoren Brandweer

Nr.	Productie-indicatoren	Realisatie 2023	Actualisatie 2024	Realisatie 2024
	Incidenten bestrijden			
1	Het totaal aantal incidenten	8.118	8.600	7.239
2	*Het totaal aantal incidenten voor brandbestrijding*	3.795	4.150	3.309
	2a. Het aantal incidenten voor gebouwbranden	774	800	685
	2b. Het aantal incidenten voor overige branden	1.965	2.100	1.776
	2c. Het aantal incidenten voor (on)echte of (on)terechte OMS-meldingen	1.056	1.250	848
3	*Het aantal incidenten voor hulpverlening*	3.576	3.650	3.106
	3a. Het aantal incidenten voor technische hulpverlening	80	100	56
	3b. Het aantal incidenten voor hulpverleningen m.b.t. dieren	326	350	257
	3c. Het aantal incidenten voor overige hulpverlening, waaronder assistentie politie en ambulance	2.294	2.300	1.960
	3d. Het aantal incidenten voor AED-inzet	876	650	833
4	Het aantal incidenten voor basishandelingen bij de bestrijding van ongevallen met gevaarlijke stoffen	602	650	655
5	Het aantal incidenten voor ondersteuning bij waterongevallen	145	150	169
6	Het aantal geredde slachtoffers	49		51
7	Het aantal inzetten voor en in buurregio's	269	300	315
	Vakbekwaamheid			
8	Aantal cursisten dat de opleiding Manschap A heeft afgerond	93	96	90
9	Aantal cursisten dat de opleiding Bevelvoerder heeft afgerond	27	18	29
	Meldkamer			
10	Het aantal meldingen dat bij de regionale alarmcentrale is aangenomen	23.393	24.000	23.687
11	Verwerkingstijd meldingen	28 sec.	60 sec.	57sec.

2.4 Prestatie-indicatoren Brandweer

Tabel 4 Prestatie-indicatoren Brandweer

Nr.	Prestatie-indicatoren	Realisatie 2023	Actualisatie 2024	Realisatie 2024
	Paraatheid & Vakbekwaamheid			
1	De opkomsttijden van de brandweer zijn overeenkomstig de eisen van het dekkingsplan uitgevoerd (meettijden)	83%	80%	81%
2	De paraatheid van de brandweer is overeenkomstig de eisen van het dekkingsplan gegarandeerd	Ja	Ja	ja
	Jeugdbrandweer			
3	Het percentage jeugdbrandweerleden dat doorstroomt naar de reguliere brandweer ten opzichte van het aantal jeugdleden dat de jeugdbrandweer verlaat op 18/19 jarige	17%	15%	16%

2.5 Gerealiseerde baten en lasten

Tabel 5 Baten en lasten Brandweer

Bedragen x € 1.000 Brandweer en meldkamer	Actualisatie 2024	Realisatie 2024	Afw. Real. en act.
Totaal lasten	60.732	58.426	2.306
Totaal baten	1.965	1.969	4
Saldo van baten en lasten	**-58.767**	**-56.457**	**2.310**
Toevoeging aan reserves	2.207	1.714	493
Onttrekking van reserves	1.907	1.513	-394
Gerealiseerd resultaat	**-59.067**	**-56.658**	**2.409**

3 Risicobeheersing

Veilige en gezonde leefomgeving

3.1 Wat wilden we bereiken?

De VRU zet zich in voor een veilige en gezonde leefomgeving. Samen met andere partijen zoeken we naar de kwetsbaarheden, risico's en kansen in onze regio. Hiervoor bouwen wij aan een robuust netwerk waarin plaats is voor onze huidige partners, maar ook ruimte is voor nieuwe partijen en lokale initiatieven. Met als doel om samen tot lokale en regionale oplossingen te komen. De VRU treedt hierbij op als adviseur en als kennis- en netwerkmakelaar.

Wij richten ons op het vergroten van de veerkracht en redzaamheid in de samenleving. Een groeiende groep inwoners is kwetsbaar bij incidenten, mede veroorzaakt door vergrijzing. Hiertegenover staat dat de meeste inwoners in staat zijn snel te handelen en in bepaalde situaties juist heel zelfredzaam zijn, doordat ze rechtstreeks toegang hebben tot (grote hoeveelheden) informatie. Wij hebben oog voor deze verschillen binnen de samenleving. Door mensen te voorzien van informatie en handelingsperspectieven passend bij hun situatie en behoefte willen we hen optimaal faciliteren.

Wij werken risicogericht, waarbij we uitgaan van zelfredzaamheid waar mogelijk en]handelingsperspectieven bieden waar nodig. Hiervoor is al veel geïnvesteerd in de samenwerking met gemeenten op het gebied van advisering, vergunningverlening en toezichthouden. Ook intensiveren we de samenwerking met andere partners, bijvoorbeeld op terreinen als energietransitie en klimaatadaptatie. Wij zetten ons in om vroegtijdig in het proces als partner en adviseur betrokken te zijn bij de beoordeling van initiatieven en ontwikkelingen.

3.2 Wat hebben we ervoor gedaan?

Veilige leefomgeving
De samenleving verandert en onze omgeving ook. Hierdoor veranderen ook de risico's waarmee de samenleving kan worden geconfronteerd. Denk hierbij aan de risico's door de groeiende onvoorspelbaarheid van weersomstandigheden, de energietransitie, de geopolitieke situatie, als ook de gevolgen van de vergrijzing, de verdergaande digitalisering en de bouwopgave.

Wij dragen proactief bij aan een veilige en gezonde leefomgeving door in te zetten op bewustwording over nieuwe risico's. De risico's uit het regionaal risicoprofiel hebben we vertaald naar opgaven waar we ons op richten. Met stakeholders in die opgaven verkennen we wat we gezamenlijk en ieder individueel kunnen bijdragen aan een oplossingsrichting. We investeren in het realiseren van handvatten om deze risico's te kunnen adresseren en onderdeel te kunnen maken van plannen en te nemen maatregelen door de bevoegde gezagen. Ook onderzoeken we hoe we risico's beter en doorlopend kunnen monitoren en kunnen delen. Dat doen we met onze publieke en private partners, andere veiligheidsregio's en kennisinstellingen zoals universiteiten. We werken hiervoor aan een protocol dynamisch risicoprofiel. Daarnaast zijn we bezig met de doorontwikkeling van het actueel Risicobeeld.

In 2024 is uitvoering gegeven aan de visie op natuurbrandbeheersing. In drie gebieden op de Utrechtse Heuvelrug is de gebiedsgerichte aanpak gestart, waarbij een beeld is gevormd van het risico en

mogelijke maatregelen die bijdragen aan het verminderen van het risico. In 2025 zal voor die gebieden een uitvoeringsplan om maatregelen te implementeren worden opgesteld. In het kader van risicocommunicatie en veerkracht is de publiekscampagne ‘wat doe jij bij natuurbrand?’ ontwikkeld, evenals informatie voor inwoners over wat zij kunnen doen aan het voorkomen van natuurbrand in hun directe leefomgeving. Voor gemeenten zijn planregels voor omgevingsplannen uitgewerkt op de risico's uit het regionaal risicoprofiel, zoals natuurbrand, energietransitie en extreem weer.
In het kader van energietransitie lag de focus op het ontwikkelen van handreikingen voor energieopslagsystemen, zonnevelden, zonnepalen op gevels, en waterstof.
Samen met verschillende partners is een aanpak uitgewerkt om kritieke entiteiten in het kader van verschillende risico's en veerkracht van de samenleving inzichtelijk te maken. In 2025 wordt de aanpak per sector verdiept.

In maart 2024 is de visie op Risicogericht werken door het algemeen bestuur vastgesteld. In 2025 zal een plan van aanpak worden opgesteld om op drie niveaus (strategisch, tactisch en operationeel) inzicht te geven in de stappen die nodig zijn om risicogericht werken verder te implementeren. In de nieuwe procedures met betrekking tot het adviseren onder de Omgevingswet is de risicogerichte benadering reeds opgenomen. Het risicogericht adviseren is in 2024 verder uitgewerkt en zal verder worden geïmplementeerd in de bouwadviezen aan de gemeenten. Voor het bepalen van de prioriteit bij de inzet van toezichtscapaciteit wordt gewerkt aan herziening van de risicomodule, in samenwerking met de gemeenten. Ook wordt verder verkend hoe het inzetten van alternatief toezichtsinstrumentarium kan bijdragen aan het beperken van risico's in bepaalde branches.

Daarnaast vinden we het belangrijk om aan de voorkant bij de inrichting van de leefomgeving te kunnen adviseren. Daarom sturen we erop dat fysieke veiligheid meegewogen wordt in de planvorming van de leefomgeving, zoals bij de inrichting van een gebied of projecten op het gebied van infrastructuur. Dit doen we zo vroeg mogelijk in het proces, waarbij wij als partner en adviseur betrokken willen zijn bij de beoordeling van initiatieven en ontwikkelingen om zo incidenten te voorkomen en een slagvaardige incidentbestrijding en crisisbeheersing te realiseren.

Ons advies aan gemeenten stellen wij zoveel mogelijk integraal op. Zowel binnen de VRU als met ketenpartners. We verkennen de mogelijkheden en bereidheid met logische ketenpartners om hierover vervolgens afspraken te maken.

In 2024 zijn flinke stappen gezet in de verbetering van de samenwerking tussen Risicobeheersing en Repressie. Het doel hiervan is de verbetering en uniformering van het adviseringsproces, de informatie-uitwisseling en de samenwerking in het faciliteren van risicogericht oefenen op de post. In november 2024 is de gezamenlijke frontoffice gestart, waardoor een eenduidige routing van nieuwe aanvragen (via het zaaksysteem) is gerealiseerd.

Op het gebied van evenementenveiligheid hebben we in 2024 gewerkt aan het implementeren van een nieuwe werkwijze binnen en met partners buiten de VRU. We hebben geïnvesteerd in een gezamenlijk opleidingstraject, waaraan naast de collega's van de VRU ook de politie heeft deelgenomen. Daarnaast hebben we de contacten met de provincie Utrecht en de omgevingsdiensten geïntensiveerd en werken we samen rondom het thema ‘evenementen in de natuur’. In november is de jaarlijkse evenementendag voor gemeentelijke evenementen-vergunningverleners georganiseerd.

Veerkrachtige redzame samenleving
De komende jaren zetten wij in op een veerkrachtige en weerbare samenleving. Hiervoor hebben we in 2024 gewerkt aan het opzetten van het programma veerkracht welke op 2 december 2024 in het AB VRU is vastgesteld en in 2025 van start gaat. We hebben verdere stappen gezet in de ontwikkeling van het veerkrachtprofiel, waarmee we in de toekomst op wijkniveau een beeld willen krijgen van de veerkracht binnen de die wijk. Met behulp van enkele gemeenten hebben wij onderzocht hoe kwetsbare inwoners zoals laaggeletterden, arbeidsmigranten en statushouders beter te bereiken met onze informatie over (brand)veiliger leven en het vergroten van hun zelf- en samenredzaamheid. De onderzoeksresultaten gaan we in 2025 vertalen naar concrete nieuwe middelen en/of maatregelen.

Tijdens de herfstvakantie 2024 hebben we in samenwerking met Lego-Incidentencity een voorlichtingsweek georganiseerd in Oudewater, waar ongeveer 1000 mensen brandwijzer zijn gemaakt op het thema brandveilig laden. Ruim 1000 jonge gezinnen hebben naar aanleiding van aangifte van een geboorte van ons een brandveiligheids-informatiepakket ontvangen. Begin 2024 hebben we een nieuwe voorlichtingscontainer in gebruik genomen waarin mensen bij open- en veiligheidsdagen in een nagebouwde mini-woning op zoek moeten naar de brandonveilige situaties. Er is een nieuwe voorlichtingsstand ontwikkeld op het thema natuurbrand welke samen met de andere voorlichtingsstands wordt ingezet bij open- en veiligheidsdagen, en er is een deur ontwikkeld waarmee we bij portiekflats voorlichting geven over de gevaren van rook en het effect van het dichtdoen van de deur. Het lesmateriaal ‘Brandmeester’ voor de bovenbouwgroepen van het VMBO en MBO is in 2024 uitgebreid met een module specifiek gericht op de ‘agrarische’ opleidingen. Hiernaast zijn we bij 48 van de bijna 100 terreinen met een Keurmerk Veilig Ondernemen / Uitgaan fysiek aanwezig geweest.

In 2023 is een verkennend onderzoek gestart naar een Risk Factory Utrecht. Doel van een Risk Factory is om de samenwerking met andere diensten te intensiveren en de zichtbaarheid in de samenleving te vergroten. Na het signaal onder meer in de BAC Risicobeheersing is vooralsnog gekozen voor een andere insteek dan het opleveren en bestuurlijk voorleggen van een businesscase voor een VRU Risk Factory. De insteek is eerst te onderzoeken of een coalitie te vormen is met partners die als doel hebben een gezonde en veilige leefomgeving. Met die coalitie zal dan worden gekeken of een Risk Factory een volgende logische stap is.

Breed gezamenlijk netwerk
Er is de afgelopen jaren veel geïnvesteerd in de samenwerking met gemeenten om samen op te trekken op het gebied van advisering, vergunningverlening en toezichthouden. Ook onze partners worden met vraagstukken over de nieuwe risico’s en veranderende samenleving geconfronteerd en hebben hier een eigen deskundigheid in. Wij zetten in op onze rol van kennis- en netwerkmakelaar, waarbij we de deskundigheid van diverse partners bundelen. Hierbij richten wij ons actief op de samenwerking met de ODRU, RUD en GGDrU. In 2024 zijn op diverse onderwerpen netwerkbijeenkomsten georganiseerd met en voor partners en eigen VRU-medewerkers.

3.3 Productie-indicatoren Risicobeheersing

We sturen en verantwoorden op zowel de feitelijke productiecijfers als op kwalitatieve prestaties. Hieronder een overzicht van de voor dit programmaonderdeel relevante criteria.

Tabel 6 Risicobeheersing

Nr.	Productie-indicator	Realisatie 2023	Actualisatie 2024	Realisatie 2024
	Advisering ter voorkoming van onveiligheid			
1	Het aantal verstrekte adviezen Ruimtelijke Ordening	450	320	235
2	Het aantal verstrekte WABO-adviezen Bouw	3.179	3.000	2.307
3	Het aantal verstrekte WABO-adviezen Milieu	104	100	87
4	Het aantal verstrekte WABO-adviezen Gebruik	804	800	806
5	Het aantal verstrekte adviezen voor Evenementen (integraal)	1.748	1.650	1.648
6	Het aantal verstrekte adviezen omgevingsvisie, -plannen, -tafels		150	490
	Risicogericht toezicht			
7	Het aantal uitgevoerde toezichtbezoeken real. Bouw	1.057	2.100	683
8	Het aantal uitgevoerde toezichtbezoeken Milieu	49	75	58
9	Het aantal uitgevoerde toezichtbezoeken Bestaande Bouw	4.113	5.000	4.518
9a	Het percentage hercontroles Bestaande bouw (complementair met het naleefgedrag)	19%	20%	17%
10	Het aantal uitgevoerde controles bij Evenementen	435	575	307
	Vergroten veiligheidsbewustzijn			
11	Het aantal gegeven voorlichtingen	134	150	135
12	Het aantal basisscholen dat het lespakket 'Brandweer op	20%	40%	49%
13	Het aantal MBO scholen dat het lespakket 'Brandmeester' gebruikt	-	40%	*
14	Het aantal pilots in de wijken in het kader van veerkracht	-	5	2

3.4 Prestatie-indicatoren Risicobeheersing

Tabel 7 Risicobeheersing

Nr.	Prestatie-indicatoren	Realisatie 2023	Actualisatie 2024	Realisatie 2024
	Inzicht in risico's en ontwikkelingen			
1	Twee maal per jaar is met de gemeente het risicobeeld en de kwaliteit van de advisering en het toezicht besproken	Ja	Ja	Ja
2	Eén keer per jaar zijn risico's met netwerkpartners besproken en benodigde scenario's toegevoegd aaan Regionaal Risicoprofiel	Ja	Ja	Ja
3	Inzichtelijk maken typen overtredingen toezicht en trends	Nee	Ja	Ja
4	Op acute en bijzondere onveilige situaties is aantoonbaar succesvol ingezet (samen met het bevoegd gezag)	Ja	Ja	Ja

3.5 Gerealiseerde baten en lasten

Tabel 8 Baten en lasten Risicobeheersing

Bedragen x € 1.000 Risicobeheersing	Actualisatie 2024	Realisatie 2024	Afw. Real. en act.
Totaal lasten	9.620	9.296	324
Totaal baten	25	35	10
Saldo van baten en lasten	**-9.594**	**-9.260**	**334**
Toevoeging aan reserves	-	-	-
Onttrekking van reserves	69	69	-
Gerealiseerd resultaat	**-9.525**	**-9.191**	**334**

4 Crisisbeheersing en GHOR

Versterking crisisbeheersing

4.1 Wat wilden we bereiken?

Crisisbeheersing

We voorkomen, voorzien en minimaliseren de effecten van crises en versterken de weerbaarheid van de samenleving.

De afgelopen jaren hebben zich nieuwe typen en langdurige crises voorgedaan die ook een spanningsveld opleveren voor onze organisatie. We hebben dat gemerkt in de aanpak van crises. Een strikte scheiding tussen de rollen of fases in de vorm van warm (er is een crisis) of koud (er is geen crisis) is steeds lastiger aan te brengen. Deze ontwikkelingen vragen om aanpassingen zodat de crisisbeheersing toekomstbestendig is en blijft.

Crises zijn niet alleen verschillend van aard, maar in toenemende mate complex, domein overschrijdend en niet altijd plaatsgebonden. Dit maakt dat de scope van de crisisorganisatie niet eenduidig te geven is en dat het lastig is om hier logische keuzes in te maken. We investeren in een veerkrachtige en schaalbare crisisorganisatie die, al naargelang de aard en omvang van de crisis, samen met de betrokken partijen wordt ingericht.

Wij kiezen ervoor om als VRU in positie te komen als er sprake is van (dreigende) crises of maatschappelijke ontwrichting. Wij focussen ons hierbij op onze kerntaken en richten ons op de coördinatie en regie. Het doel is om zo snel mogelijk terug te kunnen keren naar een stabiele situatie en de taak weer over te dragen aan de partij die hier primair voor is toegerust.

GHOR

De geneeskundige zorg tijdens een crisis wordt geleverd door verschillende gezondheids- en geneeskundige (private) organisaties, zoals RAVU, GGD regio Utrecht en ziekenhuizen, waaronder het UMCU als Traumacentrum Midden Nederland. Ketencontinuïteit is de sleutel voor de toegankelijkheid van de (spoed-)zorg. Onze GHOR, als netwerkorganisatie, vormt de schakel tussen deze organisaties en voert regie tijdens incidenten en crises. In de voorbereiding op crises en ieders rol tijdens rampen stimuleren en adviseren wij het netwerk over de verantwoordelijkheden in de continuïteit van zorg.

In 2024 lag de focus van de GHOR, naast alle reguliere operationele en ontwikkelwerkzaamheden op de volgende beleidsdoelstellingen:

1. Het in positie brengen van de nieuwe DPG op het gebied van opgeschaalde zorg.
2. Het versterken van de samenwerking met het Netwerk Acute Zorg Midden Nederland.
3. Het versterken van de adviestaak van de GHOR naar niet-acute zorgpartners.
4. De implementatie van het beleid/proces crisisplannen van acute zorgpartners.
5. Het verkennen van de huidige positie van GHOR vakbekwaamheid en de doorontwikkeling.
6. Cyberveiligheid inrichten voor de GHOR en zorgketen.
7. Het verder borgen van het zorgrisicoprofiel (ZRP) in de werkzaamheden van de GHOR.

4.2 Wat hebben we ervoor gedaan?

Crisisbeheersing

Crisismanagement

Crisismanagement is erop gericht om crises te voorzien, te voorkomen en de gevolgen zoveel mogelijk te beperken en zo snel mogelijk weer naar de reguliere situatie terug te keren. Onze primaire taak is het coördineren van de crisisbeheersing en het adviseren van het bevoegd gezag. In 2024 is aan het bestuur een plan voorgelegd voor de vormgeving en organisatie van een robuuste crisisorganisatie, waar ook de kolom bevolkingszorg deel van uit maakt. Kern van dit voorstel betreft een Operationeel Kernteam-Permanent (OKT-p). In 2024 zijn de contouren voor een nieuw sturingsplan opgeleverd en is gestart met de werving en selectie van leden van het OKT-p. Vanaf januari 2025 zijn de eerste twee teams van het OKT-p van start gegaan.

Daarnaast hebben wij met een nieuwe leerstrategie aan de kwaliteit van de crisisorganisatie gewerkt. Vanuit vakbekwaamheid is een opleidingsprogramma voor alle kernfunctionarissen en bestuurders ontwikkeld en uitgevoerd. De nieuwe werkwijze op bestuurlijk niveau met onder andere een technisch voorzitter heeft een flinke ontwikkeling doorgemaakt en staat nu in de basis.

De samenwerking tussen en met gemeenten is een belangrijk onderdeel van ons crisismanagement. Samen hebben gemeenten met de VRU gewerkt aan toekomstbestendige bevolkingszorg en crisiscommunicatie, processen die primair van onze gemeenten zijn. Dit heeft geleid tot Bevolkingszorg 3.0, een systeem van bevolkingszorg en crisiscommunicatie dat per 2 januari 2025 is gestart. De VRU heeft in het proces hier naartoe een belangrijke bijdrage geleverd. Hierbij is het uitgangspunt geweest 'lokaal wat kan, regionaal waar nodig'. Vanaf 2025 werken we met een slankere organisatie waardoor er meer ervaring ontstaat en crisisfunctionarissen meer getraind kunnen worden. Ook is de governance aangepast zodat we efficiënter en eenduidiger verder kunnen ontwikkelen. In 2025 worden veel restpunten van deze versterking door gemeenten met de VRU verder uitgewerkt. Meer informatie over crisiscommunicatie binnen Bevolkingszorg 3.0 is opgenomen in de paragraaf ‘Communicatiemanagement’.

Informatiemanagement

Om de focus te verschuiven van reageren naar voorzien werken wij onder andere steeds meer met artificial intelligence. Daarnaast is de beschikbaarheid van informatie cruciaal voor goed crisismanagement. Wij zorgen ervoor dat de relevante informatie op het juiste moment en in de goede vorm beschikbaar is voor onze functionarissen en de partners in het netwerk. Hiervoor richten wij ons op het verder ontwikkelen van een multidisciplinair informatieknooppunt op de schaal van Midden-Nederland. In 2024 zijn de eerste resultaten van deze doorontwikkeling opgeleverd. Er staat nu de kern van een regionaal dashboard op het niveau van Midden-Nederland dat aansluit bij de nationale structuur.

Het multidisciplinair informatieknooppunt richt zich op het ondersteunen van de operatie en is essentieel voor het functioneren van het OKT-p en de gehele regionale crisisorganisatie. De informatievoorziening wordt georganiseerd door de veiligheidsregio's en de relevante informatie is in grote mate afkomstig van onze partners.

Wij sluiten in deze ontwikkelingen aan bij het landelijke traject van de versterking bovenregionale crisisbeheersing en de daaraan gerelateerde informatievoorziening. Bij bovenregionale crises werken wij samen in het Knooppunt Coördinatie Regio's en Rijk (KCR2).

Communicatiemanagement
Wanneer het gaat over risico's, crises en rampen én de rol die inwoners hierbij zelf hebben, hebben de gemeenten en de VRU een bijzondere (wettelijke) taak om hierover te communiceren. Zowel risicocommunicatie als crisiscommunicatie spelen hierin een cruciale rol en vormen samen een cyclisch proces, waarbij de koude, lauwe en warme fasen naadloos in elkaar overgaan en elkaar versterken.

Daarmee is communicatie één van de belangrijkste instrumenten om een crisis te voorkomen, te voorzien of de effecten te minimaliseren. De doorontwikkeling van communicatiemanagement bevat vooral de onderdelen risico- en crisiscommunicatie. Wij bevorderen deze verbinding door vroegtijdig samen te werken om collectief veilig gedrag te stimuleren en veerkracht en zelfredzaamheid te vergroten. Dit hebben wij in 2024 vormgegeven in het programma Veerkracht. Hiermee willen we bereiken dat inwoners, bedrijven en instellingen zelfredzaam en veerkrachtig zijn. Dit omvat alle handelingen die zij verrichten ter voorbereiding op, tijdens en na een ramp of crisis om zichzelf en anderen te helpen. Om zo de gevolgen van die ramp of crisis te beperken.

Wij dragen bij aan de kwaliteit van de crisiscommunicatie door gemeenten. We hebben vakbekwaamheidsactiviteiten georganiseerd voor de piketorganisatie en faciliteren de piketten.

Op de website vru.nl bieden we informatie over risico's met bijbehorende handelingsperspectieven. Wanneer er sprake is van een verhoogd risico en/of hoog risicobewustzijn zetten we deze risicocommunicatie proactief in. Tijdens een incident/crisis zetten we vru.nl in voor de operationele woordvoering en handelingsperspectieven.

Doorontwikkeling crisiscommunicatie binnen Bevolkingszorg
In 2024 is gewerkt aan de doorontwikkeling van crisiscommunicatie binnen Bevolkingszorg 3.0.
Op 8 juli 2024 heeft het algemeen bestuur van de VRU het advies van de ontwikkel- en beleidsgroep crisiscommunicatie geaccordeerd binnen Bevolkinsgzorg 3.0. Uitgangspunt voor crisiscommunicatie is dat het een eigenstandig proces wordt onder regie van Bevolkingszorg. Inmiddels zijn taakkaarten en functieprofielen uitgewerkt en wordt een en ander begin 2025 in een nieuw Handboek Bevolkingszorg verwerkt.

Netwerkmanagement
Netwerkmanagement neemt een steeds belangrijkere rol in het verbinden van (vitale) partners met de veiligheidsregio op strategisch en tactisch niveau. Door de veranderende aard en het toenemend aantal incidenten komen er meer partners in beeld waarmee samenwerking gezocht moet worden. Een voorbeeld hiervan zijn de maatschappelijke partners die nodig zijn bij de veerkracht en weerbaarheid van onze samenleving. De frontoffice vanuit de afdeling partners maakt het voor externe partners ook eenvoudiger om in contact te komen en te blijven met de veiligheidsregio en haar aangesloten partners.

VRU-support
Ook in 2024 heeft de crisisorganisatie VRU-support de provincie Utrecht en gemeenten ondersteund met de taken rondom de opvang van Oekraïense ontheemden. We zorgden voor actuele data rondom de beschikbare opvangplekken en we plaatsten de ontheemden vanuit de HUB en gemeenten door naar opvangplekken in het land. De HUB is vanwege het moeilijk kunnen doorplaatsen van vluchtelingen in verband met een tekort aan plekken in het land gesloten en staat tot 1 maart 2025 op waakvlamconstructie.

In 2024 hebben we met onze uitvoeringsorganisatie VRU-support gemeenten en COA ondersteund bij het openen en exploiteren van asiellocaties in de gemeenten Stichtse Vecht, Woerden, Nieuwegein, Utrecht en Veenendaal.

Vanaf 1 januari 2024 is de uitvoeringsorganisatie Huisvesting Evacuees, in opdracht van het kerndepartement van het ministerie van Binnenlandse zaken en Koninkrijksrelaties, bij de VRU ondergebracht. Aanvankelijk als pilot en vanaf 1 juli is de samenwerking structureel ingeregeld. Met deze uitvoeringsorganisatie vangt de VRU bij evacuaties en/of repatriëringen tijdelijk mensen op indien zij in Nederland niet zelfredzaam zijn. In 2024 betroffen dit vluchtelingen uit Gaza en Libanon.

Alle taken worden gefinancierd door het Rijk.

<u>GHOR</u>
Beleid en bestuur
Door middel van een uitgebreid inwerkprogramma hebben we de DPG kennis laten maken met het GHOR team, onze (wettelijke) taken en hoe we daar invulling aan geven. Door middel van vele kennismakingsgesprekken is de DPG binnen de VRU en het externe netwerk geïntroduceerd. Dankzij het invullen van diverse vacatures is het GHOR team sinds Q4 2024 weer op volle sterkte.

Netwerkcoördinatie
Dit jaar hebben we gewerkt aan het ontwikkelen van een methode voor het verkrijgen van inzicht in de mate van preparatie van niet-acute zorgpartners. Een nulmeting bij Verpleeghuizen, Verzorgingshuizen en Thuiszorgorganisaties (VVT-instellingen) is voorbereid en de technische ontwikkeling van de bijbehorende meettool is opgestart. De nulmeting kan in 2025 plaatsvinden. We hebben een website voor niet-acute zorgpartners gelanceerd, met ondersteunende informatie en producten op het gebied van preparatie. We zijn aangesloten bij de relevante bovenregionale gremia. Op thema onderhouden we contact met de GHOR bureaus in onze buurregio's.

Met de acute zorgpartners hebben we hun mate van preparatie in kaart gebracht. Alle partners hebben hun crisisplannen aangeleverd. Met alle individuele zorgaanbieders hebben evaluatiegesprekken plaatsgevonden waarin de crisisplannen en onze aanbevelingen inhoudelijk zijn besproken. In de ketenrapportage wordt een overkoepelende analyse beschreven. Deze wordt in 2025 aan het Regionaal Overleg Acute Zorg (ROAZ) aangeboden.

Ook hebben we stappen gezet in het versterken van de samenwerking met het Netwerk Acute Zorg Midden Nederland (NAZMN).

Planvorming en informatiemanagement
In het kader van risico- en crisisbeheersing is informatie-uitwisseling met relevante zorginstellingen vanuit GHOR perspectief onmisbaar. Met betrekking tot het veiligheidsbeeld en het operationele beeld hebben we met de GGDrU onderzocht welke informatie kan worden uitgewisseld en welke afspraken hiervoor nodig zijn. Dit wordt in 2025 verder geoperationaliseerd en verbreed met afspraken met de deelnemende partijen in het NAZMN.

Risicobeheersing GHOR
Binnen de VRU hebben we de advisering omtrent de omgevingswet ingebed in onze werkzaamheden. We hebben ingezet op bewustwording bij andere VRU afdelingen en gemeenten om de GHOR te raadplegen bij omgevingsveiligheidsvraagstukken met een gezondheidsaspect. Dit op basis van de omgevingswet.

Doorontwikkelen en consolideren Vakbekwaamheid
We zijn gestart met doorontwikkeling van GHOR vakbekwaamheid, zowel intern al extern. Door vertrek van een specialist vakbekwaamheid heeft deze activiteit grotendeels stilgelegen. Met de komst van nieuwe medewerkers zal dit in 2025 weer worden opgepakt. Ondanks deze onderbezetting is de jaarplanning 2024 volgens plan uitgevoerd.

Doorontwikkelen/verder professionaliseren piketorganisatie
We hebben een wekelijkse piketbriefing ingesteld met als doelstelling ‘zien met wie je dienst hebt’ en ‘starten vanuit dezelfde informatiepositie’. Dit wordt positief ontvangen en is geborgd in de reguliere werkwijze. We zijn aangehaakt bij het programma versterking crisisbeheersing. We hebben bijgedragen aan de inrichting van het OKT-p, onder andere door het ontwikkelen van taak- en procesafspraken voor de kolomvertegenwoordiger GHOR. Daarnaast hebben we gewerkt aan nieuwe afspraken over het proces van aanstelling piketfunctionarissen GHOR, met betrekking tot werkzaamheden, verantwoordelijkheden en resultaten. Dit proces loopt ook in 2025 nog door.

4.3 Productie-indicatoren Crisisbeheersing en GHOR

We sturen en verantwoorden op zowel de feitelijke productiecijfers als op kwalitatieve prestaties. Hieronder een overzicht van de voor dit programmaonderdeel relevante criteria.

Tabel 9 Crisisbeheersing en GHOR

Nr.	Productie-indicator	Realisatie 2023	Actualisatie 2024	Realisatie 2024
1	**Planvorming actueel en vastgesteld:**			
	Incidentbestrijdingsplannen (elke 4 jaar)	75%	100%	90%
	Rampbestrijdingsplannen (elke 3 jaar)	100%	100%	100%
2	**Bezetting piketgroepen:**			
	Hoofdstructuur (norm: ≥5)	100%	100%	95%
	Bevolkingszorg (norm: ≥5)	*	100%	**
	GHOR (norm: ≥5)	*	100%	95%
3	**Gediplomeerd voor functies waarvoor dat verplicht is:**			
	Initiële opleiding is afgesloten met een examen (multi)	100%	100%	100%
	Initiële opleiding is afgesloten met een examen (GHOR)		100%	100%
4	**Piketorganisatie is initieel en structureel aantoonbaar vakbekwaam:**			
	Verplichte trainingen daadwerkelijk gevolgd:			
	Hoofdstructuur	83%	90%	90%
	Bevolkingszorg	n.b.	90%	**
	GHOR	n.b.	90%	90%
5	**Inzicht in aantal (multidisciplinaire) inzetten:**			
	GRIP (aantal)			10
	Kortdurend, < 1 week (aantal)	6	10	10
	Langdurend, > 1 week (aantal)	1	1	1
	Inzetten OvDG (aantal)	1.165	1.000	1.271
	Inzetten HINGZ (aantal)	23	24	22
	Inzetten ACGZ (aantal)	22	24	27
6	**Inzicht in aantal evaluaties (aantal)**			12
	Het aantal platformoverleggen met crisispartners	7	11	13
7	**Meldkamer**			
	Multidiciplinair beeld is binnen 5 minuten beschikbaar	1	1	100%

* het percentage is onbekend

** het is al jaren een uitdaging gebleken, per januari 2025 wordt uitvoering gegeven aan bevolkingszorg 3.0

4.4 Gerealiseerde baten en lasten

Tabel 10 Baten en lasten Crisisbeheersing en GHOR

Bedragen x € 1.000 Crisisbeheersing en GHOR	Actualisatie 2024	Realisatie 2024	Afw. Real. en act.
Totaal lasten	35.477	33.535	1.942
Totaal baten	29.468	28.453	-1.015
Saldo van baten en lasten	**-6.009**	**-5.082**	**927**
Toevoeging aan reserves	1.237	368	868
Onttrekking van reserves	430	110	-320
Gerealiseerd resultaat	**-6.816**	**-5.341**	**1.475**

5 Meldkamer Midden-Nederland

5.1 Wat wilden we bereiken?

Vanaf 3 juni 2025 is er één meldkamer Midden-Nederland in Hilversum waarin de meldkamerfuncties brandweer, politie, ambulancedienst en de calamiteitencoördinator samenwerken. Deze verplichte ontwikkeling volgt uit de Wet veiligheidsregio's en de Wijzigingswet meldkamers. Dit betekent dat de meldkamers van de Veiligheidsregio's Utrecht, Gooi en Vechtstreek en Flevoland worden samengevoegd. Door de krachten te bundelen, wordt een centrale meldkamer gecreëerd die 24/7 beschikbaar is voor het aannemen van hulpverzoeken en het snel en adequaat inzetten van hulpverleners. Zowel monodisciplinair, als multidisciplinair in de samenwerking tussen disciplines.

5.2 Wat hebben we ervoor gedaan?

Op dit moment bereidt de VRU samen met de andere twee veiligheidsregio's de organisatorische samenvoeging voor. De afgelopen periode zijn er afspraken gemaakt over de organisatorische plek van de medewerkers, de inrichting en de ondersteuning en wordt er gewerkt aan overeenkomsten voor de samenwerking en geharmoniseerde werkprocessen. Besluitvorming volgt begin 2025. In het afgelopen jaar zijn meldkamerprocedures zoveel mogelijk geharmoniseerd en de bestaande locaties aangesloten op de landelijke IV- en ICT-meldkamerinfrastructuur, om de continuïteit van de meldkamers te verbeteren en de 24/7 beschikbaarheid te kunnen waarborgen.

5.3 Gerealiseerde baten en lasten

Tabel 11 Baten en lasten Meldkamer Midden-Nederland

Bedragen x € 1.000 Meldkamer Midden-Nederland	Actualisatie 2024	Realisatie 2024	Afw. Real. en act.
Totaal lasten	655	404	251
Totaal baten	368	178	-190
Saldo van baten en lasten	**-287**	**-225**	**61**
Toevoeging aan reserves	-	-	-
Onttrekking van reserves	287	225	-61
Gerealiseerd resultaat	-	-	**-0**

6 Algemeen

Ondersteuning organisatie en algemene dekkingsmiddelen

6.1 Algemene kosten en dekkingsmiddelen

Tabel 12 Algemene kosten en dekkingsmiddelen

Bedragen x € 1.000	Overzicht algemene dekkingsmiddelen		
	Begroting 2024	Realisatie 2024	Afw. Real. En act.
Bijdragen en vergoedingen	102.716	102.643	-73
Rijksbijdrage	23.410	23.367	-43
Overige baten	21.775	23.834	2.060
Totaal	**147.901**	**149.844**	**1.943**

6.2 Overhead

In de berekening van de overhead zijn de volgende uitgangspunten gehanteerd:

1) De organisatieonderdelen bedrijfsvoering en concerndirectie & staf zijn in principe overhead, met uitzondering van:
   a) De centrale personeelsbudgetten die hieronder zijn opgenomen (deze worden op basis van formatie verdeeld over de taakvelden);
   b) De lasten van het FLO-overgangsrecht;
   c) Kosten met betrekking tot de brandweerposten;
   d) Bijdrage aan het NIPV en WVSV;
   e) Kosten van bestuursondersteuning.
2) Overheadkosten in de primaire processen zijn:
   a) Directeuren en afdelingshoofden: 100%
   b) Managementondersteuning: 100%

Tabel 13 Kosten overhead

Bedragen in € 1.000 Overhead	Actualisatie 2024	Realisatie 2024	Afw. Real. en act.
Personeelskosten	24.921	23.315	1.606
Gebouwkosten	1.341	1.474	-133
Kantoorkosten	3.617	3.524	93
Overige kosten	964	768	196
Overige baten	-234	-295	60
Mutaties in reserve	-617	-251	-367
Totaal overhead:	**29.992**	**28.535**	**1.456**
% overhead	**19,7%**	**19,5%**	**-0,2%**

6.3 Onvoorzien

De begroting van de VRU bevat geen post onvoorzien.

6.4 Gerealiseerde baten en lasten

Tabel 14 Baten en lasten Algemeen inclusief Overhead

Bedragen x € 1.000 Algemeen	Actualisatie 2024	Realisatie 2024	Afw. Real. en act.
Totaal lasten	41.652	29.313	12.339
Totaal baten	116.443	112.804	-3.638
Saldo van baten en lasten	**75.426**	**83.492**	**8.701**
Toevoeging aan reserves	1.029	1.029	-
Onttrekking van reserves	1.646	1.280	-367
Gerealiseerd resultaat	**76.043**	**83.742**	**8.334**

Paragrafen

Dit hoofdstuk bevat de paragrafen die in het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) zijn voorgeschreven, met uitzondering van de paragrafen ‘Lokale heffingen’ en ‘Grondbeleid’, die niet van toepassing zijn op onze organisatie. De onderstaande paragrafen worden behandeld:

- Weerstandsvermogen en risicobeheersing
- Onderhoud kapitaalgoederen
- Financiering
- Bedrijfsvoering
- Openbaarheid
- Verbonden partijen

7 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Het weerstandsvermogen kan worden omschreven als de mate waarin de organisatie in staat is om omvangrijke financiële tegenvaller op te vangen, zonder dat het beleid behoeft te worden aangepast. Risicobeheersing is erop gericht om de schadelijke gevolgen van risico's zo veel mogelijk te voorkomen of te beperken.

7.1 Weerstandscapaciteit

De bedrijfsvoeringreserve laat de weerstandscapaciteit van de VRU zien. Binnen deze capaciteit kunnen de risico's (mogelijke toekomstige financiële tegenvallers) worden opgevangen.

Op basis van de risico-inventarisatie (zie paragraaf 7.2) bedraagt de benodigde weerstandscapaciteit voor 2024 € 2,6 miljoen. Onze beschikbare weerstandscapaciteit is € 1,4 miljoen. Daarmee is de verhouding (beschikbaar/benodigd) kleiner dan 1 (0,5).

Tabel 15 Weerstandscapaciteit

Bedragen in € 1.000

Weerstandscapacteit	2024
Bedrijfsvoeringsreserve	1.409
Totaal	**1.409**

7.2 Benodigde weerstandscapaciteit

In de volgende tabel zijn de belangrijkste financiële risico's weergegeven, voor zover bekend ten tijde van het opstellen van de jaarstukken. Daarbij is een analyse gemaakt van de omvang en de kans dat het risico zich voordoet. De risico's worden vervolgens nader toegelicht.

Tabel 16 Benodigde weerstandscapaciteit

Bedragen in € 1.000

Benodigde weerstandscapaciteit	Effect	Kans	Bedrag risico
- Omgevingswet	200-500	50%	175
- Vrijwilligheid brandweerpersoneel	3.084	25%	771
- Overeenkomsten van opdracht voor eigen personeel (OVO's)	560	50%	280
- Rijksbijdrage (BDuR)	1.490	75%	718
- CAO Regeling voor Vervroegd Uittreden (RVU)	100	50%	50
- Overige (onvoorziene) exploitatierisico's			615
Totaal			**2.609**

Deze ontwikkelingen tonen aan dat het huidige weerstandsvermogen van € 1,4 miljoen ontoereikend is om de risico's volledig af te dekken. Om het weerstandsvermogen op het gewenste niveau te brengen, is een storting van € 1,23 miljoen noodzakelijk. Bij de resultaatbestemming over 2024 wordt voorgesteld om dit bedrag in de algemene reserve te storten, zodat de weerstandscapaciteit weer op niveau is in lijn met de voorschriften van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV).

7.2.1 Omgevingswet

Omschrijving risico
De Omgevingswet is per 1 januari 2024 ingevoerd. Het Rijk en de bestuurlijke partners hebben afspraken gemaakt over het monitoren en evalueren van de financiële gevolgen van de stelselherziening Omgevingsrecht. De inzet is dat de wet budgetneutraal wordt ingevoerd, waarbij de minister heeft afgesproken op zoek te gaan naar oplossingen als uit de financiële evaluatie blijkt dat de invoeringskosten substantieel hoger zijn dan eerder voorzien. Om de financiële gevolgen na invoering van de Omgevingswet en de Wet kwaliteitsborging bouwen (Wkb) te kunnen volgen heeft onderzoeksbureau Cebeon een landelijk monitoringsmodel ontwikkeld. In 2020 heeft Cebeon in opdracht van het NIPV al onderzoek gedaan naar de verwachte structurele meerkosten voor veiligheidsregio's als gevolg van de stelselherziening Omgevingsrecht. Deze stelselherziening omvat zowel de Omgevingswet als de Wkb. De veiligheidsregio's hebben geen extra middelen gekregen vanuit de rijksoverheid voor de structurele gevolgen van de stelselherziening.

Toelichting effect en kans
De structurele kosten voor de VRU worden geschat op € 0,2 tot 0,5 miljoen. Deze kosten hebben met name betrekking op personeelskosten. Enerzijds door een nieuw type advies over de omgevingsvisie, -plannen en programma's (kerninstrumenten). Anderzijds zullen de kosten per advies stijgen, door toename van de tijdsbesteding aan meer complexe aanvragen en processen en doordat het benodigde kennisniveau (en daarmee de inschaling) van de medewerkers omhoog moet om deze complexe aanvragen te behandelen. De kans dat dit risico zich voordoet in 2025 is ingeschat op gemiddeld (50%). Uitgangspunt blijft dat de (structurele) meerkosten worden vergoed door het Rijk. De dekking van de incidentele kosten als gevolg van de invoering van de omgevingswet wordt gezocht binnen de kaders van de begroting van de VRU met mogelijk de inzet van de ontwikkel- en egalisatiereserve. De incidentele kosten maken derhalve geen deel uit van de risicoparagraaf.

7.2.2 Vrijwilligheid brandweerpersoneel

Omschrijving risico
Het huidige brandweerstelsel is gebaseerd op een combinatie van vrijwillige en beroepsbrandweer, waarbij alle brandweermensen dezelfde taak- en opleidingsvereisten hebben. Vooral de kazernering en consignatie van vrijwilligers blijken echter strijdig met de Europese wetgeving (deeltijdrichtlijn). Volgens juridische experts ontstaat er een 'verplichtend karakter' wanneer vrijwilligers tegen een vergoeding in een gepland rooster werken (kazernering) of beschikbaar zijn (consignatie), waardoor ze aanspraak kunnen maken op dezelfde rechten als werknemers in loondienst. Dit omvat onder meer dezelfde uurlonen, pensioenopbouw en vakantiedagen.

Binnen onze regio wordt op een aantal plaatsen gewerkt met roosters, piketten en kazernering van vrijwilligers. In 2022 heeft een inventarisatie plaatsgevonden om de omvang voor de VRU in kaart te brengen. Dit leverde het volgende beeld op:
• 141 gekazerneerde vrijwilligers.
• 441 geconsigneerde vrijwilligers en 43 vrijwillige piketfunctionarissen.

Er vindt op landelijk niveau overleg plaats over een implementatieplan en de voorwaarden voor invoering, inclusief mogelijke aanpassing van de arbeidstijdenwetgeving en aanvullende financiële middelen.

Kazernering vrijwilligers
Bij kazernering verblijven vrijwilligers tijdens een ingeroosterde dienst op een brandweerpost. Dit kunnen zij doen naast hun reguliere vrijwillige taken. Voor deze gekazerneerde diensten ontvangen zij een vergoeding op basis van hun vrijwilligersaanstelling. In Zeist, bijvoorbeeld, worden vrijwilligers gekazerneerd in de avond en nacht. Als dit door Europese regelgeving zou 16 moeten worden omgezet naar een 24-uursdienst, bedragen de meerkosten naar verwachting € 3,1 miljoen per jaar.
Naast de kazernering in Zeist kunnen vrijwilligers ook via een poolregeling 24-uursdiensten draaien op beroepsposten. Dit vult roostertekorten aan en voorkomt inhuur of het buiten dienst zetten van voertuigen op beroepsposten.

Consignatie vrijwilligers
Bij consignatie ontvangt een vrijwilliger een vergoeding om beschikbaar te zijn voor uitrukken, met een rooster dat opkomst garandeert. De huidige kosten voor deze beschikbaarheidsvergoedingen bedragen circa € 1,5 miljoen per jaar.

Als dit in de vorm van een parttime aanstelling zou worden georganiseerd, zouden de kosten naar schatting vier keer hoger uitvallen, van € 1,5 naar € 6 miljoen. Met het wegvallen van de huidige vergoedingen (€ 1,5 miljoen) zouden de meerkosten circa € 4,5 miljoen per jaar bedragen. Dit bedrag is indicatief en afhankelijk van de precieze organisatievorm en de keuze om wel of niet te eisen dat de opkomst bij een vrijwilligerspost (op basis van vrije instroom) gegarandeerd is.

Vergoeding eventuele meerkosten door het Rijk
De VRU is van mening dat de huidige werkwijze moet worden voortgezet totdat er landelijk besluitvorming plaatsvindt over de bouwsteen ‘verplichtend karakter’ en de financiering hiervan door het Rijk. Omdat het Rijk verantwoordelijk is voor het brandweer- en crisisbeheerstelsel, zouden wijzigingen hierin ook door het Rijk gefinancierd moeten worden.

Toelichting effect en kans
Ondertussen blijft het risico bestaan dat op grond van de Europese regelgeving aanspraak wordt gemaakt op de deeltijdrichtlijn. De omvang van het risico wordt ingeschat op € 3,1 miljoen per jaar (meerkosten omzetting naar 24-uursdienst).

7.2.3 Overeenkomsten van opdracht voor eigen personeel (OVO’s)

Omschrijving risico
Een deel van de instructiewerkzaamheden wordt op basis van een overeenkomst van opdracht (OvO) uitgevoerd. Ditzelfde geldt voor een beperkt aantal andere taken. De OvO’s worden meestal verstrekt aan VRU-medewerkers, die deze werkzaamheden vervullen naast hun reguliere werkzaamheden. Gelet op de aard en de omstandigheden van de werkzaamheden bestaat het risico dat er - ondanks de toepassing van de modelovereenkomst (inhuur) - feitelijke sprake is van een (fictieve) dienstbetrekking. Dit kan arbeidsvoorwaardelijke en fiscale consequenties hebben.

Uitgevoerde beoordelingen (beoordeling arbeidsrelatie externe inhuur) voor de instructiewerkzaamheden wijzen op een (fictieve) dienstbetrekking. Dit geldt in het bijzonder voor OvO's die worden verstrekt aan eigen personeel. Mede om die reden is in 2021 en 2022 geprobeerd om de OvO's voor eigen medewerkers af te bouwen. Er is onderzocht of er een wijze van verloning mogelijk is die past binnen de fiscale kaders, onze budgettaire ruimte en de arbeidsjuridische context. Helaas blijkt geen van de onderzochte mogelijkheden in de praktijk te matchen met het bijzondere karakter die onze vakbekwaamheid en daarmee uiteindelijk onze repressieve paraatheid vraagt. De werkwijze met OvO's wordt ook gehanteerd bij andere veiligheidsregio's. In dit licht is besloten om te werken naar een landelijke oplossing die aansluit op de ophanden zijnde ontwikkelingen in het landelijke brandweeronderwijs en de uitkomsten van de onderzoeken rond de mogelijke impact van de zaken rond het verplichtend karakter (vrijwilligheid). In de tussentijd blijft het nodig om een deel van de werkzaamheden op basis van een OvO door eigen medewerkers te laten verrichten, waarmee de arbeidsvoorwaardelijke en fiscale risico's blijven bestaan.

Toelichting effect en kans
Voor het berekenen van de extra werkgeverslasten zoals loonheffing en aanvullende werkgeverslasten is een opslagpercentage van ruim 50% toegepast op het budget dat nu nodig is voor de instructiewerkzaamheden die op basis van een overeenkomst van opdracht worden uitgevoerd. Tot op heden was het fiscale risico beperkt door het zogenaamde handhavingsmoratorium op de van de Wet deregulering beoordeling arbeidsrelaties (DBA). Het kabinet heeft echter op 6 september 2024 in een brief aan de Eerste - en Tweede Kamer aangekondigd dat het handhavingsmoratorium per 1 januari 2025 wordt afgeschaft. Dit betekent dat de Belastingdienst vanaf die datum zal gaan handhaven op schijnzelfstandigheid en weer met terugwerkende kracht correctieverplichtingen, naheffingsaanslagen en boetes kan opleggen. De kans dat dit risico zich voordoet in 2025 is nu ingeschat op 50%.

7.2.4 Rijksbijdrage (BDuR)

Omschrijving risico
In het Hoofdlijnenakkoord van het nieuwe kabinet is afgesproken dat per 2026 een groot deel van de specifieke uitkeringen wordt overgeheveld naar het gemeentefonds, waarbij een korting van 10% wordt toegepast. De rijksbijdrage (Brede Doeluitkering Rampenbestrijding, BDuR) is daar – per abuis – ook onder geschaard. Hiermee zou een einde komen aan de hybride financiering van de veiligheidsregio's (gemeenten en rijk). Het idee achter de korting is dat een besparing kan worden gerealiseerd op de verantwoordingslast. Bij de rijksbijdrage is dit nagenoeg niet aan de orde, omdat dit bedrag in één keer als ontvangst wordt verantwoord via de 'Single information Single audit (SiSa)'-systematiek, waardoor de verantwoordingslasten minimaal zijn.

De voorzitter van het Veiligheidsberaad heeft in juli jl. een brief over de BDuR-problematiek gestuurd naar de minister van Justitie en Veiligheid. In augustus heeft een gesprek plaatsgevonden tussen minister Van Weel, staatssecretaris Coenradie en vertegenwoordigers van het veiligheidsberaad. De minister heeft in dit gesprek bevestigd dat de afschaffing van de BDuR als specifieke regeling een onbedoeld effect is van het hoofdlijnenakkoord. De minister heeft toegezegd zich te zullen inzetten voor een oplossing. Door het Veiligheidsberaad is in oktober een brief gestuurd naar de Tweede kamer om aandacht te vragen voor dit onderwerp. Inmiddels heeft het kabinet besloten dat de BDuR blijft bestaan als specifieke uitkering en daarmee niet wordt overgeheveld naar het gemeentefonds. De korting van 10% is nog niet van de baan. De inzet van het ministerie van Justitie en Veiligheid (JenV) is

om in de voorjaarsnota 2025 duidelijkheid te geven hoe dit zal gaan uitwerken. Voor nu staat de korting vanaf 2026 verwerkt in de JenV.

De BDuR voor de VRU in 2026 is begroot op € 14,9 miljoen. Dit is inclusief de verhoging van de rijksbijdrage voor de versterking van de crisisbeheersing. De omvang van het eventuele effect/risico voor de VRU is nu gebaseerd op de korting van 10% die het Rijk heeft ingeboekt per 2026. De voordelige bijstelling als gevolg van de loon- en prijsbijstelling van de BDuR voor 2025 (€ 0,4 miljoen) is incidenteel verwerkt. Dit betekent dat wij het structureel voordeel van de loonen prijsbijstelling met ingang van 2026 nog kunnen inzetten voor afdekking van het risico van de korting van 10% op de BDuR. Hiermee resteert een risico van € 0,7 miljoen.

Toelichting effect en kans
Vooralsnog wordt het mogelijke effect ingeschat op 10% (aangekondigde efficiencykorting) van de rijksbijdrage, waarbij sprake is van een hoog risico. Bij het opstellen van de ontwerpbegroting 2026 wordt dit risico opnieuw beoordeeld op basis van volgende berichtgeving en besluitvorming door het Rijk.

7.2.5 CAO Regeling Vervroegd Uittreden

Omschrijving risico
In de huidige CAO is een tijdelijke regeling voor vervroegd uittreden (RVU) opgenomen. Medewerkers die voor 1 januari 2029 de AOW-gerechtigde leeftijd hebben bereikt, kunnen op basis van deze regeling eerder met pensioen te gaan. De VRU keert vervolgens een maandelijks bedrag uit totdat de medewerker de AOW-leeftijd heeft bereikt. Het financieel effect van de tijdelijke Regeling voor Vervroegd Uittreden (RVU) is persoonsgebonden en daarmee maatwerk. Dit betekent dat we hiervoor geen budget in de begroting 2025 hebben opgenomen. Bij de jaarafsluiting wordt bepaald welk bedrag in de RVU-voorziening moet zijn opgenomen om aan de betalingsverplichting te kunnen voldoen. De afspraak over deelname aan de RVU wordt, op basis van deze tijdelijke regeling, uiterlijk op 31 december 2025 vastgelegd..

Toelichting effect en kans
Voor 2025 is een inschatting gemaakt van het bedrag dat nodig is voor medewerkers die gebruik kunnen maken van deze regeling. De kans dat dit risico zich voordoet in 2025 is ingeschat op gemiddeld (50%). Bij het opstellen van de jaarrekening 2024 en geactualiseerde begroting 2025 wordt dit risico weer opnieuw beoordeeld en opgenomen in de risicoparagraaf.

7.2.6 Overige (onvoorzien) exploitatierisico’s

Omschrijving risico
De veiligheidsregio kan worden geconfronteerd met onvoorziene kosten binnen het begrotingsjaar als gevolg van exogene ontwikkelingen (zoals premiestijgingen, claims, kostenfluctuaties die samenhangen met incidenten en crises). In de begroting van de VRU zijn geen posten voor onvoorziene uitgaven opgenomen.

Toelichting effect en kans

Als dit risico zich voordoet, zal bijsturing plaatsvinden via de begroting. Het geraamde risico gaat ervan uit dat het maximaal een jaar duurt voordat de maatregelen zijn geëffectueerd. Het geraamde risico wordt ingeschat op 0,5% van de totale kosten (exclusief dotatie reserves).

7.3 Kengetallen

Volgens de richtlijnen van het BBV zijn hieronder vier van de zes verplichte kengetallen weergegeven. De overige twee voorgeschreven kengetallen (grondexploitatie en belastingcapaciteit) zijn niet van toepassing op onze organisatie. De wetgever wil met deze kengetallen inzicht hebben in de financiële weerbaarheid en wendbaarheid (de mate waarin bij een tegenvaller financieel kan worden bijgestuurd). De kengetallen geven aan over hoeveel financiële ruimte wij beschikken om structurele en incidentele lasten te dekken of op te vangen. De kengetallen dienen te worden beoordeeld in samenhang met elkaar en met de financiële positie.

Tabel 17 Kengetallen

Omschrijving kengetal	2023	2024
Netto schuldquote	28,6%	20,2%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	28,5%	20,2%
Solvabiliteitsratio	35,3%	34,4%
Structurele exploitatieruimte	-0,5%	-0,5%

Toelichting kengetallen

Netto schuldquote:
Het quotiënt van totale schulden minus liquide middelen minus uitgeleende gelden en de totale baten

Solvabiliteitsratio:
Het quotiënt van eigen vermogen en balanstotaal

Structurele exploitatieruimte:
Het quotiënt van structurele baten minus structurele lasten en de totale baten

7.3.1 Netto schuldquote

Onze positie met betrekking tot de schuldquote is gunstig te noemen. De norm ligt tussen de 0-100%. Wij liggen hiermee ruimschoots onder het maximum van 100%. De daling van de schuldquote is veroorzaakt door een hogere stand van de liquide middelen.

7.3.2 Solvabiliteitsratio

Onze positie met betrekking tot de schuldquote is gunstig te noemen. De norm ligt tussen de 0-100%. Wij liggen hiermee ruimschoots onder het maximum van 100%. De daling van de schuldquote is veroorzaakt door een hogere stand van de liquide middelen.

7.3.3 Structurele exploitatieruimte

Alle middelen zijn structureel bestemd.

8 Onderhoud kapitaalgoederen

8.1 Activeren en afschrijven

Conform artikel 59 van het BBV activeren wij alle materiële vaste activa. Investeringen schrijven wij lineair af vanaf het jaar volgend op het investeringsjaar. Als uitgangspunt voor het activeren geldt dat dit plaatsvindt vanaf € 10.000 per object.

8.1.1 Investeringen in gebouwen

De VRU had ultimo 2024 drie brandweerkazernes in eigendom. De overige kazernes zijn in eigendom van de gemeenten. De kazernes worden om niet ter beschikking gesteld aan de VRU. Investeringen in gebouwen die in eigendom van de gemeenten zijn, komen in principe voor rekening van de betreffende gemeenten. Investeringen in gebouwen die eigendom zijn van de VRU, worden bij de VRU geactiveerd. De kapitaallasten worden doorbelast aan de gemeenten die de gebouwen aan de VRU hebben overgedragen, via het individueel gemeentelijk pluspakket.

8.1.2 Investeringen in overige kapitaalgoederen

Ten aanzien van de investeringen in overige kapitaalgoederen (inventaris en installaties, automatisering, vervoersmiddelen en materiaal) hanteert de VRU een meerjarig investeringsplan welke periodiek wordt geactualiseerd. In de begroting is een constant bedrag opgenomen voor kapitaallasten. De werkelijke kapitaallasten fluctueren. Tezamen met het meerjaren investeringsplan is daarom ook een egalisatiereserve kapitaallasten ingesteld om de verschillen tussen begrote en werkelijke kapitaallasten op te vangen. Meerjarig wordt gestuurd op een sluitende investeringsbegroting.

8.2 Onderhoud

8.2.1 Onderhoud gebouwen en installaties

Hoofdkantoor

Het hoofdkantoor van de VRU is gehuisvest in het provinciehuis. Het onderhoud voor deze locatie is onderdeel van de servicekosten die wij naast de huur aan de provincie Utrecht betalen.

Brandweerkazernes

De kosten voor het beheer en onderhoud van de brandweerkazernes zijn voor rekening en risico van de gemeenten.

8.2.2 Onderhoud materieel

Het onderhoud van materieel wordt grotendeels in eigen beheer door - uitgevoerd of uitbesteed via het VRU-organisatieonderdeel Bedrijf Preparatie Brandweer.

9 Financiering

Het wettelijke kader voor het financieringsbeleid is vastgelegd in de Wet financiering decentrale overheden (Wet Fido). Het treasury-beleid van de VRU ligt vast in het treasurystatuut VRU.

9.1 Kasgeldlimiet

Het kasgeldlimiet laat het maximumbedrag zien waarmee een gemeente of gemeenschappelijke regeling haar financiële bedrijfsvoering met kortlopende middelen (looptijd < 1 jaar) mag financieren. De norm bedraagt 8,2% van het begrotingstotaal aan lasten vóór bestemming van de reserves.

Ons netto overschot in 2024 bedroeg gemiddeld € 10 miljoen. Onderstaande tabel laat de berekening zien van de kasgeldlimiet in 2024 Daaruit blijkt dat de gemiddelde liquiditeitspositie over heel 2024 voldoet aan de norm.

Tabel 18 Kasgeldlimiet

Bedragen x € 1.000,-	Maand v/h kwartaal	Kw 1	Kw 2	Kw 3	Kw 4
(1) Vlottende (korte) schuld	maand 1	2.992	3.204	5.204	5.606
(1) Vlottende (korte) schuld	maand 2	2.021	3.168	5.599	7.277
(1) Vlottende (korte) schuld	maand 3	2.957	3.691	6.844	12.348
(2) Vlottende middelen	maand 1	17.795	22.753	25.339	31.074
(2) Vlottende middelen	maand 2	26.046	19.799	20.698	29.116
(2) Vlottende middelen	maand 3	25.337	19.229	18.195	37.208
(3) Netto vlottende schuld (+) of Overschot vlottende middelen (-) (1-2)					
	maand 1	-14.803	-19.549	-20.135	-25.468
	maand 2	-24.024	-16.631	-15.100	-21.839
	maand 3	-22.380	-15.538	-11.352	-24.860
(4) Gemiddelde netto vlottende schuld (+) of Gemiddeld overschot vlottende middelen (-)		-20.402	-17.240	-15.529	-24.055
(5) Kasgeldlimiet		12.460	12.460	12.460	12.460
(6a) Ruimte onder kasgeldlimiet (5>4)		32.863	29.700	27.989	36.516
(6b) Overschrijding van de kasgeldlimiet (4>5)		-	-	-	-
Berekening kasgeldlimiet					
(7) Begrotingstotaal		151.952	151.952	151.952	151.952
(8) Het bij ministeriële regeling vastgestelde percentage		8,2%	8,2%	8,2%	8,2%
(9) Kasgeldlimiet : 7 x 8 : 100		12.460	12.460	12.460	12.460

9.2 Renterisiconorm

De renterisiconorm heeft tot doel het renterisico bij herfinanciering te beperken. De jaarlijkse renteherzieningen en de verplichte aflossingen mogen niet méér bedragen dan 20% van het begrotingstotaal bij aanvang van het jaar.

Uit de volgende tabel blijkt dat is voldaan aan de renterisiconorm.

Tabel 19 Renterisiconorm

Bedragen in € 1.000		
Renterisiconorm	**2023**	**2024**
Omvang begroting	126.987	151.952
Renterisiconorm	20%	20%
Toets renterisiconorm	25.397	30.390
Renteherzieningen op leningen o/g	-	-
Betaalde aflossingen	2.973	3.973
Renterisico	**2.973**	**3.973**
Ruimte onder renterisiconorm	**22.424**	**26.417**

9.3 Renteschema

Tabel 20 Renteschema

Bedragen in € 1.000	**Begroting**	**Realisatie**
Renteschema	**2024**	**2024**
Totale rentelasten		
Rentebaten die zijn toe te rekenen aan investeringen in activa	1589	1.600
Saldo rentelasten en rentebaten	-375	**-225**
Doorbelaste rente projectfinanciering	1214	1.375
Totaal aan taakvelden toe te rekenen integrale rente	-57	**-57**
De aan taakverlden toegerekende rente (omslagrente)	1157	1.318
Aan taakvelden toegerekenen rente via omsalgrente	1350	**1.350**
Renterestultaat op taakveld Treasury	**193**	**32**

Het renteresultaat voor 2024 is 2,4%, deze ligt onder de norm van 25%.

9.4 EMU-saldo

Tabel 21 EMU-saldo

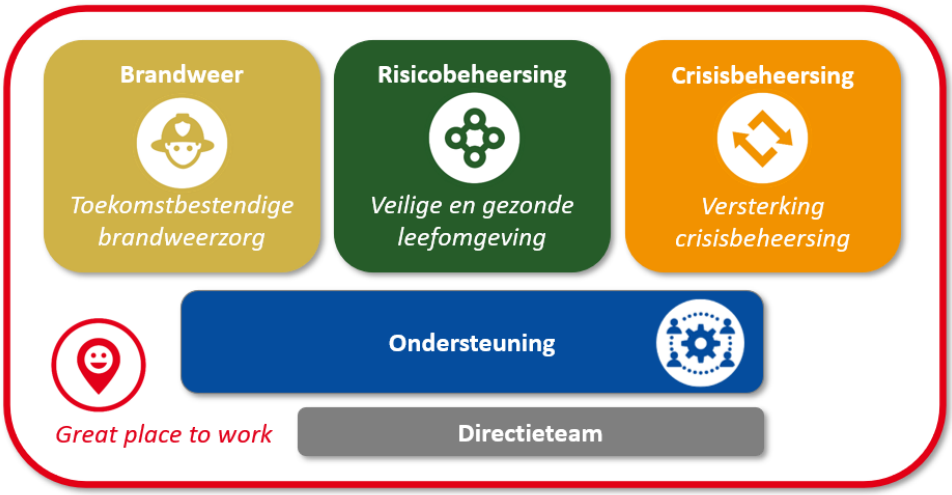
Bedragen in € 1.000	**Realisatie**	**Realisatie**
EMU-saldo	**2023**	**2024**
EMU-saldo	-8.901	7.516

10 Bedrijfsvoering

10.1 Personeel

10.1.1 Organisatiestructuur

Bij Veiligheidsregio Utrecht (VRU) werken mensen met een passie. Een passie om levens te redden, om incidenten te voorkomen en te bestrijden en om samen met burgers en partners de veiligheid en zelfredzaamheid in onze samenleving te vergroten.

Figuur 1 Organisatiestructuur

Onze organisatie is gericht op onze drie hoofdtaken: Brandweer, Risicobeheersing en Crisisbeheersing & Geneeskundige Hulpverleningsorganisatie in de Regio (GHOR). Deze onderdelen werken niet alleen onderling nauw samen, maar dat doen we ook met onze partners. Zo zetten we ons met bijna 2.500 betrokken collega's iedere dag in voor de veiligheid van alle 1,4 miljoen inwoners van de 26 gemeenten in onze regio. Samen dragen wij bij aan de veiligheid. Elke dag weer, steeds beter.

In het organisatiemodel zijn de vier thema's uit onze bestuursagenda duidelijk herkenbaar: Toekomstbestendige brandweerzorg, Veilige en gezonde leefomgeving, Versterking crisisbeheersing en bouwen aan een Great place to work. De rode lijn geeft aan dat we samen één organisatie zijn.

De onderdelen Bedrijfsvoering en Bestuur & Control zijn ondersteunend aan de drie hoofdtaken.

De directie van de VRU bestaat uit de algemeen directeur en drie leden die samen verantwoordelijk zijn voor de hele organisatie. Binnen het directieteam wordt gewerkt met een portefeuilleverdeling.

10.1.2 Formatie en bezetting

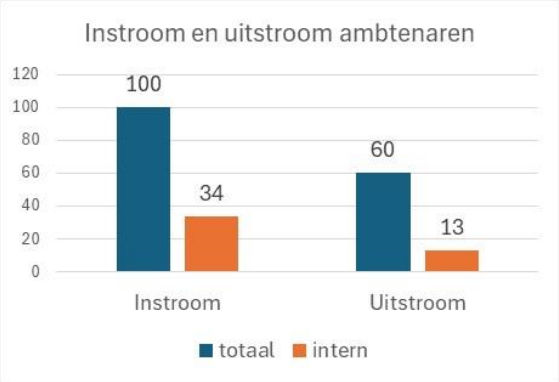
De formatie en bezetting (in fte) ultimo 2024 zijn als volgt:

Tabel 22 Formatie en bezetting

Organisatieonderdeel	Formatie per 31-12	Bezetting per 31-12	Verschil	Bezetting in %
Concerndirectie en stafafdeling	49,6	43,3	6,3	15%
Brandweerrepressie	285,0	270,1	14,9	6%
Bedrijf Preparatie Brandweer	119,6	118,4	1,2	1%
Risicobeheersing	112,8	100,9	11,9	12%
Crisisbeheersing	42,7	37,3	5,4	14%
GHOR	13,7	13,6	0,1	1%
Bedrijfsvoering	103,2	95,8	7,4	8%
Totaal	**726,6**	**679,4**	**47,2**	**7%**

Het verschil tussen formatie en bezetting betreft een momentopname. Ten opzichte van eind 2023 (10%) is het verschil tussen de formatie en bezetting kleiner geworden. De formatie is met 9 FTE gestegen.

10.1.3 Aantal medewerkers en diversiteit

Figuur 2 In- en uitstroom ambtenaren

Eind 2024 zijn er 719 ambtenaren in dienst. Dit zijn in totaal 36 meer dan eind 2023. Eén derde van de mensen die als ambtenaar zijn komen werken, zijn bij ons vrijwilliger, of waren stagiair of inhuur. Daarnaast blijven 13 uitgestroomde ambtenaren bij ons verbonden als vrijwilliger. Bij de VRU zijn twee recruiters aangetrokken om het werving- en selectieproces te begeleiden. De instroom van ambtenaren is gestegen van 42 in 2023 naar 100 in 2024.

10.1.4 Aantal vrijwilligers

Het aantal vrijwilligers dat werkzaam is voor de VRU is als volgt:

Tabel 23 Vrijwilligers

Jaar	Instroom	Uitstroom	Aantal per 31-12
2022	108	115	1.633
2023	144	90	1.687
2024	77	97	1.667

In 2024 is het aantal vrijwilligers afgenomen met 20 mensen, tot een totaal van 1.667.

In 2023 heeft de VRU een inhaalslag gemaakt na Covid om extra vrijwilligers te werven via aanstellingsdagen. Vrijwilligers uit de hele regio worden op één dag gekeurd, ondergaan een assessment en krijgen een pak aangemeten. In 2024 zijn er minder aanstellingsdagen, wat resulteert in een lagere instroom van vrijwilligers in vergelijking met 2022 en 2023. De uitstroom is vergelijkbaar met het langjarig gemiddelde van 100.

10.1.5 Jeugdbrandweer

Het gemiddeld aantal jeugdleden, jeugdleiders en hoofdjeugdleiders is gestegen van 403 naar 443. Er zijn 13 jeugdleden doorgestroomd naar de functie van aspirant manschap, dat is een stijging ten opzichte van 2023 (7 jeugdleden).

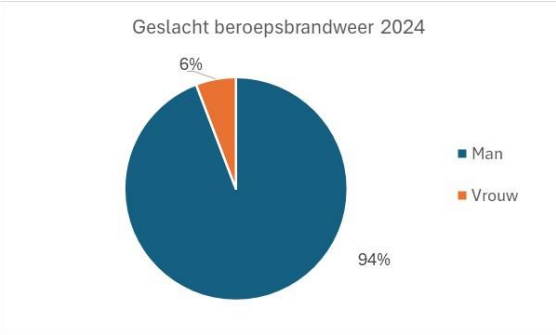
10.1.6 Wet banenafspraak

De VRU heeft voor 2024 de ambitie gesteld om 15 garantiebanen te realiseren. Ultimo 2024 zijn er 15,53 garantiebanen gerealiseerd. Vorig jaar had de VRU 12,7 garantiebanen en de ambitie is dit jaar gehaald. Eén garantiebaan is 25,5 uur per week, = 0,7 FTE.

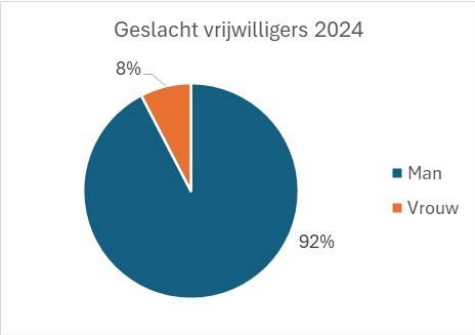
10.1.7 Diversiteit

Na ondertekening van het Charter Diversiteit in 2023 bij de SER Diversiteit in bedrijf is in 2024 in navolging hierop een plan van aanpak opgesteld en goedgekeurd door de SER. Hierin is opgenomen dat we blijven werken aan bewustwording bij leidinggevenden en medewerkers (door middel van inspiratiesessies en trainingen en regelmatig hierover te communiceren op intranet) en dat we ons blijven inspannen om garantiebanen voor de Wet banenafspraak te realiseren. Hiernaast streven we ernaar om de diversiteit van ons personeelsbestand te vergroten met 25% ten opzichte van de huidige situatie, waarbij we ons richten op geregistreerde diversiteitskenmerken, zoals:

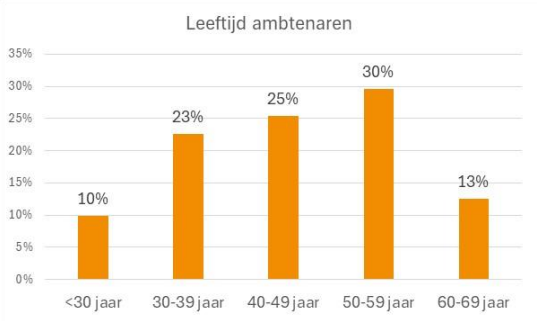
- Geslacht: percentage vrouwen bij de brandweer was in 2024 8% van de vrijwilligers, 6% beroeps (dat is een stijging ten opzichte van 2023: 7% van de vrijwilligers, 5% van de beroeps). We streven naar een percentage van 10% eind 2025.
- Leeftijd: percentage ambtenaren jonger dan 30 jaar was in 2024 10% (dat is een stijging ten opzichte van 2023: 8%). We streven naar een percentage van 12% eind 2025. De gemiddelde leeftijd van de ambtenaren is ten opzichte van 2023 onveranderd, 46 jaar. De gemiddelde leeftijd van de vrijwilligers is ten opzichte van 2023 ook onveranderd, 41 jaar.

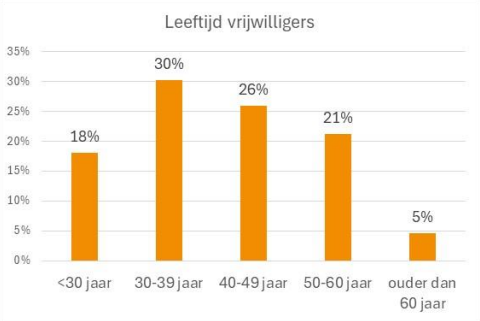
Figuur 3 Geslacht beroepsbrandweer

Figuur 4 Geslacht vrijwilligers

Figuur 5 Leeftijd ambtenaren

Figuur 6 Leeftijd vrijwilligers

We werken aan diversiteit naast het vergroten van de bewustwording, door te werken aan inclusiever werven (gebruik maken van inclusieve vacatureteksten en beeldmateriaal, plus inzet van meer diverse wervingskanalen), zodat iedereen zich uitgenodigd voelt om te solliciteren. Ook worden onze recruiters begeleid en getraind in het objectiveren van de selectie-interviews en beoordeling van de kandidaten vanuit Community of Practice (een intervisiegroep opgezet door het AWVN).

De samenwerking met JINC is voortgezet, omdat we graag ons steentje willen bijdragen aan het vergroten van de kansengelijkheid van jongeren in de regio Utrecht. Het afgelopen jaar zijn op verschillende locaties opnieuw bliksemstages georganiseerd. Collega's hebben sollicitatietrainingen verzorgd op VMBO-scholen, en we hebben wederom deelgenomen aan het project 'Baas van Morgen', waarin een VMBO-leerling voor één dag de baas van de VRU mocht zijn.

10.1.8 Verzuim

Het verzuimpercentage bij de VRU is in 2024 gestegen naar 5,71%, ten opzichte van 5,47% in 2023. Dit percentage ligt boven het streefcijfer van 5%.

De VRU heeft aandacht voor alle vormen van verzuim: kort, middellang en langdurig verzuim. Er is ook aandacht voor het voorkomen van verzuim, onder andere voor mentale weerbaarheid. Dit doen we via intranet en workshops. Daarbij bieden Steunpunt Brandweer en Arq-ivp begeleiding bij mentaal verzuim. Het aantal trajecten bij de bedrijfsarts (91) daalt ten opzichte van een eerdere periode (112), evenals het aantal werkgerelateerde klachten (van 24 naar 15 trajecten). Het verzuimpercentage van langdurig verzuim is desondanks gestegen van 4,07% naar 4,47%. We blijven actief en preventief ondersteuning bieden aan mensen in deze situatie. Komend jaar gaat de VRU ook meer aandacht hebben voor fysieke vitaliteit.

Tabel 24 Verzuim

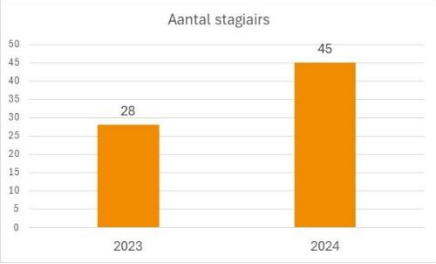
Verzuimpercentage	2021	2022	2023	2024
1 tot 8 dagen (kort)	0,36%	0,84%	0,59%	0,48%
8 tot 42 dagen (middelllang)	0,94%	0,99%	0,81%	0,77%
43 dagen en meer (lang)	4,72%	4,26%	4,07%	4,46%
Totaal	**6,02%**	**6,09%**	**5,47%**	**5,71%**

10.1.9 Stagairs

In 2025 willen we het stageproces van de VRU in kaart brengen. Als organisatie kunnen we veel leren van de frisse ideeën die studenten meenemen en daarnaast is het belangrijk om een rol te spelen in het onderwijs van toekomstige ambtenaren. Wellicht loopt een toekomstige collega momenteel wel stage bij de VRU op de afdeling.

Hiervoor zullen er twee stagiaires onderzoek doen naar het huidige stageproces en een advies uitbrengen over hoe wij als organisatie het beste ons beleid het beste kunnen vormgeven. Na de zomer gaan we met hun advies aan de slag. Daarnaast zullen we meekijken bij de GGDrU, die hier al meer ervaring mee heeft.

In 2024 is het aantal stagiaires gestegen van 28 in 2023 naar 45.

Figuur 7 Aantal stagiairs

10.1.10 Klussenbank

We stimuleren ontwikkeling en samenwerking van onze medewerkers door hen, via inzet op een klus of in een rol, de mogelijkheid te geven om nieuwe werkervaring op te doen. In 2024 zijn we gestart met de Klussenbank. Er zijn via het intranet 15 klussen geplaatst waarbij op alle klussen ook gereageerd is. Denk daarbij aan een host/interviewer voor het ontwikkelevent en een mede-organisator van de Iftar.

10.1.11 Geestelijke verzorging

De geestelijke verzorger is sinds 2021 een nieuwe functie binnen onze organisatie, met het oog op het versterken van de duurzame inzetbaarheid van medewerkers. De geestelijke verzorging richt zich op individuele begeleiding van medewerkers, de ondersteuning van groepen en teams in het versterken van de mentale veerkracht en een positieve cultuur, en het beleidsadvies voor leidinggevenden ten aanzien van het welzijn van medewerkers. De geestelijke verzorging biedt verder een vrijplaats waar medewerkers te allen tijde hun hart kunnen luchten en een luisterend

oor kunnen vinden. De geestelijke verzorging draagt zo bij aan de ‘Great place to work’ uit de bestuursagenda.

10.1.12 Melden van Onveilige Situaties en (bijna) Ongevallen (OSIO)

Het melden van incidenten onveilige situaties en (bijna) ongevallen is bedoeld om te leren van de situatie en de kwaliteit van de zorg te verbeteren. OSIO-meldingen geven inzicht in de risico’s voor de veiligheid, gezondheid en het welzijn van de VRU-medewerkers. Door de meldingen te analyseren kan er worden geleerd en kunnen maatregelen worden genomen om soortgelijke incidenten en situaties in de toekomst te voorkomen.

Door bovendien te kijken naar de meer fundamentele oorzaken (de oorzaak achter de oorzaak), kan de veiligheids- of arbozorg binnen de VRU naar een hoger niveau worden getild. Hierdoor kunnen andersoortige ongevallen, die dezelfde basisoorzaken hebben, worden voorkomen.

In het kalenderjaar 2024 zijn er 208 incidenten gemeld, waarvan:

- 103 ongevallen;
- 26 bijna ongevallen;
- 72 onveilige situaties;
- 3 meldingen agressie en geweld richting hulpverleners.

Het aantal incidenten op medewerkersniveau is ten opzichte van 2023 gestegen van 178 naar 208.

10.2 Inhuur

Het volgende overzicht is een weergave van de besteding per inhuurcategorie.

Tabel 25 Besteding per inhuurcategorie

Bedragen x € 1.000 Inhuur	Actualisatie 2024	Realisatie 2024	Afwijking
Inhuur reguliere werkzaamheden			
Vervanging i.v.m. ziekte	256	343	-87
Vervanging i.v.m. vacature	2.327	3.715	-1.388
Instructeurs	436	415	21
Subtotaal inhuur binnen formatie	**3.019**	**4.473**	**-1.454**
Inhuur additionele werkzaamheden			
Tijdelijke capaciteit voor projecten	20.490	19.415	1.075
Subtotaal inhuur bovenop de formatie	**20.490**	**19.415**	**1.075**
Totaal inhuur	**23.508**	**23.888**	**-379**

De hogere kosten voor inhuur reguliere werkzaamheden betreft voornamelijk ziektevervanging en de inhuur op een aantal moeilijk in te vullen vacatures.

10.3 Beleidsindicatoren

Tabel 26 Beleidsindicatoren

Naam indicator	Eenheid	Realisatie 2023	Actualisatie 2024	Realisatie 2024
Formatie	Fte per 1000 inwoners	0,52	0,51	0,52
Bezetting	Fte per 1000 inwoners	0,47	0,48	0,49
Apparaatskosten	Kosten per inwoner	€ 88,1	€ 104,7	€ 100,5
Externe inhuur	Kosten als % van totale loonsom	20%	26%	29%
Externe inhuur	Totale kosten inhuur externen	€ 14,9 mln	21,7	€ 14,9 mln
Overhead	% van de totale lasten	22%	21%	21%

Op basis van de CBS is voor de realisatie 2024 uitgegaan van 1.400.057 inwoners per 1 januari voor de provincie Utrecht.

Apparaatskosten zijn alle personele en materiële kosten die verbonden zijn aan het functioneren van de ambtelijke organisatie. Dit zijn in feite de totale lasten van de VRU minus de jaarlijkse bijdrage aan het WVSV.

De externe inhuur bestaat voor 9% uit reguliere inhuur. Het restant van 21% is gerelateerd aan externe inhuur voor de crisistaken, die volledig gedekt worden uit de bijdrage van externe partijen.

10.4 Duurzaamheid

In onze samenleving ligt een grote uitdaging op het gebied van duurzaamheid. In onze bestuursagenda VRU 2024-2027 committeren we ons aan de landelijke afspraken op het gebied van duurzaamheid. Dit doen we niet omdat het moet, maar omdat wij ons realiseren dat de klimaatverandering ook een directe impact heeft op de veiligheid in onze regio. In 2024 hebben we een aantal (aanzienlijke) stappen gezet op het gebied van duurzaamheid. We voldoen nu aan de wettelijke verplichtingen voor alternatieven voor wegwerpbekers en de registratie van woon-werkverkeer en zakelijk verkeer. Daarnaast hebben we ons gericht op datasturing door onze CO2-voetafdruk in kaart te brengen en deze gegevens toegankelijk te maken via een BI-dashboard. Onze medewerkers zijn geïnspireerd en betrokken door diverse communicatie- en trainingsinitiatieven, wat heeft geleid tot een grotere bewustwording en inzet voor duurzaamheid. We hebben ook vooruitgang geboekt in duurzaam inkopen van producten en zijn gestart met een pilot voor het gebruik van duurzame brandstoffen. Tot slot werken we nauw samen met gemeenten om duurzaamheid te integreren in (nieuw)bouwprojecten. Deze samenwerking zorgt ervoor dat steeds meer van onze bouwprojecten voldoen aan de huidige duurzaamheidsnormen, en ook bijdragen aan een duurzamere leefomgeving voor de toekomst.

10.5 Privacy

De VRU zet zich in om de fysieke veiligheid van burgers te beschermen. Onderdeel daarvan is het (beveiligen van het) verwerken van persoonsgegevens. De VRU verwerkt vooral persoonsgegevens van medewerkers (repressief en kantoorpersoneel), maar incidenteel ook van andere hulpverleners en burgers. De visie van de VRU ten aanzien van de bescherming van de privacy van deze betrokkenen concentreert zich op het toepassen van de (U)AVG, zowel de letterlijke

betekenis en toepassing, als de bedoeling daarvan. De VRU ontwikkelt zich voortdurend. Ook waar het de bescherming van persoonsgegevens betreft. Privacy is ingebed in de gehele organisatie. Verwerkingen die een hoog risico opleveren voor de bescherming van de persoonsgegevens van betrokkenen mogen alleen plaatsvinden als er een reglement is.

In 2024 zijn de gebruikelijke activiteiten ten aanzien van privacy uitgevoerd. Begin 2024 zijn de drie animaties over privacy uitgerold, vooral in januari tijdens de week van de privacy. Gedurende het jaar zijn deze specifiek met de brandweerposten gedeeld. Waar mogelijk wordt nog steeds naar deze animaties verwezen voor laagdrempelige uitleg over relevante onderwerpen voor brandweerpersoneel. Het viel op dat er diverse aanbestedingen hebben plaatsgevonden waarbij 'privacy' een substantieel onderwerp was, bijvoorbeeld bij de discussie over verwerkingsverantwoordelijkheid, en verwerkersovereenkomsten. Er zijn in 2024 17 datalekken gemeld, waarvan een aantal onecht bleek, en een aantal dubbel waren gemeld. Het totaal is minder dan het aantal dat in 2023 gemeld is. De oorzaak van dit verschil is niet duidelijk. Er zijn in 2024 verschillende verwerkersovereenkomsten afgesloten, en ook diverse DPIA's opgestart, hoewel deze in 2025 afgerond moeten worden.

10.6 Rechtmatigheid

10.6.1 Grondslagen van de rechtmatigheidsverantwoording

Algemene grondslagen voor de rechtmatigheidsverantwoording
De in de jaarrekening opgenomen rechtmatigheidsverantwoording is opgesteld op basis van de kaders zoals besloten in de financiële verordening en op basis van de kadernota rechtmatigheid van de Commissie BBV van november 2024. Dat betekent dat:

- De rechtmatigheidsverantwoording toeziet op de financiële rechtmatigheid van baten, lasten en balansmutaties;
- De financiële rechtmatigheid waaronder het voorwaardencriterium, het begrotingscriterium en het misbruik & oneigenlijk gebruik criterium omvat:
    - Voor het voorwaardencriterium bestaat de norm uit het normenkader zoals op 25 maart 2024 door het algemeen bestuur is vastgesteld;
    - Voor het begrotingscriterium geldt dat alle overschrijdingen van lasten en investeringskredieten onrechtmatig zijn, waarbij voor een aantal scenario's in de financiële verordening is beschreven wanneer deze overschrijdingen acceptabel zijn. Voor over- en onderscheidingen van baten, onderschrijdingen van lasten en onderschrijdingen van investeringskredieten geldt dat deze als onrechtmatig zijn aangemerkt indien ze niet tijdig aan het algemeen bestuur zijn gemeld.
    - Ten aanzien van het M&O criterium is binnen de Veiligheidsregio Utrecht vooralsnog geen nota M&O beleid opgesteld. Omdat alleen bij misbruik sprake is van een onrechtmatigheid zijn eventuele gevallen van misbruik (mits cumulatief met andere fouten of onduidelijkheden boven de verantwoordingsgrens) opgenomen in de rechtmatigheidsverantwoording.

De rechtmatigheidsverantwoording is opgesteld binnen de kaders van de kadernota rechtmatigheid 2024 van de Commissie BBV, alsmede onze eigen financiële verordening. Dit betekent dat:

- Een verantwoordingsgrens van 1% van de totale lasten van de Veiligheidsregio Utrecht inclusief de dotaties aan de reserves (zijnde € 1,47 miljoen) is gehanteerd waarboven cumulatieve fouten en onduidelijkheden in de rechtmatigheidsverantwoording worden opgenomen;
- Een rapporteringstolerantie van € 100.000 is gehanteerd waarboven fouten en onduidelijkheden in de paragraaf bedrijfsvoering worden opgenomen.

10.6.2 Rechtmatigheidsverantwoording

Begrotingscriterium
Voor de baten, lasten en reserves zijn onder- danwel overschrijdingen geconstateerd ultimo boekjaar. Deze zijn gedurende het jaar medegedeeld aan het Algemeen Bestuur en ten tijde van de jaarrekening gemeld. Volgens de financiële verordening dienen wij afwijkingen ten opzichte van de begroting tijdig te melden, zodat deze niet als onrechtmatig worden beschouwd. Melding tijdens de jaarrekening wordt in dit geval tevens gezien als tijdige melding. Derhalve zijn deze onder- en overschrijdingen van de baten en onderschrijding van de lasten niet onrechtmatig en worden deze niet weergegeven in de jaarrekening.

Voorwaardencriterium
In 2024 zijn geen fouten geconstateerd.

Misbruik en oneigenlijk gebruik
Misbruik is het opzettelijk niet, niet tijdig, onjuist of onvolledig verstrekken van gegevens met als doel ten onrechte overheidssubsidies of -uitkeringen te verkrijgen of niet dan wel een te laag bedrag aan heffingen aan de overheid te betalen.

Oneigenlijk gebruik is het door het aangaan van rechtshandelingen, al dan niet gecombineerd met feitelijke handelingen, verkrijgen van overheidsbijdragen of het niet dan wel tot een te laag bedrag betalen van heffingen aan de overheid.

De VRU kent geen subsidies of uitkeringen en doet ook geen heffingen. Hierdoor is vastgesteld dat binnen de VRU geen handelingen voorkomen die onder de M&O-criterium vallen.

11 Openbaarheid

Per 1 mei 2022 is de Wet open overheid in werking getreden. De Wet open overheid (hierna: Woo) is de opvolger van de Wet openbaarheid van bestuur (hierna: Wob). Waar de Wob voornamelijk zag op de openbaarmakingsplicht op verzoek, richt de Woo zich ook op de actieve openbaarmakingsplicht en de informatiehuishoudingsplicht. Naast dat informatie dus openbaar gemaakt moet worden als iemand erom vraagt, moet sommige informatie ook actief openbaar gemaakt worden en moeten we er voor zorgen dat informatie goed te vinden is.

Een van de verplichtingen die uit de Woo volgt, is dat bestuursorganen jaarlijks in de begroting aandacht besteden aan de beleidsvoornemens inzake de uitvoering van de Woo en in de verantwoording verslag doen van de uitvoering van de wet. Bestuursorganen gaan in de openbaarheidsparagraaf in op de beleidsvoornemens (c.q. behaalde resultaten) met betrekking tot de actieve en passieve openbaarmaking en de verbetering van de informatiehuishouding.

Passieve openbaarmaking (openbaarmaking op verzoek)
In 2023 is de taak van Woo-contactfunctionaris belegd. Deze contactpersoon kan vragen beantwoorden over de informatie die beschikbaar is en treedt met verzoekers in contact als het verzoek niet duidelijk of niet concreet genoeg is. In 2024 hebben we opnieuw aandacht besteed aan deze taak. De werkzaamheden zijn uitgewerkt in een protocol en de taak is opnieuw belegd zodat er op dit gebied een nauwe samenwerking is tussen juridische zaken en informatiebeheer.

Ook hebben we in 2024 onderzocht welke mogelijkheden er zijn om software te gebruiken die kan ondersteunen bij het anonimiseren van documenten. Dit onderzoek wordt momenteel afgerond.

In 2024 hebben we opnieuw verschillende verzoeken om informatie ontvangen. Als dit verzoeken waren op grond van de Woo, dan zijn deze verzoeken beoordeeld en is er een beslissing genomen. Vervolgens is het besluit met de stukken, soms gedeeltelijk, verstrekt en bekendgemaakt via de website.

Actieve openbaarmaking
In 2024 hebben we verdere stappen gezet ten aanzien van de actieve openbaarmaking. De zeventien categorieën van informatie die verplicht actief openbaar gemaakt moeten worden, worden stap voor stap ingevoerd. Wij zijn hiermee als organisatie op orde en voldoen aan de wettelijke verplichting. De informatie die we op dit moment actief openbaar moeten maken, stellen wij beschikbaar via onze website en via overheid.nl. Daarnaast voldoen wij aan de vereisten die gesteld zijn aan de Woo-index die door de Rijksoverheid beschikbaar is gesteld.

Voor de terinzagelegging van documenten geldt dat het vanaf 1 juli 2023 wettelijk verplicht is om deze documenten ook digitaal beschikbaar te stellen. Dit deden wij als organisatie al geruime tijd voor de invoering van deze wettelijke verplichting, dus ook dit is op orde.

Informatiehuishouding op orde
Met de behandeling van een aantal Woo-verzoeken is in 2023 gebleken dat niet alle documenten digitaal toegankelijk zijn. Voor hele oude documenten is dit geen verplichting, echter vanaf 2018 dienen documenten al conform de vereisten van digitale toegankelijkheid te zijn opgebouwd. Een projectteam Digitale toegankelijkheid werkt aan een programmaplan om te komen tot een

verbetering van bestaande media, maar ook om bij de totstandkoming van nieuwe media, te voldoen aan de eisen die gesteld worden van het Besluit digitale toegankelijkheid.

12 Verbonden en overige partijen

12.1 Overige partijen

Werkgeversvereniging Samenwerkende Veiligheidsregio's (WVSV)
De WVSV is de werkgeversvereniging van de 25 veiligheidsregio's die met de werknemersorganisaties op landelijk niveau tot afspraken komt over arbeidsvoorwaarden voor alle werknemers van de veiligheidsregio's (met uitzondering van het personeel dat onder een eigen Cao valt bijvoorbeeld Cao Ambulancezorg). De WVSV is per 1 januari 2022 officieel van start gegaan.

Belang
De WVSV maakt namens haar leden afspraken met de vakbonden over collectieve arbeidsvoorwaarden voor het personeel van de veiligheidsregio's. Deze afspraken worden vastgelegd in de "CAR(-UWO) Veiligheidsregio's" (voorheen CAR-UWO).

Met het vaststellen van de begrotingen voor 2024 heeft de Algemene Vergadering ook het contributiebedrag voor 2024 vastgesteld. Statutair is bepaald dat het lidmaatschap van de veiligheidsregio's op gelijkwaardige basis plaatsvindt en dat elke veiligheidsregio 1/25ste van het saldo van de begroting bijdraagt.

Financiële informatie
Eigen en vreemd vermogen voor bestemming 2024: *nog niet bekend*
Jaarresultaat 2024: *nog niet bekend*

Stichting Risicobeheer Veiligheidsregio's en Stichting Waarborgfonds Veiligheidsregio's
Procedure totstandkoming
Eind 2019 zijn de veiligheidsregio's een project gestart om de afhandeling van ongevallen van personeel, onder de vlag 'goed werkgeverschap na dienstongevallen' te verbeteren. Als gevolg daarvan is het plan opgevat om hier in gezamenlijkheid invulling aan te geven met behulp van een Expertisebureau en een Waarborgfonds.

In 2022 en 2023 zijn alle gemeenteraden in Nederland gevraagd om hun wensen en bedenkingen te uiten bij het voorstel om hiertoe twee stichtingen op te richten. Deze stichtingen, het Expertisebureau Risicobeheer en het Waarborgfonds Veiligheidsregio's zijn met instemming van alle 25 veiligheidsregio's opgericht in 2022 en 2023. Per 1 januari 2024 zijn de stichtingen operationeel.

Doel stichtingen
Het doel van de stichtingen is een bijdrage te leveren aan het 'goed werkgeverschap' van de veiligheidsregio's als hun medewerkers onverhoopt te maken krijgen met een dienstongeval. Hieraan wordt invulling gegeven door te ondersteunen bij de uitvoering en financiering van de Landelijke regeling aanspraken na dienstongevallen (LRD).De LRD is een regeling die in overleg

binnen de veiligheidsregio's en de vakbonden tot stand is gekomen en per 1 januari 2024 in werking is getreden.

Governance

Het Expertisebureau Risicobeheer beschikt over een vergunning van de Autoriteit Financiële Markten (AFM). Tevens staat het Expertisebureau onder toezicht van een Raad van Advies, bestaande uit algemeen directeuren/commandanten en directeuren bedrijfsvoering van de veiligheidsregio's.

Het Waarborgfonds is vrijgesteld van toezicht door De Nederlandsche Bank (DNB) onder de voorwaarde dat een Raad van Toezicht wordt geïnstalleerd. De Raad van Toezicht is ingesteld en voorziet in de noodzakelijke specifieke deskundigheid die daarmee in het Waarborgfonds is geborgd. Daarnaast zijn er beperkingen gesteld aan de financiële omvang van het fonds.

Financering LRD en de stichtingen

De 25 veiligheidsregio's dragen gezamenlijk zorg voor de financiering van de LRD. Dit geschiedt door deelname aan beide stichtingen. Het Waarborgfonds geeft dekking voor aanspraken voor zover deze niet verzekerd zijn. Een deel van de aanspraken is nog verzekerd via een collectieve ongevallenpolis. De kosten van het Expertisebureau Risicobeheer en de inleg in het Waarborgfonds worden betaald uit de premies die de veiligheidsregio's eerder betaalden voor hun ongevallenverzekering.

Het Waarborgfonds heeft als doel om binnen 5 jaar een reserve aan te leggen van 5 miljoen euro. Hiermee is er voldoende financiële zekerheid voor de toekomst. In het eerste jaar (2024) heeft het Waarborgfonds een reserve opgebouwd van ruim 3 miljoen euro. Daarnaast is gewerkt aan het inrichten van de schadeafhandeling en bedrijfsvoering van de stichting ERVRS en het Waarborgfonds.

Korte terugblik

De implementatie van de LRD en de start van het Expertisebureau en het Waarborgfonds zijn positief te noemen. Inmiddels zijn alle 25 veiligheidsregio's aangesloten bij het Waarborgfonds. Het schadeverloop in het eerste jaar is bovendien gunstiger dan de prognose, zoals in de businesscase is opgenomen. Ook hebben de 25 veiligheidsregio's een financieel meerjarenperspectief opgesteld waarin de verwachte schades, de financiering van het ERVRS en de vulling van het fonds in beeld zijn gebracht. Dit geeft vertrouwen in de toekomst.

Jaarrekening 2024

1 Grondslagen voor de waardering en resultaatbepaling

De jaarrekening is opgemaakt met inachtneming van de voorschriften die het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten daarvoor geeft.

1.1 Algemene grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening

De waardering van de activa en passiva en de bepaling van het resultaat vindt plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij het desbetreffende balanshoofd anders is vermeld, worden de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarden. De jaarrekening wordt opgesteld op basis van de continuïteitsveronderstelling.

De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten en lasten worden slechts genomen voor zo ver zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Personeelslasten worden in principe toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Als gevolg van het formele verbod op het opnemen van voorzieningen c.q. schulden uit hoofde van jaarlijks terugkerende, arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume worden sommige personele lasten echter toegerekend aan de periode waarin uitbetaling plaatsvindt; daarbij moet worden gedacht aan componenten zoals ziektekostenpremie ten behoeve van gepensioneerden en overlopende verlofaanspraken.

1.1.1 Vaste activa

Materiële vaste activa
De materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs, verminderd met de afschrijvingen en eventuele bijdragen van derden in de kosten van dit actief.

Ten aanzien van de investering en afschrijving worden de bepalingen en termijnen toegepast zoals deze zijn vastgelegd in de nota activabeleid.

Financiële vaste activa
Leningen u/g zijn opgenomen tegen nominale waarde. Zo nodig is een voorziening voor verwachte oninbaarheid in mindering gebracht.

1.1.2 Vlottende activa

Vorderingen, liquide middelen en overlopende activa
Vorderingen, liquide middelen en overlopende activa worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Voor verwachte oninbaarheid van de vorderingen wordt een voorziening in mindering gebracht. Deze voorziening wordt statisch bepaald op basis van de geschatte inningskansen.

1.1.3 Vaste passiva

Voorzieningen
Jaarlijks wordt op basis van bestaande afspraken vastgesteld of de voorzieningen nog toereikend zijn om aan de daaruit voortvloeiende verplichtingen te voldoen. De voorzieningen zijn gewaardeerd tegen nominale waarde.

Langlopende schulden
Langlopende schulden worden gewaardeerd tegen de nominale waarde, verminderd met gedane aflossingen. De langlopende schulden hebben een rente typische looptijd van één jaar of langer.

1.1.4 Vlottende passiva

Netto-vlottende schulden met een rente typische looptijd korter dan één jaar
De schulden worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Overlopende passiva
De overlopende passiva worden opgenomen tegen nominale waarde.

1.1.5 Resultaatbepaling

Algemeen
De baten en de lasten worden toegerekend aan het jaar, waarop zij betrekking hebben. De lasten zijn bepaald met inachtneming van de hierboven vermelde waarderingsgrondslagen en toegerekend aan het verslagjaar waarop zij betrekking hebben. Baten zijn verantwoord in het jaar waarin de diensten zijn verricht. Verliezen zijn in aanmerking genomen in het jaar waarin ze voorzienbaar zijn.

Kapitaallasten
De geactiveerde investeringen worden afgeschreven met de lineaire afschrijvingsmethode met de daarbij behorende afschrijvingstermijnen. Hierbij wordt de restwaarde bij de bepaling van de afschrijvingsbedragen op nihil gesteld. Van de activa die in de loop van het jaar 2024 in gebruik zijn genomen, wordt vanaf januari 2025 gestart met afschrijven.

Aan de geactiveerde investeringen is een rekenrente van 2,25% toegerekend. De rente wordt berekend over de boekwaarde per 1 januari en jaarlijks ten laste van de exploitatie gebracht. De hoogte van de interne rekenrente wordt bij begroting vastgesteld.

Lasten FLO-overgangsrecht
Op 1 januari 2006 is het Functioneel leeftijdsontslag (FLO) afgeschaft. Voor medewerkers die nog niet met FLO waren, maar wel onder deze regeling vielen, is landelijk het zogeheten FLO-overgangsrecht afgesproken. De kosten voor het FLO-overgangsrecht maken onderdeel uit van het gezamenlijke basistakenpakket. In de begroting van de VRU bevat een structurele post voor de lasten voor het FLO-overgangsrecht. Schommelingen in de begroting worden zoveel mogelijk

geëgaliseerd via de bestemmingsreserve FLO-overgangsrecht. Afwijkingen ten aanzien van de realisatie worden toegelicht in de jaarrekening.

Jaarlijks wordt de meerjarenraming voor de lasten voor het FLO-overgangsrecht herijkt. Hierbij wordt getoetst of de beschikbare middelen (in meerjarig perspectief) toereikend zijn. Als ontwikkelingen daar aanleiding toe geven, wordt de begroting (en de daarin opgenomen bijdrage voor het gezamenlijke basistakenpakket) bijgesteld, zodat de VRU te allen tijde aan haar verplichtingen kan (blijven) voldoen.

2 Overzicht van baten en lasten

2.1 Overzicht van baten en lasten naar categorie

Tabel 27 Overzicht baten en lasten naar categorie

Bedragen x € 1.000 Omschrijving	Begroting 2024	Realisatie 2024	Afwijking 2024	Saldo-neutrale afwijkingen	Afwijking na corr.
LASTEN					
Personele kosten	111.673	107.449	4.224	342	3.882
Kapitaallasten	8.361	8.269	92	92	-0
Materiële kosten	27.446	25.844	1.602	1.661	-59
Totaal lasten	**147.480**	**141.562**	**5.919**	**2.096**	**3.823**
BATEN					
Bijdrage en vergoedingen gemeenten	102.716	102.643	-73	-73	-
Rijksbijdrage	23.410	23.367	-43	-467	424
Overige baten	21.775	23.834	2.060	-981	3.041
Totaal baten	**147.901**	**149.844**	**1.943**	**-1.522**	**3.465**
Storting reserves	4.472	4.021	453	453	-
Onttrekking reserves	4.052	3.026	-1.026	-1.026	0
Totaal mutatie reserves	**-421**	**-994**	**-573**	**-573**	**0**
Resultaat	-	**7.288**	**7.288**	-	**7.288**

Het jaar 2024 sluit met een positief resultaat voor bestemming van € 7,3 miljoen (circa 5% van de begroting).

Een deel van de afwijkingen op de verschillende categorieën is technisch van aard en aan elkaar gerelateerd. Per saldo zorgen deze afwijkingen niet voor een resultaateffect. Deze saldo-neutrale afwijkingen zijn in tabel 1 in de samenvatting apart inzichtelijk gemaakt om vervolgens inzicht te geven in de gecorrigeerde afwijkingen die leiden tot het gerealiseerde rekeningresultaat.

Personele lasten

- CAO uitwerking: De lagere personele kosten worden voornamelijk veroorzaakt door een incidenteel voordeel op de salariskosten als gevolg van de uitwerking van de CAO 2024/2025 die op 28 juni 2024 formeel is vastgesteld. Dit leidt tot een incidenteel voordeel van € 1,6 miljoen in 2024. Structureel is de opgenomen stelpost voor loonontwikkeling passend en leidt de uitwerking van de nieuwe cao voor veiligheidsregio's niet tot aanpassingen van de vastgestelde begroting VRU 2025.

- Vacatureruimte: Door vacatureruimte is er sprake van € 1,2 miljoen lagere salariskosten. Door de steeds krapper wordende arbeidsmarkt is het lastig om de juiste mensen te vinden en duurt het lang om vacatures ingevuld te krijgen. Daarom is het belangrijk dat de VRU een aantrekkelijke en onderscheidende organisatie is, waar talent wil werken.

- Versterking crisisbeheersing: Voor de versterking van crisisbeheersing en informatiemanagement zijn extra gelden vanuit het Rijk beschikbaar gesteld middels een ophoging van de rijksbijdrage. De structurele inzet van de middelen voor versterking crisisbeheersing en informatiemanagement is verwerkt in de begroting 2024, maar de invulling daarvan is vertraagd. Dit leidde in 2024 tot een incidentele onderbesteding van € 0,3 miljoen. Daarnaast zijn de personele kosten voor (project)activiteiten voor de versterking van de crisisorganisatie € 0,2 miljoen lager dan begroot, omdat een deel van de in 2024 activiteiten doorloopt in 2025.

Rijksbijdrage

- De hogere (algemene) rijksbijdrage wordt veroorzaakt door de loon- en prijsbijstelling 2024 van de BDuR, die 25 juni 2024 is toegekend. Het structureel voordeel ten opzichte van de stelpost waar in de begroting 2024 rekening mee is gehouden bedraagt € 424K. Dit voordeel heeft een structureel karakter en wordt bij de actualisatie van de begroting 2025 verrekend met de gemeentelijke bijdrage.

Overige baten

- De hogere (overige) baten worden voornamelijk veroorzaakt door de hogere overheadvergoeding van € 2,3 miljoen voor werkzaamheden voor de crisisnoodopvang (CNO). Deze aanvullende vergoeding heeft betrekking op de indirecte kosten en overhead, zoals de leiding en coördinatie, inzet van beleid/adviescapaciteit en ondersteunende afdelingen binnen de VRU. Het betreft dus een vergoeding voor de inzet van de VRU organisatie voor deze tijdelijke niet-wettelijke taak. Daarnaast waren de opbrengsten uit detacheringen (€ 480K) hoger dan begroot.

2.2 Toelichting op het overzicht van baten en lasten naar categorie

2.2.1 Categorie L1 – Personele lasten

Tabel 28 Personele lasten

Bedragen x € 1.000

Nr.	Categorie L1 - Personele lasten	Afwijking	structureel/ incidenteel
1	Hogere kosten opvang ontheemden Oekraïne	-423	Saldoneutraal
2	Hogere kosten crisisnoodopvang	-107	Saldoneutraal
3	Hogere kosten Coördinatie Huisvesting Evacués	-44	Saldoneutraal
4	Lagere Projectkosten Meldkamer Midden Nederland	204	Saldoneutraal
5	Cao uitwerking	1.613	Incidenteel
6	Versterking crisisbeheersing	519	Incidenteel
7	Doorgeschoven activiteiten	737	Saldoneutraal
8	Lagere salariskosten door vacatureruimte en overige afwijkingen	1.724	Incidenteel
	Totaal categorie L1	**4.223**	

1 Hogere personele kosten opvang ontheemden Oekraïne (- € 423K): dit betreft voornamelijk hogere kosten voor inhuur. Tegenover de hogere lasten staat een hogere rijksbijdrage. Per saldo is geen sprake van een resultaateffect. (zie B2-1).

2 Hogere kosten crisisnoodopvang (CNO) (- € 107K): dit betreft voornamelijk hogere kosten eigen personeel, deze kosten worden vergoed door het COA. Per saldo is geen sprake van een resultaateffect. (zie B2-2).
3 Hogere kosten Coördinatie Huisvesting Evacués (- € 44K): dit betreft voornamelijk hogere kosten voor inhuur. Tegenover de hogere lasten staat een hogere rijksbijdrage. Per saldo is geen sprake van een resultaateffect. (zie B2-3).
4 Lagere projectkosten Meldkamer Midden-Nederland (€ 204K): Door een vertraging in het project, zijn er minder kosten gemaakt. Tegenover deze lagere kosten, staat een lagere onttrekking uit de reserve. Per saldo is geen sprake van een resultaat effect.
5 CAO uitwerking (€ 1.613K): dit is het gevolg van de uitwerking van de CAO 2024/2025 die op 28 juni 2024 formeel is vastgesteld.
6 Lagere kosten versterking crisisbeheersing (€ 519K): voor de versterking van crisisbeheersing en informatiemanagement zijn extra gelden vanuit het Rijk beschikbaar gesteld middels een ophoging van de rijksbijdrage. De structurele inzet van de middelen voor versterking crisisbeheersing en informatiemanagement is verwerkt in de begroting 2024, maar de invulling daarvan is vertraagd. Dit leidde in 2024 tot een incidentele onderbesteding van € 338K. Daarnaast zijn de personele kosten voor (project)activiteiten voor de versterking van de crisisorganisatie € 181K lager dan begroot, omdat een deel van de in 2024 activiteiten doorloopt in 2025.
7 Lagere kosten bestemde middelen (€ 737K): in 2024 was in de begroting een aantal projecten, waarvan de dekking in verschillende reserves was opgenomen. In 2024 is minder uitgegeven en daartegenover staat een lagere onttrekking. Per saldo geen resultaateffect. (zie R1 en R2).
8 Lagere salariskosten door vacatureruimte en overige afwijkingen (€ 1.724K): dit betreft voornamelijk het saldo aan lagere salarislasten door vacatureruimte en hogere kosten voor vervangende inhuur. Een deel van de vacatures is lastig in te vullen, zodat vacatures langer open staan en meer inspanning nodig is om deze in te vullen.

2.2.2 Categorie L2 – Kapitaallasten

Tabel 29 Kapitaallasten

Nr.	Categorie L2 - Kapitaallasten	Afwijking	structureel/ incidenteel
1	Lagere kapitaallasten	92	Saldoneutraal
	Totaal categorie L2	**92**	
		-0	

1 Lagere kapitaallasten (€ 92K): de lagere kapitaallasten leiden tot een hogere dotatie aan de kapitaallastenreserve (zie R1-1). Per saldo leidt dit niet tot een resultaateffect.

2.2.3 Categorie L3 – Materiële lasten

Tabel 30 Materiële lasten

Bedragen x € 1.000

Nr.	Categorie L3 - Materiële lasten	Afwijking	structureel/ incidenteel
1	Lagere kosten opvang ontheemden Oekraïne	55	Saldoneutraal
2	Lagere kosten crisisnoodopvang	1.290	Saldoneutraal
3	Lagere kosten Projectkosten Meldkamer Midden Nederland	47	Saldoneutraal
4	Lagere kosten Coördinatie Huisvesting Evacués	12	Saldoneutraal
5	Lagere kosten beheerpakketten	73	Saldoneutraal
6	Uitgestelde activiteiten gedekt uit de reserve	184	Saldoneutraal
7	Saldo overige afwijkingen	-58	Structureel
	Totaal categorie L3	**1.603**	

1 Lagere materiële kosten opvang ontheemden Oekraïne (€ 55K): in de geactualiseerde begroting was rekening gehouden met hogere materiële kosten voor de opvang van Ontheemde Oekraïners dan uiteindelijk is gerealiseerd. De lagere kosten worden in de eindafrekening verrekend in de rijksbijdrage, waardoor per saldo geen sprake is van een resultaateffect. (zie B2-1).

2 Lagere kosten crisisnoodopvang (CNO) (€ 1.290K): in de geactualiseerde begroting was rekening gehouden met hogere materiële kosten voor de crisisnoodopvang dan uiteindelijk is gerealiseerd. Per saldo is geen sprake van een resultaateffect. (zie B2-2).

3 Lagere projectkosten Meldkamer Midden-Nederland (€ 47K): Door een vertraging in het project, zijn er minder kosten gemaakt. Tegenover deze lagere kosten, staat een lagere onttrekking uit de reserve. Per saldo is geen sprake van een resultaat effect. (zie L1-4 en B2-4)

4 Lagere kosten Coördinatie Huisvesting Evacués (€ 12K): dit betreft voornamelijk lagere kosten voor inhuur. Tegenover de lagere lasten staat een lagere rijksbijdrage. Per saldo is geen sprake van een resultaateffect. (zie B2-3).

5 Lagere kosten beheerpakketten (€ 73K): de gemeenten zijn verantwoordelijk voor de brandweerposten en stellen deze om niet ter beschikking aan de veiligheidsregio. Gemeenten kunnen via het individueel gemeentelijk pluspakket beheertaken door de VRU laten uitvoeren en betalen daarvoor een kostendekkende vergoeding. De lagere kosten in 2024 zijn verrekend met een lagere vergoeding voor het individueel pluspakket. Per saldo is geen sprake van een resultaateffect. (Zie B1-1).

6 Lagere kosten bestemde middelen (€ 184K): in 2024 was in de begroting een aantal projecten, waarvan de dekking in verschillende reserves was opgenomen. In 2024 is minder uitgegeven en daartegenover staat een lagere onttrekking. Per saldo geen resultaateffect. (zie R21, R2-2 en R2-3).

2.2.4 Categorie B1 – Bijdragen en vergoedingen gemeenten

Tabel 31 Bijdragen en vergoedingen gemeenten

Bedragen x € 1.000

Nr.	Categorie B1 - Bijdragen en vergoedingen gemeenten	Afwijking	structureel/ incidenteel
1	Lagere vergoeding beheerpakketten	-73	Saldoneutraal
	Totaal categorie B1	**-73**	

1 Lagere vergoeding beheerpakketten (- € 73K): dit betreft de verrekening van de lagere huisvestingskosten (zie L3-5).

2.2.5 Categorie B2 – Rijksbijdrage

Tabel 32 Rijksbijdrage

Nr.	Categorie B2 - Rijksbijdrage	Afwijking	structureel/ incidenteel
1	Hogere vergoeding rijksbijdragen voor ontheemden Oekraïne	368	Saldoneutraal
2	Hogere vergoeding BDUR - loon- en prijsbijstelling	424	Structureel
3	Hogere vergoeding Coördinatie Huisvesting Evacués	33	Saldoneutraal
4	Lagere vergoeding rijksbijdrage voor kernbezetting crisistaken	-868	Saldoneutraal
	Totaal categorie B2	**-43**	

1 Hogere vergoeding rijksbijdragen voor Ontheemden Oekraïne (€ 368K): dit betreft het saldo van de eindafrekening met betrekking tot de opvang van ontheemde Oekraïners. Tegenover deze hogere opbrengsten staan per saldo ook hogere kosten (zie L1-1 en L3-1). Per saldo is geen sprake van een resultaateffect.
2 Hogere vergoeding BDuR (€ 424K): de hogere rijksbijdrage is het gevolg van een hogere toekenning van de loon- en prijsaanpassing voor 2024 ten opzichte van het bedrag waar in de begroting rekening mee is gehouden.
3 Hogere vergoeding Coördinatie Huisvesting Evacués (€ 33K): dit betreft het saldo van de jaarkosten voor de Coördinatie Huisvesting Evacués. Tegenover deze hogere vergoeding staan hogere kosten (zie L1-3 en L3-4). Per saldo is geen sprake van een resultaateffect.
4 Lagere vergoeding rijksbijdragen voor kernbezetting crisistaken (- € 868): dit betreft een eenmalige rijksbijdrage die in het kader van SISA niet in 2024 verantwoord wordt, maar wordt doorgeschoven naar 2025. Tegenover deze lagere opbrengst staat ook een lagere storting in de bestemmingsreserve 'Incidentele crisistaken' (zie R1-4). Per saldo is geen sprake van een resultaateffect.

2.2.6 Categorie B3 – Overige baten

Tabel 33 Overige baten

Bedragen x € 1.000

Nr.	Categorie B3 - Overige baten	Afwijking	structureel/ incidenteel
1	Boekwinst verkoop activa	391	Saldoneutraal
2	Lagere vergoeding crisisnoodvang	-1.183	Saldoneutraal
3	Overheadvergoeding crisisnoodopvang	2.345	Incidenteel
4	Lagere vergoeding Projectkosten Meldkamer Midden Nederland	-190	Saldoneutraal
5	Saldo overige afwijkingen	697	Incidenteel
	Totaal categorie B3	**2.060**	

1 Boekwinst verkoop activa (€ 391K): dit betreft de gerealiseerde boekwinst op de verkocht activa die conform het activabeleid wordt gedoteerd aan de egalisatieserve kapitaallasten (zie R1-1). Per saldo leidt dit niet tot een resultaateffect.
2 Lagere vergoeding crisisnoodopvang (€ 1.183K): dit betreft een lagere vergoeding dan begroot, tegenover deze lagere vergoeding, staan lagere kosten. Per saldo geen sprake van een resultaat. (zie L1-2 en L3-2).
3 Overheadvergoeding crisisnoodopvang (€ 2.345K): er is meer overheadvergoeding ontvangen dan in de begroting opgenomen, dit betreft voornamelijk vergoeding voor eigen personeel.

4 Lagere vergoeding Meldkamer Midden Nederland (€ 190K): wegens vertraging en activiteiten niet uit te besteden, maar met inhuur uit te voeren, zijn de projectenkosten in 2024 lager dan begroot. De gemaakte kosten worden middels een verdeelsleutel doorberekend aan de samenwerkende Veiligheidsregio's. Tegenover deze lagere kosten staan lagere opbrengsten. Per saldo leidt dit niet tot een resultaateffect (L3-3 en R2-4).
5 Saldo overige afwijkingen (€ 697K): dit betreffen hogere opbrengsten detacheringen € 480K en hogere overige opbrengsten € 217K.

2.2.7 Categorie R1 – Storting reserves

Tabel 34 Storting reserves

Bedragen x € 1.000

Nr.	Categorie R1 - Storting reserves	Afwijking	structureel/ incidenteel
1	Hogere dotatie kapitaallastenreserve	-483	Saldoneutraal
2	Lagere dotatie reserve FLO-overgangsrecht	59	Saldoneutraal
3	Lagere dotatie reserve 2e loopbaan	7	Saldoneutraal
4	Lagere dotatie reserve incidentele crisistaken	868	Saldoneutraal
	Totaal categorie R1	**453**	

1 Hogere dotatie kapitaallastenreserve (- € 483K): conform het activabeleid wordt de gerealiseerde boekwinst (zie B3-1) op verkochte activa gedoteerd aan de egalisatieserve kapitaallasten (-391K). De overige afwijking (€ -92K) betreft de dotatie van het positieve saldo van de lagere kapitaallasten. Per saldo leidt dit niet tot een resultaateffect.
2 Lagere dotatie reserve FLO-overgangsrecht (€ 59K): dit betreft de dotatie van het saldo van de lagere lasten FLO (zie L1-7 en L3-6).
3 lagere dotatie reserve 2e loopbaan (€ 7K): dit betreft de dotatie van het saldo van de lagere lasten FLO (zie L1-7 en L3-6).
4 Lagere dotatie reserve incidentele crisistaken (€ 868): de kosten voor dekking van de kernbezetting zijn doorgeschoven naar 2025. Tegenover deze lagere dotatie staat ook een lagere rijksbijdrage (zie B2-4). Per saldo is geen sprake van een resultaateffect.

2.2.8 Categorie R2 – Onttrekking reserves

Tabel 35 Onttrekking reserves

Bedragen x € 1.000

Nr.	Categorie R2 - Onttrekking reserves	Afwijking	structureel/ incidenteel
1	Lagere onttrekking ontwikkel- en egalisatiereserve	-890	Saldoneutraal
2	Lagere onttrekking reserve 2e loopbaan	-11	Saldoneutraal
3	Lagere onttrekking kapitaallastenreserve	-63	Saldoneutraal
4	Lagere onttrekking bestemmingsreserve meldkamer	-61	Saldoneutraal
	Totaal categorie R2	**-1.026**	

1 Lagere onttrekking ontwikkel- en egalisatiereserve (- € 890k): de lagere onttrekking betreft doorgeschoven activiteiten (zie L1-7, L3-6 en L3-7).
2 Lagere onttrekking reserve 2e loopbaan (- € 11k): dit betreft de dotatie van het saldo van de lagere lasten 2^{e} loopbaan (zie L1-7 en L3-6).
3 Lagere onttrekking kapitaallastenreserve (- € 63k): dit betreft doorgeschoven activiteiten (zie L1-7 en L3-6).

4 Lagere onttrekking bestemmingsreserve meldkamer (- € 61k): dit betreft een lagere onttrekking van het saldo van de projectkosten (zie L3-3 en B3-4).

2.3 Overzicht van baten en lasten in de jaarrekening 2024

Tabel 36 Overzicht baten en lasten

Bedragen in € 1.000	Actualisatie 2024			Realisatie 2024		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Overzicht van baten en lasten						
Veiligheidsregio Utrecht	116.637	147.666	31.030	112.481	149.549	37.068
Overhead	30.843	234	-30.609	29.080	295	-28.786
Saldo van baten en lasten	**147.480**	**147.901**	**421**	**141.562**	**149.844**	**8.282**
Mutaties in reserve	**Dotatie**	**Onttrekking**	**Saldo**	**Dotatie**	**Onttrekking**	**Saldo**
Veiligheidsregio Utrecht	3.443	2.406	-1.038	2.992	1.747	-1.245
Overhead	1.029	1.646	617	1.029	1.280	251
Saldo mutaties in reserve	**4.472**	**4.052**	**-421**	**4.021**	**3.026**	**-994**
Totaal	**151.952**	**151.952**	-	**145.582**	**152.870**	**7.288**

3 Balans

3.1 Balans ultimo boekjaar

Tabel 37 Balans per 31 december

Bedragen x € 1.000		
Activa	**31-12-23**	**31-12-24**
VASTE ACTIVA		
Materiële vaste activa	65.356	66.790
Financiële vaste activa	90	14
VLOTTENDE ACTIVA		
Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar	21.545	18.896
Liquide middelen	421	410
Overlopende activa	6.125	19.598
Totaal activa	**93.537**	**105.708**
Recht bestaat op verliescompensatie Wet op de Vennootschapsbelasting	nihil	nihil

Bedragen x € 1.000		
Passiva	**31-12-23**	**31-12-24**
VASTE PASSIVA		
Eigen vermogen	28.319	34.600
Voorzieningen	467	622
Langlopende schulden met een rentetypische looptijd langer dan 1 jaar	49.831	55.858
VLOTTENDE PASSIVA		
Netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar	4.733	4.190
Overlopende passiva	10.187	10.438
Totaal passiva	**93.537**	**105.708**
Bedrag aan borgstellingen of garantstellingen aan natuurlijke en rechtspersonen opgenomen	nihil	nihil

3.2 Toelichting op de balans

3.2.1 Materiële vaste activa

De VRU heeft uitsluitend investeringen met een economisch nut. De volgende tabel geeft het verloop van de boekwaarde van de materiële vaste activa weer.

Tabel 38 Materiële vaste activa

Materiële vaste activa	Boekwaarde 31-12-23	Investeringen 2024	Overgebracht naar activa	Desinvestering 2024	Afschrijvingen 2024	Boekwaarde 31-12-24
Gronden en terreinen	128	-	-		-	128
Bedrijfsgebouwen	3.271	143	-	-	184	3.229
Machines, apparaten en installaties	4.799	1.515	-	-	971	5.343
Vervoermiddelen	42.578	4.085	-	78	3.698	42.887
Overige materiële vaste activa	10.721	4.389	-	-	2.012	13.098
Activa in uitvoering	3.860	-	-1.755	-	-	2.105
Totaal	**65.357**	**10.132**	**-1.755**	**78**	**6.865**	**66.792**

De volgende tabel geeft inzicht in de gerealiseerde investeringen € 10.132K ten opzichte van de geactualiseerde begroting € 16.253K.

Tabel 39 Investeringen

Bedragen x € 1.000 Materiële vaste activa	Begroting 2024	Investering 2024	Verschil
Gronden en terreinen	-	-	-
Bedrijfsgebouwen	305	143	162
Machines, apparaten en installaties	4.366	1.515	2.851
Vervoermiddelen	4.607	4.085	522
Overige materiële vaste activa	6.975	4.389	2.586
Totaal	**16.253**	**10.132**	**6.121**

Het verschil tussen de begroting en de gerealiseerde investeringen wordt voor het grootste deel veroorzaakt door het doorschuiven van (het gereedkomen van) de investeringen. Ten aanzien van deze investeringen is al wel een deel uitgegeven (activa in uitvoering ultimo 2024 bedraagt € 2.105K).

3.2.2 Financiële vaste activa

Tabel 40 Financiële vaste activa

Bedragen x € 1.000 Financiële vaste activa	31-12-23	Toename	Afname	31-12-24
Leningen aan personeel u/g	90	-	76	14
Totaal	**90**	-	**76**	**14**

De financiële vaste activa betreft voor de regionalisering verstrekte hypotheken aan personeelsleden die toen in dienst waren van de gemeente. Er worden door de veiligheidsregio geen nieuwe leningen verstrekt. In 2024 werd €3k aan rente ontvangen

3.2.3 Uitzettingen met een rente typische looptijd korter dan 1 jaar

In de volgende tabel is een nadere specificatie opgenomen van de uitzettingen met een looptijd van één jaar of minder.

Tabel 41 Uitzettingen korter dan één jaar

Bedragen x € 1.000 Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar	31-12-23	31-12-24
Uitzetting in 's Rijks schatkist met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	20.068	16.047
Vorderingen op openbare lichamen	1.135	2.461
Overige vorderingen	385	388
Voorziening wegens mogelijke oninbaarheid	-43	-
Totaal	**21.546**	**18.896**

De uitzetting in ’s Rijksschatkist is lager dan ultimo 2023 doordat in 2024 een langlopende lening is afgesloten voor de financiering van investeringen.

De Regeling schatkistbankieren decentrale overheden geeft de VRU de mogelijkheid om een percentage van het begrotingstotaal aan geldmiddelen buiten ’s Rijksschatkist aan te houden. De volgende tabel toont dat de VRU aan deze bepaling heeft voldaan in 2024.

Tabel 42 Regeling schatkistbankieren

Bedragen x € 1.000				
Regeling schatkistbankieren	**1e kwartaal**	**2e kwartaal**	**3e kwartaal**	**4e kwartaal**
Op dagbasis buiten 's Rijks schatkist gehouden middelen	284	281	278	274
Drempelbedrag	2.890	2.890	2.890	2.890
Ruimte onder drempelbedrag	***2.606***	***2.609***	***2.612***	***2.616***
Overschrijding van het drempelbedrag	-	-	-	-

3.2.4 Liquide middelen

Het saldo van de liquide middelen betreft uitsluitend het saldo van de rekening-courant verhouding met de BNG Bank. Deze middelen staan ter vrije beschikking van de VRU.

Tabel 43 Liquide middelen

Bedragen x € 1.000		
Liquide middelen	**31-12-23**	**31-12-24**
Banksaldi	421	410
Totaal	**421**	**410**

3.2.5 Overlopende activa

Tabel 44 Overlopende activa

Bedragen x € 1.000		
Overlopende activa	**31-12-23**	**31-12-24**
Vooruitbetaalde bedragen	7	763
Nog te ontvangen GGD	290	290
Nog te ontvangen Provincie Utrecht	-	368
Nog te ontvangen bedragen	677	278
Nog te ontvangen BTW	-	412
Nog te ontvangen bedragen COA	5.151	7.758
Nog te ontvangen van het Rijk	-	9.728
Totaal	**6.125**	**19.598**

De nog te ontvangen bedragen van de GGD en het Rijk hebben te maken met de opvang Ontheemden Oekraïne 2022 en 2023, de nog te ontvangen bedragen Provincie betreft de vordering voor opvang Ontheemde Oekraïne 2024. De nog te ontvangen bedragen CAO hebben betrekking op de voorgeschoten kosten voor de opgang vluchtelingen. Deze kosten worden vergoed door het Centraal Orgaan opvang asielzoekers. De nog te ontvangen bedragen, bestaan voornamelijk uit renteopbrengsten en projectkosten Meldkamer die worden vergoed door VR Flevoland en VR Gooi & Vechtstreek.

3.2.6 Eigen vermogen

Tabel 45 Eigen vermogen

Bedragen x € 1.000

Eigen vermogen	31-12-2023	Resultaat	Storting	Onttrekking	31-12-2024
Bedrijfsvoeringsreserve	1.409	-	-	-	1.409
Algemene reserve	***1.409***	-	-	-	***1.409***
Egalisatiereserve kapitaallasten	17.904	-	3.369	604	20.669
Egalisatiereserve FLO-overgangsrecht	1.077	-	107	-	1.185
Egalisatiereserve tweede loopbaan	1.187	-	177	46	1.318
Ontwikkel- en egalisatiereserve	1.149	2.508	-	1.679	1.978
Bestemmingsreserve meldkamer	1.053	-	-	666	387
Bestemmingsreserve omgevingswet	30	-	-	30	-
Bestemmingsreserve incidentele crisistaken	-	-	368	-	368
Bestemmingsreserves	***22.400***	***2.508***	***4.890***	***3.025***	***25.904***
Gerealiseerd resultaat 2023	4.510	-4.510	-	-	-
Gerealiseerd resultaat 2024	-	-	7.288	-	7.288
Totaal	**28.319**	**-2.002**	**11.309**	**3.025**	**34.600**

Hierna worden de mutaties per reserve toegelicht. De bestemming van het rekeningresultaat over 2024 is verwerkt conform het besluit van het algemeen bestuur.

Bedrijfsvoeringreserve
Door het aanhouden van een reserve is de VRU in staat om een deel van de risico's op te vangen, zonder dat dit direct afgewenteld hoeft te worden op de gemeenten. De schommelingen die optreden worden opgevangen met deze reserve. De omvang van de bedrijfsvoeringreserve (weerstandvermogen) is minimaal gelijk aan de op basis benodigde weerstandscapaciteit (zie paragraaf 10.2 van het jaarverslag). De bedrijfsvoeringreserve valt met 1,2% van het begrotingsvolume binnen de afgesproken bandbreedte (1% - 2%).

Egalisatiereserve kapitaallasten
Via het meerjarig investeringsplan wordt gestuurd op een meerjarig evenwicht tussen de begrote en gerealiseerde kapitaallasten (afschrijving en rente). Om de kosten van afschrijving en rente over de jaren te egaliseren wordt gebruik gemaakt van een egalisatiereserve. Tekorten op de kapitaallasten worden aan deze reserve onttrokken. Overschotten worden aan deze reserve gedoteerd. Boekwinst (opbrengst activa) of –verlies (versnelde afschrijving) bij afstoten van activa wordt ten gunste of ten laste van de exploitatie gebracht en vervolgens via een dotatie/onttrekking gemuteerd in de reserve egalisatie kapitaallasten.

Egalisatiereserve lasten FLO-overgangsrecht
De reserve 'lasten FLO-overgangsrecht' wordt ingezet om de kosten voor het FLO-overgangsrecht meerjarig te kunnen egaliseren. Hiermee wordt een (structurele of incidentele) stijging van de gemeentelijke bijdrage voorkomen en ontstaat een beperkte buffer om fluctuaties die het gevolg zijn van de afspraken in het FLO-overgangsrecht in meerjarig perspectief op te vangen.

Egalisatiereserve tweede loopbaan
Vanwege het wegvallen van het FLO voor repressief brandweerpersoneel is tweede loopbaanbeleid geïntroduceerd. Om hieraan uitvoering te kunnen gaan geven, is de egalisatiereserve tweede loopbaan gevormd. Jaarlijks wordt een storting gedaan om de kosten voor onder andere om-/bijscholing en vervanging te dekken. In 2024 is hierin een bedrag gestort

van € 177K. De werkelijke kosten voor tweede loopbaanbeleid fluctueren en worden jaarlijks aan deze reserve onttrokken.

Ontwikkel- en egalisatiereserve
Het doel van de ontwikkel- en egalisatiereserve is het vermijden van incidentele verhogingen of teruggaven van de gemeentelijke bijdragen. Dit leidt tot financiële stabiliteit in de begroting van de VRU en de bijdrage van de gemeenten. De middelen uit de reserve zijn bestemd voor:

- Het mogelijk maken van incidentele/projectmatige (beleids)activiteiten om de beleidsdoelstellingen uit het beleidsplan of structurele efficiencyvoordelen te realiseren;
- Het dekken van incidentele kosten die voortvloeien uit exogene factoren.

Bestemmingsreserve meldkamer
De Meldkamer Midden-Nederland zal in 2025 in gebruik genomen worden. Middels deze reserve worden de door het rijk en de Nationale Politie toegekende middelen ingezet als dekking voor de project- en frictiekosten.

Bestemmingsreserve Omgevingswet
De kosten voor de invoering van de omgevingswet worden uit deze reserve onttrokken. Door de invoering van de omgevingswet per 2024 is in 2024 het gehele bedrag van € 30K onttrokken.

Bestemmingreserve incidentele crisistaken
Het doel van de bestemmingsreserve is het in stand houden van een kernbezetting, om de onvoorspelbaarheid en flexibiliteit van crises te waarborgen. Deze kernbezetting zorgt ervoor dat waardevolle kennis, vaardigheden en ervaring die de afgelopen jaren binnen de VRU zijn opgebouwd, behouden blijven. De rijksfinanciering voor deze kernbezetting is beschikbaar voor een periode van vijf jaar (2025 t/m 2029). Hiervoor hebben we in 2024 een eenmalige bijdrage van € 0,4 miljoen ontvangen.

3.2.7 Voorzieningen

Tabel 46 Voorzieningen

Bedragen x € 1.000 Voorzieningen	31-12-23	Toevoeging	Onttrekking	31-12-24
Voorziening verlofsparen	211	221	34	398
Voorziening regeling vervroegd uittreden	255	28	59	224*
Totaal	**466**	**249**	**93**	**622**

In 2024 zijn er op basis van de regeling verlofsparen bovenwettelijk verlofuren opgenomen en gespaard. De financiële waarde van de gespaarde verlofuren zijn toegevoegd – en de opgenomen verlofuren zijn onttrokken aan de voorziening. Het financiële effect is per saldo € 187k.

In 2023 is een tijdelijke regeling voor vervroegd uittreden opgenomen in de CAO. Medewerkers die gebruik maken van deze regeling ontvangen een maandelijks bedrag tot zij de AOW-leeftijd bereiken. Een aantal medewerkers maakt gebruik van deze regeling. De hieruit voortvloeiden verplichting voor 2025 en verder bedraagt € 224k. Hiervoor is geen (structureel) budget opgenomen in de begroting. * € 192k is heeft een kortlopend karakter en zal in 2025 worden uitgekeerd.

3.2.8 Vaste schulden met een rente typische looptijd langer dan 1 jaar

Tabel 47 Vaste schulden langer dan één jaar

Bedragen x € 1.000					
Langlopende schulden	**Rente 2023**	**31-12-23**	**Nieuwe lening**	**Aflossing**	**31-12-24**
Gemeente Amersfoort	16	331	-	56	275
BNG Bank	976	19.200	10.000	2.067	27.133
NWB Bank	221	30.300	-	1.850	28.450
Totaal	**1.214**	**49.831**	**10.000**	**3.973**	**55.858**

De langlopende schulden worden hoofdzakelijk gebruikt voor de financiering van de vaste activa. In 2023 is 1 nieuwe lening afgesloten, een langlopende lening waarvoor in 2024 het geld is ontvangen.

3.2.9 Netto-vlottende schulden met een rente typische looptijd korter dan 1 jaar

De in de balans opgenomen netto-vlottende schulden met een rente typische periode korter dan 1 jaar, bestaat uitsluitend uit het crediteurensaldo.

Tabel 48 Vlottende schulden korter dan één jaar

Bedragen x € 1.000		
Netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar	**31-12-23**	**31-12-24**
Crediteuren	4.733	4.190
Totaal	**4.733**	**4.190**

3.2.10 Overlopende passiva

Tabel 49 Overlopende passiva

Bedragen x € 1.000		
Overlopende passiva	**31-12-23**	**31-12-24**
Belastingen en premies inzake salarissen	5.960	4.797
Nog te betalen bedragen	3.592	4.159
Nog te ontvangen facturen	-	177
Te betalen aan het rijk	65	977
Vennootschapsbelasting	16	16
Nog te betalen personele lasten	106	-
Nog af te dragen BTW	180	-
Te betalen aan gemeenten	178	-
Overige overlopende passiva	91	113
Overige schulden	***10.188***	***10.239***
Vooruitontvangen subsidie	-	199
Vooruit ontvangen bedragen	-	***199***
Totaal	**10.188**	**10.438**

Te betalen aan het Rijk

Onder deze post is voor een totaalbedrag van € 110K de afrekening van de bekostiging eerste opvang ontheemden Oekraïne opgenomen 2022 en 2023 en de afrekening van Coördinatie Huisvesting Evacués opgenomen. Tevens is hier een bedrag van € 868K opgenomen met betrekking tot een eenmalige rijksbijdrage voor de kernbezetting voor crisistaken, die in het kader van SISA niet in 2024 verantwoord wordt, maar wordt doorgeschoven naar 2025.

Nog te betalen bedragen
Deze post bestaat voornamelijk uit de nog te betalen vrijwilligersvergoedingen van de maanden november en december 2024.

Tabel 50 Specificatie vorderingen en schulden specifieke uitkeringen

Bedragen x € 1.000 Afrekening specifieke bijdrage	Overlopende activa	Overlopende passiva
Coördinatie Huisvesting Evacués		
Te betalen aan het Rijk	-	44
Totaal huisvesting Evacués	-	***44***
Eerste opvang ontheemden Oekraïne		
Te ontvangen GGD	290	
Te ontvangen van de Provincie	368	
Te betalen aan Provincie Utrecht		21
Te betalen aan het Rijk 2022-2023 en 2024		934
Totaal eerste opvang	***659***	***955***
Totaal	**659**	**999**

3.3 Waarborg en garanties

In 2021 is een bankgarantie verstrekt van € 56K met betrekking tot de huur van de nieuwe ademluchtbescherming-werkplaats in Houten. De bankgarantie loopt tot en met 2037.

3.4 Niet in de balans opgenomen verplichtingen

Tabel 51 Niet in de balans opgenomen verplichtingen

Bedragen x € 1.000 Niet in de balans opgenomen verplichtingen	<1 jaar	1-5 jaar	>5 jaar	Totaal
Huur hoofdkantoor Utrecht	255	-	-	255
Huur ademluchtwerkplaats Houten	229	1.110	1.778	3.116
Huurverplichtingen	***484***	***1.110***	***1.778***	***3.371***
Helmen	33	-	-	33
Schuimblusvoertuig	961	-	-	961
Persoonlijke duikuitrusting	351	-	-	351
Haakarmvoertuig	352	-	-	352
PM voertuig	2.613	-	-	2.613
Revisie adembescherming	435	-	-	435
Waterwage	10	-	-	10
Transportcontainer	34	-	-	34
Verplichtingen investeringen	***4.789***	-	-	***4.789***
Totaal	**5.273**	**1.110**	**1.778**	**8.160**

Huurverplichtingen
Ons hoofdkantoor aan de Archimedeslaan in Utrecht is contractueel tot juli 2025 gevestigd in het Huis van de Provincie te Utrecht. De jaarlijkse huur- en servicekosten bedragen € 604k (prijspeil 2024). Vanaf medio 2022 wordt voor 15 jaar een pand in Houten gehuurd waarin de adembeschermingswerkplaats wordt gevestigd. De huur bedraagt € 229K per jaar (prijspeil 2024).

Verplichtingen investeringen
In het overzicht zijn grote investeringen opgenomen die reeds zijn besteld, maar waarvan de levering nog moet plaatsvinden.

Niet opgenomen verlofdagen
Ten aanzien van de verlofdagen zijn uitsluitend de feitelijke jaarlasten in de rekening opgenomen. Ultimo 2024 is een totaal openstaand verlofsaldo van 81.989 uur aanwezig, dit is gemiddeld 120,7 uur per FTE. Eind 2023 was het totaal openstaand verlofsaldo 77.003 uur, dit is gemiddeld 118,8 uur per FTE.

3.5 Gebeurtenissen na balansdatum

Er is geen sprake van gebeurtenissen na balansdatum met een materiële impact op de jaarrekening 2024.

4 Wet normering topinkomens (WNT)

4.1 Bezoldiging topfunctionarissen 2024

Tabel 52 Bezoldiging topfunctionarissen

bedragen x € 1	
Gegevens 2024	**J.R. Donker**
Functiegegevens	Algemeen Directeur
Aanvang en einde functievervulling	01/1 – 31/12
Deeltijdfactor in fte	1,0
Gewezen topfunctionaris?	Nee
(Fictieve) dienstbetrekking?	Ja
Bezoldiging	
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	179.233
Beloningen betaalbaar op termijn	13.699
Totaal beloning	**192.932**
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	**233.000**
Totaal bezoldiging 2024	**192.932**
Gegevens 2023	
Aanvang en einde functievervulling in 2023	01/01 – 31/12
Deeltijdfactor 2023 in fte	1,0
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	174.200
Beloningen betaalbaar op termijn	13.226
Totaal bezoldiging 2023	**187.426**

4.2 Onbezoldigde topfunctionarissen

Tabel 53 Toezichthoudende topfunctionarissen

Gemeente	Naam topfunctionaris	Functie	Duur dienstverband in 2024
Amersfoort	L.M.M. (Lucas) Bolsius	Plaatsvervangend voorzitter algemeen bestuur; Plaatsvervangend voorzitter dagelijks bestuur	1/1 tot en met 31/12
Baarn	M.A. (Mark) Röell	Lid algemeen bestuur	1/1 tot en met 31/12
Bunnik	R. (Ruud) van Bennekom	Lid algemeen bestuur	1/1 tot en met 31/12
Bunschoten	M. (Melis) van de Groep B. (Bort) Koelewijn (waarnemend)	Lid algemeen bestuur Lid algemeen bestuur	1/1 tot en met 1/9 2/9 tot en met 31/12
De Bilt	S.C.C.M. (Sjoerd) Potters M. (Marcel) Fränzel (waarnemend)	Lid algemeen bestuur; Lid dagelijks bestuur Lid algemeen bestuur	1/1 tot en met 2/10 14/10 tot en met 31/12
De Ronde Venen	M. (Maarten) Divendal	Lid algemeen bestuur	1/1 tot en met 31/12
Eemnes	R. (Roland) van Benthem	Lid algemeen bestuur	1/1 tot en met 31/12
Houten	G.P. (Gilbert) Isabella	Lid algemeen bestuur	1/1 tot en met 31/12
IJsselstein	P.J.M. (Patrick) van Domburg	Lid algemeen bestuur	1/1 tot en met 31/12
Leusden	G.J. (Gerolf) Bouwmeester	Lid algemeen bestuur	1/1 tot en met 31/12
Lopik	L. (Laurens) de Graaf	Lid algemeen bestuur; Lid dagelijks bestuur	1/1 tot en met 31/12
Montfoort	P.J. (Petra) van Hartskamp-de Jong	Lid algemeen bestuur	1/1 tot en met 31/12
Nieuwegein	F.Th.J.M. (Frans) Backhuijs	Lid algemeen bestuur; Lid dagelijks bestuur	1/1 tot en met 3/6
	M.J.T.G. (Marijke) van Beukering-Huijbregts	Lid algemeen bestuur; Lid dagelijks bestuur	1/1 tot en met 31/12
Oudewater	D.C. (Danny) de Vries	Lid algemeen bestuur	1/1 tot en met 31/12
Renswoude	P. (Petra) Doornenbal-van der Vlist	Lid algemeen bestuur	1/1 tot en met 31/12
Rhenen	H. (Hans) van der Pas C.A.. (Corry) van Rhee-Pud Ammerveld (waarnemend) G.A. (Géran) Kaai	Lid algemeen bestuur Lid algemeen bestuur Lid algemeen bestuur	1/1 tot en met 11/2 12/2 tot en met 20/11 21/11 tot en met 31/12
Soest	R.T. (Rob) Metz	Lid algemeen bestuur	1/1 tot en met 31/12
Stichtse Vecht	A.J.H.T.H. (Ap) Reinders	Lid algemeen bestuur	1/1 tot en met 31/12
Utrecht	S.A.M. (Sharon) Dijksma	Voorzitter algemeen bestuur; Voorzitter dagelijks bestuur	1/1 tot en met 31/12
Utrechtse Heuvelrug	F. (Frits) Naafs	Lid algemeen bestuur; Lid dagelijks bestuur	1/1 tot en met 31/12
Veenendaal	K.J.G. (Gert-Jan) Kats	Lid algemeen bestuur; Lid dagelijks bestuur	1/1 tot en met 31/12 3/7 tot en met 31/12
Vijfheerenlanden	S. (Sjors) Fröhlich	Lid algemeen bestuur	1/1 tot en met 31/12
Wijk bij Duurstede	I.P. (Iris) Meerts	Lid algemeen bestuur	1/1 tot en met 31/12
Woerden	V.J.H. (Victor) Molkenboer	Lid algemeen bestuur	1/1 tot en met 31/12
Woudenberg	M. (Magda) Jansen - van Harten	Lid algemeen bestuur	1/1 tot en met 31/12
Zeist	J.J.L.M. (Koos) Janssen J. (Joyce) Langenacker	Lid algemeen bestuur Lid algemeen bestuur	1/1 tot en met 30/1 31/1 tot en met 31/12

5 Single informatie Single Audit (SISA)

Figuur 9 Single Information Single Audit

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2024 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 7-01-2025								
Verstrekker	Uitkeringscode	Specifieke uitkering Juridische grondslag Ontvanger	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
JenV	**A2**	**Brede Doeluitkering Rampenbestrijding (BDUR)** **Besluit veiligheidsregio's artikelen 8.1, 8.2 en 8.3** Veiligheidsregio's	Besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: A2/01*					
			€ 13.901.533					
VRO	**J120**	**Opdrachtverlening VRU/UHE Pilot Coördinatie Huisvesting Evacués**	Besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: J120/01*					
			€ 237.337					
AenM	**M18**	**Bekostiging eerste opvang ontheemden Oekraïne door Veiligheidsregio's** Veiligheidsregio's	Naam Kostensoort *Aard controle n.v.t.* *Indicator: M18/01*	Besteding per kostensoort (zelfstandige uitvoering inclusief uitvoering door andere partijen, niet zijnde medeoverheden, jaar T) *Aard controle R* *Indicator: M18/02*	Cumulatieve besteding per kostensoort (t/m jaar T inclusief uitvoering door andere medeoverheden vanaf SiSa 2023) *Aard controle R* *Indicator: M18/03*			
			1 Meerkosten coördinerende gemeente					
			2 Hotels/centra					
			3 Overige specifieke meerkosten					
			4 Overige Meerkosten	€ 0	€ 23.697.389			
			Berekening totale besteding (zelfstandige uitvoering inclusief uitvoering door andere partijen, niet zijnde medeoverheden, jaar T) Som indicator 02 *Aard controle n.v.t.* *Indicator: M18/04*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: M18/05*	Eventuele toelichting als bij de vorige indicator "nee" is ingevuld *Aard controle n.v.t.* *Indicator: M18/06*			
			1 € 0	Ja				
AenM	**M29B**	**Bekostigingsregeling eerste opvang ontheemden Oekraïne door Regionale openbare lichamen (SiSa tussen medeoverheden)** SiSa tussen medeoverheden	Naam regionaal openbaar lichaam, provincie of gemeente *Aard controle n.v.t.* *Indicator: M29B/01*	Naam kostensoort *Aard controle n.v.t.* *Indicator: M29B/02*	Besteding per kostensoort (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: M29B/03*			
			1	Meerkosten regie				
			2	Meerkosten coördinatie van de spreiding van ontheemden				
			3	Meerkosten communicatie				
			4	Meerkosten zorgkosten				
			5 050588 Veiligheidsregio Utrecht	Meerkosten materiele uitgaven	€ 9.228.048			
			Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: M29B/04*	Eventuele toelichting als bij de vorige indicator "nee" is ingevuld *Aard controle n.v.t.* *Indicator: M29B/05*				
			Nee					

6 Rechtmatigheidsverantwoording

Verantwoordelijkheid dagelijks bestuur
De baten en lasten alsmede de balansmutaties moeten getrouw in de jaarrekening worden opgenomen. Uit het getrouw opnemen van de baten en lasten alsmede de balansmutaties, blijken een drietal rechtmatigheidscriteria niet expliciet. Dit betreffen het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium. In deze rechtmatigheidsverantwoording licht het dagelijks bestuur toe in hoeverre bij de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium zijn nageleefd. Dit houdt in dat de verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties in overeenstemming zijn met door het algemeen bestuur vastgestelde kaders zoals de begroting en verordeningen en met bepalingen in de relevante wet- en regelgeving. Bij de waarderingsgrondslagen in de jaarrekening is het door het algemeen bestuur op 24 maart 2025 vastgestelde normenkader van de relevante wet- en regelgeving verder toegelicht.

Deze verantwoording hanteert een grensbedrag omdat alleen de van belang zijnde aspecten in de verantwoording hoeven te worden betrokken. Deze grens is door het algemeen bestuur bepaald en bedraagt 1% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan de reserves en is daarmee vastgesteld op € 1,47 miljoen. De grondslag voor deze verantwoording is de Kadernota Rechtmatigheid 2024 van de Commissie BBV van november 2024.

Conclusie
Het dagelijks bestuur is van mening dat de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties rechtmatig tot stand zijn gekomen binnen de daarvoor gestelde grens.

7 Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Bijlage 1 – Gemeentelijke bijdragen en vergoedingen

Tabel 54 Gemeentelijke bijdragen en vergoedingen 2024

Bedragen x € 1.000 Gemeente	Begroot GBTP 2024	Begroot IGPP 2024	Totaal begroot	Totaal realisatie	Afwijking
Amersfoort	11.246	451	11.698	11.684	14
Baarn	1.888	31	1.919	1.917	2
Bunnik	1.115	-	1.115	1.115	-
Bunschoten	1.321	23	1.343	1.343	-
De Bilt	3.218	-	3.218	3.218	-
De Ronde Venen	3.146	-	3.146	3.146	-
Eemnes	672	19	692	692	-
Houten	2.823	62	2.885	2.885	-
IJsselstein	1.995	17	2.012	2.012	-
Leusden	1.997	85	2.082	2.064	18
Lopik	932	-	932	932	-
Montfoort	937	-	937	937	-
Nieuwegein	4.203	-	4.203	4.203	-
Oudewater	698	23	721	730	-9
Renswoude	393	-	393	393	-
Rhenen	1.355	-	1.355	1.355	-
Soest	3.215	63	3.278	3.278	-
Stichtse Vecht	4.673	128	4.801	4.750	51
Utrecht	31.866	964	32.830	32.863	-33
Utrechtse Heuvelrug	3.742	103	3.845	3.845	-
Veenendaal	3.710	75	3.786	3.786	-
Vijfheerenlanden	3.932	167	4.099	4.103	-5
Wijk bij Duurstede	1.709	11	1.720	1.720	-
Woerden	3.556	215	3.770	3.742	28
Woudenberg	866	-	866	866	-
Zeist	4.717	353	5.070	5.064	6
Totaal	**99.926**	**2.789**	**102.716**	**102.643**	**72**

De afwijkingen hebben uitsluitend betrekking op de vergoedingen voor het individueel gemeentelijk pluspakket (zie paragraaf 2.2.4 van de jaarrekening).

Bijlage 2 – Teruggave resultaat 2024 per gemeente

Bedragen x € 1.000 Gemeente	Begroot GBTP 2024	Voorstel teruggave resultaat 2024
Amersfoort	11.246	536
Baarn	1.888	90
Bunnik	1.115	53
Bunschoten	1.321	63
De Bilt	3.218	153
De Ronde Venen	3.146	150
Eemnes	672	32
Houten	2.823	135
IJsselstein	1.995	95
Leusden	1.997	95
Lopik	932	44
Montfoort	937	45
Nieuwegein	4.203	200
Oudewater	698	33
Renswoude	393	19
Rhenen	1.355	65
Soest	3.215	153
Stichtse Vecht	4.673	223
Utrecht	31.866	1.519
Utrechtse Heuvelrug	3.742	178
Veenendaal	3.710	177
Vijfheerenlanden	3.932	187
Wijk bij Duurstede	1.709	81
Woerden	3.556	170
Woudenberg	866	41
Zeist	4.717	225
Totaal	**99.926**	**4.764**

Bijlage 3 – Gerealiseerde baten en lasten per taakveld

Tabel 55 Overzicht taakvelden realisatie

Bedragen x € 1.000		Realisatie 2024		
Taakvelden gemeenten		**Lasten**	**Baten**	**Saldo**
0.	**Bestuur en ondersteuning**			
0.1	Bestuur	226	-	-226
0.4	Overhead	29.081	295	-28.786
0.5	Treasury	-189	838	1.027
0.8	Overige baten en lasten	182	-	-182
0.9	Vennootschapsbelasting	-0	-	0
0.10	Mutaties reserves	4.021	3.026	-994
1.	**Veiligheid**			
1.1	Crisisbeheersing en brandweer	109.861	148.687	38.826
8.	**Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing**			
8.3	Wonen en bouwen	2.401	25	-2.375
	Totaal	**145.582**	**152.870**	**7.288**

Tabel 56 Overzicht taakvelden begroting 2024

Bedragen in € 1.000		Actualisatie 2024		
Taakvelden gemeenten		**Lasten**	**Baten**	**Saldo**
0.	**Bestuur en ondersteuning**			
0.1	Bestuur	240	-	-240
0.4	Overhead	30.834	234	-30.599
0.5	Treasury	-0	842	842
0.8	Overige baten en lasten	584	-	-584
0.9	Vennootschapsbelasting	10	-	-10
0.10	Mutaties reserves	4.472	4.052	-421
1.	**Veiligheid**			
1.1	Crisisbeheersing en brandweer	113.372	146.799	33.428
8.	**Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing**			
8.3	Wonen en bouwen	2.442	25	-2.417
	Totaal	**151.952**	**151.952**	**-0**

Colofon

Dit is een uitgave van
Veiligheidsregio Utrecht

31 maart 2025

Veiligheidsregio Utrecht

vru.nl

Ontwerpbegroting VRU 2026

& geactualiseerde begroting 2025

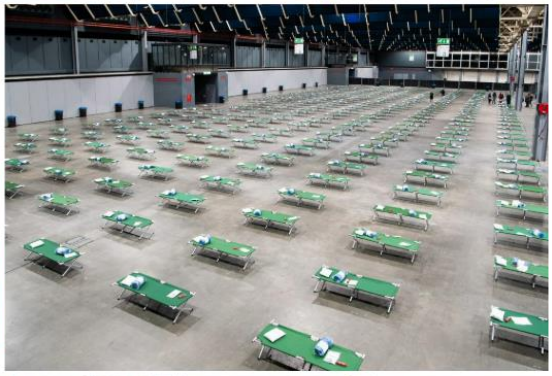
Algemeen bestuur (versie 15 april 2025)

Veiligheidsregio Utrecht

vru.nl

Inhoudsopgave

1	**Leeswijzer**	**5**
1.1	Opbouw begroting	5
1.2	Proces begroting	5
1.2.1	Kadernota VRU 2026	5
1.2.2	Zienswijzen kadernota VRU 2026	6
2	**Hoofdlijnen**	**7**
2.1	Begroting in één oogopslag	7
2.2	Ontwikkelingen	8
2.3	Financiële kaders	9
2.3.1	Bijstelling verdelingsgrondslag gemeentefonds	9
2.3.2	Loonaanpassing	10
2.3.3	Prijsaanpassing	11
2.3.4	FLO-overgangsrecht en tweede loopbaanbeleid	12
2.3.5	Brede doeluitkering rampenbestrijding	13
2.3.6	Ontwikkel- en egalisatiereserve	14
2.3.7	Samenvatting effect mutaties financieel kader	15
2.3.8	Gemeentelijke bijdrage gezamenlijke basistakenpakket	16
2.3.9	Vergoeding individueel gemeentelijk pluspakket	17
3	**Programmaplan**	**18**
3.1	Brandweer- *Toekomstbestendige brandweerzorg*	18
3.1.1	Waar gaan we voor?	18
3.1.2	Wat gaan we doen om daar te komen?	18
3.1.3	Waar sturen we op?	19
3.2	Risicobeheersing - *Veilige en gezonde leefomgeving*	20
3.2.1	Waar gaan we voor?	20
3.2.2	Wat gaan we doen om daar te komen?	20
3.2.3	Waar sturen we op?	22
3.3	Crisisbeheersing & GHOR - *Versterking crisisbeheersing*	22
3.3.1	Waar gaan we voor?	22
3.3.2	Wat gaan we doen om daar te komen?	22
3.3.3	Waar sturen we op?	24
3.4	Meldkamer Midden-Nederland Veiligheidsregio's	25
3.4.1	Waar gaan we voor?	25
3.4.2	Wat gaan we doen om daar te komen?	25

	3.4.3	Waar sturen we op?	25
3.5	Ondersteuning		26
	3.5.1	Great place to work	26
	3.5.2	Informatieknooppunt	26
	3.5.3	Overhead	26
	3.5.4	Onvoorzien	27
4	**Paragrafen**		**28**
4.1	Bedrijfsvoering		28
	4.1.1	Personeel en organisatie	28
	4.1.2	Digitale veiligheid	32
	4.1.3	Interne beheersing en rechtmatigheid	33
4.2	Openbaarheidsparagraaf		35
4.3	Verbonden en overige partijen		36
	4.3.1	De Werkgeversvereniging Samenwerkende Veiligheidsregio's (WVSV)	36
	4.3.2	Stichting Risicobeheer Veiligheidsregio’s en Stichting Waarborgfonds Veiligheidsregio’s	36
4.4	Onderhoud kapitaalgoederen		37
	4.4.1	Kapitaalgoederen	37
	4.4.2	Onderhoud gebouwen en installaties	38
	4.4.3	Onderhoud materieel	38
4.5	Financiering		38
	4.5.1	Financieringsportefeuille	38
	4.5.2	Risicobeheer	40
	4.5.3	Verloop reserves	41
4.6	Weerstandsvermogen en risicobeheersing		46
	4.6.1	Omgevingswet	47
	4.6.2	Vrijwilligheid brandweerpersoneel	47
	4.6.3	Overeenkomst van opdracht voor eigen personeel (OVO’s)	49
	4.6.4	Rijksbijdrage (BDuR)	49
	4.6.5	CAO Regeling voor vervroegd uittreden (RVU)	50
	4.6.6	Overige onvoorziene exploitatierisico’s	51
	4.6.7	Kengetallen	51
5	**Financiën**		**53**
5.1	Baten en lasten 2025 & 2026 [()]		53
	5.1.1	Baten en lasten per programma	53
	5.1.2	Baten en lasten per categorie	54

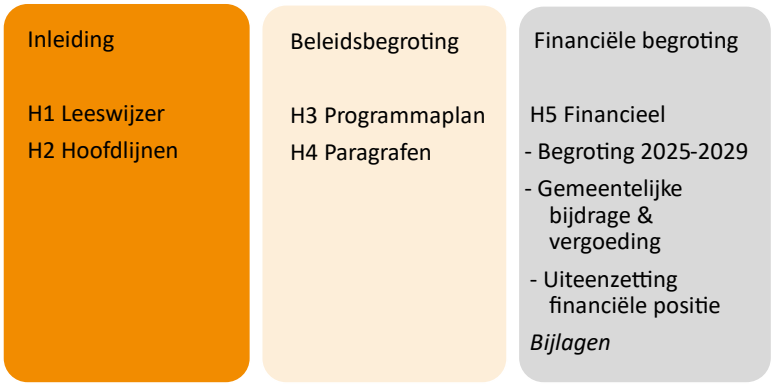
5.1.3 Incidentele baten en Lasten 55
5.2 Meerjarenraming 2026-2029 56
5.2.1 Meerjarenraming 2026-2029 56
5.2.2 Raming meerjarig verloop reserves 57
5.3 Gemeentelijke bijdrage 2025-2029 58
5.3.1 Mutaties gemeentelijke bijdrage 2025-2029 58
5.3.2 Gemeentelijke bijdrage 2025-2029 per gemeente 58
5.3.3 Gemeentelijke bijdrage en vergoedingen 2025-2029 per gemeente 59
5.4 Uiteenzetting financiële positie 60
5.4.1 Geprognosticeerde balans 60
5.4.2 EMU-saldo 61

6 Bijlagen 62
6.1 Overzicht bijstelling gemeentelijke bijdrage gezamenlijk basistakenpakket (GBTP) 62
6.2 Baten en lasten per taakveld 64
6.3 Tarieventabel 2025 en 2026 65
6.4 Vergoedingentabel 2025 en 2026 66
6.5 Compensatiebedragen 2025 en 2026 67
6.6 Verdelingsgrondslag gemeentefonds gemeentelijke bijdrage GBTP 2025 en 2026 68
6.7 Investeringen 2025 en 2026 69
6.8 Begrippen en afkortingen 70

1 Leeswijzer

1.1 Opbouw begroting

Figuur 1 Opbouw begroting

Deze begroting is als volgt opgebouwd:

- Eerst worden de hoofdlijnen (H2) weergegeven met daarin de begroting in één oogopslag, de actuele ontwikkelingen en de financiële kaders op basis van de kadernota VRU 2026;
- Daarna volgt de beleidsbegroting waarin het programmaplan (H3) en de paragrafen (H4) inzicht bieden in de uitvoering van de bestuursagenda en waarin ook de beheersmatige aspecten zijn opgenomen;
- Tenslotte volgt de financiële begroting (H5) met daarin de baten en lasten specifiek voor de jaren 2025 en 2026, gevolgd door de meerjarenraming voor de jaren 2026 t/m 2029 en een uiteenzetting van de financiële positie. Tevens bevat de financiële begroting een aantal (deels verplichte) bijlagen.

1.2 Proces begroting

Hieronder volgt een beschrijving van het proces van de totstandkoming van de begroting VRU 2026 en geactualiseerde begroting 2025, vanaf de kadernota VRU 2026 met daarin opgenomen de kaders begroting 2026 & geactualiseerde begroting 2025 tot de voorliggende begroting.

1.2.1 Kadernota VRU 2026

In de kadernota VRU 2026 zijn de (financiële) kaders voor de begroting 2026 & geactualiseerde begroting 2025 weergegeven. Een concept van de kadernota VRU 2026 is in het najaar van 2024 besproken met de gemeentelijke ambtenaren en in oktober 2024 voorgelegd aan de adviescommissie gemeentesecretarissen veiligheid (AGV) en de bestuurlijke adviescommissie (BAC) bedrijfsvoering en financiën. Het dagelijks bestuur heeft vervolgens ingestemd met de kadernota VRU 2026. Op 2 december 2024 is de kadernota VRU 2026 besproken en vastgesteld in het algemeen bestuur van de VRU, waarna het stuk op 12 december 2024 voor zienswijze is aangeboden aan de gemeenteraden.

1.2.2 Zienswijzen kadernota VRU 2026

Van alle gemeenten is een zienswijze ontvangen op de kadernota VRU 2026. De meerderheid stemt in met de voorgestelde kaders, maar plaatst daarbij kanttekeningen bij de financiële impact en de toekomstige kostenontwikkeling. Aangezien nog geen besluitvorming heeft plaatsgevonden over investeringen of besparingsopties uit de toekomstscenario's, blijft de hoogte van de gemeentelijke bijdrage voor het gezamenlijk basistakenpakket voor 2026 in relatie tot de toekomstscenario's vooralsnog ongewijzigd ten opzichte van de vastgestelde kaders. Na vaststelling van de kadernota VRU 2026 is de gemeentelijke bijdrage voor het gezamenlijk basistakenpakket vanaf 2026 wel structureel verlaagd als gevolg van een technische correctie van de prijsaanpassing.

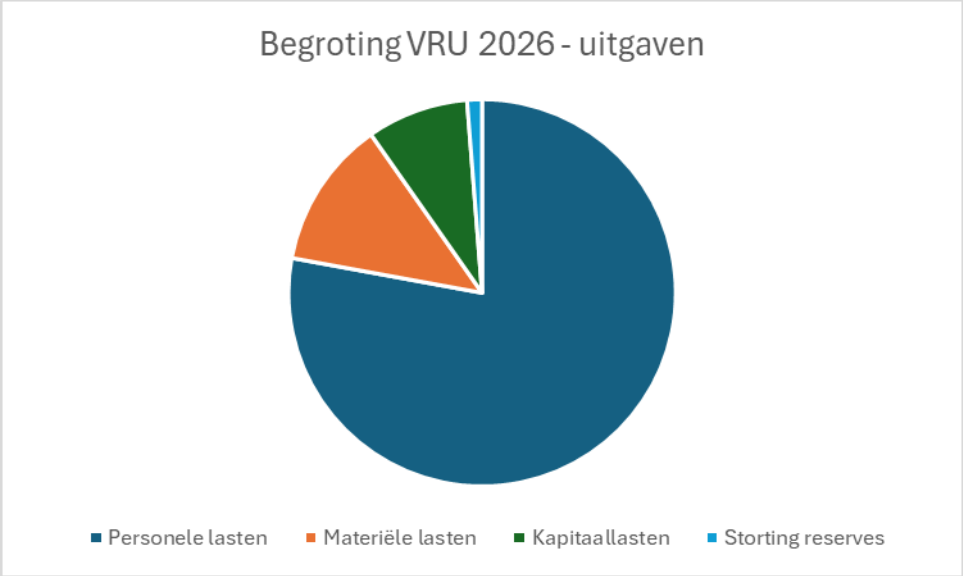
In de zienswijzen op de kadernota VRU 2026 hebben enkele gemeenten gevraagd om (een gesprek over) het aanpassen van de systematiek voor de prijsindexering. Op advies van de bestuurlijke adviescommissie bedrijfsvoering en financiën heeft het dagelijks bestuur opdracht gegeven om een gezamenlijke verkenning te starten naar een werkbare afstemming tussen de prijsaanpassingssystematiek van de VRU en de (recent gewijzigde) indexeringssystematiek van het gemeentefonds. De werkgroep met daarin zowel vertegenwoordigers van de gemeenten als de VRU moet een advies voorbereiden, zodat het bestuur uiteindelijk weloverwogen een besluit kan nemen over het al dan niet aanpassen van de indexeringssystematiek en mogelijke beheersmaatregelen om eventuele risico's op te kunnen vangen. Bij de verkenning zal ook de verbinding worden gezocht met de eerder verstrekte opdracht om de kansen te onderzoeken van een andere financieringssystematiek, gekoppeld aan de groei van het aantal inwoners van de regio.

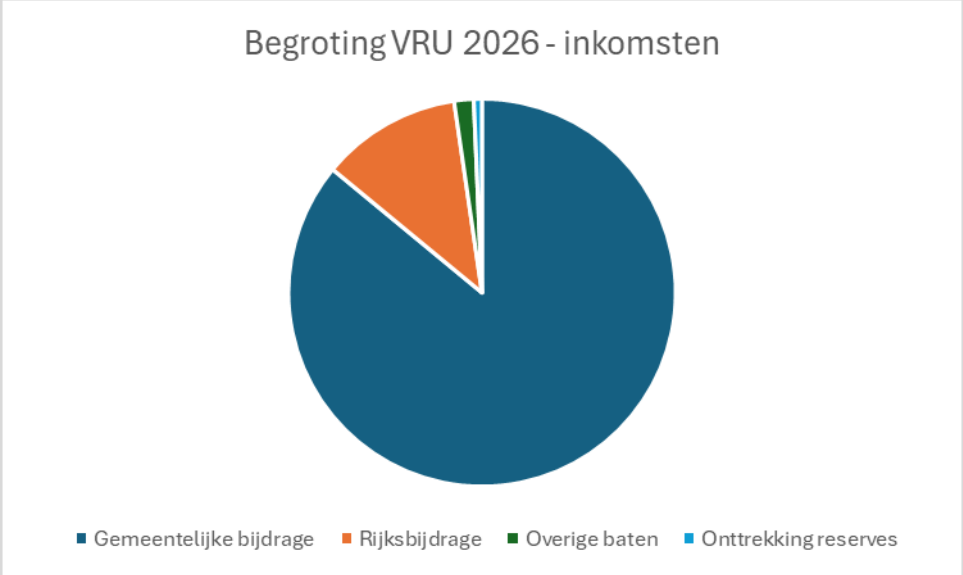
Op 2 december 2024 heeft het algemeen bestuur besloten meer tijd te nemen voor de bespreking en onderbouwing van de opgestelde toekomstscenario's. Daarnaast heeft het bestuur opdracht gegeven om een aanvullend scenario te ontwikkelen dat zich richt op een beperktere stijging van de gemeentelijke bijdrage, met als doel de nullijn de komende jaren zoveel mogelijk te handhaven. Naar aanleiding van een aantal ingediende zienswijzen op de kadernota VRU 2026 heeft het algemeen bestuur op 24 maart 2025 opdracht gegeven om naast de andere scenario's ook de consequenties in beeld te brengen van bezuiniging van 3% op de gemeentelijke bijdrage.

In de zienswijzen is door meerdere gemeenteraden gevraagd om de besluitvorming over de toekomstscenario's synchroon te laten lopen met het dekkingsplan en de scenario's voor het beheer van de huisvesting, zodat de financiële consequenties integraal kunnen worden afgewogen. Hierin wordt voorzien door de bestuurlijke keuzes / principebesluiten ten aanzien van de toekomstscenario's te agenderen voor het algemeen bestuur van 7 juli 2025, gelijktijdig met de uitgangspunten voor het nieuwe dekkingsplan en een beeldvormende bespreking van de uitgewerkte scenario's voor het beheer van de huisvesting. Vervolgens vindt de formele besluitvorming plaats in het algemeen bestuur van 1 december 2025.
Gemeenten en andere relevante partners worden de komende periode actief betrokken bij dit proces. Gemeenteraden krijgen bovendien de gelegenheid om hun wensen en bedenkingen kenbaar te maken via de reguliere zienswijzeprocedures.

2 Hoofdlijnen

2.1 Begroting in één oogopslag

2.2 Ontwikkelingen

In de Bestuursagenda VRU 2024-2027 is het beleid vastgelegd ten aanzien van de taken van de VRU. De thema's van de bestuursagenda VRU 2024-2027 zijn herkenbaar opgenomen in de het programmaplan en de paragrafen. De voorliggende begroting heeft betrekking op het tweede en derde jaar van de huidige beleidsperiode 2024-2027. Deze begroting bevat naast de reguliere bijstelling van het financiële kader (§ 2.3) onder andere een overzicht van geactualiseerde risico's (§ 4.6). In afwachting van de verdere bespreking van de toekomstscenario's is in deze begroting geen mutatie van de gemeentelijke bijdrage opgenomen op basis van deze scenario's.

De gemeenten staan financieel onder druk door een verwachte daling van de inkomsten uit het gemeentefonds. Dit dwingt veel gemeenten tot bezuinigingen. Verschillende gemeenten hebben dan ook in hun zienswijze gevraagd om rekening te houden met de financiële situatie van de gemeenten door de stijging van de gemeentelijke bijdrage te beperken of om besparingsopties in kaart te brengen. Tegelijkertijd wordt onze organisatie steeds vaker langdurig ingezet, met name bij crises, terwijl wettelijke verplichtingen en veiligheidseisen toenemen. Daarnaast staan we voor grote uitdagingen door technologische en maatschappelijke veranderingen, krapte op de arbeidsmarkt, hoge inflatie, lange levertijden voor materieel en nieuwe risico's zoals netcongestie, klimaatverandering, verduurzaming en geopolitieke spanningen. Om onze taken te blijven uitvoeren en te anticiperen op nieuwe uitdagingen, zijn daarom ook investeringen noodzakelijk. In de afgelopen periode zijn daarom toekomstscenario's ontwikkeld om investeringen en besparingsopties in kaart te brengen. In de komende periode worden de volgende onderzoeken uitgevoerd op verzoek van het algemeen bestuur (AB 2 december 2024):

1. Onderzoek naar de toekomstbestendigheid van de waterongevallenbestrijding.
2. Analyse naar de maatschappelijke en financiële kosten en baten van de AED-taak.
3. Verkenning doorbelasten dienstverlening ambulancezorg.
4. Verkenning doorbelasten dienstverlening liftopsluitingen.
5. Verkennen samenwerkingsmogelijkheden.

Het algemeen bestuur heeft op 2 december 2024 derhalve besloten meer tijd te nemen voor de bespreking en onderbouwing van de toekomstscenario's. Daarnaast heeft het bestuur opdracht gegeven een aanvullend scenario te ontwikkelen dat zich richt op een beperktere stijging van de gemeentelijke bijdrage, met als doel de nullijn de komende jaren zoveel mogelijk te handhaven. Op 10 maart 2025 heeft het dagelijks bestuur, naar aanleiding van een aantal ingediende zienswijzen, geadviseerd om een aanvullend krimpscenario van -3% in beeld te brengen. Aangezien investeringen door externe factoren onvermijdelijk zijn, zullen deze twee scenario's ingrijpende voorstellen bevatten die impact hebben op de primaire taken van de VRU. In dit kader is het onvermijdelijk om het sluiten van kazernes te berekenen en taken op het gebied van risicobeheersing te heroverwegen. Voor de bespreking van de bestuurlijk richtinggevende keuzes uit de toekomstscenario's is een planning opgesteld voor 2025. Hierin worden ook de uitkomsten van de bestuurlijke opdrachten meegenomen, net als de bespreking van het nieuwe dekkingsplan en de scenario's voor het beheer van de huisvesting.

2.3 Financiële kaders

2.3.1 Bijstelling verdelingsgrondslag gemeentefonds

De ontwikkeling van het gemeentefonds is van invloed op de begroting van de VRU. De voorliggende begroting is gebaseerd op de septembercirculaire 2024 van het gemeentefonds. Conform artikel 4.2 A van de Gemeenschappelijke Regeling vormen de ijkpuntscores van het Gemeentefonds voor het onderdeel 'Crisisbeheersing en brandweer' de grondslag voor het relatieve aandeel van de gemeenten in de totale bijdrage voor het gemeentelijk basistakenpakket (hierna GBTP). De ijkpuntscores leiden niet tot een verandering van de totale bijdrage voor het GBTP. De ijkpuntscores worden alleen gebruikt om de verdeling tussen de gemeenten onderling te berekenen. Op totaalniveau is de bijstelling van de ijkpuntscores dus per saldo neutraal. Per gemeente kunnen wel verschuivingen plaatsvinden, afhankelijk van de ontwikkeling van de ijkpuntscores in relatie tot de gemiddelde trend van alle VRU-gemeenten gezamenlijk.

In tabel 1 zijn de percentages voor de begroting 2026 & geactualiseerde begroting 2025 opgenomen op basis van de septembercirculaire 2024 van het gemeentefonds. Ter vergelijking zijn ook de percentages uit de begroting VRU 2025 vermeld, die is vastgesteld op 8 juli 2024.

Tabel 1 Verdelingsgrondslag (relatief aandeel ijkpuntscores) bijdrage GBTP

Verdelingsgrondslag bijdrage GBTP			
Gemeente	**Begroting 2025**	**Mutatie (q) maatstaven**	**Begroting 2025a en 2026**
Amersfoort	11,41%	-0,002%	11,41%
Baarn	1,85%	-0,002%	1,85%
Bunnik	1,07%	-0,006%	1,07%
Bunschoten	1,29%	0,002%	1,30%
De Bilt	3,06%	-0,026%	3,04%
De Ronde Venen	3,01%	-0,002%	3,00%
Eemnes	0,64%	0,011%	0,65%
Houten	3,17%	-0,014%	3,15%
IJsselstein	2,17%	-0,024%	2,15%
Leusden	2,00%	-0,019%	1,98%
Lopik	0,86%	-0,008%	0,85%
Montfoort U	0,88%	-0,009%	0,87%
Nieuwegein	4,43%	0,002%	4,44%
Oudewater	0,66%	0,000%	0,66%
Renswoude	0,36%	-0,005%	0,36%
Rhenen	1,33%	-0,090%	1,24%
Soest	3,16%	-0,010%	3,15%
Stichtse Vecht	4,43%	-0,023%	4,40%
Utrecht	31,89%	0,127%	32,02%
Utrechtse Heuvelrug	3,49%	0,020%	3,51%
Veenendaal	4,56%	0,037%	4,60%
Vijfheerenlanden	3,67%	0,060%	3,73%
Wijk bij Duurstede	1,60%	-0,016%	1,59%
Woerden	3,51%	0,011%	3,52%
Woudenberg	0,83%	0,008%	0,83%
Zeist	4,67%	-0,024%	4,65%
TOTAAL	**100,00%**	**0,000%**	**100,00%**

2.3.2 Loonaanpassing

De gemeentelijk bijdrage wordt geïndexeerd op basis van artikel 4.3 van de Gemeenschappelijke Regeling. De loonaanpassing volgt de algemene loonontwikkeling[1]. In tabel 2 is de stelpost voor loonontwikkeling weergegeven en in tabel 3 is het financiële effect van de loonontwikkeling op de bijdrage voor het gemeentelijk basistakenpakket (GBTP) opgenomen.

Tabel 2 Stelpost loonontwikkeling

Jaar	Loonbijstelling 2025			Loonontwikkeling 2026		
	Begroting 2025	**Begroting 2025a**	**Bijstelling 2025a**	**Begroting** MJR **2025**	**Begroting 2026**	**Bijstelling 2026**
2025 structureel	5,4%	4,8%	-0,6%	5,4%	4,8%	-0,6%
2025 incidenteel	-	-2,8%	-2,8%	-	-	0,0%
Subtotaal 2025	***5,4%***	***2,0%***	***-3,4%***	***5,4%***	***4,8%***	***-0,6%***
2026 structureel	-	-	0,0%	-	3,4%	3,4%
Subtotaal 2026	**-**	**-**	***0,0%***	**-**	***3,4%***	***3,4%***
Totaal	**5,4%**	**2,0%**	**-3,4%**	**5,4%**	**8,2%**	**2,8%**

In de begroting is voor 2025 en 2026 een stelpost voor loonontwikkeling opgenomen die is gebaseerd op de indexcijfers uit de septembercirculaire 2024 van het Rijk. Voor 2025 is de stelpost voor de loonontwikkeling incidenteel verlaagd van 5,4 naar 2,0%, omdat de huidige CAO tot 1 augustus 2025 van toepassing is. De stelpost voor 2025 is nu geraamd voor de periode vanaf 1 augustus 2025. Voor 2026 bedraagt de stelpost voor loonontwikkeling 3,4%.
We werken met een stelpost, omdat we de precieze omvang voor de periode na de einddatum van het huidige CAO-akkoord nog niet weten. De stelpost is gebaseerd op de loonontwikkeling zoals deze is berekend door het Centraal Planbureau (CPB). De werkelijke loon- en premieontwikkeling wordt na vaststelling van de cao en premiebijdragen verrekend met de stelpost. Vervolgens wordt een eventueel positief of negatief effect verrekend met de gemeentelijke bijdrage zodat uiteindelijk de werkelijke loon- en premieontwikkeling wordt betaald.

[1] Bijdrageverordening, artikel 1: de loonontwikkeling conform de Collectieve Arbeidsregeling (CAR) en mutaties in de premieplichtigen van de werkgever op basis van wet CAR en rechtspositieregeling.

Tabel 3 Financieel effect loonbijstelling op bijdrage GBTP

Bedragen x € 1.000	Loonbijstelling 2025			Loonontwikkeling 2026		
Jaar	**Begroting 2025**	**Begroting 2025a**	**Bijstelling 2025a**	**Begroting MJR 2025**	**Begroting 2026**	**Bijstelling 2026**
2025 structureel	4.078	3.625	-453	4.078	3.625	-453
2025 incidenteel	-		-2.309	-	-	-
Subtotaal 2025	***4.078***	***3.625***	***-2.762***	***4.078***	***3.625***	***-453***
2026 structureel	-	-	-		2.810	2.810
Subtotaal 2026	***-***	***-***	***-***	***-***	***2.810***	***2.810***
Totaal	**4.078**	**3.625**	**-2.762**	**4.078**	**6.435**	**2.357**

2.3.3 Prijsaanpassing

Voor de prijsbijstelling van de prijsgevoelige budgetten hanteert de VRU de procentuele mutatie van het indexcijfer 'Prijs bruto binnenlands product' (pbbp) zoals het CPB heeft berekend[2]. Dit staat beschreven in artikel 1 sub j van de Bijdrageverordening VRU. In aansluiting op de gegeven indices die het Rijk heeft opgenomen in de septembercirculaire voor het gemeentefonds, hebben wij de indexatie van specifiek de investeringsbudgetten gebaseerd op het (lagere) CPB indexcijfer 'prijs bruto overheidsinvesteringen' (iboi)[3].
Jaarlijks vindt een correctie plaats op basis van de geactualiseerde cijfers over de voorliggende twee jaren ten opzichte van de begroting. Zo indexeren we nooit te veel of te weinig.
De ontwikkeling van de prijsindexcijfers (pbbp en iboi) en de relatie met de vastgestelde begroting 2025 is weergeven in respectievelijk tabel 4 en 5.

Tabel 4: Ontwikkeling CPB indexcijfer 'Prijs bruto binnenlands product (pbbp)'

	Prijsbijstelling algemene prijsgevoelige budgetten			
Jaar	**Begroting 2025**	**Begroting 2025a**	**Begroting 2026**	**Bijstelling**
2023	6,2%	7,7%	7,7%	1,5%
2024	3,3%	4,0%	4,0%	0,7%
2025	2,8%	2,7%	2,7%	-0,1%
Subtotaal 2025	***12,3%***	***14,4%***	***14,4%***	***2,1%***
2026	-	-	2,6%	2,6%
Subtotaal 2026	***-***	***-***	***2,6%***	***2,6%***
Totaal	**12,3%**	**14,4%**	**17,0%**	**4,7%**

[2] Prijsindexen CPB MEV 2025 (m.b.t. 2025) en CEP 2024 (m.b.t. 2023,2024,2026).
[3] Voor het eerst gepubliceerd in tabel 4.2.2 van de septembercirculaire 2023 en 2024.

Voor 2025 bedraagt de prijsbijstelling voor de algemene prijsgevoelige budgetten 2,1% en voor 2026 is de prijsontwikkeling op 2,6% geraamd. De cumulatieve prijsbijstelling voor de algemene prijsgevoelige budgetten komt vanaf 2026 daarmee op 4,7%.

Tabel 5: Ontwikkeling CPB indexcijfer 'Prijs bruto overheidsinvesteringen (iboi)'

Jaar	Prijsbijstelling investeringsbudgetten			
	Begroting 2025	Begroting 2025a	Begroting 2026	Bijstelling
2024	3,0%	3,0%	3,0%	0,0%
2025	1,9%	2,3%	2,3%	0,4%
Subtotaal 2025	***4,9%***	***5,3%***	***5,3%***	***0,4%***
2026	-	-	2,2%	2,2%
Subtotaal 2026	***-***	***-***	***2,2%***	***2,2%***
Totaal	**4,9%**	**5,3%**	**7,5%**	**2,6%**

Voor 2025 bedraagt de prijsbijstelling voor de investeringsbudgetten 0,4% en voor 2026 is de prijsontwikkeling op 2,2% geraamd. De cumulatieve prijsbijstelling voor de investeringsbudgetten komt vanaf 2026 daarmee op 2,6%.

De gewogen prijsbijstelling voor alle prijsgevoelige budgetten komt daarmee op € 1,6% voor 2025 en 2,5% voor 2026. In tabel 6 is het financiële effect van de prijsaanpassing voor de prijsgevoelige budgetten en opgenomen.

Tabel 6: Financieel effect prijsontwikkeling op gemeentelijke bijdrage GBTP

Bedragen x € 1.000 Jaar	Prijsbijstelling algemeen			
	Bijstelling (gewogen)	Begroting 2025a	Begroting 2026	Bijstelling
2023	1,0%	408	408	408
2024	0,5%	191	191	191
2025	0,1%	-27	-27	-27
Subtotaal 2025	***1,6%***	***572***	***572***	***572***
2026	2,5%		924	924
Subtotaal 2026	***2,5%***	***-***	***924***	***924***
Totaal	**4,0%**	**572**	**1.496**	**1.496**

2.3.4 FLO-overgangsrecht en tweede loopbaanbeleid

Het financiële kader van de lasten FLO-overgangsrecht bestaat uit een structurele en een incidentele component. Schommelingen in de kostenprognose worden geëgaliseerd via de bestemmingsreserve ‘Lasten FLO-overgangsrecht’. De actualisatie van de meest recente kostenprognose is verwerkt in de meerjarenraming van de begroting 2026 en de geactualiseerde

begroting van 2025. Op basis van de huidige inzichten en cao-afspraken over het FLO-overgangsrecht zien we geen aanleiding het huidig meerjarig financiële kader bij te stellen.

Dit betekent dat we de budgetten voor het FLO-overgangsrecht bij het opstellen van de begroting 2026 en geactualiseerde begroting 2025 nu alleen verhogen met de reguliere loon- en prijsaanpassing. In tabel 7 is de geactualiseerde meerjarenraming voor het FLO-overgangsrecht weergegeven. Tabel 8 geeft een actueel inzicht in het financiële effect op de gemeentelijke bijdrage voor het gezamenlijk basistakenpakket (GBTP) voor het jaar 2025 en 2026.

Tabel 7: meerjarenraming FLO-overgangsrecht en tweede loopbaan 2025-2029

Bedragen x € 1.000 **Meerjarenraming FLO overgangsrecht en tweede loopbaan**	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**
Begroting 2025					
Lasten FLO-overgangsrecht en tweede loopbaan	3.010	3.010	3.010	3.010	3.010
Storting/ onttrekking reserves FLO	241	241	241	241	241
Lasten FLO-overgangsrecht & 2e loopbaan begroting 2025	***3.250***	***3.250***	***3.250***	***3.250***	***3.250***
Begroting 2025a en 2026					
Lasten FLO-overgangsrecht en tweede loopbaan	3.167	3.346	3.346	3.346	3.346
Storting/ onttrekking reserves FLO	-11	pm	pm	pm	pm
Lasten FLO-overgangsrecht & 2e loopbaan begroting 2025a en 2026	***3.156***	***3.346***	***3.346***	***3.346***	***3.346***
Mutatie structurele lasten FLO-overgangsrecht en tweede loopbaan	**-95**	**95**	**95**	**95**	**95**

De actualisatie van de meerjarenraming leidt niet tot een mutatie van de gemeentelijke bijdrage. In april 2025 wordt de kostenprognose voor de FLO nog geactualiseerd en als incidentele mutatie budgetneutraal verwerkt in de geactualiseerde begroting 2025 en begroting 2026.

Tabel 8: Financieel effect mutatie lasten FLO-overgangsrecht

Bedragen x € 1.000 **FLO-overgangsrecht en tweede loopbaan**	**Financieel effect 2025a en 2026**		
	Begroting 2025	**Begroting 2025a**	**Begroting 2026**
FLO-overgangsrecht & 2e loopbaan begroting 2025	3.250	3.250	3.250
FLO-overgangsrecht & 2e loopbaan kaders 2025a en 2026	-	3.156	3.346
Mutatie lasten FLO-overgangsrecht en tweede loopbaan	**-**	***-95***	***95***
Correctie loon- en prijsaanpassing *	-	95	-95
Totaal effect	**-**	**-**	**-**

*De loon- en prijsaanpassing met betrekking tot de FLO-lasten is onderdeel van de totale loon- en prijsaanpassing (zie § 2.3.2 en 2.3.3). Om dubbeltelling te voorkomen is een correctie toegepast.

2.3.5 Brede doeluitkering rampenbestrijding

De hoogte van de rijksbijdrage ‘Brede Doeluitkering Rampenbestrijding’ (BDuR) bedraagt voor 2025 € 402K meer dan opgenomen in de vastgestelde begroting 2025. Dit betreft met name de doorwerking van de indexering voor loon- en prijsontwikkelingen van de rijksbijdrage BDuR voor

2024 ten opzichte van de stelpost van € 225K die wij hiervoor in de begroting hadden opgenomen. Deze extra inkomst wordt in mindering gebracht op de bijdrage van de gemeenten voor het GBTP voor 2025. De indexering van de BDuR 2025 en 2026 is nog niet bekend en hebben we daarom via een stelpost ingeschat. De stelpost voor 2025 blijft gelijk ten opzichte van de vastgestelde begroting 2025 (225K). Voor 2026 is eveneens een stelpost opgenomen voor een bedrag van 225K. De stelposten worden verrekend met de toekenning van de loon- en prijsbijstelling BDuR 2025 en BDuR 2026 die we respectievelijk in juni 2025 en juni 2026 van het Rijk verwachten.

In tabel 9 is de bijstelling van de BDuR voor 2025 en 2026 en het financiële effect op de gemeentelijke bijdrage voor het basistakenpakket weergegeven.

Tabel 9: financieel effect mutatie BDuR

Bedragen x € 1.000	**Bijstelling BDuR 2025**			**Bijstelling BDuR 2026**		
Jaar	**Begroting 2025**	**Begroting 2025a**	**Bijstelling 2025a**	**Begroting** MJR **2025**	**Begroting 2026**	**Bijstelling 2026**
2025 structureel	-225	-225	-	-225	-225	-
2025 incidenteel	-	-402	-402	-	-	-
Subtotaal 2025	***-225***	***-627***	***-402***	***-225***	***-225***	***-***
2026 structureel	-	-	-		-225	-225
Subtotaal 2026	***-***	***-***	***-***	***-***	***-225***	***-225***
Totaal effect	**-225**	**-627**	**-402**	**-225**	**-450**	**-225**

De voordelige bijstelling voor 2025 (€ 0,4 miljoen) is incidenteel verwerkt, omdat door de uitwerking van het hoofdlijnenakkoord een nieuw risico is ontstaan dat mogelijk nadelige gevolgen heeft voor de omvang van de BDuR met ingang van 2026. Dit risico is beschreven in hoofdstuk 4 (§ 4.6.4).

2.3.6 Ontwikkel- en egalisatiereserve

Het algemeen bestuur heeft bij aanvang van de vorige beleidsperiode een besluit genomen om een ontwikkel- en egalisatiereserve in te stellen die gevoed kan worden met positieve rekeningresultaten. De ontwikkel- en egalisatiereserve heeft tot doel om fluctuaties en (incidentele) verhogingen van de gemeentelijke bijdragen zoveel als mogelijk te voorkomen (egalisatiefunctie). Dit leidt tot financiële stabiliteit in de begroting van de VRU en in de bijdrage van de gemeenten. De middelen uit de reserve zijn bestemd voor incidentele/projectmatige (beleids-)activiteiten en voor het dekken van incidentele kosten die voortvloeien uit exogene factoren.

Bij het instellen van de reserve zijn spelregels vastgesteld over de besteding en verantwoording van de middelen. Een van de spelregels betreft de omvang van de ontwikkel- en egalisatiereserve. De reserve is gemaximeerd op € 1,8 miljoen. Door lagere onttrekkingen dan begroot in 2024 heeft de reserve op 31 december 2024 een omvang van € 1,978 miljoen. Het surplus ten opzichte van

de maximumomvang wordt per balansdatum 1-1-2025 afgeroomd en vloeit terug naar gemeenten door middel van een incidentele verlaging van de gemeentelijke bijdrage voor het gezamenlijk basistakenpakket in 2025 (€ 178K).

2.3.7 Samenvatting effect mutaties financieel kader

Tabel 10 Effect mutaties financieel kader op bijdrage GBTP

Bedragen x € 1.000	Financieel effect GBTP	
Samenvatting mutaties financieel kader	**Actualisatie 2025**	**Begroting 2026**
Bijstelling ijkpuntscores gemeentefonds*	-	-
Loonaanpassing	-2.762	2.357
Prijsaanpassing	572	1.496
Lasten FLO-overgangsrecht	-	-
Brede doeluitkering Rampenbestrijding	-402	-225
Ontwikkel- en egalisatiereserve	-178	-
Totaal mutatie bijdrage GBTP	**-2.770**	**3.628**

*De bijstelling van de ijkpuntscores leidt alleen tot onderlinge verschuivingen tussen de bijdragen van gemeenten.

De gemeentelijke bijdrage voor het gezamenlijk basistakenpakket (GBTP) wordt op basis van bijstelling van het financieel kader voor het jaar 2025 verlaagd met 2,8 miljoen en voor 2026 structureel verhoogd met € 3,6 miljoen.

2.3.8 Gemeentelijke bijdrage gezamenlijke basistakenpakket

In tabel 11 staan de nummers van de paragrafen weergegeven waarin de inhoudelijke onderbouwing van de financiële mutaties is opgenomen.

Tabel 11 Gemeentelijke bijdrage gezamenlijke basistakenpakket (GBTP) 2025 en 2026 per gemeente

Gemeente	Bijdrage GBTP begroting VRU 2025	Bijstelling ijkpuntscores gemeentefonds	Loon-bijstelling 2025a	Incidentele loonbijstelling 2025a	Prijs-bijstelling 2025a	Incidentele bijstelling BDuR	Incidentele afroming O&E-reserve	Bijdrage GBTP begroting VRU 2025a	*Incidentele bijstelling 2025a*	Stelpost loon-ontwikkeling 2026	Prijs-bijstelling 2026	Stelpost loon-/ prijsbijstelling BDuR	Bijdrage GBTP begroting VRU 2026
		(§ 2.3.1)	(§ 2.3.2)	(§ 2.3.2)	(§ 2.3.3)	(§ 2.3.5)	(§ 2.3.6)		(§ 2.3.2)	(§ 2.3.2)	(§ 2.3.3)	(§ 2.3.5)	
Amersfoort	12.008	-22	-52	-263	65	-46	-20	11.690	*330*	321	105	-26	12.420
Baarn	1.978	-6	-8	-43	11	-7	-3	1.924	*53*	52	17	-4	2.042
Bunnik	1.164	-8	-5	-25	6	-4	-2	1.128	*31*	30	10	-2	1.196
Bunschoten	1.384	-1	-6	-30	7	-5	-2	1.349	*37*	36	12	-3	1.432
De Bilt	3.350	-35	-14	-70	17	-12	-5	3.236	*88*	85	28	-7	3.431
De Ronde Venen	3.278	-9	-14	-69	17	-12	-5	3.191	*87*	84	28	-7	3.383
Eemnes	699	11	-3	-15	4	-3	-1	693	*19*	18	6	-1	735
Houten	2.990	-20	-14	-73	18	-13	-6	2.888	*91*	89	29	-7	3.090
IJsselstein	2.128	-11	-10	-50	12	-9	-4	2.061	*62*	60	20	-5	2.198
Leusden	2.102	-23	-9	-46	11	-8	-4	2.027	*57*	56	18	-4	2.154
Lopik	963	-10	-4	-20	5	-3	-2	931	*25*	24	8	-2	986
Montfoort	971	-12	-4	-20	5	-3	-2	937	*25*	24	8	-2	992
Nieuwegein	4.555	-6	-20	-102	25	-18	-8	4.434	*128*	125	41	-10	4.718
Oudewater	726	-2	-3	-15	4	-3	-1	707	*19*	19	6	-1	749
Renswoude	406	-6	-2	-8	2	-1	-1	391	*10*	10	3	-1	414
Rhenen	1.421	-97	-6	-29	7	-5	-2	1.292	*36*	35	11	-3	1.371
Soest	3.370	-16	-14	-73	18	-13	-6	3.272	*91*	88	29	-7	3.474
Stichtse Vecht	4.858	-34	-20	-102	25	-18	-8	4.710	*127*	124	41	-10	4.992
Utrecht	33.553	76	-145	-739	183	-129	-57	32.799	*925*	900	296	-72	34.847
Utrechtse Heuvelrug	3.877	13	-16	-81	20	-14	-6	3.799	*101*	99	32	-8	4.024
Veenendaal	3.998	31	-21	-106	26	-18	-8	3.909	*133*	129	42	-10	4.203
Vijfheerenlanden	4.074	54	-17	-86	21	-15	-7	4.031	*108*	105	34	-8	4.269
Wijk bij Duurstede	1.773	-21	-7	-37	9	-6	-3	1.711	*46*	45	15	-4	1.812
Woerden	3.732	5	-16	-81	20	-14	-6	3.645	*102*	99	33	-8	3.871
Woudenberg	902	7	-4	-19	5	-3	-1	887	*24*	23	8	-2	940
Zeist	4.955	-34	-21	-107	27	-19	-8	4.801	*134*	131	43	-10	5.099
Totaal	**105.214**	**-**	**-453**	**-2.309**	**572**	**-402**	**-178**	**102.444**	***2.889***	**2.810**	**924**	**-225**	**108.842**

2.3.9 Vergoeding individueel gemeentelijk pluspakket

Tabel 12 Vergoeding individueel gemeentelijk pluspakket (IGPP) 2025 en 2026[4]

Bedragen x € 1.000 **Gemeente**	**Vergoeding IGPP begroting VRU 2025**	**Mutatie TUO incl. loon- & prijs-aanpassing 2025**	**Vergoeding IGPP kaders VRU 2025a**	**Mutatie TUO incl. loon- & prijs-aanpassing 2026**	**Vergoeding IGPP kadernota VRU 2026**
Amersfoort	466	7	474	13	487
Baarn	32	0	33	1	34
Bunnik	-	-	-	-	-
Bunschoten	24	-1	23	1	24
De Bilt	-	-	-	-	-
De Ronde Venen	-	-	-	-	-
Eemnes	20	0	20	1	21
Houten	57	0	57	-5	52
IJsselstein	18	0	18	0	19
Leusden	116	2	118	3	121
Lopik	-	-	-	-	-
Montfoort	-	-	-	-	-
Nieuwegein	-	-	-	-	-
Oudewater	23	0	24	1	24
Renswoude	-	-	-	-	-
Rhenen	-	-	-	-	-
Soest	66	-1	65	3	68
Stichtse Vecht	195	3	198	5	203
Utrecht	567	7	574	17	591
Utrechtse Heuvelrug	98	-0	97	-5	93
Veenendaal	70	-1	69	3	73
Vijfheerenlanden	167	-16	151	0	151
Wijk bij Duurstede	11	-0	11	1	11
Woerden	220	3	224	6	230
Woudenberg	-	-	-	-	-
Zeist *	366	6	371	10	382
Totaal	**2.517**	**10**	**2.526**	**57**	**2.585**

[4] De vergoedingen voor het individueel gemeentelijk pluspakket (IGPP) 2025 en 2026 kunnen in aanloop naar de definitieve begroting nog wijzigen als gevolg van de meest recente TUO-afspraken en het toe te rekenen percentage overhead (conform BBV).

3 Programmaplan

3.1 Brandweer- *Toekomstbestendige brandweerzorg*

3.1.1 Waar gaan we voor?

Binnen de Veiligheidsregio Utrecht hebben we een fijnmazig netwerk van brandweerposten. Die kazernedichtheid koesteren we en hebben we nodig om de brandweerzorg te leveren. Maar de omgeving verandert. Nieuwe technologieën en maatschappelijke ontwikkelingen brengen zowel nieuwe risico's als nieuwe mogelijkheden voor de brandweer. Onder andere door de geopolitieke situatie en de gevolgen van klimaatverandering wordt een grotere rol van de brandweer verwacht in het kader van veerkracht en weerbaarheid. De uitdaging is om de samenleving veilig en veerkrachtig te houden, met een brandweerorganisatie die paraat, vakbekwaam en toekomstbestendig is.

3.1.2 Wat gaan we doen om daar te komen?

<u>Doorontwikkelen paraatheid</u>

Activiteiten die wij in het kader van paraatheid in 2025 en 2026 uitvoeren zijn onder andere:

- Opstellen dekkingsplan
- Implementeren efficiënt roosteren
- Afronden inzetbepaling brandweereenheden
- Uitvoeren onderzoek paraatheidsmodellen, inclusief VRU-flexpool
- Vervanging randapparatuur
- Implementeren RIS (repressief informatie systeem)

<u>Versterken vakbekwaamheid</u>

Activiteiten die wij in het kader van Vakbekwaamheid in 2025 en 2026 uitvoeren zijn onder andere:

- Verder inrichten vakbekwaamheidsorganisatie naar aanleiding van onderzoek naar benodigde capaciteit en middelen
- Implementeren nieuwe elektronische leeromgeving
- Start onderzoek opleidingslocatie brandweeropleidingen
- Aanbesteding vakbekwaamheidsmanagementsysteem

<u>Innovatie toepassen t.b.v. arbeidsveiligheid</u>

Voor het vergroten van de arbeidsveiligheid door middel van innovatie werken wij in 2025 en 2026 onder andere aan de volgende activiteiten:

- Uitvoeren project 360 graden verkenning
- Ervaring opdoen met onderwaterdrones (ROV)
- Opzetten project blusrobot

Verstevigen natuurbrandbeheersing
Wij leveren in 2025 en 2026 een bijdrage aan de uitvoering van het programma natuurbrandbeheersing

Onze brandweermensen (vinden, boeien, binden)
Activiteiten die wij binnen dit kader in 2025 en 2026 uitvoeren zijn onder andere:

- Realiseren toekomstbestendige aansturing van Repressie van MT tot aan de lokale post
- Organiseren van eigenheid en identiteit van de posten
- Inventariseren en implementeren passende werkzaamheden bij beroeps

3.1.3 Waar sturen we op?

Nr.	Indicator	Realisatie 2024	Begroting 2025 & 2026
	Productie-indicatoren Toekomstbestendige Brandweerzorg		
	Incidenten bestrijden		
1	Het totaal aantal incidenten	7.239	8.700
2	Het totaal aantal incidenten voor brandbestrijding	3.309	4.200
	2a. Het aantal incidenten voor gebouwbranden	685	850
	2b. Het aantal incidenten voor overige branden	1.776	2.100
	2c. Het aantal incidenten voor (on)echte of (on)terechte OMS-meldingen	848	1.250
3	Het aantal incidenten voor hulpverlening	3.106	3.700
	3a. Het aantal incidenten voor technische hulpverlening	56	100
	3b. Het aantal incidenten voor hulpverleningen m.b.t. dieren	257	350
	3c. Het aantal incidenten voor overige hulpverlening, waaronder assistentie politie en ambulance	1.960	2.350
	3d. Het aantal incidenten voor AED-inzet	833	650
4	Het aantal incidenten voor basishandelingen bij de bestrijding van ongevallen met gevaarlijke stoffen	655	650
5	Het aantal incidenten voor ondersteuning bij waterongevallen	169	150
6	Het aantal geredde slachtoffers	51	
7	Het aantal inzetten voor en in buurregio's	315	300
	Vakbekwaamheid		
	Aantal cursisten dat de opleiding Manschap A heeft afgerond	90	96
	Aantal cursisten dat de opleiding Bevelvoerder heeft afgerond	29	18
	Meldkamer		
1	Het aantal meldingen dat bij de regionale alarmcentrale is aangenomen	23.687	24.000
2	Verwerkingstijd meldingen	57 sec.	60 sec.
	Prestatie-indicatoren Toekomstbestendige Brandweerzorg		
	Paraatheid & Vakbekwaamheid		
10	De opkomsttijden van de brandweer zijn overeenkomstig de eisen van het dekkingsplan uitgevoerd (meettijden)	81%	80%

Nr.	Indicator	Realisatie 2024	Begroting 2025 & 2026
11	De paraatheid van de brandweer is overeenkomstig de eisen van het dekkingsplan gegarandeerd	Ja	Ja
	Jeugdbrandweer		
12	Het percentage jeugdbrandweerleden dat doorstroomt naar de reguliere brandweer ten opzichte van het aantal jeugdleden dat de jeugdbrandweer verlaat op 18/19 jarige leeftijd	16%	15%

3.2 Risicobeheersing - *Veilige en gezonde leefomgeving*

3.2.1 Waar gaan we voor?

De VRU zet zich in voor een veilige en gezonde leefomgeving. Wij werken risicogericht, dat wil zeggen dat we ons zoveel mogelijk richten op het beperken van die risico's, waarbij we de meeste veiligheidswinst kunnen boeken. Samen met andere partijen zoeken we naar de kwetsbaarheden, risico's en kansen in onze regio en waar nodig op landelijk niveau. Hiervoor bouwen wij aan een robuust netwerk waarin plaats is voor onze huidige partners, maar waarbij we ook op zoek gaan naar nieuwe partijen en lokale initiatieven. Met als doel om samen tot lokale en regionale oplossingen te komen. Wij zetten in op onze rol van kennis- en netwerkmakelaar, waarbij we de deskundigheid van diverse partners bundelen. Er zijn steeds meer gegevens over de fysieke en sociale leefomgeving digitaal beschikbaar. Deze gegevens vormen voor ons een belangrijke bron waarmee we inzicht krijgen in de risico's die spelen in onze regio. Informatie-uitwisseling is voor ons van belang om onze partners in een vroeg stadium te kunnen adviseren over veiligheidsaspecten. Doordat wij beschikken over een actueel risicobeeld en informatie- en datagestuurd willen werken, houden wij zicht op de veiligheid in ons verzorgingsgebied. Daarbij is een breed gezamenlijk netwerk met partners die bijdragen aan veiligheid voor ons noodzakelijk; niet alleen tijdens een incident of crisis maar ook in de fase voorafgaand.
De VRU wil zich samen met gemeenten en andere publieke en private partners, maatschappelijke organisaties en inwoners zo goed mogelijk voorbereiden en toerusten om crises te voorzien, te voorkomen en zo nodig te beheersen. De (zelf)redzaamheid van inwoners, bedrijven en instellingen vormt een cruciaal onderdeel van de veerkracht van een samenleving. Door het versterken van de veerkracht en weerbaarheid van de totale samenleving in de regio Utrecht, in samenwerking met de gemeenten, het rijk, (vitale) partners, het bedrijfsleven en inwoners van de regio willen we maatschappelijke ontwrichting voorkomen.

3.2.2 Wat gaan we doen om daar te komen?

We gaan in 2025 en 2026 de volgende activiteiten uitvoeren:

<u>Bijdragen aan een veilige leefomgeving</u>
Risicogericht werken:

- Ontwikkelen van een voorstel voor een 'knoppenmodel' risicogericht toezicht

Voorbereiden op nieuwe risico's:

- Borgen van kennis en implementeren van maatregelen op nieuwe risico's met relevante partners

- Geven van uitvoering aan programma natuurbrandbeheersing
- Geven van uitvoering aan project klimaatadaptatie

Nieuwe voorlichtingsactiviteiten:

- Aanbieden van lessen aan het basisonderwijs, te weten ‘basisles brandveiligheid’, ‘veilig laden’ en ‘natuurbrand’
- Publiceren van een digitale brandveiligheidszelfscan voor ondernemers op www.vru.nl
- Doen van een verkenning naar breder gebruik van de Whatsapp service voor burgervragen als onderdeel van het project ‘externe dienstverlening’
- Publiceren een nieuwe brandveiligheids-informatiepagina op www.vru.nl gericht op verenigingen van eigenaren

Versterken veerkrachtige en redzame samenleving

We starten een programma veerkracht waarin we gaan werken aan 7 pijlers:

1. Versterken van onze risicocommunicatie door gerichte handelingsperspectieven te bieden aan inwoners t.b.v. de (samen)redzaamheid
2. Zorgen voor eenduidige en goed vindbare informatie en basisvoorzieningen voor inwoners, ter voorbereiding op, maar ook ten tijde van een crisis.
3. Ondersteunen de gemeenten met het voorbereiden op grootschalige evacuatie en opvang van inwoners- en vluchtelingenstromen
4. Werken aan nieuwe samenwerkingsrelaties met bedrijven en maatschappelijke organisaties als aanvulling op onze crisisorganisatie
5. Ondersteunen de gemeenten in het inventariseren en activeren van lokale maatschappelijke netwerken t.b.v. de (samen)redzaamheid en het vergroten van de slagkracht als totale samenleving. Hiervoor werken we o.a. aan een veerkrachtprofiel.
6. Werken aan het voorkomen van incidenten door proactief te adviseren over mogelijke aanpassingen van de leefomgeving
7. Werken oplossingen uit voor het scenario langdurige blackout.

Intensiveren van de contacten met de netwerkpartners

We onderhouden en vergroten een breed gezamenlijk netwerk met partners die bijdragen aan veiligheid tijdens incidenten of crises, maar ook in de fase voorafgaand.

3.2.3 Waar sturen we op?

Nr.	Indicator	Realisatie 2024 *	Begroting 2025 & 2026
	Productie-indicatoren Veilige en gezonde leefomgeving		
	Advisering ter voorkoming van onveiligheid		
1	Het aantal verstrekte adviezen/vooroverleggen t.b.v. omgevingsvisie, -plannen, -tafels	490	500
2	Het aantal verstrekte adviezen Omgevingswet	3.200	4.000
3	Het aantal verstrekte adviezen voor B&C Evenementen	456	600
	Risicogericht toezicht		
4	Toezicht tijdens bouw op verzoek van gemeente	*	100%
5	Het aantal uitgevoerde toezichtbezoeken Milieu	58	75
6	Het aantal uitgevoerde toezichtbezoeken Bestaande Bouw (brandveilig gebruik)	4.518	5.000
7	Het percentage hercontroles Bestaande bouw (complementair met het naleefgedrag)	17%	20%
8	Het aantal uitgevoerde controles bij Evenementen	307	500
	Vergroten veiligheidsbewustzijn		
9	Het aantal gegeven voorlichtingen (open dagen /veiligheidsdagen, op verzoek van de samenleving, bij kwetsbare inwoners/zorg, bij ondernemers) en bassischolen waar een gastles is gegeven	*	430
10	Twee maal per jaar is met de gemeenten het risicobeeld en de kwaliteit en voortgang van de advisering en het toezicht besproken	Ja	Ja
11	Twee maal per jaar rapporteren we aan de gemeenten de BVL activiteiten	*	Ja
12	Op acute en bijzondere onveilige situaties is aantoonbaar succesvol ingezet (samen met het bevoegd gezag)	Ja	Ja

* Enkele indicatoren zijn gewijzigd/ samengevoegd ten opzichte van 2024.

3.3 Crisisbeheersing & GHOR - *Versterking crisisbeheersing*

3.3.1 Waar gaan we voor?

We voorkomen, voorzien en minimaliseren de effecten van crises en versterken de weerbaarheid van de samenleving. We investeren in een veerkrachtige en schaalbare crisisorganisatie die, al naar gelang de aard en omvang van de crisis, samen met de betrokken partijen wordt ingericht. Wij kiezen ervoor om als VRU in positie te komen als er sprake is van (dreigende) crisis of maatschappelijke ontwrichting. Wij focussen ons hierbij op onze kerntaken en richten ons op de coördinatie en regie. Het doel is om zo snel mogelijk terug te kunnen keren naar een stabiele situatie en de taak weer over te dragen aan de partij die hier primair voor is toegerust.

3.3.2 Wat gaan we doen om daar te komen?

We gaan in 2025 en 2026 de volgende activiteiten uitvoeren:

Crisismanagement

Uitvoeren van programma Versterking crisisbeheersing

- Het versterken van proces: risicomonitoring, preparatie, respons, herstel en nafase.
- Het versterken van mens en organisatie: werving & selectie OKT permanent, gefaseerd opbouwen naar 3 a 4 teams. Inclusief een vakbekwaamheidsprogramma i.s.m. de afdeling vakbekwaamheid crisisorganisatie.
- Coördinatie op formatieve uitbreiding in de reguliere organisatie uitbreiding vanuit BDUR financiering .
- Het versterken van techniek: realiseren van 24/7 veiligheidsbeeld.
- Afstemmen met andere programma's, projecten en lijn. Inzicht in afbakening en afhankelijkheden. Waaronder ook VIC MNL.
- Opzetten en toepassen van scenariodenken en -methodieken.
- Inrichten OKT-p frontoffice voor partners.
- Opstellen werkwijzen (denk aan voorzienbare inzetten, langdurige crises, sluimerende en/of dreigende gebeurtenis).
- Blijvend evalueren van ontwikkeling van het OKT-p

Upgraden planvorming crisisbeheersing

- Upgraden planvorming discontinuïteit stroom, militaire dreiging (nieuw), hoogwater, natuurbrand met de weerbaarheidsaspecten zoals die in het programma weerbaarheid worden ontwikkeld

Optimaliseren van de lerende organisatie – basis op orde vakbekwaamheid

- Duidelijke processen die vorm kunnen worden gegeven passende systemen met als doel een volledige leercyclus en een optimaal lerende crisisorganisatie

Uitvoeren Bevolkingszorg 3.0

- Per 2 januari is de formele doorontwikkeling BZ 3.0 voltooid en gaan we werken in de nieuwe structuur. In de praktijk zullen daarna nog veel zaken moeten worden voltooid, zoals het uitwerken en detail van de governance, financiering

Consolideren en versterken Vakbekwaamheid in de keten

- Vertalen van de gezamenlijke missie en visie van netwerk coördinatie en vakbekwaamheid naar een strategie en concrete activiteiten in de keten

Versterken ketenpreparatie zorgketen

- Versterken van de ketenpreparatie binnen de zorgketen door uitvoering te geven aan de aanbevelingen die voortkomen uit de analyse van alle crisisplannen van de acute zorgaanbieders en de hieruit voortvloeiende ketenrapportage.

Netwerkmanagement

Intensiveren van de contacten met de netwerkpartners

- We onderhouden ons eigen netwerk en dragen bij aan een VRU breed netwerk

Informatiemanagement
Inrichten van een VIC (Veiligheidsinformatiecentrum)MNL in gezamenlijkheid met VRFGV

GHOR
Borgen (Implementeren en positioneren) zorgrisicoprofiel
- Borgen aanbevelingen n.a.v. analyse crisisplannen

3.3.3 Waar sturen we op?

Nr.	Indicator	Realisatie 2024	Begroting 2025 & 2026
	Productie-indicatoren Versterking crisisbeheersing		
	Planvorming		
1a	Incidentbestrijdingsplannen (elke 4 jaar)	90%	100%
1b	Rampbestrijdingsplannen (elke 3 jaar)	100%	100%
	Bezetting piketgroepen		
2a	Hoofdstructuur (norm: ≥ 5)	95%	100%
2b	Bevolkingszorg (norm: ≥ 5)	*	100%
2c	GHOR (norm: ≥ 5)	95%	100%
	Vakbekwaamheid		
3a	Initiële opleiding is afgesloten met een examen (multi)	100%	100%
3b	Initiële opleiding is afgesloten met een examen (GHOR)	100%	100%
	Verplichte trainingen daadwerkelijk gevolgd		
4a	Hoofdstructuur	90%	90%
4b	Bevolkingszorg	**	90%
4c	GHOR	90%	90%
	*Inzicht in aantal (multidisciplinaire) inzetten**		
5a	GRIP (aantal)	10	
5b	Kortdurend, < 1 week (aantal)	10	10
5c	Langdurend, > 1 week (aantal)	1	1
5d	Inzetten OvDG (aantal)	1.271	1.000
5e	Inzetten HINGZ (aantal)	22	24
5f	Inzetten ACGZ (aantal)	27	24
	Inzicht in aantal evaluaties		
	Aantal evaluaties:		
6	Het aantal platform overleggen met crisispartners	13	11

* Met ingang van januari 2025 wordt uitvoering gegeven aan bevolkingszorg 3.0

3.4 Meldkamer Midden-Nederland Veiligheidsregio's

3.4.1 Waar gaan we voor?

Vanaf 3 juni 2025 is er één meldkamer Midden-Nederland (MK MNL) in Hilversum waarin de meldkamerfuncties brandweer, politie, ambulancedienst en de calamiteitencoördinator (caco) samenwerken. Deze (verplichte) ontwikkeling volgt uit de Wet veiligheidsregio's en de Wijzigingswet meldkamers. Dit betekent dat de meldkamers van de veiligheidsregio's Utrecht, Gooi en Vechtstreek en Flevoland worden samengevoegd. Het bestuur is de afgelopen jaren meegenomen in deze ontwikkeling.

3.4.2 Wat gaan we doen om daar te komen?

De VRU bereidt samen met de andere twee veiligheidsregio's de organisatorische samenvoeging voor. In 2024 zijn er afspraken gemaakt over de organisatorische plek van de medewerkers, de inrichting en de ondersteuning en in 2025 wordt er verder gewerkt aan overeenkomsten voor de samenwerking en harmonisering van werkprocessen. We gaan in 2025 en 2026 onder meer de volgende activiteiten uitvoeren:

- Verder harmoniseren van meldkamerprocessen tussen de Veiligheidsregio's Flevoland, Gooi en Vechtstreek en Utrecht.
- Oprichten van staf Meldkamer Midden Nederland Veiligheidsregio's
- Voorbereiden en uitvoeren van de Livegang van de Meldkamer Midden-Nederland op 3 juni 2025
- Oprichten en implementeren van opschaling meldkamer voor 0900 – 0904 tijdens grote drukte.
- Oprichten en implementeren van Multidisciplinair Meldkamer overleg

3.4.3 Waar sturen we op?

Nr.	Indicator	Realisatie 2024	Begroting 2025 & 2026
	Indicatoren Meldkamer Midden-Nederland Veiligheidsregio's		
	Meldkamer		
1	Het aantal meldingen dat bij de Meldkamer Midden Nederland is aangenomen	n.b.	*
2	Verwerkingstijd meldingen	n.b.	*
3	Multidisciplinair beeld is binnen 5 minuten beschikbaar	100%	100%

* Vanwege samenvoeging Meldkamer worden indicatoren en streefwaarden nog nader bepaald in samenwerking met de Veiligheidsregio's Gooi en Vechtstreek en Flevoland.

3.5 Ondersteuning

We zien dat onze omgeving verandert en we daarvoor wendbaar moeten zijn. Het werken in programma`s helpt daarbij, naast ons reguliere werk, als sturingsinstrument om onze doelen en ambities te behalen. Een programma ondersteunt een strategische beweging, verandering of ontwikkeling en gaat over grenzen binnen een organisatie (organisatieonderdelen) of tussen organisaties (hele organisaties ook buiten de VRU of afdelingen van verschillende organisaties) heen. Het vraagt betrokkenheid van verschillende organisatieonderdelen.

Binnen het organisatieonderdeel 'Ondersteuning' werken we aan de volgende programma`s:

- Great place to work
- Organisatieontwikkeling
- Informatieknooppunt

3.5.1 Great place to work

De VRU wil op de steeds krapper wordende arbeidsmarkt een aantrekkelijke organisatie zijn waar talent graag wil werken. We zijn maatschappelijk gedreven met een breed werkterrein en we bieden volop ontwikkelkansen. We willen daarbij een warme omgeving bieden waar iedereen welkom is. Onze leidinggevenden worden toegerust om hun mensen richting en ruimte te geven door (dienend) leiderschap te tonen, met ruimte voor ieders ontwikkeling en persoonlijk leiderschap. We willen daarbij graag een diverse en inclusieve organisatie zijn. Niet alleen maken we zo meer gebruik van het talent op de arbeidsmarkt, het helpt ons ook om vraagstukken vanuit meerdere gezichtspunten te benaderen en zo ons werk beter te doen.

3.5.2 Informatieknooppunt

Het doel van het informatieknooppunt is het via gerichte informatie nog beter ondersteunen van de activiteiten bij het bestrijden, voorzien en voorkomen van incidenten/crises. We versterken hiermee de crisisbeheersing, en dragen bij aan toekomstbestendige brandweerzorg en een veiligere en gezondere leefomgeving. Hiermee vergroten wij de weerbaarheid in de regio. Wij stimuleren innovatie en andere manieren van werken door het initiëren van informatie-oplossingen via innovatieve technieken zoals artificiële intelligentie (AI) en het verder ontwikkelen van informatiegestuurd werken.

3.5.3 Overhead

De definitie van overhead uit artikel 1 van het BBV wordt in de meest actuele notitie van de commissie BBV nader geduid als*: 'het geheel van functies gericht op de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces. Hiertoe behoren ook de systemen en aanverwante lasten die deze functies ondersteunen.'*

Onderstaand overzicht is opgesteld aan de hand van de geactualiseerde notitie Overhead van de commissie BBV. Deze geactualiseerde notitie geeft een overzicht van de regelgeving inzake de overhead en geeft op een aantal punten een nadere toelichting. Deze notitie is voor de gemeenschappelijke regelingen van toepassing vanaf het (begrotingsjaar) 2026, maar eerder mag

ook. De VRU heeft ervoor gekozen om de herziene wijze van toerekening van de overhead al in de geactualiseerde begroting 2025 op te nemen, zodat we hiermee gelijk oplopen met gemeenten. Dit betekent dat de aanpassingen uit deze notitie zijn verwerkt in de voorliggende begroting. De aanpassingen hebben betrekking op een aantal begrotingsonderdelen die niet meer worden aangemerkt als overhead maar op overige taakvelden moeten worden begroot en verantwoord. Meer specifiek betreft dit de formatieve en formatie-gerelateerde lasten voor leidinggevenden en directe softwarelasten/applicaties voor de programmaonderdelen Brandweer, Risicobeheersing Crisisbeheersing & GHOR. Dit heeft tot gevolg dat we nu meer kosten toerekenen aan het primaire proces waardoor het percentage overhead is gedaald. Op basis van de geactualiseerde uitgangspunten is het overzicht van de kosten van overhead voor 2025 en 2026 als volgt:

Tabel 13 Overzicht overhead [5]

Bedragen x € 1.000

Overhead	Rekening 2024	Begroting 2025	Actualisatie 2025	Begroting 2026
Personeelskosten	23.315	22.256	18.674	17.573
Gebouwkosten	1.474	1.747	1.711	1.895
Kantoorkosten	3.524	3.655	3.688	4.116
Overige kosten	768	437	1.344	1.266
Overige baten	-295	-	-297	-129
Mutaties in reserve	-251	194	-356	-115
Totaal overhead:	**28.535**	**28.289**	**24.762**	**24.606**
% overhead	**19,5%**	**23,0%**	**17,4%**	**18,9%**

3.5.4 Onvoorzien

De begroting van de VRU bevat geen post voor onvoorzien. Eventuele onvoorziene situaties met de daaruit volgende kosten, dienen op dat moment van dekking te worden voorzien. In de risicoparagraaf, die gekoppeld is aan de weerstandscapaciteit, is het risico van onvoorziene uitgaven opgenomen.

[5] Overheadlasten- en baten inclusief mutaties reserves ten opzichte van begrotingstotaal inclusief mutaties reserves

4 Paragrafen

4.1 Bedrijfsvoering

4.1.1 Personeel en organisatie

Organisatie VRU
Bij Veiligheidsregio Utrecht werken mensen met een passie. Een passie om levens te redden, om incidenten te voorkomen en te bestrijden en om samen met burgers en partners de veiligheid en zelfredzaamheid in onze samenleving te vergroten. Onze organisatie is gericht op onze drie hoofdtaken: Brandweer, Risicobeheersing en Crisisbeheersing. Deze onderdelen werken niet alleen onderling nauw samen, maar dat doen we ook met onze partners. Zo zetten we ons met bijna 2.500 betrokken collega's iedere dag in voor de veiligheid van alle 1,4 miljoen inwoners van de 26 gemeenten in onze regio. Samen dragen wij bij aan de veiligheid. Elke dag weer, steeds beter. De hoofdstructuur van onze organisatie ziet er als volgt uit:

Samen zijn we één organisatie. Het organisatieonderdeel 'Ondersteuning' is ondersteunend aan de drie hoofdtaken. Samen bouwen wij aan een organisatie waar iedereen zich gezien en gewaardeerd voelt en de ruimte en ondersteuning krijgt om het beste uit zichzelf én elkaar te halen. Met z'n allen zorgen we voor een 'Great place to work'.

De directie van de VRU bestaat uit de algemeen directeur en drie leden die samen verantwoordelijk zijn voor de hele organisatie. Binnen het directieteam wordt gewerkt met een

portefeuilleverdeling. De Geneeskundige Hulpverleningsorganisatie in de Regio (GHOR) staat onder leiding van de directeur publieke gezondheid (DPG), die op agendabasis deelneemt aan de vergaderingen van het directieteam.

Organisatieontwikkeling
De wereld en ons werk verandert. De rol van de Veiligheidsregio verbreedt en de uitdagingen waar we voor staan veranderen. In onze ontwikkelkoers en besturingsfilosofie hebben we met elkaar bepaald hoe we met deze veranderingen omgaan. Om die uitdagingen van onze huidige tijd aan te gaan en om de ambities uit onze bestuursagenda waar te maken, zien we dat we steviger moeten inzetten op onderlinge samenwerking. Dit vraagt van ons een flexibele en wendbare houding. De afgelopen jaren hebben we de slag gemaakt naar een meer dienende en passende organisatiestructuur met kortere lijnen en minder gelaagdheid. Deze ontwikkeling zetten we door naar één VRU waarbij we ruimte bieden aan talenten en aan de lokale en menselijke maat. Onze kernwaarden staan hierbij centraal: vanuit vertrouwen werken we samen en nemen we eigenaarschap.

Formatie en bezetting
De formatie voor de beroepsbrandweer en overig personeel bestaat in totaal per 1-1-2025 uit 719 fte. De bezetting bedraagt 687 fte. Het verschil tussen formatie en bezetting betreft een momentopname. Een deel van de vacatures is moeilijk in te vullen door onder andere de krapte op de arbeidsmarkt.

De formatie (in fte) per organisatieonderdeel is als volgt:

Formatie in fte **Hoofdtaak**	**Formatie** **1-1-2025**
Brandweer	398,2
Risicobeheersing	112,8
Crisisbeheersing & GHOR	55,1
Ondersteuning	153,3
Totaal	**719,4**

Vrijwilligers
Per 1-1-2025 zijn 1.667 vrijwilligers in dienst van de VRU. Op basis van het materieel- en personeelsbeheer en –spreidingsplan is de streefsterkte 1.673 vrijwilligers. Voor de werving van nieuwe vrijwilligers organiseert de VRU aanstellingsdagen. Vanuit de hele regio worden potentiële vrijwilligers op de ademluchtwerkplaats in Houten op één dag gekeurd. Ook wordt met behulp van een assessment dan beoordeeld of zij geschikt zijn voor het vrijwilligerswerk

Jeugdbrandweer
Per 1 januari 2025 hebben we 256 jeugdleden en 21 posten met een Jeugdbrandweer. Dit is inclusief de samenvoeging van de Jeugdbrandweer Zeist-Bunnik. Brandweer Soest is aan het kijken naar een eventuele opstart van de Jeugdbrandweer.

Wet banenafspraak
Het realiseren van duurzame werkgelegenheid voor de doelgroep uit de Wet banenafspraak (WBA) is voor de VRU een maatschappelijke opdracht. De VRU heeft inmiddels het quotum van 15 garantiebanen behaald door 15,53 garantiebanen te realiseren wat gelijk is aan 11,0 fte[6]. Doelstelling is het aantal WBA functies in 2025 te behouden met een evenwichtige verdeling in de gehele organisatie. Deze WBA-banen worden gerealiseerd binnen de formatieve kaders zodat een aanvullende bijdrage vanuit de gemeenten niet nodig is. Het project 'Sociale veiligheid, diversiteit en Inclusie' (zie hieronder) helpt om dit onderwerp in de organisatie onder de aandacht te houden.

Sociale veiligheid, Inclusie en Diversiteit
De VRU staat midden in de maatschappij; daarom vinden we het belangrijk dat ons personeelsbestand een afspiegeling is van die maatschappij.
We hebben ons als organisatie gecommitteerd aan een aantal afspraken om te werken aan een diverse en inclusieve organisatie:

- We nemen meer mensen aan met een afstand tot de arbeidsmarkt (Wet Banenafspraak);
- We dragen in onze organisatie uit dat jezelf zijn werkt. Je mag er zijn, wie je ook bent;
- We spreken met onze vacatures een brede(re) doelgroep aan en we sluiten geen mensen uit;
- We dragen ons steentje bij aan het vergroten van meer kansengelijkheid voor jongeren.

Mentaal welzijn
Het mentaal welzijn van onze medewerkers vinden we erg belangrijk. Ons werk kan veel impact hebben. We willen onze medewerkers daarin zo goed mogelijk ondersteunen. Via ons Team Opvang en Nazorg zetten wij stevig in op ondersteuning na incidenten. Er is een Steunpunt Brandweer ingericht bij het Veteraneninstituut in Doorn, waar wij als VRU lid van zijn. Daarnaast bieden we via ons uitgebreide bedrijfszorgpakket ook langdurige, psychosociale ondersteuning voor mentale klachten zoals PTSS en traumaverwerking. Hiervoor hebben we ook een geestelijk verzorger in dienst die hier een zeer waardevolle bijdrage aan levert door individuele en groepsgesprekken. Ook de bedrijfsarts, vertrouwenspersonen en medewerkers van personeelsbeleid dragen actief aan bij aan het creëren van bewustwording en het eerder herkennen van signalen. Hiervoor bieden we verschillende workshops aan op het gebied van mentale weerbaarheid. De sessies gaan over het doorbreken van een cultuur waar het niet normaal is om te praten over gevoelens, maar zijn ook gericht op kennis over en omgang met stressvolle situaties.

Onveilige Situaties en (bijna)Ongevallen (OSIO)
Het melden van incidenten (onveilige situaties en(bijna)ongevallen) is bedoeld om te leren van de situatie en de kwaliteit van de zorg te verbeteren. OSIO-meldingen geven inzicht in de risico's voor de veiligheid, gezondheid en het welzijn van de VRU medewerkers. Door de meldingen te analyseren kan er worden geleerd en kunnen maatregelen worden genomen om soortgelijke incidenten en situaties in de toekomst te voorkomen. Door bovendien te kijken naar de meer fundamentele oorzaken (de oorzaak achter de oorzaak) kan de veiligheids- of arbozorg binnen de VRU naar een hoger niveau worden getild waardoor andersoortige ongevallen, die dezelfde basisoorzaken hebben, kunnen worden voorkomen.

[6] Stand januari 2025

Verzuim
Voor de medewerkers van de Veiligheidsregio Utrecht is een verzuimprotocol vastgesteld. De insteek van dit protocol is niet de ziekte van de medewerker, maar zijn mogelijkheden om werkzaamheden te verrichten ondanks beperkingen. Doel is een handvat te bieden aan leidinggevenden om zo het ziekteverzuim binnen de organisatie zoveel als mogelijk te beperken. Deze regels zijn gebaseerd op de Wet verbetering poortwachter. Het streven is een verzuimpercentage van 5 %.

Inhuur
Het uitgangspunt voor de VRU is dat we werken met vaste formatie met daarop medewerkers met vaste aanstellingen, maar om de continuïteit van de werkzaamheden te kunnen waarborgen is inhuur soms onvermijdelijk. Daarnaast is inhuur soms wenselijk om als organisatie wendbaar en flexibel te kunnen zijn, bijvoorbeeld bij grote crises. Als er sprake is van tijdelijke formatie (bijvoorbeeld voor een project), dan heeft een tijdelijke aanstelling de voorkeur (bijvoorbeeld voor de duur van het project). In sommige gevallen kan het nodig zijn om tijdelijk een externe in te huren. Bijvoorbeeld als de vaste medewerker langdurig afwezig is, of als een tijdelijke aanstelling niet haalbaar is. Ook kan het nodig zijn om een externe in te huren voor additionele (project)werkzaamheden waarbij een specialistische expertise wordt gevraagd. Bij inhuur volgt de VRU de inkoopregels waar wij als overheid ons aan moeten houden.

Beleidsindicatoren conform BBV-regelgeving[7]
De veiligheidsregio is op basis van wettelijke regelgeving (BBV) verplicht om de volgende beleidsindicatoren in de begroting en jaarrekening op te nemen.

Nr.	Productie-indicator	Eenheid	Realisatie 2024	Actualisatie 2025	Begroting 2026
1	Formatie	Fte per 1000 inwoners	0,52	0,51	0,51
2	Bezetting	Fte per 1000 inwoners	0,49	0,49	0,49
3	Apparaatskosten*)	Kosten per inwoner	€ 100,5	€ 98,1	€ 90,3
4	Externe inhuur**	Kosten als % van totale loonsom	29%	16%	3%
5	Externe inhuur**)	Totale kosten inhuur externen	14,9 mln	21,7 mln	2,1 mln
6	Overhead***)	% van de totale lasten	21%	18%	19%

Op basis van CBS-prognose is uitgegaan van 1.414.663 inwoners voor de provincie Utrecht op peildatum 1-1-2025.
* Apparaatskosten zijn alle personele en materiële kosten die verbonden zijn aan het functioneren van de ambtelijke organisatie. Dit zijn in feite de totale lasten van de VRU minus de jaarlijkse bijdrage aan het NIPV.
** De reguliere inhuur betreft voornamelijk inhuur van instructeurs voor opleiden, trainen en oefenen en inhuur voor ziektevervanging en vacatures. Voor 2024 en 2025 is/ wordt specifiek ingehuurd voor de opvang van ontheemden uit Oekraïne en crisisnoodopvang (€ 9,1 miljoen). Deze specifieke inhuurkosten worden volledig gedekt uit een specifieke rijksbijdragen en vergoeding van het COA.
*** Voor de berekening van de overhead inclusief baten verwijzen we naar § 3.5.3.

[7] Rekeningcijfers 2024 zijn onder voorbehoud van goedkeuring door de accountant volgend uit de accountantscontrole Jaarstukken VRU 2024.

Duurzame bedrijfsvoering
In onze samenleving ligt een grote uitdaging op het gebied van duurzaamheid. Als overheidsorganisatie committeren we ons uiteraard aan de landelijke afspraken op het gebied van duurzaamheid. Dit doen we niet omdat het moet, maar omdat wij ons realiseren dat de klimaatverandering ook een directe impact heeft op de veiligheid in onze regio. We maken werk van de CO2-reductie en vermindering van het klimaatgebruik door ons wagenpark te verduurzamen, duurzaamheidseisen te stellen aan onze leveranciers en zelf ons materiaalgebruik te beperken. Samen met de gemeenten, als eigenaren van de brandweerposten, zetten we waar mogelijk stapjes naar klimaatneutrale huisvesting.

Huisvesting
Huisvesting heeft directe invloed op alle vier de thema's van de bestuursagenda. Huisvesting in brede zin is meer dan een gebouw. Huisvesting in brede zin betreft faciliteiten die zorgen dat individuele medewerkers van de VRU optimaal kunnen presteren. Een plek om samen te komen na een emotionele heftige uitruk. Een huisvesting die faciliterend is aan de werkstijlen van de individuele medewerkers van de VRU en die zorgt voor een Great place to work en optimale ondersteuning van de werkprocessen. Daarmee draagt huisvesting bij aan een gezonde en veilige werkomgeving.

Met betrekking tot de visie op huisvesting heeft het algemeen bestuur in november 2023 het besluit genomen om een drietal scenario's voor de organisatie van de huisvesting uit te laten werken door VRU en de 26 gemeenten. Aan de basis van de uitwerking staan de eerder vastgestelde vier bestuurlijke uitgangspunten, waarbij geconstateerd is dat de huidige organisatie niet voldoet aan de uitgangspunten. Momenteel worden de laatste inhoudelijke uitwerkingen gemaakt, waaronder het in beeld brengen van de organisatorische impact per scenario bij gemeenten en de globale schets van de toekomstige lasten. Na afronding van deze uitwerking zal in het algemeen bestuur een beeldvormende bijeenkomst georganiseerd worden, als voorbereiding op een besluitvormende bijeenkomst.

4.1.2 Digitale veiligheid

Met het vaststellen van het strategisch beleid digitale veiligheid is koers gezet om kwaadwillende en onbevoegden buiten de deur te houden, en daarmee onze eigen (digitale) continuïteit en weerbaarheid te verhogen. De eerste fase draait om het implementeren van de minimale technische basismaatregelen die essentieel zijn om te beschermen tegen veel voorkomende dreigingen zoals phishing en gijzelsoftware (ransomware). Het is belangrijk om te benadrukken dat deze basismaatregelen, naast implementatie, ook in 2026 blijvende aandacht vragen om goed onderhouden te worden.

Behalve dat we een nieuwe versie van de Baseline informatiebeveiliging Overheid (BIO) verwachten is het vrijwel zeker dat de Veiligheidsregio onder de NIS2-richtlijn gaat vallen. De NIS2-richtlijn is gericht op het verhogen van de digitale weerbaarheid van vitale organisaties en stelt strengere eisen aan risicobeheer, incidentrespons en rapportage. Recent heeft een extern bureau een volwassenheidstoets uitgevoerd. Hierbij is gekeken in hoeverre wij voldoen aan huidige versies van de (verplichte) normenkaders en daarmee hoe goed we in staat zijn om

cyberrisico's te beheersen. Op een schaal van 1 tot 5, waarbij niveau 3 wordt gezien als het vereiste niveau voor een veilige en weerbare organisatie , scoren wij momenteel rond de 1,5. Het is belangrijk om te begrijpen dat de nieuwe normenkaders en verplichtingen niet vrijblijvend zijn. Ondanks de stappen die zijn gezet is er nog veel werk te verrichten, werk waarvoor structureel investeringen noodzakelijk zijn. Voor 2025 en 2026 hebben we, in lijn met het strategisch beleid, de volgende doelstellingen opgenomen:

- Risicogericht werken, waarbij we niet alleen richten op de top 3 risico's op concernniveau, maar ook de specifieke "te beschermen belangen" per proces identificeren en prioriteren.
- Uitvoeren van externe en interne penetratietests door een gespecialiseerd bureau om de effectiviteit van de genomen beveiligingsmaatregelen te beoordelen en onze weerbaarheid tegen cyber-aanvallen te testen.
- Van ad-hoc naar continu versterken van het cyberbewustzijn van onze medewerkers via gerichte trainingen en campagnes, omdat zij de sterkste schakel vormen in onze cyberveiligheid.

Privacy
De VRU is verantwoordelijk voor het wettig behandelen van persoonsgegevens. Dit zijn persoonsgegevens van burgers, ambtenaren en vrijwilligers. Daarbij heeft de VRU een morele plicht om de vertrouwelijkheid en gevoelige aard van deze persoonsgegevens te eerbiedigen. De VRU verwerkt geen persoonsgegevens tenzij dat noodzakelijk is. De persoonsgegevens worden onder andere gebruikt voor het beheren van incidenten, om toezicht te houden, voor relatiebeheer, werving en selectie, en de werknemersadministratie. De VRU zorgt er voor dat er altijd een grondslag is voor die verwerking, dat de betrokken persoonsgegevens niet langer worden bewaard dan noodzakelijk, en dat deze alleen met bevoegde partijen worden gedeeld. Door gepaste technische en organisatorische maatregelen te nemen zorgt de VRU er ook voor dat de persoonsgegevens adequaat beveiligd zijn. Betrokkenen kunnen uitvoering geven aan hun rechten door te mailen met de functionaris voor de Gegevensbescherming.

Daarnaast worden beleidsstukken en processen doorlopend bekeken en beoordeeld om te kijken of deze de privacy van de betrokkenen nog beter kunnen beschermen. Er is een groep mensen met verschillende taken in het kader van de bescherming van de persoonsgegevens. Zo houdt de functionaris voor de gegevensbescherming toezicht en adviseert, de privacy officers helpen collega's op weg en adviseren, en de privacy ambassadeurs vormen de schakel tussen de directies en de afdeling juridische zaken.

4.1.3 Interne beheersing en rechtmatigheid

Interne beheersing
Interne beheersing is een proces, gericht op het verkrijgen van een redelijke mate van zekerheid omtrent het bereiken van doelstellingen in de volgende categorieën:
▪ Bereiken van strategische doelstellingen;
▪ Effectiviteit en efficiëntie van bedrijfsprocessen;
▪ Betrouwbaarheid van de financiële informatieverzorging;

▪ Naleving wet– en regelgeving.

Interne beheersing is daarmee geen doel op zich, maar een middel om effectief te kunnen sturen op de uitvoering van onze taken. Wij hanteren hierbij de volgende uitgangspunten:
▪ Integraal management (verantwoordelijk voor resultaten en middelen);
▪ Evenwicht tussen regels en regelruimte;
▪ Het management wordt voldoende ondersteund met raad, daad en informatie;
▪ Voorkomen is beter dan genezen; ICT-systemen ondersteunen de juiste werkwijze.

Het dagelijks bestuur is verantwoordelijk voor de administratieve organisatie en de interne beheersing. Dit komt vanaf 2023 tot uiting in het afleggen van een rechtmatigheids-verantwoording aan het algemeen bestuur. De (verbijzonderde) interne controles vormen hiervoor de basis.

Interne controle
Binnen de VRU voeren we (verbijzonderde) interne controles uit op onze processen. Jaarlijks worden interne controles uitgevoerd op basis van het risicogericht intern controleplan dat periodiek herijkt wordt.

In eerste aanleg voeren we controles uit voor financieel kritische processen. Dit zijn die processen die in relatie tot de door het algemeen bestuur vastgestelde goedkeuringstolerantie voor getrouwheid en verantwoordingsgrens voor rechtmatigheid als financieel kritisch aangemerkt worden. Daarnaast voeren we een beperkt aantal controles uit op basis van specifiek beleid/besluiten (specials). De externe accountant voert op gezette momenten ook controles uit.

Risicomanagement en interne controle zijn geen doel op zich. Het zijn middelen die ervoor moet zorgen dat we onze taken goed (en steeds beter) uitvoeren. Het is daarom een zaak van iedereen binnen de organisatie; ieder vanuit zijn of haar eigen rol en verantwoordelijkheid. Dit komt tot uiting in het principe van het zogenaamde ‘drielijnenmodel’ die de basis vormt voor de taakverdeling ten aanzien van risicomanagement en interne controle binnen de VRU. We onderkennen de volgende drie lijnen:
1. In de eerste lijn: in het primaire proces, onder verantwoordelijkheid van de lijnmanagement.
2. In de tweede lijn: in de ondersteunende processen, waar checks and balances ingericht zijn om fouten te signaleren. Deze lijn bestaat uit de controllers en de vaktechnische adviseurs (b.v. HRM-adviseurs, FLO-adviseur, etc.) in hun controlerol
3. In de derde lijn: de lijn bestaat uit de concerncontrol- en interne auditfunctie.

Rechtmatigheidsverantwoording
De Rijksoverheid heeft regels vastgesteld voor het opstellen van de financiële verantwoording door gemeenten en provincies in het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV). Deze gelden voor de begroting, meerjarenraming, jaarverslagen en jaarrekening en hebben betrekking op de correctheid, begrijpelijkheid en volledigheid van de stukken. Het Besluit Accountantscontrole Decentrale Overheden (BADO) bevat regels voor de minimumvereisten voor de accountantscontrole van de jaarrekening. Als gevolg van wijzigingen in

het BBV is het dagelijks bestuur van de VRU vanaf 2023 zelf verantwoordelijk worden voor het afgeven van de rechtmatigheidsverklaring bij de jaarstukken. Hiervoor heeft de VRU in samenspraak met de externe accountant een normen- en toetsingskader opgesteld.

4.2 Openbaarheidsparagraaf

Per 1 mei 2022 is de Wet open overheid in werking getreden. De Wet open overheid (hierna: Woo) is de opvolger van de Wet openbaarheid van bestuur (hierna: Wob). Waar de Wob voornamelijk zag op de openbaarmakingsplicht op verzoek, richt de Woo zich ook op de actieve openbaarmakingsplicht en de informatiehuishoudingsplicht. Naast dat informatie dus openbaar gemaakt moet worden als iemand erom vraagt, moet sommige informatie ook actief openbaar gemaakt worden en moeten we er voor zorgen dat informatie goed te vinden is.

Een van de verplichtingen die uit de Woo volgt, is dat bestuursorganen jaarlijks in de begroting aandacht besteden aan de beleidsvoornemens inzake de uitvoering van de Woo en in de verantwoording verslag doen van de uitvoering van de wet. Bestuursorganen gaan in de openbaarheidsparagraaf in op de beleidsvoornemens (c.q. behaalde resultaten) met betrekking tot de actieve en passieve openbaarmaking en de verbetering van de informatiehuishouding.

Passieve openbaarmaking (openbaarmaking op verzoek)

Onderzocht is op welke manier software kan bijdragen aan het vergemakkelijken en versnellen van het anonimiseren van documenten. Dit onderzoek wordt momenteel afgerond.

In 2024 zijn er twee beroepen bij de bestuursrechter over besluiten die de VRU genomen heeft naar aanleiding van een verzoek om informatie op grond van de Woo. In beide gevallen is de verzoeker het niet eens met het besluit en vraagt om meer informatie dan is gegeven. De Woo kent verschillende uitzonderingsgronden waarop een bestuursorgaan zich kan beroepen bij het niet openbaar willen maken van informatie. Uiteindelijk dient de bestuursrechter het besluit van de VRU te toetsen.

Actieve openbaarmaking

De Woo kent zeventien informatiecategorieën die gefaseerd zullen worden ingevoerd. Telkens wordt bij Koninklijk besluit bepaald welke informatiecategorie vanaf dat moment actief openbaar gemaakt moet worden. Wij voldoen aan de wettelijke verplichting en hebben de actieve openbaarmaking van de informatie uit de verplichte categorieën op orde.

Informatiehuishouding op orde

C. In 2024 werken we aan de uitvoering van het programmaplan Digitale toegankelijkheid waarbij we oog hebben voor nieuwe documenten, maar ook een slag zullen maken in het digitaal toegankelijk maken van oude documenten.

4.3 Verbonden en overige partijen

Hieronder is een overzicht opgenomen van derde rechtspersonen waarin wij een bestuurlijk en/of financieel belang hebben.

4.3.1 De Werkgeversvereniging Samenwerkende Veiligheidsregio's (WVSV)

De Werkgeversvereniging Samenwerkende Veiligheidsregio's is sinds 1 januari 2022 de werkgeversvereniging van de 25 veiligheidsregio's die met de werknemersorganisaties op landelijk niveau tot afspraken komt over arbeidsvoorwaarden voor alle werknemers van de veiligheidsregio's (met uitzondering van het personeel dat onder een eigen cao valt bijvoorbeeld cao Ambulancezorg).

Belang

De WVSV maakt namens haar leden afspraken met de vakbonden over collectieve arbeidsvoorwaarden voor het personeel van de veiligheidsregio's. Deze afspraken worden vastgelegd in de "CAR(-UWO) Veiligheidsregio's" (voorheen CAR-UWO).

Met het vaststellen van de begrotingen voor 2025 heeft de Algemene Vergadering ook het contributiebedrag voor 2025 vastgesteld. Statutair is bepaald dat het lidmaatschap van de veiligheidsregio's op gelijkwaardige basis plaatsvindt en dat elke veiligheidsregio 1/25ste van het saldo van de begroting bijdraagt.

Financiële informatie

Eigen en vreemd vermogen voor bestemming 2024: nog niet bekend
Jaarresultaat 2024: nog niet bekend

4.3.2 Stichting Risicobeheer Veiligheidsregio's en Stichting Waarborgfonds Veiligheidsregio's

De stichtingen, het Expertisebureau Risicobeheer en het Waarborgfonds Veiligheidsregio's zijn met instemming van alle 25 veiligheidsregio's opgericht in 2022 en 2023. Per 1 januari 2024 zijn de stichtingen operationeel.

Belang

Het doel van de stichtingen is een bijdrage te leveren aan het 'goed werkgeverschap' van de veiligheidsregio's als hun medewerkers onverhoopt te maken krijgen met een dienstongeval. Hieraan wordt invulling gegeven door te ondersteunen bij de uitvoering en financiering van de Landelijke regeling aanspraken na dienstongevallen (LRD). De LRD is een regeling die in overleg binnen de veiligheidsregio's en de vakbonden tot stand is gekomen en per 1 januari 2024 in werking is getreden.

Governance

Het Expertisebureau Risicobeheer beschikt over een vergunning van de Autoriteit Financiële Markten (AFM). Tevens staat het Expertisebureau onder toezicht van een Raad van Advies, bestaande uit algemeen directeuren/commandanten en directeuren bedrijfsvoering van de veiligheidsregio's.

Het Waarborgfonds is vrijgesteld van toezicht door De Nederlandsche Bank (DNB) onder de voorwaarde dat een Raad van Toezicht wordt geïnstalleerd. De Raad van Toezicht is ingesteld en voorziet in de noodzakelijke specifieke deskundigheid die daarmee in het Waarborgfonds is geborgd. Daarnaast zijn er beperkingen gesteld aan de financiële omvang van het fonds.

Financiële informatie
De 25 veiligheidsregio's dragen gezamenlijk zorg voor de financiering van de LRD. Dit geschiedt door deelname aan beide stichtingen. Het Waarborgfonds geeft dekking voor aanspraken voor zover deze niet verzekerd zijn. Een deel van de aanspraken is nog verzekerd via een collectieve ongevallenpolis. De kosten van het Expertisebureau Risicobeheer en de inleg in het Waarborgfonds worden betaald uit de premies die de veiligheidsregio's eerder betaalden voor hun ongevallenverzekering.

Het Waarborgfonds heeft als doel om binnen 5 jaar een reserve aan te leggen van 5 miljoen euro. Hiermee is er voldoende financiële zekerheid voor de toekomst. In het eerste jaar (2024) heeft het Waarborgfonds een reserve opgebouwd van ruim 3 miljoen euro. Daarnaast is gewerkt aan het inrichten van de schadeafhandeling en bedrijfsvoering van de stichting ERVRS en het Waarborgfonds.

4.4 Onderhoud kapitaalgoederen

Ten aanzien van de in de BBV genoemde kapitaalgoederen zijn de gebouwen, inventaris en installaties, automatisering, vervoersmiddelen en materiaal van toepassing op onze organisatie.

4.4.1 Kapitaalgoederen

Conform artikel 59 van de BBV activeren wij alle materiële vaste activa. Investeringen schrijven wij lineair af vanaf het jaar opvolgend op het investeringsjaar. Als uitgangspunt voor het activeren geldt dat activering plaatsvindt vanaf € 10.000 per object. In de Nota Activabeleid VRU zijn alle uitgangspunten opgenomen.

De VRU heeft drie brandweerkazernes in eigendom. De overige kazernes zijn in eigendom van de gemeenten. De kazernes worden om niet ter beschikking gesteld aan de VRU. Investeringen in gebouwen die eigendom zijn van de VRU, worden bij de VRU geactiveerd. De kosten voor rente en afschrijving worden doorbelast aan de gemeenten die de gebouwen aan de VRU hebben overgedragen.

Ten aanzien van de investeringen in overige kapitaalgoederen (inventaris en installaties, automatisering, vervoersmiddelen en materiaal) hanteren wij een meerjarig investeringsplan (MIP) dat jaarlijks wordt geactualiseerd. In de begroting is een constant bedrag (structureel budget) opgenomen voor kapitaallasten, dat jaarlijks wordt geïndexeerd om de vervangingswaarde van de activa te waarborgen. De werkelijke kapitaallasten fluctueren. Tezamen met het MIP is daarom ook een egalisatiereserve kapitaallasten ingesteld om de verschillen tussen begrote en werkelijke kapitaallasten op te vangen. De egalisatiereserve kapitaallasten heeft naast de egalisatiefunctie ook een dekkingsfunctie. De dekkingsfunctie heeft

vooral betrekking op vaste activa met een incidenteel karakter, waarvoor de kapitaallasten uit de kapitaallastenreserve worden gedekt. Deze items zijn in het MIP als incidenteel aangemerkt en hiervoor zijn geen vervangingsinvesteringen opgenomen. Deze activa-items kennen dus geen structurele kapitaallast. Dit betekent dat voor incidentele lasten in de exploitatie die direct gerelateerd zijn aan (geplande) investeringen een onttrekking aan de egalisatiereserve kapitaallasten is geraamd. Bij besluitvorming wordt getoetst of de reserve gedurende de afschrijvingstermijn toereikend is. Meerjarig wordt gestuurd op een sluitende investeringsbegroting.

Jaarlijks wordt in mei de investeringsbegroting bijgesteld op basis van reële verwachting. Vervolgens wordt bepaald wat de financieringsbehoefte is en welke renteomslag binnen de kaders van BBV kan worden toegepast. De rente wordt berekend over de boekwaarde per 1 januari en jaarlijks ten laste van de exploitatie gebracht. Aan de geactiveerde investeringen wordt voor geactualiseerde begroting 2025 een omslagrente van 2,25% toegerekend. De fluctuaties van de kapitaallasten ten opzichte van het structureel budget voor kapitaallasten worden beschouwd als incidentele baten en lasten.

4.4.2 Onderhoud gebouwen en installaties

Het hoofdkantoor van de VRU is gehuisvest in het Provinciehuis en dit betreft huur. Het onderhoud voor deze locatie is daarmee onderdeel van de servicekosten die wij naast de huursom aan de provincie Utrecht betalen.

De kosten voor het beheer en onderhoud van de decentrale huisvestingen en de brandweerkazernes zijn voor rekening van de gemeenten.

4.4.3 Onderhoud materieel

Preparatie Brandweer is ingericht binnen het organisatieonderdeel Brandweer. Hiermee borgen we dat we beschikken over vakbekwaam repressief personeel en daarnaast over voldoende en inzetbaar materieel en gereedschappen voor de uitvoering van onze operationele taak. Onderhoud van het materieel vindt regionaal plaats door de afdeling Materieel & Logistiek.

4.5 Financiering

4.5.1 Financieringsportefeuille

Wij zijn externe financiering overeengekomen bij:

- Gemeente Amersfoort (onderhandse lening)
- Bank Nederlandse gemeenten (BNG Bank)
- De Nederlandse Waterschapsbank (NWB Bank)

In tabel 14 wordt het verloop en de hoogte van de huidige leningen weergegeven.

Tabel 14 Leningenportefeuille

Bedragen x € 1.000 Type lening	Saldo 31-12-2024	Saldo 31-12-2025	Saldo 31-12-2026	Saldo 31-12-2027	Saldo 31-12-2028	Saldo 31-12-2029
13-10-1997/30 jr 6,05% lineair	10	7	3	-	-	-
14-07-1999/30 jr 5,43% lineair	265	212	159	106	53	-
Onderhandse lening Gemeente Amersfoort	***275***	***218***	***162***	***106***	***53***	***-***
BNG lening 40.106325	1.333	667	-	-	-	-
BNG lening 40.106326	6.800	6.400	6.000	5.600	5.200	4.800
BNG lening 40.116478	9.000	8.000	7.000	6.000	5.000	4.000
BNG lening 40.116479	10.000	9.500	9.000	8.500	8.000	7.500
Onderhandse lening Bank BNG	***27.133***	***24.567***	***22.000***	***20.100***	***18.200***	***16.300***
NWB Bank lening NK/1-29713	14.000	13.000	12.000	11.000	10.000	9.000
NWB Bank lening NK/1-30919	14.450	13.600	12.750	11.900	11.050	10.200
Lening Nederlandse Waterschapsbank	***28.450***	***26.600***	***24.750***	***22.900***	***21.050***	***19.200***
Totale vaste schulden	**55.858**	**51.385**	**46.912**	**43.106**	**39.303**	**35.500**

Bij BNG Bank is een rekening-courantfaciliteit beschikbaar ter grootte van € 3 miljoen om te voorzien in de kortlopende financieringsbehoefte. De financieringsbehoefte voor de langere termijn betreft de financiering van nieuwe (vervangings-)investeringen. Zie bijlage 6.7 voor een overzicht van de geplande investeringen in 2025 en 2026[8].

De VRU past een renteomslagmethodiek toe die wordt voorgeschreven vanuit het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV). Door middel van deze methodiek worden aan investeringen de gemiddelde rentekosten toegerekend die voortvloeien uit de opgenomen geldleningen en/of eigen middelen waarmee zij zijn gefinancierd. In onderstaande tabel is het verwachte financieringsresultaat weergegeven aan de hand van het rekenschema zoals voorgeschreven vanuit BBV[9].

Tabel 15 Renteschema

Bedragen x € 1.000 Renteschema	Realisatie 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Totale rentelasten	1.600	1.700	1.800
Rentebaten die zijn toe te rekenen aan investeringen in activa	-225	-	-
Saldo rentelasten en rentebaten	**1.375**	**1.700**	**1.800**
Doorbelaste rente projectfinanciering/ maatwerk	-57	-45	-33
Totaal aan taakvelden toe te rekenen integrale rente (A):	**1.318**	**1.655**	**1.767**
De aan taakvelden toegerekende rente (omslagrente)	1.350	1.701	1.981
Aan taakvelden toegerekende rente via renteomslag (B):	**1.350**	**1.701**	**1.981**
Renteresultaat op taakveld Treasury (B-A)	**32**	**46**	**214**

[8] De investeringsplanning wordt jaarlijks in mei geactualiseerd en verwerkt in de begroting die 7 juli 2025 voorligt in het AB.
[9] Als gevolg van de actualisatie van de investeringsplanning zal het renteresultaat nog wijzigen en verwerkt worden in de begroting die 7 juli 2025 voorligt in het AB.

4.5.2 Risicobeheer

Om de risico's van het treasurybeleid te beheren zijn er normen vastgesteld in de Wet Fido. Deze normen bestaan uit een:

- Kasgeldlimiet
- Renterisiconorm

Kasgeldlimiet

De kasgeldlimiet laat het maximum bedrag zien waarop een gemeente of gemeenschappelijke regeling haar financiële bedrijfsvoering met kortlopende middelen (looptijd < 1 jaar) mag financieren. Deze norm bedraagt 8,2% van het begrotingstotaal aan lasten vóór bestemming.

Voor 2025 bedraagt de limiet 8,2% van € 134 miljoen (omvang begroting) = € 11 miljoen.

De liquide middelen bestaan uit rekening-courant tegoeden en deposito's. Per kwartaal controleren wij de kasgeldlimiet. De ruimte die de kasgeldlimiet biedt, wordt zoveel mogelijk benut. De reden hiervoor is dat kort geld aanzienlijk goedkoper is dan lang geld. Indien nodig worden langlopende leningen aangegaan om een overschrijding van de kasgeldlimiet tegen te gaan. De huidige financiële positie geeft geen aanleiding om op korte termijn maatregelen voor te stellen.

Tabel 16 Kasgeldlimiet

Bedragen x € 1.000					
Kasgeldlimiet	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**
Norm % begrotingstotaal	*8,2%*	*8,2%*	*8,2%*	*8,2%*	*8,2%*
Kasgeldlimiet	**11.660**	**10.636**	**10.623**	**10.634**	**10.756**

Renterisiconorm

De renterisiconorm wil het renterisico bij herfinanciering beheersen. Dat houdt in, dat de jaarlijkse renteherzieningen en de verplichte aflossingen niet meer mogen bedragen dan 20% van het begrotingstotaal bij aanvang van het jaar.
De renterisiconorm zal binnen het vastgestelde percentage van 20% blijven. In onderstaande tabel is het verwachte renterisico weergegeven.

Tabel 17 Renterisiconorm

Bedragen x € 1.000					
Renterisiconorm	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**
omvang begroting	142.201	129.706	129.554	129.680	131.170
Renterisiconorm (20% begroting)	28.440	25.941	25.911	25.936	26.234
Aflossingen van leningen	4.473	4.473	3.806	3.803	3.803
Ruimte onder renterisiconorm	**23.967**	**21.468**	**22.105**	**22.133**	**22.431**

4.5.3 Verloop reserves

In tabel 18 staat een overzicht met het verloop van de reserves zoals dit tot en met ultimo 2026 wordt voorzien.

Tabel 18 Reserves 2025 en 2026

Bedragen x € 1.000	Boekwaarde 31-12-2024	Afromen surplus 1-1-2025	Resultaat-bestemming 2024	Toevoeging 2025	Onttrekking 2025	Boekwaarde 31-12-2025	Toevoeging 2026	Onttrekking 2026	Boekwaarde 31-12-2026
Bedrijfsvoeringsreserve	1.409		1.232	-	-	2.641	-	-	2.641
Algemene reserves	***1.409***	***-***	***1.232***	***-***	***-***	***2.641***	***-***	***-***	***2.641***
Egalisatiereserve kapitaallasten	20.669			1.926	644	21.951	1.271	434	22.789
Egalisatiereserve FLO overgangsrecht	1.185			56	-	1.240	66		1.306
Egalisatiereserve tweede loopbaan	1.318			178	11	1.484	183	-	1.667
Ontwikkel- en egalisatiereserve	1.978	-178	1.292	-	3.053	39	-	-	39
Bestemmingsreserve incidentele crisistaken	1.237			607	396	1.448	112	396	1.164
Bestemmingsreserve meldkamer	387			-	324	63	-	63	-
Bestemmingsreserves	***26.773***	***-178***	***1.292***	***2.767***	***4.428***	***26.226***	***1.631***	***892***	***26.965***
Totaal reserves	**28.181**	**-178**	**2.524**	**2.767**	**4.428**	**28.867**	**1.631**	**892**	**29.606**

4.5.3.1 Bedrijfsvoeringsreserve

Door het aanhouden van een reserve is de VRU in staat om een deel van de risico's op te vangen, zonder dat dit direct gevolgen heeft voor de hoogte van de gemeentelijke bijdrage. De schommelingen die optreden kunnen worden opgevangen met deze reserve. De omvang van de bedrijfsvoeringreserve (weerstandvermogen) is minimaal gelijk aan de benodigde weerstandscapaciteit (zie § 4.6). Ten opzichte van de vastgestelde begroting 2025 is het weerstandsvermogen niet meer toereikend om de geïnventariseerde risico's af te dekken. Om het weerstandsvermogen van de VRU op het gewenste niveau te brengen in relatie tot de huidige risico's, zoals opgenomen in de kadernota VRU 2026 en de tweede bestuurlijke rapportage VRU 2024, is een storting van € 1,23 miljoen in de algemene reserve noodzakelijk. Na deze storting valt de bedrijfsvoeringreserve met 1,9% van het begrotingsvolume binnen de afgesproken bandbreedte (1% - 2%).

4.5.3.2 Egalisatiereserve kapitaallasten

Via het meerjarig investeringsplan wordt gestuurd op een meerjarig evenwicht tussen de begrote en gerealiseerde kapitaallasten (afschrijving en rente). Om de kosten van afschrijving en rente over de jaren te egaliseren wordt gebruik gemaakt van een egalisatiereserve. Jaarlijks wordt in mei de prognose van de kapitaallasten geactualiseerd en opgenomen in de (geactualiseerde) begroting. Bij de jaarrekening wordt vervolgens bepaald wat de werkelijke kapitaallasten en -baten zijn geweest. Tekorten op de kapitaallasten worden aan deze reserve onttrokken. Overschotten worden aan deze reserve gedoteerd. Boekwinst (opbrengst activa) of –verlies (versnelde afschrijving) bij afstoten van activa wordt ten gunste of ten laste van de exploitatie gebracht en vervolgens via een dotatie/onttrekking gemuteerd in de reserve egalisatie kapitaallasten. Via de egalisatiereserve kapitaallasten creëren we rust in de VRU-begroting en voorkomt dit sterke mutaties in de gemeentelijke bijdragen.

4.5.3.3 Egalisatiereserve FLO-overgangsrecht

De egalisatiereserve 'FLO-overgangsrecht' wordt ingezet om de kosten voor het FLO-overgangsrecht meerjarig te kunnen egaliseren. Hiermee wordt een (structurele of incidentele) stijging van de gemeentelijke bijdrage voorkomen en ontstaat een beperkte buffer om fluctuaties die het gevolg zijn van de afspraken in het FLO-overgangsrecht in meerjarig perspectief op te vangen. Ten opzichte van het structureel beschikbare budget wordt op begrotingsbasis bepaald welke lasten wij voor het FLO-overgangsrecht kunnen verwachten. Indien er voor het begrotingsjaar nog geen Cao-akkoord is vastgesteld, wordt de verwachte loonontwikkeling geraamd door middel van een stelpost. Bij de jaarrekening wordt vervolgens bepaald wat de werkelijke lasten en baten voor het FLO-overgangsrecht zijn geweest. Tekorten op de begrote baten en lasten worden aan deze reserve onttrokken en overschotten worden aan deze reserve gedoteerd.

4.5.3.4 Egalisatiereserve tweede loopbaanbeleid

Vanwege het wegvallen van het FLO voor repressief brandweerpersoneel is 'tweede loopbaanbeleid' geïntroduceerd. Om hieraan uitvoering te kunnen gaan geven, is de egalisatiereserve tweede loopbaan gevormd. In de begroting is structureel budget beschikbaar voor de kosten voor onder andere om-/bijscholing en vervanging. De werkelijke kosten voor tweede loopbaanbeleid fluctueren en worden jaarlijks bij aan het einde van het boekjaar met deze reserve verrekend. Vanwege een vierjarig landelijk onderzoek naar de duurzame inzetbaarheid van mensen in een repressieve brandweerfunctie, mede in het licht van het tweede loopbaanbeleid verwachten wij voor 2025 geen significante stijging van de kosten voor het tweede loopbaanbeleid.

4.5.3.5 Ontwikkel- en egalisatiereserve

Het algemeen bestuur heeft bij aanvang van de vorige beleidsperiode een besluit genomen om een ontwikkel- en egalisatiereserve in te stellen die gevoed kan worden met positieve rekeningresultaten. De ontwikkel- en egalisatiereserve heeft tot doel om fluctuaties en (incidentele) verhogingen van de gemeentelijke bijdragen zoveel als mogelijk te voorkomen (egalisatiefunctie). Dit leidt tot financiële stabiliteit in de begroting van de VRU en in de bijdrage van de gemeenten. De middelen uit de reserve zijn bestemd voor:
- Het mogelijk maken van incidentele/projectmatige (beleids-)activiteiten om de beleidsdoelstellingen uit de bestuursagenda of structurele efficiencyvoordelen te realiseren;
- Het dekken van incidentele kosten die voortvloeien uit exogene factoren.

Bij het instellen van de reserve zijn de volgende spelregels vastgesteld over de besteding en verantwoording van de middelen:

- De besteding van de middelen uit de reserve is uitsluitend voorbehouden voor aanwending gekoppeld aan de doelen van de reserve;
- De onttrekking aan de reserve voor een in de begroting opgenomen incidentele (beleids)activiteit mag nooit meer bedragen dan het bedrag dat daadwerkelijk in een boekjaar is besteed;
- Bij uitloop van een project, het doorschuiven van een project naar een volgend boekjaar, of in het geval van meerjarige projecten zal het niet bestede budget teruggestort worden in de egalisatiereserve voor besteding aan dat project in een volgend boekjaar;

- De activiteiten die worden ondernomen met dekking uit deze ontwikkel- en egalisatiereserve zullen worden gepland en beschreven in de begroting en verantwoord in de jaarstukken;
- Bij de begroting wordt een apart overzicht opgesteld van de mutaties in de reserve, zodat de gemeenten jaarlijks in één oogopslag kunnen zien waar de middelen voor worden ingezet en wat de totale omvang van de reserve is per balansdatum (maximaal € 1,8 miljoen).

Tabel 19 Inzet middelen ontwikkel- en egalisatieserve

Bedragen x € 1.000 **Ontwikkel- en egalisatiereserve**	**2025**	**Totaal Resultaat bestemming**
Eindsaldo (31-12-2024)	**1.978**	
Afromen surplus vanwege maximum reserve per balansdatum	-178	
Beginsaldo (1-1-2025)	**1.800**	
Toevoeging vanuit rekeningresultaat 2024	1.292	1.292
Totaal toevoegingen	***1.292***	***1.292***
Onttrekkingen op basis van eerdere besluitvorming		
Diverse posten (Visie op huisvesting, Digitale Veiligheid, Ontwikkelkoers)	-300	
Versterking crisisbeheersing (activiteiten gedekt uit extra BDUR-middelen)	-265	
Veilige energietransitie	-296	
Gebiedsgerichte aanpak natuurbrandbeheersing, aandeel gemeenten	-250	
Vakbekwaamheid brandweer	-650	
Subtotaal onttrekkingen op basis van eerdere besluitvorming	*-1.761*	
Onttrekkingen voor doorlopende activiteiten 2024 → 2025		
Versterking crisisbeheersing (activiteiten gedekt uit extra BDUR 2024)	-181	-181
Subtotaal onttrekkingen voor doorlopende activiteiten 2024 → 2025	*-181*	-181
Onttrekkingen op basis van inzet via resultaatbestemming		
Programma Veerkracht	-721	-721
Project Digitale Veiligheid	-390	-390
Subtotaal onttrekkingen op basis van inzet via resultaatbestemming	*-1.111*	-1.111
Totaal onttrekkingen	***-3.053***	***-1.292***
Eindsaldo (31-12)	**39**	**-**

Afroming reserve
De ontwikkel- en egalisatiereserve is gemaximeerd op € 1,8 miljoen. Het surplus per balansdatum 1-1-2025 wordt afgeroomd en vloeit terug naar gemeenten door middel van een incidentele verlaging van de gemeentelijke bijdrage voor het gezamenlijk basistakenpakket in 2025 (€ 178K).

Eerdere besluitvorming
Er is reeds eerder besloten over de inzet van middelen voor genoemde activiteiten(€ 1,76 miljoen). Het betreft hier enkel een gewijzigde fasering (egalisatiefunctie).

Doorlopende activiteiten
Enkele activiteiten die volgens de begroting in 2024 gepland waren, lopen door in 2025. Dit betreft € 0,18 miljoen (project)activiteiten voor de versterking van de crisisorganisatie die worden bekostigd uit de daarvoor geoormerkte (verhoging van de) rijksbijdrage.

Programma Veerkracht
Het algemeen bestuur heeft op 2 december 2024 ingestemd met een incidenteel financieringsvoorstel voor het programma Veerkracht vanuit het voorlopig rekeningresultaat 2024 BDuR (€ 0,72 miljoen). Het inrichten van de post als Resilience Point (pilot) is niet opgenomen in het programmabudget voor Veerkracht. De financiering hiervan wordt beoogd door een bijdrage van het Rijk.

Project Digitale veiligheid
Met het vaststellen van het strategisch beleid digitale veiligheid is koers gezet om kwaadwillende en onbevoegden buiten de deur te houden, en daarmee onze eigen (digitale) continuïteit en weerbaarheid te verhogen. De eerste fase draait om het implementeren van de minimale technische basismaatregelen die essentieel zijn om te beschermen tegen veel voorkomende dreigingen zoals phishing en gijzelsoftware (ransomware). Het is belangrijk om te benadrukken dat deze basismaatregelen, naast implementatie, ook in 2026 blijvende aandacht vragen om goed onderhouden te worden. We stellen voor een bedrag van € 0,39 miljoen voor de eerste fase te bestemmen.

4.5.3.6 Bestemmingsreserve 'Incidentele crisistaken'
In de afgelopen jaren heeft de Veiligheidsregio Utrecht (VRU), op verzoek van het Rijk en de gemeenten, extra crisistaken uitgevoerd. Een voorbeeld hiervan is de VRU-opvangsupport. Crises zijn vaak onvoorspelbaar en vragen om een hoge mate van flexibiliteit. Het algemeen bestuur heeft op 2 december 2024 het besluit genomen om de organisatie zo in te richten dat snel en effectief op- en afgeschaald kan worden, met een zogenaamde waakvlam-stand. Deze structuur zorgt ervoor dat de VRU snel kan worden geactiveerd wanneer nodig, terwijl de reguliere taken zo min mogelijk worden verstoord door extra crisistaken.

Om deze flexibiliteit te waarborgen, wordt een kernbezetting in stand gehouden die de komende jaren door het Rijk wordt gefinancierd. Deze kernbezetting zorgt ervoor dat waardevolle kennis, vaardigheden en ervaring die de afgelopen jaren binnen de VRU zijn opgebouwd, behouden blijven. De rijksfinanciering voor deze kernbezetting is beschikbaar voor een periode van vijf jaar

(2025 t/m 2029). Hiervoor hebben we in 2024 een eenmalige bijdrage van € 1,2 miljoen ontvangen[10]. Om te waarborgen dat deze middelen beschikbaar blijven gedurende de volledige vijf jaar is besloten om hiervoor een bestemmingsreserve 'Incidentele crisistaken' in te stellen. De komende vijf jaar zullen de kosten voor het in stand houden van de kernbezetting uit deze reserve worden gedekt. Bij het vaststellen van de eenmalige bijdrage is rekening gehouden met de verwachte loon- en prijsontwikkelingen voor de komende jaren. Dit maakt het mogelijk om de kernbezetting op een stabiele manier te financieren zonder dat dit van invloed is op de gemeentelijke bijdrage.

We hanteren de volgende spelregels voor de reserve 'Incidentele crisistaken'.

- De besteding van de middelen uit de reserve is uitsluitend voorbehouden voor aanwending gekoppeld aan de doelen van de reserve;
- De onttrekking aan de reserve voor een in de begroting opgenomen incidentele (formatiegerelateerde)activiteit mag nooit meer bedragen dan het bedrag dat daadwerkelijk in een boekjaar is besteed;
- De activiteiten die worden ondernomen met dekking uit deze reserve voor 'Incidentele crisistaken' zullen worden gepland en beschreven in de begroting en verantwoord in de jaarstukken;
- Bij de begroting wordt een apart overzicht opgesteld van de mutaties in de reserve, zodat de gemeenten jaarlijks in één oogopslag kunnen zien waar de middelen voor worden ingezet en wat de totale omvang van de reserve is per balansdatum.

Tabel 20 Inzet middelen reserve 'Incidentele crisistaken'

Bedragen x € 1.000						**Totaal**
Bestemmingsreserve 'Incidentele crisistaken'	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**	**2025-2029**
Beginsaldo (1-1)	**1.237**	**1.448**	**1.164**	**884**	**608**	**1.237**
Rijksbijdrage ministerie van BZK	107	112	116	120	125	579
Rijksbijdrage ministerie van J&V	500	-	-	-	-	500
Totaal toevoegingen	***607***	***112***	***116***	***120***	***125***	***1.079***
Kernbezetting incidentele crisistaken	-396	-396	-396	-396	-396	-1.979
Totaal onttrekkingen	***-396***	***-396***	***-396***	***-396***	***-396***	***-1.979***
Eindsaldo (31-12)	**1.448**	**1.164**	**884**	**608**	**337**	**337**

Het eindsaldo van 337K wordt gereserveerd voor de loonontwikkeling van de kernbezetting gedurende 2025-2029.

4.5.3.7 Bestemmingsreserve meldkamer

Vanaf 3 juni 2025 moet de meldkamerfunctie brandweer en multidisciplinaire opschaling van de regio's Utrecht en Flevoland & Gooi en Vechtstreek samengevoegd en operationeel zijn als onderdeel van de Meldkamer Midden-Nederland. Deze reserve is ingesteld als kostendekking voor de project- en frictiekosten voorafgaand aan de ingebruikname van de nieuwe meldkamer. De reserve is gevoed met middelen die door het Rijk en de Nationale Politie voor dit doel zijn

[10] Onder voorbehoud van goedkeuring door de accountant volgend uit de accountantscontrole Jaarstukken VRU 2024

toegekend. Bij de jaarrekening wordt bepaald wat de werkelijk project- en frictiekosten zijn geweest en worden afwijkingen ten opzichte van de begroting verrekend met deze reserve.

4.6 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Het weerstandsvermogen kan worden omschreven als de mate waarin de organisatie in staat is om omvangrijke financiële tegenvallers op te vangen, zonder dat het beleid behoeft te worden aangepast. Risicobeheersing is gericht om de schadelijke gevolgen van risico's zo veel mogelijk te voorkomen of te beperken.

De bedrijfsvoeringreserve laat de weerstandscapaciteit van de VRU zien. Binnen deze capaciteit kunnen de risico's (mogelijke toekomstige financiële tegenvallers) worden opgevangen.

Tabel 21 Beschikbare weerstandscapaciteit

Bedragen x € 1.000

Beschikbare weerstandscapaciteit	2025	2026
Bedrijfsvoeringsreserve per 1 januari	1.409	2.641
Resultaatbestemming 2024	1.232	
Totaal weerstandscapaciteit	**2.641**	**2.641**

In het voorstel voor resultaatbestemming bij de jaarstukken 2024 is een storting van € 1,2 miljoen in de (algemene) bedrijfsvoeringsreserve opgenomen. Dit is nodig om het weerstandsvermogen van de VRU op het gewenste niveau te brengen in relatie tot de huidige risico's, zoals opgenomen in de kadernota VRU 2026 en de tweede bestuurlijke rapportage VRU 2024.

In de volgende tabel zijn de belangrijkste financiële risico's weergegeven, voor zover bekend ten tijde van het opstellen van de ontwerpbegroting VRU 2026 en geactualiseerde begroting 2025. Daarbij is een analyse gemaakt van de omvang en de kans dat het risico zich voordoet waaruit de benodigde weerstandscapaciteit volgt. De risico's worden vervolgens nader toegelicht.

Tabel 22 Benodigde weerstandscapaciteit

Bedragen x € 1.000

Nr.	Benodigde weerstandscapaciteit	Effect	Kans	Bedrag risico
4.1	Omgevingswet	200-500	50%	175
4.2	Vrijwilligheid brandweerpersoneel	3.084	25%	771
4.3	Overeenkomsten van opdracht voor eigen personeel (OVO's)	560	50%	280
4.4	Rijksbijdrage (BDuR)	1.490	75%	718
4.5	CAO Regeling voor vervroegd uittreden (RVU)	100	50%	50
4.6	Overige (onvoorziene) exploitatierisico's			647
	Totaal			**2.641**

Onze benodigde weerstandscapaciteit wordt periodiek geëvalueerd en geactualiseerd aan de hand van de (financiële) risico's waarmee de VRU wordt geconfronteerd. Uit de recente risico-inventarisatie blijkt dat de risico's zijn toegenomen, wat resulteert in een grotere behoefte aan weerstandscapaciteit (€ 2,64 miljoen). Een belangrijke factor hierbij is het risico op een korting van 10% op de rijksbijdrage (BDuR) vanaf 2026. Daarnaast is het bestaande risico met betrekking tot de vrijwilligheid (verplichtend karakter) nader gekwantificeerd.

Deze ontwikkelingen tonen aan dat de huidige weerstandscapaciteit van € 1,41 miljoen ontoereikend is om de risico's volledig af te dekken. Daarom is bij de resultaatbestemming over 2024 voorgesteld om het weerstandsvermogen te verbeteren door een storting in de algemene reserve van € 1,23 miljoen. Hiermee is de weerstandscapaciteit weer op niveau en in lijn met de voorschriften van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV).

4.6.1 Omgevingswet

De Omgevingswet is per 1 januari 2024 ingevoerd. Het Rijk en de bestuurlijke partners hebben afspraken gemaakt over het monitoren en evalueren van de financiële gevolgen van de stelselherziening Omgevingsrecht. De minister heeft de gemeenten toegezegd naar oplossingen te zoeken als uit de financiële evaluatie blijkt dat de invoeringskosten substantieel hoger zijn dan eerder voorzien. De veiligheidsregio's hebben geen extra middelen gekregen vanuit de rijksoverheid voor de structurele gevolgen van deze stelselherziening. Op dit moment onderzoekt zowel de VNG als Cebeon (namens de Veiligheidsregio's) de implicaties van de invoering. Ons eerste beeld is dat de kosten per advies stijgen, door toename van de tijdsbesteding aan meer complexe aanvragen en processen en doordat het benodigde kennis- en competentieniveau (en daarmee de inschaling) van de medewerkers omhoog moet om deze complexe aanvragen te behandelen.

<u>Toelichting effect en kans</u>

De structurele kosten voor de VRU worden geschat op € 0,2 tot 0,5 miljoen. Deze kosten hebben met name betrekking op personeelskosten. Enerzijds door een nieuw type advies over de omgevingsvisie, -plannen en programma's (kerninstrumenten). Anderzijds zullen de kosten per advies stijgen, door toename van de tijdsbesteding aan meer complexe aanvragen en processen en doordat het benodigde kennisniveau (en daarmee de inschaling) van de medewerkers omhoog moet om deze complexe aanvragen te behandelen. De kans dat dit risico zich voordoet in 2025 is ingeschat op gemiddeld (50%). Uitgangspunt blijft dat de (structurele) meerkosten worden vergoed door het Rijk.

4.6.2 Vrijwilligheid brandweerpersoneel

Het huidige brandweerstelsel is gebaseerd op een combinatie van vrijwillige en beroepsbrandweer, waarbij alle brandweermensen dezelfde taak- en opleidingsvereisten hebben. Vooral de kazernering en consignatie van vrijwilligers blijken echter strijdig met de Europese wetgeving (deeltijdrichtlijn). Volgens juridische experts ontstaat er een 'verplichtend karakter' wanneer vrijwilligers tegen een vergoeding in een gepland rooster werken (kazernering) of beschikbaar zijn (consignatie), waardoor ze aanspraak kunnen maken op dezelfde rechten als

werknemers in loondienst. Dit omvat onder meer dezelfde uurlonen, pensioenopbouw en vakantiedagen.

Binnen onze regio wordt op een aantal plaatsen gewerkt met roosters, piketten en kazernering van vrijwilligers. In 2022 heeft een inventarisatie plaatsgevonden om de omvang voor de VRU in kaart te brengen. Dit leverde het volgende beeld op:

- 141 gekazerneerde vrijwilligers.
- 441 geconsigneerde vrijwilligers en 43 vrijwillige piketfunctionarissen.

Er vindt op landelijk niveau overleg plaats over een implementatieplan en de voorwaarden voor invoering, inclusief mogelijke aanpassing van de arbeidstijdenwetgeving en aanvullende financiële middelen.

Kazernering vrijwilligers

Bij kazernering verblijven vrijwilligers tijdens een ingeroosterde dienst op een brandweerpost. Dit kunnen zij doen naast hun reguliere vrijwillige taken. Voor deze gekazerneerde diensten ontvangen zij een vergoeding op basis van hun vrijwilligersaanstelling. In Zeist, bijvoorbeeld, worden vrijwilligers gekazerneerd in de avond en nacht. Als dit door Europese regelgeving zou moeten worden omgezet naar een 24-uursdienst, bedragen de meerkosten naar verwachting € 3,1 miljoen per jaar.
Naast de kazernering in Zeist kunnen vrijwilligers ook via een poolregeling 24-uursdiensten draaien op beroepsposten. Dit vult roostertekorten aan en voorkomt inhuur of het buiten dienst zetten van voertuigen op beroepsposten.

Consignatie vrijwilligers

Bij consignatie ontvangt een vrijwilliger een vergoeding om beschikbaar te zijn voor uitrukken, met een rooster dat opkomst garandeert. De huidige kosten voor deze beschikbaarheidsvergoedingen bedragen circa € 1,5 miljoen per jaar.

Als dit in de vorm van een parttime aanstelling zou worden georganiseerd, zouden de kosten naar schatting vier keer hoger uitvallen, van € 1,5 naar € 6 miljoen. Met het wegvallen van de huidige vergoedingen (€ 1,5 miljoen) zouden de meerkosten circa € 4,5 miljoen per jaar bedragen. Dit bedrag is indicatief en afhankelijk van de precieze organisatievorm en de keuze om wel of niet te eisen dat de opkomst bij een vrijwilligerspost (op basis van vrije instroom) gegarandeerd is.

Vergoeding eventuele meerkosten door het Rijk

De VRU is van mening dat de huidige werkwijze moet worden voortgezet totdat er landelijk besluitvorming plaatsvindt over de bouwsteen ‘verplichtend karakter’ en de financiering hiervan door het Rijk. Omdat het Rijk verantwoordelijk is voor het brandweer- en crisisbeheerstelsel, zouden wijzigingen hierin ook door het Rijk gefinancierd moeten worden.

Toelichting kans en effect

Ondertussen blijft het risico bestaan dat op grond van de Europese regelgeving aanspraak wordt gemaakt op de deeltijdrichtlijn. De omvang van het risico wordt ingeschat op € 3,1 miljoen per jaar (meerkosten omzetting naar 24-uursdienst).

4.6.3 Overeenkomst van opdracht voor eigen personeel (OVO's)

Een deel van de instructiewerkzaamheden wordt op basis van een overeenkomst van opdracht (OvO) uitgevoerd. Ditzelfde geldt voor een beperkt aantal andere taken. De OvO's worden meestal verstrekt aan VRU-medewerkers, die deze werkzaamheden vervullen naast hun reguliere werkzaamheden. Gelet op de aard en de omstandigheden van de werkzaamheden bestaat het risico dat er - ondanks de toepassing van de modelovereenkomst (inhuur) - feitelijke sprake is van een (fictieve) dienstbetrekking. Dit kan arbeidsvoorwaardelijke en fiscale consequenties hebben[(11)].

Uitgevoerde beoordelingen (beoordeling arbeidsrelatie externe inhuur) voor de instructiewerkzaamheden wijzen op een (fictieve) dienstbetrekking. Dit geldt in het bijzonder voor OvO's die worden verstrekt aan eigen personeel. Mede om die reden is in 2021 en 2022 geprobeerd om de OvO's voor eigen medewerkers af te bouwen. Er is onderzocht of er een wijze van verloning mogelijk is die past binnen de fiscale kaders, onze budgettaire ruimte en de arbeidsjuridische context. Helaas blijkt geen van de onderzochte mogelijkheden in de praktijk te matchen met het bijzondere karakter die onze vakbekwaamheid en daarmee uiteindelijk onze repressieve paraatheid vraagt. De werkwijze met OvO's wordt ook gehanteerd bij andere veiligheidsregio's. In dit licht is besloten om te werken naar een landelijke oplossing die aansluit op de ophanden zijnde ontwikkelingen in het landelijke brandweeronderwijs en de uitkomsten van de onderzoeken rond de mogelijke impact van de zaken rond het verplichtend karakter (vrijwilligheid). In de tussentijd blijft het nodig om een deel van de werkzaamheden op basis van een OvO door eigen medewerkers te laten verrichten, waarmee de arbeidsvoorwaardelijke en fiscale risico's blijven bestaan.

<u>Toelichting effect en kans</u>

Voor het berekenen van de extra werkgeverslasten zoals loonheffing en aanvullende werkgeverslasten is een opslagpercentage van ruim 50% toegepast op het budget dat nu nodig is voor de instructiewerkzaamheden die op basis van een overeenkomst van opdracht worden uitgevoerd. Tot op heden was het fiscale risico beperkt door het zogenaamde handhavingsmoratorium op de van de Wet deregulering beoordeling arbeidsrelaties (DBA). Het kabinet heeft echter op 6 september 2024 in een brief aan de Eerste - en Tweede Kamer aangekondigd dat het handhavingsmoratorium per 1 januari 2025 wordt afgeschaft. Dit betekent dat de Belastingdienst vanaf die datum zal gaan handhaven op schijnzelfstandigheid en weer met terugwerkende kracht correctieverplichtingen, naheffingsaanslagen en boetes kan opleggen. De kans dat dit risico zich voordoet in 2025 is nu ingeschat op 50%.

4.6.4 Rijksbijdrage (BDuR)

In het Hoofdlijnenakkoord van het nieuwe kabinet is afgesproken dat per 2026 een groot deel van de specifieke uitkeringen wordt overgeheveld naar het gemeentefonds, waarbij een korting van 10% wordt toegepast. De rijksbijdrage (Brede Doeluitkering Rampenbestrijding, BDuR) is daar – per abuis – ook onder geschaard. Hiermee zou een einde komen aan de hybride financiering van de veiligheidsregio's (gemeenten en rijk). Het idee achter de korting is dat een besparing kan worden gerealiseerd op de verantwoordingslast. Bij de rijksbijdrage is dit nagenoeg niet aan de

[11] in het geval van een dienstbetrekking moet de werkgever loonheffingen en premies inhouden en afdragen. Daarnaast moet de werkgever loon doorbetalen bij ziekte en vakantie en zijn de arbeidsvoorwaarden van toepassing (zoals opbouw IKB en specifieke regels bij ontslag) en moet worden voldaan aan de arbeidstijdenwet.

orde, omdat dit bedrag in één keer als ontvangst wordt verantwoord via de 'Single information Single audit (SiSa)'-systematiek, waardoor de verantwoordingslasten minimaal zijn.

De voorzitter van het Veiligheidsberaad heeft in juli jl. een brief over de BDuR-problematiek gestuurd naar de minister van Justitie en Veiligheid. In augustus heeft een gesprek plaatsgevonden tussen minister Van Weel, staatssecretaris Coenradie en vertegenwoordigers van het veiligheidsberaad. De minister heeft in dit gesprek bevestigd dat de afschaffing van de BDuR als specifieke regeling een onbedoeld effect is van het hoofdlijnenakkoord. De minister heeft toegezegd zich te zullen inzetten voor een oplossing. Door het Veiligheidsberaad is in oktober een brief gestuurd naar de Tweede kamer om aandacht te vragen voor dit onderwerp. Inmiddels heeft het kabinet besloten dat de BDuR blijft bestaan als specifieke uitkering en daarmee niet wordt overgeheveld naar het gemeentefonds. De korting van 10% is nog niet van de baan. De inzet van het ministerie van Justitie en Veiligheid (JenV) is om in de voorjaarsnota 2025 duidelijkheid te geven hoe dit zal gaan uitwerken. Voor nu staat de korting vanaf 2026 verwerkt in de JenV-begroting.

De BDuR voor de VRU in 2026 is begroot op € 14,9 miljoen. Dit is inclusief de verhoging van de rijksbijdrage voor de versterking van de crisisbeheersing. De omvang van het eventuele effect/risico voor de VRU is nu gebaseerd op de korting van 10% die het Rijk heeft ingeboekt per 2026. De voordelige bijstelling als gevolg van de loon- en prijsbijstelling van de BDuR voor 2025 (€ 0,4 miljoen) is incidenteel verwerkt. Dit betekent dat wij het structureel voordeel van de loon- en prijsbijstelling met ingang van 2026 nog kunnen inzetten voor afdekking van het risico van de korting van 10% op de BDuR. Hiermee resteert een risico van € 0,7 miljoen.

Toelichting effect en kans
Vooralsnog wordt het mogelijke effect ingeschat op 10% (aangekondigde efficiencykorting) van de rijksbijdrage, waarbij sprake is van een hoog risico. Bij het opstellen van de ontwerpbegroting 2026 wordt dit risico opnieuw beoordeeld op basis van volgende berichtgeving en besluitvorming door het Rijk.

4.6.5 CAO Regeling voor vervroegd uittreden (RVU)

In de huidige CAO is een tijdelijke regeling voor vervroegd uittreden (RVU) opgenomen. Medewerkers die voor 1 januari 2029 de AOW-gerechtigde leeftijd hebben bereikt, kunnen op basis van deze regeling eerder met pensioen te gaan. De VRU keert vervolgens een maandelijks bedrag uit totdat de medewerker de AOW-leeftijd heeft bereikt. Het financieel effect van de tijdelijke Regeling voor Vervroegd Uittreden (RVU) is persoonsgebonden en daarmee maatwerk. Dit betekent dat we hiervoor geen budget in de begroting 2025 hebben opgenomen. Bij de jaarafsluiting wordt bepaald welk bedrag in de RVU-voorziening moet zijn opgenomen om aan de betalingsverplichting te kunnen voldoen. De afspraak over deelname aan de RVU wordt, op basis van deze tijdelijke regeling, uiterlijk op 31 december 2025 vastgelegd.

Toelichting effect en kans
Voor 2025 is een inschatting gemaakt van het bedrag dat nodig is voor medewerkers die gebruik kunnen maken van deze regeling. De kans dat dit risico zich voordoet in 2025 is ingeschat op

gemiddeld (50%). Bij het opstellen van de jaarrekening 2024 en geactualiseerde begroting 2025 wordt dit risico weer opnieuw beoordeeld en opgenomen in de risicoparagraaf.

4.6.6 Overige onvoorziene exploitatierisico's

De veiligheidsregio kan worden geconfronteerd met onvoorziene kosten binnen het begrotingsjaar als gevolg van exogene ontwikkelingen (zoals premiestijgingen, claims, kostenfluctuaties die samenhangen met incidenten en crises). In de begroting van de VRU zijn geen posten voor onvoorziene uitgaven opgenomen.

Toelichting effect en kans

Als dit risico zich voordoet, zal bijsturing plaatsvinden via de begroting. Het geraamde risico gaat ervan uit dat het maximaal een jaar duurt voordat de maatregelen zijn geëffectueerd. Het geraamde risico wordt ingeschat op 0,5% van de totale kosten (exclusief dotatie reserves)

4.6.7 Kengetallen

Volgens de richtlijnen van het BBV zijn hieronder vier van de zes verplichte kengetallen weergegeven. De overige twee voorgeschreven kengetallen (grondexploitatie en belastingcapaciteit) zijn niet van toepassing op onze organisatie. De wetgever wil met deze kengetallen inzicht hebben in de financiële weerbaarheid en wendbaarheid (de mate waarin bij een tegenvaller financieel kan worden bijgestuurd). De kengetallen geven aan over hoeveel financiële ruimte wij beschikken om structurele en incidentele lasten te dekken of op te vangen. De kengetallen dienen te worden beoordeeld in samenhang met elkaar en met de financiële positie.

Bedragen x € 1.000		Netto schuldquote		
Omschrijving		**Rekening 2024**	**Actualisatie 2025**	**Begroting 2026**
A	Vaste schulden (cf.art. 46 BBV)	55.858	51.385	56.912
B	Netto vlottende schuld (cf.art. 48 BBV)	4.190	5.000	5.000
C	Overlopende passiva (cf.art. 49 BBV)	9.570	12.500	12.500
D	Financiële vaste activa (cf.art. 36 lid d, e en f)	-	-	-
E	Uitzettingen < 1 jaar (cf.art. 39 BBV)	18.896	23.247	25.907
F	Liquide middelen (cf.art. 40 BBV)	410	500	500
G	Overlopende activa (cf.art. 40a BBV)	19.598	2.000	2.000
H	Totale baten (cf.art. 17 lid c BBV, dus excl. onttrekking reserves)	150.712	137.596	128.814
	Netto schuldquote (A+B+C-D-E-F-G)/H x 100%	**20,4%**	**31,4%**	**35,7%**

Bedragen x € 1.000		Netto schuldquote gecorrigeerd voor leningen		
Omschrijving		**Rekening 2024**	**Actualisatie 2025**	**Begroting 2026**
A	Vaste schulden (cf.art. 46 BBV)	55.858	51.385	56.912
B	Netto vlottende schuld (cf.art. 48 BBV)	4.190	5.000	5.000
C	Overlopende passiva (cf.art. 49 BBV)	9.570	12.500	12.500
D	Financiële vaste activa (cf.art. 36 lid d, e en f)	14	14	14
E	Uitzettingen < 1 jaar (cf.art. 39 BBV)	18.896	23.247	25.907
F	Liquide middelen (cf.art. 40 BBV)	410	500	500
G	Overlopende activa (cf.art. 40a BBV)	19.598	2.000	2.000
H	Totale baten (cf.art. 17 lid c BBV, dus excl. onttrekking reserves)	150.712	137.596	128.814
	Netto schuldquote (A+B+C-D-E-F-G)/H x 100%	**20,4%**	**31,3%**	**35,7%**

	Bedragen x € 1.000 **Omschrijving**	**Rekening 2024**	**Actualisatie 2025**	**Begroting 2026**
A	Eigen vermogen (cf.art.42 BBV)	35.291	28.867	29.606
B	Balanstotaal	105.531	98.498	104.914
	Solvabiliteit (A/B) x 100%	**33,4%**	**29,3%**	**28,2%**

	Bedragen x € 1.000 **Omschrijving**	**Structurele exploitatieruimte** **Rekening 2024**	**Actualisatie 2025**	**Begroting 2026**
A	Totale structurele lasten	117.632	121.311	128.684
B	Totale structurele baten	117.580	121.567	129.023
C	Totale structurele toevoegingen aan de reserves	351	246	254
D	Totale structurele onttrekkingen aan de reserves	-	-	-
E	Totale baten (excl. projectfinanciering)	122.485	127.242	129.706
	Structurele exploitatieruimte ((B-A)+(D-C))/E x 100%	**-0,3%**	**0,0%**	**0,1%**

5 Financiën

5.1 Baten en lasten 2025 & 2026 [12]

5.1.1 Baten en lasten per programma

Bedragen x € 1.000 Programma VRU baten en lasten	Rekening 2024	Begroting 2025	Actualisatie 2025	Begroting 2026
Lasten exploitatie	141.562	121.624	139.434	128.075
Storting reserves	4.889	1.507	2.767	1.631
Totaal Lasten	***146.451***	***123.131***	***142.201***	***129.706***
Baten exploitatie	150.712	122.104	137.596	128.814
Onttrekking reserves	3.026	1.027	4.605	892
Totaal Baten	***153.739***	***123.131***	***142.201***	***129.706***
Saldo	**7.288**	**-**	**-**	**-**

Op basis van artikel 17 van het 'Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten' (BBV) is in de financiële begroting het volgende overzicht van baten en lasten opgenomen waarbij de kosten van overhead apart inzichtelijk worden gemaakt.

Bedragen x € 1000	Rekening 2024			Begroting 2025			Begroting 2026		
Overzicht van baten en lasten	**lasten**	**baten**	**saldo**	**lasten**	**baten**	**saldo**	**lasten**	**baten**	**saldo**
Veiligheidsregio Utrecht	112.481	150.418	37.937	113.910	137.298	23.389	103.225	128.685	25.460
Overhead	29.080	294	-28.786	25.524	297	-25.227	24.850	129	-24.721
Saldo van baten en lasten	***141.562***	***150.712***	***9.151***	***139.434***	***137.596***	***-1.838***	***128.075***	***128.814***	***739***
Mutaties in reserves	**dotatie**	**onttrekking**	**saldo**	**dotatie**	**onttrekking**	**saldo**	**dotatie**	**onttrekking**	**saldo**
Veiligheidsregio Utrecht	3.860	1.747	-2.113	2.574	3.878	1.303	1.518	663	-854
Overhead	1.029	1.280	251	193	728	535	114	229	115
Saldo mutaties in reserves	***4.889***	***3.026***	***-1.863***	***2.767***	***4.605***	***1.838***	***1.631***	***892***	***-739***
Totaal	**146.451**	**153.739**	**7.288**	**142.201**	**142.201**	**-**	**129.706**	**129.706**	**-**

[12] Rekeningcijfers 2024 zijn onder voorbehoud van goedkeuring door de accountant volgend uit de accountantscontrole Jaarstukken VRU 2024.

5.1.2 Baten en lasten per categorie

	Rekening 2024	Begroting 2025	Actualisatie 2025	Begroting 2026
LASTEN				
Personele kosten	107.449	95.670	107.054	101.229
Kapitaallasten	8.269	10.420	9.891	11.055
Materiële kosten	25.844	15.534	22.489	15.792
Totaal Lasten	***141.562***	***121.624***	***139.434***	***128.075***
BATEN				
Bijdragen en vergoedingen gemeenten	102.643	107.731	104.971	111.427
Rijksbijdrage	24.235	13.702	16.326	15.264
Overige baten	23.834	671	16.299	2.123
Totaal Baten	***150.712***	***122.104***	***137.596***	***128.814***
Saldo van baten en lasten	***9.150***	***481***	***-1.838***	***739***
Storting reserves	4.889	1.507	2.767	1.631
Onttrekking reserves	3.026	1.027	4.605	892
Resultaat	**7.288**	**-**	**-**	**-**

De volgende mutaties zijn verwerkt:

Mutaties met effect op de gemeentelijke bijdragen:
- Toepassing financieel kader (zie § 2.3)

Mutaties zonder effect op de gemeentelijke bijdragen:
- Beleidsontwikkelingen (zie hoofdstuk 3)
- Mutaties in de reserves (zie § 4.5.3)
- Overige technische saldoneutrale mutaties binnen en tussen categorieën

5.1.3 Incidentele baten en Lasten

Bedragen x € 1.000	**Totaal 2025**	Programma Veerkracht	Digitale Veiligheid	Ontwikkel-koers	Kern-bezetting	Opvang Oekraïners	CNO Asiel	Evacuees	Versterking Crisisbeh.	Natuur-brandbeh.	Veilige energietr.	Vakbekw. heid	Visie op huisvesting
LASTEN													
Personele kosten	12.407	721	390	92	396	750	8.214	135	446	250	296	650	67
Kapitaallasten	-												
Materiële kosten	6.112					101	6.011						
Totaal Lasten	***18.519***	***721***	***390***	***92***	***396***	***851***	***14.226***	***135***	***446***	***250***	***296***	***650***	***67***
BATEN													
Bijdragen gemeenten	-												
Rijksbijdrage	1.593				607	851		135					
Overige baten	14.226						14.226						
Totaal Baten	***15.819***	***-***	***-***	***-***	***607***	***851***	***14.226***	***135***	***-***	***-***	***-***	***-***	***-***
Saldo van baten en lasten	***-2.700***	***-721***	***-390***	***-92***	***211***	***-***	***-***	***-***	***-446***	***-250***	***-296***	***-650***	***-67***
Storting reserves	607				607								
Onttrekking reserves	3.307	721	390	92	396				446	250	296	650	67
Resultaat	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**

In het overzicht 'Incidentele baten en lasten' zijn de projecten opgenomen die incidenteel gefinancierd zijn door het Rijk of derden en incidentele reservemutaties[13].

[13] Stand maart 2025. In de definitieve versie worden ook de incidentele mutaties van de kapitaallasten verwerkt (na de actualisatie van de meerjareninvesteringsplanning in mei 2025, zie § 4.4.1)

5.2 Meerjarenraming 2026-2029

5.2.1 Meerjarenraming 2026-2029

	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
LASTEN				
Personele kosten	101.229	101.187	101.187	101.187
Kapitaallasten	11.055	11.660	12.386	14.044
Materiële kosten	15.792	15.670	15.661	15.560
Totaal Lasten	***128.075***	***128.517***	***129.233***	***130.791***
BATEN				
Bijdragen en vergoedingen gemeenten	111.427	111.426	111.425	111.423
Rijksbijdrage	15.264	15.268	15.273	15.277
Overige baten	2.123	2.123	2.123	2.123
Totaal Baten	***128.814***	***128.817***	***128.821***	***128.824***
Saldo van baten en lasten	***739***	***300***	***-412***	***-1.967***
Storting reserves	1.631	1.037	447	379
Onttrekking reserves	892	737	859	2.346
Resultaat	**-**	**-**	**-**	**-**

5.2.2 Raming meerjarig verloop reserves

Bedragen x € 1.000	Boekwaarde 31-12-2024	Afromen surplus 1-1-2025	Resultaat-bestemming 2024	Toevoeging 2025	Onttrekking 2025	Boekwaarde 31-12-2025	Toevoeging 2026	Onttrekking 2026	Boekwaarde 31-12-2026
Bedrijfsvoeringsreserve	1.409		1.232	-	-	2.641	-	-	2.641
Algemene reserves	***1.409***	***-***	***1.232***	***-***	***-***	***2.641***	***-***	***-***	***2.641***
Egalisatiereserve kapitaallasten	20.669			1.926	644	21.951	1.271	434	22.789
Egalisatiereserve FLO overgangsrecht	1.185			56	-	1.240	66		1.306
Egalisatiereserve tweede loopbaan	1.318			178	11	1.484	183	-	1.667
Ontwikkel- en egalisatiereserve	1.978	-178	1.292	-	3.053	39	-	-	39
Bestemmingsreserve incidentele crisistaken	1.237			607	396	1.448	112	396	1.164
Bestemmingsreserve meldkamer	387			-	324	63	-	63	-
Bestemmingsreserves	***26.773***	***-178***	***1.292***	***2.767***	***4.428***	***26.226***	***1.631***	***892***	***26.965***
Totaal reserves	**28.181**	**-178**	**2.524**	**2.767**	**4.428**	**28.867**	**1.631**	**892**	**29.606**

Bedragen x € 1.000	Toevoeging 2027	Onttrekking 2027	Boekwaarde 31-12-2027	Toevoeging 2028	Onttrekking 2028	Boekwaarde 31-12-2028	Toevoeging 2029	Onttrekking 2029	Boekwaarde 31-12-2029
Bedrijfsvoeringsreserve	-	-	2.641	-	-	2.641	-	-	2.641
Algemene reserves	***-***	***-***	***2.641***	***-***	***-***	***2.641***	***-***	***-***	***2.641***
Egalisatiereserve kapitaallasten	667	341	23.114	73	463	22.724	-	1.951	20.773
Egalisatiereserve FLO overgangsrecht	66	-	1.372	66	-	1.437	66	-	1.503
Egalisatiereserve tweede loopbaan	189	-	1.856	189	-	2.045	189	-	2.234
Ontwikkel- en egalisatiereserve	-	-	39	-	-	39	-	-	39
Bestemmingsreserve incidentele crisistaken	116	396	884	120	396	608	125	396	337
Bestemmingsreserve meldkamer	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Bestemmingsreserves	***1.037***	***737***	***27.265***	***447***	***859***	***26.853***	***379***	***2.346***	***24.886***
Totaal reserves	**1.037**	**737**	**29.906**	**447**	**859**	**29.494**	**379**	**2.346**	**27.527**

5.3 Gemeentelijke bijdrage 2025-2029

5.3.1 Mutaties gemeentelijke bijdrage 2025-2029

In de volgende tabel zijn de mutaties opgenomen die een effect hebben op de gemeentelijke bijdrage voor het gezamenlijke basistakenpakket (GBTP).

Tabel 23 Mutaties gemeentelijke bijdrage voor het gezamenlijke basistakenpakket (GBTP) 2025-2029

Bedragen x € 1.000					
Mutatie bijdrage GBTP	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**
Bijdrage GBTP vastgestelde begroting VRU 2025	105.214	105.214	105.214	105.214	105.214
Mutatie financieel kader 2026/ 2025a structureel	-2.770	3.628	3.628	3.628	3.628
Mutatie beleidsontwikkelingen 2026/ 2025a	-	-	-	-	-
Bijdrage GBTP begroting 2026/ 2025a	**102.444**	**108.842**	**108.842**	**108.842**	**108.842**

5.3.2 Gemeentelijke bijdrage 2025-2029 per gemeente

Tabel 24 Gemeentelijke bijdrage per gemeente voor het GBTP 2025-2029

Bedragen x € 1.000					
Gemeente	**GBTP 2025**	**GBTP 2026**	**GBTP 2027**	**GBTP 2028**	**GBTP 2029**
Amersfoort	11.690	12.420	12.420	12.420	12.420
Baarn	1.924	2.042	2.042	2.042	2.042
Bunnik	1.128	1.196	1.196	1.196	1.196
Bunschoten	1.349	1.432	1.432	1.432	1.432
De Bilt	3.236	3.431	3.431	3.431	3.431
De Ronde Venen	3.191	3.383	3.383	3.383	3.383
Eemnes	693	735	735	735	735
Houten	2.888	3.090	3.090	3.090	3.090
IJsselstein	2.061	2.198	2.198	2.198	2.198
Leusden	2.027	2.154	2.154	2.154	2.154
Lopik	931	986	986	986	986
Montfoort	937	992	992	992	992
Nieuwegein	4.434	4.718	4.718	4.718	4.718
Oudewater	707	749	749	749	749
Renswoude	391	414	414	414	414
Rhenen	1.292	1.371	1.371	1.371	1.371
Soest	3.272	3.474	3.474	3.474	3.474
Stichtse Vecht	4.710	4.992	4.992	4.992	4.992
Utrecht	32.799	34.847	34.847	34.847	34.847
Utrechtse Heuvelrug	3.799	4.024	4.024	4.024	4.024
Veenendaal	3.909	4.203	4.203	4.203	4.203
Vijfheerenlanden	4.031	4.269	4.269	4.269	4.269
Wijk bij Duurstede	1.711	1.812	1.812	1.812	1.812
Woerden	3.645	3.871	3.871	3.871	3.871
Woudenberg	887	940	940	940	940
Zeist	4.801	5.099	5.099	5.099	5.099
Totaal	**102.444**	**108.842**	**108.842**	**108.842**	**108.842**

5.3.3 Gemeentelijke bijdrage en vergoedingen 2025-2029 per gemeente

Tabel 25 Gemeentelijke bijdrage (GBTP) en vergoeding per gemeente (IGPP)

Bedragen x € 1.000

Gemeente	GBTP 2025	IGPP 2025	Bijdrage 2025	GBTP 2026	IGPP 2026	Bijdrage 2026	GBTP 2027	IGPP 2027	Bijdrage 2027	GBTP 2028	IGPP 2028	Bijdrage 2028	GBTP 2029	IGPP 2029	Bijdrage 2029
Amersfoort	11.690	474	12.164	12.420	487	12.907	12.420	487	12.907	12.420	487	12.907	12.420	487	12.907
Baarn	1.924	33	1.957	2.042	34	2.076	2.042	34	2.076	2.042	34	2.076	2.042	34	2.076
Bunnik	1.128	-	1.128	1.196	-	1.196	1.196	-	1.196	1.196	-	1.196	1.196	-	1.196
Bunschoten	1.349	23	1.372	1.432	24	1.457	1.432	24	1.457	1.432	24	1.457	1.432	24	1.457
De Bilt	3.236	-	3.236	3.431	-	3.431	3.431	-	3.431	3.431	-	3.431	3.431	-	3.431
De Ronde Venen	3.191	-	3.191	3.383	-	3.383	3.383	-	3.383	3.383	-	3.383	3.383	-	3.383
Eemnes	693	20	713	735	21	756	735	21	756	735	21	756	735	21	756
Houten	2.888	57	2.945	3.090	52	3.142	3.090	52	3.142	3.090	52	3.142	3.090	51	3.141
IJsselstein	2.061	18	2.079	2.198	19	2.217	2.198	19	2.217	2.198	19	2.217	2.198	19	2.217
Leusden	2.027	118	2.145	2.154	121	2.275	2.154	121	2.275	2.154	121	2.275	2.154	121	2.275
Lopik	931	-	931	986	-	986	986	-	986	986	-	986	986	-	986
Montfoort	937	-	937	992	-	992	992	-	992	992	-	992	992	-	992
Nieuwegein	4.434	-	4.434	4.718	-	4.718	4.718	-	4.718	4.718	-	4.718	4.718	-	4.718
Oudewater	707	24	731	749	24	773	749	24	773	749	24	773	749	24	773
Renswoude	391	-	391	414	-	414	414	-	414	414	-	414	414	-	414
Rhenen	1.292	-	1.292	1.371	-	1.371	1.371	-	1.371	1.371	-	1.371	1.371	-	1.371
Soest	3.272	65	3.338	3.474	68	3.542	3.474	68	3.542	3.474	68	3.542	3.474	68	3.542
Stichtse Vecht	4.710	198	4.908	4.992	203	5.195	4.992	203	5.195	4.992	203	5.195	4.992	203	5.195
Utrecht	32.799	574	33.373	34.847	591	35.439	34.847	591	35.439	34.847	591	35.439	34.847	591	35.439
Utrechtse Heuvelrug	3.799	97	3.896	4.024	93	4.116	4.024	92	4.116	4.024	92	4.115	4.024	91	4.115
Veenendaal	3.909	69	3.978	4.203	73	4.276	4.203	73	4.276	4.203	73	4.276	4.203	73	4.276
Vijfheerenlanden	4.031	151	4.181	4.269	151	4.420	4.269	151	4.420	4.269	151	4.420	4.269	151	4.420
Wijk bij Duurstede	1.711	11	1.721	1.812	11	1.824	1.812	11	1.824	1.812	11	1.824	1.812	11	1.824
Woerden	3.645	224	3.869	3.871	230	4.100	3.871	230	4.100	3.871	230	4.100	3.871	230	4.100
Woudenberg	887	-	887	940	-	940	940	-	940	940	-	940	940	-	940
Zeist	4.801	371	5.172	5.099	382	5.480	5.099	382	5.480	5.099	382	5.480	5.099	382	5.480
Totaal	**102.444**	**2.526**	**104.971**	**108.842**	**2.585**	**111.427**	**108.842**	**2.583**	**111.426**	**108.842**	**2.583**	**111.425**	**108.842**	**2.581**	**111.423**

5.4 Uiteenzetting financiële positie

5.4.1 Geprognosticeerde balans

Tabel 26 Geprognosticeerde balans

Bedragen x € 1.000 **Geprognosticeerde balans**	**Gerealiseerd 31-12-24**	**Prognose 31-12-25**	**Prognose 31-12-26**	**Prognose 31-12-27**	**Prognose 31-12-28**	**Prognose 31-12-29**
VASTE ACTIVA						
Materiële vaste activa:	66.790	72.737	76.493	77.032	73.680	73.680
Financiële vaste activa:	14	14	14	14	14	14
VLOTTENDE ACTIVA						
Uitzettingen met een rentetypische looptijd ≤ 1 jaar:	18.896	23.247	25.907	32.041	21.393	25.881
Liquide middelen:	410	500	500	500	500	500
Overlopende activa:	19.598	2.000	2.000	2.000	2.000	2.000
Totaal activa	**105.708**	**98.498**	**104.914**	**111.587**	**97.586**	**102.074**

Bedragen x € 1.000 **Geprognosticeerde balans**	**Gerealiseerd 31-12-24**	**Prognose 31-12-25**	**Prognose 31-12-26**	**Prognose 31-12-27**	**Prognose 31-12-28**	**Prognose 31-12-29**
VASTE PASSIVA						
Eigen vermogen						
Algemene reserve:	1.409	2.641	2.641	2.641	2.641	2.641
Bestemmingsreserves:	26.595	26.226	26.965	27.265	26.853	24.886
Gerealiseerde resultaat:	7.288	-	-	-	-	-
	35.291	***28.867***	***29.606***	***29.906***	***29.493***	***27.527***
Voorzieningen	622	746	896	1.075	1.290	1.548
Langlopende schulden met een rentetypische looptijd ≥ 1 jaar:	55.858	51.385	56.912	63.106	49.303	55.500
VLOTTENDE PASSIVA						
Netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd ≤ 1 jaar:	4.190	5.000	5.000	5.000	5.000	5.000
Overlopende passiva:	9.570	12.500	12.500	12.500	12.500	12.500
Totaal passiva	**105.531**	**98.498**	**104.914**	**111.587**	**97.586**	**102.074**

Toelichting:
De ramingen van de materiële vaste activa en de langlopende schulden zijn ontleend aan de het meerjarig investeringsplan en de daaruit voortvloeiende financieringsbehoefte. De VRU heeft alleen investeringen met economisch nut, geen investeringen met maatschappelijk nut.
Zie bijlage 6.7 voor een overzicht van de investeringskredieten voor 2025 en 2026.
Het verloop van het eigen vermogen is ontleend aan de staat van reserves (zie § 5.2.2).

5.4.2 EMU-saldo

In de begroting moet volgens artikel 20 lid 1c van het BBV ook het EMU-saldo over het vorig begrotingsjaar en de berekening van het geraamde bedrag over het begrotingsjaar alsmede het jaar volgend op het begrotingsjaar worden opgenomen. Het EMU-saldo is van belang voor de berekening van het totale begrotingstekort of –overschot van de Nederlandse overheid.

Het EMU-saldo wordt als volgt berekend: de som van de mutaties van de vaste en vlottende financiële activa minus de som van de mutaties van de vaste en vlottende schuld (bron BBV).

De geraamde EMU-saldi voor 2025, 2026 en 2027 zijn als volgt:

Tabel 27 EMU-saldo

Bedragen x € 1.000	**2025**	**2026**	**2027**
EMU-saldo	733	-5.527	-6.194

Het negatieve EMU-saldo wordt met name veroorzaakt door de (geplande) financiering van de investeringen (toename vaste schulden).

6 Bijlagen

6.1 Overzicht bijstelling gemeentelijke bijdrage gezamenlijk basistakenpakket (GBTP)

Tabel 28 Bijstelling gemeentelijke bijdrage GBTP t.o.v. begroting VRU 2025 en kadernota VRU 2026

Bedragen x € 1.000	Bijdrage gemeentelijk basistakenpakket				
Gemeente	Begroting 2025 (A)	Kadernota 2025a (B)	Actualisatie 2025 (C)	Kadernota 2026 (D)	Begroting 2026 (E)
Amersfoort	12.008	11.711	11.690	12.486	12.420
Baarn	1.978	1.927	1.924	2.053	2.042
Bunnik	1.164	1.130	1.128	1.202	1.196
Bunschoten	1.384	1.351	1.349	1.439	1.432
De Bilt	3.350	3.242	3.236	3.448	3.431
De Ronde Venen	3.278	3.196	3.191	3.400	3.383
Eemnes	699	694	693	738	735
Houten	2.990	2.894	2.888	3.108	3.090
IJsselstein	2.128	2.065	2.061	2.211	2.198
Leusden	2.102	2.031	2.027	2.165	2.154
Lopik	963	933	931	991	986
Montfoort	971	938	937	997	992
Nieuwegein	4.555	4.442	4.434	4.743	4.718
Oudewater	726	708	707	753	749
Renswoude	406	392	391	416	414
Rhenen	1.421	1.294	1.292	1.378	1.371
Soest	3.370	3.278	3.272	3.492	3.474
Stichtse Vecht	4.858	4.718	4.710	5.017	4.992
Utrecht	33.553	32.856	32.799	35.031	34.847
Utrechtse Heuvelrug	3.877	3.805	3.799	4.044	4.024
Veenendaal	3.998	3.917	3.909	4.229	4.203
Vijfheerenlanden	4.074	4.037	4.031	4.291	4.269
Wijk bij Duurstede	1.773	1.713	1.711	1.821	1.812
Woerden	3.732	3.652	3.645	3.891	3.871
Woudenberg	902	888	887	945	940
Zeist	4.955	4.809	4.801	5.125	5.099
Totaal	**105.214**	**102.622**	**102.444**	**109.414**	**108.842**

De letters tussen haken in de kopjes van tabel 28 corresponderen met de letters tussen haken in tabel 29 en tabel 30.

Onderstaande tabel geeft inzicht in de bijstelling (actualisatie) van de gemeentelijke bijdrage 2025 voor het gezamenlijke basistakenpakket (GBTP) ten opzichte van de begroting 2025.

Tabel 29 Bijstelling (actualisatie) bijdrage GBTP 2025 ten opzichte van de vastgestelde begroting 2025

Bedragen x € 1.000				
Mutatie bijdrage GBTP 2025	**Structureel**	**Incidenteel**	**Totaal**	
Bijdrage GBTP vastgestelde begroting 2025	**105.214**	**-**	**105.214**	(A)
Mutaties financieel kader 2025				
Wijziging ijkpuntscore (maatstaven)/ compensatie verdeelmodel	-	-	**-**	
Mutatie loonaanpassing 2025 o.b.v. sept.circulaire 2024	-453	-2.309	**-2.762**	
Mutatie prijsaanpassing 2025 o.b.v. sept.circulaire 2024	572	-	**572**	
Mutatie lasten FLO-overgangsrecht	-	-	**-**	
Mutatie rijksbijdrage BDuR	-	-402	**-402**	
Subtotaal mutaties financieel kader 2025	*119*	*-2.711*	***-2.592***	
Mutaties beleidsontwikkelingen 2025				
Beleidsontwikkelingen	-	-	**-**	
Subtotaal mutaties beleidsontwikkelingen 2025	-	-	**-**	
Bijdrage GBTP 2025 kadernota VRU 2026	**105.333**	**-2.711**	**102.622**	(B)
Mutaties na vaststelling kadernota VRU 2026 (& kaders 2025a)				
Afromen surplus 'Ontwikkel- en egalisatiereserve'	-	-178	**-178**	
Bijdrage GBTP geactualiseerde begroting VRU 2025	**105.333**	**-2.889**	**102.444**	(C)

Onderstaande tabel geeft inzicht in de bijstelling van de begroting 2026 voor het gezamenlijke basistakenpakket (GBTP) ten opzichte van de kaders voor de begroting 2026.

Tabel 30 Bijstelling bijdrage GBTP 2026 ten opzichte van de kadernota VRU 2026

Bedragen x € 1.000				
Mutatie bijdrage GBTP 2026 t.o.v. kadernota 2026	**Structureel**	**Incidenteel**	**Totaal**	
Bijdrage GBTP 2026 kadernota VRU 2026	**109.414**	**-**	**109.414**	(D)
Mutaties na vaststelling kadernota VRU 2026 (correctie prijs)	-572	-	**-572**	
Bijdrage GBTP begroting VRU 2026	**108.842**	**-**	**108.842**	(E)

6.2 Baten en lasten per taakveld

Tabel 31 Baten en lasten per taakveld

Bedragen x € 1000		Rekening 2024		Actualisatie 2025		Begroting 2026	
Taakvelden volgens BBV		**lasten**	**baten**	**lasten**	**baten**	**lasten**	**baten**
0.	**Bestuur en ondersteuning**						
0.1	Bestuur	226		-	-	-	-
0.4	Overhead	29.081	295	25.526	297	24.850	129
0.5	Treasury	-189	838	-	-	-	-
0.8	Overige baten en lasten	182	-	505	-	2.474	-
0.9	Vennootschapsbelasting	-	-	-	-	-	-
0.10	Mutaties in reserves	4.889	3.026	2.767	4.605	1.631	892
1.	**Veiligheid**						
1.1	Crisisbeheersing en brandweer	109.861	149.555	110.377	137.273	97.719	128.658
8.	**Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing**						
8.3	Wonen en bouwen	2.401	25	3.026	25	3.032	26
Totaal		**146.451**	**153.739**	**142.201**	**142.201**	**129.706**	**129.706**

6.3 Tarieventabel 2025 en 2026

Tabel 32 Tarieventabel 2025 en 2026[14]

Bedragen x €1		Tarieventabel Veiligheidsregio Utrecht			
Nr.	**Omschrijving**	**Eenheid**	**Tarief 2025***	**Tarief 2025a***	**Tarief 2026***
1.	**Inzet van personeel en materieel**				
1.1	**Inzet operationeel personeel**				
1.1.1	Inzet operationeel personeel voor operationele werkzaamheden	Per uur, per persoon (gemiddeld uurtarief bezetting)	59,59	57,67	61,27
1.2	**Inzet van materieel**				
1.2.1	Tankautospuit	Per uur	238,49	244,77	251,13
1.2.2	Redvoertuig Autoladder/Hoogwerker	Per uur	363,16	372,71	382,40
1.2.3	Groot materieel	Per uur	122,75	125,98	129,26
1.2.4	Klein materieel	Per uur	41,69	42,78	43,89
2.	**Overige dienstverlening**				
2.1	**Ademlucht**				
2.1.1	Reinigen en testen Pantser	Per stuk	26,39	27,08	27,78
2.1.2	Reinigen en testen gelaatsstuk	Per stuk	19,77	20,29	20,82
2.1.3	Cilinder Hervullen	Per stuk	12,04	12,35	12,67
2.1.4	Keuren ademluchtcilinder	Per stuk	59,52	61,08	62,67
2.2	**Inzet niet operationeel personeel*** **				
2.2.1	Medewerker I	Per uur, per persoon	133,22	128,92	136,97
2.2.2	Medewerker II	Per uur, per persoon	125,73	121,67	129,26
2.2.3	Medewerker III	Per uur, per persoon	118,27	114,46	121,60
2.2.4	Medewerker IV	Per uur, per persoon	111,10	107,52	114,23
2.2.5	Medewerker V	Per uur, per persoon	103,93	100,58	106,86
2.2.6	Medewerker VI	Per uur, per persoon	93,59	90,57	96,22
2.2.7	Medewerker VII	Per uur, per persoon	82,77	80,10	85,09
2.2.8	Medewerker VIII	Per uur, per persoon	72,93	70,58	74,98
2.2.9	Medewerker IX	Per uur, per persoon	66,45	64,31	68,32
2.3	**Deelname VRU-opleiding**				
2.3.1	Deelname VRU-opleiding externe	Per deelnemer per cursus. Meerkosten worden in rekening gebracht**	pm	pm	pm
2.4	**Openbaar Meld Systeem**				
2.4.1	Concessievergoeding	per stuk	-	-	-
2.5	**Overig**				
2.5.1	Werkzaamheden uitgevoerd door derden	Gefactureerde kosten leverancier**			
2.5.2	Stallingskosten	per m2	242,46	244,88	247,33

* Tarieven zijn opgenomen zonder omzetbelasting (BTW).
** Werkelijke kosten plus opslag handelings fee (2%)
*** Bij inzet niet-operationeel personeel voor detachering geldt geen overheadtarief maar wel de handlings fee a 2%

[14] De vermelde tarieven in deze ontwerpbegroting zijn nog niet definitief vastgesteld

6.4 Vergoedingentabel 2025 en 2026

Tabel 33 Vergoedingentabel 2025 en 2026[15], [16]

Bedragen x €1.000

Nr.	Vergoedingentabel VRU IGPP 2025-2026 Omschrijving	Tarief 2025	Tarief 2025a	Tarief 2026
1.	**Personeel en materieel**			
1.1	**Inzet operationeel personeel***			
1.1.1	Inzet operationeel personeel hulpverlening	-	-	-
1.1.2	Inzet operationeel personeel beproeven brandputten	254	245	261
1.2	**Inzet niet-operationeel personeel***			
1.2.1	Postcommandant	23.815	23.052	24.490
1.2.2	Vrijwilligersvergoeding postcommandant:			
	Postcommandant A	5.271	5.101	5.419
	Postcommandant B	5.852	5.663	6.016
1.2.3	Tunneladviseur	25.684	24.855	26.405
1.2.4	Medewerker Risicobeheersing**	werkelijke lasten	werkelijke lasten	werkelijke lasten
1.3	**Inzet van materieel**			
1.3.1	Tankautospuit: exploitatielasten	12.839	13.177	13.519
1.3.1	Tankautospuit: kapitaallasten	werkelijke lasten	werkelijke lasten	werkelijke lasten
1.3.2	Personeel Materieel voertuig: exploitatielasten	4.277	4.390	4.504
1.3.2	Personeel Materieel voertuig: kapitaallasten	werkelijke lasten	werkelijke lasten	werkelijke lasten
1.3.3	Motorspuitaanhanger	2.747	2.819	2.892
1.3.4	Bergingsvoertuig	10.468	10.743	11.023
1.3.5	Haakarmvoertuig: exploitatielasten	10.468	10.743	11.023
1.3.5	Haakarmvoertuig: kapitaallasten	werkelijke lasten	werkelijke lasten	werkelijke lasten
1.3.6	Voertuig bestrijding olievlekken	4.277	4.390	4.504
1.3.7	Aanhanger noodstroom	5.441	5.584	5.729
1.3.8	Waterwagen	10.359	10.571	10.846
1.3.9	Overig materieel	werkelijke lasten	werkelijke lasten	werkelijke lasten
2.	**Gebouwen**			
2.1	**Beheerpakketten repressieve huisvesting**			
2.1.1	Vastgoedbeheer tactisch	werkelijke lasten	werkelijke lasten	werkelijke lasten
2.1.2	Vastgoedbeheer operationeel	werkelijke lasten	werkelijke lasten	werkelijke lasten
2.1.3	Energie en Water	werkelijke lasten	werkelijke lasten	werkelijke lasten
2.1.4	Schoonmaak compleet	werkelijke lasten	werkelijke lasten	werkelijke lasten
2.1.5	Gezondheid en Veiligheid	werkelijke lasten	werkelijke lasten	werkelijke lasten
2.2	**Eigenaarslasten kazernes in eigendom VRU**			
2.2.1	kapitaallasten: rente en afschrijving	werkelijke lasten	werkelijke lasten	werkelijke lasten
2.2.2	overige eigenaarslasten (gem. heffingen,verzekeringen)	werkelijke lasten	werkelijke lasten	werkelijke lasten
3.	**Overige plustaken**			
3.1	Werkzaamheden uitgevoerd door derden	Gefactureerde kosten leverancier +2% handelingsfee	Gefactureerde kosten leverancier +2% handelingsfee	Gefactureerde kosten leverancier +2% handelingsfee
3.2	Overige taken	werkelijke lasten	werkelijke lasten	werkelijke lasten

[15] De vermelde vergoedingen in deze ontwerpbegroting zijn nog niet definitief vastgesteld
[16] Bij nacalculatie van werkelijke lasten worden afwijkingen < € 1.000,- niet verrekend.

6.5 Compensatiebedragen 2025 en 2026

Tabel 34 Compensatiebedragen 2025 en 2026 per gemeente

Bedragen x €1.000 Gemeente	Compensatie 2025a	Compensatie 2026
Amersfoort	0	0
Baarn	-29	-29
Bunnik	-33	-33
Bunschoten	-22	-22
De Bilt	-125	-125
De Ronde Venen	-113	-113
Eemnes	-27	-27
Houten	341	341
IJsselstein	139	139
Leusden	-2	-2
Lopik	-58	-58
Montfoort	-49	-49
Nieuwegein	110	110
Oudewater	-31	-31
Renswoude	-25	-25
Rhenen	-19	-19
Soest	-48	-48
Stichtse Vecht	-198	-198
Utrecht	0	0
Utrechtse Heuvelrug	-202	-202
Veenendaal	799	799
Vijfheerenlanden	-212	-212
Wijk bij Duurstede	-86	-86
Woerden	-39	-39
Woudenberg	-33	-33
Zeist	-37	-37
Totaal	**-**	**-**

6.6 Verdelingsgrondslag gemeentefonds gemeentelijke bijdrage GBTP 2025 en 2026

Tabel 35 Verdelingsgrondslag subcluster 'Crisisbeheersing en brandweer' circulaires gemeentefonds

Bedragen x € 1.000	Bedrag subcluster Crisisbeheersing en Brandweer						
Gemeente	**2024 (SC 2023)**	*% mutatie*	**2024 (SC 2024)**	**2025 (SC 2023)**	*% mutatie*	**Prognose 2025 (SC 2024)**	**Prognose 2026 (SC 2024)**
Amersfoort	14.195	*3,2%*	14.653	14.942	*4,1%*	15.551	15.851
Baarn	2.303	*3,1%*	2.375	2.424	*3,9%*	2.520	2.570
Bunnik	1.336	*2,7%*	1.372	1.406	*3,1%*	1.449	1.476
Bunschoten	1.609	*3,4%*	1.663	1.694	*4,1%*	1.764	1.799
De Bilt	3.810	*2,4%*	3.900	4.011	*3,0%*	4.132	4.214
De Ronde Venen	3.740	*3,2%*	3.858	3.936	*3,8%*	4.087	4.172
Eemnes	794	*5,1%*	834	836	*5,8%*	884	903
Houten	3.938	*2,8%*	4.047	4.145	*3,5%*	4.291	4.375
IJsselstein	2.701	*2,1%*	2.757	2.843	*2,8%*	2.923	2.977
Leusden	2.482	*2,3%*	2.538	2.612	*3,0%*	2.689	2.742
Lopik	1.069	*2,3%*	1.094	1.126	*2,8%*	1.157	1.180
Montfoort	1.090	*2,1%*	1.113	1.147	*2,5%*	1.176	1.198
Nieuwegein	5.515	*3,3%*	5.696	5.805	*4,0%*	6.039	6.148
Oudewater	821	*3,2%*	847	864	*3,9%*	898	916
Renswoude	449	*1,9%*	458	473	*2,3%*	484	494
Rhenen	1.657	*-3,7%*	1.596	1.745	*-3,2%*	1.689	1.721
Soest	3.927	*2,9%*	4.041	4.133	*3,7%*	4.288	4.374
Stichtse Vecht	5.506	*2,7%*	5.656	5.796	*3,3%*	5.986	6.100
Utrecht	39.663	*3,7%*	41.111	41.750	*4,5%*	43.619	44.419
Utrechtse Heuvelrug	4.342	*3,8%*	4.509	4.570	*4,4%*	4.773	4.867
Veenendaal	5.670	*4,1%*	5.901	5.969	*4,8%*	6.256	6.370
Vijfheerenlanden	4.561	*4,9%*	4.786	4.801	*5,4%*	5.062	5.156
Wijk bij Duurstede	1.993	*2,2%*	2.037	2.098	*2,6%*	2.152	2.191
Woerden	4.364	*3,6%*	4.520	4.594	*4,2%*	4.789	4.882
Woudenberg	1.026	*4,3%*	1.070	1.080	*4,9%*	1.133	1.156
Zeist	5.813	*2,7%*	5.971	6.119	*3,5%*	6.332	6.456
Totaal	**124.374**	***3,2%***	**128.405**	**130.920**	***4,0%***	**136.126**	**138.705**

Opgemerkt wordt dat de begroting van gemeenten ten aanzien van de brandweer en rampenbestrijding naast de bijdrage aan de VRU ook bestaat uit andere kosten zoals de huisvestingskosten voor de brandweerposten (voor zover dit niet via het individueel gemeentelijk pluspakket bij de VRU wordt afgenomen), de kosten voor de gemeentelijke crisisbeheersing en de bluswatervoorziening.

6.7 Investeringen 2025 en 2026

Tabel 36 Investeringsplanning

Bedragen x € 1.000 **Categorie Investering per activagroep**	**Rekening 2024**	**Begroting 2025**	**Actualsatie 2025**	**Begroting 2026**	**Begroting 2027**	**Begroting 2028**	**Begroting 2029**
Gronden en terreinen		-	-	-	-	-	-
Bedrijfsgebouwen	143	271	230	272			
Machines, apparaten en installaties	1.515	2.524	3.594	2.142	1.305	1.027	1.238
Vervoermiddelen	4.085	7.832	5.430	4.751	10.370	3.720	1.302
Overige materiële vaste activa	4.389	7.271	9.270	1.319	3.969	1.633	17.245
Totaal	**10.132**	**17.898**	**18.524**	**8.485**	**15.643**	**6.380**	**19.785**

Tabel 37 Meerjarig verloop egalisatiereserve kapitaallasten

Bedragen x € 1.000 **Kapitaallasten**	**Rekening 2024**	**Begroting 2025**	**Actualisatie 2025**	**Begroting 2026**	**Begroting 2027**	**Begroting 2028**	**Begroting 2029**
Structureel budget kapitaallasten (A)	-	11.596	11.720	12.012	12.012	12.012	12.012
Verwachte realisatie (B)	-	10.322	9.794	10.969	11.576	12.302	13.962
Verschil (A-B)	**-**	***1.273***	***1.926***	***1.043***	***436***	***-291***	***-1.951***
Stortingen egalisatie		1.273	1.926	1.271	667	73	-
Onttrekkingen egalisatie		-	-	-229	-231	-363	-1.951
Saldo stortingen/ onttrekkingen regulier		***1.273***	***1.926***	***1.043***	***436***	***-291***	***-1.951***
Saldo mutaties incidenteel (projecten)	-	-253	-644	-205	-110	-100	-
Totaal saldo stortingen/ onttrekkingen		**1.021**	**1.282**	**838**	**326**	**-391**	**-1.951**
Prognose verloop egalisatiereserve	**20.669**	**21.093**	**21.951**	**22.789**	**23.114**	**22.724**	**20.773**

6.8 Begrippen en afkortingen

AB	Algemeen Bestuur
ABP	Algemeen Burgerlijk Pensioenfonds
AC	Algemeen commandant
AED	Automatische externe defibrillator
AOW	Algemene Ouderdomswet
ARBO	Arbeidsomstandigheden
BBP	Bruto Binnenlands Product
BBV	Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten
BDuR	Besluit doeluitkering bestrijding van rampen en zware ongevallen
BHV	Bedrijfshulpverlening
BIO	Baseline Informatiebeveiliging Overheid
BNG	Bank Nederlandse Gemeenten
B&W	Burgemeester & Wethouders
BPV	Besluit personeel veiligheidsregio's
BRZO	Besluit risico's zware ongevallen
BZK	Ministerie van binnenlandse zaken & koninkrijksrelaties
Caco	Calamiteiten-Coördinator
CAR	Collectieve arbeidsregeling
CdK	Commissaris der Koning
COA	Centraal Orgaan opvang asielzoekers
COH	Commando haakarmbak
CoPI	Commando plaats incident
COT	Instituut voor veiligheids- en crisismanagement (crisis onderzoeksteam)
CPB	Centraal Plan Bureau
CvD	Commandant van dienst (-G: geneeskundig, -P: politie, -B: brandweer)
DB	Dagelijks bestuur
DIV	Documentaire informatievoorziening
DT	Directieteam
DVO	Dienstverleningsovereenkomst
EHBO	Eerste Hulp Bij Ongelukken
EMU	Europese Monetaire Unie
EVPB	Experiment Verbeteren Paraatheid Brandweer
EV	Externe veiligheid
FIDO	Financiering Decentrale Overheden
FLO	Functioneel leeftijdsontslag
GBTP	Gezamenlijke basistakenpakket
GGDrU	GGD regio Utrecht
GHOR	Geneeskundige Hulpverlening bij Ongevallen en Rampen
GMK	Gemeenschappelijke meldkamer
GMU	Gemeenschappelijke meldkamer Utrecht
GR	Gemeenschappelijke regeling
GRIP	Gecoördineerde regionale incidentbestrijdingsprocedure
IGPP	Individueel gemeentelijk pluspakket
I&I	Informatiemanagement & ICT
IV&E	Interdisciplinaire voorbereiding & evaluatie
JDE	JD Edwards (systeem voor Financiën)
J&V	Ministerie van Justitie en Veiligheid
KING	Kennisinstituut Nederlandse Gemeenten
LCMS GZ	Landelijk Crisismanagement systeem Gezondheidszorg
LMO	Landelijke Meldkamer Organisatie
LMS	Landelijke Meldkamer Samenwerking
MKA	Meldkamer Ambulance
MKD	Meldkamerdomein
MIP	Meerjarig investeringsplan

MT	Managementteam
NBB	Natuurbrandbestrijding
NIPV	Nederlands instituut Publieke veiligheid
NVBR	Nederlandse vereniging van brandweer en rampenbestrijding
NCTV	Nationaal Coördinator Terrorismebestrijding en Veiligheid
NWB	Nederlandse Waterschaps Bank
OCML	Operationeel Centrum Midden Nederland
OL	Operationeel leider
OLO	Omgevingsloket online
OM	Openbaar Ministerie
OMS	Openbaar (brand)meldsysteem
OR	Ondersteuning & repressie
Osio	Ongewenste situaties, incidenten en ongevallen
OTO	Opleiden, trainen en oefenen
OvD	Officier van dienst (-G: geneeskundig, -P: politie, -B: brandweer)
PPMO	Preventief periodiek medisch onderzoek
Prevap	Preventieactiviteitenplan
PvA	Plan van aanpak
RAC	Regionale Alarmcentrale
RAVU	Regionale ambulancevoorziening voor de provincie Utrecht
RBT	Regionaal beleidsteam
RCDV	Raad van commandanten en directeuren veiligheidsregio
RI&E	Risico inventarisatie & evaluatie
RISC	Database regionaal risicoprofiel
ROT	Regionaal operationeel team
SIS	Slachtoffer informatie systematiek
SVS	Slachtoffervolgsysteem
T&H	Toezicht & Handhaving
TPOW	Tijd- en plaatsonafhankelijk Werken
TSC-test	Taakspecifieke conditietest
TUO	Taakuitvoeringsovereenkomst
Twmc	Tijdelijke wet maatregelen covid-19
UBV	Utrechtse Bosbrandweer vereniging
UMCU	Universitair medisch centrum Utrecht
UML/TD	Uitrusting, materieel & logistiek/technische dienst
VC	Verbindingscommandowagen
V&A	Vergunningverlening & Advisering
VIC	Veiligheidsinformatiecentrum
VNG	Vereniging Nederlandse Gemeenten
VPB	Vennootschapsbelasting
VR	Veiligheidsregio
VRU	Veiligheidsregio Utrecht
VTH	Vergunningverlening, toezicht en Handhaving
Wabo	Wet algemene bepalingen omgevingsrecht
WBA	Wet Banenafspraak
Wkb	Wet kwaliteitsborging voor het bouwen
WKR	Werkkostenregeling
WNRA	Wet Normalisering Rechtspositie Ambtenaren
WO	Waterongevallen
WOB	Wet openbaarheid van bestuur
WNT	Wet Normering Topinkomens
Wvr	Wet Veiligheidsregio's
WVSV	Werkgeversvereniging Samenwerkende Veiligheidsregio's

Colofon

Dit is een uitgave van
Veiligheidsregio Utrecht

15 april 2025

Veiligheidsregio Utrecht

vru.nl

Overzicht zienswijzen

Kadernota VRU 2026

Veiligheidsregio Utrecht

vru.nl

Inhoudsopgave

1	**Inleiding**	**3**
1.1	Inhoud en opbouw notitie	3
1.2	Samenvatting zienswijzen	4
2	**Zienswijzen per gemeente**	**6**
2.1	Amersfoort	6
2.2	Baarn	6
2.3	Bunnik	6
2.4	Bunschoten	7
2.5	De Bilt	7
2.6	De Ronde Venen	8
2.7	Eemnes	8
2.8	Houten	10
2.9	IJsselstein	11
2.10	Leusden	12
2.11	Lopik	12
2.12	Montfoort	13
2.13	Nieuwegein	14
2.14	Oudewater	14
2.15	Renswoude	14
2.16	Rhenen	14
2.17	Soest	15
2.18	Stichtse Vecht	16
2.19	Utrecht	16
2.20	Utrechtse Heuvelrug	17
2.21	Veenendaal	19
2.22	Vijfheerenlanden	20
2.23	Wijk bij Duurstede	20
2.24	Woerden	21
2.25	Woudenberg	21
2.26	Zeist	22

1 Inleiding

1.1 Inhoud en opbouw notitie

Op 16 december 2024 zijn de gemeenten uitgenodigd om uiterlijk 10 maart 2025 een zienswijze op de kadernota 2026 te geven. Daarnaast konden zij, indien gewenst, reageren op de toekomstscenario's. In deze notitie zijn de zienswijzen van de gemeenten opgenomen. Paragraaf 1.2 biedt een samenvatting van de gemeentelijke standpunten en de belangrijkste trends. Hoofdstuk 2 geeft een overzicht van de zienswijzen per gemeente.

Status zienswijzen

Gemeente	**Status zienswijze**		**Wel/geen zienswijze**
	Concept	Definitief	
Amersfoort		1	wel
Baarn		1	wel
Bunnik		1	wel
Bunschoten		1	geen
De Bilt		1	wel
De Ronde Venen		1	wel
Eemnes		1	wel
Houten		1	wel
IJsselstein		1	wel
Leusden		1	geen
Lopik		1	wel
Montfoort		1	wel
Nieuwegein		1	wel
Oudewater		1	wel
Renswoude		1	geen
Rhenen		1	wel
Soest		1	wel
Stichtse Vecht		1	wel
Utrecht		1	wel
Utrechtse Heuvelrug		1	wel
Veenendaal		1	wel
Vijfheerenlanden		1	wel
Wijk bij Duurstede		1	wel
Woerden		1	geen
Woudenberg		1	wel
Zeist		1	wel
Totaal		**26**	

1.2 Samenvatting zienswijzen

Van alle gemeenten hebben we een definitieve reactie ontvangen. Vier gemeenten hebben aangegeven geen zienswijze in te dienen.

De gemeenten binnen de Veiligheidsregio Utrecht (VRU) hebben hun standpunten kenbaar gemaakt over de Kadernota VRU 2026. De meerderheid stemt in met de voorgestelde kaders, maar plaatst daarbij kanttekeningen met betrekking tot de financiële impact en de toekomstige kostenontwikkeling. Deze analyse biedt een overzicht van de gemeentelijke standpunten en de belangrijkste trends.

Waardering en steun voor zorgvuldige aanpak
Uit de zienswijzen blijkt dat gemeenten de inzet van de VRU waarderen. Er is brede steun voor de gekozen lijn om meer tijd te nemen voor de nadere uitwerking en bespreking van de toekomstscenario's, waarbij ook een nullijn-scenario wordt uitgewerkt.

Meerdere gemeenten benadrukken de gevolgen van het 'ravijnjaar' en de verslechterende financiële positie van lokale overheden. Er wordt gevraagd om rekening te houden met deze situatie. De VRU wordt daarom verzocht zeer terughoudend te zijn met het aanvragen van extra financiële middelen. Gemeenten zoals Nieuwegein en Veenendaal willen dat investeringen alleen plaatsvinden als ze kostendekkend zijn. Gemeenten verwachten dat de VRU bij het ontwikkelen van toekomstscenario's zowel de maatschappelijke als financiële gevolgen goed in beeld brengt. Er wordt gepleit voor een scenario waarbij de kosten minimaal stijgen ('nullijnscenario'). Gemeente Oudewater geeft aan dat structurele kosten structureel gefinancierd moeten worden, met als doel een kostendekkende financiering en het afbouwen van uitzonderingen.

Verzoek om bezuinigingsscenario's
Naast het opstellen van de nullijn vraagt de gemeente De Bilt om een verdere uitwerking van een scenario waarin de nullijn zonder indexatie wordt toegepast. Een aantal gemeenten, waaronder Bunnik, Stichtse Vecht, Wijk bij Duurstede, Woudenberg, Eemnes, IJsselstein en Lopik, dringt aan op een aanvullend bezuinigingsscenario, variërend van een generieke taakstelling tot een reductie van 3% tot 5% op de begroting. De gemeente Utrecht vraagt om een realistische inschatting van besparingsmogelijkheden. De gemeente De Ronde Venen, Houten en Montfoort vragen om een beperkte stijging of verlaging van de gemeentelijk bijdrage.

Systematiek prijsaanpassing
Een aantal gemeenten vraagt aandacht voor de gewijzigde indexeringssystematiek in het gemeentefonds. Gemeente Utrecht verzoekt om de systematiek direct te wijzigen. Een aantal andere gemeenten willen hierover in gesprek. Op advies van de adviescommissie bedrijfsvoering en financiën heeft het dagelijks bestuur opdracht gegeven om een gezamenlijke verkenning te starten naar een werkbare afstemming tussen de prijsaanpassingssystematiek van de VRU en de indexeringssystematiek van het gemeentefonds. De werkgroep met daarin zowel vertegenwoordigers van de gemeenten als de VRU moet een advies voorbereiden, zodat het bestuur uiteindelijk weloverwogen een besluit kan nemen over het al dan niet aanpassen van de systematiek en mogelijke beheersmaatregelen om eventuele risico's op te kunnen vangen.

Weerbaarheid en toekomstbestendigheid
In verschillende zienswijzen wordt gewezen op de toenemende veiligheidsrisico's en de noodzaak om daarop in te spelen. Er wordt gewezen op de noodzaak van een weerbare structuur die bestand is tegen toekomstige uitdagingen, zoals financiële druk of externe factoren. Het advies aan de VRU is om breder te denken bij scenario-ontwikkeling, en niet uitsluitend financiële variabelen te hanteren. Dit versterkt de weerbaarheid tegen onvoorspelbare omstandigheden zoals maatschappelijke verschuivingen of technologische ontwikkelingen.

Oproep tot integrale besluitvorming
In de zienswijzen is door meerdere gemeenten gevraagd om de besluitvorming over de toekomstscenario's synchroon te laten lopen met het dekkingsplan en de scenario's voor het beheer van de huisvesting, zodat de financiële consequenties integraal kunnen worden afgewogen. Daarnaast wordt het belang van vroegtijdige betrokkenheid van stakeholders bij de scenario-ontwikkeling onderstreept. Dit bevordert een breder draagvlak, zorgt voor een betere afstemming op toekomstige behoeften, maakt het mogelijk om meer gedragen en toekomstbestendige keuzes te maken, en stelt de VRU in staat een effectievere en veerkrachtigere koers uit te zetten.

2 Zienswijzen per gemeente

2.1 Amersfoort

De raad besluit:
1. als zienswijze op de Kadernota Veiligheidsregio Utrecht 2026, deze kadernota 2026 te ondersteunen en de VRU op te roepen om, conform de gedeelde financiële solidariteit die gemeenten en gemeenschappelijke regelingen hebben, bij de ontwikkeling van de toekomstscenario's rekening te houden met de financiële situatie van gemeenten;
2. als zienswijze op de geactualiseerde begroting 2025 Veiligheidsregio Utrecht de begroting te ondersteunen.

2.2 Baarn

Uw brief van 12 december 2024 over de Kaders begroting 2026 en geactualiseerde begroting 2025 VRU is behandeld in de gemeenteraad. De raad heeft in de vergadering van 19 februari 2025 jl. besloten om geen zienswijze in te dienen op de Kaders begroting 2026 en geactualiseerde begroting 2025 van de Veiligheidsregio Utrecht.

Wij zien dat de VRU de afgelopen jaren veel moeite heeft gedaan om extra kosten op te vangen binnen de begroting en bezuinigingen heeft gerealiseerd. Tegelijkertijd zien wij ook dat de regio groeit en dat wij te maken hebben met meer en grotere risico's. Ook al geeft de gemeenteraad van Baarn geen zienswijze mee aan de kaders voor de begroting 2025 willen wij nadrukkelijk aandacht vragen voor de financiële positie van gemeenten. Wij vragen de VRU scherp te blijven op de financiën en gaan ervanuit dat keuzes die het komende jaar voorgelegd en uitgewerkt worden binnen de begroting worden opgevangen.

2.3 Bunnik

Bij brief van 12 december 2024 heeft u ons uitgenodigd om een zienswijze te geven over de kaders begroting 2026 & geactualiseerde begroting 2025. Met deze zienswijze geeft de gemeente Bunnik haar reactie op de Kadernota 2026 van de Veiligheidsregio Utrecht (VRU).

Gezien de huidige financiële situatie van de gemeente, waarin wij genoodzaakt zijn substantiële bezuinigingen door te voeren, achten wij het onvermijdelijk dat ook de Veiligheidsregio Utrecht (VRU) haar uitgaven kritisch onder de loep neemt. De financiële middelen zijn als gevolg van het zogenoemde ravijnjaar beperkt, en wij zijn niet in staat aanvullende bijdragen te leveren.

Financiële aandachtspunten
Wij vinden het belangrijk dat de financiële bijdrage proportioneel blijft en in verhouding staat tot de omvang en risico's van de taken die de VRU uitvoert. Wij vragen nadrukkelijk aandacht voor manieren om binnen de huidige begroting van de VRU te bezuinigen.
Daarnaast onderschrijven wij de vijf bestuurlijke opdrachten van het algemeen bestuur die tijdens de Bestuursconferentie zijn besproken en zoals opgenomen in de bijlage van de Kadernota. We hebben hoge verwachtingen van de uitwerking van voornoemde bestuurlijke opdrachten. Hetzelfde geldt voor de aanvullende opdracht van het algemeen bestuur om een realistischer

toekomstscenario te ontwikkelen, waarbij wij u dringend verzoeken het krimp-scenario daarin te verwerken. Wij wachten de uitwerking van de vijf bestuurlijke opdrachten en het extra, realistischere toekomstscenario met grote belangstelling af. Gezien het voorgaande geven we dan nu ook geen reactie op de (ambtelijke) toekomstscenario's ‘op orde’ en ‘op koers’.

Tegelijkertijd vinden wij het van belang dat de VRU transparant is over verwachte kostenstijgingen en risico's. Kostenbeheersing is daarbij essentieel. Wij vertrouwen erop dat de VRU hierin haar verantwoordelijkheid neemt en met zorgvuldige en haalbare bezuinigingsvoorstellen komt, zodat de veiligheid in de regio gewaarborgd blijft zonder onnodige financiële druk op de gemeente. Wij verwachten een concreet voorstel dat leidt tot een kostenvermindering van 3 tot 5%. Daarnaast verwachten we ook dat de risico's zoals opgenomen in de Kadernota, bijvoorbeeld de discussie rondom de Rijksbijdrage inzake de BDuR, betrokken worden.

Conclusie
Gezien de huidige financiële situatie, waarin aanzienlijke gemeentelijke bezuinigingen noodzakelijk zijn, verwachten wij een voorstel dat leidt tot een kostenvermindering van 3 tot 5%. We verwachten ook dat de VRU kritisch naar haar uitgaven kijkt en de vijf bestuurlijke opdrachten serieus uitwerkt evenals een realistisch toekomstscenario waarbij krimp ons inziens het uitgangspunt moet zijn.

2.4 Bunschoten

De VRU informeren dat er geen zienswijze wordt ingediend, omdat de stijging van de bijdrage in 2026 voortvloeit uit wettelijke ontwikkelingen. Hierbij vermelden dat wij de toekomstscenario’s met grote belangstelling tegemoet zien en dat wij ervan uitgaan dat zowel de maatschappelijke als financiële consequenties in beeld worden gebracht, zodat er een gedegen keuze kan worden gemaakt. Tevens aandacht vragen voor onze brief die we in maart 2024 aan de VRU hebben verzonden met het verzoek om zeer terughoudend te zijn met het aanvragen van extra financiële middelen en met een open blik te kijken naar besparingsmogelijkheden en verdere efficiëntie.

2.5 De Bilt

In uw brief van 12 december 2024 verzoekt u gemeenten om een reactie te geven op de kadernota 2026. Op 18 februari 2025 hebben wij dit verzoek besproken.

Wij zijn ons ervan bewust dat de toename van de totale gemeentelijke bijdrage vanaf 2026 bestaat uit de reguliere technische toepassing van het financiële kader, met daarin de loon- en prijsaanpassing. Het algemeen bestuur heeft een reserve ingesteld die het mogelijk maakt om positieve rekeningresultaten in te zetten om incidentele verhogingen van de gemeentelijke bijdrage als gevolg van exogene factoren in de toekomst zoveel mogelijk te beperken. Echter vallen hier de loon- en prijsaanpassingen buiten. Elk jaar zien wij dat de loon- en prijsaanpassingen stijgen waardoor de totale gemeentelijke bijdrage alsnog omhoog gaat.

Door de “ravijnjaren” worden wij gedwongen om vergaande voorstellen voor te bereiden voor de begroting van 2026 en verder. In de aanbiedingsbrief bij de kadernota 2026 geeft u aan om toekomstscenario’s uit te werken. Wij begrijpen dat de VRU voor grote uitdagingen staat. Echter zijn wij genoodzaakt u te vragen eveneens ingrijpende keuzes te maken en tot een bezuiniging te

komen. Wij vragen u dan ook een vierde scenario toe te voegen, namelijk een scenario met als doel de nullijn te handhaven zonder indexatie toe te passen. Wij vragen elke gemeenschappelijke regeling waar wij deelnemer in zijn om bezuinigingen door te voeren. Uiteraard blijft het van belang om met elkaar in gesprek te blijven zodat de veiligheid niet in het geding komt.

Wij willen medewerkers, vrijwilligers en directie van de Veiligheidsregio Utrecht via u hartelijk bedanken voor uw inspanningen op het gebied van veiligheid en brandweerzorg.

2.6 De Ronde Venen

Bij brief van 12 december 2024 heeft u ons de Kadernota 2026 en de geactualiseerde begroting 2025 toegezonden, met het verzoek hierop een zienwijze te geven. In de vergadering van 20 februari 2025 is dit besproken.

De Kadernota 2026 en de geactualiseerde begroting 2025 geven met de huidige kennis van zaken adequaat inzicht wat de te verwachten inkomsten en uitgaven zijn voor het jaar 2025 en 2026, waarbij ontwikkelingen en risico's geschetst zijn. De risico's en de kans daarop zijn, in vergelijk met voorgaande jaren, aanzienlijk toegenomen, waardoor ook een bijstelling van het weerstandsvermogen noodzakelijk is. Als raad gaan we ervan uit dat we bij relevante ontwikkelingen direct en actief worden geïnformeerd.

Er wordt een duidelijke procesbeschrijving geschreven welke stappen er gezet worden om de kosten als gevolg van nieuwe ontwikkelingen op te vangen gegeven de financiële druk op de gemeenten. Hierbij geldt als uitgangspunt altijd 'oud voor nieuw'. Mocht dit uitgangspunt niet genoeg ruimte bieden, dan geeft u ons voldoende gelegenheid om zienswijze te kunnen geven op voorgestelde wijzigingen. Het is verstandig om, in afwachting van de verdere bespreking van de toekomstscenario's, in de voorliggende Kadernota VRU 2026 (los van de autonome verhoging van € 122.000) geen verhoging van de gemeentelijke bijdrage op te nemen.

Met betrekking tot de toekomstscenario's vragen wij u ook uitwerkingen op te nemen die kunnen leiden tot een lagere gemeentelijke bijdrage aan de VRU. We vragen hierbij expliciet onderscheid te maken tussen wettelijke en niet-wettelijke taken. Om de toekomstscenario's effectiever en relevanter te maken, is het essentieel om stakeholders vroegtijdig te betrekken. Gemeenteraden, hulpdiensten, maatschappelijke organisaties, kennisinstellingen en burgers kunnen waardevolle perspectieven en ideeën aandragen. Door toekomstscenario's niet uitsluitend te baseren op financiële factoren, maar te ontwikkelen op basis van verschillende variabelen, kan de VRU een effectievere en veerkrachtigere koers presenteren. Hiermee worden gemeenteraden in staat gesteld een weloverwogen afweging te maken.

Voorts spreken wij onze wens uit om actief betrokken te worden bij de uitvoering van de bestuursagenda 2024-2027, de evaluatie van de Wet op de veiligheidsregio's en de ontwikkelingen op het gebied van de taakdifferentiatie: brandweer.

2.7 Eemnes

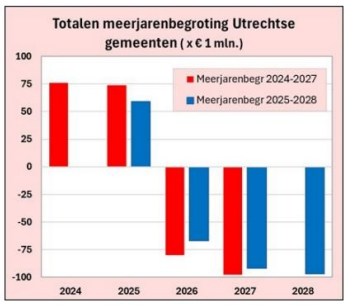
Op 12 december 2024 hebben wij van u de Kadernota 2026 Veiligheidsregio Utrecht voor een zienswijze ontvangen. Deze is in de raad van 25 februari 2025 behandeld. Hierbij ontvangt u onze

zienswijze. Wij hebben kennisgenomen van de inhoud van de kadernota 2026 Veiligheidsregio Utrecht en stemmen in met de inhoud. De Kadernota geeft aanleiding tot het maken van de volgende opmerkingen:

- Waardering voor de wijze waarop de VRU de afgelopen jaren in staat is geweest om tegenvallers en tekorten in de eigen begroting op te vangen. Het signaal is duidelijk, er zit geen (weinig) lucht in de begroting. Een beeld wat overigens door andere Wet Gemeenschappelijke Regelingen ook wordt aangedragen.
- Wij verzoeken u de methode voor de prijsontwikkeling in de Bijdrageverordening VRU af te stemmen op de systematiek die wordt gehanteerd binnen het gemeentefonds. In de systematiek van het gemeentefonds worden geen herberekeningen uitgevoerd voor voorgaande jaren, en wordt het prijspeil bij de Voorjaarsnota van het Rijk als vast gegeven beschouwd. Wij vragen u om de werkwijze in de Bijdrageverordening VRU zodanig aan te passen, zodat ook daar geen herberekening van voorgaande jaren plaatsvindt en het prijspeil bij de Voorjaarsnota als vaststaand wordt gehanteerd.
- In de risicoparagraaf wordt de 10% efficiëntiekorting uit het Hoofdlijnenakkoord vermeld, die van toepassing is op onder andere de BDUR. Dit betreft ongeveer € 1,5 miljoen (circa € 1 per inwoner), wat een substantieel bedrag is. Wanneer verwacht u hierover duidelijkheid te verkrijgen? Blijft dit een risico, of bent u voornemens om deze korting (reëel) op te nemen in de begroting voor 2026?

Ravijnjaar 2026

Het ravijnjaar 2026 betekent dat veel gemeenten structureel minder ontvangen van het Rijk en daarnaast zijn de meeste Utrechtse gemeenten nadeel-gemeenten bij de herverdeling van het gemeentefonds. De Provincie Utrecht heeft onderstaand staatje gemaakt om de uitdaging te illustreren. Anders dan het woord suggereert is het dus geen eenmalig ravijn, maar een structureel lager niveau van inkomsten.

De Kadernota 2026 VRU voorziet in een stijging van de bijdrage voor het GBTP naar € 109,414 mln. Ten opzichte van de begroting 2025 (€105,214 mln.) Dit is een stijging van 4%. De gezamenlijke Utrechtse gemeenten hebben als financieel kader voor alle gemeenschappelijke regelingen **een taakstelling (bezuiniging) van 3%** ten opzichte van 2025 afgesproken. Wij verzoeken u dan ook bij de begroting 2026 met voorstellen te komen om op die taakstelling van 3% uit te komen. Dat betekent feitelijk dus een taakstelling van 7%.

Ter illustratie de door de gemeente Eemnes gesubsidieerde instellingen krijgen in 2026 een taakstelling van 10% opgelegd.

Toekomstscenario's
De niet door het AB van de VRU vastgestelde scenario's zijn gedeeld met de gemeenteraden. De impact, ook financieel, hiervan is groot. Wij vragen u voldoende tijd te nemen om de toekomstscenario's ambtelijk en bestuurlijk te bespreken. Gelet op de onzekerheid rondom de financiën van de gemeenten willen we voorkomen dat hier op voorhand een beslag voor onze meerjarenbegroting uit volgt. Ook de impact voor de basisbrandweerzorg in individuele gemeenten vraagt aandacht en de impact van voorstellen op de vrijwilligers (en hen ook goed meenemen in de toekomstscenario's). En het afronden van de discussie rondom de huisvesting, hetgeen ook financiële gevolgen zal hebben voor de gemeenten.

De suggestie om een trap-op-trap-af systematiek te koppelen aan het Gemeentefonds verdient verder onderzoek. Het lijkt logisch om op deze manier de begroting van de VRU mee te laten groeien met de ontwikkeling van gemeenten, bijvoorbeeld door de toename in werk door nieuwe woonwijken. Echter, hetzelfde principe zou ook van toepassing kunnen zijn op andere samenwerkingsverbanden zoals de GGD of de Omgevingsdienst. Dit vergt dan wel een gezamenlijke lijn tussen de Utrechtse gemeenten. De beschikbare financiële middelen zijn echter beperkt. De claim van € 8,0 miljoen voor het scenario 'op orde' en € 0,8 miljoen voor het scenario 'op koers' betekent een stijging van 8% ten opzichte van 3/3 de Kadernota 2026, wat neerkomt op een verhoging van ruim € 6 per inwoner. Wanneer we deze stijging meenemen bij de stijging die al is voorzien in de Kadernota 2026, betekent dit een totale toename van 12% in de meerjarenbegroting. Om de verwachtingen goed te managen, willen we al vooraf aangeven dat er in de huidige situatie onvoldoende ruimte is om deze verhogingen te realiseren.

2.8 Houten

Per brief van 12 december 2024 heeft u de Kaders begroting 2026 en geactualiseerde begroting 2025 van de Veiligheidsregio Utrecht (VRU) aan ons aangeboden. In deze brief is onze reactie verwoord.

De raad realiseert zich dat de regio de afgelopen jaren een aanzienlijke groei heeft doorgemaakt en zich verder blijft ontwikkelen en tegelijkertijd ook dat de risico's waarmee we te maken hebben steeds groter en complexer worden. De raad waardeert de inspanningen van de Veiligheidsregio Utrecht in de afgelopen jaren dat deze groei tot op heden niet heeft geleid tot een hogere bijdrage aan de Veiligheidsregio.

Zoals u terecht aangeeft in uw aanbiedingsbrief staan gemeenten financieel onder druk door een verwachte daling van de inkomsten uit het gemeentefonds. Dit dwingt veel gemeenten tot bezuinigingen. Net als andere gemeenten hebben wij in onze zienswijze op de begroting 2025 gevraagd om rekening te houden met de financiële situatie van de gemeenten door een verwachte daling van de inkomsten vanuit het gemeentefonds.

De raad is de VRU dan ook erkentelijk dat er geen verhoging van de gemeentelijke bijdrage is opgenomen in de Kadernota 2026 los van de exogene loon- en prijsontwikkelingen. Wel maken wij ons zorgen om het geschetste toekomstbeeld van de VRU, waarin de noodzaak om te investeren wordt aangegeven om de huidige taken te kunnen blijven uitvoeren. Wij kunnen ons vinden in het

besluit van het Algemeen Bestuur VRU om meer tijd te nemen voor de bestuurlijke besluitvorming als het gaat om de effecten van de toekomstscenario's als ook om een aanvullend scenario te ontwikkelen dat zich richt op een beperktere stijging van de gemeentelijke bijdrage, met als doel de nullijn de komende jaren zoveel mogelijk te handhaven. Net als in onze zienswijze op de Kadernota 2025 willen wij herhalen dat een verhoging van de gemeentelijke bijdrage aan de VRU, vanwege de geschetste toekomstige ontwikkelingen, mogelijk niet in de gemeentelijke begroting past en de VRU daarin zelf ook een grote inspanningsverplichting blijft houden.

Eén van de toekomstscenario's gaat om het afbouwen van de nadeelcompensatie dat direct de gemeente Houten raakt. Wij worden – zowel ambtelijk als bestuurlijk – graag nauw betrokken bij dit traject richting besluitvorming.

Wij bedanken de VRU voor de totstandkoming van deze Kadernota en zien, gelet op de inspanningen van de VRU de afgelopen jaren, het bestuurlijk besluitvormingstraject als het gaat om de toekomstscenario's met vertrouwen tegemoet.

2.9 IJsselstein

Op 12 december 2024 ontvingen wij de kadernota VRU 2026 waarin u de gemeenteraad verzoekt om een zienswijze. Hierbij ontvangt u de zienswijze van gemeente IJsselstein.

Gemeente IJsselstein spreekt haar waardering uit voor de kadernota VRU 2026. Het document is helder opgesteld en geeft op een goede manier inzicht in het komende begrotingsjaar.

Zoals u ook in uw aanbiedingsbrief stelt hebben verschillende gemeenten, waaronder gemeente IJsselstein, in 2024 zienswijzen uitgebracht waarin de VRU gevraagd wordt rekening te houden met de financiële situatie van de gemeenten door de stijging van de gemeentelijke bijdrage te beperken of om besparingsopties in kaart te brengen. Zo heeft gemeente IJsselstein u in de zienswijze op de kaders voor de begroting 2025 opgeroepen om een extra inspanning te verrichten om middelen in de eigen begroting te vinden om stijging van de bijdrage zo veel mogelijk beperkt te houden.

Wij zien gelukkig dat in deze kadernota wordt aangekondigd dat de gemeentelijke bijdrage in 2025 behoorlijk verlaagd wordt, met name omdat uiteindelijke indexcijfers lager uitvallen dan vooraf geraamd. Helaas zien we ook een behoorlijke stijging van de bijdrage in 2026 door bijstellingen op loon- en prijsindexaties volgens de richtlijnen.

Wij roepen u daarom nogmaals op om 3% besparingsmogelijkheden in kaart te brengen.

U stuurde met de kadernota ook ter informatie het document 'Toekomstscenario's VRU' mee, maar geeft daarbij ook aan dat daar nog geen bestuurlijke besluitvorming over heeft plaatsgevonden. De toekomstscenario's geven een eerste doorkijk naar mogelijke financiële consequenties.

Wij vinden het zorgelijk dat de toekomstscenario's leiden tot een stijging van de bijdrage.

Wij ondersteunen het besluit van het algemeen bestuur om een aanvullend scenario te ontwikkelen dat zich richt op een beperktere stijging van de gemeentelijke bijdrage, met als doel de nullijn de

komende jaren zo veel mogelijk te handhaven. Wij wachten de volgende stappen in het proces rondom de toekomstscenario's af en vragen u ons daarbij actief te betrekken.

2.10 Leusden

Op 12 december 2024 ontvingen wij uw brief waarin het college en de gemeenteraad van de gemeente Leusden in de gelegenheid worden gesteld om een eventuele zienswijze te geven aan de Veiligheidsregio Utrecht over de Kadernota VRU 2026 en het concept document toekomstscenario's VRU.

De Kadernota VRU 2026 en het concept document Toekomstscenario's VRU is op 28 januari 2025 in het college besproken en is daarna op 6 maart 2025 in de gemeenteraad besproken. Hierbij willen wij u laten weten dat de gemeente Leusden heeft besloten om geen zienswijze te geven op de toegezonden documenten. Wel gaan wij ervan uit dat de aangekondigde onderzoeken in relatie tot ons eerdere verzoek om bezuinigingen te realiseren i.v.m. het ravijnjaar 2026 daadwerkelijk tot concrete besparingen in de begroting leiden.

2.11 Lopik

In uw brief van 12 december 2024 heeft u ons in de gelegenheid gesteld een zienswijze te geven op de Kadernota VRU 2026 en geactualiseerde begroting 2025. In onze vergadering van 4 februari 2025 hebben wij besloten van deze gelegenheid gebruik te maken.

Inhoud zienswijze
In zijn algemeenheid bestaat waardering voor de wijze waarop de VRU zich de laatste jaren heeft opgesteld ten opzichte van de deelnemende gemeenten, waarbij diverse ontwikkelingen binnen de begroting zijn opgevangen en er dus geen extra verhogingen van de gemeentelijke bijdragen zijn doorberekend.

Wij zien gelukkig dat in deze kadernota wordt aangekondigd dat de gemeentelijke bijdrage in 2025 behoorlijk verlaagd wordt, met name omdat uiteindelijke indexcijfers lager uitvallen dan vooraf geraamd. Helaas zien we ook een behoorlijke stijging van de bijdrage in 2026 door bijstellingen op loon- en prijsindexaties volgens de richtlijnen.

Dat de ter kennisgeving mee gestuurde toekomstscenario's niet in de begroting zijn verwerkt en er al een nullijnonderzoek wordt uitgevoerd, laat zien dat de VRU de situatie bij gemeenten serieus neemt. Echter, wij vinden dat gezien de opgave waar we als gemeente voor staan, niet ver genoeg gaan. Immers, de toekomstscenario's geven een eerste doorkijk naar mogelijke financiële consequenties, die naar verwachting zullen leiden tot een verhoging van de gemeentelijke bijdrage. Wij vinden dit een zorgelijke ontwikkeling. Wij roepen u daarom op om 3% besparingsmogelijkheden in kaart te brengen.

De gemeente Lopik ziet graag een kritische houding op de eigen uitgaven en inkomsten. Wij willen dat het verdere proces rondom de toekomstscenario's wordt ingericht op het maken van realistische en duidelijk inhoudelijke bestuurlijke keuzes. Graag zien we dat hierbij naast de

onvermijdelijke investeringen ook in kaart wordt gebracht welke specifieke taken kunnen worden afgeschaald of beëindigd. Met het totale beeld kunnen we een gewogen besluit nemen.

We zien graag een procesontwerp tegemoet voor de uitwerking van de toekomstscenario's en vertrouwen op een voortzetting van de prettige en constructieve samenwerking.

2.12 Montfoort

Bij brief van 12 december 2024 heeft onze raad de kadernota VRU 2026 van u ontvangen. Wij hebben deze besproken in onze vergadering van 17 februari 2025.

Onze raad wil u bedanken voor het toezenden van de kadernota en bijbehorende stukken. Wij hebben met belangstelling kennisgenomen van de financiële kaders en beleidsmatige ontwikkelingen zoals geschetst in de kadernota. Toch wil de raad enige opmerkingen maken over de kadernota en de toekomstscenario's. Deze opmerkingen zijn onderstaand verwerkt in een ondersteunende zienswijze.

In de kadernota wordt aangegeven dat de gemeentelijke bijdrage in 2025 wordt verlaagd omdat de uiteindelijke indexcijfers lager uitvallen dan vooraf geraamd. Voor 2026 wordt evenwel een behoorlijke stijging aangegeven van de gemeentelijke bijdrage vanwege bijstellingen op loon- en prijsindexaties. Door wettelijke richtlijnen zijn deze kostenstijgingen onafwendbaar. Dit roept de vraag op of, gelet op de negatieve ontwikkelingen in het gemeentefonds, deze gemeenschappelijke regeling in de toekomst voor alle deelnemende gemeenten betaalbaar blijft.

In het document "Toekomstscenario's VRU" geeft u aan dat daar nog geen bestuurlijke besluitvorming over heeft plaatsgevonden. De raad vindt dit een erg belangrijk document omdat de toekomstscenario's een voorzichtige eerste doorkijk geven naar mogelijke toekomstige financiële consequenties en risico's. Het scenario "op koers" gaat in 2030 C 1.207.000,- meer kosten terwijl het scenario "op orde" in 2030 C 8.300.000,- zal gaan kosten. U wilt voor ingroei in dit kostenpakket het positief saldo van de rekening van 2024 ten bedrage van C 5.900.000,- alsmede de vrijvallende kapitaallasten reserve van C 6.000.000,- hiervoor aanwenden. Dit is evenwel eenmalig geld dat gebruikt gaat worden voor structurele kosten. In beide scenario's zal dit in de nabije toekomst leiden tot een forse stijging van de gemeentelijke bijdrage.

Gelet op de negatieve ontwikkelingen in het Gemeentefonds en de financiële positie van het merendeel van de deelnemende gemeenten ondersteunen wij dan ook het besluit van uw Algemeen Bestuur om een derde, aanvullend, scenario te ontwikkelen dat zich richt op een beperktere stijging van de gemeentelijke bijdrage. Het ultieme doel daarbij is de nullijn de komende járen zo veel mogelijk te handhaven.

Onze raad wil graag actief betrokken worden bij de dóórontwikkeling van de drie genoemde scenario's en deze wens geldt onverkort voor de verdere uitvoering van de bestuursagenda 2024-2027, de evaluatie van de Wet op de veiligheidsregio's en de ontwikkelingen op het gebied van de taakdifferentiatie van de brandweer.

Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd en zien uw verdere communicatie met betrekking tot de begroting 2026 met belangstelling tegemoet.

2.13 Nieuwegein

In antwoord op uw brief van 12 december 2024 delen wij u mede dat de gemeenteraad op 13 februari 2025 heeft besloten de onderstaande zienswijze kenbaar te maken ten aanzien van de kaders begroting 2026 en de geactualiseerde begroting 2025 van de Veiligheidsregio Utrecht (VRU):

De gemeente Nieuwegein stemt in met de kaders begroting 2026 en geactualiseerde begroting 2025. Hierbij verzoekt de gemeente Nieuwegein de VRU om op basis van het financiële perspectief van de gemeenten, bij het uitwerken van de toekomstscenario's de focus te leggen op scenario's die een kostenstijging voorkomen, dan wel een besparing kunnen opleveren.

2.14 Oudewater

In onze vergadering van 30 januari 2024 hebben wij kennisgenomen van uw financieel kader voor het jaar 2026. De gemeenteraad kan instemmen met het financieel kader 2026. Er wordt waardering uitgesproken voor het geboden inzicht in de financiële ontwikkelingen vanaf 2010 en het gebruik van ingroeipaden. Daarnaast geeft de gemeenteraad graag de volgende punten mee aan de Veiligheidsregio Utrecht:

- Durf structurele kosten ook structureel te financieren;
- Streef naar kostendekkende dienstverlening en bouw uitzonderingen af;
- Blijf aandacht geven aan de duurzame inzetbaarheid van ons brandweerpersoneel, ook na hun brandweercarrière.

2.15 Renswoude

Geen zienswijze over de Kadernota 2026 en geactualiseerde begroting 2025 van de Veiligheidsregio Utrecht (VRU) kenbaar te maken.

2.16 Rhenen

De gemeenteraad Rhenen heeft kennisgenomen van de Kadernota 2026 van de Veiligheidsregio Utrecht (VRU). In de kadernota 2026 is op een overzichtelijke en gestructureerde wijze het financiële kader en de belangrijkste ontwikkelingen en risico's weergegeven. Wij begrijpen de gevolgen van de financiële kaders en de verhoging van de gemeentelijke bijdrage voor 2026 door de reguliere loon- en prijsaanpassing.

Bezuinigingen
De gemeente Rhenen staat financieel onder druk. Om tot een sluitende begroting en meerjarenraming te komen vinden er bezuinigingen plaats. De niet geringe bezuinigingsopgave die op de gemeenten afkomt, noodzaakt de verbonden partijen ook hun bijdrage te leveren. Al in reactie op de jaarrekening 2023 deelde wij met u dat we in geval van ombuigingen en/of bezuinigingen ook naar onze gemeenschappelijke regelingen kunnen kijken. Wij waarderen uw inzet om te komen tot bestuurlijke keuzes over de inhoudelijke en financiële koers, rekening houdend

met de financiële situatie en verschillende visies van gemeenten. Voor de Toekomstscenario's VRU vragen wij u een aanvullend bezuinigingsscenario te ontwikkelen.

Eenduidige indexatiecijfers gemeenschappelijke regelingen
Op dit moment hanteren gemeenschappelijke regelingen verschillende financiële uitgangspunten en daardoor lopen indexatiepercentages uiteen. Dit zorgt voor onduidelijkheid wat volgens ons allesbehalve wenselijk is. Binnen de gemeente Rhenen werken we op dit moment aan een voorstel om met alle gemeenschappelijke regelingen te komen tot meer eenduidige indexatiepercentages. Voor dit voorstel wordt gekeken naar de werkwijze die gehanteerd wordt bij onder andere het Gemeentefonds, een werkwijze die voor alle gemeenten binnen de regio gelijkwaardig is. Zodra het voorstel gereed is, wordt dit met u gedeeld.

2.17 Soest

Op 12 december 2024 hebben wij van u de kaders voor de begroting van de VRU 2026, alsmede de begrotingswijziging voor het jaar 2025 ontvangen. Wij hebben kennisgenomen van de financiële stukken en willen met u de volgende zienswijze delen.

Waardering
Wij waarderen de wijze waarop de VRU de afgelopen jaren in staat is geweest om tegenvallers en tekorten in de eigen begroting op te vangen. Het op voorhand delen van de uitgewerkte scenario's, het in beeld brengen van mogelijke bezuinigingsopties en het verkennen van samenwerkingsmogelijkheden ervaren wij als prettig. De VRU doet hiermee de toezegging gestand om de gemeenteraden tijdig mee te nemen in de toekomstscenario's, inclusief het nog op te stellen nul scenario.

Zorg over impact toekomstscenario's
Wij verwachten dat de impact van de beschreven scenario's groot is. Gezien de noodzaak voor gemeenten om vanaf 2026 begrotingstekorten te reduceren, verzoeken wij u voorstellen te presenteren die per saldo niet leiden tot een extra beroep op gemeentelijke middelen.

Oproep tot integrale besluitvorming
Bij de begroting 2025 hebben wij eveneens een zienswijze ingediend waarin we hebben aangegeven dat wij ons zorgen maken over de gefaseerde aanbieding van bestuurlijke besluiten. Wij vragen met name aandacht voor de projecten die naast de uitgewerkte scenario's lopen, te weten; de visie op huisvesting en het dekkingsplan. Voor beide projecten geldt dat er nog geen zicht is op de impact en de financiële consequenties van die projecten. Wij verzoeken u deze projecten ook nadrukkelijk te betrekken bij de besluitvorming over de toekomstscenario's van het Algemeen Bestuur.

Lokale integrale afweging
Wij hechten er veel waarde aan om bij alle voorgestelde scenario's in de uitwerking goed te kijken naar het betaalbaar houden van de bijdragen, waarbij elke gemeente op lokaal niveau een integrale afweging moet kunnen maken. In het meegroeiplan lezen wij dat een deel van de positieve resultaatbestemming 2024 opgenomen is in het meegroeiplan. Hoewel er nog geen bestuurlijke besluitvorming heeft plaatsgevonden, willen wij op voorhand meegeven dat wij graag zien dat een

positief resultaat terugvloeit naar de gemeenten. Door het op voorhand inzetten van het overschot van 2024 kan er op lokaal niveau geen integrale afweging plaatsvinden. Ook uit een belang van transparantie vinden wij dat niet wenselijk.

2.18 Stichtse Vecht

Op 12 december 2024 is de Kadernota VRU 2026, conform de gemeenschappelijke regeling van de Veiligheidsregio Utrecht (VRU), ter zienswijze voorgelegd aan de gemeenteraden. Wij danken u voor uw geleverde inspanningen en voor het tijdig informeren over de beleidsmatige en financiële ontwikkelingen. Middels deze brief maken wij vanuit de gemeente Stichtse Vecht, na de besluitvorming in onze raad op 4 maart 2025, onze zienswijze kenbaar ten aanzien van de Kadernota VRU 2026.

In onze brief van 2 april 2024 (kenmerk 390594) hebben wij aan de VRU aangegeven dat wij mogelijk vanaf 2026 voor een bezuinigingsopgave staan als gevolg van de kortingen op het Gemeentefonds (ravijnjaren). Bij een eventuele bezuinigingsopgave betrekken wij ook noodzakelijkerwijs onze bijdragen aan de verschillende gemeenschappelijke regelingen waaraan onze gemeente deelneemt. Middels deze zienswijze herhalen wij dit standpunt: ons uitgangspunt is dat ook gemeenschappelijke regelingen in gelijke mate als wij bezuinigen. Bij de opstelling van onze Kadernota 2026 betrekken wij de laatste informatie en stellen wij ons beoordelingskader van de VRU-begroting 2026 op. Wij kijken uit naar de uitwerking van de verschillende scenario’s en gaan er daarbij vanuit dat u nadrukkelijk ook kijkt naar bezuinigingsmogelijkheden op het moment dat de gemeentefinanciën verder onder druk komen te staan en gemeenten moeten bezuinigen.

2.19 Utrecht

Per brief van 12 december 2024 heeft de secretaris van het dagelijks bestuur van Veiligheidsregio Utrecht (VRU) de Kadernota 2026 aan ons aangeboden met daarin de kaders voor de begroting 2026 en de geactualiseerde begroting voor 2025. Daarbij zijn wij in de gelegenheid gesteld om uiterlijk 10 maart 2024 een zienswijze bij u in te dienen. In deze brief is onze zienswijze verwoord.

Allereerst willen wij de VRU hartelijk danken voor jullie onvermoeibare inzet in onze gemeente, of het nu gaat om het bestrijden van branden of het opvangen van vluchtelingen. De veiligheid van onze inwoners is uiterst belangrijk voor ons en daar hebben we jullie hard bij nodig.

In onze zienswijze van 6 juni 2024 hebben we u gevraagd om besparingsmogelijkheden in kaart te brengen. Dit hebben wij u gevraagd om te voorkomen dat wij een algemene bezuinigingsmaatregel moeten opleggen in verband met de grote bezuinigingsopgaven waar gemeenten voor staan. Omdat wij beseffen dat bezuinigingen zich slecht verhouden tot de door u beschreven autonome ontwikkelingen en eerder gemaakte afspraken en wij niet willen bezuinigen op de veiligheid in onze stad, steunen wij het voorstel van het AB om een nullijn scenario op te nemen in de toekomstscenario's. We realiseren ons dat het niet mogelijk is om zonder pijnlijke keuzes op een nullijn uit te komen. We vragen u daarom -opnieuw- om aan te geven waar volgens u op bezuinigd moet worden om de nullijn te behalen en wat de consequenties daarvan zijn. Wij hadden dit graag gezien voor de Kadernota 2026 zoals we gevraagd hebben, maar nu dan in elk geval voor de kadernota 2027. Een nullijn scenario betreft voor gemeente Utrecht per saldo nog steeds een stijging van de kosten door loon- en prijsindexatie, de groei van de stad (afhankelijk van de

compensatie die de gemeente hiervoor van het Rijk ontvangt) en de nieuwe brandweerpost in Amersfoort.

Wij gaan akkoord met uw kadernota 2026, met uitzondering van de nacalculatie op de prijscompensatie (met uitzondering van de CAO-effecten), aangezien deze niet aansluit bij de gemeentelijke systematiek. De afgelopen jaarrekeningen van de VRU lieten een flink positief eindresultaat zien wat in onze ogen een gevolg is van te behoedzaam begroten. Wij vragen u om deze systematiek te wijzigen en in overeenstemming te brengen met de gemeentelijke werkwijze, waardoor de begroting van de VRU en de gemeente op elkaar aan aansluiten. We verzoeken u om de twee voorgenoemde punten te verwerken in uw ontwerpbegroting 2026.

In de toekomstscenario's zien wij graag concreet terug hoe de VRU zich, naast de veiligheid van mensen, ook blijft inzetten voor de veiligheid van dieren. Wij verzoeken u om onze ambtenaren in het komende halfjaar te betrekken bij het uitwerken van de scenario's, zowel op inhoud als op financiën.

2.20 Utrechtse Heuvelrug

Middels onderstaand schrijven vervalt onze eerder ingediende (concept)zienswijze van 12 februari jl. (kenmerk 2025-0000001170). Op basis van bijgaand aangenomen amendement in de raad van donderdag 13 maart 2025 ontvangt u hierbij een herziene zienswijze.

In overeenstemming met de daarvoor geldende procedure is de raad van onze gemeente uitgenodigd zijn zienswijze kenbaar te maken op de kadernota 2026 en de geactualiseerde begroting 2025 Veiligheidsregio Utrecht (VRU). De stukken zijn besproken in de vergadering van de raad op 13 maart 2025. De raad verzoekt u deze herziene zienswijze te betrekken bij uw besluitvorming hierover in de vergadering van het algemeen bestuur op 24 maart 2025.

Zienswijze op de kaders begroting VRU 2026 en actualisatie begroting VRU 2025
Hierbij willen wij in de eerste plaats onze waardering uitspreken. Waardering voor de inspanningen van de VRU om haar taken te blijven uitvoeren en in te spelen op de maatschappelijke uitdagingen. Tevens waarderen wij uw bijdrage aan het zogenoemde Raadsplatform VRU op 11 december 2024. Het college en de raad hebben kennisgenomen van de “Kaders begroting 2026 & geactualiseerde begroting 2025”. In de kadernota zijn op overzichtelijke, gedegen en gestructureerde wijze het financiële kader, de belangrijkste financiële ontwikkelingen en de effecten daarvan op de begroting weergegeven. Wij zien de aangeboden stukken als professioneel en compleet.

Daar waar mogelijk verzoeken wij u een eventueel financieel overschot van 2024 en/of 2025 te gaan verrekenen voor de komende jaren. Dit om gemeenten tegemoet te komen inzake de uitdagingen van het zogenoemde ‘ravijnjaar’. Naar onze zienswijze kunt u deze middelen tevens inzetten als bijvoorbeeld reservering voor 2026 dan wel opbouw/storting voor het weerstandsvermogen.

Toekomstscenario’s
Wij stellen het zeer op prijs dat u een webinar organiseert voor de raadsleden. In aanloop naar de begroting VRU 2026 worden de verschillende scenario’s nog besproken in het bestuur en zullen

hierover bestuurlijke keuzes moeten worden gemaakt, ook in relatie tot lopende projecten zoals “Visie op Huisvesting”, het dekkingsplan VRU en de taakuitvoeringsovereenkomst (TUO). Wij verzoeken u tijdig met ons in contact te treden over de toekomst van de maatwerk-tankautospuit in onze gemeente (tabel 4.2 en verder).

Wij waarderen uw inzet om te komen tot bestuurlijke keuzes over de inhoudelijke en financiële koers, rekening houdend met de financiële situatie en verschillende visies van de gemeenten. Tegelijk lezen we dat het toekomstscenario ‘Op orde’ al vraagt om behoorlijke investeringen.

In de komende periode blijven wij graag -zowel ambtelijk als bestuurlijk- met u in overleg om te bezien óf en op welke wijze de VRU kan komen tot hervormingen. Met oog op een actieve informatieplicht stellen wij prijs op een periodieke regionale raadsinformatiebrief (RIB), waarmee gemeenten snel, kort en eenduidig aangehaakt blijven.

Wij zijn dankbaar voor uw inspanningen. De huidige en toekomstige uitdagingen zijn geenszins gemakkelijk. Echter, er is het volste vertrouwen dat er in gezamenlijkheid gekomen kan worden tot creatieve en passende oplossingen voor de veiligheid binnen onze regio.

<u>Amendement Zienswijze Kadernota VRU 2026 geactualiseerde begroting 2025</u>
De raad van de gemeente Utrechtse Heuvelrug in vergadering bijeen op 13 maart 2025 bij het raadsvoorstel 2025-1178 Kadernota VRU 2026

We stellen vast dat:

- de veiligheidssituatie in de wereld in een rap tempo wijzigt, waardoor we in een andere wereld wakker zijn geworden dan waarin we de afgelopen decennia dachten te leven;
- vaste waarden en onderlinge verhoudingen onder druk staan, wat leidt tot onzekerheid over onze nabije toekomst;
- civiele veiligheid en weerbaarheid tot de gemeentelijke kerntaken behoren;
- De Veiligheidsregio Utrecht hiervoor een belangrijke partner is.

We hebben nagedacht over en houden er rekening mee dat:

- Veiligheidsregio Utrecht bekend staat als een zeer efficiënte en kostenbewuste organisatie;
- Zij aangeven in hun kadernota, extra middelen nodig te hebben om ‘op orde’ te komen;
- Er vanuit de raad geen opdracht aan het college verstrekt is om een bezuingingsverzoek te doen aan de VRU en andere verbonden partijen;
- Dit op zijn vroegst te sprake komt bij de bespreking van de kadernota medio 2025;
- Onbekend is wat de operationele gevolgen zijn van een bezuiniging van 3% voor de VRU in zijn geheel en de activiteiten van de VRU in de gemeente Utrechtse Heuvelrug in het bijzonder.

We stellen voor het volgende besluit te nemen:
Onderstaande tekstfragmenten uit de zienswijze te schrappen:

- “Wij hebben kennisgenomen van de toekomstscenario’s. Het valt ons vooralsnog op dat dit scenario’s zijn die ons meer gaan kosten. In uw stukken constateren wij dat er (nog) geen invulling wordt gegeven aan onze zienswijze op de ontwerpbegroting 2025. Hierin vragen

we om besparingsmogelijkheden in kaart te brengen teneind een generieke korting te voorkomen (zie uw overzicht zienswijzen ontwerpbegroting 2025 AB 8 juli 2024). Deze vraag is door ons aan alle gemeenschappelijke regelingen gesteld waarin wij deelnemer zijn.";
- "Concreet vragen wij u om ook een scenario uit te werken waarbij er invulling wordt gegeven aan bezuinigingen én hiervan de consequentie(s) inzichtelijk te maken. Hierbij denken wij aan een omvang van ca 3% van de begroting.

En gaan over tot de orde van de dag

Paul Blom – Partij voor de Dieren
Wim Cassée – D66
Karel de Wit - OPEN
Marina Roelofsen mede namens Michiel Mooyaart - CDA

2.21 Veenendaal

In overeenstemming met de daarvoor geldende procedure is de raad van onze gemeente uitgenodigd zijn zienswijze kenbaar te maken op de kadernota VRU 2026 en de geactualiseerde begroting 2025 van de Veiligheidsregio Utrecht (VRU). De stukken zijn besproken in de vergadering van de raad op 20 februari 2025. De raad verzoekt u deze zienswijze te betrekken bij uw besluitvorming hierover in de vergadering van het algemeen bestuur op 24 maart 2025.

Zienswijze op de kaders begroting VRU 2026 en actualisatie begroting VRU 2025
Hierbij willen wij in de eerste plaats onze waardering uitspreken. Waardering voor de inspanningen van de VRU om haar taken te blijven uitvoeren en in te spelen op de maatschappelijke uitdagingen.

Veenendaal heeft kennisgenomen van de "Kaders begroting 2026 & geactualiseerde begroting 2025". In de kadernota zijn op overzichtelijke en gestructureerde wijze het financiële kader, de belangrijkste financiële ontwikkelingen en effecten daarvan op de begroting weergegeven.

Wij zijn verheugd te constateren dat de gemeentelijke bijdrage in 2025 lager uitvalt.

Indexering en pbbp-systematiek
Het Rijk heeft in diverse circulaires aangekondigd de indexeringssystematiek te wijzigen naar de prijs bruto binnenlands product systematiek (hierna: pbbp). Gezien de financiële impact hiervan worden gemeenten gedwongen om hun gemeentelijke budgetten op dezelfde wijze te indexeren. Vanaf 2026 indexeert de gemeente Veenendaal de gemeentelijke budgetten dan ook op basis van deze systematiek. Wij hebben ervoor gekozen om dit door te voeren voor alle gemeentelijke budgetten en dit dus ook toe te passen bij verbonden partijen.

Op basis van wat nu vanuit de recente circulaires bekend is, sluit het indexeringspercentage uit uw Kadernota 2026 niet aan bij de indexering die wij als gemeente gaan gebruiken voor het indexeren van onze budgetten in 2026. In onze meerjarenraming hebben wij dan ook onvoldoende middelen beschikbaar voor de stijging van de gemeentelijke bijdrage vanaf 2026. Wij betrekken de gevraagde

hogere gemeentelijke bijdrage bij het opstellen van onze gemeentelijke kadernota 2026. In de komende periode treden wij hierover graag met u in overleg.

Ombuigingen bij verbonden partijen
Bij de behandeling van de gemeentelijke Programmabegroting 2025 heeft onze raad besloten om nader te onderzoeken op welke wijze verbonden partijen een financiële bijdrage kunnen leveren aan de uitdagingen waar gemeenten de komende jaren mee worden geconfronteerd.

Wij hebben kennisgenomen van de toekomstscenario's VRU. In aanloop naar de begroting VRU 2026 worden de verschillende scenario's nog besproken in het bestuur en zullen hierover bestuurlijke keuzes moeten worden gemaakt, ook in relatie tot lopende projecten zoals "Visie op Huisvesting" en het dekkingsplan VRU. Het is goed te constateren dat de eerdere motie vanuit Veenendaal over hulpverleningstaken brandweer ook deel uitmaakt van deze scenario's in relatie tot eventuele besparingen.

Wij waarderen uw inzet om te komen tot bestuurlijke keuzes over de inhoudelijke en financiële koers, rekening houdend met de financiële situatie en verschillende visies van gemeenten. Tegelijk lezen we dat het toekomstscenario 'Op orde' al vraagt om extra investeringen. In de komende periode blijven wij graag -zowel ambtelijk als bestuurlijk- met u in overleg om te bezien of en op welke wijze de VRU kan komen tot ombuigingen.

Wij bedanken de VRU voor de totstandkoming van deze kadernota en wensen de VRU veel wijsheid en inzicht in de bestuurlijke keuzes van de toekomstscenario's.

2.22 Vijfheerenlanden

In antwoord op uw brief van 16 december 2024 delen wij u mede dat de gemeenteraad van de gemeente Vijfheerenlanden op 6 februari 2025 heeft besloten om de onderstaande zienswijze kenbaar te maken ten aanzien van de kadernota 2026 en de geactualiseerde begroting 2025 van de Veiligheidsregio Utrecht (VRU):

1. De budgetten van de gemeente staan onder druk, daarom is het goed dat in 2025 de toekomstige scenario's naast de investeringen bestuurlijk worden besproken. Voor de bespreking van de bestuurlijke richtinggevende keuzes uit de toekomstscenario's verzoeken wij u hiervoor binnen uw eigen begroting dit op te lossen.
2. Alle gemeenten (en dus ook de gemeente Vijfheerenlanden) worden vanaf 2026 geconfronteerd met mogelijke ingrijpende bezuinigingen. U wordt dan ook verzocht om in de komende begrotingsjaren rekening te houden met de verwachte financiële situatie van de gemeenten en scenario's te ontwikkelen om bij te kunnen dragen aan de financiële opgave van gemeenten.

2.23 Wijk bij Duurstede

Hartelijk dank voor het aanbieden van de Kadernota VRU 2026. De VRU heeft hier wederom veel moeite in gestoken.

Op 19 december 2024 informeerde onze gemeente u en andere gemeenschappelijke regelingen dat onze financiële situatie momenteel nijpend is. Voor de begroting van 2025 hebben wij ingrijpende keuzes moeten maken die onze inwoners en de samenhang en vitaliteit in onze gemeenschap raken. Door de “ravijnjaren” worden wij gedwongen om vergaande voorstellen voor te bereiden voor de begroting van 2026 en verder. Dat maakt dat wij genoodzaakt zijn om u te vragen eveneens ingrijpende keuzes te maken en tot een bezuiniging van tenminste 5 procent ten opzichte van de begrote deelnemersbijdrage van 2025 te komen.

Wij zien in de kadernota voor 2026 een verhoging van de gemeentelijke bijdrage. Dit is niet in lijn met ons verzoek om onze deelnemersbijdrage te verlagen.

In de aanbiedingsbrief bij de Kadernota geeft u aan om toekomstscenario’s uit te werken. Wij vragen u, in lijn met ons verzoek, een vierde scenario toe te voegen waarin u 5 procent bezuinigt ten opzichte van de begrote deelnemersbijdrage van 2025.

Wij begrijpen dat de VRU voor grote uitdagingen staat. Toch verzoeken wij u met klem om aan deze oproep gehoor te geven en ons hierin te steunen. Graag gaan wij hierover op korte termijn met u in gesprek.

2.24 Woerden

De gemeenteraad Woerden dient geen zienswijze in op de financiële stukken.

2.25 Woudenberg

Op 12 december jl. hebben wij uw brief ontvangen betreffende de Kadernota VRU 2026, waarin de mogelijkheid wordt geboden om zienswijzen kenbaar te maken.

Tijdens de raadscommissie van 11 maart jl. is het voorstel over de Kadernota VRU 2026 besproken. In de raadvergadering van 27 maart 2025 heeft de raad besloten de volgende zienswijze op de Kadernota VRU 2026 in te dienen.

De gemeenteraad van Woudenberg waardeert de transparantie van de VRU ten aanzien van de toekomstscenario’s. De VRU heeft inzicht gegeven in de bezuinigingen van de afgelopen jaren en de benodigde investeringen voor de komende jaren.

Verder waardeert de raad de inspanningen die de VRU reeds heeft geleverd om haar eigen financiële situatie kritisch tegen het licht te houden, maar benadrukt dat de huidige financiële situatie de gemeente dwingt om moeilijke keuzes te maken. Vanuit ervaringen met een eerdere bezuinigingsdialoog en de huidige kerntakendiscussie blijkt dit een moeizaam en pijnlijk proces, maar ook dat meer mogelijk is dan vooraf zelf wordt voorzien. Hierdoor kan de gemeente Woudenberg scherpe keuzes over de uitvoering van taken weloverwogen maken. De gemeente Woudenberg staat de komende jaren voor grote bezuinigingen en verwacht dat de VRU zich daarom ook maximaal inspant om zowel de kosten te verlagen en eventuele structurele verhogingen tot een minimum te beperken.

Er zal reeds een nullijn scenario (met prijs- en loonontwikkelingen) toegevoegd worden aan de Toekomstscenario's voor besluitvorming. De gezamenlijke Utrechtse gemeenten zijn in overleg met alle gemeenschappelijke regelingen om te komen tot een taakstelling (bezuiniging) van 3%. De gemeenteraad van Woudenberg wil graag inzicht in een 3% bezuinigingsscenario en vraagt de VRU om de gevolgen van dit scenario in kaart te brengen als één van de toekomstscenario's.

2.26 Zeist

In uw brief van 12 december 2024 verzoekt de VRU de deelnemende gemeenten om hun zienswijze op de kaders begroting 2026 VRU uiterlijk 10 maart 2025 kenbaar te maken aan de Veiligheidsregio Utrecht (VRU).

De gemeente Zeist heeft kennisgenomen van de kadernota en spreekt graag haar dank uit voor de helderheid ervan.

De gemeente Zeist stelt vast dat de stijging van de kosten van het gemeentelijk basispakket en het individueel gemeentelijk pluspakket nagenoeg geheel het gevolg zijn van externe factoren, zoals de prijs- en loonontwikkeling en de ontwikkeling van de BDUR-gelden. Deze ontwikkelingen liggen buiten de invloedssfeer van de VRU. Gezien het voorgaande geven de kaders begroting 2026 dan ook aanleiding tot een ondersteunende en instemmende zienswijze vanuit de gemeente Zeist.

Zoals u in uw aanbiedingsbrief al aangaf vindt op dit moment het bestuurlijke gesprek plaats tussen de deelnemers over noodzakelijke investeringen en mogelijke bezuinigingsopties onder meer vanwege het financiële zwaar weer waar gemeenten zich in bevinden. Voor Zeist is het van belang dat de komende periode bestuurlijk het goede gesprek plaatsvindt hierover, waarbij het voor Zeist van belang is dat de regeling niet alleen op de korte termijn betaalbaar is voor de deelnemers, maar ook dat op lange termijn het functioneren en robuustheid ervan gewaarborgd is.

Naast het zienswijzevoorstel vanuit het College, hebben ook de raadsrapporteurs VRU van de Raad van Zeist een advies opgesteld aan de Raad over de kaders 2026 en de toekomstscenario's (Zie bijlage). Op 11 februari 2025 heeft de Raad aangegeven dat dit advies deel geacht wordt uit te maken van de zienswijze vanuit Zeist. Wij verzoeken u dan ook de inhoud van de bijlage als zodanig te beschouwen.

Bijlage: advies Raadsrapporteurs Zeist - Veiligheidsregio Utrecht

Advies aan de raad: Verbetering van scenario-ontwikkeling binnen de Veiligheidsregio Utrecht
De Veiligheidsregio Utrecht (VRU) ontwikkelt toekomstscenario's om beter voorbereid te zijn op complexe en onvoorspelbare uitdagingen. De huidige scenario's – "Op Orde," "Op Koers" en "Op Kop" – variëren echter uitsluitend op basis van financiële variabelen. Naar aanleiding van het verzoek van het Algemeen Bestuur (AB) op 2 december om een aanvullend scenario te ontwikkelen binnen gelijkblijvende of afnemende financiële kaders, bieden wij als raadsrapporteurs enkele aanbevelingen aan.

Advies 1: Breder perspectief bij scenario-ontwikkeling

De huidige focus op financiële variabelen beperkt het inzicht in en de voorbereiding op een breed scala aan mogelijke toekomsten. We adviseren de VRU om een breder perspectief te hanteren door verschillende voorstelbare scenario's te maken door ook andere dan alleen financiële variabelen te gebruiken.

Het gebruik van foresight-methodieken, die trends en risico's analyseren, maakt het mogelijk om meerdere voorstelbare toekomsten te ontwikkelen. Dit biedt niet alleen meer inzicht, maar ook een stevigere basis voor beleidsvorming, zodat de VRU beter kan anticiperen op diverse uitdagingen, zoals nieuwe taken/rollen, technologische doorbraken of maatschappelijke verschuivingen.

Advies 2: Versterk de betrokkenheid van stakeholders bij scenario-ontwikkeling
Om toekomstscenario's effectiever en relevanter te maken, is het van groot belang om stakeholders vroegtijdig te betrekken. Gemeente(raden), hulpdiensten, maatschappelijke organisaties, kennisinstellingen en burgers kunnen waardevolle perspectieven en ideeën bieden. Hun betrokkenheid draagt bij aan:

- Meer diversiteit en creativiteit in de scenario's.
- Breder draagvlak voor de uiteindelijke keuzes.
- Betere samenwerking en begrip tussen verschillende betrokken partijen.

Het benutten van platforms zoals het raadsplatform VRU, interactieve bijeenkomsten en expert/burgerpanels kan dit proces versterken. Door participatie structureel in te bedden, wordt niet alleen de kwaliteit van de scenario's verbeterd, maar ook het vertrouwen in het besluitvormingsproces vergroot.

Samenvatting en aanbeveling
Door toekomstscenario's niet uitsluitend te baseren op financiële factoren, maar voorstelbare scenario's te ontwikkelen op verschillende variabelen kan de VRU een effectievere en veerkrachtigere koers uitzetten. Door daarnaast vernieuwende benaderingen te verkennen en samen met een brede groep stakeholders innovatieve oplossingen te identificeren, kunnen meer gedragen en toekomstbestendige keuzes worden gemaakt. Hoewel deze aanpak mogelijk meer tijd vraagt in de ontwikkeling, zal het op lange termijn tijd en middelen besparen en bijdragen aan een meer adaptieve, transparante en toekomstbestendige VRU.

Wij adviseren de raad om deze aanbevelingen via de burgemeester over te brengen aan de VRU.

Waardering voor het initiatief van de VRU
Als raadsrapporteurs willen we onze dank en waardering uitspreken voor het initiatief van de VRU om toekomstscenario's te ontwikkelen. Dit getuigt van een sterke betrokkenheid bij het veiligstellen van een veerkrachtige regio. De inspanningen van de VRU bieden een stevige basis om samen met alle betrokken partijen te blijven werken aan een veilige, adaptieve en transparante toekomst. Met ons advies hopen we bij te dragen aan het verdere succes van dit waardevolle initiatief.

Colofon

Dit is een uitgave van
Veiligheidsregio Utrecht

31 maart 2025 (definitief)

Veiligheidsregio Utrecht

vru.nl

2024 Jaaroverzicht

vru.nl

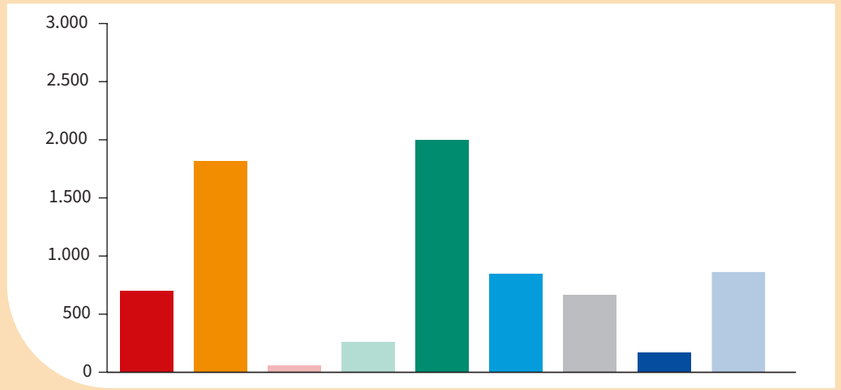
Veiligheidsregio Utrecht (VRU) is een samenwerkingsverband van en voor de 26 Utrechtse gemeenten. Wij zorgen elke dag voor de veiligheid van alle mensen die in de regio wonen en verblijven. Dat doen wij met onze centralisten op de 112-meldkamer, onze brandweermensen en onze collega's van risicobeheersing, crisisbeheersing en de geneeskundige hulpverleningsorganisatie in de regio en in nauwe samenwerking met onze partners.

Ons werk

7.239 Incidenten

Waarvan 6.924 uitrukken in onze regio en 315 daarbuiten.

Gebouwbranden	685
Overige branden	1.776
Technische hulpverlening	56
Hulpverlening aan dieren	257
Overige hulpverlening	1.960
Automatische Externe Defibrillator-inzetten (AED)	833
Basishandelingen Ongeval Gevaarlijke Stoffen (OGS)	655
Ondersteuning waterongevallen	169
(On)echte of (on)terechte OMS-meldingen	848

23.687 Meldingen

Aangenomen op de meldkamer.

OKT-inzetten*

- **15 februari**
  storing drinkwatervoorziening - Zeist
- **19 juli**
  Crowdstrike computerverstoring - regionaal
- **6 september**
  Grote brand De Meern

Totaal VIC* Berichten: 367

- Aantal 24 uurs analyses **256**
- Aantal VIC berichten **204**
- Aantal extra VIC berichten **7**

GRIP-Incidenten*

Onze multidiciplinaire crisisorganisatie is bij 10 GRIP-incidenten in actie gekomen.

1. **GRIP-1 Voertuig te water Lopik**
   16-01-2024
2. **GRIP-1 incident met gevaarlijke stoffen De Meern**
   22-01-2024
3. **GRIP-1 Aangetroffen explosief Mijdrecht**
   25-01-2024
4. **GRIP-1 Aangetroffen explosief Veenendaal**
   07-02-2024
5. **GRIP-1 Grote brand Breukelen**
   19-03-2024
6. **GRIP-1 Grote brand Amersfoort**
   16-04-2024
7. **GRIP-1 Instorting parkeergarage Nieuwegein**
   26-05-2024
8. **GRIP-1 Grote brand De Meern**
   06-09-2024
9. **GRIP-1 Grote brand Montfoort**
   28-10-2024
10. **GRIP-1 Grote brand Utrecht**
    22-12-2024

* OKT = Operationeel Kernteam
* VIC = Veiligheidsinformatiecentrum
* GRIP = Gecoördineerde Regionale Incidentenbestrijdingsprocedure

Meer weten over de VRU? Kijk op **www.vru.nl**

Weten waarom ons werk zo belangrijk is? **Bekijk hier** onze bedrijfsfilm.

2024 Jaaroverzicht

vru.nl

Wij zijn de VRU

719 Medewerkers

1.667 Vrijwilligers

70 Brandweerposten

En **22** jeugdbrandweerkorpsen, **13** jeugdleden zijn doorgestroomd naar de reguliere brandweer.

(Brand) Veilig Leven

De VRU heeft inwoners verteld over het belang van brandveilig laden en voorlichting gegeven bij portiekflats over de gevaren van rook en het effect van het sluiten van deuren. Inwoners konden tijdens open dagen zelf op zoek in een nagebouwde mini-woning naar brandonveilige situaties. Ruim 1000 jonge gezinnen ontvingen nadat zij aangifte deden van een geboorte een brandveiligheids-informatiepakket. Tevens is het lesmateriaal ‘Brandmeester’ voor de bovenbouwgroepen van het VMBO en MBO verder uitgebreid en waren we bij 48 van de bijna 100 terreinen met een Keurmerk Veilig Ondernemen/Uitgaan fysiek aanwezig.

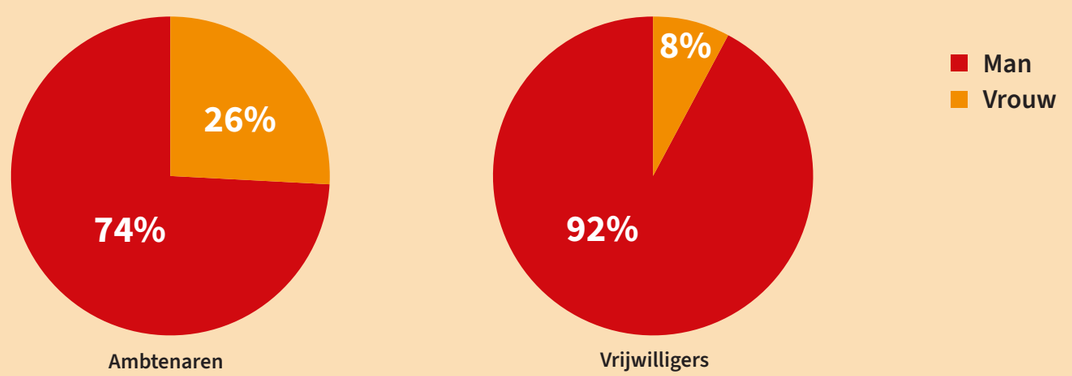
135 keer **voorlichting** gegeven.

33 maal **Roadshow** ingezet.

Opvang vluchtelingen

Ook in 2024 coördineerde de VRU regiobreed de gemeentelijke opvangplekken voor Oekraïense vluchtelingen. Het Landelijk Centrum Vluchtelingen Spreiding (LCVS) is verantwoordelijk voor de spreiding van Oekraïense vluchtelingen over de gemeentelijke opvanglocaties in het land. De HUB in de Jaarbeurs, waar Oekraïense vluchtelingen zich bij aankomst in ons land voor het eerst meldden, sloot in 2024 haar deuren: er waren onvoldoende plekken beschikbaar in het land waardoor doorplaatsing stagneerde. Daarnaast ondersteunden wij gemeenten in de crisisnoodopvang (CNO) van asielzoekers. In 2024 vingen we op het hoogtepunt 910 asielzoekers op in vijf CNO-locaties. Via de Uitvoeringsorganisatie Huisvesting Evacuees (UHE) verzorgt de VRU als uitvoeringsorgaan voor het ministerie van Binnenlandse Zaken ook de tijdelijke huisvesting van gerepatrieerden of geëvacueerde Nederlanders en hun kerngezin. In 2024 boden wij zes personen uit Gaza onderdak en begeleidden wij 47 vluchtelingen uit Libanon.

Verhouding man/vrouw

Commissie Veiligheid, Bestuur en Financiën

Dossiernummer	4571
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	5 juni 2025
Agendapunt	14
Titel	Raadsvoorstel Kwantitatieve indicatoren Samen Stad Maken
ID	4793
Behandelend ambtenaar	Veerle Oude Alink
Telefoon	06 34609878
E-mail	veerle.oudealink1@utrecht.nl
Datum collegebesluit	
Geocodering	Stad Utrecht
Thema	Bestuur en ondersteuning
Portefeuillehouder	Wethouder Oosters
Beleidsveld	Samen Stad Maken
Referendabel	Ja
Reden niet referendabel	
Raadsadviseur (lijst)	Jelmer Lok/Cie Veiligheid, Bestuur en Financiën
Behandelvoorstel	
Resultaat commissiebehandeling	
Resultaat raadsbehandeling	

Geagendeerd	Vergaderdatum
Commissie Veiligheid, Bestuur en Financiën	17 april 2025
Commissie Veiligheid, Bestuur en Financiën	**5 juni 2025**

Voorgesteld besluit

Gemeente Utrecht

Voorstel aan de gemeenteraad

Kwantitatieve indicatoren Samen Stad Maken

Beleidsveld	Samen Stad Maken
Organisatieonderdeel	Wijken
Opsteller	Veerle Oude Alink
Kenmerk	30179711
Vergaderdatum Raad	Volgt
Referendabel	Ja
Geheim	Nee

Het college van burgemeester en wethouders stelt de raad voor te besluiten:

1. Ter invulling en uitwerking van de eerder opgestelde indicatoren in de ‘beleidsnota Samen Stad Maken – Geen Utrecht zonder U’ kwantitatieve effectindicatoren vast te stellen, zoals opgenomen in de bijlage ‘Indicatoren Samen stad maken’, waarbij de indicator ‘sociale cohesie’ is vervallen en met als belangrijkste onderdelen:
   a. Rapportcijfer voor Samen stad maken namens respondenten/deelnemers
   b. % respondenten/deelnemers dat invloed ervaart op ontwikkelingen in de stad, buurt of straat
   c. Aantal projecten dat gebruik heeft gemaakt van het Kompas van Zeggenschap
   d. % Utrechters dat betrokken is in de buurt door één of meerdere buurtactiviteiten (al bestaande indicator, ook te volgen via programmabegroting)
   e. % respondenten/deelnemers dat het gevoel heeft dat zij zelf verantwoordelijkheid kunnen nemen om taken of activiteiten van de gemeente op te pakken.
   f. % respondenten/deelnemers dat het gevoel heeft dat het college van b en w in hun besluiten zoveel mogelijk rekening houden met verschillende belangen.
   g. % Utrechters dat vertrouwen heeft in de lokale overheid (al bestaande indicator, ook te volgen via programmabegroting)
   h. % respondenten/deelnemers dat vindt dat de gemeente vertrouwen geeft aan Utrechters
   i. % respondenten/deelnemers dat vindt dat de gemeente werkt aan goede relaties met Utrechters door zelf naar de Utrechters toe te gaan
   j. % Utrechters dat vindt dat de gemeente open en eerlijk is in het contact met inwoners (al bestaande indicator, ook te volgen via programmabegroting)
   k. % respondenten/deelnemers dat vindt dat de gemeente open en eerlijk is
   l. % respondenten/deelnemers dat vindt dat de gemeente durft los te laten, nieuwe dingen probeert, een grens trekt (toont lef)
   m. % respondenten/deelnemers dat vindt dat de gemeente moeite doet om naar zoveel mogelijk verschillende Utrechters te luisteren
   n. % respondenten/deelnemers dat vindt dat de gemeente blijft leren en zich probeert te verbeteren,

   en hiertoe de ‘beleidsnota Samen stad maken – Geen Utrecht zonder U’ als volgt te wijzigen:
   De tabel op pagina 34 wordt vervangen door de tabel in de bijlage ‘Indicatoren Samen stad maken’.

Burgemeester en wethouders van Utrecht,

de secretaris, de burgemeester,

Samenvatting

In de beleidsnota *Samen stad maken – Geen Utrecht zonder U* is aangegeven dat elke twee jaar de leidende principes en het kompas voor zeggenschap worden geëvalueerd en de raad een monitor aangeboden krijgt waarin de doelstellingen worden gemeten. De eerste monitor zal begin 2026 worden aangeboden aan de raad. Met dit raadsvoorstel worden de indicatoren aan de raad ter besluitvorming voorgelegd, conform de afspraken van Sturen en Verantwoorden. De kern van de monitor is dat de doelstellingen van het beleid worden gemeten aan de hand van diverse effectindicatoren, die afgeleid zijn van verschillende methodes. Op die manier is het mogelijk om nauwkeurig de effecten van het beleid te monitoren.

Context

Aanleiding

In juni 2024 heeft de raad de beleidsnota *Samen stad maken – Geen Utrecht zonder U* vastgesteld. In deze beleidsnota is een aantal indicatoren opgenomen.
Bij besluitvorming van de beleidsnota is motie 249/2024 ‘Samen de stad scherper maken’ aangenomen. Deze motie roept op om kwantitatieve indicatoren te formuleren over het gebruik van het kompas en ervaringsindicatoren met een schaal. Dit is een uitwerking van de indicatoren uit de vastgestelde beleidsnota. Met dit raadsvoorstel wordt uitvoering gegeven aan deze motie.

Juridische context

De raad is op grond van de Gemeentewet bevoegd om kaders, zoals neergelegd in deze beleidsnota, vast te stellen.

Beslistermijn

Aan de raad is toegezegd om in Q1 2025 kwantitatieve indicatoren voor Samen stad maken toe te sturen. De eerste monitor zal begin 2026 worden aangeboden aan de raad. Daarom heeft het de voorkeur om de indicatoren voor het zomerreces, dus uiterlijk in de raadsvergadering van 17 juli, vast te stellen.

Beoogd effect

Met de vaststelling van kwantitatieve indicatoren wordt gemonitord in hoeverre de uitvoering van beleidsnota *Samen stad maken – Geen Utrecht zonder U* bijdraagt aan de vastgestelde doelstellingen:

1. Utrechters hebben meer zeggenschap over beleid, plannen en uitvoering in hun stad.
    a. Utrechters hebben meer eigenaarschap
    b. Een bredere belangenafweging in besluitvorming van college en raad
2. De gemeente is een betrouwbare samenwerkingspartner voor Utrechters

Hierdoor wordt de lokale democratie versterkt en sluiten de plannen en uitvoering aan bij het vraagstuk en de mensen voor wie we het doen.

Eerdere besluitvorming en informatievoorziening aan de raad

Juni 2024	Beleidsnota Samen stad maken – Geen Utrecht zonder U
	Motie M249 'Samen de stad scherper maken’

Beslispunten, Argumenten en Kanttekeningen/Risico's

Beslispunt	
1	Ter invulling en uitwerking van de eerder opgestelde indicatoren in de 'beleidsnota Samen Stad Maken – Geen Utrecht zonder U' kwantitatieve effectindicatoren vast te stellen, zoals opgenomen in de bijlage 'Indicatoren Samen stad maken', waarbij de indicator 'sociale cohesie' is vervallen en met als belangrijkste onderdelen: a. Rapportcijfer voor Samen stad maken namens respondenten/deelnemers b. % respondenten/deelnemers dat invloed ervaart op ontwikkelingen in de stad, buurt of straat c. Aantal projecten dat gebruik heeft gemaakt van het Kompas van Zeggenschap d. % Utrechters dat betrokken is in de buurt door één of meerdere buurtactiviteiten (al bestaande indicator, ook te volgen via programmabegroting) e. % respondenten/deelnemers dat het gevoel heeft dat zij zelf verantwoordelijkheid kunnen nemen om taken of activiteiten van de gemeente op te pakken. f. % respondenten/deelnemers dat het gevoel heeft dat het college van b en w in hun besluiten zoveel mogelijk rekening houden met verschillende belangen. g. % Utrechters dat vertrouwen heeft in de lokale overheid (al bestaande indicator, ook te volgen via programmabegroting) h. % respondenten/deelnemers dat vindt dat de gemeente vertrouwen geeft aan Utrechters i. % respondenten/deelnemers dat vindt dat de gemeente werkt aan goede relaties met Utrechters door zelf naar de Utrechters toe te gaan j. % Utrechters dat vindt dat de gemeente open en eerlijk is in het contact met inwoners (al bestaande indicator, ook te volgen via programmabegroting) k. % respondenten/deelnemers dat vindt dat de gemeente open en eerlijk is l. % respondenten/deelnemers dat vindt dat de gemeente durft los te laten, nieuwe dingen probeert, een grens trekt (toont lef) m. % respondenten/deelnemers dat vindt dat de gemeente moeite doet om naar zoveel mogelijk verschillende Utrechters te luisteren n. % respondenten/deelnemers dat vindt dat de gemeente blijft leren en zich probeert te verbeteren, en hiertoe de 'beleidsnota Samen stad maken – Geen Utrecht zonder U' als volgt te wijzigen: De tabel op pagina 34 wordt vervangen door de tabel in de bijlage 'Indicatoren Samen stad maken'.
Argumenten	
1.1	Door de grote hoeveelheid effectindicatoren en verschillende methoden is het effect van de beleidsnota nauwkeurig te monitoren.
	De monitor zal worden opgebouwd op basis van de doelstellingen, waarvan het effect met diverse methodes gevuld wordt: de Inwonersenquête, vragenlijst bij het Bewonerspanel (incl. straatinterviews), ervaringsonderzoek en deskresearch. Aangezien deze metingen over verschillende groepen gaan (en daardoor ook verschillende mate van betrokkenheid en rollen), leidt dit tot verschillende effectindicatoren. Het is niet mogelijk om deze scores bij elkaar op te tellen. De effectindicatoren bepalen de opbouw van de monitor. Hierdoor is tevens nauwkeurig te monitoren per groep waar verbetering zich al voordoet en waar nog niet. De monitoring is uitgebreider dan bij andere beleidsterreinen het geval is. Bij Samen stad maken staat leren en verbeteren centraal; het is een beweging in de genen en de systemen van de gehele gemeente Utrecht. Reflectie vanuit

	Utrechters is de basis om te kunnen leren en deze beweging te kunnen maken. Juist in de eerste jaren van het nieuwe beleid is het belangrijk om uitgebreid te monitoren. Op termijn kan gekeken worden of dit minder kan.
1.2	De overlap met de monitoring van andere programma's wordt beperkt
	In de beleidsnota Samen stad maken – Geen Utrecht zonder U wordt de score voor sociale cohesie uit de Inwonersenquête genoemd als indicator voor het leidende principe ‘duurzame relaties’. Voorgesteld wordt om deze indicator te schrappen, omdat deze bij het programma inclusie en diversiteit al wordt gemonitord. Hiermee wordt de overlap met de monitoring van andere programma's beperkt
1.3	De al geformuleerde kwantitatieve indicatoren uit de beleidsnota Samen stad maken – Geen Utrecht zonder U blijven gehandhaafd.
	Naar aanleiding van M240/2024 ‘Samen de stad scherper maken’ zijn de indicatoren uit de beleidsnota Samen stad maken nader ingevuld en uitgewerkt door deze kwantitatief te formuleren. De indicatoren die al kwantitatief waren geformuleerd blijven gehandhaafd.
1.4	Al bestaande data wordt zoveel mogelijk gebruikt
	Er is gekeken welke data al wordt verzameld en in hoeverre deze data ook gebruikt kan worden voor de monitoring van de beleidsnota Samen stad maken – Geen Utrecht zonder U. Daarom zijn er drie indicatoren opgenomen, die aansluiten bij de Inwonersenquête: % Utrechters dat betrokken is in de buurt door één of meerdere buurtactiviteiten, % Utrechters dat vertrouwen heeft in de lokale overheid en % Utrechters dat vindt dat de gemeente open en eerlijk is in het contact met inwoners Deze zijn naast de monitor ook te volgen via de Programmabegroting. De overige indicatoren worden nog niet elders uitgevraagd. Hiervoor wordt dus zelf data verzameld.
1.5	Het aantal indicatoren wordt zoveel mogelijk beperkt
	In de beleidsnota Samen stad maken – Geen Utrecht zonder U wordt genoemd dat er voor de monitoring verschillende groepen onderscheiden worden, waaronder de medewerkers van de gemeente Utrecht die samen stad maken. Er is voor gekozen om medewerkers niet op te nemen in de monitor. Wel wordt een intern medewerkersonderzoek uitgevoerd naar hoe ambtenaren Samen stad maken ervaren en welke ondersteuning zij nodig hebben. Dit als onderdeel van het leren binnen de organisatie en het kunnen bijsturen vanuit het programma.
Kanttekeningen/Risico’s	
1.1	Effect van het beleid op de geformuleerde doelstellingen is een kwestie van lange adem, waardoor vooruitgang beperkt kan lijken.
	De doelstellingen worden niet van de ene op de andere dag bereikt, maar deze zullen pas zichtbaar zijn over een langere tijdsperiode. Omdat er daarnaast bij een aantal indicatoren de afgelopen jaren een dalende lijn te zien is, verwachten we over een periode van vier jaar een bescheiden vooruitgang. Hier is rekening mee gehouden bij het bepalen van de streefwaarden. Als er onvoldoende tijd wordt uitgetrokken (jaren), kan de conclusie zijn: het werkt niet, we stoppen ermee. Daarom wordt de beleidsnota organisatiebreed geïmplementeerd voor de lange termijn. Een gedrags- en cultuurverandering is nodig. Dat is moeilijk te realiseren. Stap voor stap, in het dagelijkse werk met elkaar aan de slag en van elkaar leren. Door steeds reflecties op te halen (zie met name ‘ervaringsonderzoek’), kan het kleine leren in projecten verbonden worden aan het grote leren in de monitor die input kan zijn om het beleid aan te passen.
1.2	Niet bij elke indicator zijn de streefwaarden al te bepalen.
	De meeste indicatoren zijn een kwantitatieve invulling van de indicatoren uit de beleidsnota Samen stad maken – Geen Utrecht zonder U en hebben dus geen resultaat uit het verleden. Daarom is niet van elke effectindicator een nulmeting

	bekend. Hierdoor zijn ook de streefwaarden nog niet te bepalen. De eerste volledige monitor zal begin 2026 worden aangeboden aan de raad.

Financiën
De kosten voor de monitoring van beleidsnota *Samen stad maken – Geen Utrecht zonder U* bedragen €14.194,- en vallen onder het beschikbare programmabudget van Samen stad maken. Het programmabudget voor Samen stad maken is onderdeel van het programma Betrouwbare overheid met als hoofddoelstelling Betrokken Utrechters.

Vervolg
In de beleidsnota Samen stad maken is aangegeven dat de raad een monitor aangeboden krijgt waarin de doelstellingen worden gemeten. Het voorstel voor deze monitor ligt nu voor; bij vaststelling door de raad vormt dit de basis waarop de data wordt verzameld waarmee de monitor wordt gevuld. De monitor zal tweejaarlijkse worden herhaald, gezamenlijk met de evaluatie van het kompas voor zeggenschap en de leidende principes voor houding en gedrag. Als in de uitwerking van vragenlijst voor de monitor blijkt dat indicatoren anders geformuleerd moeten worden, dan wordt dit opnieuw aan de raad voorgelegd, gekoppeld aan monitor begin 2026.

Samen stad maken
‘Gemeente aan zet’ van toepassing, er is niet samengewerkt met Utrechters voor dit voorstel.

Communicatie
De gewijzigde beleidsnota wordt gepubliceerd op www.utrecht.nl

Referendabel
De Verordening raadgevend referendum gemeente Utrecht is van toepassing.

Bijlagen
Bijlagen besluitvorming:
- Indicatoren Samen stad maken

Bijlagen informatie:
- Resultaten vragenlijst Buurtbudgetten in Utrecht
- Beleidsnota Samen Stad Maken – Geen Utrecht Zonder U! (met wijzigingen zichtbaar)

Instrument	Effect-indicator voor monitor SSM	0-meting 2023	Een-meting 2025 (Inwonersenquête is streefwaarde)	Vervolg-meting 2027 (streefwaarde)
Tevredenheid Samen stad maken				
Bewonerspanel + straatinterviews	Rapportcijfer SSM - Bewoners	-	6,0	6,2
Ervaringsonderzoek*	Rapportcijfer SSM - Betrokkenen	-	-	-
Doelstelling 1: Utrechters hebben meer zeggenschap over beleid, plannen en uitvoering in hun stad.				
Bewonerspanel + straatinterviews	% respondenten dat invloed ervaart op ontwikkelingen in de stad, buurt of straat.	-	22%	24%
Ervaringsonderzoek*	% deelnemers dat invloed ervaart op ontwikkelingen in de stad, buurt of straat.	-	-	-
Deskresearch	Aantal projecten dat gebruik heeft gemaakt van het Kompas van Zeggenschap	-	-	-
Doelstelling 1a: Utrechters hebben meer eigenaarschap				
Inwonersenquête	% Utrechters dat betrokken is in de buurt door één of meerdere buurtactiviteiten. (al bestaande indicator, ook te volgen via programmabegroting)	54%	55%	57%
Bewonerspanel + straatinterviews	% respondenten dat het gevoel heeft dat zij zelf verantwoordelijkheid kunnen	-	25%	27%

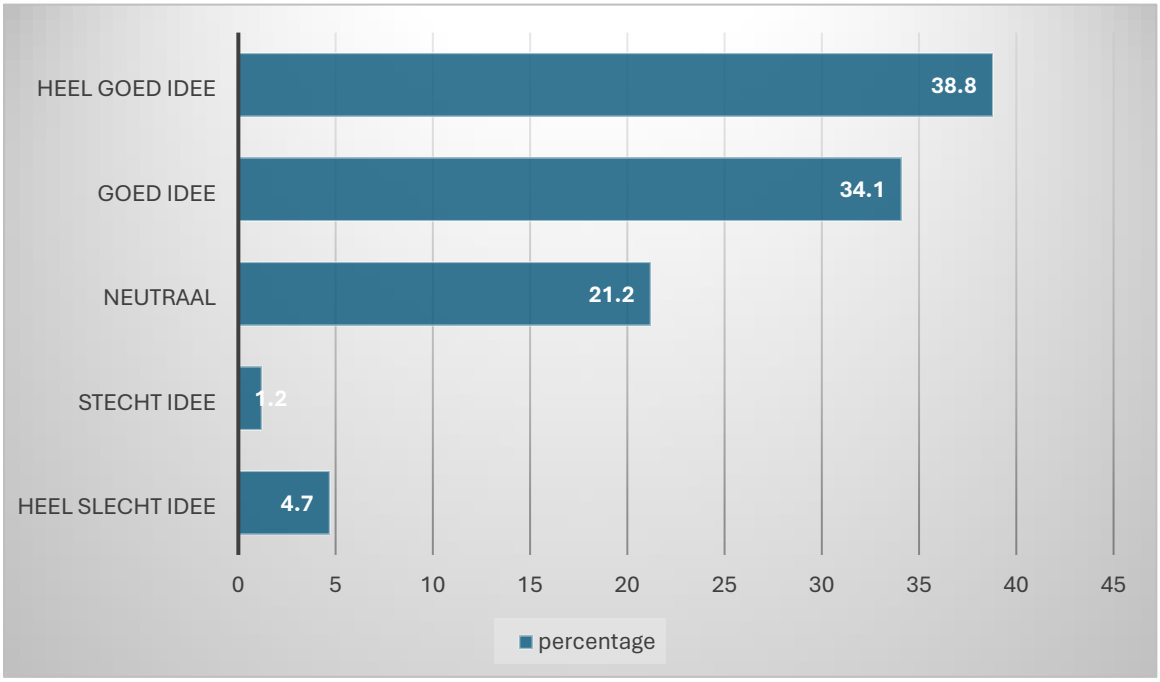
	nemen om taken of activiteiten van de gemeente op te pakken.			
Ervaringsonderzoek*	% deelnemers dat het gevoel heeft dat zij zelf verantwoordelijkheid kunnen nemen om taken of activiteiten van de gemeente op te pakken.	-	-	-
Doelstelling 1b: Een bredere belangenafweging in besluitvorming van college en raad				
Bewonerspanel + straatinterviews	% respondenten dat het gevoel heeft dat het college van b en w in hun besluiten zoveel mogelijk rekening houden met verschillende belangen.	-	35%	37%
Deskresearch	Aantal college- en raadsvoorstellen waar een samenwerkings-verslag is toegevoegd	-	-	-
Doelstelling 2: De gemeente is een betrouwbare samenwerkingspartner voor Utrechters				
Leidende principe 1: Vertrouwen				
Inwonersenquête	% Utrechters dat vertrouwen heeft in de lokale overheid (al bestaande indicator, ook te volgen via programmabegroting)	53%	54%	56%
Bewonerspanel + straatinterviews	% respondenten dat vindt dat de gemeente vertrouwen geeft aan Utrechters	-	28%	30%

Ervaringsonderzoek*	% deelnemers dat vindt dat de gemeente vertrouwen geeft aan Utrechters	-	-	-
Leidende principe 2: Duurzame relaties				
Bewonerspanel + straatinterviews	% respondenten dat vindt dat de gemeente werkt aan goede relaties met Utrechters door zelf naar de Utrechters toe te gaan	-	27%	29%
Ervaringsonderzoek*	% deelnemers dat vindt dat de gemeente werkt aan goede relaties met Utrechters door zelf naar de Utrechters toe te gaan	-	-	-
Leidende principe 3: Open en eerlijk				
Inwonersenquête	% Utrechters dat vindt dat de gemeente eerlijk en open is in het contact met inwoners. (al bestaande indicator, ook te volgen via programmabegroting)	27%	28%	30%
Bewonerspanel + straatinterviews	% respondenten dat vindt dat de gemeente open en eerlijk is	-	22%	24%
Ervaringsonderzoek*	% deelnemers dat vindt dat de gemeente open en eerlijk is	-	-	-
Leidende principe 4: Lef tonen				
Bewonerspanel + straatinterviews	% respondenten dat vindt dat de gemeente durft los te laten, nieuwe dingen probeert, een grens trekt (toont lef)	-	36%	38%

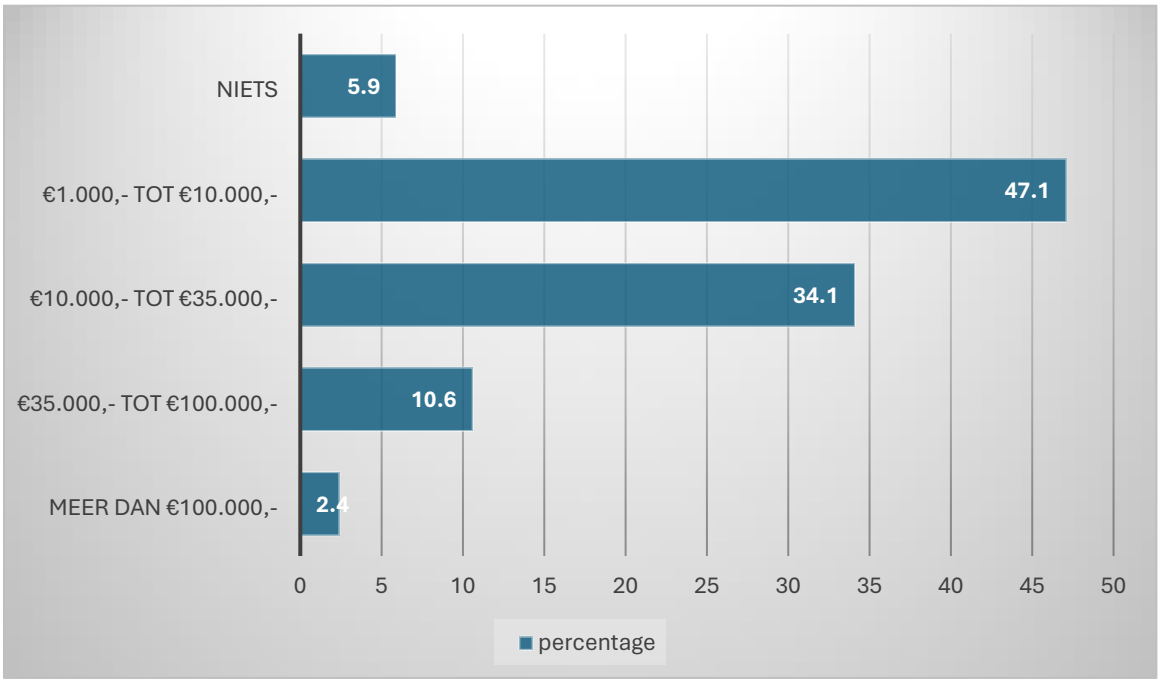
Ervaringsonderzoek*	% deelnemers dat vindt dat de gemeente durft los te laten, nieuwe dingen probeert, een grens trekt (toont lef)	-	-	-
Leidende principe 5: Inclusie en diversiteit				
Bewonerspanel + straatinterviews	% respondenten dat vindt dat de gemeente moeite doet om naar zoveel mogelijk verschillende Utrechters te luisteren	-	33%	35%
Ervaringsonderzoek*	% deelnemers dat vindt dat de gemeente moeite doet om naar zoveel mogelijk verschillende Utrechters te luisteren	-	-	-
Leidende principe 6: Leren en verbeteren				
Bewonerspanel + straatinterviews	% respondenten dat vindt dat de gemeente steeds blijft leren zich probeert te verbeteren	-	32%	34%
Ervaringsonderzoek*	% deelnemers dat vindt dat de gemeente steeds blijft leren zich probeert te verbeteren	-	-	-

Resultaten vragenlijst Buurtbudgetten in Utrecht

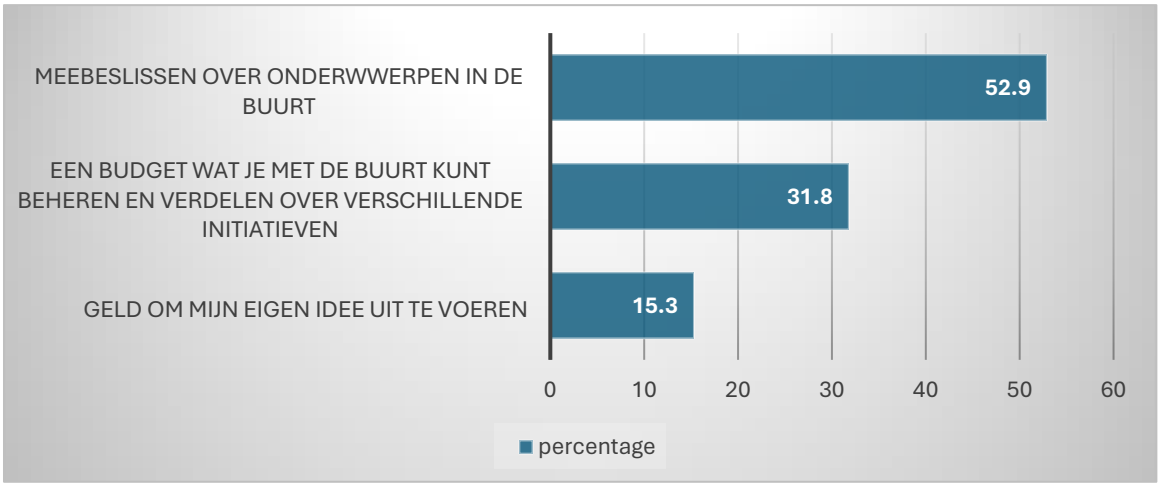
Vraag 1: Vind je het een goed idee als buurtbewoners geld van de gemeente krijgen voor een buurtbudget?

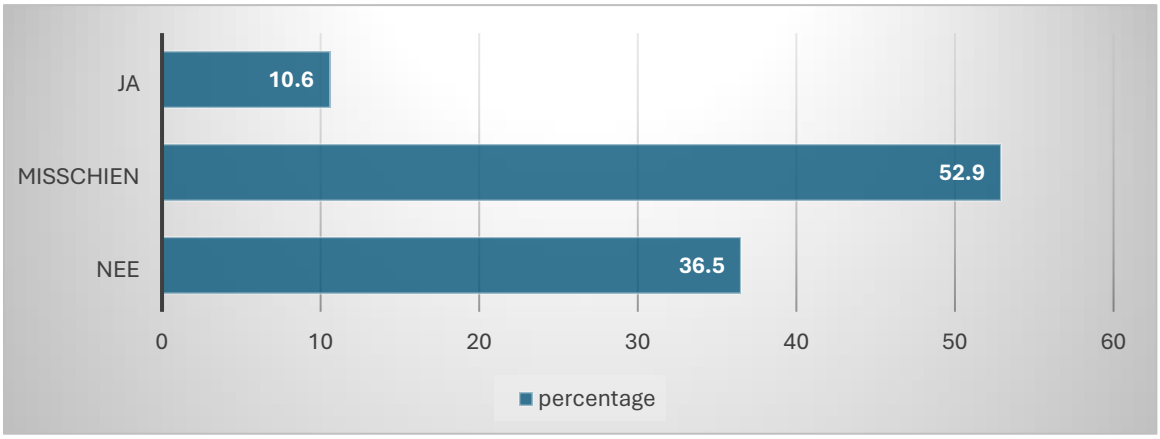
Vraag 2: Stel: in jouw buurt komt een buurtbudget wat buurtbewoners beheren. Hoeveel geld zou dat buurtbudget volgens jou per jaar maximaal mogen bevatten?

Vraag 3: Waar heb je zelf het meest behoefte aan?

Vraag 4: Heb je zelf de wens om samen met andere buurtbewoners een buurtbudget te starten, te coördineren en te beheren?

Open vraag: is er nog iets wat je aan ons wilt meegeven?

Er zijn veel verschillende reacties gekomen op de open vraag. Zo zijn er veel kritische geluiden over de besteding van het budget en worden suggesties gegeven om het geld op een andere manier in te zetten. Daarnaast is er veel onduidelijkheid over het middel en wordt aangegeven dat veel mensen het niet kennen, zichtbaarheid ontbreekt. Een aantal reacties:

Dit is denk ik wel heel gevoelig voor misbruik, of door gebruik door groepjes die hier handig mee zijn. Ik ken veel buren, maar denk niet dat ze hier aan mee willen werken. Ik zie liever dat de gemeente luistert en daarnaar handelt en plannen uitvoert.

Ik zou best wel iets willen organiseren om de sociale cohesie in mijn buurt te versterken en meer buurtbewoners te leren kennen, maar ik weet niet zo goed wat ik kan organiseren en waar ik moet beginnen.

Het begrip buurtbudget is mij niet bekend, misschien loont het om dit beter kenbaar te maken zodat men het ook kan inzetten.

In deze rijke buurt en onze straat met koophuizen van 1 miljoen is dit absoluut niet nodig geef dit geld uit aan belangrijke dingen zoals zorg en kinderen die in armoede leven. Het geld gaat altijd naar de verkeerde mensen die zelf geld genoeg hebben.

Ik kende al het ondernemersfonds en het initiatievenfonds. Vervangt het buurtbudget het initiatievenfonds, of blijft dat ook gewoon bestaan?

Ik vind het een mooi initiatief om buurt- en burgerbetrokkenheid te vergroten. Aan de andere kant ben ik ook een beetje wantrouwend richting medemens over het beheren en inzetten van het budget (efficiënt besteden). Maar dat kan net zo goed gelden voor gemeente(medewerkers).

Beleidsnota
Samen stad maken

1e Utrechtse burgerberaad 2024

Geen Utrecht zonder U

Gemeente Utrecht

Utrecht.nl

Voorwoord

“Contact maakt de stad”, zo wordt het coalitieakkoord 2022-2026 inhoudelijk geopend. En dat is niet voor niets. De grote uitdagingen waar we als stad in deze periode voor staan, willen we samen met Utrechters aanpakken. Dat betekent meer zeggenschap voor Utrechters over de ontwikkelingen in hun stad, wijk, buurt of straat. Lokale democratie moet meer zijn dan één keer in de vier jaar naar de stembus gaan.

Om die democratie te versterken zetten we verschillende middelen in. Van een burgerberaad tot de wijkplatforms en van buurtbudgetten tot het initiatievenfonds. In het nieuwe Samen stad maken dat nu voor u ligt, introduceren we het ‘Kompas voor zeggenschap’. Een handvat om het doel uit het coalitieakkoord ‘Utrechters hebben zeggenschap over ontwikkelingen in hun stad, wijk, buurt en straat’ te realiseren.

> “Democratie mag niet van een kleine groep Utrechters zijn.”

In de afgelopen jaren heeft de gemeente niet altijd in de roos geschoten bij participatietrajecten. Dat is ook scherp aan de kaak gesteld door de Utrechtse gemeenteraad en de rekenkamer. In dit stuk kijken we hoe onze houding en gedrag als gemeente Utrecht kan bijdragen aan het vertrouwen in de democratie. Met gemeente bedoelen we onszelf als college, de ambtenaren en ook de gemeenteraad. Lokale democratie is niet makkelijk, er zullen altijd tegenstrijdige belangen zijn en kiezen blijft moeilijk. Het gesprek aan durven gaan en echt luisteren naar de ander, is iets waar niet alleen de gemeente een stap heeft te zetten. Het is iets dat alle Utrechters aan gaat. Wij geloven dat alleen door eerlijke reflectie en de voorgestelde verbeterpunten in deze nota onze Utrechtse lokale democratie écht vooruit kan.

Vooruit gaan we zeker. In de afgelopen twee jaar als wethouder heb ik ongelofelijk veel kracht en initiatief vanuit de stad ervaren en echt goede participatietrajecten mogen volgen. Met de richtlijnen van het nieuwe Samen de Stad maken, geloof ik dat we de komende jaren alleen nog maar harder vooruitgaan en de toekomst van Utrecht nog een stukje mooier maken. Geen Utrecht zonder U.

Eva Oosters
Wethouder Participatie

Verbeter de wereld, begin bij jezelf. Om tot beter beleid én samenwerking met de stad te komen, hebben we met heel veel Utrechters, collega's en samenwerkingspartners in de stad gesproken en gebrainstormd. Er is veel geleerd van de antwoorden op de vragen: Wanneer ging samenwerking met de gemeente goed? En wat maakte het tot een goede samenwerking? Wanneer ging het niet goed en waar lag dat dan aan? Als we de afstand tussen gemeente en Utrechters willen verkleinen, als we willen werken aan meer verbinding, wat vraagt dat dan voor houding en gedrag van ambtenaren, college en raadsleden?

- Duidelijkheid over de manier waarop we samenwerken,
- Eerlijk en duidelijk zijn over de mate van zeggenschap,
- Onze getoonde houding en gedrag,
- Onderling vertrouwen - dé basis van goede samenwerking.

Benieuwd naar alle Utrechters die we gesproken hebben? Lees het Inspiratie en participatieverslag.

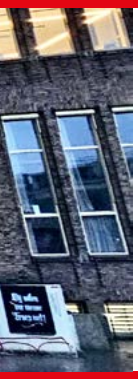

Inhoudsopgave

A **Inleiding** **6**
1. Geen Utrecht zonder U 7
2. Doelstellingen 8

B **Opgave** **10**
1. Leidende principes voor houding en gedrag 11
2. Kompas voor zeggenschap 17
3. Implementatie en continue doorontwikkeling 26

C **Monitoren, sturen en verantwoorden** **32**
Voortgang en verantwoording 33
Indicatoren 33
Risico’s 35
Financiën 36
Utrechts Sturingsmodel (voor complexe opgaven) 38

D **Bijlage** **40**
Afspraken wijkplatforms 41

A Inleiding

1. Geen Utrecht zonder U

Geen Utrecht zonder U; want Utrechters maken van onze stad dé plek waar we met elkaar wonen, werken, zorgen, studeren, groeien, genieten. Steeds meer Utrechters werken samen aan passende oplossingen voor maatschappelijke uitdagingen. Binnen Utrecht zien we hele mooie voorbeelden van (bewoners)initiatieven, vaak in goede samenwerking met de gemeente. Denk bijvoorbeeld aan de Stadsmakers, Parkorganisatie Maximapark, het Gezondheidspact, zelfbeheer sporthal Lunetten, Voedselcollectief Utrecht. Ook zien we goede voorbeelden van samenwerking vanuit de gemeente zoals het stadsteam bij de tender voor het Jaarbeurspleingebouw, de ontwikkeling van Smakkelaarsveld of het wervenberaad. Al deze vormen van samenwerking leveren een belangrijke bijdrage aan gezond stedelijk leven voor iedereen.

Met Utrechters bedoelen wij zowel bewoners als toekomstige bewoners, gebruikers, maatschappelijke organisaties en commerciële organisaties in de gemeente Utrecht.

Tegelijkertijd zien we ook een aantal zorgelijke ontwikkelingen die alles te maken hebben met de steeds groter wordende afstand tussen de systeemwereld en de leefwereld. 38% van de Utrechters heeft vertrouwen in de landelijke overheid. Het vertrouwen in de gemeente Utrecht is relatief hoog, maar in 2023 is ook het vertrouwen in de gemeente opnieuw gedaald en zakt die in een aantal wijken onder de 50%[1].

We zien een steeds groter wordende groep mensen die weinig grip heeft op hun leven en die zich niet gehoord voelt. Deze groep haakt sneller af, terwijl dit juist ook een groep is die afhankelijk kan zijn van de gemeente of maatschappelijke organisaties. Ook het Rekenkamerrapport ‘Horen, zien en samen door’ laat zien dat veel Utrechters zich niet gezien en gehoord voelen. Soms juist niet in een participatietraject. Niet iedereen kan of wil meedoen in een participatietraject. De Inwonersenquête van 2023 laat zien dat 17% procent betrokken is bij het maken van beleid en plannen van de gemeente. Van die mensen ervaart slechts een derde de gemeente als open en eerlijk[2].

Kortom; we zien goede voorbeelden, maar te veel Utrechters ervaren afstand tot de gemeente en ten opzichte van elkaar. Dat kan en moet beter. Dat schreven we ook in de raadsbrief over de herijking Samen stad maken. Verbinding en vertrouwen is nodig voor een goed functionerende democratie.

Verbinding betekent niet dat iedereen het altijd met elkaar eens hoeft te worden. Tegengestelde belangen en verschillende opvattingen zullen altijd blijven bestaan. Daar is de representatieve democratie juist voor ontwikkeld: de raad is gekozen door Utrechters om de verschillende belangen ten opzichte van elkaar af te wegen. Het vraagt van ons als college om deze verschillende opvattingen en belangen beter inzichtelijk te maken om zo de raad beter in positie te brengen. Daarvoor is het nodig om actief en op andere manieren op zoek te gaan naar de verschillende geluiden van alle Utrechters. En meer moeite te doen om geluiden te horen die ons niet vanzelf bereiken. Daarbij kunnen we de inwonerssignalen die wij al ontvangen veel beter gebruiken dan we nu doen. Als wij ervaringskennis verbinden

1 Bron; Inwonersenquete 2023. Vertrouwen in gemeenteambtenaren is 54%, vertrouwen in college is 55%, vertrouwen in raad is 51%; gemiddeld voor de stad 53%

2 Bron; Inwonersenquete 2023

aan vakkennis, kunnen we plannen en uitvoering beter laten aansluiten bij het vraagstuk en de mensen voor wie we het doen. Zo vergroten we de impact van onze inspanningen. Een goed functionerende democratie vraagt niet eens in de vier jaar, maar elke dag aandacht.

> “Utrechters kunnen invloed uitoefenen door mee te **denken**, maar de meeste mensen ervaren vooral energie als zij mee kunnen **doen**.”

Meer eigenaarschap voor Utrechters geeft hun de mogelijkheid meer grip te ervaren op hun leven en brengt de menselijke maat terug. Juist in tijden van schaarste en in een samenleving die individualistischer is geworden, is het nodig om extra te investeren in gemeenschapskracht en samenwerking. Dat is ook benoemd in Motie 423 die ons oproept om te onderzoeken welke taken de gemeente kan overdragen aan de gemeenschap. Deze beleidsnota geeft daar de richting voor.

Alleen als overheid, markt en gemeenschap beter en gelijkwaardig met elkaar samenwerken, komen er duurzame oplossingen voor de uitdagingen van deze tijd, zoals klimaat, woningbouw en kansengelijkheid. En dat vraagt wat van ons; het vraagt verandering in houding en gedrag, vertrouwen in Utrechters en het vraagt om vernieuwing van samenwerkingsvormen. In deze beleidsnota geven we daar de richting en een handvat met het ‘kompas voor zeggenschap’ voor.

Leeswijzer

In de volgende paragraaf beschrijven we eerst de doelen die we beogen met dit nieuwe beleid. Daarna volgt in deel B de kern van dit beleidsdocument: daarin beschrijven we welke houding en welk gedrag van ambtenaren, college en raadsleden nodig is om deze doelen te bereiken en introduceren we een kompas voor zeggenschap met nieuwe samenwerkingsvormen. Daarmee geven we een richting en een handvat. Het succes ligt in de kracht van de implementatie; hoe gaan we deze richting uitvoeren en onderhouden? Dit vraagt een doorvertaling naar concrete situaties en een continue doorontwikkeling. Lees er meer over op pagina 25. Tot slot een beschrijving van hoe wij deze richting gaan monitoren en verantwoorden.

2. Doelstellingen

Om een bijdrage te leveren aan een betrouwbare en rechtvaardige overheid, richten wij ons met Samen stad maken erop om plannen en uitvoering te laten aansluiten bij het vraagstuk en de mensen voor wie we het doen. Daarvoor is inzet nodig op meer betekenisvolle verbinding tussen gemeente en Utrechters en Utrechters onderling. De diverse Utrechters krijgen meer inzicht in en begrip van de verschillende inzichten en belangen, dilemma’s en afwegingen door onderlinge uitwisseling en terugkoppeling. Dat draagt bij aan meer betrokkenheid, eigenaarschap en gemeenschapskracht van Utrechters en een betere belangenafweging bij besluiten. Het is onze missie om de lokale democratie van alle Utrechters te maken.

Om deze missie te realiseren, zijn voor de komende jaren meetbare doelstellingen opgesteld. Als we willen dat plannen en uitvoering aansluiten bij het vraagstuk en de mensen voor wie we het doen, dan vraagt dit dat Utrechters meer zeggenschap krijgen. Met zeggenschap bedoelen we de invloed die iemand heeft op beslissingen.

Invloed uitoefenen kan afhankelijk van de situatie op verschillende manieren; doordat Utrechters zelf eigenaarschap nemen en krijgen of doordat hun belangen en inzichten beter worden meegenomen door college en raad. Met eigenaarschap van Utrechters bedoelen we dat Utrechters zelf verantwoordelijkheid voelen en verantwoordelijkheid nemen om taken of activiteiten van de gemeente op te pakken. Het gaat dus niet om eigendom. Invloed uitoefenen kan ook door belangen en inzichten mee te geven.

Om meer zeggenschap, meer eigenaarschap voor Utrechters en een bredere belangenafweging te realiseren, moet de verbinding tussen Utrechters en gemeente worden verbeterd. Dat vraagt dat de gemeente een betrouwbare samenwerkingspartner is.

Aandacht en vertrouwen geven | Vertrouwen krijgen | Verbinding | Goed functionerende democratie

Dit alles is samengevat in de volgende meetbare doelstellingen[3]:

1. Resultaat

Utrechters hebben meer zeggenschap over beleid, plannen en uitvoering in hun stad
- er is meer eigenaarschap voor Utrechters.
- college en raad maken een brede belangenafweging in besluitvorming.

2. Proces

De gemeente is een betrouwbare samenwerkingspartner voor Utrechters.

Het doel van Samen stad maken is dus niet om draagvlak te creëren en het doel is ook niet om consensus te bereiken. Verschillende opvattingen zullen altijd blijven bestaan.

3 De manier waarop wij deze doelstellingen meten is uitgewerkt in deel C, paragraaf 1.

B Opgave

1. Leidende principes voor houding en gedrag

Op basis van alle gesprekken en andere inspiratiebronnen (zie Inspiratie en participatie-verslag) denken wij dat de verandering van houding en gedrag van ambtenaren, college en raadsleden de belangrijkste bijdrage levert aan de doelen en missie van Samen stad maken. Dit is tegelijkertijd misschien wel de moeilijkste opgave. We hebben veel Utrechters en ambtenaren gevraagd welke houding en welk gedrag de gemeente liet zien bij de goede voorbeelden van samenwerking. Hoe zorgen we ervoor dat plannen en uitvoering aansluiten bij het vraagstuk en de mensen voor wie we het doen? Hoe kunnen we de lokale democratie van iedereen maken? Hoe zorgen we voor meer verbinding?

Het antwoord op deze vragen is samen te vatten in zes principes voor houding en gedrag van ambtenaren, college en raadsleden in samenwerking met Utrechters[1]. Alleen als alle drie deze groepen volgens deze principes samenwerken met de stad, kunnen we de gestelde doelen uit deel A realiseren. Deze zes principes zijn een aanvulling op en concretere uitwerking van de Gedragscode van de gemeente Utrecht waarin we de vier kernwaarden open, wendbaar, scherp en betrouwbaar hebben opgenomen.
De leidende principes voor houding en gedrag zijn nadrukkelijk niet ‘iets erbij’, maar gericht op een andere manier van werken in alle samenwerkingsvormen.

Deze zes principes zijn onderling verbonden. Centraal staat dat de gemeente een betrouwbare samenwerkingspartner wil zijn. Zo kunnen we bijvoorbeeld alleen werken aan duurzame relaties als we vertrouwen geven aan Utrechters. Om te willen leren en verbeteren moeten we ook lef tonen.

Natuurlijk vraagt goede samenwerking niet alleen wat van ons als gemeente, maar ook wat van de partijen waarmee wij samenwerken. Goede samenwerking is altijd wederzijds. Wij zijn ervan overtuigd dat iedere verandering bij jezelf moet beginnen: wees de verandering die je wil zien. Van daaruit kun je afspraken maken met Utrechters over houding en gedrag en wederzijds respect in een samenwerkingstraject. We hebben de zes leidende principes uitgewerkt en geven bij elk principe aan welk gedrag daarbij hoort.

1 De principes zijn opgesteld voor samenwerking met Utrechters en niet gericht op publieksdienstverlening, vergunningverlening of handhaving.

We zijn open en eerlijk

Transparantie is de eerste randvoorwaarde voor verbetering van de samenwerking. Daarmee bedoelen we dat we duidelijk zijn in wat het doel is, wat ieders rol is en wat de randvoorwaarden of kaders zijn. We lichten onze besluiten en processen altijd toe én koppelen terug wat we wel en niet gedaan hebben met de input die Utrechters ons geven.

Open en eerlijk betekent ook dat we het gesprek in de stad niet starten met een oplossing. We starten open, laten zien wat we al weten op basis van cijfers en eerdere onderzoeken, stellen (aanvullende) vragen en werken vervolgens oplossingsgericht samen met Utrechters. Dit betekent dat we de samenwerking eerder starten dan nu soms het geval is, namelijk voordat er een inhoudelijke oplossing of een plan ligt.

Maar open en eerlijk betekent nog meer. Om de verbinding te kunnen maken tussen de systeemwereld en de leefwereld, vraagt het van ons dat we onszelf als mens laten zien en niet verschuilen achter regels en richtlijnen en geen verhullende taal gebruiken. Bij jezelf als mens laten zien, hoort ook je gevoel laten zien en jezelf kwetsbaar en empathisch opstellen. Zo verklein je de afstand tot de ander. Dat geldt ook in de samenwerking tussen de gemeente en Utrechters.

Natuurlijk zijn er grenzen aan open en eerlijk; regels en wetten (zoals AVG) zorgen voor bescherming van Utrechters en stellen grenzen aan onze openheid. Open en eerlijk is natuurlijk nooit een excuus om anderen te kwetsen en alles wat we denken zomaar te zeggen. Dat is ook een grens die we bewaken. Ook door de raad vastgestelde kaders geven grenzen aan waarbinnen het gesprek kan plaatsvinden.

We geven vertrouwen aan Utrechters

Meer eigenaarschap en verantwoordelijkheid voor Utrechters vraagt van ons om ruimte en vertrouwen te geven. Het vraagt loslaten en accepteren dat het anders kan gaan dan wij zelf in gedachten hadden. Wij weten niet alles beter.

> “Goed samenwerken lukt alleen als er onderling vertrouwen is. Het begint bij elkaar als mens zien en benaderen.”
>
> - Sleutelpersoon

We werken niet alleen voor Utrechters, maar we werken ook samen met Utrechters. Dat betekent dat we niet overnemen van Utrechters als zij zelf eigenaarschap tonen en als er niet gevraagd wordt om over te nemen. Voor een goede samenwerking is wederzijds vertrouwen nodig. Vertrouwen krijgen, begint met vertrouwen geven.

Ook hier zijn grenzen aan: het vertrekpunt is vertrouwen en dat gaat hand in hand met gezond verstand en zakelijkheid. Als vertrouwen geschonden wordt, dan vraagt dat van ons om daar open en eerlijk over te zijn en daar ook naar te handelen. We zullen continu het algemeen belang in ogenschouw houden en weten dat er veel verschillende persoonlijke en organisatiebelangen zijn.

We tonen lef

Open en eerlijk zijn en vertrouwen geven, vraagt ook lef. Het klinkt op papier makkelijker dan het in de praktijk is. Goede samenwerking vraagt soms durven loslaten en soms juist durven handelen op signalen. Niet alleen luisteren, maar er ook wat mee doen. Durven innoveren en nieuwe vormen uitproberen.

> “Durf los te laten.
> Wij weten en kunnen het niet altijd beter.”
>
> - Ambtenaar

Lef betekent ook een grens durven trekken. Dat kan gaan om een inhoudelijke grens; bijvoorbeeld een door de raad vastgesteld kader, een wettelijke grens of over een besluit dat al genomen is. Helderheid over deze grenzen zorgt voor helderheid in verwachtingen over en weer.

Maar het kan ook gaan om een meer persoonlijke grens in de samenwerking. Bijvoorbeeld een grens aan toenemende boosheid en agressie die geuit wordt richting onze collega’s. Wij zien dat hierdoor steeds meer ambtenaren angst en onveiligheid ervaren in de samenwerking met Utrechters. Dit staat een goede samenwerking in de weg. Het is aan ons als college en aan de raad om ook hierin een grens te trekken en ons er hard voor te maken dat onze ambtenaren zich te allen tijde veilig kunnen voelen in hun werk.

We werken proactief aan inclusie en diversiteit

In onze beleidsnota Inclusie en diversiteit, tot je recht komen is uitgebreid beschreven wat wij hieronder verstaan en hoe we ons daarvoor inzetten. In de samenwerking met Utrechters vraagt het van ons dat wij maatschappelijk sensitief zijn. Wij zijn ons bewust van onze vooroordelen, positie en privileges en zijn nieuwsgierig naar de verschillende perspectieven op een vraagstuk. We doen moeite om ons in te leven in de belevingswereld van anderen. We erkennen het ongelijke speelveld in de samenwerking en voor het bereiken van verschillende Utrechters investeren we ongelijk voor gelijke kansen.

Het vraagt van ons dat we extra moeite doen om degene voor wie we het doen (de gebruiker) actief te betrekken en op die manier het soms ongehoorde geluid te horen. Bijvoorbeeld bij de ontwikkeling van woningbouw niet alleen omwonenden te horen, maar minstens net zo veel de toekomstige bewoners of bij de aanpak van toegankelijk Utrecht juist de mensen die fysieke en mentale ontoegankelijkheid ervaren.

Er is ook een andere vorm van ongehoord geluid; sommige Utrechters weten ons heel goed te vinden, maar voor sommige Utrechters is het lastig om hun stem te laten horen. Bijvoorbeeld omdat het onderwerp ingewikkeld is of ingewikkeld wordt uitgelegd of omdat ze zich niet aangesproken voelen. Niet iedereen kan en wil meedoen in een participatietraject of kan zelf eigenaarschap op zich nemen. Dit vraagt van ons dat wij taal en vorm aanpassen om zo een bredere groep Utrechters te bereiken en de raad een meer representatieve afweging van belangen te kunnen laten maken door de verschillende belangen beter in beeld te brengen. Specifiek hebben we daarbij ook aandacht voor jongeren onder de 18, omdat zij nog geen formeel stemrecht hebben, maar veel besluiten

wel van belang zijn voor hun toekomst. We bouwen voort op het aanwezige kapitaal van vreedzame school en vreedzame wijk.

> “Weet je als gemeente groepen Utrechters niet te bereiken? Schakel dan mensen in die dat wel doen!”
>
> - Stichting Sleutelpersonen

We doen extra moeite om in ieder geval de volgende groepen Utrechters en ongehoorde stemmen te betrekken en te horen bij een onderwerp dat hun raakt op een manier die bij hun past:

- met name de Nederlandse vergader- en beleidstaal, minder beheersen, of zich niet thuis voelen in een vergadercultuur,
- Utrechters die minder digitaal vaardig zijn en minder hun stem laten horen via internetpanels of internetvragenlijsten,
- Utrechters die minder in staat zijn om overleggen en bijeenkomsten bij te wonen in de avond, zoals ouders met jonge kinderen en (kleine) ondernemers,
- Utrechters met minder vertrouwen in de lokale overheid en frustraties over eerdere participatieprocessen in Utrecht,
- Utrechters die fysieke of mentale ontoegankelijkheid ervaren,
- Jonge Utrechters, kinderen en jeugdigen,
- De stem van Utrechters en belanghebbenden die niet direct bij een plek of onderwerp betrokken zijn, maar die wel van belang is,
- De stem van toekomstige Utrechters, toekomstige bewoners/gebruikers,
- De stem van toekomstige generaties,
- De stem van de natuur en klimaat.

We werken proactief aan duurzame relaties met Utrechters

We kunnen alleen zichtbaar en benaderbaar zijn en verbinding maken als we veel meer het Stadskantoor uit gaan. We maken verbinding op de plek in de stad waar het beleid of de uitvoering over gaat. Dit betekent concreet dat niet alleen wijkadviseurs of collega’s van Stadsbedrijven, maar bijvoorbeeld ook projectleiders en beleidsadviseurs in hun dagelijks werk veel vaker in een winkelcentrum, een buurthuis, een sportkantine, op straat of bij een gezamenlijke actie in een buurt, te vinden zijn om daar proactief contact te maken met de mensen voor wie we het doen. En op die manier ‘streetwise’ worden. Voor het college betekent dit bijvoorbeeld vaker informeel met Utrechters op straat of in hun buurt in gesprek gaan en zo een breder geluid ophalen.

Zoveel mogelijk maken we plannen ter plekke (met ‘de tekentafel’ de wijk in). Maar we zoeken ook het contact op als er geen concrete aanleiding voor is. Bijvoorbeeld om te horen wat voor buurtbewoners belangrijk is. Dit maakt dat je aan de voorkant van een beweging al het gesprek met elkaar kunt hebben (het kan escalatie voorkomen) en dat je elkaar ook sneller vindt als het wel nodig is. Oftewel, meer buurt- en wijkgericht werken.

> “Sluit eens aan bij een buurtfeest, dan hoor je hele andere dingen.”
>
> - thirty030

Nu is er vaak het gevoel dat hier geen tijd voor is omdat we gericht zijn op het eindresultaat of het individuele project terwijl er in de omgeving meer speelt. Dit vraagt een verschuiving naar meer aandacht om met Utrechters te bespreken wat nu eigenlijk de kwestie of het vraagstuk is. Naar elkaar luisteren, echt de moeite doen om elkaar te begrijpen, waardering uitspreken, leidt tot meer verbinding en tot duurzamere en meer integrale oplossingen. Samenhang en bundelen van thema’s in een buurt is belangrijk. Het maakt samenwerken voor ons en voor Utrechters interessanter en efficiënter.

Om veel meer Utrechters te bereiken, is het nodig om te investeren in de relaties met sleutelpersonen in de stad of gebruik te maken van bestaande relaties die uitvoeringsorganisaties hebben. Dit zijn vaak de mensen die de verbinding kunnen maken tussen de leefwereld en de systeemwereld. Stichting Sleutelpersonen is hier een mooi voorbeeld van.

We stimuleren dat Utrechters met elkaar in gesprek gaan en er voor elkaar kunnen zijn. Een mooi voorbeeld is het Burgerberaad. Breng bijna 100 verschillende Utrechters in de leeftijd van 14-99 jaar bij elkaar en er ontstaan in vijf bijeenkomsten waardevolle adviezen aan de raad over de viering van de jaarwisseling in Utrecht. Het Burgerberaad levert ook bijvangst op: nieuwe vriendschappen, samenwerkingen tussen Utrechters onderling, contact met en begrip voor Utrechters buiten de eigen bubbel, meer begrip voor het werk van de gemeente en politie, groter vertrouwen in de kracht van de stad en elkaar.

Wijkplatforms als een duurzame relatie

De wijkplatforms in Utrecht hebben een speciale verbindende rol in de wijk, tussen bewoners onderling en met de gemeente. Het is ***“een zelfstandig overleg van bewoners… heeft een signalerende en agenderende functie… en heeft een duurzame samenwerkingsrelatie met de gemeente waarin zij op maat afspraken kunnen maken”*** (raadsbrief Doorontwikkeling Wijkplatforms 2023-2026). Een wijkplatform bepaalt zelf voor welke thema’s en onderwerpen zij zich inzet en hoe ze zich organiseren. Het eigenaarschap ligt bij bewoners en de gemeente ondersteunt met financiële middelen. Daarmee valt het wijkplatform als zodanig in het kompas voor zeggenschap (pagina 16) in de categorie Overheidsmiddelen. Wanneer de gemeente ook inhoudelijk betrokken is, op onderwerpen samen met het wijkplatform optrekt of expertise inbrengt valt een wijkplatform in de categorie Overheidsparticipatie. Afhankelijk van het vertrekpunt en eigenaarschap kan het wijkplatform ook in een andere categorie vallen. De wijkplatforms en gemeente maken daarom afspraken met elkaar over de samenwerking en hebben zodoende een waardevolle en duurzame relatie met elkaar. Lees meer over deze samenwerking in bijlage 1 op pagina 39.

We leren en verbeteren continu

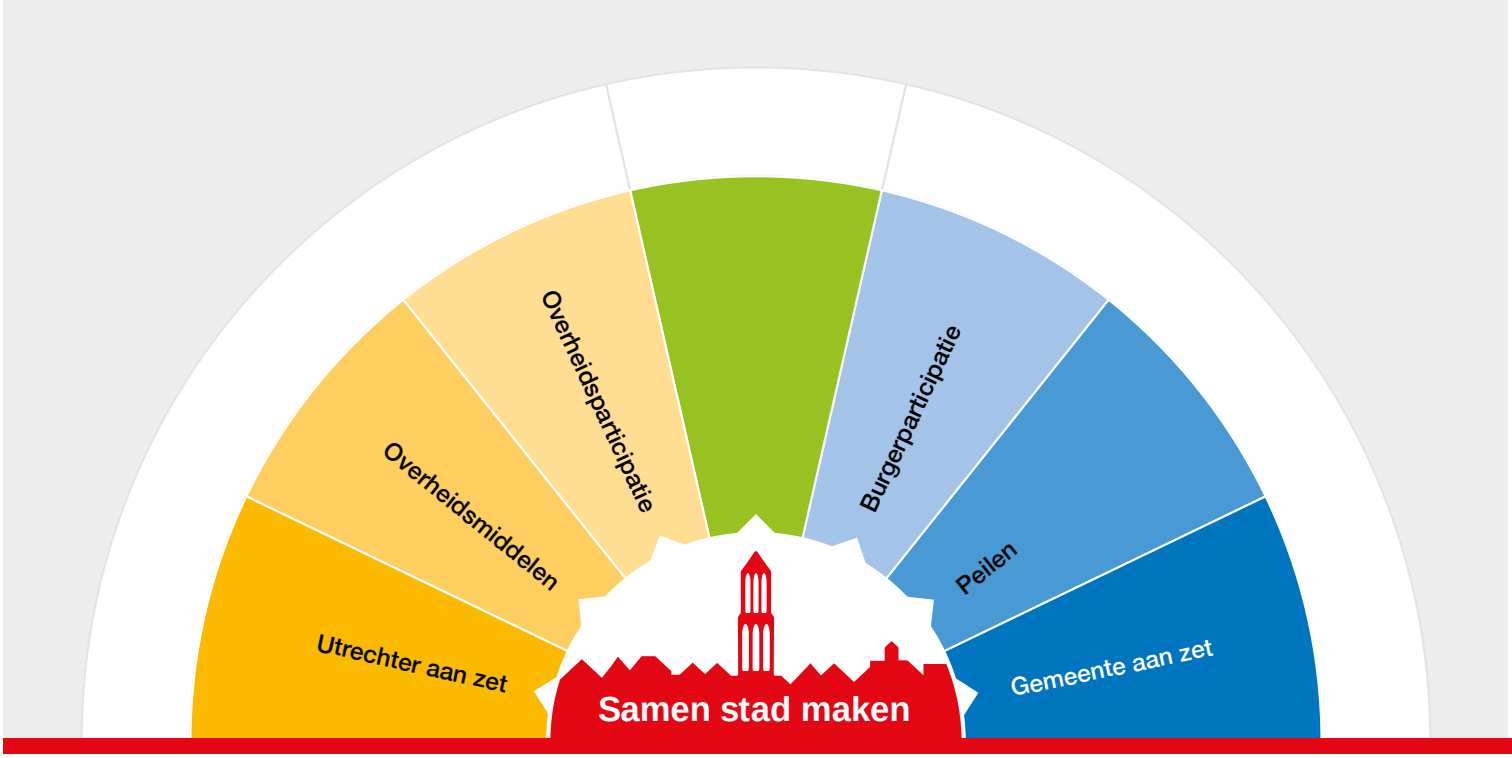
Samenwerken met de stad is iedere keer anders. Dat komt omdat elke vraag en kwestie anders is, er steeds andere Utrechters betrokken zijn, de samenwerkingsvorm niet altijd hetzelfde is en dus ook de rol van de gemeente niet. Samen stad maken is doen, dingen uitproberen, leren van ‘Wat werkt wel en wat werkt niet?’ We vragen dan ook altijd om feedback van de Utrechters met wie we samenwerken. Feedback op de samenwerking en of het plan of de uitvoering daadwerkelijk aansluit bij het vraagstuk en de mensen voor wie we het doen. We delen ervaringen en leren ‘binnen en buiten’ van en met elkaar. We benutten dan ook alle drie soorten van kennis die we met elkaar te bieden hebben: ervaringskennis, professionele kennis en wetenschappelijke kennis. Dit betekent ook dat een samenwerkingsproces nooit aan de voorkant volledig te plannen of te beschrijven is; we sturen samen bij en maken het pad terwijl we erop lopen.

We leren ook door veel meer gebruik te maken van de data die er al is (inwonerssignalen, bestaande onderzoeken). Zo benaderen we elke kwestie beter voorbereid en vragen we mensen niet meer naar informatie die er al is, waarmee we laten zien dat we ons hebben verdiept. Door deze kennis actief te delen, onderstrepen we de eigen expertise en zetten we de samenwerking met de stad efficiënter in.

2. Kompas voor zeggenschap

Het kompas geeft richting aan de samenwerkingsvorm die het beste past bij het vraagstuk waar we op dat moment voor staan en is van toepassing op onderwerpen waar de gemeente een taak of verantwoordelijkheid heeft. Het kompas is bedoeld als handvat voor een gesprek om samen met Utrechters te komen tot de best passende samenwerkingsvorm voor dat moment en om verwachtingen over en weer helder te maken. De gemeente kiest uiteindelijk zelf voor haar eigen rol en Utrechters doen dat op hun beurt uiteraard ook.

De bedoeling is dat het kompas uitnodigt tot het actief overwegen van alle mogelijkheden om Utrechters meer zeggenschap te geven waar dat kan. Het kompas biedt een concreter handvat en stimuleert dat de principes voor houding en gedrag worden toegepast.

Vijf verschillende samenwerkingsvormen

In het Kompas voor zeggenschap zijn vijf samenwerkingsvormen opgenomen. In de vorm Utrechter aan zet en Gemeente aan zet spreken we niet van samenwerking maar van publieksdienstverlening of de uitvoering van een wettelijke taak. Deze onderdelen zijn opgenomen in het kompas om duidelijk te maken dat niet bij al het werk van de Gemeente Utrecht sprake is van samenwerking met Utrechters. Naast deze vijf samenwerkingsvormen, blijft er een wettelijk recht op inspraak: indienen van zienswijzen, bezwaar maken of in beroep gaan. Inspraak is de formele, afrondende fase van een plan waarin er voor de laatste keer gelegenheid is om te reageren. Samenwerking vindt vaak eerder in een traject plaats. De ruimte voor beïnvloeding is bij samenwerking meestal groter dan bij het wettelijke recht op inspraak.

Bij elke samenwerkingsvorm geven we aan wanneer deze vorm het meest geschikt is, welke mate van zeggenschap voor Utrechters daarbij hoort en wie eigenaar is. Met eigenaar bedoelen we degene die zich verantwoordelijk voelt en verantwoordelijkheid neemt. Bij iedere samenwerkingsvorm noemen we in lijn met motie 371 ‘Het wijkplatform als onderdeel van samen stad maken’ een aantal instrumenten voor samenwerking als voorbeeld.

De rol van de raad in samenwerking met Utrechters

Het kompas is gericht op de samenwerking tussen Utrechters en ambtenaren en college. De raad kent haar eigen instrumentarium voor samenwerking met Utrechters, zoals de inwonersmotie, inwonersagendering, een referendum en raadsinformatiebijeenkomsten. Deze beleidsnota gaat daar niet op in. In het Rekenkamer rapport “Horen, zien en samen door” is het belang aangegeven dat de raad ook zelf naar haar eigen rol bij participatie kijkt. De adviescommissie participatie maakt hiervoor een advies.

Nieuwe samenwerkingsvormen nodig

Om tot nieuwe samenwerkingsvormen te komen, is gekeken naar ervaringen van de afgelopen jaren, zowel naar goede als minder goede voorbeelden van samenwerking.

We hebben gezien dat we in de klassieke vorm van participatie vaak in een relatief laat stadium intensief spreken met een relatief kleine groep. Er ligt bijvoorbeeld al een eerste voorstel of een concept plan en dat bespreken we met mensen die op een informatie- of inspraakbijeenkomst komen. Deze groep is vaak niet representatief voor de mensen voor wie we het doen, bijvoorbeeld de gebruikers. Deze Utrechters voelen zich wel sterk betrokken en het is logisch dat zij een grote mate van invloed verwachten. In veel situaties is die invloed er echter niet in die mate, omdat college en raad een integrale afweging moeten maken en een besluit kunnen nemen dat niet in lijn is met die van de beperkte groep betrokken Utrechters. Deze vorm leidt vaak tot teleurstelling onder participanten.

Niet iedereen kan en wil meedoen in een burgerparticipatietraject. Als we echt verwachtingen over en weer meer helder willen maken en ook andere Utrechters willen laten meedoen, dan vraagt dat ook andere samenwerkingsvormen. Een samenwerkingsvorm die beter past bij hoe Utrechters met ons willen samenwerken. En een samenwerkingsvorm die beter aansluit bij de situatie. Het kompas geeft daar richting aan. Dit kompas is daarmee een doorontwikkeling van het huidige participatiebeleid en een doorontwikkeling van de participatieleidraad waar op dit moment mee gewerkt wordt.

We gaan dit kompas toepassen als er een nieuwe fase start in een project of als we een nieuwe samenwerking met de stad aangaan. Dan nemen we het kompas en de leidende principes ter hand en volgen we de nieuwe koers. Ook dan kunnen onderdelen uit klassieke participatie blijven bestaan als dat op dat moment de meest geschikte vorm is.

De eerste versie van het kompas is door het kompasteam van betrokken Utrechters en experts ontwikkeld. Daarna is het kompas in het afgelopen half jaar met heel veel verschillende Utrechters besproken en verrijkt (zie het Inspiratie en participatieverslag). Om samen de stad te kunnen maken, is het belangrijk dat we ook de manier waarop we met elkaar samen willen werken, bespreekbaar maken. Het is dan ook logisch dat we samen met Utrechters en experts het kompas voor zeggenschap maken, blijven ontwikkelen en verrijken. Hierna wordt de eerste versie van het kompas beschreven. Het kompas is niet perfect en niet waterdicht, daarom gaan we het in de praktijk verder testen. Het gebruik van het kompas vraagt begeleiding van ambtenaren die er al vaker mee werken. Zij monitoren of het kompas in de praktijk werkt, of het collega's helpt de juiste keuzes te maken en zo de samenwerking met de stad versterkt. Op basis van de feedback van gebruikers, blijven we het kompas verbeteren tot een goed werkend instrument.

> "Nu er met zo veel Utrechters gesproken is, zijn de verwachtingen hooggespannen. Dat zien we als een voordeel!"
>
> - Kompasteam

Utrechter aan zet

Wat is het	Utrechters nemen verantwoordelijkheid. De gemeente heeft alleen een controlerende en zo nodig wettelijke rol zoals bijvoorbeeld een vergunning verlenen of handhaven.
Mate van zeggenschap voor Utrechters	Volledige zeggenschap.
Wanneer is dit een geschikte vorm	Als je alles inhoudelijk binnen de vastgestelde kaders aan de Utrechter kunt overlaten en er geen ondersteuning vanuit de gemeente nodig is of daarvoor geen geld te vinden is.
Inhoudelijke voorbeelden	Wijkmagazines, buurtfeest, onderlinge steun van Utrechters aan elkaar.

Overheidsmiddelen

Wat is het	Utrechters nemen verantwoordelijkheid. De gemeente stelt subsidie of faciliteiten beschikbaar op basis van vastgestelde kaders en maakt hierover afspraken (voorwaarden) met de initiatiefnemers.
Mate van zeggenschap voor Utrechters	Hoog.
Wanneer is dit een geschikte vorm	Als er een besluit of kader vanuit de raad ligt met doelen of randvoorwaarden waar invulling aangegeven kan worden door Utrechters, als Utrechters eigenaar kunnen worden, als je binnen de door de gemeente vastgestelde kaders de inhoud aan de Utrechter kunt overlaten en er ondersteuning in middelen of faciliteiten vanuit de gemeente nodig is en daarvoor geld te vinden is.
Inhoudelijke voorbeelden	Buurthuizen of speeltuin in zelfbeheer, U-festival.
Voorbeelden van middelen of instrumenten	Basisrol wijkplatforms.

Overheidsparticipatie

Wat is het	Utrechters nemen verantwoordelijkheid. Ook door zich te verdiepen in de belangen van verschillende Utrechters. De gemeente faciliteert en steunt Utrechters met personele inzet door bijvoorbeeld kennis, ervaring, vaardigheden of netwerk in te brengen. De gemeente is de participerende partij. Hierover maakt de gemeente afspraken met de initiatiefnemers, eventueel ook over financiële bijdrage.
Mate van zeggenschap voor Utrechters	Hoog.
Wanneer is dit een geschikte vorm	Als er een besluit of kader vanuit de raad ligt met doelen of randvoorwaarden waar invulling aangegeven kan worden door Utrechters, als Utrechters eigenaar kunnen worden, als er tijd en geld is om met inzet van de gemeente het eigenaarschap van Utrechters te laten groeien, als eerdere pogingen met samenwerkingsvormen met eigenaarschap bij de gemeente niet hebben gewerkt.
Inhoudelijke voorbeelden	Stadsmakers, plan voor vergroening en opheffen parkeerplaatsen vanuit een buurt, wijkvisie, vreedzame school of vreedzame wijk, buurtpreventie, vaccinatie in buurten, schone stad coaches, buurtverbinder.
Voorbeelden van middelen of instrumenten	Uitvoering van een burgerberaad, buurtbudgetten, uitgebreidere rol wijkplatforms

Samen aan zet

Wat is het	De gemeente en Utrechters werken samen op basis van gedeeld eigenaarschap binnen de (door de raad) vastgestelde doelen. Dit betekent dat beide verantwoordelijkheid nemen, ook door zich beide te verdiepen in de belangen van de verschillende Utrechters. In deze vorm zijn we niet gericht op een besluit van de gemeente.
Mate van zeggenschap voor Utrechters	Hoog .
Wanneer is dit een geschikte vorm	Als er een besluit of kader vanuit de raad ligt met doelen of randvoorwaarden waar invulling aangegeven kan worden door Utrechters, als Utrechters mede eigenaar kunnen worden, als er tijd en geld is om met inzet van de gemeente het eigenaarschap van Utrechters te laten groeien, als het nodig is dat de gemeente ook een deel van het eigenaarschap op zich neemt.
Inhoudelijke voorbeelden	Wij(k) bouwen in Leeuwesteyn, Wervenberaad, Wijkalliantie+, Gezondheidspact, bijeenkomsten conflict Israël en Palestijnse gebieden, Ondernemer Centraal, fase uitvoering buurtagenda's, (voorlopig) ontwerp plantsoenen, Parkorganisatie Maximapark.
Voorbeelden van middelen of instrumenten	Werkgroepen.

Burgerparticipatie

Wat is het	De gemeente is verantwoordelijk en nodigt uit om (vaak met een beperkte groep) samen te gaan maken. Het is van belang dat tijdens de werving en selectie van deze groep rekening wordt gehouden met de representativiteit en dat verschillende belangen worden vertegenwoordigd. Het woord participatie betekent meedoen; in deze vorm gaan Utrechters daarom meedoen en samen maken, zij zijn de participerende partij. Ook een open plan proces kan onder deze vorm vallen. De gemeente neemt uiteindelijk een afgewogen besluit.
Mate van zeggenschap voor Utrechters	Relatief hoog voor een relatief beperkte groep.
Wanneer is dit een geschikte vorm	Als gemeente eigenaar moet zijn omdat het bijvoorbeeld een gemeentelijk besluit vraagt, als er een groep te vormen is die representatief kan zijn voor de betrokkenen en belanghebbenden, of als het om een buurt gaat waar wij extra investeren in verbinding om tot die groep te komen, als er tijd en geld vrij te maken is om het plan of de uitvoering samen te maken, als er bestuurlijke ruimte is om voor dit vraagstuk af te wijken van stedelijk beleid.
Inhoudelijke voorbeelden	Fase opstellen buurtagenda's, Overvecht Centrum, samen plan maken voor vergroening van een buurt (buurtpuzzel), sollicitatie programmadirecteur Samen voor Overvecht, ontwikkeling Park Leeuwensteyn.
Voorbeelden van middelen of instrumenten	Werkgroepen, ontwerpsessies.

Peilen

Wat is het	De gemeente is verantwoordelijk en voert brede peiling uit door middel van informatie geven (bijvoorbeeld over bestaande kaders) en vragen stellen onder gebruikers en belanghebbenden. Naast gebruikmaken van reeds bekende inwonerssignalen stellen we aanvullende vragen, zowel online als offline, bijvoorbeeld op straat of in gesprekken met kleinere groepen mensen en verschillende relaties of stakeholders bij elkaar. Op die manier horen we ook geluiden die ons niet vanzelf bereiken en stimuleren we dat Utrechters met elkaar in gesprek gaan. Op basis van deze brede inventarisatie, krijgt het college en de raad inzicht in de verschillende belangen en kan dit onderdeel zijn van een integrale afweging in een besluit.
Mate van zeggenschap voor Utrechters	Beperkt.
Wanneer is dit een geschikte vorm	Als we als gemeente verschillende of tegenstrijdige belangen, meningen en ideeën willen horen voordat we een besluit nemen, als we een vraagstuk eerst nog willen verhelderen (vaak aan het begin van een traject), als er geen bestuurlijke ruimte is om bestaand beleid ter discussie te stellen of als bestuurlijke kaders of ambities leidend zijn, als er geen representatieve groep te vormen is om het samen te maken of daar geen geld en tijd voor is.
Inhoudelijke voorbeelden	Zoekgebieden duurzame energie, omgevingsvisie, verbetering dienstverlening, ontwikkeling fietsnetwerk, Nota van Uitgangspunten Gebiedsontwikkeling (UPG), Programma van Eisen van openbare ruimte projecten, onderzoek meest geschikte warmteoplossing in een buurt.
Voorbeelden van instrumenten	Online enquête, straatinterviews, gesprekken sleutelpersonen, gesprekken met verenigingen of organisaties, panels (zoals Panel Meetellen), bijeenkomsten.

Gemeente aan zet

Wat is het	De gemeente voert haar wettelijke taak uit. De gemeente is verantwoordelijk en informeert Utrechters.
Mate van zeggenschap voor Utrechters	Geen.
Wanneer is dit een geschikte vorm	Als er geen (wettelijke) ruimte is om de kwestie nader te onderzoeken of om Utrechters eigenaar te laten zijn.
Inhoudelijke voorbeelden	Publieksdienstverlening zoals handhaving, uitgifte paspoorten, schoolinspecties.

Het kompas is gemaakt om samen met ambtenaren en Utrechters het gesprek aan te gaan over de geschikte samenwerkingsvorm(en) voor een bepaalde fase. Als je uitkomt op een bepaalde samenwerkings-vorm betekent het niet dat dit de enige samenwerkingsvorm is die geschikt is. Je kunt hulp vragen bij Team Samen stad maken: **samenstadmaken@utrecht.nl**.

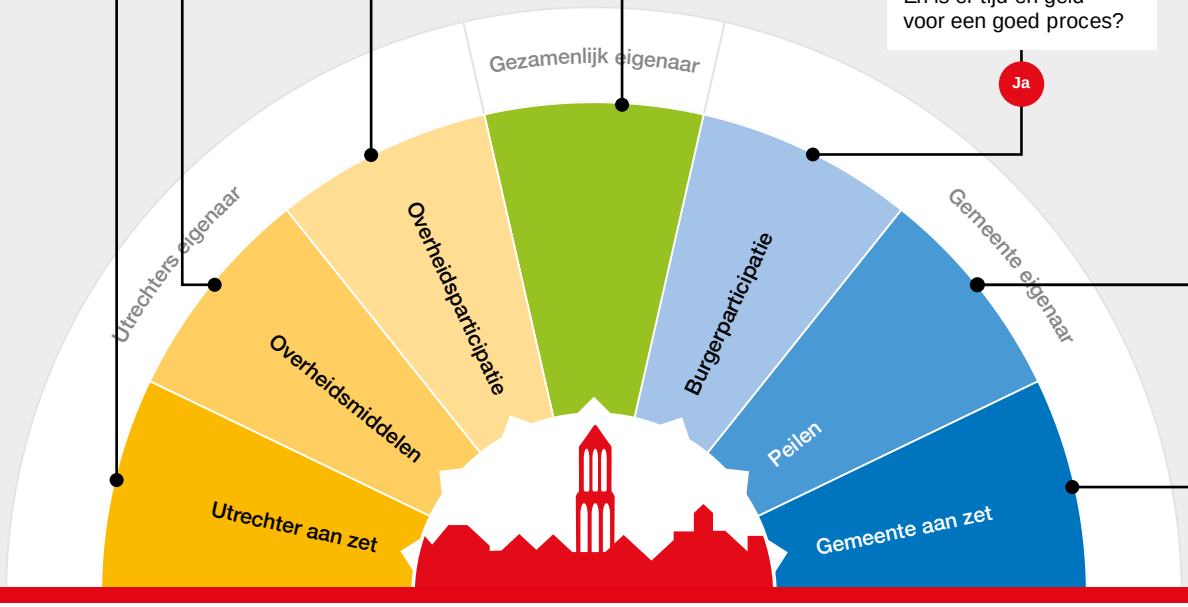
Eigenaarschap is verantwoordelijkheid voelen en nemen

START

Wat is de vraag of wat is de kwestie in deze fase?

Is er in deze fase een besluit van de gemeente nodig over de kaders, randvoorwaarden of doelen, bijvoorbeeld vanwege tegenstrijdige belangen of omdat alleen de gemeente bevoegd is?

- Nee → Kunnen en willen Utrechters eigenaarschap krijgen voor deze vraag of kwestie? Of kunnen we die vraag nog eens voorleggen aan Utrechters?
  - Ja → Kun en mag je binnen de vastgestelde kaders alles inhoudelijk aan de Utrechter overlaten?
    - Ja → Hebben Utrechters ondersteuning (subsidie of faciliteiten) nodig en is daar geld voor te vinden?
      - Nee → **Utrechter aan zet**
      - Ja → **Overheidsmiddelen**
    - Nee → Is het mogelijk om met inzet van de gemeente het eigenaarschap te laten groeien en is daar tijd en geld voor te vinden?
      - Ja → Is het nodig dat de gemeente een deel van het eigenaarschap op zich neemt?
        - Nee → **Overheidsparticipatie**
        - Ja → **Gezamenlijk eigenaar**
      - Nee → Willen we de vraag of de kwestie verder onderzoeken met Utrechters en is daar wettelijke ruimte, tijd en geld voor te vinden?
        - Nee → **Utrechters eigenaar**
        - Ja → Is het nodig het vraagstuk eerst te verhelderen?
          - Ja → **Peilen**
          - Nee → Is er bestuurlijke ruimte om bestaand beleid voor deze vraag/kwestie of op deze locatie ter discussie te stellen?
            - Nee → **Gemeente aan zet**
            - Ja → Is er een representatieve groep eindgebruikers waarmee het plan of de uitvoering samen te maken is? Of gaat het om een buurt waar wij extra investeren in verbinding om tot die groep te komen? En is er tijd en geld voor een goed proces?
              - Nee → **Gemeente aan zet**
              - Ja → **Burgerparticipatie**
  - Nee → **Gemeente aan zet**
- Ja → Willen we de vraag of de kwestie verder onderzoeken met Utrechters en is daar wettelijke ruimte, tijd en geld voor te vinden?
  - Nee → **Gemeente aan zet**
  - Ja → Is het nodig het vraagstuk eerst te verhelderen?
    - Ja → **Peilen**
    - Nee → Is er bestuurlijke ruimte om bestaand beleid voor deze vraag/kwestie of op deze locatie ter discussie te stellen?
      - Nee → **Gemeente aan zet**
      - Ja → Is er een representatieve groep eindgebruikers waarmee het plan of de uitvoering samen te maken is? Of gaat het om een buurt waar wij extra investeren in verbinding om tot die groep te komen? En is er tijd en geld voor een goed proces?
        - Nee → **Gemeente aan zet**
        - Ja → **Burgerparticipatie**

Hoe werkt het kompas?

Voordat we het kompas starten, verkennen we de opdracht, de situatie en de bestaande kaders. Een goede analyse is heel belangrijk en helpt om bewustere keuzes te maken bij het doorlopen van het kompas. Zo formuleer je vooraf zo scherp mogelijk wat het doel is van het contact met de stad. Welke kaders, wetten en regels liggen al vast en kunnen we niet aan tornen? Wat weten we al, wat nog niet en wat is dan nog de vraag? Welke groepen Utrechters hebben een rol bij deze vraag? Op basis van deze analyse formuleer je - zo mogelijk met Utrechters en met mensen die ervaring hebben met het werken met het kompas - de vraag of de kwestie waar je in deze fase voor staat en doorloop je het kompas.

> “Een kompas werkt altijd,
> maar je moet er wel op kijken.”

Door de vragen te beantwoorden, word je naar de juiste samenwerkingsvorm geleid voor de betreffende fase. Binnen een onderwerp kan in de loop van de tijd (per fase en per onderdeel/kwestie) de situatie veranderen. Daarmee kan ook de samenwerkingsvorm veranderen.

Start bij elke nieuwe fase/situatie het kompas dus opnieuw. Er kunnen tegelijkertijd in een fase ook verschillende vragen of kwesties spelen bij verschillende groepen, die elk vragen om een eigen samenwerkingsvorm. Daarvoor gebruik je per vraag het kompas.

Koersen op meer zeggenschap voor Utrechters

Het doel van Samen stad maken is om Utrechters meer zeggenschap te geven over beleid, plannen en uitvoering. Dat kan op verschillende manieren: door meer eigenaarschap voor Utrechters en door een bredere belangenafweging door college en raad. Daarom stuurt het kompas ook twee richtingen op: enerzijds stimuleren we meer eigenaarschap (verantwoordelijkheid voelen en verantwoordelijkheid nemen) bij Utrechters daar waar het kan en daarom stuurt het kompas in de richting van Overheidsparticipatie of Samen aan zet. Dat wat Utrechters zelf kunnen, doen ze zelf met steun en afspraken met de gemeente. Anderzijds hechten wij eraan dat Utrechters die we doorgaans niet spreken een stem krijgen die meegaat in de belangenafweging door college en raad, dat geeft hun meer zeggenschap. Daarvoor stuurt het kompas in de richting van Peilen.

Het kompas stuurt naar de samenwerkingsvorm die het beste aansluit bij het vraagstuk op dat moment en de mensen voor wie we het doen. De vorm Burgerparticipatie zoals hierboven beschreven (gemeente is verantwoordelijk en maakt het samen met Utrechters), zullen wij minder vaak inzetten. Alleen als het past bij de situatie. Als bijvoorbeeld een groep Utrechters betrokken kan zijn die representatief is voor ‘de mensen voor wie we het doen’. Dit vraagt in de meeste situaties om extra tijd en geld om dit te kunnen organiseren. Burgerparticipatie kan bij een goede uitvoering veel opleveren, maar is vaak ook een dure samenwerkingsvorm. Als die tijd en het geld er niet is, kiezen we ook niet voor deze vorm.

Hierbij gaan we uit van het principe ongelijk investeren voor gelijke kansen. Concreet kan dit betekenen dat we deze vorm eerder inzetten in een gebied of buurt waar we extra willen investeren op sociale cohesie of zeggenschap of in een complexe situatie waar eerdere vormen niet tot succes hebben geleid.

Bij een belangenafweging kan de vorm Peilen beter passend zijn dan Burgerparticipatie. Representativiteit is belangrijker in een situatie waar een belangenafweging centraal staat dan in een situatie waar Utrechters eigenaarschap kunnen nemen. De vorm Peilen is erop gericht is om bij een bredere groep meer gelijkwaardig het geluid te horen en inzichtelijk te maken voorafgaand aan de belangenafweging door college en raad. Deze vorm kan ook helpen als ondersteuning bij Overheidsparticipatie en Samen aan zet; dan pakken wij als gemeente de rol om ervoor te zorgen dat verschillende belangen worden meegenomen. In deze vorm gaan we meer uit van inwonerssignalen die wij continu horen in het werk van bijvoorbeeld Stadsbedrijven, Veiligheid, Handhaving en Wijken. Voor meer eerlijke verwachtingen en om te kunnen waarmaken wat we beloven, helpt het als wij dit ook geen participatie meer noemen, het gaat tenslotte niet om meedoen en samen maken.

In andere situaties kan Overheidsparticipatie of Samen aan zet beter passend zijn, bijvoorbeeld omdat Utrechters zelf het eigenaarschap en de verantwoordelijkheid op zich willen en kunnen nemen omdat de doelen, randvoorwaarden en kaders al door college en raad gesteld zijn. Utrechters kunnen vaak gemakkelijker meer mensen bereiken, weten beter wat er speelt of maken beter gebruik van locatie- en ervaringsdeskundigheid dan wij als gemeente. Utrechters zien als ervaringsdeskundigen van de stad en hun directe leefomgeving de verschillende beleidsthema’s ook niet los van elkaar, maar kijken van nature meer integraal en pragmatisch.

In veel situaties zal het kompas in de beginfase eerder sturen naar Peilen. Deze beweging van Samen stad maken draagt eraan bij dat college en raad eerder in het proces in positie komen om doelstellingen, kaders en randvoorwaarden vast te stellen. Dat doen zij in de meeste gevallen op basis van een brede peiling waarbij alle verschillende belangen ingebracht worden en ook ten opzichte van elkaar en met elkaar besproken en gewogen worden. In latere fases, als doelstellingen, kaders en randvoorwaarden helder zijn, stuurt het kompas eerder naar samenwerkingsvormen waar Utrechters eigenaarschap kunnen nemen en college en raad een meer terughoudende rol hebben. Het kompas stuurt op die manier naar de samenwerkingsvorm die past bij hoe Utrechters met ons willen samenwerken en doet recht aan zeggenschap voor een bredere groep. Daarmee maken we de lokale democratie van iedereen.

We kiezen voor samenwerkingsvormen die beter passen bij hoe Utrechters met ons willen samenwerken.

3. Implementatie en continue doorontwikkeling

Het is geen gemakkelijke opgave die we beschrijven. Het uitvoeren van nieuwe samenwerkingsvormen, maar met name het aanpassen van houding en gedrag is misschien wel het moeilijkste dat er is. Met alleen het opschrijven van nieuw beleid, verandert er niks. Dit beleid geeft richting en een handvat, het succes ligt in de kracht van de implementatie, de uitvoering en de continue doorontwikkeling.

Eerste concrete vervolgstappen

Om dit beleid te implementeren, is het nodig om ervaring op te doen en het kompas en de leidende principes door te vertalen voor de verschillende beleidsterreinen. Daarvoor zien wij de volgende eerste concrete vervolgstappen voor ons:

We denken met de reflectiegroep van betrokken Utrechters en een aantal ambtenaren na over een veranderstrategie voor de opgaven in dit beleid: Hoe zorgen we ervoor dat we de gewenste cultuurverandering in de organisatie en in de stad levend krijgen? En wat gaan we daar concreet voor doen? Daarbij zetten we in ieder geval in op drie onderdelen: Sturing en organisatie, Systematisch leren en ontwikkelen, Systemen, regels en afspraken. Verderop in deze nota zijn deze drie onderdelen verder uitgewerkt.

We werken uit hoe de tekst bij het leidende principe over duurzame relaties concreet vorm kan krijgen. Dit doen we door nader uit te werken dat ambtenaren van Ruimte frequent in de wijk werken aan ruimtelijke projecten door afspraken te maken over aanwezigheid in de wijk. Het idee hierachter is het contact met bewoners te intensiveren en dit zo te organiseren dat ambtenaren die aan projecten werken laagdrempelig benaderbaar zijn voor bewoners. We gaan na voor collega's welke ondersteuning dat vraagt in bijvoorbeeld training en coaching en hoe dit door leidinggevende gemonitord en gestimuleerd kan worden in gesprekken met hun medewerkers (o.a. in FIT-gesprekken).

Als doorontwikkeling van de huidige participatieleidraad, schrijven we een nieuwe leidraad op basis van deze beleidsnota. In de huidige participatieleidraad wordt nog verwezen naar de participatieniveaus (raadplegen, adviseren, coproduceren). Het kompas vervangt deze niveaus.

We werken uit wat peilen is en hoe daarin het onderling gesprek wordt gestimuleerd en hoe bij burgerparticipatie peilen van de ongehoorde stem het overleg verrijkt en geven daarbij aan hoe dit ook in de Beleidsnota Samen Stad maken wordt verwerkt.

De participatie- en inspraakverordening zal ook worden aangepast en zal ter besluitvorming aan de raad worden aangeboden. Daarin worden ook de voorwaarden voor het 'bewonersbod' (ofwel Right to challenge) uitgewerkt en verwezen naar de nieuwe leidraad. Als het resultaat van de adviescommissie participatie (van de raad) daar aanleiding voor geeft, kan dat verwerkt worden in de nieuwe participatie- en inspraakverordening.

We verbeteren het Utrechtse Bewonersbod. We communiceren meer en duidelijker over de mogelijkheden voor dit ‘right to challenge’. We stellen als uitgangspunt om de procedure om een Bewonersbod in te dienen zo laagdrempelig en administratief eenvoudig mogelijk te maken. We verankeren deze procedure en de voorwaarden voor het Bewonersbod in de nieuw op te stellen participatieverordening.

De Omgevingswet biedt de raad de mogelijkheid om gevallen van buitenplanse omgevingsplanactiviteiten (vergunningen voor afwijken van het omgevingsplan) aan te wijzen waarvoor participatie verplicht wordt gesteld. We zullen daartoe tegelijkertijd met het aanbieden van een nieuwe participatie- en inspraakverordening een voorstel doen voor de invulling daarvan.

We werken voor besluiten of initiatieven waarbij een initiatiefnemer, de gemeente en andere Utrechters betrokken zijn, uit wat de doelen, principes voor houding en gedrag, de afwegingen voor verschillende vormen van participatie en procesafspraken over bijvoorbeeld startnotities en participatieverslagen zijn en maken concreet wat dit betekent voor onder meer de toepassing van omgevingswet en het Utrechts. Plan Proces, en geven daarbij aan hoe dit ook in de Beleidsnota Samen Stad maken wordt verwerkt.

Na vaststelling van het beleid, passen wij de instructie van college- en raads-voorstellen voor de ‘participatieparagraaf’ aan. In deze instructie wordt op dit moment verwezen naar een format voor een participatieplan en naar de participatieleidraad met de verschillende niveaus van participatie. De nieuwe instructie is erop gericht dat we aan de voorkant de afweging voor de samenwerkingsvorm inzichtelijk maken op basis van het kompas. We formuleren daarbij de eerste stap. Zo zorgen we voor bestuurlijke verankering.

We maken concrete richtlijnen voor het maken en openbaar toegankelijk publiceren van een participatieplan op basis van een inclusieve stakeholderanalyse en een participatieverslag en geven daarbij aan hoe dit ook in de Beleidsnota Samen Stad maken wordt verwerkt

De lijn van dit beleid is doorvertaald naar het Utrechts Planproces Gebiedsontwikkeling waarin de processtappen op hoofdlijnen zijn beschreven. De implementatie van dit planproces vraagt een concretere doorvertaling (hoe gaan we om met twee kolommenstukken, met inspraak en ter inzage leggen, hoe kan de vorm Peilen er concreet uit zien bij een Nota van Uitgangspunten, etc). Daarnaast vraagt het nog nadere uitwerking welke samenwerkingsvorm passend is bij een omgevingsvisie.

We willen de leidende principes en het kompas zo veel mogelijk ook van toepassing laten zijn voor partners en partijen waar wij opdrachtgever zijn. Waar mogelijk nemen we dit op in contracten die we met partijen aangaan. Een eerste kans daarbij is het vervolg op de Nota van Uitgangspunten sociale basis en basiszorg.

Ook op andere thema's en beleidsterreinen vraagt dit beleid een doorvertaling. We pakken dat stap voor stap op samen met Utrechters en ambtenaren om het eigenaarschap te vergroten. Buurtbudgetten is een van de onderwerpen die we als eerste oppakken.

Bij de evaluatie (in Q1 2026) en verdere ontwikkeling van het Kompas van Zeggenschap bezien we nadrukkelijk of bij de diverse vormen van eigenaarschap toch verschillende niveaus van participatie wenselijk zijn.

Hoofdlijn uitvoering en continue doorontwikkeling

Van de afgelopen jaren hebben we geleerd dat met name de uitvoering van het beleid van Samen stad maken te verbeteren is, terwijl er wel veel verschillende goede voorbeelden van samenwerking zijn ontwikkeld. Om nu dit beleid succesvol te implementeren en vooral ook continue te kunnen doorontwikkelen, is eerst verkend waarom het ons in voorgaande jaren onvoldoende is gelukt om eerder beleid van Samen stad maken in de hele gemeentelijke organisatie te implementeren en uit te voeren.

We krijgen uit onze gesprekken met Utrechters terug dat het voorheen onvoldoende helder was welke samenwerkingsvorm wanneer gekozen wordt en welke mate van zeggenschap daarbij hoort. In voorgaand beleid was 'participatie is maatwerk' het uitgangspunt waardoor voor ambtenaren het aantal opties en keuzes vaak te groot was. Dit beleid geeft ons met het kompas meer richting en sturing. Maar naast het beleid, zijn er ook andere factoren die bepalen waardoor het eerder onvoldoende gelukt is om het beleid te implementeren en uit te voeren:

1. **Sturing en organisatie;** Samen stad maken is te vrijblijvend geweest, er is geen controlerende rol belegd in de organisatie. Ook het eigenaarschap voor Samen stad maken is onvoldoende in de breedte van de gehele gemeentelijke organisatie belegd. Daarbij is het nodig om meer helderheid te geven in rollen bij samenwerkingstrajecten (bijvoorbeeld de rol van de projectleider, de omgevingsmanager, de communicatie-adviseur, de wijkadviseur of incidenteel een participatieadviseur).

2. **Systematisch leren;** er is in de afgelopen periode vooral per project geleerd, maar nooit als hele organisatie. We hebben goede voorbeelden niet tot een vaste aanpak gemaakt of voorlopers onvoldoende actief met elkaar verbonden om op die manier de olievlek te vergroten. Het leren en de gewenste houding en gedrag is niet formeel verankerd.

3. **Systemen sluiten niet altijd goed aan;** voor een beweging naar meer Overheidsparticipatie kunnen huidige systemen zoals aanbestedingsregels, subsidieregels en de huidige begroting in de weg zitten.

Samen stad maken is een beweging in de genen en de systemen van de hele gemeente Utrecht. En dat kost tijd. We maken de komende periode de stap naar implementatie, concrete doorvertaling en continue doorontwikkeling. In dit beleid geven we bewust nog niet exact en gedetailleerd aan hoe we deze verandering gaan realiseren en wat dit concreet betekent voor alle verschillende organisatieonderdelen of thema's. Ook die door-vertaling willen we graag met Utrechters en ambtenaren doen om het eigenaarschap

te vergroten. Omdat implementatie cruciaal is, geven we wel de hoofdlijn weer van onze veranderstrategie, waarbij we inzetten op de volgende drie onderdelen:

1. Sturing en organisatie

We gaan de verschillende rollen die betrokken zijn bij samenwerkingstrajecten in de organisatie (zoals wijkadviseur, projectleider, omgevingsmanager, communicatieadviseur) helder beschrijven. Daarbij onderzoeken we of het nodig en wenselijk is nieuwe rollen toe te voegen of bestaande rollen te combineren of uit te breiden.

Faciliteren en stimuleren is de basis om de beweging van Samen stad maken te maken. Aanvullend organiseren we, mede naar aanleiding van de Raadstoets bewoners en bestuur ook een controlerende rol in de organisatie.

We versterken de samenhang met andere gemeentelijke opgaven die gericht zijn op het 'hoe' (een andere manier van werken) en op 'contact met de stad'. Denk aan: Inclusie en diversiteit, Ongelijk investeren voor gelijke kansen, Buurt- en wijkgericht werken en Menselijke maat. Hiermee vergroten we de efficiëntie en effectiviteit van de bewegingen. Hiervoor kunnen we de Sociale Visie Utrecht 2040 benutten.

Samen stad maken en democratische vernieuwing is een structurele opgave voor de hele gemeente Utrecht die telkens bijgesteld moet worden op basis van de actuele maatschappelijke situatie. Dit vraagt dan ook structurele borging in de organisatie.

2. Systematisch leren en ontwikkelen

De basiscursus 'Samen stad maken, hoe doe je dat?' geeft handelingsperspectief om de uitgangspunten in het werk toe te passen. In lijn met onze gemeentebrede visie Samen Werkend Leren, zijn wij ervan overtuigd dat we het grootste leereffect kunnen bereiken door in het dagelijks werk met en van elkaar te leren. Ook daar zullen we leerinterventies voor inzetten.

De stad is continu in beweging, de gemeentelijke organisatie ook. Om de gemeentelijke organisatie te ondersteunen, creëren we een netwerk van ervaringsdeskundige collega's uit alle verschillende organisatie onderdelen en breiden we dit netwerk steeds verder uit, ook samen met Utrechters om buiten naar binnen te halen. Verder zetten we in op:

Een online (intern) loket dat het mogelijk maakt het ambtelijk vakmanschap te vergroten en om met elkaar en van elkaar te leren. Het gaat hierbij ook om het ontwikkelen van maatschappelijke sensitiviteit en streetwise worden (in samenhang met het programma Inclusie en Diversiteit). Het online loket geeft een overzicht van diensten in de vorm van trainingen, hulpmiddelen en de mogelijkheid om een aantal vaardigheden te ontwikkelen, zoals gespreksleiding. We willen het huidige trainingsaanbod vanuit verschillende programma's beter op elkaar afstemmen en waar mogelijk bundelen. Ook komen er producten beschikbaar zoals intervisie en casusbesprekingen, een toolkit met het kompas voor zeggenschap of praktische ondersteuning bij onderdelen van samenwerken, best practices en methodes voor evaluaties.

De ontwikkeling van diensten en producten, het delen van goede voorbeelden, verbinden van voorlopers aan elkaar en leren van de fouten die we maken. Daarvoor onderscheiden we drie niveaus van leren; individueel, in een project en systematisch leren als organisatie. Zo vraagt de nieuwe samenwerkingsvorm Peilen nog nadere uitwerking en tools. Het succes van deze vorm is afhankelijk van het stellen van de juiste vragen in de juiste vormen waarbij ook verschillende Utrechters met elkaar in gesprek kunnen gaan. Het succes van de vorm Overheidsparticipatie hangt af van de manier waarop wij Utrechters kunnen steunen en begeleiden om zelf eigenaarschap te nemen. Dit vraagt ontwikkeling, uitproberen, leren en doorontwikkeling.

Betere verankering in de organisatie. We kiezen ervoor om de leidende principes voor houding en gedrag onderdeel te maken van de HR sturing. Dit betekent dat het voor relevante functies aan de orde komt in FIT-gesprekken en onderdeel is van het aannamebeleid.

Het intensief begeleiden en volgen van drie ontwikkelingen: Openbare ruimte (gekoppeld aan programma Mobiliteit), Hervormingen sociaal domein en Overvecht Centrum.

Continue reflectie van buiten. Naast projectevaluaties (zie hoofdstuk monitoring), starten wij ook een reflectiegroep met betrokken Utrechters en experts die ons de spiegel voorhoudt in de ontwikkeling van de beweging. We stellen ons kwetsbaar op en leren samen met Utrechters wat er beter kan. De eerste bespreking met de reflectiegroep zal gaan over hoe wij de lijn van dit beleid levend krijgen in de stad (veranderstrategie).

3. Systemen, regels en afspraken

We verbeteren (samen met publieksdienstverlening) de digitale systemen voor relatiebeheer en het vastleggen en bruikbaar maken van inwonerssignalen die bijvoorbeeld onze collega's van Stadsbedrijven, Veiligheid, Wijken en Handhaving horen.

We kiezen voor een heldere online samenwerkingsstrategie en op basis daarvan verbeteren we het online platform DenkMee. We willen DenkMee niet alleen voor Peilen inzetten, maar ook voor andere vormen van samenwerking.

In samenwerking met andere programma's onderzoeken we of we bij subsidies en opdrachten het eigenaarschap van Utrechters kunnen vergroten door meer op resultaatverplichting afspraken te maken. Is er meer flexibiliteit in de begroting mogelijk? Op welke manier kunnen we invulling geven aan buurtbudgetten?

In samenwerking met andere programma's onderzoeken we welke regels de beweging van Samen stad maken in de weg zitten. Om de beweging te maken die we in dit beleid schetsen, vraagt dat meer oog voor de uitvoering en dat kan betekenen dat minder beleid en minder regels juist helpend kunnen zijn. In hoeverre geven bijvoorbeeld aanbestedingsregels voldoende ruimte aan bewonersorganisaties? Of passen de regels over vrijwilligersvergoedingen nog bij wat we vragen van Utrechters?

Op dit moment is er beperkte capaciteit binnen Samen stad maken. Deze acties kan het programmateam dus niet allemaal tegelijk oppakken. Wij geven prioriteit aan sturing en organisatie, aan systematisch leren en aan online samenwerking.

C Monitoren, sturen en verantwoorden

Voortgang en verantwoording

Elke 2 jaar vindt een evaluatie van de leidende principes en het kompas voor zeggenschap plaats, onder andere op basis van de voortgang. De eerste evaluatie willen wij begin 2026 afronden.

Als er aanleiding voor is, stellen we de principes en het kompas voor zeggenschap bij en leggen we het opnieuw ter besluitvorming voor aan de raad. Dit sluit aan bij het principe van continu leren en verbeteren. Waar relevant, worden ook concrete doorvertalingen van dit beleid ter besluitvorming voorgelegd aan de raad, zoals het Utrechts Planproces Gebiedsontwikkeling.

Voor de monitoring van de voortgang van de doelstellingen (beweging naar meer zeggenschap en betrouwbare samenwerkingspartner) onderscheiden we verschillende groepen: Utrechters algemeen, Utrechters die Samen stad maken en medewerkers van de gemeente Utrecht die Samen stad maken. Het accent van de monitoring ligt op subjectieve ervaringen en meningen van mensen en niet/minder op objectieve registratie van een aantal projecten en deelnemers. We maken zoveel mogelijk gebruik van de instrumenten en middelen die we al hebben, zoals het Bewonerspanel, de Inwonersenquête en het Medewerkersonderzoek. We vragen Utrechters die Samen stad maken structureel om hun mening met ervaringsonderzoek, bijvoorbeeld tijdens of na afloop van een project. In de monitoring brengen we de verschillende ervaringsonderzoeken samen en doen we verslag van gemiddelde scores. De precieze invulling van de monitoring om de doelstellingen te meten, wordt de komende periode verder uitgewerkt.

Ook rapporteert het college door aan te sluiten bij de structurele begrotingscyclus. Dit betekent dat we voortgang op hoofddoelen en -indicatoren en hoe we deze willen meten, opnemen in de jaarlijkse programmabegroting en -verantwoording. Het gaat om het programma Betrouwbare Overheid en bijhorende doelstelling Betrokken Utrechters: Utrechters zijn actief in de eigen omgeving en/of oefenen invloed uit op gemeentelijke plannen, beleid en uitvoering in hun buurt, wijk, en/of stad. De reeds bestaande indicatoren bij dit onderdeel worden vervangen door onderstaande nieuwe indicatoren. De formulering van de huidige doelstelling passen we aan zodat deze beter aansluit bij dit beleid.

Indicatoren

De meeste indicatoren die we gaan volgen, zijn nieuw en hebben dus geen resultaat uit het verleden. Deze nieuwe indicatoren zijn in onderstaande tabel aangegeven met een sterretje. Dit willen we starten in het najaar van 2024 als nulmeting.

Bij al beschikbare indicatoren, staat de score of percentage van de meest recente meting bij de indicator. We gaan ervan uit dat de ontwikkeling die we willen inzetten met Samen stad maken een lange adem vraagt, waarbij een grotere verandering pas zichtbaar zal zijn over een langere tijdsperiode. Omdat we daarnaast bij een aantal indicatoren de afgelopen jaren een dalende lijn zien, verwachten we over een periode van vier jaar een bescheiden vooruitgang.

Doelstelling	Effect-indicator	0-meting	Vervolg-meting 1	Vervolg-meting 2	Evaluatie
1. Utrechters hebben meer zeggenschap over beleid, plannen en uitvoering in hun stad.	Ervaringen zeggenschap	*	*	*	2026
1a. Utrechters hebben meer eigenaarschap.	% Utrechters dat betrokken is in de buurt door één of meerdere buurtactiviteiten. Bron: Inwonersenquête	54% (2023)	55% (2025)	57% (2027)	2026 Volgen via begroting
	Ervaringen eigenaarschap	*	*	*	2026
1b. Een bredere belangenafweging in besluitvorming van college en raad.	Ervaringen bredere belangenafweging	*	*	*	2026
2. De gemeente is een betrouwbare samenwerkingspartner voor Utrechters.					
Vertrouwen	% Utrechters dat vertrouwen heeft in de lokale overheid Bron: Inwonersenquête	53% (2023)	54% (2025)	56% (2027)	2026 Volgen via begroting
Vertrouwen	Ervaringen vertrouwen geven	*	*	*	2026
Duurzame relaties	Ervaringen duurzame relaties	*	*	*	2026
Duurzame relaties	Score sociale cohesie Bron: Inwonersenquête	5,9 (2023)	*[1] (2025)	* (2027)	2026
Open en eerlijk	% Utrechters dat vindt dat de gemeente eerlijk en open is in het contact met inwoners. Bron: Inwonersenquête	27% (2023)	28% (2025)	30% (2027)	2026 Volgen via begroting
Open en eerlijk	Ervaringen open en eerlijkheid gemeente	*	*	*	2026
Lef tonen	Ervaringen lef tonen & verantwoordelijkheid nemen	*	*	*	2026
Inclusie en diversiteit	Ervaringen inclusie en diversiteit (in afstemming met Inclusie)	*	*	*	2026
Leren en verbeteren	Ervaringen continue leren en verbeteren	*	*	*	2026

* nieuwe indicator, dus nog geen nulmeting en streefwaarden bekend.

1 Streefwaarden wordt ingevuld in samenhang met Inclusie en Diversiteit

Instrument	Effect-indicator voor monitor SSM	0-meting 2023	Een-meting 2025 (Inwonersenquête is streefwaarde)	Vervolg-meting 2027 (streefwaarde)
Tevredenheid Samen stad maken				
Bewonerspanel incl. straatinterviews	Rapportcijfer SSM - Bewoners	-	6,0	6,2
Ervaringsonderzoek	Rapportcijfer SSM - Betrokkenen	-	-	-
Doelstelling 1: Utrechters hebben meer zeggenschap over beleid, plannen en uitvoering in hun stad.				
Bewonerspanel inlc. straatinterviews	% respondenten dat invloed ervaart op ontwikkelingen in de stad, buurt of straat.	-	22%	24%
Ervaringsonderzoek	% deelnemers dat invloed ervaart op ontwikkelingen in de stad, buurt of straat.	-	-	-
Deskresearch	Aantal projecten dat gebruik heeft gemaakt van het Kompas van Zeggenschap	-	-	-
Doelstelling 1a: Utrechters hebben meer eigenaarschap				
Inwonersenquête	% Utrechters dat betrokken is in de buurt door één of meerdere buurtactiviteiten. (al bestaande indicator, ook te volgen via programmabegroting)	54%	55%	57%
Bewonerspanel incl. straatinterviews	% respondenten dat het gevoel heeft dat zij zelf verantwoordelijkheid kunnen nemen om taken of activiteiten van de gemeente op te pakken.	-	25%	27%

Ervaringsonderzoek	% deelnemers dat het gevoel heeft dat zij zelf verantwoordelijkheid kunnen nemen om taken of activiteiten van de gemeente op te pakken.	-	-	-
Doelstelling 1b: Een bredere belangenafweging in besluitvorming van college en raad				
Bewonerspanel incl. straatinterviews	% respondenten dat het gevoel heeft dat het college van b en w in hun besluiten zoveel mogelijk rekening houden met verschillende belangen.	-	35%	37%
Deskresearch	Aantal college- en raadsvoorstellen waar een samenwerkings-verslag is toegevoegd	-	-	-
Doelstelling 2: De gemeente is een betrouwbare samenwerkingspartner voor Utrechters				
Leidende principe 1: Vertrouwen				
Inwonersenquête	% Utrechters dat vertrouwen heeft in de lokale overheid (al bestaande indicator, ook te volgen via programmabegroting)	53%	54%	56%
Bewonerspanel incl. straatinterviews	% respondenten dat vindt dat de gemeente vertrouwen geeft aan Utrechters	-	28%	30%
Ervaringsonderzoek	% deelnemers dat vindt dat de gemeente vertrouwen geeft aan Utrechters	-	-	-
Leidende principe 2: Duurzame relaties				

Bewonerspanel incl. straatinterviews	% respondenten dat vindt dat de gemeente werkt aan goede relaties met Utrechters door zelf naar de Utrechters toe te gaan	-	27%	29%
Ervaringsonderzoek	% deelnemers dat vindt dat de gemeente werkt aan goede relaties met Utrechters door zelf naar de Utrechters toe te gaan	-	-	-
Leidende principe 3: Open en eerlijk				
Inwonersenquête	% Utrechters dat vindt dat de gemeente eerlijk en open is in het contact met inwoners. (al bestaande indicator, ook te volgen via programmabegroting)	27%	28%	30%
Bewonerspanel incl. straatinterviews	% respondenten dat vindt dat de gemeente open en eerlijk is	-	22%	24%
Ervaringsonderzoek	% deelnemers dat vindt dat de gemeente open en eerlijk is	-	-	-
Leidende principe 4: Lef tonen				
Bewonerspanel incl. straatinterviews	% respondenten dat vindt dat de gemeente durft los te laten, nieuwe dingen probeert, een grens trekt (toont lef)	-	36%	38%
Ervaringsonderzoek	% deelnemers dat vindt dat de gemeente durft los te laten, nieuwe dingen probeert, een grens trekt (toont lef)	-	-	-

Leidende principe 5: Inclusie en diversiteit				
Bewonerspanel incl. straatinterviews	% respondenten dat vindt dat de gemeente moeite doet om naar zoveel mogelijk verschillende Utrechters te luisteren	-	33%	35%
Ervaringsonderzoek	% deelnemers dat vindt dat de gemeente moeite doet om naar zoveel mogelijk verschillende Utrechters te luisteren	-	-	-
Leidende principe 6: Leren en verbeteren				
Bewonerspanel incl. straatinterviews	% respondenten dat vindt dat de gemeente steeds blijft leren zich probeert te verbeteren	-	32%	34%
Ervaringsonderzoek	% deelnemers dat vindt dat de gemeente steeds blijft leren zich probeert te verbeteren	-	-	-

Risico’s

We willen graag samen met Utrechters de stad maken. Maar lang niet alle Utrechters willen met ons meedenken en meedoen. Willen ze dat wel, dan betekent het niet dat iedereen het altijd met elkaar eens zal zijn. Waar mensen samenwerken, gaat het niet altijd zoals we verwacht hadden. Dat is niet erg, zolang we er met elkaar van leren, duidelijk zijn en we elkaar niet kwijtraken.

In deze paragraaf maken we de risico’s inzichtelijk en gaan we na hoe we er op een passende manier mee om kunnen gaan.

Overzicht belangrijkste risico’s

Risico-omschrijving	Toelichting	Maatregelen
Samen stad maken is van ons allemaal en dus van niemand.	Doordat er niemand echt verantwoordelijk is, is er geen sturing, monitoring en controle op het behalen van de doelstellingen.	Er blijft een team Samen stad maken actief. Er komt een duidelijke rol- en taakverdeling waarin we ook sturing, monitoring, controle en escalatie afspraken maken.
Cultuurverandering kost tijd.	We bereiken onze doelstellingen niet van de ene op de andere dag. Als er onvoldoende tijd wordt uitgetrokken (jaren), kan de conclusie zijn: het werkt niet, we stoppen ermee.	De organisatie brede implementatie en borging vragen om begeleiding van onze collega’s. Een gedragsverandering is nodig. Gedrag is het moeilijkst te veranderen, daar trekken we jaren voor uit. Stap voor stap, in het dagelijkse werk met elkaar aan de slag en van elkaar leren.
In tijden van bezuiniging bestaat de kans dat er onvoldoende financiële middelen zijn om goed samen te werken met Utrechters.	Samenwerken met Utrechters kost tijd en geld. Als die middelen er niet zien, kunnen we onvoldoende ervaringskennis verbinden aan de vakkennis om plannen en uitvoering aan te laten sluiten bij het vraagstuk en de mensen voor wie we het doen.	We zetten minder in op Burgerparticipatie. We maken veel meer gebruik van de data die er al is (input bewonerspanel, signalen KCC). Wat we al weten, hoeven we niet meer te vragen. Door in te zetten op leren en ontwikkelen van ambtenaren verbeteren de planprocessen en dat leidt tot minder externe inhuur en minder reparatiekosten. Eigenaarschap van Utrechters biedt kansen in tijden van bezuinigingen.
Het kompas voor zeggenschap is niet makkelijk in gebruik en vraagt ervaring en begeleiding.	Uit de eerste toetsen blijkt dat deze versie van het kompas niet makkelijk hanteerbaar is voor mensen die er nog niet veel mee gewerkt hebben. Het roept vragen op en verschillende mensen komen mogelijk tot verschillende samenwerkingsvormen	We starten met het gebruik van het kompas, om het op basis van praktijkervaringen aan te kunnen scherpen. Daarbij communiceren we duidelijk dat het kompas nog niet waterdicht is en presenteren we het als een 1.0 versie die we graag met Utrechters en ambtenaren doorontwikkelen. We geven daarbij aan dat het gebruik begeleiding vraagt van mensen die er ervaring mee hebben.
Utrechters kunnen het oneens zijn dat mede-Utrechters veel zeggenschap krijgen en hebben liever dat de overheid bepaalt.	Utrechters die zeggenschap hebben gekregen hebben geen legitimiteit/draagvlak van andere Utrechters.	Bij Overheidsparticipatie vragen we ook altijd aan Utrechters om zich in te leven in belangen van andere Utrechters. De gemeente houdt een controlerende en steunende rol op representativiteit.

Financiën

De uitvoering van deze beleidsnota is een verantwoordelijkheid van de gehele gemeentelijke organisatie, waarbij Samen stad maken verankerd wordt in alle gemeentelijke opgaven. De financiering hiervan valt daarmee ook onder de betreffende beleidsterreinen en wordt gedekt vanuit de bijbehorende programmabegrotingen.

De beweging die geschetst is bij onderdeel B wordt in eerste instantie binnen de totale gemeentelijke begroting budgetneutraal uitgevoerd: door minder vaak te kiezen voor de samenwerkingsvorm Burgerparticipatie en in plaats daarvan vaker voor de samenwerkingsvorm Peilen, ontstaat ruimte om extra te investeren in Overheids-participatie en Samen aan zet.

Daarnaast zijn vanuit het coalitieakkoord 2022-2026 aanvullende middelen beschikbaar gesteld voor samen stad maken, waardoor het totale budget van het programma Samen stad maken ongeveer 0,5 miljoen per jaar bedraagt. Deze middelen worden ingezet om het beleid gemeentebreed te implementeren (oa door middel van ontwikkeling van expertise), daarvoor de benodigde (online) tools en instrumenten te ontwikkelen, het beleid te monitoren en een controlerende rol te vervullen. Ook de ondersteuning van de wijkplatforms wordt uit dit budget betaald.

In onderstaande tabel hebben wij inzichtelijk gemaakt welke middelen extra ter beschikking zijn gesteld vanuit het coalitieakkoord en wat daarmee het totale budget is.

	2024	2025	2026	2027
Samen Stad maken (structureel)	339.060	339.060	339.060	339.060
Samen stad maken programmamanagement (incidenteel vanuit coalitie-akkoord 2022-2026)	90.000	90.000	90.000	0
Online participatie – Denk Mee (structureel vanuit coalitie-akkoord 2022-2026)	70.000	70.000	70.000	70.000
Totaal Samen stad maken (structureel budget)	**499.060***	**499.060***	**499.060***	**409.060***

*Disclaimer: Vanwege de huidige financiële situatie van de gemeente zullen in de gemeentelijke meerjarenbegroting keuzes moeten worden gemaakt die mogelijk ook van invloed zullen zijn op de activiteiten en financiën op onze inzet voor het programma Samen Stad maken. In bovenstaande toelichting is nog geen rekening gehouden met eventuele bezuinigingen of het temporiseren of stopzetten van bepaalde activiteiten.

Besparing op lange termijn

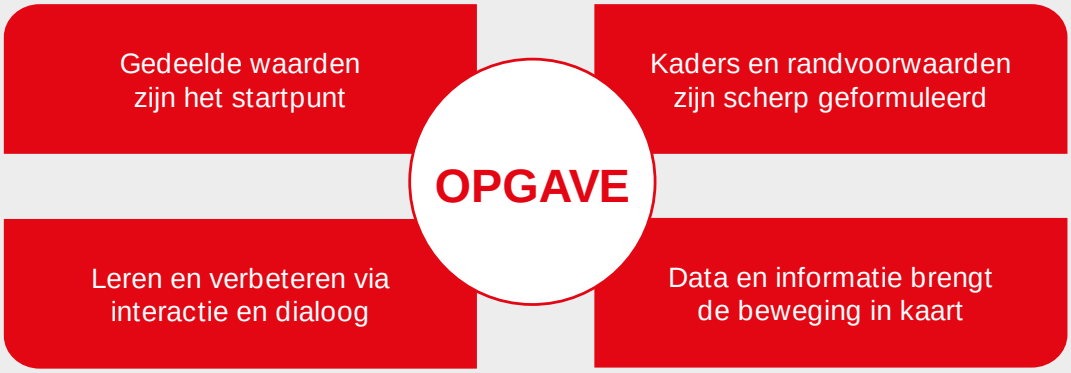
De lijn die we voorstellen in dit beleid kan op termijn ook een besparing opleveren. Deze mogelijke besparing is bijvangst. Het doel van het beleid is niet om te besparen, maar om samenwerkingsvormen te kiezen die passen bij de situatie en die zeggenschap van Utrechters vergroten.

We zien verschillende mogelijkheden waarop dit beleid tot besparing kan leiden. Ten eerste is dit beleid gericht op continu leren en ontwikkelen van ambtenaren. Samenwerking met Utrechters zien wij als een reguliere taak van de gemeente. Als wij daar zelf in leren, hoeven we minder extern in te huren en leidt dit ook tot betere planprocessen en minder reparatiekosten.

De twee geschetste bewegingen van het kompas kunnen ook op termijn een besparing opleveren. Het begeleiden van Utrechters naar meer zeggenschap en eigenaarschap (Overheidsparticipatie en Samen aan zet) vraagt van ons aanvankelijk een grotere inspanning. Deze begeleiding kost namelijk tijd en geld. Deze begeleiding wordt betaald uit beschikbare budgetten van het betreffende onderwerp en uit beschikbare middelen van het programma samen stad maken. Die inspanning is erop gericht om op de langere termijn onze rol steeds kleiner te maken en daarmee te besparen.

Als we inwonerssignalen veel beter vastleggen, bruikbaar maken en werken aan duurzame relaties (met bijvoorbeeld sleutelpersonen en wijkplatforms), is de vorm Peilen ook steeds beter en eenvoudiger uit te voeren. Ook dat zou op termijn een besparing kunnen opleveren.

Utrechts Sturingsmodel (voor complexe opgaven)

Opgave

Meer betekenisvolle verbinding tussen gemeente en Utrechters en Utrechters onderling.
Extra investeren in het ongehoorde geluid voor meer inclusie en diversiteit.
Meer duidelijkheid over zeggenschap, minder valse verwachtingen.
Meer eigenaarschap van Utrechters.
Minder klassieke Burgerparticipatie.
Meer andere vormen van invloed en andere samenwerking.

Gedeelde waarden zijn het startpunt

We zijn **open en eerlijk**.
We geven **vertrouwen** aan Utrechters.
We tonen **lef**.
We zorgen proactief voor **inclusie en diversiteit**.
We werken proactief aan **duurzame relaties** met Utrechters.
We leren en verbeteren continu.

Kaders en randvoorwaarden zijn scherp geformuleerd

Kompas en leidende principes zijn leidend, toepassing is niet vrijblijvend.
Elk organisatieonderdeel is zelf verantwoordelijk voor de uitvoering; Principes houding en gedrag zijn onderdeel van HR sturing: FIT-gesprekken, werving en selectie, etc

Data en informatie brengt de beweging in kaart

Zie ‘voortgang en verantwoording’ en ‘indicatoren’

Leren en verbeteren via interactie en dialoog

We starten op programmaniveau een reflectiegroep met betrokken Utrechters en experts.
We vragen op projectniveau feedback van betrokken Utrechters.
We stellen het kompas en de leidende principes bij op basis van ervaringen.

D Bijlage

Afspraken wijkplatforms

De wijkplatforms hebben, zoals beschreven in de beleidsnota Samen stad maken 2024-2028, een duurzame relatie met de gemeente. Zowel de gemeente als de wijkplatforms zetten zich in om de relatie te onderhouden. De gemeente ondersteunt met middelen en is op onderwerpen actief betrokken. De eerste contactpersoon is het wijkbureau, inhoudelijke collega's haken aan bij de verschillende onderwerpen als dat wenselijk is. De platforms bepalen zelf hun eigen vorm en met welke onderwerpen ze zich bezighouden.

Het is mogelijk dat er verschillende wijkplatforms zijn in één wijk, zij gaan namelijk zelf over het gebied waarvoor ze zich willen inzetten. Dit is niet aan vooraf vastgestelde grenzen verbonden. Wanneer er meerdere wijkplatforms zijn in eenzelfde gebied, waarbij de gebieden elkaar overlappen, organiseert de gemeente waar nodig een gesprek tussen de organisaties. Daarin proberen we afspraken te maken over wie welke rol pakt, zodat er geen dubbel werk hoeft te worden gedaan en ieder zich kan inzetten vanuit zijn eigen kracht. Die gesprekken kunnen ook plaatsvinden tussen wijkplatforms en andere bewonersinitiatieven, zoals wijkinformatiepunten of wijkcoöperaties.

Wijkplatforms hebben ook een adviserende rol, zoals beschreven in motie 369: Adviesrecht voor de wijkplatforms. Om goed te kunnen functioneren en adviseren, moet je goed geïnformeerd zijn. De gemeente heeft de verantwoordelijkheid om de wijkplatforms te informeren over belangrijke onderwerpen in de wijk wanneer een wijkplatform daarom verzoekt. Dit kun je zien als een recht op informatie. Een advies-recht moet niet worden opgevat als een adviesplicht. De gemeente kan de wijkplatforms vragen om mee te denken, hun netwerk aan te wenden of samen op te trekken, maar een wijkplatform beslist zelf of zij hierop ingaat. In wijkplatforms zitten namelijk actieve Utrechters die hun inzet vanuit vrijwilligheid doen, de gemeente moet hen niet overvragen. Adviezen van Utrechters nemen we altijd serieus, daar hoort een inhoudelijke reactie vanuit de gemeente bij.

Daarnaast kunnen de wijkplatforms ook een rol pakken in het beheren van een buurt- of wijkbudget, organiseren van een bewoners-top of opstellen van een wijkvisie. Deze vorm van eigenaarschap en zeggenschap (over financiële middelen) juichen we toe. We verkennen de mogelijkheden met de platforms die hier interesse in hebben, zodat we op maat afspraken kunnen maken binnen de mogelijkheden die de gemeentebegroting hiervoor biedt.

De wijkplatforms zetten zich in om zo inclusief mogelijk te zijn en een inclusief geluid te laten horen (motie 371). Dat zit in de functie van een platform en is een inspanningsverplichting voor de wijkplatforms. De gemeente en sociale partners kunnen hierbij helpen. Volledige representativiteit is niet iets wat je van een bewonersgroep kunt verwachten. De gemeente houdt altijd zelf de verantwoordelijkheid om een zo breed mogelijk geluid op te halen en verwacht niet dat het wijkplatform het contact is namens de wijk of buurt. Andersom heeft het wijkplatform ook meerdere contacten met de gemeente. De diversiteit aan relaties werken versterkend. Bij een advies maakt het wijkplatform op een zelf gekozen manier

inzichtelijk wie betrokken is bij het opstellen van het advies en hoe breed dit advies wordt gedragen. Een breed gedragen advies weegt anders dan een advies wat minder breed gedragen is. Daarnaast maken het wijkplatform en gemeente vooraf afspraken met elkaar over het vervolg: wat gebeurt er met een advies?

Alle bewonersgroepen kunnen voor (financiële) ondersteuning een aanvraag doen bij het Initiatievenfonds. Om de belangrijke rol van de wijkplatforms te faciliteren reserveren we daarnaast extra budget voor ondersteuning van de wijkplatforms. Zij kunnen aanspraak maken op een ondersteuningsbudget van €5.300,- voor algemene onkosten. Op dit moment is het ondersteuningsbudgetvolume van totaal € 53.000,- nog toereikend. Mochten er in verschillende wijken meerdere aanvragen komen, dan is herziening van dit budget nodig. Daarnaast is ook differentiatie in het ondersteuningsbudget mogelijk wanneer blijkt dat een wijkplatform meer of minder nodig heeft om goed te functioneren. Om aanspraak te maken op dit budget stellen we enkele voorwaarden:

1. De kerngroep van betrokken wijkbewoners bestaat uit minimaal drie personen
2. Het wijkplatform organiseert per jaar minimaal twee momenten om breed met de wijk in gesprek te gaan. Dit is vormvrij.
3. Het wijkplatform spreekt niet namens de gehele wijk, maar deelt wat er leeft en speelt
4. Activiteiten van het wijkplatforms zijn zo open en inclusief mogelijk.
5. Het wijkplatform zet zich in voor een zo inclusief mogelijk geluid vanuit de wijk, wanneer zij gebruik maken van hun adviesrecht
6. Het wijkplatform doet een verzoek voor het ondersteuningsbudget met een globale beschrijving van de verwachte kosten, een korte beschrijving van hoe zij bovenstaande voorwaarden gaan realiseren en verstrekt achteraf een verantwoording van de kosten.

Als er meer ondersteuning nodig is, bijvoorbeeld administratieve hulp of extra financiering voor een onderzoek in de wijk, kan een aanvraag gedaan worden bij het Initiatievenfonds. Daar vindt een beoordeling plaats op basis van die subsidieregels. Toekenning vindt plaats als aanvulling op het ondersteuningsbudget. Daarnaast kan het wijkbureau, als vaste sparringpartner van het wijkplatform, ruimtes ter beschikking stellen en is het een verbindende schakel naar de rest van de gemeente. Dit betekent dat de gemeente een wijkplatformfunctie in elke wijk of buurt stimuleert. Daarnaast organiseert de gemeente een kennis en leernetwerk voor alle wijkplatforms, zowel fysiek als online. De wijkplatforms kunnen ook met elkaar in contact worden gebracht om van elkaar te leren. Door zowel financiële ondersteuning als een bijdrage in natura te geven, krijgen de wijkplatforms de ruimte om hun rol te pakken.

Gemeente Utrecht
Samen Stad Maken

samenstadmaken@utrecht.nl

4 april 2024

Utrecht.nl

Burgemeester en wethouders
Postadres Postbus 16200, 3500 CE Utrecht
Telefoon 14 030
www.utrecht.nl

Gemeente Utrecht

Aan de gemeenteraad

Behandeld door	Veerle Oude Alink	**Datum**	19 maart 2025
E-mail	Veerle.oudealink1@utrecht.nl	**Kenmerk**	30179711
Type brief	Voortgangsbrief	**Onderwerp**	Voortgang Samen Stad Maken
Bijlage(n)	2. (1 onderaan toegevoegd)	**Beleidsveld**	Samen Stad Maken

Geachte leden van de raad,

In deze brief vindt u informatie over de eerste ervaringen en de monitoring van het nieuwe beleid van Samen stad maken, *Geen Utrecht zonder U!* We informeren u ook over het onderzoek naar de financiering van buurtbudgetten, de toezegging over het onderzoeken van de mogelijkheid over ‘de natuur als rechtspersoon‘, een update van de wijkplatforms, de huidige organisatie van Samen stad maken en over de bezuiniging op Samen stad maken.

Dit sluit aan bij de toezeggingen die gedaan zijn tijdens de commissiebehandeling Veiligheid, Bestuur en Financiën (VBF) van de beleidsnota Samen stad maken, *geen Utrecht zonder U!* op 30 mei 2024 en de toezegging tijdens de commissiebehandeling over het uitvoeringsprogramma buurt- en wijkgericht werken op 9 januari 2025.

Tegelijkertijd ontvangt u een voorstel voor nieuwe, kwantitatieve, indicatoren, conform M240/2024 ‘Samen de stad scherper maken’.

Eerste ervaringen met het nieuwe beleid van Samen stad maken
Onze eerste ervaringen met het nieuwe beleid zijn positief; we merken in gesprekken met ambtenaren en Utrechters dat zowel de leidende principes voor houding en gedrag en het kompas voor zeggenschap een handvat biedt om met elkaar tot een goede aanpak te komen voor de samenwerking met Utrechters. Ook de manier waarop het beleid tot stand is gekomen (op basis van veel gesprekken met veel verschillende Utrechters en ambtenaren) heeft sterk bijgedragen om er nu voortvarend mee aan de slag te kunnen gaan.

Het nieuwe beleid wordt ook concreet toegepast in veel projecten. Daarbij denken wij bijvoorbeeld aan; uitvoeringsprogramma samenwerking met jeugd, samenwerking in het wervengebied, speelplek Begijnekade, toekomst Paardenveld parkeergarage, Niels Bohrweg, Park Leeuwensteijn, leerlingenvervoer, locatie voor grootschalige evenementen, sloop en nieuwbouw van de jongerenhuiskamer aan de Gambiadreef. Er wordt op dit moment aan samenwerkingsplannen met

behulp van het kompas gewerkt voor onder andere P+R Overvecht, Wind op Lage Weide, Axion, Gezondheidscentrum De Meern.

We merken ook dat het toepassen van het kompas voor zeggenschap begeleiding nodig heeft. Daarvoor hebben we een team van ambtenaren getraind die die begeleiding kunnen bieden en de vragen uit het kompas waar nodig nader kunnen toelichten.

Sinds de vaststelling van het nieuwe beleid op 27 juni 2024 is al een aantal eerste concrete vervolgstappen gezet zoals aangekondigd in hoofdstuk 3 ‘Implementatie en continue doorontwikkeling’. Dit overzicht vindt u in de bijlage.

Monitoring Samen stad maken
In de beleidsnota Samen stad maken hebben we aangegeven dat we elke twee jaar de leidende principes en het kompas voor zeggenschap willen evalueren en de raad een monitor aanbieden waarin de doelstellingen worden gemeten. Het voorstel voor deze monitor ligt nu voor; bij vaststelling door uw raad vormt dit de basis waarop de monitor wordt gemaakt en begin 2026 wordt aangeboden.

De effectindicatoren in het voorstel zijn uitgesplitst naar diverse methoden: Inwonersenquête, vragenlijst bij het Bewonerspanel (incl. straatinterviews), ervaringsonderzoek en deskresearch. Elke methode lichten we onderstaand kort toe:

- Enkele indicatoren zijn afgeleid van vragen uit de Inwonersenquête
- Er is een eerste vragenlijst voorgelegd aan het Bewonerspanel. Met dezelfde vragenlijst zijn ook straatgesprekken gevoerd om ook het ongehoorde geluid op te halen. De resultaten van deze eerste peiling zijn hier te lezen.
- Het doel van het ervaringsonderzoek is om allereerst tot een geschikte onderzoeksmethode te komen om ervaringen met Samen stad maken bij Utrechters die deelnemen aan samenwerkingstrajecten op te halen. Hierbij denken wij aan een vragenlijst en nemen we de vragenlijst aan het Bewonerspanel als uitgangspunt. Deze vragenlijst willen we finetunen om tot een gestandaardiseerde vragenlijst te komen om ervaringen met Samen stad maken bij deelnemers op te halen, bijvoorbeeld tijdens of na afloop van een samenwerkingstraject. Vervolgens zal deze gestandaardiseerde vragenlijst breed gebruikt worden om de monitor aan te vullen.
- Deskresearch beperken wij tot het bijhouden hoeveel projecten gebruik maken van het Kompas van Zeggenschap en het aantal college- en raadsvoorstellen waar een samenwerkingsverslag is toegevoegd.

Naast de meting op de doelstellingen voegen we een voortgangsbrief toe. Hierin zullen we volgende onderdelen opnemen:

- Een terugkoppeling van het medewerkersonderzoek, onder andere op het punt in hoeverre collega's al buiten het Stadskantoor werken (amendement 61: Ruimtelijke ontwikkeling doe je in de wijk en op het punt of medewerkers bekend zijn met de leidende principes en het kompas van zeggenschap en dit ook gebruiken.
- Duiding en interpretatie van de data uit de monitor onder andere met input van de reflectiegroep Samen stad maken en aan de hand van landelijke trends.
- Voortgang op digitale samenwerking, wijkplatforms en samenwerking met jongeren.

- Ervaringen met het maken van samenwerkingsplannen, inclusieve stakeholderanalyses (n.a.v. A24 Amendement A219 “Begin zo vroeg mogelijk met participatie”) en samenwerkingsverslagen voor een brede belangenafweging door college en raad.
- Voortgang rondom het Bewonersbod, onder andere de af- en toewijzingen en de acties rondom de bekendheid van het instrument (n.a.v. M50 Een sterk bewonersbod ontstaat niet vanzelf)

Verkenning volgend burgerberaad
In de commissie VBF van 15 juni 2023 heeft de wethouder toegezegd dat ‘de raad bij het tweede burgerberaad in positie wordt gebracht om een keuze te maken uit meerdere uitgewerkte onderwerpen en dat die selectie van onderwerpen wordt voorbereid door middel van participatie met inwoners van de stad.’

In de raadsbrief Evaluatie burgerberaad jaarwisseling van oktober 2024 bent u geïnformeerd over de verkenning voor een volgend burgerberaad. Hierin benoemden we de verkenning naar geschikte onderwerpen en financiële haalbaarheid hiervan. In Q1 zouden we terugkomen bij de raad wat betreft deze verkenning.

We zijn nog steeds erg enthousiast over het burgerberaad als instrument en willen hier graag een vervolg aan geven in Utrecht door een tweede burgerberaad te organiseren. Vanwege de wens van de raad om een lijstje van meerdere uitgewerkte onderwerpen te ontvangen, is er nog verkend of er een ruimtelijk onderwerp mogelijk was als derde optie (naast ‘duurzame consumptie’ en ‘zorgen voor elkaar’). Deze verkenning binnen Ruimte loopt nog. De straatgesprekken over kansrijke onderwerpen zijn daarom nog niet gevoerd.

Ondertussen is ook de financiële haalbaarheid onderzocht. Op dit moment is het budget van de onderwerpen ‘duurzame consumptie’ en ‘zorgen voor elkaar’ niet toereikend genoeg om nu te kunnen starten met een burgerberaad. Ook niet via planontwikkelingsbudget of externe financiering.

Wij koersen op de start van een volgend burgerberaad na maart 2026. Dit heeft te maken met het ontbreken van financiering, maar ook met de timing rondom de gemeenteraadsverkiezingen. Op het moment dat een raad in 2025 besluit om een burgerberaad te starten over een bepaald onderwerp en dus ‘politiek-bestuurlijk mandaat afgeeft’, dan is het aan een volgende gemeenteraad (na de verkiezingen van 2026) om de adviezen al dan niet over te nemen. Het is een afbreukrisico dat deze ‘nieuwe’ raad de adviezen niet overneemt, omdat zij niet zelf het onderwerp hebben gekozen en niet zelf hun mandaat hebben gegeven.

Daarom onderzoeken we de start van een volgend burgerberaad in 2026. Hierin nemen we ‘duurzame consumptie’ en ‘zorgen voor elkaar’ nogmaals op als kansrijke onderwerpen naast een onderwerp in het ruimtelijk domein en onderzoeken we hoe we een burgerberaad financieel mogelijk maken.

Natuur als rechtspersoon
We hebben u in de commissievergadering VBF van 30 mei en raadsvergadering van 27 juni 2024 toegezegd te zullen onderzoeken wat het concept van rechtspersoonlijkheid voor de natuur inhoudt en daarvoor contact te zoeken met o.a. de gemeente Eijsden-Margraten.
Het toekennen van rechten aan de natuur is een discussie die momenteel op veel plekken wordt gevoerd. Er is een aantal voorbeelden waar de natuur de status van rechtspersoon heeft gekregen,

zoals Mar Menor in Spanje en de Whanganui rivier in Nieuw Zeeland. Daar komt een voogd op voor hun rechten. In Nederland zijn hiervan nog geen voorbeelden, maar zien we wel verschillende initiatieven om rechten te geven aan de natuur, zoals bijvoorbeeld voor de Maas, de Noordzee en de Waddenzee. In november 2021 stuurden we u een raadsbrief over het initiatief om natuurgebied Amelisweerd rechtspersoonlijkheid te geven. In die raadsbrief schrijven we dat we in de bestaande situatie voldoende mogelijkheden zien om de natuur te beschermen. Zo zijn we constant in dialoog met belangengroepen en brengen we de verschillende geluiden en belangen in kaart. Dat is ook in lijn met de nota Samen stad maken, waarin we aangeven te kiezen voor een brede belangenafweging. In de beleidsnota hebben we groepen benoemd waar we extra moeite voor doen om de ongehoorde stem te betrekken. Daarbij is ook de stem van natuur en klimaat opgenomen.

Het toekennen van rechten aan de natuur is gezien de bestaande wet- en regelgeving en de verschillende bevoegdheden van de gemeenten, provincies en het rijk juridisch ingewikkeld. Het vraagt om aanpassing in de landelijke wetgeving. Een aantal gemeenten in Nederland gaan de mogelijkheden hiervoor onderzoeken. Zo hebben de gemeenten Groningen en Eijsden-Margraten hier ambtelijke capaciteit en middelen vrijgemaakt om dit te onderzoeken. Zij komen in de loop van 2025 met resultaten hiervan. In Amsterdam wordt onderzoek gedaan naar een zoöp, een organisatiemodel waarbij de belangen van niet-menselijk leven worden vertegenwoordigd. Wij hebben zelf niet de mensen en middelen om te starten met een onderzoek en wachten daarom de uitkomsten van bovenstaande onderzoeken af.

Verkenning financiering buurtbudgetten
Buurtbudgetten zijn één van de middelen die Utrechters hebben om meer eigenaarschap en zeggenschap te nemen over hun buurt. Utrechters beheren zelf een budget en bepalen samen met de buurt waar het aan uitgegeven wordt. Dit is mogelijk via het Initiatievenfonds tot een bedrag van €35.000,-. In buurten met een buurtagenda kan dit worden aangevuld met middelen uit de buurtagenda. We zien dit als een waardevolle mogelijkheid die we graag willen behouden. Op verzoek van de raad hebben we de afgelopen periode onderzocht of buurtbudgetten ook uit andere middelen dan het Initiatievenfonds of de buurtagenda gefinancierd kunnen worden en of buurtbudgetten verder gestimuleerd kunnen worden.
We zien in de praktijk dat er weinig gebruik wordt gemaakt van buurtbudgetten. Daarnaast zijn eerdere pilots niet onverdeeld positief en vereisten ze veel ambtelijke inzet. Eind 2025 hebben we een vragenlijst uitgezet op Denk Mee (zie bijlage). Daaruit blijkt dat een meerderheid van de Utrechters die de vragenlijst hebben ingevuld buurtbudgetten een goed idee vindt (72,9%), maar wel tot een bedrag onder de €35.000,- (87,1%). Ook zien we dat weinig respondenten zélf een buurtbudget willen beheren (10,6%) en zijn er veel zorgen over de besteding van de middelen wanneer de gemeente dit te veel uit handen heeft. De behoefte naar buurtbudgetten is ook uitgevraagd bij de wijkplatforms, waar op één wijkplatform na, is aangegeven dat er geen behoefte aan is maar er wel zorgen over zijn.

Dit zou betekenen dat er op verschillende plekken in de begroting financiële ruimte vrijgemaakt moet worden, wat uiteindelijk niet wordt besteed als er geen buurtbudget rond dat thema of die buurt wordt aangevraagd. Dat past niet bij de manier waarop wij realistisch willen begroten. Bovendien zijn verschillende budgetten op verschillende plekken in de begroting minder overzichtelijk dan een budget op één plek, waar domein overstijgende initiatieven uit kunnen worden gefinancierd.
Het vormgeven van een nieuwe financieringsmogelijkheid uit de bestaande begroting zal ook ambtelijke inzet vragen. Met de bestaande capaciteit van Samen stad maken moeten we prioriteren. Gezien vooral de geringe behoefte in de stad, en ook de grote bezuinigingsopgave waar we op dit

moment voor staan en de reeds bestaande mogelijkheid van buurtbudgetten gaan we hier de komende jaren niet mee aan de slag.

Het Initiatievenfonds is voor Utrechters een laagdrempelige, snelle en toegankelijke manier en biedt de huidige kaders voldoende ruimte voor de behoefte uit de stad. Een voorbeeld daarvan is het al langer lopende Buurtfonds Rivierenwijk. Daarnaast zijn er ook andere mogelijkheden voor Utrechters om meer zeggenschap en eigenaarschap te nemen, zoals een bewonersbod of door nieuwe manieren van gelijkwaardige samenwerking tussen de gemeente en Utrechters. Zoals aangegeven in de Voorjaarsnota 2024 onderzoeken we op dit moment ook of het overlaten van werkzaamheden aan inwoners en ondernemers kan leiden tot meer verantwoordelijkheid over hun eigen leven en omgeving en een bezuiniging. Daar komen we op terug in de Voorjaarsnota 2025. We kiezen ervoor de bestaande mogelijkheid voor buurtbudgetten via het Initiatievenfonds te handhaven, waar nodig aangevuld met middelen uit de buurtagenda. Ook verspreiden we een handreiking om Utrechters te inspireren hiermee aan de slag te gaan.

Update wijkplatforms
In de beleidsnota beschrijven we de waardevolle rol die wijkplatforms in onze stad vervullen. Als gemeente hebben we een duurzame relatie met de Utrechters in het wijkplatform, ze spelen een belangrijke verbindende rol in de wijk en geven gevraagd en ongevraagd advies. In september 2024 stuurden we u de raadsbrief Update Wijkplatforms met daarin een uitgebreide update. In de bijlage Stand van zaken Wijkplatforms staat een overzicht per wijk. De beleidsontwikkeling van de wijkplatforms is onderdeel van Samen stad maken, daarom informeren wij u hierover in de raadsbrieven over de voortgang van Samen stad maken.

De wijkplatforms zijn voortdurend in ontwikkeling. Zo heeft na het versturen van de laatste raadsbrief Wijkcoöperatie Griftstroom aangegeven de rol van wijkplatform in Noordoost op zich te willen nemen. Zij nemen die rol over van het Wijkplatform Noordoost dat eind 2024 formeel is opgeheven. In Vleuten- de Meern zijn twee goed bezochte sessies georganiseerd waarin we met bewoners de behoefte en mogelijke rol van een wijkplatform in de wijk verkenden. Tijdens de laatste bijeenkomst heeft vrijwilligersorganisatie ‘Buren voor Buren’ (voorheen WIL in je buurt) aangegeven dat zij kansen ziet om hun dienstverlening uit te breiden naar een wijkplatform(functie). Dit idee werken ze de komende tijd verder uit met een groep enthousiaste wijkbewoners. Daarnaast zijn er twee stedelijke sessies georganiseerd van het Kennis- en leernetwerk waarbij er ook met elkaar is gedineerd. Tijdens de bijeenkomst in oktober op het Stadskantoor is onder andere een gesprek gevoerd over buurtbudgetten en de lessen uit het burgerberaad. Op de bijeenkomst in februari op Wijkbureau West zijn uitgebreid ervaringen van de wijkplatforms gedeeld van het afgelopen jaar, is samenwerking tussen de wijkplatforms op een inhoudelijk onderwerp verkend en is een initiatiefnemer aangesloten die in verschillende wijken in gesprek gaat met bewoners.

Huidige organisatie Samen stad maken
Zoals ook in de beleidsnota is aangegeven zien wij Samen stad maken en democratische vernieuwing als een structurele opgave voor de hele gemeente Utrecht. Dit vraagt dan ook structurele borging in de organisatie.

De afgelopen maanden zijn flinke stappen gezet in de organisatie van Samen stad maken. Er is een kernteam gevormd dat verantwoordelijk is voor de ontwikkeling, monitoring en bijstelling van het beleid, een leer- en ontwikkelaanbod, communicatie en bestuurlijke besluitvorming. Dit kernteam

bestaat inclusief de programmadirecteur Samen stad maken uit ongeveer 5,5 fte en wordt betaald vanuit het programma Betrouwbare overheid (doelstelling 'Betrokken Utrechters').

Daarnaast is er een programmateam actief met daarin per (betrokken) organisatieonderdeel een linking pin die verantwoordelijk is voor de implementatie van het beleid in het eigen organisatieonderdeel en om aan te geven wat er nodig is om de gewenste beweging te maken. De organisatieonderdelen Ruimte, Vastgoedorganisatie Utrecht, Marketing & Communicatie, Wijken, Bouwen aan sociaal, Openbare Orde en Veiligheid, Vergunningen, Toezicht en Handhaving en Volksgezondheid zijn op dit moment vertegenwoordigd in het programmateam. De inzet per linking pin is gemiddeld een dag in de week voor Samen stad maken en dat maakt het totaal op ongeveer 2 fte. De inzet van deze linking pins wordt betaald uit de desbetreffende begrotingsonderdelen van deze organisatieonderdelen.

Tot slot zijn wij gestart met de opzet van een pool voor Samen stad makers. De mensen uit deze pool kunnen uit afdelingen verspreid over de hele organisatie komen. Zij worden ingezet bij projecten en passen hier het beleid van Samen stad maken in de praktijk toe. Dat kan gaan om het geven van advies, maar ook om de uitvoering zoals gespreksleiding, helpen bij straatinterviews, etc. Naast inzet van de pool passen ook de omgevingsmanagers het beleid van Samen stad maken toe in hun werk. De inzet van de medewerkers uit deze pool wordt betaald uit de desbetreffende projecten. De afgelopen jaren is relatief veel extern ingehuurd voor samenwerking met de stad (participatie). Met het instellen van deze pool investeren wij nadrukkelijk in het versterken van het eigen ambtelijk vakmanschap op Samen stad maken en wordt regulier en structureel werk uitgevoerd door eigen medewerkers. Daardoor kunnen wij externe inhuur terugdringen.

Bezuiniging op Samen stad maken
Tijdens de commissievergadering over het beleid van Samen stad maken is toegezegd om de effecten van de voorgestelde bezuinigingen van €149.000 inzichtelijk te maken en hoe dit tot mogelijke bijstellingen zou kunnen leiden in het beleid door de raad. Na de commissievergadering is de motie 360 Ontzie Plan Einstein en Samen stad maken zoveel mogelijk aangenomen. Deze motie roept om de bezuiniging grotendeels (€100.000) terug te draaien en hiervoor dekking te zoeken binnen het programma Aantrekkelijke groene leefomgeving & Erfgoed. Deze motie heeft een doorwerking vanaf 2026 en zal daarom nader uitgewerkt en betrokken worden bij de integrale afweging van de Voorjaarsnota 2025. Wij kunnen u daarom pas na de Voorjaarsnota 2025 informeren over de effecten van de bezuinigingen.

Hoogachtend,
Burgemeester en wethouders van Utrecht,

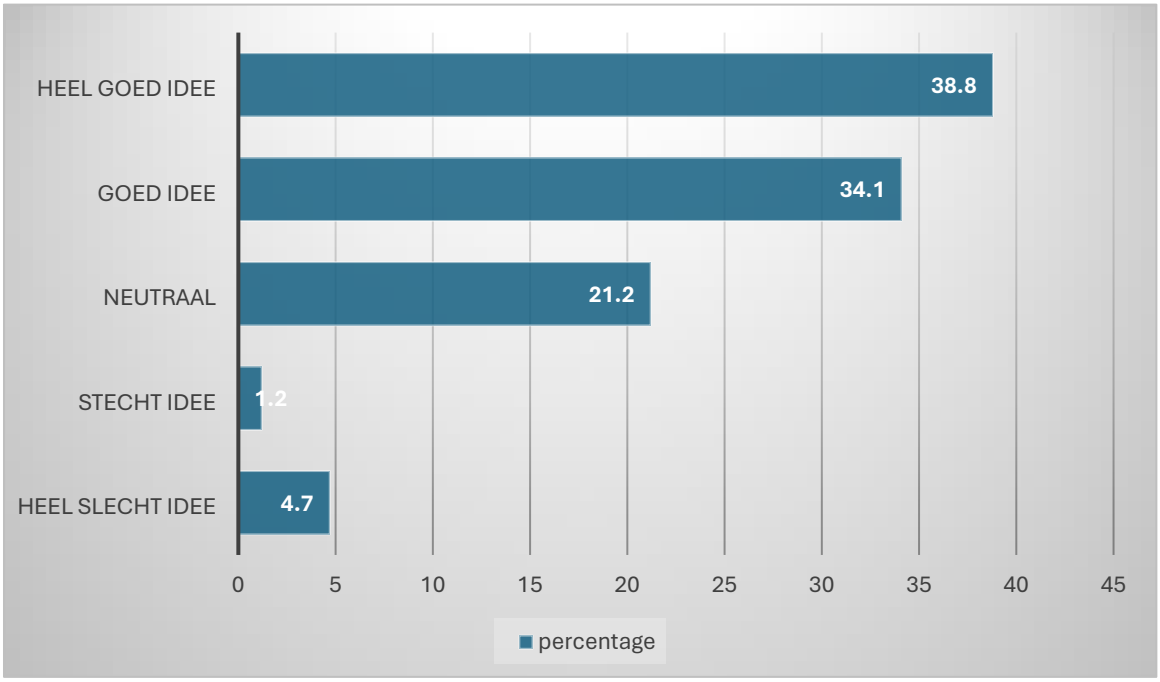
de secretaris, de burgemeester,

Bijlage: overzicht eerste concrete vervolgstappen (in volgorde zoals opgenomen in het beleid in hoofdstuk 3 ‘Implementatie en continue doorontwikkeling’).

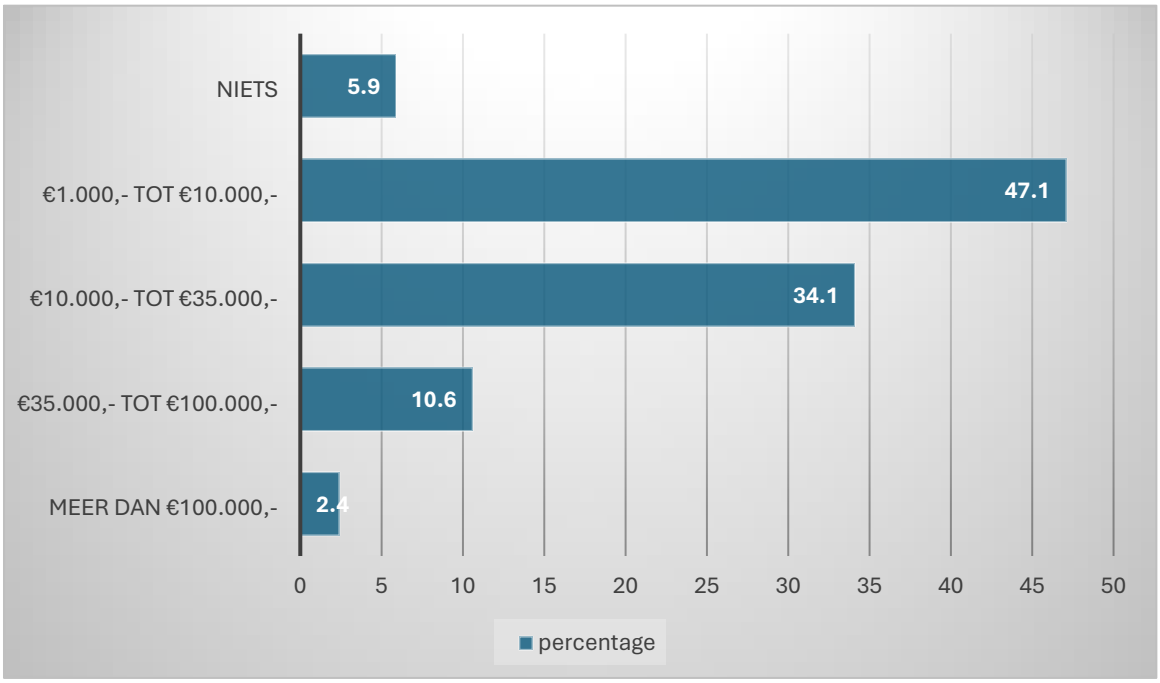
- We zijn een reflectiegroep van betrokken Utrechters gestart;
- We zijn gestart met de uitwerking van amendement 61: ‘Ruimtelijke ontwikkeling doe je in de wijk’ door faciliteiten beschikbaar te stellen vanuit Samen stad maken aan de organisatie om laagdrempelig benaderbaar te zijn in de wijk én een verdiepende training Samen stad maken aan te bieden met o.a. gespreksvaardigheden
- Als doorontwikkeling van de voormalige participatieleidraad, hebben we een openbare samenvatting gemaakt van het beleid die beschikbaar is op utrecht.nl
- We hebben een online loket (intranet) gemaakt voor ambtenaren om het ambtelijk vakmanschap te vergroten en met elkaar en van elkaar te leren.
- We hebben een nieuwe verordening gemaakt waarin ook het Utrechtse bewonersbod is opgenomen en ter besluitvorming aangeboden aan de raad;
- In het Utrechts Planproces Gebiedsontwikkeling zijn afspraken gemaakt hoe en wanneer relevante stakeholders betrokken worden. Dit ook naar aanleiding van het amendement A219 ‘Begin zo vroeg mogelijk met participatie’. Op deze manier is geborgd dat er direct vanaf de start door zowel gemeente als ontwikkelaars wordt samengewerkt met Utrechters, onder regie van de gemeente.
- De instructie voor college- en raadsvoorstellen voor de participatieparagraaf is aangepast. Dit heet vanaf nu de paragraaf ‘Samen stad maken’, omdat het over meer dan participatie gaat.
- We hebben concrete richtlijnen (format) gemaakt voor het samenwerkingsplan en -verslag op basis van een inclusieve omgevingsanalyse en voor het openbaar en toegankelijk publiceren daarvan
- We hebben de verschillende rollen die betrokken zijn bij samenwerkingstrajecten in de organisatie helder beschreven;
- We zijn gestart met het opzetten van een pool van Samen stad makers om de cultuurverandering van onderop concreet in de verschillende projecten vorm te geven.
- We hebben de samenhang met andere gemeentelijke opgaven die gericht zijn op het hoe (een andere manier van werken) en op ‘contact met de stad’ verbeterd. Denk hierbij aan samenwerking met inclusie en diversiteit, buurt- en wijkgericht werken en menselijke maat.
- We hebben alle trainingen vernieuwd en maken een grote ronde langs afdelingen binnen de gemeente om medewerkers te informeren over het nieuwe beleid.
- We zijn gestart met de doorontwikkeling van online tools voor samenwerken met de stad, onder andere bij het digitale DenkMee-platform.
- We zijn gestart met een uitvoeringsprogramma voor samenwerking met jongeren. Dit sturen wij de raad in het tweede kwartaal van 2025 toe.
- We wisselen met andere gemeentes ervaringen uit; op aanpak van samenwerking en op sturing en organisatie.

Resultaten vragenlijst Buurtbudgetten in Utrecht

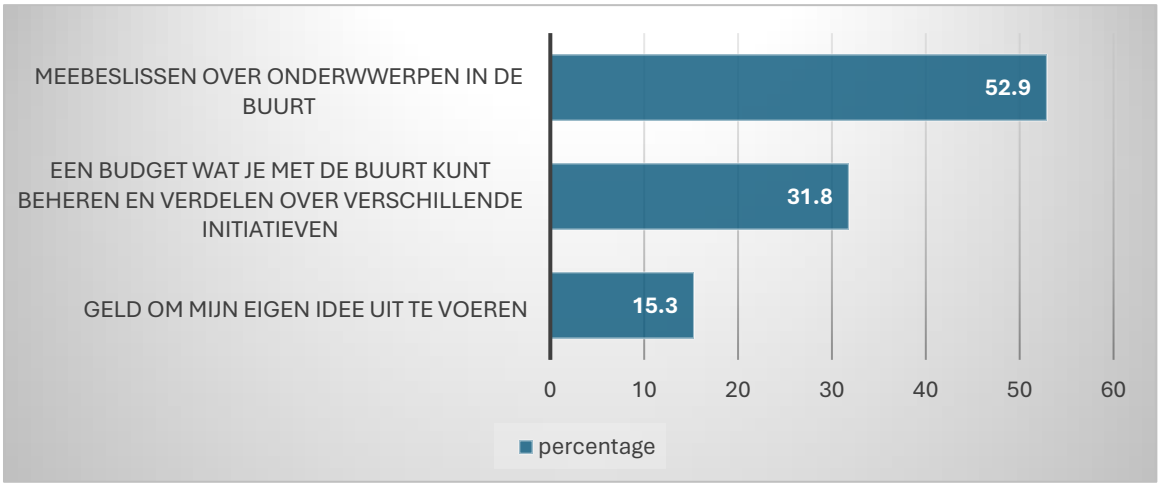
Vraag 1: Vind je het een goed idee als buurtbewoners geld van de gemeente krijgen voor een buurtbudget?

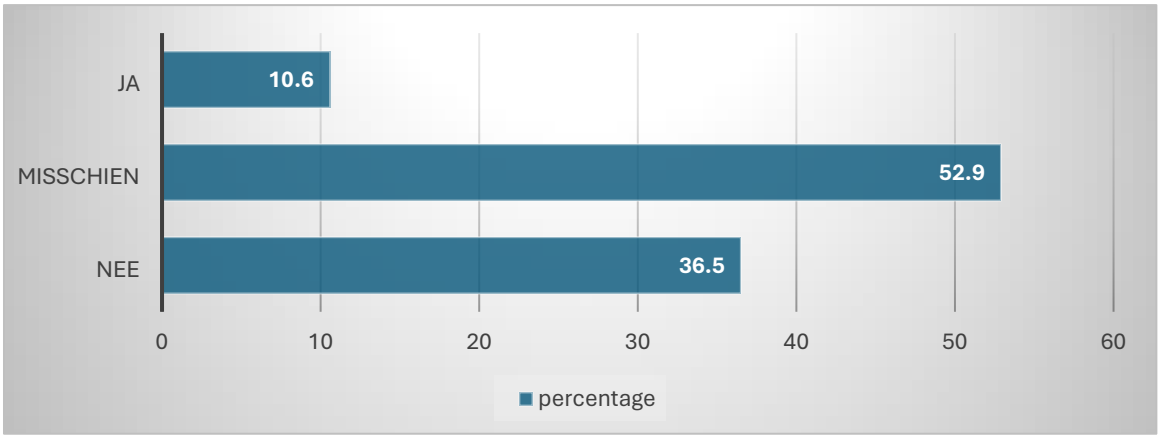
Vraag 2: Stel: in jouw buurt komt een buurtbudget wat buurtbewoners beheren. Hoeveel geld zou dat buurtbudget volgens jou per jaar maximaal mogen bevatten?

Vraag 3: Waar heb je zelf het meest behoefte aan?

Vraag 4: Heb je zelf de wens om samen met andere buurtbewoners een buurtbudget te starten, te coördineren en te beheren?

Open vraag: is er nog iets wat je aan ons wilt meegeven?

Er zijn veel verschillende reacties gekomen op de open vraag. Zo zijn er veel kritische geluiden over de besteding van het budget en worden suggesties gegeven om het geld op een andere manier in te zetten. Daarnaast is er veel onduidelijkheid over het middel en wordt aangegeven dat veel mensen het niet kennen, zichtbaarheid ontbreekt. Een aantal reacties:

Dit is denk ik wel heel gevoelig voor misbruik, of door gebruik door groepjes die hier handig mee zijn. Ik ken veel buren, maar denk niet dat ze hier aan mee willen werken. Ik zie liever dat de gemeente luistert en daarnaar handelt en plannen uitvoert.

Ik zou best wel iets willen organiseren om de sociale cohesie in mijn buurt te versterken en meer buurtbewoners te leren kennen, maar ik weet niet zo goed wat ik kan organiseren en waar ik moet beginnen.

Het begrip buurtbudget is mij niet bekend, misschien loont het om dit beter kenbaar te maken zodat men het ook kan inzetten.

In deze rijke buurt en onze straat met koophuizen van 1 miljoen is dit absoluut niet nodig geef dit geld uit aan belangrijke dingen zoals zorg en kinderen die in armoede leven. Het geld gaat altijd naar de verkeerde mensen die zelf geld genoeg hebben.

Ik kende al het ondernemersfonds en het initiatievenfonds. Vervangt het buurtbudget het initiatievenfonds, of blijft dat ook gewoon bestaan?

Ik vind het een mooi initiatief om buurt- en burgerbetrokkenheid te vergroten. Aan de andere kant ben ik ook een beetje wantrouwend richting medemens over het beheren en inzetten van het budget (efficiënt besteden). Maar dat kan net zo goed gelden voor gemeente(medewerkers).